

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

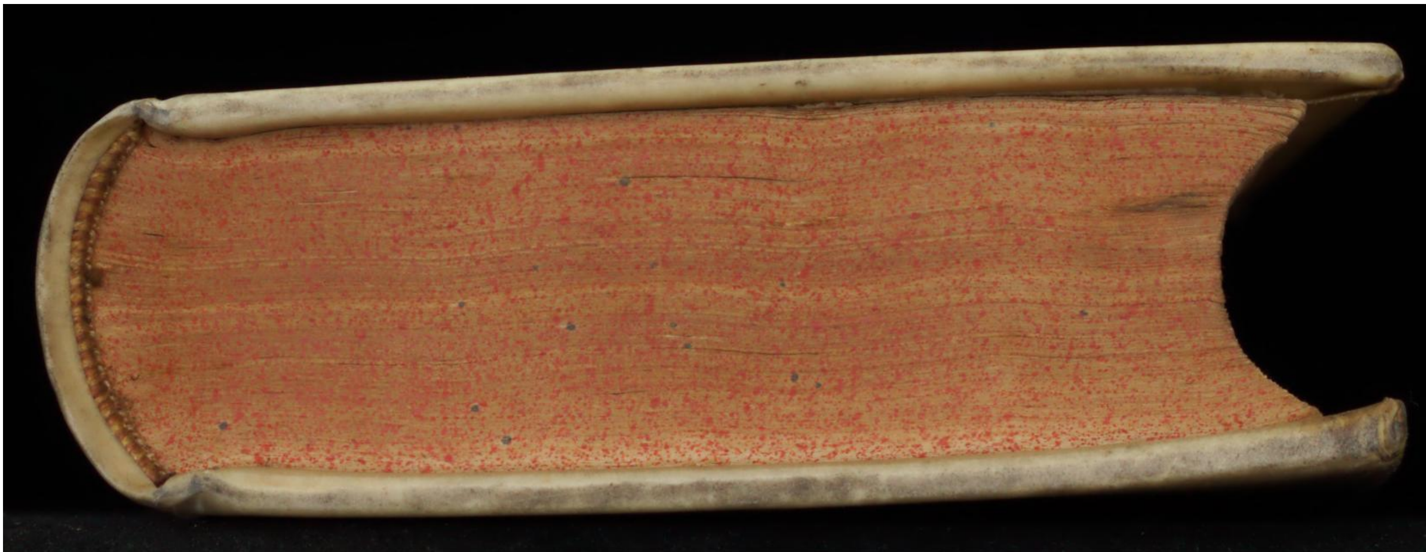
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

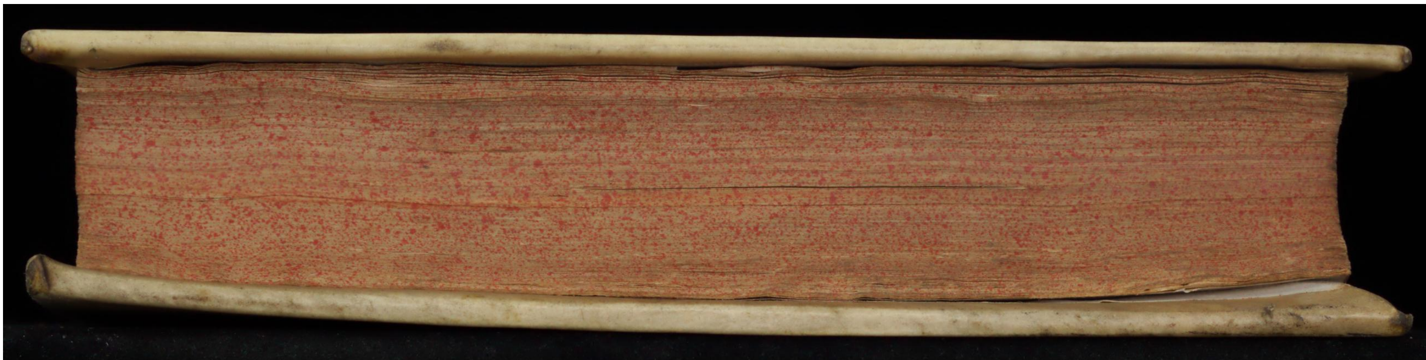
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

NIET UITLEENEN

141 F 7
NIET PLAKKEN
(BOEKBANDNR 1774 D114)

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

I Q 23

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Koninklijke
Bibliotheek
te 's Hage.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

488 E 10

PHÆDRI, AUG. LIBERTI FABULARUM ÆSOPIARUM LIBRI V.

Cum integris Commentariis

MARQ. GUDII, CONR. RITTERSHUSII, NIC. RIGALTII, NIC. HEINSII, JOAN. SCHEFFERI, JO. LUD. PRASCHII, & excerptis aliorum.

Curante

PETRO BURMANNO.

AMSTELÆDAMI
Apud HENRICUM WETSTENIUM.

CIƆ IƆ C XCVIII.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

VIRIS
NOBILISSIMIS, AMPLISSIMIS,
D. EVERARDO a SYPESTEIN,
M. D.
ET D. ARNOLDO SPOOR,
J. V. D.
URBIS TRAJECTINÆ
CONSULIBUS
ET UNIVERSO ORDINI
SENATORIO CLARISSIMO
D. D. D.
PETRUS BURMANNUS.

Urbis vetuſtæ, pulchro Rhenus alveo
Quam perfluit, nulli ſecundus amnium,
Patres conſcripti, civiumque Principes,
Doctâ Libellum Phædri conſcriptum manu,
Æſopi ingenio ſed qui debetur ſenis,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Noſtra autem cura ornatu qui prodit novo,
Et fronte læta & mente placida recipite.
Non ille veſtro indignus eſt qui lumine
Labor luſtretur: nam ſub illis næniis
Ingens utilitas & magnus fructus latet.
Nec ſolum riſus excitatur fabulis,
Nec omnis opera pueris hæc inſumitur,
Ut delectentur genere ſcribendi hoc levi,
Et imbecillos ſubeat admiratio,
Quæ facile lepidis ex fabellis naſcitur.
Duplex libello dos eſt; & Viri graves
Aurem jocantes fictis præbent fabulis;
Et aliter pueri, has aliter perlegunt ſenes.
His involucris priſtini mortalium
Doctores, atque naris emunctæ viri,
Eous orbis quos in lucem protulit,
Prudentis vitæ deſcripſere imaginem,
Quave arte poſſet corrigi mortalium
Docuerunt error atque mentis cæcitas.
Quos inter omnes Phryx, Æſopus nomine,
Novo ſcribendi genere eſt uſus & ſtylo,
Nec ſingulorum mores verbis aſperis
Notare, aut, ut ſeveris mos doctoribus,
Oratione & verbis gravibus tradere
Præcepta voluit civibus prudentiæ.
Sed doctis maluit jocari fabulis,
Feraſque mutas paſſim & mutas arbores,
Narrantes caſus induxit mirè ſuos.
Exempla mentes hominum callebat magis
Motura, triſtioris quam frontis minæ,

Aut

Aut præceptoris trux & vultus horridus.
Inſuaves æger ſemper herbas reſpuit,
Quamvis ſalubre non attingit poculum,
Amaro quod puer ſcit plenum abſinthio,
Sed Medicus oras circum prudens poculi
Dulces liquores, ut ſorbitio grata ſit
Inducet: ſpernit & mens omnium fere
Mortalium ſeveras cenſorum notas,
Uri, ſecari cruda ferro vulnera
Nolunt, ſed blanda leviter tractari manu.
Hoc vidit ille, cujus nunc damus jocos,
Æſopus, auctor doctrinæ bonus novæ,
Qui famam æternam ingenio condidit ſuo,
Fuiſſe gentes quem volunt omnes ſuum,
Cui, ſervo, ingentem ſtatuam poſuere Attici,
Cujus mirata eſt quondam ſtudium Græcia,
Quem, quicquid orbis unquam doctorum dedit,
In Cœlum laudibus invidendis extulit.
Hujus lepores & doctas facetias,
Politis Phædrus quos expreſſit verſibus,
Quos quondam cupidis Roma legit auribus,
Thraciſque cultos jure mirata eſt modos,
Et qui Pïerio ſemper placuerunt Choro,
Sed quos prioris ſeculi infelicitas
Æterna, ut multa, pœne nocte merſerat,
Nunc verò cura & diligens induſtria
Doctorum luci & ævo longo reddidit,
Veſtro dicare, Ampliſſimi viſum eſt Patres,
Et quamvis impari, Phædri tamen ſtylo,
Leve hoc munuſculum commendare Ordini.

In laudes non ut veſtras verſibus his eam,
Aut illud ſtudium, quo fovetis artium
Antiſtites bonarum, verbis efferam;
Hoc eſt Heroi, non ſenarii pedis
Opus; non levibus magna conveniunt modis.
Sed grata vobis mens ut conſtaret, Patres;
Et literati, quod feciſtis, otii
Reddatur ratio: nam cum veſtro munere
Pars Eruditi nuper ſim factus Chori,
Noſtræque curæ ſit juventus tradita,
Prudentis prima vitæ elementa ut diſceret;
Non alter occurrebat aptior labor,
Et auſpicarer melius quo provinciam,
Animumque memorem declararem publice;
Quam ſi fabellas & doctos Phædri jocos,
Queis pubis imbecillæ mentes imbui,
Et ad prudentiam conformari expedit,
A labe multa & infinitis ſordibus
Purgatos cura doctorum reducerem.
Vos civem veſtrum, vos Alumnum patrii
Lycæi, Proceres, haud indignum credite;
Favore veſtri qui foveatur Ordinis.
Nam noſter omnis publico labor bono,
Et urbis & Lycæi veſtri commodo,
Veſtriſque cura filiis impenditur.

LECTORI S.

EN tandem fidem noſtram, quam nuper publice dedi, brevi fore, ut poſtumæ, & cum tineis & blattis jam certantes, *Viri Illuſtriſſimi Marquardi Gudii in Phædrum notæ & animadverſiones* exirent, ſolutam. Non exiguam me a veris bonarum artium æſtimatoribus gratiam iniiſſe ſatis certo ſcio, qui ab oblivione vindicaverim Doctiſſimi Viri lucubrationes, quas toties a vivo etiamnum *Gudio* expoſtulationibus creberrimis, imo conviciis, fere totius orbis Eruditi Viri flagitaverunt. Sed poſtremis ejus vitæ temporibus, quibus rerum civilium adminiſtrationi admotus fuit, non recolere & celebrare tam frequenter Muſas, quas in juventute ſummo ardore & ſtudio amplexus fuerat, ei licebat; unde ea, quæ juvenis in ſchedas congeſſerat, in liturariis fere jacuere, & ad mortem uſque, quæ matura nimis ei contigit, per ſupellectilem librariam ſparſæ fuere. Statuerat, ſi modo vel minimum ipſi otium a re publica concederetur, has in Phædrum notas recenſere, & in lucem publicam mittendo omnium deſideriis ſatisfacere; ſed infelix fatum conſilium ejus irritum fecit. Et fortaſſe in æternum hic labor periiſſet, niſi Vir Clariſſimus *Grævius*, noſtrum Decus & præſidium, olim

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Gudii ſummus amicus, non omnem lapidem moviſſet, ut hic theſaurus ex cuſtodia depromeretur. Cum autem Vir ille maximus, tot negotiis, quæ ad rem literariam promovendam quotidie ſubit, impeditus, vix harum curationi vacare poſſit, ego, qui eo tempore otio abundabam, ſponte operam meam obtuli; non male illam poſiturum me exiſtimans, ſi ab interitu vindicarem tam egregiæ doctrinæ monumenta.

Sed vix, ut ingenue fatear, opus illud aggreſſus fueram, cum pœnitere ſuſcepti muneris cœperit, & in ipſo opere majorem moleſtiam & laborem experirer, quam animo præceperam; imo ſæpiſſime deſperabam, me unquam ad finem illud perducturum. Conjecerat enim ὁ πάνυ notas ſuas, in minutas aliquando ſcedas, quæ partim laceræ, & mutilæ, partim putredine exeſæ, vix literarum veſtigia ſæpe exhibebant. Neque in unum corpus & volumen lucubrationes ſuas congeſſerat, ſed quatuor diverſarum Phædri Editionum marginibus, cogitationes ſuas commiſerat, quæ ſæpe eædem aliis verbis, ſæpe diverſæ & contrariæ, maxime incertum animum dividebant, quid potiſſimum ſequerer. Duravi tamen labori ferendo, & quamvis non eo apparatu prodit, quo ipſe Auctor, ſi per fata proprium fœtum producere ipſi licuiſſet, non tamen contemnendam operam me in illis collocaſſe puto. Præſertim cum ea fide & religione in his exſcribendis

ver-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

verſatum me ſciam, ut nihil *Gudio* ſubtraxerim, nihil, quod non manu illius notatum fuerit, exhibuerim, & ſemper conſilio & ope Cl. *Grævii* in ſupplendis lacunis, & intricato verborum ſenſu expediendo, uſus ſim. Noverat enim Vir ille eximius pulcherrime *Gudii* ſententiam de plurimis Phædri locis, cum eo, dum viveret, familiariſſime uſus fuiſſet, & ſæpiſſime de ſcriptis his ſermones habuiſſet.

Exhauſto hoc labore, & purgato hoc Augiæ ſtabulo, cum Typographo de publicandis his Gudii laboribus conſilium inii; & quamvis mihi maxime placeret, Phædrum ſolis *Gudii* notis illuſtratum in lucem mittere, faſtidii tamen hujus ſæculi ratio habenda fuit. Vix emptores enim hodie Auctores & veteris ævi ſcriptores, reperiunt, etſi doctiſſimorum virorum diligentia ſumma & eruditiſſimis notis illuſtrentur, niſi lenociniis quibuſdam commendentur. Et inolevit mos ille jam ab aliquo tempore, nullos fere ſcriptorum veterum, niſi *Variorum commentariis* illuſtratos eſſe titulus doceat, emittendi, qui a Pædagogorum tribu inventus, ingens ipſis ſtudiis vulnus impoſuit: hi enim, virorum doctorum labores mutilare, & illud ſolum, quod Scholaſticorum horum palato arridebat, excerpere excuſſis e juventutis manibus integris & omni doctrina refertis commentariis, egregiam laudem putabant. Sic in plurimis auctoribus Thyſius & Schrevelius graſſati, peſſimum exem-

plum

plum prodidere, & quo pacto levi & exiguo labore veterum ſcripta corrumpi potuere, monſtravere. Omnibus vero palmam præripuiſſe mihi videtur nuperus Phædri noſtri editor, qui virorum doctorum labores truncatos nobis exhibiturus, ridiculo commento damnum illud penſavit. Et cum ſentiebat nunquam doctis laborem illum, quem ipſe Phædro impenderat, probari poſſe, ſatis magnum operæ precium putavit pueris placere, quorum oculos pulchris iconibus paſcere palmarium exiſtimabat. Videtur autem has delicias, e monachorum diſciplina, repetiiſſe, qui egregie rudes & omnis doctrinæ expertes, omnibus fere libris has ineptias inſerebant. Sed nos puerilia hæc oblectamenta nemini invidemus; magiſque mentes auditorum doctis & ſolidis verbis occupare, quam his ludibriis oculis inſidias facere volumus.

Integras igitur *Conradi Rittershuſii*, Germaniæ ſuæ quondam ornamenti, & non minoris Galliæ Decoris, *Nicolai Rigaltii* Notas Gudianis ſubjunximus: deinde *Jo. Ludovici Praſchii*, qui plurimis ingenii ſui monumentis, & judicii, quo valebat dexteritate, dudum erudito orbi innotuit, ſubjecimus. Cum, quod eximia eruditione commendabantur, tum quod in his terris vix notæ, magnum diu deſiderium commoviſſent; neque nobis, etſi omnes angulos excuſſeramus, eas reperire licuit, ſed

pro

pro inſigni erga literas ſtudio, nobiſcum eas communicavit Vir Illuſtriſſimus, & in Germania ſua communis eruditorum Mæcenas, *Fridericus Benedictus Carpzovius*, qui eas ſua manu deſcriptas ad nos tranſmiſit. *Tanaquilli* deinde *Fabri* commentarium dum ſubnectere par erat, a conſilio quod ceperamus, aliquantum diſcedere placuit, & cum ſæpiſſime prolixas, de rebus nihil ad Phædri fabulas pertinentibus, diſſertationes notis ſuis immiſceat, ea tantum excerpſimus, quæ auctori noſtro illuſtrando conducere judicavimus. Sed utiliſſimum imprimis *Schefferi* laborem, huic auctori inſumptum, ipſis verbis Phædri ſubjecimus, cum & adoleſcentibus & Eruditioribus æque utilem operam navaverit. *Scioppii* quoque, *Freinshemii*, *Gujeti*, *Neveleti* & aliorum notas, eas tantum congeſſimus, quæ inſtituto noſtro facere, & molem libelli non nimis onerare videbantur. *Meurſii* vero non magnam rationem habuimus, cum omnium virorum, qui poſt eum ſcripſerunt, judicio infeliciter Criticam in hunc auctorem advocaverit, & nimiam ſibi in tranſponendis verſibus, & depravatis locis ſanandis licentiam ſumſerit.

Denique per totum libellum ſparſas, breves quaſdam Viri Illuſtriſſimi *Nicolai Heinſii* notas, ex codice quo uſus olim fuerat, deſcripſimus. Et quamvis non is labor aliquibus videri poſſet, qui celeberrimo Heinſiano nomini in-

gens

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

gens decus apponere poſſit, cum non diligenter elaboratus & elucubratus, ſed temere, & ut inter legendum menti ipſi occurrebat, in marginem Phædri conjectus fuerit, non tamen ullam Manibus Viri Nobiliſſimi injuriam me feciſſe puto, quum ex pauciſſimis ejus viri verſibus, ingens lux ſcriptori huic ſæpe affundatur, & aliorum diligentiâ conjecturæ & ex MSS. collectæ lectiones, illuſtrari poterunt. Multa vero jam olim cum *Scheffero* communicaverat, quibus vir ille in maximum reip. literariæ commodum jam uſus eſt. Neque præterire hoc loco poſſum Ampliſſimorum Virorum, *Roberti Goeſii* Reipublicæ noſtræ apud potentiſſimum Regem Danorum Oratoris, *Guiljelmi Goeſii*, Juris Doctoris Eruditiſſimi, & *Caroli Crucii* Urbis Lugdunenſis Senatoris, arctiſſimo ſanguinis vinculo mihi conjuncti, benignitatem, qui ab *Heinſio* Hæredes ſcripti, ejus labores & doctiſſima ſcripta ſervant, & mecum ejus Viri Codicem communicarunt. Poſſident hi plurima adhuc in omnes fere Latinæ linguæ ſcriptores, præcipue in Poëtas, ab *Heinſio* exarata, & diligentiſſime in ſcriniis cuſtodiunt, quorum inſpiciendi, & ſi quid cum Heinſiani nominis honore in lucem mitti poſſit, recenſendi, mihi poteſtatem Viri humaniſſimi cum fecerunt, non poſſum quin inſignia illorum virorum merita & officia hic publico commendem, & ſimul ſpem, brevi, cum

lucu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

luculentius mihi otium erit, plurima ex theſauro iſto depromendi faciam. Non patientur enim tanti Viri hæredes & cognati, tantas divitias intra arcas ſtrangulari, & vermibus eſcam ingratam fieri.

His omnibus, quæ ad commendandam hanc editionem accommodata videbantur, noſtrâ induſtria, quædam ex Doctorum virorum obſervationibus, quas aliis libris inſperſerant, deſcripſimus; ex noſtra autem penu fere nihil depromere licuit, cum, quia ingenii & doctrinæ infirmitas me tot Heroibus immiſcere deterrebat, tum præcipue, quod cum jam emittendus eſſet liber, ab Ampliſſimis Trajectinæ Urbis Proceribus, provincia juventutem publice docendi mandaretur, & tantus & tam inſuetus ſubito humeris meis labor imponeretur, ut in novi muneris auſpiciis vix tempus recognoſcendi libri concederetur. Ignoſcent itaque benigni Lectores, ſi quæ non ſatis accurata, vel feſtinatione nimia incogitantius ſcripta offendantur, & cum tot virorum laboribus ſumma cum utilitate & voluptate frui jam poſſent, facile reliquorum jacturam ferent.

Hæc potiſſimum de hujus editionis inſtituto diſſerere viſum fuit, neque de ipſo *Phædro*, ejus fabulis, diverſiſque earum editionibus multa congerere neceſſe eſt, cum illum laborem elegantiſſima epiſtola quam editioni ſuæ præfixit, *Rittershuſius*, & prolegomenis ſuis

Pra-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Praſchius, *Schefferus*, & alii præceperint.

Non tamen ſine piaculo ea præterire poſſum, quæ olim *Gudius*, in capite Phædri ſui de ipſo Phædro breviter annotaverat. Diligenter ejus notas luſtrantibus ſatis apparebit, quale de Phædro ejuſque ſtylo judicium illius fuerit, qui ætatem ejus ad Tiberii principatum referendam, ipſumque Valerio Maximo aliiſque ejus ævi ſcriptoribus æqualem fuiſſe cenſebat. Exiſtimabat autem has fabellas demum poſt Tiberii mortem publici juris factas, cum non vero ſimile videatur, illum auſum fuiſſe fabulis ſuis viventem Imperatorem immiſcere, quod quam periculoſæ aleæ opus eſſet, alia ejus temporis monumenta indicant; deinde quod fabulam de Ranis regem petentibus, & a Jove Hydrum conſecutis, Caligulæ tempora reſpicere exiſtimabat; nam Tiberium de Caligula ſucceſſore ſuo dicere ſolitum, *Exitio ſuo, communique Cajum vivere, & ſe Natricem (ſerpentis id genus) Populo Romano, Phaëtontem orbi terrarum educare;* teſtatur *Sueton.* Calig. XI.

Putavit etiam Vir Doctiſſimus male Auctoris noſtri Nomen in nominandi caſu *Phædrus*, ſcribi, cum ex illius ſententia rectius *Phæder* dicendus eſſet, quod his præcipue argumentis confirmabat. Linguæ Latinæ analogiam id docere, quæ in ſimilibus nominibus, a Græco ſermone derivatis, id fieri ſuadebat, ut enim Ἀλέξανδρος *Alexander*, Μένανδρος *Menander*,

Ἀγ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Ἀντίπατρος *Antipater*, Ἀναξίμανδρος *Anaximander*, Philoſophus apud Suidam ſucceſſor Thaletis, Περίανδρος *Periander*, de quo & Suidas, Σώπατρος *Sopater*, & infinita alia; Ita quoque Φαιδρός Latine *Phæder* dicendus ſit Eodem modo, quod non ingratum viris doctis fore puto, notaverat a γεώμετρος non *Geometra* ſed *Geometer* efferendum, quod eo loco Aurelii Victoris in Epitome de Adriano Aug, ubi dicitur *Muſicus*, *Geometra*, *Pictor*, confirmabat, & ſcribendum e MSS. *Geometer*, quomodo Andreas Schottus ſe in omnibus ſuis ſcriptis libris reperiſſe teſtatur, ſed veriſſimam & genuinam eſſe eam lectionem non animadverterat, judicabat. Sed apertius illud conſtare putabat ex lapide apud Gruter. pag. CIↃ CXI. 3. ubi legitur.

PHÆDIMO. VESTITORI. M. AUG.
PHÆDER. FRATRI PIISSIM.

Et in alio Saxo Florentino inedito, ſed quod in collectaneis ſuis, (quibus immenſum a Grutero, Reineſio & aliis præteritarum inſcriptionum numerum commiſit, quaſque aliquando orbi erudito expoſitum iri optamus,) deſcripſerat, ubi memorabatur

RUNCULANIUS PHÆDER

Hoc autem nomen *Phædri* Græcum, quod inter libertos Latinos erat rariſſimum, ideo ipſi ab Imperatore Auguſto inditum putabat, quia ille in ſervis & libertis Græca nomina & erudita amabat. Sic Polybii, liberti, qui Auguſti teſta-

mentum partim manu ſua perſcripſit, mentio occurrit apud Gruter. p. LXXV.

Hæc ſunt quæ de *Phædro* ipſo notaverat, & quæ ſilentio præterire religio erat. Plura hic addere priorum virorum doctorum labores, & de hac re diſputationes prohibent. Hoc uno defungar. Mihi quoque *Phædrum* Tiberii ætate vixiſſe videri, quamvis cum provectæ admodum ætatis compoſuiſſe has fabulas videatur, ut ex fabula LXXXI & XCI apparet; quo tempore potiſſimum ſcripſerit, definiri vix poſſit. Sed a ſeculi Auguſti nitore & naturali pulchritudine paulum admodum ejus ſcriptionem recedere, cuivis iſtius ævi deliciis aſſueto facile deprehenditur; quod duplici ratione aliquis dicat ipſi accidiſſe; cum ipſius ævi culpa, quod ſtatim a diſceſſu Auguſti mirum in modum defecit, & a puro iſto & ſimplici loquendi uſu degeneravit; tum, quod optime, ſagaciſſimus & dexterrimus ſcriptorum cenſor & æſtimator, *Barthius* notavit ad Claudianum de Nupt. Honor. v. 141. Gentis, ex qua oriundus erat *Phæder*, vitio. Nam Romam deductus, homo Thrax & diu ſervus, non potuit eo nitore & elegantia ſcribere, qua *magnates illi, qui Atticis innutriti, & in Romani ſermonis educati deliciis erant, quarum non ſine labore utrarumque ſummam ſub magiſtris utique indepti ſunt, non hauſerunt ex communi ſermone loquentium; Magiſtris autem cum ſervi, ut Phædrus,*

drus, caruerint, & ſermonem quem quotidie audiebant ſecuti ſint, non mirum *Phædrum* ad ſummam illam elegantiam pervenire non potuiſſe, ſed magis admirandum, illum & gentis & educationis vitiis tam bene emendatis, quantum ſervo (ſolum *Terentium*, qui Lælii & Scipionis opera uſus eſt, excipio) unquam contigit, tam politam & elegantem ſcriptionem aſſecutum fuiſſe, ut maximo fructu a juventute teri & legi poſſet. Tu benevole Lector his fruere & Vale.

TYPOGRAPHUS LECTORI S.

P*Aucula ſunt B L. quæ Cl.* BURMANNUS *indicta reliquit de* numeris Fabularum *quibus ſumus uſi. Tum & de* Indicibus. *De illis hæc habe.* Fabulas *numeravimus eo modo quo fecit Rigaltius, & Tan. Faber. Addidimus autem & numeros Rittershuſii atque Freinshemii (& quidem literis minoribus parentheſi incluſis) ne quid quærentis morari poſſit impetum, ut fortaſſe factum fuiſſet, ſi alterutro numerandi ordine abſtinuiſſemus.* Indices *damus duos.* Priorem *verborum ac locutionum ipſius Phædri, ſecuti illum quem Schefferus ex Freinshemiano olim deſcribi curaverat, in quo emendando atque locupletando haud ſuimus pauci. Nempe ubicunque erratum fuerat in Indice Freinsh. ibidem & falſum numerum adſcripſerat exſcriptor Schefferianus. Nos omnia ad ipſa Phædri verba examinavimus atque emendavimus, nec non inſigni acceſſione locupletiorem fecimus.* Poſterior Index *ad Commentarios ac Notas, tali turget abundantia, ut de hac potius, quam de ullo defectu, veniâ indigere videamur. Vix tamen exſpectamus à quoquam nobis hinc dicam ſcriptum iri, cùm honeſta liberalitate nemo unquam ſit læſus. Tu Lector, conatibus noſtris fruere & fave. Dab. Amſtelæd. Kalendis Martiis* CIϽ IϽC XCVIII.

JO.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

JO. LUD. PRASCHII
In
PHÆDRI FABULAS
Introductio.

NOn abs re fore judicavi, ſi de his fabulis communia quædam & apta cum ad uſum juniorum, (neque enim juvenis adultis, indoctus doctis ſcribo) tum ad inſtitutum noſtrum præmonerem. Igitur quod ad ſcriptorem ipſum pertinet, lectitandus prologus Libri tertii, qui ut eſt perfectæ dedicationis libri ſpecimen, ad patriam ejus, ingenium, ſtudia, fortunam cauſſaſque ſcribendi cognoſcendas gradum ſtruit: quanquam & aliis locis ſeque & conditionem ſuam haud obſcure depinxit. Quod indicare tantum libuit, ut eſſet ἐπιστατικοῖς, in quo animum exercerent. Nunc ad fabulas aggrediamur, quarum tres ſunt partes: titulus, fabula, affabulatio. De titulis actum ad fab. 69. Ipſas fabulas ſi ſpectamus, non abſque delectu has collectas invenimus. In cæteris, quas communi nomine Æſopias dicunt, nonnullæ aridæ ſunt & exangues, quædam etiam meræ ſunt ſimilitudines. At quas Phædrus excerpſit, vel adinvenit, ingenioſas ſatis arbitror: niſi quod fab. 41. frigidior videtur. De argumento jam ſi quæras, ex civilis prudentiæ monitis fere ſunt conflatæ, quæ in domo potius regnatrice, quam in ſcholæ ſpatiis hauſit. Quod probavit luculente, dum exitium Sejano, niſi me conjectura fallit, cecinit ut vates. Quanquam etiam ſunt, quæ conſul-

tus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

tus Juris inde capere poſſit. Nam judicii formulam & officium judicis repræſentat fab. 10. 49. 52. ubi ipſæ litis cauſſæ expendendæ: ſicut & controverſia quæ movetur fab. 87. Sycophantam, & punitam teſtis improbitatem exhibet fab. 17. Fraudatorem & fideiuſſorem improbum fab. 16. Teſtamentum, ubi incurrit locus de interpretatione fab. 63. Jus talionis, quod Rhadamanteum vocant, fab. 26. Reliquam partem occupant præcepta morum & communis vitæ, veræ etiam hiſtoriolæ, nec non & licentiores joci (unde *improbus* forte Martiali Phædrus dicitur) multaque circa theologiam ethnicorum, veterum ritus, temporum iſtorum ſtatum atque corruptelas, quas oblique paſſim notat: adeo ut Tiberium ipſum crebro ac Seianum, cui ſævienti ſæviens Cæſar vires præbebat, nunc mordere, nunc monere videatur. Proinde diſcriminis evitandi cauſſa, ut conjicio, affabulationem ſæpe aut alio flectit, aut nimis laxe concipit, aut plane ſupprimit. Quare qui penitius hæc ſcrutari cupit, is neceſſe eſt ut memorias rerum, quæ Tiberii principatum complectuntur, in ſubſidium adſciſcat. Ac de rebus ſatis fere expoſui. Oratione Phædrus utitur Latina (tametſi repugnare aliqua videntur) pura, probabili, dilucida. Sed duæ maxime virtutes ei propriæ ſunt, facilis brevitas, & ingenua ſuavitas: eoque, ut mea fert ſententia, puerili inſtitutioni nullus magis ſcriptor convenit. In brevitate ipſe ſe jactat, aitque *commendari tanto juſtius, quanto poëtæ ſunt moleſti valdius.* Vis unicum ejus exemplum? procemium Libri primi lege, & cum longiſſimis aliorum præfationibus (quas urbaniſſime merito ridet Martialis Lib. II. Epigr. Epiſt. ad Decian. & Petrus Cunæus in Sard. Ven. p. 25.) compara. Septem ſunt verſiculi, quibus omnia ea ediſſertat: quid,

quo duce, quo modo, quo genere carminis tradat: quotuplex ſit libelli uſus: ac demum quid obtrectari, quid reſponderi poſſit: ut libellus hic merito, ſi Ebræo more loqui licet, *cabus*, iſque *purus*, id eſt, ut ejuſdem gentis proverbium habet, *modicum ac bonum* complexus videatur. Suavitatem duabus potiſſimum rebus efficit. Prima eſt varietas, dum non unum ſententiis (de quo mox amplius videro) & narrationibus habitum induit, dum ſtilum variat, dum interponit prologos, epilogos, aliaſque velut παραβάσεις & παρεκβάσεις ad lectorem aut ad amicos, dum denique vera fictis, exempla (quæ alium alioqui locum ſibi vindicant: quamvis & hoc de quibuſdam dici nequeat, quum Hiſtoria pro humilibus & minutis aſpernetur) fabulis permiſcet. Altera eſt ars accommodandi brutis, quæ ſunt hominum propria: ut ſimio ac veſpæ judicibus ſententiam ſolennibus formulis conceptam fab. 10. & 52. vulpi orationem admodum civilem & προθεραπείαις emollitam, ad draconem, animal iracundum, fab. 76. convicia muſcæ & ampullas fab. 80. philoſophandi facultatem cani & agno fab 54. Et hæc ſunt quæ *riſum movent* uti Prol. libri I. loquitur. Jam ut metrum quoque perſtringamus, ſenariis fabulas has incluſit, qui (ut obſervavit etiam Cicero in Oratore) ſermoni ſunt ſimillimi: unde & Comicis amantur. Et huc pertinent quæ diſſerui ad Digreſſ. poſt fab. 64. Quo intelligitur, quamobrem Afer ille Comicus Notis noſtris ſæpius illigetur. Errabit tamen, ſi quis ſtilum hunc ſimplicitati Comicæ per omnia æquiparaverit. Aſſurgit enim paullulum ſupra ſoccum, & ad orationem vere poëticam propius accedit. Arguunt hoc vocabula quæ admittit: ut *laniger* pro ove; *ſonipes* pro equo; *ferus* pro leone, apro, cervo; epitheta, quale *fulmineus*

mineus aper, *ſetoſa ſus* : phraſes, ut *carpere oſcula* : verborum collocatio, in hac συγχύσῃ. *Puerorum in turba quidam ludentem Atticus Æſopum nucibus quum vidiſſet* : integri denique verſus, nam graviores comicis ſunt hi : *Procax libertas civitatem miſcuit, Frenumque ſolvit priſtinum licentia.* Sonantior ille : *Tumens inani graculus ſuperbia.* Splendidiores autem, atque adeo quovis ſyrmate digni : *Nitor ſmaragdi collo præfulget tuo, Pictiſque plumis gemmeam caudam explicas.* Sublimiores itidem : *Jugum flagello temperat lento meum, & lora frenis continet ſpumantibus.* At hi verbis ac ſententia vere ſunt poëtici : *Ego, quem Pierio mater enixa eſt jugo*, & reliqui; Item, *Threiſſa quum gens numeret auctores ſuos*, cum ſequentibus. Integrum vero ſpecimen ἁδροῦ χαρακτῆρος edidit Digreſſ. poſt fab. 64. quod ipſe inculcat iſto carmine, *Et in cothurnis prodit Æſopus novis.* Atque id quidem minime eſt mirandum, quum Virgilii non indiligens lector & imitator appareat : quod exemplis in Scholiis demonſtravi. Supereſt ut de affabulatione ſubjungamus : quæ nihil aliud quam fabulæ explicatio, & ad propoſitum applicatio. Fere vero conſtat ſententiâ : quæ nunc nuda & libera ponitur, nunc cum apparatu fabulæ connectitur. Illa recta intelligitur, hæc obliqua Illius exemplum præbet fab. 4. hujus fab. 3. Interdum ſententiæ directæ propoſitio additur, ſicut fab. 10. Sunt porro ſententiæ vel graves, ut fab. 55. vel aptæ hominum opinionibus, ut fab. 54. aut moribus, ut fab. 44. Concurrit primum & poſtremum genus fab. 32. Rurſum vel ſunt ſimplices, ut fab. 5. vel tractatæ, ut fab. 8. ubi duplex ratio. Exempla videas addita fab. 49. ἐπίκρισιν fab. 43. Interim præcurrunt fabulam, interim ſequuntur, vel eidem innectuntur, ut ex prioribus tribus fabulis pateſcit. Eſt ubi geminen-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

minentur: in principio fab. 27. in fine, fab. 68. utrobique, fab. 13. Quin etiam excluduntur aliquando, dum vel ad cogitandum acutis relinquuntur, ut forte fab 6. vel ſuperfluæ videntur, ut fab. 53. vel dum talis eſt fabula, ut riſui magis quam doctrinæ ſerviat, ut fab. 74. quam quidem nec nomine dignam puto nec jure fabulæ, id eſt, explicatione & emendatione: cujus tamen, ut quæ maxime, indiget. Quandoque ſententiæ loco nihil aliud quam indicatur genus hominum, de quo fabula tractat, velut fab. 7. aut plenius χαρακτηρίζεται, ut fab. 36. Quo retulerim apoſtrophen, quæ ſequitur fab. 76. ideoque ſubmoto numero & intervallo, committendam & jugandam iſti fabulæ cenſeo. Hæc de partibus harum fabularum dicta ſunto: quæ ſi quis cogitatione vellet perſequi, haud difficulter *præcepta fabularum* ex ſolo concinnare Phædro poſſet. Neque enim abſurdum eſt aut inſolens, optimum in re quaque ſibi deligere; tum genium ejus, tanquam ideam, animo concipere; & a ſingularibus adſcendendo ad univerſalia, artem parere. Sequitur, ut de apologorum horum uſu pauca, quamlibet non tam ad Phædrum, quam fabulas in univerſum pertinentia, delibemus: tum quod pars hæc maxime utilis, tum quod ab aliis deſerta. Si igitur ſolidum ex his fabulis emolumentum volumus conſequi, opus eſt ut ſollerter primum ſingulas excutiamus, excuſſas dein futuris uſibus præparemus, id eſt, animo diſpiciamus, quibus negotiis, temporibus, perſonis, una harum quælibet adhiberi queat. Neque enim in orationibus duntaxat ſcholaſticis, (immo Horatius ne in poëmate quidem humilem uſum hujus generis putavit) aut in familiari ſermone; ſed in graviſſimis ſæpenumero deliberationibus & concionibus inveniunt locum.

Exem-

Exempla Demoſthenis (cujus fabulam Hugo Grotius, dubium ludente calamo, an altiori conſilio, luculento certe ſpecimine, verſu eſt complexus) Antiochi, Themiſtoclis, Steſichori, Menenii, Tiberii, nota ſunt: nec recentiora deſunt. Quibus mota eſt forſitan Margaretha, Henrici Albretani Navarræ Regis conjux, fœmina omnibus ingenii & animi dotibus exculta, ut decima Muſa & quarta Charis appellari meruerit: cujus nomine fabellarum volumen editum Thuanus refert. Nimirum *fabula*, (ut ait Tullius in Partitionibus) *etſi ſit incredibilis, tamen homines commovet.* Ideoque etiam a Rhetorum filiis tractatur. In primis vero, ſi plebejis arduum quiddam perſuadendum veherit, cujus intellectum ipſi non capiant, ad fabulam nos recipiemus. *Imperiti* enim (dicam ore Fabii) *& ſimplicius quæ ficta ſunt, audiunt; & capti voluptate, facile iis, quibus delectantur, conſentiunt.* Porro, illud veluti κρύφειον ignorare non oportet, nullam prope dari fabulam, quin pluribus, iiſque diverſis rebus, accommodari poſſit. Quare non iners Phædri lector affabulationi neutiquam acquieſcet: verum, quum illa plurimum ſit generalis, ipſe cogitatione deſcendet ad ſubjectas formas: aut ſi nimis arcta videatur, fabulæ uſum induſtria ſibi dilatabit. Exemplis res clareſcet. Fabulæ primæ ἐπιμύθιον quum de his communiter ſit conceptum *qui fictis cauſſis innocentes opprimunt*, nihil officiet, quo minus & invaſoribus alienæ gentis, & in civitate tyrannis, & calumniatoribus in judicio, & Zoilis Carbiliiſque in re litteraria, & Momis in communitate vitæ applicemus. E diverſo, fabulam 84. cujus reſtrictius eſt ἐπιμύθιον, ad jucunditatem vindictæ fac extendi. Ipſe Phædrus exemplo ſuo præit fab. 13. 27. 68. Neque illicitum reor, fabularum opportunitates

pro præſentis argumenti ratione mutare nonnihil atque flectere, partem etiam, quæ lædere videatur prætermittere: veluti ſi dicturus, honeſtum debere lucro anteferri, recites fab. 56. atque in illo carmine finias: *Honorem fructu ne videamur vendere.* Nec vero tantum aut fabuloſis ſolis, aut γνώμαις πολιτικαῖς, quibus auctæ ſunt, utemur; ſed fabulas ipſas aut in proverbium contrahemus, aut quocunque ad eas modo alludemus: cumprimis ubi tam fuerint notæ, ut in omnium ore atque animis verſentur. Magiſtro iterum Phædro hoc diſcamus, qui non aliunde quam ex ipſa traxiſſe fabula videtur hanc, quam fab. 3. præmunivit, ſententiam: *ſuo potius habitu vitam oportere degere.* Inde eſt, quod Quintilianus notat, *confinem eſſe fabulæ παροιμίαν, & per allegoriam accipi, ut, nos noſtrum, inquit, onus; vos clitellas.* Atque etiam ſymbola, ſimilitudines, emblemata, ac ſi quæ ſunt ejuſmodi, nonnunquam ex fabulis utiliter ſtruemus. Ex quo fiet, ut non modo in promptu ſemper habeamus, quod orationibus, conſiliis, epiſtolis, colloquiis decorè inſeratur; ſed ingenium mire ſubigamus, id eſt, acutum, promptum, varium reddamus. Judicio autem exercendo maxime inſervit comparatio earundem aut ſimilium fabularum, ab aliis atque aliis deſcriptarum: quæ ad indolem ſcriptoris quoque & artem pernoſcendam mirum quantum valet. Ea gratia Gabriæ aliorumque fabulas παραλλήλως curioſe annotavimus. Sic Phædrus fab. 19. conferri poſſet cum Juſtino 43, 4, 4. qui eandem brevius ac ſimplicius exſequitur. Ejuſdem Phædri primam contendas licet, cum Æſopi ſexta: ſed ratione parumper diverſa, quam rudi Minerva demonſtrare non pigrabor. Principio ad eandem utraque metam tendit: quod enim in illa lupus & agnus, id in hac felis eſt & gal-

gallus. Exprimunt vero ingenium τῶν ποτηρῶν φύσεων, præcipue tyrannorum, atque adeo ἀντιπάθειαν, quæ eſt inter ipſos, & bonos ac ſapientes: gradus item, quibus ad flagitia (id quod ad principia ac proceſſus humanarum actionum in moralibus refertur) perveniri ſolet. Fit enim primum mentio *facis improbæ*: deinde τοῦ βούλεσθαι καταφαγεῖν, ſive, ut explicat affabulatio, τοῦ αἱρεῖσθαι πλημμελεῖν: mox inſidioſi *jurgii*, tanquam inſtrumenti: denique facti impetus, quem ſignificat vox *conceptum*: &, qui ultimus actus eſt tragœdiæ, *lacerationis* ac *vorationis*. De jurgio id addo: edocti a conſcientia tyranni, nihil execrabilius eſſe injuſtitia; de honeſta ſceleris præſcriptione cogitant, μετ' εὐλόγου, ait Logographus, αὐτοὺς αἰτίας βούλονται καταφαγεῖν. Hinc varium certamen criminantis malitiæ, & tuentis ſeſe innocentiæ. Ab illa parte ſtat aſtutia, impudentia, calumnia, mendacium; ab hac ratio, veritas, communis ſenſus. Sed vi tandem ſuperat improbitas, dum argumentis nequit: vincitur veritas, quum maxime vincit. Dixi, in quibus hæ fabulæ convenirent: nunc, in quibus diſcrepent, evolvam. Lupus, dum ad flumen proficiſcitur, in agnum caſu incidit: felis certo conſilio inſidias gallo comparat. Lupo itineris cauſſa, ſitis; facinoris, (quod idcirco gravius) improba cupiditas: feli utriuſque cauſſa fames. Ἐγώγε μέντοι, ait ipſe, ἄτροφος οὐ μενῶ. Felis gallum prius comprehendit, quam accuſat, quippe qui poſſet *prodire volando*: lupus agno facile pernicior, perorata cauſſa reum corripit. Agno tria accuſationis capita proponuntur, gallo duo. Illi opprobratur, quod aquam turbet; huic, quod ſomnum. Lupus violentior, qui ſuas injurias expoſtulat; callidior ælurus, qui ſpecioſe, hominum & naturæ cauſſam agere ſe, cauſſatur. Controverſiæ lupi & agni

agni de facto ſunt, quæ *conjecturalis* conſtitutio; felis & galli de jure, quæ *juridicialis*, rite dicitur. Agnus inficiando crimina elidit, dum ἀσύστατα demonſtrat; gallus confitendo eludit, dum utilitatis publicæ rationes explicat, & argumenta convertit. Felis diſputando feſſus, immo victus, bene diſſimulatam ſævitiam indicat, cauſſæque vitium, ſubigente conſcientia, fatetur; lupus infamiæ metuentior (ex quo tyrannicorum ingeniorum diverſitas elucet) agnum prius immolare parcit, quam aliquid negatu non tam facile inveniat, quod uſque ab agni patre arceſſit. Sed poëta perſonam ipſi detrahit, ſubjectaque ἐπικρίσει *necis injuſtitiam* promulgat. Et hæc quidem ad viam in Phædri lectione utcunque demonſtrandam ſufficere arbitrati ſumus. Neque enim conſtipare omnia, quæ vel dici poterant, vel ab aliis bene jam dicta ſunt, neceſſe habebamus. Quod inſtitutum deinceps quoque ſervabimus.

PRÆFATIONES JO. SCHEFFERI.

Lectori Benivolo S. D.

H*Abes ecce* Phædri *noſtri tertiam editionem, quam ut publicarem*, Dn. Gothofredi Schultzen, *Bibliopolæ Hamburgenſis perinduſtrii rogatu feci, qui deſiderari eam per Germaniam ſignificavit, ſuoſque ad eam typos*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

pos ultro obtulit. Speramus autem tanto hanc futuram gratiorem, quanto in ea & emendavimus plura, & prioribus adjecimus. Quod advertet facile, quiſquis hanc conferre cum ſuperioribus haud gravabitur. Plura hic addi neceſſe non exiſtimo, & abunde factum in Præfatione editionis ſecundæ, quam idcirco huic ſubjecimus. Vale, ſtudiiſque noſtris fave, lapſibuſque æquum te ac humanum præbe. Scr. Upſaliæ a. d. 22. Decemb. 1671.

QUem ſecunda vice tibi damus, Lector optime, a nobis editum, latiniſſimum elegantiſſimumque Scriptorem *Phædrum*, multiplex variaque hactenus fortuna circumegit. Primum enim omnium contra non opinionem modo ſuam, ſed & meritum, inde propemodum, ex quo ſcripſit, notus paucis jacuit in tenebris, nullius certe, præter *Martialis Avienique*, veterum, quod ad noſtram pervenire potuit memoriam, de ſe teſtimonium impetravit. Etiam poſt renatas litteras elegantiores manſit ignotus, donec contra expectationem omnium protractus eſt in lucem a clariſſimi nominis doctrinæque viro, *Petro Pithæo*, qui excudi eum primus fecit Auguſtoduni Tricaſſium in Galliis A. MDXCVI. ſicut fit in curis primis, integre ac emendate parum. Placuit nihilominus is labor magnis doctrina viris, beneficioque haud levi affectos ſeſe, tam illuſtri monumento ſæculi præſtantiſſimi publicato, paſſim ſæpiuſque ſunt teſtati. Atque accidit eodem anno, ut vir ſingularis, deque litteris etiam humanioribus præclare meritus, *Conradus Rittershuſius* ſibi ſumeret hanc operam, eundemque *Phædrum* in Germania commentariis doctiſſimis & illuſtraret, & corrigeret. Cui paulo poſt, nimirum

Anno

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Anno MDXCVII. *Conradus Schoppius*, vir nemini, ac ne noſtro quidem ſatis æquus, Spicilegium adjecit ſuum, non profecto contemnendum, licet ſit, qui exagitet mirifice, ac fortaſſe plus, quam oportebat. Iſtis eruditorum virorum ſtudiis excitatus denuo vir clariſſimus eruditiſſimuſque *Jac. Rigaltius*, eundem recudi fecit Pariſiis Anno MDXCIX, & ſecunda vice Anno MDCXVII apud Robertum Stephanum, editione ſupra cæteras nitida & elaborata, ſimul addidit, quæ ex collatione codicis Bibliothecæ Remenſis optimi ac antiquiſſimi ad meliorem nonnullorum caſtigationem obſervaſſe ſibi videbatur. Quanquam fuerat optandum, ut in hac editione, quæ revera eſſent ex Remenſi codice deprompta, quæ ſubnata ex *Rigaltii* judicio, ea certioribus indiciis comparerent: quando conſtat, non eaſdem eſſe lectiones, quas in ſuis probat, ſed nunc has, nunc illas anteferri, citra diſcrimen manifeſtum eorum, quæ ex codice antiquo, vel judicio ipſius provenerunt. Certe quæ deinde circa Annum MDCXXX prodiit minori forma, per Seb. Cramoiſy excuſa, in tam multis a priori, ut quid hujus illiuſve fidei vel auctoritati tribuendum ſit, haud diſcernatur. Nec interea deſtitere per Germaniam viri docti ſuum facere officium: quin imo fuit quidem *Iſaacus Nicolaus Neveletus*, ipſe quoque Gallus natione, qui Heidelbergæ, ut videtur, edidit Scriptorem hunc cum aliis ejuſdem argumenti, eo ipſo tempore. Præfationem ſane ſuam Anno MDCX ſcripſit ad parentem, quæ ſuperiori Anno MDCLX denuo Francofurti prodiit in lucem. Sed & eopſe anno, ſexcenteſimo videlicet ac decimo, *Phædrum* publicavit *Meurſius* in Batavis, opera Plantiniana Raphelengii, una cum Sympoſio, & aliis, Notis item *Rittershuſii Schoppiique*, quas ſuis notis ac animadver-

madverſionibus locupletavit. Quæ editio ut eſt nitida & elegans, ita quæ a *Meurſio* adjecta habet, iis caruiſſe poterat majore aliquanto viri optimi auctoritate. Qui ut orbem eruditum ſuis elaboratiſſimis operibus pridem ſibi habet devinctiſſimum, ita in hac parte invenitur pene nihil, quod doctrinæ ipſius reſpondeat. Poſt hoc tempus iterum neglectus noſter *Phædrus* jacuit, donec in Germania dextram ei admoveret eruditiſſimus *Urſinus*, Ratisbonæ publicaret Anno MDCLVII, textumque hic & illic docte emendaret. Unum optaſſemus, ut abſtinuiſſet religione majori ab ejiciendis illis quibus offici juventutis moribus credebat. Licet enim argumenta iſtæc probus nemo laudet, neque ſit incognitum, quam facile illa ætas ad deteriora pertrahatur, tamen nihil eſſe, quod Scriptores veteres magis mutilarit, certo ſcimus, laceroſque ac deformes ad nos tranſmiſerit, quam hoc pium fortaſſis, at intempeſtivum reſcindendi reformandique omnia, ex arbitrio cujuſque, ſtudium. Quin potius, ſi oculis juventutis illa ſubducenda erant, relegari ad libelli calcem poterant, ne omnimoda exterminatione fieret deformior, quem jam ante ſatis membris aliquot habemus detruncatum. Eo ipſo, quem prædixi, anno idem inſtitutum fuit Cl. *Tanaquilli Fabri*, viri citra controverſiam doctiſſimi, qui eum una *Publii Syri* cum ſententiis edidit Salmuri, Notaſque cunctis longe præſtantiſſimas doctiſſimaſque, ac quæ cæteris palmam facile præripiunt, adjecit. Quadriennio poſt, id eſt, Anno MDCLX extitit *Ludovicus Praſchius*, vir & ipſe doctus, qui eundem luci Gieſſæ reddidit, neque pauca in eo, ſive loca cogites ſuſpecta, ſive cætera intellectu parum obvia, expedivit. Hæſitavit tamen in aliquibus, quia nec *Rigaltii* editiones vidit, neque *Tanaquilli Fabri*,

quæ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

quæ juvare ipſum potuiſſent. Quare tandem ego quoque motus ſuavitate Scriptoris, & ſermonis Latini, quo eſt uſus, rectitudine, ſumere in manus denuo, & quia cum ſæpius juventuti noſtræ commendaveram, exemplaria vero comparari nulla poſſe, quantalibet pecunia ſciebam, publicare eundem propoſui. Verum deerant & mihi, quod pleriſque offeciſſe intellexi, quo minus abſoluta darent, editiones omnes veteres recenteſque, *Tanaquilli Fabri* maxime, de cujus ante alias præſtantiâ indicium *Cl. Gronovius*, pro ſingulari ſuo erga me amore, quem prædicare nullo tempore intermittam, mihi fecerat. Tandem cura factum amicorum, ut & illa, & quæ tum noviſſime prodierat, Praſchiana ſimul ad me perferrentur. Ita mea olim in Scriptorem noſtrum conſignata contuli cum editis, ſicubi abiiſſe videbantur alio, quam vellet, *Phædri* animus, ſuper eo meam ſimpliciſſime ſententiam propoſui. Prodiit ea noſtra cura, una cum *Guyeti* notis, primum a nobis luci datis, Anno MDCLXIII. Neque multo poſt evenit, ut Argentorati proderentur optimi, cumque viveret multiplicibus nominibus conjunctiſſimi nobis Viri, *Dni Freinshemii* curæ, verum poſt ipſius obitum Anno MDCLXIV, ab *Henrico Holſtio* Dano, viduæ *Freinshemii* relictæ marito, atque ſic *Freinshemianæ* Bibliothecæ hærede. Quæ cauſſa fuit, quod non omnia ſic legantur expoſita, ſicut factum credimus fuiſſe, ſi *Freinshemio* ipſi vitam diuturniorem, quod ingentes viri virtutes, & vulgarem longe ſupergreſſa eruditio videbantur meruiſſe, Deus rerum humanarum arbiter voluiſſet largiri. Nunc cum præter *Meurſianam* ultimamque *Rigaltianam* viderit editionem pœne nullam, ſicut conſtat ex ipſius commentario, mirum eſſe nequit, quod & ipſe alicubi vel hæſitarit, vel ſententiam

pro-

prodere ſuam intermiſerit. Eodem anno quaſi facta conſpiratione illum ipſum *Phædrum* altera vice dedit *Tanaquillus Faber*, nitidiſſimamque verſionem Gallicam, ipſiſque Gallis ante cunctas fere verſiones quorumlibet ſcriptorum probatam adjecit, noſtram etiam editionem cenſura luſtrare ſua inſtituit. Qua in cenſura ſicut libertatem viri eruditiſſimi laudamus, nec obſtare illi ulla interceſſione noſtra cupimus, ita ſtudio majore ponderata optaſſemus ea, adverſus quæ dicendam ſibi ſententiam putabat. Poterat fortaſſis etiam alicubi formulis uſus eſſe mitioribus de eo, quem contradicendi pruritu nullo, ſed amore ſolo veritatis ad negocium hoc ſentiebat plane adductum. Mihi ſane adeo ad diem illum *Faber* fuit ignoratus, ut illius nihil ante, ac ne notas quidem in ſcriptorem noſtrum, niſi ſero, ut prædixi, viderim, vel legerim. Quare ſi editione iſta, quam nunc publicamus, denuo excutimus, quæ ipſe prodidit, parique libertate noſtrum declaramus animum, ægre ferre non debet, cum, quod credimus, deprehenſurus ipſe ſit, rationibus nos haud deſtitui & idoneis & multis. De cætero amare Viri eruditionem raram non omittimus, gratiaſque illi agere pro multis, quæ in uſum eruditi orbis partim hic, partim alibi publicavit, quin imo hortari eum, ſi quo pacto licet, ſuſtinemus, ut hoc eruditionis genere, citra verborum acerbitatem tamen, & convicia in innoxios, publico prodeſſe pergat. Quod vero nos ad alteram editionem acceſſerimus, inopia exemplarium eſt factum, quæ jam ante biennium fere omnia ſunt diſtracta. Cui eo magis erat ſuccurrendum, quod plerique hoc Auctore nunc expoliendis primis diſcipulorum ſuorum rudimentis ſuaſu meo utantur. Atque quoniam evenit in editione priore, ut exciderent nonnulla nobis ſive feſtinantibus, ſive oſcitantibus, ea nunc correximus, ſenten-

tiamque noſtram commutavimus. Sed & explicata quædam parum evidenter, apertius interpretati ſumus Omnino enim, quod jam olim ſumus profeſſi, hac editione juventuti prodeſſe voluimus, præſertim noſtræ, cujus informandæ & adjumenta idonea diſpicere alios extra regiones iſtas poſſe difficulter arbitramur. Alia eſt noſtra, alia aliorum ratio, quod adeo non ignorandum, ut attendi maxime in cenſura de noſtris oporteat. Indicem poſtremo ſubjecimus locutionum & vocabulorum omnium, *a Cl. Freinshemio* concinnatum quidem primo, noſtris autem uſibus accommodatum: unde quædam ejus, quod innoxia libertate factum arbitramur, vel immutavimus, vel omiſimus, vel denique adjecimus. Atque hæc ſunt, quæ præſtitimus in hac editione repetita, præſtare profecto conati ſumus. Cætera jam olim explicavimus: in textu nempe ultimam *Rigaltii & Tanaq. Fabri* eſſe nos ſecutos, niſi ubi temere omiſerunt quæ in aliis legebantur. Loca vitioſa vel ambigua, quantum licuit, vel emendaſſe, vel ſaltem indicaſſe. Plurimum Nob. Ampl. Dnn. *NIC. HEINSII & JO. FR. GRONOVII* ſubſidio in his uſos eſſe Latinitatem *Phædri* alicubi ſuſpectam ex *Virgilio*, quem religioſe ſibi ſumpſerit ſequendum, quandoque ex *Terentio*, *& Plauto*, *& Horatio*, *& Tullio*, & aliis comprobaſſe. Deſcendiſſe ad minuta etiam. Vim vocabulorum, aptitudinem, ordinem monſtraſſe. Denique hæc omnia feciſſe juventutis cauſſa, etiam cum periculo exiſtimationis noſtræ, quam augere talem operam haud poſſe novimus apud delicatos animos, nec niſi rerum maxime reconditarum explicatione ſuetos plurimum minuere. Quod ſi gratum utileque quid labore iſtoc noſtro juventuti attulimus, propoſito ſatisfactum noſtro putabimus. Sin minus, apud æquos humanoſque voluntatis ſaltem bonæ laudem nos conſecuturos, minime deſperamus. B. V.

TANAQUILLI FABRI
IN PHÆDRUM
PRÆFATIO.

SI, LECTOR, is eſſem, qui vulgi judicio dandum eſſe aliquid exiſtimarem, longe aliud ſcriptionis argumentum mihi ſumpſiſſem quàm quod à me ſumptum eſt. Quippe libellum illuſtrare aggredior, qui πρὸς τὴν ἐπίδειξιν, quæ μαμμακούθων δέλεαρ eſt, nil quidquam habet. Sed vanis rerum haud ducor; quin contra, ſapientiſſimorum hominum ſententia impulſus, & vitæ communis uſu edoctus, ita ſemper judicavi, hanc ediſcendæ ſapientiæ rationem, quæ poëtarum Ethicorum intelligentia nititur, aliis inſtitutionibus quæ vulgo uſurpantur, anteponi debere, præſertim autem triſtibus illis ineptiis, queis adhuc, ita infectum ſeculum eſt, inconſulta juventus ſub ſpecie Philoſophiæ imbuitur. Mirum itaque haud ſit, auctorem fuiſſe me bibliopolæ deſcribendarum Phædri fabellarum, & ad eas recenſendas, aut animadverſionibus purgandas, aliquid conferre me poſt tot doctiſſimorum hominum curas voluiſſe. Etenim hoc mihi ἐν τοῖς μάλιστα perſuaſum, plus profuiſſe humano generi hoc Scriptorum genus, quam ſexcentos Chryſippos & totidem Crantoras, idque adeo ſi probare lubeat, allatis veterum Sapientum teſtimoniis ab uſque Socrate ad præſtantiſſimos memoriæ noſtræ ſcriptores, nullo negotio facere poſſim. Ad notas autem & animadverſiones noſtras quod attinet, non eſt quod quis illas ideo aſpernandas

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

exiſtimet, quod ad Phædrum ſcriptæ ſint; namque alia ut mittam, Phædrus noſter, quodcunque tandem de illo hominum ἀεροβαλȣ́ντων judicium ſit, Dionyſio certe Catone inferior non eſt: cujus tamen diſticha emendare, & notis ſuis meliora facere non erubuit Sol ille ingeniorum Joſephus Scaliger. Adde hoc quoque repertum iri ἐν τȣ́τῳ πονιδίῳ, quæ, emendatis oblata occaſione aliis ſcriptionibus, ſe ſe elegantiorum hominum auribus probabunt. Sed ἅλις Φροιμίων: Ad rem ipſam veniendum; nam de Phædro paucula dicenda arbitror.

Si, quæ olim à Suetonio Tranq. de poëtis, philologis, ac grammaticis Latinis conſcripta fuerant, ea ad nos integra perveniſſent, Phædrum melius noſſemus; neque enim credibile ſit, prætermiſſum eum à Suetonio fuiſſe, qui tanta diligentia veterum illorum vitam perquiſierat, & ad poſteros, niſi invidiſſet malum literarum fatum, tranſmiſerat. Phædri quidem Val. Martialis meminit, ſed duntaxat meminit. Neque plura nos docuit Avienus, qui ſub Theodoſio floruit. Quamobrem ſibi ipſe *facem luceat* Phædrus, ſuæ ſibi vitæ ſcriptor ſit & teſtis neceſſe eſt. Ut igitur à patria incipiamus, Thrax fuit; quod hominum genus primis temporibus & ſcientiarum artiumque cognitione, & morum ſevera diſciplina cultum fuit, vel propter colonias in oram maritimam à Phœnicibus deductas, vel quod olim, ut facile probare poſſum (quamquam id paucis cognitum) ὅμοροι Athenienſibus fuerunt, & poſt in eam regionem receſſerunt, quæ ab iis Thracia dicta eſt, ſupra Macedoniam, (hujus rei teſtis locuples eſt Iſocrates:) Vel denique ob alias cauſas, quas ego divinatione non poſſum aſſequi. Sed, ut ſunt humana, lapſu temporis tanta illos barbaries fœdavit, ut, Thucydide teſte, nil crudelius, nil

magis

magis cædibus gaudens fuerit. Inde igitur domo fuit Phædrus, neque illi ad præclararum artium cognitionem contendenti obfuit ἄγελον illud patriæ ἦθος, ut nec Anacharſidi Scytharum feritas, aut Bioni inhumanitas Boriſthenitarum, quos hodie Coſakas vocant. En tibi quod de ſe ſcribit:

Ego, litteratæ qui ſum proprior Græciæ,
Cur ſomno inerti diſeram patriæ decus?
Threïſſa cum gens numeret auctores ſuos
Linoque Apollo ſit parens, Muſa Orpheo?

Conditione ſervus fuit, (quod ei cum Terentio multiſque aliis præſtantibus ingeniis commune eſt;) ſed quo caſu factum ſit ut Romæ in domo Auguſta ſervierit, tam equidem ſcio, quam qui ômnium minime. Poſtea ob elegantiam ingenii, morumque cultum manumiſſus eſt, unde in librorum MSS. titulo dicitur. AUG. LIBERT. Vixit ſub Octaviano Cæſare, ac ſub Tiberio, ſub quo & ſcripſit, fortaſſe ante afflictum Sejanum, in quem haud dubie invehitur in antelogio lib. III. Potuit & ad Caii uſque tempora perveniſſe. In literis autem jam uſque à prima pueritia inſtitutus eſt perquam diligentiſſime; quod & matura percoctaque eruditio, & linguæ Latinæ lenis illa & æquabilis puritas atque ingenuitas, vel me tacente, pervincant, apud eos ſaltem judices queis aures eruditæ ſint. Hinc eſt quod de ſe alicubi magnifice fortaſſe, ſed vere tamen, auſus dicere eſt:

Ego, quem Pieria mater enixa eſt jugo,
In quo Tonanti ſancta Mnemoſyne Jovi
Fœcunda novies Artium peperit chorum;
Quamvis in ipſa natus ſim pene ſchola,
Curamque habendi penitus corde eraſerim.

Libellos autem ſuos ſcripſit ad Particulonem, Philetum, & Eutychum, quos omnes arbitror pileata ca-

pita fuiſſe; certe nomina ipſa civium Romanorum non ſunt. Calamitatem paſſus eſt graviſſimam, ut frequentes de illa querelæ ſatis probant: ſed cujus ea generis fuerit, Oedipi eſt divinare, non noſtrum. Quæcumque illa tandem fuerit, ejus in Sejanum cauſam confert: ita enim exponendi verſus ij. videntur, qui lib. III. occurrunt.

Quod ſi accuſator alius Sejano [id eſt alius à Sejano] *foret*,
Si teſtis alius, judex alius denique,
Dignum faterer eſſe me tantis malis,
Nec his dolorem delenirem remediis.

Cæterum ita vim & genium fabellarum ſuarum noverat, ut multam magnamque ſui partem ad poſteros pertinere exiſtimaverit; quæ ſpes eum uſque adhuc fruſtrata non eſt, neque poſthac fruſtrabitur. Verſus ſunt lib. V.

Particulo, chartis nomen victurum meis,
Latinis dum manebit pretium literis.

De dicendi autem genere ſi roges quid ſentiam, dicam equidem, & quaſi me Cenſor rogaret, EX ANIMI SENTENTIA; Neminem arbitror à felici illa Terentii ſimplicitate propius abeſſe:

Sic oculos, ſic ille manus, ſic ora ferebat
Τοίη οἱ χάρις ἀμφιπεριςρέφεται ἐπέεσσι.

Itaque adeo nec dubitavimus olim alterum cum altero comparare; ſic enim ludibundi ſcripſimus:

Parce Barbaras vocare, quas Hebrus terras lavit;
Barbaras vocare parce, Phædrus en noſter vetat,
Tibris illum ſic amavit, pileato ut nemini,
Qua patet Romanus orbis, plus debere dejeret,
Ni Lybiſſa terra ſcenis protuliſſet Publium.

Nemo certe è veteribus ingenio fuiſſe videtur ad illam Terentii *ſemper lenitatem* magis facto quam Phædrus, quod & neceſſe fuerat; ea enim eſt Apolo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

logorum atque adeo fabellarum omnium natura, ut ſermone non debeant niſi facili, niſi molli, placidoque tractari. Quamobrem ſi quis erit qui ſcripturam hanc fabularem pro levi & nugatoria cotemnat; eum ego maximo opere oratum velim, principio ut meminerit, ſapientem (quod ajunt veteres critici & in iis præſtantiſſimus magiſter) gaudere fabulis, dein revocet in memoriam quod in Phædone dicit Socrates, οὓς προχείρους εἶχον καὶ ἠπιστάμην μύθους τοὺς Αἰσώπου, τούτων ἐποίησα οἷς πρώτοις ἐνέτυχον: Reputetque apud ſeſe, num contemnendus videatur Phædrus, qui ea Latine præſtiterit, quæ olim Græcè tentaverat Socrates.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

VITA PHÆDRI

à Joh. Scheffero Argentoratenſi compoſita.

PHædrus, cujus pauci meminerunt apud veteres, ſi non ante, ſub Auguſto ſaltem natus fuit. Virgilium profecto ac Ovidium eſt æmulatus, qui utrique ſub Auguſto floruere. Quin imo Auguſti mentionem facit ipſe, tanquam ejus ſub quo vixerit, cujuſque geſta quædam obſervarit. Nam cum lib. III. c. 10. præmiſiſſet : *narrabo tibi, memoria quod factum eſt mea*, ſubdit : *a Divo Auguſto tunc petiere judices*. Patriam habuit Thraciam, ut ipſe indicat præfat. lib. III. his verbis.

Cur ſomno inerti deſeram patriæ decus?
Threiſſa cum gens numeret auctores ſuos,
Linoque Apollo ſit parens, Muſa Orpheo.

Sed hoc alii; amplius obſervatione dignum, quod in monte Pierio videatur editus, quem antiqui ſedem atque domicilium Muſarum credidere. Ita namque, dicto loco:

Ego, quem Pierio mater enixa eſt jugo,
In quo tonanti ſancta Mnemoſyne Jovi
Fœcunda novies artium peperit chorum.

Vides ſimul, in hoc monte Muſas genitas putaſſe olim. Unde quoque nata eſt opinio, quod ibi commorentur. *Strabo* lib. X. *A cantilena & numeris, & inſtrumentis, & Thracica omnis Muſica, & Aſiatica ſit magni. Quod ex eo liquet, quia ibi loca ſunt, in quibus velut ſedibus ſuis Muſæ eſſe dicuntur. Nam Pieria, Pimpla, Libethrum olim Thraciæ fuere montes regioneſque.* Sic hunc locum verto, quem obſcurius nonnihil *Caſaubonus* reddidiſſe videtur. Jam quia Muſæ artium omnium ac literarum deæ, poſt ſuperius allata verba Phædrus ſubjecit, *natum ſe in ipſa prope ſchola.* Parentes quos habuerit, haud conſtat. Saltem quoniam in Thracia editus, Thrax ipſe fuit, minime ſervilis extitiſſe conditionis credi poſſunt, ac ſic caſu potius, quam naſcendi ſorte, factus eſſe ſervus, neque cum *P. Pithæo*, *libertinum Auguſti*, ſed *libertum* appellari oportere. Cæterum quis ille caſus fuerit, nemini eſt promptum dicere. Niſi fors quis divinare velit ex *Suetonio*, quando de Octavii Auguſti patre ſcribit cap. 3. *Beſſos ac Thracas magno prælio fudiſſe.* Potuit nimirum eveniſſe tum, ut cum aliis capti-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

captivus Romam duceretur. Quod ſi quis admittit, primam Phædri ſe extendere ætatem etiam ad Julium neceſſe eſt, quando memoratum bellum geſtum eo tempore, quo Cæſar ſolus geſſit conſulatum, atque Q. Cicero Aſiam adminiſtravit. Nec fortaſſe multum obſtat huic ſententiæ, cum præſertim ſenectutis ſuæ paſſim Phædrus ipſe mentionem faciat temporibus Sejani. Ingenium videtur habuiſſe probitatis atque honeſtatis amans, oſtenduntque tot egregiæ ſententiæ, quæ in hoc opuſculo occurrunt. Quinimo & alios juxta ſecum ad virtutis cultum incitare ſtuduit, ut palam in Præfat. lib. II. oſtendit. Pertinet huc quoque, quod eodem libro habet de ardelionum natione, multo labore nil agente:

Hanc emendare, ſi tamen poſſum, volo.

Nec interea moroſus fuiſſe credi poteſt, ſed jucundus, hilariſque, ut potiſſimum ex lib. IV. cap. 13. & 14. item cap. 16. liquet. Opes & pecunias alto generoſoque animo contempſit ſemper, ut de ſe teſtatur ipſe lib. III. præf. ubi *curam habendi penitus corde eraſiſſe* ſcribit. Maxime vero hoc egit, cum videret, quam multis exitiales eſſent ſuo tempore pecuniæ. Id quod innuit lib. 5. fab. 4. ubi ait, poſt allatam fabulam de aſino, detrectante hordei comedere reliquias, quo ſaginatus porcus, Herculi deinde immolatus fuit:

Hujus reſpectu fabulæ deterritus
Periculoſum ſemper vitavi lucrum.

Et profecto tunc opulentiſſimum quemque à Tiberio variis criminationibus circumveniri ſolitum non ipſe modo docet in ſequentibus, ſed & exemplis a *Suetonio* cap. 19. & *Tacito* VI. An. c. 19. aliiſque locis allatis comprobatur. Quemadmodum vero negligens fuit opum, ita ex adverſo gloriam ſectatus eſt, eam maxime, quæ eſt ex litteris doctrinaque. Ideo & de obtenta ea tantum non triumphat, in præf. lib. III. ubi ait:

Ergo hinc abeſto livor, ne fruſtra gemas,
Quoniam mihi ſolennis debetur gloria.

Sic ab initio lib. V. *mihi parta laus eſt.* Quin imo tam præclare de ſe ſentit, ut & aliis famam nominis ac immortalitatem dare poſſe ſcriptis crediderit. Inde ad Particulonem lib. V.

Particulo chartis nomen victurum meis.

Litteras autem ipſas magno animi ardore eſt aggreſſus, & in

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

& in illis eam partem maxime, quæ poëſis appellatur. Liquet vel ex eo, quia puerum ſe etiam tractaſſe Ennium fatetur, & ex eo verſum citat lib. IV. circa finem, ubi Ennium intelligit, cum ait:

Ego quondam legi quam puer ſententiam;
Palam mutire plebejo piaculum eſt;
Dum ſanitas conſtabit, pulchre meminero.

Atque hinc fortaſſe factum, ut Æſopi fabulas verſu potius, quam oratione proſa comprehenderet; de quibus amplius nunc aliquid dicendum. Scripſiſſe eas in ætate ultima ipſe innuit non uno loco, pertinetque huc potiſſimum poſtrema, quæ in libro quinto eſt, fabella. Quin & tempus poteſt colligi quodammodo ex libri tertii prooemio, quo videlicet Sejanus pro arbitrio cuncta geſſit ſub Tiberio, ſuamque latiſſime potentiam exercuit. Ubi ſimul etiam cauſa ſcripti hujus aperitur. Calamitas nimirum certa & peculiaris, in quam odio & perſecutione Sejani præcipitatus, fortunam, quia non licebat aperte, ob potentem adverſarium, occulte ſaltem, & ſub involucris fabularum exponere, depingendoque mores ejus & flagitia, velut ultionem ſumere de ipſo, ſeque conſolari ſic ſuſcepit. Ita enim eſt intelligendus locus totus qui occurrit in prædicto prooemio.

- - - - - Servitus obnoxia
Quia, quæ volebat, non audebat dicere,
Affectus proprios in fabellas tranſtulit,
Calumniamque fictis eluſit jocis:
Ego porro illius ſemita feci viam,
Et cogitavi plura, quam reliquerat;
In calamitatem deligens quædam meam.

Secutus in pleriſque eſt Æſopum, niſi quod interdum etiam hiſtorias admiſceat, ut ex lib. III. cap. 10. & lib. V. c. 1. intelligitur. Sed & ex illis ipſis Æſopi, non omnino omnes, verum cum delectu eas ſaltem, ſcribere ſuſcepit, quæ ſervirent inſtituto, id eſt, vel Sejanum tacite arguerent, vel calamitatem propriam declararent. Ita ſtatim ab initio affert fabulam de lupo & agno, quorum ille Sejani, hic Phædri ſpeciem exhibere debet. Igitur & ſic concludit eam:

Hæc propter illos ſcripta eſt homines fabula,
Qui fictis cauſis innocentes opprimunt.

Quibus verbis manifeſte ſortem ſuam deplorat, & Sejani cru-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

crudelitatem ſignificat. Nec fortaſſis aliud quid altera reſpexit fabula, quam ut hydro ingenium Sejani, quodque ipſe animabat veluti, Tiberii exprimeret, eique opponeret patientiam, humanitatem, bonitatem Auguſti, ſub quo primum vixerat. Sed & tertia quartaque manifeſtum continent augurium de futuro Sejani caſu: quem haud ſecus ac graculum omnes ob faſtum intolerabilem olim eſſent deplumaturi. Quod ſi eveniet, ſimilem vult futurum cani, qui dum captat alia, ea etiam, quæ poſſidet, amittat. Nec fefellit Phædrum iſta præſagitio, uti ex hiſtoria Sejani manifeſtum eſt. Verum iſtæc obiter, & tantum, ut oſtendam cauſas & occaſiones harum fabularum. Quas intelliget etiam in cæteris, qui conferre iſta tempora cum iis volet. Nam cohærent inter ſe pulcherrime, hocque fine ſunt ab eo ſelectæ, ſicut ipſe lib. III. cap. 12. & IV. in procemio indigitat. Scripſit porro has fabellas ſtylo longe optimo ac Latiniſſimo, ut plerique docti tradiderunt, quod ex teſtimoniis ipſorum alibi propoſitis apparet. Nam quod *Schoppius* in eo neſcio quid barbari ac Thracici ſubodoratur, id plane eſt ejuſmodi, quale ejus, qui in *Tito Livio* deprehendit Patavinitatem. Itaque hucuſque nemini ex doctioribus ſuam approbare potuit ſententiam, nec credo unquam approbabit. Nos, qui & ipſi ſemel iterumque, ac cum cura Noſtrum legimus, adeo nil invenimus iſtiusmodi, ut in pleriſque *Virgilium*, in cæteris *Plautum*, *Terentium*, *Ovidium* imitatum eſſe opinemur, nec fallacibus argumentis exempliſque in *notis* noſtris demonſtremus. Denique ipſe longe aliter, quam *Schoppius* de his ad Particulonem,

- - - Chartis nomen victurum meis,
Latinis dum manebit pretium litteris.

Quaſi diceret, ſe ita ſcripſiſſe has fabellas, ut ſi modo ullum pretium manebit ſermonis Latini, propter eum in auctoritate ac exiſtimatione ſint futuræ. Nec ipſius ſolum fuit hoc judicium, ſed Particulonis etiam, & aliorum, quippe qui & verba formulaſque ejus ex libellis hiſce ediſcebant, ſcriptiſque inſerebant ſuis. Noſter manifeſta in præf. V.

Mihi parta laus eſt, quod tu, quod ſimiles tui
Veſtras in chartas verba transfertis mea,
Dignumque longa judicetis memoria.

Quanquam autem tanti fuerint æſtimati hi libelli, vivo etiam

etiam adhuc auctore, tamen non magis ipſi, quam vulgo ſolent aliorum, evitare invidiam potuerunt. Alii habere quædam fatebantur bona, ſed ea ex Æſopo mutuo accepta, cætera ut excogitata ſint à Phædro, ita mala eſſe ac inepta. Vide cap. 20. lib. IV. Alii cum nil poſſent aliud, brevitatem & obſcuritatem earum accuſabant. Indicat id ipſe lib. III. cap. 10. ubi ait:

Hæc exſecutus ſum propterea pluribus,
Brevitate nimia quoniam quoſdam offendimus.

Erant &, qui argumenti vilitatem, & humilitatem ſtyli ac orationis arguerunt, ſicuti ex lib. III. cap. 6. toto intelligitur. Denique qui nil horum audebant, vindicabant ſibi, quod inventum erat a Phædro, invidia gloriæ alienæ. Hoc enim voluit toto cap. 13. lib. III ut vel ex concluſione ejus liquet. Libellum primum, & ſecundum edidit ſine dedicatione, cum nuda præfatione ad lectorem qualemcunque, eam ſecutus cauſam, quam in præcedentibus prodidimus. Invenerunt ſtatim amatores, interque alios Eutychum: cui propterea, & quoniam ad ſupplicium tractus fuit interim Sejanus, libellum tertium, & quemadmodum conjicio, quartum: itemque Particulonem, cui libellum quintum dedicavit. Eutychus vero ille ac Particulo qui fuerint, haud facile eſt dicere. Facit ipſe noſter alterum gravibus crebriſque negotiis occupatum, & potentem. Itaque & opem ejus contra æmulos ac inimicos, potiſſimum vero calamitatem, in quam innocens invidia Sejani venerat, implorat. Ac fortaſſe fuit quiſpiam ex libertis in Tiberiana aula, nam in talem convenit potiſſimum ſermonis peregrini nomen. Fortuna Phædri reliqua quæ fuerit, nonnihil patet ex ſuperioribus Primum in ætate puerili captus, Romamque ex Thracia deportatus, ibique ab hero ſuo, quocunque denique, ad conſuetudinem illorum temporum, litteris imbutus fuiſſe videtur. In quibus cum non parum profeciſſet accidit forte, ut in domum Auguſti, vehementer doctos homines amantis, vocaretur. Ubi cum probaſſet ſuam fidem, elegantiam ingenii, morum probitatem, paulo poſt manumiſſus ac libertate donatus eſt. Id quod indicat vel titulus opuſculi, in quo LIBERTI CÆSAR. AUGUSTI nominatur. Quem qui de Tiberio accipiunt, ut fit à Demſtero, & nonnullis aliis, mihi equidem haud ſatisfaciunt. Et mecum ſentiunt ex eruditis plurimi, quos inter eſt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Septimius Florens quoque. Mox Auguſto defuncto, & Tiberio imperium adminiſtrante incidit in calamitatem magnam, nulla ſua culpa ſicut aliquoties teſtatur, verum odio Sejani, qui eum fictis criminibus accuſaverat juxta, &, ut fuit potentiſſimus, damnari fecerat. Ita enim docent verba ejus, quæ leguntur in præfat. lib. III. Nec fortaſſis tam obſcuri tituli ſunt criminationi ejus, ut videntur, ſi bene reputamus, quod verſatus fuerit in domo Auguſti, ab ipſo clementer habitus, in libertatem reſtitutus. Id enim abſque dubio fuit cauſa, cur Auguſtum primo, & mox eo defuncto poſteros illius amaret coleretque. Quos inter cum extiterit primum Agrippa, & deinde Germanicus, non potuit profecto deeſſe ratio Sejano criminandi noſtrum apud invidentem atque ſuſpicacem principem Tiberium. Tulit autem hanc calamitatem magno animo, & remedium adverſus eam petiit ex litteris. Nec defuerunt amici, qui eum ſolarentur, & promitterent ſuam opem. Inter quos Eutychus præcipue, quem propterea ad ſolvenda promiſſa fine lib. IV. ſedulo adhortatur. Quando diem ſuum obierit, ignotum eſt. Saltem poſt Sejanum vixit, quod apparet ex iis, quæ de ipſo tradit. Nec enim veriſimile, fuiſſe ſcripturum vivo Sejano talia, cum & poſt obitum illius extiterint, qui hominem metuerent. Periit porro Sejanus anno Tiberii decimo octavo, a quo ad conſulatum Julii ſolitarium, quo Romam veniſſe Noſter videtur, anni circiter ſunt ſeptuaginta, ut ſeptuageſimum ſuperaſſe annum ætate ſua ſit neceſſe, ac propterea nec videri poſſit mirum, totiens de ſenectute ſua conqueri.

DE ÆTATE PHÆDRI,

Ex Gerar. Voſſio de Poëtis Latinis.

SUb Tiberio vixit Phædrus Thrax, Auguſti Cæſaris libertus, ut qui ſe Auguſtum dicat vidiſſe jus dicentem, & Bathyllum Cilnii Mæcenatis ſaltantem. Reliquit quinque libros fabularum Æſopicarum, jambicis conſcriptos. Antiquiſſimus, qui earum meminit, eſt Avienus, præfatione in fabulas Æſopicas ad Theodoſium Macrobium. Nec mirum adeo non meminiſſe Senecam, ubi loquitur de fabularum Æſopicarum ſcriptoribus. Nam de Romanis loquitur: hic ſe Thraçem prædicat.

JU-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

JUDICIA ET TESTIMONIA
DE PHÆDRO.

Phædrus ipſe de ſe lib. V. 6, 42.

- - - chartis nomen victurum meis,
Latinis dum manebit precium litteris.

Particulo, aliique, de quibus Phædrus præf. V.

Veſtras in chartas verba transfertis mea.

Martialis III. Epig. 20. de Canio.

An æmulatur improbi jocos Phædri?

Avienus in præfat. fabularum ſuarum.

Phædrus etiam partem aliquam quinque in libellos reſolvit.

Septi. Florens Chriſtianus, in Carm. ad Pithœum de Phædro loquens.

- - de ſtylo atque tempore,
Par proximusve Laberio vel Publio.

Rittershuſius in epiſt. dedicatoria Phædri.

Fabellas continet opuſculum expoſitas ſermone Latino & puro atque genuino, in quo multas antiquæ elegantiæ notas impreſſas cernere eſt, multas legere ſententias, ad quaslibet vitæ partes utiliſſimas.

Idem in Epiſt. ad Camerarium, ubi & de Camerarii Bongarſiique judicio, hoc modo.

De hoc libello idem ego tecum, & cum politiſſimo viro, Jacobo Bongarſio ſentio, elegantem eſſe cumprimis, & florente etiam, ac pura lingua Latina ſcriptum, ac ſupparem eſſe judicio hunc Phædrum Laberio ac Publio Syro Mimographo.

Lipſius ad Senec. Conſol. Polyb. c. 27.

Phædrus, Tiberii Libertus, jam condiderat (logos Æſopi) & pulcherrimis verſibus Latinos fecerat, qui extant.

Rigaltius in dedic. ad Thuanum.

Hæc ratio fabulares liberti jocos, vernula urbanitate amabiles argutias, placere tibi poſſe perſuaſit.

Idem paulo poſt.

Habe igitur imperatorium libertum, quem inter ruſticandum ſuaviter fabulantem, imo graviter, & quidem paucis philoſophantem admireris.

Laur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Laur. Pignorius epiſt. 13.

Etiam ego venire poſſim in litterarum plauſum, velut loquitur elegantiſſimus fabulator *Phædrus*.

Barthius XXXV. Adver. c. 21.

De *Phædri* fabulis ita judicant doctorum plerique, eſſe ingenuæ Latinitatis, neque mentiri ævum Tiberii. In quorum ego prorſus opinione ſum, licet unam & alteram ſubdititiam & inſititiam eſſe jam olim notarim.

Schottus Obſerv. Humanar. II. c. 19.

Adjicio, pereruditos extitiſſe libertos Tiberii *Phædrum*, Æſopiarum lepidum ſcriptorem.

Schoppius in Paradox. litter.

Similiter apud *Phædrum*, cultiſſimum fabularum ſcriptorem legimus.

Idem in Infamia Famiani. p. 86.

Eum tamen ſcriptorem (*Phædrum*) velut domo barbarum, & ſermone non parum ſæpe plebejum non niſi cum diſcrimine ac delectu imitandum intelligo.

Idem in Conſultatione II.

Phædrum tamen & *Hyginum* velut elegantiæ minus ſtudioſos plebeja pluſculum uſurpaſſe apparet.

Demſterus ad Roſinum.

Phædrus Thrax, Tiberii libertus, fabularum luculentus ſcriptor.

Tanaquillus Faber. in Præf. ad Notas Phædr.

De dicendi genere ſi roges, quid ſentiam, dicam equidem, & quaſi me cenſor rogaret, ex animi ſententia; Neminem arbitror a felici illa *Terentii* ſimplicitate propius abeſſe; *& mox*: Nemo e veteribus ingenio fuiſſe videtur ad illam *Terentii* ſemper lenitatem magis facto, quam *Phædrus*, quod & neceſſe fuerat, ea enim eſt apologorum, atque adeo fabellarum omnium natura, ut ſermone non debeant, niſi facili placidoque tractari.

Multorum aliorum judicia collegit erudititiſſimus Axenius, *quæ videre apud ipſum potes. Addo unicum, nimis diſcrepans a cæteris, ſed tamen dignum legi, ut liqueat, nil tam bene dici, ut non inveniat adverſarium.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Scriverius ad III. Ep. Martial 20. ubi poëta : An æmulatur improbi jocos Phædri.

Poſſuntne magis decoquere de judicio, ac magis ludere de otio ſuo viri docti, qui exiſtimant, fabulatorem *Phædrum* a Cl. *Pithœo* editum, & cujus *Avienus* quidam in præfatione fabularum ſuarum Æſopiarum ad Theodoſium meminit, hunc eundem eſſe, de quo loquitur *Martialis*? Volunt nos credere ſcilicet, *Libertum* illum *Auguſti Cæſaris* fuiſſe, ſtylo atque tempore parem proximumve *Laberio* vel *Publio Mimo*, & quidem, quantum conjiciunt, ſub *Tiberio* vixiſſe, atque adeo poſt *Sejanum* damnatum. Nugæ. Certe, niſi vehementer fallor, ævo illo dignus cenſeri minime poteſt ſcriptor iſte, cuicui tandem ille alapas & libertatem debeat. Parco argumenta ſigillatim apponere, quæ me movent, & cogunt ſeorſum ſentire, fœtumque alieniſſimum pronunciare impellunt a jocis *Phædri*, cujus hic *Martialis* meminit. Oſtendam fortaſſe alias plene, ubi otium erit, & animus iſtæc frivola pertractandi. Interim conſidera mihi, quæ olim *Perottus*, *Pontifex Sepontinus* in Commentariis ſuis ad librum I. *Martialis* conſignavit ad hunc locum: *Quid poſſunt hederæ Bacchi dare*, &c. Alluſit, inquit, ad fabulam, quam nos ex *Avieno* in Fabellas noſtras adoleſcentes jambico carmine tranſtulimus,

Olim quas vellent eſſe in tutela ſua:

& quæ ſequuntur tibi totis duodecim verſibus & finiunt,

Niſi utile eſt, quod facimus, ſtulta eſt gloria.

quæ ipſiſſima *Phædri* illius ſunt a *Pithœo* primum, & poſt a *Rittershuſio*, *Rigaltio* atque *aliis* editi, notiſque & ſcholiis illuſtrati. Extant lib. III. fab. 18.

PRIVILEGIE.

DE STAETEN VAN HOLLANT ENDE WEST-VRIESLANT. Doen te weten, alſoo Ons vertoont is by Hendrick Wetſtein, *Burger en Boekverkooper tot Amſterdam, hoe dat hy Supplt. onder de Perſſe ende byna voldruckt hadt* Phædri Fabulæ cum notis doctorum virorum, accurante Petro Burmanno, *waer in nevens anderen mede bygevoegt word de* Commentarius Marquardi Gudii, *uyt deſſelfs naegelaetenen manuſcripten nu eerſt in't Ligt gebragt, en by de Supplt. geacquireert; als mede een nieuwe* Index Philologicus in omnia verba Phædri à Nicolao Diſpontijn recens conſcriptus. *Maer dat de Supplt. bedugt zijnde dat eenige baetzoekende menſchen mogten onderſtaen hem de voorſchreve* Commentarius Gudii *of* Index Philologicus Nicolai Diſpontijn *nae te drucken, keerde hy Supplt ſig in diepe onderdanigheyt tot Ons, met ootmoedig verſoek, omme tot voorkoominge van ſijn Supplts. groote ſchade ende nadeel aen hem te verleenen Ons Octroy ende Privilegie, om geduyrende den tijd van vijftien achter een volgende Jaren, in deeſe Onſe Provintie alleenig te mogen drucken, doen drucken ende verkoopen de voorſz.* Commentarius Gudii *en* Index Philologicus Nicolai Diſpontijn *over* Phædrus, *met verbod, dat niemant anders hier in onſen Lande, deſelve, ofte een van beyden, in't groot ofte in't kleyn, in't geheel ofte ten deele, ofte in eenigerhande manieren, ſoude mogen drucken, doen drucken, ofte elders gedruckt hier in onſen Lande inbrengen, verruylen ofte verkoopen, onder ſeekere pœne by de overtreders te verbeuren; SOO IS'T Dat wy de ſaeke en't verſoek overgemerkt hebbende, ende geneegen weſende, ter beede van de Supplt. uyt onſe rechte wetenſchap, ſouveraine magt, ende authoriteyt den ſelve Supplt. geconſenteert, geaccordeert, ende geoctroyeert hebben, conſenteeren, accordeeren, ende Octroyeeren mits deeſen, dat hy geduyrende den tijd van vijftien eerſt agter-een volgende jaaren de voorſz.* Commentarius Marquardi Gudii, *ende de* Index Philologicus Nicolai Diſpontijn, *binnen den voorſz. onſen Lande alleen ſal mogen drucken, doen drucken, uytgeven ende verkoopen; verbiedende daarom allen ende een yegelijcken, deſelve* Notæ Gudii *ende* Index N. D. *ofte een van beyde, in't groot of in't kleyn, in't geheel of ten deelen, ofte in eenigerhande manieren, naar te drucken, ofte elders naargedrukt, binnen den ſelven onſen Lande te brengen, uyt te geven, ofte te*

verkopen, op verbeurte van alle de nagedruckten, ingebragten, ofte verkogte exemplaren, ende een boete van drie hondert guldens daer en boven te verbeuren, te appliceren een derde part voor den Officier, die de calange doen ſal, een derde part voor den armen der plaetſe, daer het caſus voorvallen ſal, ende het reſteerende derde-part voor den Supplt. Alles in dien verſtande dat wy den Supplt. met deeſen onſe Octroy alleen willende gratificeren tot verhoedinginge van ſijne ſchaede door het naedrucken van het voorſz. Boek, daer door in geenigen deele verſtaen den Inhoudt van dien te authoriſeren, ofte te advoüeren, ende veel min het ſelve onder onſe protectie ende beſcherminge eenig meerder credit, aenſien ofte reputatie te geeven, nemaer de Supplt. in cas daerinne iets onbehoorlijks ſoude influeren, alle het ſelve tot ſijnen laſte ſal gehouden weſen te verantwoorden; tot dien eynde wel expreſſelijk begeerende, dat by aldien hy deſen onſen Octroye voor het ſelve Boek ſal willen ſtellen, daer van geen gëabrevieerde ofte gecontraheerde mentie ſal mogen maken, nemaer gehouden ſal weſen het ſelve Octroy in't geheel ende ſonder eenige omiſſie daer voor te drucken, ofte te doen drucken, ende dat hy gehouden ſal zijn een exemplaer van het voorſz. Boek gebonden en welgeconditioneert te brengen in de Bibliotheek van onſe Univerſiteyt tot Leyden, ende daer van behoorlijck te doen blijcken; alles op pœne van het effect van dien te verlieſen; ende ten eynde den Supplt. deſen onſen conſent ende Octroye moge genieten als naer behooren, Laſten wy allen en een yegelijcke die 't aengaen magh, dat ſy de Supplt. van den Inhoude van deſen doen, laten ende gedogen rechtelijck, vredelijck ende volcomentlijck genieten en gebruyken, ceſſerende alle belet ter contrarie. Gedaen in den Hage, onder onſe groote Zegele hier aengehangen op den achtſte November, in't Jaer ons Heere en Saligmakers, duyſent ſes hondert ſeven-en-tnegentigh.

A. Heinſius Ut.

Ter Ordonantie van de Staeten,

SIMON van BEAUMONT.

ERRATA.

a & *b* indicant columnas Commentarii textui ſubjecti.

Pag.	*lin.*	*habet.*	*corrige.*
2	19. b.	*Æſopias*	*Æſopeas*
8	*antep.* a.	*amœnam*	*amœnum*
	20. b.	latiſſime	latiniſſime
13	21. b.	*dolor*	*dolor &*
17	8.	dein	deinde
25	17. b.	*Sulmona*	*Sulmone*
34	18. b	Oratione	Orationem
38	11. a.	prœlia	prœlio
54	*penult.* b.	*eodem*	*eadem*
56	2	modicum	modium
67	5	extudit	exterit
77	8. b.	*ordaceum*	*ordeaceum*
78	1.	at	&
86 & 87.		*pro* Milvius *ubique leg.*	Miluus
88	5.	fabulas	fabellas
89	25. a.	lib. 8.	lib. 1.
115	14.	tintinabulum	tintinnabulum
116	31. b.	*tutidantia*	*tuditantia*
119	9. b.	*poſt* trahendum.	*adde* SCHEFFERUS.
145	30.	quidem	quidam
159	19. b.	*abducta*	*advecta*
165	1.	crudelitas	credulitas
182	8.	garrulum	garrulam
188	4. a.	56. *cognovi*	55. *cognovit*
209	8.	pediſſequos	pediſequos
230	18. a.	*epiſt.* 21.	*epigr.* 20
236	4. b.	*Lucianus*	*Lucanus*
249	13. b.	minus	nimius
265	3.	*ad marg.* 15.	10
271	1. b.	*poſt* amor, *adde*	apud Petronium
280	17. b.	δεινῷ	δεινοὶ
301	1.	FAB. VI.	FAB. VII.

312 *ad finem notæ* 7. *hæc verba:* Forte, *nos.* HEINS. *ſunt delenda, & inſerenda ſequenti notæ* 8. *poſt verb.* SCHEF.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

☞ IN INDICE PHÆDRI.

Sub verbo Cura condit quid. 3, prol. *lege* 4, prol.
Sub verbo In hoc. 4, prol. *lege* 5, prol.

IN NOTIS GUDII &c.

215	4.	Ecl. 1.	Ecl. 2.
219	3. 4	quem. Tatius	quod. Statius
224	24.	*rurſus*	*curſus*
249	2.	*vehementis canis*	*vehementi canis.*
256	15.	el. 1.	el. 4.
263	31.	celebribus. Carius	celebribus Carini
266	33.	*ſibi*	*ſui*
270	34.	*ara*	*ara*
274	10.	eſt	&
278	11.	*pinguntque*	*ninguntque*
280	5.	*Auſoniorum*	*Uſipiorum*
281	19.	inguina, traduntur	inguina tradebant
283	36.	*In*	*M.*
305	32.	noſtræ	noſter
326	*penult.*	reguli	regali
328	30.	*divos*	*divis*
	39.	cohærent	cohæret
369	11.	*compreſus*	*comprenſus*
409	22.	*quidam*	*quidem*

PHÆDRI FABULARUM
INSCRIPTIONES.

Prior numerus librum, alter fabulam notat.

ÆSopus ad Garrulum 3, 19
Æſopus ludens 3, 14
Æſopus & petulans 3, 5
Æſopus & ruſticus 3, 3
Anus ad amphoram 3, 1
Anus diligens virum ætatis mediæ, item Puella 2, 2
Apes & fuci, veſpa judice 3, 13
Aquila, cornix, & teſtudo 2, 6
Aquila, felis, & aper 2, 4
Arbores in Deorum tutela 3, 17
Aſinus ad ſenem paſtorem 1, 15
Aſinus & Galli 3, 20
Aſinus & leo venantes 1, 11
Aſinus irridens aprum 1, 29

Cæſar ad atrienſem 2, 5
Calvus & muſca 5, 3
Canes famelici 1, 20
Canes & corcodilus 1, 25
Canis ad agnum 3, 15
Canis & lupus 3, 7
Canis fidelis 1, 23
Canis per fluvium carnem ferens 1, 4
Canis parturiens 1, 19
Canis & theſaurus, & vulturius 1, 27

Canum legati ad Jovem 4, 17
Capellæ & hirci 4, 15
Cervus ad fontem 1, 12
Cervus & ovis 1, 16
Cervus & boves 2, 8
Cicada & noctua 3, 16

D*Emetrius & Menander* 5, 1
Duo calvi 5, 6

E*Quus & aper* 4, 3
Eunuchus ad improbum 3, 11
Ex ſutore Medicus 1, 14

F*Ormica & muſca* 4, 23
Frater & ſoror 3, 8
Fur aram compilans 4, 10

G*Raculus ſuperbus & pavo* 1, 3
Gubernator & nautæ 4, 16

H*Omo & aſinus* 5, 4
Homo & canis 2, 3
Homo & colubra 4, 18

I*Uvencus, Leo & prædator* 2, 1

L*Eo regnans* 4, 12
Leo ſenex, aper, taurus & aſinus 1, 21
Lupus & agnus 1, 1
Lupus & gruis 1, 8

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Lupus & vulpis, judice ſimio 1, 10

MAlas eſſe divitias 4, 11
Miluus & columbæ 1, 31
Mons parturiens 4, 22
Muli & latrones 2, 7
Mulier parturiens 1, 18
Muſca & mula 3, 6
Muſtela & homo 1, 22
De muſtela & muribus 4, 1

NAufragium Simonidis 4, 21

OCcaſio depicta 5, 8
Ovis, canis & lupus 1, 17

PAnthera & paſtores 3, 2
Paſſer & lepus 1, 9
Pavo ad Junonem 3, 18
Phædrus 4, 20
Poëta 4, 4. 4, 6, 4, 25
Poëta de credere & non credere 3, 10
Princeps tibicen 5, 7
Prometheus 4, 14
Pugna murium & muſtelarum 4, 5
Pullus ad margaritam 3, 12

RAna rupta & bos 1, 24
Ranæ ad ſolem 1, 6
Ranæ metuentes taurorum prælia 1, 30
Ranæ regem petentes 1, 2

Scurra

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

SCurra & ruſticus 5, 5
Simii caput 3, 4
Simonides a diis ſervatus 4, 24
Socrates ad amicos 3, 9

TAurus & vitulus 5, 9

VAcca & capella, ovis & leo 1, 5
Venator & canis 5, 10
Viatores & latro 5, 2
Vipera & lima 4, 7
de Vitiis hominum 4, 9
Vulpis & aquila 1, 28
Vulpis & ciconia 1, 26
Vulpis & corvus 1, 13
Vulpis & draco 4, 19
Vulpis & hircus 4, 8
Vulpis & uva 4, 2
Vulpis ad perſonam tragicam 1, 7

PHÆDRI

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

PHÆDRI
[*]AUGUSTI LIBERTI
[1]FABULARUM
ÆSOPIARUM
LIBER I.

AUg. *Liberti*] Tiberium intelligendum ajunt. *Lipſius* expreſſe in notis ad Senec. Conſ. Polyb. c. 27. *Phædrus Tiberii libertus.* And. *Schottus* lib. 11. Obſer. Hum. c. 19. *Adjicio, alios pereruditos extitiſſe libertos, ſcriptis etiam claros. Auguſti quidem Hyginum, Tiberii Phædrum. Jacobus Bidermannus* Utopiæ lib. 1. *Phædrum legi, Tiberii principis libertum. Olaus Borrichius* in de lexic. Lat. jejunitate: *Phædrum cum Auguſti libertum fuiſſe conſtet, non Octavii putandum, vir quidam clariſſimi nominis inclinat, ſed Tiberii, id quod Sejani nomen & artes, quas leviter tangit Phædrus, facile perſuaſerint.* Similiter Demſterus. At *Pithœus* dubitat. Sic enim præfat. ad Franciſcum fratrem: *Reddo fabellas imperatorii liberti, & quantum quidem conjicio, Tiberii, atque adeo poſt Sejanum damnatum.* Ut hoc ſic conjiceret *Pithœus*, factum ceſeri poſſit per ea, quæ leguntur ſine libri quarti. At ibi *præmii*, cujuſcunque denique, ſit mentio, non libertatis. Et jam ante libro III conqueſtus *Phædrus* erat de injuria *Sejani*, accuſantis eum, atque condemnantis. Quis vero credat accuſatum à *Sejano*, tanto viro, mancipium? Ergo ſaltem illud falſum, quod *libertum* factum *poſt Sejanum damnatum* tradidit *Pithœus*. Sed nec quare à *Tiberio* tandem liber fieri debuerit, cauſa reddi poteſt. Quin potius cum expreſſe AUGUSTI LIBERTUS dicatur, de *Octavio* id intellexerim, cum propter cauſas alias, de quibus egimus in vita *Phædri*, tum quia is ſic vulgo ſimpliciter appellabatur. SCHEFFERUS.

(1) *Æſopiarum*] Recte. Sic enim nominabantur communiter, illæ etiam, quæ alios, quam *Æſopum*, haberent auctores. Adeo non audiendus *Tanaquillus Faber* eſt, quando ait in editione *Phædri* ultima pag. 299. *Ut Æſopius & Æſopeus promiſcue uſur-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

PROLOGUS.

ÆSOPUS auctor quam materiam [2] repperit,
Hanc

pantur, non idem dixeris de Æſopicus; quod enim Æſopi eſt, id Æſopium dicere debemus, quod autem more modoque ſeu ſtylo Æſopi conditum fuit, id Æſopicum dicendum fuit. Fallit bonus *Faber*, adeo a me, quod putat ipſe, dicta iſthæc non oportuit. Si enim *Æſopicum*, quod ſtylo tantum *Æſopi*, cur *Phædrus* ipſe fabulas haſce maluit *Æſopias* vocare? Verba clara ſunt lib. V. c. 1. ubi de his ſuis fabulis:

Quas Æſopias, non Æſopi, nomino.
Quaſi paucas oſtenderit; ego plures diſſero,
Uſus vetuſto genere, ſed rebus NOVIS.

Hic aperte facit alias *Æſopi* fabulas, alias *Æſopias*, contra quam dicendum Faber arbitrabatur, & *Æſopias* appellat eas quoque, quas præter paucas, ab *Æſopo* oſtenſas, ipſe diſſeruit, & confinxit novas. Sane partem maximam has *Phædri*, non *Æſopi* eſſe, ipſa res teſtatur. Ergo optime doctiſſimus *Menagius ad Laërtium* p. 98. Fabulator dictus eſt *Æſopus*, non quod primus, *ſed quia præcipue hoc ſcribendi genus ſectatus eſt, unde & fabulæ ÆSOPIÆ, ſimiles fabulæ dicuntur.* Sed & *Priſcianus* aliter, ac *Faber*: Nam *Æſopias* appellat non eas ſolum, quæ *Æſopi* ſunt, ſed quaſcunque. *Priſciani* verba ſunt clariſſima, deſumpta ex *Hermogene*, (quocum & *Aphthonius* conſentit:) *Nominantur autem ab inventoribus fabularum aliæ Æſopiæ, aliæ Cypriæ, aliæ Lybicæ, aliæ Sybariticæ. Omnes autem communiter Æſopiæ, quoniam in conventibus frequenter ſolebat fabulis uti.* Habes ſimul cauſam in his verbis, ob quam, quisquis deinde fuit imitatus *Æſopum*, fabula utendo, etiam à ſe ac proprio ingenio conficta; *Æſopiam* referre diceretur. Atque iſto ſenſu *Æſopiæ*, hæ quoque. Cæterum *Æſopias* num noſter ſcripſerit, an *Æſopeas*; dubium eſſe poteſt, cum præſertim in præfatione dicta libri quinti poſteriore modo hoc vocabulum ediderit *Rigaltius*, priore *Pithœus* aliique: *Æſopias* vocavit *Priſcianus* quoque, ſic, ut vidimus, & *Auſonius* ep. 16. & *Macrobius* lib. 1. Som. c. 2. *Æſopias* vero *Seneca* Conſ. ad Polyb. c. 27. ut codicem *Rigaltii*, de quo ante dixi, omittam. Atque licet hæc ſint eadem, propter diphthongum Græcæ vocis *αἰσώπειος*, quam Latini nunc per *e* nunc per *i* reddere conſueverunt, alterutro tamen modo ſcripſiſſe *Phædrum* neceſſe eſt. De quo cum nihil habeamus certi, miramur equidem, quod mirari ſeſe dicat *Faber*, hac de re dubitationem nos movere. Quod vero *Iſidorus*, & plerique ex recentioribus *Æſopicas* appellant, neſcio, an bene faciant, cum alterutrum ex prædictis requirere vox Græca, qua plerique utuntur ex antiquioribus & melioribus, videatur. SCHEFF.

(2) *Repperit*] Uſitatum verbum de primis rerum inventoribus,

Hanc ego polivi verſibus 3 ſenariis.
Duplex libelli 4 dos eſt: quod 5 riſum movet,
Et

bus, pro: excogitavit ingenio, diligenti meditatione adinvenit. *Plinius* lib. 7. c. 55. *literas alii apud Syros repertas volunt. Virgilius* quoque, quem frequenter imitari *Phædrus* conſueverit, quod ſtatim ab initio notatum, obſervari debebit etiam in ſequentibus, *lib.* 6. *Æn.*

Ipſe repertorem medicinæ talis & artis. Schefferus.

(3) *Verſibus ſenariis*] Quos Phædrus ſenarios ſcripſit, ii medio quodam temperamento ſunt inter accuratam veterum Græcorum (nam recentiores minus religioſi fuerunt) & ſolutam comicorum Latinorum negligentiam. Illi enim, quod nemini paulum modò humaniori ignotum eſt, ſtudioſiſſime ſcriptitabant, hi pleraque omnia inertiſſime; (de metro loquor.) Itaque adeo nec dubitavit alicubi dicere Tullius, *Comicorum ſenarios propter ſimilitudinem ſermonis* (ita dictum ut ab Horatio, *Sermoni propiora*) *ſic plerumque eſſe abjectos, ut nonnunquam in iis aut numerus aut verſus vix poſſit intelligi.* In eo numero ſunt Plautus, Terentius, & alii, quorum hodieque fragmenta paſſim & σπαράγματα apud veteres ſcholiaſtas reperiuntur. At Phædrus noſter illis caſtigatior eſt & adſtrictior, ſed ita tamen, ut honeſta quadam interdum libertate utatur. Quod à nobis ea gratia dicitur, nequis omnia ejus carmina ad moleſtam illam purioris Jambici diligentiam poſtulet revocari. Nam quod ſuſpicatur Schoppius, ignoraſſe Phædrum leges metricas, cui, quæſo, perſuaſerit? Eadem opera P. Syrum; eadem opera Plautum, Terentium, vetereſque alios accuſet, & Virgilium ipſum, ſi Diis placet; ô Pudor, ποῦ σε εἶναι φῶ; Sed ſolens ſuo more facit Schoppius; qui Scaligeros auſus eſt, & Caſaubonos inſectari, κολοιὸς πρὸς ἀετόν. Faber.

(4) *Duplex libelli mos*] Dion. Petavius Præf. Ration. temp. hunc in modum citat: *duplex libelli dos.* Quæ lectio *ex iis eſt*, (ita vir magnus in litteris ad me datis) *quæ prima ſpecie blandiuntur: neſcio autem an excuſſa ſatis ſe probet eruditis. Duplex mos libelli, duplex lex eſt: ſatis eleganter, ut puto.* Et ita legit Cod. Pith. teſte Neveleto: qui tamen Rigaltium ſequutus, edidit, *duplex libellis os eſt.* Nihil durius. Praschius. Eſt & alia lectio, *duplex libelli mos eſt*, quam explicat Schoppius; Quia, inquit, morem, id eſt, ἦθος, & ingenium rebus inanimatis tribuunt veteres. Quod vere à Schoppio dictum, eaque res eſt apud ſcriptores Latinos tralatitia. Sed hoc loco nil tale opus eſt. Nam quin *dos* quoque dicatur ἐν ἑνικῷ pro utilitate, fructu, ornamento, &c. nemo dubitabit

qui apud Ovidium legerit *dotem oris* pro eloquentia. In editione Rigaltii, quæ anno M. DC. prodiit, legitur, *duplex libellis os eſt*. Hodiernam lectionem è codice, ut opinor, Remenſi protulit poſtea idem Rigaltius, aut, neque enim ſatis commemini, clariſſimum illud literarum decus Sirmondus. Sed unicus T. Livii reſtaurator Gronovius, ſcriptis ad me nuper epiſtolis monebat, videri ſibi legendum, *duplex fabellis os eſt*. FABER. Ita ex *Remenſi codice* in poſteriori editione ſcripſit *Rigaltius*. Editiones priores *Pithœi*, *Rittershuſii*, & *aliorum* habuere *mos eſt*. Quod non paucis placuit, & nuper admodum *Ludovico Praſchio* in elegantibus ad hunc auctorem notis, viroque una docto, quem in eis laudat. Quanquam forte rectius fecerit, qui vocem *moris* non pro *lege*, ſicut ille, verum *indole, conditione, qualitate* quapiam acceperit. Quo modo Virgilius uſurpavit *lib. I. Georg.* quem ignoro, utrum noſter non reſpexerit, cum hoc ſcriberet, ceu in pleriſque aliis conſuevit. Verſus eſt 51.

Ventos & varium cœli prædiſcere morem.

Debes, inquit Servius ad hunc locum, *etiam cœli qualitatem noſſe, utrum pluviis gaudeat, an tepore, vel frigore.* Sicut morem cœli dixit *Virgilius* pluere, vel tepere vel frigere, ita *Phædrus* morem libelli movere riſum, monere vitam potuit dixiſſe. At vero *Tanaquillus Faber* id amplectitur, quod in *codice Remenſi* reperitur. Nam inquit, quin *dos* quoque dicatur in ſingulari pro utilitate, fructu, ornamento, nemo dubitabit, qui apud *Ovidium* legerit *dotem oris*; pro eloquentia. Fecit idem prius & ampl. *Freinshemius* qui non importune huc adduxit verſum *Martialis* ex *Epigr.* 13.

Nec poteris ſimilæ dotes numerare, nec uſus.

Addit tamen *Faber*, unicum illum *Livii reſtauratorem Gronovium*, ex editione prima *Rigaltii*, in qua fuit, *duplex libellis os eſt*, velle, *duplex fabellis os eſt*, ſcribere. Atque ita ipſe optimus *Gronovius* in ſuis ad me literis, è quibus ecce tibi ipſa viri doctiſſimi verba: *lego: duplex fabellis os eſt. Fabulæ, inquit, duplicem habent faciem ſive perſonam, alteram, quæ ridicula apparet; alteram, quæ ſapere docet. Nec, libellis bene dicitur, pro huic libello, nec, ſi de quibusvis libris ſumas, verum eſt.* Hæc *Gronovius*. At cum *Remenſi codice* facit nunc & *N. Heinſius* (nam aliter cenſuerat in *not. ad Ovid. lib.* 12. *met. v.* 430.) quemadmodum per literas me docuit. Nec fortaſſe peccat, qui ab auctoritate tam vetuſti libri temere non recedit. SCHEFFERUS.

(5) *Riſum movet*] Id eſt, voluptatem, quæ remittat utique, non quæ ſolvat. Neque enim proprium fabularum eſt γελωτοποιεῖν ſed χαριεντίζεσθαι. Transfer huc quæ dixi ad fab. 7. Explicat ipſe ſe in Prol. libri ſecundi, ubi id quærere ſe profitetur, *ut capiant aurem argumenta*

Et quod [6] prudenti [7] vitam conſilio [8] monet.
Calumniari ſi quis autem voluerit,
[9] Quod arbores loquantur, non tantum feræ;
[10] Fictis jocari nos meminerit fabulis.

FAB. I.

umenta ejus. Ita mox *jocari ſe*, & nfra *calamo ludere*, prædicat. Quo tiam patet, caute accipiendam ſſe diſtinctionem Ang. Politiani n Panepiſtemone: *Hiſtoria vel abularis, vel ad fidem. Fabulaꝛis aut voluptatis, ut in argunentis comicorum, aut adhortaionis gratia. Hæc aut argumenum habet ex ficto, ut in Æſoeis fabulis; aut ex veri ſolidiate, quæ aut per turpia contexiur, ut in quibusdam poëticis fignentis; aut pio tegitur velamine, uod ſolum genus philoſophi vetees admiſerunt.* Similia habet Iſilorus Orig. 1. 39. PRASCHIUS. Voluptatem, quæ remittat, non quæ ſolvat, ut bene locum hunc xponit *Praſchius*. Puto rurſum in nimo habuiſſe *Virgilium* ſuum. Nam & ipſe hoc ſenſu *lib.* 4. *Æn.* v. 120.

Annuit, atque dolis riſit Cytherea repertis. SCHEFF.

(6) *Prudentis*] *Prudenti* V.C. & pro *monet* forte legendum *fovet*. HEINSIUS.

(7) *Vitam*] Prolog. lib. 3. *Vitam & mores hominum oſtendere.*

(8) *Monet*] Commode ait *monet. Significat enim αἶνος* (loquor cum Melanchthone ad Heſiod. p. 74.) *ſermonem tecte aliquid monentem de moribus: unde & apologos αἴνες dixerunt*; ſcilicet ἀπὸ τῦ αἰνεῖν, ἤγȣν παραινεῖν, ut amplius explicat Cl. Dietericus in Heſiodea, quæ ſub prælo jam eſt, Lexilogia, voce αἶνος. PRAS. Ut degat quiſque ex præſcripto honeſti. Id enim eſt *monere*, fitque proprie conſilio. *Donatus* ad *Terent. Hec. Act.* 5. *ſc.* 1. *Monemus conſilio, hortamur impulſu.* SCHEFFERUS.

(9) *Arbores*] Miror, quare hæc excuſet noſter, cum tamen arbores loqui nuſquam faciat hoc libro, ac ne in cæteris quidem. An vitium eſt in ſcriptura? Nobiliſſimus *Nicolaus Heinſius* non putat, maxime, cum ſimile quid in præfatione *Avieni* extet. *Phædri* autem pluſcula exiſtimat intercidiſſe, relicta diſtinctione librorum, deletisque obſcœnioribus ac laſcivis, ut cætera ipſius tutius prælegi poſſent pueris. Quam ſententiam lubentiſſime amplector. Idem ſuſpicatus fuit etiam *Rigaltius in ed. poſt.* SCHEF.

(10) *Fictis fabulis*) Epithetum, ut apud Ciceronem pro Mil. & alibi παρέλκει. Ita h. l. vim habet confutandi Momos ex ipſius natura rei, cujus velut ὑπογραφὴν continet. Infra, *fictos jocos*, & rurſum, *arte fictas fabu-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

las nominat. σεσοφισμένους μύθους Græce dixeris, verbo S. Petri Ep. 2, 16. PRASCHIUS. Quid opus addere *fictis*? dixerit aliquis; nam τὸ *fabulis* ſuffecerat. Sed maluit proprie loqui Phædrus ut Cicero in Miloniana, fabula enim ex earum vocum numero eſt, quas vulgo μέσας vocamus, ut *gratia*, ut *dolus*, &c verumque & falſum ſignificat, unde infra legitur, *vera fabella*. Quare proverbium illud quod apud Terentium his verbis conceptum eſt, *Lupus in fabula*, apud Plautum ſic concipitur, *Lupus in Sermone*. Ita apud Græcos μῦθος eſt fabula ſeu narratio falſa; ſed & aliquando vera narratio eſt; quin etiam apud graviſſimum ſcriptorem & quem tanti faciebat Plato, Iſocratem dico, μῦθοι pro ſermonibus aut libris religioſis & myſticis ſumuntur, & apud Homerum nec non Callimachum μῦθος pro ſermone vero ſumitur; ita etiam apud Plutarchum in vita Agidis & Cleomenis P. DCCCCVI. edit. Pariſ. μυθολογεῖν pro διηγεῖσθαι ſeu narrare, in re vera ponitur. Satis eſt locum ipſum indicaſſe. FABER. Proprie, quia fabula à fando dicta, eſt narratio rei cujuſcunque, etiam veræ, adeo hoc non abundat, ut non nemo putat. Sic *Terentius in Hecyr. Act.* 4. *ſc.* 3. *Jam nos fabulæ ſumus, Pamphile*, h.e. ſumus ii de quibus loqui joco conſueverunt, quos ſermonibus ſuis exagitare. Sic enim intellexit & *Gujetus*, dixitque, ſignificationem ludibrii habere, ſicut apud *Tibullum*,

--- ne turbis fabula fiam,
cum mea ridebunt vana magiſteria.

Cicero etiam alicubi: *& fabula Trojæ*, pro hiſtoria, & rebus geſtis eo loco. Similiter *Suetonius in Domit. c.* 16. *Evenit ut id ei cœnanti inter cateras diei fabulas referretur. Fabulæ diei*; ſunt narrationes rerum variarum quæ de die acciderunt. Habet ſimilem locutionem *cap.* 70. *vitæ Auguſti*, Sulpitia: *Fabellam permitte mihi detexere paucis.* Hiſtoriam innuit, de pravo ſtatu reip. ſub Domitiano. *Vopiſcus*: *Non inepta, neque inelegans fabula eſt, ſcire quemadmodum imperium Probus ſumſerit.* Adde lib 7. Sidon. ep. 2. ibique Savaronem. Cum ergo fabula ſit rei etiam veræ, ad illius differentiam recte *ficta* dicitur. *Cicero de fin. lib.* 5. *Quid? cum fictas fabulas, e quibus utilitas nulla duci poteſt, cum voluptate legimus.* SCHEFFERUS.

Supe-

(1) FAB. I.

Lupus & Agnus.

AD rivum eundem lupus & agnus venerant
Siti compulſi: 1 ſuperior ſtabat lupus,
Longeque inferior agnus: tunc 2 fauce improba

(1) *Superior*] Livius XXI. 27. *Adverſi fluminis impetum parte ſuperiore transmittens, tranquillitatem infra trajicientibus lintribus dabat.* ibid. c. 47. *ſuperiora Padi vada.* HEINSIUS.

(2) *Face improba*] Quid ſi *voce improba?* Lupus latro incitatus improba voce cauſſam jurgii quæſivit. Niſi pro *Latro*, legendum ſit, *lucro*, ut prædæ ſpem intelligat. SCIOP. Id eſt, deſiderio improbo. Utuntur hac translatione ſcriptorum probatiſſimi. Retinenda eſt igitur, non *fame* legendum. Siti potius urgebatur lupus. In agnum autem forte quum incidiſſet, ex repentino adſpectu natum eſt repentinum potiundi deſiderium: quod à fame plurimum diſtat. Taceo, quod nec Gabrias fab. 35. nec Æſopus fab. 233. nec Fabulator Anonymus fab. 2. famis meminit. PRASCHIUS. Rittershuſius ſuſpicatur legendum *fame improba*; Schoppius, *voce improba*, jungendumque cum iis quæ ſequuntur, *jurgii cauſam intulit.* Rigaltius olim legit *face improba*, per facem iram intelligens, quod minime omnium probem. FABER. *Fauce improba*] Sic *Faber* & *Rigaltius* edidere ex *Remenſi codice. Pithœus, cæterique* habent *face*, quod cur reſpuant tantopere, non video. Sane *cauſam inferre fauce*, num dicatur apud Latinos, ignoro, neque *incitare fauce* reperio. At *face incitari*, ſicut *incitari ira* apud *Ciceron. Off.* 1. *Incitari ſtudio* apud Cæſarem 3. civ. bellorum. Nam & *fax* hic nihil aliud ſignificat, quam ſtimulum cupiditatis. Quomodo *Quintilianus*, vel quicunque denique opuſculi de cauſis eloq. corruptæ auctor cap. 40. *Quantum ardorem ingeniis, quas oratoribus faces admovebant.* Adde *Barthium lib.* 42. *Adv. c.* 10. Quanquam ne quid hic diſſimulem, in animo habuiſſe Noſter videatur locum *Virgilii*, qui eſt *lib.* 2. *Æn. v.* 355. *& ſeq.* ubi *improbam* ventris rabiem, & *fauces* ſiccas Poëta in lupis commemorat. Quod ſi verum eſt, per *faucem improbam* famis magnitudinem, & ſtudium devorandi hoc

[3] Latro incitatus jurgii cauſam [4] intulit.
Cur, inquit, turbulentam feciſti mihi
[5] Iſtam bibenti? Laniger contra timens,

Qui

in loco intelligere debemus. Et huc quidem inclinat cum *Freinshemio Gebhardus.* Quanquam vero valde veriſimile ſit ita ſcripſiſſe *Phædrum*, vel propter allatum locum *Virgilii*, quem in ſuis amat ſequi, tamen ſtat pro lectione altera *Pithœi* codex. Cujus cum ne ipſius quidem ſenſus aut loquendi formula ſit inepta, cauſſa utique non poteſt dari certa, cur probari tandem, quod vult *Tan. Faber*, altera, repudiata iſta, debeat. Dicit quidem *Faber : nam per faucem improbam intelligit ferocitatem ſeu acrem lupi famem :* quod illud ipſum eſt, quod jam olim etiam nos indicavimus. At quis hinc concludat, ergo lectio hæc vera eſt infallibiliter ? Nemo de interpretatione dubitat ; de voce ipſa *fauce*, num ſit *Phædri*, necdum conſtat. Sane *incitari fauce* licet non repudiem, ſine exemplo tamen dici credam eo uſque donec aliquod a *Fabro* fuerit allatum. SCHEFFERUS. *Fauce* ex V.C. recte legitur. Male alii *face*, cum quibus & Barth. Adv. 24. 10. facit. HEINSIUS. Vide Cuper. obſerv. 2. 20. Lucret. 4. v. 1019.

Flumen item ſitiens, aut fontem propter amœnam
Adſidet, & totum prope faucibus occupat amnem.

Lucan. 6. 553. *Morſusque luporum*
Exſpectat ſiccis raptura e faucibus artus.

(3) *Latro*] Scioppius *lucro.* Non placet. Ut hic *latronem* lupum, ſic poſterius *raptorem* milvium, *calumniatorem* canem vocat. PRASCHIUS.

(4) *Intulit*] Inferre cauſſam dixit, ſicut elegans ſcriptor, Cornelius Nepos, *Cauſſam inferre*, pro *aliquid cauſſari.* SCIOPPIUS. Cæſar de Bello Gall. 1, 39. *Alia cauſſa illata*; etſi Fr. Gujetus in notis adhuc ἀνεκδότοις malit *allata.* Dictys Cretenſis de Bello Trojano Lib. 1. *Hæc atque alia hujuſmodi inferens.* Et ſcriptor ad Herennium 4, 35. *Inferre crimina* dixit. PRASCH. Optime & latiſſime, de eo, qui non accipit, ſed facit. *Hirtius de bell. Hiſp. c.* 1. *Propter pecuniæ magnitudinem aliqua ei inferebatur cauſa, ut eo de medio ſublato, ex ejus pecunia latronum largitio fieret.* SCHEFF. Vide Gronovium Diatrib. Stat. c. 45.

(5) *Iſtam bibenti*] Totus locus ita conſtituendus. *Cur, inquit, turbulentam feciſti mihi, age hanc, bibenti.* Sic ſæpe Noſter. Infra Fab. XXV. *age crede, pota leviter*, ſic enim legendum. Fab. XLVI. *Age ire quo fert animus.* HEINSIUS.

(6) *Poſ-*

Qui [6] poſſum quæſo facere quod querere, Lupe?
A te decurrit ad meos hauſtus liquor.
Repulſus ille veritatis viribus,
Ante [7] hos ſex menſes [8] male, ait, dixiſti mihi.
Reſpondit agnus: [9] equidem natus non eram.
[10] Pater, hercule tuus, inquit, maledixit mihi.
Atque ita correptum lacerat [11] injuſta nece.
Hæc propter illos ſcripta eſt homines fabula,
Qui [12] fictis cauſſis innocentes opprimunt.

FAB. II.

(6) *Poſſum*] *Poſſim*. HEINS.

(7) *Hos*] Latiniſſima & elegantiſſima particula, vim habens monſtrativam innuensque tempus proxime præcedens. Ad eundem modum *Terentius Eun.* II. *ſc.* 3. *His menſibus ſex ſeptem prorſum non vidiſſe. Plautus* ab initio Perſæ. *Continuo tibi reponam in hoc triduo, aut quatriduo.* SCHEFFERUS.

(8) *Maledixiſti mihi*] Conviitiis injuriam feciſti. *Terent. Eun.*

Cave ſis, neſcis cui maledicas nunc viro.

Cæterum egregii viri, cujuſque eruditio ſingularis pridem indicio nob. N. *Heinſii* mihi cognita, Marquardi Gudii lectionem a Cl. *Petro Axenio* laudatam; non poſſum non amplecti, qui ſic ſcribit:

Ante hos ſex menſes male, ait, dixiſti mihi. SCHEFF.

Marcilius ad Horat. Epiſt. I. 3. delet *ait*. *At* eſt in V. C. Rigaltius. HEINSIUS.

(9) *Equidem natus non eram*] Lego, *ne quidem natus tum eram*. HEINSIUS.

(10) *Hercle tuus inquit*] *Urſinus Spirenſis* (qui auctorem hunc in lucem dedit Ratisbonæ A. 1657.) ſic hæc conſtituit: *Pater tuus, inquit, Hercle maledixit mihi.* SCHEFFERUS. Bart. adv. XLVII. 10. lege *Hercule*. Et ita Rigaltius. HEINSIUS.

(11) *Injuſta nece*] Sunt hæc judicioſa ſcriptoris verba, idcirco diſtinguenda a præcedentibus. Non enim *lacerare nece* dicitur. Senſus: lacerat eam, ut ſequeretur nex ſeu mors, atque illa injuſta. SCHEF.

(12) *Fictis cauſis*] ſupra dixit, *illatis*. Eſt autem ellip. præpoſitionis *de*. Porro, *fictis de cauſis*, pro *fictas ob cauſas*, ut ſæpiſſime. SCHEFFERUS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

(2) FAB. II.

Ranæ Regem petentes.

Athenæ cum florerent [1] æquis legibus,
[2] Procax libertas civitatem [3] miſcuit,
Frenumque ſolvit priſtinum [4] licentia.

Hinc

(1) *Athenæ cum florerent æquis legibus*] Gravis deſcriptio democratiæ: ſicut ſequentes duo verſus ochlocratiæ faciem exhibent. Commentarii vicem his præſtabit Diſſertatio Cl. Bœcleri, præceptoris patronique ſumme venerandi, de Notitia Reipubl. PRASCHIUS. Non ſimpliciter ut opponantur iniquis, ſed in reſpectu ad cives, quos & faciebant æquales, & æquali jure continebant, *Cicero in I. de offic.* appellat *æqualitatem juris*, quod jam *Faber* obſervavit. *Seneca* eſt *æquum jus*, *Diogeni Laërtio* ἰσοπολιτεία, quod eruditiſſime, ut omnia, ad ipſum obſervavit *Cl. Menagius* recentiſſimæ editionis ſuæ *pag.* 25. ubi plura legas. SCHEFFERUS. A Solone recens natis. Vide Plutarchum Sol. cap. XLIX. & ſeqq. cujus comparatio totum hunc locum illuſtrabit egregie. FREINSHEMIUS. Ἰσονομίᾳ, id eſt, juris æqualitate, Cic. lib. 1. Offic. FABER. *Æquatæ leges* ſunt Livio paſſim, ut in republica. Hinc ἀθῆναι ἰσόνομοι. In Alcæi fragmento de Harmodio & Ariſtogitone, quod citat Vorſt. ad Valer. Max. lib. 2. c. 10. ext. 1. HEINSISUS.

(2) *Procax*] Hoc eſt: *petax.* Sic enim *Servius ad l. Æn. Procax, proprie petax eſt. Nam procare, eſt petere.* Eleganter ergo, *procax libertas*, quæ ſuo ac præſenti haud contenta, ſemper plura expetit & aliena, nec unquam ſatiatur. Cæterum hic totus locus grandis eſt, ob argumenti dignitatem. SCHEFFERUS.

(3) *Miſcuit*] *Miſcuit civitatem* dixit, pro *turbavit*, ſicut contra dicunt veteres, *turbare*, pro *miſcere.* SCIOPPIUS. Pro *cives miſcuit*, grandius. *Miſcere* porro recte uſurpatur de mixtura partium inconvenienti per turbas & ſeditiones. *Cicero Orat. cont. Rull. I. Homines non inerant in urbe, qui malis concionibus, turbulentis ſenatus conſultis, iniquis imperiis rempublicam miſcerent.* SCHEFFERUS.

(4) *Licentia*] Lege *licentiæ.* HEINSIUS. Non eſt primus caſus, verum ultimus, quem cauſſæ nominant, vult enim oſten-

[5] Hinc [6] conſpiratis factionum partibus,
[7] Arcem tyrannus occupat Piſiſtratus;
Cum triſtem ſervitutem flerent Attici,
[8] Non quia crudelis ille; ſed quoniam grave
[9] Omne inſuëtis onus, & cœpiſſent queri;

Æſo-

ſtendere, quid mixturam illam Athenis pepererit, videlicet licentia, per quam immodicum intelligit libertatis uſum, ad impunitatem eorum etiam, quæ iniqua ſunt & inhoneſta. SCHEFFERUS.

(5) *Hinc*] *Hic* V. C. HEINS.

(6) *Conſpiratis factionum partibus*] Active, pro *conſpirantibus*, quaſi diceret, interea dum illæ conſpirant; quod jam alii obſervarunt. Sic *Macrob. lib.* 1. *Sat. præf. Multarum in hoc libro ætatum exempla ſunt; ſed in unum conſpirata. Conſpiratæ* autem *partes*, non de conjunctis, ſed diviſis ſunt intelligendæ, nec enim conſpirabant inter ſe, ſed adverſus ſe mutuo, per factiones. Senſus: dum unaquæque factio partes ſibi adſociat, & firmare ſua adverſus alteram parat, Piſiſtratus id egit. Mallet tamen eruditiſſimus Gronovius, *hinc conſpiratæ factionis partibus*, legere, ut per literas ſignificavit. SCHEFFERUS. Juſtinus III. cap. 5. *eo conſpiratius ad arma currunt*. Qui locus male variis modis tentatur. Suet. Cæſ. 82. *Aſſidentem conſpirati ſpecie officii circumſtetere.* Dictis Cretenſis lib. VI. *Itaque conſpirati inter ſe cum magna manu Mycenas veniunt.* Sic V. C. non *conſpirato*. HEINSIUS.

(7) *Arcem tyrannus*] Dominationem *arx* h. l. ſignat μετωνυμικῶς. Auſonius:

Primus regalem patefecit Julius aulam
Cæſar, & Auguſto nomen tranſcripſit & arcem.

Clapmar. Arc. rer. 1. 9. jus imperii arci comparat; arcana vero imperii muris ac propugnaculis, quæ hanc arcem a factioſorum injuriis defendunt. PRASCHIUS. Revera, & ex fide hiſtoriæ. Docet *Meurſius in Piſiſt. c.* 3. Quanquam ſimul *occupare arcem*, ſit ſtatuere ac firmare ſibi dominationem in civitate libera. *Valer. Maxim.* 6. *c.* 1. *Quo interfecto aliquanto tetrior arcem occupavit*. SCHEFFERUS. Juſtin. 21. 2. *Exul a Locrenſibus exceptus, velut jure regnaret, arcem occupat*. HEINSIUS.

(8) *Non quia crudelis ille*] Hinc nata Ciceroni diſtinctio inter Piſiſtratiſmum & Phalariſmum. PRASCHIUS.

(9) *Omnino inſuetis*] Lege *omne inſuëtis*, ut *inſuëtis* ſit quadriſyllabum. Sic Fab. XI. *inſueta*

voce

Æſopus talem tum fabellam rettulit.
Ranæ vagantes [10] liberis paludibus,
Clamore magno regem [11] petiere a Jove,
Qui diſſolutos mores [12] vi compeſceret.
Pater Deorum riſit, atque illis dedit
Par-

voce. Et prolog. libri tertii, *ut adſuëtam fortiter præſtes vicem.* Et Fab. LXV. *omne adſuëvi ferrum quæ corrodere.* HEINSIUS.

(10) *Liberis paludibus*] Omiſſa præpoſitione; exemplo *Virgilii*, qui *lib.* 5. *Æn. totaque vagatur urbe furens.* SCHEFFERUS. Scite dictum: ut liberæ civitates ſunt ab imperio regio immunes. Ἀ'ναρχίας voce utitur Æſopus fab. 170. PRASCHIUS.

(11) *Petierunt a Jove*] Puto ſcribendum, *petierunt Jovem.* Sed video ſcriptorem hunc leges metricas minus calluiſſe, vel certe inſuper habuiſſe. Sic ſtatim *diutius* triſyllabon fecit. SCHIOP. Vet. *petierunt.* Itaque *Urſinus* tranſpoſite, *petierunt regem. Buchnerus* ait, Schoppium legere *petierunt Jovem*, ſed hoc non Latinum videri doctis. Itaque ſe legere vel, *petiere a Jove*, vel potius retinere lectionem veterem, cum forte ſecunda regione anapæſtus ſit, *magno* prima correpta, ut fit in *agnus*, *cygnus*, & ſimilibus. *Freinshemius* vero parum putat hoc probabile, ac igitur *Rigaltii* editionem eſſe ſequendam. SCHEFFERUS. Al. *petierunt*, ſed ita male habet verſus. Schoppius legit: *petierunt Jovem*, ſed hoc non Latinum videtur doctis. Legerem igitur, *petiere à Jove.* Imo nihil mutandum. Forte in ſecunda regione anapæſtus eſt, *magno* prima correpta. Sic *agnus*, *cygnus* & talia, de quibus vide Andr Schott. Obſervat. 2, 37. BUCHNERUS. Sed hoc videtur parum probabile, ſequutus igitur hic ſum editionem Rigaltii. FREINSHEMIUS. Marcil. ad Horat. 1. epiſt. 3. legit, *Clamore magno Regem a Jove petierunt.*

(12) *Vi compeſceret*] Recte *vi*; non, quod alii leg. *ut.* Nempe fine ſuo externo caret jus, niſi vires miniſtras habeat: ſicut Solon res confecit maximas, ut ipſe prædicabat, ὁμȣ̃ βιήν τε καὶ δίκην συναρμόσας. Grot. de J. B. & P. Proleg. ex Plutarchi Solone. PRASCH. Bono ſenſu, pro poteſtate ac imperio. Ita *Cicero de leg.* 3. *Magiſtratus hæc eſt vis ut præſit, præſcribatque recta. Vlitius* ſcribit *ut* in not. ad Gratium, ex Pythœano codice, aitque eleganter abundare. Vide ipſum *p.* 196. *Nic. Heinſius: Sibi diſſolutos mores ut* (vel *qui*) *compeſceret.* SCHEFFERUS.

Ti-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

13 Parvum tigillum, 14 miſſum 15 quod ſubito vadi
Motu ſonoque terruit pavidum genus.
16 Hoc merſum limo cum jaceret diutius,
Forte

(13) *Tigillum*] A tigno, quod a tegendo dictum putat J. C. Leg. 1. §. 1. D. de tigno juncto. Aliud Aldhelmo eſt tigillum, cujus ratio ex hac ipſa etymologia pendet. Vide Cl. Gronov. Obſerv. in ſcript. eccl. cap. 20. p. 222. PRASCHIUS. Poterat Phædrus non addere *parvum*. Ita Terentius in Andria *minutes piſciculos*; ſed Ariſtophanes, ille Græcarum Venerum parens, rem ipſam impendio minorem effecit, cum in Veſpis ſcripſit δικαστηρίδιον σμικρὸν πάνυ. Satis enim eſſe poterat per ſeſe τὸ δικαστηρίδιον, addidit tamen ille σμικρὸν. Neque id ſatis habuit, ſed, ut rem minima minorem faceret, ſubjecit πάνυ. Itaque adeo pæne factum eſt, ut ex dicaſterio fieret nihil. FABER.

(14) *Miſſum*] Scribit *Rittershuſius*, *immiſſum*. Cauſa nulla, quia ſimplex hic, ut ſæpe alias, vim habet compoſiti. Pariter & *Statius*, *mittere corpus ſepulturæ* dixit. Imo *miſſum* hic eſt *demiſſum*, non *immiſſum*, propter id, quod ſequitur. SCHEFFERUS. Male *immiſſum* Rittershuſius; ſic infra Fab. XXXIV. legendum *tinctum cruore panem miſit malefico*. Et Fab. LVII. *vocem miſerit*. Dixi ad Propertium. HEINSIUS.

(15) *Quod ſubito vadis motu ſonoque*] Meurſius *totum ſonore*. Prius a Phædro eſſe reor: ſive is motu viſum, ſono auditum vult exterritum, ſive cauſſam & effectum junctim ponit. Habet etiam utrumque Anonym. fab. 21. PRASCHIUS. Joannes Meurſius V. CL. *Reſcripſerim*, inquit, *totum ſonore terruit pavidum genus*; ſed nihil neceſſe eſt. FABER. *Remenſis codex* habet *vadi*, optime, vult enim, cum daretur cœlitus, delapſum commoviſſe aquas, & in iis edidiſſe ſonum, atque ita terruiſſe *motu vadi*. *Motu ſonoque*] Fruſtra *Gebhardus* & *Meurſius*, *totum ſonore*, quod jam *Faber* quoque monuit. *Buchnerus* quoque circa mentem auctoris: *Motu ſonoque dixit, pro ſono motus. Ita dolor mens, pro dolore mentis uſurpatur Horatio*. Freinshemius: *Simplicius acciperem territas decidentis, deinde fluctuantis motu, tanquam viventis tigilli eſſe ranas, ſed & ſono, quem excitaverit illiſum aquis*. Optime *Praſchius*; *motu viſum, ſono auditum vult exterritum*. SCHEFFERUS. *Vadi* eſt in V. C. lege *vadi moto ſonore*. HEINSIUS.

(16) *Merſum limo*] Vadi ſcilicet. Porro *merſum* pro *demerſum* ſicut ſupra *miſſum*. SCHEFF. Non potuit *mergi* quod lignum erat:

Forte una tacite [17] profert e ſtagno caput,
Et explorato rege cunctas evocat.
Illæ timore poſito certatim adnatant,
[18] Tignumque ſupra turba petulans inſilit: 23
Quod cum inquinaſſent [19] omni contumelia,
Alium rogantes regem [20] miſere ad Jovem,
[21] Inutilis quoniam eſſet qui fuerat datus.

Tum

erat: forte, *conſparſum limo*, vel *obſparſum* vel *obſeſſum limo.* Heinsius.

(17) *Profert e ſtagno caput*] Dixeris, hæc luxata, & in ſedem ſuam ita danda:

Hoc merſum ſtagno quum jaceret diutius,
Forte una tacite profert e limo caput.

Stagnum quid ſit proprie, docet Ulpian. Leg. un. § 4. D. Ut in flum. publ. nav. lic. & ibi Gothof. Praschius. Mallet *Praſchius* hic ſcribere *limo*, & ſuperius, *ſtagno*. Perperam, nec admittit ratio antecedentium. Schefferus.

(18) *Lignumque*] Prorſus eleganter, non *tigillum*, ut ante: vel *tignum* appellat, voce viliori ut oſtendat, quam contemptus fuerit rex ille a ranis. Schefferus. Subeſt documentum, divinæ contraire ſanctioni, qui venerationem Regibus detrahit. Elegans hac de re emblema ſuggerit Melanchthon Phyſ. 1. p. m. 127. Prasc. Leg. *tignum*. Heinsius.

(19) *Omni*] Omnis generis *Cic. in Ver.* 2. *c.* 17. *omnibus inſidiis. Contumelia*] Non verborum modo, ſed rerum. Huc enim maxime ſpectat verbo *inquinantes*, quaſi diceret, conſpuiſſe in id, ac concacaſſe. Atque ita voce hac utuntur optimi ſcriptores. Vide *Plautum in aſin. Terent. in Eunuch. & alios. Seneca* 3. *de ira, cap.* 38. *Contumeliam tibi fecit aliquis. Numquid majorem, quam Diogeni, Philoſopho Stoico? cui de ira cum maxime diſſerenti adoleſcens protervus inſpuit. Inſpuere*, hic contumeliam appellat, & ſic apud noſtrum ponitur. Scheff.

(20) *Miſere*] Proprie de legatis & oratoribus. Vult enim ablegaſſe aliquas, quæ hanc petitionem earum deferrent ad Jovem. *Curtius lib.* 5. *c.* 3. *Suppliciorum metu perculſi, ad Siſygambim Darii matrem occulto itinere ignotoque hoſtibus mittunt, qui peterent ut ipſa regem mitigaret.* Scheff. Suet. Aug. 44. *Cum quoſdam etiam libertini generis mitti deprehendiſſet.* Corn. Nepos Themiſt. 2. *Miſerunt Delphos conſultum.*

(21) *Inutilis quoniam eſſet*] Legendum *quianam*, *quando* vel *quod*. Heinsius.

(22) *Hy-*

22 Tum miſit illis hydrum; qui dente aſpero
23 Corripere cœpit 24 ſingulas; fruſtra necem
Fugitant inertes; 25 vocem præcludit metus.

Fur-

(22) *Hydrum*] Caligulam innuere putat *Rigaltius*. Ego vixiſſe noſtrum ad Caligulæ tempora non opinor. Saltem quomodo convenire prior fabulæ pars poſſit, non invenio, cum Tiberius ſpeciem tigilli, quale noſtro memoratur, minime retulit. Etiam *Freinshemio Rigaltii* ſuſpicionem diſplicuiſſe nunc cognoſco. Ipſum vide. SCHEFFERUS. Rurſus φιλοσοφικῶς. Audiendus Auguſtinus de Civ. Dei 4,33. & 5,19. Adde Mel. Lib. 3. in Pol. Ariſt. PRASCHIUS.

(23) *Corripere cœpit*] Sic *Terent. Andr. Act.* II. *ſc.* 2. *Itane tandem idoneus tibi videtur eſſe, quem tam aperte fallere incipias.* Noſter mox c. 4. v. 10. *redire mœrens cœpit.* SCHEFFERUS.

(24) *Corripere ſingulas*] Ad hunc locum annotat Rittershuſius, ut eſt circa Latinitatem diligentiſſimus, ea quæ ſequuntur: *Singulas* pro *omnes*. Sic infra aliquoties. Videndum igitur, pergit idem Rittershuſius, ne Muretus injuria ſugillaverit Perionium, qui ſingulis diebus vel annis dixerit, pro quotdiebus, quotannis. Hæc ille: At, mea quidem ſententia, fallitur. Primum enim hoc ipſo loco, quo de nunc agitur, *ſingulas* non ſignificat *omnes*, ſed quod Gallice dicimus *les unes aprés les autres*, id eſt Liviano more *alias poſt alias*. Sed fortaſſe, quod eſt in Proverbio, δευτέρων ἀμεινόνων: itaque hunc alterum locum affert, quo ſententiam ſuam probet:

Magno dolore victus cœpit ſingulas
Inlicere pretio ———

Verum ſibi plane adverſatur. Quid porro tertius?

Qui regnum adeptus cœpit veſci ſingulas:

Tantundem profecto agit. Quid quartus denique?

——— *Dum ſcrutatur ſingula,*
Cervi quoque, &c.

Ibi quoque πάνυ ἐνηθικῶς χάσκοντα, nam τὸ *ſingula*, itidem ut in locis ante allatis, converti & intelligi debet plane contra ipſius ſententiam. FABER. Non *omnes*, ut exponit *Rittershuſius*, ſed *unam poſt alteram*, ut dicit *Faber*. *Virgilius Geor.* 3.

Sed fugit interea, fugit irreparabile tempus
Singula dum capti circumvertantur amore. SCHEFF.

Ita Vegetius art. Veterinar. I. c. 26. *Hujuſmodi autem cura nunquam niſi ſingulis pedibus adhiberi debet.*

(25) *Vocem præcludit metus*] Leg. *voce præcluſa metu.* HEINS.

(26)

Furtim igitur dant Mercurio mandata ad Jovem
Adflictis ut ſuccurrat. Tunc contra Deus;
Quia noluiſtis veſtrum [26] ferre, inquit, bonum;
[27] Malum perferte. Vos quoque, [28] o cives, ait,
Hoc ſuſtinete, majus [29] ne veniat malum.

FAB.

(26) **Ferre, inquit, bonum**] Τὸ *bonum* ponitur neutraliter & abſolute, pro re bona, de qua elegantiſſime uſurpatur illud *ferre*, in reſpectu ad curam, ſtudium, laborem, quæ requiruntur, ut ſecundis & utilibus recte utamur. *Curtius 3. c. 12. Orientem fortunam moderate & prudenter tulit.* Et *Cicero Off. 1. Immoderate res ſecundas ferre levitatis eſt.* SCHEF.

(27) *Malum perferte*] *Malum*, id eſt, *δύσκολον*, & truculentum, inquit N. Rigaltius; ſed fugit eum ratio. Neque enim τὸ *malum* ad principem ſeu regem *ἀναφορὰν* ſuam habet, ſed *ἁπλῶς* ſignificat *τὰ κακὰ*, ſeu *τὸ κακῶς ἔχειν*. Ita Terentius dixit, *ferre ſuum malum*. Videlicet non exiſtimabat Rigaltius dici poſſe Latine, Ferre bonum ſuum, de quo tamen dubitare deſiiſſet, ſi locus hic Plauti ei in mentem veniſſet, ex quo apparet tam eleganter dici poſſe, *bonum ſuum pati*, ac, *pati malum*.

Hem, iſta virtus eſt, quando uſu'ſt qui malum fert fortiter;
Fortiter malum qui patitur, idem poſt patitur bonum.

Nempe, *pati*, ut *ferre*, tam ad læta quam injucunda pertinet: nam quod quidam in illo Plauti loco legendum exiſtimarunt *potitur*, melius profecto, melius, ſi Harpocrati & Angeronæ litaſſent. Meminiſſe decebat, Ariſtophanem, Theognin, ceteroſque bonos ſcriptores uſurpare *τὸ πάσχειν* non ſolum *κακῶν περὶ*, *ἀλλὰ καὶ τῶν ἀγαθῶν*. Ceterum ad hiſtoriam quod attinet, huic addi poſſit, quod apud Græcos anicula illa de Dionyſio Siciliæ tyranno dicebat. res nota eſt. FABER. *Malum* opponitur præcedenti *bonum*. *Perferre*, non ſolum eſt ferre, ſuſtinere, ſed cum æquabilitate animi ac conſtantia ferre, quaſi diceret, non potuiſtis animum veſtrum ſic componere; ut poſſet ferre bona & ſecunda, facite nunc, ut melius ſciatis ferre mala. *Terentius Hecyr. Act. 3. ſc. 1.*

Tum uxori obnoxius ſum, ita olim ſuo me ingenio pertulit:

Aliter, & priori ſenſu *idem in Phorm. Act. 2. ſc. 1.*

Non cauſam dico; quin quod meritus ſit, ferat. SCHEF.

Senec. Thyeſt. v. 307. *Leve eſt miſerias ferre, perferre grave.*

(28) *Cives*] Leg. *o Cives*. cum Rittershuſio & V. C. HEINSIUS.

(29) *Ne veniat*] *Nicol. Heinſius addendis ad tom. 1 Ovidii pag. 56.* emendat, *ne eveniat*. Optime. SCHEFFERUS.

(1) *Li-*

(3) FAB. III.

Graculus ſuperbus & pavo.

NE gloriari 1 libeat alienis bonis,
2 Suoque potius habitu vitam degere;
Æſopus nobis hoc exemplum prodidit.
Tumens inani Graculus 3 ſuperbia,
Pennas pavoni quæ deciderant ſuſtulit,
4 Seque exornavit: dein contemnens ſuos
Formoſo ſe pavonum 5 immiſcuit gregi.

Illi

(1) *Libeat*] Abſolute, pro ne quis ſit, cui lubitum ſit, qui velit hoc facere. *Virgilius* 9. *Æn.*

— — — Cum tamen omnes
Ferre libet ſubter denſa teſtudine caſus. SCHEFF.

(2) *Suoque*] *Suo quin potius,* legit Meurſius.

(3) *Superbia*] Spe regni: ſi explicare fas eſt ex Æſopi fab. 191. vel victoriæ ἐν ἀγῶνι κάλλους ex Aphthonii fab. 31. & Gabr. fab. 26. PRASCHIUS.

(4) *Seque exornavit*] *His ſeſe exornat.* HEINSIUS.

(5) *Immiſcuit ſe pavonum*] Metrum volt ut legamus, *pavûm, Pavus* & *pavo*, notum. SCIOPP. Statuenda eſt συνίζησις in voce *immiſcuit*, quæ hoc loco τρισύλλαβος eſt; ita Virgilius τὸ *miſcuerunt* trium ſyllabarum fecit,

Miſcueruntque herbas & non innoxia verba.

Ita & hic noſter lib. II. fab. VI. *præbuerunt*, in trium ſyllabarum modum coëgit.

Feliſque catulis largam præbuerunt dapem,

Neque vero hæc ſcriberem, niſi Schoppium, qui ſibi argutiſſimus eſt, vidiſſem legere, *pavûm* pro *pavonum* (nam & *pavus* & *pavo* dicitur) ut verſui, quem laborare exiſtimat, remedium aliquod afferat. FABER. *Buchnerus* poſt *immiſcuit*, tollendum putat *ſe*, ut ex gloſſa natum, nec cum *Schoppio pavûm* legendum. At vero tribus ſyllabis, conjunctis duobus poſtremis vocalibus efferendum eſſe, *Faber* contra *Schoppii* emendationem monet; jamque ante *Barthius* XLII. *Adv.* id fecerat. Verum rectius nob. *Heinſius* ſtatuit, trajiciendas eſſe voces, iſto modo: *ſe immiſcuit pavonum formoſo gregi.* Cum illud *miſcuerunt* ex *Virgilio* quod allegat *Faber*, ſit dactylus, *præbuerunt* vero ex Noſtro, anapæſtus,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

[6] Illi impudenti pennas eripiunt avi,
[7] Fugantque roſtris. Male [8] mulcatus graculus
[9] Redire mœrens cœpit ad proprium genus:
A quo repulſus triſtem [10] ſuſtinuit notam.
Tum quidam ex illis, quos prius deſpexerat:
Contentus noſtris ſi fuiſſes [11] ſedibus
Et quod natura dederat [12] voluiſſes [13] pati,
Nec illam expertus eſſes contumeliam,
Nec hanc repulſam tua ſentiret calamitas.

FAB.

pæſtus, veteresque talia tam correpta, quam producta tertia ſyllaba enunciaverint. SCHEFFERUS. Marcil. ad Horat. 1. epiſt. 3. legit: *immiſcet ſe*. Buchnerus *immiſcuit* retinet, sed τὸ *ſe* delendum cenſet; nos Gudii lectionem recepimus.

(6) *Illi*] Scilicet pavones. Aliter accepit vir doctus, tanquam referretur ad graculum, eſſetque ſingularis numeri dativus. Nec enim aliud cogitare potuit in fine verſus, pro *avi*, reſcribens *aves*. FREINSHEMIUS.

(7) *Fugantque*] Suſpicatur *Nicol. Heinſius*, *figuntque roſtris*, quia id proprium hac in re verbum. *Ovid. Met.* 14. de pico Martio, *duro fera robora roſtro figit*. SCHEF.

(8) *Multatus*] Leg. *mulcatus*. HEINSIUS. Vide de hoc verbo Gronov. ad Liv. 28. 30.

(9) *Redire cœpit*] Anon. fab. 35. latuiſſe præ pudore fingit, & fugiſſe ſocios. PRASCHIUS.

(10) *Suſtinuit*] Suſtulit, pati coactus fuit. Quomodo *Plautus in milite*, *ſuſtinere ſuſpicionem* dixit. Vult autem Graculos reliquos hunc variis, & acerbis contumeliis proſcidiſſe. SCHEF.

(11) *Sedibus*] *Rimicius quidam*, qui *Æſopi* fabulas, ex *Phædro* plurimum deſumptas olim Ulmæ publicavit, habet, *ſi has veſtes amaſſet*. Inde *Neveletus* conjectabat, *veſtibus* pro *ſedibus* hic legendum. Verum ego nihil muto. Nam reſpexit verbis hiſce, quod de graculo præcedit, *immiſcuit ſe gregi pavonum*. Quod autem veſtes attinet, id innuitur verbis ſequentibus, *ſi voluiſſes pati, quod natura dederat*. Nempe reprehendit duo, & quod plumis alienis ſeſe exornarit, & quod deſertis ſuis, contulerit ſe ad alios. SCHEFFERUS. Lege *cœtibus* vel *dotibus*. HEINSIUS. Nihil mutandum. Sic Horat. 1. Od. 2. *Nota quæ ſedes fuerat columbis*. Et Virgilius, imitatus Lucretium, eadem ratione dixit ſecundo Georgicorum, *Antiquas domos avium*. Et ipſe infra Phædrus fab. 80. Formicæ receptaculum vocat *copioſam domum*; & teſtudinis, *corneam domum*. fab. 37. Vide Ampliſſ. Cuper. 3. obſer. 18.

(12) *Voluiſſes*] Forte *potuiſſes*. HEINSIUS.

(13) *Pati*] Plane eleganter, *pati, quod natura dat*, ſicut *Plau-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

(4) FAB. IV.

Canis per fluvium carnem ferens.

AMittit merito proprium qui alienum adpetit.
Canis 1 per flumen carnem 2 dum ferret natans,
3 Lympharum in ſpeculo vidit ſimulachrum ſuum:
4 Aliamque prædam ab alio ferri putans,
Eri-

Plautus dixit: *pati bonum.* Verſus eſt in *Aſin. Act. I. ſc.* 1.

Fortiter malum qui patitur,
idem poſt patitur bonum.

Eſt autem admodum accommodatum huic loco, propter comparationem munerum; quæ natura habent alii majora, alii minora. Nam iſthoc reſpectu qui minora acceperunt, optime dicuntur ea *pati*, cum in iis ſunt contenti, & majora non affectant. Alexander apud Curtium lib. 4. cap. 1. *Libet ſcire inopiam qua patientia tuleris?* reſpondet Abdolonymus: *Utinam eodem animo regnum pati poſſim.* SCHEFFERUS.

(1) *Per flumen*] Ita & Æſop. fab. 213. & Anon. fab. 5. Pro quo Gabr. fab. 32. & Aphth. fab. 35. *propter flumen.* PRASC.

(2) *Dum ferret*] Neſcio num non eſſet melius, *cum ferret.* Niſi malis, *dum fert, & natans.* SCHEFFERUS.

(3) *Lympharum in ſpeculo*] Sicut infra cervus fab. 22. Corydon apud Virg. ecl. 2. qui ſumſit a Theocrito, Bucoliaſtis. Idem ſpeculum Narciſſum formæ, Actæonem deformitatis admonet, apud Ovid. Met. 3, 6. & 2. Scite nonnemo, nihil aqua commodius eſſe, dixit: quæ & monſtret ſordes & tollat. Ejus rei Φυσιολογίαν exhibet Alex. Aphrod. quem Pſellus de Lapid. ad omnia, etiam naturæ, enucleanda promptiſſimum vocat, probl. 134. PRASCHIUS.

(4) *Aliamque prædam*] Elementum M. in fine τȢ *prædam* extritum non eſt, more veterum. Ita Lucretius divinus vir atque incomparabilis (Scaligeri Patris teſtimonium eſt comment. in hiſt. Anim. Ariſtotelis.)

--- *Expreſſit multa vaporis*
Semina, ſeque ſimul cum eo commiſcuit ignis.

Adi, ſi tanti eſt, Giſanii indicem, cui addes locum Lucilii qui apud Iſidorum,

Multorum magnis tutidantium
ictibus tundit.

Legendus quoque Paulus Merula ad Annales Ennii. pag. DXVII. FABER. Elementum ultimum hic non eliditur, ut olim recte contra emendationem *Meurſii* notavit *Barthius*, adv. 47. 10. & in

 ſuis

5 Eripere voluit: verum decepta aviditas,
Et, quem tenebat ore, 6 demiſit cibum,
7 Nec quem petebat adeo potuit adtingere.

FAB.

ſuis *Tanaquillus Faber* repetiit. SCHEFFERUS. Lege: *Aliamque prædam ab alio ſe ferri putans*; id eſt, ab alio ac diverſo cane, ac ipſe erat. Sic Horat. 4. Od. 10. *Quoties te ſpeculo videris alterum:* Si cui hæc lectio vero dura videatur, poteſt legere: *ab alio ac ſe.* Ita Terentius Phorm. 4. 4. *Aliud mihi reſpondes ac rogo.* Sæpe autem auctores eleganter *alius* bis eadem periodo repetunt. Sic Virgil. 1. Georg. *Ipſa dies alios, alio dedit ordine luna.* Saluſtius, *Aliud alii iter natura oſtendit.* Et ita Cicero paſſim. HEINSIUS. Marcil. ad Horat. d. l. legit *ferri deputans.*

(5) *Eripere voluit*] Scilicet *illi alii.* Ellipſis notanda, quia caſus alius ſubaudiendus, quam qui præcedit. Ita ſupra, *Illi impudenti pennas eripiunt avi, fugantque roſtris* ſcil. *avem* non *avi*, quod præceſſit. SCHEFFERUS.

(6) *Demiſit*] *Dimiſit.* Excerpta Rigaltii. HEINSIUS. Ita habuerunt veteres. *Rigaltius* in ſuis edidit, *dimiſit*, cauſam nullam video. *Demiſit ore* idem eſt, ac *miſit de ore.* Sic plane *Virgilius*, quem neſcio utrum non reſpexerit noſter, *lib. VI.*

Demiſit lacrymas, dulcique affatus amore eſt.

Et lib. IV. Georg.

----- *& ſacrum jugulis demitte cruorem.* SCHEFF.

(7) *Nec quem petebat adeo*] Vel iſthæc una vocula *adeo* tam concinne, tam eleganter, uſurpata, & loco tam ſuo poſita, ſatis oſtenderit quam veræ fuerit genuinæque Latinitatis ſciens Phædrus. Gallice verteres *& avec tout cela il ne pût, &c.* Scio aliter interpretatum eſſe doctiſſimum illum & politiſſimum virum, qui hunc ſcriptorem Gallice nuper convertit: neque tamen ſententiam meam mutatam velim. Servius ipſe ad verſum CCCCXXVII. libro VII. Æneidos non eſt aſſecutus vim hujus particulæ, quæ ibi quidem paulo diverſa eſt, ſed non ſignificat *valde*, uti ille exiſtimavit. Eundem errorem erravit ad verſum DCXXIX. ejuſdem libri. FABER. Particula eſt elegantiſſima, & ex media Latinitate ſumpta, jungendaque non verbo *petebat*, ſed particulæ *nec.* Vis ejus plane ſingularis. Hoc vult, etiamſi jacturam fecerit prioris cibi, non potuiſſe tamen id ſufficere ad præſens infortunium, ſed præterea etiam illo, quem appetebat, cibo carere coactum. Habet Noſter ex *Virgilio* qui paſſim ſic uſurpat. Ut *lib. IV. Æn. Nec me adeo fallit* - - Porro verſum hunc ſic corrigit, & edit *Freinshemius*: *Nec quem petebat eo potuit attingere*; atque illud *eo* refert ad, *ore.* At vero eundem omnibus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

(5) FAB. V.

Vacca & Capella, Ovis & Leo.

1 NUnquam eſt fidelis cum potente ſocietas:
2 Teſtatur hæc fabella 3 propoſitum meum.
4 Vacca & Capella, & 5 patiens ovis injuriæ,
6 Socii fuere cum leone in 7 ſaltibus.

Hi

bus retentis ita ordinat *Urſinus: nec quem petebat potuit adeo attingere.* Cæterum illud *potuit* biſyllabum *Barthius* putavit, & lectionem veterem retinuit. SCHEF. Heinſius margini conjecturam adſcripſerat *e vado*, ſed poſtea, ut videtur, meliora doctus, nihil mutandum ſubjecerat. Elegantiſſimus hic uſus eſt particulæ *adeo*, quæ ſignificat, Canem non tantum cibum, quem tenebat ore, demiſiſſe, ſed & multo minus aliam prædam potuiſſe adtingere. Sic apud Tacit. 3. annal. 34. *Pauca fœminarum neceſſitatibus concedi, quæ ne conjugum quidem penates, adeo ſocios non onerent*; id eſt, multo minus ſocios. Et lib. 6. c. 15. *ne tecta quidem urbis, adeo publicum conſilium nunquam adiit.*

(1) *Nunquam*] Forte *nuſquam.* HEINSIUS.

(2) *Teſtatur*] Forte *teſtetur.* HEINSIUS.

(3) *Propoſitum meum*] Propoſitionem, ſententiam præmiſſam intelligit. Vide *Fabi lib. VII. c. 1.* & quæ nos in *gymnaſio ſtyli* pag. 121. prodidimus. SCHEFF. Θέσιν vel effatum, dictum. Quo ſenſu *proponendi* verbum familiariſſimum eſt Cornelio Celſo. Ut ecce, initio ſtatim: *quos tamen Homerus vulneribus tantummodo ferro & medicamentis mederi ſolitos eſſe propoſuit.* PRASCHIUS. Scopus, Gloſſæ *Propoſitum*, προσκείμενον. AXENIUS.

(4) *Vacca & capella*] Eaſdem perſonas introduxit Anonymus fab. 6. diverſas Babr. fab. 9. Æſopus fabula 229. adde fab. 38. PRASCHIUS.

(5) *Patiens injuriæ*] Dictys Cret. II. *Ad omnia, quæ dicebantur, tanquam injuriæ ejus patientes, annuere.* Ita V. C. meus, non *participes.* HEINS.

(6) *Socii fuere*] Leg. *ſociati*, vel *ſociatim iere* vel *ivere.* HEINS. Nob. *Heinſius ſociati iere.* Quod ſi admittimus, ſequens *in ſaltibus*, ad *cepiſſent* referendum fuerit. SCHEFFERUS.

(7) *Saltibus*] Locis, venationi aptis. *Plin. pag. 81. Quæ remiſſio tibi, niſi luſtrare ſaltus, excutere cubilibus feras.* SCHEFFER.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

[8] Hi cum cepiſſent cervum vaſti corporis,
Sic eſt locutus [9] partibus factis Leo:
Ego primam tollo, [10] nominor quia Leo;
Secundam, quia ſum fortis, tribuetis mihi;
Tum quia plus valeo, [11] me ſequetur tertia;
Malo adficietur, ſi quis quartam tetigerit.
Sic totam [12] prædam [13] ſola improbitas abſtulit.

FAB.

(8) *Hi cum cœpiſſent*] Meurſius: lege, *Qui cum cepiſſent*; vel, *ibi cum cepiſſent*. HEINSIUS.

(9) *Partibus factis*] Dict. Cret. lib. 1. uno verbo extulit *quadripertire*. PRASCHIUS. Alludit ad partes in conviviis. Sic infra fab. 32. *Prædator intervenit partem poſtulans*. HEINSIUS. Vide Gronov. Diatr. Stat. c. 13.

(10) *Nominor quia leo*] Produci ultimam ſyllabam, contra vulgarem conſuetudinem, opportune hic notavit *Praſchius*. At vero vir clariſſimus *Marquardus Gudius* poſt *nominor* inſerendum putat *rex*, ut hoc obſervat litteratiſſimus *Axenius in Addendis p.* 13. SCHEFFERUS. In *quia* ultimam producit, quam mox corripit. Jampridem obſervatum eruditis, multa (Groſippus mavult, pleraque) ancipitia eſſe, quæ vulgo brevia aut longa tantum credantur. Vide Mariang. a Fano Bened. Auct. Gramm. Groſ. p. 73. PRASCHIUS. Sed vide Gudium.

(11) *Me ſequetur tertia*] Mea erit. *Curtius lib. 5. c. 1. Omnia ſequi armatos*. SCHEFFERUS. Vide de hoc loquendi genere Barthii Adverſ. 52. 16.

(12) *Prædam*] Proprie de eo, quod venatione capitur. Vide *Vlitium ad Nemeſ. v. 50. Noſter* infra II. c. 9. *Cervum convocata jubet occidi familia, prædamque tollit*. SCHEFF. Vid. Infr. ad lib. 2. fab. 1

(13) *Sola improbitas*] Grandius, & ut ſententia eſſet apertior, ſic loquitur, nec hic ullo modo *Meurſius* eſt audiendus. *Noſter* ſupra fol. 4. *verum decepta aviditas*, & ſic ſæpiſſime. *Improbitas* porro eſt nimietas, ut ſic dicam, ac inſatiabilitas cupiditatis. Neque *Barthium* hic ſequor, qui crudelitatem explicat, quando non eſt ſermo de crudeli hoc in loco, ſed de eo, qui, fiducia potentiæ, avarus eſt, & cupidus, raptorque alieni. *Virg. I. Georg.*

- - - Hic piſcibus atram
Improbus ingluviem, raniſque loquacibus explet.

Servius ad hæc verba: *improbus, inſatiabilis*, & *Philarg. Improbus, hic, avidus*. SCHEFFERUS. Nil vidi melius, tamen audi Meurſium. Malebam, inquit, *ſolus improbiter abſtulit*; ſed quis verſui quiritanti ſubveniet? neque enim erit verſus trimeter, ſi ita legas: idque πάσης μουσικῆς ἄγευστοι ſentient. FABER.

(1) *Vi-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

(6) FAB. VI.

Ranæ ad ſolem.

1 VIcini Furis celebres vidit nuptias
Æſopus, 2 & continuo narrare incipit:
Uxorem quondam 3 ſolem velle ducere,
Clamorem Ranæ ſuſtulêre ad ſidera.
4 Convicio permotus quærit Jupiter
Cau-

(1) *Vicini*] Illud *vicini* dicitur in reſpectu ad *Æſopum*, cujus erat vicinus, & ob furta infamis. SCHEFF.

(2) *Et narrare*] Forte, *en narrare*. HEINSIUS.

(3) *Solem velle*] Correxeram de conjectura: *Sol cum vellet ducere*; cum ecce video id jam ante me feciſſe ex vetere libro Erudiſſimum Rigaltium. MEURSIUS. Hanc lectionem approbat Heinſius.

(4) *Convicio*] Vid. Cl. Bœcl. Chreſtom. Terent. voc. *Convitium*. PRASCHIUS. Proprie loquitur Phædrus: *Convicium* enim non à *vitiis*, ut alicubi dubitat Feſtus, dictum eſt: neque porro à *concitatione*, ut ridicule cenſebat Labeo I.C. ſed à *conlatione vocum*, ut optime alii Themidos ἱεροφάνται, quaſi *convocium*, unde & ſyllaba ſecunda longa eſt, neque hoc loco *maledictum* aut *contumeliam* ſignificat. FABER. Collatione, conjunctione vocum, proprie. Et ſic exponit *Labeo* apud *Ulpianum* *l. Item ff. de Jud.* quem neſcio, quare *Valla*, & poſt eum *Faber* ridicule hic dicant cenſere. Verba *Labeonis* hæc ſunt: *Convitium dicitur a concitatione, vel a conventu, hoc eſt collatione vocum. Cum enim in unum plures voces conferuntur, convitium appellatur; quaſi convocium.* Nihil melius, nec quidquam aliud hic affert *Faber*. Quod autem illud *concitatione* ſugillat, in eo neſcio, an perceperit *Labeonis* mentem. Nam *concitare*, & *citare*, eſt a *ciere*, vel *cire*, quod ſæpe apud veteres reperitur pro vocare. *Virgil. IV. Æn. Nocturnosque ciet manes - - - - Tacit. Hiſtor. III. c. 10. Ut quemque notum, & aliquo militari decore inſignem aſpexerat, ad ferendam opem nomine ciens.* Atque hinc *concire*, ac *concitare*, i. e. *convocare*, quod *Labeoni* voces jungere. Ait quidem *Faber* in editione *Phædri* ultima, *Labeonem perſuadere nobis cupere, convicium dici, a concitatione vocum:* ego vero nihil tale apud *Labeonem* video. Hoc ait potius, *convitium appellari, quaſi convocium, cum in unum voces* plures

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Cauſam [5] querelæ; quædam tum [6] ſtagni incola,
Nunc, inquit, omnes [7] unus [8] exurit lacus,

Co-

plures conferuntur. Quid his *Faber* melius? *convicium non a vitiis, neque porro a concitatione, ſed a conlatione vocum, quaſi convocium.* Dicas, exſcripſiſſe *Labeonem*, & eum nihilominus ridere. Sed ſcripſit tamen ridicule *Labeo*, *convitium dicitur à concitatione vocum.* Quaſi vero *Labeo* ab hoc vocabulo *concitatione* derivaverit vocabulum *convicium.* Aliud ſequentia, quæ ſuperius attulimus, oſtendunt. Hoc voluit, quia in hoc eſt *citatio* quædam *juncta* collataque, quam appellat *concitationem*, quia vocum veluti conventus aliquis, ideo reſpectu ejus concitationis dictum eſſe *convicium:* Eſt enim convicium *convocium*, quod ſignificat idem, atque concitationem, ſive collationem & conventum vocum. Facit ergo *Faber* longe aliud ex verbis hiſce quam quod *Labeo intendebat.* Ideo & *concitationem vocum* junxit, cum *concitationem* ille poſuerit ſimpliciter. Et hoc erat, quod volebam. *B. Auguſt. in Gram. A cio, cito, quod ſignificat, frequenter vocito. Unde nunc aliquos voce præconis citatos dicimus, id eſt, frequenter vocatos.* Cæterum hoc ſenſu vocem *convicii* uſurpaſſe veteres, oſtendit quoque *Ovidius*, quando & ipſe de ranis *lib. VI. Met.* 378. *dilatant patulos convicia rictus.* Item *Columella* quando *lib. X. Perpetitur querulæ ſemper convicia ranæ.* Adde inf. *lib. III. cap.* 16. SCHEFFERUS.

(5) *Querelæ*] Anon. fab. 7. querelam hanc terræ tribuit, non ranis: quas non queſtas, ſed lætatas ſcribit Gabrias fab. 20. PRASCHIUS.

(6) *Stagni incola*] Cicero 5. Tuſcul. *Namque alias beſtias nantes aquarum incolas eſſe voluit:* Velit, nolit Grammaticorum natio, confiteatur neceſſe eſt, *Incolam* etiam fœminini generis eſſe, cujuſdem *Advenam* dixit Martian. Capella in libro III. de Analogia p. 71. Edit. Grot. Grotius quidem in notis putat eſſe vitioſam lectionem; ſed inveni eam in tribus ȣ̓ πονηρȣ̃ κόμματος chirographis codicibus, quos Romæ vidi. Poteſt tamen τὸ *quædam* referri, ad Ranam, ut Rana dicatur incola, ſicuti Aquila Rex. AXENIUS.

(7) *Unus*] Solus, etſi plures non extent, refertur ad ſolem. *Virgilius XII. Æn.*

- - - ſpes nunc una ſenectæ.

SCHEFFERUS. Terent. Eun. 1.2. *Ego cum illo, quo cum tum uno rem habebam hoſpite, abii huc.* Liv. 1.18. *Quo præſidio unus per tot gentes perveniſſet.*

(8) *Exurit*] Iterum in animo *Virgilium* habuit, qui *lib. III. Georg.*

Poſtquam exuſta palus, terræque ardore dehiſcunt.

Scio

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

[9] Cogitque miſeras arida ſede [10] emori.
Quidnam futurum eſt, [11] ſi crearit liberos?

Scio, alios *exhauſta* legere; ſed fruſtra ſunt, quando pro hac lectione pugnant codices antiquiſſimi. Imo ipſe Poëta, quoniam ita *lib. I. Geor.*

Et cum exuſtus ager morientibus
æſtuat herbis.

Nam & hic *exuſtus*, eſt *exſiccatus* abſumpto per calorem humore omni. Quomodo & *Columella VI. c. 8. Caſeus aridus provenit, ſi ſole exuſtus eſt.* SCHEFFERUS. Καταχρηστικῶς. Lacus definitur L. un. § 3. D. ut in flum. pub. nav. lic. Hebræis lacus appellatur mare, ut mare Cinnereth. PRASCHIUS.

(9) *Cogitque miſeras arida ſede emori*] Ablativus cauſæ, propter aridam ſedem, ſeu quia ſedes eſt arida, *ſedem* vocat paludem, quaſi locum commorationis, ubi degunt. Quomodo ſupra cap. 3. *Contentus noſtris ſi fuiſſes ſedibus,* & *Curtius l. III. c. 2. excitam ſedibus ſuis molem* dixit. SCHEFFERUS. V. C. habet *cogetque.* Forte legendum *cogetque miſeras aridæ ſedi immori.* Virgil. *Mori me denique coges.* HEINS.

(10) *Emori*] Sic, ut nulla reliqua maneat, *auſzſterben.* Sed mallem *mori.* Nam plus eſt, ſaltem intentione dicentis, quod mox metuit. At ſi *emori*, eo quidem ſenſu, ſicut dixi, legamus, majus nihil eſſe poteſt. SCHEFFERUS.

(11) *Crearit*] Optime. *Livius lib. I. cap. 3. Is Æneam Sylvium creat. Virgilius X. Æn. Sulmona creatos quatuor hic juvenes rapit.* SCHEFFERUS. De fœminis quoque hoc verbum uſurpatur. Epigr. vetus in Claudiam, *Gnatos Duos creavit, horunc' alterum in terra linquit, alium ſub terra locat.* V. Muncker. ad Hygin. fab. 3.

(7) FAB. VII.

1 *Vulpis ad Perſonam tragicam.*

2 PErſonam tragicam forte vulpis viderat:
3 O quanta ſpecies, inquit, cerebrum non habet.
Hoc 4 illis dictum eſt, quibus honorem & gloriam
Fortuna tribuit, 5 ſenſum communem abſtulit.

FAB.

(1) *Vulpis*] Ita legendum non *vulpes*, & ſic ſæpe auctores. Sic Avienus e MS. fabula 40. *Pardus & vulpis.* Sic Bongarſius in variis lectionibus ad Juſtinum lib. XII. notat, in MSS. Juſtini inveniri, *cædis*, *Alcibiadis*, *indolis*, *ſubolis*, *cladis*. Ita & apud Propert. *torquis* pro *torques*. *Torquis ab inciſa decidit unca gula.* Contra *Canes* pro *canis* reperitur. Vide Voſſium de Analogia lib. 1. c. 15.

(2) *Perſonam tragicam*] Recenſet hoc de capite & lupo Anon. fab. 24. PRASCHIUS.

(3) *O quanta ſpecies &c.*] In reſpectu ad externam majeſtatem. Nam auguſtam & venerabilem intelligit ſpeciem, quam ut rebus aliis, ſic ore vultuque exprimebant in tragœdiis, ut in quibus reges, aliique viri magni ab actoribus inducebantur. *Neveletus* mallet ex *Rimicio*; *O quanta ſpecies*, ait, *& cerebrum non habet!* Quid? ſi ſcripſit: *ô quanta ſpecies, & cerebrum non habes!* ut illud *inquit* vel *ait*, *ſit a gloſſis*. Ea ſolet fere noſter omittere. SCHEF. Græca dulcius: ὦ οἵα κεφαλὴ, καὶ ἐγκέφαλον οὐκ ἔχει. Æſop. fab. 11. PRASCHIUS. Forte legendum, *O quanta ſpecies, at cerebrum non habet.* HEINS. Horat. 1. Od. 19. vocat *vacuum verticem.*

(4) *Illis*] Supra cap. 1. *propter illos*, id eſt, in illorum uſum. SCHEFFERUS.

(5) *Senſum communem*] Intellectum, qualem communiter de rebus homines habere ſolent, quo qui deſtituti ſunt, ſtupidi vocantur. Sic vocavit ante *Phædrum* etiam *Lucretius*, & *Horat. I. ſermon.* 3. Hinc *Fabius I. cap.* 3. *Senſum ipſum, qui dicitur communis, ubi diſcet, quum ſe à congreſſu, qui non hominibus ſolum, ſed mutis quoque animalibus naturalis eſt, ſegregarit.* SCHEFFERUS. Juvenalis:

Rarus enim ferme ſenſus communis in illa
Fortuna ——

Fortaſſe ex Phædro, quem ſcimus illa tempeſtate lectitari ſolitum, Martialis teſtimonio. FABER. Vide Budæum ad L. 1. ff. de Inſtit. & Jur.

(1) *Gruis*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

(8) FAB. VIII.

Lupus & [1] Gruis.

QUi [2] pretium meriti ab improbis deſiderat,
[3]Bis peccat; primum quoniam [4] indignos adjuvat;
[6] Impune abire deinde quia [7] jam non poteſt.

Os

(1) *Gruis*] Ita legendum eſt. Sic in Notis Tyronis pag. 179. *Gruis* legitur. Vide de ſimilibus his nominativis Muncker. ad Hygin. fab. 139. & Rittershuſium ad hanc fabulam.

(2) *Pretium meriti*] Abſolute *meritum* pro *benemerito*, id eſt, *beneficio. Virgil. I. Æn.*

Tum pietate gravem, ac meritis - - - SCHEFF.

Ε'νεργετήματος. Inde pro, Beneficium collocare, dictum alicubi memini, *meritum collocare:* &, niſi fallor, apud Ciceronem eſt, *meritum dare:* quod ut ad vulgi palatum non facit, ita Latinis auribus placebit. FABER. *Pretium meriti* hic eſt merces beneficii & operæ alicui præſtitæ. Multis exemplis hujus vocis *pretii* uſum illuſtrat Illuſtriſſimus Nic. Heinſius ad Ovid, Epiſt. 6. 146 & Metam. 2. 701. *Meritum* autem hic beneficium, & gratam operam denotat; plus autem quam officium valet, ut oſtendit Manut. ad Cicer. famil. 1. epiſt. 1. aliquando etiam pro munere apud auctores ſumi docet Donatus ad Terent. Eunuch. 3. 2.

(3) *Bis peccat*] Malefacit, ſive in reſpectu ad id, quod eſt juſtum honeſtumque, ſive in reſpectu ad id, quod conducibile, quo qui peccat, imprudenter potius quam inique agit, committitque, quod appellat *Cicero in ep. ad Att. ſtultitiæ peccatum. Plautus in Epidico Act. 3. ſc. 4.* loquens de argento.

- - - ſtulte datum
reor, atque peccatum largiter.

SCHEFFERUS.

(5) *Indignos*] Quod qui facit, vitia ſceleraque illorum hactenus promovet. Quo intuitu & *Ennius* apud *Cicer. de Offic. II. Benefacta male locata, malefacta arbitror.* Pro *malefactis* noſter *peccata* dixiſſet. SCHEFFERUS. V.C. Pithœi habet *dignos*. HEINS.

(5) *Impune abire deinde quia jam non poteſt*] Non video quo modo, Phædre; nam prius ut tibi concedam, certe poſterius non poſſum. Impune enim abire non poſſe, peccatum non eſt, ſed potius infelicitas e peccato nata. Itaque te fugit ratio. MEURSIUS. Reſponderet Phædrus ſibi rationem conſtare. Peccatum eſſet adjuvare improbum, etiamſi fieri ſine periculo poſſet. Alterum igi-

tur

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Os devoratum fauce cum hæreret lupi, (8)
Magno dolore victus, cœpit ſingulos
Inlicere pretio, ut illud extraherent malum.
Tan-

tur peccatum eſt ſua culpa in periculum venire. FREINSHEMIUS. Hoc alterum eſt peccatum. Efficit, inquit, qui pretium meriti ab improbo deſiderat, ut non poſſit abire impune. Quid ita? quia improbi pro gratia damnum referunt. *Iſocr. ad Dæmon. Improbi non minus eos, qui bene de ipſis merentur, quam qui eis nocent, lædunt.* Porro, facere, ut, qui meruit gratiam, reportet damnum, id haud dubie eſt peccare. *Meurſius* hic fruſtra noſtrum ſugillavit. SCHEFFERUS. Supple: quod tamen provideri poterat ac debebat. Primum ergo peccatum, improbitas; alterum imprudentia. Hanc βραχυλογίαν aſſequutus non videtur Meurſius. PRASCHIUS. Barthius vero Adverſ. 47. 10. putat vocem peccati hic ambiguæ ſignificationis eſſe, & priore loco culpam, poſteriore errorem deſignare. Errorem autem in eo conſiſtere, quod cum deinde in ſocietatem mali veniens & liber demiſſus, non videt ſe ſatis magnum beneficium accepiſſe, quod a perfidi hominis conſortio integer & inviolatus redire potuerit. Hoc ex Lupi ad Gruem verbis in fine hujus fabulæ recte effici putat; ſed ut ea ſententia his verbis affingatur, legendum monet, *jam nunc poteſt*; vel concinnius, *jam tunc*; quod tamen nemini huc uſque perſuadere potuit. Heinſius margini adſcripſerat legendum: *Quianam non poteſt.*

(6) *Impune*] Sine detrimento, nocumento. *Virgil. XI. Æn.*

Per ſylvas Teucri, miſtique impune Latini
Erravere jugis - - -

Servius ad hunc locum: *Impune, hoc loco, ſine periculo.* Imo ſine noxa, ſine damno, ut in cæteris poëtæ locis. Vult, neutrum læſiſſe alterum propter inducias, licet eſſent hoſtes. *Curtius V. c. 3. Natantium manus ſtipitibus ſaxiſque lacerabant, donec debilitati, impune navigiis excipi poſſent.* Eleganter autem hoc vocabulum uſurpat Noſter, quia peccati illius ſui hanc velut pœnam ſubire coguntur, qui hoc faciunt. Vide infra cap. 21. SCHEFF.

(7) *Jam*] Lectiſſima iterum particula, & ex intimis receſſibus Latinitatis deprompta. Vim habet ſingularem, quaſi dixiſſet, ſtatim inde in periculum hujusmodi talis incidit, nec malum effugere ulla poſthac ratione poteſt. *Varro de R. R. II. cap. 4. Quum porci depulſi ſunt a mamma, a quibusdam delici appellantur: neque jam lactantes dicuntur.* Male *Barthius* ſollicitat hunc locum *lib. XLVII. Adv. cap. 10.* SCHEFFERUS.

(8) *Tan-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

8 Tandem perſuaſa eſt jurejurando Gruis,
Gulæque 9 credens 10 colli longitudinem,
11 Periculoſam 12 fecit medicinam Lupo.
13 Pro quo cum pactum flagitaret præmium:

In-

(8) *Tandem perſuaſa eſt jurejurando Gruis*] Hiatum h. l. quærit Meurſius, qui forſan haud reſpexit perpetuam Phædri brevitatem, aut præceptum Fabii Lib. IV. cap. 2. *Quoties exitus rei ſatis oſtendit priora, debemus hoc eſſe contenti, quo reliqua intelliguntur.* Agit ibi de narratione: cujus ſub ditione fabulæ ſunt. PRASCHIUS.

(9) *Credens*] Eleganter in reſpectu ad antecedens lupi jusjurandum, & rei periculum, pro *committens* & immittens. *Virgilius XI. Æn.*

- - - rex noſtra reliquit
Hoſpitia, & Turni potius ſe credidit armis. SCHEFF.

(10) *Colli longitudinem*] Longum collum, ut infra, *Corvi ſtupor*, pro corvo ſtupido, fabula XIII. Ibi congeſta exempla leges, non injucunda cognitu. FABER. Pro *collum longum.* Utitur autem hoc locutionis genere, quoniam in collo maxime attendebatur ad ejus longitudinem, ut idoneam faciendæ medicinæ. Quomodo & *Cicero* alicubi in Verrem, *noctis longitudinem conſumebat ſtupris.* Atque ita fit & in aliis huic ſimilibus locis, quod eſt ſemel obſervandum. SCHEFF. His videtur reclamare primus verſus: *Os devoratum fauce quum hæreret lupi.* Utique quum ciconiæ roſtrum non ſit adeo breve. Eſſe autem fabulas debere πιθανὰς, dictum ad digreſſ. poſt fab. 64. Cautius egerunt Aphthon. fab. 25. Æſop. fab. 144. Anon. fab. 8. PRASCHIUS.

(11) *Periculoſam*] Quomodo? num reſpectu gruis, collum inferentis lupi faucibus? num reſpectu lupi, verſantis mortis in periculo, & oſſis male devorati? Poteſt utrumque intelligi, verum prius puto magis noſtrum reſpexiſſe. Præcedit namque, *perſuaſa*, item *credens.* SCHEFFERUS.

(12) *Fecit medicinam*] Sic Latinos loqui, docuit ex *Cicerone Rittershuſius*, cui ego nunc & *Plautum*, antiquiorem addo, qui ſic *Ciſtell. A. I. ſc. I. Si medicus veniat, qui huic morbo facere medicinam poteſt.* SCHEFFERUS. Eodem ſenſu Cicero pro Quinct. *Medicinæ faciendæ locus non erit. Facere medelam* dixit Gellius lib. XII. cap. 5. PRASCHIUS.

(13) *Pro quo cum facto*] Recepimus certiſſimam Gudii emendationem: *Pro quo cum pactum flagitaret præmium.* Et ita Faernus hanc fabulam expreſſit: *Ea pacta pretium.*

(14) *Ore*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Ingrata es, inquit, [14] ore quæ noſtro [15] caput
Incolume abſtuleris, & mercedem poſtules.

FAB.

(14) *Ore quæ noſtro*] Pro *ex* vel *abs* ore, cui ſcilicet immiſeras. Præpoſitionem omitti ob verbum ſubſequens, *abſtuleris*, cui vis ejus ineſt. *Quæ noſtro*] Quid? ſi ſcribatur *quum noſtro*, propter ſubſequens, *abſtuleris*. SCHEFFERUS.

(15) *Caput*] Supra collum dixit. Nempe hic reſpectus fit ad vitam & ſalutem, quæ vulgari conſuetudine loquendi, poſita eſt in capite. Unde illa: *capite ſuo dimicare, defendere caput alterius*, & ſimilia. Alias utrumque junctum intelligit, & caput, & collum. Neque video, quomodo repugnet fidei, quod nonnemo hic putavit. Nam nec fauces ſunt tam breves in quadrupedibus, nec roſtrum gruis (de grue ſermo eſt, non ciconia) tam procerum. Et quid? ſi dicamus os hæſiſſe in imis faucibus? Denique *Æſopus* ipſe ideo ſcribit gruem eſſe potuiſſe lupo ſaluti hoc in negotio, quod haberet longum collum. Adeo non major eſt in ipſo cautio quam auctore noſtro, ſi incautus Noſter fuit, de quo nihil adhuc, qui ſuſpicabatur, idonee probavit. SCHEFF.

(16) *Poſtulas*] Mallet *Rittershuſius*, *poſtules*, nempe, quoniam *abſtuleris* præcedit. Et ſic *Tanaquillus Faber*. Ego nihil muto: nam, conjunctionem, &, non τὸ *abſtuleris*, ſed *ingrata es*, cum verbo *poſtulas* connectere, exiſtimo. Senſus eſt: Tu pro hoc meo beneficio non ingrata ſolum es, non laudando videlicet raram hanc & ſingularem meam clementiam, ſed inſuper & mercedem poſtulas, quaſi non ſatis ſit mercedis, quod vitam tibi conceſſerim. SCHEFF.

(1) *Cavere*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

(9) FAB. IX.

Paſſer & Lepus.

SIbi non 1 cavere, & aliis conſilium dare,
Stultum eſſe, paucis oſtendamus verſibus.
2 Oppreſſum ab Aquila 3: 4 fletus edentem graves,
Leporem objurgabat Paſſer: 5 ubi pernicitas
Nota, inquit, illa eſt? 6 quid ita ceſſarunt pedes? 5
Dum

(1) *Cavere*] Proprium verbum de eo, qui conſilio inſtruit; ſicut juriſconſulti clientes ſuos, *Rittershuſius.* SCHEFF.

(2) *Oppreſſum ab aquila*] Proxime huc accedit Abſtem. fab. 141. PRASCHIUS.

(3) *Fletus*] Omiſſa conjunctione, pro *& fletus. Varro Myſter. Una peſtilentia, hoſtica acies puncto temporis immanes acervos facit. Curt.* v. 1. *Euntibus a parte læva Arabia, odorum fertilitate nobilis regio, campeſtre iter eſt.* SCHEFFERUS.

(4) *Fletus edentem graves*] Sic Noſter infra: *tunc moriens vocem hanc edidiſſe dicitur;* quem locum male ſollicitant viri docti. Sic Cicero lib. 2. Tuſcul. quæſt. *Videmus rudem illum & inexercitatum, quamvis levi ictu, ploratus turpiſſimos edere.* Et paulo ante Sophoclis verba vertens: *Heu virginalem me ploratum edere!*

(5) *Ubi pernicitas*] Elegantiſſimus in exprobrationibus & irriſionibus eſt uſus particulæ *ubi.* Exempla plurima congeſſit Heinſ. ad Ovidium Epiſt. 4. v. 150. & Freinshem. ad Tacit. 2. annal. 2. Sic & Tacit. 15. annal. 62. *Ubi præcepta ſapientiæ? ubi tot per annos meditata ratio adverſum imminentia?*

(6) *Quid ita*] Locutio elliptica, pro *ob quid ita*, hoc eſt, ob quam cauſam ita ceſſarunt. Sicut in illo *Terentii Andr.* A. 1 1. *ſc.* 2. *Lætus eſt, neſcio quid.* Ubi Donatus, *deeſt, propter, ut ſit, propter neſcio quid.* Et *Act.* 3. *Adelph. ſcen.* 3. S. *atque iratum admodum* D. *quid autem.* Ubi idem *Donatus. Quid pro quare, vel ob quam cauſam.* Et ſic optimi ſcriptores. *Cicero* pro Roſcio, *Accuſatis Sextum Roſcium, quid ita? quia de manibus veſtris effugit.* SCHEFFERUS. Id eſt pigri & tardi facti ſunt. FABER. *Ceſſare* non tantum ſignificat hic, quid pigri & tardi facti ſunt? ſed cur officium ſuum ſtrenue currendo, & te exitio eripiendo non fecerunt? nam *ceſſare* etiam ſignificat *languide & negligenter aliquid facere*, ut notavit doctiſſimus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Dum loquitur, ipſum Accipiter [7] nec opinum rapit
Queſtuque vano clamitantem interficit.
Lepus [8] ſemianimus [9] mortis in ſolatio;

Qu

ſimus Vavaſſor de vi & uſu quorundam verborum. Ita apud Virgilium Æneid. lib. VI. *Ceſſas in vota preceſque, Tros, ait, Ænea.* id eſt, languide agis. Sic Horat. 1. Epiſtol. 2. verſu penultimo opponit *ceſſare & ſtrenuum anteire.*

(7) *Nec opinum*] *Nec* hoc loco *non* eſt. Ut apud *Ciceronem* 3. *de Leg. Senatori, qui nec aderit, aut cauſa, aut culpa eſto.* Adde *Aſinium Capitonem apud Feſtum. Opinum* dicitur, ut *ſupinum*, ſignificat autem id, quod opinatur. Nam ut a *divino* eſt *divinus*, qui exercet divinationes, a *feſtino*, *feſtinus*, qui feſtinat, ſic plane ab antiquo *opino*, quod ex *Plauto*, *Cæcilio*, aliiſque citat *Nonius*, eſt *opinus* qui opinatur. Ita *inopinus* legitur apud *Ovidium Met.* 6. *v.* 465. in Mſs. teſte nobiliſſ. *Heinſio* itemque *Pacatum noſtrum c.* 2. ubi plura, ſecundis curis. SCHEFF.

(8) *Semianimus*] Pro *ſemianimis*, imitatione *Ennii*, qui ſic apud *Cicer. lib.* 1. *Divin.* de aquila: *unguibus anguem ſemianimum, & varia graviter cervice micantem, &c.* SCHEFFERUS.

(9) *Mortis in ſolatio*] Mendum hic latere puto, quod quale ſit quæramus. SCIOPPIUS. Scripſerim *mortis in ſolatium*. Sed nihilominus hæc hiulca ſunt, & exciderit verſus:

Hæc conſpicatus, infit, o bone
Qui modo ſecurus &c.

Certe talis aliquis: nam non hæ verba ſolatium mortis lepori afferebant, ſed aſpectus ſimilis fortunæ, in quam paſſer incidebat. MEUR. Fortaſſe legendum *in ſolatium*; id eſt, *ut ſolaretur*; Publ Mimus: *Didicere flere fœmina in mendacium.* BUCHNERUS. Facilis emendatio. Videlicet ſcripſi Phædrus, *mortis in ſolatiom*, more veterum, cujus hodieque apud Plautum, Terentium, Lucretium & Catullum veſtigia ſuperſunt, & in omnibus fere *MSS.* Codd. ſed ſciolus aliquis, aut negligens exſcriptor, *ſolatio* ſcripſit. Senſus eſt: Tum lepus moriens, quo triſtem atque acerbum ultimæ neceſſitatis caſum ſolaretur, dixit, *Qui*, &c. FABER. Recte Meurſius, *in ſolatium*. Sed hiulci nihil video. Abunde ſolatii eſt, amaris dictis amara vindicare. PRASCHIUS. Id *ſolatio*, quod ſuſpectum habet *Schoppius*, mutat *Gebhardus & Meurſius* in *ſolatium*, ut ſit dictum, ſicuti *in ſpem*, *in contumeliam*, hoc eſt, *ad* vel *propter tale quid.* Poſſet propius a ſcriptura veteri *ſolatia* hic poni, ſenſu parili. Quod autem *Meurſius* hic putat aliquid deeſſe, in eo fruſtra eſt haud dubie. Nam ſolent crebro ſic omittere verbum, *inquit*, (vid. Ampliſſ. Cuper. 2. Obſerv. 20.) quod & hic fit. *Virgil. V. Æn.*

Tum pius Æneas: equidem ſic poſcere ventos,

Jam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Qui modo ſecurus noſtra inridebas mala,
Simili querella fata 10 deploras tua.

Jam dudum, & fruſtra cerno te tendere contra. Hæc notaveram, cum incomparabilis *Gronovius* in literis ad me ſuis; *Non patior hæc corrigi. Eſt enim: Lepus accepto in media morte ſolatio mortis, vel quum ei adhuc ſemivivo hoc ſolatium & levamentum ſui mali offerretur, (nempe, quod deriſorem ſuum videbat ante oculos interfici) dixit nempe, quæ ſequuntur.* Atque ita & in politiſſimis obſervationum libris nuper editis. Vide *lib.* 3. *c.* 8. Sed & *Freinshemius* vulgatam putat poſſe ferri, nec hiulcam eſſe orationem. At vero *Tanaquillus Faber*, cujus poſtea eruditiſſimas in *Phædrum* notas Argentorato ad me miſit juvenis elegantiſſimus doctiſſimusque, Dn. *Ericus Lindemannus Oſtrogothus*, emendationem *Meurſii* retinet, niſi quod pro *ſolatium, ſolatiom*, antique ſcripſiſſe Noſtrum putet. *Praſchius* quoque *Meurſium* ſequitur. *Heinſius* ſic locum totum ſcribit: *Lepus ſemianimus; mortis en ſolatia!* ut ſint verba leporis. Ingenioſiſſime, ut ſolet. SCHEFFERUS. Lege *mortis en ſolatia*. Livius 25. cap. 16. *Qui eam victimam præ ſe ad inferos miſiſſet; eum decus eximium egregiumque ſolatium ſuæ morti inventurum.* HEINSIUS. Sic *ultionis ſolatium*, & ſimilia de quibus vide Pricæum: ad Apul. Mileſ. lib. 2. & quæ huc affert A. Axenius. Quibus adde locum Ovid. Metam. 9. 4. *Magna feres tacitas ſolatia mortis ad umbras.*

(10) *Deploras*] Barthius ad Claud. p. 220. & adverſ. 47. c. 10. legendum putat *deplores* Sed male. HEINSIUS.

(10) FAB. X.

Lupus & Vulpis Judice Simio.

QUicunque 1 turpi fraude ſemel innotuit,
Etiamſi verum dicit, 2 amittit fidem.
Hoc 3 atteſtatur brevis Æſopi fabula.

Lu-

(1) *Turpi fraude*] Ablativus cauſæ, pro *propter turpem fraudem: turpi* ſententioſe, ut fere ſolet in talibus. SCHEFFERUS.

(2) *Amittit fidem*] Vide Horatium de plano crus fregiſſe fingenti. FREINSHEMIUS.

(3) *Atteſtatur*] Neſcio an non, & *teſtatur*, noſter ſcripſerit. SCHEFFERUS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Lupus arguebat vulpem [4] furti [5] crimine:
Negabat illa, ſe eſſe [6] culpæ proximam:
Tunc judex [7] inter illos [8] ſedit ſimius:
Uterque cauſam cum [9] peroraſſent ſuam,
[10] Dixiſſe fertur ſimius [11] ſententiam:
Tu non [12] videris perdidiſſe quod petis;

Te

(4) *Furti*] V. C. Pithœi, *forti*. HEINS.

(5) *Crimine*] Ita *Cicero in Ver. Non modo te hoc crimine arguo.* Adde *Cornel. Nep. Pauſan. c.* 3. SCHEFFERUS.

(6) *Culpæ proximam*] Pro *culpæ propinquam*, i. e. ream. *Cicero* ſic *affinem culpæ* poſuit, ut bene *Rittershuſius* notavit. *Proximum* pro *propinquo* habes ſæpe alias. Ut apud *Apulejum Apolog.* 1. *Reſpondeat mihi Æmilianus, quo proximo ſigno ad accuſandum magiæ ſit inductus.* Hic *proximum ſignum*, manifeſte *propinquum* eſt. Porro *propinquum rei*, quod ejuſdem eſt cum ea indolis. Sic *propinqua pars amicitiæ* apud *Terentium in Heaut.* 1. *ſc.* 1. *Vel virtus tua, me, vel vicinitas, quod ego in propinqua parte amicitiæ puto, facit.* Mallet tamen *Heinſius*, *culpæ obnoxiam*, de quo vide politiſſimas ejus notas ad *Ovidium* 1. *Art. ver.* 395. SCHEFFERUS. Communis tamen lectio defendi poteſt ex Cicerone qui ſæpe *adfinis culpæ* dixit, & Valer. Max. 3. 7. 8. cui ſimilis eſt locutio apud eundem lib. 1. 1. 10. *Propior publicæ religioni, quam privatæ charitati.*

(7) *Inter illos*] Ut apud *Ciceron.* 1. *de Div. Judicavit inter Deas tres.* SCHEFFERUS.

(8) *Sedit*] Hoc ſermonis genere *notio*, quam vocant, ſignatur. Quod vero ſedent judices prima cauſſa eſt in majeſtate: alteram expedit Lil. Gyrald. ad illud Pythagoricum, *Adoraturi ſedeant.* PRASCHIUS. Proprie de judice, ut obſervat *Rittershuſius*. Innuit autem majeſtatem, & quieti animi ac perturbationibus nullis obnoxii tranquillitatem, quod non incommode *Praſchius* monuit. SCHEFFERUS. Propert. 4. eleg. ult. *Aut ſi quis poſita judex ſedet Æacus urna.*

(9) *Peroraſſent*] Oratione deduxiſſent ad finem, ac quantum neceſſe videbatur, propoſuiſſent. Ita ſæpe optimi auctores. Propriè SCHEFFERUS. Propert. 4. eleg. ult. *Cauſſa perorata eſt.* SCIOP.

(10) *Dixiſſe*] Etiam hoc proprie ac ſolenniter. *Briſſonium* conſule. SCHEFF.

(11) *Sententiam*] V. C. Pith. *ſentiam*. Forte *ſententiam hanc.* HEINSIUS.

(12) *Videris*] Eſt & hoc ſolenne verbum judicum, ſententiam dicentium, ut *Rittershuſius* notavit. Puto autem uſurpare modeſtiæ cauſa conſueviſſe. SCHIFF.

(13)

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Te credo 13 ſurripuiſſe quod 14 pulchre negas.

(13) *Surripuiſſe*] *Heinſius* malebat *ſurpuiſſe*, *Catulli*, *Horatii*, & aliorum exemplo, ut ſit mitior numerus. SCHEFF. In di verſum abit Anon. fab. 39. PRAS

(14) *Pulchre*] Specioſe, callide, ſcite. Sic apud *Ciceronem* alicubi in epiſt. *Is pulchre aſſeverat*, &c. SCHEFFERUS.

(11) FAB. XI.

Aſinus & Leo venantes.

1 Virtutis expers 2 verbis jactans gloriam,
3 Ignotos fallit, notis eſt deriſui.
Venari Aſello comite cum vellet Leo,
Contexit illum frutice, & admonuit ſimul,
Ut inſuëta voce 4 terreret 5 feras,

Fu-

(1) *Virtutis*] Virium, robo is. Dixit jam *Rittershuſius*. Vi. .3. c. 7. SCHEFFERUS.

(2) *Verbis jactans gloriam*] Pro *jactans glorioſa verba*, ut *Virgilius* X. *Æn.* *Voces jactare inertes* dixit. SCHEFFERUS.

(3) *Ignotos fallit, notis eſt deriſui*] Veteres habuerunt *ignotos*. Quod ſi *Rigaltius* ex codice antiquo immutavit, bene eſt. Sin minus, puto illud *ignotos* poſſe retineri. Monet enim recte *Vlitius ad Cyneg. pag.* 395 *ignotos* hic active accipi de iis, qui non noſcunt, quomodo & in aliis eſt factum. *Avien. fab.* 5.

Forſitan ignotos imitato murmure fallas.

Etiam ante *Cicero* ſic *producere ad ignotos* uſurpavit in *Verrina V.* 1. quod in indice *Freinshemii* notatum eſt. Et profecto ipſe Noſter ſupra *conſpiratos* ita poſuit. Quod autem *Barthius* (Ablegm. critic. 2. 5. & Adv. 3. 5. & 47. 10.) exiſtimat, *ignotus fallit*; *notus eſt deriſui*; eo minus placet, quia *notis* eſt in omnibus codicibus. SCHEFF. *Ignotos*, id eſt, quibus erat ignotus. Sic infra fab. 14. *Ignoto loco.* & fab. 54. *Onus ignotum.* Ovidius, *Exulat ignotis germanus in oris.* Et alibi: *applicor ignotis.* Vid. Manut. ad Cicer. famil. epiſt. 5. 12.

(4) *Terreret*] Alluſit Artemid. 2. 2. ubi de aſinis: Καὶ πρὸς τοὺς φόβους δὲ ἀγαθοὶ διὰ τὴν περὶ αὐτοὺς ἱςορίαν, τὸν ἐν συνηθείᾳ λόγον. PRASCHIUS

(5) *Feras*] Æſopus fab 230. εἶδος exprimit, ſilveſtres capras, PRASCHIUS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Fugientes ipſe [6]exciperet. [7]Hic [8]auritulus

Cla-

(6) *Ut exciperet*] Delendum eſt *ut* cum veteri codice Danielis. HEINSIUS. Verbum proprium venatorum. Videtur autem imitatus eſſe id *Virgilii*, quod extat *Ecl.* 2.

Non ego te vidi Damonis, peſſime, caprum
Excipere inſidiis, multum latrante Lyciſca?

Servius hoc loco: *Excipere, dolo capere, ut, excipit incautum, inſidiis.* Intelligitur hinc, quam poſuerit accommodate. SCHEF.

(7) *Hic*] Eleganter. Vide, quæ mox ſcribo, *ſab.* 15. *v.* 5. SCHEFF.

(8) *Auriculas clamore &c.*] Scripſerim, *hic auriculans clamorem ſubito tollit. Aſinus auriculans* erit dictus Phædro, ſicuti *luna corniculans* Ammiano Marcellino. MEURSIUS. Bis in hac ſcriptura peccatum eſt, nam *auricula* ſecundam ſyllabam brevem habet; dein illepide videtur dictum, *tollit auriculas clamore ſummo totis viribus.* Itaque neceſſario revocanda eſt veterum librorum lectio, quæ talis fuit:

Clamorem ſubitum tollit totis viribus.

Ut lubet, inquies; ſed quid fiet τῷ *auriculas?* nil facilius. Nam iidem veteres libri habent, non *auriculas*, ſed *auriculus*, quod quid ſit aliud quam *auritulus?* neque enim dubium eſt, quin Phædrus prægrandes aſelli aures, quaſi lepidum aliquod *χαρίτων ἀθορμάτιον*, velit ὑποκορίζεσθαι. Itaque eadem forma effectum fuerit *auritulus* (id eſt auritus) qua *barbatulus*, *eruditulus*, *limatulus*, *politulus*, & ſexcenta alia apud Ciceronem, Catullum, alios. Meurſius quidem V. C. exiſtimavit legendum eſſe *auriculans*, quemadmodum dicendum *corniculans*. Sed criticam non recte advocavit Doctor ille quondam Hiſtoriæ Græcæ. Ejus enim conjecturam ſi admittamus, tum certum exitium verſqi. FABER. *Meurſius* emendat, *hic auriculans*, quaſi qui motaret aures. Longe melius *Rigaltius* in editione ultima, *auritulus*, quaſi per jocum, ut *naſutulus*, *barbatulus*. Et legitur in ſchedis Sereniſſ. CHRISTINÆ *auriculus*, quod ab *auritulus* abeſt proxime. Vide *Heinſium ad Ovid. Amor.* 2. *el.* 2. *v.* 15. Idem, ſive inventum apud *Rigaltium*, ſive a ſe excogitatum (nam non indicat) *Faber* quoque probat. Quod ſi *auriculas* ex lectione veteri eſſet retinendum, (neque enim officit, quod vulgo habeat ſecundam brevem, cum hic, ut in *canicula* & ſimilibus poſſit produci, ut jam alii notarunt) & mox legeretur *clamores*, omiſſa foret conjunctio, plane ut in capite decimo præcedente, nec non congruerent omnia. Adde quoque infra fab. 15. ſolet quippe Noſter hoc modo. SCHEF. *Auriculus.* Excerpta Rigaltii & MS. Voſſii. Legendum vero *auritulus*. HEINSIUS.

(9)

[9] Clamorem ſubito totis tollit viribus,
Novoque [10] turbat beſtias miraculo.
Quæ dum paventes [11] exitus notos petunt,
Leonis [12] adfliguntur horrendo impetu.
[13] Qui poſtquam cæde feſſus eſt, Aſinum evocat,
Jubet-

(9) *Clamore ſubito*] *Meurſius*, *clamorem ſubito* legit. *Faber*, *clamorem ſubitum*. Mihi placet inhærere proxime ſcripturæ veteri, ac legere *clamores ſubito*. Nil frequentius in libris MSS. hoc errore, ex ſimilitudine literarum. Hoc ſcripſeram, cum nob. *Heinſius* per literas mihi indicat, in prædictis reginæ ſchedis legi: *clamorem ſubitum totis tollit viribus*: quod probo. SCHEFFERUS. Lege *clamores ſubitos totis tollit viribus*. HEINSIUS.

(10) *Turbat*] Exterret Ita ſæpe *Virgilius*. Unde & *turbidus* apud eum, pro *terribili*, ut *Servius* interpretatur. *Tac.* 12. *An.* c. 16. *ductæque altius turres, facibus atque haſtis turbabant obſeſſos.* SCHEF.

(11) *Exitus notos*] Vias elabendi. Sic & *Cicero* uſurpavit. *Cornel. Nep. vita Hannib. c.* 12. *Cum omnes exitus occupatos oſtendiſſet.* Velut de fera loquitur, quod notandum. SCHEFF. Editio Amſtelodamenſis habet *novos*; quod ſphalma typographicum puto. AXENIUS. Horat. 1. Od. 2. *Nota quæ ſedes fuerat columbis.*

(12) *Adficiuntur*] Putabam olim *adfici impetu* ſic dici pro *impeti*, ſicut *adfici pœna*, pro *puniri*, *adfici honore*, pro *honorari*, *adfici terrore* pro *terreri*. Et retinebat *Barthius*, quanquam per *vexare explicaret*. Verum ſuadet aliud codex *Petri Danielis*, & ſereniſſ. *CHRISTINÆ*, qui poſt ad manus *Voſſii* pervenit, in quo *adfliguntur* legitur. Vide *Heinſ. ad Ovid. Amor.* 2. *el.* 7. 16. *Faber* quoque licet alteram lectionem non omnino rejiciat, magis tamen hanc ſibi ait arridere. Quod facit & *Freinshemius*, allato pro vulgata lectione *Flori* loco ex *lib.* 2. *c.* 20. ubi auctor: *Numantia Romanum exercitum pudendis fœderibus adfecit.* Incomparabilis *Gronovius* in obſervationum optimarum *lib.* 4. *cap.* 8. *Apud Phædrum legebatur de beſtiis: Leonis adficiuntur horrendo impetu, cum vera lectio eſſet in MSS. adfliguntur.* Cæterum *adfligi horrendo impetu* ſic dicitur, ut *prima impetu pelli*, vel *opprimi*. *Adfligi* enim eſt allidi terræ, ſicut optime *Gronovius*, prædicto loco monſtrat. SCHEFFER. Genuina lectio eſt in MS. *adfliguntur*, teſte Gronovio Obſ. 4, 8. ubi fines regit, ſive differentiam tradit inter *adfligi*, *adfigi*, *adfici*. PRASCHIUS.

(13) *Qui poſtquam*] Lege *Hic*, vel *hinc*, vel *ibi*. HEINSIUS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Jubetque vocem 14 premere: tunc ille inſolens,
Qualis videtur 15 opera tibi vocis meæ?
Inſignis, inquit, ſic, ut niſi noſſem tuum
Animum 16 genusque, ſimili 17 fugiſſem metu.

FAB.

(14) *Premere*] Comprimere, id eſt tacere, quomodo apud *Virgil. lib.* 9. *Æn.* de Mneſteo: *ſic memorat vocemque premit.* Pulchre autem ac convenienter leo ita, tanquam ſuperior, & pro auctoritate ſua & imperio. Nam *premit*, qui hoc facit, quoquo modo coactus. SCHEFFERUS.

(15) *Opera hæc vocis*] Propter quam tubicen creatur in proelia quadrupedum, apud Laur. Abſtem. fab. 95. PRASCHIUS. Labore & auxilio, quomodo *Cornel. de Alcibiade cap.* 4. *Ejusdem opera Joniam a ſocietate averterunt Athenienſium.* SCHEFFERUS.

(16) *Genusque*] Sic hic uſurpat, ut *Virgilius Georg.* 2. *genus acre virum.* De Marſis Sabellisque ubi pariter qualitatem notat. SCHEFFERUS.

(17) *Fuiſſem in metu*] Metri ratio poſtulat ut legas, *ſimili fuviſſem in metu.* At, inquies, ad Carmentam nos & Euandrum remittis: *Sed pax ſit rebus*, ait Ille; ita enim Plautus in Pœnulo dixit *fuverim.*

Quo genere gnata, qui parentes fuverint.

Eſt jambicus trimeter. Ita & Lucilius apud I. Rufinianum dixit ex emendatione Douzæ,

Vellem in concilio veſtro, quod dicitis, olim,
Cœlicolæ, vellem, inquam, adfuviſſemus priore.

Idque a verbo *fuo*, quod nec Virgilius ipſe in Æneide refugit,

Tros Rutulusve fuat, nullo diſcrimine, &c.

Format autem ex ſeſe *fuvi* ad eundem plane modum quo dicebatur *pluo pluvi.* Plautus alicubi in Menæchmis,

Nam rus ut ibat forte ut multum pluverat.

Ita ex *adnuo adnuvi* apud Ennium Merulæ pag. x. Et, quod ſcio magis mirum viſum iri quibuſdam, ex *geno* veteres faciebant *genuvi*, apud eundem pag. III. & IX. Ceterum P Danielis exemplar habebat, *ſimili fugiſſem metu* Quod in prima editione monuerat Rigaltius V. Clar. Poſſis & aliò confugere, ut primùm dicas τὸ *fuiſſem* eſſe diſyllabum, per συνίζησιν ſcil. dein τὸ M. extritum non eſſe à Phædro. FABER. Metri cauſa ſcribit *Faber fuviſſem*, ſicut *Plautus*, *fuverim*, & *Lucilius adfuviſſemus*, ab antiquo *fuo* extulere. Neſcio tamen, annon præferendum ſit, quod habet codex *Danielis* teſte *Rigaltio*: *ſimili fugiſſem metu.* Nam præcedit, *fugientes ipſa exciperet.* Item: *exitus notos petunt.* Probant ſane *Neveletus*, *Freinshemius*, & *Urſinus.* SCHEFFER. Hanc lectionem etiam probat Heinſius, qui eam in MSS. Voſſii exſtare ad marginem notavit.

(1) *Lau-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

(12) FAB. XII.

Cervus ad Fontem.

1 LAudatis utiliora quæ contempſeris
Sæpe [2] inveniri, hæc [3] exerit narratio.

(1) *Laudatis utiliora &c.*] Locus obſcurior, propter ellipſin. Totus ſic ſe habet: Narratio hæc exerit, inveniri ſæpe, utiliora eſſe ea quæ contemſeris, laudatis, hoc eſt, quam ea, quæ laudantur. *Laudata* hic quæ opponuntur contemtis, ſuntque *æſtimata, magni facta.* Cæterum hi verſus aliter ſe habent in laudatis ſereniſſ. *CHRISTINÆ* ſchedis, uti comperi a nob. *Heinſio*, ſic nempe: *Sæpe eſſe utiliora quæ contemſeris, ejuſce rei teſtis hæc narratio eſt. Faber* in editione nupera ſic notat ad hæc verba: *Sed hoc didicerim libens, quod hoc novum trimetrorum genus fuerit.* Item, *an hic quoque verſus Jambicus: Sæpe eſſe utiliora, quæ contempſeris: vos dicite Muſæ.* Scilicet hoc nobis fuit propoſitum, ut verſus illi crederentur Jambici, omnibusque numeris abſoluti. Quo autem verbo hoc tradidimus? Ergo hoc haud ſane bene. Licebat interim, opinor, afferre lectionem veterem, ſi quis ingenioſior exculpere ex ea poſſet, quod huic loco conduceret. SCHEFFERUS. Forte legi melius poſſet:

Sæpe eſſe factu utilia, quæ contemſeris:
Ejuſce reji teſtis hæc narratio eſt,

Productâ primâ in *reji*, ut ſæpe apud Lucretium. Vid. Giphan. Indic. in reji. Vel melius forte ad veſtigia libri Voſſiani:

Sæpe eſſe utilia, more quæ contemſeris:
Ejuſce reji teſtis hæc narratio eſt.

More, id eſt, *de more*, ut apud Plaut. Trinum. 1. 4. *More habent licentiam*; Et ibid. *More fit.* Cicer. 11. ad fam. 29. *Tu, mi Oppi, conſervabis amorem tuum, etſi more magis hoc quidem ſcribo, quam quo te admonendum putem.* Virgil Æneid. 7.

Hoc Priami geſtamen erat, dum jura vocatis
More daret populis.

Vel *more* hic poſitum, ut alibi ſæpe Noſter *ſtulte.* Sic præfat. libri tertii: *Stulte nudabit animi conſcientiam*; & ſæpe alibi. HEINSIUS.

(2) *Inveniri*] Eleganter, in reſpectu ad inopinatum eventum. Quomodo Germani mei: *Ich befinde diſz anders.* Et Galli: *Je trouve cela bien autrement.* Sic *Terent. Eunuch. Act. 5. ſc. 8. Scis, Pamphilam meam inventam, civem?* Donatus hic: *inventam, cognitam.* SCHEF.

(3) *Exerit*] Prodit, aperit,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Ad fontem cervus, cum bibiſſet, 4 reſtitit,
Et in liquore vidit 5 effigiem ſuam.
Ibi dum 6 ramoſa mirans laudat cornua,
Crurumque nimiam tenuitatem vituperat,
7 Venantum ſubito 8 vocibus conterritus,
Per campum fugere cœpit, & 9 curſu levi
Canes 10 eluſit. Silva tum excepit 11 ferum,

In

notum facit: de eo, quod latebat, ignorabatur: Sic *Ovid. ad Piſon. tu Piſo latentem exere.* Et apud *Senecam in Herc. Oeth. mentis ſecreta exerere* invenias. *Heinſius* legit, *aſſerit*, vel *diſſerit.* SCHEFFERUS.

(4) *Reſtitit*] Eſt *ſtetit Plaut. Trinum.* 3. *ſc.* 2. *Staſime reſtas ſolus. Terent.* 5. *Phorm.* 6. *Id quidem jam tibi fiet, niſi reſiſtis, verbero. Virgilius Æn.* 1.

Reſtitit Æneas, claraque in luce refulſit.

Curtius V. c. 2. *donec, ut conſiderem, annueres, reſtiti.* Adde *Terent. Eun. A* 2. *ſc.* 3. Ipſe noſter inſra *lib.* 3. *cap.* 8. *ſalutantes dein invicem ut reſtiterunt.* SCHEFF.

(5) *Effigiem ſuam*] MS. Voſſ. *Faciem.* Forte legendum: *& in liquore vidit ut faciem ſuam.* HEINSIUS.

(6) *Ramoſa cornua*] Etiam hoc ex *Virgilio* expreſſiſſe vult in notis ſuis *Faber*, qui alicubi, *cornibus arboreis.* Ramos tamen dici eos cornuum aculeos vulgare eſt. *Plinius* 8. *c.* 32. *Indicia ætatis in illis* (cornibus) *gerunt, ſingulis annis adjicientibus ramos.* SCHEFF.

(7) *Venantum*] Pro Venatorum. Lucret, lib. 4. *Venantûmque canes in molli ſæpe quiete, Jactant crura tamen ſubito.* SCHIOPPIUS. Pro *venantium*, hoc eſt, *venatorum*, ut apud *Virgilium*, *natantum*, *peccantum*, *recuſantum*, atque plura alia. SCHEFFERUS. Ita *volantes* Virgilio ſunt aves; *natantes* piſces; *medentes* Lucretio & aliis medici; qui Celſo *curantes.* Veteres enim nominis loco interdum participiis utebantur, & vice verſa, ut *Hinc populum late regem.* Cæterum Æſopo fab. 184. venator ille eſt leo. PRASC. Vid. Giphan. indic. Lucret. in *medentes.*

(8) *Vocibus*] Conſueto clamore, quo hortantur canes, vide *Ovid. Met.* 2. *v.* 241. & ibi *Heinſ.* SCHEFF.

(9) *Curſu levi*] facili, celeri. Mallem tamen, *levis.* Nam ſic *Virg. lib.* 12. *de Meſſapo, levis curſu* &c. Et ſolet proprie de cervis uſurpari. *Idem Ecl.* 1. *Ante leves ergo paſcentur in æthere cervi.* SCHEFF.

(10) *Eluſit*] Elegantiſſime, de illis flexibus circuitibusque implicitis, & in ſe redeuntibus, quales faciunt in fuga, & ſic inſequentes canes fallunt. *Virgilius* eodem modo *lib.* 11. *Æn.* quem reſpexit, *Or-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

In qua [12] retentis impeditus cornibus,
Lacerari cœpit morſibus ſævis canum.
Tunc moriens [13] vocem hanc edidiſſe dicitur:
O me infelicem, qui nunc demum [14] intelligo,
[15] Ut illa mihi profuerint, quæ deſpexeram,
[16] Et quæ laudaram, quantum luctus habuerint.

FAB.

Orſilochum fugiens magnumque agitare per orbem.
Eludit gyro interior, ſequiturque ſequentem. SCHEF.

(11) *Ferum*] Cervum. Ita infra *lib.* 2. *c.* 9. Imitatur iterum Poëtam ſuum, qui ſic *lib.* 7. *Æn.* uſurpavit. SCHEFFERUS. Non temere prætereunda vox eſt: ita enim dicitur ferus ἁπλῶς, ut *fera.* Sic apud Virgilium pro equo:

In latus, inque feri curvam compagibus alvum.

Ita apud Catullum in Galliambo *ferus* ſumitur pro leone; iterum pro cervo apud Virg.

Pectebatque ferum - - - -

Ita apud Noſtrum hunc,

- - - - *Tum gaudens ferus*
Bobus quietis agere cœpit gratias. FABER.

(12) *Retentis impeditus cornibus*] Neſcio an rectius eſſet, *retentus impeditis*: nam de cornibus hic potiſſimus eſt ſermo. Et impedita cornua, eſſent ramis implicatis devincta; quomodo *Cicero de Divin. I. impediri vinculis* dixit. Poteſt tamen idem & ex recepta lectione hauriri. SCHEFF. Ego vulgatam retinendam eſſe cenſeo. Nam cornua feri inter denſos arborum ramos hæſerunt, & his quaſi vinculis impeditus fuit Cervus. Sic Veget. art. Veter. 1. c. 10. dixit, *impeditum animal.*

(13) *Vocem hanc edidiſſe*] Quæ abeſt ab Anon. fab. 47. & Aphthon. fab. 18. PRASC. MS. Voſſ. *Dediſſe vocem hanc.* Lege, *edidiſſe vocem hanc.* HEINSIUS. Cicer. 2. Tuſculan. *Quas hic voces apud Sophoclem in Trachiniis edit.* Valer. Max. lib. 6. cap. 4. extern. 3. *Alexander illam vocem nobiliter edidit.* Vide ſupra ad fab. 9.

(14) *Intelligo*] Lege *intelligam.* HEINSIUS.

(15) *Ut illa*] *Ut*, eſt *quantum.* Itaque mox ſequitur, *quantum luctus.* Non diſſimulandum eſt, in *ſchedis regiis* hæc ita legi: *utilia mihi quam fuerint.* Atque ſic & *Danielis* habuit exemplar, teſte *Rigaltio.* Verum prius probo. SCHEFF.

(16) *Et quæ laudaram*] Hic verſus delendus videtur, & ſpurius eſt. HEINSIUS.

(13) FAB. XIII.

Vulpis & Corvus.

1 QUi ſe laudari 2 gaudent verbis 3 ſubdolis,
4 Seræ dant pœnas turpes pœnitentiæ.
Cum 5 de feneſtra corvus raptum caſeum

Co-

(1) *Qui*] MS. Voſſii, *quæ.* HEINSIUS.

(2) *Gaudet*] Codex *Danielis* iſta in plurali effert. Pariter & *ſchedæ regiæ*, quas eaſdem eſſe cum dicto codice non male ex his cæterisque locis ſuſpiceris. SCHEFF.

(3) *Subdolis*] Dolo formatis & compoſitis ad voluntatem audientis. Ita *Plautus in capt. A.* 3. *ſc.* 3. *ſubdola mendacia* uſurpat, & in *Trinum. A.* 2. *ſc.* 1. *de amore: eos cupit, eos conſectatur, ſubdole blanditur.* SCHEFFER.

(4) *Fere dant pœnas turpes pœnitentia*] Longe mihi rectius videtur, quod in codice *Danielis* reperit *Rigaltius*, *ſera.* Nam *ſeram pœnitentiam* dici receptum eſt, non ita, *turpem. Curtius lib.* 3. *c.* 2. 19. *Sera deinde pœnitentia ſubiit Regem. Livius lib.* 29. *Celerem enim pœnitentiam, ſed ſeram & inutilem ſequi.* Et ſic paſſim alii. In *ſchedis regiis* fuiſſe ajunt *ſeræ pœnitentiæ* quod non probo. Pro *turpi* in prædicto *Danielis* codice *turpeis* legitur, ut ad *pœnas referatur.* Optime, niſi fallor. *Turpes* intelligit, ob turpitudinem & dedecus ex eis, quia fere, qui ſic puniuntur, ſimul riſui aliorum ſunt expoſiti. SCHEFFERUS. Ἀνταναίκλασις, aut alluſio ad ἔτυμον *pœnitentiæ*: de quo ſic Auſon. epigr. 12.

> *Sum Dea, quæ facti non factique exigo pœnas,*
> *Nempe ut pœniteat, ſic Metanœa vocor.*

Turpe quidem, pœnitenda committere; non vero turpe, commiſſorum pœnitentiam agere. ἡ μετάνοια φιλοσοφίας ἀρχὴ γίνεται, ait Hierocles. Inde (quod notat approbatque Heraclides Allegoriis Homericis) ἡ σὺν φρονῇ μετάνοια ἐν τοῖς ποιήμασιν ἀθηνᾶ νομίζεται. Alexander M. apud Julianum Imp. in Cæſaribus ἡ μεταμέλεια. σώφρων πάνυ, καὶ τῶν ἐξημαρτηκότων σώτειρα δαίμων. Quare ab eo, quod præcedit, Phædrus hoc epitheton ſumit, τὸ γὰρ σαθρὸν τῆς αἱρέσεως τῇ μεταμελείᾳ ἐλέγχεται, ut iterum Hierocles. PRASCHIUS. Codex Voſſianus habet: *Seræ dant pœnas turpes pœnitentiæ.* Lege: *Sera dant pœnas turpes pœnitentia.* HEINS.

(5) *De feneſtra*] Idem ſaxum vo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Comeſſe vellet, celſa [6] reſidens arbore;
[7] Hunc vidit vulpis, dehinc ſic occepit loqui:
O [8] qui tuarum, corve, pennarum eſt [9] nitor!

Quan-

volvit Æſopus fab. 208. Gabrias fab. 19. Aphth. fab. 29. Anon. fab. 15. Experitur hic Adulationis laqueos corvus, cujus ipſe alias imago, tam rapacitatis ratione, quam ſimilitudine Græcæ vocis. Vide Agapet. Diac. cap. 12. PRASCHIUS. Latiniſſime *Teſtamentum* vetus *Porcelli: adfer mihi de culina cultrum. Ennius* apud *Nonium* in *prognaviter: Animam de corpore mitto.* Sic *fugere de civitate*, *Fabius* uſurpavit. *Ulpianus l. 7 ff. de furt. Furtum facere de domo.* Pro *feneſtra*, *caniſtro*, *Heinſius* maluiſſet. Poſſumus tamen feneſtram accipere de quocunque foramine in muro, aut pariete *Virgilius* 2. *Æn. v.* 482.

--ingentem lato dedit ore feneſtram.

Donatus: Alluſit de hoſtio ad feneſtram, cæterum cavernam dicere debuit factam. Sic *Vitruvius lib. X. cap. 22. Qua machina acceſſura erat, ea regione murum pertudit, & juſſit omnes publice & privatim, quod quiſque habuiſſet aquæ, ſtercoris, luti, per eam feneſtram, per canales effundere ante murum.* Habes manifeſte *feneſtram* pro foramine, pertuſione facta in muro. Sic *interpres Bibliorum 2. ad Cor. c.* 11. *Per feneſtram in ſporta dimiſſus ſum per murum: Græca* ita habent: Καὶ διὰ θυρίδος ἐν σαργάνῃ ἐχαλάσθην διὰ τȣ̃ τείχȣς. Nihil aliud intelligitur, qnam foramen in mœnibus, qualia habebant multa, ad emittenda tela. *Heſychius:* Θυρὶς, ὀπὴ μικρὰ h. e. θυρὶς, *eſt parvum foramen.* SCHEFF. Forte *caniſtro*. HEINS. Heinſii emendationem optimam eſſe nullus dubito: in caniſtris enim edulia & cœnarum reliquiæ reponebantur. Horat. 2. ſat. 6. v. 104. appoſite de mure:

Multaque de magna ſupereſſent fercula cœna,
Quæ procul exſtructis inerant heſterna caniſtris.

Ubi Vetus Commentator a Cruquio editus: *Caniſtrum ſportula eſt panibus fruſtulis & reliquiis cœnæ excipiendis.* Ita & Virgilius Æneid. 1. v. 701.

Dant manibus famuli lymphas, Cereremque caniſtris
Expediunt.

(6) *Reſidens*] Ut ſupra *c.* 13. *reſtitit. Virg. V. Æn. ſiccaque in rupe reſedit.* SCHEFF.

(7) *Hunc vidit vulpes*] Hæc enim Æſopii chori veluti dux eſt. Χρῆται γὰρ αὐτῇ ὁ Αἴσωπος διακόνῳ τῶν πλείςων ὑποθέσεων, ὥσπερ ἡ κωμῳδία τῷ Δάυῳ, ut eſt in Iconibus Philoſtrato adſcriptis. PRASC. MS. Voſſ. *Vulpes ut vidit, de inde ſic cœpit loqui.* Forte leg. *Vulpes adivit, deinde ſic cœpit loqui.* HEINS. Vulgata bene ſe habet lectio: Æſopus enim fab. 208. Ἀλώπηξ δὲ τȣ̃τον θεασαμένη. Et ita quoque Aphthonius.

(8) *Qui*] Qualis, quam magnus atque admirabilis. Nam intendit

Quantum [10] decoris corpore & vultu [11] geris!
Si vocem haberes, nulla [12] prior ales foret.
[13] At ille ſtultus, dum vult vocem oſtendere,
Emi-

rendit ſenſum. *Cicero de Divin. I. Xenophon Socratius, qui vir & quantus?* SCHEFF. MS. Voſſii habet, *quis pinnarum.* HEINSIUS.

(9) *Nitor*] Splendorem intelligit, quamvis paulo minus ſit nitor, quam ſplendor: cum hic quaſi radios emittat, nitor minime; id quod volebat *Plinius*, quando *lib.* 37. *c.* 2. de vaſis myrrhinis: *ſplendor his ſine viribus, nitorque verius, quam ſplendor.* Vires enim eas intelligit, quæ, velut fulguris aut radiorum ſolis, oculos percellunt. SCHEF.

(10) *Decoris*] MS. Voſſ. *decorem.* HEINSIUS.

(11) *Geris*] Ex germana & ingenua Latinitate, *gerere* pro *habere.* Ita Virgil. *gerens vocem Methyſci.* Ita Terent. *Infirmum animum gerunt*; Ita Saluſtius, & optimi quique. FABER. Ex germana & ingenua Latinitate *gerere* poſuiſſe, pro *habere*, *ait Faber.* Bene, quanquam *gerere* non ſolum ſit, ſic ſimpliciter habere, id eſt poſſidere, quam ſic habere, ut & tu præferas, & alii id reſpiciant ac obſervent. Et huc ſpectat ille locus *Virg. a Fabro* laudatus *ex* 12. *Æn.*

Cuncta gerens, vocemque, &
corpus & arma Metiſci.

Cui nunc adjungo alium ſimilem *ex Æn.* 1. ubi pariter ſic uſurpatur,

Virginis os habitumque gerens,
& virginis arma.

Curtius quoque ita *lib.* 3. *cap.* 3. *eminebant duo aurea ſimulacra cubitalia, quorum alterum Nini, alterum Beli gerebat effigiem.* SCHEFFERUS. Locis Scriptorum a Fabro congeſtis adjicio Plautinum, qui eſt in Truculento, 4. 4. 17. de mure. *Qui, ſi unum oſtium obſideatur, aliud perfugium gerit.* AXENIUS.

(12) *Prior*] Puta *te*, quod intelligendum; *prior* autem, eſt *melior*, ſeu *potior*, *præſtantior*, quoniam ſic prævaluiſſet rebus omnibus, nec pulchritudine ſolum, ſed & voce *Virgil XI. Æn. Hic pietate prior.* Adde *Serv.* ibi. SCHEFFERUS. *Prior*, id eſt pulchrior, Horat. 4. carm. 10. *Nunc & qui color eſt, puniceæ flore prior roſæ.* Ubi vetus ſcholiographus: *Prior, pulchrior.* AXENIUS. Sic in Priapej. carmine 45. *Num tandem prior es puella, quæſo?* id eſt, pulchrior.

(13) *At ille ſtultus dum &c.*] MS. habent, *latiorem dum*; & *dum etiam.* Lege:

Ad illa, latum, dum vult vocem intendere,
Emiſit ore caſeum.

Latum caſeum, id eſt, qui fertur. HEINSIUS. *Oſtendere* hic pro *oſtentare*, *jactare*, ut apud Virgil. 5. Æneid. 376. *Oſtenditque humeros latos.* Ubi Servius male Virgilium reprehendit.

(14) *Emiſit*

14 Emiſit ore caſeum, quem celeriter
Doloſa 15 vulpis avidis rapuit dentibus.
16 Tum demum ingemuit 17 Corvi deceptus ſtupor.
Hac

(14) *Emiſit*] Sic *Terent.* 5. *Phorm.* 5. *emiſſa eſt manu*; ſupra *cap.* 5. *ore demiſit cibum.* Sic enim ibi legi oportere dixi tum, & vel locus hic confirmat. SCHEF. Forte melius hic legi poſſet, *amiſit.* Ita Curtius de corvo quoque verba faciens, lib. 4. c. 6. n. 11. *Forte prætervolans corvus glebam, quam unguibus ferebat, ſubito amiſit.* Et idem lib. 9. c. 26. *Nolite maturos fructus per inertiam amittere e manibus.* Apulej. 6. Metamor. *Ut vel unam de manibus amittas offulam.* Ad quem locum v. Pricæum. Sic paſſim apud Ciceronem, Livium & Cæſarem, *amittere occaſionem.* An tamen non rectius *omiſit*, legendum ſit, dubitationem injicit Acron. ad Horat. 2. ſat. 5. v. 56. ubi hanc eandem fabulam, ad quam alluſerat Horatius, refert his verbis: *Corvus, cum prædam ore portaret, laudatus a vulpe, quod bonam vocem haberet, clamare incipiens, omiſſam prædam perdit.* Et L. Septimius (Dictyn Cretenſem vocant) lib. 5. cap. 7. *Avis aquila ſtridore magno immittit ſe, atque extorum partem eripit, moxque ſupervolans ad naves Græcorum pergit, ibique raptum omittit.*

(15) *Vulpes*] MS. *Vulpis.* HEIN.

(16) *Tum demum*] Eleganter notat judicii tarditatem. *Terent. Heaut.* 11. *ſc.* 3. *Vah! nunc demum intelligo.* Adde *Andr.* 5. *ſc.* 3. ibique Donatum. SCHEFFERUS. MSS. *Tunc.* HEINSIUS.

(17) *Corvi deceptus ſtupor*] Id eſt, *Corvus ſtupidus*; Sic *Error Herculis*, id eſt, *Hercules errans*, ut dixi in Veriſimilibus. Sic Virgilius in proluſionibus *Noctuinum* vocat *ſtuporem*, id eſt, *hominem ſtupidum*, & Catullus ſimiliter. *Talis iſte meus ſtupor, nil videt, nihil audit.* De quo infra ſub finem. SCHIOPPIUS. Id eſt, *corvus ſtupidus*, aliquot exempla ad Oppianum Vir doctiſſ. Conradus Rittershuſius congeſſit, hæc autem erit mea ſymbola. Apud Martialem, *doctorum corda virorum*, id eſt, *docti viri.* Apud Euripidem, ἐμὸν δέμας, pro *me*, τὸ σοὶ δέμας, pro *te* apud eundem in Hecuba. Ita ὦ μητρὸς ἐμᾶς σέβας, pro ὦ μῆτερ σεβασμία; ita Μέμνονος βία, pro Memnone ipſo apud Pindarum, & alibi Αἰάκου παίδων τ' ὀργαὶ (quo loco ὀργὴ indoles eſt) pro *Æacus & filii.* His addas lepidum illud Ennii,

Olli reſpondit ſuavis ſonus Egeriai.

Id eſt, *ei ſuaveloquens Egeria reſpondit.* Ita *meum cor*, pro *ego*, apud eundem pag. XXVII. collectionis Scriverianæ. Ita denique apud Perſium *cor Ennii* pro *Ennio ipſo.* FABER. Dictum eſt ſupra c. 8. Adde quoque *Barthium lib.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

[18] Hac re probatur [19] quantum ingenium valet,
[20] Virtute & ſemper prævalet ſapientia.

FAB.

lib. 52. *Adver.* 3. *Stupor* refertur ad animum & uſurpatur de eo, qui & illa non intelligit, quæ ab omnibus intelliguntur. *Aneſteſian* Græci vocant, de qua vide *Theophraſti* characteres, & ibi *Caſaubonum*. SCHEFFERUS. MSS libri hic exhibent: *Corvus cur doloſis fuiſſet deceptus fraudibus ignavius*. Voſſii codex habet, *Cerdonis dolos*. Lege: *tunc demum ingemuit corvus deluſus dolos*, vel *ſtrophas*, ut in fabula ſequenti. HEINSIUS.

(18) *Hac re*] Id eſt, hac fabula, hac narratione, hoc exemplo, hoc argumento. infra fab. 27. *Hæc res avaris eſſe conveniens poteſt*. AXENIUS.

(19) *Quantum ingenium valet*] In *quantum*, τὸ *m*, ut ſæpe apud Phædrum, non eliditur. PRASCHIUS. Vel transponenda verba ſunt, vel elementum *M* ſyllabam in ſeſe inclinatam ſuſtineat neceſſe eſt. Vide quæ ad fabulam IV. dicta fuerunt. FABER. Hic ſyllaba ultima non eliditur, ut monuit *Rittershuſius*, & repetiit *Faber* in ſuis SCHEFFERUS. Hos vero duos verſus delendos, ut ſpurios notavit ad marginem Heinſius; quia Phædrus quo fabulæ ſuæ pertineant, ſæpe ante ipſam narrationem, raro poſt narratam prodit fabulam, non vero utroque ſimul loco.

(20) *Virtute*] Mallet *Rittershuſius*, *virtuti*. Et ſic *Barthius* quoque ad *Grat. p.* 36. *Salmaſ. ad Spar. p.* 26. At *Buchnerus* ſuſpicatur: *virtutem & ſemper*. Quid? ſi *prævalere virtute*, ſit valere præ virtute, hoc eſt ante virtutem, & ſic ponatur in reſpectu ad præpoſitionem, quæ componit verbum. Quomodo *incumbere arma*, etiam in *Saluſtio* reperitur. Quanquam cum in *vet. cod.* abſit, *ſemper prævalet ſapientia*, *Neveletus* corrigat: *hac re probatur ingenium quantum valet*. Etiam *Heinſius* verſum ultimum, ut ſpurium, repudiat. SCHEFFERUS. Hoc loco *virtus* vis eſt, ῥώμη. Videlicet primis Urbis temporibus τὸ virtus aut ἀνδρείαν ſignificabat, aut robur. Inde illud Ennii, *melius eſt virtute jus*: idque adeo verum eſt, ut à Plutarcho quoque, primulo ſtatim Coriolani initio, ſit obſervatum, Verba prudentiſſimi ſcriptoris ſunt: Ὅλως μέντοι ἐν τοῖς τότε χρόνοις ἡ Ῥώμη μάλιςα τῆς ἀρετῆς τὸ περὶ τὰς πολεμικὰς καὶ ςρατιωτικὰς ἐκύδαινε πράξεις. Καὶ ἐμαρτυρεῖτο τὴν ἀρετὴν ὑπ᾿ αὐτῶν ἑνὶ τῷ τῆς Ἀνδρείας (virtutis) ὀνόματι προσαγορεύσθαι. Καὶ τȣ̃το τȣ̃ γένȣς ὄνομα κοινὸν ὑπάρχειν, ᾧ τὴν ἀνδρειαν ἰδίᾳ καλȣ̃σι. Hæc Plutarchus. FABER.

(1) Ma-

(14) FAB. XIV.

Ex Sutore Medicus.

1 MAlus cum ſutor inopia 2 deperditus,
3 Medicinam ignoto facere cepiſſet loco,
Et venditaret 4 falſo antidotum nomine,
Ver-

(1) *Malus*] Artis ſuæ imperitus. Sic *Poëtam malum* dixit *Cicero in de Nat. Deor.* SCHEFFERUS. Ita e contrario Horat. 1. Sat. 3. *Sutor bonus.*

(2) *Deperditus*] Eleganter, de eo, cujus facultates omnes ſic exhauſit, ut jam ſutor eſſe diutius non poſſet. Plane ſicut germani *verdorben.* Eſt autem hic omiſſa conjunctio, ut ſupra *c.* 10. *Oppreſſum ab aquila, fletus edentem,* ubi vide, quæ notavi. Quanquam neſcio quomodo mihi rectius videatur, *inopiaque perditus.* Nam *deperditus* haud facile ſic reperias. At *perditus* eſt apud optimos ſcriptores. Ipſe *Cicero* pro domo. *Quem in Numarum ex multis Clodiis nemo nomen dedit, niſi aut egeſtate, aut ſcelere perditus.* SCHEF. Cic. de provin. Conſ. c. 5. *non ſolum bona, ſed etiam honeſtatem miſeri deperdiderunt.* Val. Max. 7. 3. 8. *Amore ſcorti deperditus.*

(3) *Medicinam facere*] Aliter hic uſurpat, quam ſupra *c.* 9. Hic enim *facere medicinam*, eſt artem eam exercere. Quod miror *Rittershuſium* præteriiſſe, hosque locos pro iisdem habuiſſe. Plautus iſthac ratione dixit, *facere artem ludicram*, in *Aulul. Act.* 4. *ſc.* 3. *Cicero in Verrin. facere argentariam*, item, *facere mercaturam.* Supra non dicebat, *fecit medicinam*, abſolute, verum, *fecit medicinam illi*, contra, quam hic loquitur. SCHEFFERUS. Ita Græci ποιεῖν τὴν ἰατρικήν. Alfenus Jurisconſultus in l. 26. ff. de operis libertor. *Medicus libertus, quod putaret, ſi liberti ſui medicinam non facerent, multo plures imperantes ſibi habiturum, poſtulabat ut ſequerentur ſe.* Ita dicuntur, qui vecturis vivunt, *vecturam facere.* Varr. 1. de Re Ruſt. notum etiam vulgare diverbium. *Artem pudere proloqui, quam factites.* AXENIUS.

(4) *Falſo antidotum nomine*] Ita 1. Timot. 6. 20. vulgatus *falſi nominis ſcientiam*, ad quem locum conſule Pricæum. AXENIUS. Pro, *falſi nominis antidotum*, id eſt, quod falſo habebat hoc nomen, an potius, *ſub falſo illo nomine*, quomodo *Juvenalis* ait, *falſo nomine poſcere*, *Sat.* 1. *Antidotum* medicamentum eſt, quod contra venena datur. *Cornel. Celſus*, medicus latiniſſimus, & qui ſub *Auguſto* vixit. *lib.* 5. *Antidota*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

5 Verboſis adquiſivit ſibi famam ſtrophis.
6 Hic cum 7 jaceret morbo confectus gravi
8 Rex urbis, 9 ejus experiendi gratia

Scy-

dota raro, ſed præcipue interdum neceſſaria ſunt. Adde cetera. Nam inde diſcas, proprium eſſe artis nomen, quo propterea *Seneca*, & *Plinius* deinde, & *Quintilianus* uſi ſunt. SCHEFF.

(5) *Verboſis ſtrophis*] *Verboſas ſtrophas* vocat eleganter, compoſita in elegantem ſpeciem verborum multorum veluti decipula. *Cicero*, *laqueos verborum* appellavit in *Cæcina*. Et ſunt *ſtrophæ* proprie laquei decipiendis feris. SCHEFFERUS. Propie; nam, ut monet doctiſſimus ſcholiaſt. Ariſtophanis, ϛροφαὶ λέγονται καὶ οἱ συμπεπλεγμένοι καὶ δολεροὶ λόγοι. Aliquando latius patet, ut apud Platonem in tertio Πολιτειῶν p. CCCCXL. edit. Læmarianæ. δεινὸς ὢν περὶ τὸ ἀδικεῖν, καὶ ἱκανὸς πάσας ϛροφὰς ϛρέφεσθαι. FABER. Martial. 3. ep. 7. *Nihil ſtropharum eſt. jam ſalarium dandum eſt.* Hinc adjectivum *ſtroſoſus*, quod in Gloſſario δόλως exponitur.

(6) *Hic*] Eleganter pro *tunc*. Sic ſupr. fab. 6. *hic auritulus clamorem ſubito tollit*, & 2. 9. *hic bos latenti*, & 5. 9 *hic tum venator dolens*. Terent. Hecyr. 1 2. *hic animus partim uxoris miſericordia devinctus.* Ubi Donatus. *Hic* pro *tum*, citatque Virgilium. *Hic annis gravis atque animi maturus Alethes.* Cicero 2. Acad. quæſt. *Hic Catulus; etſi heri, inquit* &c. Idem pro Cluentio: *Hic tum Fabricius non modo ad me, meos vicinos & amicos non adduduxit.* Idem 3. Verr. *Hic tum alius ex alia parte.* AXENIUS. Elegantiſſime, pro *tunc*, *eo tempore*. Ita *lib* 2. *c.* 8. *Hic bos latenti*, *Curt.* 4. *c.* 4. *Hic rex fatigatus, ſtatuerat Ægyptum petere. Cicero in Ver.* 5. *Hic illi flentes rogare atque orare cœperunt.* Particula ex media latinitate deprompta. SCHEFFERUS. Valer. Max. 1. 7. ext. 1. *Hic dux Italiæ vides, inquit, vaſtitatem.*

(7) *Jaceret*] Decumberet. Bene, de ægrotantibus *Cic.* 9. *ep.* 20. *ego, te jacente, bona tua comedam.* Ita infra *c.* 21. hujus libri. SCHEFFERUS.

(8) *Rex*] Rex hic, qui ſummam tenet Reipublicæ. Atque ſic antiquitus appellabantur ſingularum quoque urbium moderatores. *Urbis ejus*] Scilicet in qua exercebat medicinam. Quanquam ego mallem hoc pronomen jungere cum ſequenti vocabulo *expriendi*, ut ſit ſimilis locutio iſti *Plinianæ*, *illorum videndi gratia.* SCHEFF.

(9) *Ejus experiundi*] Experimur eos qui ſuam nobis operam locant, mercenarios, inquam, cùm eorum opera utimur. Plaut. Mercat. Co. *Vin' me experiri?* LY. *volo.* Co. *mercedem cedo*, nec ſatis decorè ſibi conſuluit Lambinus

Scyphum popoſcit: 10 fuſa dein ſimulans aqua
Antidoto miſcere illius ſe toxicum,
11 Hoc bibere juſſit ipſum 12 poſito præmio,
13 Timore mortis ille tum confeſſus eſt,
14 Non artis ulla medicæ ſe prudentia,

Verum

binus, dum ibi *Experiri* interpretatur, jure & judicio tecum contendere; quin cocus conductus ait ſe paratum eſſe operam ſuam præſtare: quam ſi uti & experiri nolit, debere eum tamen mercedem dare. SCHOPPIUS. *Schoppius* hoc loco: *experimur eos, qui ſuam nobis operam locant, mercenarios, inquam, cum eorum opera utimur.* Optime; at huic loco minime accommodate, quippe in quo longe aliud quid innuitur. *Experiri* hic eſt *explorare, tentare.* Hoc enim Noſter vult, accerſiviſſe medicum hunc novum, & adhibuiſſe commentum, de quo ſequitur, ut per id cognoſceret artem atque fidem ejus. Nempe ſic in uſu fuit apud veteres, cum de medicina eſſet dubium. Elegans eſt exemplum apud *Apulejum lib.* 10. *Aſini* in ſceleratiſſima fraudulentiſſimaque muliere. *Non prius*, inquit, *medicorum optime; non prius chariſſimo mihi marito trades iſtam potionem, quam de ea bonam partem hauſeris ipſe. Unde enim ſcio, an noxium in ea lateat venenum? Plautus in Pſeud. Nunc ego te experiar, quid ames; quid ſimules. Cornel. Nepos in Alcib. In hoc natura, quid efficere poſſit, videtur experta. Vellejus II. c. 28. Hæc naturalis exempli imitatio ad experiendum Sejanum, Cæſarem protulit.* SCHEFFERUS. Forte legendum *hujus experiendi*, vel *reii experiendæ*, ut ſupra ad fab. 12. HEINSIUS.

(10) *Fuſa aqua*] Ovidius Metam. *fuſos latices.* HEINS.

(11) *Hoc bibere*] Forte legendum *obbibere.* HEINS. Hoc verbum in antiquis Ciceronis editionibus 1 Tuſcul. c. 40. reperitur, poſtea tamen a viris doctis expulſum, & pro eo *obduxiſſet* repoſitum. Ita *obſorbere* apud Hygin. fab. 125. recte defendit Munckerus.

(12) *Poſito præmio*] Suſpicio eſt, Phædrum hæc ut alia e fontibus maximi Poëtarum delibaſſe qui lib. 5. Æneid. *Invitat qui forte velit & præmia ponit.* Apulej. 1. Mileſ. *Hæc tibi merces poſita eſt.* AXENIUS. *Poſito*, pro, *propoſito.* Imitatione *Virgilii* qui lib. 3. *Æneid.*

Invitat preciis animos, & præmia ponit. SCHEF.

Martial. inter Epigramm. vetera:

Lex erat ad digitum poſita concurrere palma.

(13) *Timore mortis*] Imminentis ex hauſtu poculi toxicati, ſicut credebat. Quod ſcribo, ne quis erret; ac de timore a rege accipiat. SCHEF.

(14) *Non artis ulla medicum*

Verum ſtupore vulgi factum [15] nobilem.
Rex advocata concione hæc [16] edidit:
Quantæ putatis eſſe vos dementiæ,
Qui [17] capita veſtra non [18] dubitatis credere,
Cui [19] calceandos nemo [20] commiſit pedes.

Hoc

ſe prudentia] Scientia, peritia; ſic *prudentiam literarum* Cicero, & *prudentiam operum*, *Ovidius*. Pari ſenſu apud *Columellam lib. II. cap. 2. prudens agricolationis* legitur. Pro *medicum*, quod vulgo legitur, *Heinſius*, mallet, *medicæ*. SCHEFF. Recte Heinſius *medicæ* corrigit. Ita fere ſemper loquuntur auctores. Hygin. fab. 101. *Quibus Achilles reſpondit, ſe artem medicam non noſſe.* Ubi vide Doctiſſimum Muncker. Ovid. 2. Metam. 618. de Apolline: *Medicas exercet inaniter artes.* Sic Curtius lib. 7. 4. 8. apposite ad mentem hujus loci, *artis magicæ magis profeſſione, quam ſcientia celeber.*

(15) *Nobilem*] Refertur ad claritatem famæ. Nam præcedit: *adquiſivit ſibi famam. Curtius. Erat inter nobiles medicos ſecutus Philippus.* SCHEF.

(16) *Addidit*] Cl. *Gronovius*, in ſuis ad me literis: *Lego edidit, ut fab. 12. moriens vocem hanc edidiſſe dicitur.* Idem *Heinſius* conjecit. SCHEFFERUS. V. ſupra ad fab. 12.

(17) *Capita*] Vide ſupra cap. 7. Elegantiſſime hic autem uſurpatur, propter ſequens *pedes*, augetque dicti acrimoniam ex oppoſitione. SCHEF.

(18) *Dubitatis*] Lege *dubitetis*. HEINSIUS.

(19) *Calceandos*] Calceis inſtruendos, muniendos. Probum verbum. Nam & *Plautus*, quamvis per jocum, *dentes calceatos* dixit *in capt.* & *calceare ſoccis* uſurpat *Plinius ex Varrone lib. 36. c. 5.* SCHEFFERUS.

(20) *Commiſit*] In editione Pithœana & Rittershuſiana eſt *commiſerit*. Cenſeo legendum, *nemo commiſſit pedes*. Et eſt ἀρχαϊσμὸς notiſſimus, pro *commiſerit*. MEURSIUS. Conjiciebat Meurſius *commiſſit*. Et ſane ita poſtulat purioris Latinitatis ratio. Ita *pugnaſſit* pro *pugnaverit*, *commoſſit* pro *commoverit*, & alia id genus ὅσα κόνις. FABER. *Meurſius* mallet *commiſſit*, antique, pro *commiſerit*. *Faber* probat, itaque ait poſtulare purioris Latinitatis rationem. Videtur tamen & recepta lectio poſſe ſtare iſto ſenſu; vos nunc ei committitis capita veſtra, cui nemo antehac commiſit pedes. Eandem fuiſſe etiam Cl. *Freinshemii* ſententiam, video nunc ex notis ejus ad hunc ſcriptorem poſt ipſius obitum publicatis, atque lætor. Cæterum *committere*, ſpem ſignificat & fiduciam. Sic *inf. II. c. 9. hominumque tecto ſpiritum commiſeris.* SCHEF. *Commiſit* poteſt capi pro *commiſerit*, ſic *credis* pro *credideris*. Lucret. lib. 5. *Ne forte*

ex

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Hoc pertinere vere ad illos dixerim,
21 Quorum ſtultitiâ quæſtus impudentiæ eſt.

ex homine & veterino ſemine equorum Confieri credis centauros poſſe. *Neſcis* pro *neſcieris* apud Terent. Eunuch. 4. 4. *Ebullit* pro *ebullierit* Perſ. Sat. 2. BUCHNERUS. Forte legendum *crediderit.* vel *committat.* HEINSIUS.

(21) *Quorum ſtultitiæ quæſtus imprudentia eſt*] Lubentius legerim, *quorum ſtultitiæ quæſtus imprudentia eſt*, hoc ſenſu, Quibus uberrimus quæſtus eſt; quis, quæſo? imprudentia ſtultitiæ, id eſt, eis emolumento eſt aliorum fatuitas. Et hæc lectio occurrit in prima editione Rigaltii; quæ tamen, neſcio qua ratione, immutata fuit in illa meliori Ann. M. DC. XXX. ſed ego non poſſum non probare J. Georgii Grævii V. Cl. conjecturam, cujus me non ita pridem per literas participem fecit: ea eſt, *Quorum ſtultitiâ, quæſtus impudentiæ eſt*, id eſt, Qui ita fatui ſunt, ut quæſtus ad impudentes devolet: vel, ut iis ſit quæſtus, qui gnaviter impudentes ſunt. FABER. Putat *Rittershuſius*, eſſe ordinem, *quorum impudentia eſt quæſtus ſtultitiæ.* Porro, quæſtum ſtultitiæ interpretatur *quæſtum* apud ſtultos. Ego non exiſtimo, Latinos formula hac ita uti, ut cum *Cicero* ait I. *de Off. illiberales & ſordidi quæſtus mercenariorum*, intelligat apud mercenarios, ſed quos mercenarii faciunt apud alios. Sic ergo quæſtus ſtultitiæ eſſet, quem ſtultitia facit. At hoc penitus repugnat menti præcedentium. Itaque lego: *quorum ſtultitia quæſtus impudentiæ eſt.* ac interpretor de iis, quorum de ſtultitia quæſtum ſibi facit impudentia aliorum. Ita ſcripſeram olim, cum ab ampliſſimo *Gronovio* literas accipio, quæ hanc conjecturam meam firmant. Sic autem habent: *Quorum ſtultitia quæſtus impudentiæ eſt*, i. e. *quorum ſimplicitas & imperitia præbet quæſtum improbis.* Addit tamen: *vel quæſtui. Livius lib. 4. quibus quæſtui ſunt capti ſuperſtitione animi. Sed &, quæſtus, non male.* Eadem in mentem veniſſe olim *Georgio Grævio* poſtea ex notis *Fabri* obſervavi. Quanquam *Faber* ipſe lectionem aliam non rejiciat, eam nempe, quam habet prima editio *Rigaltii*, in qua pro *impudentia*, legitur *imprudentia eſt*, hoc, ſicut loquitur ipſe, ſenſu: *quibus uberrimus quæſtus eſt, quis quæſo? imprudentia ſtultitiæ* i. e. *eis emolumento eſt aliorum fatuitas.* Et poſſet aliquis *imprudentiam ſtultitiæ* ſic credere dictam, pro *ſtultorum imprudentia.* Verum nobis placent præcedentia. Sane etiam *Freinshemius: Ego non dubitem, a Phædro ſcriptum fuiſſe: Quorum ſtultitia quæſtui impudentiæ eſt.* Ita enim ibi, non *imprudentiæ* ſcribendum eſſe liquet. SCHEF. Lege *quorum e ſtultitia quæſtus impudentiæ eſt.* HEINS. Ita Valer. Max. lib. 1. c. 3. de Chaldæis: *levibus & ineptis ingeniis, fallaci ſiderum interpretatione, quæſtuoſam mendaciis ſuis caliginem injicientes.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

(15) FAB. XV.

Aſinus ad ſenem Paſtorem.

IN 1 principatu commutando 2 civium
3 Nil præter domini nomen mutant 4 pauperes.
Id eſſe verum parva hæc fabella indicat.
Aſellum in prato 5 timidus paſcebat ſenex.
In

(1) *Principatu*] Generatim ſic appellat imperium quodvis. SCHEFFERUS.

(2) *Sæpius*] Sic præter *Fabrum*, & *Rigaltius* editione poſtrema, *Rittershuſius* quoque. At vero media *Rigaltii* pro eo habet *civium*, quod ignoro, cur rejectum fuerit. Sane ad eundem modum *cap.* 31. *principatus gregis*, ut hic *principatus civium*. Et *civium* in ſuo codice reperit quoque *Neveletus*. Placet quoque *Gudio*, qui ad ſequens *pauperes* refert, ut ſint *pauperes civium*, pro *cives pauperes*, vel *pauperes ex civibus*. SCHEF. *Civium ſæpius*. V. C. Pith. HEINS.

(3) *Nomen*] Ita primus edidit *Bongarſius*; priores habuerunt *mores*. Unde *Heinſius* faciebat *ſortem*. Forte *mores* uſurpavit pro conditione vivendi quam quisque eligit ex ſuis moribus. Verum integra librorum illorum lectio fuit iſta: *Nil propter domini mores mutant*. Puto eſſe bonam, iſto ſenſu: nil mutant propter mores domini, cum ſint iidem, & illius qui decedit, & illius, qui ſubſequitur. *Cicer.* 7. *ad Att. Tironem propter humanitatem & modeſtiam malo ſalvum, quam propter uſum meum*. SCHEF. Meo animo proba & latina locutio eſt: *Nil propter domini mores mutant pauperes*, & propter hoc nihil mutem. AXENIUS. Lege: *Nil præter dominum more mutant pauperes*. V. ſupra ad fab. 12. HEINS.

(4) *Pauperes*] Intelligit eos, qui quacunque ex cauſa ſubeſſe aliis coguntur, nullo ſpeciali reſpectu ad inopiam nummorum, *Miſeros, inferiores*. SCHEFF.

(5) *Timidus*] Scribendum *tumidus*, id eſt, impotenter dominans. MEURSIUS. Meurſius & hic & fab. 83. pro *timidus* adoptat vocem *tumidus*: ultra neceſſitatem, ut videtur. Si pro ſene vitulum ponas, eadem exibit fabula, quam proponit Abſtemius fab. pag. 538. PRASC. *Meurſius* emendat, *tumidus*, contra mentem *Phædri*, ut opinor. Nam timidum vocat recte, propter ea, quæ ſequuntur de conſilio fugæ, aſino dato. At *tumidus* quo pacto quadret in paſtorem? ſed nec de impotenter domi-

Is hoſtium clamore ſubito territus
6 Suadebat Aſino fugere, 7 ne poſſent capi.
8 At ille lentus, quæſo num binas mihi
9 Clitellas impoſiturum victorem putas?
Senex negavit. Ergo quid refert mea,
Cui ſerviam? clitellas dum portem meas.

minante uſurpari ſolet, nec dominatur impotenter, qui aſello ſingulas imponit clitellas. *Meurſii* correctionem rejicit & *Freinshemius*. SCHEFFERUS.

(6) *Suadebat aſino fugere*] Pro *fugam*, Græca conſuetudine. Conſule *Minervam Sanctianam lib. 3. c. 6.* SCHEF. Ita omnes editiones; mihi autem perſuaſum eſt Phædrum ſcripſiſſe: *ſuadebat aſinum fugere*; imitatus Virgilium ſuum, qui eodem modo lib. 10. Æneid. v. 10.

Quis metus aut hos,
Aut hos arma ſequi, ferrumque laceſſere ſuaſit.

Et nugatur Servius, qui σολοικοειδὲν eſſe putat *hos ſuaſit*. Ita enim veteres fere ſemper locuti ſunt; Sic Tertullianus libro 1. de cultu Fœminarum cap. 1. *Tu es quæ eum ſuaſiſti, quem diabolus aggredi non valuit.* Ita enim ibi legi debere recte monuit Barth. ad Claudian. Conſul. Manl. ℣. 212. Apulej. lib. IX. *Tunc uxorem ejus tacite ſuaſi, ac denique perſuaſi ſecedere paululum*, ita enim legendum. Eadem conſtructione compoſitum *perſuadere* ſæpe reperitur. Sic Ennius apud Servium ad dictum locum Virgilii, *quis te perſuaſit.* Petron. fragmento Traguriano: *perſuadeo hoſpitem noſtrum. Fugere* autem hic poſitum eſt pro *fugiendum eſſe*, de qua locutione vide Cl. Gronov. ad Liv. 2. 5. Sic Juſtin. *perſuaſi mori.*

(7) *Ne poſſent capi*] Ne caperentur. *Cic. Cat. I. Nonne impetrare debeat, cum vim non adhibere poſſit.* SCHEFFERUS. De hac locutione vide Pricæum ad Apuleji Mileſ. lib. 2. p. 129. & lib. 9. p. 570. & Torrent. ad Horat. 3. Od. 3. 43. qui Poëtis hanc venuſtam loquendi formulam uſitatam notat.

(8) *At ille*] Lege *ad illa*, ut ſupra fab. 13. correximus, vel *at illi.* vel *huic ille*, ut infra lib. 2. fab. 32. *cui placidus ille.* HEINS.

(9) *Clitellas*] inſtrumenta lignea, in quibus colligatæ ſarcinæ imponuntur aſinis vel equis, *Feſto* teſte. Dixi de his latius in opere peculiari *de Re vehiculari lib. 2. c. 2.* SCHEFFERUS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

(16) FAB. XVI.

Cervus & Ovis.

FRaudator nomen quum locat ſponſu improbo,

Non

(1) *Fraudator nomen* &c.] Præfero illud e vetere ſcheda Danielis, *fraudator nomen cum locat.* Sed neque *Fraudator* mihi ſincerum ac ſine fraude illic eſſe videtur: non enim reſpondit ovi, quod animal plane innoxium eſt, & omnis fraudis ignariſſimum. Itaque expendendus locus. Cenſebam ego: *Fraudatur nomen q. l.* eſtque *fraudatur* pro *defraudatur*, decipitur. MEURSIUS. Hic verſus malæ tractationis in Criticorum foro agere jure poteſt. Rittershuſius in metro vitium ponit. Inobſervatum ſcilicet plerisque, quod non ſemper jambo Phædrus ultimam regionem occupat. Salmaſius (quod mihi indicavit Vir Cl. Jo. Cunr. Dietericus) de Modo Uſur. cap. 16. p. 705. ita februare locum tentat:

Fraudatori nomen locans ſponſo improbo.

Sponſus (ut in ſeq. videre eſt pag. 711.) accipi vult veteribus pro ſponſore. Haud ſcio, an ſcribendum ſit;

Fraudator homines cum orat, ſponſore improbo.

Ita mox:

Ovem rogabat corvus modium tritici,
Lupo ſponſore. PRASCHIUS.

Ita edidit ex MSS. *Rigaltius.* Nec eſt quidquam immutandum. Malebant quidem *Meurſius: Fraudatur nomen cum locat ſponſore improbo. Salmaſius* de Mod. *uſur. Fraudatori nomen locans ſponſo improbo. Gebhardus: Fraudator nomen cum locat ſponſor & improbus non rem expedire, ſed malum addere* (vel *dare*) *expetit. Freinshemius: Fraudator homini quum dat ſponſorem improbum: Non expedire rem, ſed videri expetit.* Alius qui notas olim addidit interpretationi Gallicæ: *Fraudatur nomen qui locat ſponſu improbo, nec rem expedire, ſed mala videre expetit. Praſchius: Fraudator homines cum orat, ſponſore improbo. Urſinus: Fraudator nomen ſponſore locat cum improbo.* Verum fruſtra. Optime *Gronovius* in ſuis ad me literis, ubi totum locum ita ſcribit, & exponit: *Fraudator nomen quum locat ſponſo improbo, non rem expedire, ſed malum dare expetit. Nomen locat, qui accepto mutuo vel merce alteri obligatur, qui ſuum tanquam debitoris nomen locat, & patitur apud alium eſſe in tabulis, in quas referimus, ſi cui mutuamus aut vendimus in diem. Sponſum, eſt idem, quod ſponſor, Ovid. I. Amor. 13. eodem ſponſum conſulti ante atria mittit.*

Unius

Unius ut verbi grandia damna ferat. Is talis non rem expedire, rem ſolvere, reddere mutuum, vel mercis quod convenit pretium (ut expedire nomen, Suet. Gram. 11.) ſed dare damnum, vel malum creditori expetit. Similia & *Heinſius* ad me ſcripſit. SCHEFFERUS. Variis modis hunc locum tentavit Salmaſius; primo ad Solinum pag. 121. legit: *Avarus nomen lum locat ſponſo improbo.* Deinde aliter de modo uſurarum p. 705. & 711. & disquiſitione de mutuo pag. 358. Nuſquam bene. Tentarunt & alii. Mihi certum eſt in primo vocabulo *Fraudator* latere mendum, neque enim *fraudator* reſpondet Cervo animali minime fraudulento, quod & Meurſius vidit. Scribo e veſtigiis Codicis Pithœani:

Vadato nomen, qui invocat ſponſu improbum,
Non rem expedire, ſed malum dare expetit.

Vadato ſponſu, ut *caſu vadato* apud Horat. 1. Sat. 9. *Vadari* commune verbum teſte Priſciano. Plaut. perſ. *Vadatur hic me. P. Utinam vades deſint.* Omnia hic vocabula juridica. *Nomen improbum*, ut *malum*, & *lentum nomen*; *Nomen* qui pro altero debitorem ſe facit, aut legibus obnoxium. Pro *invocat* poſſis legere etiam *advocat*, e veſtigiis vulgatæ lectionis, Utrumque hac ſignificatione apud veteres JCtos uſitatum reperitur. Cicero lib. 1. de Orat. *Advocatum invocare ad defendendum. Sponſu*, ut Serviu Sulpicius apud Gell. lib. 4. c. 4. *qui ſtipulabatur ex ſponſu agebat. Malum dare* ſcribendum vidit Gronovius. Poſſis etiam ſcribere *Vadatus nomen qui invocat ſponſu improbum.* Idque verius. *Rem expedire* illuſtravit Grævius ad Juſtin. lib. 43. c. 1. Ita *expedire rationes* JCtis, quod qui non faciebant, dicti *conturbatores. Rem* habes apud Horatium prædicto loco. HEINS. Poſſet & commodo ſenſu legi:

Fraudator hominem cum vocat ſponſum improbum,
Non rem expedire, ſed mala videre (vel *malum dare*) *expetit,*

Ita ut velit Phædrus Fraudatorem, alium decepturum eſſe, cum ſponſorem allegat improbum & malum. *Sponſum vocare* propria in hac re locutio, idem valet ac jubere aliquem fidem pro ſe interponere, & cavere. Ita Horat. 2. epiſt. 2. v. 67.

Hic ſponſum vocat, hic auditum ſcripta, relictis
Omnibus officiis.

Et ita *ſponſum mittere*, pro *ad ſpondendum*, in Ovidii loco, a Cl. Gronovio laudato, accipiendum eſt. Eadem ratione Græce dici κελεύειν ἀναδέχεσθαι docuit Caſaubon. ad Theophraſt. Περὶ ἀκαιρίας. Hominem improbum familiari ſibi locutione dixit Phædrus. Sic infra fabula 19. *Homo malus.* Fab. 35. *Homo bilinguis*, & plurimis locis, ubi *Homo* pro aliquo, & indefinito ponitur. Neque video cur non Cervo recte conveniat *Fraudatoris* appellatio, cum ſimpliciſſimæ & innocentiſſimæ ovi facile inſidias ſtruere poſſit, & ſocietate cum lupo inita eam fallere, & velocitate tardum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Non rem expedire, ſed 2 mala videre expetit.
3 Ovem rogabat 4 Cervus modicum tritici
Lupo ſponſore: at illa 5 præmetuens doli:
6 Rapere atque abire ſemper adſuevit lupus,
Tu

animal prævertere. In ſecundo verſu poteſt vulgata lectio, *mala videre*, retineri, & *videre* per procurare exponi; de qua ſignificatione ejus verbi vide Heinſ. ad Ovid. 1. Art. Amand. v. 587. Et Victor. ad Cicer. ad Attic. 5. ep. 1. Sic & Cicero 3. Tuſcul. quæſt. *Aliquid videamus cibi.* Ubi in recentioribus editionibus repoſitum eſt *provideamus*. Melior tamen eſt correctio Gronovii *malum dare*. Terent. Andr. I. I. 116. *Qui dederit damnum aut malum.* Plautus Pænul. 3. 5.

Qui in re divina dudum dicebant mihi,
Malum damnumve maxumum portendier
Is explicavi meam rem poſt illa lucro.

Qui locus egregie huc facit, & quid ſit *rem expedire* declarat

(2) *Mala videre*] Quid? ſi *mala ridere* legas hoc ſenſu: is hujusmodi deinde ridere tantum ob ea mala cupit, in quæ fraude ſua homines credulos præcipitat. Legit tamen *Gruterus*, *Neveleto* teſte: *ſed malam dare expetit*; hoc eſt, *efficere*, ut res illa evadat non expedita, ſed mala SCHEFF.

(3) *Ovem rogabat modium*] Paullo aliter narrat Anon. fab. 31. PRASCHIUS. Livius lib. 3. *Qui plebem Romanam tribunos rogaret.* Duo accuſativi; ita etiam *petere* ſupra fab. 2. *Regem petierunt Jovem* ut Scoppius legit. Ovid. 7. Met. *Petit hoc Æetida munus.*

(4) *Cervus*] Forte *Corvus*. HEINS.

(5) *Præmetuens dolum*] Statim & in anteceſſum metuens. Sic *Lucret. & Jul. Cæſar B. G. 7. cap.* 49. Cæterum hic verbum *inquit* omittitur, ut ſupra *c.* 9. Nam ovis verba ſunt, quæ ſequuntur. SCHEFF. ΠροσΦοβȣμένη. Utitur hoc verbo & Cæſar B. G. 7, 49. & Pont. Paulin. epiſt. quadam ad Auſon. PRASCH. *Præmetuendi* verbo non facile obvio, eaque re obſervando, uſi ſunt præter Phædrum Lucret. 3. 207. & 4. 820. Cæſar de bello Gallico 7. cap. 49. Symmach. 1. epiſt. 1. Plautus Prolog. Amphit. uſurpat *prætimet*. AXEN. Lege *præmetuens doli*. HEINSIUS. Vide ejus notas ad Ovid. Metam. 1. 323.

(6) *Atque abire*] Eleganter; tu, inquit, ſoles primum rapere, & poſtea cum rapinam feciſti, celeriter diſcedere, ſc. ne deprehendaris. Et eſt iſta luporum conſuetudo. Particula *&*, eſt ex media latinitate deſumpta, quæ hic non tam connectit, quam celeritatem ſignificat. Et ſic uſurpaſſe *Virgilium Georg. I. v.* 203. *Servius* teſtatur. Adde *Curt.* 3. 7. 6. & ſeq. *Apulejus lib. 7.*

No-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

7 Tu de conſpectu fugere veloci impetu:
Ubi vos requiram, quum 8 dies advenerit?

Noluit Cæſar eſſe ſemilatronis collegium, & confeſtim interiit. Vetus *interpres bibliorum Matthæi, c. 13. Venit inimicus ejus, & ſuperſeminavit zizania in medio tritici, & abiit. Noſter inf. l. 3. c. 19. Hominem, inquit, quæro, & abit.* SCHEFF. Quæ Schefferus hic de particula & obſervat, rectius de *atque*, quæ hic exhibetur, notari debuiſſent. Plautus Moſtell. 5. 1. verſ. 9. *Quem cum convocavi, atque illi me e ſenatu ſegregant*, id eſt, ſtatim, confeſtim me ſegregant. Terent. Eunuch. 1. 1. ℣. 7. *Atque, ubi pati non poteris, cum nemo expetet, infecta pace ultro ad eam venies.* Id eſt, ilico venies, ut recte Palmerius expoſuit. Vide Colv. ad Apulej. 1. Metam.

(7) *De conſpectu*] *E conſpectu* ait *Terentius*. Sed tamen *de* ſic uſurpavit *Cicero in Verr. De complexu parentum ad mortem raptus.* SCHEFFERUS.

(8) *Dies*] *Dies* Jureconſultis notat, primo laxe quodvis temporis ſpatium, intra quo fieri quid oportet. Illuſtris eſt locus Ciceronis 2. in Verr. *Itaque ego quum diem in Siciliam inquirendi perexiguam poſtulaviſſem, invenit iſte qui ſibi in Achajam biduo breviorem diem poſtularet.* Deinde reſtrictius exitum illius temporis, *terminum* vocant, ut h.l. PRASCHIUS. Solenniter, pro die ſolutioni præſtituta. Atque ita optimi ſcriptores. *Cornel. Nepos Att. c. 9. cum illa fundum ſecundæ fortuna emiſſet in diem.* Vide *Pacatum* noſtrum c. 18. & quæ nos ibi in curis ſecundis. SCHEFF.

(17) FAB. XVII.

Ovis, Canis & Lupus.

SOlent mendaces luere pœnas 1 malefici.
2 Calumniator ab ove cum 3 peteret Canis,
Quem

(1) *Maleficii*] Lege *malefici*. Sic infra lib. 4. *juſtique vindicavit exemplum imperi*, ut ibi legendum oſtendemus. HEINS.

(2) *Calumniator*] Ordo eſt turbatior, ſimpliciter ſe ita habet; canis calumniator cum peteret panem ob ove, quem ſc. panem contenderat ſe commodaſſe ſc. ovi. *Calumniator* adjective hic, qui calumnias exercet. Sunt autem *Calumniæ*, *Marcello JCto* auctore, *fruſtratoriæ, doloque ſuſceptæ, & male fundatæ* actio-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

4 Quem commendaſſe panem 5 ſe contenderet.
6 Lupus citatus teſtis, non unum modo
7 Deberi dixit, verum affirmavit decem.
8 Ovis, damnata falſo teſtimonio,
Quod non debebat ſolvit: poſt paucos dies
9 Bidens 10 jacentem in fovea proſpexit lupum:
Hæc,

actiones. SCHEFFERUS. Nic. Rigalt. Gloſſ. Agrimenſ. *calumnia: lis improba.* Quod declarat locis Siculi Flacci, Aggeni & Suetonii. Dicitur ab antiquo *calvor* L. 233. ff. de V. S. PRASCHIUS.

(3) *Peteret*] Judicio. Inſpice L. 15. D. Rem rat. hab. PRASC.

(4) *Commodaſſe*] Ita in poſtrema editione *Rigaltii*, quod *Faber* quoque retinuit & *Urſinus*. Neque aliter in *Danielis* & reg. *CHRISTINÆ* codice legebatur. *Ante* fuit *commendaſſe* ex *Pithœi* codice, quod tuetur *Neveletus* loco *Juſtin. lib. 35. c. 2. Duos filios apud Gnidium, hoſpitem ſuum, cum magno auri pondere commendaverat.* Ita plane & *Spartianus in Peſcennio cap. 10. Juſſit, ne in zonis milites ad bellum aureos vel argenteos numos portarent, ſed publice commendarent.* Denique expreſſe *Ulpianus l. 186. de V. S. Commendare, nihil aliud eſt, quam deponere.* Et ſic *Plautus in Querulo*, ſic *Cicero de LL. 2. c. 9.* uſurparunt. Placuit quoque illa lectio interpreti Gallo, qui pro defenſione ipſius adducit locum *Senecæ ex epiſt. 27.* ubi Philoſophus: *Bona mens nec commendatur, nec emitur.* SCHEFF. Plura de verbo *commendare* hic affert Axenius, ad quæ lectorem remittimus. Heinſius tamen mavult *commodaſſe* cum V. C. Danielis, Voſſii MS. & Rigaltii.

(5) *Se contenderet*] Crebro & conſtanter affirmaret. *Nepos in Epam. c. 8. ſua opera factum contenderent: ut legi non obedirent.* Cæterum hoc loco legendum eſt, *contenderat*, ut recte *Heinſius* admonuit. SCHEFF. Lege, *quem commodaſſe ſe panem prætenderat.* HEINSIUS.

(6) *Lupus citatus teſtis*] Plures teſtes nominat Anon. fab 4. PRASCHIUS.

(7) *Deberi dixit*] Forte *non unum modo panem deberi, verum* &c. HEINS. *Deberi*] *Urſinus* edidit *debere.* SCHEF. Et ita MS. Voſſii. HEINS.

(8) *Ovis damnata*] Lege *quoius.* HEINS.

(9) *Ovis jacentem*] Scribam verba ipſa nob. *Heinſii* ad me de hoc loco: *Ille verſus multum jam olim me torſit. Quis enim ferat inconcinnam repetitionem ovis, cum ea vox jam præceſſerit, & de ove pergat verba facere Phædrus? variis itaque conjecturis me fatigaram, quod certus eſſem, ſcripturam vulgatam eſſe interpolatam. Sed bene fit fragmento regio,*
quod

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Hæc, inquit, merces fraudis a ſuperis datur.

FAB.

quod inter libros Pauli Petavii Lutetia advectum in palatio hu-ius civitatis olim ſervabatur. In o diſerte exaratum : videns ja-centem proſpexit in fovea lupum. Noli dubitare quin Phædrus ipſe nobis reliquerit : Bidens jacentem n fovea proſpexit lupum : videns, ro bidens ſolenni librariorum er-ore. Bidentes pro ovibus paſſim a oëtis dici, quis neſcit ? de uſu jus vocis copioſe diſputarunt A. Gellius & Macrobius. Hactenus Heinſius, cujus ſententiam toto nimo amplector. Nec fraudari lebuit gloria optime reſtituti oci vir doctiſſimus a *Tanaquillo Fabro*, quando ita ſcribit in no-is ad editionem noſtram prio-rem : *Placet omnino Petaviani co-dicis lectio, bidens jacentem.* Non eſt illa lectio *Petaviani codicis*, ſed *Nic. Heinſii*, ut abunde ver-ba ejus monſtrant. Quare vel non diligenter ſatis ea inſpexit *Faber*, vel facto parum lauda-bili mutavit. Sed & in eo *Faber* fallitur, quod *proſpexit*, pro *con-ſpexit* parum hic Latinum putat, quando *quæ in fovea fiunt, ea conſpici quidem poſſunt, proſpici vero haud ſane poſſunt*, quæ ſunt ejus verba. Nam ex adverſo *pro-ſpicit* latiniſſime elegantiſſime-que, qui ex editiore loco vergit oculos in depreſſiorem. *Claudia-nus Præfat. lib.* 2. in *Eutrop.*

Proſpectant Paphiæ celſa de rupe
puellæ.

Ipſe *Virgilius Æn. lib.* 4. *v.* 409. *Cum littora fervere late, Proſpiceres arce ex ſumma.* Et clarius adhuc *Cornelius Severus in Ætna : Pro-ſpectat ſublimis opus, vaſtoſque receſſus.* De nube loquitur, quæ ſemper ſupra Ætnæ cacumen re-ſidet. Mox de ipſis hominibus Ætnæ crateres conſiderare cu-pientibus ; *Summo cerne jugo, vel qua liberrimus Ætna In pro-ſpectus hiat, tantarum ſemina re-rum.* Non eſt alius noſtro ſimi-lior locus, ut dubitationi nihil ſit relictum. SCHEFFERUS.

(10) *Jacentem in fovea*] Non mortuum, ut accepit Gallicus interpres, verum delapſum at-que captum. Solebant enim capi olim quoque foveis. Unde *Hora-tius l. ep.* 16. *Cautus enim metuit foveam lupus.* Atque talis fovea captandis lupis dolo ſtructa hic intelligenda, quod niſi fiat, perit omnis dicti elegantia. SCHEFF. De ſtructura harum fovearum v. Sil. Italic. lib. 6. ℣. 329.

Haud ſecus ac ſtabulis procurans
otia paſtor,
In foveam parco tectam velami-
ne frondis
Ducit nocte lupos poſitæ balati-
bus agnæ.

Ex quo loco diſcimus, ovem ad foveam ligati ſolere, ut lupi ad ejus balatum in ſtructas ſibi inſi-dias incidant. Talis foveæ etiam mentionem facit infra Noſter lib. 3. fab. 2. *Panthera imprudens olim in foveam incidit.*

(1) Re-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

(18) FAB. XVIII.

Mulier Parturiens.

NEmo libenter [1] recolit, [2] qui læſit, locum.
Inſtante partu, mulier [3] actis menſibus,
4 Humi jacebat flebiles gemitus ciens.
5 Vir eſt hortatus, corpus lecto [6] reciperet,
Onus

(1) *Recolit*] Denuo, & ſæpius ad eum venit, repetit eum, reviſit. Sic *reclamant* infra *lib.* 4. *cap.* 17. SCHEFFERUS.

(2) *Qui læſit*] Pro, ubi quis eſt læſus. Sic *Virgilius*, *fraudem loci*, dixit *lib.* 9. *Æn.* & *Curt. l.* 5. *c.* 5. ubi vide & *Freinsh.* SCHEF.

(3) *Peractis menſibus*] A gloſſa hoc eſt. Reſcribo. *Mulier actis menſibus.* Aliter verſus non conſtat. MEURSIUS. Sic Plaut. Amphitr. *Menſes tibi exactos vides.* SCHOP. Circumactis, finitis. Ita *Hyginus in Poët. Aſtron* 2. *c.* 8. ubi vide quæ notavi: exactis dixit *Curt.* 10. *c.* 6. *exactos menſes ſolus exſpectat.* Eſt igitur ſimplex pro compoſito apud Noſtrum, uti ſolet. Quanquam & *Plautus*, *actam ætatem*, ſic uſurpet in Trinum. *Horatius* quoque *de Art. c.* 173. *laudator temporis acti ſe puero.* SCHEFFERUS.

(4) *Humi*] *Pithœanus codex* habuit *humo.* Quomodo *Ovid. Herod. cap.* 14. *Nuda nuda recumbis humo* - - - - & *lib.* 4. *Metam.*

Et jacuit reſupinus humo - - -

Et poſt:

Sedit humo nuda - - -

Mallet tamen cum nob. *Dn. Heinſio* optimus *Gronovius* in laudatis ſæpe litteris, *humi.* SCHEFFER. Lege *humi* HEINS. *Humo* poteſt per ellipſin præpoſitionis pro *in humo* accipi, de qua locutione vide doctiſſimum Muncker. ad Hygin. fab. 247. Melius tamen legitur *humi:* adverbialiter enim ea vox fere uſurpatur, ſic Ovid. Metam. 2. 105. *Spargit humi juſſos, mortalia ſemina, dentes.* Id eſt, ſpargit in humum, in terram, & paulo poſt, *jecit humi.*

(5) *Vir*] Vir pro marito, abſolutum pro relativo, quo fere nihil quicquam apud Plautum frequentius. Sic Amphitr. *Tuus ego vir ſum?* ſimiliter apud eundem *mulier* alicujus, pro uxore ſæpius. Sic Penelope ad Procos de Ulixe ſuo in libero carmine:

Qui quoniam periit, modo vos intendite: qualem
Eſſe virum ſciero, vir ſit ut ille meus. SCHOPP.

Sæpiſſime ea ſignificatione Ovidius uſurpat.

(6) *Corpus reciperet*] Pro *ut reciperet. Recipere corpus lecto*, ut re-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

[7] Onus naturæ melius quo [8] deponeret.
Minime, inquit, [9] illo poſſe confido loco
Malum finiri, quo [10] conceptum eſt [11] initio.

FAB.

ecipere aliquem domo, lare, & imilia. *Corpus* laſſa & defatigata nembra ſignificat. Et ſic *Senec. Herc. Oed. reddere corpus morbo.* SCHEFFERUS. Nep. Hannib. 11. *Eodem unde ierat ſe recepit.*

(7) *Onus naturæ*] Arnobius nteſtinum pondus vocat, alii liter: ceu videre licet apud Henr. Salmuth de Vet. nat. ritu p. 8. Inra quoque *onus* & *ſarcina* dicitur fab. 54. PRASCHIUS. Num intelligit impoſitum a natura, an potius partes muliebres per *naturam* innuit? Poſteriori modo dictum eſſet *onus naturæ*, ſicut *onus ventris*, & *onus uteri* apud *Ovid.* Sed forte rectior eſt conjectura nob. *Heinſii maturum* hic legentis ut apud *Ovid.*

Maturumque utero molliter aufer onus. SCHEFFERUS.

Leg. *Maturum.* Solin. *Decimus menſis maturum facit partum.* HEINS. Ita Focas in vita Virgilii: *Hæc, cum maturo premeretur pondere ventris.*

(8) *Deponeret*] Proprium in hac re vocabulum. Catull. 35

O Latonia maximi
Magna progenies Jovis,
Quam mater prope Deliam
Depoſivit olivam.

Et ita *fætum deponere* fabula ſequenti.

(9) *Illo loco*] MS. Voſſ. *Minime, inquit illa, poſſe confido hoc loco.* HEINSIUS.

(10) *Conceptum*] Acceptum. Sic *concipere maculam* dixit *Cicero pro Roſc. Amer.* Sed hic elegans eſt, in reſpectu ad conceptionem partus, de qua hoc loco agitur. SCHEFFERUS.

(11) *Initio*] In *ſchedis regiis* fuit, *initium*, unde *Heinſius* colligebat; *primulum.* SCHEFFERUS. Terent. Adelph. 3. 1. *Dolores occipiunt primulum.* HEINSIUS.

(19) FAB. XIX.

Canis parturiens.

[1] HAbent inſidias hominis blanditiæ mali.

Quas

(1) *Habent*] Continent in ſe: optime. Sic *Cicero* 2. *de LL. c.* 26. *Habet enim luctum, concurſus hominum.* & *Lucilius: Virtus eſt homini ſcire id, quod quæque habeat res. Cornel. Nep. vita Traſib. c.* 5.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Quas [2] ut vitemus, verſus ſubjecti monent.
Canis parturiens [3] cum rogaſſet alteram,
Ut fœtum in ejus tugurio [4] deponeret,
Facile impetravit: dein repoſcenti locum
[5] Preces admovit: tempus [6] exorans breve,

Dun

c. 3. *corona nullam habuit invidiam. Petronius, de inimico vitiorum: Primum propter morum differentiam odium habet.* Alio loco: *Mentis pavidæ gaudium lacrumas habet.* Rurſum alio: *Contemptus amor vires habet.* Adde *Vellejum lib. 3. c 76. Senec. Troad. v. 86. 2.* SCHEFFERUS. Supra fab. XII. *Quantum luctus habuerint.*

(2) *Ut vitemus*] Lege *Quî*. HEINSIUS.

(3) *Rogaſſet alteram*] *Alter* pro alio quovis, ſicut viciſſim *alius* pro altero. Plaut. Capt. *Captus fuit in pugna Hegionis filius, Alium quadrimum fugiens ſervus vendidit.* Apulej. 4. de Aſin. *Namque ille alius aſinus divinato & ante capto meo cogitatu.* Et lib. 5. de colloquio duarum ſororum, *ſuſcipit alia*, id eſt, altera reſpondet. Eodem libro, *pervenit ad civitatem aliam, in qua pari modo ſoror morabatur alia.* SCHOPP. Aliam; *Cic. de off. 3. Detrahere autem alteri ſui commodi cauſa* &c. *Plaut. Qui de altero obloquitur, ipſum ſe contueri oportet.* Adde *infra v. 7.* SCHEFFERUS.

(4) *Deponeret*] *Deponere liceret*, Proprie autem *deponeret*, ac in reſpectu ad fœtum, quem & ſupra dixit *onus*, ubi pariter ſic *τὸ deponere* uſurpat. *Ponere* a *inf. lib. II. cap. 4.* SCHEFFER.

(5) *Preces admovit*] Bene ho gradus facit: quos negligit Anon fab. 9. PRASCHIUS. Eleganter de eo, qui ab invito ſtudet ob tinere, ſicut *machinæ admover* dicuntur. Sic Ovidius & alii SCHEFF. Infra 3. 16. *Rurſus ad mota prece.* Et 4. 25. *Stultum ad movere tibi preces exiſtima.* Ovi dius vel quisquis Auctor Elegia in mortem Druſi. *Admovitqu preces & jus immiſcuit illis.* Idem alibi, *Admovique preces quarum me dedecet uſus.* AXENIUS.

(6) *Exorans*] Id eſt, vald orans, efficaciſſimis inſtans exorabulis, ut Apuleji voce utar: PRASCHIUS. An diu multumque orans? quomodo *extimere*, multum timere apud alios, *expetere*, diu multumque petere, *expoſtulare*, multum poſtulare. *Corippus: Exorat pacem nec fidere millibus audet tot. Barthius XVII. Adv.* 33. ad hunc locum. *Exorat; non id, quod vulgo ſolet ſonare, ſed quod valet alias, vehementer orat.* Ipſum adi, & quos laudat. *Fragmentum Petronianum, p. 16. Stolatæ ibant nudis pedibus in clivum; & Jovem aquam exorabant.* Ita ſuſpicabar olim. Nunc facile aſſentior ampliſſ. *Gronovio*, cui *exorare* hic *orando impetrare*, vel

[7] Dum firmiores poſſet catulos ducere.
Hoc quoque conſumpto, flagitare [8] validius
[9] Cubile cœpit. Si mihi & turbæ meæ
Par, inquit, eſſe potueris, cedam loco.

vel propterea, ne bis idem di-xiſſe videatur, quoniam præce-dit, *preces admovit*. SCHEF.

(7) *Firmiores poſſet catulos ducere*] Pro *abducere*: ſicut etiam in jure civili ſumitur, ſed cum ſignificatu vindicandi. pr. L. un. D. de Utrubi. Inde *jus ductionis* L. 3. §. 1. D. de lib. exhib. PRASCHIUS. Proprie de beſtiis, cum catulos ſuos ægre adhuc incedentes, poſt ſe trahunt. Eſt, qui pro *educere* poſitum exiſtimat: ſed alterum magis probo, *Plinius* de cervis & eorum hinnulis *lib. 7. cap. 32. Ad prærupta ducunt. Auguſtus* ipſe ad Agrippinam, etiam de hominibus uſurpat, apud *Suet. Calig. 8. Puerum Cajum XV. Kal. ſi Dii volent, ut ducerent Talarius & Aſellus heri cum his conſtitui.* Imo *ducere* in univerſum, poſt ſe trahere, habere ſecum in conſortio, in comitatu ſuo *Cicero IV, Att. 11. Ego mecum, præter Dionyſium, duxi neminem. Fabius Decl. 269. Poteſtis aliquid ex ipſo fugæ comitatu colligere, ne ſervos quidem amplius quam duos duxi.* Quos locos mihi liberaliter pro lectione hac ampliſſimus *Gronovius* ſubminiſtravit. Sed in *ſchedis regiis* eſt *deducere*. Suſpicatur *Heinſius* legendum: *Dum firmiores poſſet caula educere*, vel: *dum firmiores catulos inde abduceret*. SCHEFFERUS. Adſcripſit aliam emendationem libro ſuo Heinſius, *dum firmiores catulos poſt educeret*.

(8) *Validius*] Infra fab. 24. *Dum vult validius ſe inflare.* Et lib 3. fab. 2. *Cur laborem validius.* Et fab. 16. *Multo validius clamare cœpit.* Et lib. 5. f 6. *Quanto Poëtæ ſunt moleſti validius.* AXEN. Ita Hygin. fab. 186. *Cum autem Metapontus priores valide amaret.* Vid. Munker. ad fab. 174. Heinſius legit cum Rittershuſio *valdius*.

(9) *Cubile cœpit* &c.] Lege: *Cubile cœpit: Illa, mihi & turbæ meæ, Par ſi, inquit, eſſe potueris, cedam loco. Illa* eſt in MS. Voſſii. HEINS.

(20) FAB. XX.

Canes Famelici.

STultum conſilium non modo [1] effectu caret,
Sed

(1) *Effectu caret*] Nequit effici; quomodo *culpa caret*, pro, nequit culpari, apud *Terentium* & alios; aut *reditu carent vela*, apud *Ovidium*, pro, nequeunt redire. SCHEFFERUS.

(2) De-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Sed ad perniciem quoque mortales [2] devocat.
[3] Corium depreſſum in fluvio viderunt Canes:
Id ut comeſſe extractum poſſent facilius
Aquam [4] cæpere bibere: ſed [5] rupti prius
Periere, quam quod petierant, [6] contingerent.

(2) *Devocat*] Rarum hoc verbum, quo & Corn. Nepos utitur in Cimone: *Ut quos invocatos in foro viderat, omnes devocaret.* SCHOPPIUS. Pro *vocat* eleganter, in reſpectu ad celeritatem, qua pernicies ſequitur. Sic *infra lib. 3. cap. 6.* & *devocare ad auxilium* apud *Livium* legitur, *lib. 6.* SCHEFFERUS. *Devocandi* quoque verbo, quod rarum imprimis, uſus etiam Seneca. 6. de benefic. cap. 27. *Nunc vis illum ſubjici tibi jactura rerum ſuarum, & ſtatus mutatione in id devocari, ut infra ſua beneficia jaceat.* Uſi eodem Impp. in l. 1. C. Theod. ſi per obrept. fuerint impetrata. Et l. 1. C. Theod. de itinere muniendo. AXENIUS. Valerius Max. 6. c. 5. 5. *In judicium populi devocavit.*

(3) *Corium depreſſum*] Eſt hæc fab. inter Æſopias 211. PRASCH. Ab alutario videlicet. Sic enim ſolent. Unde ſimul liquet, *corium* hic denotari, ſicut eſt detractum pecori. SCHEFFER. *Depreſſum*, id eſt, demerſum, in imo jacens. Cicero pro leg. Manil. *depreſſa claſſis*; & *navis depreſſa* l. 6. & 7. ff. ad L. Rhodiam. AXENIUS. Canes autem coria appetere oſtendit Horat. 2. Sat. 5. 83. *Ut canis a corio nunquam abſterrebitur uncto.* Hinc græcum proverbium, *χαλεπὸν μαθοῦσα κύων σκυτοτραγεῖν.* de quo vide Scholiaſt. Theocrit. Idyl. 10. ℣. 11.

(4) *Cæpere bibere*] Codex *Daniel. cæpere ebibere.* Id quod probat *Neveletus*, non absque ratione. Firmantque *ſchedæ regiæ.* SCHEFFERUS. Probat & Heinſius.

(5) *Rupti*] Disrupti, nimio ſcilicet aquæ potu. Quomodo apud *Virgilium 8. Ecl.*

-- *Cantando rumpitur anguis.*

Vide *infra cap. 24* SCHEFFER.

(6) *Contingerent*] Tangerent, attingerent, manente ſcilicet eadem fluminis altitudine. *Virgilius* rurſum *II. Æn.*

-- *funemque manu contingere gaudent.* SCHEFFERUS.

Supra fab. 4. *Nec quem petebat adeo potuit attingere.* AXENIUS.

(21) FAB. XXI.

Leo ſenex, Aper, Taurus & Aſinus.

QUicunque amiſit dignitatem priſtinam
Ignavis etiam 1 jocus eſt in caſu gravi.
2 Defectus annis & 3 deſertus viribus
Leo

(1) *Jocus*] Eleganter hoc dictum, nam, Jocus, ut &, Ludus, pro re abjecta & levi quæ merito ludibrio haberi poſſit. Cic. pro Flacco, de Græcorum levitate: *Num illos idem putatis? quibus jusjurandum jocus eſt, teſtimonium ludus &c.*

Catull. *Jocum me putat eſſe mœcha turpis.*

Propert. *Fallaci dominæ me pudet eſſe jocum.* SCHOP.

(2) *Defectus*] Nam cur defectum annis dicit ſenem? an quia vita ipſum deficit? gerræ. Tu bono meo periculo ſcribe: *Defeſſus.* Sic apud Apulejum lib. 4. de Aſino, ſcribo: *Jamque confecta bona parte itineris & viæ ſpatio defeſſus & ſarcinæ pondere depreſſus, ictibusque fuſtium fatigatus &c.* Sed ibi in omnibus cuſis & ſcriptis libris eſt, *Defectus*: quod nequam & nihili eſſe ajo. SCHOP. Schoppius ad hunc locum: Nam cur defectum annis dicit ſenem? an quia vita ipſum deficit? gerræ. Tu, inquit, meo periculo ſcribe *defeſſus annis.* Hæc ille novus Ariſtarchus; ſed errat, & ad Orbilium remittendus eſt. Quid enim? quia non intelligit Schoppius, ideo mutari debet quod à Phædro dictum eſt? nova ſane κριτικῆς ἐπίνοια· Atque huic loco germaniſſimus eſt apud Columellam, quem videre debuerat Schoppius, cor Zenodoti, jecur Cratetis: exemplum illud, lector, ſcin tu quod ſit? *defecta ſenio arbos.* vides eſſe geminum germanum, nam *defectus annis* & *defectus ſenio* idem ſignificant: Neque vero ſatis habuit Schoppius παραδιορθώσει Phædrum corrumpere, Apulejum quoque, ut eſt magnus ardelio, inquinavit lib. IV. Fabellæ Mileſiæ: *Jamque confecta bona parte itineris, & viæ ſpatio defectus, & ſarcinæ pondere depreſſus, &c.* Quid ad hæc Schoppius? Hoc nequam eſt, inquit, & nihili; lege, *defeſſus.* Sed ignoravit ille quo tandem pacto intelligendus hic Phædri locus, nec non ille alter Apuleji. Videlicet ita exiſtimabat, *defectum annis* eum eſſe debere cui anni deeſſent, atque adeo ad mutationem ei confugiendum fuit. Verum *defectus annis* eſt, qui præ annis ſeu ſenio defectus eſt: *defecta arbos ſenio*, quæ præ ſenio deficit. Hoc enim ſignificat *de-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Leo quum 4 jaceret ſpiritum extremum 5 trahens,
Aper

fectus ut ex Phædro, Columella, Apulejo, nec non Tacito conſtat. Nam cum hic poſtremus ſcripſit Annal. quarto, *Tum accuſator Cn. Lentulum & Sejum Tuberonem nominat, magno pudore Cæſaris, cum primores civitatis, intimi ipſius amici, Lentulus ſenectutis extremæ, Tubero,* defecto corpore, *tumultus hoſtilis, & turbandæ reipublicæ arceſſerentur.* Cum, inquam, hæc ſcripſit Tacitus, quid aliud intelligebat, quam abſumptas Tuberoni corpuſculi vires fuiſſe? Et hæc quidem de Schoppii conjectura; qui cum principes bonarum artium vellicarit & ſæpe ſub ferula habuerit, quæ hominis confidentia erat, hic tamen ſe tam turpiter tamque ridicule dedit. FABER. *Schoppius: defeſſus.* Nihil minus; *Columella lib. 1. præf. E turba lecticariorum defectiſſimum annis & viribus in agrum relegat. Petronius: Lucernæ humore defectæ. Ulpianus l. 3. ff. ad S. C. Silan. Ignoſcitur etiam his, qui ætate defecti ſunt.* Simile quid habet *Fab. Decl. XIII. Defectaque labore ſenectus.* Item *Apulejus lib. 4.* Aſini, Quem iccirco fruſtra *Schoppius* emendat. Idem enim & *libro 6. Gradum, defectum aſſiduis laboribus, ſpes incitabat.* Rectius *Rutgerſius* quando *lib. 5. Lect. Var. cap. 10.* vocabulum hoc vindicat *Terentio* quoque, ex *Scholiaſte Juvenalis* qui ſic verſum ejus *Act. 11. ſc. 2.* *Adelpho* retulit. *Ego vapulando, ille verberando uſque ambo defecti ſumus.* Adde etiam *Salmaſ. ad Tertull. Pall. p. m.* 197. Studet e[...] quidem tueri ſeſe *Schoppius*, & *defectum* ab argenteæ ætatis ſcriptoribus pro *confectum* ait uſur[...]pari in *Infamia Famiani p.* 115 ubi multis de hoc genere. Ve[...]rum fruſtra, ut opinor, maxime [...] *Rutgerſii* ſententia hic audienda[...] SCHEFFER. Ovidius 5. Metam[...] *Sanguine defectos cecidit collapſu[...] in artus.* Et 9. Metam. *Quæ vi[...]res defecto reddat amori.* AXEN[...] qui plurima hujus locutionis ex[...]empla affert. V. & Heinſium a[...] Ovid. 3. faſt. 674.

(3) *Deſertus viribus*] Omiſſ[...] præpoſitione *a.* Sic *Tacit. 3. An[...] 20. neque prælium omiſit, done[...] deſertus ſuis caderet.* SCHEFF.

(4) *Jaceret*] Sic fere ſoler[...] de ægrotis. Noſter quoque ſupr[...] *Cum jaceret morbo confectus grav[...]* SCHEFFERUS. Statius de leon[...] 2. Thebaid. *Jam piger & long[...] jacet exarmatus ab ævo.* AXEN.

(5) *Trahens*] Eleganter diffi[...]cultatem, & ultimos quaſi cona[...]tus vivendi exprimit. *Columell[...] l. 7. cap. 9. Cum quodam impedi[...]mento tractus ſpiritus. Curti[...] lib. 3. c. 6. Spiritus meus ſemp[...] quidem ex te pependit, ſed nun[...] vere ſacro & venerabili ore trah[...]tur.* SCHEFFERUS. Juſtin. lib[...] 28. 3. *Olympias gemino filioru[...] vulnere afflicta, ægrum trahen[...] ſpiritum non diu filiis ſupervixi[...]*

(6) *Ful[...]*

Aper [6] fulmineis [7] ad eum venit dentibus,
Et vindicavit [8] ictu veterem injuriam:
[9] Infeſtis Taurus mox confodit cornibus
Hoſtile corpus. Aſinus ut vidit ferum
Impune lædi, calcibus frontem [10] extudit.
At ille expirans: Fortes [11] indigne tuli
Mihi [12] inſultare: [13] te, naturæ dedecus,
Quod

(6) *Fulmineis*] Mutuatus eſt
b Ovidio, qui de apro ſcripſerat:

Fulmineo celeres diſſipat ore canes. FABER.

'roprie de apro, propter cando-
em inter nigras ſetas. Notat & ctus repentinos ut vult *Rittersuſius. Fulmineum enſem* binis ocis dixit *Virgilius*, propter candorem ſplendoremque, quem uto hic, ut alias, imitatum eſſe oſtrum. *Faber* mutuatum ab Oidio exiſtimat, qui de apro:

Fulmineo celeres diſſipat ore canes. SCHEFF.

'lurima hic congerit Axenius.

(7) *Ad eum venit*] Forte legendum *ægrum impetit*, id eſt, *impetum facit.* Vel legendum *irruit ægrum* vel *ægrum invadit.* HEINSIUS.

(8) *Ictu veterem*] Proprie, le morſu aprorum. *Ovidius lib.* 3. *Met. v.* 344. *Obliquo latrantes diſſipat ictu.* Hinc Germanis *aper*, *in hauer.* SCHEFFERUS. Ictu nic latine & proprie poſitum Horat. 3. Od. 23.

Quam (pinum) *per exactos ego lætus annos*
Verris obliquum meditantis ictum
Sanguine dono.

Ovid. Metam. 8.

At non lethiferos (apri) *effugit Enæſimus ictus.* AXEN.

Non conſtat verſus. Forte & *vindicavit ita* (vel *ſic*) *veterem injuriam.* HEINSIUS.

(9) *Infeſtis*] Veteres habuere, *infeſtus*, Sed hoc rectius. SCHEFFERUS.

(10) *Exterit*] Comminuit, terendo & calcitrando confringit. Ita *Stat. Theb. lib.* 10.

-- *gravis exterit artus ungula.*

Conſule & *Ovidium* 1. *Amor. el.* 9. *v.* 12. Ibique doctiſſimas *Nic. Heinſii* notas. In *Cod. Danielis* fuit, *extudit.* SCHEF. Ita Seneca de brevitate vitæ. *Ingenti mole animalium exteri.* Codex V. Pithœi habet *exterxit.* HEINSIUS.

(11) *Indigne tuli*] Cum indignatione. Refertur ad perſonam hoc loco, quod notandum. *Cicero* uſurpavit de re: ut & noſter infra facit. *Suetonius* abſolute poſuit hoc ſenſu. *Tuli*] *Schedæ Regiæ* habent *fero.* Eædem hic deficiunt, magno cum detrimento auctoris. SCHEFFERUS.

(12) *Inſultare*] De iis, qui injurias per ludibrium inferunt. *Serv. ad Virgil. Æn. l.* 2. *v.* 330. *inſultare, eſt in alienum dolorem gaudere.* SCHEF.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

14 Quod ferre certe cogor, 15 bis videor mori.

(13) *Te naturæ dedecus*] Non habet hæc Anon. fab. 16. PRASC. Eleganter, ex quo formato natura non tam laudem meruit, quam dedecus. Aſinum intelligit. Et ſic *Cicero dedecus familiæ* pro *Rabirio* uſurpavit. *Apulejus lib. 9. Aſin. univerſi ſexus dedecus.* SCHEFFERUS.

(14) *Quod ferre certe cogor, bis videor mori.* Rectius transponas vocem loco ſuo motam, legasque: *quod ferre cogor, certe bis videor mori.* MEURSIUS. Ita & Neveletus. Σύγχυσις παθητική, nec fortaſſe aliis ignota. Virgil. epiſt. ad Auguſt. *De Ænea quidem meo, ſi mehercule jam dignum auribus haberem tuis, libenter mitterem.* Similia apud Comicos reperies. Quocirca nihil immutandum cenſeo. PRASCH.

(15) *Bis*] Semel per vim, iterum per infamiam ex auctore ejus, cum fama bona ſit velut altera vita, & ob id vitæ æquiparetur. SCHEFFERUS.

(22) FAB. XXII.

Muſtela & Homo.

1 MUſtela ab 2 Homine prenſa, quum 3 inſtantem necem
Effugere vellet; quæſo, inquit, parcas mihi,
Quæ 4 tibi 5 moleſtis muribus purgo domum.

Re-

(1) *Muſtela ab homine prenſa*] De talpa & olitore refert Abſtemius fab. 144. PRASCHIUS.

(2) *Homine*] Ita ſolent, de ignoto, ac incerto. *Virg. l. 7. Æn. & Plaut. Pſeud. Act. 4. ſc. 2. quis hic homo chlamydatus eſt?* SCHEF.

(3) *Inſtantem*] lib. 2. fab. 8. *Ut venatorum fugeret inſtantem necem.* AXENIUS. Forte *inſtanti.* HEINSIUS.

(4) *Tibi*] Num cohæret, *tibi purgo*, an *tibi moleſtis*? Poſterius puto. SCHEFF. Imo vero prius. Sic eleganter *tibi* & *mihi* ornatus cauſſa orationi additur. Vid. Manut. ad Ciceron. famil. 9. epiſt. 2. Serv. ad Virgil. 2. Æneid. 258. Terentio & Plauto valde familiaris illa elegantia. Terent. Phor. 5. 8. *Qui mihi ubi ad uxores ventum eſt tum fiunt ſenes.* ubi vide Donatum. Livius quoque in præfat. *Ad illa mihi quisque intendat animum.* Et lib. 2. c. 29. *Pulſet tum mihi lictorem.* Propert. 1. eleg. 19. *Sed ne forte tuo careat mihi funus amore.* Horat. 1. epiſt. 3. *Quid mihi Celſus agit?*

(5) Mo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

ℒeſpondit ille: [6] faceres ſi cauſa mea,
Gratum eſſet, & dediſſem veniam [8] ſupplici:
Nunc quia [9] laboras ut fruaris [10] reliquiis
Quas ſunt [11] roſuri, ſimul & ipſos devores,
Noli [12] imputare [13] vanum beneficium mihi.

At-

(5) *Moleſtis*] Omiſſa præpotione, quam fere alii apponunt. *ato de R. R. 66. a foliis & ſterre purgato.* Sed ut Noſter, ita *Palladius in April. c. 8. purgana ſunt alvearia ſordibus.* Adde *acit. l. 3. An. 17. 1.* SCHEFF.

(6) *Facerem ſi cauſa mea*] lara eſt emendatio Bongarſii: *aceres ſi cauſa mea, gratum eſſet.* MEURSIUS. Et hanc Heinius probat.

(7) *Gratum eſſet*] Gallice, *je 'en aurois obligation.* Ita Terenius intelligendus, *Dum gratum ſſe potuit,* &c. FABER. Sic Græci σημι χάριν. Iſocrates Panegyr. AXENIUS.

(8) *Supplici*] Significanter, motus tuis precibus; & quia ſuppliciter oras. Ita *ſupplicem* uſurpat *Curt. l. 3. 2. 17.* SCHEFF.

(9) *Laboras*] Propterea, ut. abſolute, *laborare* hic eſt, quoquo modo negotioſum eſſe. Ita *Cic. ep. fam. 5. ep. 2. Me ut tibi amiciſſimum eſſe intelligeres, laboravi. Tuſc. 9. Laboro, ut aſſentiar Epicuro.* Adde *infra lib. 3. c. 12.* SCHEFF.

(10) *Reliquiis*] Pane: ut habet Anon. fab. 40. PRASC. Obſervandum à ſtudioſis Latini ſermonis *reliquia, orum*; quomodo uſurpaſſe olim Plautum in Milite Glorioſo ex veteribus libris conſtat,

At pedites tibi reliquia erant;
ſi viverent.

Ita & τὰ *cupedia & cupediæ, decipulum* & *decipula*, apud Martianum Capellam & Apulejum. FABER. Cœnarum, qualia decidunt ex pane, aliiſque cibis in terram, muribusque cedunt: non ſatis intellexit *Gallicus Interpres.* *Quæ ſunt*] Ergo & in neutro genere *reliquia* uſurpantur, quomodo & *deliquia* dicimus. *Plautus* in *Mil. Act. 1. ſc. 1. At pedites tibi reliquia erant, ſi viverent.* Ita habent *veteres editiones*, etiam *Gryphiana*, non *reliquiæ:* quod a ſciolis videtur factum in recentioribus. SCHEFF. Lege *relicuis quas ſunt roſuri.* Sic fab. 40. *tales cum ſint reliquiæ.* HEINSIUS. Quod & Camerarius, qui edidit, *qui arrodendo reliquias victus mei*, confirmat.

(11) *Roſuri*] Proprie de muribus. *Cic. 2. Div. mures diem & noctem aliquid rodentes. Plin. l. 8. c. 7. Theophraſtus auctor eſt, ferrum quoque roſiſſe eas.* SCHEFF.

(12) *Imputare*] Cohæret cum ſequenti *mihi. Imputare aliquid alteri*, eſt in expenſi creditique rationes referre, exprobrare, tanquam beneficium. Dico latius

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

14 Atque ita locutus 15 improbam 16 leto dedit.
Hoc 17 in ſe dictum debent illi agnoſcere,
Quorum 18 privata ſervit utilitas ſibi,
Et meritum inane 19 jactat imprudentibus.

FAB

in curis ſecundis ad *Pacatum noſtrum c.* 13. SCHEFF. Seneca de beneficiis: *Quædam homines præſtant, & aliis imputant.* AXEN. Vide Cellarii curas poſteriores. p. 64. & 163.

(13) *Vanum*] Quod habet ſpeciem exterius, ſed intus nihil eſt. *Servius ad Virg. l.* 4. *falſum* reddit *vana fides*, inquit, *id eſt falſa.* SCHEFF. Fictum, mendax. Virgil. 2. Æneid. *Vanum mendacemque.* de Sinone. AXEN.

(14) *Atque ita*] Supra fab. 1. *Atque ita correptum lacerat injuſta nece.* AXENIUS.

(15) *Improbam*] Crudelem & avaram, ut liquet ex ſuperioribus. Ad eundem modum *lib.* 2. *c.* 2. de prædatore: *improbum rejecit.* SCHEFFERUS.

(16) *Leto dedit*] Ovid. ep. 2. *Phyllida Demophoon leto dedit.* Et Metam. 2. 120. Seneca Hypolyt. ℣. 695. *Quos hauſit, & peremit, & leto dedit odium, dolusque.*

(17) *In ſe*] Contra ſe. *Terent. Adel. Act.* 1. *ſc.* 2. *nolo in illum gravius dicere.* SCHEFF.

(18) *Privata*] Exiſtit, fit privata, & ſervit ſibi; *privata* eſt, quæ reſpicit dominum ſuum, cum a quo proficiſcitur, quomodo apud *Horat. l.* 1. *ep.* 3. *Monendus privatas ut quærat ope*[s] *Utilitas* eſt *uſus*, ſive id, qu[o] quis poteſt eſſe utilis. Quomod[o] *Cicero* alicubi in *epiſt. utilitatibu*[s] *tuis poſſum carere.* SCHEFF.

(19) *Jactant*] Iſthuc ipſum eſt quod dicit Terentius:

Ego, Charine, neutiquam of-
ficium liberi eſſe hominis puto
Cum is nil promereat, poſtulare
id gratiæ apponi ſibi.

Id ſupra rotundiſſime dixit Phædrus, *Vanum beneficium cuipiam imputare.* FABER. Phraſis hi[c] mutatur. vide *ſupra c.* 4. verbis *eripere voluit*; quanquam vetere[s] editiones habeant *jactat*, quod cur repudiari debeat, non video. SCHEFF. Leg. *Ut meritum inane jactent imprudentibus.* Imprudentes ſunt ignari. Sic ſupra dixit fab. 14. *Quorum ſtultitia quæſtus eſt imprudentiæ.* Et fabula 63. *quod multorum fugit imprudentiam.* Contrario ſenſu vocat *peritos*, Fabula ſequenti; & *cautos*, fab. 25. HEINS. *Imprudentibus*] Eſt, *apud imprudentes*, id eſt, ſimplices, quibus volunt imponere pompa verborum. *Virg. l.* 2.

Montibus & ſilvis ſtudio jactabatin ani. SCHEFF.

(1) Re-

(23) FAB. XXIII.

Canis Fidelis.

1 REpente liberalis, ſtultis gratus eſt;
Verum peritis inritos 2 tendit dolos.
3 Nocturnus quum fur 4 panem miſiſſet Cani,
Objecto 6 tentans 7 an cibo poſſit capi:

Heus

(1) *Repente*] Ex improviſo, : præter ſpem, quia præter con- ıetudinem ejus. Ita *Cicero l.* 5. . *fam.* 4. *Cæſar repente præter em dixit* &c. SCHEFFERUS.

(2) *Tendit*) *Tendere* verbum ſt venaticum; nam tendi retia di- ıntur feris, cum captantur. Cæ- ːrum ſic & *Salluſtius*, *tendere ıſidias* dixit *in Catil.* SCHEFF. Ioratius Epod. 2. *Aut amite le- i rara tendit retia, Turdis eda- bus dolos.* Ubi & *tendere*, & *olos*, ut hic in Phædri contextu. ıXENIUS.

(3) *Nocturnus*] Hæc fabula, in qua elegis ornanda juvenatur ınon. fab. 23.) transferri ſcite oſſet ad partes animæ: ſic, ut Canis eſſet iraſcibilis; Herus, ationalis; Fur panem mittens, oncupiſcibilis. Rationem pro ne dicat mel illud Charitum (ut ocat in Epitaphio Card. Bevila- ıua) Torq. Taſſus, in Allegoria ui Gothofredi. PRASCH. No- ctu furari ſolitus. Sic ſolenniter vocatur a JCtis, & a *diurno* di- ſtinguitur; vide *Cicer. in Or. pro Milon.* SCHEF. Plurima de noctur- ıis furibus huc attulit Axenius.

(4) *Panem miſiſſet cani*] Objeciſſet, proprie. Noſter *infra lib.* 3. *cap.* 2. Pantheræ perituræ *miſere panem.* Hinc *miſſilia*, quæ jactantur & ſparguntur in vulgus, paſſim. Adde *lib.* 2. *cap.* 3. SCHEF. Seneca epiſt. 27. *Vidiſti aliquando Canem miſſa a Domino fruſta panis, aut carnis aperto ore captantem.* AXENIUS. Vide de hoc loquendi genere Gronov. ad Senec. Conſol. ad Marciam cap. 5.

(5) *Objecto*] Etiam hoc proprie, ut cani. *Seneca de conſt.* 14. *tanquam canem acrem objecto cibo leniet. Plinius lib.* 8. *c.* 40. *cum quidem ei (cani) cibum objeciſſet.* SCHEFFER. Seneca 3. de ira 37. *Iraſceris ergo catenario cani? & hic cum multum latravit, objecto cibo manſueſcit.* AXENIUS.

(6) *Tentans*] Abſolute. Ut apud *Cicer. Parad. Tentare volui, an ita dici poſſent.* SCHEFFERUS.

(7) *An cibo poſſet capi*] Id eſt, ad ſilendum alliceri. Idem eſt effectus lapidis, qui in Nilo naſcitur, fabæ inſtar præ ſe ferens: ſi Thraſyllo ſtamus, ex quo memorat Plutarch. de Fluv. Hunc enim ἂν κύνες ἴδωσιν, οὐχ ὑλά-

[8] Heus, ſi, inquit, linguam vis meam [9] præcludere,
Ne [10] latrem pro re domini: multum falleris.
Namque iſta ſubita me jubet [11] benignitas
[12] Vigilare, [13] facias ne mea culpa lucrum.

ὑλάκτȣσιν. PRASCHIUS. Tanquam re delectabili trahi in partes, & obnoxius reddi. Ita *Cornelius de Sylla, cap. 4. vit. Attic. Secum habuit Pomponium, captus adoleſcentis & humanitate & doctrina.* SCHEFFERUS.

(8) *Heus inquit*] Nob. *Heinſius* hunc verſum ita corrigit: *Heus ſi, inquit, linguam vis meam præcludere.* Optime: poſſet tamen illud *vis* interrogative accipi. Sic *Curt. lib. 9. c. 3. fratres agnoſcent ergaſtuli detrimenta?* Idem: *tolerabimus quæ armatos fatigaverunt?* pro, agnoſcentne, tolerabimusne? SCHEF.

(9) *Præcludere*] Supra fab. 2. *Vocem præcludit metus.* Ovid. 2. Metam. 658. *Vocisque meæ præcluditur uſus.*

(10) *Latrem pro re domini*] Cuſtodienda ſcilicet, ac conſervanda. Quomodo *infra lib. 3 c. 3. pro vita rogant.* SCHEFFERUS.

(11) *Benignitas*] id eſt, liberalitas; vide plurima de hoc vocabulo apud Lambin. ad Horat. 1. Od. 17. Terentius Adelphis dixit, *ſubitam largitatem*, ut notat Axenius.

(12) *Vigilare*] Curam & ſollicitudinem denotat. *Plautus in Rud. Act. 4. ſc. 2. Vigilare decet hominem, qui vult ſua tempore conficere officia.* SCHEF.

(13) *Facias lucrum*] Nequid furto lucreris. Optime; ita *Plautus* iterum in *Merc. Prologo; venditi ex ſententia, lucrum ingens facio.* SCHEFFERUS.

(24) FAB. XXIV.

Rana rupta & Bos.

INops [1] potentem dum vult imitari perit.
[2] In prato quodam Rana conſpexit Bovem,

Et

(1) *Potentem*] Refertur ad divitias hoc loco, ut vel oppoſitio indicat. Sic uſurpavit *Terentius Eunuch. A. 2. ſc. 3. Quis eſt tam potens cum tanto munere*, & *Horat. Car. 1. Od. 10.*

--- nec potentem amicum largiora flagito.

Plautus addit, *auro* in *Epid. A. 1. ſc. 2. Eſt Euboicus miles locuples multo auro potens.* SCHEF.

(2) *In prato quodam*] *Heinſius*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Et 3 tacta 4 invidia tantæ magnitudinis,
Rugoſam inflavit pellem: tum 5 natos ſuos
Interrogavit, an bove eſſet 6 latior.
Illi negarunt. Rurſus 7 intendit cutem
8 Majore niſu; & ſimili quæſivit modo,
9 Quis major eſſet. Illi 10 dixerunt Bovem.
Noviſſime indignata, dum vult 11 validius
12 Inflare ſeſe, rupto 13 jacuit corpore.

FAB.

ſius mallet *quondam*, ut *cap.* 6. *uxorem quondam* &c. SCHEFFER. Adſcripſit etiam Vir Nobiliſſimus libro ſuo forte legi debere *in prato eodem*.

(3) *Tacta*] Elegantiſſime, pro commota, de perturbatione ſubitanea. Plane ad eundem modum *Lucanus lib.* 9. Et *Lucretius lib.* 1. *nec tangitur ira*. Similia & *Livius* habet. SCHEF.

(4) *Invidia*] Senſu activo, quo nempe illa eam invidebat. Quomodo *Cicero* 1. *Epiſt. fam.* 1. *Religionis calumniam malevolentia, & illius regiæ largitionis invidia comprobat.* SCHEF.

(5) *Natos ſuos*] Sic lib. 2. fab. 4. *Magno in periculo ſunt nati tui*, & 3. 15. *Fraudatque natos lacte.* AXENIUS.

(6) *Latior*] Mallem *altior*, nec enim de latitudine laborabat. SCHEFFERUS.

(7) *Intendit*] Id eſt, inflando auget & diſtendit. Propert. 1. Eleg. 14. *Et nemus omne ſatas intendat vertice ſilvas.* Vid. Sciop. veriſimil. 3. c. 4.

(8) *Majore niſu*] Virgil. 3. Æneid. 1. *Tertia ſed poſtquam majore haſtilia niſu Aggredior.*

(9) *Quis major eſſet*] *Quis* pro πότερος, quomodo apud Apulej. 11. Mileſ. *Ut ne Deus quidem Delphicus ipſe facile diſcerneret, duobus nobis jacentibus, quis* (id eſt uter) *eſſet magis mortuus.* Ita Matthæus 9: 5. & 21: 31. Ubi videri poteſt Pricæus. AXEN.

(10) *Dixerunt Bovem*] Vaticinium inſuper uni tribuit Anon. fab. 21. PRASCHIUS.

(11) *Validius*] Vide ſupra ad f. 19. Heinſius hic mallet *valdius*.

(12) *Inflare ſeſe*] Trimalcio iracundus de Fortunata conjuge ſua, in Fragmento Traguriano: *Inflat ſe tanquam rana.* AXENIUS.

(13) *Jacuit*] Uſurpatur de iis, qui violenta morte pereunt. Vide *Virg. l.* 5. *Æn.* & locis aliis. *Senec. Troad. v.* 224. *Et cauſa litis regibus Chryſe jaces.* Hinc *jacentes* pro occiſis apud *Corn. Nep. Thraſ.* 2. *Neminem jacentem veſte ſpoliavit.* Imo de cadaveribus in univerſum, & proprie. *Fabius decl.* 2 *Tu jaces, & in cadaveris ſimilitudinem uſque reſoluta es. Tertullianus de Anima c.* 40. *Corpus, quale ante vitam jacuit, & quale poſt vitam jacebit.* Cæterum hoc loco cum riſu quodam uſurpatur, ſimul atque exprobratione, eleganter: Quomodo mox c. 28. *o canis, merito, jaces.* SCHEF. His adde quæ Axenius plurima conſtipat.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

(25) FAB. XXV.

Canis & Corcodillus.

COnſilia qui dant prava cautis hominibus,
Et perdunt operam, 1 & deridentur turpiter.
Canes currentes bibere 2 in Nilo flumine
3 A Corcodillis ne rapiantur traditum eſt.

Igi-

(1) *Et deridentur*] Neſcio annon Noſter ſcripſerit *ridentur*. SCHEF.

(2) *In Nilo*] *Rittershuſius* malebat, *e Nilo*. Quid, ſi propius ſcripturam veterem, dicamus *ex Nilo* legendum? Sed poſſet quis fortaſſe retinere vulgatum, & illud *in Nilo* referre non ad antecedens *bibere*, ſed ſequens *Crocodilus*, ut ſint *Crocodili in Nilo*, qui ibi degunt, aut habitant. Niſi plane cenſeamus, *bibere in Nilo* dici, ſicut *bibere in poculo*. *Martialis lib.* 14. in Pocula archetypa.

Primus in his Mentor, dum facit illa bibit.

Florus lib. 3. *c.* 4. *Bibere in oſſibus capitum*; Similiter *bibere in auro* dixit *Seneca* poëta, cujus locus à *Freinshemio* indicatur. Hæc ſcripſeram, cum me firmat ὁ πάνυ *Gronovius* per literas, iſtis verbis: *Bibere in Nilo, mirifice me delectat, accipit enim, ut apud Florum, bibere in oſſibus capitum. Martialis l.* 8. *c.* 6. *Hæc propinavit Bitiæ pulcherrima Dido, in patera. Idem lib.* 10. *cap.* 49. *Marce, vis in auro? l.* 21. *D. de aur. arg. Argentum in quo bibi poſſit.* Hæc *Gronovius*. Quibus addo nunc & interpretem veterem bibliorum *Geneſ. cap.* 44. *Scyphus, quem furati eſtis, ipſe eſt, in quo bibit dominus meus.* Et *lib.* 3. *Eſræ c.* 3. *v.* 6. *dabit illi rex in auro bibere.* SCHEFFERUS. (Sic ἐν κέρατι πίνειν græce dici docet Muncker. ad Hygin. fab. 274.) De Nilo, quem Ægyptii dixerunt *Nun*, Æthiopes *Sirin*, Romani *Melonem*, præter Herodotum, Dionem, Strabonem, Plutarchum (ſi is eſt auctor libri περὶ ποταμῶν, nam id controverſum, ajente Ph. Jac. Mauſſaco, negante Th. Reineſio) agit Heliod. Æthiop. 2. & 9. Lucretius lib. 6. Lucan lib. 10. & ſexcenti alii. De Nili chomatis l. 10. D. de extraord. crimin. PRASC.

(3) *A Crocodillis*] Ex hoc loco Phædri probatur ſcriptum olim Græce κρωκόδειλος ut κροκόδειλος. Neque enim me moveant Etymologiæ Euſtathii, & aliorum, quas ſi refellerem, otioſus haberer. Quidni etiam hic vitilitigator Schoppius ignorationem legum metricarum Phædro objecit? FABER. Fallitur Faber ut

Igitur cum currens bibere cœpiſſet canis,
Sic Corcodillus: [4] quamlibet [5] lambe otio,
[6] Accede, pota [7] leniter, & [8] noli dolos,
Inquit, vereri. At ille, facerem [9] mehercule,
Niſi eſſe ſcirem carnis te cupidum meæ.

FAB.

ut Gudius doctiſſime in notis oſtendit, cujus nos emendationem, ut certiſſimam in textum recepimus, quam & Heinſius in V. C. Pithœi fuiſſe margini adſcripſit.

(4) *Quamlibet lambe ocyus*] Scripſerat auctor, *quam* (pro *quantum*) *libet*, *lambe: otium eſt*. PRASC. Pro *quantum libet. Cicero pro Cælio: Quam velit, ſit potens.* Sic *Terentius Hecyra A.* 4. *ſc.* 4. *Ocyus*] Referendum eſt ad ſequens *accede*, a quo perperam commate divulſit *Rittershuſius*, continetque adhortationem. Quomodo apud *Plautum in Mercatore* legitur, *abi ocyus*. Malebat *Praſchius*, *otium eſt*, citra neceſſitatem ut opinor. Cæterum hunc locum ita edidi, ſecutus veteres editiones. *Rigaltii* poſtrema, pro *ocyus* habet *otio*, verſumque ſequentem penitus omittit, & in tertio pro *inquit* præfert *Noli*, nimis temeraria correctione. SCHEF. Lege cum veteri codice *otio*. Petron. Fragm. Tragur. *Phialam otio belle correxit.* HEINSIUS.

(5) *Lambe*] Lege *lambere*. Secunda in *lambere* eſt diſſimulanda antiquorum more, quaſi eſſet *lambre*. Ita poſt fabul. LXXIII. *periculo* in dimenſione eſt biſyllabum. Ita *Arunculeia* quadriſyllabum eſt apud Catullum. Sic *copulatam* apud Lucretium 6. 1085. BUCHNERUS. Interim non video cauſſam, cur non melius quadret huic loco, *lambe*, quam *lambere*. FREINSHEMIUS.

(6) *Accede*] Legi poteſt *age crede*, ut ſupra fab. I. *age hanc bidenti*, vel *huc cede*. HEINSIUS.

(7) *Leniter*] Tarde, abſque feſtinatione. Opponitur, *celeriter*. SCHEFFERUS.

(8) *Noli*] Serio & vehementer negat. *Cicero in ep. ad Att. Noli putare, me quidquam maluiſſe, quam ut mandatis tuis ſatisfacerem.* SCHEFF.

(9) *Mehercule*] Formula jurantis elliptica, ut fere fit in talibus; tota eſt: *Ita me hercule juva.* Scio, alios aliter judicare; ſed hanc ſententiam veriſſimam exiſtimo. SCHEFFERUS.

Mul-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

(26) FAB. XXVI.

Vulpis & Ciconia.

NUlli nocendum; ſi quis vero læſerit,
1 Multandum ſimili jure fabella admonet.
Vulpes ad cœnam dicitur Ciconiam
Prior invitaſſe, & illi 2 in patena 3 liquidam
4 Poſuiſſe 5 ſorbitionem, quam nullo modo

Gu-

(1) *Multandum*] Scilicet, *eum eſſe fabula admonet.* Vide *ſupra cap.* 4. *Multandus* autem, pro *puniendus* quovis modo. SCHEFFER. Lege *mulcandum.* HEINSIUS.

(2) *In patina liquidam*] *Urſinus* corrigit, *ei liquidam in patina. Veteres* habuerunt, & *ei liquidam in patena. Patenas* pro patinis dixit quoque *Columella* Sic enim legi *in Cod. MS.* poſt *Budæum* etiam *Sylburgius* notavit. SCHEF. Rimicius *in Cathino.* NEVELET. Lege *in patena liquidam.* Prima in *liquidam* producta. HEINSIUS. Sic *Patenam* vocat alveum in quo hordeum Equis apponitur, Vegetius Art. veterin. 1. c. 56.

(3) *Liquidam*] Abundat eleganter, quia licet omnis liquida ſit ſorbitio, hæc tamen fuit maxime, eoque fine vulpes ipſam appoſuit. SCHEF.

(4) *Poſuiſſe*] Proprie de ferculis, i. e. *appoſuiſſe*, ita *infra lib.* 5. *c.* 5. *Ovid. l.* 4. *Faſt.*

Mox epulas ponunt, liquefacta
coagula lacte.

Adde, quæ notavimus non ita pridem ad *Petronii* fragmentum Tragurianum *pag.* 12. SCHEFF. Vide Heinſ. ad Ovid. art. amand. 1. ℣ 231. & Servium ad Virg. 1. Æneid. 706.

(5) *Sorbitionem*] Sorbitio pro eo quod ſorbetur. In Gloſſario ῥόφημα ſorbicina, ſorbitio. Perſius Satyr. 4. 2. de Socrate: *Sorbitio tollet quem dira Cicutæ.* Cæcilius Hymnide: *Sive ſuam ſenectutem ducat, utique ad ſenium ſorbitio*; ubi *ſorbitio* ἁπλῶς pro hauſtucicutæ, notante Caſaubono ad d. l. Perſii. Plautus Pſeudolo: *Quia ſorbitione faciam ego te hodie mea, item ut Medea Peliam concoxit ſenem.* Columella 6. 9. *Factaque ſorbitio per cornu infunditur.* Sorbitionis præterea voce uſi ſunt Scribonius Largus compoſitionum medicarum cap. LII. & LIV. & Celſus lib. 2. cap. 25. & 30. & alibi *liquida ſorbitio* legitur apud Catonem de R. R. tit. CLVII. AXENIUS.

(6) *Re-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Guſtare eſuriens potuerit Ciconia:
Quæ vulpem quum [6] revocaſſet, [7] intrito cibo
Plenam [8] lagonam poſuit: huic roſtrum inſerens

Sa-

(6) *Revocaſſet*] Viciſſim vocaſſet. *Nonius: Revocare, poſitum per vices, mutuo vocare. Varro, ſexag. Qui nobis miniſtrarunt pueri diebus feſtis cicer viride, qui nos provocare cum audeant, nos illos revocare timemus. Tullius pro Sex. Roſcio: Domum ſuam iſtum non fere quiſquam vocabat. Nec mirum, qui neque in urbe viveret, neque revocaturus eſſet.* Verbum eſt ad convivia pertinens. Bene *Dio. Gothofredus* ad prædictum locum *Tullii. Eſt revocare, eum, a quo hilari convivio acceptus fueris, viciſſim invitare.* SCHEFFER. *Vocare & revocare*, verba conviviorum ſunt Plauto, & aliis; unde illud Catulli:

Quærunt in triviis vocationes.

Hinc Plutarcho δείπνων κλήσεις. Hinc ſervi *vocatores* in eam rem, apud Plinium Secundum Græcè δειπνοκλήτορες, & ἐλέατροι; qua in voce emendandus Heſychius, apud quem vulgo legitur, ἐλέατοι, male. Quod autem hic Phædrus dicit *revocare*, id proprie dixit D. Lucas ἀνακαλεῖν, cap. XIV. quod verbum an alibi reperiri poſſit, dubito. FABER. Adde his quæ adducit Axenius.

(7) *Intrito cibo*] Plene ac proprie, quod alias ſimpliciter *intritum* dicitur, fiebatque ex comminuto pane, macerato lacte, addito nonnunquam allio, caſeo, & ſimilibus, unde & *alliatum*, & *moretum* vocabatur. Sic *Donatus* ad illud *Terentii: tute hoc intriviſti*, ubi de moreto ſeu alliato exponit: *proprie intrita dicitur hujusmodi cibus. Varro l. 2. de R. R.* de cibo canum agens: *Nec non ita panem ordaceum dandum, ut non potius eum in lacte des intritum.* Vocem culinariam eſſe patet. SCHEFF. Vide de intrito cibo Salmaſ. exercitation. Plin. p. 269. Et ad Vopiſc. Aurelian. c. 46. ubi putat eſſe ex vino, vel poſca vel aqua, quibus intritus & friatus panis, & diſtingui a *moreto* & *alliato*, græceque dici ἐμβροχήν. Salmaſium vero reprehendit Neapolis ad Ovid. 4. Faſtor. v. 367. qui Donati ad Terent. Phorm. 2. 2. interpretationem defendit quem vide. Ut & Valeſ. ad Harpocrat. in voce ἐνθρυπτὰ. Et Caſaubon. ad Athen. p. 922. Scalig. collect. ad Varron. p. 46.

(8) *Lagenam*] Monuit V. C. Nicol. Rigaltius in veteribus libris legi *Lagonam*. Videlicet hic itidem factum eſt ut in aliis nominibus Græcis, in queis Y in O converſum fuit. Ita νὺξ, nox, μύλα (quod Doricum pro μύλη) *mola*, ita ex λάγυνος & λαγύνιον, quæ Pollux & Etymologus agnoſcunt, fit *Lagona* & *Laguna*, quod poſterius video ex Marmoribus afferri. Gruter. in Inſcript.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

9 Satiatur ipſa, at torquet convivam fame:
Quæ quum 10 lagonæ fruſtra collum lamberet,
11 Peregrinam ſic locutam volucrem accepimus:
12 Sua quiſque exempla debet æquo animo pati.

FAB.

ſcript. p. DCCLXXVIII. L. TROPHIMUS AUG. LIB. A VESTE. ITEM A LAGUNA. FABER. Ita edidit *Rigaltius*, ac, *Lagenam*, *lagonam*, & *lagunam* ait reperiri: *Faber* optime, ſicut a Græco νὺξ, Latinum *nox*, a μύλα, *mola*, pariter a λάγυνος *lagona*, factum oſtendit. SCHEF. Vitreum vas ſubſtituit Anonymus, bona ratione, fab. 33. PRAS.

(9) *Satiatur ipſa, & torquet*] Scribo: *at torquet.* Elegantius ſane hoc. Similiter Accius Telepho:

Nam ſi a me regnum fortunæ atque opes
Eripere quivit, & virtutem nequivit.

Lego: *at virtutem n.* Quem locum in animo habuit Virg. 2. Æn.

- - - Nec ſi miſerum fortuna Sinonem
Finxit, vanum etiam mendacemque improba finget. SCHOP.

Schoppius præoptet legere, *at torquet*: quod mire aures adſpernantur. PRASCHIUS. *Schoppius*, *at torquet*, quod non ſine ratione *Praſchius* ait aſpernari aures. *Torquere* hic eſt, ægre alicui facere. Ita *Cicero*, *torquere expectatione* dicit in *Ep. ad Atticum*. SCHEF. Martialis: *Aut torſit lenta triſtia fata fame*. AXENIUS. Heinſius legit: *Satiatur ipſa: torquet convivam fame.*

(10) *Lagonæ collum*] Reliquas ejus partes, auriculam & ventrem ſuggerit Sympoſ. Ænigm. 100. PRASC.

(11) *Peregrinam*] Pro *peregrinante*, ſicut *feſtina* pro *feſtinante*, quæ quotannis peregre abire ac reverti ſolet. Non ſatis circumſpecte *Rigaltius* ad hunc locum adduxit verba *Pacati*, quibus loquitur de *peregrini aeris volucri*. Nam illa non eſt talis, nec ſic a *Pacato* uſurpatur, ſed ea, quæ ex terris peregrinis ad convivia & luxum petitur, quod notandum, ne quis forte fallatur. Cum præſertim ne interpres quidem Gallicus hac parte fuerit ſatis cautus. SCHEF. Petronius *Ciconia etiam grata, peregrina, hoſpita*, &c.

(12) *Sua quiſque*] Active, quæ quis ſtatuit in alios. *Pati*] Eleganter, *pati exemplum*, quia ſæpe pœnam & ſupplicium notat, quo reſpicitur hac formula. SCHEFFERUS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

(27) FAB. XXVII.

Canis & Theſaurus & Vulturius.

HÆc [1] res avaris eſſe conveniens poteſt,
Et qui [2] humiles nati dici locupletes [3] ſtudent.
Humana [4] effodiens oſſa, [5] theſaurum canis
Invenit, [6] & violavit quia Manes Deos,
[7] Injecta eſt illi divitiarum cupiditas,
Pœnas ut [8] ſanctæ Relligioni penderet.
Itaque aurum dum cuſtodit, oblitus cibi
Fame eſt conſumtus; quem [9] ſtans [10] Vulturius ſuper
Fer-

(1) *Res*] Fabulam & fabellam, & narrationem, & exemplum alias vocat. Sed & ſic *ſupra cap.* 14. *Hac re probatur* &c. SCHEFFERUS.

(2) *Humiles*] Opponuntur hic locupletibus, nati in humili & tenui fortuna: pauperes. Sic videtur & *Cicero* uſurpaſſe *de Off.* 1 1. ubi plura. SCHEF.

(3) *Student*] Terent. Hecyr. 2. 1. *ut omnes mulieres eadem æque ſtudeant*; ubi Donatus: *majoris operæ eſt ſtudere quam velle.* AXENIUS.

(4) *Effodiens*] Cibi ſcilicet gratia; oſſibus enim delectantur. Hinc illud apud *Arnobium lib.* 7. *cum imponerent canes oſſa*, altaribus ſcilicet, honorantes rebus, *quibus ali moris eſt illis*, ut præceſſerat, & apud noſtrum *infra* 3. *c.* 8. de menſa *ſua dat oſſa dominus.* SCHEF.

(5) *Theſaurum*] *Thenſaurum* V. C. Pith. HEINSIUS.

(6) *Et violavit*] Majori emphaſi legeretur, *At violavit.* SCHEF. *Violat* V.C. Pith. HEIN. Forte ſcriptum fuit *violât* pro *violarat.*

(7) *Injecta*] Valde eleganter, velut a Diis in reſpectu ad ultionem, malique ipſius gravitatem, ſub quo quaſi onere incedebat, *Cornel. Nep. Dion. c.* 3. *Quod factum omnibus maximum timorem injecit.* SCHEFFERUS.

(8) *Sanctæ religioni*] Jure manium, & auctoritate legum ſtabilitæ. *Ulpian* 9. *ff. de Diviſ. Re. Quod ſanctione quadam ſubnixum eſt, id ſanctum eſt, etſi non ſit Deo conſecratum. Relligioni*] Relligionem vocat grandius, religioſam rem, ut ſolet etiam in aliis. Intelligit autem ſepulchrum. Vide *Kirchman de Funeb.* 3. 22. SCHEF.

(9) *Stans ſuper*] De eo, qui ſtare in cadavere cœperat, laniaturus illud. Nam eſt *ſtans ſuper eum*, collocans ſeſe. *Der ſich auff ihn*

Fertur [11] locutus: O Canis [12] merito jaces,
[13] Qui concupiſti ſubito [14] regales opes,
[15] Trivio conceptus, & [16] educatus ſtercore.

ihn ſtellte. Fab. Decl. 12. *Velut infauſtæ aves ſupra expirantes ſtamus.* Adde *lib.* 11. *cap.* 2. SCHEFFERUS. Lib. 2. 1. *Super juvencum ſtabat dejectum Leo.* AXENIUS.

(10) *Vulturius*] Vultur. Lucilianum verbum, de quo *Chariſius lib.* 1. *Plautus* quoque *in Trucul. Jam quaſi vulturii triduo prius prædivinabant.* SCHEFFER. Vide plura apud Axenium.

(11) *Locutus*] Forte *jocatus.* HEINSIUS. Vide infra fab. 59.

(12) *Merito jaces*] Fabula ultima h. l. *Merito plectimur.* De jacendi verbo plura ad fab. 24. AXENIUS.

(13) *Qui*] Lege *quia.* HEIN

(14) *Regales opes*] Majores quam privatas, & tibi competen tes, maximas. Sic *Horat. l. ep.* 12 SCHEF. Juſt. 2. 15. *Caſtra re ferta regalis opulentiæ.*

(15) *Trivio*] Præpoſitione o miſſa, pro *in trivio.* Sic *infra c* 29. *poſuit nido.* SCHEFFERUS.

(16) *Educatus ſtercrre*] Nutritus, vide, quæ notamus *infra lib.* 4. *c.* 18. SCHEF. In triviis enim omnes ſordes & purgamenta abjiciebantur. V. Erhard. ſymb. in Petron. Auſon. Epigr. 72.

(28) FAB. XXVIII.

Vulpis & Aquila.

[1] QUamvis ſublimes debent humiles metuere,
Vindicta docili quia [2] patet ſolertiæ.

Vul-

(1) *Quamvis*] Licet ſint ſublimes aliqui, tamen &c. Num potius *quamvis* hic eſt, *quantumvis?* quomodo apud *Plautum: Quamvis ridiculus eſt, ubi uxor non adeſt;* & *Varronem* 2. *de R. R. Lucianus, Senator, homo quamvis humanus & jocoſus introiens.* SCHEFFER. *Quamvis* hic valet *admodum, valde.* Plautus Pſeud. 4. 7. *Quamvis pernix eſt.* Livius 1. 4. *Poſſe quamvis langui-da mergi aqua infantes.* V. Schot. 2. obſerv. c. 36.

(2) *Patet ſolertia*] Forte *ſolertiæ.* PRASCH. Ita *Cicero pro Balbo, præmia patere* uſurpavit. *Injurioſum eſt, his præmiis excluſos eſſe fideliſſimos ſocios, quæ pateant ſtipendiariis, pateant hoſtibus,*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Vulpinos catulos Aquila quondam 3 ſuſtulit,
Nidoque 4 poſuit pullis 5 eſcam ut carperent.
Hanc 6 perſecuta mater, 7 orare incipit,
Ne tantum miſeræ 8 luctum importaret ſibi.
Contemſit illa, tuta quippe ipſo loco.
Vulpes ab ara rapuit 9 ardentem facem,

To-

ibus, pateant ſæpe ſervis. SCHEF.

(3) *Suſtulit*] Proprie de raptu ium, quia ſecum tollunt in blime. Ex *Virgilio l. 4. Æn.*

Qualis ubi aut leporem, aut candenti corpore cygnum
Suſtulit, alta petens pedibus Jovis armiger uncis. SCHEF.

(4) *Poſuit*] Dixi *ſupra c.* 27. ſt *pullis*, comma eſt ſcribenm. Nam cohæret cum *poſuit* ſuprà: *illi liquidam poſuiſſe rbitionem.* SCHEF. Forte *apſuit.* Sic *appoſitæ dapes.* HEINS.

(5) *Eſcam ut carperent*] Pro, *s*, quo eſca eſſent. *Carpere* eſt, *ſcerpere*, uſurpaturque de cibo, ut vel ex titulo *carptorum* ad *Juvenalem Sat.* 9. *v.* 16. inlligimus. *Ovid.* 3. *Amor.*

Carpe cibos digitis, eſt quiddam geſtus edendi. SCHEF.

ege *carperet.* HEINSIUS.

(6) *Perſecuta*] Notat ſollicidinem, & feſtinationem. *Ter. horm. Act.* 3. *ſc.* 3. *Quoquo hinc portabitur terrarum, certum eſt rſequi.* SCHEFFERUS.

(7) *Orare incipit*] Φιλοσοφιῶς. Bellum præcedere debet arigatio. Apud Camdenum lego liſt. Eliſ. P. III. p. 364. *Chriſtiai non eſt, nec jure gentium li-r, indictas inimicitias exercere, bellum gerere, priusquam ille, a quo injuria eſt orta, moneatur illatam injuriam reſarcire, & ab injuria abſiſtere.* Non repeto dicta Grotio I. B. & P. 3, 2, 8. Alb. Gentili I. B. 2, 1. Lipſio Pol. 5, 4, 13. PRASCHIUS.

(8) *Luctum importaret*] Afferret. Ita plane *Cicer. ægritudines importare* dixit 4. *Tuſ. & pro Sext. Tantam importare meis defenſoribus calamitatem.* SCHEF.

(9) *Ardentem facem*] Puto otioſum vel παρέλκον eſſe epitheton. Magis mire Propert. de Amore:

Nam tibi non tepidas ſubdidit ille faces. SCHIOPPIUS.

Puto, inquit Schoppius, otioſum vel παρέλκον eſſe epithetum. Sed fallitur iterum Olympius grammaticorum; fax enim nil aliud eſt quam fuſtis inciſus & ita comparatus, ut flammam, ſi ita uſus poſtulet, concipere poſſit. Saltem meminiſſe illius debuerat, quod à Virg. in 1. Georgicorum ſcriptum eſt:

Ferroque faces inſpicat acuto.

Ejuſmodi ligna olim apud Græcos γράβια vocabantur, ut oſtendit apud Athenæum Seleucus, quod & apud Euſtathium legere eſt pag. M D LXXI. editionis Romanæ FABER. Scioppius otioſum putat epitheton. Mendoſe,

F uc

Totamque flammis arborem circumdedit.
[10] Hoſti dolorem damno miſcens [11] ſanguinis.
Aquila ut periculo mortis eriperet ſuos,
Incolumes natos ſupplex vulpi tradidit.

ut opinor. etſi abeſt etiam ab Anon fab. 13. Niſi vero fax extincta deſinit fax eſſe. Atqui Naſo Amor. 3. 9. *Et fractos arcus & ſine luce facem.* Quid? quod ne proprie quidem fax hoc loco dicitur. Nihil enim aliud auctor vult, quam divinus Parthenias Æn. 12.

Obvius ambuſtum torrem Charinæus ab ara
Corripit. PRASCHIUS.

Hyginus fabula 122. *Truncum ardentem ex ara ſuſtulit.* Vide plura exempla apud Axenium. Heinſius mavult tamen *ardenti* ut reſpondeat τῷ *ara.*

(10) *Hoſti dolorem damno miſcens ſanguinis*] Lege *Hoſtis.* PRASCHIUS. Translatum a conviviis, in quibus miſceri potus dicitur qui apparatur aliis, ſicut apud *Ciceronem de Fin. Miſcere mulſum alteri* dicitur. Et ſic ille ipſe *Cicero in Catilin.* 4. *Ego magnum in republ. verſari furorem, & nova quædam miſceri & concitari mala jam pridem videbam.* SCHEFFERUS. Lege: *Hoſti doloſe damnum ſanguinis ciens.* Ita fabula 35. *Doloſe tota ſe condidit cavo.* Vellej. Paterc. 1. 2. *rixam ciens*, ut recte Burrerius. In vetuſto Codice erat, *rixam neies.* HEINSIUS. Aſcripſerat etiam Codici ſuo Heinſius legi poſſe: *Hoſti dolorem damno ulciſcens ſanguinis.* Et Ovidii locum adſcripſerat: *Quæ proprii damno ſanguinis ulta virum eſt.* Sed poſtea eam conjecturam induxit. Ita & Valerius Max. lib. 2. c 10. 2. dixit *dolorem ulciſci.*

(11) *Sanguinis*] Prolis, pullorum. Notum eſt. SCHEFFER. Sic ſæpe Valerius Maximus. Imprimis lib. 5. c. 9 & 10. HEINS. Vide allegata ab Axenio.

(29) FAB. XXIX.

Aſinus irridens Aprum.

PLerunque ſtulti riſum dum captant [1] levem,
Gravi [2] deſtringunt alios contumelia,

(1) *Levem*] Exiguum, parvum. SCHEFFERUS.

(2) *Deſtringunt*] Verbum balneorum quo utuntur, ad ſignificationem deterſionis, quæ fit ſtrigili, & deſcribitur a *Mercurial.* 1. *Gym.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Et ſibi [3] nocivum concitant periculum.
Aſellus apro cum fuiſſet obvius:
Salve, inquit, [4] frater. Ille indignans repudiat
[5] Officium, & quærit cur ſic [6] mentiri velit?

Aſi-

Gym. cap. 8. Hinc ad frictiones transfertur, quæ fiunt acrimonia verborum. *Ovid.* 2. *Tr.*

Non ego mordaci diſtrinxi carmine quenquam.

Ubi tamen pro *diſtrinxi*, politiſſima *N. Heinſii* editio, quam munere ipſius poſſideo, *deſtrinxi* habet, ut in noſtro legitur. Adde *inſ. lib.* 4. *c.* 6. SCHEFFERUS.

(3) *Nocivum*] Nocens, noxium damnoſum. Sic *Ovid. in Remed. v.* 45. ubi vide notas *Heinſii* accuratiſſimas. SCHEFFERUS.

(4) *Frater*] Notum illud Horatii, Epiſt. lib. 1.

- - - - *Frater, Pater, adde*
Ut cuique eſt ætas, ita, &c.

FABER.

(5) *Officium*] *Officium* aliquando eſt quod Gallice dicimus *la cour*, ut *faire ſa cour*. Plin. lib. epiſt. v. *Paucos poſt dies ipſe me Regulus convenit in Prætoris officio*, Gallicè, *eſtant allé faire ma cour, &c.* ad quem locum adſcripta eſt interpretatio, ſed improbanda, (an potius, inquit ſcholiaſtes, quod tunc ego in prætura officium prætoris agerem) Neque vero hæc a Catanæo Viro docto ſcripta arbitror, ſed eſſe à ſcioli alicujus manu, qui alienum opus inquinarit. Apud Juvenalem autem,

- - - *Et præcedentia longi*
Agminis officia,

Pro iis ſumitur qui officium faciunt potentioribus, eos ſalutant, deducunt, &c. apud Phædrum autem in Prol. lib. III.

Momentum ut hora pereat officii tui,

Debet explicari de officioſa divitum, magiſtratuum, & principum ſalutatione, licet ab elegantiſſimo Interprete aliter intellectum; ſed οὐδεὶς φθόνος. Ita apud Horatium in Epiſt. ubi de Ariſtippo:

Officium facio; - - -

Gallicè, *je fais ma cour aux Grans.* At vero in hac fabula *officium* nil aliud eſt, quam quod dicimus, *civilité de paroles*, vel *compliment.* FABER.

(6) *Mentiri velit*] Τὸ *velit* eleganter ſupereſt. Niſi deſtinatum animi conſilium argui dixeris. Nepos 17, 4, 1. *Cujus exemplum utinam Imperatores noſtri ſequi voluiſſent.* PRASC. Nec abundat, nec deſtinatum conſilium denotat, quod vult *Praſchius*, ſed eleganter arguit impudentiam. Plane ſicut *Germani* dicunt: *wie magſt du doch dieſes thun?* SCHEFFER. Increpationem innuit, ut de ſimili hujus verbi uſu docuit Schefferus de re vehiculari. lib. 1. c. 17.

 (7) De-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Aſinus [7] demiſſo pene: ſi ſimilem negas
Tibi me eſſe, certe ſimile eſt [8] hoc roſtro tuo.
Aper cum vellet facere [9] generoſum impetum,
Repreſſit iram: [10] Et, facilis vindicta eſt mihi:
Sed inquinari nolo [11] ignavo ſanguine.

FAB.

(7) *Demiſſo pene*] Optime. Priores habebant, *demiſſis pedibus*, quod eſt nihili; *demittere* hic eſt promittere, exertum ſcilicet. SCHEFFERUS. Reliquit hæc pudentior Anon. fab. 11. PRAS. Ita Veget. artis Veterin. 2. c. 53. de jument. *Corpus ejus calebit, venæ etiam extabunt, natura ſubmiſſa erit.*

(8) *Hoc roſtro tuo*] *Hoc*, id eſt, penis, *roſtro* autem, propter eminentiam glandis. Hactenus enim inter ſe conveniunt optime. Sed hæc fœda. Illud *hoc* cum ſono eſt pronunciandum, nam habet vim demonſtrantis, & velut digitum intendentis. SCHEFFERUS.

(9) *Generoſum*] Dignum genere ac ortu ſuo. *Cicero in Bruto: voce, motu, forma quoque magnifica & generoſa.* Sic *generoſi diſcipuli* apud *Cornel. Nep. vita Att. c.* 1. SCHEFFERUS.

(10) *Et facilis*] Elegantiſſimus *Cuperus lib. 2. obſerv. c.* 20. ſcribendum putat, *En facilis*, me invito quidem. Nullam enim illud *en* hic habet elegantiam, quam ipſe putat, imo plane otioſum eſt. Ut enim habeat elegantiam, neceſſe eſt, ut aliquid demonſtret. At hic nil demonſtrat. Voluit enim tantum facere impetum aper, non fecit. Quod ſi feciſſet, in medio tamen illo impetu, & cum jam diſcerpere potuiſſet aſinum, cohibuiſſet ſeſe, tum fuiſſet locus illi *en*, quaſi diceret: vides, te eſſe in poteſtate mea. Nunc cum nihil tale de apro dicatur, nil mutandum cenſeo in recepta lectione. SCHEF. *En* tamen & Heinſius libro ſuo adſcripſit. Cum Scheffero quoque idem ſentit Vir Clariſſimus Perizon. ad Sanct. Minerv. lib. 4. de ellipſi, qui plurimis familiarem hanc τȢ *dixit* ellipſin oſtendit.

(11) *Ignavo*] Ignavi animantis ſanguine. *Ignavus* autem hic imbellis, invalidus: Ita *ſupra c.* 21. SCHEFFERUS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

(30) FAB. XXX.

Ranæ metuentes taurorum prælia.

1 HUmiles laborant, ubi potentes diſſident.
Rana in palude 2 pugnam Taurorum intuens,
Heu, quanta nobis inſtat pernicies! ait.
Interrogata ab alia, cur hoc diceret,
De 3 principatu cum decertarent gregis,
Longeque ab illis degerent vitam boves;
4 Eſt ſtatio ſeparata, ac diverſum genus,

Sed

(1) *Humiles laborant*] Id eſt, affliguntur & periculis obnoxii ſunt, Petron. Fragm. Tragur. *Populus minutus laborat, nam iſtæ majores maxillæ ſemper Saturnalia agunt.* AXENIUS.

(2) *Pugnam taurorum*] Hæc pugna maxime ſub coitus tempore fieri ſolebat, cum tauri, qui antea ſoli ac ſeparati a vaccarum commercio paſci ſolebant, quod ἀτιμαμελεῖν Græci dicunt, furore perciti, de vaccis certabant. Vide Eraſm. in adagio: *Abiit & bos in ſylvam*, ubi erudita multa de tauris congerit.

(3) *Principatu gregis*] *Principatus gregis*, eſt principatus ſeu regnum in gregem, vide *ſup. ad* 16. *Grex* hic de armento, ſive bobus. Et ſic *Cicero*, aliique. Pro, *cum illi certarent*, ſcribit *Heinſius, cum decertarent*, id quod amplector. Sic *lib.* 5. *c.* 2. *qui depugnaverat.* SCHEFFERUS.

(4) *Natio, ait, ſeparata*] Putabam primum metri cauſſa legi poſſe: *Eſt ratio ſepar, ait, ac div. g.* Sed nunc in viſa conjectura tua acquieſco. SCHOPP. Vivendi. Id eſt, lex vivendi. Nam a *ratus ratio.* PRASCHIUS Sc. alter, reſpondens. Subaudiendum autem hic *quidem*, cui reſpondet mox, *ſed pulſus. Natio* quoque eleganter de bobus, Feſtus ſive Paulus: *in pecoribus quoque bonus proventus fœturæ, bona natio dicitur. Scaliger* hoc loco: *Præterea vult, neque nationem tantum de hominibus, ſed & de pecoribus dici. Quod non ſine Græcorum imitatione dictum eſt, ut Homerus Od.* Priores editiones habuerunt *ratio*, ſine ratione. Clariſſimus Axenius neutrum ait probare *Gudium*, ſed legere:

Eſt ſtatio ſeparata ac diverſum genus. SCHEF.

Cato apud Feſtum: *Qua arte natio ſua ſeparata ſeorſim.* Si autem Gudiana emendatio arrideat, melius legas: *Stationi ſeparatæ diverſum genus.* Cogitaveram & legi poſſe: *ratio eſt parata, en diverſum genus.* HEINSIUS.

Sed pulſus [5] regno [6] nemoris qui profugerit,
Paludis in [7] ſecreta veniet latibula,
Et proculcatas obteret duro pede:
Caput [8] ita ad noſtrum furor illorum [9] pertinet.

(5) *Regno nemoris*] Non dubium quin ex Virgilio de tauro victo III. Georgic.

Et ſtabula aſpectans regnis exceſſit avitis.

Et in XII. Æneid.

- - - Muſſantque juvencæ
Quis pecori imperitet, quem tota armenta ſequantur. FABER.

(6) *Nemoris*] Proprie de ſylva pecori alendo. Vide *Varronem de LL.* SCHEFFERUS.

(7) *Secreta veniet latibula*] Plene, ut ſupra *liquidam ſorbitionem* uſurpavit; vulgo *ſecreta* ponunt abſolute. Sunt autem loca remota a quotidiana converſatione. Sic *Horat. loca ſecreta*, & *Columella*, *pabulationes ſecreta* dixere. SCHEFFERUS.

(8) *Ita*] Hoc modo, hac ratione. Reſpicit priorem interrogationem, quare ſcil. ac quomodo ipſis tantum malum poſſi imminere. SCHEFFERUS.

(9) *Pertinet*] Eleganter, eo uſque velut ſe porrigit. Nempe quia ſermo eſt de capite: ac anteceſſit, *longeque ab illis degerent.* SCHEFFERUS. Supra fabula 14. *Hoc pertinere vere ad illos dixerim.* Et fab. 42. *Hoc pertinere ad domini caput.* AXENIUS. Liv. I. c. 10. *Ad quos ejus injuriæ pars pertinebat. Pertinere* ſignificat *pertingere.* Vide Gronov. ad Plaut. Milit. Glor. 2. 5. 58.

(31) FAB. XXXI.

Milvius & Columba.

QUi ſe committit homini tutandum improbo,
Auxilia dum requirit, exitium invenit.
Columbæ ſæpe cum fugiſſent [1] Milvium,

Et

(1) *Milvium*] Scribe fidenter *milvum*, non *milvium*. Ita enim plane veteres. Inde ἀναλογικῶς *milvina* apud Plautum, ὄρεξις acrior. Alioqui dicendum *milviena*, ut a lanius *laniena*, &c. Tollendum itaque ex omnibus libris hoc mendum, uti & *trophæum*, pro *tropæum*. Adi Taubmanni collect. ad Plauti Aulul. p. CXCI. Cruquium quoque legito ad Horatium, pag. CCXCII. edit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Et celeritate [2] pennæ [3] vitaſſent necem,
[4] Conſilium raptor [5] vertit ad fallaciam,
Et genus inerme tali decepit dolo:
Quare ſollicitum potius ævum ducitis,
Quam regem me creatis icto fœdere,
Qui vos ab omni tutas præſtem injuria?
Illæ credentes, tradunt ſeſe Milvio:
Qui regnum adeptus, cepit veſci [6] ſingulas,
Et exercere imperium ſævis unguibus,
[7] De reliquis tunc una, [8] merito plectimur.

[9] *Explicit.*

Inci-

edit. Plantinianæ, & Giſanium in Indice Lucretiano. FABER. De Accipitre narrat Anon. fab. 22. PRASCHIUS.

(2) *Pennæ*] Singularis pro plurali: alas intelligit. Atque ita ſolent poëtæ. *Seneca in Oedipo: Levis penna ſecat alta cœli.* Nec poëtæ ſolum, ſed & alii, præſertim *Hyginus.* Vide indicem in eum, notasque noſtras, quæ typographum expectant. SCHEF.

(3) *Vitaſſent*] Lege *evitaſſent.* HEINSIUS.

(4) *Conſilium*] Vim ingenii, facultatem conſultricem innuit. *Cicero* eodem modo *in Catilin.* 3. *Erat ei conſilium ad facinus aptum, conſilio autem neque lingua, neque manus deerat.* *Lucret. lib.* 3.

Primum animum dico, mentem quem ſæpe vocamus,
In quo conſilium, vitæ regimenque locatum eſt. SCHEF.

(5) *Vertit*] Non eſt, *mutat,* ſic enim ſcribendum fuiſſet, *in fallaciam*, ſed eo convertit, intendit, dirigit. *Tacitus* 4. *Hiſt.* 23. *Donec deſperata vi, verterent conſilium ad moras.* SCHEFFERUS.

(6) *Singulas*] Unam poſt alteram. *Singulas*, pro *ſingulis.* Et ſic *Tacitus*, & alii loquuntur. Ipſe *Virgilius*, quem vix dubito, quin, ut alias, ſic hic reſpexerit. Ita enim legitur in libris antiquiſſimis, *Pierio* teſte, *lib.* 3. *Æn.*

Quid puer Aſcanius? ſuperatne,
Et veſcitur auras? SCHEF.

(7) *Tum de reliquis*] Legebatur ante, *Tunc de reliquis*, ex quo *Neveletus*, *tunc de relictis.* Sed noſtrum retineo. SCHEFFERUS.

(8) *Merito plectimur*] Vide Gronov ad Senec. 5. de benef. c. 20.

(9) *Explicit*] Solebant veteres in fine librorum ſcribere EXPLICIT, ſignificare volentes, perventum eſſe ad finem voluminis, quod plane *explicatum* eſſet & evolutum. Hieronymus ad Marcellam; *Solemus completis opuſculis ad diſtinctionem rei alterius ſequentis medium interponere* EXPLICIT, *aut* FELICITER, *aut aliquid ejuſmodi.* Quod & nos quoque, Lector, huic capiti apponemus, ut ad ſecundum tranſeamus. FABER.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Incipit
LIBER SECUNDUS.
AUCTOR.

EXemplis 1 continetur Æſopi genus,
Nec aliud quicquam per fabulas quæritur,
Quam

(1) *Continetur Æſopi genus*] *Genus Æſopi* ſignificare arbitror eam ſcribendi rationem (δι' ἀπολόγων ſcil.) qua utebatur Æſopus. Ita in prolog. lib. IV.

Uſus vetuſto genere, ſed rebus novis.

Ubi τὸ *genus* nil eſſe aliud queat quam *via*, *ſcribendi ratio*, μέθοδος, quemadmodum apud Terentium, quem aliquando, adſit modo Ιασὼ, libello commentario ornabimus,

Olim iſti fuit generi quondam quæſtus apud ſeclum prius.

Scimus quidem dici Græce ἱςοριογράφων γένος. pro hiſtoricis ipſis, apud Diodorum; & apud excerptorem Athenæi, ἀοιδῶν γένος pro ἀοιδοὶ, quemadmodum,

Nunc fabularum cur ſit inventum genus.

(ubi *fabularum genus* ipſæ fabulæ ſunt) ita *ardelionum natio*, pro ardeliones: Sed ſi quis dici poſſe exiſtimet *Homeri genus*, pro Homero ipſo, & *Phædri genus*, pro Phædro, fallitur: id enim verum eſſe non poteſt, niſi in nominibus multitudinis aut quæ ſpeciem aliquam includant. Quamobrem non poſſum facere, quin improbem N. Rigaltii V. Cl. explicationem, qui *Æſopi genus*, pro Æſopo ipſo dici vult. Ceterum iſtud *continetur*, nihil aliud eſt quam conſtat; Cicero, *Dii non venis & nervis & oſſibus continentur, nec eſcis veſcuntur.* FABER. *Meurſius* hæc putat mutila varieque trajecta. Ego habeo pro integris. *Meurſium* decepiſſe vocabulum *genus* videtur, quod neſciebat, quomodo cohæreret cum ſequentibus. Ego cenſeo reſpicere vocem *mortalium*, quæ ex verſu tertio etiam huc trahenda. Ordo talis: *Genus mortalium continetur exemplis Æſopi.* Exempla vocat quæ mox fabulas. Atque ita *l.* 1. *cap.* 4. *Continetur* autem abſolute, pro continetur in officio, coërcetur, docetur. Ita *Cicero Tuſc.* 4. *regere ac continere appetitiones* dixit. *Rigaltius Æſopi genus* jungit, & pro *Æſopo* ipſo accipit, ſicut *fabularum genus* noſtro uſurpatur. Sed ſi ſic accipimus, quid quæſo fiet illi *continetur?*

Quam corrigatur error ut mortalium,
Acuatque ſeſe diligens induſtria.
Quicunque fuerit ergo [3] narranti jocus
Dum

ur? Nec enim *Æſopus* continetur exemplis. Neque melius, ſi hic artem *Æſopi* fabularem interpretemur, ſicut fit ab ipſo, loco alio. Interpretatione noſtra nihil puto eſſe evidentius. Iſthæc ſic conſcripſeram, cum deinde ad me afferuntur Gl. *Gronovii* litteræ, quæ me prorſus in ſententia mea firmant. Exſcribam totum locum, nam meretur, ut legatur publice. *Æſopi genus alii Æſopum, alii fabulas ejus interpretantur. Ego vero* τὸ genus *accipio poſitum pro hominibus. Ut Manilio lib.* 1. *v.* 145. *Semper erit genus in pugna; & Senec. Hippol. v.* 469. *Quæ ſupplet ac reſtituit genus. Tum in Her- exhauſtum genus. Tum in Hercule Oetæo v.* 63. 761. 1884. *Dicit igitur homines contineri ac doceri exemplis ſeu fabulis Æſopi. Nam ne* τὸ contineri *quidem juvatur quicquam illis, quæ congeſſit Barthius ad Rutilium lib.* 8. *v.* 57. *Verbum eſt proprium magiſtrorum. Cicero lib.* 7. *fam.* 19. *Ut vero ipſi tibi loci propoſita quæſtione occurrant, exercitatione conſequere, in qua quidem nos te* continebimus, *ſi & ſalvi erimus, & ſalva iſta offenderimus. Gellius* 19. 1: *quem ego Athenis cognovi, non parva virum auctoritate, ſatiſque attente diſcipulos juvenes* continentem. *Hinc vides etiam, quo reſpexerit Patronius, quum ſcribit: Nondum juvenes declamationibus* continebantur. *In quo etiam hæſere.* Hæc optimus *Gronovius* eruditiſſime, ut ſolet, nec relinquitur dubitationi locus. Etiamſi *Faber* quoque poſteriorem *Rigaltii* opinionem amplectatur, ſic ut didici ex notis ejus. SCHEFFERUS. Æſopi genus pro fabulis, & genus ſcribendi quo Æſopus utitur. Ovid. in Ibin.

Utque ille, hiſtoriis involvam carmina cæcis
Non ſoleam quamvis hoc genus ipſe ſequi.

Ita infra dicit *morem ſervabo ſenis*. HEINS. Vide Barth. adverſ. 19. 21. & ad Claud. de conſul. Prob. & Olyb. v. 1. Gronov. ad Liv. 22. 33. Hoc ſenſu voce *contineri* uſus & æquali noſtro Valer. Max. 2. 1. 2. *Videlicet quia magis ad rem attinet, Dearum quam mulierum diſciplina contineri.* & 4. 3. 11. *Atqui iſta patientiſſime ſuperior Cato toleravit, quia illum grata frugalitatis conſuetudo in hoc genere vitæ, cum ſumma dulcedine continebat.*

(2) *Acuat*] Exerceat. *Virg.* 1. *Geor. curis acuens mortalia corda. Servius* eo loco *acuens, exercens.* SCHEFFERUS.

(3) *Narrandi locus*] Aſſentior *Rittershuſio*, ſcribenti *jocus*. Nam cum eo *locus* non convenit, quod ſequitur, *re commendatur, non auctoris nomine.* Quid enim eſſet, *auctor loci*? Ergo hoc vult:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Dum 4 capiat aurem, & ſervet propoſitum ſuum.
Re 5 commendatur, non auctoris nomine.
Equidem omni cura 6 morem ſervabo ſenis:
7 Sed ſi libuerit aliquid interponere;
8 Dictorum ſenſus ut 9 delectet varietas,

Bona

qualiscunque fuerit jocus, qualiscunque fabula, a quocunque ficta, commendatur ea bonitate rei ac ſalubritate præceptorum, pertinentium ad vitam moresque, non celebritate auctoris. Sed & pro *narrandi*, non diſplicet *narranti*, quod *Freinshemius* malebat. SCHEFFER. Lege *quodcunque fuerit ergo narrandi jocus.* Sic *ſed jam quodcunque fuerit.* præfat lib. 3. & Virgil. Æneid. 2. 77. *Cuncta equidem tibi, Rex, (fuerit quodcunque) fatebor.* Vel forte legendum, *quicunque ſuberit narrantis jocus.* HEINSIUS. Videtur ſcribendum, *narrandus logus.* GUJETUS. Logi; Optime Viri docti correxerunt, *quicunqve fuerit narranti*, vel *narrantis jocus.* Vide Cl. Græv. ad Cicer. ad famil. 16. 21.

(4) *Capiat aurem*] Delectet, teneat; eleganter, propter vim oblectandi; quæ eſt in fabulis. *Cic. in Or. Nimis inſidiarum ad capiendas aures adhibere videtur.* vide *ſupra lib.* 1. c. 24. SCHEFF. Petron. *Niſi quaſdam inſidias auribus fecerit.*

(5) *Commendatur*] Lege *commendetur.* HEINSIUS.

(6) *Morem ſervabo ſenis*] Prudenter ſe purgat, quod fabulis quædam alterius generis admiſceat. Tetigi eam rem in Proleg. PRASCHIUS. *Æſopum* intelligi Sic *inf. lib.* 3. *c.* 2. *naris emunct. ſenex.* Fit hoc porro non mod ætatis, ſed & honoris cauſſa, & frequenter de magiſtris ac Philo ſophis uſurpatur. *Corn. Nepos* i *Epam. c.* 2. de Lyſia Tarentin agens: *triſtem & ſeverum ſenem omnibus æqualibus ſuis in familiaritate antepoſuit Tullius in d Amicitia: Ego autem a patre ita eram deductus ad Scævolam, ſumpta virili toga, ut quoad poſſem, & liceret, a ſenis latere nunquam diſcederem:* & in *de N. Deor. Phædrum* Epicureum innuens: *Sed ſtomachabatur ſenex, ſi quid aſperius dixeram.* Sic *Epicurum* ipſum *Statius* alicubi *Gargettium ſeniorem* vocat. & *Martialis* de eodem *lib.* 10. *Cecropem ſuperas qui bonitate ſenem.* SCHEFFERUS.

(7) *Sed ſi libuerit*] Forte *ſed ubi.* HEINSIUS.

(8) *Dictorum*] Specialius intelligit facetias, jocos, imo ipſas fabulas. Senſus eſt: velle ſe quidem eas perſequi, quas habet *Æſopus*, aliquando tamen etiam inſerere, quas ipſe invenerit. Et talis a *Phædro* primum excogitata fabula eſt quinta hujus libri. Plane ſic accepit locum hunc & *N. Heinſius*, quod gaudeo. Nam doctiſſimum *interpretem Gallum* abeuntem in diverſa non curamus.

Bonas in partes, Lector, 10 accipias velim.
11 Ita ſic rependet illi brevitas gratiam
Cujus verboſa neſcit commendatio.

FAB.

nus. Schefferus. Macrob. 2. ;atur. 1. ex Ciceronis epiſtola ad Cornelium Nepotem. *Itaque noſtri cum omnia quæ dixiſſemus, dicta eſſent, quæ facete, quæ breviter, & acute locuti eſſemus, ea proprio nomine appellari dicta voluerunt.* Valer. Max. 1. 1. ext. 3. *Dionyſius tot ſacrilegia jocoſis dictis proſequi voluptatis loco duxit.* Cæterum recte τὸ *dictorum* ab *interponere* ſeparandum notavit Cl. Perizon. animadverſ. Hiſtor. cap. 2.

(9) *Delectet varietas*] Valer. Max. 3. 10. ext. 1. *Dandum eſt aliquid loci etiam alienigenis exemplis, ut domeſticis aſperſa varietate ipſa delectent.* Juſt. præfat. *ſive æmulatione gloriæ, ſive varietate & novitate operis delectatus.*

(10) *Accipias*] Ita inf. fab. 47. *Accipiens cuncta in contumeliam.* Terent. Eun. 1. 2. *Neve aliorſum, atque ego feci, acceperit.*

(11) *Ita ſic*] Ecquid uſitatus aliis Pleonaſmus, *ita ſic*? Et *rependere* gratiam, pro afferre, num Latinum? ſenſus vero numnam integer, aut cum prioribus apte hæret? Mirum, ni a bardo quopiam hæc aſſuta ſunt. Prasc. Mirum hic non animadverſam tam manifeſtam incohærentiam viris tam doctis. Quis negabit ſcribi deinceps quam maxime oportere?

Ita, ſi rependet illi brevitas gratiam,
Cui jus verboſa neſcit commentatio.

Ita Barth. ablegm. critic. 2. 23. & qui omnia illi debet Swarth. analect. 1. c. 4. *accipias velim.* Lege,

Ita; ſi rependet illam brevitas gratiam
Cujus verboſa ne ſit commendatio.

Ovid. 1. Triſt. 2. 98. *Imo ita, Dii ſcitis, ſi me malus abſtulit error.* Virgil. 2. Æneid. 583. *Non ita.* Ultimus verſus ad ſequentia referri debet, *Ne ſit commendatio verboſa attende* &c. Heinsius. Cl. Perizon. d. l. legit

Sic iſtam tibi rependet brevitas gratiam,
Cujus verboſa ne ſit commendatio. &c.

Neſcio autem quid Praſchio in mentem venerit, ut *rependere gratiam* parum latine dici putaret. Ita tamen Ovid. 2. Metam. 693. *Neu gratia facto Nulla rependatur, nitidam cape præmia vaccam.*

(1) *Mo*

(32) FAB. I.

Juvencus, Leo & Prædator.

ATtende cur negare cupidis debeas:
1 Modeſtis etiam offerre quod non petierint.
Super Juvencum 2 ſtabat 3 dejectum Leo.
4 Prædator intervenit, 5 partem poſtulans:

D

(1) *Modeſtis*] Hanc notam Deo tribuit ſacer codex Reg. 1, 3, 13. Sed & profanæ fabulæ. Vid. Æſop. fab. 44. Præclare Ambroſ. Offic. 1, 18. *Magna igitur modeſtia: quæ quum ſit etiam ſui juris remiſſior, nihil ſibi uſurpans, nihil vindicans, & quodammodo intra vires ſuas contractior, dives eſt apud Deum, apud quem nemo dives. Dives eſt modeſtia, quia portio Dei eſt.* Sotadis dictum eſt: ἂν δὲ σωφρονῇς, τοῦτο Θεῶν δῶρον ὑπάρχει. PRASC. Opponuntur hic *cupidis* petacibusque, ac intelliguntur tales, qui modicis ſunt contenti. *Donatus* apud *Terentium in Hecyra A. 4. ſc. 1. modeſte* interpretatur, *adhibito modo.* SCHEF.

(2) *Stabat*] Dixi *ſupra lib. 1. c.* 28. Niſi quod hic ſimul ſignum ſit victoriæ, ideo & tali habitu victores vulgo depinguntur. Conſule *Barthium lib. 8. Adver. c.* 13. & *lib. 18. c. 2. Statius Sylv. lib.* 1. de equo Domitiani æneo:

Ænea captivi crimen terit ungula Rheni.

David quoque in *Pſ.* 90. *Super aſpidem & baſiliſcum ambulabis, & conculcabis leonem & draconem.* *Ovid.* 11. *Metam. 5.* 55: *ſpoliisque animoſa ſuperſtans unda velut victrix, ſinuatas deſpicit undas.* Sic enim optime Nob. *Heinſius* ibi ſcribit. Adde *Fab. Dec. 4 p.* 54. SCHEF.

(3) *Dejectum*] Proprie de victis: *Cornel. Nep. Thraſ. c. 3. In ſecundo prælio cecidit Critias. Hoc dejecto, Pauſanias venit Atticis auxilio.* Videtur & venatorum eſſe verbum, & ſolet fere talis ferarum captura venatio vocari. *Curt.* 8. *c.* 1. *Ille quatuor millibus ferarum dejectis in eodem ſaltu epulatus eſt.* Virgilius quoque quem forte reſpexit. 3. *Geor. & ſibila colla tumentem Dejice.* De venatione anguis loquitur. SCHEFFER. Martial. 1. 61. *Non niſi dejecta paſcitur ille fera.* Epigramma vetus:

Iratus recolas, quod nobilis ira Leonis
In ſibi proſtratas, ſe negat eſſe feram.

(4) *Prædator*] Forte: *Prædo intervenit poſtulans partem lupus.* Ita ſupra *Latro* dictus *lupus.* HEINS. Non poſſum probare.

Præ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

)arem, inquit, niſi ſoleres per te ſumere.
:t improbum [6] rejecit. Forte [7] innoxius
/iator eſt [8] deductus in eundem locum,
'eroque viſo [9] rettulit retro pedem.
:ui placidus ille; [10] Non eſt quod timeas, ait,
1 Et, quæ debetur pars tuæ modeſtiæ,
Au-

'*rædator* eſt hic *Venator*, ut apud)vid. XII. Met. 306. *Abas præ-*
lator aprorum. Ita *prædari* pro *enari.* Martialis 1. ep. 1. *Præ-*
tabit illic ipſa figendas prope Vo-
erta prædanti prædas, ut legit Heinſius ad Claud. Feſcenn. v. 11. Et *præda* pro eo, quod venatio-
ie captum eſt. Virgil. 1. Æn. .11. Et huic venatori opponitur nnoxius viator, qui nullas inſi-
lias feris ſtruit. V. lib. 1 fab. 5.

(5) *Partem poſtulans*] *Quaſi nventi titulo*, inquit *Freinshe-*
nius, ut *infra* 87. 3. Neſcio an :ommode. Nam *dejectus* erat ju-
vencus, non *inventus* a leone, niſi velis inventum, antequam dejiceretur. Sed tum prædator necdum aderat. Mallem reſpe-
xiſſe amicitiæ officium ac a leone hoc exegiſſe, velut iisdem ſtudiis ac negotiis dedito. SCHEF.

(6) *Rejecit*] Ei negavit, quod petierat, cum contemtu, & a-
ſpernatione. *Plautus Bacchid.* 4. *ſc.* 3. *Militis paraſitus modo ve-*
nerat aurum petere: hinc eum ego meis dictis malis, his foribus atque hac repuli, rejeci hominem. SCHEFFERUS. Ovid. 9. Metam. 51. *Ergo ego quæ fueram non re-*
jectura petentem. Terent. Phorm. 4. 5. 5. *Nam ſi altera illa magis inſtabit, forſitan nos rejiciet.*

(7) *Innoxius*] Active pro eo, qui nemini nocet, ut opponatur *improbo*, id eſt violento. Vide *ſupra l.* 1. *cap.* 23. Sic *innoxium ſerpentem* dixit *Virg. in Æn.* 5. SCHEFFERUS.

(8) *Deductus*] De eo, qui forte fortuna incidit in tale quid-
piam. Sic *deductus in caſum*, apud *Cæſarem* 2. *B. G.* SCHEF.

(9) *Rettulit retro*] Imitatio Virgiliana eſt. *Virgilius lib.* 9.

Haut aliter retro dubius veſtigia
Turnus.
Improperata refert - - - -

Uſurpatur eleganter de ambiguo, & incerto. SCHEF. Poterat ora-
tio carere iſta vocula *retro*, ſed ejuſmodi pleonaſmi veteris ele-
gantiæ ſunt; ita Terent. *ante præ-*
ſciſſe, ita *ſubtriſtis aliquantulus*, ita *perparce nimium*. Scio quidem Priſcianum aliter citare, nempe *pernimium*, ſed hoc loco audien-
dus non eſt. FABER. Virgil. 2. Æneid. *Ex illo fluere ac retro ſub-*
lapſa referri. Ovidius: *Turbatum viſo rettulit angue pedem.* HEINS.

(10) *Non eſt quod*] Pro, non eſt quidquam in cauſa, propter quod. Ellipticum genus optimis ſcriptoribus familiare, de quo vid. *Voſſii Conſtr.* 19. SCHEFF.

(11) *Et quæ*] Mallet *Hein-*
ſius: *En, quæ debetur.* Poſſet forſan

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

12 Audacter 13 tolle. tunc diviſo 14 tergore,
Silvas petivit, homini ut acceſſum daret.
Exemplum egregium prorſus & laudabile.
15 Verum eſt aviditas dives, 16 & pauper pudor.

forſan non incommode ſcribi: *At quæ debetur*; iſto ſenſu: Non eſt quidquam, quod timeas, potius hic ex præda pars eſt aliqua, quæ debetur modeſtiæ tuæ, eam tolle. Cum præſertim necdum juvencum diviſiſſet. Sequitur enim *tum diviſo*. Sed tamen illud *en* & *Meurſio* & *Freinshemio* probatur. SCHEFF. Scribendum videtur, *eſt, quæ debetur*. GUJETUS.

(12) *Audacter*] Abſque timore aut perturbatione, libere. *Plautus in Mil. A. 3. ſc. 2. Age, loquere audacter mihi*: bono ſenſu. SCHEFFERUS.

(13) *Tolle*] Bene, velut libetalis. *Martial. 6. ep.*

Sex ſeſtertia ſi ſtatim dediſſes.
Cum dixti mihi, ſume, tolle, dono. SCHEF.

(14) *Tergore*] Scribo *corpor* GUJET. reprehenſus ab Amplif Cupero lib. 2. obſ. 20. Virgil. 1 Æn. 210.

Illi ſe prædæ accingunt, dapibusque futuris
Tergora deripiunt coſtis & vi ſcera nudant.

(15) *Verum eſt*] Hoc vult Licet ſit laudabile præſens exemplum, pauci tamen id ſequuntur nempe quia paupertas cum pudore juncta eſt; at qui avidi ſunt divitias, & cum eis cætera conſequuntur. SCHEF. Hic ſua tempora Phædrus, ut ſæpe alibi, innuit.

(16) *Et pauper*] Lege *ut*, HEINSIUS.

(33) FAB. II.

Anus diligens virum ætatis mediæ, item Puella.

A Fœminis 1 utcunque ſpoliari viros,
Ament,

(1) *Utcunque*] Mallet *Ritterſhuſius, utrinque*. Fruſtra. Nam *utcunque*, hic eſt, quovis modo, prout poteſt fieri. *Terent. Andr. 4. ſc. 3. Tu ut ſubſervias orationi, utcunque opus ſit verbis, vide. Cic. 1. de off. Danda igitur opera eſt, ut etiamſi aberrare ad alia cœperit, ad hæc revocetur oratio: Sed, utcunque aderunt res.* Sic hic locus di-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Ament, amentur, 3 nempe exemplis diſcimus.
4 Ætatis mediæ 5 quendam, mulier 6 non rudis
Te-

iſtinguendus eſt. Etiam *Fabro* iſplicuiſſe *Rittershuſiii* conjeturam, nunc ex notis ejus diſco. CHEFFERUS.

(2) *Ament, amentur*] Omiſſa ræpoſitione *ſive* : eleganter ac bſolute. SCHEFFERUS.

(3) *Nempe*] Etiam hæc paricula, ut aliæ nonnullæ, deſumta ex Latinitate media, eleganer locum iſtum occupat, & vim abet affirmationis amplioris. CHEFFERUS.

(4) *Ætatis mediæ*] Lectionem eram inveniſſe videor, quæ tais eſt:

Ætatis mediæ quendam mulier
non rudis
Tenebat, annos celans elegan-
tia.

Deſcripta eſt eadem fabula ab Æopo fab. 165. & Gabr. fab. 24. PRASCH. Inter juvenilem & ſeilem. Vide *Plautum Aulul.* 2. 1. Μεσαιπόλιον talem vocat *Longus* in *Paſtoralib.* p. 123. Ubi vide, quæ eruditiſſimus *Mollius*, in niidiſſima editione nupera notavit. SCHEF. Vide Schopp. ſuſp. lect. 5. 20. FREINSHEMIUS.

(5) *Cuidam*] Veteres: *quædam*; Mutavit Rigaltius, propter ſequens *tegebat*. Scilicet quæ tegebat, fuit anus ut palam eſt ex ſequentibus. At illud *ætatis mediæ* refertur ad virum, ut proinde juncta videantur, *tegebat cuidam ætatis mediæ*. Atque ſic *Freinshemius* : *Satis indicatur, aliquem fuiſſe deditum amori vetulæ, ſed ſcite tegentis & occultantis ætatem.* Verum parum convenit hæc explicatio ſequentibus. Cur enim *ei*, hoc eſt, *cuidam*, ut in textu cenſent legendum: aut illi mediæ ætatis viro tegeret ætatem, ipſa vetula? Imo vero illa adeo non texit, ut nigros crines potius evelleret, ceu conſtat ex ſubjectis. Quare putet quis ex *Pithæano* libro illud *quædam* revocandum, ut ſit *quædam mulier ætatis mediæ*, quemadmodum apud *Pacatum cap.* 29. *Matrona clari vatis* quæ pertinet ac ſpectat ad nonneminem ætatis mediæ. Verum ita ſenſus erit mutilus. Nam ſequitur: *Animosque ejusdem pulcra juvenis ceperat.* Non poteſt hic conjunctio ſtare idoneè, ſed nec illud *ejusdem* cum emphaſi poſitum intelligi, niſi aliquid præcedat haud diſſimile. Quare illud *quendam Praſchio* excogitatum libentiſſime amplectimur, locumque totum ita legimus:

Ætatis mediæ quendam mulier
non rudis
Regebat, annos celans elegan-
tia.

Fuit nempe *quedam* in MS. ſuperſcripta lineola: Id accipiebant *quædam*, quoniam in libris ſcriptis ſimplici vocali pictæ diphthongi eſſe conſueverunt, cum legendum eſſet, *quendam*. SCHEF.

(6) *Non rudis*] Quæ meretricias artes longo uſu probe callebat. Sic Helena apud Ovid. 17. Heroid. 141.

7 Tenebat, annos celans 8 elegantia:

Ani

Sum rudis ad Veneris furtum, nullaque fidelem,
(Di mihi ſunt teſtes) luſimus arte virum.

(7) *Tegebat annos*] *Praſchius* ingenioſe iſta omnia ſic reformabat: *Ætatis mediæ quendam mulier non rudis tenebat, annos celans elegantia.* Sed *tenebat*, pro *tegebat*, abit longius Et *tegere* poteſt accipi pro *occultare*, ſicut & *Freinshemius* putabat. *Cornel. Nepos vita Dionis c.* 1. *Crudeliſſimum nomen tyranni ſua humanitate tegebat.* Sic enim, non *leniebat*, legitur in *codice MS.* quondam meo, & poſtea Cl. *Bæclero* a me dono dato, quem in adornationem tertiæ ac reliquarum optimæ editionis non ſine fructu multiplici adhibuit, ac ille ipſe eſt, cujus meminit in præfatione ad lectorem. Verum quia, ſi *tegebat* retinemus, ſenſus manet mutilus, ut dixi, pro *tegebat*, lego *regebat.* Non ſunt literæ in *MSS.* ſibi magis ſimiles, quam *r* & *t*, ut hîc lapſus fuerit facillimus. Porro *regere quendam* mulier dicitur, quæ eum ſibi habet obſequentem, & ad nutum ſuum facientem omnia. Quod genus pariter a Græcis γυναικοκρατούμενοι vocatur. *Suetonius in Galba cap.* 14. *Regebatur trium arbitrio.* Ita *regebat quendam ætatis mediæ*, id ipſum erit, quod ſequitur, *animos ejuſdem ceperat.* Qui enim captum alicujus habet animum, is illi imperat, is eum regit nutu ſuo ac arbitrio. Sane, ſi *tegebat* legimus, eſt ſupervacuum i lud *celans*, quod mox ſequitu SCHEFFERUS. In priori editio ne Schefferus pro *annos* conjecera eſſe legendum *canos*; quæ vo cum omiſſa priori litera *c*, *ano* a librariis deprehenſa eſſet, illi in de effecerant *annos*; Miror au tem hæc in ultima editione o miſſa fuiſſe. Conjecturam vero hanc ab Heinſio eum, ut pluri mas alias, accepiſſe, teſtatur eju emendatio margini Phædri ab eo adſcripta. Vid. Cuper. obſerv. 2. 20. Nos certiſſimam Praſchii conjecturam, tot doctiſſimorum virorum ſuffragiis confirmatam, recepimus.

(8) *Elegantia*] Puto cultum & ornatum intelligere. Ut apud *Plautum* accipitur in *Prol. Merc. Nec pol profecto quidquam ſine grandi malo, præterquam res patitur, ſtudet elegantiæ.* Atque ita *Faber* in notis ad editionem noſtram priorem. *Hoc loco*, ait, *elegantiam id eſſe arbitror, quod galanterie vocamus.* Neque aliud intellectum volumus per *apparatum varium*, quem mox dicimus: ideo & *elegantiæ* adjecimus. Id quod res ipſa docet. Quis enim ſit apparatus alius in obtegendis canis, de quibus loquebamur in editione illa? Itaque hoc quidem nomine an a *Fabro* debuerimus notari, aliorum judicium eſt. Id nos potius *Faber* doceat, quomodo hic *elegantiam* explicare valeat *galanterie*, ſi retineat *cuidam*, quod in ſuis facit editionibus.

Etenim

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Animoſque ejuſdem [10] pulcra juvenis ceperat.
Ambæ videri dum volunt illi [11] pares,
Capillos [12] homini [13] legere cœpere invicem.

Quum

tenim ſi hac elegantia teguntur
nni *cuidam*, neceſſe eſt ut in
oſterum & virorum capita *ga-
anterie* illa credamus ornata. Sed
ortaſſis per *galanterie Faber*
ris ac ſermonis amabilitatem in-
llectam voluit, cum *galante*
odie ſit Gallis, quæ vultu, ge-
u corporis, ſermonis ſuavitate
commendat viris. Neque diſ-
licet hæc expoſitio, licet *ele-
antia* ſic abſolute, pro elegantia
amabilitate morum poſita vix
libi occurrat. Et ſolent profecto
re aniculæ, cum non poſſint
ormæ præſtantia, ſermonis ge-
uſque ſuavitate conari ſe inſinu-
e in amorem virorum. Sed
uocunque modo explices, non
uadrare τὸ *cuidam* poterit. Ete-
im ſive ſuavitate illa, quam
rædixi, ſive cultu ornatuque
etero, præſertim capitis cela-
erit annos ætatemque, non
rofecto eam texit illi mediæ
tatis, verum ſibi. SCHEFFER.
ide de hoc verbo Gell. XI. c. 2.
ui docet *elegantes* homines dici,
ui nimis lecto amænoque cultu
ictuque eſſent. Columel. de Re
uſt. 7. 2. *Tum etiam caſei la-
iſque abundantia non ſolum a-
reſtes ſaturat, ſed etiam elegan-
um menſas jucundis & numeroſis
apibus exornat*; ita hic, *elegantia*
ro cultu & ornatu exquiſitiori
onitur.

(9) *Animos*] Ante verſum hunc excidiſſe aliquid putavit *Meurſius*, idque ait eſſe tam certum, quam ſolem lucere. *Faber* quoque inclinare huc videtur. Sed hoc fruſtra fieri, conſtare poteſt ex ſuperioribus. Pro *animos*, legendum *animum* exiſtimare queat aliquis. Tamen *Cicero* quoque hoc modo, etſi ſenſu alio, in *Or. pro L. Manil. Quæ civitas eſt in Aſia, quæ unius tribuni militum animos ac ſpiritus capere poſſit.* SCHEF.

(10) *Juvenis*] *Juvencula* Puto autem hæc duo diviſim eſſe accipienda, pro *pulchra & juvenis.* Nam *juvenis* in fœminino genere non invenitur. Vide *Voſſ. lib. lib. 1. de Anal. c. 15.* SCHEF. Imo vero conjunctim accipienda eſſe *pulchra juvenis*, & Voſſium lapſum eſſe, cum ſignificatione, non ſtructura commune eſſe docuit, oſtendit Muncker. ad Hygin. fab. 182.

(11) *Pares*] Similes, refertur ad externam ſpeciem. *Virg. 4. Georg. paribus lita corpora guttis.* SCHEFFERUS.

(12) *Homini*] Habet elegantem ſenſum, & quaſi cum commiſeratione infortunii dicitur. Sicut Germani: *Sie haben dem guten mann das und das gethan.* Ita *infra lib 3. c. 4. Terent. Eun. Act. 2. ſc. 2. Ibi homo cœpit me obſ. &c.* SCHEF.

(13) *Legere*] Proprie ac ele-

 gan-

Quum ſe putaret 14 fingi 15 cura mulierum,
Calvus repente factus eſt; nam funditus
16 Canos puella, nigros anus evellerat.

ganter hic, quia ſeligebant una canos, altera nigros evellendos, quomodo *flores legi*, *Virgilio* dicuntur. *Ovidius arte v. 666. Albentes jam legit illa comas.* Vide ibi *N. Heinſium*, poëtæ ejus unicum reſtauratorem. SCHEFFER. Verbum etiam de frugibus & pomis paſſim uſitatum. V. Heinſ. ad Ovid. 3. Art. Amand. 703.

(14) *Pingi*] Malim *fingi*; quod & Plautus de ornatu uſurpat. Sed profecto nihil intereſt. Pœnulo loquitur meretrix:

Ex induſtria ambæ numquam conceſſavimus,
Lavari, aut fricari, aut tergeri, aut ornari,
Poliri, expoliri, pingi, fingi.

Sticho Sc. antep. Morem vobis geram. *Bene cùm lauta eſt, terſa, ornata, ficta, inficta eſt tamen.* SCHOP. *Schoppius* vult *fingi*, quod non diſplicet. Licet *Rittershuſius*, & poſt eum *Faber* alterum re[...] neant, & exponant *ornari. Sen[...] in Hippolyto, Act. 2. v. 371. J[...] bet & ſolvi comas rurſusque fin[...]* SCHEF. Lege *fingi*, non potu[...] enim *pingi*, niſi volumus, una[...] mulierem illi canos pinxiſſe p[...] nigris capillis. Vide notas ad O[...] vidium 1. Amor. 14. 2. noſtra[...] HEINSIUS.

(15) *Cura*] Proprie de cul[...] capillorum. Docuit prolixe ſum[...] mus vir, *J. Fred. Gronovius li[...] 1. obſ. cap.* 23. quem conſul[...] SCHEFF.

(16) *Canos evellerat*] Veter[...] canos ſolebant colorare. Vi[...] Martial. Epigr. 1. 32. 6, 38. J[...] nium de Coma cap. VII. Caſaul[...] ad Theophraſti Character. ca[...] περὶ κολακείας. Tibull. 1, [...] BUCHNERUS. Quidam ad h[...] plumbeis utuntur pectinibu[...] FREINSHEMIUS.

(34) FAB. III.

Homo & Canis.

1 LAceratus quidam morſu 2 vehementis canis,
Tin[...]

(1) *Laceratus*] Si placet, confer fab. 25. Æſop. PRASCHIUS.

(2) *Vehementis*] Scribit *Rittershuſius*, *vehementi*, referteque ad morſum. Fruſtra. *vehemens*, eſt concitatus ira. *Horat. l. 2. ep. 2.*

--- Poſt hæc vehemens lupus[...]
& ſibi, & hoſti
Iratus pariter, jejunis dentibu[...]
acer. SCHEF.

Heinſius tamen *vehementi* legen[...] dum, notavit ad marginem, &[...] Gron. ad Senec. conſ. ad Marc c. 5[...]

(3) *Im*[...]

[T]inctum cruore panem 3 miſit 4 malefico,
[A]udierat eſſe quod remedium vulneris.
[T]unc ſic Æſopus: Noli coram pluribus
Hoc facere canibus, ne nos vivos devorent,
Quum ſcierint eſſe 5 tale culpæ præmium.
6 Succeſſus improborum plures allicit.

(3) *Immiſit*] *Gronovius* in [l]itteris ſuis: *Puto ſcripſiſſe au[c]torem miſit*, *ut fab.* 23. *No[c]turnus cum fur panem miſiſſet [c]ani*; & *lib.* 3. *cap.* 3. *quidam [c]ontra miſeriti*, *miſere panem*. [S]CHEF. Vide ad fabul. 23. li[b]ri 1.

(4) *Malefico*] Proprie, qui [m]alum fecerat, qui morſu læſerat. Ita *Varro* 3. *R. R.* 16. *de api*: *Minime malefica*, *quod nullius opus vellicans facit deterius*. SCHEF.

(5) *Tale*] Tam bonum magnumque. SCHEF.

(6) *Succeſſus improborum*] LIV. 22. 12. *Quæ peſſima ars nimis proſperis multorum ſucceſſibus crevit.*

(35) FAB. IV.

Aquila, Felis, & Aper.

AQuila in 1 ſublimi quercu nidum fecerat:
Feles cavernam nacta in media pepererat:
[S]us 2 nemoricultrix fœtum ad imam poſuerat.
[T]um 3 fortuitum feles contubernium

Frau-

(1) *Sublimi*] Pro in ſublimi[t]ate ejus, in ſummo ejus. Quo[m]odo poëta vetus apud *Ciceron.* [T]*uſ.* 2. *ex ſublimi vertice ſaxi.* [I]deo & mox ſequitur, *in media* [q]*uercu*, quod ſimiliter eſt, in [m]edietate ejus. Adde 3. *cap.* 1. [S]CHEF.

(2) *Nemoris cultrix*] *Nemo[r]icultrix*, ut etiam cenſet Bour[d]elotius in Petron. PRASC. Unâ [v]oce *nemoricultrix*, ut *ſilvicultrix*; quod & aliis viſum, ut *Pietaticultrix* P. Syro apud Petronium. FABER. Lege *nemoricultrix*; ſic *nemorivagus*. *Pietaticultrix*, apud Petron. Vide Voſſ. Inſtit. Orat. lib. 4 cap. 1. ſect. 8. HEINSIUS.

(3) *Fortuitum*] Ad metrum quod attinet adi Horatii interpretes ad locum iſtum,

Nec fortuitum ſpernere ceſpitem
Leges ſinebant.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Fraude & ſceleſta ſic 4 evertit malitia.
Ad nidum 5 ſcandit volucris: pernicies, ait,
6 Tibi paratur, forſan & 7 miſeræ mihi,
Nam fodere terram quod vides 8 quotidie

Aprum

Sed mihi vehementer arridet conjectura, neſcio an itidem tibi, lector; exiſtimo enim ſcripſiſſe Phædrum, *fortunatum contubernium*; quam vere, equidem neſcio, neque quidquam adfirmare auſim, ſed ad rem, qua de agitur, aptiſſime. FABER.

(4) *Evertit*] Eo ſenſu, ſicut *Cicero*, *evertere amicitiam* uſurpat ſæpius; plus eſt, quam *diſſolvit*. SCHEFFER.

(5) *Scandit*] Lege *eſcendit*. HEINSIUS.

(6) *Tibi paratur*] Donatus ad Terent. Andr. 4. 1. 32. & 4. 2. 7. notat *apparari* & *parari* cum dativo perniciem & cladem ſignificare, ut apud Virgil. 2. Æneid. *Mihi ſacra parari.*

(7) *Miſeræ*] Infauſtæ, infelici, quomodo ſæpe uſurpatur ab optimis. Eleganter hoc addit per fictionem metus, & ad commovendam miſerationem in aquila. SCHEF.

(8) *Quotidie*] *Schoppius ecce iterum, namque eſt mihi ſæpe vocandus Ad partes.* Ut enim ſemper homo confidentiſſimus eſt, hoc quoque loco carpere voluit quod minus intelligebat. Sic enim ſcribit: Malo, opinor, exemplo, alteram ſyllabam in *Quotidie* produxit Phædrus & hic & inferius.] Sed ita me amet Deus ut ὅλας κολοκύνθας λημᾷ Schoppius, quem nonnulli in re grammatica ὀξυδερκέστατον putarunt; Et tamen neſcio an quiſquam exiſtimaturus ſit, poſſe hujuſmodi errores tolerari. Quid enim? neſciſſe hæc grammaticorum Agamemnona? In refellendo autem homine, exemplis parcam, tribus contentus, ſed ita ἀναμφιβόλοις, ut nullus effugii locus ſit futurus, quoquo ſe vertat. Hoc primum fateor, ſecundam ſyllabam in hac voce brevem quandoque eſſe, quod & pueri ſciunt; ſed quin longa quoque ſit, nemo, ut opinor, dubitabit, niſi vel imperitus, vel in legendo negligens; quam opinionem longe à ſe amotam cupit Schoppius. Sic igitur Terentius:

Verum ubi videbit tantos ſibi ſumptus domi
Quotidianos fieri, nec fieri modum.

Quid autem P. Syrus?

Quotidie damnatur qui ſemper timet.

Quid iſtud alterum ex eodem?

Quotidie eſt deterior poſterior dies.

Hæc obſervare decuerat Schoppium, non autem ea reprehendere quæ ignoraret. FABER. Sic noſter lib. 4. in prol. 2. *Nam vita morti propior eſt quotidie.*

(9) *In-*

Aprum 9 inſidioſum, 10 quercum vult evertere,
Ut noſtram in plano facile progeniem opprimat.
Terrore 11 offuſo & perturbatis ſenſibus,
12 Derepit ad 13 cubile ſetoſæ ſuis;

Ma-

(9) *Inſidioſum*] Quomodo *inſidioſum aprum*, cum ſermo ſit de *ſue* fœmina? Puto *aprum* eſſe ex eo genere, quod vocant epicœnum, ſicut *mulus*, *corvus* & hujusmodi, atque ideo effert maſculine, licet fœminine intelligatur. Ita *Virgilius* lib. 2. lupum uſurpavit fœminino genere, *Ennii* exemplo, de quo ibi *Servius*. Et *Plinius* de vitulo marino loquens *lib. 9. c. 3. hic parit in terra.* & *lib. 10. cap. 51. mus marinus parit ova.* Fragmentum *Petronii* Traguríanum: *Secutum repoſitorium, in quo poſitus erat aper & quidem pileatus: circa autem minores porcelli, ſcropham eſſe poſitam ſignificabant.* SCHEF.

(10) *Quercum*] Elliptica oratio, ex conſuetudine metuentium. Integra ſic ſe haberet: *per id, quod vides fodere, vult evertere*, i. e. hoc eſt propoſitum ejus negocii, quod vides eam ſuſcepiſſe. Per eam foſſionem vult &c. *Terent. 4. Eun. 2. Sane, quod tibi nunc vir videatur eſſe hic, nebulo magnus eſt.* SCHEFF.

(11) *Effuſo*] Pertractatum hoc eſt, ſolere multas à quadrigis ad adfectus animi tralationes fingi. Dicuntur *effuſæ quadrigæ* cùm feruntur prono impete quadrupedes, nec audit currus habenas. Sic, Effuſa lætitia, niſi quid fallor, apud Apulejum: Effuſus riſus, & ſimilia. Quare emendationem tuam, Rittershuſi, vereor ut cuiquam ſatis probare poſſim. SCHOPP. *Rittershuſius* & *Meurſius*, *offuſo* legunt, quorum ſententiam ſuo ſuffragio firmat optimus *Gronovius lib. 4. Obſer. cap. 21.* fruſtra repugnante *Schoppio.* Verba enim hæc non felem reſpiciunt, ſed aquilam, ut ſit ſenſus: poſtquam ita feles aquilæ offudiſſet terrorem, ejuſque perturbaſſet ſenſus. *Offundere terrorem* elegantiſſime dicuntur, qui ex improviſo terrorem ingentem afferunt. *Liv. lib. 28. Offuſus terror oculis auribusque.* Atque hæc eſt etiam *Freinshemii* ſententia. SCHEFF. Lege *offuſo.* Valer. Flac. 4. 482. *Et offuſæ media inter dicta tenebræ.* Tollendum præterea τὸ *&*, & legendum *terrore offuſo perturbatis ſenſibus.* HEINSIUS. Vid. Ampl. Cuper. 2. obſ. 6.

(12) *Direpit*] *Colerus* & *Rittershuſius*, *derepit.* Sine cauſa. *Direpit*, eſt inde repit ab aquila, ſicuti *diſcedit*, *digreditur*. Sic *inf. L. 5. c. 6. ſcurra digrunnit prior.* h. e. inde a ſinu. *Apulejus lib. 4. Ibi cum ſinguli direpiſſent.* Fruſtra hic *Pricæus* corrigit, *direpſiſſent.* SCHEFFER. Male tuetur *direpit*, Meurſius. *Derepit* cum Colero legendum. HEINS. Plin. 8 36. *Ingrediuntur & bipedes, arborem averſi derepunt.*

(13) *Cubile*] Sic Lucret. *In-*

 ſtrata

Magno, inquit, in [14] periclo ſunt nati tui.
Nam [15] ſimul exieris [16] paſtum cum tenero grege,
Aquila eſt parata rapere porcellos tibi.
Hunc quoque timore poſtquam [17] complevit locum,
[18] Doloſa tuto condidit ſeſe [19] cavo:
Inde evagata noctu [20] ſuſpenſo pede,
Ubi eſca ſe replevit & prolem ſuam,
Pavorem ſimulans [21] proſpicit toto die.
[22] Ruinam metuens aquila ramis [23] deſidet:

Aper

ſtrata cubilia fronde. Et idem hic infra de Panthera. SCHOPP. Proprie. Ita *ſupra l. 1. c. 19.* de cane, *flagitare validius cubile cœpit.* SCHEFFERUS.

(14) *Periculo*] Lege *periclo* cum Rittershuſio. HEINS.

(15) *Simul*] Statim poſtquam exieris. *Livius: qui, ſimul in poteſtate veſtra erunt, exemplo omnia tradent.* SCHEFF.

(16) *Paſtum*] Reſpexit *Plautum*, qui ſic in *Moſtel. 4. ſc. 1. Ire vis mula foras paſtum.* SCHEF.

(17) *Complevit locum*] Cubile ſuis intelligit. Ita *Cicero in Orat. plangore & lamentatione complere forum* dixit. SCHEFF.

(18) *Doloſa toto*] Sicut *ſup. lib. 1. c. 29.* in priorib. legebatur *toto*, unde *N. Heinſius* putabat *noto*, quo modo *c. 8. nota pernicitas. c. 12. exitus noti. c. 6. lib. 5. notum canticum* &c. *Urſinus* porro verba hic tranſponit, legitque *toto ſeſe condidit cavo.* SCHEF. Rigaltius edidit *tuto.* Lege *doloſe noto.* HEINS.

(19) *Cavo*] Sup. *cavernam* dixit: *Plaut. Men. Act. 1. ſc. 2. concede audacter ab Leonino cavo.* SCHEF.

(20) *Suſpenſo pede*] Locis à Rittershuſio laudatis addo Lucretianum de canibus, earumque catulis:

At catulos blandè cum lingua lambere tentant,
Aut ubi eos lactant, pedibus, morſuque petentes,
Suſpenſis teneros imitantur dentibus hauſtis. SCHOP.

Leni, tacito; ut ambulans non poſſet exaudiri. Sic *Lucretius, Terentius, Virgilius* loquuntur. Sic & *ſuſpenſi poplites* apud *Statium*, & *ſuſpenſi greſſus* apud *Arnobium* leguntur. SCHEFF.

(21) *Proſpicit*] Velut & ipſa non auderet egredi, ac obſervaret molitiones ſcrophæ. Abſolute. SCHEFFERUS.

(22) *Ruinam*] Forte *ruinæ.* Vide ad fab. 16. lib. 1. HEINS.

(23) *Deſidet*] Pro ſimplici *ſedet* vel *conſidet*; eleganter, ad ſubinnuendam ignaviam ex pavore. *Ter. Hecyr. 1. ſc. 3. fruſtra ubi totum deſedi diem.* SCHEFF. Vide Torrent. ad Suet. Cæſar. 4.

(24) *Bi-*

Aper rapinam vitans non prodit foras.
Quid multa? inedia ſunt conſumpti cum ſuis,
Feliſque catulis largam præbuerunt dapem. 24
Quantum homo [24] bilinguis ſæpe [25] concinnet mali,
Documentum [26] habere ſtulta credulitas poteſt.

(24) *Bilinguis*] Δίγλοσσος. Heſych. διχόθυμος. *Doppio* Italis: ſed & Græci διπλοῦς ἀνήρ. Sic δίψυχος eleganter S. Jacobo Ep. 1, 8. pro dubitatore, ut ſic dicam, *qui mentem nunc huc, nunc dividit illuc.* PRASCHIUS. Sumit ex *Virgilio*, qui *lib.* 1. *Æn. Tyrioſque bilingues*, ubi *Servius*, *bilingues, fallaces, nec enim ad linguam retulit, ſed ad mentem.* Dubitatorem nonnemo exponit, minus apte. SCHEFFER. Plaut. in Pænul. 5. 2. *Biſulci lingua.* HEINSIUS.

(25) *Concinnet*] *Faber: E meliori Latio, Concinnare nil aliud hoc loco quam facere. Plaut.*

- - - qui me inſanum dictis
concinnat ſuis.

Et ſic *Nonius exponit* alio loco *Plauti.* Puta tamen amplius quid hinc inſinuare, nempe illam artem ſubdolam exornandi mendacia & fraudes ſpecie egregia. SCHEF.

(26) *Habere ſtulta*] Lege *documentum habere hoc* (vel *id*) *ſtulta credulitas poteſt.* HEINS.

(36) FAB. V.

Cæſar ad Atrienſem.

EST [1] ardelionum quædam Romæ [2] natio,
Tre-

(1) *Ardelionum*] Hi ſunt, qui ſe omnibus negotiis immiſcent, ab *ardendo* dicti, quod pro *feſtinando* uſurparunt veteres, *Nonio* autore; itaque cum ſint avidi negotiorum inquietique, ſemperque curſitent feſtinentque, tanquam magni aliquid habeant ad agendum *ardeliones* nominantur. SCHEF. V. C. Pithœi habet *ardalionum.* HEINS.

(2) *Natio*] Id eſt, genus: velut ille in Catalectis Virgilii:

Scholaſticorum natio madens
pingui.

Plura in hanc rem, eaque oppidò quam bona, videbis apud Robertum Titium libro locorum controverſ. 8. cap. 18. qui laudat illud Ciceron. de nat. deor. *Ita ſalem iſtum, quo caret veſtra natio, in irridendis nobis nolitote*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

3 Trepide 4 concurſans, occupata in otio,
5 Gratis anhelans, multa agendo nihil agens,
Sibi moleſta, & aliis odioſiſſima:
Hanc emendare, ſi tamen poſſum, volo
6 Vera fabella; pretium eſt operæ 7 attendere.
Cæſar Tiberius quum petens Neapolim,
8 In Miſenenſem villam veniſſet ſuam,

Qu

conſumere. In quibus verbis tamen pruriebam olim noſtrum officium facere, id eſt, quod iſti noſtri critici ſolent, quæ non intelligebam corrigere, & *ratio* reſcribillare, quod ſcirem rationem à Cicerone & ejus familiari Lucretio dici ſectam, philoſophandi genus; ut lib. 1. Offic. *Cynicorum verò ratio tota eſt eiicienda: eſt enim inimica verecundiæ*, &c. SCHIOPPIUS. Genus. Ita *Cicero nationem candidatorum* pro *Mur. nationem optimatium* pro *Sext.* uſurpavit. Vide *lib.* 1. 31. SCHEF. V. Petrum Victor. var. lect. 9. 22. Et Bern. Martin. var. lect. 1. 13. qui plurimis exemplis docet, *nationem* apud bonos auctores plerumque in malam partem ſumi, & pro peſſimo hominum genere accipi.

(3) *Trepide*] Cum dubitatione ac incertitudine cauſæ ac propoſiti. Et ſic interpretatur *Servius ad Virg. Æn.* 3. & 12. ubi ait: *trepidi neſcientes quid agant.* SCHEFFERUS.

(4) *Concurſans*] Huc illucque curſitans. Notat multitudinem negotiorum. *Cicero in Ver.* 5. *Cæteri prætores obire provinciam, & concurſare conſueverunt.* SCHEFFERUS.

(5) *Gratis anhelans*] *Anhelans* hic negotioſum occupatumque denotat, qui ob diſcurſione crebras ſpiritum ægre ducit. Si *Virg. lib.* 12.

- - Certamine Martis anheli.

Gratis autem *fruſtra* eſt, vel nullo cum fructu, nullo cum effectu, ut mox, *nihil agens.* SCHEF.

(6) *Vera fabella*] *Fabula* aliquando pro narratione qualicunque. Hinc *fabulari*, *confabulari*. Hinc proverb. *lupus in fabula.* Vid. Bœcl. Chreſtom. Ter. voc. *fabula.* Dicitur enim a *fando.* Iſidor. Orig. 1, 39. PRASCHIUS.

(7) *Attendere*] Abſolute pro attendere animum ad eam. SCHEF.

(8) *Miſenenſem villam*] Expreſſe ad hanc rem Tacitus, Ann. VI. c. 50. *Mutatisque ſæpius locis* [Tiberius] *tandem apud promontorium Miſeni conſedit in villa, cui L. Lucullus quondam dominus.* Eſt autem Cumis vicinum id promontorium, *monte Miſeno* Italis. FABER. V. C. Pith. habet *Miſenenſi.* Forte legendum *in Miſenenſi ad villam veniſſet ſuam.* Plin. lib. 18. c. 6. *Noviſſimus in Miſenenſi villam poſuit C. Marius Septies conſul.* Villa illa primo Caji Marii fuit, deinde emta a Cornelia, poſtea a Lucullo; erat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Quæ 9 monte ſummo 10 poſita 11 Luculli manu,
12 Proſpectat Siculum & 13 proſpicit Tuſcum mare,
Ex

erat poſita in monte. Vide Dion. lib. 58. Suet. Tiber. 72. & 74. Plutarch. in Mario. Senec. ep 51. Videtur autem poſt Marii tempus novis ædificiis inſtructa fuiſſe. Vide Joſephum apud Cluver. Ital. lib. 4. pag. 1117. & ſeqq. HEINSIUS.

(9) *Monte ſummo*] Miſeno promontorio, quod a tubicine Æneæ nomen accepiſſe fertur. PRASC. Præpoſitione omiſſa. *Virgil.* 4. *Æn.*

Summoque ulularunt vertice
Nymphæ. SCHEF.

(10) *Poſita*] Proprie de iis qui ædificant. *Varro* 1. *R. R.* 12. *Danda opera, ut potiſſimum ſub radicibus montis ſylveſtris villam ponas.* Adde reliqua. Sic *domos ponere* dicit *Virgil.* 1. *Geor.* & 8. *Æn. urbem ponere. Balnearia ponere, Cic.* 2. *ep.* 1. SCHEFFER.

(11) *Luculli*] Symmachi locum, qui tibi in mentem fuerat, eccum tibi ex lib. 6. epiſt. 71. *Siquidem ſermo detulit, quædam vos Lucullanis operibus æquanda feciſſe.* Ubi tamen quaſi prætereundo moneo cum MS. legendum: *ſermo diſtulit.* Hæc enim vis eſt præpoſitionis in verbo differre, ut ſignificet diſſipare & in varias partes diſpergere; quomodo etiam *Rumorem didi*, Virgilius dixit. Cæterum ut ad Luculli magnificentiam revortar, idem ille urbi præfectus de ea innuerat lib. 2. epiſt. 59. Sed locus hodie peſſime adfectus eſt, & Genevenſis correctoris, ſi non ibi deliravit, at certè more ſuo dormivit acumen. Sic enim alios ſecutus edidit: *Jacui apud Neapolim ſoli quod mihi ex tuo adjacet, ut ædes novas molirer, optaveram & tu mecum operam Luculluma partires.* Ad quæ verba adſcripſiſti tu olim in Prodromo tuo, Rittershuſi: Quid hoc eſt verbi, vel monſtri potius? Forte leg. *luculentam:* vel, *opera Lucullana*, ut infra lib. 6. epiſt. 71. & lib. 7. epiſt. 36. *Succeſſiſti in famam Luculli.* Notum hujus viri ædificandi ſtudium. Hæc tu olim; quæ ut mihi probentur, ſcire cupis? Bonus tu quidem vates eſſe poteras. nam & ita fere in veteribus libris ſcriptum inveni. In Giphaniano quidem, *operam Lucullana:* in illo verò qui Fuldæ blattis opimum præbet pabulum: *opera Luculuna.* quæ ſane ſagacem conjecturam tuam ſartam tectam præſtant. Sed ſic nihilominus tamen multis etiam mendis ſcatet locus ille, quas cum aliis millibus ex iſto agro ſuo tempore exonerabo. SCHOPP. V. C. Pith. *Luculi.* HEINSIUS.

(12) *Proſpectat*] Hoc eſt, ut ego interpretor, eminus, nec totum ſpectat. Quædam frequentativa rei difficultatem exprimunt. PRASC. Eleganter de ædificiis, cum huc aut illuc frontem vertunt. *Columella lib.* 1. *c.* 6. *Æſtiva cubilia ſpectent meri-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Ex [14] alticinctis unus atrienſibus,
Cui tunica ab humeris [15] linteo Peluſio
Erat [16] deſtricta, [17] cirris dependentibus,

Per-

diem æquinoctialem, *ſed cœnationes ejuſdem temporis proſpectent hybernum orientem.* SCHEF. Virgil. 1. Æneid. 420. *Collem*, *qui plurimus urbi imminet*, *adverſasque adſpectat deſuper arces.* Ubi Servius: *Rei inſenſibili dat ſenſum.* Unde illud in quarto de Atlante. Item Saluſt. *Lyciæ Piſidiæque agros deſpectantem. Proſpicere* autem eſt de ſummo deſuper inſpicere. Petron. de bell. civ. *Summo de vertice montis Heſperiæ campos late proſpexit.* Vide Heinſ. ad Claud. 2. de laud. Stilic. v. 255. & ad 6. conſ. Honor. v. 178.

(13) *Proſpicit*] An *deſpicit*, id eſt, ſubjectum ſubjacens ſpectat? an *præſpicit*, *præ ſe ſpicit*, id eſt, prope ſe ſpectat, ut *præ oculis*, *præ manibus habere*, *præſto eſſe.* &c. τὸ *præſpicio* quærendum. GUJETUS. *Gronovius* in litteris ſuis: *Lego reſpicit*, *vult frontem ejus in fretum*, *tergum in Etruſcum mare verſum fuiſſe.* Idem placuit Nobiliſſ. *Heinſio.* SCHEFFERUS. Siculum a læva, Tuſcum ad dextram. FABER. Clariſſimus Grævius legit: *Proſpicit infernum*, *reſpicit Tuſcum mare.* Heinſ. legendum cenſet: *Reſpectat Siculum*, *reſpicit Tuſcum mare.*

(14) *Alticinctis*] ὑψιστόλοις. Notat ὀφθαλμοδουλείαν. Conſulendus Oct. Ferr. de Re Veſt. 3, 7. PRASC. Negotioſos intelligit. Tales namque cingere veſtes alte ſolent, ne impediantur inter diſcurrendum, vide *Horat.* 2. *ſat.* 8. quanquam hic intelligantur potius, qui ſpecie externa tales ſunt, oculisque ſaltem ſerviunt, quod hic bene *Praſchius* obſervat. SCHEFFER. Forte *altecinctis*. Gloſſ. Stephani ἀνεσταλμένος *alticinctus*. HEIN.

(15) *Linteo Peluſio*] Ægyptiaco, ex oppido Peluſio, ubi linteæ fiebant veſtes, ante alias pretioſæ. *Silius lib.* 3.

Et Peluſiaco præfulget flamine vertex.

Plin. 19. *c.* 1. *Ægyptio lino minimum firmitatis*, *plurimum lucri. Quatuor ibi genera*, *Tanaiticum*, *ac Peluſiacum*, *Buticum*, *Tentyriticum.* Vides oſtentationem hominis vaniſſimi, licet eam diſſimulet. SCHEF. Minime ad oſtentationem compoſitus hic ornatus, ſed atrienſium & miniſtratorum ordinarius veſtitus erat. Suet. Calig. 26. *Cœnanti modo ad pluteum*, *modo ad pedes ſtare ſuccinctos linteo paſſus eſt.* Vid. Salmaſ. ad Capitol. Pertinac. & Ferrar. de re veſtiar. lib. 3. c. 4.

(16) *Deſtricta*] *Demſterus* ad *Roſin.* 1. *p.* 59. *diſtricta* citat. Sed retineo *deſtricta*, & exporo, ad inferiora ſtricta, ut ſit ſenſus: tunicam ab humeris demiſiſſe ad ilia, ibique adſtrinxiſſe linteo, ne madefieret inter aquæ ſparſionem, pectus brachiaque habuiſſe nuda. Quomodo ſolent, qui ſtudioſe

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

erambulante [18] læta [19] domino [20] viridia,

Al-

oſe laborant, maxime in aquis. ocus obſcurior, & intactus in- rpretibus, quod miror. Hæc c notaveram in editione priori, ım interea in lucem veniunt *reinsbemianæ* curæ in ſcripto- ɛm noſtrum, e quibus cerno & *reinsbemium* ſic locum hunc in- ɛllexiſſe. Ita enim habet in In- ice: *Deſtricta tunica, abgeſtreifft. olum. Tum & olea deſtringenda* ſt. Juvat lectionem hanc & *Fa- ius Decl.* 12. ubi *deſtrictis armis ibos* vocat folia decerpta ramis. ane ſi, quod puto, tunica Ro- nanorum non quadrata fuit, ſed otunda, locus iſte accipi aliter ix poteſt. SCHEFFERUS.

(17) *Cirris dependentibus*] Ex ıoc loco, monumentisque aliis olligit Laur. Pignor. de ſerv. p. 124. atriarios neque comam pro- ixam aluiſſe, neque eam atton- liſſe, ſed longiuſculam reliquiſſe n uſum cirrorum. PRASCHIUS. Hos cirros ſunt, qui accipiant de plicis tunicæ. Alii, putant eſſe fimbrias, oris extremis ve- ſtium ſolitas aſſui. Quomodo *Salmaſius* in Capitolini Pertina- ce: *Cirri fimbrias ſignificant, quæ per extimam veſtis oram depen- dent, unde tunicæ cirratæ Phæ- dro.* Quanquam magis illi cirri videantur in linteo, quam tu- nica fuiſſe, ſic ut habent hodie- que veſtes ſericiæ, quibus ſeſe cingunt in medio, præſertim militares, Galli vocant *une echar- pe.* Rectiſſime ſtatuuntur nodi hirti villoſique, propter floccos & filamenta tenuia, molliaque ab ipſis dependentia. Quales no- dos Germani *thraſen*, Sueci *quaſt* appellare conſueverunt. Gallis *houppes* ſunt. Vide plane *Salma- ſium Exerc. Plin. p.* 762. SCHEF. Nobiliſſimus Neapolis ad Ovid. 4. Faſt. ℣. 933. putat tunicæ huic fuiſſe ſubtemen relictum, quod e linteo pendebat. Et hæc *lintea villoſa* apud Mart. 14. 138. dici, cui opponuntur *lintea tonſa* vel *tonſis villis.* Puto vero recte ex Pignorii ſententia Praſchium hunc locum de cirris, ſive co- mis Atrienſis capere. Sic Martial. 9. ep. 30. *Et matutini cirrata ca- terva magiſtri.* Petron. fragm. Trag. *Pica cirrata.*

(18) *Læta*] Iſtuc *læta* extra metrum eſt, & expungendum; idque neminem monuiſſe miror. FABER.

(19) *Domino*] Annotat do- ctiſſ. Rittershuſius Imperatores olim vulgo Dominos dictos fuiſ- ſe; eorum autem uxores Domi- nas, quod ut verum eſſe nemo eſt qui neget, ita illud perquam falſum eſt, quod affert ex Op- piano ſuo: Τὸν μεγάλη μεγα- λωφυτεύσατο δόμνα Σιβήρῳ. Falſum, inquam, eſt: nam Δό- μνα eo loco nomen κύριον ſeu proprium eſt: dicebatur ea mu- lier Julia Domna. Neque vero negarim vocem hanc *Domna* re- periri pro *domina* (nam & apud Gregorium Turonenſem legas, *domnæ*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

domnæ Brunechildis; unde & Italicum *donna*:) ſed ſatis conſtat ex nummis Græcis & Latinis, in loco Oppiani *δόμνα* eſſe nomen proprium imperatricis. ΙΟΥΛΙΑ ΔΟΜΝΑ ΣΕΒΗΡΟΥ. Et, JULIA DOMNA AUG. FABER.

(20) *Viridiaria*] Ita *Faber*, & *Rigaltius*. Sed *viridiarium* pro *viridario* non memini me legere. Feſtive quidem *Faber* ad hæc verba mea in editione nupera: *Ego non meminiſſe credam facile.* Nempe ſenes obliviosi *Fabro* ſumus, licet me annum nunc ingreſſum quadrageſimum & quintum, ætate non parum ipſe antecedat. Pergit, *Sed an ideo non eſt?* Quis vero hoc dixit? *Non meminiſſe* dixi. Ob quod verbum ſatis commote *Faber*, *quot res hic dicendæ ſint, ſi eloqui incipiam.* At nos optaſſemus potius præſidium memoriæ noſtræ, ab illa *Fabri*, atque nomen auctoris idonei locique, ubi *viridiarium* ipſius poſſemus invenire. Scimus equidem, afferri vulgo quædam ex *Pomponio*, *Ulpiano*, aliisque jurisconſultis veteribus, ſed in illis locis omnibus libros optimos *viridia*, vel *viridaria* habere, id quoque pulchre novimus. Nec permittere analogiæ ratio *viridiaria* videtur. Quod tametſi admiretur *Faber*, ceu ex mentis quadam peregrinatione dictum, tamen deſinet mirari, poſtquam ipſe olim ad ſe redito incipiet. Nam non ſic a *viridis*, *viridiarium*, ut a *veſtis*, *veſtiarium*, quod vult ipſe, vel ab *ignis*, *igniarium*. Cur enim non ſimilite[r] *panis*, *paniarium*, a *piſcis*, *piſciarium*, ſi ea Analogiæ ration[e] tantum iſthæc ita formarentur[?] Sane contra quæ ejuſmodi ſignificationem habent, qualem viridarium, vocalem *i* ante *arium* in poſtremis non agnoſcunt, ut *pomarium*, *granarium*, *lanarium*, *armarium*, *boarium*, & id genus. Atque hæc eſt cauſa, quare dixerim, analogiæ rationem non videri *viridiarium* permittere. Scio, *Fabrum* hic dicturum, ea quæ poſtremo loco ſunt allata, non oriri ab ejusmodi vocabulis, quorum primus caſus deſinat in *is*, ac proinde ſine ratione hic adduci. Quaſi vero iſta derivationem ſuam habeant a primo caſu. Longe aliud nos docent voces plurimæ, ut *carnarium* quod *cararium*, *pultarium*, quod *pularium*, *nivarium*, quod *niarium*, *calcarium*, quod *calarium* fieret a primo caſu. Jam cum a ſecundo caſu *calcis* (ut nunc cætera omittam) ſit *calcarium* analogiæ bona ratione, quid eſt cauſſæ, cur ab eodem caſu in vocabulo *viridis*, malim *viridiarium*, quam *viridarium*? maxime cum auctoritas illius nulla ſit, vel exigua; hujus paſſim plurima. Non itaque hic opus erat Ariſteæ fabula parum civiliter adornari jocos, quod a *Fabro* factum. Nec adhuc probare poſſum, quod contendit ipſe, ejici τὸ *læta* oportere. Contra aſſentior *N. Heinſio*, qui *viridia* hoc loco ſcribit. Sic enim me idem docuit, & *Plinius* locutus eſt *lib. 5. ep. 6.* non

ſemel

Alveolo cœpit ligneo [22] conſpergere
Humum æſtuantem, [24] come officium jactitans:
Sed

mel. *Vitruvius lib. 6. c. 6. col-cantur ſpectantes ad ſeptentrio-m, & maxime vir idia proſpicien-ſ*; & mox, *uti viridia de lectis oſpiciantur.* Quibus addas &, ios laudat *Voſſius in Etymologico* ac voce. Ipſe *Cicero 2. ad Atti-cum 3. Cyrus dicebat, viridiorum* *ἀφάσεις latis luminibus non eſſe* *aves.* Ita enim legi, non *ra-rorum*, quod vulgati habent, in membranis antiquiſſimis Nob. *einſio* jure credimus. Atque ita uper etiam in *Phædro* legi pla-uit *Urſino*, quod editio ipſius do-et, neque alia pridem fuit *Buch-eri*, aut *Freinshemii* ſententia. *ene* ait *Freinshemius*, *Buchnerus nendat*, *viridia.* Quorum o-nnium conſenſus nobis *Fabri*, uantæcunque auctoritati, me-to antefertur. SCHEF. Quæ chefferus ab Heinſio ſe habere rofitetur, in margine ſui Phæ-ri notaverat ὁ πάνυ, addidit; ide & Macrob. ſat. 1.14. p.171. dit. Pontani, & ita ſæpe apud Ctos in pandectis Florentinis. JCtis, ad quos Heniſius remit-it, hanc vocem uſitatam decla-ant, l. 12. ff. de ſerv. præd urb. . 79. §. 2. ff. de verb. ſignif. Sed *viridaria* quoque ea dicta à JCtis egari non poteſt, cum ea voce Ctus in l. 13. §. 4. ff. de Uſufr. atatur. Nos tamen ut verſui con-uleretur *viridia* recepimus: nam medicinam, quam Gudius ad-nibet pro *læta*, ſubſtituendo *al-ta*, minime amplecti poſſumus, cum recte & eleganter *læta viri-dia*, ut apud Virgil. *lætæ ſege-tes*, & *tellus juſto lætior*, dica-tur; *alta* autem *viridia* an recte dicatur, vehementer dubitamus; *altam* vero *vineam* fab. 2. lib. 4. pro *alta vite*, quæ ſublimis & jugata erat, docti viri ad eum locum cum ratione dici oſtende-runt.

(21) *Alveolo*] Ligneo vaſe, ex uno caudice excavato. *Lin-trem* alias appellant. *Ein throg.* SCHEFFERUS.

(22) *Conſpergere*] Quomodo *Suetonius in Calig. c. 43.* Adeo delicate, ut a plebe *verri ſibi vias, & conſpergi propter pulve-rem exigeret. Plautus: conſper-gere ante ædes*, frigida ſcilicet aqua, ad mitigandum æſtum. Vide *Salmaſ. ad Solin. pag.* 327. SCHEFFERUS.

(23) *Humum æſtuantem*] Id eſt, ex nimio calore ſolis pul-vere concitato ardentem. Sic Ju-ſtin. lib. 2. c. 1. *Quippe quæ (Æ-gyptus) etiam nunc torrenti ſolis calore exæſtuat.*

(24) *Officium comæ*] Mini-ſterium, quod jucundum & gra-tum ei, cui fit. Olim *comæ* le-gebatur, ad quod *Praſchius: ſi-mili elegantia legem dare capillis dicitur: Officium autem legi ſæpe, reſpondet.* Et *Urſinus* in Indice: *Et abſtractum pro concreto, ut ſæpe apud Phædrum, coma officioſa joco dicitur.* Omnia huc nihil fa-ciunt. Sermo eſt de conſperſione, non

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Sed deridetur. Inde notis [25] flexibus
Præcurrit [26] alium in [27] xyſtum, ſedans pulverem.
Agnoſcit [28] hominem Cæſar, remque intelligit.
[29] Id ut putavit eſſe [30] neſcio quid boni,
Heus, inquit [31] Dominus; ille enimvero adſilit
Donationis [32] alacer certæ gaudio.

Tum

non de coma. *Manlius* eodem *modo lib.* 5.

Come per officium vigilantia membra ferentes.

Et *Martialis lib.* 1. *ep.* 90.

Come ſed officium circa te ſemper obibat.

Ita enim ibi legit *Scaliger*, probatque *Scriverius*. SCHEFFERUS. Et ita legit Heinſ. Vel, *come officium jactitans*; vel denique conjicit forte legi poſſe: *jactans comem offuciam*. Ut apud Plaut. Moſtel. 1. 3. 107.

(25) *Flexibus*] Compendiis viarum. Puto ſic & *Ciceronem* uſurpaſſe in illo *ad Att. Pons Tiretius, in quo flexus eſt ad iter Arpinas*. SCHEF.

(26) *Illum*] *Alium* V. C. HEINSIUS.

(27) *Xiſtum*] Locum deambulationibus faciendis adornatum, conſitis utrinque platanis. Vide *Hier. Mercurialem lib.* 1. *Art. Gymn. c.* 9. SCHEF. Vid. Plin. lib. 5. ep. 6. Et Senec. ep. 86. HEINS.

(28) *Hominem*] Eleganter, innuit contemptum. Vide *inf. l.* 3. *c.* 4. *Terent. Eun. A.* 2. *ſc.* 2.

Hic ego illum contempſi præ me. Quid, homo, inquam, ignaviſſime. SCHEF.

(29) *Id ut putavit*] *Rigaltii* editio poſtrema & hunc, & tertium, & quintum ſubſequentem verſum omiſit, exemplo parum laudabili, ut opinor. Illud *putavit* exiſtimo de atrienſi intelligendum, ut ſit ſenſus: Dum ex vultu, aut quoquo denique modo animadvertit atrienſis, Cæſarem intelligere inſtitutum ſuum, putaſſe neſcio quid boni ab eo expectandum ſibi. Interea nomine advocatum eſſe a Cæſare. Ergo plenum gaudio, ob formatas illas prius animo ſpes ampliſſimas accurriſſe, verum retuliſſe nihil, præter joca. SCHEF. *Id* non habet V. C. Pith. Forte: *ſibi ut imputari, & eſſe neſcio quid boli*, vel *doli*. HEINS.

(30) *Neſcio quid*] Bene in editione media *Rigaltius* hic annotavit locum iſtum *Petronii: Deinde ut audivi veterem convivam: Hic neſcio quid boni debet eſſe*. Cæterum pro *eſſe neſcio quid*, ſcribendum, *neſcio eſſe quid*, numeri cauſſa. SCHEFF.

(31) *Dominus*] *Tiberius*. Sic vocabantur titulo ſolenni poſteriores principes. Quanquam forte magis Noſter reſpexerit ſervum atrienſem, atque illius intuitu *Tiberium* hic nominarit *dominum*, nempe ejus atrienſis. SCHEF.

(32) *Alacer gaudio*] Gaudium donationis, eſt, gaudium donatio-

tio-

Tum ſic 33 jocata eſt 34 tanti majeſtas 35 Ducis:
36 Non multum egiſti, & opera 37 nequicquam periit;
Multo 38 majoris 39 alapæ mecum 40 veneunt.

FAB.

onis cauſſa, vel ob donationem. ic *victoriæ gaudium* apud *Florum lib. 3. c. 2.* SCHEF. Eadem ocutione Curtius lib. 10. 5. utiur. *Itaque ad exſpoliandum corus, qui vulneraverat alacer gaudio accurrit.* Et æqualis Noſtro Valer. Max. 8. 14. 5. *Idem ut audiit Scipionem dicentem, Imperator e argenteis armillis donat, alacer audio abiit.* Ita ut hic nihil muandum ſit.

(33) *Locuta*] *Jocata* Excerpta Rigaltii. HEINS.

(34) *Tanti*] *Tanta.* V.C.Pith. HEINSIUS.

(35) *Ducis*] Supra *Dominum* vocavit. Puto autem pro *imperatore* poſuiſſe, quod tum uſu fuit receptum in principibus, licet aliquandiu *Tiberius* recuſaverit. Vide *veteres inſcript. & numm.* SCHEFFERUS.

(36) *Non multum*] Omiſerunt verſum hunc *Rigaltius* & *Faber*, ſed permittere ſequentia non videntur. Pro *periit*, *perIt* ſcribendum. Eſt autem *nequicquam periit*, idem ac, impenſa eſt & adhibita fruſtra. SCHEF.

(37) *Nequicquam*] Scribendum una voce, *nequiquam*. quam veram eſſe orthographiam, in Lucretiano Indice indicavit Giphanius. Nec ego aliter in libris antiquiſſimis reperi. SCHOP.

(38) *Majoris mecum*] Id eſt, apud me. Infra bis fab. 75. *Mecum mea ſunt cuncta.* Terent. Adelph. 3, 4, 49. *Teſtis mecum eſt annulus.* Virgil. Æn. 4. *Mecum erit iſte labor.* Sic in lingua vulgari, *eſſer col Re, reſtar con qualch uno.* PRASC. *Majoris* Archaïſmum putat Rigaltius, pro *majores*. Sed fallitur. quanquam recte interpretetur *alapas* de ſervorum libertatibus per ῥαπίσματα. Senſus eſt: fruſtra ſperas libertatem pro tam levi opella. Apud me (*bey mir*, hoc enim eſt *mecum*, ſicut *tecum habita*) *multo majoris*, non ita vili pretio, *veneunt*, venduntur, *alapæ*; nimirum illæ liberatrices, de quibus vid. Iſidor. Orig. 9. 4. FREINS. Ita *Praſchius* & *Freinshemius*. Sed vellem, oſtendiſſent, ſicut, *hoc eſt mecum*, ita &, *hoc venit mecum* apud Latinos uſurpari. Quid? ſi pro *mecum*, *mea* ſcribamus? verum longe rectiorem judico ſuſpicionem *N. Heinſii*, legentis *mi cum*. *Mi*, pro *mihi* habet ipſe *Noſter lib. 3. c. 18.* *venire* cum tertio caſu uſurpavit *Cato de R. R. c. 144.* *aut cui olea venierit.* Non poſſum tamen, quin adſcribam, quæ de loco hoc ſignificavit mihi nuper optimus *Gronovius*. *Alapæ mecum veneunt, mihi Crotone ſanius. Mecum explicandum eſt domi meæ, ut apud Plautum: eamus ad me: apud quem multa in hanc rem, ut & apud Ciceronem ad Atticum. Unum accipe inſignem*

gnem locum lib. 5. ep. 8. ne illum malus emptor alienis mancipiis, quæ permulta ſecum habet, ſpoliaret. Hoc eſt, quæ Romæ ſunt, domi ejus abſentis, cum ipſe in exilio viveret Maſſiliæ. Quod non eſt aſſecutus Boſius. Horatius: tecum habita. Hoc dicit ergo: Meæ domus ea diſciplina eſt, ut non tam facile, tamque parvo ſervi manumittantur. Et Tiberii hoc in genere avaritiam monſtrat & Suetonius cap. 47. SCHEF. Imo & Heinſius codici ſuo adſcripſit poſſe retineri *mecum*, ut apud Propert. *I nunc tolle animos & tecum finge triumphos.* Ovid. 1. Amor. *Ergo amor & modicum circa mea tempora vinum mecum eſt, & madidis lapſa corona comis.* Terent. Eun. 1. 2. *Mecum tota ſis*, id eſt, *mea.*

(39) *Alapæ*] Servorum libertates per ῥαπίσματα ſignifica *Rigaltius.* Recte. *Apud vetere enim, quando manumittebant, alapa percuſſos circumagebant, & liberos confirmabant.* Iſidor. Orig. 9, 4. Sed in emancipationibus liberorum adhibebantur *injuria rhapiſmata*, donec ea ſuſtulit. fin. C. de emanc. liber. ubi Godofredus. FREINSHEMIUS.

(40) *Veneunt*] Scil. *alapæ*, quarum interventu ſignoque dari libertas ſolebat, ut *Sigonio* & aliis notatum. Jocus igitur in utroque, & *alapæ* & *venire*, quod ambiguitate ſua ſalem habet. Cæterum pro *veneunt*, *veneant* ſcribendum, ſi quis malit *mi cum.* SCHEFFERUS.

(37) FAB. VI.

Aquila, Cornix, & Teſtudo.

Contra potentes nemo eſt munitus ſatis;
Si vero acceſſit [1] conſiliator maleficus,
[2] Vis & nequitia quicquid oppugnant, ruit.

Aquila

(1) *Conſiliator*] Ut a conſulere, *conſultor*; ita *conſiliator* a conſiliando: quo præter Cæſarem B. C. 1, 19. & 73. utitur Dictys Cret. Lib. 3. Priſcianus quoque Præexerc. Rhet. de fabula; cui tamen idem eſt, quod *conſilium habere. Conſiliarem* dici ex L. 5. D. de Off. adſeſſ. monſtrat Joſ. Mercer. ad Dictyn. Cret. *Conſilioſus* dixit Cato ap. Gell. 4, 9. PRASCHIUS. A *conſiliando* i. e. *conſulendo*, ſicut bene *Praſchius. Plinius 4. ep. 17. illi in gerendis conſiliator & rector. Apulejus lib. 1. Aſin. Ac hic bonus conſiliator.* SCHEFFERUS.

(2) *Vis & nequitia*] Hiat hic locus, & eſt ut excidiſſe cenſeam verſum unum poſt hunc. Nam qui

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Aquila in ſublime 3 ſuſtulit teſtudinem:
Quæ cum 4 abdidiſſet 5 cornea corpus domo;
Nec

ni ſequitur, cujus initium: *Vis & nequitia*: ut ſic dicam, αὐτοκέφαλος eſt, & per ſe ſubſiſtit elegantiſſimè, eſtque perfeta γνώμη. Dixerat Phædrus: *Adverſus potentes nemo ſatis munitus eſt.* Jam ſi acceſſerit malus conſiliarius, omnino de ominibus actum eſt: quippe in quemcunque vis & nequitia ſimul impetum faciunt, eum evertunt. Vides itaque defectum. MEURSIUS. Fruſtra. Ordo talis eſt. Quicquid eſt, quod vis & nequitia oppugnant, id ruit, ſi acceſſerit ad potentem conſiliator maleficus. Jungit potentem, & conſiliatorem maleficum. Huic nequitiam, illi vim tribuit: conjuncta iſta ait ſi oppugnent, quicquid ſit, quantumvis tutum ſe putet, ruere. Plana omnia SCHEF. Nullum hic agnoſco hiatum, ſed nec pleriſque locis aliis, ubi *Meurſius* id putabat. Pulchre enim *Vis & nequitia* reſpondent ſuperioribus, *Vis* primo verſui, ubi de potentia: *nequitia* ſequenti, quo *conſiliarius maleficus* producitur. FREINSHEMIUS. Video Phædrum non indiligenter in Lucretio fuiſſe: quare ſuſpicari de hoc loco potui, legendum & interpungendum:

Vis & nequitia, quidquid oppugnant, ruit. Potentia & nequitia ruit unumquodque quod oppugnat. Nam & ita Lucretius (ut admonuit Giphanius noſter) ruere, *active* dixit, pro, adfligere, proruere. ut de vento: *Ingenteſque ruit naves & nubila differt.* Et rurſum de amnis violentia:

Dat ſonitu magno ſtragem, volvitque ſub undis
Grandia ſaxa, ruit qua quidquid fluctibus obſtat.

Qui locus illi apud Phædrum perquam ſimilis. Et Virgil. 1. Georg.

--- cumuloſque ruit male pinguis arenæ. SCOPP.

Χαλεπωτάτη γὰρ ἀδικία, ἔχουσα ὅπλα. Ariſtot. de Rep. 1, 2. PRASC.

(3) *Suſtulit*] Sic proprie loquuntur de avibus. Vide *ſup.* 1. c. 28. SCHEFFERUS.

(4) *Abdidiſſet*] Ex *Virgilio*, qui in Culice, de capellis: *vallibus abdunt corpora.* SCHEFF.

(5) *Cornea*] Eleganter, propter duritiem, quomodo de avibus *corneum roſtrum* uſurpavit *Cicero de N. D. I.* Mox eſt *dura.* Per *domum*, teſtam intelligit, ut notum. Hinc *Pacuvii*: *domiporta.* SCHEFFER. Id eſt, firma: ut *corneam fibram* dixit Perſius *Duram corticem* mox vocabit. Ab hac domo (quæ proprie *concha*: & ſic dicitur Anonymo fab. 14.) lepide Poëta Græcus teſtudinem vocitat ὀςρακόνωτον, teſtaceo dorſo inſignem: unde etiam *teſtudinem* dici putat Iſidor. Or. 12, 6. PRAS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Nec ullo pacto lædi poſſet condita;
Venit per auras cornix; & [6] propter volans,
[7] Opimam ſane prædam rapuiſti unguibus,
Sed niſi monſtraro, quid ſit [8] faciendum tibi,
Gravi [9] nequicquam te laſſabis pondere.
Promiſſa parte, ſuadet, ut [10] ſcopulum ſuper
[11] Altis ab aſtris duram inlidat [12] corticem,
Qua comminuta facile veſcatur [13] cibo.
[14] Inducta verbis aquila, [15] monitis paruit,
Simul & [16] magiſtræ [17] large diviſit dapem.

Sic

(6) *Propter*] Scil. Aquilam, id eſt, juxta, in vicinia, in propinquo. *Terentius*, alii. SCHEF.

(7) *Opimam*] Ita *Cic.* 3. *Ver. Opima*, eſt, *pinguis. Feſtus: hoſtiæ opimæ, præcipuæ, pingues.* Ideo *Columella lib.* 7. *c.* 8. *Si pingui & opimo liquore conficitur* &c. SCHEFFERUS.

(8) *Faciendum*] Lege *faciundum.* HEINSIUS.

(9) *Nequicquam*] Fruſtra, abſque fructu. *Curtius* 3. *cap.* 2. *niſi nunc dixero, alias nequicquam confitebor.* Ita *Terentius*, *Cicero*, *Livius*, *alii.* SCHEF.

(10) *Scopulum ſuper*] Hæc res Æſchylo mortem accivit Nota eſt hiſtoria. PRASCHIUS.

(11) *Altis ab aſtris*] Poëtice, pro, e ſublimi, ex ſumma parte aëris. SCHEFFERUS.

(12) *Corticem*] Abuſive pro teſta. *Plinius* 9. *cap.* 12. *Aquatilium tegumenta plura ſunt, alia corio & pilo teguntur; ut vituli, alia cortice, ut teſtudines.* Adde *cap.* 10. SCHEF.

(13) *Cibo*] Pleonaſmus. *Cicero* 2. *N. D. Dii nec eſcis veſcuntur.* &c. SCHEF.

(14) *Inducta*] Plene eſt, *inducta ad credendum. Cornel. Nep. in Conon. c.* 3. *Non facile ad credendum inducebatur.* Sed iſto modo etiam *Cicero* 2. *de L. L. & alii:* uſurpatur de eo, cui quid perſuadetur ratione probabili aut veriſimili. Pro *verbis* optime *Gronov. veris. Diat. Stat. cap.* 13. SCHEF.

(15) *Monitis*] Forte *monito.* HEINSIUS.

(16) *Magiſtræ*] Id eſt, conſiliatrici: ſæpe *magiſter* pro ſuaſore & autore conſilii a ſcriptoribus ſumitur. Terent. Andr. 1.2. *Tum ſi quis magiſtrum cepit ad eam rem improbum.* Et Senec. Thyeſt. *Sæpe in magiſtrum ſcelera redierunt ſua.*

(17) *Large diviſit*] Verbum ad convivia pertinens, cum cuique ſua pars ex cibis porrigitur. *Petronius: Acceſſere continuo duo ſervi, & ſymphonia ſtrepente ſcrutari paleam cœperunt, erutaque ſubinde pavonia ova diviſere convivis*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Sic tuta quæ [18] naturæ fuerat munere,
Impar duabus occidit triſti nece.

vivis ; & in *Fragmento Traguriano : Thebaicasque & caryotas ad numerum diviſere cœnantibus.* Scheff. Forte *larga*. Heins. Lege *Largam*. fab. 4. hujus libri *Felisque catulis largam præbuerunt dapem.*

(18) *Naturæ*] Forte *nativo*. Heinsius.

(38) FAB. VII.

Muli & Latrones.

MUli gravati ſarcinis ibant duo ;
Unus ferebat [1] fiſcos cum pecunia,
Alter tumentes multo ſaccos hordeo.
Ille onere dives, celſa cervice eminens,
[2] Clarumque collo jactans tintinabulum :
[3] Comes [4] quieto ſequitur & placido gradu.
Subito latrones ex inſidiis [5] advolant,

Inter-

(1) *Fiſcos*] Rittershuſianis adde H. Grot. Flor. Sparſ. in D. de Jure fiſci, & Guil. Bud. in π. de Officio Quæſt. Praschius. Notum illud Taciti primo Annali : *Fiſci de imperatore rapti inter ſigna & aquilas veherentur.* Faber. Corbes ſparteos. Vide *Rittersh.* & quæ nos in curis ſecundis ad *Pacatum*. Schef.

(2) *Clarumque collo jactans tintinnabulum*] Nimis profecto negligenter fuerunt in deſcribendo Phædro librarii: & ecce iterum hîc defectus, quem facile animadvertet qui aliquid naris habet. Meursius. Conſuetudo ſuſpendendi tintinabula ex collis mulorum, ut occurſum eorum evitare poſſint equi, etiam hodie durat per Italiam & Galliam. Vide quæ de ipſis dixi pluribus in *lib. 2. de re vehiculari c. 2. p. 28.* nuper a me publicato. Quod autem *Meurſius* hic cenſet aliquid deeſſe, id quale ſit, ego equidem haud intelligo. Scheffer.

(3) *Comes*] Alter ille mulus, cum hordeo. Schefferus.

(4) *Quieto*] Sine agitatione multa pedum ac tumultu Schef.

(5) *Advolant*] Verbum elegans quo ardor & cupido nimia pecuniæ eripiendæ ſignificatur. Schefferus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

6 Interque cædem ferro mulum 7 truſitant.

Diri-

(6) *Interque cædem*] Hic quoque male transpoſiti verſus ſunt, quos ego priſtino ordini reſtituo:

Subito latrones ex inſidiis advolant,
Diripiunt nummos, negligunt vile hordeum.
Interque cædem ferro multum tonſitant.

Spoliatus igitur &c. MEURS. Eorum puta, qui mulos poſſidebant, vel agebant. Neque enim ſine pugna res agi ſolet. Quare non placet in Meurſio nimius corrigendi amor. PRASC. Non conceſſerim, mutanda verba *Interque cædem*, reponendo, *Interque prædam*, quia ſcilicet tantùm direptio hic fiat; nulla cædes. Quid igitur opus erat *ferro?* Et ſane intelligitur fiſcos cum pecunia non fuiſſe ſine cuſtodibus, quos à latronibus ferro ac cæde depulſos fuiſſe nemo mirabitur. Sed neque mutilum hunc locum aut luxatum ajo: verum egregie ſibi conſtantem: neque aliter judicandum cuiquam, etiamſi naſum haberet Rhinocerotis. FREINSHEMIUS. *Prædam* ſcribit *Meurſius*, huncque verſum ſubjicit ſequenti. Fruſtra. Vult, primum factam cædem eorum, qui ducebant mulos, velut reſiſtentium, poſtea demum prædam. Eadem in mentem veniſſe *Praſchio* ex notis ejus nunc obſervo. SCHEFFER. Liv. 30.6. *Clamor inter cædem & vulnera ſublatus.* HEINSIUS.

(7) *Tonſitant*] Hic legendum: *multum tunſitant*. Ut ſit a *Tundendo*, non verò *Tondendo*. Sed non diſſimulanda lectio veteris codicis, ubi pro *tonſitant*, eſt, *trucidant*. Ergo ſcripſerit Phædrus, *tuditant*. Nota hæc vox ex Feſto eſt. At verò neque iſta mihi ſatisfaciunt, *Interque cædem*. Quid enim? Tantùm direptio hic fit, nulla cædes. Corrigendum cenſeo: *Interque prædam*. MEURS. Non abſimilis eſt Plauti locus Epidico act. 2. ſc. ultima:

Ne ulmos paraſitos faciat, quæ uſque attondeant.

Ubi virgæ dicuntur humeros vapulantis attondere, niſi forte huic Phædri loco macula ineſt gravior, quam nondũ odoratus ſum. SCOP. Hanc emendationem Rigaltio debemus; antea enim contra legem carminis legebatur *trucidant*. In quibuſdam editionibus legebatur *tonſitant*. Meurſius autem legerat & *tutidant*, ſed metri ratio repugnat, uti ex Lucilii exemplo ſuperius allato ad lib. 1. conſtat, cui addas hoc Lucretianum licet:

Nec tutidantia rem ceſſant, &c. FABER.

Meurſius: multum tonſitant. Sed ſequitur: *nec ſum læſus vulnere*, in reſpectu ſcilicet ad alterum mulum, ut omnino *muli* vox hic retineri debeat. *Tonſitant* quod habet, eſt ex veteri editione. Neque ſcio ſatis, an non huic

)iripiunt nummos, negligunt vile hordeum.
ſpoliatus igitur caſus quum fleret ſuos,
Equidem, inquit alter, me contemptum gaudeo.
Nam nihil amiſi, nec ſum læſus vulnere.
Hoc [8] argumento tuta eſt hominum tenuitas.
Magnæ periclo ſunt opes obnoxiæ.

uic præferri debeat. Oſtendunt ıne verba muli alterius, hunc uiſſe vulneratum. At *truſitant* oc non dicit. Contra *tonſitare* eſt ulnerare, licet in extrema cute.)ocuit ex *Plauto Schoppius*. SCHEF. oſſet legi *ſauciant*, ſed credo ripſiſſe Phædrum *incurſitant*. a Plautus: *Ubi vivos homines ortui incurſant boves*. Liv. 24. 1. *Agmen Romanum impune icurſatum ab equitibus hoſtium*, uod male ſollicitant. Idem 25. 5. *Numidæ nunc a tergo, nunc latere incurſantes*. Sic ſæpe Arob. lib. 1. *Peſtilentia & bellis neitia incurſantur humana*. HEIN.

(8) *Hoc argumento*] Scilicet, Menti firmiter inſculpto. PRAS. Hac fabula; *Infra lib. 4. c. 7. hoc argumento ſe deſcribi ſentiat*; & *cap. 15. Hoc argumentum monet* &c. Adde *lib. 4. cap. 3.* Puto autem hic omitti præpoſitionem *in*, ut ſit ſenſus, occurrere & extare in hac fabula tutam tenuitatem, atque adeo exempli loco eſſe poſſe, ob quod alii amplectantur. *Praſchius* illud *argumentum* ſupplet ita, additque, *menti firmiter inſculpto*. Sed illud *eſt*, diſſuadet. SCHEFFER. Sic *fabularum argumenta* dixit Valer. Max. 2. 4. 4.

(39) FAB. VIII.

Cervus & Boves.

CErvus nemoroſis [1] excitatus latibulis,
Ut [2] venatorum fugeret inſtantem necem,
Cœco

(1) *Excitatus*] Venatorium erbum. *Cicero de offic. 3. Sunte igitur inſidiæ, tendere plaas, etiamſi excitaturus non ſis, ec agitaturus? ipſæ enim feræ ullo inſequente ſæpe incidunt. Phædra apud Senec. in Hippolito Act. 1. v. 11.*

Juvat excitatas conſequi curſu feras.

(2) *Venatorum necem*] Id eſt, a venatoribus inſtantem. Sic f. 39.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

[3] Cœco timore proximam villam petit,
Et [4] opportuno ſe [5] bubili condidit.
Heic bos latenti, [6] quidnam voluiſti tibi
Infelix, ultro qui ad [7] necem cucurreris,
Hominumque tecto ſpiritum commiſeris?
At ille ſupplex: Vos modo, inquit, [8] parcite,
[9] Occaſione rurſus [10] erumpam data.

Spa-

dura fati miſeria. L. 3. D. §. 2. Ubi pupill. educ. vel mor. deb. *mercedes pupillorum*, id eſt, quæ aliis præſtantur pro pupillis. Et §. ult. J. de R. D. *maris periculum.* Plura ejuſmodi vocabula, ſignificationem ultro & citro communicantia, collegit Gell. 9, 12. PRASCHIUS. Active, pro *à venatoribus* inferendam; Notavit *Rittershuſius.* Sic *Apulejus* 2. *Aſ. Tantum à cautela Pamphiles abfui.* SCHEFFERUS. Sic Saluſtius dixit, *metum Pompeji.* Pricæus ad Apulej. met. 2. p. 76. Sic Liv. 1. 13. *Sabinæ mulieres, quarum ex injuria bellum ortum erat*; i. e. quam ipſæ paſſæ erant. Et cap. 14. *ut expiarentur legatorum injuriæ*, id eſt, legatis illatæ.

(3) *Cæco*] Sentent. quia cœcos facit, nec cernentes alia pericula, in quæ ultro incurrimus. De quo *Curtius* 4. c. 10. *Ubi intravit animos pavor, id ſolum metuunt, quod primum formidare cæperunt.* Vide t. l. SCHEF.

(4) *Opportuno*] Quod ſe commode offerebat. *Ov.* 3. *Met. f.* 7. *de ſylvis.*

--- *Multis latebra opportuna fuiſtis.* SCHEF.

(5) *Bovili*] Recepimus Gudii correctionem, & *bubili* repoſuimus. V. Voſſ. de analog. 1. 21. Cato de R. R. c. 4.

(6) *Quidnam voluiſti tibi*] Imitatio Virgiliana. Ipſe ita *Eclog.* 2.

Eheu quid volui miſero mihi?

Similiter *Terent. Eun. A.* 3. *ſc.* 5. --- *quid tibi vis? ſatine ſanus?* Ubi *Donatus* notat illud, *quid tibi vis* referri ad antecedens, *quid mihi velim?* Quanquam in *Terentio* pro *velim*, *quæram* ſit. Quo tamen cognoſcitur, *velle*, *Donato* eſſe *quærere* in hac formula, curamque denotare. SCHEFFER.

(7) *Necem cucurreris*] Lege, *qui neci occucurreris*, vel, *qui necem incucurreris.* Cicero ſæpe *in morbos, in crimen, in ſuſpicionem incurrere.* Lib. 3. de Nat. Deor. *In apertam perniciem incurrere.* HEINSIUS.

(8) *Parcite*] Vitam mihi ſervate, ne me prodite: abſolute, ut in illo *Horatii* 4. *Od.* 1. *Rurſus bella moves? parce precor.* SCHEF.

(9) *Occaſione*] Pro, *in occaſione*, cum occaſio fuerit data, ut *infra lib.* 4. *cap.* 25. *tempore.* SCHEFFERUS.

(10) *Erumpam*] Eleganter de pro-

patium diei noctis excipiunt vices.
ı Frondem bubulcus adfert, [12] nec ideo videt.
unt ſubinde & redeunt [13] omnes ruſtici,
Jemo [14] animadvertit: tranſit etiam [15] villicus,
Jec ille quicquam ſentit. Tum gaudens ferus
obus [16] quietis agere cœpit gratias,
Ioſpitium adverſo quod [17] præſtiterint tempore.

ocurſu inopinato celerique ex ıdito. Ita *Cicero pro Seſt. Conjutio ex latebris atque ex tenebris upit.* Cæterum cum apud *Riicium* legatur: *Hæc cum dixiſt, obſcuro ſe condidit loco*, put *Neveletus* excidiſſe verſum unc, & ſtatim his ſubjiciendum le. SCHEFFERUS.

(11) *Frondem*] Frondibus eim boves ſaginabantur. Horat.). 14. lib. 1.

- - - & urges
Jampridem non tacta ligonibus arva, bovemque
Devinctum curas & ſtrictis frondibus expl es.

ic paullo poſt herus objurgans uſticos quod parum curent boes: *Cur frondis parum eſt?* CHOPPIUS. Pabulum bobus, uod apud veteres plerumque abebant ex frondibus, vide *Caon. 30. R. R. Horat. Ep. 1. v. 14.* CHEFFERUS.

(12) *Nec ideo*] Latiniſſime, t ſolet. Dicit, etiamſi attulerit, lederit in ſtabulo bovibus, tamen non vidiſſe. Sumſit autem ex *Virgilio*, ut cætera. *Virgilius ſic in Geor. 1.*

- - - Nec cellis ideo contende Falernis. SCHEF.

Lege *Neque adeo.* Sic fab. 4. l. 1. *Nec quem petebat adeo potuit attingere.* HEINSIUS.

(13) *Omnes ruſtici*] Colonos intelligit, & familiam ejus villæ. SCHEFFERUS.

(14) *Animadvertit*] Cervum ibi latitantem, ſeu potius *quicquam*, quod ex ſequentibus etiam huc trahendum.

(15) *Villicus*] Qui totius villæ habet curam, caput ruſticæ familiæ. *Varro 1. de R. R. 2.* vocat *principem, qui agriculturæ præponitur.* SCHEF.

(16) *Quietis*] Id eſt, tacentibus. Idem Græcis ἥσυχος. PRASCHIUS. Hæc cohærent, non *gratias quietis.* Adjectivum eſt, non ſubſtantivum, nec ambigere debebat *Rittershuſius, quietis*, pro *quia quieti erant. Quieti* autem, taciti, non prodentes latitantem. *Rimicius* tamen *gaudens* legit, pro *quietis.* SCHEF.

(17) *Præſtiterint*] Proprie. Non enim ſpatium modo datum ſignificat, ſed & ſecuritatem hoſpitii præſtitam, per ſilentium ac quietem. Atque ita *Seneca 1. Clem. 2. Hoc eſt non dare tantum ſalutem, ſed & præſtare*, ubi vides, quomodo a *dare* diſtinguatur. SCHEF.

Reſpondit unus: ſalvum te cupimus quidem,
Sed ille, [18] qui oculos centum habet, ſi venerit,
Magno in periclo vita [19] vertetur tua.
Hæc inter ipſe dominus a cœna redit:
Et quia [20] corruptos viderat nuper boves,
Accedit ad præſepe: cur frondis parum eſt?
[21] Stramenta deſunt. Tollere hæc [22] aranea
[23] Quantum eſt laboris? dum ſcrutatur ſingula,
Cervi quoque alta eſt conſpicatus cornua.
Quem convocata jubet occidi familia,
Prædamque [24] tollit. Hæc ſignificat fabula,
[25] Dominum videre plurimum in rebus ſuis.

EPI-

(18) *Qui oculos centum*] Πανόπτης. Anonymo Argus fab. 58. PRASC. Herum ipſum periphraſis ea notat, quæ eleganter curam ejus ac perſpicaciam depingit, alluſione ad Argum. SCHEFFER.

(19) *Vertetur*] Verſabitur, conſtituta erit. *Plaut. Moſtel. A.* 3. *ſc.* 1.

- - - Jam homo in mercatura vortitur. SCHEF.

(20) *Corruptos*] Macilentos, macie perditos. Imitatio Græci ſermonis, nam ita utuntur τῷ διαφθείρεσθαι. FABER. *Rigaltius* accipit pro ruptis. Sed refellunt eum ſubſequentia. Rupti namque non curantur pabulo. *Corrupti*, ſunt male habiti, macilenti, macie perditi. Ita *Cæſar*, quanquam plenius, *corruptos macie equos* dixit 3. *B. G.* SCHEF.

(21) *Stramenta deſunt*] Mallem hujus loci ſententiam erigere adjecta interrogatione. Nam & iratior hic loquitur dominus, cui generi convenit interrogatio; & per interrogationem efferuntur cætera. SCHEF.

(22) *Aranea*] Telas intelligit. Nempe *araneus, a, um*, adjectivum eſt. Ita uſurpavit & *Petronius*: *Araneis oleo madentibus* dixit, hoc eſt, telis. *Plinius Valerianus* 1. c. 11. *Aranea tela impoſita ex oleo.* Hinc araneum neutraliter & abſolute, opus araneorum, ſubaudito *textum* vel *rete*. *Cornelius Fronto*: *Araneum quod textum eſt, aranea quæ texit.* SCHEFFERUS.

(23) *Quantum*] Mallet *N. Heinſius* legere *quanti*. SCHEF.

(24) *Tollit*] *Tolli.* HEINSIUS.

(25) *Dominum videre*] Vide ſcriptores de Re Ruſtica Colum. 1, 1. ſub. fin. Pallad. 1, 6. Xenophon. lib. V. memorabil. Socrat. BUCHNERUS.

(1) *In-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

EPILOGUS.

ÆSopo 1 ingentem ſtatuam 2 poſuere Attici,
3 Servumque collocarunt 4 æterna in baſi,
Patere honoris ſcirent ut cunctis viam,
Nec generi tribui, ſed virtuti gloriam.

Quo-

(1) *Ingentem*] Nam & in eo ars fuit honoris, ſi fieret ſtatua ſupra vulgarem magnitudinem. SCHEFFERUS. Crediderim Gu- ium dexterrime conjeciſſe *Æſopi ingenio*: non enim videtur ſtatua Æſopo poſita, magnitudine alias viris claris & bene meritis erectas ſuperaſſe. Neque novum librariis eſſe pro *ingenio*, *ingentem* nobis obtrudere, oſtendit Acidalius ad Curt. 10. 5. n. 32.

(2) *Poſuere*] Proprium verbum. *Cicero Verr.* 2. *Heredem ſtatuas eſſe juſſum in foro ponere; niſi poſuiſſet, Veneri Erycinæ eſſe multatum. Suet. Calig.* 34. *Vetuit poſt hæc viventium cuiquam uſquam ſtatuam poni.* Ita infiniti alii. Notat autem donum honoris cauſſa. SCHEFFER.

(3) *Servum*] Significanter, pro, *licet foret ſervus*, nempe quia his conceſſus honor iſte non fuit. Obſervavit diligentiſſime, ut omnia, Nob. *Dom. Grypenhielm.* ſeu *Figrelius in de Stat. c.*8. SCHEFFERUS.

(4) *Æterna in baſi*] Baſis & tabella, cui titulus inſcribitur, προσθῆκαι ſunt ſtatuæ; *Additamenta* Criſpo, Orat. 2. de Rep. PRASC. Reſpectu voluntatis & propoſiti Athenienſium. Erant enim baſes illæ ex ſaxo, forma quadrata vel rotunda. Eundem conſule. *Apulejus lib.* 2. *Aſin. Amoris profundi pedicis æternis alligat.* Vide ibi *Pricæum. Statius lib.* 1. *de equo æneo Domitiani: teneat quamvis æterna crepido.* SCHEF. Eleganter Phædrus reſpicit ſolennes inſcriptiones ſtatuarum, & monumentorum, quibus memoria clarorum virorum æternitati commendabatur. Sic apud Gruter. pag. 372. 6. Tertullus dicitur Conjugi ſuæ *Æternitatis memoriam poſuiſſe.* Et in marmoribus Felſineis a Malvaſia editis ſect. 7. c. 2. *Pompejæ Maximæ, memoriæ æternæ.* Reineſ. inſc. 6. 129. *Statuam ad vivacem recordationem, & ſempiternam memoriam poſuerunt.* Ammian. Marcell. 24. 6. *Ex his, quidam æternitati ſe commendari poſſe per ſtatuas exiſtimantes, eas ardenter affectant*, hinc ſatis puto Gujeti corrigendi audaciam retundi.

(5) *Patere honoris* &c.] Mallem, *ſcires ut cunctis.* PRASC. V. C. Pith. habet *homini.* Forte *patere ſcirent nomini ut cuncti viam.* HEINS. Inſcriptio apud

6 Quoniam 7 occuparat alter, ne primus forem,
Ne ſolus eſſet, ſtudui, quod ſuperfuit.
Nec hæc invidia, verum eſt æmulatio.
Quod ſi labori faverit Latium meo,
8 Plures habebit quos 9 opponat Græciæ.
10 Si livor obtrectare 11 curam voluerit,
Non tamen 12 eripiet laudis conſcientiam.

Gruter. pag. 705. 12. *Nulli præcluſa eſt virtus, omnibus patet, non quærit cenſum, ſed nudo homine contenta eſt.*

(6) *Quoniam occuparat*] Optime Rittershuſius hæc explicat; licet malit, *quod jam occuparat* ſcribere *Rigaltius*, *Neveleto* teſte. Quod autem cenſet *Rittershuſ.* præceſſiſſe verſum, qui exciderit, id ego quidem hactenus non intelligo. Hæc enim eſt ſententia: Quia Attici facto ſuo docuerunt, cunctis cujuscunque ſortis, aditum patere ad honorem, ego quoque conſequi eum ſtudui, exemplo *Æſopi*. SCHEFFER. Hæc non de Æſopo ſed Meliſſo, qui jocorum libellos, qui ex Apologis Æſopicis conſtabant, conſcripſerat, intelligenda cenſet Heinſ. ad Ovid. 4. ex Pont. el. ult. v. 30.

(7) *Occuparat*] *Turpilius* Traſileone ſimiliter abſolute uſurpat, *Nonio* citante, iſtis verbis: *Ceſſo occupare, & me in colloquium conferre horum. Plinius Paneg.* 10. *Occupavit, primusque fecit, quod omnes facturi erant*; ſicut Noſter. SCHEFFERUS.

(8) *Plures*] Qui ſimilia facient, incitati ſucceſſu meo. SCHEFFERUS.

(9) *Opponat Græciæ*] Tanquam tales, qui, quod ibi Græce alii, ipſi Latine compoſuerint, æquali ingenio præſtantiaque. SCHEF. Cum hac enim certamen omnis laudis erat Latio. Generis hujus ſunt Vitæ Parallelæ Plutarchi. Macrobius de Homero & Virgilio. Sic oppoſiti Poëtæ, Oratores, alii. Græci enim *ſua tantum mirantes*, ut ait Tac. 2, 88, 5. invidebant Romanis, ut exemplum eſt in Cicerone Plutarchi cap. V. *favebantque contra eos vel Parthorum gloriæ*, Liv. 9, 18, 5. Adde Dionyſ. Halic. 1, 4. FREINSHEMIUS.

(10) *Si livor*] Puto *Sin* ſcribendum ut mox: *Sin autem ab illis* &c. SCHEF.

(11) *Curam*] Hoc opus, quod cum cura ſtudioque elaboravi. *Tacitus* 4. An. 2. *Quorum in manus cura noſtra venerit. Ovidius* 4. *ex Ponto ep. ult.*

--- *Quorum quod inedita cura eſt.*

Sic enim habet optima *Heinſiana*. SCHEFFERUS.

(12) *Eripiet*] Mihi ſcilicet, quippe qui me iſta ſic ſcripſiſſe ſcio, ut promeritus ſim laudem. Ut mox ſequenti *cap.* 1. *lib.* 3.

-- *Mihi ſolennis debetur gloria.*

Num

noſtrum ſtudium [13] ad aures pervenit tuas,
Et arte fictas animus [15] ſentit fabulas,
mnem querelam [16] ſubmovet felicitas.
[17] Sin autem ac illis doctus occurret labor,

Si-

lum potius intelligendum hoc e aliis, qui etiamſi ob livorem btrectabunt, non poterunt tamen non intus & in conſcientia idere, digna iſta eſſe laude. Sed lud præfero. Nam ad eundem nodum *conſcientiam officii*, & *itæ bene actæ*, *Cicero* quoque uſurpavit. SCHEF. Laudis, id ſt, virtutis laude dignæ, ſeu factorum laudabilium. Virg Æn. 1. *Sunt hic etiam ſua præmia laudi.* Nepos 13, 2, 3. *Cujus laudis ut memoria maneret.* PRASC.

(13) *Ad aures*] De rumore loquuntur. *Virgilius* 2. *Æn.*

Fando aliquid ſi forte tuas pervenit ad aures. SCHEF.

(14) *Et arte*] Lege, *& apte fictas*, id eſt, non inepte. Ovid. Faſt. *Ligna ſenex minuit conciſaque conſtruit apte.* Liv. 1. *Pileum capiti apte reponit.* HEINS.

(15) *Sentit*] Eleganter, reſpectu efficaciæ iſtius artis, quæ ipſos pæne ſenſus tangit ac titillat. Quemadmodum *ſentire medicinam* dixit *Celſus* de ægroto, cum per eam convaleſcit. Si inquit, experiris, ſcriptas eſſe has fabulas non inepte, ſed arte ſingulari. Ita mox *lib.* 3. *c.* 1. *ut liber animus ſentiat vim carminis.* SCHEFFERUS.

(16) *Submovet*] Iſta mea, qua talem inveni lectorem, qui & intelligit artem, & ex ea capit delectationem. *Faber* ſic hoc loco: *Ita mihi beatus videor, nullum ut querendi locum relictum eſſe putem.* *Submovet*, eſt, tollit, aufert, removet. SCHEF.

(17) *Sin autem ab illis*] Senſus totius loci hic eſt, ſi ſenſum habeo: Si tibi Lector meæ fabulæ iſtæ complacuerint, & tu te ex iis correxeris; ſat ero felix. Sin autem doctus ille labor meus hominibus ſcævis & invidis occurrerit, id eſt, adverſus fuerit, æquo animo ſortis meæ iniquitatem patiar. Et ita tu quoque, niſi fallor, hæc accepiſti, nec temere mones particulam, *ab*, ſententiæ advorſari. Quam ego tamen (ſi quid nimis incerti auſim proponere) non ideo inducendam puto: malimque levi mutatione in *ac* mutare, & ſic porro interpungere:

Sin autem; ac illis doctus occurrit labor.

Noſti ſatis, de quo ego alibi pluribus, elegantem & conciſam illam loquendi rationem. q. d. Sin autem non admiſeris hæc in aures animumque tuum, & ſi illis, qui irato genio nati ſunt, hic labor meus occurrerit; patiar ac feram. Ceterùm ut mecum ſcias, nec nimis, quod illi ſolent, æſtuavi in conjectura hac, nec mihi valde de ea placeo, ne quis me cenſeat. Certe,

oc-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

18 Siniſtra quos in lucem natura 19 extulit,

occurrere, pro adverſari, & Propertius meus dixit. SCHOPPIUS. Malim, *in illos doctus incurrit.* PRASCHIUS. Neque mihi diſplicet, quod habet *Schoppius: Sin autem; ac illis doctus occurrit labor.* Hoc ſenſu; ſi autem illa mea non eſt fortuna, ut tu legas æſtimeſque, & illi tantum hunc laborem meum ſumant in manus, qui &c. *Occurrit, Schoppius* exponit, *adverſatur, inimicus eſt, odio eſt.* Subtilitatem quærit, ubi nulla eſt. Dixerat ſupra *pervenit ad aures*; id hic alio modo reddit per *occurrit.* Ergo *occurrit* illis, eſt *ad aures, ad manus eorum pervenit. Cicero de orat. Nihil te effugiet, atque omne, quod erit in re, occurret atque incidet.* SCHEFFER. Forte legi debet, *ſin autem: ac illis doctus acuerit labor. Acuerit* ab *aceo* vel *aceſco.* Ovid. rem. amo. 307. *Hæc tibi per totos inaceſcant omnia ſenſus.* Ubi vide notas noſtras. Hoc vult, ſi non tantum tibi diſplicuero, ſed etiam, quod plus eſt, hominibus malignis, qui omnia ſolent carpere. *Aceſcere* hic eſt diſplicere, ingratum eſſe: nam *aceſcere* dicuntur vina, cum corrumpuntur, & in acetum degenerant, ut etiam *Mucere.* Cato de R. R. 146. & Pomponius l. 9. ff. de peric. & comm. rei. vendit. Hinc emendandus quoque Petronius, *Dic Chryſis nunquid ſpiritus jejunio inacet*, vel *mucet*; vulgo ibi inepte *marcet.* Sic & Apulejus dixit *peraceſcere* non ſemel, h *acidæ calices* Plin. 10. 70. & a *dus cantus* apud Petron. pro i ſuavi & ingrato, quod ſen apud illum eſt corruptum, u *cantus acutus* male nunc legitu Ab *aceſco* vel *aceo* eſt *acuerit.* U pian. l. 1. ff. de pericul. & con rei vend. *Si vinum venditum a cuerit, vel quid aliud vitii ſuſt nuerit.* Horat. Epiſt. *Sinceru eſt niſi vas, quodcunque infun dis aceſcit.* Hinc & *acor*, Colu mel. 3. c. 21. & l. 4. ff. d. t. Hin quoque eſt locutio, *aceto aliquen perfundere*, Horat. 1. Serm. 7. & Plaut. Bacch. 3. 3. 1. *Sitne acetum tibi cor acre in pectore*; ubi lege *& cor acre.* Et in Pſeud. 2. 4. 49. *Ecquid habet is homo aceti in pectore.* CH. *atque acidiſſimi.* Corrige etiam Cicer. 2. de finibus: *incurrere in urbanitatem facetoſam*, & lege *acetoſam.* Heinſius. Sub finem codicis ſui Nobiliſſimus manu ſua ſcripſerat, quæ ſupra annotabam de *aceſcendi* verbo, nunc a me improbantur. Scribe: *Sin autem: ubi illis doctus occurret labor. Sin autem*, ut initio libri 3. *Quem ſi leges lætabere; ſin autem minus: habebunt certe quo ſe oblectent poſteri.* Ovid. *Sin minus: eſt animus nobis effundere vitam.* HEINS.

(18) *Siniſtra*] Qui aliter Dis iratis nati & ſcævi dicuntur. Agell. l. 12. c. 13. *Scævus profecto & cæcus animi forem, Si cum haberem tui copiam, iſſem magis ad alium quam ad te.* Et Symmach. lib. 3.

epiſt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Jec quicquam poſſunt, niſi meliores carpere,
Fatale exitium corde [21] durato feram,
Jonec fortunam [22] criminis pudeat ſui.

iſt. 68. *Quæ a quibusdam ſcæ- s deſignata dicuntur.* SCHOPP. fauſta, adverſa, inimica, ve- in pænas & ſupplicia alio- m. Sic uſurpavit *Curtius* 7. c. .. SCHEFFERUS.

(19) *Extulit*] Protulit, edi- t. Sic *Cicero* loquitur alicubi in *rrin. de agro.* SCHEFFERUS.

(20) *Fatale*] Malum, quod ctorem habet fatum, non cul- m noſtram. Ita verba hæc ac- peram, cum me Cl. *Gronovius* onet per litteras, videri *vitium* pro *exitium* legendum: Et expo- nit tale, *quod non magis effugere licet, quam fata, ut Tacitus vitium parvis magnisque civitatibus commune, ignorantiam recti, & invidiam.* SCHEFFERUS.

(21) *Durato*] Obfirmato a me ac indurato adverſus talia. Sumſit ex *Plauto*, ut alia. Nam is ita *Pſeud. A. 2. ſc. 3.*

CA. crucior. PS. cor dura. SCHEF.

(22) *Criminis*] Quippe quæ ſic afflixerit innocentem. Dixit *Rittershuſius.* SCHEFFERUS.

Explicit Liber II.

Incipit

LIBER TERTIUS.

PROLOGUS AD EUTYCHUM.

PHædri libellos legere ſi deſideras,
Vaces oportet, Eutyche, [1] a negotiis,
Ut liber animus ſentiat vim carminis.
Verum, [2] inquis, tanti non eſt [3] ingenium tuum,
Mo-

(1) *A negotiis*] Ita vocat cu- ras publici officii, quomodo plerique veteres, unde etiam *negotioſa vita*, quæ opponitur privatæ, & otioſæ & contemplationi litterisque deditæ. Dicam pluribus in commentariis ad officia Ciceron. SCHEFFERUS.

(2) *Inquis*] V. C. *inquit.* HEINSIUS.

(3) *Ingenium tuum*] Id eſt, poëma tuum, opuſculum. Proprie apud Latinos Poëtis ingenium adſcribitur. Propert. 1. 7. *Tunc ego Romanis præferar ingeniis*, id eſt, Poëtis. Vide quæ ibi notat Paſſeratius. (4) *Oſ-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Momentum ut horæ pereat 4 officii mei.
Non ergo cauſa eſt manibus id tangi tuis,
Quod 5 occupatis auribus non convenit.
Fortaſſe dices: aliquæ venient feriæ,
Quæ me 6 ſoluto pectore ad ſtudium vocent.
Legesne quæſo potius 7 viles nænias,

Im

(4) *Officii mei*] Ut *tempus officii* dicitur, ſic & *hora officii*, ut *temporis momentum*, ſic & *horæ momentum*, atque hinc *momentum horæ officii*, minimum temporis horæve punctum, quæ hora, vel quod tempus officio eſt deſtinatum. Pæne ad eundem modum, ſic ut apud *Corn. Nep. vita Attici c.* 3. *domicilium orbis terrarum imperii* legimus. Mallet tamen *Heinſius officiis meis*. Id quod nec *Gronovio* diſplicere, ex ipſius literis intelligo. *Faber ad lib.* 1. *c.* 27. diſquirit, quid *officium* ſignificet hoc loco, ac concludit: *Debet explicari de officioſa divitum, magiſtratuum & principum ſalutatione, licet a viris doctis aliter intellectum.* Ego non exiſtimo. Nec enim hic *Eutychus* is fuiſſe videtur, cujus unicum officium, ſalutare. Arguit, quod ſequitur, *ut adſuetam FORTIUS PRÆSTES vicem.* Item, quod eſt fine *lib.* 4. ubi ſine dubio ad hunc verba facit: *parco, ne tibi videar moleſtior, deſtringit quem multarum rerum varietas.* Itaque *officium* de *munere publico* accipio, quod ſuſtinebat forſitan in aula principali, audiens ſollicitantium preces, & ad principem deferens. Vix enim aliter *occupatæ aures* ejus, quas mox memorat, poſſunt intelligi. Saltem hoc apparet, id officium non in ſalutando, quod putabat *Faber*, verum audiendo fuiſſe occupatum. Atque neſcio, annon *Fabrum* in diverſum traxerit locus minu diligenter inſpectus. Citat ſane ibi, ubi dixi, non *officii mei*, quod habent omnes libri, etiam ipſius, verum *tui. Momentum ut horæ pereat officii tui.* SCHEFF. Lege *officiis meis.* HEINSIUS.

(5) *Occupatis auribus*] Eleg. in oppoſitione ad præcedens *manibus*, unde illud *tuis* huc trahendum eſt. Videtur autem hic *Eutychus* fuiſſe quiſpiam ex iis, quorum opera res ſuas proponere principi ſolerent, id eſt, qui audire negotia conſueverat, ut dixi. SCHEFFERUS. Sic *vacivæ* & *feriatæ aures*. V. Munk. ad Fulg. princ. HEINSIUS.

(6) *Soluto pectore*] Bono ſenſu pro libero a curis. Quomodo *Cicero animo ſoluto ac libero* dixit in *Verrina* 1. SCHEFFERUS.

(7) *Viles næniæ*] Sic per modeſtiam, aut uſurpans cogitata *Eutychi*, fabulas haſce ſuas *Phædrus* appellat: aut quia ſic habebantur ab iis, qui rem amant, de quibus ſtatim ſequitur. *Næniæ*, carmen, quo mulcentur aures

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Ipendas curam quam [8] rei domeſticæ,
leddas amicis tempora, [9] uxori vaces,
nimum relaxes, [10] otium des corpori,
t adſuetam fortius [11] præſtes vicem?
Mutandum tibi propoſitum eſt & vitæ genus,
trare ſi Muſarum limen cogitas.
go, quem [13] Pierio mater enixa eſt jugo,
quo tonanti ſancta Mnemoſyne Jovi

Fœ-

res puerorum. *Horat* 1. *ep.* 1.

Roſcia dic ſodes, melior lex, an puerorum,
Nænia, qui recte regnum facientibus offert. SCHEF.

ege: *Legasne potius aniles næias.* Sic *aniles fabulæ* Apulejus polog. Et *anilis ſuperſtitio* Miut. Fel. ubi v. Herald. *Aniles abellæ* Horat. 2. ſat. 6. 77. & Quintil. 1. c. 8. & ſic apud Mart. Capell. ſub finem pro *ſenilem fabulam* legendum *anilem*. De næniis v. Muncker. ad Fulgent. Mythol. princip. HEINS.

(8) *Rei domeſticæ*] Vult, fruſtra dicere ferias *Eutychum*, quippe quibus quidvis potius ſit acturus, quam lecturus fabulas. SCHEFFERUS.

(9) *Uxori vaces*] Hoc ajunt viri docti ſignificare, quod apud *Petronium*, *nuptiale officium*; apud *Martianum*, *vacatio maritalis*; apud *Fabium declam.* 291. *rem facere boni mariti.* Ego non opinor. An enim honeſte ſatis Noſter ita ad *Eutychum* foret locutus? Et quid? num huc opus erat feriis? Itaque *uxori vacare* hoc loco accipio, pro fabulari cum uxore, ſeria & jocos miſcere, agere, quæ quoquo modo ei eſſe poſſunt grata & jucunda. Quod nempe non poterat diebus aliis *Eutychus*, occupatus negotiis ſuis. Gallis eſt *entretenir*, noſtris, *auffwarten*. SCHEFFERUS.

(10) *Otium des corpori*] Cures illud. *Plinius*, *corpori vacare* dixit *in epiſtolis* hoc ſenſu, quod *Rigaltius* jam obſervavit. Cæterum ut hic *dare otium corpori*, ſic *infra c.* 15. *dare luſum animo.* SCHEFFERUS.

(11) *Præſtes*] *Vicem* poſuit pro munere. Ita *Tacitus explere vicem* de iis, qui peragunt ea, quæ ſunt ſui muneris 4. *An.* 8. *Veſtram meamque vicem explete. Præſtare*, eſt peragere. Sic *Cicero*, *munus ſuum præſtare* in de Orat. SCHEFFER. Lege *præſtes*. Et ſic V. C. Pithœi. Vel lege, *perſtet*. HEINSIUS.

(12) *Mutandum*] Forte legendum, *mutandum tibi propoſitæ id eſt vitæ genus*: pro &, V. C. Pithœi habebat *ut*, unde *id* fecimus. HEINS.

(13) *Pierio*] Dixi de hoc ante, in vita *Phædri*. *Urſinus* habet pro locutione proverbiali,

ſine

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Fœcunda [14] novies [15] artium peperit chorum;
Quamvis in ipſa natus ſim pene [16] ſchola,
Curamque [17] habendi penitus corde [18] eraſerim,
Et [19] laude invita in hanc vitam incubuverim,

Faſti

ſine cauſa hoc in loco, ut exiſtimo. SCHEF.

(14) *Novies*] Quæ novem edidit liberos uno partu; eleganter. SCHEF.

(15) *Artium*] Muſarum, quæ artes invenerunt. Vide de his omnibus *Gyraldum* peculiari ſyntagmate *de Muſis.* SCHEF. Ita Horat. *Centum puer artium.* forte tamen legendum *artificem* HEIN.

In ipſa natus] Lege, *pæne ſim natus ſchola.* HEINSIUS.

(16) *Schola*] Quia a *Pierio* monte Muſisque ibi habitantibus propagatæ artes in cæteras orbis partes ferebantur. Videtur autem ſimul hic innuere Noſter, quod Scholaſticus fuerit. Rhetor forte, vel Grammaticus. Sic *hominem inter literas natum* uſurpavit *Juſtinus 6. c. 8. de Epaminonda.* SCHEFFERUS.

(17) *Habendi*] Supple *rem, pecunias.* Sic *Horatius & alii* loquuntur, teſte *Rittersh.* SCHEF.

(18) *Eraſerim*] Eleganter, ad indicandum ſtudium ſummum ejiciendæ ejus cupiditatis. Sic *eradere timorem* dixit *Seneca in Thyeſt.* Pulcherrimus alias locus, qui oſtendit, quid pleriſque ad veram eruditionem obſtet, nempe ſtudium divitiarum. Vix enim iſta duo conſiſtunt inter ſe, neque poteſt fieri, ut unus idemque ſimul & literis det operam, & congerendis pecuniis. Id quo[d] quotidianis pæne ad faſtidium diſcimus exemplis. SCHEFFERUS. Horat. 3. Od. 24. *Eradenda Cupidinis pravi ſunt elementa: & teneræ nimis mentes aſperioribus formandæ ſtudiis.* HEINS.

(19) *Laude invita*] In voce *vitam*, τὸ *M* non exteritur, vel certe eo confugiendum, quo ſuadet Rittershuſius, nimirum ut ſcribatur *incubuverim*, ἀρχαϊκῶς; lege quæ ſupra annotata à me ſunt. FABER. Quippe quæ me alio trahebat, cum in iſthoc vitæ genere intelligeret, ſe mihi non poſſe prodeſſe. Vult, ſe non magis ſpectaviſſe laudem gloriamque in eligendo hoc vitæ genere, ſcholaſtico ſc. ac litterato, quam divitias. Si enim illud voluiſſet, debuiſſet aliud ſequi genus, quod vulgo magis laudatur, cui laus eſt favorabilior. Atque hoc eſt *laude invita*, ut opinor. Non diſſimulabo tamen, eruditiſſimo *Gronovio* videri hic legendum, *& laude nuda*, i. e. ob ſolam laudem, non ob aliud præmium. *Vitam*] Scholaſticam ſc. In hac voce *vitam* littera ultima non exteritur, quod *Faber* annotavit. SCHEF. Lege: *Nec laude invita in hanc vitam incubuverim.* vel, *& laude invita in hanc vitam haud incubuverim.* HEINS. Ita colloca; *Vitam in hanc.* PRAS.

Gro-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Faſtidioſe tamen in [21] cœtum recipior.
uid credis illi [22] accidere, qui magnas opes
xaggerare [23] quærit omni [24] vigilia,
octo labori [25] dulce præponens lucrum?
ed jam [26] quodcunque fuerit (ut dixit Sinon,
d Regem quum Dardaniæ perductus foret)
ibrum exarabo tertium Æſopi [27] ſtylo,

Ho-

ronovii conjecturam verba in-riptionis Gruterianæ, ad epi-g. libri præced. laudata con-mant, *nudo homine contenta eſt.*

(20) *Faſtidioſe*] Ægre, dif-culter, & quaſi cum faſtidio ac dignatione ejus, qui tantopere nbit. Sic *Cicero in Ep. Att. lente faſtidioſe probare.* SCHEFFER. etron. c. 13. *Tanquam mendici olium etiam faſtidioſe vendita-t.* Horat. 3. Od. 1. *Dominuſ-ue terræ faſtidioſus.*

(21) *Cœtum*] Muſarum. Sen-us: etiamſi omnia poſthabeam tteris ac doctrinæ, ut opes & loriam, tamen ad eam veram olidamque non, niſi difficulter c ſero pervenio. Veriſſime, ſed aucis perſuadetur. SCHEF.

(22) *Accidere*] Quomodo pu-as illum poſſe evadere doctum, qui &c. SCHEFFER.

(23) *Quærit*] Pulchre de eo, qui cum ſumma diligentia & deſiderio agit. *Virg.* 7. *Æn.*

--- *Cunctantem, & quærentem dicere plura.*

Livius 1. c. 14. *Cum parte majore, atque omni equitatu profectus, id quod quærebat, tumultuoſo & minaci genere pugnæ adequitando ipſis prope portis, hoſtem excivit.* SCHEFFER.

(24) *Vigilia*] H. e. vigilantia. Habes idem proœm. Inſt. §. 1. PRASCHIUS. Non tam *vigilantiam* ſignificat, ut exiſtimant, quam *curam* & *ſollicitudinem. Cicero præf. Parad. Illud majorum vigiliarum munus in tuo nomine apparuit.* SCHEF.

(25) *Dulce*] Opponitur eleganter præcedenti *docto*, quaſi diceret: ibi labor eſt, hic lucrum: ibi doctum quidem aliquid, at hic dulce, quod eſt longe melius. *Dulce*, eſt jucundum, propter varias utilitates ex pecunia. SCHEFF.

(26) *Quodcunque fuerit*] Non videtur ſane pretium, ob duo iſthæc verbula Sinonem laudare Virgilianum: niſi quid Satyrici ſubeſt, aut res in proverbium (ut multa ſæpe) tunc abiit. PRAS. Sive perveniri hac ratione poſſit ad eruditionem, qua tu putas, ſive non poſſit, ut ego cenſeo. Porro in proverbium veluti hoc abiviſſe apud veteres haud ægre aſſentior *Lud. Praſchio*, ita ſuſpicanti hoc loco. SCHEFFERUS.

(27) *Stylo*] Non ad *Æſopi*, ſed præcedens *exarabo* pertinet. *Exarare ſtylo*, eſt ſcribere. Vide

I me

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Honori & meritis dedicans illum tuis.
Quem ſi leges, lætabor; [28] ſin autem minus,
Habebunt certe, quo ſe oblectent poſteri.
Nunc [29] fabularum cur ſit inventum genus
[30] Brevi docebo. [31] Servitus [32] obnoxia
Quia quæ volebat, non audebat [33] dicere,
[34] Affectus proprios in fabellas tranſtulit,

me in Opuſculo peculiari *de ſtylo.* SCHEFFERUS.

(28) *Sin autem minus*] Vir doctus tentat: *Sin, tamen haud minus.* Sed propter ſequens *certe* nihil mutem. Nam & pulchrum hoc & uſitatum; *ſin autem minus.* FREINSHEMIUS.

(29) *Fabularum genus*] I. e. fabulæ. *Sic jocorum genus infra lib.* 4. *c.* 16. *Senec. Hyppol. v.* 338. *Ignes ſentit genus aligerum.* SCHEFFERUS.

(30) *Brevi*] Forte *breviter.* HEINSIUS.

(31) *Servitus*] Grandius & ſignificantius ſic appellat *Æſopum.* Adde autem *Suidam* voce Αἴσωπος, quem hic commode *Neveletus* citat. SCHEF.

(32) *Obnoxia*] Arbitrio ac poteſtati alienæ ſubjecta. Abſolute. Ita *animum obnoxium* dixit *Plinius* præf. operis, & apud *Sueton. Tib. cap.* 12. *obnoxium* egit. *Plaut. in Trin.* 4. *ſc.* 3. *Si bonus eſt, obnoxius ſum.* vide t. l. SCHEFF. Sic loquendi libertatem (quod amicus meus & cognatus dilectiſſimus J. J. K. Diſſ. de Libertate Senatoria demonſtratum ivit, attigitque ampliſſ. Boſius de Charact. beatæ Reip. §. 17.) graviſſimi ſæpe viri ænigmatis, ſatyris, dramatis, hiſtoriæ veteris imagine, & ſimilibus rebus explicarunt: quibus exemplum præſens non immerito adſcribas. PRASCHIUS.

(33) *Dicere*] Lege *hiſcere.* Plaut. *Ne hiſcere quidem audebat.* Cicer. Philip. 2. *Reſpondebisne ad hoc? an omnino hiſcere non audebis?* Hiſcere cum quarto caſu Propert. 3. 3. *Tantum operis nervis hiſcere poſſe meis.* Hinc alibi dixit: *palam mutire Plebejo piaculum eſt.* Et lib. 1. fab. 2. *Vocem præcludit metus.* Vide Euripidis locum a Rittershuſio laudatum. Forte etiam legendum, *quia, qua lubebat, non audebat hiſcere.* Catul. ep. 15. *Quem tu, qua lubet, ut habet moveto.* HEINSIUS.

(34) *Affectus*] Non intelligit perturbationes, ſed res quæ accidebant ipſi, quæ eum afficiebant. Hoc vult, omnes caſus, qui venerant, omnem injuriam, qua afficiebatur, ultum eſſe fabula. Ita *Celſus*, *corporis affectum* uſurpavit pro eo, quo corpus aliter atque aliter afficitur. SCHEFFERUS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Calumniamque fictis eluſit jocis.
go porro illius [36] ſemita feci viam,
t [37] cogitavi plura quam reliquerat,
 calamitatem [38] deligens quædam meam.

Quod

(35) *Calumniam*] V. C. Pith. *lumniæque fiet ſcelus & locis.* orte legendum, *calumniæque fi- s illuſit jocis.* Sic fab. 88. *Plau- t illudens equis.* Alibi plura hoc verbo. Vel legendum *ad- ſit.* Sic infra hoc verbo fab. ult. *tempeſtive qui occupato adluſe- .* HEINS.

(36) *Semita*] Laborat verſus. am *ſemita* primam producit. uare malim : *Ego porro illius m.* Feci viam, puto idem eſſe, uaſi dixiſſet, ivi, profectus m eam viam, quam ille ivit. ec diſtinguo heic inter viam ſemitam. Cicero dicit, *Conſi- re viam.* Huc facit Lucretianus cus :

Avia Pieridum peragro loca, nullius ante
Trita ſolo. - - SCHOP.

Non poſſum impetrare a me quin xiſtimem hîc lacunam eſſe, & erſus aliquot excidiſſe, quos obis blattæ inviderint. FABER. Puto Noſtrum ſcripſiſſe, *ſemitam, Feci viam* Notaverat *Rittershu- ſius*, latiorem eſſe viam, angu- ſtiorem ſemitam ex *Cicerone* at- que *Plauto.* Id *Schoppius* repudiat, nec ſe ait inter hæc diſtinguere. Sed rectiſſime *Rittershuſius.* Hoc enim Noſter vult, ſe *Æſopi* ſe- mitam, qua unus ſolusque am- bulabat, repetendo, & frequen- tius, quam ipſe fecerat, calcan- do effeciſſe, ut fieret via. Semita fit via, cum a pluribus incipit ambulari, & ſic magis vulgatur, atque dilatatur. Id quod *Phædrus* a ſe ait factum, ideoque ſubjicit, *& cogitavi PLURA, quam re- liquerat.* Quod autem *Faber* pu- tat, ante verſum hunc nonnul- los excidiſſe, quos nobis blattæ inviderint, in eo mihi ſuam ſen- tentiam non probat. SCHEFFER. Lege : *Exili porro e ſemita feci viam.* HEINS.

(37) *Cogitavi*] I. e. excogi- tavi. Liv. 2. 55. *Aliud agendum ac cogitandum.* PRASCHIUS. Pro compoſito, *excogitavi.* Sic *Li- vius lib.* 11. *cap.* 55. *aliud agen- dum ac cogitandum* ; quem lo- cum opportune *Praſchius* hic no- tavit. *Corn. Nepos vita Datami c.* 6. *quod ad ſuam perniciem fue- rat cogitatum.* Quanquam, ne quid diſſimulem, Noſter pro, *& cogitavi*, una voce *excogitavi*, omiſſa conjunctione, ſicut ſolet, ſcripſiſſe videatur. SCHEFFERUS. Lege : *excogitando plura quæ re- licta erant.* HEINS. *Cogitare*, pro excogitare utitur & Terent. Heaut. prol. v. 13. *Sed hic au- ctor tantum poterit a facundia, quantum ille poterit cogitare com- mode.*

(38) *Deligens*] Forte *dirigens, ſeligens*, vel *inde eligens.* HEINS.

Quod ſi accuſator 39 alius Sejano foret,
Si teſtis alius; 40 judex alius denique,
41 Dignum faterer eſſe me tantis malis,
Nec his dolorem 42 delenirem remediis.
43 Suſpicione ſi quis 44 errabit ſua,

45
Et

(39) *Alius Sejano*] Pro alius, quam Sejanus; vel, a Sejano diverſus. Horat.

Neve putes alium ſapiente bonoque beatum.

Idem: *Ne quis ſeſe alius Lyſippo duceret ære.*

Salluſt. *Aliud bello mallet.* Plaut. *Qui quærit alia his, malum videtur quærere.* Ita ibi recte decus noſtrum Janus Gulielmus. SCHOPPIUS. Pro *à Sejano*, præpoſitione omiſſa, h. e. quam *Sejanus*, quod jam *Neveletus* obſervavit. Adde *Heinſium ad Ovid. Amor.* 1. *el.* 4. *v.* 1. SCHEF.

(40) *Judex*] Non vereor reſcribere: *Index*. Qui Latinis ſcriptoribus idem valet quod Delator. Cicero pro Muræna: *Vallatam indicibus atque ſicariis.* Et Paradoxo ultimo: *Videt domi tuæ pariter accuſatorum & indicum conſociatos greges.* Et tuus Auſonius:

Indice me nemo, ſed neque teſte, perit. SCHOP.

Scribit *Schoppius*, *index*, & exponit *delatorem*. At præceſſerat de *accuſatore*, qui a delatore nihil, hoc in loco quidem, differt. Dein repugnat ordo verborum. Præcedit *accuſator*, ſequitur *teſtis*, non poteſt poſt hunc *index* poni. Et ubi remanebit *judex*. Igitur nihil muto. Vox *judicis* vim *Sejani* innuit, ob quam ſatis ad damnationem in judicio fuit, a *Sejano* accuſari. SCHEFFERUS. Male Schioppius *Index*. Sejanus partes accu!atoris, teſtis & judicis ſuſtinuit, & in Auſonii loco, quem citat, legitur. *Judice me nemo, ſed neque teſte perit.* HEINS.

(41) *Dignum*] Quia paterer propter ejuſmodi aliquem, cujus vita fortunaque merentur, ut ipſius gratia quid feramus. Nunc, quis eſt *Sejanus*, unco paulo ante tractus? Hoc opinor velle. SCHEFFERUS.

(42) *Delinirem*] Legendum *Delenirem*. Horat. 3. Od. 1. *Quod ſi dolentem nec Phrygius lapis, nec purpurarum ſidere clarior delenit uſus.*

(43) *Suſpicione*] Secundam in *ſuſpicione* per diaſtolen producit. Eſt autem locus hic eximius ad declarandam ſuſpicionis indolem. Cui quo penitius intelligeretur, hæc addenda cenſui. Suſpicionis tria reperio genera: primum ingenuum, utile & laudandum, cui prudentia mater eſt & moderatrix: quod nec facile concipitur, nec fovetur facile: melius fere ſentire & omnia excuſare ſibi mavult, quouſque res finit. Sed nec facile ultionem parat, utpote cui *ſatis eſt potuiſſe videri.* Ejus generis eſt ſuſpicio Pamphili (nam Comicis exemplis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

t [45] rapiet ad ſe, quod [46] erit commune omnium,
[47] Stulte nudabit animi conſcientiam:
Iuic excuſatum me velim nihilominus.
Jeque enim notare ſingulos mens eſt mihi,
'erum ipſam vitam & mores hominum oſtendere:

Rem

lis uti libet, quo appareat, ptimos affectuum pictores hos oëtas eſſe) in Hecyra 3, 1, 19. lterum moroſum, credulum, ræproperum, amicitiis adver ım: quod incerta poſtulat ra- one facere certa; quod erum- it in iras, æmulationes, jur- ia, atque adeo ex incogitantia uadam provenit. Videre eſt id enus in Charino Terentii Andr. , 1. Simone ibid. 5, 4, 6. La- hete Hec. 2, 1. & 4, 4, 53. De- niphone Phorm. 5, 7, 41. Eſt lenique otioſum quoddam, im- robum, ab animo callidiſſimo profectum: quod omnia tuta ti- met, nihilque non in pejus ra- pit, aſſuetudine magis vel na- tura, quam occaſione: ut facit Davus Andr. 1, 2, 4. Sæpe ex mala conſcientia naſcitur, ex- emplo Syri Heaut. 5, 2, 49. cui merito timendum, ne propter malefacta ſcapulas perderet. Quam ob rem Agapetus cap. 47. ὁ γάρ τινα μὴ ἀδικῶν, οὐχ ὑφορᾶταί τινα. Et Seren. R. Jacobus Lib. II. Δῶρȣ βασ. *Hereditarius tyrannorum morbus eſt ſuſpicio, exulceratæ conſcientiæ fructus.* Ab hoc genere omnium peſſimo, illa tempeſtate maxime quod graſſabatur, Phædrus h. l. metuit. PRASCHIUS.

(44) *Errabit*] Forte *aberrabit*. HEINSIUS.

(45) *Rapiet*] Eleganter, velut de re, ad ſe nihil pertinente. Dicet, ſe tactum, & exagitatum tacite hac illave fabula. SCHEFFERUS.

(46) *Erit*] Peculiari notione ponitur, pro *eſſe debet*. Ita *inf. cap.* 11. SCHEFFER.

(47) *Stulte nudabit*] Intelligendum forte *licet*, cui reſpondeat *nihilominus*. Sententia tali: etiamſi per hoc, quod talia ad ſe rapit, ſtulte ac inepte nudabit ſuam conſcientiam, eamque conſpiciendam omnibus præbebit, unde innocentia mea patefiet, tamen etiamſi ſic innocentia conſtabit mea, ego me apud ipſum nunc excuſabo. Quanquam & intelligatur locus abſque illo *licet*, iſto modo: Nudabit ille conſcientiam quidem, nihilominus tamen ego velim me excuſatum ei, quia non propterea ſcripſi ut ſic hic & ille ſe nudaret. Niſi quis exiſtimet, fuiſſe apud noſtrum, *ſtulte & nudabit*. Cæterum *nudare* hic eſt, omnibus conſpiciendam præbere. Quomodo *Liv.* 3. *cap.* 48. *Ætoli defectionem nudabant.* SCHEFFERUS.

 (48) For-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Rem me profeſſum dicet [48] fors aliquis gravem.
Si Phryx Æſopus potuit, [49] Anacharſis Scytha
Æternam famam [50] condere ingenio ſuo:
Ego literatæ qui ſum propior Græciæ,
Cur ſomno inerti [51] deſeram patriæ decus?
Threiſſa cum gens numeret [52] auctores ſuos,

(48) *Forſan*] Metrum ſuadet ut legamus: *fors aliq. gr.* SCHOP. Vel pueri videant errorem eſſe in verſu, legendum autem *fors* adverbialiter, quod apud Plautum & alios bonos ſcriptores paſſim reperias, ſed noſtra ante nos dixit Schoppius: at quod jam monebo, nec ille, neque adeo quisquam alius vidit, emendandum eſſe Ovidium Eleg. VIII. lib. II. Amorum:

At quanto, ſi forte refert, præſentior ipſe, &c.

Legendum: *At quanto, ſi fors refert, &c.* Nam iſtud, *refert*, cum pro *Intereſt* ſumitur, priorem habet longam: itaque ne aliquis Schoppius Ovidium quoque reprehendat, admittatur emendatio. FABER. *Schoppius* & *Faber* ſcribunt, *fors*. Verum melius, ſi hoc retento, cum *N. Heinſio* legamus *quis*, pro *aliquis*. Et ſic etiam *Freinshemio* placebat. SCHEF.

(49) *Anacharſi Scytha*] Puto *Anacharſis Scytha*. Si Æſopus Phryx, Anacharſis Scytha potuit ingenio ſuo condere æternam famam. SCHIOPPIUS. Omiſſa conjunctione. Vide *ſup. l.* 1. *cap.* 9. SCHEF.

(50) *Condere*] Extruere. Sic *Plinius* dixit, *condere laudes al cujus.* SCHEF.

(51) *Deſeram*] Eſt hoc inte notas *boni* (ut loquuntur) *pa triotæ*: quod argumentum juſt diſſertatione illuſtrandum nobi ſepoſuimus. PRASCHIUS. Omit tam ornare ac promovere, cun poſſim. *Cicero in Ep. Att. Non deſeram preces fratris, non cæte rorum promiſſa, nec ſpem uxoris nec obſecrationem filiæ, nec fide les literas tuas.* SCHEFF. Leg *deteram.* Horat. 1. 6. *Laude egregii Cæſaris & tuas culpa dete rere ingeni.* HEINS. Ita & Ne pos Timol. 1. *Nonnulli enim læſam ab eo pietatem putabunt, & invidia laudem virtutis obterent.* Silius Ital. 7. 246. *Quantum detritum eſt famæ.*

(52) *Auctores ſuos*] *Rittershuſius* ſcribit *auctores Deos.* Sed hoc primum falſum de Apolline & Muſa, deinde nec hinc ſequitur, ſi auctores eſſent, ergo *Phædrum* decus patriæ non debere deſerere. Locum ergo obſcuriſſimum ſic expono, Linus & Orpheus primi litteris excoluerunt Græciam. Itaque auctores eos vocat & auctores *Græciæ*, quatenus eſt *litterata*. Eo enim τὸ *auctores* referendum videtur. Porro

hos

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Linoque Apollo ſit parens, Muſa Orpheo,
ui ſaxa cantu movit, & domuit feras,
ebrique tenuit impetus [54] dulci [55] mora.
rgo hinc abeſto, livor, ne fruſtra [56] gemas,
Quoniam mihi [58] ſolemnis debetur gloria.
Induxi te ad legendum; ſincerum mihi
andore noto reddas judicium peto.

os auctores dicit Noſter *Thra- s numerare ſuos*, hoc eſt, dicere on eſſe *Græcos*, verum *Thracicæ ntis* homines. *Numerare aucto- s ſuos* ſic eſt dictum, ſicut *liquem accuſatorem ſuum nu- merare*, apud *Ciceronem in Orat. ro Muræna*. Jam cum *Thraces* uerint illi, qui Græciam inſtru- ere literis, vult dicere, cur ego on ſtudeo ſervare hoc decus neæ patriæ, cum præſertim A- pollo & Muſa, Dii artium, in Thracia mea habitarint, ibique eos auctores literatæ Græciæ pro- genuerint. SCHEF. Ritterhuſius *Deos*. Male. *Auctores* ſunt *Poetæ*. HEINSIUS.

(53) *Lino*] Virg. Ecl. 4.

Huic mater quamvis, atque huic pater adſit
Orphei Calliopea, Lino formoſus Apollo. PRASC.

(54) *Dulci*] Ne quis putet il- lud *teneri* fuiſſe cum moleſtia, & invitorum. Ita *Statius vim blandam*, alii alia hujus generis dixere. SCHEF.

(55) *Mora*] Senec. Herc. fur. 573. *Ars, quæ præbuerat fluminibus moras.*

(56) *Gemas*] Proprium li- voris, gemere ob felicitatem a- lienam. Ergo eum vult abeſſe, ne gemitu habeat opus, ſi vi- deat fortunam *Phædri*. SCHEFF.

(57) *Quoniam*] Credo Phæ- drum ſic ſcripſiſſe: *Quod jam ſo- lennis detur mihi gloria.* Non enim gemit livor deberi cui glo- riam; ſed reddi. FREINSHEMIUS. Quid ſi: *Quoniam mihi ſolennis dabitur gloria.* SCHEFFER.

(58) *Solemnis*] Solita. Re- ſpicit exempla *Lini* & *Orphei*, qui tametſi *Thraces* fuerint, tamen tantam obtinuerunt gloriam. SCHEFFERUS.

(58) *Induxi*] Non optantis, aut interrogantis, ſed affirman- tis & firmiter credentis verba ſunt, hoc ſenſu: Scio, me his compuliſſe te, ut legas. Pro hac mea opera, ſi ex ea jucundum aliquid tibi accidet, hoc unum peto, ut reddas judicium. SCHEF. Lege *condixi te*. HEINS. Guje- tus more ſuo hos duos verſus ſu- ſpectos habet.

FAB.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

(40) FAB. I.

Anus ad Amphoram.

ANus jacere vidit 1 epotam amphoram,
Adhuc 2 Falerna fece, & teſta 3 nobili
Odorem quæ jucundum late ſpargeret,
Hunc poſtquam totis 4 avida traxit naribus:
O ſuavis 5 anima, 6 quale in te dicam bonum
Ante

(1) *Epotam amphoram*] Suet. Tiber. 42. *Ignotiſſimum quæſturæ candidatum nobiliſſimis antepoſuit, ob epotam in convivio, propinante ſe, vini amphoram.*

(2) *Falerna fece*] Falerni vini nota excellens æſtimatio. Virg. Georg.

- - - & quo te carmine dicam
Rhetica? nec cellis ideo contende
Falernis.

Vide Flor. 1. 16. Plin. lib. XIV. FREINSHEMIUS. Falerni vini fece. Abl. cauſæ. Sic *Plautus* in Rudente: *ſe ſcelere fieri nolunt nobiles. Livius lib.* 31. *Bello nobile nomen.* SCHEF. Lege *Falernæ fecis, teſta e nobili, odorem* &c. HEINS.

(3) *Nobili*] Quia inſcriptum habebat titulum tam celebrati vini. Solebant enim inſcribere iſtis amphoris nomen vini, ubi & quando eſſet natum, in quibus condebatur: unde *Juvenalis ſat.* v. de tali vino:

- - - Cujus patriam titulumque
ſenectus
Delevit multa veteris fuligine
teſtæ. SCHEF.

(4) *Avida traxit*] Eſt ſimplex, pro *attraxit. Columella* 12. *c.* 15. *Ne humorem, quem fere noctibus remittit humus, trahere poſſint.* SCHEFFERUS. V. C. Pith. *avita traxit.* Lege *avide attraxit.* HEINSIUS.

(5) *Anima*] Odorem intelligit, de quo ante *Virgil.* 2. *Geor. de Lauro.*

- - - animas & olentia Medi
Ora fovent illo.

Freinshemius in Indice vertit: *Athem*, id eſt, *ſpiritum vitalem*, quod huc neſcio, qui poſſit quadrare. Sed nec ad exemplum *Plauti* qui *animam putei* pro aqua poſuiſſe dicitur, ipſe vini liquor poteſt explicari, ut *Rigaltius* ſuſpicabatur. Anima eſt idem cum ſpiritu, at odor ſeſe ſpargit per ſpirituum diffuſionem. Unde illud apud *Catullum in Argon: ſuaves exſpirans odores.* SCHEF.

(6) *Qualem te dicam bonam*] Rittershuſii non adhæreo ſententiæ:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

ntehac fuiſſe; tales cum ſint reliquiæ?

Hoc

e: *Debuit dicere*, inquit, *quam nam*; (pro, qualem bonam) *d videtur de induſtria ſic locus eſſe, ut τὸ πρέπου in anu rioſa & temulenta, cui lingua vino nutaret atque lapſaret, obrvaſſe videretur.* Hæc talia certm eſt a veteribus non captari. t mittam, quod anum tunc iiſſe temulentam, nulla nota hædrus indicet. Quare conjeceım *quam tete* (a *tute*) *dicam nam*; quum video ab eruditiſmo Gronovio repoſitum eſſe, *uantum bonam*. Obſerv. in ſcript. ccl. cap. XV. p. 158. PRASC. Miror non fuiſſe purgatum hunc ocum à tot doctiſſimis viris, ui antehac Phædrum ediderunt; go,

--- *Qualem te dicam, bona?*

olenne enim Latinis ſcriptorius in hujuſmodi προσφωνήσει, *bone*, *ô bona*, Plauto, Horaio, Perſio. Ita Græc. ὦ γαθὲ, ὦ λῷςε, ὦ ἄριςε. Dein quis non ideat meram ineſſe barbariem n his vocibus, Qualem bonam e dicam fuiſſe? Scio virum doctiſſimum, & mihi amiciſſimum egiſſe, *quantum*, ſed, uti ſpero, mendationem noſtram non improbabit, nec ſi qui alii Latine ſciunt. FABER. Notat *Rittershuſius*, debuiſſe ſcribere *quam bonam*, ſed ſic maluiſſe, ut ſervaret decus temulentæ mulierculæ. Verum iſta *Rittershuſii* interpretatio co minus valet, quia anum iſtam ebriam fuiſſe non apparet, cum ſit ſermo de amphora *epota*. Ergo *Faber* ſcribit:

--- *Qualem te dicam, bona?*

Illudque *bona* dictum cenſet veluti per exclamationem, qualis *Plauto* frequens *ô bone*, *ô bona!* Verum poſſet dicere nonnemo, otioſam prorſus eſſe iſtam exclamationem, quandoquidem præceſſit *ô ſuavis anima!* Igitur & *Praſchius* conjecerat, *quam tete dicam bonam*. Quanquam fors hoc nimis abeat a veteri ſcriptura, nec illud *tete* cur hic poni debeat, ſit manifeſtum. Quid? Si dicamus male conjungi, quæ ſunt diſtinguenda, neque cohærere *qualem bonam*, verum *bonam* poni ſimpliciter, & reſpicere præcedens *te*, iſto ſenſu, qualem te, quæ tam bona es, dicam fuiſſe ante hac. Sane ſic conſuevit quoque aliis in locis, ut *initio lib.* I. *Æſopus auctor repperit materiam*, & *infr. c.* II. *cauſſa libertus mali*; ut *Æſopus auctor*, & *cauſſa libertus*, ita plane *te bonam* poſitum videri poteſt. Atque hanc nunc video demum etiam *Urſini* fuiſſe ſententiam. Nam verba hæc ſic ait conſtruenda, *qualem te bonam, dicam antehac fuiſſe*, ac Germanice vertenda: *O du gute fläſche, wie gut biſt du wohl geweſt.* Quanquam erret in eo, quod ſermonem eſſe putet, ad amphoram. Non enim illud *bonam* ad *amphoram*, ſed *animam* eſt referendum. Plane ſi quid eſt mutandum, placet vehementer,

Hoc quo pertineat, dicet, 7 qui me noverit.

quod cenſere doctiſſimum *Gudium* ſcribit Ampl. *Bigotius*, videlicet: *quale in te dicam bonum antehac fuiſſe. In te* intelligendum fuerit non de amphora, ſed anima, *bonum*, non de rei cujuscunque, verum bono ſuavitatis, ut ſit ſenſus: ô ſuavis anima, quale bonum ſuavitatis, qualem quantamque ſuavitatem dicam fuiſſe in te; continuiſſe, comprehendiſſe te antehac &c. Adde tamen ſummi *Gronovii c.* 15. *Obſer. in ſc. Eccleſ.* ubi legit, *quantum te dicam bonam.* SCHEFFER. Scribo, *quam te dico? quam bonam?* τὸ *qualem* eſt gloſſema τȣ *quam*; τὸ *quam* omiſſum fuit a librario, quod fruſtra repetitum videretur. GUJETUS. Lege *quale te dicam bonum*. HEINSIUS. Gudii conjectura præ aliis merito placet, ſed non videtur Schefferus ejus rationem percepiſſe, nam revera amphoram alloquitur, quam *animam* ſuam vocat, & *quale*, inquit, *bonum*, quam præſtans vinum olim continuiſti, cujus fex ipſa tam ſuavem adhuc odorem ſpargit.

(7) *Qui me noverit*] Vult ex hoc ultimæ ſenectutis, quæ eſt quaſi vitæ fex, opuſculo fabularum poſſe colligi, qualis fuerit integra adhuc ætate. SCHEF. Fabula referri debet ad ſervitutem Phædri, & libertatis recordationem. HEINSIUS.

(41) FAB. II.

Panthera & Paſtores.

SOlet a deſpectis par referri gratia.
Panthera 1 imprudens olim in foveam decidit;
Videre agreſtes, alii fuſtes 2 congerunt,
Alii 3 onerant ſaxis, quidam 4 contra miſeriti,

Peri-

(1) *Imprudens*] Improvida, non providens, & circumſpecta. SCHEFFERUS.

(2) *Congerunt*] Scil. in eam, verberantes. Ita *Seneca in Oedip.* 4. *ſc.* 3.

Congerite cives ſaxa in infeſtum caput. SCHEFF.

(3) *Onerant*] Petunt, multant, *Plaut. Amphit. A.* 1. *ſc.* 1. *onerandus eſt pugnis probe.* Porro locum hunc ſic oportere accipi, docet ſequens, *nemo læderet.* SCHEFFERUS.

(4) *Contra*] Ex hoc loco probare vult vir doctus, neſcio qua per-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Perituræ quippe, quamvis nemo læderet,
Miſere panem, ut [5] ſuſtineret ſpiritum.
Nox inſecuta eſt, abeunt ſecuri domum,
[6] Quaſi inventuri mortuam poſtridie.
At illa vires ut [7] refecit languidas,
[8] Veloci ſaltu [9] fovea ſeſe liberat,
Et in cubile [10] concito properat gradu.
Paucis diebus interpoſitis, [11] provolat,
Pecus trucidat, ipſos paſtores necat,
Et cuncta vaſtans, ſævit [12] irato impetu.
Tum [13] ſibi timentes, qui feræ pepercerant,
Damnum [14] haud recuſant, tantum [15] pro vita rogant.
At

permotus cauſſa, in *contra* ultimam etiam corripi. PRAS.

(5) *Suſtineret*] Servaret vitam: nam *ſuſtinere* eſt *tenere*, ne ſcilicet diſcedat. *Livius: Milites fluviatili piſce & herbis ſuſtinebantur.* SCHEF.

(6) *Quaſi inventuri*] Ter. And. 1, 1, 121. *Ita tum diſcedo ab illo, ut qui ſe filiam neget daturum.* Notanda Latialis ſermonis proprietas. PRASC.

(7) *Refecit*] Pane ſcilicet & quiete. Sic *reficere jumenta* dixit *Nep. in Eum.* 9. SCHEF.

(8) *Veloci ſaltu*] Sic Horat. epiſt. XVII. *Toxicum velocius.* HEINSIUS.

(9) *Fovea*] Pro *a fovea*; Eleganter autem *liberat*, quia ibi erat capta; *ſaltu liberat*, i. e. exſilit. SCHEFFERUS.

(10) *Concito gradu*] *Apulejus* 9. *Aſin. Concito gradu feſtinat.* SCHEFFERUS.

(11) *Provolat*] Cubili ſc. notat hic impetum ob iræ furorem. SCHEFFERUS.

(12) *Irato*] Lege, *iterato.* Sic fab. 88. *Iteratur illud.* HEINS.

(13) *Sibi timentes*] *Apulejus lib. 7. Aſin. ſibi quisque metuentes deliteſcebant*, & *lib.* 1. *eximie metuens mihi.* SCHEF.

(14) *Haud recuſant*] *Haud recuſare*, non eſt, velle, ſed æquo animo ſubire, majoris boni gratia. *Cornel. Nep. in Epam. c.* 8. *Neque recuſavit, quo minus legis pœnam ſubiret.* SCHEFFERUS. Ita legit Barth. adv. 30. 20. Male Rigaltius edidit *hoc*. HEINS.

(15) *Pro vita*] Exagitant hunc locum *Schoppius*, *in Infam.* velut minus eſſet Latinus. Verum fruſtra. *Cicero de reditu ſuo ad Quir. c.* 7. *Denique ipſe ad extremum pro mea vos ſalute non rogavit ſolum, verum etiam obſecravit:* quem locum liberaliter ſuggeſſit Nob. *Heinſius*. Qui & Ovi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

16 At illa; 17 Memini, qui me ſaxo petierint,
Qui panem dederint: vos timere 18 abſiſtite,
Illis revertor hoſtis, qui me læſerant.

Ovidium ſic loqui 4. *Met. v.*301. oſtendit. *Petronius: occurrit nobis idem ſervus, pro quo rogaverimus.* Et *Fragmentum Tragur. p.* 21. editionis noſtræ, *nemo noſtrum pro illo rogabit. Fab. Decl.* 3. *Scimus, te non rogare pro vita.* SCHEFFERUS. Juſtin. 18.6. *Pacem Deorum ſanguine eorum expoſcentes, pro quorum vita Di rogari maxime ſolent.*

(16) *Et illa*] Mallem, *At illa*, cum *N. Heinſio.* SCHEFF.

(17) *Memini*] Scil. eorum. Sic *infr.* 4. *c.* 25. SCHEF.

(18) *Abſiſtite*] Pro *deſiſtite.* Sic *Virgilius, Livius, alii, Rittershuſio notati.* SCHEFFERUS.

(42) FAB. III.

Æſopus & Ruſticus.

USu peritus hariolo 1 velocior
Vulgo eſſe fertur: 2 cauſa ſed non dicitur:
No-

(1) *Velocior*] Ad conjectandum ſcilicet, ad animum judiciumque hic transfertur, & ſimpliciter ponitur. Quali ſenſu *animi velocitatem* legi apud *Platonem lib.* 3. *de leg. Freinshemio* notatur. Clariſſ. *Gronovius* de hoc loco ita in ſuis literis: *Rigaltius neſcio qua auctoritate dedit, veracior; Me invito. Intelligo enim, promptior, ingenioſior, velocior ingenio. Cic.* 1. *Tuſc.* 19. *Nihil eſt animo velocius.* 4. *Tuſc.* 13. *velocitas autem corporis, celeritas appellatur, quæ eadem etiam ingenii laus habetur, propter animi multarum rerum brevi tempore percurſionem. Ovid.* 8. *Met.* 153 *Vigor ingenii quondam velocis. Juvenal. ſat.* 11. *v.* 73. *Ingenium velox, audacia perdita.* Gaudeo, in expoſitione hujus loci conſentientem mihi habere virum maximum. SCHEFFERUS. Rigaltius *veracior*, quod improbat Gronovius Epiſtola Valerio Maximo Vorſtii præfixa. Sic Aulus Gell. XV. 5. *Omnia, vir clariſſime, negotia, de quibus te cogniturum eſſe hodie dixiſti, diligentia & velocitate tua profligata ſunt.* Columell. 1. 3. *Plerumque velocior eſt animus improborum.* Poſſet tamen legi *ſagacior*, ſive *vel doctior.* HEINS.

(2) *Cauſſa*] Non, quare ſit velo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Noteſcet quæ nunc primum fabella mea.
Habenti cuidam pecora pepererunt oves
gnos humano capite. Monſtro exterritus,
d 5 conſulendos 6 currit mœrens hariolos.
Iic 7 pertinere ad domini reſpondet 8 caput,
t avertendum 9 victima periculum.
lle autem affirmat conjugem eſſe adulteram,
t 10 inſitivos ſignificari liberos:
Sed

ɔcior, id enim in ſequentibus on agitur, ſed unde natum ſit oc vulgi dictum. SCHEFFERUS. /. C. Pithœi, *vulgo cauſſa fertur, ſed non dicitur.* Poſſet legi, *vulgo eſſe fertur, cauſa ſed non dicitur.* Sed potius lege: *vulgo eſſe fertur, cauſſa ſed non adicitur,* pro *adjicitur*, ſecunda correpta. Sic ſæpe Martialis & alii. Auctor Moreti: *Spargit humi atque adicit ſervatam gramine bulbam.* Sic *abicere, obicere* & *ſubicere* prima correpta. Sic & infr. lib. 4. *Fabellam adiciam.* Vide Voſſ. de art. Gram. lib. II. 19. & Munck. ad Fulgent. fab. 6. HEINSIUS.

(3) *Noteſcet*] Nota fiet, cum fuerit hactenus occulta. Bonum verbum, quod apud *Catullum* quoque & *Propertium* legitur. SCHEFFERUS.

(4) *Habenti*] Hariolos hæc fabula ridet: quod & Virgilium aliquot locis oblique agere obſervo. De prodigiis magna eſt diſſenſio. Quidam nulla credunt ἄσημα, ducti ſuperſtitione; quidam omnia, ut peſtifera atheorum ſecta. Egregie ſaniorem philoſophiam præcipit Melanch. Phyſ. 1. p. 44. & uberius lib. 2. ubi diſputat de cauſſa finali in natura. PRASC.

(5) *Conſulendos*] *Curt.* 7. c. 7. *Hariolos & vates conſulere deſierat.* Proprie ac ſolenniter, ut docet *Briſſon. in Form.* SCHEF.

(6) *Currit*] Sollicitudinem denotat. SCHEFFER.

(7) *Pertinere*] Eſt & hoc inter ſolennia & propria de iis, quæ ſignificant. *Val.* 1. c. 6. *Aruſpices ad ſalutem imperatoris pertinere dixerunt. Sueton. Veſp.* c. 23. *Cum inter prodigia cætera Mauſoleum Cæſarum derepente patuiſſet, & ſtella in cælo crinita apparuiſſet: alterum ad Juniam Calvinam e gente Auguſti pertinere dicebat, alterum ad Parthorum Regem, qui capillatus eſſet.* SCHEFFERUS. Liv. 26. *Ad plures exemplum quam calamitas pertinebat.*

(8) *Caput*] Vitam, ſalutem. Nempe quia præceſſerat *humano capite*, ideo ſic loquitur. SCHEF.

(9) *Victima*] Intelligit taurum. Hoc enim proprie *victima* veteribus, ut docet *Scalig. ad Catal. Virgil. Meurſium* hic non moramur. SCHEF.

(10) *Inſitivos*] Alienæ familiæ per dolum inſitos, id eſt, no-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Sed 11 expiari poſſe 12 majori hoſtia.
Quid multa? variis diſſident ſententiis;
Hominisque curam 13 cura majore aggravant.

Æſo

nothos. Ita *Cicero in Or. pro Sextio*, *inſitivum Gracchum vocat Quintium*, qui ſe *Gracchi* filium mentitus erat. SCHEF. Ovid. 15. Metam. *Quid ſanguine cretus Siſyphio, furtisque & fraude ſimillimus illi, inſeris Æacidis alienæ nomina gentis.*

(11) *Expiari*] Victima piaculari averti ac declinari. Mox hoc ipſum vocat *procurari*. Ideo & junxit *Cicero de Div.* 11. *Quemadmodum ſigna, quæ a Diis hominibus portenduntur, procurentur atque expientur.* SCHEF.

(12) *Majori hoſtia*] Quæ eſt hæc *major hoſtia?* Video tacere Interpretes, qui tamen videntur ſtuduiſſe, ne quid tacerent dicendum per occaſionem. *Majorem* Phædrus pro *maxima* dixit, id quod Poëtis non inſolens. Jam *maxima hoſtia* apud veteres de ovibus dicebantur. Feſtus: *Maximam hoſtiam ovilli pecoris appellabant, non ab amplitudine corporis, ſed ab animo placidiore.* MEURSIUS. Major hoſtia proprie dicitur victima. Adi Scaligerum ad illud Catalectorum:

Corniger hos aries, humilis, & maxima taurus
Victima, ſacratos tinget honore focos. FABER.

Neſcio, an *Faber* inſpexerit *Scaligerum*, ut oportebat. Nil enim tale *Scaliger*, hoc tantum ait *victimam de magnis uſurpari*. Non loquitur de majori hoſtia, imo ſubdit, *agni ſunt minimæ hoſtiæ, & quæ vere victimæ dici non poſſunt.* Aliæ ergo *victimæ Scaligero*, aliæ *hoſtiæ*, illæ ex magnis, hæc ex minimis. Sed ſi hoſtiæ ex minimis, quænam *majores hoſtiæ?* Non quæ formæ corporisque reſpectu, quod putabat *Faber*, ſed ætatis; opponuntur enim lactentibus. *Cicero de L. L.* 2. *Quibus hoſtiis immolandum cuique Deo, cui majoribus, cui lactentibus, cui maribus, cui fœminis.* Ut mares & fœminæ, ſic lactentes & majores hoſtiæ oppoſitæ. *Turnebus* eo loco: *Major hoſtia lactenti opponitur quæ adolevit, ut homines majores & minores ab ætate dici ſolent.* Ita *Livius* 22. *c.* 1. *Decretum, ut ea prodigia partim majoribus hoſtiis, partim lactentibus procurentur.* Cæterum major hoſtia non ex ſolis ovibus, quod quibusdam placet, verum omni genere, porcis puta, capris & ſimilibus. SCHEF.

(13) *Cura majore*] Propter diſſenſum, & incertitudinem interpretationis, ac propterea remedii quoque. SCHEFFER. Simile eſt illud apud Terent. Phor. 2. 4. *Feciſtis probe, Incertior ſum multo quam dudum.*

(14) *Stans*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Æſopus ibi 14 ſtans, 15 naris emunctæ ſenex,
Jatura nunquam 16 verba cui potuit dare:
ſ procurare vis oſtentum, Ruſtice,
Uxores inquit, da tuis paſtoribus.

(14) *Stans*] Lege cum Ritshuſio *aſtans*. HEINS.

(15) *Naris emunctæ*] Horanum eſt, de iis qui rem poſnt ſubodorari, hoc eſt, ocltam indagare, ac intelligere. CHEFFERUS.

(16) *Verba dare*] Quem non tuit externa ſpecie decipere. lautus *Epid. A.* 3. *ſc.* 4. *Sic mihi ita eſſe verba præſenti palam.* t ſic ſæpe. Vult, intime, ſciviſſe rationem rerum naturalium. SCHEFFERUS.

(17) *Uxores*] Non proprie *uxores* dicebantur, ſed *conjunctæ*, ut ait Varro; uxor enim niſi liberi capitis eſſe non poteſt, quod tamen memini non obſervare quoſdam ſcriptores. *Contubernales* quoque dicebantur, uti ex Tacito videor obſervaſſe. FABER.

(43) FAB. IV.

Simii Caput.

PEndere 2 ad lanium 3 quidam vidit 4 ſimium
Inter

(1) *Pendere*] Proprie de rebus venalibus. *Suet. de Claudio c.* 9. *Cum obligatam ærario fidem liberare non poſſet, in vacuum lege Prædiatoria venalis pependit ſub edicto Præfectorum.* Adde ibi Caſaub. SCHEFFERUS.

(2) *Ad lanium*] Id eſt, apud lanium, Plautus locis ſexcentis: ita *ad prætorem ſolvere*. Ita apud eundem ſcriptorem metri neceſſitate admonente reponendum in hoc Moſtellariæ verſu:

Tanto apud judicem, hunc argento condemnabis facilius.

Leg. *Ad judicem*. Item in Trinummo, ubi libri vulgati habent:

Apud portitorem eas reſignatas ſibi.

Reponendum *ad portitorem*, ſunt enim ſenarii. FABER.

(3) *Quidam vidit*] Lege *quidam ut vidit*. HEINS.

(4) *Simium*] Ergo & hi comedebantur olim, quamvis de iis nihil memoret P. Caſtell. de uſu carnium. BUCHNERUS. In edicto Antiochi Magni apud Joſeph. Antiq. Jud. 12, 3. intellectæ videri poſſunt hæ carnes; expreſſæ non ſunt: quum aliæ haud minus abhorrentes moribus noſtris ro-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Inter 5 reliquas merces atque obſonia:
Quæſivit 6 quidnam ſaperet? tum lanius jocans:
Quale, inquit, 7 caput eſt, talis 8 præſtatur ſapor.

Ri

recenſeantur. Vetat enim Hieroſolymas inferri *equinas carnes, aut mulinas, aut aſinorum agreſtium manſuetorumve, pardalium etiam & vulpium, & leporum*; deinde ſubjicit: *& in univerſum omnium animalium, quorum eſu Judæis interdictum eſt.* FREINS. Non velut obſonium quoddam, aut venalem cibum, quod poſt alios etiam *Buchnerus* & *Freinshemius* ſunt ſuſpicati, *Gallumque interpretem* adduxit, ut adderet *ſimium mortuum*, de quo tamen nihil *Phædrus*: ſed alias, tanquam alia merx, vivum. Itaque hæc omnia, quæ ſequuntur de ſapore, joco dici putanda. SCHEFFER.

(5) *Reliquas*] Hoc loco *reliquas* quatuor ſyllabarum eſt, meliusque ſcribas *rellicuas*, ut apud Lucretium:

Nunquam rellicuo reparari tempore poſſe.

Et alibi quoque, ſi vacaret exſcribere. Ita apud Plautum *deliquum* totidem ſyllabarum modum habet in MSS. Codd. Camerarii & Langii. FABER. Lege *relictas*. Sic ſupra fab. 31. *Tunc de relictis una*. HEINSIUS.

(6) *Quidnam ſaperet*] Recte, nec in *quinam* immutandum, uti ſuſpicatur *Rittershuſius*. *Juvenal.* ſat. 11. v. 81. *calidæ ſapiat quid vulva popinæ.* SCHEFFERUS. Forte legendum *quianam*. Sic inf. fab. 59. *quianam feciſſet*, ut e[-] mendavit Rittershuſius; poſſe tamen retineri vulgaris lectio[-] Cato de Re Ruſtica, de vino *Vinum ponito ſub dio, poſtridi[-] mane guſtato, ſi id ſapiet, quod in dolio eſt, non durabit.* HEINS[-]

(7) *Caput*] Ita fere Xanth[-] diſcipulus quidam de Æſopo οἷα γὰρ ἡ μορφή, τοῖά δε κα[ὶ] ἡ ψυχή. PRASCHIUS. Ingenium, intellectus, ejus nempe, qui emit. Alii enim delectantur aliis. Sunt quibus ea tantum placent, quæ ante nemini uſurpata in cibum. Quomodo *Mecænas pullos aſinorum epulari inſtituit*, ut ait *Plin.* 8. c. 43. Poſſis ergo ſic interpretari, ſi tali emptor ingenio, ut capiatur cibis novis, præſtabo guſtum ſimii ſuaviſſimum. Atque ita quidem poſſet locus hic intelligi. Sed quomodo hæc interpretatio conveniens ſequentibus eſſet, haud ſatis video. Dicuntur ibi formoſi ſæpe inveniri peſſimi, quod ſi oppoſitum præcedentibus, neceſſe eſt, ut intelligamus non ſemper, quale caput, talem præſtari ſaporem. Quorum verborum hic erit ſenſus, non ſemper, qualis exterior rei forma, talis quoque ſapor ejus, relato vocabulo *caput* non ad emptorem, ſed rem vendendam, ipſumque obſonium. Atque ita *caput*, ſpeciem externam, formam, & plane id,

quod

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Lidicule magis hoc dictum, quam vere [9] æſtimo.
)uando & formoſos ſæpe inveni peſſimos.
t turpi facie multos cognovi optimos.

ıod faciem alias appellant, de-
ıtabit. Quod neſcio an alibi re-
riatur. *Faber* ita: *je vous ré-
ns, que telle qu'est la teſte,
l est le goust du reſte.* Vellem
arius expoſuiſſet. SCHEFFER.

(8) *Præſtatur*] Expone: *Je
ıus répons que telle qu'est la
ſte, tel est le goust du reſte.* Et
ndem vim eſſe judico in verbo
æſtare, hoc Senecæ loco lib. II.
Ira: *Sed ne ad illam quidem
ctiſſimam innocentiæ formulam
æſtare nos poſſumus*; etſi ſcio
iter intellexiſſe doctiſſimum
ipſium. FABER. Solenne ver-
ım venditoris, quo promittit
m eſſe talem, atque ſic ven-
ıram ad emptorem, qualem
cit. Vide *Bar. Briſſonium in
ɔrm. lib. 6. p. m.* 550. Hinc a-
ud *Senec. de vita Bea. c.* 14. *ut
ıcedas omnia eos fide bona di-
cere, ut ad præſtationem ſcribant,
tamen cujus iſta errores minuent?*
SCHEFFERUS.

(9) *Æſtimo*] Exiſtimo, puto, abſolute. Verum neſcio, an ſic alii uſurpent, dubitoque num non *extimo* ſcribendum ſit, pro *exiſtimo*, ſicut *dixti* apud *Terent.* pro *dixiſti*. Sane in hac voce ſuum deſcriptores ſecutos eſſe animum, etiam alibi deprehendo. Nam apud *Pacatum* noſtrum *c.* 27. ubi *MSS.* habent *extimare*, fecerunt *æſtimare*, ſic *c.* 49. pro *æſtimandum* in *MSS. extimandum* legitur: qua de re in curis ſecundis ad eum Panegyricum. Sed tamen & altero modo habes apud *Macrobium 2. Satur. c. 8. Multi, ut æſtimo, in hoc a Varrone diſſentiunt:* Adde, quæ afferimus *in indice ad Hyginum*, qui ſæpiſſime ſic loquitur. SCHEFFERUS.

(44) FAB. V.

Æſopus & petulans.

SUcceſſus ad perniciem [1] multos [2] devocat.
Æſopo quidem [3] petulans lapidem impegerat.
Tan-

(1) *Multos*] V. C. Pithœi ſæpe. Quæ vox varia lectio eſt τ8 *multos*. HEINSIUS.

(2) *Devocat*] Pellicit ac trahit ſenſim, quoniam a bonis eſt deſcenſus veluti ad mala. *Cicero in Orat. ad Dejot.* ſimpliciter ſic uſurpat *vocat*. *Mentes judicum ad utilitatem noſtram vocandas.* SCHEFFERUS.

(3) *Petulans*] Proprie hoc loco de eo, qui gaudet lædere alios

4 Tanto inquit, melior. Aſſem deinde illi dedit,
Sic 5 proſecutus: Plus non habeo mehercule,
Sed unde accipere poſſis, monſtrabo tibi.
Venit ecce dives & 6 potens: huic ſimiliter
Impinge lapidem, & dignum accipies præmium.
Perſuaſus ille, fecit, quod monitus fuit.
Sed ſpes fefellit 7 impudentem audaciam,
8 Comprehenſus namque pœnas perſolvit cruce.

FA

alios. *Feſtus: Petulantes, & petulci etiam, appellantur, qui protervo impetu, & crebro petunt, lædendi alterius gratia.* SCHEF.

(4) *Tanto melior*] Laudandi atque approbandi apud veteres formula: contra autem, *tanto nequior*. Plautus in Perſa:

Nunc jam omnes ſycophantias
inſtruxi & comparavi,
Quo pacto ab Lenone auferam
hoc argentum.
SA. Tanto melior.

In Truculento autem:

STR. En tibi talentum argenti,
Philippicum eſt, tene tibi.
PH. Tanto melior; noſter eſto:

At contra in Menæchmis:

MESS. Quid ergo opus eſt? ME.
Scio, ut mendices. M. tanto
nequior.

Terent. in Adelphis:

- - - Nihilne in mentem?
CT. Nunquam quidquam.
SY. Tanto nequior. FABER.

Verba ſunt *Æſopi*, velut laudantis alterum ob hanc nequitiam. Eſt enim hæc formula lauda[...] atque approbandi quidpiam [...] liptica, quæ integra foret: *ta[...] negotio commiſſo melior es fact[...]* Plautus in Trucul. STR. *En t[...] talentum argenti. Philippicum [...] tene tibi.* PH. *tanto melior; n[...] ſter eſto.* Similia habet in *Perſ[...]* ut & a *Fabro* annotatum eſt, a[...] teque ipſum, a Cl. *Gronovio l[...] 2. obſ. c. 21.* Adde *Terent. Ad[...] 4. ſc. 1.* & ibi *Donatum.* SCHE[...] Vide Vavaſſ. de vi & uſu quoru[...] dam verborum. p. 60.

(5) *Proſecutus*] Ellipt. pr[...] *ſic eum proſecutus verbis*, quom[...] do Cicero loquitur in *Tuſculan.*[...] SCHEFFERUS.

(6) *Potens*] qui poteſt me[...] lius, atque ego dare. *Vid. ſup.* [...] 24. SCHEFFERUS.

(7) *Impudentem audaciam*[...] An ſcribendum, *imprudentem*[...] Sed & ſic *Terentius in Heaut. A[...] 2. ſc. 3. ô hominis impudenten[...] audaciam.* SCHEFFER.

(8) *Comprehenſus*] Mallem *comprenſus*. SCHEF. Et ita Heinſ[...]

(1) *Mu-*

(45) FAB. VI.

Muſca & Mula.

MUſca in temone ſedit, & 1 mulam increpans:
Quam tarda es? inquit, 2 non vis citius progredi?
ide, ne 3 dolone collum compungam tibi.
leſpondit illa: verbis non moveor tuis;
ed iſtum timeo, 4 ſella qui prima ſedens,
igum flagello 5 temperat 6 lento meum,
Et lora frenis continet 8 ſpumantibus.

Qua-

(1) *Mulam*] Mulatum enim
us fuit quondam in vehiculis
eberrimus. Conf. *Suet. Ner.* 30.
ſp. 23. Et oſtenditur amplius
opere *de re vehiculari*. SCHEF.

(2) *Non vis*] Lege *non quis*.
aut. Trucul. 2. 4. *non quis pa-
mper durare, operirier?* HEINS.
ıſpicatur nobil. ampliſſimusque
ominus N. *Heinſius, non quis*,
ımmode. Credo tamen poſſe
are lectionem receptam. Et re-
ıicit τὸ *vis*, eleganter tardita-
m affectatam per ignaviam,
uam potiſſimum hic putat ca-
igandam, contra, quam fit,
ponamus *quis*, cum non quea-
nus ſæpe per infirmitatem. Ad-
e, quæ de hac re tradidi *lib.* 1.
ei vehicul. cap. 17. *pag.* 223.
CHEFFERUS.

(3) *Dolone*] Eleganter & per
aſtum de aculeo ſuo ſic loqui-
ur. Nam *dolon* proprie gladius,
aut cuſpis ferrea in baculo recon-
dita, ut ex *Servio* cognoſcimus.
Et ſolet muſca ſuum aculeum ſic
abdere. SCHEFFER. *Doloſe* V. C.
Pithœi. HEINSIUS.

(4) *Sella prima*] Anon. fab. 37. reddidit, *quem ſuſtinet axis*. Neque hic pars pro parte ponitur; ſed *axis* primo dicitur pro tota rheda; hæc pro parte illa, quæ Vitruvio eſt *capſus rhedæ*. PRASCHIUS. Intelligit aurigam. *Prima ſella* eſt ſcamnum equis proximum, in quo propria ſedes aurigarum. Dixi pluribus in *de re vehiculari*. SCHEF.

(5) *Temperat*] Regit, moderatur, ne tardius aut celerius incedam, quam oportet. Sic *temperare ora frænis* dixit *Horat.* SCHEFFERUS.

(6) *Lento*] Facto quippe ex loris. SCHEF.

(7) *Et lora*] Reſcribo & *ora fren.* PRASCH. *Continere lora*, eſt *tenere ea manu*, quomodo apud *Cornel. c.* 2. *Milt. communivi*, pro *munivi*, & apud *Curt.* 5. *c.* 8. *condonare*, pro *donare*. Mallet tamen *Praſchius*, *ora*, pro *lora*,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Quapropter [9] aufer [10] frivolam inſolentiam;
[11] Namque ubi [12] ſtrigandum eſt, & ubi currendum
ſcio.

H

id quod vehementer placet. Sic enim *Ovidius*, *coërcere ora frenis* uſurpavit. Doctiſſimus & amiciſſimus *Joh. Georg. Grævius* id ipſum firmat in *Lectionibus Heſiodeis c.* 19. denique locum totum ita putat legendum:

Jugum flagello temperat lentum meo,
Et ora frenis continet ſpumantibus. SCHEF.

(8) *Spumantibus*] Ita tenet, ut ſpument. Vult reddere rationem, quare non poſſit celerius incedere. Non tantum, ait, tenet, ſed tenet tam valide, meque cohibet, ut & frena ſpument, h. e. ſpuma ex labore oppleantur. Imitatione Virgiliana, qui ſic 4. *Æn.*

Stat ſonipes, ac frena ferox ſpumantia mandit.

Et *lib.* 5.

- - - - ſpumantiaque addit frena feris - - SCHEF.

(9) *Aufer*] Id eſt, omitte eam. Sic *Terent. Phor.* 5. *ſcen.* 6. *Quin tu hinc pollicitationes aufer. Plaut. Perſ.* 5. *ſc.* 2. *Jurgium auferas hinc.* SCHEF.

(10) *Frivolam*] Vanam, cui nullæ ſubſunt vires. *Feſtus. Frivola ſunt proprie vaſa fictilia quaſſa, unde dicta verba frivola, quæ minus ſunt fide ſubnixa.* SCHEFFER.

(11) *Nam ubi*] Lego, *namque ubi*, & mox, pro currendum eſt, *currendum erit.* Alias enim verſus non conſtat, quan quam *M* ut alibi, poſſit non lidi. BUCHNERUS.

(12) *Strigandum*] *Tricari* p nere videtur pro morari: opp nit enim curſui. Gloſſ. Iſid. *ac nari, tricari, in parvo mora* Non. Marcell. 1, 26. *Tricæ ſu impedimenta & implicationes* (*intricare, impedire, morari*) *d ctæ quaſi tericæ, quod pullos ga linaceos involvant & impediant ca pilli pedibus implicati.* PRASCH Quid *ſtriga*, quid *ſtrigare*, qui vulgo notum non eſt, Scaligeri V III. verbis dicam: Strigare dicun tur equi, quoties interquieſcunt dictum à *ſtriga*, quod erat μεταί χμιον & ſpatium turmarum, in quo equi ſtringebantur, à quo nomen habet, ut docet Chariſius. Hinc factum, ut, quoties interquieſcunt equi & jumenta, dicantur *ſtrigare*. Contrarium, reſtrigare. Seneca: *ſurge & reſtriga, clivum iſtum, ſi potes, exupera.* Ep. XXXI. *Striga* (male enim *triga*) id Gloſſis explicatur, (intellige Gloſſarium ab H. Stephano editum, & poſtea à Vulcanio illuſtratum) τόπος ὅπȣ ἵπποι γυμνάζονται. Hæc ille in Caſtigationibus Propertianis & in Catalect. Virg. iis uſus eſt Rigaltius, ſed diſſimulato auctore. Addam ego, in gloſſario legi *trigarium*, non *triga*. Deinde hoc quoque, ſi vera ſit Chariſii etymologia, errare Græculum

ma-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Hac derideri fabula merito poteſt,
)ui ſine 13 virtute, vanas exercet minas.

agiſtrum, qui dixit eſſe locum
:8 ἵπποι γυμνάζονται; nam
cere debuit ψήχονται. FABER.
ecte, *ſtrigandum*. Veteres edi-
ones habuere *tricandum*, quod
rias interpretationes peperit.
:HEF.

Vide Salmaſ. exerc. Plin. p. 40. Rutger. var. 1. 11. Hinc derivatur *ſtrigarium*, de quo vide Schef. De re vehic. 1. 17.

(13) *Virtute*] Viribus. Vide ſupra *lib*. 1. *c*. 2. SCHEFFERUS.

(46) FAB. VII.

Canis & Lupus.

QUam dulcis ſit libertas, breviter proloquar.
Cani 1 perpaſto, macie 2 confectus lupus
'orte occurrit. 3 Salutantes dein invicem
Jt reſtiterunt, unde ſic quæſo 4 nites?
ıut quo cibo 5 feciſti tantum corporis?
Ego,

(1) *Perpaſto*] *Præpaſto* citat
ılmaſ. *Exerc. Plin. p.* 26. & *præ-*
ngui explicat. SCHEF.

(2) *Confectus*] De eo, cujus
ıres plane deminutæ ſunt. Ita
icero in Catil. 1. *fame*, *frigore*,
ıopia rerum confectum dixit.
CHEFFERUS.

(3) *Salutantes*] Abſolute, pro
ſalutantes. Ut in illo *Terent.*
ı Heaut. 2. *ſc.* 3. *ſine ſaltem ſa-*
ıtare. SCHEFF. Lege, *occurrit*
lein ſalutando, vel *ſalutant in-*
ıicem. HEINSIUS.

(4) *Nites*] Terent. in Eunuch.

Qui color, nitor, veſtitus, quæ
habitudo eſt corporis?

Et Horat. *Non deterius nituiſtis, ô pueri*. FABER.

Eos proprie ſignificat quorum pellis ex ſagina diſtenta ſplendet. Hauſit ex *Virgilio*, qui ſic 3. *Æn.*

- - - - ſuperoque nitentem
Cælicolum regi mactabam in littore taurum. SCHEFF.

C. Nepos Eum. 5. *jumenta nitida*. Ubi vide Gebhardum.

(5) *Feciſti tantum corporis*] Notandum, *facere corpus*, pro, corpulentiorem, & habitiorem fieri: quod etiamſi ſine exemplo putat Rittershuſius, tamen nonnulla poſſum proferre ita ſimilia, ut germana eſſe dicas. Jam primum cum Cicero in Verrem dixit, *Maximam uno anno pecuniam facere poſſet*, quid quæſo ibi *facere* ſignificat, quam aggerare,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Ego, qui ſum longe fortior, pereo fame.
Canis 6 ſimpliciter: eadem 7 eſt conditio tibi,
Præſtare domino ſi par officium 8 potes.

Quod?

rare, undique colligere? Dein, cum Quintilianus longe florentiſſimus auctor ſcripſit lib. 10. cap. 111. *Vires faciamus ante omnia, quæ ſufficiant labori certaminum*, quid aliud ſignificat, niſi, vires nobis paremus, colligamus, &c? Præterea ita locutos eſſe Græcos mihi plane conſtat, apud quos: τὸ σωματοποιεῖν præter cætera id quoque ſignificat, quod hoc loco corpus facere dixit Phædrus. Ceterum; exemplorum, quæ quaſi ſimilia affert Rittershuſius, nullum eſt quod ad rem faciat; ſed in refellendo tempus male poſitum putem. FABER. Græca imitatione, pro, *Obeſum reddiſti. Corpus* habitudinem bonam & ſaginam ſignificat. Ut apud *Ciceronem 7. ep. fam. 27.* & in illo *Martialis lib. 1. ep. 7.*

Inque omni nusquam corpore corpus erat.

Facere autem *corpus*, ut *facere vires. Fabius lib. 1. c. 3. Vires faciamus ante omnia, quæ ſufficiant labori certaminum, & uſu non exhauriantur.* SCHEFFERUS. Huc trahit locutionem ſimilem, *facere ſanguinem* apud Ovid 14. Heroid. v 82. Nobiliſſimus Heinſius. Propius accedit Senecæ locus lib. 5. de benefic. 13. quem ita legendum puto: *Vobis voluptas eſt, inerti otio facere corpuſculum.* Vulgo legebatur: *inerti otio aſſueſacere corpuſculum*, idem dixit Seneca ac Noſter ſtatim: *& otioſum largo ſatiari cibo.*

(6) *Simpliciter*] Aperte, abſque diſſimulatione. *Auctor de Cauſ. Cor. 21. Fatebor vobis ſimpliciter, me in quibusdam antiquorum vix riſum tenere. Curtius 4. c. 11. Legati reſpondent, quum bellum in animo ſit, facere eum ſimpliciter, quod ſpe pacis non fruſtretur; ſimpliciter*, eſt candide, abſque dolo. *Cicero 4. Acad. Cum ſimplici homine ſimpliciter agerem.* SCHEF.

(7) *Eſt conditio*] Lego, *en conditio.* Malo tamen, *eadem conditio & tibi eſt.* HEINS.

(8) *Potes*] Non ſimpliciter, ſed in reſpectu ad animum & voluntatem, ex *Virgilio*, qui *Ecloga 7. Et ſi quid ceſſare potes, requieſce ſub umbra.* Bene ibi *Servius: Si tibi potes vel breve otium perſuadere. Nam loquitur ad hominem amantem laboris.* Ut *Virgilius* ad amantem laboris, ſic hic ad amantem otii. *Plaut. in Pænulo 1. ſc. 2. Poteſne mihi auſcultare? Mi. poſſum. Horat. 1. ep. 5. Si potes Archaicis conviva recumbere lectis. Juven. Sat. 5. ſi potes illa pati.* Similiter *Ovid. 3. Met. v. 436. Virgil. 12. Æn. v. 177.* & locis aliis. SCHEFFERUS. Vid. ſup. ad lib. 1. fab. 15.

(9) *In-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Quod? 9 inquit ille. Cuſtos ut ſis liminis,
A furibus tuearis 10 & noctu domum.
Ego 11 vero ſum paratus; nunc patior nives
Im-

(9) *Inquit ille*] Mallem ego hæc diviſim legere, & *ille* referre ad canem. SCHEFFERUS.

(10) *Et noctu*] Quam hoc ſane ineptum, domum tueri à nocte innoxia. Corrigendum ajo: *& vecti domum.* Tuearis, inquit, domum a furibus, & vecticulariis. In ſchedis Feſti: *Vecticularia vita dicitur eorum, qui vectibus parietes alienos profodiunt furandi gratiâ.* Nemo ergo dubitabit hanc eſſe genuinam hujus loci lectionem. MEURSIUS. Imo fortaſſis nihil mutandum. τὸ *&*, non copulat *furibus* & *noctu*, ſed tranſpoſitum eſt, & conjungit illa *cuſtos ſis* & *tuearis*. Innuit itaque Canem & cuſtodire debere & tueri noctu domum. Ita mox: *ut vigilem nox quum venerit.* BUCHNERUS. Locus, ut videtur Meurſio V. Cl. corruptus, ſed errare Meurſium jam jam oſtendam. Verba Viri Clariſſimi ſunt: Quam hoc ſane ineptum, inquit, domum tueri a nocte innoxia? corrigendum ajo, *& vecti domum*; tuearis, inquit, domum a furibus & vecticulariis. Mox addit Meurſius: Nemo ergo dubitabit hanc eſſe germanam hujus loci lectionem. Hæc ille: quæ tamen mihi nauci non ſunt. Primo, quia domum tueri a furibus & vecticulariis idem ſit ac ſi dicerem, tueri a furibus & furibus (nam vecticularii furum ſpecies ſunt) deinde quia nihil quidquam mutare neceſſe fuit; ſed attendere tantum τὸ ἑξῆς: eſt autem tale, *ut ſis cuſtos liminis & domum noctu* (id eſt, per noctem) *à furibus tuearis.* Videlicet verum illud eſt quod dicitur, *Neminem omnibus horis ſapere.* Cujus rei memorem eſſe lectorum noſtrorum benignitatem volumus, ſi quid tale nobis evenerit. FABER. *Meurſius, & vecti* legit. *Nam*, ait, *quam ineptum, domum tueri a nocte innoxia?* Atque ſi hoc verba iſta innuere deberent, non *noctu*, ſed *nocte* foret ſcribendum. Nemo enim dicit, *tueri a noctu*, niſi prorſus antique velit loqui. *Meurſium* decepit ſolus ordo verborum paulo hic turbatior. Sic autem ſeſe habet: officium (ait canis ad lupum) illud eſt, ut ſis cuſtos liminis & tuearis domum noctu a furibus. *Noctu*, eſt *de nocte, tempore nocturno*, ut apud alios. Conſentanea noſtris obſervaſſe video & *Praſchium* & *Buchnerum*, & doctiſſimum *Fabrum.* SCHEF. Conſtructio: *Cuſtos ut ſit liminis, & a furibus tuearis noctu domum*; etſi non inerudita Meurſii conjectatio. PRASCHIUS. Lege, *ut noctu.* HEINSIUS.

(11) *Vero*] Particula elegantiſſima quæ hic promptitudinem indicat. Sic *Artabazus* apud *Curt.* 5. c. 9. *Nos vero pretioſiſſimam*

Imbreſque in ſylvis aſperam vitam [12] trahens.
Quanto eſt [13] facilius mihi, ſub tecto vivere,
Et [14] otioſum largo ſatiari cibo?
[15] Veni ergo mecum. Dum procedunt, aſpicit
Lupus a catena collum detritum [16] canis.
Unde hoc, amice? [17] Nihil eſt. [18] Dic quæſo [19] tamen.
Quia [20] videor [21] acer, alligant me interdiu,

veſtem induti, *Regem in aciem ſequamur.* Verba ipſa lupi ſunt ad canem reſponſoria. SCHEF.

(12) *Trahens*] Virgiliana phraſis ex Æneide tertia:

Quum vitam in ſilvis inter deſerta ferarum
Luſtra domosque traho. PRAS.

(13) *Facilius*] Quid ſit *facile vivere* V. Cl. Græv. ad Cicer. 3. familiar. 12.

(14) *Otioſum*] Lege, *otioſe.* HEINSIUS.

(15) *Veni*] Verba canis ſunt ad lupum. SCHEFFER.

(16) *Canis*] Lege, *cani* HEIN.

(17) *Nihil eſt*] Sic loquebantur veteres, cum plane & διαῤῥήδην reſpondere nolebant, ſed perplexabiliter, ut ait Plautus. Aliquando etiam dicebant, *Recte*, ut in Hecyra & in Adelphis: Aliquando etiam *Benigne*, ut apud Horatium. FABER. Mallem ego dicere, formulam eſſe illorum, qui præcidunt ſermonem de re ſibi parum grata. Tota enim ita ſonat: *Id nihil ad hanc rem eſt. Terent. Phor. Act. 5. ſc. 6. Omitto proloqui: nam nihil ad hanc rem eſt Antipho.* Vel eorum qui diſſimulant aliquid, & extenuant. Quomodo apud *Ciceronem* tota legitur hoc modo. De *familia literata nihil eſt, quod te moveat.* SCHEFFERUS. Tergiverſandi formula: ut apud Ter. Ph. 5, 8, 6. PRASCHIUS.

(18) *Dic quæſo*] Lupi verba, cui mox reſpondet canis: *Quia videor*, &c. SCHEFFER.

(19) *Tamen*] Elegantiſſime ac Latiniſſime. *Terentius* pro eo uſurpavit *quin* in ſimili loco, qui eſt *Andr. Act. 2. ſc. 6.* Habet vim validius orandi. Ut in illo Germanorum: *Sage mir es doch: Thue es doch.* Idem *Terentius in Andr. 5. ſc. 3. P. Pater licetne pauca? S. Quid dices mihi? CH. Tamen Simo audi.* Et in *Heaut. A. 1. ſc. 1. At iſtos raſtros interea tamen depone.* SCHEFFER. Petron. Fragm. Trag. *Tamen, inquit Trimalchio, quid habuiſtis in cœna?*

(20) *Videor*] Eleganter ſeſe habet tota oratio, & commoda canis attollit, incommoda extenuat mitibus vocabulis. Huc pertinet *acer*, quod mox ſequitur, & *quieſcam*, & *qua viſum eſt*, &c. SCHEFFERUS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Luce ut quieſcam, [22] & vigilem, nox quum venerit,
Crepuſculo ſolutus, qua viſum eſt, vagor.
Adfertur ultro panis; de menſa ſua
Dat oſſa dominus; [23] fruſta [24] jactat familia.
Et, quod faſtidit quisque, [25] pulmentarium.
Sic ſine labore venter impletur meus.
[26] Age, ſi quo abire eſt animus, eſt licentia?
Non plane eſt, inquit. [27] Fruere, quæ laudas, canis.
Re-

(21) *Acer*] *Seneca de conſt.* 14. *tanquam canem acrem objecto cibo leniet.* SCHEFFERUS. Sic Cato de R. R. 124. *Canes interdiu clauſos eſſe oportet, ut noctu acriores & vigilantiores ſint.* Columell. 8. 12. *Catenis per diem continendi, & noctibus ſolvendi ſunt.* HEINS.

(22) *Et vigilem*] Lege *quieſcam, invigilem*, vel *evigilem, cum nox venerit.* HEINS.

(23) *Fruſta*] Edulii cujuscunque, ſimplic. ut in iſto *Juvenal. Sat. 3. v. 210. & fruſta rogantem nemo cibo juvabit.* Ubi recte *Schol. Vet.* explicat *panem petentem.* Neque poni aſteriſcus ibi debet. Nam quod præcedit, *aut ſine cauſa*, indicat ſolum, pro *fruſta*, in nonnullis libris inveniri *fruſtra*, idque hoc ſignificare. SCHEFFERUS.

(24) *Jactat*] Jacit, objicit, quod poſterius uſurpat *Virgil. in 6. Æn.* Supra, *mittit*, poſuit. Sic autem ſolent de canibus. *Apul. Aſin. Inteſtina quidem canibus noſtris jacta.* SCHEFF.

(25) *Pulmentarium*] Quidquid ad panem datur. Vide *Varronem 4. de L.L.* & *Guyetum ad Terent. Adel. A. 3. ſc. 3.* SCHEF. Lege *pulmentarii.* HEINS.

(26) *Age, ſi quo eſt abire*] An ſcribendum: *age ſi quo erit abire.* GUJETUS. Pro *num eſt*, vel *eſtne*. Licitumne tibi eſt. Notat alias hic *Faber* errorem in metro ſic reſtituendum: *age ſi quo abire eſt animus* &c. Cum quo facit & *Buchnerus*, cujus emendationem certam appellavit *Freinshemius*, & in ipſum recepit textum. Mallet *N. Heinſius*: *ſi quo fert ire animus*, quod melius, ne bis idem verbum repetatur. Porro hæc ſunt verba lupi ad canem, quibus canis reſpondet mox: *non plane eſt.* Perperam *Urſinus* hæc invertit. SCHEF. Lege: *age ire, quo fert animus, eſt licentia?* Horat. 1. epiſt. 14. *Tamen iſtæc mens animusque fert, & amat ſpaciis obſtantia rumpere clauſtra.* Ovid. initio Remed. Amor. *Fert animus propius conſiſtere.* HEINSIUS.

(27) *Fruere quæ*] Pro *fruere iis, quæ.* Sunt autem hæc lupi verba, permittentis id, quod ipſe non deſiderabat. Ita ſolent Latini. *Seneca de Ira 3. c. 2. Paranti de-*

 mum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Regnare nolo, 28 liber ut non ſim mihi.

mum excuſationem obſtitit, & fruere, inquit, mi Pollio, fruere. SCHEFFERUS.

(28) *Ut non ſim*] Hac lege, ac conditione, ut non ſim. Illud *mihi* eleganter abundat, modo apud optimos Latinitatis auctores conſueto. *Cicero 7. Verr. Statui egomet mihi tum modum orationi meæ. v. inf. 5 c. 5.* SCHEFFERUS. Diffundit hæc, coarctatis reliquis, Anon. f. 54. PRASCHIUS.

(47) FAB. VIII.

Frater & Soror.

1 PRæcepto monitus, 2 ſæpe te 3 conſidera.
Habebat quidam filiam 4 turpiſſimam,
Itidemque inſigni & pulchra facie filium.
Hi ſpeculum, in 5 cathedra matris 6 ut poſitum fuit,
Pueri-

(1) *Præcepto*] Mallem: *Præcepto hoc.* Scripſerat *Phædrus*, opinor, *præceptoc.* ut apud *Terent. Adel. Act. 1. ſc. 3. Nimium iſthoc abiſti.* SCHEFFERUS.

(2) *Sæpe te*] Reſpicit quod ſequitur, *cotidie ſpeculo vos uti volo.* SCHEFFERUS. Lege *ipſe te.* HEINSIUS.

(3) *Conſidera*] Proprie uſurpat, de contemplatione, quæ fit oculis, intuere te, inſpice te. *Beſehe dich.* Sic uſurpavit *B. Ambroſius lib. Off. 1. c. 4. Ergo qui plantavit aurem, non audit? qui finxit oculum non videt, non conſiderat.* Fruſtra *Barthius in Adv.* ſollicitat hunc locum. Nam & *Feſtus Pauli* ob hanc cauſam: *Conſiderare a contemplatione ſiderum videtur appellari.* SCHEF.

(4) *Turpiſſimam*] Lege *turpiſſima.* Sic ſupr. fab. 43. *& turpi facie multos cognovi optimos. Turpiſſimam* in fab. 63. aliter accipi debet. HEINS.

(5) *In cathedra*] De his feminarum cathedris, & inde dictis pueris cathedraliciis, legito Pignor. de Serv. p. 210. PRASCH. Sellam geſtatoriam intelligit, qua vehebantur mulieres in publico. Dixi in opere *de re vehiculari.* Interim qui volet, conſulat *Pignoriorum de Servis*, & *Chimentelium de Sellis veterum cap. 24.* SCHEFFERUS.

(6) *Suppoſitum*] Prior verſus gemino mendo inquinatus eſt; unde adeo factum, ut tota oratio ſuſpenſa ſit & hiulca. Nam quid, quæſo, eſt, *pueris ſuppoſitum*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

ueriliter ludentes, forte 7 inſpexerant.

Nec

tum erat ſpeculum? niſi, pueros inſediſſe ſpeculo, aut eorum edibus ſubjectum fuiſſe? Papæ! em mirificam. Deinde, quid ibi velit, *ſpeculum ſuppoſitum rat in cathedra?* niſi poſitum uiſſe ſub cathedra; quod contra ei narrationem eſt, nam in cahedra erat. Deinde, contra Laınitatis rationem; neque enim licere poſſis, ſuppoſitum in ar:a; pro, poſitum in arca. Sed non morabor amplius lectorem; Corrigo, & lego:

Hi ſpeculum, in cathedra matris ut poſitum fuit,
Pueriliter ludentes forte inſpexerant.

Hoc ſenſu, Ibi pueri, cum ſpeculum in cathedra matris poſitum eſſet, pueriliter ludentes, illud forte inſpexerant. Qui autem erroris fons, quæ origo fuerit, operæ pretium erit attendere; & facile eſt ad intelligendum, ei præſertim qui MSS. codices aliquando tractarit. Vitium quippe iſtud natum eſt ex geminatione τȣ̃ S. in HI SPECULUM; unde exſcriptor incogitans nobis effinxit: HIS SPECULUM. Eadem quoque ſecundi erroris origo eſt; nam ex *matris ut poſitum*; (quam ego veram eſſe lectionem contendo) ortum eſt illud *matris ſuppoſitum.* FABER. Nihil melius opinione mea, quam ut cum eruditiſſimo *Fabro* hic legamus; *ut poſitum fuit*, & propterea pro *his*, quod eſt ab initio, *hi* ſcribamus. Vitium utrumque peperit littera ex vicinitate male repetita, ſic ut aliis in locis evenit; *ut poſitum fuit*, idem eſt, ac ſi dixiſſet, *ſic, ut, quomodo ibi forte poſitum fuit:* Hoc enim vult, veniſſe in eam cathedram, ibique inveniſſe ſpeculum matris, quod tum forte ibi jacebat, relictum. Nempe ſollicitæ de forma & hoc una ſecum in cathedris iſtis circumferebant, ut ſubinde poſſent conſulere, ac ſi quid minus concinne ſe haberet, emendare. Niſi quis propius ad ſcripturam veterem mallet: *Hi ſpeculum (quod in cathedra matris appoſitum fuit) pueriliter ludentes forte inſpexerant.* Sane illud *apponere*, pro *ponere Tullius* quoque uſurpavit in *Verrina* 6. *appoſuit patellam, in qua ſigilla erant egregia.* Neqne *in* difficultatem habet. *Plinius* 8. *c.* 51. *Solidum aprum Romanorum primus in epulis appoſuit P. Servilius Rullus.* SCHEFFER. Lege *qui ſpeculum, in cathedra matris ut poſitum fuit* &c. HEINSIUS. An *ſuſpenſum?* ἐπέχω. τῷ ὑποθέματι impoſitum. His ſpeculum ſuppoſitum fuit, eo ſcilicet, ut ſe in eo intuerentur: non enim forte inſpexerant, ut ſuppoſuit interpolator. GUIETUS.

(7) *Inſpexerant*] Rectius multò eſt: *ſ. inſpexerunt.* Librarius vim factam exiſtimans legi metricæ mutavit, ſed malè. MEURS.

(8) *Illa*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Hic ſe formoſum jactat; [8] illa iraſcitur,
Nec gloriantis [9] ſuſtinet fratris jocos,
[10] Accipiens ([11] quid enim?) cuncta in contumeliam.
Ergo ad patrem cucurrit, læſura invicem,
Magnaque invidia criminatur filium,
[12] Vir natus quod [13] rem feminarum tetigerit.

Am-

(8) *Illa iraſcitur*] Καὶ γὰρ ἐπ᾽ ἀγλαίῃ ζηλήμονές εἰσι γυναῖκες, ait Muſæus de Ero & Leandro. PRASC.

(9) *Suſtinet*] Ferre poteſt. Ita *ſuſtinere hominum ſermones* dixit *Cicero in epiſt. ad Caſſium.* SCHEFFERUS. V. doctiſſimum Muncker. ad Hygin. fab. 261.

(10) *Accipiens*] Forte *arripiens.* HEINS. Nihil neceſſe. Ita Terent. Adel. 4. 3. *Ad contumeliam omnia accipiunt magis.* Ita & Eun. 1. 2.

(11) *Quid enim*] Putat *Ritterſhuſius, quid ni* ſcripſiſſe. Quid ſi dicamus breviter dictum, quod plene ita ſonat, *quid enim potius acciperet in contumeliam?* Alluderetur ſane optime ad ingenium muliebre, cui nil moleſtius, quam ob formæ turpitudinem notari. *Horat.* 1. *ſat.* 1. ubi mercator: *Militia eſt potior, quid enim? concurritur - - -* Iſta ſic conceperam, cum poſtea incidi in comment. *Salmaſii ad Tertull. Pall.* ubi eundem locum hunc ſic video probari. *Conf. p.* 366. SCHEF.

(12) *Vir natus*] Græca ratio loquendi, quæ tamen & Latinis frequens. *Apulejus* 1. *Aſin. Si reſiſtere, vir natus, mulieri nequibas.* Idem in *Apol.* 1. *An tu ignoras, nihil eſſe aſpectabilius homini nato, quam formam ſuam. Cicer. Tuſc.* 3. *Mortalis natus, conditionem poſtulas immortalium.* SCHEF.

(13) *Rem feminarum*] Vides, lector, quæ ſit hoc loco *res feminarum*, ſpeculum ſcilicet, & aliæ id genus nugæ, queis utuntur mulierculæ. Tamen Rigaltius, quod una mecum mirabere, allato Anacreontis teſtimonio perſuadere cupit, debere hoc de pulcritudine intelligi. Quod quam ridiculum ſit mitto dicere, neque annotaſſem, niſi veritus forem ne tanti viri auctoritas aliis imponeret. FABER. Speculum. Sed audi, virgo, quid ad hæc Naumachius: ἀλλὰ σὺ κόσμου, Παρθένε, νηΰσιου μὴ δεύεο, μηδὲ κατόπτρῳ χειρὶ διακρίνουσα τεὴν ἀυγάζεο μορφήν. PRASCHIUS. Supellectilem muliebrem; id quod ad feminas pertinet. Imitatus *Terentium* videtur, qui ſic loquitur in *Heaut. Act.* 2. *ſc.* 3. *Offendimus ipſam*, ait, *nulla mala re eſſe expolitam muliebri.* Per *rem muliebrem* pigmenta & id genus alia cultui & ornatui ſervientia intelligit. Atque iſto modo Noſter ſpeculum,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Amplexus utrumque ille, & [14] carpens oſcula,
Dulcemque in ambos [15] caritatem partiens:
Quotidie, inquit, ſpeculo vos uti volo:
[17] Tu formam ne corrumpas nequitiæ [18] malis;
Tu

lum, *rem* appellat *feminarum*. *Rigaltius* de pulchritudine accepit, contra loci mentem, nec admittit ſequens, *tetigerit*. SCHEFFER. Forte *femininam*. HEINS.

(14) *Carpens*] Fervorem amoris & ex eo feſtinationem notat. *Ovid. ep. 2. Heroid.*

Non ſuper incubui, non oſcula
frigida carpſi. SCHEF.

(15) *Caritatem*] Tribuens cuique partem ſuam; eleganter. Quomodo apud *Virgilium* 1. *Æn.* *Hinc portum petit, & ſocios partitur in omnes.* Porro de amore verbum hoc uſurpari docuit ex *Cæſare aliisque Rittershuſius.* SCHEFFERUS.

(16) *Cotidie inquit*] His reſpondet, quod in προμυθίῳ dixerat, *ſæpe te conſidera.* Speculum enim apud veteres imago eſt cognitionis ſui: quæ princeps ſapientiæ pars habetur. Inde Prudentiæ cum ſerpente ſpeculum appingitur. Etſi aliam ejus effigiem, nec invenuſtam, exhibet Euſtath. de Iſmenes & Iſm. amor. lib. 2. Facit huc ſymbolum, *Non inſpectandum ad lucernam ſpeculum:* quod explicat Lil. Greg. Gyrald. Adde Jac. 1. 24. 2. PRAS. Similia his apud Senec. nat. Quæſt. 1. c. 17. Et Laërt. lib. 2. V. Fraider. in Anacreont. p. 263. HEINS.

(17) *Tu*] Diſtributive, reſpicit filium. SCHEF.

(18) *Nequitiæ malis*] Illud *malis* non bene reſpondere præcedenti *formam* videtur. Ergo ſcriberem, *maclis* contracte, pro *maculis*. Maculis corrumpere, eſt commaculare. Verum *Faber* hoc haud putat eſſe Latinum, nec a bona mente probari. Vellem, cauſam addidiſſet aliquam. Si enim Latinum eſt, *Corrumpere ocellos Lachrymis*, quod habet *Plautus* & *Ovidius*, cur non ſit Latinum, *corrumpere formam maculis?* At pergit: *cui perſuadeatur priorem in* maclis *corripi poſſe? Nam etiamſi in* macula *brevis eſt, naturam tamen mutabit, ſi una ſui parte mutiletur.* Quaſi vero nullus exiſtat ſenarius, qui in fine habeat ſpondæum. Cur ergo non correxit quoque *lib. 5. prol.* verſum decimum? Præterea ſic occurrit quoque apud *Plautum in Amphitruonis Prologo:*

Nam cum Telebois bellum eſt
Thebano poplo.

Et Matrialem Epigr. 3. ep. 22.

Summa venenum potione perduxſti.

Hoc enim modo legendum ibi *Scriverius* ait, & *lib. 4. ep. 61*

Emptas lacernas millibus decem
dixti.

Itaque quærenda ratio eſt alia, quam cum omiſerit *Faber*, nos indicabimus. Nam & nobis diſplicet

plicet

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Tu faciem ut iſtam moribus 19 vincas bonis.

plicet nunc iſta noſtra conjectura, non tam iis de cauſſis, quas recitavit *Faber*, quam quod per eam pereat oppoſitio, quæ ſervanda in oratione tota videtur. Sicut igitur nominantur *mores boni*, ſic plane his adverſa poni debent, non *maculæ* nequitiæ, ſed *mala*. Id quod jam ante annum non vidimus ſolummodo, ſed & publice auditoribus noſtris indicavimus. SCHEF. Recte *malis* retinetur. Sic in verſiculis illis apud Lamprid. Sever. c. 38. *Ut fias animi malis repulſis Pulcher, ne invideas livori mentis.*

(19) *Vincas*] Innuit curam & laborem, quam hæc res requirit: *iſtam* ponitur demonſtrative, pro turpitudine ac deformitate, de qua proprie illud *vincere* intelligendum. Eſt autem *vincere*, hoc agere, ut ne appareat, ne conſpiciatur ea turpitudo, præ morum pulchritudine. Sic apud *Curtium* 8. *c.* 3. *Vicit gratiam meriti ſceleris atrocitas.* SCHEFFERUS.

(48) FAB. IX.

Socrates ad Amicos.

VUlgare amici nomen, ſed rara eſt fides.
Quum parvas ædes 1 ſibi fundaſſet Socrates,
2 (Cujus 3 non fugio mortem, ſi famam adſequar,
Et 4 cedo invidiæ, dum modo abſolvar 5 cinis.)

E

(1) *Sibi*] Suos & privatos in uſus. Sic *Terent. in Heaut. Act.* 2. *ſc.* 3. *ornari ſibi* dixit. SCHEF.

(2) *Cujus*] De genere mortis violentæ hoc intelligendum. *Mors Socratis* enim hoc loco ea eſt, quali ipſe olim periit. Sic *Tacitus mortes antiquorum* uſurpavit 1. *Hiſt.* 3. *laudatis antiquorum mortibus pares exitus.* SCHEF.

(3) *Non fugio*] Exprimit conſtantiam in eo, quod, adverſum quia eſt, non quærimus, *non recuſo ſubire.* SCHEF.

(4) *Cedo invidiæ*] Non ſatis hoc intelligo. *Cedere invidiæ Socratis*, eſt, *Socratem* invidentem ferre non poſſe, minorem eſſe *Socratis* invidia, quomodo apud *Virgilium* 3. *Æn. cedere honori Aſcanii.* & apud *Claudian.* 3. *in Eutr. cedere livori.* At hoc non vult Noſter. Quid ſi legas *accedo invidiæ*, quomodo apud *Ciceronem in ep. ad Brutum* eſt *accedere virtuti alicujus.* Quid? ſi *& me do invidiæ*, quomodo apud eundem *dare materiam invidiæ*, *dare ſe ſermonibus vulgi* reperitur. Sed nil opus eſt correctione. Optime

So-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

, populo ſic, [6] neſcio quis, [7] ut fieri ſolet:
Quæſo tam anguſtam, [8] talis vir, ponis domum?
Utinam, inquit, veris hanc amicis impleam.

ɔctiſſimus *Gronovius* in ſuis ad ie litteris : *Cedo invidiæ (non ocratis, nam ea vox hic repetenda on eſt, ſed ut Socrates) id eſt, acile patior me circumveniri, & el damnari atque occidi ab in- idis, ut ille, dummodo poſt mor- m judicet innocens fuiſſe. Cedo, t apud Valerium Max. unius ali- uem teſtimonio cedere, de quo in ecunia Vetere pag. 708. Invidia* gitur hic poſita pro *invidis*, ut c in aliis conſuevit. v. *lib.* 4. *c.* 4. eſpicit & hic *Sejanum cum ſociis*. CHEFFERUS. Liv. 3. 54. *Video iſſerri adverſus nos certamen, andus eſt invidiæ ſanguis*. Et 4. 4. *Adverſæ invidiæ objici ma- uit*. HEINS.

(5) *Cinis*] Poſtquam cinis factus fuero. Poſt mortem meam. icut evenit *Socrati*, ut ex hiſto- ia notum. Eum enim reſpicit his erbis. SCHEF.

(6) *Neſcio quis*] Formula loquentium de ignotis. *Cicero de Amicit. Qualem fuiſſe Athenis Timonem, neſcio quem accepimus.* SCHEF.

(7) *Ut fieri ſolet*] Inter ædificandum. Hoc enim maxime hic attenditur. Et eſt notus ea de re verſus, quem & *Rittershuſius* protulit. SCHEF.

(8) *Talis vir*] Sic apud Plautum Capteiv. loquitur ſervus ad herum:

Quid me oportet facere, ubi tu talis vir falſum autumas?

Sic Salluſtius de Mario : *Tamen ad id locorum talis vir (nam poſtea ambitione præceps datus eſt) conſulatum appetere non audebat.* SCHOPPIUS. Terent. Eun. 1. 2. *Et iſtam nunc times, quæ abducta eſt, ne illum talem præripiat tibi.* Corn. Nep. Alcib. 6. *Itaque & Siciliæ amiſſum & Lacedæmoniorum victorias culpæ ſuæ tribuebant, quod talem virum e civitate expuliſſent.* V. Heinſ. ad Ovid. 5. Faſtor. 460.

(49) FAB. X.

Poëta de Credere & non Credere.

PEriculoſum eſt credere, & non credere.
Utriusque exemplum breviter [1] exponam rei.
Hip-

(1) *Exponam*] Narrabo. Ita *Corn. Nep. Att. c.* 28. *verſibus expoſuit, qui honore cæteros præſtiterunt.* SCHEF.

(2) *No-*

Hippolitus obiit, quia [2] novercæ creditum eſt.
Caſſandræ quia non creditum, ruit Ilium.
Ergo exploranda eſt veritas [3] multum prius,
Quam ſtulta prave [4] judicet ſententia.
Sed [5] fabuloſa ne vetuſtate elevem,
Narrabo tibi, memoria quod factum eſt mea.
Maritus quidam quum diligeret conjugem,
[6] Togamque puram jam pararet filio,
Sed

(2) *Novercæ creditum eſt*] Sententioſe. Et huc pertinet imperſonale verbum. Nomen novercæ fuit *Phædra*. SCHEF.

(3) *Multum prius*] Conjungunt vulgo. Sed illud *multum* ad *exploranda* referendum. *Multum* enim hic eſt, *diu bene*. SCHEF.

(4) *Judicet ſententia*] Animus, judicium; effectus, pro efficiente cauſa, nota figura. SCHEF. An ſcribendum *judices?* GUJETUS. Ita & Heinſius codici ſuo adſcripſerat.

(5) *Fabuloſa*] Legendum auguror: *ſed fabuloſa ne hæc vet. el.* PRASCHIUS. *Praſchius* exiſtimat legendum: *ſed fabuloſa ne hæc vetuſtate*, &c. non male. Sed quia codices diſſentiunt, puto *id* pronomen, quod in ſequenti verſu eſt intelligendum, & ad illud *quod* refertur, etiam huc trahi oportere, ut ſit ſenſus: ne id ſc. quod proxime dixi de exploranda veritate, elevem allatis exemplis, quæ propter vetuſtatem ſuam poſſunt videri fabuloſa, propterea id narrabo, quod eſt factum mea memoria. SCHEF. An ſcribendum *eleves*, id eſt, extenues, minuas ob vetuſtatem? an *elevent*? GUIET. Forte *ele. ver.* HEINS. Puto recte Gujetum *elevent* conjeciſſe & explicaſſe. Ita infr. fab. 61. *Qui facere quæ non poſſunt, verbis elevant.*

Togamque puram] Quo tempore ſumta ſit, variant. Rittersh. hic notat, geſtatam prætextam uſque ad annum decimum ſextum completum. Guido etiam Pancirollus Reb. Dep. quum ad annum XVI. perveniſſent. Octav. Ferr. de Re veſt. 2. 1. uſque ad initium anni XV. Henr. Salm. not. ad Panciroll. exemplis inductus, nullum certum tempus definitum putat. Quæ de reliquo ſuper hoc antiquo more differunt, apud ipſos poterunt legi. Id unum addo, & prætexta & toga ſolis uti civibus Rom. licuiſſe: niſi quod amici populi hoc jure donabantur; ut fuſe docet D. Gothofr. ad L. 32. D. de Jure fiſci. PRASCHIUS. Qua utebantur viri, primumque induebantur poſt expletos adoleſcentiæ annos. Erat autem dicta pura, quia nullam prætextam habebat purpuram, ut toga puerorum. Vide *Bayfium* & *Ferrar. de re veſt.* SCHEF.

(7) *Se-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

7 Seductus in ſecretum a liberto ſuo,
8 Sperante hæredem 9 ſuffici ſe 10 proximum.
11 Qui 12 dum de puero multa mentitus foret,

Et

(7) *Seductus*] Seorſum ductus in locum ſolitarium. *Livius* 30. *cap.* 5. *Scipio deinde Lælium & Maſiniſſam ſeparatim ſeductos obteſtatur*, &c. *Sueton. Claud. c.* 37. *unus ex litigatoribus, ſeducto in ſalutatione affirmavit. Terent. Hecyr.* 1. *ſc.* 2. *Pamphilus me ſolum ſeducit foras.* SCHEFFERUS. Cicer. 1. de Orat. 56. *Qui cum Craſſum ſeduxiſſet, atque ad eum retuliſſet.*

(8) *Sperante*] Putat *Faber*, hic deeſſe verſum. Ego nil hujusmodi intelligo. Quid reponit *Faber? Miror*, ait, *qui monitus fuerit tamen.* Scilicet audire vult ſe admonentem. At qui poteſt, niſi addat rationem? *Nemo dubitabit*, inquit. Nos vero dubitamus plurimum. Et quis ante *Fabrum* hic deeſſe quid putavit? Ne *Meurſio* quidem viſa eſt oratio hiare, qui ubique tamen invenit lacunas. Sed nimirum omnes mecum ſeriem orationis abruptam, & pendentem ſtructuram non viderunt. At quid, ſi ad *ſeductus* addas *eſt*, quod hic intelligendum? *Maritus ſeductus eſt a liberto, ſperante ſe ſuffici hæredem proximum.* Quid tandem deeſt huic orationi, aut cur non punctum majus ſequi poſt eam poteſt? Vidit *Rittershuſius* quoque, ac ideo *ſeductu' ſt*, cenſuit ſcribendum. *Terentius Eunuch.* 4. *ſc.* 4. *Monſtrum hominis, non dicturus?* pro, *dicturus es*, & *A.* 5. *Phorm.* 5. *Quidnam nunc facturus Phædria?* pro *facturus eſt. Fragm. Petronii: Cutellam in terram depoſuit, hortatusque ut ad rixam properaret.* SCHEFFER.

(9) *Suffici*] Ut *facere*, ſic & *ſufficere hæredes* dicimur, cum alios aliis ſubſtituimus, quanquam magis uſitate *ſubſtitui* dicantur. Simili ſenſu *Cornel. Nep. Hannib. c.* 5. *Haſdrubale Imperatore ſuffecto, equitatui omni præfuit.* Cæterum *ſuffici ſe*, pro *ſuffectum iri*, vel, *ſufficiendum eſſe*, quomodo apud *Virgilium* 1. *Æn.*

Progeniem ſed enim Trojano à ſanguine duci
Audierat; pro *ducendam eſſe.* SCHEFFERUS.

(10) *Proximum*] A filio videlicet. Nam proprie ſolenniterque *hi ſecundi* appellantur. *Perſius Sat.* 2. *v.* 12.

-- pupillumve utinam, quem proximus hæres
Impello, expungam ---

Habes tamen & apud *Salvianum lib.* 3. *ad Eccleſ. Cathol.* de primo hærede, in antiqua formula; *Illum hæredem ſcribo proximum meum.* SCHEFFERUS.

(11) *Qui cum*] Lege *hic cum.* HEINSIUS.

(12) *Dum*] Mallet *cum Rittersh.* & ſic edidit *Meurſius.* Sed fortaſſe rectius illud *dum* explicabimus per *dummodo. Saluſt. Bell.*

Et plura [13] de flagitiis caſtæ mulieris,
[14] Adjecit id, quod ſentiebat maxime
[15] Doliturum amanti, ventitare adulterum,
Stuproque turpi pollui famam domus.
[16] Incenſus ille falſo uxoris crimine,
Simulavit iter ad villam, clamque in oppido
[17] Subſedit, deinde noctu ſubito [18] januam
Intravit, recta cubiculum uxoris petens,
[19] In quo dormire mater natum juſſerat,
[20] Ætatem adultam [21] ſervans diligentius.

Dum

Cat. Id quibus modis aſſequeretur, dum ſibi regnum pararet, nil quidquam penſi habebat. SCHEF.

(13) *De flagitiis*] Sic *Quintil. lib. 6. cap. 3. de annis ætatis ſuæ multum mentiri dixit.* SCHEF.

(14) *Adjecit*] Non placet hæc diſtinctio. Verba illa omnia *id quod ſentiebat maxime, doliturum amanti*, ponenda in parentheſi cenſeo. SCHEFFERUS.

(15) *Doliturum amanti*] Dolorem allaturum propter amorem marito ſignif. *Doliturum* imitatione *Terentii* & *Plauti* ſic uſurpat, qui poſterior in *Capt. 1. ſc. 2.*

- - - huic illud dolet,
quia nunc remiſſus eſt edendi exercitus. SCHEF.

(16) *Incenſus*] Eleganter, ad indicandam iræ vehementiam. *Terent. Phorm. A. 1. ſc. 4. Loquarne? incendam? taceam? inſtigem? Donatus: Incendam, quia iracundia ignis eſt.* SCHEFFERUS.

(17) *Subſedit*] Subſtitit, commoratus eſt. *Cic. 5. Att. ep. 16. Itaque ſubſedi in ipſa via, dum hæc ſummatim tibi perſcriberem.* Sed hic non commorationem ſimplicem, ſed quæ inſidiarum cauſſa inſtituitur, intelligere debemus. Quomodo in venatione ſubſident, unde venatores ipſi *ſubſeſſores*, ut notavi ad *Petron. Fragmentum.* Aut quomodo in militia faciunt. *Ammianus lib. 24. ſubſediſſe manum inſidiatricem latenter. Livius lib. 1. partem militum ſubſidere in inſidiis juſſit.* SCHEFFERUS. Vide Serv. ad Virgil. Æneid. 5. 498. & 11. 268.

(18) *Januam intravit*] Ellip. pro *per januam in ædes. Petronius: Mulier haud inculta januam intravit.* SCHEFFERUS.

(19) *In quo dormire*] Obſerva morem. Similis eſt hiſtoria Euphratis, Arandacis filii, a quo Parthiæ fluvius nomen ſumſit: nec non Theſtii, a quo denominatum flumen Ætoliæ, Axenus antea, poſt Achelous dictum. PRASCHIUS.

(20) *Ætatem adultam*] Signif. pro filio adulto. SCHEFFERUS.

(21) *Ser-*

Dum quærunt lumen, dum [22] concurſant familia,
[23] Iræ furentis impetum non ſuſtinens,
Ad lectum accedit, [24] tentat in tenebris [25] caput.
Ut ſentit [26] tonſum, gladio pectus [27] tranſigit,

Ni-

(21) *Servans diligentius*] Scil. quod adulta eſſet, vitiisque obnoxia, quæ hic tacite Noſter innuit, plus, quam antea. *Servans* pro *obſervans*, i. e. cuſtodiens. *Corn. Nep. Cimone cap.* 4. *Nunquam hortis cuſtodem impoſuit fructus ſervandi gratia. Aſſervare* dixit *Catullus c.* 17. de puella loquens: *Aſſervanda nigerrimis diligentius uvis.* SCHEF. Terent. Heaut. 3. 3. *Niſi eum, quantum Dii dant opis tibi, ſervas, caſtigas, mones.* Et paulo poſt: *atque nunc here hic tibi aſſervandus eſt.* Ubi etiam videtur Poëta reſpexiſſe ad morem illum, quo ſine pædagogis, & magiſtris, adoleſcentes, in viros tranſcripti, vivebant. Dicit enim Syrus: *nam mihi jam minus minusque obtemperat.*

(22) *Concurſant*] Sic priores editiones habuere, quod non fuit immutandum in *concurſat*, maxime cum præcedat *quærunt*, & *familia* nomen ſit, quod multos innuat. Adde nobiliſſ. *Heinſium ad Ovid. Met.* 2. *v.* 688. SCHEFFERUS.

(23) *Iræ furentis impetum*] Graviſſime, ad indicandam vim doloris & cauſam tam atrocis facinoris. Sic *impetum libidinum* dixit *Cicero de fin.* SCHEFFERUS.

(24) *Tentat*] Explorat manu. *Plautus Aulul. Act.* 4. *ſc.* 3. *EU. agedum, excute dum pallium. STR. tuo arbitratu: EU. ne inter tunicas habeas. STR. tenta, qua lubet.* Vide *Giffan. Ind. Lucret.* SCHEFFERUS. Quintil declam. 1. *Tentavit ergo vultus & pectus objectum.* Virgil. 3. Georg. 563. *Inviſos ſi quis tentarat amictus.* Propert. 1. eleg. 3. *Subjecto leviter poſitam tentare lacerto.*

(25) *Caput*] Scripſeram olim, illud *tentat* abſolute hic intelligendum, & poſt *tenebris* ponendum punctum. Idem & *Colerus* judicaverat. Nunc ſententiam illam muto. Video enim iſta velle: non tentaſſe quidvis obvium, ſed quæſiviſſe caput, ut ex eo etiam in tenebris cognoſceret, virine, an feminæ eſſet. Atque ita exigit, quod præcedit *accedit ad lectum*, quod non habet ſenſum idoneum, fruſtraneumque eſt, ſi lectionem alteram ſequamur. SCHEF.

(26) *Tonſum*] Nempe, ſicut viri conſueverant. Solebant enim pueri alere capillos, & cum ad virilem veniſſent ætatem, detonſos conſecrare Diis, indeque ſemper tonſo eſſe capite. *Martialis* 9. *c.* 36.

At tibi ſi dederit vultus coma
tonſa viriles.

Ambroſius de S. Paulo: Secundum legem extulit illud, quia vir, ſi comam habuerit, ignominia eſt illi.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

[28] Nihil reſpiciens, dum [29] dolorem vindicet.
Lucerna [30] adlata, ſimul [31] adſpexit filium,
[32] Sanctamque uxorem dormientem cubiculo,
[33] Sopita [34] primo quæ nil ſomno ſenſerat,
[35] Repræſentavit in ſe pœnam facinoris,

E

Prohibet enim lex, virum eſſe comatum. Iſidorus lib. 19. *Or. Habet & ſexus inſtitutam ſpeciem habitus, ut in viris tonſi capilli. Servius lib.* 1. *Æn. A cædendo dicta cæſaries, ergo tantum virorum eſt. Pub. Conſentius* de verbo ex Probo: *Maſculina erunt, quum maſculinæ res ſuberunt, quæ ſignificantur, natura, ut genuit, conſuetudine, ut tondetur, utrumque enim maribus recte aſſignatur.* Hinc apud *Sueton. c.* 79. *Aug. In capite comendo tam incurioſus, ut raptim compluribus ſimul tonſoribus operam daret.* SCHEFFERUS.

(27) *Tranſigit*] Trajicit, transverberat. *Tacit.* 14. *An.* 37. *Se ipſum gladio transegit.* SCHEF.

(28) *Nihil reſpiciens*] Elegans hujus verbi uſus eſt, quum curam, recordationem, miſerationem, favorem, convenientiam deſignamus. Exempla ſunt in promptu. PRASCH. Attendens, curans. Quomodo *Cornel. Nep. in Miltiade cap.* 8. *Hæc populus reſpiciens, maluit eum plecti.* SCHEFFERUS.

(29) *Dolorem vindicet*] Vindicamus proprie injurias. Sed quia ex injuriis dolor, ideo ſic loquitur. SCHEF.

(30) *Allata*] Mallet *Heinſius illata*, quia ſic *Latini*, *Ovidius*, *Curtius*, *Apulejus*, *alii* SCHEFFERUS.

(31) *Adſpexit*] Id eſt, vidit Virgil. Eclog. 8. *Atque ego Daphnim Aſpicio: ille ubi me contra videt.* PRASCH. Eleg. de conſpectu improviſo: *So bald er ſeiner anſichtig worden.* SCHEF.

(32) *Sanctamque*] Innocentem: *caſtam* dixit ante. *Virg.* 11. *Æn.*

- - tuque ô ſanctiſſima conjux.

SCHEFFERUS. Vetus Inſcriptio apud Reineſ. claſ. 14. 54. *Uxori ſanctiſſimæ.*

(33) *Sopita ſomno*] *Sopitam ſomno* dicit imitatione *Virgilii*, qui *lib.* 1. *Æn.*

Hunc ego ſopitum ſomno ſuper alta Cythera
Recondam.

Eſt autem *ſopita* plus, quam *dormiens*, & de profundo ſomno uſurpatur. Unde *Plinius* 21. *c.* 18. *Hujus ſemine ajunt ſomnum allici, ſed modum ſervandum, ne ſopor fiat. Donatus* ad ſuperiorem locum: *Sopitum, nam illa ætas multum profundeque dormit.* SCHEF.

(34) *Primo*] Recens cœpto. Eſt & hoc ex *Virgilii* dicto libro, ubi ait:

- - Primo quæ prodita ſomno.

SCHEFFERUS.

(35) *Repræſentavit*] Statim de ſe

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Et ferro incubuit, quod crudelitas ſtrinxerat.
Accuſatores [36] poſtularunt mulierem,
Romamque [37] pertraxerunt ad centumviros.
Maligna inſontem [38] deprimit ſuſpicio,
[39] Quod [40] bona poſſideat; [41] ſtant patroni fortiter
Cauſam tuentes innocentis feminæ.
A Divo Auguſto tunc petiere judices,

Ut

ſe ſumſit. Notat celeritatem. Sic *repræſentare medicinam* dixit *Cicero lib. 5. ep. fam. 16. neque expectare debemus temporis medicinam, quum repræſentare ratione poſſimus.* Sic *Suet. Aug. c. 101. ſummam repræſentari juſſit.* SCHEF. Ita & Noſtro æqualis Valer. Max. 6. 5. ext. ult. *Pœnam tamen repræſentare maluit, ne qua fraus juſtitiæ fieret.*

(36) *Poſtularunt*] Solenne verbum. Eſt autem *poſtulare*, deſiderium ſuum in jure apud eum, qui jurisdictioni præeſt, exponere. *Briſſonium* vide. SCHEF.

(37) *Pertraxerunt*] Eſt & hoc inter ſolennia, de quibus *Briſſonius. Apud Horat.* legitur *extrahi* hoc ſenſu *lib. 1. ſat. 1.*

Ille datis vadibus, qui rure extractus in urbem. SCHEF.

(38) *Deprimit*] Lege *dein premit.* HEINSIUS.

(39) *Quod*] Forte *quæ*. HEIN.

(40) *Bona poſſideat*] Nimis brevis eſt. Puto autem hoc velle, ſuſpicatos plerosque, commiſiſſe id facinus, ut poſt obitum mariti & filii ſola, poſſideret bona & hæreditatem, idque ex eo, quia tenebat illa bona. Ita elliptica erit oratio, ſic explenda: *deprimit ſuſpicio ob id, quod poſſideat.* Aliter *interpres Gallus* nonnihil. Verum expoſitionem noſtram puto negotio eſſe convenientiſſimam. SCHEFFERUS.

(41) *Stant*] Id eſt, *reſiſtunt.* Sumta locutio ex arena gladiatorum, ut vult. Voſſ. Com. Rhet. 1, 6, 5. vel etiam a re militari. Nam & Dares Phrygius, in quo bona quædam & antiqua: *Penthesilea occurrit*, ait, *fortiter cominus ſtetit*; & locutiones aliæ ſimiles ſe offerunt. Hinc argumenta dicuntur *haſtæ* Ciceroni & Quintiliano: hinc *conflictus cauſſarum*: hinc *arcem cauſſæ invadere*, argumenta *dirigere*, *tela* ſubminiſtrare, & quæ plura poſſunt animadverti. PRASCHIUS. Fiduciam conſtantiamque notat, ut in iſto *Virgilii 7. Æn.* quod Noſter forte reſpexit: *His ubi nequicquam dictis experta, Latinum Contra ſtare videt. - - -* Perſius *ſat. 5. v. 96. Stat contra ratio. Martial. 1. Stat contra dicitque tibi tua pagina, fur es.* Solet ſere uſurpari de patronis cauſarum, & plane forenſe eſt. Vide *inf. lib. 5. c. 5.* Illud *fortiter*, referendum eſt ad ſubſequens *tuentes*, mea ſententia. *Fabius 6. Inſt. cap. 1.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Ut adjuvaret 42 jurisjurandi fidem,
Quod ipſos 43 error implicuiſſet criminis.
Qui poſtquam 44 tenebras diſpulit calumniæ,
Certumque fontem veritatis repperit,
Luat, inquit, pœnas, cauſa libertus mali.
Namque orbam nato ſimul, & privatam viro,
Miſerandam potius, quam damnandam exiſtimo.
Quod ſi 45 damnanda perſcrutatus crimina
Paterfamilias eſſet, ſi mendacium

Sub

Quædam enim jam fortiter tuenda ſunt. SCHEF. Horat. 1. Sat. 9. *Diſpeream ſi, aut valeo ſtare, aut novi civilia jura.*

(42) *Jurisjurandi fidem*] Jurati enim Senatores & decuriones ſententiam ferebant: ſi verò aqua ipſis hæreret, neque ſatis liqueret quid veri eſſet in re, qua de agebatur, tunc Imperatoris judicium exquirebant. In quam rem teſtimonia ſi afferam, otio abutar. FABER. More ſuo *fidem* pro iis, qui eam dederant jurejurando, id eſt, judicibus. Quibus in cauſa obſcura ſolenne fuit juramentum, *ſibi non liquere.* Quo liberantur, judicio ad Imperatorem devoluto. Vide *Gell.* 14. c. 11. & *Briſſonium in Form.* Ita ſenſus erit, petierunt ut juvaret ſe, atque a pronunciatione ſententiæ liberaret, quia feciſſent fidem jurejurando, ſe litis hujus deciſionem non invenire. Exigere hanc expoſitionem cenſeo, quod nihil poſt hæc judices illi faciant, ſed *Auguſtus* ſolus cauſam cognoſcat, & ſententiam pronunciet. Sane etiam *interpres Gallus* ſic accepit: *Les juges ſupplierent l'Empereur, de les vouloi ayder à s'acquiter de leur charge.* SCHEF.

(43) *Error*] Eleganter, ſicu *error viæ, pelagi,* & ſimilium apud *Virgilium*, ſic *error criminis*, de ambiguitate, incertitudine, obſcuritate. SCHEFFERUS.

(44) *Tenebras diſpulit*] Interpretem huic tropo dabimus Agapetum, qui ſolem & principen inter ſe conferens, cap. 51. it: ponit: ὁ μὲν γὰρ ὑποχωρεῖ τῇ διαδοχῇ τῆς νυκτός. ὁ δὲ οὐ παραχωρεῖ τῇ συναρπαγῇ τῶν κακῶν, ἀλλὰ τῷ φωτὶ τῆς ἀληθείας ἐξελέγχει τὰ κρυπτὰ τῆς ἀδικίας. PRASC.

(45) *Damnanda*] Repetitio ingrata. Puto plane ſcripſiſſe Noſtrum *clam tanta.* SCHEFFERUS. Non puto bis eandem vocem Auctorem repetiſſe. Lege *Enodanda.* Auct. Rhetor. ad Herenn. *Deinde contrariæ legis enodabimus voluntatem.* Gell. XIII. 10. *Ea præcipue ſententia ad enodandos pleroſque juris laqueos utebatur.* Et 4. 11. *enodare ſententias. Enodator vocis* Salmaſ. ad Tertull. Pall. Juven. 7. *Veniet de plebe togata,*

Subtiliter [46] limaſſet, [47] a radicibus
Non evertiſſet ſcelere funeſto domum.
Nil ſpernat auris, nec tamen credat ſtatim.
Quandoquidem & illi peccant, quos minime putes,
Et qui non peccant, impugnantur fraudibus.
Hoc admonere ſimplices [48] etiam poteſt,
[49] Opinione alterius ne quid ponderent.
Ambitio namque [50] diſſidens mortalium,
Aut gratiæ [51] ſubſcribit, aut odio ſuo.

Erit

gata, qui juris nodos & legum enigmata ſolvat. Nodi quæſtionis. Gell. 18. 2. HEINS.

(46) *Limaſſet*] Poſt hæc verba recte comma collocatur, contra quàm tu Rittershuſi, exiſtimas. Legendum autem ulterius, *rimaſſet.* antique, pro, rimatus fuiſſet. hoc eſt, ſcrutatus, quæſiviſſet, teſte Nonio. Confirmat hoc Plauti locus Trinum. act. 1. ſc. 2.

Quòd ſi exquiratur uſque ab ſtirpe auctoritas,
Unde quicquid auditum, niſi id appareat,
Famigeratori res ſit cum damno & malo. SCHOPPIUS.

Exiſtimat Schoppius legendum *rimaſſet*, ἀρχαϊκῶς, pro *rimatus eſſet*; ſed non vidit locum hunc eſſe imitationem Ciceronis in II. de Officiis, *Veritas limatur in diſputatione.* Ceterum mihi ſatis placet Rittershuſii ſententia, exiſtimantis hæc verba (*a radicibus*) jungi cum illis debere (*non evertiſſet, &c.*) quod illi Saluſtiano ſimile erit, *Cartago a ſtirpe interiit.* FABER. Abſolute, pro examinaſſet, imitatione Tulliana, ſicut *Faber* optime obſervat. *Cicero* ſic *in* 2. *de Off. veritas limatur in diſputatione.* SCHEFFERUS. Male Schioppius *rimaſſet.* Sic *limatus* & *ſubtilis* Orator ſæpe a Cicerone conjunguntur. *Limare conſilium*, *limare rationibus* Cyprianus in Epiſtolis. HEINSIUS.

(47) *A radicibus*] Hoc diſtinguendum eſſe a ſuperioribus, & cum *evertiſſet* conjungendum, cenſent *Rittershuſius* & *Faber*, quod exiſtimo eſſe verum; *evertere a radicibus*, ut *expellere ab radicibus* apud *Virgil.* *Cicero* pro his dixit *radicitus extrahere.* SCHEF. Forte *ac radicitus non* &c. HEINSIUS.

(48) *Etiam*] Referendum ad *hoc* quaſi diceret, præter id quod jam propoſui, etiam hoc poteſt. SCHEFFER.

(49) *Opiniones*] Quid ſi leg. *Opinione alterius ne quis pendeat?* PRASC. Lege *opinione alterius ne quid ponderent.* HEINSIUS.

(50) *Diſſidens*] Contraria, adverſa ſemper aliis. SCHEF.

(51) *Subſcribit*] Verbum ex foro huc tranſlatum, quia de re

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

[52] Erit ille notus, quem [53] per te cognoveris.
Hæc [54] exſecutus ſum propterea pluribus,
Brevitate nimia quoniam quosdam offendimus.

tali ſermo erat. Dicuntur autem ſubſcribere, qui ſequuntur alios, eorumque ſententiam acceſſione ſua firmant; vide *Polleti For.* SCHEFFERUS.

(52) *Erit*] Id eſt, eſſe debet, ſit. Ita *inf. lib.* 4. *c.* 3. *Hæc iracundos admonebit fabula*, pro *admoneat. Plaut. Moſtell. A.* 2. *ſc.* 1. *Phil. Ubi ego ero? Tr. ubi maxime eſſe vis, cum hac, cum iſthac eris.* Idem in *Menæ. Act.* 2. *ſc.* 2. *Dii te amabunt*, pro, *te ament.* SCHEF. Lege *erit hiſce notus*, ut de ſe intelligat, vel Sejano. HEINS.

(53) *Per te*] Tuo ſtudio proprio, non ex relatione aliorum. *Cicero de Am. Quod quisque minus per ſe ipſe poſſet, id acciperet ab alio.* SCHEF.

(54) *Executus*] Ita *Plaut. Amph.* 2. *ſc.* 2. *perge exequi. Virgil.* 4. *Geor. cœleſtia dona exequar.* Eſt autem *exequi*, exponere, narrare, dicere. Vide *Terent. Hec.* 3. *ſc.* 1. & ibi *Guyetum.* SCHEF.

(50) FAB. XI.

Eunuchus ad improbum.

EUnuchus litigabat cum quodam improbo,
[1] Qui [2] super obſcœna [3] dicta, & [4] petulans jurgium,
[5] Damnum inſectatus eſt [6] amiſſi corporis.

En,

(1) *Cui*] Lege cum Rittershuſio *qui.* HEINSIUS.

(2) *Super*] Præter *Virg.* 10. *Æn.*

Advolat Æneas, vaginaque eripit enſem,
Et ſuper hæc, ubi nunc Mezentius acer.

Livius lib. 28. *Super morbum, etiam fames adflixit.* SCHEF.

(3) *Dicta*] Jocos. Ita *ſup. lib.* 2. *prol.* Adde *Ovid. Faſt.* 3. *v.* 695. & ibi ampl. N. *Heinſium.* SCHEFFERUS.

(4) *Petulans jurgium*] Alterius exagitandi cauſa inſtitutum. Et fuerunt fere obnoxii ejuſmodi petulantiæ Eunuchi. Vide *Lucianum in Eunucho.* SCHEF.

(5) *Damnum inſectatus*] Ut *Cicero* 2. *ad Brut. ep.* 17. *Deſinant gloriando inſectari dolores noſtros.*

Eſt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

7 En, ait, hoc 8 unum eſt, cur 9 laborem validius,
10 Integritatis teſtes quia deſunt mihi.
11 Sed quid fortunæ ſtulte 12 delictum arguis?
Id

Eſt autem *inſectari*, per cavillationem traducere, quavis obvia captata occaſione. SCHEF.

(6) *Amiſſi corporis*] Quid hoc rei? Scripſerim *abſciſſi*: quod non ſemel de eunuchis apud Auguſtin. de C. D. Ni malis, *amiſſi roboris*, i. e. virilitatis. PRASC. Mallet *Praſchius abſciſſi roboris*. Quid? ſi *acciſi corporis*. Corpus acciſum ut apud *Livium acciſa res*. Sic enim *lib.* 1. *quanquam acciſas res eorum ſatis conſtabat*. Acciſæ res, ſunt præſectæ, imminuræ. Poſſis quoque ſuſpicari *exciſſi corporis*, quomodo apud *Petronium* eſt *exciſſa libido* in *MS*. Sed fortaſſis nil mutandum. Sic enim *amittere virilitatem* uſurpavit *Ulpianus* quoque *l.* 4 *ff. ad l. Corn.* ut *Rigaltius* jam annotavit. *Cicero* ipſe quanquam ſenſu paululum diverſo dixit, *vires & corpus amiſi lib.* 7. *fam. ep.* 26. Quem locum liberaliter pro lectione iſta Cl. *Gronovius* ſubminiſtravit mihi. *Corpus* honeſte, pro virili obſcœno, annotarunt ex *Petronio* alii. Hinc *curare quam corporaliter*, apud *Petron. in Frag. Trag. p.* 32. *ed. noſtræ*. SCHEFF. Ita Horat. 1. Sat. 2. ℣. 43. *Dedit hic pro corpore nummos*, ubi Acro: *corpore, id eſt, obſcœna parte corporis*. Et ita Græcos δέμας uſurpaſſe docet Caſaub. anim. in Athenæum 1. 5.

(7) *En ait*] Lege, *quin, ait, hoc uni eſt, cur laborem valdius*. *Laborare alicui rei*. Senec. de vita beata. *Laborare ad aliquam rem*. Cicer. HEINSIUS.

(8) *Unum eſt*] Singulare, maximum. Verum mallem pro *En*, quod præcedit, legere, *Et*, hoc ſenſu: etiam hoc eſt unum, ex iis, ob quæ tantopere tecum contendo. SCHEF.

(9) *Laborem*] *Nepos vita Pelop. c.* 3. *Magiſtratus ne quærere quidem de tanta re laboravit*. SCHEF.

(10) *Integritatis*] *Integritatis* ἀρσενότητος. adeundus Scaliger ὁ θαυμάσιος ad Phallica. Ceterum teſtes vulgo dicuntur per honeſtam ἔλλειψιν, perpetuo enim intelligendum *integritatis* aut *virilitatis*. Uſum hujus vocis retinuit ſermo noſter. Dicimus enim equum integrum qui non ſit ἐκτομίας. FABER. Ambigue. Nam *integritas* & de fama, & de corpore accipitur. Poſterius occulte innuit, prius dicit palam; quia non habeo, per quem probare poſſum meam innocentiam, iccirco laboro validius, & majori conſtantia tecum litigo. Eadem eſt ambiguitas in voce *teſtes*. SCHEFFERUS. Lege *integritati*. Horat. ſæpe *Dieſpiter inceſto addidit integrum*. HEINSIUS.

(11) *Sed quid*] Non puto hæc verba eſſe loquentis *Eunuchi*, ſed auctoris noſtri, uſum fabulæ hac epicreſi depromentis. SCHEF.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Id demum eſt homini turpe, quod meruit pati.

(12) *Delictum*] Epil. lib. 2. *Donec fortunam criminis pudeat ſui.* Ovid. Met. 3. 2. *Fortunæ crimen in illo, Nec ſcelus invenies.* Hæ locutiones, nec perſpicuæ ſatis, nec ſatis cautæ, quo rectius intelligantur ac judicentur, proderit evolviſſe Melanchthonis Phyſices, lib 2. de cauſis per accidens. Bœcl. Ind. Corn. voc. *Fortuna.* Grot. de V. R. p. 199. P. Mex. Var. Lect. 2. 38. PRASC. Lege *defectum.* HEINSIUS.

(51) FAB. XII.

Pullus ad Margaritam.

1 IN ſterquilinio 2 pullus gallinaceus
Dum quærit eſcam, margaritam repperit.
3 Jaces indigno, 4 quanta res, inquit, loco?
Hoc ſi quis pretii cupidus vidiſſet tui!
5 Olim 6 rediſſes ad ſplendorem 7 maximum.

Ego

(1) *In ſterquilinio*] Vid. Anon. fab. 1. PRASCHIUS. Vid. Barth. adv. 3. 22.

(2) *Pullus Gallinaceus*] Vid. Ampliſſ. Cuper. Monument. antiq. p. 200.

(3) *Jaces*] Bene, de re neglecta velut per contemptum. *Curtius lib. 3. cap. 13. Jacebant totis campis opes regiæ.* SCHEFFER.

(4) *Quanta*] *Rittershuſius, ô quanta res.* Sed dubito, num ſic ſcripſerit, quia ſtatim ſequitur, *ô ſi quis*, ingrata repetitione. Illud *quanta* intelligitur de pretio & dignatione. SCHEF. Mihi vulgata minime diſplicet. Obiter obſervandum recte ſentire qui nomina negant eſſe tantum tertiæ perſonæ, ſunt enim omnis. hic ſecundæ eſt *res. quanta res jaces?* ut primæ *artifex*, in ſtolida illa querela Neronis; *qualis artifex pereo. Suet. Ner. c. XLIX. & Cæſar cap. XXX. Tantis rebus geſtis C. Cæſar condemnatus eſſem.* FREINSHEMIUS. Heinſius legit *ô quanta res!* ut autem ingrata repetitio vitetur, recte legendum *hoc ſi quis pretii cupidus vidiſſet tui*, viri docti cenſuerunt.

(5) *Olim*] Jamdudum. Vide nos ad Petron. Aut forte legendum, *Colli rediſſes ad ſplendorem maximum.* HEINSIUS.

(6) *Rediſſes*] Facta eſſes ſplendida, ut olim, quæ nunc fimo conſpurcata jaces tanto tempore. SCHEFFER.

(7) *Maximum*] Ex *Rimicio* mallet

[8] Ego quî te inveni, [9] potior cui multo eſt cibus,
Nec tibi prodeſſe, [10] nec mihi quicquam [11] potes.
Hoc illis narro, qui [12] me non intelligunt.

mallet *Neveletus* ſcribere, *priſtinum*. SCHEFFERUS.

(8) *Ego qui te inveni*] Lego plane hoc loco, retentis omnibus, ſola diſtinctione mutata: *Ego quî te inveni? potior cui multo eſt cibus. Nec tibi* &c. Qui ait, ego te inveni? *Quî*, eſt quare, quamobrem, ut apud *Terentium*, *Ciceronem*, *aliosque plurimos*; quaſi diceret, fruſtra te inveni: nam nec ego tibi poſſum, nec tu mihi potes prodeſſe. SCHEF. *Ego quum te inveni*. MEURSIUS. Sed nihil mutandum. Zeugma eſt, ſic reſolvendum ἀπὸ τοῦ κοινοῦ *potes*. Nec ego qui te inveni, te juvare *poſſum*; nec tu me *potes*. FREINSHEMIUS. Lege *quia*, vel *quod*. HEINSIUS. Vide notas Gudii.

(9) *Potior*] Melior, ut apud *Cic. mors potior ſervitute*. SCHEFF.

(10) *Nec mihi quicquam*] Inſerit *Urſinus*: *nec mihi tu quicquam*. SCHEFFER.

(11) *Potes*] Ellipt. Integre ſic debuiſſet: nec ego prodeſſe poſſum tibi, nec tu potes mihi. *Plautus Aulul*. 2. *ſc*. 2. *Tu me & ego te qualis ſis ſcio. Terent*. 1. *Heaut*. 1. *Nec tu illum ſatis noveras, nec te ille*. Atque ita ſolet. Vide *infra c*. 14. SCHEFFERUS. Lege *poteſt*. HEINSIUS.

(12) *Me non intelligunt*] Quoniam ſunt inſtar galli hujus, cui nil profuit reperta margarita. SCHEFFERUS.

(52) FAB. XIII.

Apes & Fuci, Veſpa judice.

[1] APes in alta quercu fecerant favos.
Hos fuci [2] inertes eſſe dicebant ſuos;
Lis [3] ad forum deducta eſt, veſpa judice.

Quæ

(1) *Apes*] De rixa Apium & fucorum vide Colum. lib. 9. c. 15.

(2) *Inertes*] Proprie *artis ejus imperiti*. Vide *Cicer. de Fin*. 2. *Gloſſa*: ἀτεχνὴς *iners, ſine arte*. Hoc vult, non potuiſſe ipſos facere ſibi, propterea mendacio quærere voluiſſe alienos. Aliter & pro *ignavis*, accepit *Interpres Gallus*. Sed hoc eſt conveniens ſequentibus. SCHEF.

(3) *Ad forum*] Ita *Cicero pro Flacco, deducere ad judicium* dicit. SCHEFFER.

(4) *Pul-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Quæ genus utrumque noſſet cum [4] pulcerrime,
[5] Legem duabus hanc propoſuit [6] partibus:
Non [7] inconveniens corpus, & par eſt color,
In dubium [8] plane res ut merito venerit.
Sed ne [9] religio peccet [10] imprudens mea,
[11] Alveos accipite & ceris [12] opus infundite,
Ut ex ſapore mellis, & forma favi,

De

(4) *Pulcherrime*] Sic Plautus ſæpius; & idem hic infra: *Pulchre tamen intellego.* Et extremo hoc opere: *Hoc cur Filite ſcripſerim, pulchre vides.* SCHIOPP. Optime. Sic *Plautus* paſſim, uti docet *Schoppius.* Adde Noſtrum *inf. lib.* 4. *c.* 19. *& ſeq.* SCHEF.

(5) *Legem hanc*] Conditionem, uti paulo poſt appellat. SCHEFFERUS. Forte *legem hancce poſuit.* Sic fabula ſequenti: *quæſtionis poſitæ.* HEINS.

(6) *Partibus*] Ita proprie, qui litigant inter ſe, vocantur. *Fabius* 7. *c.* 2. *ſcio apud quoſdam eſſe quæſitum, quomodo inveniremus utra pars deberet prior dicere.* Hinc *agere has aut illas partes* apud *Cicer.* & alios. SCHEF.

(7) *Inconveniens*] De ſimilitudine ſpeciei externæ uſurpat. SCHEFFERUS.

(8) *Plane*] Omnino. Nihil hic puto mutandum. Vult, omnino ac plane fuiſſe cauſam juſtæ dubitationis, propter illam ſimilitudinem. SCHEFFER. Sic infra, *apertum eſt* dixit. HEINS.

(9) *Religio*] Sic propter jusjurandum ſolenne à judicibus præſtari ſolitum priusquam ad judicandum accederent, loquitur, ut bene *Rittershuſius.* Vide *ſupra c.* 10. ubi pariter *religionem* uſurpavit in reſpectu ad jusjurandum, quamvis aliud ab hoc Noſtro. SCHEF. l. 2. ff. ſi uſufr. petetur.

(10) *Imprudens*] Per imprudentiam, ſi minus omnia providero. Sic *Terentius Hecyr. A.* 5. *ſc.* 4. & alii. SCHEF.

(11) *Alveos*] In libris *MSS.* eſſe *alvos*, non *alveos*, teſtatur *Salmaſius*, & ex ipſo ὁ πάνυ *Gronovius ad Plinii lib.* 21. *c.* 12. ubi & lectionem eam probat pluribus SCHEF. *Alvos.* V. C. Pith. HEINS.

(12) *Opus*] Per *opus* mel intelligit, ideo ait: *infundite.* Atque ſic ſolebant, proprie. *Virgil. Georg.* 4. de rege apum loquens: *Ille operum cuſtos. Varro de R.R.* 3. *c.* 16. *Intus opus faciunt, quod dulciſſimum eſt, & diis & hominibus eſt acceptum*, & mox: *Sanitatis ſigna, ſi nitidæ, & ſi opus quod faciunt, eſt æquabile ac leve.* SCHEFFERUS. Columell. 9. 7. *Vicinas apes conterat, quæ omnem motum imbecillis cereis operibus ſuis, tanquam ruinam timent.* Et cap. 8. *cùm in propinquo ſunt juſtis operum peractis, ſe recipiunt.*

(13) *De*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

13 De quis nunc agitur, auctor horum appareat.
Fuci recuſant: Apibus conditio placet.
Tunc illa 14 talem ſuſtulit ſententiam;
Apertum eſt, 15 quis non poſſit, aut quis fecerit.
Quapropter apibus 16 fructum 17 reſtituo ſuum.
Hanc præteriiſſem fabulam ſilentio,
Si pactam fuci non recuſaſſent fidem.

FAB.

(13) *De quis*] Solenniter, *agi de re.* vide *Briſſonium.* SCHEF.

(14) *Talem ſuſtulit*] Non memini nunc quidem ſic locutum eſſe quemquam alium. Utut ſit, ita arbitror dictum eſſe, ut Græci dicere ſolent ἀνεῖλεν de oraculorum reſponſis, quod idem eſt ac *ſuſtulit.* FABER. Veſpa ſcilicet: nec alio hoc referendum, exigentibus ita ſubſequentibus, & maxime illo, *reſtituo,* quod non habet alias, quocum cohæreat. *Suſtulit, Rittershuſius* compoſitum pro ſimplici adhibuiſſe cenſet: Ac ſolet ſæpe ita facere. *Faber* putat potius, imitatione uſum Græca, Græcos namque de reſponſis oraculorum ita loqui. An *ſuſtulit* eſt, *clara pronunciavit voce?* quo modo de cygnis *Lucretius lib.* 4. *liquidam tollunt lugubri voce querelam.* Ut *tollere querelam*; ita *tollere ſententiam* videri poteſt dictum. Mutant tamen, & ſcribunt: *Tunc illa litem ſuſtulit ſententia.* Ego mallem: *Tunc illam eis tulit* &c. ne nimis longe a veteri lectione abeamus. SCHEFFERUS. Lege: *tunc illa talem lis tulit ſententiam.* HEINS.

(15) *Non poſſit*] Supple, *facere.* Ita *cap. præc. nec mihi prodeſſe, nec tibi quicquam potes.* SCHEFFERUS.

(16) *Fructum*] Non ſatis placet hoc vocabulum. Mel non eſt fructus apum, ſed opus, & diſerte ſupra ſic vocavit. Scribo igitur, *favum*, de eo quippe lis erat. SCHEF.

(17) *Reſtituo*] Bene, ac in reſpectu ad ſolennem vocem, qua prætor ex edicto recuperandæ poſſeſſionis, ad eum, qui dolo rem alterius poſſidebat, ut ſuam, ajebat, *reſtituas.* Vide *Briſſon. in form.* Sic *Cicero pro Cæcin. Prætor aut vim fieri vetat, aut reſtitui factam jubet.* SCHEF.

(1) *Qui.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

(53) FAB XIV.

AEſopus ludens.

PUerorum in turba [1] quidam ludentem Atticus
Æſopum [2] nucibus quum vidiſſet, [3] reſtitit,
Et quaſi delirum riſit. Quod ſenſit [4] ſimul
[5] Deriſor potius, quam deridendus ſenex;
Arcum [6] retenſum poſuit [7] in media via:
Heus,

(1) *Quidam*] *Quidam Atticus*, eſt, Athenienſis quidam: ſic autem loquebantur de ignotis. *Cornel. in Pauſ. c.* 4 *Interim Argilus quidam, adoleſcentulus.* SCHEF.

(2) *Nucibus*] Solenni ludo puerorum. Vide præter *Eraſmum Rittershuſio* laudatum, *Caſaubon. ad Perſium p.* 51. SCHEFFER.

(3) *Reſtitit*] Subſtitit, ut ſolent admirantes rem inſolitam. *Ovid.* 6. *Met. v.* 326. *Reſtitit, & pavido faveas mihi, murmure dixit.* SCHEFFERUS.

(4) *Simul*] Pro *ſimulac, quamprimum ſenſit.* Notavit *Rittersh.* & frequens *Ciceroni* ac *Horatio* eſſe dixit. Ita *Noſter ſupra cap.* 10. *lucerna allata ſimul aſpexit filium.* SCHEFFER.

(5) *Deriſor*] Bono ſenſu, ac in laude ponitur pro eo, qui ridere ſtultitiam hominum ſolet, plura ſibi tribuentium, quam revera poſſident, contra vero de ſe intra modum loquitur, bonaque ſibi tributa diſſimulat potius, quam oſtentat. Qualis quondam & *Socrates* fuit; vide *Caſaub. ad Theophr. Charact. p.* 100. SCHEF.

(6) *Retenſum*] Proprie de arcu cui demptus eſt nervus. Ejus oppoſitum *intenſus arcus*, vel *intentus* ut eſt apud *Curt.* de eo, cui additus eſt nervus, qui tamen differt plurimum ab eo, qui cum telo intenditur ad ictum, quod intelligunt, qui retenſos arcus viderunt. Neque enim arcus, addito nervo intentus, etiam intentus eſt ad ictum. *Ovid.* 2. *Met. f.* 6.

Exuit hic humero pharetram lentosque retendit
Arcus, inque ſolo quod texerat herba, jacebat.

Retendere apud *Apulejum* ex hac cauſa, *arcum denotare*. Vide *ipſum lib.* 5. *Aſin.* SCHEF. Quintil. 1. Inſt. 3. *Danda eſt tamen omnibus aliqua remiſſio, non ſolum quia nulla res eſt, quæ perferre poſſit continuum laborem: atque ea quoque quæ ſenſu & anima carent, ut ſervare vim ſuam poſſint, velut alterna quiete retenduntur.*

(7) *Media via*] Sicut *ſupra lib.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Ieus, inquit, [8] ſapiens, [9] expedi, quid fecerim.
[1]0 Concurrit populus. Ille ſe [11] torquet diu,
Nec quæſtionis [12] poſitæ cauſam intelligit:
[1]3 Noviſſime ſuccumbit. Tum [14] victor [15] ſophus:
Cito

ib. 2. c. 5. *in media quercu*, licet enſus ibi paulo alius. *Cicer. in me-io foro* ſæpe. SCHEFFER.

(8) *Sapiens*] Per ironiam, juia præceſſerat: *quaſi delirum iſit Æſopum* ſc. Deſumſiſſe ex *Terentio* videtur. Nam & apud *oſum* in *Phor.* 2. *ſc.* 3. ad hunc nodum Phormio, cum dixiſſet Demipho: *filium narras mihi, ujus de ſtultitia dici ut dignum ſt, non poteſt:* Subjicit, *at tu ui ſapiens es, magiſtratus adi* &c. SCHEFFERUS.

(9) *Expedi quid fecerim*] Scr. *quo fecerim.* ſub fin. ut *quo vincula nectitis?* Infr. fab. 57. *quo mi mutam ſpeciem?* ſupple *Dii dederunt.* PRASCHIUS. Et ta Heinſius. Veteres habebant *quod.* Unde *Praſchius* faciebat, *quo fecerim*, i. e. in quem finem. Sed videtur nil mutandum. Nam τὸ *quod* elliptice accipiendum, pro, *ob quod.* Ut apud *Terent.* in *Prolog. Heaut. deinde quod veni, loquar. Expedi*, eſt expone, quid ſc. innuam hoc facto. Ita ſolent de obſcuris explicatuque difficilibus. *Plaut. Menæch.* 4. *ſc.* 2. *Qui tu miſera es? mihi expedi. Terent. Eunuch.* 4. *ſc.* 4. *Agedum, hoc mihi expedi.* Vide *Cic.* 5. *Fin.* & *alibi.* SCHEFFERUS. De voce *expedire* v. Cl. Græv. ad Juſtin. 43. 1. In prioribus editionibus Schefferus conjecerat legendum, *expedi quî id fecerim. Quî*, id eſt, *quare, quamobrem*, ut apud Ciceronem Tuſc. v. Terent. Adelph. 5. 3. ibique Donatum.

(10) *Concurrit*] Studium videndi audiendique denotat. SCHEF.

(11) *Torquet*] Optime de iis, qui multo, ſed infelici labore in re difficili verſantur. *Cicero de Orat. Verbi controverſia jamdiu torquet Græculos homines.* Sed hic ponitur ſimpliciter, quod notandum. SCHEF.

(12) *Poſitæ*] Proprie, talia enim dicebantur *poni. Cicer. Tuſc.* 1. *Ponere jubebam, de quo quis audire vellet.* & *de Orat.* 1. *Sed quanquam ſatis iis, qui aderant ad id, quod erat poſitum, dictum, videbatur. Senec. c.* 49. *Sederem otioſus, & ejuſmodi quæſtiunculas ponens.* SCHEFFERUS. Vid. Ampl. Cuper. 3. obſ. ult. & Cl. Græv. ad Cicer. 9. famil. 26. Sympoſ. præf. in ænigmata *Nec mediocre fuit magni certaminis inſtar Ponere diverſe, vel ſolvere quæque viciſſim.*

(13) *Noviſſime*] Ultimo, tandem: *ſuccumbit* abſolute pro ſuperatur, velut in certamine, dum cauſam dicere non poteſt. SCHEFFERUS.

(14) *Victor ſophus*] Diem hic Phædro dicit Meurſius: *Immo, ait, victurus erat Æſopus, Phædre: Nam profecto non eſt virile,*

re-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Cito rumpes arcum, ſemper ſi tenſum habueris.
At ſi 16 laxaris, quum voles, 17 erit utilis.
Sic 18 ludus animo debet aliquando dari,
Ad cogitandum 19 melior ut 20 redeat tibi.

FAB.

recreare ſe inter pueros. Sed fortaſſe injuria fit auctori: qui ſuum de ea re judicium ſatis tum videtur declarare, quum *deriſorem* vocat Æſopum. Aliud vero eſt deridere, aliud repellere veritatis viribus. Victor igitur Æſopus celeritate ingenii, ſolertia inventionis, applauſu circumſtantis vulgi. Neque enim juſtitiam cauſæ, ſed ænigma reſpicit hæc locutio, quod ſolvere non poterat reprehenſor. Liquet hoc ex præcedentibus: *Nec quæſtionis poſitæ cauſſam intelligit: noviſſime ſuccumbit.* Quanquam ſi quis luſum Æſopi cum pueris defendere velit, ei non defutura eſt ratio & exempla. Lege ſis Dan. Souterii Palamedem 3, 2. PRASC. Sic *Æſopum* vocat conſuetudine veteri, de qua ago in peculiari opere, *de natura & conſtitutione philoſophiæ Pythagoricæ*; victor autem dicitur, quia quod ipſe poſuerat, alter interpretari non poterat. *Meurſii* objectiones noſtrum non feriunt. Id quod & *Praſchius* recte obſervat. SCHEF.

(15) *Sophus*] Repetit hoc verbi fab. 73. Tenendum autem, quod olim palmarium quid dicentibus acclamari ſolitum: *Sophus!* Conſule Budæum ad L. 2 §. fuit 37. de O. I. Briſſon. Form. ſol. p. 736. Bang. Obſ. Philol. p. 764. Quo forſan Noſter alluſit. PRASC.

(16) *Laxaris*] Lucan. Panegyr. *Nec ſemper Gnoſius arcu Deſtinat, exempto ſed laxat cornua nervo.*

(17) *Erit utilis*] Eo uti poteris. Sic illud *utilis* ponit *inf. c.* 3. *&* 24. *lib.* 4. *Plauto* & *Terentio* eſt, *utibilis.* SCHEFF.

(18) *Luſus dari*] *Dare animo luſum* eſt ſic dictum, ut *dare populo ſpectaculum. Plaut. Stib. Prol. Sticho ludus datur. Horatius* ad hoc exemplum *dare ludum amori* uſurpavit. vide *ſup. c.* 1. SCHEF. Ex locis a Scheffero allatis apparet melius legi: *ludus dari.* Plaut. Bacchid. 4. 10. 7. *Sed nimis nolo deſidiæ ei ludum dari.* Et Caſin. prolog. v. 25. *ludus datus eſt argentariis.*

(19) *Melior*] *Bonus ad cogitandum*, eſt facilis, promptus, aptus, utilis, imitatione Græca, de qua egimus in Indice *Æliani.* Quanquam & *Latini* ſic loquantur. SCHEFFERUS.

(20) *Redeat*] Velut de expulſo per multiplices labores loquitur. Ita *Curtius lib.* 3. *c.* 5. *paulatim redeunte animo circumſtantes amicos agnoverat*, de eo, quem vis morbi ejecerat. *Tacit.* 5. *Ag.* 3. *Nunc demum redit animus*, de eo quem metus expulerat, vid. *ſupra c.* 13. SCHEFFERUS.

(1) *Ba-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

(54) FAB. XV.

Canis ad Agnum.

INter capellas agno 1 balanti 2 canis,
3 Stulte, inquit, erras, 4 non eſt hic mater tua.
Ovesque 5 ſegregatas oſtendit procul.
Non illam quæro, quæ cum libitum eſt, concipit,
Dein

(1) *Balanti*] Succurrerat *palanti*; ſed fortaſſe nihil demutandum. PRASCHIUS. Recte *Praschius* rejicit *palanti*, quod ante conjectaverat. Nam *Balanti* deſiderio matris, voceque iſta quærenti ac vocanti velut, intelligere debemus. SCHEF.

(2) *Canis*] Pro quo Anon. habet lupum fab. 26. PRASC.

(3) *Stulte*] Objurgantis eſt. SCHEFFERUS.

(4) *Non eſt hæc mater tua*] Quare *hæc*, cum de nulla ſeorſim anteceſſerit? Et, ſi monſtrare canis certam potuiſſet, cur deſiderio ejus balaſſet agnus? Quare cenſeo ſcripſiſſe *Phædrum*, *non eſt heic mater tua.* Heic, eſt hoc loco, inter capras puta. Simile quid peccatum *infra lib.* 4. *f.* 7. ubi legendum: *Heic quum tentaret.* vid. *Not.* SCHEF.

(5) *Segregatas*] Ab hac grege capellarum ſejunctas, proprie. SCHEFFERUS.

(6) *Non illam*] Hæc non hiare, ſed ſtudio diſſolvi, inque dialogum mutari videntur: ut ſupra fab. 46. infra fab. 76. & 80. In cauſſa ſuavitas, propter quam Terentius aliique idem quondam faciunt. PRASCHIUS. Præceſſerit verſus, qui excidit: nam profecto hæc hiant. MEURSIUS. Qui & ſtatim ad ſequentia: *Tamen illa eſt potior*, notat hiulca eſſe: Verum enimvero non animadvertit eſſe dialogum, in quo decet omittere, *ille dixit*, *ille reſpondit*: quia elegantius abſunt, tamquam lector ipſus audiret perſonas, quarum oratio fingitur. Ita fab. XLVI. *Ut reſtiterunt: unde ſic, quæſo, nites?* Item: *Unde hoc amice? Nihil eſt. Dic, quæſo, tamen.*

Quia videor acer. Et mox:

Age, ſi quo abire eſt animus, eſt licentia?

Non plane eſt, inquit. Fruere, quæ laudas, Canis.

Ubi ſi ſemper inſeras, *dixit* Canis, *dixit* Lupus; ex diſertiſſima fabula odioſiſſimam redegeris. Perinde enim eſſet, ac ſi picturis more veterum adſcriberes; Hic eſt lupus, Hic eſt Canis. Vide Ælian. Hiſt. Var. 10, 10. Quam porro apud omnes & Poëtas

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Dein portat onus 7 ignotum certis menſibus,
Noviſſime 8 prolapſam 9 effundit ſarcinam,
Verum illam, quæ me nutrit 10 admoto ubere,
11 Fraudatque natos lacte, ne deſit mihi.

Ta

& Oratores hæc frequens figura? An hiatus eſſe debemus dicere in his Ciceron. In Verr. 3,85. *Frumentum, inquit, abs te emere oportet. Optime. Modium denario. Benigne ac liberaliter. Nam ego tribus HS. non poſſum vendere. Mihi frumento non opus eſt: nummos volo.* Denique vix aliter fieri Latinus ſermo ferat in talibus, ut eleganter demonſtrat doctiſſimus Hieron. Wolfius in Præfatione ad Zonaram, cujus loci referenda pars eſt. *Idem mihi in dialogiſmis ad perpetuam orationem redigendis haud raro permiſi, ne propria nomina, & pronomina quædam, & verbum inquit, & alia hujuſcemodi ad faſtidium uſque inculcanda eſſent. Quis enim non malit eum redire in latomias, quam eandem cuculi cantionem audire toties? Ut enim Græcis vel* &c. Et tamen etiam Græcis hoc uſitatum eſt: quanta ſeges exemplorum vel apud Platonem? Nollem igitur viro docto Notam iſtam excidiſſe: & verum ut fatear, nihil uſquam vidi Meurſianum, quod minus placeret, quam hæ in Phædrum annotationes. FREINSHEMIUS.

(7) *Ignotum*] Reconditum, nec unquam adhuc viſum. Num potius ſic vocat, ex ignoto, ac temere conceptum? SCHEF.

(8) *Prolapſam*] Ita amant d partu, maxime inauſpicato. *Ovid. in Ibin.*

Qui ſimul impura matris pro
lapſus ab alvo eſt. SCHEF.

(9) *Effundit*] Etiam hoc eſ inter verba propria hujus negotii & de immaturo adhuc fœtu uſur patur. Quanquam hic agnus a matris negligentiam, ſuamqu infelicitatem potius reſpiciat. Vi de *Juvenal. ſat.* 2. SCHEFFERUS. Focas in vita Maronis:

Hæc cum maturo premeretur
pondere ventris,
Ut ſolet in ſomnis animus ven-
tura repingens
Anxius, & vigili præſumere
gaudia cura,
Phœbei nemoris ramum fudiſſe
putavit.

Virgil. 8. Æn. 138. *Quem candida Maja Cyllenæ gelido conceptum vertice fudit.* ubi vide Servium & Cerdam. Apulej. 5. Metam. *Hæc autem noviſſima, quam fœtu ſatiante poſtremus partus effudit.*

(10) *Admoto*] Præbito, porrecto. *Florus* 1. *c.* 1. *uber admovit infantibus.* SCHEFF.

(11) *Fraudatque*] Subducit eis aliquid, privat eos lacte. Ita *Plautus* & *alii.* Vide *infra* 4. *cap.* 19. SCHEF. Terent. Phorm. 1. *ſuum defraudans genium.*

(12) Ta-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

2 Tamen illa eſt 13 potior quæ te peperit. 14 Non
ita eſt.
Jnde illa ſcivit, 15 niger, an albus naſcerer?
6 Age porro ſciſſet: 17 quum crearer maſculus,
8 Beneficium magnum ſane natali dedit,

Ut

(12) *Tamen*] Incipit nunc ca-is rurſum loqui. Quod non ob-ervans *Meurſius* denuo hiatus ngit. SCHEFFER.

(13) *Potior*] Juris reſpectu. /ult enim, plus deberi iis, a qui-ius naſcimur, quam a quibus ali-nur. *Curt. 1. c. 1. Statuunt ne-ninem eſſe potiorem, quam Ab-olonimum quendam.* SCHEF.

(14) *Non ita eſt*] Verba a-ni, refutantis ſententiam canis. CHEFFER.

(15) *Ater an albus*] Id eſt, nas an femina. q. d. nihil ad ormaturam mei contulit. PRAS. *atullum* imitari *Faber* hic obſer-at. Sed & *Cicero* ſic in *Phil. 2. Et uidem vide, quam te amarit is, ui albus aterve fueris ignorans, ratris filium præterit. Prov. de gnotis*, vide *Eraſmum in Chil.* Vult autem, ſtatim a partu de-ſeruiſſe, ac ne reſpexiſſe quidem. SCHEFFER. Plaut. Pſeud. *Hunc ego hominem nullius coloris novi.*

(16) *Age porro*] Non puto quidquam hic mutandum. Locus totus, ſi ſupplentur ea, quæ deſunt, ita habet: Age porro hoc propoſitum negotium, & perge. Licet ſciviſſet, album nigrumve me natum, tamen quum, ſeu cum crearer maſculus &c. *Age porro*, formula eſt adhortantis, per ſe ſubſiſtens, quæ nulla ratione cohæret cum ſequentibus. *Cicero de Juv. 2. Age porro. Quid, ſi ipſi velint judices adſcribere, paſſurusne ſit populus? Sciſſet*, eſt conceſſivum. Demus, faciamus ſciviſſe. Etiamſi ſciviſſet; quid ex eo ad me commodi? SCHEFFERUS. Lege, *age porro ſciſſe, num crearer maſculus.* HEINSIUS.

(17) *Cum crearer*] *Praſchius* vult *num*. Sed, ut dixi, ego nihil muto. Vult reddere rationem; quare expectare indies lanium debuerit; ſc. quia creatus eſſet maſculus. Nam hos quidem parare in cibum, feminas autem ad agendam prolem vivas ſervare ſolebant, ſicut hodieque receptum eſt: *Columella 7. c. 3. Villicus teneros agnos, dum adhuc herbæ ſunt expertes, lanio tradit.* SCHEFFERUS.

(18) *Beneficium*] Per Ironiam iſta dici putat *Rittershuſ.* ab agno. Ego puto, verba eſſe canis, interrumpentis ea, quæ dicturus erat agnus. Quaſi diceret: quid tu vis dicere de ſexu tuo? quantum eſt beneficium, quod es factus maſculus, non femina? quanquam non repugnem, ſi quis malit alterum, & manere in ſermone ſuo agnum putet: ſequitur mox agni reſponſio, *ut expectarem*. Illud *expectare*

Ut expectarem lanium [19] in horas ſingulas.
[20] Cujus poteſtas nulla in gignendo fuit,
Cur hac ſit potior, [21] quæ [22] jacentis miſerita eſt,
Dulcemque ſponte præſtat benevolentiam?
Facit parentes [23] bonitas, non neceſſitas.

His

cum continua ſollicitudine intelligendum. Atque ita ſolent in talibus. *Darius apud Curtium 5. c. 12. Ego hic legem fati mei expecto.* SCHEFFERUS. Lege, *beneficium natalis an magnum dedit.* HEINS.

(19) *In horas*] Ita *Cicero, commutari in horas in ep. ad Att.* SCHEFFERUS.

(20) *Poteſtas nulla*] Adhuc ſunt agni verba. *Poteſtas nulla in gignendo* ejus eſſe dicitur hoc loco, quæ in gignendo poteſtatem nullam ſibi habet relictam, ſed cogitur ſimpliciter facere, quod id negotium requirit. Quæ non poteſt non gignere, poſtquam ſemel partum concepit. SCHEF. Forte *cujus poteſtas nulla gignendi* (vel *gignentis*) *fuit.* HEINS.

(21) *Quæ jacentis*] *Barthius lib. 42. c. 14. Adv.* ita verſum hunc emendat: *Cur hæc ſit potior, quæ jacentis miſerita eſt.* Ego me ex hac lectione non extrico. SCHEF. Quæ jacentis miſerita eſt, non eſt alia, quam cujus poteſtas nulla fuit in giguendo. Vult autem oppoſitionem facere, & matrem comparare cum ea, quæ tantum præbebat ubera. Quare mea opinione iſta ſunt corrupta, atque ſic ſcribenda: *cur hac ſit potior? quod jacentis miſerita eſt. &c. cur hac,* id eſt, vera matre, *ſit potior?* quærit Canis, cum tamen ab hac vitam habeas. Reſpondet agnus, *quod jacentis miſerita eſt.*

(22) *Jacentis*] I. e. auxilio deſtituti: aut ægri, ex fame. Plin. Ep. 2, 20. *Verania Piſonis graviter jacebat.* Supra fab. 14. *Hic cum jaceret morbo confectus gravi Rex:* ſic enim interpungi debet. Vel etiam, contemti ac neglecti. Cicero pro Roſcio: *cur tamdiu jacet hoc nomen in adverſariis?* quam locutionem mox reperit. Vox eſt ſemper ἐνεργητική. PRASC. Notat miſerum deſerti a matre agni ſtatum, quaſi diceret, dedit vitam, ſed ut eriperet iterum per crudeliſſimam ſuam negligentiam, dum jacentem me ne reſpicit quidem. Sic τὸ *jacere* elegantiſſime uſurpat *Ovidius lib. 15. Met. v. 221.*

Editus in lucem jacuit ſine viribus infans. SCHEF.

(23) *Neceſſitas*] Fontes hujus diſputationis pete ex Seneca Exc. Contr. 3. 3. Grotio I. B. & P. 2, 7, 4. Cellario Polit. 1, 4, 16. Vide etiam, quid de Voconia lege, ne quis hæredem feminam ſcribat, judicet Auguſtin. C. D. 3, 21. quam propugnat tamen Gaudent. de fem. excl. a ſucceſſ. PRASC. *Naturæ ſcilicet,* ait *Ritters-*

His demonſtrare voluit auctor verſibus,
4 Obſiſtere homines legibus, 25 meritis 26 capi.

...rsbuſius. Et ſane quin reſpiciat d neceſſitatem aliquam edendi onceptum ſemel partum, nihil mbigo, maxime cum præcedat e effuſa ſarcina. *Gronovius* exonit *lib. 2. obſer. cap. 2. ordinem aturæ*, quo innuere id ipſum elle videtur quod ante dictum ſt. Et addit ex *Chariſio: nullo onſilio liberos generamus.* Verum ræſtat ipſum legere. *Rimicius* abet *nativitas*, quod *Neveletus* it eſſe longe elegantius. SCHEF.

(24) *Obſiſtere homines legibus*] *...bſiſtere*, eſt repugnare, adverari: *leges*, juſſa ſunt & imperia ualiacunque, quæ quid exigunt nobis fieri, vel non fieri; ut, ſanguine junctos, parentes & liberos amare ſe mutuo, non odio proſequi debere. Contra quod peccatur ſæpe, dum *nitimur in vetitum*, vult dicere. SCHEF.

(25) *Meritis*] Simpliciter, pro *benemeritis*, i. e. beneficiis. *Sueton. in Cajo c. 26. Omnibus pro neceſſitudinis jure, proque meritorum gratia, cruenta mors perſoluta eſt.* Ita *Paulus JCtus: Meritis liberos, quam pactionibus adſtringi placuit.* Vide *ſupra lib. 1. c. 9.* SCHEF.

(26) *Capi*] Trahi in obſequium & amorem, eleg. de efficacia beneficiorum. SCHEF.

(55) FAB. XVI.

Cicada & Noctua.

HUmanitati qui ſe non 1 accommodat,
Plerumque 2 pœnas oppetit 3 ſuperbiæ.

Ci-

(1) *Accommodat*] *Accommodare ſe humanitati* dictum, ut apud *Ciceronem*, *accommodare orationem auribus multitudinis*, pro ex voluntate humanitatis vitam moresque ſuos regere. *Humanitas* eſt ea amabilitas, qua ſtudemus ad ſocietatem mutuam ſervandam, alter alteri placere. SCHEF.

(2) *Oppetit*] *Subit.* Quomodo *oppetere mortem* dicimus, ut vult *Rittershuſius.* Et ſane ſic *oppetere peſtem* dixit *Cicero in Tuſc. 1.* SCHEF. Sic *præmia oppetere* Catull. Epithal. Pel. ℣. 102. *Aut mortem oppeteret Theſeus, aut præmia laudis.* HEINSIUS.

 (3) *Su-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Cicada acerbum noctuæ convicium
[4] Faciebat, ſolitæ victum in tenebris quærere,
[5] Cavoque ramo capere ſomnum interdiu.
Rogata eſt, ut taceret. Multo [6] validius,
Clamare cœpit. Rurſus [7] admota prece,
[8] Accenſa magis eſt. Noctua ut vidit [9] ſibi
Nullum eſſe auxilium, & verba contemni ſua,
Hac eſt adgreſſa garrulum fallacia:
Dormire quia me non ſinunt cantus tui,

So-

(3) *Superbiæ*] *Urſinus* edidit *ſuperbia*. Cauſam ego non intelligo. SCHEFFERUS.

(4) *Faciebat*] Plane ad hunc modum & *Ovidius* de cicadis in *Ep. ad Piſonem: Stridula cum rapido faciunt convicia ſoli. Terentius Adelph. Act. 2. ſc. 1. Ante ædes non feciſſe erit melius hic convicium*: ubi vide *Gujetum*. De convicio dixi alibi. Cæterum non cohærent hic, *faciebat noctuæ convicium*, ſed *faciebat convicium, acerbum noctuæ* i. e. quod acerbum fuit noctuæ. *Acerbum*, eſt moleſtum, ingratum, *Cic. Or. pro Quin. Nihil duri, nihil acerbi mihi erit quod rempubl. tutabitur*. SCHEFFERUS.

(5) *Cavoque ramo*] Repete *in* ex præcedentibus, porro mallet *rami* Nob. *Heinſius*. SCHEFFER. An *cavoque muro*? τὸ *cavo ramo* non placet. Ex *muro* factum *rumo*, ex quo *ramo*. GUJETUS. Lege, *cavoque rami*. Sic inf. fab. 64. *& artos circum trepidarent cavos*; & hac ipſa fabula, *egreſſa e cavo*. HEINSIUS.

(6) *Validius*] Leg. *valdius*. HEINSIUS.

(7) *Admota prece*] Eleganter, velut de machina, ad exponendum ardorem & ſtudium precantis. *Curt. 5. c. 10. Preces deinde ſuppliciter admotæ*, &c. *Prece* autem in ſingulari poſuit, exemplo *Terentii*, atque aliorum. *Lactantius lib. 1. c. 7. Item rurſus, cum precem in Apollinem Smynteum rogatus expromeret*. Sic enim, non *preces*, uti eſt in editis, legendum, ut oſtendam in adverſariis meis ex *Cæſaraugustano codice*. SCHEF. V. ſup. lib. 1. fab. 19. & lib. 4. fab. 25.

(8) *Accenſa*] Irritata, concitata ad cantandum: abſolute. Quomodo *Virgilius*, quanquam ſenſu diverſo, *lib. 4. Æn.*
- - - *& ſic accenſa profatur.*
SCHEFFERUS.

(9) *Sibi nullum eſſe auxilium*] In oratione ſua, contra clamorem cicadæ. Simpliciter poſuit, in reſpectu fortaſſis ad illud *Planti in Epid. 5. ſc. 2. Auxilium mihi & ſuppetiæ ſunt domi*. SCHEF.

(10) So-

Sonare cithara quos [11] putes Apollinis,
Potare eſt animus nectar, quod [13] Pallas mihi
Nu-

(10) *Sonare cithara*] An ſcri-endum, *ſonare citharam quos utes Apollinis?* quid ſi *ſonare ci-ara quos putes Apollinem.* GUJET. nne ſcribemus *citharam?* Virg. En lib. I. *Nec vox hominem ſo-at.* Quod ſuavitatem noctua ci-idarum carmini tribuit, ſimu-ita quidem mente tribuit: non iinus quam vulpes nitorem & xcellentiam corvo, fab. 13. In-erim & Ariſtænetus Epiſt. I, II. bi delitias hortenſes molli ſtilo epingit, cicadarum cantus me-ninit. PRASC. *Buchnerus* legit *cithara.* Non inepte. Sed nec ulgatum improbum eſt. FREINS. Conjectabat hic *Buchnerus*, *ſonare cithara.* At vero nomine do-trinaque Vir Clariſſimus, Dn. N. *Heinſius ſonari.* Sed ignoro, innon vulgatum poſſit defendi, per illud *Horatii* 2. *Car.* 13.

Et te ſonantem plenius aureo,
Alceæ plectro dura navis --

Sonare plectro, ſicut hic *ſonare ci-thara.* Aut per illud *Virgilii*, ex *Æn.* I. quod in animo habere potuit.

-- cithara crinitus Iopas
Perſonat aurata ---

Etiam *cantus tui ſonant*, pro, tu cantans ſonas, ſimile illi apud *Fabium*, *cantus hortatur remiges.* *Praſchius* putabat *citharam.* Verum ſi quid eſt mutandum, rectior ſuperior ſententia videtur. SCHEF. Lege, *ſonari.* Horat. Epod. XVII. *Sive mendaci Lyra voles ſonari.* Eleg. in obitum Druſi: *Halcyonum tales ventoſa per æquora queſtus, Ad ſurdas tenui voce ſonantur aquas.* HEINSIUS.

(11) *Putes*] Non video, qua ratione poſſit ita loqui ad cicadam ipſam. Num enim ipſa ſic putare debuit de cantu proprio. Loquuntur ſane ita de re diverſa, & tertia, ut *Martial. lib.* 14. de pumilione: *Si ſtantem videas, Aſtianacta putes.* Itaque cum hic ſermo ſit de cantu cicadæ ad cicadam, ſic ſcripſiſſe vix opinor. Forſan totus verſus ſic legendus: *Sonari cithara quis putet Apollinis*, includendumque parentheſi, ut ſit ſenſus, quia me cantus tui non ſinunt dormire (nam ſunt tam egregii, ut quis putet ab ipſo *Apolline* cani) potabo. Niſi potius exiſtimamus, illud *putes*, non ſic ſtricte referri ad cicadam, ſed generatim ita poni, atque ideo vulgata omnia retinenda eſſe. In quam ſententiam propendeo nunc magis. Qui notas olim addidit *verſioni Gallicæ*, pro *Apollinis Apollinem* putavit emendandum. SCHEFFER.

(12) *Potare*] Bibere largius, per hilaritatem animi ex cantu, ſicut ſolet fieri. SCHEF.

(13) *Pallas*] Quia noctua eſt avis *Palladis*, ut aquila *Jovis*, pavo *Junonis*, &c. SCHEF.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Nuper donavit, ſi [14] non faſtidis, veni;
Una bibamus. Illa, quæ [15] ardebat ſiti,
Simul cognovit vocem laudari ſuam,
Cupide advolavit. Noctua [16] egreſſa cavo,
[17] Trepidantem conſectata eſt, & letho dedit.
Sic viva quod negarat, tribuit mortua.

(14) *Non faſtidis*] Sc. nectar illud: formula humanitatis & civilis elegantiæ. *Petronius. Si non faſtidis feminam ornatam concilio tibi ſororem.* SCHEF.

(15) *Quæ ardebat ſiti*] Ardebat, ſitis notat magnitudinem ex cantione diuturna, uſurpaturque de perſona, quod obſervandum. *Claudianus* pariter *lib.* 1. *v.* 104. de *Rufino* loquens: - - -
totumque exhauſerit Hermum,
ardebit majori ſiti. SCHEF.

(16) *Egreſſa cavo*] Scribo, *Noctua egreſſa e cavo.* Poſſet & legi: *cupide advolavit egreſſa cavo noctua.* GUJETUS.

(17) *Trepidantem*] Forte *crepitantem:* nam ſupra *garrulam* dixerat. HEINSIUS.

(56) [1] FAB. XVII.

Arbores in Deorum tutela.

OLim quas vellent eſſe in tutela ſua,
[2] Divi legerunt arbores. [3] Quercus Jovi,
[4] Et myrtus Veneri placuit, Phœbo [5] laurea,

Pi-

(1) Hanc fabulam, pro ſua obtruſit olim orbi erudito Nicolaus Perottus, Sipontinus Pontifex, in cornucopia ad Martialis lib. 1. ep. 77. dicens, illam fabulam ſe ex Avieno in fabellas ſuas adoleſcentem Jambico carmine tranſtuliſſe. Vide Scriver. ad Martial. lib. 3. epigr. 20. HEINSIUS.

(2) *Divi legerunt arbores*] Adi, ſi lubet, Voſſ. Comm. Rhet. 1, 5, 37. ubi inter alia redarguit Perottum, qui carmen hoc adſignat Avieno. PRASC.

(3) *Quercus Jovi*] Vide *Plutarchum in Coriolano. Servius ad Virgil. Ecl. Quercus in tutela Jovis eſt.* SCHEF.

(4) *Et myrtus*] Lege, *at myrtus.* HEINS.

(5) *Laurea*] Pro *lauro*, imitatione *Virgilii*, qui ſic loquitur *Eclog.* 6. SCHEF.

(6) *Pi-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

6) Pinus Cybebæ, 7 populus celſa Herculi.
Iinerva 8 admirans, quare ſteriles ſumerent,
Interrogavit. Cauſam dixit Jupiter;
›Honore fructum ne videamur vendere.
At

(6) *Pinus Cybelæ*] Apud Virg. Æn. 9. ipſa Cybele: *Pinea ſilva ihi multos dilecta per annos.* RASCHIUS. Miror equidem choppium, qui tam libenter hædrum, etſi fruſtra, imperiæ circa modulum ſyllabarum prehendere ſolet, non hunc uoque locum reprehendiſſe: Id nim & ſua ſolenni confidentia icere poterat, & Servii auctotate fretus, qui duobus locis neſcio etiam an pluribus) ſecunam in Cybele brevem eſſe affirnat. Sed errat Servius, & qui jus auctoritate locum hunc Phæri ſollicitare velint. Namque ut eſtimonia veterum nunc quidem mittam, nec Servius, nec vulus doctorum, ſatis commemiiſſe videntur, quæ ſit liquidaum literarum natura. Quippe yllabam per ſe brevem, efficere ongam poſſunt, & è contra. Ine eſt quod apud Homerum Μέος producitur hymno in Mercuium, (ſi tamen illud poëma Homeri eſt: certe antiquiſſimum eſt) ε ἐλώρια primo Iliados. Contra utem duo LL. corripi apud Conicum in ſede non ambigua cio, & quod æque incredibile ideatur, N. & T., in eadem yllaba corripiebant veteres, ut n Trecentos & Trecentis probari oteſt apud veterem comicum. FABER. Media hic producitur contra vulgi conſuetudinem ob liquidam concurrentem, de quo *Fabrum* vide hoc loco. *Praſchius* literam eam geminat, abſque librorum auctoritate. De pinu alias ſacrata *Cybelæ* vide *Meurſii Arboretum ſacrum c.* 15. SCHEF. Sed & Ant. Auguſtinus fine Dialogi VI. de Nummis Veterum, fortaſſis memoriæ vitio, refert ſcripſiſſe Phædrum, *Pinum Neptuno.* Cybelæ tribuit & Mart. 13. 25. *Poma ſumus Cybeles.* - - FREINSHEM. Vide notas Gudii.

(7) *Populus celſa Herculi*] V. Torrent. ad Horat. 1. Od. 7. Et Scholiaſt. Theocrit. ad Idyl. β. v. 121.

(8) *Admirans*] Abſolute. Ita *inf.* 4. *c.* 18. *Mirati, ſibi legatos non revertier. Cic. ad Att.* 6. *Admiratus ſum, nihilominus tua manu ſcripſiſſes.* SCHEFFER.

(9) *Interrogavit*] Num ſcribendum diſtinguendumque, *interrogavit cauſam?* Ita ſane *infra lib.* 4. *c.* 18. *hanc alia quum rogaret cauſam facinoris.* Sed nihil muto, quia præcedit, *quare. Cauſam dixit.* ellip. pro *cauſam eſſe dixit.* Ita *ſup. cap.* 4. *Cauſa ſed non dicitur.* SCHEF.

(10) *Honore fructum*] Quid ſi legas: *Honorem fructu.* Barth. reddidit:

Opimitate ne putemur utili
Honorem habere venditum. Buc.

 Sed

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

[11] At me hercule [12] narrabit, quod quis voluerit,
Oliva nobis [13] propter fructum eſt gratior.
Tunc ſic Deorum genitor, atque hominum ſator:
O nata, merito [14] ſapiens dicêre omnibus:

Niſi

Sed & *Rigaltius* ſic edidit; & videtur melius. FREINSH. *Videtur,* inquit *Faber, legendum, honorem fructu.* Idem ante judicarunt *Rigaltius,* & *Urſinus* & nuper etiam *Freinshemius,* ac *Buchnerus, Interpresque Gallicus.* Quibus etſi non repugnem, tamen contra libros temere nihil muto. Senſus loci hujus videtur eſſe: elegimus arbores nullos ferentes fructus, ne videamur, ſi quando in arboribus homines nos honorant, vendere *fructum* illarum arborum pro honore, & honorem velut pecuniam pro fructu recipere. Fructus ſane arborum ſunt Diis, non vero honor. Dii igitur non honorem vendunt, ſed fructum. Præterea nec fructus arborum ad Deos veniunt. Et in univerſum præcipit hæc fabula, non fructum quærere proprium, & ſuum, ſed communiter fructum. SCHEFFERUS. An ſcribendum, *Honorem fructu ne videamur pendere. Pendere,* i. e. *expendere, deſtinare.* GUJETUS.

(11) *At mehercule*] Verba ſunt *Minervæ* refutantis *Jovem. Urſinus* porro legit: *At hæc* (*Minerva* ſcil.) *me hercule,* moxque *narret.* Quid? ſi faciamus: *At mi, hercules,* &c. ut *mi* ſit, *mihi.* Sane *mi,* in *me* mutatum alibi quoque notabamus. SCHEFFER. Scribo, *at me narrabit Hercule quod quis voluerit;* τμῆσις. GUIETUS. Forte *at mehercle narret quiſque quicquid voluerit.* Vel potius *at mehercle probarit,* vel *pararit, quod quis voluerit,* vel denique *at mehercle carum habebit quod quis voluerit,* vel *cari habeat.* HEINSIUS.

(12) *Narrabit*] Proprie, velut de re ad ſe nihil pertinente. *Donatus ad Ter. Andr. A. 4. ſc. 3. Narrare aliena, & quæ nobis non ſunt neceſſaria, dicimur.* Eſt autem formula ſecure ſpernentis aliorum judicia. Cæterum pro *narrabit,* mallem ego equidem *narrarit,* id eſt, narraverit, conceſſive, ut apud *Ciceronem ſæpe, ſic in Ver.* 1. *Seditioſus homo Cn. Carbo fuit. Fuerit aliis, tibi quando eſſe cæpit.* SCHEFFERUS.

(13) *Propter fructum*] Sic conjiciebat *Rittershuſius,* & ediderunt Paris. *Buchnerus* legebat *fructu'ſt.* Addens poſſe etiam τὸ *eſt* ex Gloſſa irrepſiſſe, de priore dubito, an poſſit elidi lit. *s.* e ſyllaba longa. FREINSH. Et ita Heinſius.

(14) *Sapiens dicere*] An ſcribendum *dicere.* Secunda perſona præſentis, i. e. merito ſapiens haberis. GUIETUS. Huc alludit Martial. 1, 76. ut obſervat ibi Rigaltius. PRASC. Lege *dicta es,* vel *diceris.* HEINSIUS.

(15) *Niſi*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Niſi utile eſt, quod facimus, ſtulta eſt gloria:
Nihil agere, quod non proſit, fabella admonet.

(15) *Niſi utile*] Reddit ra-onem, cur dicetur ſapiens. Nem-e ſicut paſſim docet *Ariſtoteles*, oni alicujus cauſa agunt ſapien-s, quidquid agunt. Ergo ſequi-ır, ſtultum gloriam captare ex ıcto, quod nullam plane habet tilitatem. Puto dictum eſſe opti-ıum, quod habes repetitum in ıarmore antiquo Albæ Juliæ, ac eſcriptum apud *Gruterum pag.* 998. ut & *Buchnero* annotatum. SCHEFFERUS.

(16) *Nihil agere*] Scribendum eſt *nil agere*. Sic enim citatur verſus hic *lib.* 4. *cap.* 23. licet perperam adductus in antiquis. SCHEFFERUS. Subintellige *oportere*: ἐλλείψει Græcis uſitata. Occurrit, neſcio an auctore Phædro, idem verſus fab. 80. PRASC. Eſt verſus confictus ex ſimili fab. 80. HEINSIUS.

(57) FAB. XVIII.

Pavo ad Junonem.

PAvo ad Junonem venit, indigne ferens,
Cantus [1] luſcinii quod ſibi non tribuerit:
Illam eſſe cunctis [2] avibus admirabilem,

Se

(1) *Luſcinii*] Luſcinius & Luſcinia, Simius & Simia, Galeritus & Galerita apud Varronem. Quod autem exiſtimat Rittershuſius apud unum Phædrum reperiri hanc vocem, fallitur: nam apud Senecam epiſt. LXXVI. ex quinque Palatinis codd. legitur: *Habet vocem, ſed quanto dulciorem mobilioremque Luſcinii?* FABER. Pro *luſciniæ*, putat *Rittershuſius*, apud ſolum *Phædrum* reperiri. Ego tamen video & in *Gloſſis* ita ſcribi, quanquam ibi extet *luſcinus*, quod puto eſſe pravum. Niſi forte ſicut *luſcinam* dixere pro *luſcinia*, quod itidem ibi reperitur, ſic & *luſcinum*, pro *luſcinio*. Sane *luſcinium* obſervare ex antiquis *Senecæ* codicibus *Fabrum* quoque nunc animadverto. SCHEFFERUS.

(2) *Avibus admirabilem*] *Admirabilis alicui*, ſicut *amabilis*, *venerabilis*, & id genus. Sed non diſſimulabo, putare me, ſcripſiſſe noſtrum *eſſe e cunctis*, ut ſenſus ſit, inter omnes hanc potiſſimum in admiratione eſſe. SCHEFF. *Auribus* V. C. Pith. HEINSIUS.

(3) *Si-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Se derideri, 3 ſimul ac vocem 4 miſerit.
5 Tunc conſolandi gratia, dixit Dea:
6 Sed forma vincis, vincis magnitudine;
Nitor 7 Smaragdi collo præfulget tuo,
Pictisque 8 plumis 9 gemmeam caudam explicas.

Quo

(3) *Simul ac*] Puto illud *ac* poſſe abeſſe, ſoletque Noſter alias omittere. SCHEF. Sic fabula præcedenti 56. *Simul cognovi vocem laudari ſuam.*

(4) *Miſerit*] Vid. ad fab. 68.

(5) *Tunc*] Leg. *huic*. HEINS.

(6) *Sed forma vincis*] Hinc Firmianus, carmine de Phœnice, avem hanc a forma & magnitudine commendaturus, ait: *Effigies inter pavonis miſta figuram cernitur, & miſtam phaſidis inter avem.* Vid. Avien. fab. 15. PRASCHIUS.

(7) *Nitor Smaragdi*] Optime, nam nitor proprie gemmarum, *auctor ad Heren. Gemmæ nitore, & ſplendore auri. Smaragdi*, qualis eſt in ſmaragdo. SCHEF.

(8) *Plumis*] Id eſt, pinnis. Gloſ. Græcol. πτερὸν *pinna, pluma, ala.* Aliæ *pluma* πτίλον. GUIET.

(9) *Gemmeam caudam*] Quomodo *Plinius* alicubi *rotunditatem gemmeam* dixit: *gemmatam caudam* vocavit *Statius*. SCHEF. Papinius Silv. 2, 4. *Quem non gemmata volucris Junonia cauda vinceret?* Luſimus & nos aliquando de pavone, nuda ſimilia fabricantes, quæ deſcriptioni ſuperbi aut formoſi hominis ſubtexi poſſent. Placet ea, ne ſemper humane loquamur, in medium afferre: ſi qua varietas lectori voluptatem injicere poſſit:

I. *Haud ſecus ac pavo ſtellati ſyrmatis orbem*
Explicat, & varias arrecto pectore pennas
Oſtentat ſoli, triplicique inſigne corona
Fert ſublime caput. Fauni mirantur euntem,
Mirantur Nymphæ, ſeſe ſtupet ipſe ſuperbus.

II. *Inter aves qualis præſtanti corpore pavo*
Eminet, in juſtum pennas quum digerit orbem,
Mille gerens oculos affixaque ſidera tergo.

III. *Haud aliter Junonis avis ferrugine pulchra*
Munitum attollit pectus, gemmiſque coruſcas
In gyrum ſinuat pennas, & fulgura miſcet.

IV. *Talia formoſæ præfert rota picta volucris*
Lumina, talis apex, tales ſtant vertice criſtæ.

V. *Pavoni ſimilis, cui ſola eſt cura decori*
Syrmatis, inque ſua ſemper qui laude moratur,

Area

[10] Quo mî, inquit, mutam ſpeciem, ſi vincor ſono?
[11] Fatorum arbitrio [12] partes ſunt vobis datæ,
Tibi forma, vires aquilæ, luſcinio melos,
Augurium corvo, [13] læva cornici omina,
[14] Omnes quæ propriis ſunt contentæ vocibus.
Noli adfectare, quod tibi non eſt datum,
Deluſa ne ſpes ad querelam [15] recidat.

FAB.

Area cui quæcunque poteſt anguſta videri.

VI. *Sic pavo graditur, formæ qui munere fretus*
Porticibus vacuis ſemet circumſpicit errans,
Criſtatoque alte conſurgit vertice ad auras.

VII. - - - - *ſic ardua pavo*
Pectora fert hortis, plumasque monilibus auctas
Erigit.

VIII. *Splendida ſic pavo caudæ mangonia jactat,*
Expectans laudem, creſcitque ſuperbia viſo. Praschius.

(10) *Quo mi*] Supple, *Dii lederunt* inquit *Praſchius*. Recte. Illud *quo*, integre eſt, *quo fine*. Eſt autem formula indignantis, & contemnentis præſentia, itaque dimidia tantum ſui parte profertur. *Horatius* 1. *cap.* 5. *Quo mihi fortuna, ſi non conceditur uſus? Cicero* 4. *Verr. Martis vero ſignum quo mihi, pacis auctori? Propert.* 4. *El.* 3. *Nam mihi quo, Pœnis ſi purpura fulgeat oſtris?* Adde N. *Heinſ. ad Heroid. c.* 2. *v.* 53. & 4. *v.* 167. Schefferus.

(11) *Fatorum*] Putat quid deeſſe *Meurſius*. Sed hic rurſum, ut ſupra, perſonas loquentes non obſervat; verba iſta *Junonis* ſunt. Ait, debere ipſam acquieſcere in voluntate Fatorum. Schef.

(12) *Partes ſunt vobis datæ*] Deſumpta e ſcena locutio, in qua alteri primæ, alteri ſecundæ adſignantur. Vid. Dan. Heinſium ad Horat. Sat. 1. ỿ. 18. & locis ab illo notatis aſſocia Epictet. Enchir. 22. Prasc. *Rimicius* habet: *partes omnibus datæ*. Ego nihil muto, *partes* abſolute poſuit, vult autem, cuilibet ſuam & peculiarem tributam eſſe partem. Schefferus.

(13) *Læva cornici omina*] Si una apparuerit; dextra, ſi binæ. Xanthus in vita Æſopi, cujus Max. Planudes auctor fertur: ἀγαθὸς γὰρ οἰωνὸς δύο κορῶναι· ἐπεὶ εἰ μίαν ἴδῃς, τοῦτο πονηρόν. Prasc. Ut a læva ſedens, faciat bona omina. *Cicero de Div.* 11. *A dextra corvus, a ſiniſtra cornix facit rata.* Quæ *Praſchius* habet, huc non pertinent. Schef.

(14) *Omnes quæ*] Lege, *omnesque propriis ſunt contentæ dotibus.* Heinsius.

(15) *Recidat*] Forte ſcribendum *reccidat*, ut reddunt, rettulit,

tulit, rettudit, infra & ſimilia, vide Indicem Giſanii. GUIETUS. Primam producit, exemplo aliorum: quos laudat Giſan. Ind. Lucret. voc. *recidere*. PRASCHIUS Cic. pro Sylla: *Ad luctum reciderunt ex lætitia.* SCHEFFERUS.

(58) FAB. XIX.

Æſopus ad Garrulum.

ÆSopus domino 1 ſolus cum eſſet familia,
Parare cœnam juſſus eſt 2 maturius.
Ignem ergo quærens, aliquot luſtravit domos;

Tan-

(1) *Solus cum eſſet familia*] I. e. inſtar familiæ, primo caſu. Ita quoque intellexit Rigaltius Notulis ad Mart. XII. 89. ubi canit vates: *Qui ſolus inopi præſtat & facit turbam.* PRASC. Bis in expoſitione hujus loci peccat Ritterſhuſius: En tibi hominis verba, ſed profecto non audienda. [Jungo & expono, inquit, *familia maturius*, id eſt, citius quam alias ſolemne erat familiæ, quæ tunc domo aberat. An, *ſolus familiâ*, id eſt, deſertus ab aliis ſervis?] Hæc ille: quæ nihil aliud quam ſomnia, quam logi. Senſus eſt: Cum quidam dominus ſolum haberet Æſopum, neque præterea ullam familiam, id eſt, alios ſervulos haberet, &c. Itaque Æſopus unus ſolusque erat familia, quæ vox nil aliud hoc loco ſignificat quam σύςημα ſeu πλῆθος famulorum. FABER. *Ritterſhuſium* in loci hujus expoſitione non audimus. *Æſopus ſolus eſt familia*, pro conſtituit ipſe ſolus familiam, non habuit ipſius Dominus aliam familiam, alios ſervos. Eadem video in mentem veniſſe *Rigaltio*, & adducere locum *Sidonii*, in quo legitur, *reſpublica noſtra tota Camillus erat*, quanquam hic locus non bene conveniat. Firmant idem ſuo ſuffragio *Faber* & *Praſchius*, ut poſtea obſervavi. SCHEFFERUS. Eodem modo Propert. I. eleg. II. 23. *Tu mihi ſola domus, tu, Cynthia, ſola Parentes, omnia tu noſtræ tempora lætitiæ.* Et Ovid. Metam. 8. 635. de Baucide & Philemone: *Nec refert, dominos illic, famulosve requiras, tota domus duo ſunt.*

(2) *Maturius*] Ponitur abſolute, ut *ocyus*, *celerius*, ſcilicet quam pro conſuetudine. SCHEF. Tempeſtivum convivium medio die. HEINSIUS.

(3) Lu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

ʼandemque invenit, ubi 3 lucernam accenderet.
ʼum circumeunti fuerat quod iter longius,
Effecit brevius: namque recta per forum
ʼæpit redire. 5 Et quidam e turba garrulus,
Æſope, 6 medio ſole, 7 quid 8 cum lumine?
ʼominem, inquit, quæro, 9 & abiit feſtinans domum.

Hoc

(3) *Lucernam*] Cereum. *Plau-*
ʼus Aſin. Act. 4. ſc. 1. Si lucerna ʼxtincta ſit. Cicero ep. ad Att. Faʼrem diutius, niſi me lucerna deʼceret. v. *infra* 4. *c.* 10. SCHEF.

(4) *Effecit*] Pro ſimplici *feʼt*, aut *effecit* per compendium ʼilicet. SCHEFFERUS.

(5) *Quidam*] Leg. *hic quidam.* ʼEINSIUS.

(6) *Medio ſole*] Meridie, meʼio die, ut ſupra *media via*, *meʼia quercu.* Ita *Martialis lib.* 3. *ep. ʼ Ligurium.*

Non dipſas medio peruſta ſole.

ʼerperam ibi medium ſolem, ʼegiones calidiſſimas exponunt. ʼtiam *Statium* ſic eſſe locutum *V. ʼheb.* annotavit *Rittershuſius*. Sed ʼſt diverſus *Statii* locus. Ita enim ʼabet:

Sol operum medius ſummo liberabat Olympo
Lucentes, cum ſtaret, equos.

ʼic non ſimpliciter eſt *ſol medius*, ʼed *medius operum*, pro medius in ʼperibus, qui ad medium ſuorum ʼperum pervenit, qui mediam ʼorum partem abſolvit, quale nil ʼoc loco dicitur. Deinde *Statius* ʼle ſole, ut de Deo loquitur: at ʼic ponitur pro *die*, imitatione ʼ*irgilii*, qui ſic *ſolem novum*, item ʼ*ertium* dixit. Meridiem intelligit. ʼCHEFFERUS.

(7) *Quid*] Sc. facis, elliptice, ex conſuetudine celerius loquentium, nam feſtinabat *Æſopus*. SCHEFFERUS.

(8) *Tu cum*] Expungunt illud *tu Rittershuſius* & *Buchnerus*, propter verſum, quorum ſententiam ſequi ſeſe ait etiam *Freinshemius*, cum de dactylo in fine fruſtra cogitet hic *Meurſius*. SCHEFFERUS. Forte *medio ſoli quid cum lumine?* HEINS.

(9) *Abiit*] Hic quoque propter verſum volunt *abiit Rittershuſius*, *Meurſius*, *Buchnerus*. SCHEFFER. Non hæc fruſtra addidit. Noverat quippe, eo ridiculos magis eſſe, quos occupatus profert ſales, quo magis alieni, minusque expectati ac præmeditati; eo etiam mordaciores, quo videntur magis ſerii. Itaque Phrygium iſtum deriſorem, *abeuntis* & *feſtinantis* habitu nobis ſiſtit; quo dicterii feſtivitatem adjuvet. Sic in illo fab. 16. *rapere atque abire ſemper adſuevit lupus*; τὸ *abire* ad exprimendam lupi facile elabentis πανȣργίαν efficax eſt: quum prima fronte abundare videatur. Eodem pertinet illud fab. 83. *nempe abigeris, quo venis:* ſi Rittershuſii expoſitionem admittimus. Et hoc Livii non mul-

tum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Hoc ſi moleſtus ille 10 ad animum retulit,
Senſit profecto, ſe hominem non viſum ſeni
Intempeſtive qui occupato 11 adluſerit.

tum diſpar : *Legati, non impetrata pace, retro, unde venerant, domum reverſi ſunt.* Qui locus ad vitium μακρολογίας a Fabio refertur Inſt. Orat. 8, 3. Soſipater addit, Inſt. Gramm. lib. 4. *Nullum enim pondus adjecit ſententiæ longitudo, ſed decorem abſtulit.* Quorum ſententiæ non adſcribi cupio. Fruſtratam enim non ſine contemtu expeditionem hæc exprimere, immo & proverbium ſapere crediderim. Atque ad hæc omnia mirifice quadrat vernaculus ſermo. PRASC.

(10) *Ad animum retulit*] Conſideravit, examinavit animo. Puto autem *referre ad animum* dici, ſicut *referre ad ſe*, conſiderandi ſcilicet cauſa, vel *ad proceres* aut *Senatum*, ſententiæ exquirendæ gratia. Vulgo *animum referre ad aliquid* in uſu eſt. SCHEF.

(11) *Adluſerit*] Jocari voluerit. Secutus eſt *Virgilium*, qui *lib. 7. Æneid.*

Heus, etiam menſas conſumimus, inquit Iulus.
Nec plura adludens - - -

adludens, eſt jocans. *Servius : vacat ad, & ludentem ſignificat.* Optime. SCHEFFERUS.

(59) FAB. XX.

Aſinus & Galli.

QUi 1 natus eſt infelix, non vitam modo
2 Triſtem decurrit, verum 3 poſt obitum quoque
Per-

(1) *Natus infelix*] Sic ex ſiderum diſpoſitu in ipſa natali hora, ut putabant, & tradebant Mathematici. *Petronius : Hunc adoleſcentem, quem vides, malo fato natus eſt. Senec. 4. Benef. 4. Quis tam duro fato & in pœnam genitus.* SCHEF. Ad rem pertinet Senecæ locus de Benef. 4, 4, 3. *Quis eſt autem tam miſer, tam neglectus, quis tam duro fato & in pœnam genitus, ut non tantam Deorum munificentiam ſenſerit?* Ubi Lipſius notat Petronii verba: *Hunc adoleſcentem quem vides, malo fato natus eſt.* FREINSH. Vid. Ampl. Cuper. 2. Obſ. 17.

(2) *Triſtem*] Propter varias calamitates, *laborioſam, ærumnoſam.* SCHEF.

(3) *Poſt obitum quoque*] Imme-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

4 Perſequitur illum 5 dura fati miſeria.

Galli

merito fortaſſe Phædrum iterum pervellit Meurſius. Primum enim captat *miſeriæ* vocem, qua ille utitur populariter, & exemplo aliorum Poëtarum: cujusmodi licentiam ne Philoſophi quidem ſemper adſpernantur. Deinde Stoice plane! *Sævias*, ait, *quantum libet, in demortui cadaver, nihil hoc omnino ad ſe pertinere ſapiens putabit.* Sævitur vel in mortuorum corpus, vel in famam. Corpus vel excluditur tantum a ſepultura, vel aliis modis inquietatur & vexatur. Omnia hæc ut facere impium, ſic pati grave tot bonorum ſenſu conſenſuque gentium habetur: ita ut hæc altera mors videri poſſit. Et de ſepultura quidem conſule Auguſtin. C. D. 1, 13. Grot. I. B. & P. 2, 18. Kirchm. Append. ad lib. de Fun. Rom. c. 3. Dion. Gottofr. ad L. 1. D. de cadav. ſepult. Quibus illuſtrandis ſervit hiſtoria de canicula Marphiſa, apud Gaſſend. Vita Peireſc. lib. 2. p. 188. & aliarum animantium, apud Kirchm. l. c. Nam illæ quidem ſententiæ, quæ contemtum ſepulturæ præ ſe ferunt, vel imprudentem faſtum ſpirant, vel ſunt figuratæ, ad conſolandos eos, qui injuſte talia patiuntur. Et ſic intellige Auguſtin. l. c. 1, 12. Negligere autem quietem corporis poſt mortem, adeo a moribus moratarum gentium alienum eſt, ut maxime pium credant, ſepultis eam precari. Unde illa;

Oſſa quieta, precor, tuta requieſcite in urna.

Item, *Sic bene ſub tenera parva quieſcat humo.*

Unde legibus cautum, ne tranſlatione corpora mortuorum inquietarentur. Legendus iterum Kirchm. de F. R. 3, 25. Piccart. Obſ. Dec. IX. cap 9. Dextræ vero poſt obitum famæ (quæ ipſius corporis ſuppliciis etiam imminuitur) ſtudium, honeſtati plane convenit. Quare aureum eſt illud Phædri fab. 48.

Et cedo invidiæ, dummodo abſolvar cinis.

Cum quo amice conſpirat Pont. Paulinus ad Auſon.

Studio properante laboro,
Si qua datur, ne morte prius,
quam crimine, ſolvar.

Sed ad alia properamus. PRASC.

(4) *Perſequitur*] Eleganter, ad exprimendam odii fatalis acerbitatem. SCHEFFER.

(5) *Dura*] Ex ſententia communi moratarum gentium, apud quas pœnæ ac ſupplicia habentur, quæ fiunt in corporibus defunctorum contra conſuetudinem. Ac ne Philoſophi quidem omnes adverſantur. Imo *Socrates* & *Plato* ſenſum mortuos habere putabant eorum, quæ hic geruntur. Quibuscum facit ipſe *Ariſtoteles*, ut ex 1. *Nicom. cap.* 12. apparet. Adeo hic non audiendus eſt *Meurſius*; noſtro ſe opponens. Cum præſertim ipſe longe aliter in opuſculo *de Funere cap.* 2. ſentiat. SCHEFFERUS.

N (6) Galli

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

6 Galli Cybebes 7 circum quæſtus ducere
8 Aſinum ſolebant, bajulantem ſarcinas.
Is quum labore & plagis eſſet mortuus,
Detracta pelle, ſibi fecerunt 9 tympana.

Ro

(6) *Galli Cybeles*] Sc. *ſacerdotes.* Cybele eſt *Iſis*, Terra Mater, Mater magna Deûm: cujus ſacerdotes caſtrati vocabantur Galli. SCHEF. Μητραγύρται, habet Æſop. fab. 245. PRASC. Sacerdotes Rheæ, qui caſtrati, unde ille Arceſilai apud Laërtium, *ἐκ μὲν γὰρ ἀνδρῶν Γάλλοι γίνονται, ἐκ δὲ Γάλλων ἄνδρες οὐ γίνονται.* Unde dicantur notiſſimum eſt. Herodianus in Commodo: *Πάλαι μὲν Φρύγες ὠργίαζον ἐπὶ τῷ ποταμῷ Γάλλῳ παραῤῥέοντι, ἀφ' οὗ τὴν ἐπωνυμίαν φέρουσιν οἱ τῇ θεῷ τομίαι ἱερωμένοι.* Ceterum dum eum locum huc tranſcribo, aliquot lineis ſuperius animadverti graviſſimum in illo ſcriptore vitium: nam ubi & Politianus & H. Stephanus legerunt, *πόλεμον γενέσθαι περὶ ὁδῶν*, legendum eſt *περὶ ὅρων*, Phrygas nempe de finibus adverſus Lydos contendiſſe: Locum ipſum adito, nam mihi ſatis eſſe debet monuiſſe. FABER. *Cybebes* legendum docuit Gudius, cujus notas vide.

(7) *Circum quæſtus ducere*] *Faber* locum hunc exponens, idem ait eſſe, ac quod Galli dicunt, *aller à la queſte.* Ac icciřco illud *quaſtus* non eſſe ellipticum, pro *quæſtus cauſa*, ceu putabat *Ritterſhuſius.* Puto autem *Fabrum* innuere modeſtam mendicantium formulam, ſtipemque petentium qua vitæ ſuæ genus definiunt Ita *quæſtus* erit ipſa mendicatio quæſitio, vel conquiſitio ſtipis Et erat proprium iſtorum Gallorum, ſtipem petere. Vide ve *Roſinum* de hoc more. Verum magis mihi probat conjecturam ſuam doctiſſimus *Heinſius*, qu ſcribit *circum in quæſtus ducere*, & *circumducere in quæſtus* dictum ai ut apud *Claudianum*, *in quæſtum venire.* Nam *quæſtui* ut ſit diſſyllabum, quod *Urſinus* comminiſcitur, nimis licentioſum eſt. Audiamus, tamen, & quid ſentia perſpicaciſſimus *Gronovius.* *Quicquid explicant*, inquit, *ſcribo circum cætus ducere*, i. e. *oppida*, *fora*, *conciliabula. Cic. in Somn. Concilia & cætus hominum jure ſociati.* SCHEFFER. De mendicantibus ſacerdotibus ſtipem Diis ſuis, vid. Ampl. Cuper. 3. Obſer. 4.

(8) *Aſinum*] Solennem ad talia eorum miniſtrum atque bajulum. Hinc pars magna fabulæ Apulejanæ, quam habes *libro* 8. & proverbium, *Aſinus myſteria portans*, de quo vide *Eraſmum*, & qui illi citantur. SCHEF.

(9) *Tympana*] Quibus ſolenniter utebantur. *Dionyſ. Hal.* 2. *Deam vicatim circumferunt more ſuo circulatorio, pectora plangentes ad cantum tibiarum, tympanorumque ſonitum.* Erant autem iſta tympana ex ligneo circulo, cui

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Rogati mox a quodam, 10 delicio ſuo,
11 Quidnam feciſſent? hoc 12 locuti ſunt modo:
Pu-

cui ſuperinductum ex una ſolum parte eſſet corium, illa plane effigie, qua exhibuit *Laur. Pignor. de ſerv.* Falliturque plurimum *Dempſterus ad Roſin.* 2. *c.* 4. quando ærea fuiſſe ſcribit, & *æra Corybantina Virgilii* de ipſis accipit. Quod vel ex *Servio* ad eum locum potuiſſet diſcere, cum ita ſcribat: *Ærea autem cymbala Corybantibus Jaſonis filiis, quibus vagitum Jovis celaverunt.* Cymbala vocat, non tympana. SCHEF. Reſpicit huc Seneca de Vita Beata 13, 4. *Sed in manu tympanum eſt:* ubi Lipſium vide. FREINS.

(10) *Delicio*] Hic locus à nemine, quam Apulejo, commodius explicari poteſt, extremo libro octavo. Inter alia & hæc ſunt: *Erat quidam Juvenis ſatis corpulentus, choraula doctiſſimus, collatitia ſtipe de menſa paratus, qui foris quidem circumgeſtantibus Deam cornu canens adambulabat: domi vero promiſcuis operis partiarios agebat concubitus.* SCHOPPIUS. Gloſſar. Petron. Deliriæ, pueri amati, παίγνια. Petronius: *Chiramaxio, in quo deliciæ ejus ferebantur, puer vetulus, lippus, domino Trimalcione deformior.* Quintilian. Inſt. Or. 1, 2. *Verba ne Alexandrinis quidem permittenda delitiis.* PRAS. Num quod eſſet ipſorum, an potius quod unus ex ipſis, nefando huic flagitio addictus? Solebant enim fere id genus ſimul corpore quæſtum facere. *Delicio* eſt, a *delicium*, quod hic puerile ſcortum notat. Alii *delicias* vocant. Sed & *delicium* legitur apud *Martialem*, licet alio ſenſu. Hæc notavi olim, cum nuper ampliſſimus *Gronovius* me admonet, diſtinguendum: *Rogati mox a quodam, delicio ſuo quidnam feciſſent*, ex *Salmaſio ad Hiſtor. Aug. p.* 493. Quam cum nec habeamus ipſi, nec aliunde habere poſſimus, eo lectorem relegamus: Interea non omitto addere, quæ me docet idem optimus *Gronovius. Fallitur*, inquit, *Salmaſius in exponendo illo Copæ; Huc calybita veni, feſſus jam ſudat aſellus, parce illi, veſtrum delicium eſt aſinus. Nam membranæ Petavianæ oræ, cum linea in capite. Unde ſcribendum Veſtæ delicium eſt aſinus. Cauſam, cur Veſtæ delicium dicatur aſinus, habes apud Ovid. 6. v. 32. & Lactantium lib. 1. c. 21.* SCHEFFER. Delicium pro cinædo. Sic Galli apud Apulejum. Vid. Gronov. ad Stat. comam Earini. HEINSIUS.

(11) *Quidnam feciſſent*] Lege *quianam* (vel *quid ita*, ut fab. 9. *quid ita ceſſarunt pedes*) *necuiſſent? hoc jocati ſunt modo:* ſupr. fab. 37. *tum ſic jocata eſt tanti majeſtas ducis.* HEINSIUS. Vid. eundem ad Ovid. 5. Triſt. 1. 20.

(12) *Locuti*] *Supra lib. 1. c. 6. Sic eſt locutus, partibus factis, leo.* Item *c.* 28. *Quem ſtans volturius ſu-*

Putabat ſe poſt mortem ſecurum fore,
Ecce aliæ plagæ congeruntur 13 mortuo.

ſuper, *fertur locutus. lib.* 3. *c.* 6. *tum ſic locuta eſt tanti majeſtas ducis:* Ita namque habuerunt *veteres.* Et *lib.* 4. *c.* 3. *poſtquam interfecit*, *ſic locutus traditur:* & *cap.* 17. *Sic eſt locutus ante pœnam Jupiter:* & *lib.* 5. *c.* 5. *Quas aſpernatus ille*, *ſic locutus eſt.* Oſtendit vel conſenſus iſte, nil in locis his mutandum, neque enim quan tumvis ſupini librarii errare i omnibus potuerunt. SCHEFFER.

(13) *Mortuo*] Caſus tertius pro *in mortuum. Flaccus* 4. *Argon*

- - - crebros & Liber conger
ictus
deſuper averſo - - - SCHEF.

Explicit Liber III.

Incipit

LIBER QUARTUS.

(60) FAB. I.

De Muſtela & Muribus.

1 JOculare tibi videtur: & ſane leve,
Dun

(1) *Joculare tibi videtur*] Male tranſpoſiti duo primores verſus. Reſtituo in priſtinum ordinem: *Dum nihil habemus* &c. *Joculare* &c. *Sed diligenter* &c. Evidens eſt correctio mea. MEUR. Sed malim reſpicere Poëtam ad priorem fabulam: & hic per ἀποςροφὴν alloqui Lectorem. Sicut ferme infra 64, 30. *Quid tibi videtur? hoc quoque inſulſum eſt, ais.* FREINSHEMIUS. Mallet *Heinſius: joculares tibi videmur.* Fort ſcripſit: *jocular' oc tibi videtur* contracte, pro *joculare hoc. Cicero de L L. c.* 20. *Joculare iſtu quidem, Pomponi, & a multi ſæpe deriſum*; vide quæ notav *ſupra l.* 3. *cap.* 9. *Bene*] Recte merito. Sed hæc eſt lectio *Rigaltii.* Priores habuerunt *leve:* ex quo putabam: *jocular' oc tibi videtur, eſt ſane leve.* Nunc vix dubito quin Noſter ſcripſerit hoc modo:
Jo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Dum nihil habemus [2] majus, calamo [3] ludimus.

Sed

Jocular' oc tibi videtur, & ſane levi,
Dum nihil habemus majus, calamo ludimus.

Levi calamo dixit ex *Virgilio* ſuo qui ſic v. *Ecl.* 2.

Tu calamos inflare leves. SCHEF. Lege, *joculares tibi videntur, ſit ſane, levi, dum nihil habemus in manu, calamo ludimus.* Vel *joculares tibi videmur, inſane.* HEINSIUS.

(2) *Majus*] V. C. Pithœi habet *manu.* Lege, *in manu.* HEINSIUS.

(3) *Ludimus*] Quoque eſt ex ejus 1. *Ecl.* 10. ubi ait:

Ludere quæ vellem calamo.

Quanquam ſimul reſpiciat ad remiſſionem illam animi per breve carmen, qualis proprie *ludus* dicebatur, & qui ea utebantur, *ludere.* Vide *Plin.* 7. *ep.* 9. & quæ nos pridem in opuſculo *de Stylo.* Verum aliter hic *Faber: Nullibi,* ait, *rem infelicius geſſit Schefferus.* Quid ita? *nam, & ſane bene, conceſſio ironica eſt, quod ſentire debuit.* Scilicet non ſenſi ego hanc conceſſionem. Sed num, ſi ut ipſe, ita ego eam ſenſi, hinc ſequetur, eſſe retinendam? Non eſt quæſtio de formulæ hujus ſenſu, ſed de voce *bene.* Hæc ambigitur an retineri debeat, num pro ea ſcribi *levi.* Pro *bene* ſtat editio *Rigaltii*, incertum, an ex *codice Remenſi*, cum non pauca immutarit ipſe conjecturis ductus, ut ex collatione primæ ſecundæque editionis liquet facile. Pro *levi*, editio *Pithœi*, & Virgiliana ratio loquendi, cujus Noſter eſſe ſolet tenaciſſimus. An rem gerit infeliciter, qui non temere a lectione hac recedit? Sed pergit: *Deinde exiſtimavit hæc argumenta ad tibiam cani.* Unde vero hoc de me reſcivit *Faber?* ubi, aut quo verbo dixi? Et quid quæſo? Annon poſſis hoc objicere, ſive *ben* , ſive *levi* legatur? Itaque revera nusquam (Ita enim malo ego, quam *nullibi*) rem infelicius geſſit *Faber.* Senſus loci hic eſt; videtur haud dubie tibi hoc ſcribendi genus joculare atque contemptibile. Et profecto, ſolet hæc eſſe conſuetudo noſtra; quando non habemus argumentum aliquod grave, de quo ſcribamus, animi cauſa & veluti per jocum levi calamo ludimus ac arrepto quovis minuto argumento, aliquos effundimus verſiculos. In commune loquitur, non privatim de his fabulis. Niſi plane retentum illud *leve*, quod eſt in veteribus, quis explicare malit per minutum quid: ut ſit *calamo ludere leve*, canere rem levem, parvam, minutam. Quomodo alicubi *ludere læta Ovidius* uſurpavit. Quod fortaſſe fuerit optimum. SCHEFFERUS. Ita Mantuanus olor Ecl. 1. *Ludere, quæ vellem, calamo permiſit agreſti.* Luſus eſt alioqui puerilis, qui fit calamo, ſeu arundine. Gr. *κάλαμον ἐπιβαίνειν*, de quo Meurſius Græcia ludib. pag. 22. PRASCHIUS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Sed diligenter intuere has [4] nænias;
Quantam [5] ſub illis utilitatem reperies?
Non ſemper ea ſunt, [6] quæ videntur, [7] decipit
[8] Frons prima multos, [9] rara mens intelligit,
Quod interiore condidit [10] cura angulo.
Hoc ne locutus [11] ſine mercede exiſtimer

Fa-

(4) *Nænias*] Vid. ad Præfat. lib. 3.

(5) *Sub illis*] V. C. Pith. *ſubtilis*. Lege *in fabellis*, vel *in vilibus*, ut ſupra, *viles nænias*. HEINSIUS.

(6) *Quæ videntur*] Non de ſolis fabulis, ſed & aliis generatim & per ſententiam loquitur. Quæ videntur, ait, non ſemper ea ſunt, videlicet quæ videntur, ſæpe meliora, ſæpe deteriora, quam primo intuitu comparent. *Quæ* & *ea* notant hic conditionem, naturamque. *Cic. in ep. ea noſtra ratio eſt.* i. e. talis, hujusmodi. SCHEFFERUS.

(7) *Decipit*] V. C. Pith. *deſpici*. HEINSIUS.

(8) *Frons prima*] Prima ſpecies, ut apparet, cum primum, & negligenter aſpicitur quidpiam. Sic *Fabius* & alii. SCHEFFER.

(9) *Rara mens*] Non obvia uniuscujusque mens, ſed provida & perſpicax, qualis eſſe ſolet rara. Similiter fere *Tacitus de Mor. Ger. cap.* 31. *rara cujusque audentia apud Cattos in conſenſum vertit, crinem barbamque ſubmittere*, &c. SCHEFFER.

(10) *Cura*] Scripſerim: *Q. i. condidit cor angulo.* Alludit ad fabulam de Momo accuſante Jovem, quòd pectus homini feneſtratum non indidiſſet, quo cordis ſecretum perſpici potuiſſet. MEURSIUS. Non audimus *Meurſium*, pro *cura*, *cor* ſcribentem. Curam enim eam hic intelligit, qua ſenſus animi abdunt occuluntque multi. Quorum inſtar eſſe poteſt *Tiberius*, *Tacito* non uno loco ſic deſcriptus. SCHEF. Leg. *quod interiore conditur curæ angulo.* HEINS.

(11) *Sine mercede*] Exiſtimat Rittersh. & Rigalt. (ut ex ejus Funere Paraſit. colligo) ad morem alludi puerilem, quem tangit etiam Plin. Ep. 2, 20. *Aſſem, inquit, para, & accipe auream fabulam.* Hoc amplius, tres demum fabulas redimi aſſe ſolitas, ex ejusdem verbis patet: *Sufficiunt duæ fabulæ; an ſcholaſtica lege tertiam neſcis?* PRASCHIUS. Intelligo, Phædrum noſtrum dicere, hoc præmii ſeſe lectori ſuo daturum, ut fabellam de muſtela & muribus ſit narraturus. Scio aliter ſenſiſſe Rittershuſium, & Rigaltium, ſed quare ab utroque diverſus abeam, nihil cauſæ eſſe puto ut pluribus exponam. FABER. *Rittershuſius* & *Rigaltius* exiſtimant, alludere ad conſuetudinem antiquam dandi aſſes

ci,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Fabellam [12] adjiciam de muſtela & muribus.
MUſtela, quum annis & ſenecta debilis,
Mures veloces non valeret adſequi,
[13] Involvit ſe farina, & obſcuro loco
[14] Abjecit negligenter. Mus, eſcam putans,
Adſiluit, [15] & compreſſus [16] occubuit neci.
Alter ſimiliter, [17] deinde periit tertius;
Ali-

i, qui narraſſet fabulam. Et huc quoque *Praſchius* inclinat. *Faber* ait dicere, hoc præmii ſeſe lectori daturum, ut fabellam de muſtela & muribus ſit narraturus. Sed cur præmii hic meminiſſe debeat, ego non intelligo. An enim ipſe præmium debebat lectori? pro illa ipſius auſcultatione vel lectione fortaſſis. At quid lector *Phædro* pro tanta utilitate? Quid? ſi *ſine mercede* idem Noſtro ſit, ac *gratis*, *fruſtra*. Ut ſit ſenſus, ne videar fruſtra dixiſſe, non intelligi a quovis, quid fabulis ſubſit eruditionis ſapientiæque, en vobis aliquam de muſtela & muribus, in qua poteſtis experiri vires veſtras, & oſtendere, quid innuat. Quod ſi deprehendetis, pro illa multiplici doctrina habebo mercedem à vobis, quia non poteritis non mihi agere gratias. Ita *ſine mercede*, proprie erit, ſine gratia, eo fere modo, quo Galli *ſans merci*. Sane etiam *Interpres Gallus* vertit *vainement*, hoc eſt, *fruſtra*. Suadet hanc interpretationem, quod in fabula ſequenti morale ab auctore non, ut ſolet alias, ſubjicitur. SCHEFFER.

(12) *Adjiciam*] Lege *adiciam*. HEINSIUS.

(13) *Involvit ſe*] Volvit ſe in farina, & volutando in ea, ſic opplevit exterius, ut tota farina videretur. SCHEF.

(14) *Abjecit*] Sc. *ſe*, eleganter, velut rem vilem, quam & iccirco, *abjectam* appellamus. *Abjicere ſe in herbam* dicit *Cicero in Or.* I. SCHEFF. Ovid. epiſt. 7. I. *Sic ubi fata vocant, udis abjectus in herbis, ad vada Mæandri concinit albus olor.* Propert. I. 14. I. *Tu licet abjectus Tiberina molliter unda.*

(15) *Compreſſus*] Mallet *Rittershuſius comprenſus*. Puto idem eſſe ac oppreſſus. *Cicero in Orat. Haruſp. Jam iſta ſerpens, quæ tum hic deliteſcit, tum ſe emergit, & fertur illuc, compreſſa atque illiſa morietur.* SCHEF. Lege, *at comprenſus*. HEINS.

(16) *Occubuit neci*] Rurſum ad *Virgilium* reſpexit, ut ſolet. Is enim ita *Lib.* 2. *Æn. v.* 62. *ſeu certæ occumbere morti.* Cæterum *Virgilius ex Ennio* deſumſit, uti *Servius* teſtatur. SCHEF.

(17) *Periit tertius*] Mendoſi ſunt hi duo tres verſus. Emaculo hoc modo:

Alter ſimiliter deinde periit, at tertius

[18] Aliquot ſecutis, venit & retorridus,
Qui ſæpe laqueos & [19] muſcipula effugerat,
Proculque inſidias cernens hoſtis callidi,
[20] Sic valeas, inquit, ut farina es, quæ [21] jaces.

FAB.

Alios venit ſecutus recte territus,
Quia ſæpe laqueos & muſcipula effugerat MEURS.

Sic optime Paris. Fuerat in aliis: *Periit & tertius*, quod quia non conveniebat numero, *Rittershuſius* emendarat, *perit & tertius.* FREINSHEMIUS. Lege, *Alter ſimiliter deinde perit, & tertius.* HEINSIUS.

(18) *Aliquot ſeculis venit*] Verſus ſuadet: *poſt ſæclis*, aliquot ſæclis poſt, ut, *Longo poſt tempore venit.* Sin legamus: *Aliquot advenit ſæclis*, erit ſimiliter dictum, ut illud Propertii: *Venturum paucis me tibi Luciferis*, paucis poſt Luciferis, ſeu diebus. Et Catull.

Cenabis bene mi Fabulle apud me
Paucis, ſi tibi DI *favent, diebus.* SCHOPPIUS.

Non facit ad ſtomachum meum ulla, quam legerim, emendatio. Quod ſi meo judicio res ſtaret, expungerem hunc verſum, ut qui videtur ex priori pullulaſſe, & legerem:

Alter ſimiliter, deinde venit & tertius,
Qui ſæpe laqueos & muſcipula effugerat. PRASCHIUS.

Ita locum integrum edidit *Rigaltius*, fruſtra occupatis omnibus in ejus reſtitutione, etiam nuperis ſcriptoribus. Quos inter *Urſinus* ſcribit; *aliquot venit ſepultis recte territus*, non inepte. *Retorridum Rigaltius*, ſic ait dici, ſicut apud *Horatium*, *recoctus ſcriba Lib. 2. ſat. 5.* Notatur vetulus, rugoſus ſenio, quomodo *retorridas plantas* macilentas, ſiccas, & contractas in rugas, *Columella* dixit *Lib. 3. cap. 12. Nimiam ſiccitatem deſtituere plantas dicit naturali alimento, aut in totum necare, aut ſcabras & retorridas facere.* Cæterum tales, uſu ipſo edocti, ſunt fere callidi. Vide *Gell. lib. 15. c. 30.* & quæ *Salmaſ.* in *Lampridii Commodum*, & *Severum* annotat. SCHEFFER. Columel. 13. 17. *arbor retorrida.* HEINSIUS.

(19) *Muſcipula*] Notari poteſt Muſcipulum, quod haud ſcio an alibi reperias, niſi in Theſauro Philoxeni. FABER. Non dubito, quin & ſic probati ſcriptores extulerint. Ita enim & apud *Apulejum* veterum verborum ſtudioſum, *decipula* leguntur. *Aſi. 5. 11.* Et in *Gloſſis Philoxeni*, *Muſcipulum* reperitur. SCHEFFER.

(20) *Sic valeas*] Id eſt, plane non valeas, ſicut nec farina es, quam eſſe te ſimulas. SCHOPPIUS. Id eſt, Male pereas. Exempli gratia, ſi tibi cum ſimulatore & inſido, quique tibi infenſus eſſet, ageres, poſſes dicere, Ita valeas ut mihi ex animo amicus

es,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

:s. Nota eſt ratio bene optandi, ɔrecandi, &c. qua nil frequenius apud Comicos. FABER. Eeganter, *valeas* velut intelligeɔat farinam non eſſe. Ita inſido ɔoſſes dicere, inquit *Faber*, ita valeas, ut mihi ex animo ami:us es. *Plautus Aulul* 4. 10. *Ita e amabit Jupiter, ut tu neſcis.* & *cap.* 3. 4. *Tu Ariſtophontes, de ne ut meruiſti, ita vale. Antoius apud Sueton. cap.*69. *ad Auguſt. Ita valeas, uti tu, hanc piſtolam cum leges, non inieris* &c. Quæ loca indicavit optimus *Gronovius*, SCHEFFER. Terent. Andr. 4. 2. *Valeant, qui inter nos diſcidium volunt.* Gruter. Inſcript. 710. 10. *Quisquis eum læſit, ſic cum ſuis valeat.*

(21) *Quæ jaces*] Reſpicit ſuperius *abjecit ſe*, quaſi diceret, ſimulas te jacere immobilem, farinæ inſtar; verum ſi accederem propius, fieres animata mobiliſque, meque arriperes. SCHEF. In V. C. eſt *laces.* Lege *ut farinæ mi places.* HEINSIUS.

(61) FAB. II.

Vulpes & Uva.

1 FAme coacta vulpis 2 alta in vinea
3 Uvam adpetebat ſummis ſaliens viribus:
Quam tangere ut non potuit, diſcedens ait:
Nondum matura eſt, nolo 4 acerbam ſumere.
Qui 5 facere quæ non poſſunt, verbis 6 elevant,

(1) *Fame coacta*] Qui vult, contendat hæc cum Gabr. fab. 18. Æſopo fab. 159. PRASC.

(2) *Alta in vinea*] *Vineam*, vites nominat; *alta* vinea eſt, ad perticas ligata & erecta. *Varro* 1. *de R. R. c.* 8. *Multæ ſpecies vineæ, aliæ enim humiles & ſine ridicis, ut in Hiſpania, aliæ ſublimes, ut quæ appellantur jugatæ*, ſublimis & jugata vinea *Varroni*; quæ hic *alta.* Niſi cenſeas, ſcripſiſſe *altam*, ac retuliſſe ad *uvam*, ut ſit alta uva, quæ in alto pendet. SCHEFFERUS.

(3) *Uvam appetebat*] Diſtinguendus hoc modo locus, *uvam appetebat; ſummis ſaliens viribus quam tangere* &c. HEINSIUS.

(4) *Acerbam*] Proprie. *Cicero de ſenect. Uva primo eſt peracerba.* SCHEFFERUS.

(5) *Facere quæ non poſſunt*] Hunc quoque locum ad *Phædri ambitionem* retuli in indice. Apparet enim contra eos vibrari hoc dictum, qui fabulas ejus elevabant verbis, quod facillimum eſt factu.

Μωμήσεταί τις ῥᾶον ἢ μιμήσεται. FREINS.

(6) *Elevant*] Levia & vilia

[7] Adſcribere hoc debebunt exemplum ſibi.

eſſe dicunt, contemnunt. SCHEF. V. ſup. ad fab. 49.

(7) *Adſcribere*] Verbum ex re numularia deſumptum. Solebant enim creditores ſolutam ſibi apud menſarium ſummam jubere tranſcribi in ſuas tabulas. Qua de re nonnihil egi in opuſculo de *Novis Tabulis* ante annos pluſculos. Et hoc proprie *adſcribere*, idemque eſt, ac accipere velut ex debito, & ſuum facere: eleganter. SCHEFFERUS.

(62) FAB. III.

Equus & Aper.

[1] EQuus [2] ſedare ſolitus [3] quo fuerat ſitim,
Dum ſeſe aper volutat, turbavit vadum.
Hinc orta lis eſt. Sonipes [4] iratus fero
Auxilium petiit hominis; quem dorſo [5] levans,
Rediit ad hoſtem. [6] Jactis hunc telis eques

Poſt-

(1) *Equus*] Hæc fabula, Æſopi non eſt, ſed Steſichori, qua olim adverſus Phalarin, tyrannum illum immanitate nobilem, præſtantiſſimus poëta uſus fuit, ut ex Ariſtotele diſcere eſt, II. Rhetoricorum cap. XX. locum ipſum legito; magnum enim operæ pretium fuerit. 1. Dicam obiter, initio capitis mendum eſſe, quod non vidit Ricobonus; ſed à me alibi corrigitur. Ceterum hanc fabulam paulo aliter narrant Steſichorus, Horatiusque, aliter Phædrus: ſed tamen in univerſum res eadem eſt. FABER.

(2) *Sedare*] Proprie. *Lucret. lib.* 5.

Ad ſedare ſitim fluvii fonteſque vocabant. SCHEFFER.

(3) *Quo*] Refertur ad ſequens *vadum*, pro *in quo*, omiſſa præpoſitione. Ordo verborum hic eſt: Aper dum ſeſe volutat, turbavit vadum, quo equus ſedare ſitim ſolitus fuerat. SCHEFFER.

(4) *Iratus fero*] Sic *Cornel. Att. c.* 17. *iraſci eis nefas duceret.* SCHEFFERUS.

(5) *Levans*] Tollens e terra, dum in ſe recipit ſeſſorem. SCHEF.

(6) *Jactis telis*] *Gronovius* ad hunc locum, *video mutaſſe Rigaltium: ad hoſtem lætus. Hunc &c. Non placet. Nam apud Tacitum legiſſe memini, teliſque non in vanum jactis, & jacere ſagittas.* SCHEFFERUS.

(7) Pre-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Poſtquam interfecit, ſic locutus traditur.
Lætor, tuliſſe auxilium me 7 precibus tuis;
Nam prædam cœpi, & didici, quam ſis utilis.
Atque ita coëgit frenos invitum pati.
Tum mœſtus ille: Parvæ vindictam rei
Dum quæro demens, ſervitutem repperi.
8 Hæc iracundos admonebit fabula,
9 Impune potius lædi, quam dedi alteri.

(7) *Precibus tuis*] Pro tibi precanti. SCHEFFERUS.

(8) *Hæc iracundos*] Οὕτω δὲ καὶ ὑμεῖς, inquit, apud Ariſtotelem Steſichorus, ὁρᾶτε μὴ τοὺς πολεμίους βουλόμενοι τιμωρήσασθαι, τ᾽ αὐτὸ πάθητε τῷ ἵππῳ, &c. FABER.

(9) *Impune potius lædi*] Ellipt. pro *potius eſſe*, i. e. melius, lædi *impune*, h. e. nulla ſequente pœna læſionem eam, elabente reo. SCHEFFERUS.

(63) FAB. IV.

Poëta.

PLus eſſe in uno ſæpe, quam 1 in turba, boni,
Narratione poſteris 2 tradam brevi.
Quidam 3 decedens tres 4 reliquit filias;
Unam formoſam, & 5 oculis venantem viros;

At

(1) *Quam in turba*] Nonne melius, *quam turba?* cum *in* antecedat. SCHEFFERUS.

(2) *Tradam*] Proprie, de ſcriptoribus. *Cic. de Cl. Or. Sapientem virum fuiſſe memoriæ traditum eſt.* SCHEFFERUS.

(3) *Decedens*] Proprie de mortuis lege naturali. SCHEFFER.

(4) *Reliquit*] Etiam hoc eſt inter propria. *Corn. Nep. Attic. c. 13. Domum habuit ab avunculo hæreditate relictam. Plaut. Aulul. Act. 3. ſc. 1. Agri reliquit ei non magnum modum. Cornel.* iterum *in Epam. c. 10. Male in eo conſulere patriæ, quod liberos non relinqueret.* SCHEFFERUS.

(5) *Oculis venantem viros*] Imitatione Plautina, ut notavit *Rittershuſius*, porro *venari* dicitur, quæ captat & vulnerat oculis. Quale genus locutionis & in Sacris reperitur, *V. Cant. c. 4.* SCHEF.

Vide

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

At alteram [6] lanificam, frugi & [7] ruſticam;
[8] Devotam vino tertiam, & [9] turpiſſimam.

Ha-

Vide Barth. adv. 35. cap. 8. & 43. cap. 21. Ovid. 1. Am. 253. *Quid tibi femineos cœtus venatibus aptos enumerem?*

(6) *Lanificam*] Sumſiſſe ex *Lucilio* videtur, qui ſic *Sat. 6. apud Non. Sororem lanificam dici ſiccam atque abſtemiam ubi audit.* SCHEFFERUS.

(7) *Ruſticam*] *Laborioſam.* Nam, ut Poſidippus ait, *ἐν ἀγροῖς κῃμάτων ἅλις.* Sic formica *ruſtica* dicitur, ſed contemtim, Fab. 80. ubi tamen aliam rationem aſſignamus. PRASCHIUS. Delenda eſt copula, vel poſt τὸ *frugi* repetenda. BUCHNERUS. Pace clariſſimi Viri dixerim, nihil mutandum. Duplex mulieris deſcriptio, quod fuerit *lanifica*, & quod *frugi ruſtica.* Sic enim conjungo, ſicut apud Cicer. Tuſ. 4, 16. *Hominem frugi omnia recte facere:* & 3, 8 *Græci frugi homines χρησίμους appellant.* FREINSHEMIUS. *Laborioſam* exponit *Praſchius.* Ego aliter intelligo hæc verba, quia ſequitur, *date lanificæ ruſticæ,* nec enim jungere ſic potuiſſet absque tautologia, ſi id voluiſſet, quod putabat *Praſchius.* Credo igitur, opponere ruſticam illi viros venanti oculis, id eſt elegantia morum, amabilitate vultus, compoſitione docta omnium membrorum allicienti viros. Et ſic eam intelligere, quæ ſit rudis & agreſtis, negligens illas artes, quibus ſtudent alias placere puellæ. Sic *ruſticos homines* vocat *Belon* apud *Curtium* 6. c. 11. quos auctor prius dixerat, *civilis habitus rudes. Virgil. Eccl. 2.*

Ruſticus es Coridon, nec munera curet Alexis. SCHEF.

Non puto hic per *ruſticam*, rudem & incultis moribus intelligi, ſed quod videtur Praſchius innuere, talem, quæ ruri ſolebat lanæ & telæ operam dare; nam veteres maxime in rure familiam ancillarum lanificarum habebant, quarum curam hæc filia frugi videtur ſuſcepiſſe, & hinc poſtea Mater Lanificæ agellos, pecora, villam & omne ruſticum inſtrumentum ſepoſuiſſe narratur, & Phædrus eam *lanificam ruſticam* vocat. Sic in l. 12. §. 5. & 6. & l. 16. ff de inſtr. & inſtr. leg. *lanificæ* quæ familiam ruſticam veſtiunt memorantur. Sic infra fab. 80. formica *ruſtica* dicitur, quæ ruri vitam agebat. Et Horat. 2. Sat. 6. 80. *Ruſticus Urbanum murem mus paupere fertur Accepiſſe cavo*, quem poſtea *agreſtem* vocat, ℣. 117. & ita patet, *ruſticam* non cum *frugi* conjungi debere, & melius legi, *at alteram lanificam, frugi & ruſticam.* Et ita Heinſius hunc locum legendum eſſe annotavit.

(8) *Devotam vino*] H. e. *deditam*, ut recte *Rittershuſius* (licet perperam ex *Virgil.* 1. *Æn.* quippe ubi aliud ſignificat,) oſten-

ſten-

Harum autem matrem fecit heredem ſenex,
[10] Sub conditione, totam ut [11] fortunam tribus
Æqualiter diſtribuat, ſed tali modo:
Ne data poſſideant aut [12] fruantur; [13] tum ſimul
Habere res deſierint, quas acceperint,
[14] Centena matri [15] conferant ſeſtertia.
Athenas rumor [16] implet. Mater ſedula
[17] Juriſperitos [18] conſulit; nemo [19] expedit,
Quo pacto non poſſideant, quod fuerat datum,
Fru-

ſtendit. *Varro* ſic *devotum animum alicui* dixit. Et *Tiberius apud Sueton. c. 67. Si quando de moribus meis devotoque vobis animo dubitaveritis. Cic. Tuſc. 3. devotus & donatus ſtudiis.* SCHEF.

(9) *Turpiſſimam*] Id eſt, *deformem*. V. ſup fab. 43.

(10) *Sub conditione*] Hac lege, hac limitatione. Formula propria juriſconſultorum. *Vide l. ſi quis ff. de Cond. cum l. ſeq. & aliis.* SCHEFFERUS.

(11) *Fortunam*] Rem familiarem, bona hæreditaria, in ſingulari, quod notandum. *Horat. 1. ep. 5.*

Quo mihi fortuna, ſi non conceditur uſus?

Sic enim cum pleriſque *MSS.* legendum atque exponendum eſſe locum hunc, vel ex hiſce Noſtri cenſeo, contra *Lambini* ſententiam, atque aliorum. *Apul. 3. Aſin. Præter tantam fortunæ copiam octo pedibus auctiores remeavimus.* Item poſt: *fortunam popularium inquirebamus.* SCHEF.

(12) *Fruantur*] *Frui data*, quarto caſu. *Plautus Aſin. 5. ſc. 1. Exorari poterit, ut ſinat ſeſe hanc frui.* Ita habent libri veteres, quod neſcio cur mutarint. *Cato de R R. c. 149. Pabulum frui occipito ex Kal. Sept.* SCHEFFERUS.

(13) *Tum ſimul*] *Tum* eſt *tunc*, & refertur ad *conferant.* SCHEFFERUS.

(14) *Centena*] Hoc eſt centum ſingulæ, quæ valent 2500. ſcutatos monetæ Italicæ vel 3000. Imper. Vide Cl. *Gronovium* in *De Seſtert.* feliciſſimi ingenii ac profundiſſimæ eruditionis opere. SCHEFFERUS.

(15) *Conferant*] Leg. *ut conferant.* HEINSIUS.

(16) *Implet*] Eleganter, ad exprimendam magnitudinem ejus, propter raritatem caſus. Sic *Ovid. Orbem gloria complet. Symmachus, æternam complebat nomine Romam.* SCHEFFERUS.

(17) *Juriſperitos*] Lege *juris peritos.* HEINSIUS.

(18) *Conſulit*] Proprie de peritis juris, unde & *conſulti* nominantur. *Cicero in Mur. de Jctis, & veſtrum illud LICET CONSULERE.* SCHEFFERUS.

(19) *Nemo expedit*] Ut *ſup. lib. 3. cap. 15. expedi quid feci.* SCHEFFERUS. Satyricum agere hic

[20] Fructumve capiant; deinde quæ [21] tulerint nihil,
Quanam ratione conferant pecuniam.
Poſtquam conſumpta eſt temporis longi mora,
Nec teſtamenti potuit [22] ſenſus colligi,
[23] Fidem advocavit, [24] jure neglecto, parens.
Se-

hic videtur: itidem ut Terent. Phorm. 2, 4. PRASCHIUS.

(20) *Fructumve*] Repetenda eſt negatio ex ſuperiori verſu. Quanquam ego mallem *fructum nec capiant*. SCHEF. *Fructum ſi.* V. C. Pith. HEINSIUS.

(21) *Tulerint*] Acceperint. *Plautus Merc. A. 2. ſc. 3. Quod poſces, feres.* SCHEFFER.

(22) *Senſus*] Vide de hac vocis hujus ſignificatione Cellarii curas poſteriores p. 88.

(23) *Fidem advocavit*] Id eſt, (locus enim dignus qui explicetur,) fide ſua uſa eſt mulier, & ut in teſtamento perſcriptum fuerat, ita fecit, ad priorem partem quod attinet, ut ſcilicet, *tribus æquabiliter diſtribueret*; conditionem autem appoſitam, *Sed tali modo ne. &c.* cum non videret quo pacto explicare poſſet, *Neglecto jure*, priori parti teſtamenti ſatisfecit. FABER. Sciendum enim, eorum quæ dubia ſunt, quædam ſolvi poſſe: hæc valent; quædam eſſe ejus generis, ut nulla ratione explicari queant: hæc habentur pro non ſcriptis. L. 2. De his quæ pro non ſcript. L. quo tutela 37. §. 3. de R. J. L. ſi quis 27. De reb. dub. Hæc Cujac. Præf. ad d. D. tit. de reb. dub. PRASCH. Eleganter & proprie uſurpat illud *advocare*. Advocantur enim, a quibus jus exquiritur. *Aſcon. de Divin. Advocatus dicitur, qui jus ſuggerit.* Cæterum quia, qui ſuggerere jus debuerant, non poterant id explicare, ideo hic *fidem* advocat. Intelligit autem fidem bonam, ex qua teſtamento ſtudet ſatisfacere, quando ex jure non poteſt. SCHEFFER.

(24) *Jure neglecto*] Fecit mulier, inquit *Faber*, quod priorem partem teſtamenti attinet, conditionem autem appoſitam, cum non videret, quo pacto explicare poſſet, *Neglecto jure*, priori parti ſatisfecit. Vult itaque, quantum video, intelligere de eo jure, ex quo talis conditio ſimul debuiſſet obſervari. At vero jus eſt nullum, quod ejusmodi conditionem obſervare jubet, quin imo, quæ non poſſunt ratione ulla explicari, ea pro non ſcriptis haberi, juriſperiti tradunt. Itaque cum ſic negligi jus, quod fuit nullum, non potuerit, *neglectum jus* de conſultis interpretor, quaſi Noſter diceret, non amplius curaſſe ipſos, nec exſpectaſſe diutius, ſi forte invenirent aliquid, ſed quod poſſet, id fide bona feciſſe. Ut ſit *jus* contrarium, præcedentis *Fidei*, hic poſitum ſicut *lib. 3. c. 1. ſervitus*, & alia ſimilia paſſim apud *Noſtrum*. Niſi malis per *jus* in-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

26 Seponit mœchæ veſtem, mundum muliebrem,
7 Lavationem argenteam, eunuchos, 28 glabros.
La-

telligere, quicquid ſtricte ex ſtamenti formula cuique debe-tur. Quomodo *Interpres Gal-s: La mere laiſſant ce qui étoit u droit & de l'ordonance du mort, contenta d'agir en cela de bonne y.* SCHEFFERUS.

(25) *Seponit*] Rigaltium in hædrum non videre contigit: d alibi legi, verſus hos disje-tos, ut putat, ſic ab ipſo in or-inem conjici:

Seponit mœchæ veſtem, mundum muliebrem,
Lavationem argenteam, eunuchos glabros,
Domum politam, delicatos hortulos,
Lanificæ agellos,

t ſic deinceps. Quam lectionem robat Demſterus ad Roſin. 1, 11. mprobat Meurſius ad h. l. cui os ſubſcribimus. Nam & mox equitur: *tradet luxuriæ domum*: uod de potrice dictum eſſe Phæ-trus dubitare nos non ſinit, dum ic eam inſuper περιφράζει, *vi-am quæ luxu trahit.* Ne de ni-nia in herciſcundo inæqualitate, leque conſuetudine & commo-litate convivandi in hortulis ac lomo dicam. PRASC.

(26) *Seponit mœchæ* &c.] Hic rerſus Hexameter Jambicus eſt. V. Barth. adv. 16. 14.

(27) *Lavationem argenteam*] Ad luxum hic refertur lavationis nſtrumentum. Videatur Gyrald. d Symb. Pyth. *Dextrum pedem prius induendum, ſiniſtrum vero prius lavandum.* Petr. Angelus Bargæus de Ædif. Urbis Romæ everſoribus p. 38. ſeq. In vet. Notis conjunguntur B. V. V. *Balnea, Vina, Venus.* PRASCHIUS.

Vas ingens lotioni deſtinatum, uti vult *Rigaltius*, adducto teſtimonio *Ulpiani ex leg. 25. ff. de Auro, argen.* ubi de mundo muliebri: *vaſa unguentaria & ſi qua ſimilia dici poſſunt, veluti lavatio, riſcus.* Quanquam lectionem hanc non omnes habeant libri, ſintque, qui *alabaſtriſcus* pro poſtremis vocibus ſubſtituant. Sane ſi res mei foret arbitrii, *lavationem argenteam* ego dicerem innuere, ſupellectilem omnem balnearem, ut ſtrigiles, guttos, urceolos, & id genus, maxime cum ſequatur ex oppoſito de inſtrumento ruſtico. Quanquam poſſit hoc intelligi etiam per vas illud velut principale. Citat ſane *concham, lavationem argenteam*, ex *Sidonio Rigaltius*, ſi fides eſt *Freinshemio*. Sed & ipſum *Ciceronem.* Ita accepit doctiſſimus *Gronovius lib. 9. fam. ep. 5.* ubi legitur: *ut lavatio parata ſit.* SCHEF.

(28) *Glabros*] Leves, imberbes, vide *Juvenal. Sat. 6.* SCHEF. Rectiſſime & ingenioſe, ut ſolet, Gudius *Eunuchos* a *Glabris* diſtinxit. Glabri autem maxime in deliciis erant luxurioſis. Senec. de brevit. vitæ c. 12. *quanta celeritate, ſigno dato, Glabri ad miniſteria*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Lanificæ agellos, pecora, villam, operarios,
Boves, [29] jumenta, & inſtrumentum ruſticum.
Potrici plenam antiquis [30] apothecam [31] cadis,
[32] Domum politam, & [33] delicatos hortulos.
Sic deſtinata dare cum vellet ſingulis,
Et approbaret populus, qui illas noverat,

Æſo-

ſteria diſcurrant. Gloſſ. ἁβρὸς glaber, delicatus, molliculus.

(29) *Jumenta*] Equos intelligit. Atque ſic a bovibus diſtinguit. *Columella* quoque *lib.* I. *c.* 6. *Non altius edita eſſe præſepia convenit, quam ut bos aut jumentum ſine incommodo ſtans veſci poſſit.* SCHEFFERUS.

(30) *Apothecam*] Cellam, ubi diſponebant, & cuſtodiebant cados. *Columella* dicto loco. *Apothecæ recte ſuperponentur his locis: unde plerunque fumus earum exorietur, quoniam vina celerius vetuſteſcunt.* SCHEFFERUS.

(31) *Cadis*] Cadus eſt vas vinarium ingens, capiens vini libras centum, vide *Pætum de Menſuris p. m.* 58. Cæterum *antiquis* addit, quia tales pretioſiores. Quo enim vetuſtius vinum, eo delicatius & melius. Hinc apud *Petronium* titulus amphoræ: *Falernum Opimianum annorum centum.* SCHEFFERUS.

(32) *Domum politam*] Rigaltius hunc verſum tranſponit. Non aſſentior. Et vis ſententiæ meæ fulcrum? Ecce, in ſequentibus, cùm Æſopus male data ex teſtamenti ſententia mutat.

Domum, & ornamenta, cum venuſtis hortulis,
Et vina vetera date lanificæ ruſticæ.

Nihil clarius, nihil certius: mutat Æſopus nihil in rebus, ſed alias iis tantum perſonas aſſignat. MEURSIUS. Perfectam abſolutamque omni ratione. Vide *Varronem lib.* I. *de R. R. c.* 2. *Plaut. Moſtel.* I. *ſc.* 2. *Feſtus, Omnes perfectiones antiqui politiones appellabant.* SCHEF.

(33) *Delicatos*] Non ſatis memini an olim apud Epigrammatarium legerim *delicatum nemus*; ſed ad hoc ſcio, legiſſe me apud Ciceronem in Verr. *delicatiſſimum littus*, & apud Plinium Secundum, *Anio delicatiſſimus amnium* lib. VIII. Epiſtola XVII. quæ ſane digniſſima eſt quam legas. FABER. Ut *littus delicatum* apud *Cicer. in Verr.* & *amnis delicatus* apud *Plinium* 8. *ep.* 17. quemadmodum *Faber* notat. Sed & *domum delicatam* dixit *Seneca in Hippol.* Mox *venuſtos* reddit. SCHEFFERUS. *Delicatum* dici omne quod pretioſum, molle, nitidum, ad pompam & oſtentationem compoſitum eſt, recte docuit Vir Ampliſ. Cuperus Obſer. I. c. 3. Sic apud Petron. c. 33. *Notavique rem omnium delicatiſſimam.*

(34) O

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Æſopus media ſubito in turba conſtitit:
[34] O ſi maneret condito ſenſus patri,
Quam graviter ferret, quod [35] voluntatem ſuam
nterpretari non [36] potuiſſent Attici!
Rogatus deinde, [37] ſolvit errorem omnium.
Domum & ornamenta, cum venuſtis hortulis,
Et vina vetera date lanificæ ruſticæ.
Veſtem, uniones, pediſſequos, & cætera
lli adſignate, vitam quæ luxu [38] trahit.
[39] Agros, vites, & pecora cum paſtoribus

Do-

(34) *O ſi maneret*] H. e. ſu-ereſſet, ſuperaret. Virgil. Æn. 2.

Inſula dives opum, Priami dum regna manebant.

t paulo poſt:

Trojaque nunc ſtares, Priamique arx alta maneres.

dhuc Lib. 4.

- - quid ſi non arva aliena domosque
Ignotas peteres, & Troja antiqua maneret?

icero de LL. 1, 1. *Si manet illa uercus, hæc eſt profecto.* Quintil. nſt. Orat. 3, 1. de M. Antonio: *Iamque hoc ſolum opus ejus, atue id imperfectum, manet.* PRAS. leganter de defuncto, quippe ui ante habuerit. Si, inquit, oſſet conditus ſepultusqve nunc idere, quam male vos intel-igatis ejus voluntatem. Atque ic *Virgilius* ſæpiſſime. Ut *lib.* . *Æn. ſi Troja antiqua maneret.* CHEFFERUS.

(35) *Voluntatem*] Optime de eſtamento, quia eſt voluntas ul-ima. *Plin. 2 ep. 16. legem mihi lixi, ut defunctorum voluntates, etiamſi jure deficerentur, quaſi perfectas tuerer.* SCHEFFER.

(36) *Potuiſſent*] Puto plane ſcripſiſſe Noſtrum *pot' eſſent*, pro *poſſent*, exemplo *Plauti*, *Terentii*, & *aliorum*. SCHEF.

(36) *Suam*] Pro *ejus*. *Cicero 4. Philip. Quod autem erat præſidium ſalutis libertatisque veſtræ, ſi C. Cæſaris fortisſimorumque ſui patris militum exercitus non fuiſſet.* Contra *Cornel.* *ejus* dixit pro *ſuus* *Themiſt. cap. 8. Hic cum propter multas ejus virtutes magna cum dignitate viveret.* Atque ſic hæc crebro permutantur. Vid. *Voſſ. de Conſtr. c. 56.* SCHEF.

(37) *Solvit*] Eleganter, quia eo tenebantur, velut vincti, ſic *ſolvere metum*, *Virgilius* uſurpavit. SCHEF.

(38) *Trahit*] Valde eleganter, velut reluctantem & invitam, quando vita ebriorum morti eſt ſimilior, quam vitæ Ita *ſenium trahere luctu* apud *Claudianum* eſt in 3. *de raptu.* SCHEF. Vide ſup. fab. 21.

(39) *Agros & vites*] Lege, *agros avitos*

O

Donate mœchæ. Nulla poterit [40] perpeti,
Ut moribus quid [41] teneat alienum ſuis.
Deformis cultum vendet, ut [42] vinum paret.
[43] Agros abjiciet mœcha, ut ornatum [44] paret,

A

avitos & pecora. Liv. 2. 23. *Agro paterno avitoque ſe exuiſſe.* Flor. 3. 15. de Graccho. *Qui cum pari tumultu & terrore plebem in avitos agros arceſſeret.* Columel. præfat. de Cincinnato. *Ad quatuor jugerum avitum hærediolum rediit*, vel legi poteſt, *agros, vineta & pecora:* Sic agros ſuos a vineis diſtinguit *Auſonius de villa ſua.* V. C. Pith. habet, *agros utiles.* HEINSIUS.

(40) *Perpeti*] Terent. Heaut. 4, 4, 13. *Non poſſum pati, quin tibi caput demulceam.* Hæc monſtrant, quemadmodum ſupplenda ſit ἔλλειψις in trito loquendi genere, *Non poſſum quin hoc faciam.* PRASCHIUS. Ferre, ſuſtinere, id agere, eleganter, ad ſignandam difficultatem faciendi ejus, quod ingenio repugnat. SCHEFFERUS.

(41) *Teneat*] Retineat. SCHEF. *Tenere*, hic eſt quod ſupra *poſſidere* dixit, exempla apud Ciceronem & JCtos obvia. V. *l.* 15. *ff. de his, quæ ut indig. auf. l.* 18. *ff. de acceptil.*

(42) *Vinum paret*] De hoc loco ſic *Gronovius* ad me: *lego, ut vinum petat. Suet. Claud.* 40. *Deſcripſitque abundantiam veterum tabernarum, unde ſolitus eſſet vinum olim & ipſe petere.* Rectiſſime, nam ſequitur mox *ornatum paret*, ingrata repetitione. SCHEF.

(43) *Agros abjiciet*] Vili pretio vendet; itidem ferme Terentius de pſaltria, quam adoleſcens, ut oblectaret ætatulam ſuam, mercatus fuerat,

Quæ, quantum poteſt,
Aliquo abjicienda eſt, ſi non pretio, gratiis. FABER.

Sic M. Tullius *ædificationem* dixit *abjicere.* Dares Phryg. de Exc. Troi. *Hector muliebria verba abjicit.* Quæ ſi cogitaſſet Mynſingerus, forte non ſcrupulum ipſi injeciſſent verba §. 47. Inſt. de R. D. *quod dominus ea mente abjecerit.* Ad quæ ita commentatur *argumento hujus verbi* (abjecerit) *videtur hoc de rebus tantum mobilibus, quæ abjici poſſunt, intelligendum eſſe: verius tamen eſt, res ſolo quoque hærentes, & quæ immobiles habentur, pro derelicto fieri.* PRASCHIUS. *Faber* optime hoc loco: *abjiciet*, vili pretio vendet; itidem ferme *Terentius* de pſaltria, quam adoleſcens, ut oblectaret ætatulam ſuam, mercatus fuerat.

--- *Quæ quantum poteſt,*
Aliquo abjicienda eſt, ſi non pretio, gratiis.

Hæc *Faber* optime, ut dixi. Alii aliter, ſed fruſtra. Nam & *Plautus* ita in *Moſtellaria Act.* 3. *ſc.* 3.

Nun-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

At illa gaudens pecore & lanæ dedita,
Quacunque ſumma tradet 45 luxuriæ domum.

Sic

Nunquam edepol me ſcio vidiſſe uſquam abjectas ædes, niſi modo haſce. Ubi ſimul conſule Clariſſ. *Gronovium.* SCHEF. Vid.Gronov. Obſ. 3. 21. Seneca de benef. cap. 11. *Recipe, non deſidero, meo contentus ſum. Interim non reddere tantùm libet quod acceperis, ſed abjicere.*

(44) *Paret*] Comparet ſibi pecunia, emat. Ita *Cic. in ep. ad Att. Cogito trans Tiberim hortos aliquos parare*; & in *Or. pro Flacco: Si tam te Craſſi agri delectabant, hic alicubi in Cruſtumino, aut in Capenati paraviſſes. Plautus* addit *pretio parare.* SCHEF.

(45) *Luxuriæ domum*] *Domus luxuriæ*, pro ea, quæ inſtructa eſt ad luxum, quæ dedita, & conſecrata velut eſt luxuriæ. Quomodo *Plautus in Caſin. 2. ſc. 1. ſtabulum nequitiæ*, in *Trin. 2. ſc. 2. hoſpitium calamitatis. Cicero in de Leg. Agr. domicilium ſuperbiæ, & Cornel. Nepos vita Attic. cap. 3. domicilium imperii* uſurpant. Ad eundem modum *domum luctus, domum precationis* dixit *vetus Bibliorum Interpres.* Hæc ſcripſeram, cum nob. *Dn. Heinſius* ſignificat legendum ſibi videri *licituris domum. Liceri*, eſſe pretium pro re venali offerre, idque verbum, ut parum intellectum, paſſim corrupiſſe inſcios librarios. Quod eſt valde veriſimile; niſi putemus, illud *Luxuriæ* non mutandum, quia velut cauſam continet, cur, cum omnino ædes aliquas debuerit habere, illas vendere voluerit, nempe quia vidit, luxui ſervire potius, quam habitationi. SCHEFFERUS. Conjecturam, quam cum Scheffero, Nobil. Heinſius olim communicaverat, in libro ſuo induxit, ita ut videatur poſtea ſententiam mutaſſe, adſcripſit vero locum Cic. 2. Agraria. *Capuæ in domicilium ſuperbiæ, atque in ſedibus luxuriæ collocaſſet*, & Liv. 23. 8. *luxurioſa domus.* Non recte autem videtur Gudius vocem *Luxuriæ* hic dativo caſu accipere, & explicare per *luxurioſos*, nam *domus luxuriæ*, eſt ea, ut recte Schefferus interpretatur, quæ ad luxum & magnificentiam eſt inſtructa; ſic de domo Ageſilai C. Nepos c. 7. *Quam qui intrarat nullum ſignum libidinis, nullum luxuriæ videre poterat.* Et Ovid. 6. Faſt. 644. de domo Cæſaris ſive Juliæ: *Hæc æquata ſolo eſt, nullo ſub crimine regni, ſed quia luxuriâ viſa nocere ſuâ.* Et ita Curtius 3. 11. 20. *Ingens auri argentique pondus, non belli ſed luxuriæ apparatum*; vocat & Juſtin. 2. 14. *Græcos, diviſo inter ſe auro Perſico, divitiarum Luxuria cepit.* Ex quibus omnibus patet, *Luxuriam* Latinis proprie dici, nimium & profuſum ſumptum, & ut Nonius explicat, *contra pudorem & ſupra modum profuſio.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Sic nulla poſſidebit, quod fuerit datum,
Et [46] dictam matri conferent pecuniam,
Ex pretio rerum, quas vendiderint ſingulæ.
Ita quod multorum fugit imprudentiam,
Unius hominis repperit ſolertia.

Quod & ex lib. 9. cap. 1. Valerii Maximi apparet, qui ei *libidinem* comitem facit, ut & Terent. Heaut. 5. 1. *Ut illius animum, qui nunc Luxuria & laſcivia diffluit, retundam.* Et ſupra C. Nep. loco laudato.

(46) *Et dictam*] Præſc ptam, conſtitutam ſummam. T rent. *dotem dicere* ait, Heaut. 1, 64. & 69. PRASCHIUS. *Et ctam* V. C. Pith. HEINSIUS.

(64) FAB. V.

Pugna Murium & Muſtelarum.

QUum victi mures muſtelarum exercitu
(Hiſtoria quorum [1] in tabernis pingitur)
Fugerent, & artos circum [2] trepidarent [3] cavos;
Ægr

(1) *In tabernis*] Ex conſuetudine. Vide quæ ſcribo in opuſculo *de Pictoria cap.* 4. Mallet autem *Neveletus* legere: *Hiſtoria nunc quorum in tabernis pingitur. Heinſius*, *Hiſtoria quorum hæc &c.* SCHEFFERUS. Legit, *hiſtoria eorum ut in tabernis pingitur*, Salmaſ. de uſur. p. 350. Vel lege, *hiſtoria quorum & in tabernis pingitur.* HEINSIUS. Sic in tabernarum librariarum poſtibus, nomina ſcriptorum venalium, ſcribebantur. Martial. 1. ep. 118.

Contra Cæſaris eſt forum taberna,
Scriptis poſtibus hinc & inde totis
Omnes ut cito perlegas poëtas.

(2) *Trepidarent*] Pro ἔτρεσα (id eſt expaverunt) accepit Rigaltius; Miror; nam ionge ali vis eſt in τῷ trepidare. Quipp vel Servio teſte Feſtinare eſt: qui enim illud Virgilii, *dum trepi dant alæ?* ſed piget iſthæc refellere ex Livio, Saluſtio, &c. FABER Non eſt *expaveſcerent*, aut *paverent*, ut vult *Rigaltius*, ſed per *ſollicitudinem feſtinarent intrare*, ut recte notat *Faber*, *Servio* auctore. SCHEF.

(3) *Cavos*] *Cava* dixit *Cato de R.R. c.* 128. Hæc murium domicilia. Sed *cavos* uſurpavit & *Varro lib. 3. c. 15.* ubi de gliribus agit. Vi-

Egre 4 recepti, tamen evaſerunt necem.
Duces eorum, qui capitibus cornua
ſuis 6 ligarant, ut 7 conſpicuum in prœlio
Haberent ſignum, quod ſequerentur, milites,
Hæſere in portis, ſuntque capti ab hoſtibus;
Quos 9 immolatos victor avidis dentibus,

Ca-

idetur *Noſter* in animo habuiſſe ud *Horatii lib.* 1. *cap.* 7. ubi mu- ela ad vulpem:

Macra cavum repetes arctum,
quem macra ſubiſti. SCHEF.

(4) *Recepti*] Sc. *cavis*. Ut *Virg.* *Æneid. ne recipi portis, aut duci mœnia poſſit.* De loco tuto uſur- itur, unde quoque *receptaculo- um* nomen. SCHEF.

(5) *Duces eorum*] Lege, *duces horum.* HEINSIUS.

(6) *Ligarant*] Pro *alligarant*, it *ligarant in capitibus.* SCHEF.

(7) *Conſpicuum*] Ut eſſent τισημότεροι. Ita brevius Æſo- us fab. 246. Tale ſignum in Ju- o Cæſare fuit *color veſtitus*, pur- ureus ſcilicet, ut ipſe prodit B. . 7, 88. PRASC. Non teſſe- am, ut putat *Rittershuſius*, ſed otam, qua duces a gregariis di- ernerent. Sic enim ſolebant, ut ocet *Veget.* 2. *cap.* 13. *Antiqui nturiones bellicoſos loricatos, ansſumptis caſſidum criſtis, ut acilius noſcerentur, ſingulas uſſerunt gubernare centurias.* Et . 16. *Centuriones habebant galeas erreas, ſed transverſis & argen- atis criſtis, ut facilius agnoſce- entur.* Inde *inſigniti milites* hi ales, apud *Varronem*. Neque no- vum, quod de cornibus *Noſter* ha- bet. De *Pyrrho* rege *Plutarchus*, *agnitus fuit ab eximia criſta & a cornibus hircinis.* De *Nabide Silius Lib.* 25.

Caſſide cornigeræ dependens in-
fula - -

Adde quod in opere eruditiſſimo *de unicornu cap.* 1. obſervavit Vir clariſſimus, veterique amicitia conjunctiſſimus mihi Dn. *Thomas Bartholinus.* Locum, ſic, nec aliter, accipiendum vel id arguit, quia ſubditur, *quod ſequerentur milites.* Nam teſſeram non ſequuntur, ſed obſervant, ut a ſuis hoſtes dignoſcant. SCHEF.

(8) *Hæſere*] Pro *obhæſere*, ob amplitudinem cornuum. SCHEF.

(9) *Immolatos &c.*] Hic & alter verſus grandioris ſpiritus ſunt & majeſtatis tragicæ; cujus generis verſus cum humiliori charactere intermiſcentur, nulla res eſt quæ ad ridiculum faciat magis. Plautus in ea re aliquando mirabiliter nugatur: Horatius quoque in Satyris & Epiſtolis eadem arte ſæpe uſus fuit. Hujus generis eſt apud Terentium:

Qui templa cœli ſumma ſonitu
concutit.

Ibi enim nebulo quidam ob ereptam puellæ virginitatem ovans, Jovem illum Opt. Max. in tegu-

 las

[10] Capacis alvi merſit tartareo ſpecu. I
Quemcunque populum triſtis eventus [11] premit
Periclitatur [12] magnitudo principum,
[13] Minuta plebes [14] facili præſidio latet.

las granditate carminis devocat. FABER. Grandius, ut augeret riſum in humili hac re, uti bene *Faber* obſervat. Manet autem in ſimilitudine. Solebant nempe victimas poſt victoriam offerre Diis. Vide *Heliod. Æth. lib.* 10. SCHEFFERUS.

(10) *Capacis alvi*] Quod *barathrum* aliis. In Anonymi fab. 21. clamant ranæ: *Nos ſepelit venter.* PRASC. Ita poëtica exaggeratione Virg. 9. Æneid. 700. dixit *reddit ſpecus atri vulneris undam ſpumantem*, teſte Servio. Et Silius Italicus Virgilium imitatus lib. 6, 276. *Tabificam ſpirat ſaniem ſpecus ultima.*

(11) *Premit*] *Heinſius* pro hoc, ut inſolentiori, ſcribit *premat.* SCHEFFERUS.

(12) *Magnitudo*] Eleganter tum, ait, cum premit, pericl tari ſolent principes, propter ſuar magnitudinem. SCHEF.

(13) *Minuta plebes*] Miro veteres technicos, & Rittershu ſium ipſum exiſtimare in nomi ne *plebes* pro *plebs* eſſe archaï ſmum, cum certum ſit Liviun nunquam aliter locutum; ut ne Saluſtium, nec ejus imitatoren Tacitum. FABER. Petron. Fragm Trag. *Itaque populus minutu laborat.*

(14) *Facili præſidio*] Quia fa cile præſidium aliquod invenit Ita *facilis vindicta Lib.* 1. *cap.* 30 SCHEFFERUS.

FAB. VI.

Poëta.

TU qui [1] naſute ſcripta [2] deſtringis mea,
Et hoc jocorum legere faſtidis genus,
[3] Parva libellum [4] ſuſtine patientia,

Seve-

(1) *Naſute*] Ordo: *tu naſute, qui diſtringis* &c. Itaque non adverbium eſt, ſed nomen, fruſtra *Rittershuſio* ambigente. *Naſutus*, qui ſagacius aliis ſe putat hominum errores vitiaque odorari. SCHEFFERUS.

(2) *Diſtringis*] Recte *N. Heinſius deſtringis.* SCHEF. V. Illuſtr. Virum Cuper. Obſerv. 4. c. 5.

(3) *Parva*] Id eſt, *brevi*, ut jam docuit *Rigalt. Urſinus* corrigit *parum libellam ſuſtine*, aitque

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Severitatem frontis dum placo tuæ,
5 Et in cothurnis prodit Æſopus novis.
Utinam 6 nec unquam 7 Pelii nemoris jugo
Pinus bipenni concidiſſet Theſſala;
Nec ad 8 profeſſæ mortis 9 audacem viam
Fabricaſſet 10 Argus opere Palladio ratem,

In-

que genus eſſe locutionis proverbialis. Non placet. SCHEF.

(4) *Suſtine*] Tene, non abice ſtatim faſtidio quodam tam minutæ ſcriptionis. SCHEF.

(5) *Et in cothurnis*] *Meurſius*, *n, in cothurnis*. Fruſtra. Expecta, ait, non abjice libellum donec te placem, & *Æſopus* prodeat in cothurnis, id eſt, donec novo & tragœdiæ convenienti ſermone utentem eum audias, id quod vocat *novum*, quia inuſitatum *Æſopo*, fabuliſque ejus. *Ovid.* 1. *Triſt.*

Et dedimus tragicis ſcriptum regale cothurnis,
Quæque gravis debet verba cothurnus habet. SCHEF.

Meurſii conjecturam tamen Heinſius & Gudius recipiendam cenſuerunt.

(6) *Nec unquam*] Puto veteres ſcripſiſſe junctim, ſicut *necubi*, *necunde* & ſimilia. *Nec* hic idem, ac *non*, ut ſæpe apud *Virg.* Simulat autem, ſe ſcripturum tragœdiam, & joco hoc velut exordium facit, quomodo *Ennius* in translatione *Euripidis Medeæ*. Vide *Fabium* 5. *Inſt. c.* 10. SCHEF.

(7) *Pelei nemoris*] Lege *Pelii in nemoris jugo*. Ennius: *Utinam ne in nemore Pelio.* Catull. *Quorum poſt abitum princeps e vertice Pelii.* HEINSIUS. *Heinſius*: *Pelii in nemoris*, quia ſic & *Euripides* & *Ennius*: *utinam ne in nemore Pelio*: Optime, nam *Pelei*, parentis nomen eſt. SCHEF.

(8) *Profeſſæ mortis*] Sic ob certitudinem periculi loquitur, quaſi palam teſtarentur ſe ambulare ad mortem, qui navigant. *Senec. M d. Profeſſa produnt odia.* SCHEFFERUS. Ovid. 3. Amor. 14. *Solaque famoſam culpa profeſſa facit.* Sic apud Apulej. Apolog. I. legi debet: *Paupertas Philoſophiæ vernacula, eſt frugi, ſobria, parvo potens, æmula laudis, adverſa divitiis, profeſſa, habitu ſecura* &c. cum in vulgatis nullo ſenſu, legatur *adverſum divitias poſſeſſa.*

(9) *Audacem viam*] Ad imitationem Ovidii de Dædalo. 2. Art. Am. 22. *Audacem pennis repperit ille viam.*

(10) *Argus*] Naupegus. Vide *Val. Flacc. Lib.* 1. *Hyginus fab.* 14. *Dux Jaſon regnavit. Faber Argus Danai filius.* SCHEF.

(10) *Opere Palladio*] Quæ fingitur ipſa dejeciſſe arbores ad eam neceſſarias, ut jam *Rittershuſius*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

11 Inhoſpitalis 12 prima quæ Ponti ſinus 1
P

huſius docuit ex *Claudiano.* Et conſentit *Calliſtratus* in imagine *Æſculapii.* SCHEF.

(11) *Inhoſpitalis*] Proprie, nam olim *Axenus* appellabatur, qui deinde *Euxinus* eſt dictus, propter crebra latrocinia: vide *Geogr.* SCHEF. Proprie, neque ſine reſpectu ad priſcam appellationem; quippe olim *ἄξενος* dicebatur. Pindarus in Pythionicis:

- - - Επ' Ἀξείνȣ [Πόντȣ]
Στόμα πεμπόμενοι ἤλυθον. --

Lucianus in Toxari: *Μήτε προσηγορίαν* [τοῦ Πόντου] *καταδείσαντες, ὅτι Ἄξενος ἐκαλεῖτο, οἷα, οἶμαι, ἀγρίων ἐθνῶν περιοικούντων.* Sed facere non poſſum quin & locum alium ex Ovidio afferam; quod equidem facerem minus, ni mihi perſuaſum foret gratificaturum eſſe me Naſonis Manibus. Quid velim, jam ſcies, audi modo. Locus eſt in extrema Elegia XIII. lib. III quæ ſane perquam eſt elegans, & ingenioſa, ſi qua ejus ſcriptoris alia eſt. Alloquitur autem natalem ſuum, rogatque ne ad ſeſe redeat, quamdiu in regione Pontica morabitur:

Si tamen eſt aliquid nobis hac luce (die natali ſcil.) *petendum,*
In loca ne redeas amplius iſta precor.
Dum me terrarum pars pæne noviſſima Ponti
Euxinus falſo nomine dictus habet.

Hæc legunt omnes puerique ſ nesque: hæc probant omne quæ tamen corruptiſſima eſſe jure videor poſſe contendere: nai quid iſtuc, *pars noviſſima terra rum Ponti?* videlicet in tertio ve ſu legendum:

Dum me terrarum pars pæne no viſſima, Pontus,
Euxinus falſo nomine dictu habet.

Non temere ait Pontum Euxinun eſſe pæne noviſſimam parten terrarum: cum veterum quidam ut cuivis qui vel prima tantui elementa *τῶν γεωγραφικῶν* le git, notum eſt, non longe Ponto Euxino Oceanum Borea lem eſſe, & mare Hyrcanum eju ſinum exiſtimarint. At imperiti qui nobis hunc locum corruperunt, credidere, loqui Ovidium de parte noviſſima Ponti, in quam ſcilicet relegatus fuerat: quod ita ineptum ridiculumque eſt, ut alium quærendum eſſe exiſtimem, qui nugatoria illa capita refellat: nam mihi alio properandum eſt. FABER.

(12) *Prima*] *Prima Deûm magnis canimus freta pervia nautis;* ut orditur epos ſuum Val. Flaccus, quod explicat Giſan. Ind. Lucr. voc. *prima.* Ovid. Met. lib. 6. fin.

Vellera cum Minyis nitido radiantia villo
Per mare non notum prima petiere carina.

Idem tamen in deſcriptione diluvii navigiorum, ut rei uſitatiſſimæ,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

'atefecit, in perniciem Grajûm & Barbarûm.
Namque & ſuperbi luget Æetæ domus,
Et regna Peliæ ſcelere Medeæ [13] jacent,
Quæ ſævum ingenium variis [14] involvens modis,
llic per artus fratris [15] explicuit fugam,
Hic cæde [16] patris Peliadum [17] infecit manus.
Quid tibi videtur? Hoc quoque inſulſum eſt, ais,
'alſoque dictum; longe quia [18] vetuſtior
Ægea

mæ, meminit. Et Phædrus in ac Digreſſione Minois exemlum opponit. Quæ ſic conciari poſſunt verbis Voſſii Inſt.)rat. Lib. v. cap. 11. ſect. 7. *ed pro Poëta dixerit aliquis, non uidem* primam *fuiſſe navem, atamen primam* navem longam, *oc eſt, ut vulgo loquuntur, priiam galêam, galeonem, aut ga'idam. Hoc nos docet Plin. Lib. II.H.N.* 56. Longa, *inquit*, nave aſonem primum navigaſſe, Phiſtephanus auctor eſt. PRASC.

(13) *Jacent*] Everſa ſcil. Ita *enec. Agam. v.*170. *de Troja. Traiſti jacens pares Micenas.* SCHEF.

(14) *Involvens modis*] Oclens, tegens; eleganter. Imiando *Virgilium qui 6. Æneid.*

Obſcuris vera involvens - -

a *involutos fraudibus* dicit *Tacius An.* 16. *cap.*32. unde quoque ob. *Heinſius* pro *modis, dolis* ſcriit apud Noſtrum. Cum præſerm apud *Apollonium* πολυκερδὴς inc appelletur. SCHEF. Lege, *ariis evolvens dolis.* Sic apud Oidium Medea: *Neve doli ceſſent.* HEINSIUS.

(15) *Explicuit*] Eleganter in eſpectu ad oppoſitum *involvens*, uſurpatur in re ardua, ex qua non niſi conſilio ſingulari datur elabi. *Cic. pro Pomp. Siciliam undique cinctam periculis, celeritate conſilii explicavit.* Nempe cum *Medea* fugeret, inſequebatur eam cum *Jaſone* pater *Æetes*, imminenti ergo, & jam capturo, per membra diſſecti fratris objecit partes, ut dum ſingula colligit, ipſa interea tempus haberet elabendi. Atque hoc eſt *explicare iter per artus fratris.* SCHEF.

(16) *Patris*] Forte *patria.* HEIN.

(17) *Infecit*] Dum perſuadet ipſis, reddituras ita eum juvenem. Nota eſt fabula, deſcripta *Ovidio lib.* 7. *Met.* 5. ordo: *infecit manus Peliadum, cæde patris.* SCHEFFERUS.

(18) *Vetuſtior*] *Minos, eorum quos auditu cognovimus antiquiſſimus, claſſem comparavit* &c. Thucyd. 1, 1, 17. Adde Strabon. lib. X. Ariſtot. Polit. 2, 10. Pauſan. lib. I. Nic. Damaſcenum in Excerptis ab Valeſio editis. Euſeb. num. DCCLXV. Cedrenum, Reineccium in Regno Cretenſi, Bœclerum in Minoë. Sed quomodo dici poteſt longe vetuſtior; ſi verum putabitur, quod ex Cli-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Clidemo ſcripſit Plutarch. in Theſeo cap. XVII. *Decretum fuiſſe Græcis commune, ne quo navigaret triremis ulla, quæ plus quinque viris caperet, ſed ſolus navis Argus dux circumveheretur Jaſon, ad latrocinia mari ſummovenda. Quum Dædalus autem navigio perfugiſſet Athenas, Minoa qui præter decreta perſequebatur eum longis navibus, in Siciliam tempeſtate ejectum, vitæ ibi finem feciſſe.* Nimirum ante Trojana tempora vix quidquam eſt in Hiſtoria Græca ſatis certum. FREINS. Sane vetuſtior quibusdam viſus eſt, ſed quî pote, cum conſtet ex Diodoro, Hygino, Apollodoro, aliis, Theſeum una cum Jaſone Colchos eſſe profectum? At idem Theſeus cum eſſet in flore ætatis miſſus eſt in Cretam, aut, ut alii volunt, ultro ivit. Erat autem tertius tributi perſolvendi annus, ut annotavit Plutarchus. Quî ergo fieri poſſit ut ille Minos multo antiquior ſit Argonautis? At tandem, inquies, tandem, Jaſone antiquior eſt Minos. Sane, inquam, bene: ſed non ille ipſe quem tu rêre. Duo namque hujus nominis olim in Creta regnarunt: alter Jovis filius, alter nepos. Ille ſuperior inſignis fama juſtitiæ fuit, unde & apud Orcum judex eſſe credebatur: alter autem crudele illud & inhumanum tributum Athenienſibus impoſuit, quod diligenter obſervandum fuerat. Erit itaque *ἀνιςορησία* Phædri: (nam hanc moroſi lectoris objectionem ut veram admittit) quam tamen, qui æquus fuerit, ei condonaverit, ubi didicerit Platonem qu que duobus locis eundem err rem erraſſe in dialogo, cui M nos nomen eſt. Quin & Pluta chus utrumque confudit, quan vis verum inaudiſſet. Nam inſi larium quorundam meminit (locus eſt in Theſeo,) qui duo fuiſſe Minoas prædicabant; quibus admonitus, in viam re dire debebat. Diodorus auten alterum ab altero recte diſtin xit pag. CCLXIII. editionis Ro domannianæ. Sed, inquies, iden Diodorus lib. V. aliter ſcribit: fa teor, ſed ibi rem ex tradition Cretenſium narrat, non autem ex ſuo judicio. Eum legito, ſi vacat; nam tam prolixas ῥήσει huc transferre operoſius eſſet, & locum oſtendiſſe ſat eſt. Sed ecce tibi aliud non minori cura obſervandum: Argonautas videlicet omnium primos navibus uſos, & primos in Colchicam penetraſſe, falſum eſt. Qui tandem? inquies; Æetes Corinthius erat, & in eas oras una cum filia Medea ſeſe contulerat. Teſtis mihi in eam rem eſt Eumelus, hiſtoricus poëta. Eſt autem antiquiſſimus ſcriptor, & Homero æqualis. Nam haud dubie floruit Homerus, quidquid vulgo dicatur, circa tempora Romæ naſcentis: At Eumelus circa nonam Olympiadem (alii circa tertiam) uti ex Clemente Alexandrino conſtat: unde vix eſt ut ſtare poſſit quod dixit vir doctiſſimus & infinitæ prope lectionis Voſſius, Græcos nullum ſuæ gentis nominare poſſe qui non quingentis & amplius annis recentior ſit bello

Tro-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Ægea Minos claſſe 19 perdomuit freta,
iſtoque vindicavit 20 exemplo 21 impetum.
Quid ergo poſſum facere tibi, lector 22 Cato,
i 23 nec fabellæ te juvant, nec fabulæ?

No-

rojano. Ejus autem ſcriptoris cus lectione digniſſimus occur-: apud Scholiaſten Pindari in den XIII. Pythionicarum; un-ea quæ ſuperius dicta à meſunt, ſerte aſſeruntur. Faber. Sal-m opinione vulgi, ex qua non decenter naſuto illi Noſter tri-it hanc ſententiam. Alias æ-uales fere fuere, ut recte *Faber* ocet. Quanquam alia ratio fue-t *Jaſonis*, *alia Minois*, ut pro xe oſt ndi *Lib. 1. de Milit. Na-ali cap. 1. & Lib. 2. c. 1.* ubi ha-es omnium horum expoſitio-em. Schefferus.

(19) *Perdomuit*] Inſtituto aris imperio, de quo egi non-ihil prædicto opere, agamque iligenter in illius nova editione, uæ nunc eſt ſub manibus. Sic nim, cum iſta ſcriberem, cre-ideram typographo Amſteloda-menſi, qui ultro editionem iſtam me popoſcerat, per litteras non mas. Quo juſtiorem habeo cauſ-am conquerendi etiam publice le perfidia ipſius, cum præſertim per eam mihi erepta ſit occaſio pulcherrima edendi ejus operis in Germania jam ante annos pluſcu-los. Scheffer.

(20) *Exemplo*] Supplicio, pœna. *Cæſar. 1. B. G. Obſides no-bilisſimi cujusque libertos poſcere, & in eos omnia exempla cruciatus-que edere. Terent. Eun. 5. ſc. 5.*

- - - *futura exempla dicunt*
in eum indigna.

Donat. Graves pœnæ, quæ poſſunt cæteris documento eſſe, exempla di-cuntur. Scheffer. V. Gellium 6. 14.

(21) *Impetum*] Incurſum pi-ratarum intelligit, & id, quod de inhoſpitali Ponto præceſſerat, reſpicit. Vide *de Mil. Naval.* Scio, alios accipere de injuria, per cæ-dem *Androgei* filii facta *Minoi* ab Athenienſibus, atque ita & *Inter-pres Gallus*. Sed qua ratione *im-petus* vocari poſſit, equidem haud video. Etenim *impetus* hic poſi-tus, pro *impetentibus*, ſicut *Lib. 1. c. 5. improbitas*, pro improbis *cap. 13. ſtupor* pro ſtupido &c. Scheffer. V. C. Pithœi: *im-perium*. Lege, *juſtique vindicavit exemplum imperî*, quaſi dicat, ac-quiſivit ſibi laudem juſti imperii, pro exemplo juſti Principis eſt habitus; ſic *vindicare laudem, honorem*, apud Paterculum ſæpe. lib. 2. c. 121. Heinsius.

(22) *Cato*] Proverbialiter, de eo, qui moroſitate ingenii omnia carpit. Sic uſum quoque *Martia-lem*, *Rittershuſius* oſtendit. Puto autem hic ponendum punctum interrogationis, non in verſu de-mum ſequenti, ut fit vulgo. Schefferus. *Lector Cate*, V. C. Pith. Heinsius.

(23) *Nec fabellæ nec fabulæ*]

Fa-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

[24] Noli moleſtus eſſe [25] omnino literis,
Majorem exhibeant ne tibi moleſtiam.
Hoc illis dictum eſt, ſi qui [26] ſtulti nauſeant,
Et,

Fabellas dicit, puto, quas ipſe tractat; *fabulas* ex diverſo, quas Poëtæ majorum, ut ſic loquar, Gentium; velut Ovidius in ſuo Cyclo. Differunt, quod hæ ſplendidiores, humiliores illæ. Fere ut tragœdia differt à comœdia: it. quod illæ prorſus finguntur, veriſimiliter tamen. Inde finiuntur, *λόγος ψευδὴς εἰκονίζων ἀλήθειαν*, id eſt, *oratio ficta, veriſimili diſpoſitione imaginem exhibens veritatis*. Hæ plerumque veris intexta habent falſa & incredibilia. Palæphatus: *γενόμενα δέ τινα οἱ ποιηταὶ καὶ λογογράφοι παρέτρεψαν εἰς τὸ ἀπιςότερον καὶ θαυμασιώτερον τοῦ θαυμάζειν ἕνεκα τοὺς ἀνθρώπους*. Quod etiam tot exemplis monſtrat. Lege, ſodes, Lactant. 1, 11. Et hæc diſcrimina, ſi animum attendas, ſubminiſtrat ipſe Phædrus. Aliter tamen Voſſius Inſt. Or. 4, 11. 4. PRASCH. Nec minora ſcripta, qualia fabulæ *Æſopiæ*, nec majora, qualia *Tragœdiæ*, ſeu Tragica argumenta, quorum ſpecimen nunc propoſui. Sic expoſueram hæc, cum video *Fabrum* ad eundem fere modum: *nec apologi*, ait, *nec argumenta ex hiſtoria fabulari petita*. SCHEF.

(24) *Noli moleſtus eſſe.*] Minatur adverſariis, more Poëtarum proprio. Junge fab. ſubſequentem. Sic Horatii in Caſſium Severum comminationes extant Epod. 6. Terentii in Lavinium, prologis fabular. Catulli in Aſinium, non longe a principio. Virgilium Nolanis propter injuriam acceptam (de qua in Nolam urbem extat luſus Sanazarii Epigr. lib. 2.) non minatum eſſe modo, ſed quaſi ex hominum memoria, ſic ex carmine ſuo ipſos deraſiſſe, auctor eſt Gell. 7, 20. Quod tamen refellit Jov. Pontan. in Actio. Adde Platonem in Minoe. Inde magnis Principibus ac Civitatibus inter arcana, Poëtas in oculis ferre. Exempla congerit P. Mexia Var. Lect. 3, 9. PRASCHIUS.

(25) *Omnino*] Defatigando & vexando ingenium tuum moroſum, dum nil afferunt, niſi quod tibi diſpliceat. Alii aliter exponunt, & de vindicta accipiunt, qua Poëtæ uti adverſus inimicos ſuos conſueverunt. Sed alterum puto magis velle Noſtrum, ſaltem quoad ſpeciem externam. SCHEFFERUS.

(26) *Stulti*] Pro, *ſi qui nauſeant*, non quod ſubſit cauſa, ſed quia ipſi ſtulti ſunt, & rem non intelligunt. *Urſinus*, *qui ſtultitiam*; nempe veteres editiones habebant, *Si qui ſtultitiam*. Sed mihi hæc correctio non placet, mallem cum *Rittershuſio*: *qui ſtultitia nauſeant*. SCHEFFERUS. Lege, *ſi qui ſtulte has nauſeant*, ſcilicet literas, vel *ſi qui hic ſtulte nauſeant*. HEINSIUS.

(27) *Cæ-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Et, ut putentur ſapere, 27 cœlum vituperant.

(27) *Cœlum*] Deo ipſi faciunt convicium, ac imprudentiæ ipſum accuſant. *Proverb.* ut ex *Suida* & *Zenodoto* docuit *Rittershuſius*. SCHEFFERUS.

(65) FAB. VII.

Vipera & Lima.

1 MOrdaciorem qui 2 improbo dente adpetit,
Hoc argumento ſe deſcribi ſentiat.
In officinam fabri venit vipera,
3 Hæc quum 4 tentaret, 5 ſi qua res eſſet cibi,

Li-

(1) *Mordaciorem*] Diſſidet huic affabulationi, ut perſæpe, Æſopea fab. 187. PRASCHIUS. Confer Horatii Satyrar. 1, 7. Sic Schoppius ad maledicendi certamen provocat amicos Scaligeri, in Scalig. Hypobol. pag. 359. *Scilicet*, inquit, *qui te ipſum μήστωρα ψόγοιο non modo nihil vereor, ſed in tuis etiam caſtris cædo, & quod vix videbatur natura ferre ut accidere poſſet*, bene maledicere *doceo*, *is alicujus credo aſſeclæ & ſubburdonis tui maledicta pertimeſcam* &c. FREINSHEM.

(2) *Improbo*] Sævo, violento. Dixi alibi. SCHEFFER.

(3) *Hæc cum*] Non placet *hæc*, quia proxime præceſſit *vipera*, Scribo: *heic* &c. SCHEF.

(4) *Tentaret*] Quæreret, abſolute. *Juvenal. ſat. 7. Cum Poëtæ Romæ conducere furnos tentarent.* SCHEFFERUS.

(5) *Res eſſet cibi*] Id eſt Cibus, χρῆμα τροφῆς. Nil Græce crebrius, præſertim apud Atticos & Ionas (id eſt novos & veteres Atticos:) Ita ſæpe apud Ariſtophanem & Herodotum. Exempla paſſim, ut χρῆμα συὸς μέγα, *magnus aper*, χειμῶνος χρῆμα ἀφόρητον, *vehemens tempeſtas*, & alia ſexcenta, quæ a me alibi notata ſunt. Ita denique Plutarchus de Octavia dixit, χρῆμα θαυμαστὸν γυναικὸς, *mulier plane mirabilis*. Vol. I. DCCCCXXIX. editionis majoris. Quid autem illud Luciani, πάγκαλόν τι χρῆμα παρθένȣ *formoſiſſima puella*, quid venuſtius dici aut fingi poteſt? Sed ſolens more ſuo facit Lucianus: neque enim temere quemquam reperias terſiorem elegantioremque. FABER. Si quid eſſet, quod in cibum poſſet utile eſſe, ſi cibus eſſet. Sic jam olim locum hunc expoſuit *Rittershuſius*, & poſtea optimus,

cru-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Limam momordit: Illa contra contumax,
Quid me inquit, 6 ſtulta dente captas lædere,
Omne adſuëvi ferrum quæ corrodere?

eruditiſſimusque Dn. *Gronovius lib. 3. Obſ. cap.* 24. Quibuscum *Faber* quoque facit, in Animadverſionibus ſuis, & *Gujetus ad Terent. Phor. Act.* 4. *ſc.* 4. ubi vide. SCHEFFER. Ita & Voſſ. de conſtructione cap. 7. Lege tamen, *Si qua ſpes eſſet cibi.* HEINS.

(6) *Me ſtulta*] Ab eadem mente eſt illud Mart. lib. 13. *Quid dentem dente juvabit Rodere? carne opus eſt, ſi ſatur eſſe velis.* Quo retuleris etiam gemitum ſagittatæ aquilæ, apud Gabriam fab. 27. βαβαὶ, πτερόν με τὸν πτερωτὸν ὀλλύει. quum deberet fieri, quod Anonymus præſentem fabulam explicans p. 523. occinit: *fortem fortis amat.* Rem nomine ſuo dignam facerent, ſi hæc ad animum referrent, inter litteratos multi. PRAS. *Stulta* caſus eſt penultimus, & ad viperam refertur, ut ſupra *ſi qui ſtulti nauſeant.* At *captare* eſt ſtudioſe quærere, & *capto lædere*, ut apud *Columellam*, *capto acquirere*, Verba ejus *Lib.* 8. *c.* 2. *Sed ne hæc tamen cura aliena eſt agricolæ, captantis undique voluptates acquirere.* Vid. *Ovid.* 10 *Met.* 4. 58. ibique Nob. *Heinſii* notata. SCHEFFERUS.

(7) *Omne adſuëvi*] Similis plane locus Horatii, -- *fragili quærens illidere dentem Offendet ſolido.* SCHOPPIUS.

(66) FAB. VIII.

Vulpes & Hircus.

HOmo 1 ſimul ac venit in magnum periculum,
Effugium reperire 2 alterius quærit malo.

Quum

(1) *Simul ac*] Laborat verſus, niſi illud, *ac*, deleas. *Simul* & hîc, ut ſæpius, pro ſimulac. SCHOPPIUS. Non laborabit verſus, ſi *venit* præſentis hic temporis eſſe cogitas. FREINS. Heinſius quoque minime neceſſariam Schoppii correctionem eſſe notavit, quin & ultima in *homo* poteſt produci.

(2) *Alterius quærit malo*] Periculo alterius, quærit opem, nec curat, licet ferentem ſibi eam opem videat in malum incidere. SCHEF.

(3) *Cum*

3 Quum decidiſſet vulpis in puteum 4 inſcia,
Et 5 altiore 6 clauderetur 7 margine;
Devenit hircus ſitiens in eundem locum,
Simul rogavit, eſſet an dulcis liquor,
Et copioſus? Illa fraudem moliens;
Deſcende, amice, tanta bonitas eſt aquæ,
Voluptas ut ſatiari non poſſit mea.
Immiſit ſe barbatus. Tum vulpecula
Evaſit puteo, 8 nixa celſis cornibus,
Hircumque 9 clauſo liquit 10 hærentem 11 vado.

FAB.

(3) *Cum decidiſſet*] Non abludunt nimis fab. 4. & 284. Æſopi. PRASCHIUS.

(4) *Inſcia*] Id eſt, cum ignoraret ſubeſſe puteum. V. Muncker. ad Hygin. fab. 100. & Pinier. Parerg. Ot. Marpurg. 1. cap. 4.

(5) *Altiore*] Malo *altiori*. HEINSIUS.

(6) *Clauderetur*] Cohiberetur propter altitudinem quo minus poſſet egredi. *Virgiliana* imitatione. *Poëta ſic in* 10. *Æn.*

Ecce maris magno claudit nos obice Pontus. SCHEF.

(7) *Margine*] Quod *ripa* in flumine, id *margo* in puteo, ſtructura nempe ea, qua includitur, propria puteorum, qua deſtituuntur fontes, fluentes ſcilicet in plano. Vide *Palladium. Plin. Lib.* 9. *cap.* 97. *Gadibus fons incluſus ad putei modum.* Habes differentiam & incluſionem. SCHEF.

(8) *Nixa celſis cornibus*] Hirci. Ergo *nixa* eſt *innixa. Cicero de Har.* Reſp. *Vix innixa in omnium noſtrorum humeris cohærebunt.* Et ſic plane cenſeo legendum: prima ſyllaba in *innixa* propter ſimilitudinem ſequentis extrita vel omiſſa eſt a librario. SCHEFFER.

(9) *Clauſo*] Propter clauſum vadum egredi non valentem. SCHEFFER.

(10) *Hærentem*] Eleganter, in reſpectu ad difficultatem elabendi, ac incertitudinem conſilii in malo præſentiſſimo. *Cic. Acad.* 1. *Hærebat nebulo, quo ſe verteret, non habebat.* SCHEFFER.

(11) *Vado*] *Vadum* Poëtis quivis locus æquoris aut fluminis. Silius Italicus, lib. 2. *Cæruleo provecta vado jam Dardana puppis.* Phædro vero etiam placuit, vadum agnoſcere in puteo. Barth. ad Claud. Epith. Honor. & Mar. ℣. 142.

(1) Pro-

(67) FAB. IX.

De Vitiis Hominum.

PEras impoſuit Jupiter nobis duas:
1 Propriis repletam vitiis poſt tergum dedit,
Alienis ante pectus ſuſpendit 2 gravem.
3 Hac re videre noſtra mala non poſſumus;
Alii ſimul delinquunt, cenſores ſumus.

FAB.

(1) *Propriis repletam vitiis*] Elegantiſſime Horatius Satyr. 1, 3.

> - - - *egomet mi ignoſco, Mævius inquit.*
> *Stultus & improbus hic amor eſt, dignusque notari.*
> *Cum tua pervideas oculis mala lippus inunctis,*
> *Cur in amicorum vitiis tam cernis acutum?* &c. FREINS.

(2) *Gravem*] *Gravatam*, vel ut ante, *repletam*. Cætera dixit & *Suet. in Cajo* 32. *manibus abſciſſis, atque ante pectus e collo pendentibus circumducebatur.* SCHEF.

(3) *Hac re*] Pro *hac ex re*, ſicut dicimus, *qua re*, pro *qua ex re*, ut eſt plene apud *Cornel. Nep. in Datam. cap.* 2. *qua ex re majoribus copiis præeſſe cæperat: qua ex re*, eſt *qua re*, vel conjunctim, *quare*. Ita *hac re*, & *ea re*. Ut rurſum *Corn. vita Milt. cap.* 4. *Vidit hoſtes eadem re fore tardiores. Curt. c.* 9. *Ea re paruit Artabazo.* Mutant hoc, ſed absque ratione. Poſſis quoque plene, *qua de re*, interpretari. Nam & ſic *Cornelius in Alcibiade cap.* 4. *qua de re, ei cum nuncius miſſus eſſet, non parere noluit.* Sic enim accipiendum diſtinguendumque locum illum arbitramur, ut *qua de re*, ſit, *quare*, *quamobrem*. SCHEFFERUS. Vid. Giphan. Indic. Lucret. *in hac re*, & *his rebus*. Et Gronov. ad Gell. 4. 1. Supr. 1. fab. 13. *Hac re probatur, quantum ingenium valet.*

(1) *Ipſum-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

(68) FAB. X.

Fur Aram compilans.

Ucernam fur accendit ex ara Jovis,
[1] Ipſumque [2] compilavit ad lumen [3] ſuum;
Onuſtus qui ſacrilegio quum diſcederet,
.epente [5] vocem ſancta miſit religio;
Ialorum quamvis [6] iſta fuerint munera,
Iihique inviſa, ut non offendar ſubripi;

Ta-

(1) *Ipſumque*] *Jovem*; po-
t autem pro ipſius fano; nota
gura. SCHEFFERUS.

(2) *Compilavit*] Exſpoliavit.
c. 1. *de N. D. alii omnia*, *quæ*
ſſunt, *fana compilant*, h. e ex-
lant, ſpoliant. SCHEFFER.

(3) *Suum*] Proprium ipſius
vis quod ab eo fur acceperat.
c *Cicero de Har. reſp. Sua concio*
ſit hominem. Curtius 3. *cap.* 1.
iam naturam plerumque fortu-
a corrumpit, vulgo hæc non re-
te exponunt. *Lactant.* 1. *cap.* 9.
unc homines Deum putant, *ſed*
hiloctetæ ſuus hæres non putavit.
ta legitur in optimo *MS.* non
jus, uti eſt in editis ex emenda-
ione ſciolorum. SCHEF.

(4) *Onuſtus*] Ita ſolent de fu-
ibus, quod ad *lib.* 1. *Frontini*
ap. 4. obſervavit eruditiſſimus
Keuchenius. SCHEF.

(5) *Vocem ſancta miſit Reli-*
gio] H. e. Deus. Videtur in ani-
mo habuiſſe illud *Virgilii l.* 3. *Æn.*
- - - *namque omnem curſum*
mihi proſpera dixit
Religio. Quamquam ibi religio
ſignificare videtur illud potius,
quod exquirendarum rerum fu-
turarum gratia ex præſcripto re-
ligionis adhibetur, ut ſacrifi-
cium, & id genus; *miſit*, eſt
emiſit, ut *ſup.* 3. *c.* 19. SCHEF.
V. C. Pith. *Sanctam.* HEINSIUS.
Vocem mittere, eſt loqui. Lucan.
Panegyr. *Defenſura reos vocem*
facundia mittit. Cicer. pro Cæl.
22. *An aliquam vocem putatis*
ipſam pro ſe cauſſam, *& veritatem*
poſſe mittere. Et ſic apud Valer.
Max. 3. 2. 23. *Quoniam excellenti*
virtute dubium reliquiſti inter un-
dasne pugnam fortiorem edideris,
an in terra vocem miſeris; Quod
merito Vorſtio placet, præ vul-
gato *emiſeris*.

(6) *Iſta*] Quæ tu abſtuliſti
nunc furto; *munera* vocat *dona-*
ria, quæ vulgo dari Diis, & in
templis eorum ſuſpendi ſolebant.
Dona templorum dixit *Tacit.* 5. *A.*
cap. 6. SCHEF.

Tamen, [7] ſceleſte, ſpiritu culpam lues,
[8] Olim quum [9] adſcriptus venerit pœnæ dies.
Sed ne ignis noſter facinori præluceat,
Per quem [10] verendos excolit pietas Deos,
Veto eſſe tale [11] luminis [12] commercium.
[13] Ita hodie nec [14] lucernam de flamma Deûm,
Nec de lucerna fas eſt accendi [15] ſacrum.

Qu

(7) *Sceleſte*] Mallet N. *Heinſius*, *ſceleſto*, ut ſup. *miſerum ſpiritum* dixit. SCHEF.

(8) *Olim*] Potuit ſtudioſis indicari, *olim* eleganter de futuro dictum, ut Horat. *Non ſi male nunc, & olim ſic erit*. q. d. etiamſi nunc male ſit, tamen non ſemper in futurum male erit. Hic quoque infra: *Olim ſenio debilem Fruſtra adjuvare bonitas nitetur tua*. SCHOPPIUS.

(9) *Adſcriptus pœnæ dies*] Fatalis, decretorius. κυρία ἡμέρα, *dictum fatorum tempus*, ut mox appellabit. PRASCHIUS. Scriptus a Fatis, definitus; vide, quæ notavi olim ad nitidiſſimum *Pacati Panegyr. cap.* 18. ibi enim cauſa, quare *ſcriptus*, ſeu *adſcriptus* dicatur. SCHEF.

(10) *Verendos excolit Pietas Deos*] V. C. Pith. *colendos*. Forte *colendos extulit*. HEINS.

(11) *Luminis*] Lege *lumini*. HEINSIUS.

(12) *Commercium*] Uſum; vult, vetaſſe Deum, accendi in poſterum lumen de igne ſacro, ſicut fur fecerat, & contra, de lumine ignem ſacrum. Sic apud *Ovidium*, *linguæ commercia* uſurpantur, 5. *Triſt. el.* 8. apud *Vellejum l.* 2. *c.* 65. *commercia e*
ſtolarum. SCHEF.

(13) *Itaque*] Malim, *Ita h*
die. FREINSHEMIUS.

(14) *Lucernam de flamm*
Deûm] Mos antiquiſſimus is qu
dem. De tempore Juſtiniani Pr
copius lib. I. Vandalic. templu
Cypriani apud Carthaginem d
ſcribens: οἱ μὲν ὖν τῶν Ἀρειι
νῶν ἱερεῖς τό τε ἱερὸν ἐκάθηρι
ἅπαν, καὶ τὰ λύχνα ἐν παρ
σκευῇ ποιησάμενοι. Et ſuperi
&c. lib. de exploratoribus Ma
rorum: τά τε γὰρ ἱερὰ ἐκάθ
ραν, τήντε κόπρον καὶ εἴ τι ἄ
λο ὖχ ὁσίως ἐπεκεῖτο, ξὺν ἐπ
μελείᾳ πολλῇ ἀφελόμενοι. τ
τε λύχνα ἔκαυσαν ἅπαντα
Marcellin. 22, 31. *accenſis cere*
ex uſu. FREINS. Petron. Ha
loſi Trojæ. *Ab aris alius accen*
dit faces. HEINS.

(15) *Sacrum*] Sacrificium
victimam. Scilicet non ex culina
ſed cœlo petebant ignem, qu
in hoc negotio utebantur. *Serv*
ad 12. *Æn. Apud majores ara*
non incendebantur, ſed ignem di-
vinum precibus eliciebant, qui
incendebant altaria. Vide *Stuc-*
kium de Sacrif. pag. m. 102.
SCHEFFERUS.

(16) *Ex*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Quot res contineat hoc argumentum utiles,
Ion [16] explicabit alius, quam [17] qui repperit.
ignificat primo, ſæpe, quos ipſe [18] alueris,
'ibi [19] inveniri maxime [20] contrarios.
ecundo oſtendit, [21] ſcelera non ira Deûm,
Fatorum dicto ſed puniri tempore.
Joviſſime [23] interdicit, ne cum malefico
Uſum

(16) *Explicabit*] Hic quoque rſus ad *Phædri ambitionem* re-us eſt in Indice. Alioquin ta-en verum eſt ipſum quemque orum verborum optimum eſſe erpretem. Attamen vitium eſt, loqui; ut quod ſentias intel-i non poſſit etiam ab eruditis prudentibus. FREINSHEMIUS. on neceſſe erit, ut explicet alius, ia ipſe, qui excogitavi, nunc cturus ſum. Aliter exponit *einshemius*, ſed non perſuadet. HEFFERUS. Forte *explicarit*. EINSIUS.

(17) *Qui repperit*] Se ipſum telligit. Unde diſcimus, pri-um fabulæ hujus auctorem eſſe *hædrum*. SCHEFFER.

(18) *Alueris*] Foveris, ad ho-ores promoveris. *Cic. Att.* 7. 5. *ro reſiſtimus ei, quem per annos cem aluimus*. SCHEF.

(19) *Inveniri*] Ita *ſup.* 1. c. 3. ubi vide not. SCHEF.

(20) *Contrarios*] Adverſarios, oſtes. SCHEFER. Sic Varr. lib. . de Ling. Latin. *Quod fulmine tus Phaethon contrariis Diis*, id ſt, *inimicis*, *infeſtis*.

(21) *Scelera non ira* &c.] Sup-le, quæ nulla eſt: nam Deum raſci Pagani negabant. Locum unicum afferam ex Cic. Off. 3. *Num iratum timemus Jovem?* &c. Nobis vero Chriſtianis Dei in contumaces iram, h. e. puniendi voluntatem, paſſim deſcribunt ſacra folia: Exod. 15, 7. Num. 14, 18. Ezech. 7, 19. Joan. 3, 36. Rom. 2. 8. & 3, 6. Eſt enim ira in Deo effectus, qui in homine ab ejuſmodi affectu gignitur. Et huc pertinet Lactantii liber de Ira Dei. PRASC.

(22) *Fatorum dicto tempore*] Ita ſc. quod ex ſuperioribus repe-tendum. Per *Fata* puto *Parcas* in-telligere, & opponere Diis, quos hic excellentiori ſignificatu ſolos ſuperos appellat; vide ſimile quid *infr.* 5. 7. 5. SCHEF. Proprie, *Dicto*. Sic infra: *Rediit hora dicta*, id eſt, *conſtituta*. Terent. Andr. *Hic nuptiis dictus eſt dies*. Sic Cæſar 1. de bell. Gall. *Omnibus rebus ad profectionem comparatis diem dicunt, qua die ad ripam Rhodani omnes conveniant*. SCHOPPIUS.

(23) *Interdicit*] Abſolute. Sic *Terent. Hec.* 4. *ſc.* 1. *Interdico, ne extuliſſe extra ædes puerum uſquam velis*, hoc eſt, *prohibeo*. SCHEFFERUS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Uſum bonus conſociet ullius rei.

(24) *Uſum bonus conſociet*] Quippe, ut feliciter ille extulit, τὸν συνόντα πάντοτε ἀνθρώποις πονηροῖς, ἢ παθεῖν, ἢ μαθεῖν ἀνάγκη τι πονηρόν. PRASCHIUS. *Cic. lib.* 3. *de Fin. Nec vero rectum, cum amicis aut bene meritis conſociare aut conjungere injuriam.* SCHEFFERUS.

(69) FAB. XI.

Malas eſſe Divitias.

OPes inviſæ merito ſunt forti viro,

Quis

(1) *Malas eſſe divitias*] Et hoc & reliqua harum fabularum lemmata (excepto lemmate fab. 60. quod ad præcedentem verſum ſpectat) non a Phædri manu eſſe, nemo abnuet, qui ponderabit tit. fab. 3. 6. 25. 32. 47. 48. 65. 72. 85. 87. 88. 89. Hos & computes partim eſſe mancos, partim ἀπροςδιονύσυς, denique ex primo aut proximo verſu temere inſpecto natos, ipſa res, opinor, indicat. Quo magis miror, adjudicatos Phædro a doctiſſimo Meurſio, ut ex notatis ad hanc fabulam conſtat. Sed etiamſi Phædri eſſet hoc lemma, tamen primus ille hoc non diceret. Vid. Not. Rittersh. ad h. l. Plinius *aurum* ait *præſciſſum convitiis ab optimis quibusque, & ad perniciem vitæ repertum*, Hiſt. Nat. 33. 1. Cæterum eſſe rem bonam in genere naturæ, addubitare nemo ſanus poteſt, qui videat, tot quotidie homines, tot civitates, inſtrumento hoc ſervari. τὸ κτῆμα ὄργανον πρὸς ζωήν ἐςι, effatum eſt Philoſophi. Unde Hebræorum voce *commoditatem* ſignificant opes: ſicut Latinis *bona* dicuntur, quod *beant*, id eſt, proſunt. L. 49. D. V. S. & *beat* divites. Quid igitur? ſchema eſt, communi loquendi conſuetudine receptum: ſicut ferrum *noxium* dicimus, quod haud per ſe nocet, verum ab hominibus ad hominum perniciem confertur. PRASC.

(2) *Opes inviſæ*] Non recte philoſopharis, Phædre. Odiſſe opes, non eſt viri fortis: immo non cadit hic adfectus in eum, cujus omnis virtus conſiſtit in æquanima patientia, & generoſo contemtu. At *ſapienti viro* dicere fortaſſe voluiſti. Sed neque ſic evadis. Nunquam oderit vir ſapiens divitias, quippe quas ſcit ſine culpa & crimine ſe admittere poſſe. Hoc tantum faciet. Si obſtabit Honeſti reſpectus, contemnere

temnere ſe illa poſſe oſtendet. Et dic, ſodes, bona fide. Itane videntur tibi *opes inviſæ merito?* Erras profecto; ut & in lemmate, quo *malas* eſſe contendis. Audi veram vocem. Non divitiæ malæ ſunt, ſed mali qui illis male utuntur. Præterea, ut porrò tibi errorem tuum manifeſtum faciam, Hercules ille in tua fabella non dicit odiſſe ſe divitias, ſed divitem corruptorem. Hoc attendere debueras, & lemma facere: *Malas eſſe corruptelas.* MEURSIUS. Sed ſane Phædrum defendit Onoſandri dictum relatum a *Rigaltio*, ex Strateg. cap I. Neque etiam dubitatur, dites ut plurimum imbelles eſſe. *Quanto pecunia dites, & voluptatibus, opulentos, tanto magis imbelles.* Tacit. 3,46,4. Hinc Ageſilai Stratagema narratur in Plutarchi Apophth. Lacon. cap. V. *Equitibus cum deſtitueretur, Epheſum reverſus eſt, opulentisque injunxit, ut pro ſe quisque equum virumque præberet, ea ratione ſubito equi equitesque idonei timidorum divitumque loco collecti ſunt.* Melius hoc explicat Livius, Scipionis factum referens, qui videtur Ageſilaum imitatus, pr. lib. XXIX. Meminit etiam Appianus Punicis. Sed & ſtrenui milites poſt opes quæſitas abnuunt pericula. *Ibit eo quo vis, qui zonam perdidit,* inquit ille apud Horat. Epiſt. 2, 2. Hinc Epaminondas *armigerum ſuum comperiens multum pecuniæ accepiſſe a quodam qui captus fuerat: Proinde, inquit, ſcutum tu mihi redde, tibique cauponam eme, in qua vitam exigas. Dives enim & unus beatorum factus, non vales adhuc pericula adire.* Plutarch. Apopht. cap. C. Propter lemmata vero fruſtra Phædrum accuſari reor. Nam illum ea quidem adſcripſiſſe non exiſtimo: quum tam male quadrent fabulis. ut f. XXXIII. *Anus diligens juvenem:* quum dilectam potius quam diligentem inducat fabula: *Virum* autem *ætatis mediæ:* non *vero juvenem.* Inſpice etiam inſcriptionem fab. LXV LXXXV. & alias, unde nec ullam inſcriptionum iſtarum rationem habendam cenſui. Reliquam accuſationem Phædri diſpunget nota ad 70, 5. FREINS. Quæ hic *Meurſius* diſputat contra philoſophiam Noſtri, prorſus aliena ſunt, nec ſcribi a tanto viro debuerunt. SCHEFFERUS. Salluſt. Or. 1. de Rep. *Omnes victores divitias contempſerunt, & victi cupiverunt.* Ergone, inquies, opes inviſæ merito, aut contemtu dignæ? Primum dico, quod contemnere vel odiſſe ſæpe eſt, non nimium ſectari; ut opponatur avaritiæ. Qui vero ad hunc modum ipſe ſe vincit, cupiditatesque ſuas refrenat, ac paupertatem ſuſtinet patientia, cur viri fortis titulo ſit fraudandus, rurſum non aſſequor. Deinde meminiſſe debemus, opes ſimpliciter non eſſe contemnendas: ſunt enim inter illas *δόσεις ἀγαθὰς*, quas Apoſtolus Jacobus ait, *καταβαίνειν ἀπὸ τοῦ πατρὸς τῶν φώτων*, Ep. 1, 17. Sed comparatione inſtituta inter bona iſta quæ *τίμια* vocat Stagirita (in quibus Chriſtianis maxime ſunt cœleſtia) poſſunt ac debent

Quia 3 dives arca veram laudem intercipit.
4 Cœlo receptus propter virtutem Hercules,
Quum 5 gratulantes perſalutaſſet Deos.
Veniente 6 Pluto, qui 7 fortunæ eſt filius,
Averti

quodammodo contemni, ὁ γὰρ πλοῦτος, δῆλον, ὅτι ȣ̓ τὸ ζητȣ́μενον ἀγαθόν. Quo modo multa Patrum Eccleſiaſticorum dicta dextre explicare licet. PRAS.

(3) *Dives arca*] Eleganter *arca*, propter ſequens *intercipit*, velut excipula inſidias ſtruens laudi alienæ. Habebant alias in arcis pecuniam ac fere in foro. *Juvenal. Sat.* 10. *Prima fere vota, creſcant ut opes, ut maxima toto noſtra ſit arca foro.* Adde ibi Scholiaſten veterem. Hinc illud: *Quantum quisque ſua nummorum poſſidet arca. Cicero Parad. Animus hominis dives, non arca appellari ſolet. Catullus epiſt.* 21. *Cui neque ſervus eſt, neque arca.* SCHEFFERUS.

(4) *Cælo receptus*] Et hanc fab. executus eſt Æſopus fab 194. PRASCHIUS.

(5) *Gratulantes*] Ipſi novos iſtos honores; *perſalutare*, eſt ſalutationem omnium finire, ſicut *perorare* dicimus, & *perſanare*, & id genus. SCHEF.

(6) *Pluto*] *Plutone* V. C. Pit. HEINSIUS.

(7) *Fortunæ eſt filius*] Aliter tamen ἐγενεαλόγησεν Heſiodus, qui Plutum, Cereris filium fecit: & recte ille quidem. Nam, ut iis, qui Græce penitiſſime ſciunt, notum eſt, priſcis temporibus πλȣ̃τος fruges & alia ad annonam ac penum pertinentia ſignificabat. Quod hoc loco pro barem, niſi id V. Cl. Daniel Hein ſius in notis ad Heſiodum oſten diſſet. Quem locum ſi legeris, re tua feceris. Ergo, dixer Schoppius aliquis, erravit Phæ drus. Hem! bona verba, nan & Heſiodum, ut omnes in Græ cia pueri, legerat; & rem πρὸ τὰ ἠθικὰ referre maluit. Qui enim? an non verum eſt, κατα γε τȣ̀ς ἠθικȣ̀ς, Plutum, id eſt τὰ χρήματα eſſe à Fortuna? Ad dam amplius, Non omnes ve teres hac in re ſecutos eſſe He ſiodi auctoritatem. En tibi ho minem, qui & ſimulacrum Plut in ſinu & manibus Fortunæ vi dit olim, quique præterea ratio nem addit cur illum Fortunæ filium eſſe nonnulli cenſerent, is eſt, Pauſanias ἐν Βοιωτικοῖς pag CCXCIV. edit. Wechelianæ. Καὶ πλησίον Τύχης ἐςὶν ἱερόν. Φέρει μὲν δὴ Πλοῦτον παῖδα. Deinde rationem ſubdit: σοφὸν μὲν δὴ καὶ τούτοις τὸ βȣ́λευμα, ἐιθεῖναι Πλοῦτον εἰς τὰς χεῖρας, ἅτε μητρὶ ἢ τροφῷ τῇ Τύχῃ. FABER. Ex quorundam non omnium mente. Vide *Pauſan. in Bœoticis*, quem locum opportune *Faber* notat. Quanquam hoc jam olim quoque obſervaverit *Gyraldus*. SCHEF.

(8) *Cau-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Avertit oculos. 8 Cauſam quæſivit pater.
Odi, inquit, illum, quia malis 9 amicus eſt,
Simulque 10 objecto cuncta corrumpit lucro.

(8) *Cauſam quæſivit pater*] Duplici ratione Herculis pater dici poteſt Jupiter: primo, quia ipſum ex Alcmena procreaſſe perhibetur: dein, quia heros. Hi enim θεῶν παῖδες uſurpantur, quorum nomen, naturam, genera, cultum explanat Hierocles in Aur. Pyth. ad illud ἔπειθ' ἥρωας ἀγαυές. Jovis etiam filios (quæ tertia poteſt eſſe ratio) a Poëtis, quos ipſos Plato *filios Deorum* vocat, appellari præſtantiſſimos virtute, prudentia, viribus; Neptuni, alienos ab omni humanitate, obſervavit Gellius 15, 21. Vide etiam Antonium de Guevara Epiſt. P. 2. p. 16. PRAS.

(9) *Amicus eſt*] Active ſcilicet, amans eos. *Cic.* 1. *ep.* 8. *Pompejum tibi, valde amicum eſſe cognovi.* Vide *Luciani Timonem.* SCHEFFERUS.

(10) *Objecto*] Eleganter, velut eſca volucribus objicitur, qua capiantur: corrumpit omnia, inquit, dum pecunias & lucrum monſtrat. Active namque hoc intelligo, ut in illo *Tacit.* 4. *An.* 60. *Druſum traxit in partes, ſpe objecta principis loci.* Aliter *Cic. c. ad Brut. Splendore falſi honoris objecto aciem boni ingenii perſtringunt.* At hoc velle Noſtrum non exiſtimo. SCHEFFER. Forte legendum, *ſimul cum objecto* &c. HEINSIUS.

(70) FAB. XII.

Leo regnans.

UTilius homini nihil eſt, quam 1 recte loqui;
2 Probanda cunctis eſt quidem ſententia,
Sed

(1) *Recte loqui*] H. e. aperte, ſincere, ideo enim ſequitur de *ſinceritate.* Oppoſitum hujus eſt, *oblique loqui*, quod eſt paſſim in uſu. Sed & *recte* ſic uſurpavit *Plautus Amph.* 3. *ſc.* 3. *Recte loquere*, & *Captiv.* 5. *ſc.* 2. ubi Hegio ad ſervum,

Si eris verax, tua ex re facies,
ex mala meliuſculam.
Recta & vera loquere. Sed neque
vere, neque recte adhuc
feciſti unquam. - - SCHEF.

(2) *Probanda*] Lege, *probata cunctis hæc quidem ſententia.* HEINSIUS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Sed ad 3 perniciem ſolet agi ſinceritas.
  Quum ſe ferarum Regem feciſſet leo,
Et æquitatis vellet famam conſequi,
A priſtina deflexit conſuetudine,
4 Atque inter illas tenui contentus cibo,
Sancta incorrupta 5 jura reddebat fide:

*   *   *   *   *

(3) *Ad perniciem ſolet agi*] Adduci, trahi, ſolet in exitium præcipitari. Quomodo *Livius: Captas mentes velut furialibus ſtimulis, ad omne ſcelus & omnem libidinem agerent.* SCHEF.

(4) *Atque inter*] Lege, *utque.* HEINSIUS.

(5) *Jura reddebat*] *Curtius* 8. c. 9. *Rex cum capillum pectit atque ornat, tunc jura popularibus reddit.* Sic vulgo omnes. Deeſt autem reliquum hujus fabulæ cum nonnullis aliis, & initio ſequentium, quod quia erat ſpurcum, pium lectorem (monachum fortaſſe) commovit, ut totam paginam hic erueret. Ita non modo ſpurca illa, ſed & cætera, una cum fine hujus fabellæ perierunt. Quin enim una alterave integra fabula hic deſideretur, dubitare nequeo. Quale quid & locis aliis accidiſſe videtur. SCHEFFERUS.

FAB. XIII.

*   *   *   *   *

POſtquam 6 lavare cœpit 7 pœnitentia
8 Affictione veretri 9 linguam mulieris,

Ad-

(6) *Lavare*] Conjicit *labare*, *Rittershuſius.* Ego refero ad ſequens *linguam. Gronovius* firmat priorem ſententiam: ſic autem ait: lego, *Poſt hæc*, *vel*, *Poſtea labare cœpit pœnitentia* i. e. *mutato animo deficere a propoſito. Ut Cic.* 8. *Att.* 22. *Scito labare illud meum conſilium, quod jam ſatis fixum videbatur. Ovid.* 5. *Met.* ex *nimia mentem pietate labare ſenſit.* SCHEFFER.

(7) *Pœnitentia*] Lege, *penis tentio.* HEINSIUS.

(8) *Affixione*] Quid ſit notum eſt; illud videlicet quod apud Suetonium dicitur, *illudere capiti matronarum.* Mulier autem τοῦτο πασχοῦσα dicebatur *ore morigerari*, apud eundem in Tiberio, ubi Atalanta & Meleagro. Sed ſi plura addam, te violem, ô Pudor, quod nolim. FABER. Veteres: *A fictione.* Non inquiro curioſe, quid ſit rectius, nam hæc ignorare adeo non eſt in vitio, ut mereatur laudem. *Faber* ita ſcribit: *Hoc quid ſit, notum, il-lud*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

.dfinitatem traxit inde obſcœnitas.

d videlicet, quod apud Sue-nium dicitur, illudere capiti atronarum, &c. Non probo. SCHEF. Lege, *affrictione*. HEINS.

(9) *Linguam*] Lege *Lingua*. HEINSIUS.

(71) FAB. XIV.

Prometheus.

1 ROgavit alter, 2 tribadas, 3 & molles mares
Quæ

(1) *Rogavit*] Mallem hæc conjungi cum ſuperioribus. Puto enim produxiſſe Noſtrum quempiam interrogantem *Æſopum*, inde orta ſit ſcelerata illa ſpecies libidinis in fœminis, cujus ante meminit: Cumque ſatisfeciſſet illi fabula præcedente, eundem amplius quæſiviſſe originem nefandæ veneris cum maribus illique quæſtioni Noſtrum ſatisfacere verbis ſequentibus voluiſſe. Niſi cenſeas id *alter* poſitum, pro *alio* ut ſup. SCHEF.

(2) *Tribadas*] Conf. Gottofr. ad L. 3. C. de Adult. Prioris generis meminit etiam Martialis 7, 70. Poſterioris mentione an Sejanus maxime perſtringatur, ἐπέχω. De eo certe rumor Apicio Diviti & prodigo ſtuprum venum dediſſe. Tac. Ann. 4, 1, 3. Qui Phædro *molles mares*, Scripturæ ſunt κύνες. Galli ſpeciei nomine genus dicunt. In lingua Etruſca & Caſtiliana ſunt *bardaſcia*. Dictos etiam reperias *ſaxa* qua Græcis, qua Latinis, proba ratione. Vid. Mauſſac. ad Plut. περὶ ποταμῶν p. 32, 2. Alia nomina ut prætercam. Flagitii repertor memoratur Thamyris, Philammonis & Argyopes Nymphæ filius. Tradit rem Apollodor. Lib. I. p. 7. Fœditatem criminis alii libertate riſus, alii rationum gravitate paſſim demonſtrarunt: inter quos Philo de ſpecial. LL. P. II. p. 782. Pœnam, quam repræſentavit in ἀρσενοκοίτας Juſtinianus, indicat Grot. ad Nov. 141. eandem ſcilicet, quam Ægyptii & Athenienſes ceperunt in Adulteros, quæque in vet. Notis P. Diaconi ſic exprimitur A. T. A B. Utriusque ratio, quæ eadem, in aprico eſt. PRASCHIUS. Cum videlicet τὸ θῆλυ παρὰ φύσιν ἀῤῥενοῦται, ut ait Lucianus, vel θηλειῶν πρὸς θηλείας furioſa libido (Plato de legib. lib. 1.) Hoc ipſum eſt, quod tangit D. Paulus Epiſtola ad Romanos cap. 1. Locus eſt notiſſimus, quique pluribus exponendus non ſit. FABER. *Plautus* Latina voce *ſubigatrices* dixit, uti *Rittershuſio* notatum eſt. Intel-

 ligun-

4 Quæ ratio procreaſſet? expoſuit 5 ſenex:
6 Idem Prometheus, auctor vulgi 7 fictilis;
8 Qui ſimul 9 offendit ad fortunam, frangitur;
Naturæ 10 partes, veſte quas 11 celat pudor,
Quum ſeparatim toto finxiſſet die,
Aptare mox ut poſſet corporibus ſuis,

Ad

liguntur autem eæ, quæ apud alias fœminas virorum officio funguntur. Plura dicere nefas eſt. SCHEFFERUS.

(3) *Molles mares*] Contrarium præcedenti genus, ii ſcilicet, qui viris loco fœminarum ſunt, *cinædi* vulgo, atque *exoleti* dicti. SCHEFFER. Catull. *Cinæde Thalle mollior Cuniculi capillis.* HEINSIUS. Petron. c. 23. *Molles, veteres, Deliaci, manu reciſi.*

(4) *Quæ ratio*] Eleganter, quia contra rationem eſt, cum ſit contra naturam, quæ eſt ſumma ratio. SCHEFFER.

(5) *Senex*] *Æſopus.* Ita *ſupra* 3. *c.* 3. *naris emunctæ ſenex*, & alibi. SCHEFFER.

(6) *Idem Prometheus*] Tò *idem* referebat ad Æſopum *Rittershuſius.* Melius *Rigaltius*: præcedentem fabulam de Prometheo quoque fuiſſe. Forte *Rittersh.* non ad vocem *idem* notatum voluit Æſopum intelligi; ſed ad vocem *ſenex*, quod verum eſſet. De Prometheo Symmachi locum citat *Rigaltius*, Epiſt. 4, 33. *Patere igitur ut homullus Promethei manu factus mandare ceſſem papyro, quæ dudum in vatum foliis non leguntur.* FREINSHEMIUS. Qui ſcilicet id egit, de quo prius. Atque neſcio num non huc reſpexerit illud *a fictione*, pro quo nunc *afflictione* legitur. Verum ſicut forte non difficile fuerit rem totam divinare, ita melius opinione mea ignoratur. SCHEFFER. Fabulam Promethei norunt qui nondum ære lavantur. E Titanum numero fuit. Dicta ab eo herba Prometheios, de qua Plut. de Fluv. in Phaſi. PRASCHIUS.

(7) *Fictilis*] Sic appellat in reſpectu ad *Prometheum*, qui e luto formaſſe homines dicitur: fabula eſt notiſſima. De quo *Prometheo* haud dubie & in ſuperioribus præceſſit. SCHEF.

(8) *Qui*] Lege, *quod.* HEINS.

(9) *Offendit ad fortunam*] Ita *Cicero de Memmio apud Fab. 6. cap. 3. Caput ad fornacem Fabii offendiſſe.* Fortuna hic velut res dura fingitur, ad quam vulgus, (nam illud *qui*, quod ante *ſimul*, ad *vulgi*, non *Prometheus* eſt referendum,) formatus ex luto, ſicut teſta frangitur, eleganter. SCHEFFERUS.

(10) *Partes*] Proprie *membra*, quibus ſexus diſtinguitur. SCHEFFERUS.

(11) *Celat*] Forte, *velat.* HEINSIUS.

(12) *In-*

Ad cœnam eſt invitatus ſubito a Libero.
Ubi 12 irrigatus multo venas nectare,
13 Sero domum eſt reverſus titubanti pede;
Tum ſemiſomno 14 corde, & 15 errore ebrio,
Adplicuit 16 virginale generi maſculo,
Et maſculina membra adplicuit fœminis.
Ita nunc libido pravo fruitur gaudio.

(12) *Inrigatus venas*] Decenter & modeſte ſic de Deo loquitur, exemplo tamen *Virgilii*, qui ſic *Eclog. 6.* de *Sileno*: *Inflatum heſterno venas, ut ſemper, Jaccho.* Porro venis recipi vinum & ebrietatem vetus opinio, de qua *Rittershuſius.* Nec alia ex cauſa *Philippus ad Alexandrum de medicata potione apud Curt. 3. cap. 6. Oro quæſoque, omiſſo metu patere medicamentum concipi venis.* Ita legendum diſtinguendumque ibi eſt, contra quam fit hodie in editis SCHEF.

(13) *Sero domum* &c.] Propert. 1. 3. *Ebria cum multo traherem veſtigia Baccho, & quaterent ſera nocte facem pueri*, ubi vide quæ adnotat Paſſeratius.

(14) *Corde*] Unde alias intellectum & conſilium. Vide, quæ notamus ad *Pacatum cap.* 44. SCHEFFERUS.

(15) *Errore ebrio*] Eleganter & ſententioſe. Ebrietas privatio rationis eſt. Salomo in Symbolis 23, 29. inter alia de ebrio: *Et eris ſicut dormiens in medio mari, ſummo navis malo.* Vulgatus reddidit: *& eris quaſi ſopitus gubernator, amiſſo clavo.* Appoſite utrumque. &c. PRASC. Pro errore ebrietatis. Sicut apud *Flaccum 1. Argon. curſus æquoreus*, pro curſu æquoris. SCHEF.

(16) *Virginale*] Sc. *membrum*, quod huc ex ſequentibus trahendum. Licet quoque ita ſimpliciter uſurpetur. SCHEFFER. Vid. Muncker. ad Hygin. fab. 184.

FAB.

(1) Cæ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

(72) FAB. XV.

Capellæ & Hirci.

BArbam capellæ quum impetraſſent ab Jove,
Hirci mœrentes indignari [1] cœperant,
Quod [2] dignitatem fœminæ [3] æquaſſent ſuam:
Sinite, inquit, illas gloria vana frui,
Et uſurpare veſtri ornatum [4] muneris,
[5] Pares dum non ſint veſtræ fortitudinis.
Hoc argumentum monet, ut [6] ſuſtineas tibi
Habitu eſſe ſimiles, qui [7] ſunt virtute impares.

FAB.

(1) *Cœperant*] Forte *cœperunt*. HEINSIUS.

(2) *Dignitatem*] Autoritatem, quam præ ipſis habebant antea ex barba. Nam, ut ait *Lactantius* 7. *Op. Dei. Barbæ ratio, incredibile eſt, quantum conferat ad decorem virilitatis ac roboris.* SCHEFFERUS.

(3) *Æquaſſent*] Æqualem haberent. Sic *Virgilius* 6. *Æn. æquatque Sichæus amorem.* SCHEF.

(4) *Muneris*] Virile munus eſt, gravem eſſe, huc barba pertinet. Contra in fœminis morum vultusque amabilitas laudatur. SCHEFFERUS.

(5) *Pares fortitudinis*] Recte Genitivo jungi *par* & *diſpar*, exemplis docet Th. Bangius Obſ. Phil. 2. p. 857. Cauſſam ex Paſcaſio Groſippo, ſeu Gaſpare Schioppio, explicat Mariang. a Fano Bened. Auctar. Gram. Phil. p. 16. PRASC. Recte, nec eſt opus *Rittershuſii* emendatione. *Cicero in Piſ. Illum, cujus paucos pares hæc civitas tulit. Lucianus lib.* 5.

Quem metuis, par hujus erat --

Adde *Voſſium.* SCHEF. Heinſius tamen mallet *fortitudini*.

(6) *Suſtineas*] Abſolute, pati, perferre. *Balbus* apud *Cic.* 9. *Att. ep.* 9. *Sentio, non poſſe tuam famam & officium ſuſtinere, ut contra eum arma feras. Suet. Julio c.* 74. *Cornelio Phagetæ nunquam ſuſtinuit nocere.* SCHEFF. Cicer. 5. fam. 10. *Si me hercules Appii os haberem, tamen hoc ſuſtinere non poſſem.* Ovid. 1. Metam. 5. 30. *Sed enim non ſuſtinet ultra perdere blanditias Juvenis Deus:* Eleg. ad Liviam. 135. *Tene ego ſuſtineo poſitum ſcelerata videre?*

(7) *Sunt*] Lege, *ſint*. HEINS.

(1) *For-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

(73) FAB. XVI.

Gubernator & Nautæ.

QUum de 1 fortunis quidam quereretur ſuis;
Æſopus 2 finxit conſolandi gratia.
Vexata ſævis 3 navi tempeſtatibus,
4 Inter vectorum lacrymas, & mortis metum,
5 Faciem ad ſerenam 6 ſubito mutatur dies.

Ferri

(1) *Fortunis*] De improſpero ſucceſſu rerum ſuarum. *Fortunæ* igitur hic in plurali, pro *fortuna*. *Plautus Milite. Act. 2. ſc. 1. Poſtquam occaſio eſt, conqueritur mecum mulier fortunas ſuas, ait, ſeſe Athenas fugere cupere.* Sic *Terent. Andr. Act. 1. ſc. 1.* & alibi. SCHEFFERUS.

(2) *Finxit*] Scribendum videtur: *Finxit hoc ſolandi gratia.* GUJETUS. Abſolute pro *finxit hoc*, *hanc fabulam.* *Buchnerus* mallet *dixit*, aut *infit*. Doctiſſimus *Cuperus* ita putat verſus hos legendos *Lib. 2. Obſ. c. ult.*

Vexata ſævis navis tempeſtatibus
Inter vectorum lachrymas, & mortis metus.
Faciem ad ſerenam ſubito mutat ut dies
Ferri ſecundis tuta cepit flatibus.

Laudo ingenium, ſed ubi nulla compellit neceſſitas, ad emendationes tardius ego quidem ſoleo accedere. SCHEFFERUS.

(3) *Navis*] Qui brevitatem Phædri vult cognoſcere, comparet Æſopi fab. 272. Exempla tempeſtatis fuſius deſcripta annotavit ex Radero Cl. Freinsh. ad Curt. 8, 4, 2. PRAS. Sic Paris. Uti priusquam inſpexiſſem, legendum conjeceram. Fuerat antea *navis*: quod quia efficiebat orationem pendentem, ſubvenire tentarunt viri docti, ut ſtatim apparebit. FREINSHEMIUS. *Navi.* Excerpta Rigaltii. HEINSIUS.

(4) *Inter*] Notat celerem mutationem, dum metuunt, dum plorant, *Flor. 1. c. 6. Ergo inter Tarquinii mortem ſubſtitutus in locum regis.* SCHEFF.

(5) *Faciem ad ſerenam*] Speciem, habitum. Vide *Gellium 13. cap. 28. Curtius Lib. 3. c. 2. Contra ſi quis aciem Macedonum intueretur, diſpar facies erat.* Ita enim ibi eſt legendum, non *acies*, quod ſervatum hactenus in omnibus editionibus miror. Porro *ad faciem mutari* dictum, ut apud *Cicero. 3. de Or. Idque ad omnem rationem mutatur & vertitur.* SCHEFFERUS.

(6) *Subito mutatur dies*] Tu, Rit-

Ferri ſecundis [7] tuta cœpit flatibus,
[8] Nimiaque nautas hilaritate [9] extollere.
Factus [10] periculo tum gubernator [11] ſophus;
Parce gaudere oportet, & [12] ſenſim queri,
Totam [13] quia [14] vitam miſcet dolor & gaudium.

FAB.

Rittershuſi, anacoluthi veritus mavis; *mutato die.* Non malè, niſi quod miníme à ductu litterarum devians malo: *mutatus dies.* ſubintell. fuit: ut ſolet Phædrus tuus. r. & ſ. charactere Longobardico nihil divortunt. Divinabam quoque: *ſubito mutat ut dies.* Ut vel poſtquam dies mutavit ad ſerenam faciem. *Mutavit*, pro, *mutatus eſt*, cujus plura exempla in Veriſimil. SCHOP. Suſpectum mendi locum hunc habent viri docti, & recte: placetque emendatio Schoppii: *ſubito mutat ut dies.* Mihi tamen in mentem veniebat: *F. a. ſerenam ubi commutatur dies.* Arbitrium eſto penes Lectorem. MEURSIUS. Lege, *ut ſubito mutatur dies.* HEINSIUS.

(7) *Tuta*] Forte *tuta ut*, vel *uti*, *cœpit.* HEINSIUS.

(8) *Nimiaque*] Forte *nimia*, *ecce nautas Hilaritas extollere*, vel *nimiaque nautæ ſe hilaritate extollere.* HEINSIUS.

(9) *Extollere*] Elatos quaſi & ſuperbos reddere, tanquam nihil mali amplius poſſet accidere. Ita enim fit in tali gaudio, ut in metu contra, & luctu jacent. *Cic. Lib.* 10. *ep.* 12. *Incredibili gaudio ſum elatus.* SCHEF.

(10) *Periculo*] Scribe, *periclo.* GUJETUS.

(11) *Sophus*] Non nude ſapiens, ſed Philoſophus, & qui alios poſſet docere, ut liquet ex ſequenti monito. Sic uſurparunt veteres. Ita *Martialis Lib.* 7. Ita ipſe *Noſter ſupra Lib.* 3. *cap.* 14. Dixi jam, in de *Nat. Philoſoph. Pythagoricæ.* SCHEFFER. Poſſes interpretari *doctum.* Sic Cicero 3. Tuſcul. verſum Euripidis, ἐγὼ δὲ τοῦτο παρὰ σοφοῦ τινὸς μαθὼν. Reddit: *Nam qui hæc audita a docto meminiſſem viro.* Et ſic Propert. 2. 28. *Credit & illa ſuo docta Puella malo.*

(12) *Senſim*] Ita *ſenſim & moderate* junxit *Cicero in Verrin.* 5. SCHEFFERUS.

(13) *Quia*] *Que* V. C. Pith. Forte *æque.* HEINSIUS.

(14) *Vitam miſcet dolor* &c.] Vide pulcherrimam orationem Pauli Æmilii apud Livium 45,41. FREINSHEMIUS. Quemadmodum *Ovid.* 4. *Triſt. El.* 10. de canitie, *antiquas miſcueratque comas*, pro *permixta erat comis.* SCHEFFERUS.

(1) *Ca-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Canum Legati ad Jovem.

(74) FAB. XVII.

1 CAnes legatos olim miſere ad Jovem.
2 Melioris vitæ tempus oratum ſuæ,
3 Ut ſeſe abriperet hominum contumeliis,
4 Furfuribus ſibi 5 conſperſum quod panem darent,
6 Fimoque turpi maximam explerent famem.

Pro-

(1) *Canes legatos*] Βωμολόχον (ut monui in *εἰσαγωγῇ*) hic agit Phædrus: quem arguere poſſumus verbis Ambroſii Off. 1, 23. *Cavendum etiam in fabulis, ne inflectant gravitatem ſeverioris propoſiti.* Sed idem Mediolanenſium Antiſtes in alterum extremum eo loco labitur, dum omne jocorum genus damnat: id quod facile ſanctitati propoſiti in graviſſimo viro condonatur. Interim certum eſt, non omnia joca eſſe vetita, quod legitimum uſum & honeſtum habent. Exemplum eſt Reg. 1, 18, 27. Diſtinctioni igitur locus eſſe debet inter *bona* & *mala*. Talia vero ex materia & forma facile cognoſcuntur. PRASC. Recte judicavit J. Meurſius V. Cl. multos verſus hinc illinc ex hac fabula excidiſſe. FABER.

(2) *Melioris vitæ tempus*] Tempus quo meliorem vitam poſſent vivere, quam ea eſt, quam hactenus vixerant. Corrigit hic *Urſinus*, *meliora vitæ tempora oratum ſuæ*. SCHEFFER. Lege; *Meliora vitæ tempora oratum ſibi*. HEINSIUS.

(3) *Ut ſeſe abriperet*] Eriperet. Notanda autem eſt locutio, *abripere aliquem contumeliis*, pro rapere aliquem a contumeliis, nam vulgo præpoſitionem addunt. Niſi putes, ſcripſiſſe Noſtrum, *hominum e contumeliis*, nam poteſt fieri, ut illud *e* ob ſimilitudinem ſequentis litteræ ſit abſorptum. Ita *Cicero e complexu parentum abreptos filios*, dixit. SCHEF. Lege, *ut ſe ſubriperet*. HEINS.

(4) *Furfuribus*] *Neveleto panis ſordidus*, ut eſt apud *Plautum*. *Nonius* appellat *aceroſum*, quia eſt ex paleis acereve. SCHEF.

(5) *Conſperſum*] Forte *confartum qui*. HEINS.

(6) *Fimoque turpi*] Quia canes a veteribus non aliter habiti, ut vult *Rittershuſius*; Imo quia ipſi ad hoc genus propenſi. Ideo mox *ſcrutantur eſcam in ſtercore*. Firmat *Arnobius lib*. 7. ubi ait, ſi animantia offerre deberent, *quibus ali moris eſt illis, imponerent aris canes oſſa, & humani*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Profecti ſunt legati non celeri pede,
Dum naribus ſcrutantur eſcam in ſtercore.
7 Citati non reſpondent. Vix tandem invenit

Eos

ni ſtercoris proluviem cremarent. SCHEFFERUS. Sic & Cyprii Boves erant κοπροφάγοι. Diogenian. in proverb. Βοῦς κόπριος. Eraſm. Chiliade 1, 10, 95. ubi & de Bœotiis bubus. FREINS.

(7) *Citati non reſpondent*] Præceſſerint ſine dubio aliqua, quæ exciderunt; nam hæc non cohærent. Sed totam hanc fabellam nimis negligenter exſcripſit librarius, verſibus aliquot hic illic per oſcitantiam dicam, an feſtinationem, omiſſis. Sic itaque hæc edi debent:

Profecti ſunt legati non celeri pede,
Dum naribus ſcrutantur eſcam in ſtercore.
* * *
Citati non reſpondent: vix tandem invenit
Eos Mercurius, & turbatos adtrahit.
Tum vero vultum magni ut viderunt Jovis,
Totam timentes concacârunt regiam,
Propulſi verò fuſtibus vadunt foras.
* * *
Vetat dimitti magnus illos Jupiter.
* * *
Mirati ſibi legatos non revertier,
Turpe æſtimantes aliquid commiſſum a ſuis,
Poſt aliquod tempus alios adſcribi jubent.
* * *
Rumor legatos ſuperiores prodidit,
Timentes rurſus aliquid ne ſimile accidat,
Odore canibus anum ſed multo replent. MEURSIUS.

Ait *Meurſius* deeſſe quippiam. Ego non exiſtimo, ſed ut in aliis, ita hic brevem eſſe Noſtrum puto. Arbitror autem verſum præcedentem non cum ſuperiori, verum hoc propoſito eſſe conjungendum, ſublata diſtinctione majore, ut ſit ſenſus: ideo non reſpondiſſe, quia occupati in quærenda eſca, vocem citantis non obſervarant. *Citatos* autem intelligo ſolenni voce præconis *Mercurii*, exemploque quodam veteris aulæ, ſi convenire vellent regem, ut nunc facerent. Eam non audiverant canes, abſentes quippe, ac ſic occupati, uti dixi. *Aſconius Verrina* 3. *Apud veteres, & Judices, & rei, accuſatores, & defenſores a voce præconis citabantur.* Adde *Apulejum lib.* 10. *Aſin.* Habes citationis hujus aliquod exemplum apud *Lucianum* in bis accuſato, ubi *Mercurius* a *Jove* emiſſus clamat *Athenis: Audite populus, forum atque judicium, quod felix fauſtumque ſit, conſtituemus hodie, menſis Februarii*

[8] Eos Mercurius, & [9] turbatos attrahit.
um vero vultum [10] magni ut viderunt Jovis,
otam timentes concacarunt regiam.
[11] Propulſi vero fuſtibus, [12] vadunt foras:
[13] Vetat dimitti magnus illos Jupiter.
[14] Mirati, ſibi legatos non revertier,

Turpe

narii die ſeptima. Quicunque itur actiones detulere, in vicum artium veniunto. SCHEF. Forte *tatis.* HEINSIUS.

(8) *Eos*] *Heinſius* legebat *reos,* ſenſu, quo ſic appellantur, icunque cauſam dicunt, vide *ſtum* & *Nonium* ea voce. SCHEF.

(9) *Turbatos*] Quod tam ne‑igentes fuiſſent officii, nec ex‑ectaſſent, aut attendiſſent tem‑us idoneum, ſed requiri debuiſ‑nt a *Mercurio.* SCHEF.

(10) *Magni*] Proprium *Jovis* gnomentum. Itaque mox; *ve‑t dimitti magnus illos Jupiter.* ropert. 2. *Scribam ego per ma‑num eſt ſalva puella Jovem.* ed. *Albinovanus ad Liviam: os erimus magno maxima cura ovi.* Et iterum: *Nec minor eſt agni conjuge juſſa Jovis. Terent. delph. 4. ſc. 6. Te cum tua mon‑ratione magnus perdat Jupiter:* t ſic *Græci* ſæpiſſime. Scilicet ut *uno* Magna, ſic & *Jupiter* ap‑ellabatur. Vide dictum *Proper‑ium 2. El. 32. & 34. Gyraldus* oc omiſit. SCHEF. Ovid. 1. Art. Am. 713. *Jupiter ad veteres ſupplex Heroïdas ibat, Corripuit magnum nulla puella Jovem.*

(11) *Propulſi vero*] Lege, *pro‑ulſi ut vero.* HEINS.

(12) *Vadunt foras*] Mart. *Uxor vade foras.* HEINS.

(13) *Vetat dimitti*] Præceſſerit hic minimum verſus unus, rationem complectens, qua motus Jupiter dimitti illos ita noluerit, etſi ejectos poſt tam turpe facinus. MEURSIUS. Ego nihil deeſſe puto, nec enim opus eſt narrare circumſtantias, quas ipſe poteſt ſibi ſubjicere lector. Atque idem judico de ſequentibus: *Mirati* &c. Itemque: *Rumor legatos ſuperiores prodidit.* Eſt enim commatica narratio, ut debet, quum narrare breviter volumus faſtidii vitandi gratia. Vide quæ notavi in Curtium 6, 1, 17. FREINS. Rurſum exci‑diſſe verſum putat iſto loco *Meurſius.* Ego contra ſentio. Vult, ejectos putidos iſtos canes cum veniſſent e regia, præ metu ac pudore penitus voluiſſe abire: Sed *Jovem* iratum præcepiſſe ſuis, ne dimitterent, & abire ipſos paterentur, ſed tenerent in cuſtodia. Itaque ſtatim cum exiſſent, ſunt retenti. SCHEF.

(14) *Mirati ſibi*] Exciderint heic verſus duo tres præcedentes, quibus comprehenderit Phædrus, quid Jupiter, poſtquam dimitti vetuiſſet, cum illis egerit: i los

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Turpe [15] æſtimantes aliquid commiſſum a ſuis,
Poſt aliquod tempus alios [16] adſcribi jubent.
[17] Rumor legatos ſuperiores [18] prodidit.
[19] Timentes [20] rurſus aliquid ne ſimile accidat,
[21] Odore canibus anum, [22] ſed multo, replent,
[23] Mandata dant, [24] legati mittuntur, ſtatim
Adeunt

vero præ pudore facti ad ſuos reverti auſos non fuiſſe: itaque cum emanerent, alii canes *Mirati ſibi legatos* &c. MEURSIUS. Et hic putat verſum abeſſe. Atqui ſi ex primo verſu vocem *canes* hic intelligas, ſententia eſt integra. Et ſolet Noſter ita loqui. *Sibi*] Elegantiſſime abundat, ut tamen vim habeat eam; quaſi non reverterentur ii, quos reverti ſua intereſſet. Ita *Terent. Adel.* 5. *ſc.*8. *ſuo ſibi gladio hunc jugulo. Cicero* 1. *Attic. ep.* 11. *Hic tibi roſtra Cato advolat. Apulejus* 6. *Aſin. Anum cum ſuo ſibi funiculo devinctam dedere præcipitem.* Vide *ſup. lib.* 3. *cap.* 6. SCHEF. Forte *mirari hi ſibi.* HEINS.

(15) *Æſtimantes*] Uti *ſupra lib.* 3. *c.* 5. SCHEF.

(16) *Adſcribi*] Superioribus illis, ante a ſe miſſis ad *Jovem.* pro *adſociari*, *adjungi*, ſi modo lectio eſt integra, de quo tamen valde dubito. SCHEF. Forte *adſciri.* HEINSIUS.

(17) *Rumor legatos*] Hic præceſſerit verſus unus aliquis talis:

Cum interea ſe gesſiſſe quam turpisſime
Rumor legatos &c. MEURS.

Notant hic iterum lacunam. Nempe deeſt, dum hoc faciunt, dum jubent adſcribi alios, interea rumor hæc prodidit. Sed jam ante monui, connexiones iſtius modi omittere Noſtrum, studi brevitatis. Ita mox. SCHEF.

(18) *Prodidit*] Aperuit no tumque fecit, quam turpiter in *Jovis* regia geſſiſſent. SCHEF.

(19) *Timentibus*] Rectius du primores editiones, *Timente* Quas cur Rigaltius ſecutus no fuerit, neſcio. MEURSIUS.

(20) *Rurſus aliquid ne ſimile*] Forte, *ne quid ſimile rurſus* HEINSIUS.

(21) *Odore*] Aromatibus re cte *Rittershuſius* exponit. Atqu ſic *Arnobius lib.* 7. SCHEF. Fort *adore.* HEINSIUS.

(22) *Sed multo*] Elegans uſu particulæ *ſed.* Plautus ſæpe ea utitur, & Rudente Act. 3. ſc. 5. *Affer huc duas clavas.* LA. *Clavas?* DAE. *ſed probas: propera cito.* Sic enim iſthic in utroque magni amici noſtri Camerarii Codice perſcriptum. Vulgo omittitur ea particula peſſimo exemplo. SCHOPPIUS.

(23) *Mandant* * *dimittuntur*] Fuerat olim, *Mandant* * *dimittuntur.* Reſtituebat cum *Rittershuſio Meurſius: Mandata dant, dein mittuntur.* Bene & illud. Sed nos

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

[25] Adeunt. Rogantes aditum, continuo impetrant.
[26] Conſedit genitor [27] tum Deorum maximus,
[28] Quaſſàtque fulmen: tremere cœpere omnia.
Canes, [29] confuſus ſubito quod [30] fuerat fragor,
Re-

nos Pariſienſes ſequimur, ut prædiximus. Freins. Veteres editiones habuerunt, *Mandant, dimittuntur ſtatim.* Ex quo *Urſinus* faciebat: *Mandant eadem, dein dimittuntur ſtatim.* Schef. Forte, *Mandata dantur, & dimittuntur ſtatim.* Heins.

(24) *Legati*] Mallem ego *legatis*, ut reſpiciat præcedens *canibus*, & ſubjicere punctum. Schefferus.

(25) *Adeunt*] Eunt ad *Jovem*, iter eo ſuſcipiunt. Quid tamen, ſi legamus *abeunt*, h. e. proficiſcuntur: Videtur enim melius, quia mox ſequitur de *aditu*. Scheffer. Forte, *vadunt*. Sic ſupr. *vadunt foras*. Heins.

(26) *Conſedit*] Bene tanquam Rex, & Judex. *Virgilius* 7. *Æn.* *Solio medius conſedit avito* Schef.

(27) *Tum*] Forte *ut* vel *dum*. Heinsius.

(28) *Quaſſatque*] Quod *Jovi* pro ſceptro eſt. Neque alia quaſſationis cauſſa hic loci. Schef.

(29) *Confuſus ſubito*] Quid hic eſt *confuſus fragor*? Non capio ſenſum hujus vocis in hoc loco. Mallem ſcribere *confuſi*, & referre ad *canes*, ut ſit ſenſus, quia ſubito factus eſt fragor ex concuſſo fulmine, ideo, ut ex re inopinata, vehementer terrefactos eſſe. *Virgilius* 12. *Æn.*

Obſtupuit varia confuſus imagine rerum.

Fabius lib. 1. *cap.* 10. *Non eodem confuſus metu exercitum perdidiſſet.* Et propius in *decl.* 2. *Sciatis, neminem fuiſſe in domo, quem non fragor ille confuderit.* Schef.

(30) *Fuerat fragor*] Lege, *ruerat*. Senec. Hippolyto. 674. *Omnis impulſus ruat æther*. Mart. 3. 100. *Imbribus immodicis cœlum nam forte ruebat.* Ovid. 3. Faſt. 367. *Et gravis æthereo venit ab axe fragor.* Sic *ruina cœli*, pro *tonitru*. Virgil. 1. Æn. 129. ubi v. Serv. Et 3. Æn. *Horrificis ruit Ætna ruinis.* Heins. Mallet Nob. *Heinſius ruerat*, *Horatio* auctore, qui alicubi: *non tremendo Jupiter ipſe ruens tumultu.* Quem locum tametſi *Faber* cenſeat huc parum pertinere, atque adeo, an *ruerat fragor*, dici Latine ſoleat, haud ſciat, derogare tamen *Heinſianæ* huic ſententiæ nil poteſt. Id quod ipſe *N. Heinſius* ſuo tempore oſtendet. Propius ad veterem ſcripturam ſic Clar. *Gronovius: Lege, confuſos ſubitus quos fecerat fragor.* Ut *Ovid. Nec minus eſt confuſa Venus moriente Tibullo. Petronius, triſtem confuſumque, & alibi, confuſus & conſilii egens.* Quid vero iſto loco *Faber*? *Mirabilem verſum, canes confuſos ſubito quos fecerat fragor. Nec Æſculapius cum Machaone, nec tota Aſclepidarum familia remedium*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Repente odorem mixtum cum merdis cacant.
31 Reclamant omnes, vindicandam injuriam.
32 Sic eſt locutus ante pœnam Jupiter:
33 Non eſt legatos regis non dimittere,
34 Nec eſt difficile, pœnas culpæ imponere.
Sed hoc 35 feretis pro judicio 36 præmium:

Non

illi faciant, ita miſere in lecto cubat. Aliud itaque ante oculos habuit Schefferus, aliud ſcripſit. Ego aliud habuerim ante oculos, aliud ſcripſerim? Poſſum reipſa demonſtrare diverſum, ſi neceſſe ſit. At *Faber*, cum edidiſſem ego, *confuſos ſubitus*, ille fecit *confuſos ſubito.* Ut videre debeat, in quem jure potiori hoc dicterium conveniat. Quanquam facile ignoſcamus homini occupatiſſimo, & tum, cum iſta ſcriberet, ægroto. Illud non omiſerim, me aliter nunc emendatum locum iſtum a viro ſummo in Addendis *ad lib.* 31. *cap.* 45. incomparabilis editionis *Livianæ* nuper adornatæ deprehendere. Verba iſta ſunt: *Apud Phædrum fab.* 74. *legitur. Canes confuſus ſubito quod fuerat fragor; quum legendum ſit: Canes confuſos ſubitus fecerat fragor, vel: Canes (confuſos ſubitus fecerat fragor.)* SCHEFFERUS.

(31) *Reclamant*] Iterum clamant, ut nuper fecerant, cum priores legati ſic ſe geſſiſſent. SCHEF. Forte *exclamant.* vel *proclamant.* HEINSIUS.

(32) *Sic eſt locutus*] Mallet *Meurſius*, *hic eſt locutus*, quod non diſplicet, vide *lib.* 1. *c.* 13. SCHEFFERUS.

(33) *Non eſt legatos*] *Non e[ſt] regis*, pro, non decet eum, no[n] modo propter jus gentium, d[e] quo hic *Rittershuſius*, ſed & fa[]mam ſuam, magnitudinemque tanquam non poſſet punire i[n] ipſo domino tale delictum. SCHEF[F].

(34) *Nec eſt difficile*] Lege *nec res difficilis.* HEINS.

(35) *Feretis pro judicio*] Lego: *Sed hoc ferent ii.* Alloquitur enim Jupiter non legatos ſed collegium Deorum, qui omnes clamarant vindicandam injuriam: nam ecce de legatis ſtatim loquitur in tertia perſona:

Ne ventrem continere non poſſint ſuum.

Itaque mox legendum quoque:

Illi autem qui miſerunt hos tam futiles. MEURS.

At nihil vetat, aliquem, præſertim commotiorem, & qui propter dignitatem ſoleat ſine reprehenſore loqui, modo ad hos, modo ad illos dirigere ſermonem. Exemplo ſit Dido apud Virgil. Æn. 2, 365. & ſeqq. FREINS. Pro ſententia, & pœna in vos merito decernenda. Vertit ſe quaſi a ſuis *Jupiter* ad canes legatos, & ait: vos quidem feretis hoc præmium, licet ſupplicio & pœ-

næ

Non veto dimitti, verum 37 cruciari 38 fame,
Ne ventrem continere 39 non poſſint ſuum.
Illi autem, qui miſerunt 40 vos tam 41 futiles,
Nunquam 42 carebunt 43 hominis contumelia.

Ita

æ adjudicare deberem. SCHEFF.
orte *ſed hoc paretur pro delicto,*
el *vindicta præmium.* HEINS.
(36) *Præmium*] Per ironiam
a vocat, non imperatam fa-
mem, verum artem illam, qua
os docuit continere ventrem.
SCHEFFERUS.
(37) *Cruciari*] Lege, *crucian-*
r. HEINSIUS.
(38) *Fame*] Notandum eſt,
eſſe verbum contrariæ ſignifi-
tionis τῷ *veto.* Cum enim di-
erit: Non veto dimitti, debuit
ldere: Verum fame jubeo cru-
ari. Exemplum ex Paulo & Ta-
to proferre poſſim, nam apud
um in Epiſt. 1. ad Timotheum
p. IV. ℣. 11. ubi legitur *κω-*
λυόντων γαμεῖν, ἀπέχεσθαι
βρωμάτων &c. neceſſe eſt ex iis
uæ ſequuntur, intelligere ver-
um aliquod contrariæ ſignifica-
onis τῷ, *κωλυόντων*, quod
erbum præponatur τῷ, *ἀπέ-*
χεσθαι. Apud Tacitum autem in
ita Agricolæ legitur: *Nec pœna*
ſemper, ſed ſæpius pœnitentia con-
tentus eſſe, ubi manifeſtum τὸ
contentus eſſe cum *pœna & pœni-*
tentia non poſſe ex æquo conve-
ire. Scio apud eundem ſcripto-
em alia quoque eſſe τοῦ *αὐτοῦ*
σχήματος, ſed nunc memoriæ
non ſuccurrunt. Tale eſt & apud
Terentium in Andria Act. III.
ſcen. V.

Namque hocce tempus præcavere
mihi me, non te ulciſci ſinit.

Ubi pro *ſinit* debet intelligi *cogit* in priori membro *διανοίας*. Adi modo doctiſſimum interpretem ad Paulum. Ceterum Rigaltius ad hunc Phædri locum annotavit tale eſſe illud Juvenalis Sat. IV.

--- *Quum furem nemo timeret*
Caulibus aut pomis, & aperto
viveret horto.

Quod cur fecerit, neminem arbitror intelligere, eſt enim plane ȣδὲν πρὸς ἔπος. FABER.

(39) *Non poſſint*] Repetita negatione, ad indicandam neceſſitatem futuræ continentiæ; *ventrem continere*, oppoſitum ſuperiori *cacare.* SCHEFFER.

(40) *Vos*] Lege, *Hos.* HEINS.

(41) *Futiles*] Proprie tanquam qui nil poſſint continere. Feſtus: *Futiles dicuntur, qui ſilere tacenda nequeunt, ſed ea effundunt, ſic & vaſa futilia a fundendo vocata.* SCHEFFERUS. Terent. Andr. 3. 5. 3. *Servone fortunas meas me commiſiſſe futili*, ubi v. Donat.

(42) *Carebunt*] Omni tempore afficientur. Bene, licet ipſi canes nollent. Diverſum cenſet *Cicero Tuſc.* 1. quem eſt operæ pretium videre. SCHEFFER.

(43) *Hominis*] Puto *hominum* oportere ſcribi, ſicut ſupra. SCHEFFERUS. Lege, *Omni.* HEINSIUS.

(44) Ita

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

44 Ita nunc legatos expectant & poſteri:
Novumque venire qui videt, 45 culum olfacit.

(44) *Ita nunc legatos exſpectant*] Duos hos poſtremos verſus mendoſos eſſe manifeſtum eſt, atque ita corrigendos:

Ita nunc legatos exſpectantes poſteri,
Novum venire cum vident, culum olfaciunt.

Et hæc Bongarſii quoque ſententia eſt. MEURSIUS. Legebatur enim apud priores Editores:

Ita nunc legatos expectantes poſteros,
Novum venire cum videt, culum olfacit.

Sed optime ſe habet, quod ex Pariſ. repræſentavimus. FREINS.

(45) *Culum olfacit*] Verbis hiſce explicat argumentum fabulæ. Vult enim reddere cauſam hujus conſuetudinis inter canes ſicut alia fabula in ſuperioribus oſtendere cauſam vitæ cinædicæ aliarumve pravarum libidinum conatus eſt. SCHEFFER.

(75) FAB. XVIII.

Homo & Colubra.

QUi fert malis auxilium, 1 poſt tempus dolet.
Gelu rigentem quidam 2 colubram ſuſtulit,
Sinuque 3 fovit 4 contra ſe ipſe miſericors.
Namque ut 5 refecta eſt, 6 necuit hominem protinus.

Hanc

(1) *Poſt tempus*] Jul. obſeq. c. 27. *Poſt tempora potuit.* HEIN.

(2) *Colubram*] Vulgo *Colubrum* vocamus. Reperitur tamen & hoc genere apud *Lucilium*, & *alios*. SCHEFFERUS.

(3) *Fovit*] Proprie. *Curtius lib.* 4. *c.* 4. *Ipſe tunc maxime refovebat artus.* SCHEF.

(4) *Contra ſe ipſe*] Pari modo magiſter Amorum 3, 8.

Contra te ſollers hominum natura fuiſti.

Exaggeravit hanc miſericordiam Anon fab. 10. Simplicius Æſop. fab. 173. PRASCHIUS. In perniciem ſuam. *Cic.* 7. *Att. ep.* 5. *Per annos decem aluimus contra nos.* SCHEF.

(5) *Refecta eſt*] Recreata, eleganter, de paulo ante pene mortua. SCHEF.

(6) *Necuit*] Putat *Valla*, non in uſu eſſe verbum hoc, niſi ubi ſermo ſit de certo mortis genere. Et profecto ita *Ennius*:

Hos

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Ianc alia quum rogaret cauſam facinoris,
ℒeſpondit: Ne quis diſcat prodeſſe improbis.

Hos peſtis necuit. - - d tamen vel hic locus docet, *iſcianum* rectius oſtendere, u- rpari de peremto quovis vio- nto modo. Cæterum, ne quid ſſimulem, *Salmaſium Exercit. 'in. p.* 25. ubi verba hæc addu- :, video non *necuit*, ſed *nocuit* legiſſe, ſimul & locutionem hanc, *nocere aliquem*, Latinam, bonisque auctoribus receptam teſtari. Verum iſtam lectionem ſuam mihi equidem haud probat. *Ovidius: Parva necat morſu ſpecioſum vipera taurum.* Adde 4. *Triſt. El. ult. v.* 44. Schef.

(76) FAB. XIX.

Vulpes & Draco.

VUlpis cubile fodiens, dum terram 1 eruit,
2 Agitque plures altius cuniculos,
'ervenit ad 3 draconis ſpeluncam 4 ultimam;

Cu-

(1) *Eruit*] *Ruit* ſcribendum detur, i. e. fodit, ὀρύσσει, Vir- il. *Cumulosque ruit male pin- uis arenæ.* A *ruo rutrum, ru- llum.* Gujetus.

(2) *Agitque*] Proprie. *Cæſar* 3 *B. G. c.* 21. *Cuniculis ad ag- erem vineasque actis. Cic.* 3. *Off. uniculos agat ad ærarium.* chefferus.

(3) *Draconis*] Quos hinc di- cimus jam olim habitos cuſto- es defoſſarum aut reconditarum pum, ſicut hodieque vulgo redunt. Sic de vellere aureo, ic de pomis aureis Atlantis tra- litum, ut ex *Ovidio* liquet. Feſti reviator. *Dracones*, ἀπὸ τοῦ ͂ͅρακεῖν *dicti, quia ea cauſa in- cubantes eos theſauris cuſtodiæ cauſa antiqui finxerunt.* Adde *Martial.* 12. *in Paternum.* Schef.

(4) *Ultimam*] *Terent. Phorm.* 1. *ſc.* 4. *Sed quis hic eſt ſenex, quem video in ultima platea.* Idem in *Heaut.* 5, *ſc.* 1. *Eſt mihi in ultimis conclave ædibus. Curt.* 4. *cap.* 10. *in ultimas terras trahi ſe querebantur.* Verum mallet eruditiſſimus ac humaniſſimus *N. Heinſius* ſcribere, *ultimo*, ut ſit ſenſus, tandem illud veniſſe. Et poſſet propius ſcripturam veterem legi, *ultimum*, ut *ultimum* eſſet pro *ad ultimum. Livius: Ultimum de cœlo, quod comitia turbaret intervenit.* Schefferus. Lege, *ultimo.* Vide Salmaſ. ex-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Cuſtodiebat qui theſauros abditos.
Hunc ſimul aſpexit; [5] Oro ut imprudentiæ
Des primum veniam; deinde, [6] ſi pulcre vides,
Quam non conveniens aurum ſit [7] vitæ meæ,
Reſpondeas [8] clementer, quem fructum capis
Hoc ex labore, quodve [9] tantum eſt præmium,
[10] Ut careas ſomno, & ævum in tenebris exigas?
Nullum inquit ille: verum hoc a ſummo mihi
Jove [11] attributum eſt. [12] Ergo nec [13] ſumis tibi
Nec

ercit. Plin. pag. 41. & ita Suetonius. HEINS.

(5) *Oro*] Eleganter, velut timens. *Terent. Heaut.* 4. *ſc.* 1. *Primum te hoc oro, ne quid credas me adverſum edictum tuum facere eſſe auſum.* Plane ſimili exordio. SCHEFFERUS.

(6) *Si*] Confirmantis eſt, ut in illo *Virgil.* 1. *Georg.*

Liber & alma Ceres, veſtro ſi munere tellus
Chaoniam pingui glandem mutavit ariſta.

Servius: ſi, hic pro ſiquidem. Ita *Terent. And.* 1. *ſc.* 6. *Si te in germani fratris dilexi loco* &c. Vide me in *de Gymnaſio Styli p.* 118. SCHEFFERUS.

(7) *Vitæ meæ*] Senſus flagitat *tuæ.* PRASCHIUS. *Praſchius* legendum putat *tuæ*, ut referatur ad draconem. Ego non exiſtimo. De ſe ipſa vulpes loquitur, & hæc veluti amoliendæ ſuſpicionis gratia, & benevolentiæ captandæ præmitiit. Noſti, inquit, ſatis, non eſſe hoc meum inſtitutum, ut cumulem mihi opes, quæ rapto vivo, & carne animantium veſcor. Itaque quod quæſitura ſum, non ideo facio tanquam tibi invideam hoc aurum, ipſaque velim habere. Dic tamen, ſi placet, quare hoc facias, & opibus ſic incumbas. SCHEF.

(8) *Clementer*] Sic callide, tanquam cum valentiori, ex diſciplina vafritiei. Puto autem, poſt vocabulum hoc, punctum eſſe ſcribendum. SCHEF. Plaut. Stich. 4. 1. 26. *Hodiene exoneremus navem frater?* PA. *clementer volo.*

(9) *Tantum*] Latinius meo animo dixiſſet, *quodve tanti eſt præmium.* SCHOPPIUS. *Schoppius* exiſtimat Latinius fore, ſi ſcribatur, *tanti.* Non opinor. Qui enim ſequi poſſet *nullum.* SCHEF. Lege cum Schoppio *tanti*, ſic prologo libri tertii: *tanti non eſt ingenium tuum.* HEINSIUS.

(10) *Ut careas ſomno*] Finguntur enim vigiles. *Ovid.* 7. *Met. f.* 2.

Pervigilem ſupereſt herbis ſopire draconem.

Adde quæ de his obſervat magnus Vir, *Gerhardus Voſſius* 4. *Idol.* 44. SCHEF.

(11) *Adtributum*] Injunctum, ima-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Nec ulli donas quicquam? Sic fatis placet.
4 Nolo iraſcaris, libere ſi dixero:
5 Diis eſt iratis natus, qui eſt ſimilis tibi.

mpoſitum eſt, velut munus pe-uliare. *Cicero pro Roſc. Timor, uem mihi natura pudorque meus ttribuit.* SCHEF.

(12) *Ergo*] Verba vulpis; juibus draco reſpondet, *Sic fatis lacet.* Cætera quoque vulpis ſunt, lialogiſtice, omiſſo tamen illo *nquit*, ut ſæpe antea. SCHEF.

(13) *Sumis tibi*] Aliquid h. :. capis in tuos uſus. *Plautus Bacchid.* 4. *ſc.* 4. *Sed lubet ſcire, quantum aurum herus ſibi dem-it.* Item mox. *Decumam partem ei ledit, ſibi novem abſtulit.* SCHEF.

(14) *Nolo iraſcaris*] Formula excuſantis libertatem, ut *Tibe-rius apud Suet.* 29. *Ignoſcas rogo, ſi quid adverſus te liberius, ſicut ſenator dixero.* SCHEF.

(15) *Diis iratis*] Nunc mihi in mentem venit loci Plautini in Bacchidibus:

-- inamabilis, illepidus vivo,
Malevolente ingenio natus.

Ubi recte atque ordine mihi Boſius videtur correxiſſe: *Malev. genio nat.* quomodo & volgati libri præferunt. Lambino ſi ſanum fuiſſet ſinciput, nec Genius iratus, minime contra hanc lectionem ſcripſiſſet, quæ ſcribit: Malevolente Genio natus, minus dici Latine, cum verius ſit, irato vel iniquo Genio. Eugepæ? Thalem talento non emam Mileſium. Nam ad ſapientiam hujus ille minus nugator fuit. Quid enim? Certe ſi nihil aliud vel illud tritum, cum dis benevolentibus, aliud Lambino ut ſcriberet, ſuadere debuit. SCHOPPIUS. Inimicis, adverſantibus & commoda negantibus. Sic *Horat.* 2. *ſat.* 3. *Plautus*, alii. SCHEFFER. De locutione illa *Diis iratis*, vid. Lambin. ad Horat. 2. Sat. 3. ℣. 88. & Heinſ. ad Heſiod. Opera & dies. ℣. 236.

(Fab. 77.)

16 ABiturus illuc, quo 17 priores 18 abierunt,
Quid

(16) *Abiturus*] Sic ſimpliciter loquebantur veteres ad vitandam inauſpicatam mortis vocem, vid. *Scalig. ad Feſtum. Meurſ. de Fun. cap.* 1. SCHEF.

(17) *Priores*] Seneca Epiſt. LII. *Quem inquis, advocabo? hunc an illum? Tu vero ad priores revertere, qui vacant. Adjuvare nos poſſunt non tantum qui ſunt, ſed & qui fuerunt.* Loquitur de præceptis, & conſiliis, quæ ex bonis ſcriptoribus hauriri poſſunt, ut ad meliorem frugem nos convertamus. Exiſtimo autem legendum eſſe, *ad priores*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Quid mente cœca miſerum torques 19 ſpiritum ?
20 Tibi dico, avare, gaudium hæredis tui,

Qu

res qui vita vacant, id eſt, quemadmodum Volcatius vetus poëta dixit (apud Donatum in Vita Terentii.)

- - - Navim cum ſemel
Conſcendit, viſus nunquam eſt; ſic vitâ vacat.

Scio aliter intelligendum videri poſſe, ut dicat Seneca ſemper vacare illos Priores, neque deeſſe ipſis otium, quo cum illis agamus; ſed non pœnitet me animi mei ſententiam aperuiſſe. FABER. Qui fuerunt ante te, & excedere tamen vita coacti ſunt. *Senec. ep.* 52. *Quem, inquis, advocabo? hunc an illum? Tu vero ad priores revertere, qui vacant.* SCHEF.

(18) *Abierunt*] Ne quis reprehendat Phædrum, meminiſſe neceſſe eſt, non claudicare ïambicum. Quippe certum eſt fuiſſe olim in modulis ſyllabarum aliam rationem, quam quæ poſtea obtinuit. Penultimam enim verborum, quæ in *erunt* exeunt, brevem uſurpabant. Varro de vino:

Hoc ægritudinem ad medendum invenerunt.

Iambicus trimeter eſt, ut & proxime ſuperiores. Ita Terentius:

- - - Quam nunc acturi ſumus,
Menandri Eunuchum poſtquam Ædiles emerunt.

Item Virgilius:

Matri longa decem tulerunt faſtidia menſes.

Item: *Obſtupui, ſteteruntque comæ &c.*

Ad quem locum qui tantos plauſus edunt, quaſi Virgilius pronuntiationi vim attulerit, quo celeritatem intenderet, & ſubitum pavorem, admirationemque melius exprimeret, fruſtra ingenioſi ſunt; ubi nihil impetu, aut celeritate opus fuit. Alia exempla ex P. Syro afferre poſſum. FABER.

(19) *Spiritum*] Sic eleganter, ubi ſermo eſt de moleſta & miſerabili vita. *Livius* 32. *Perire ipſis ſemel ſatius, quam ſub acerbiſſimi carnificis arbitrio ſpiritum ducere. Tacit.* 1. *An.* 22. *Vos quidem his innocentibus & miſerrimis lucem & ſpiritum reddidiſtis.* SCHEFFERUS.

(20) *Tibi dico*] Cum indignatione loquitur, & invehitur in avarum. Nam vult, ſe fabulam hanc attuliſſe, ut oſtenderet, quam miſera ſtultaque avari ſit vita; continentque plane verba hæc uſum fabulæ. Unde conſtat, imprudenter feciſſe, qui a ſuperioribus divulſerant. Aperte autem imitatus eſt *Terentium*, qui ſic in *Andria* 4. *ſc.* 5. *Tibi ego dico, an non?* in *Adel.* 1. *ſc.* 2. *Hac cum illi, Micio, dico, tibi dico.* Similis eſt locus *infra lib.* 5. *c.* 10. SCHEF. Terent. Eun. 2. 4. *Tibi equidem dico.* Et Ovid. Heroïd. 20. 153. *Alterius Thalamo, tibi nos, tibi dicimus, exi.*

(21) *Thure*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

ui [21] thure ſuperos, ipſum te [22] fraudas cibo,
ui [23] triſtis audis muſicum citharæ ſonum,
uem tibiarum macerat jocunditas,
Opſoniorum pretia cui gemitum exprimunt:
ui, [25] dum quadrantes [26] aggeras [27] patrimonio,
Cœ-

(21) *Thure*] *Euclio apud Plaut.* *ulul. Act.* 1. *ſc.* 8. *Nunc thuſcu-* *m emi.* Adde *Theophraſt. Cha-* *ct. Præparci*, & ibi *Caſaubonum.* CHEFFERUS.

(22) *Fraudas*] Optime, reectu & debiti naturalis, & peraſionis propriæ velut circumveiret ventrem, commodi maoris gratia. Sic dictus *Euclio aud Plaut. Aul.* 3. *ſc.* 9. *Luciaus in Timone. Ridebas iſtos, qui ſi quidem ſibi ſubtraherent, quod ſt abſurdiſſimum.* SCHEF.

(23) *Triſtis*] Nam & natura norosi ſunt, & ſonum ex collione nummorum, ſicut ille hinitum equorum, libentius, quam itharam audiunt. SCHEF.

(24) *Opſoniorum pretia*] Inde natus eſt ille facetiſſimus avari ægrotantis cum medico dialogiſmus, ſuadente ut aliquid cibi caperet. Hor. Sat. III. lib. II.

MEDIC. Tu ceſſas? agedum ſume hoc ptiſanarium oryzæ.
ÆGROT. Quanti emtæ? MED. Parvo. ÆGR. Quanti ergo? MED. Octo aſſibus. ÆGR. Eheu, Quid refert morbo an furtis, pereamne rapinis?
FABER.

Velut cara nimis eſſent. Vide *Theoph.* & *Plautum* dicto loco. SCHEFFERUS.

(25) *Dum quadrantes aggeras*] Non dubitas perjurare, dum patrimonium conduplices modò. Plaut. Epid. act. 3. ſc. 2. SCHOPP. Sub. *modo.* Dummodo hoc facias. *Quadrantes* ponit pro nummis minimis, ut ſit ſenſus, talem vel oboli gratia perjurium committere. Eſt & hoc, ut cætera, ex characteribus avari. SCHEF.

(26) *Aggeras*] Accumules, & ſic majus facias, vide Conſ. *D. Loccenium*, Socerum meum chariſſimum, in *Ind. Curt.* Puto autem Noſtrum *aggeres* ſcripſiſſe. *Terent. Phor.* 5. *ſc.* 2. *Dum proſim tibi*, & ſic ſemper. SCHEF. Nulla eſt opus correctione, nam ab *aggerere* non *aggerare* videtur vox hæc deducenda. Sic fab. 80. dixit formica: *Ego granum in hiemem cum ſtudioſe congero.* Sic eodem ſenſu Petron. cap. 44. *Exſtruere divitias.* Et Horat. 2. Od. 3. *Et exſtructis in altum divitiis potietur hæres.*

(27) *Patrimonio*] Proprie illa bona, quæ a Parentibus hæreditate ad nos redierunt, dici merentur, ſed & quodcunque ex quæſtu & opere noſtro vel aliunde obvenit, eo nomine denotatur. Sic apud Juſtin. 14. c. 3. de militibus: *Poſt damna patrimoniorum,*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

28 Cœlum 29 fatigas 30 ſordido perjurio,
Qui 31 circumcidis omnem impenſam funeris,
32 Libitina 33 ne quid 34 de tuo faciat 35 lucrum.

FAB.

rum, & poſt conjuges amiſſas. Quem locum recte conſtituit & explicat decus & præſidium noſtrum Celeb. Grævius. apud Hygin. fab. 195. *Arion, per artem magnum patrimonium acquiſiviſſe*, narratur. ubi vide Munker.

(28) *Cælum fatigat*] Jovem Deum. *Petron. Nemo cælum putat.* Vide *Frag. Tragur. p.* 10. ibique notas noſtras. SCHEF. Lege *cellam fatigas ſordida penuria*, vel *alvum fatigas ſordida penuria*. Horat. 1. Sat. 1. *Ne ſe penuria victus opprimeret metuebat.* HEINSIUS.

(29) *Fatigas*] Scio, quid hic dicat *Rittershuſius*. Sed puto *Virgilium* reſpexiſſe, qui ſic *lib.* 1. *Æn.* de *Junone*:

Quæ mare nunc terrasque metu
cælumque fatigat.

Servius : Fatigat ; pro exercet, ſollicitat, commovet. Senſus eſt, talem non curare, licet Deos ipſos ita ſibi faciat iratos. *v. Juven. Sat.* 13. SCHEF.

(30) *Sordido*] Suſpectus poſſit eſſe locus hic, cum impium ſit potius perjurium. Sed videtur illud intelligere, quod ſit ob rem levem, vilem, ſordidamque, i. e. avaritiam. Solent nempe avari, etiam minimæ pecuniolæ cauſſa pejerare. *Juvenal. Sat.* 14. *v.* 218. de avaro loquens ; *Falſus erit teſtis, vendet perjuria ſumma exigua.* Sic alii, ut non putem, aliquid hic mutandum. SCHEF.

(31) *Circumcidis*] Removes, nullam impenſam facis. Sic *vinum circumcidere*, pro abſtinere eo, dixit *Celſus*, ut *Rittershuſius* notavit. Et ſequitur *omnem*, itemque, ne *quid* de tuo SCHEF.

(32) *Libitina*] In Libitinæ templo venalia erant quæcunque ad ſepulturam pertinebant. Quo reſpexiſſe Phædrum autumat Kirchmannus de Fun. Rom. 1, 9. PRASCHIUS. Seu ii, qui in templo ejus quæ ad funus eſſent neceſſaria, vendebant. Conf. *Kirchmann.* 1. *Fun. c.* 9. & *Meurſ. Fun. c.* 44. SCHEF.

(33) *Ne quid*] Legi quoque potuit, ſi ulla interpolatione uſus eſt: *ne quî de tuo*, id eſt, ne quoquo modo lucrum faciat. Sed defendendum eſt veterem loquendi rationem. *Si quid facinus*, & ſimilia apud familiarem noſtrum Plautum, ſic *quid nomen, id nomen*, &c. quæ attigi in Suſpectis lectionibus. Quibus addas licet hoc ex Trucul. Act. 2. ſc. 4. *Sed quod ego facinus audivi adveniens tuum?* Ex utroque MS. legendum: *quid ego facinus. De tuo*; eleganter, id eſt, tuo ſumtu. Plaut. Bacchid. Act. 1. ſc. 1.

Ego obſonabo; nam id flagitium, mea te gratia
Et operam dare mihi, & ad eam operam facere ſumtum de tuo.

Terent. *Olet unguenta de meo.* Livius:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

ivius: *Decerneret ſenatus ut ſti-ndium miles de publico accipe-t, cum ante id tempus de ſuo iſque functus eo munere eſſet.* CHOPPIUS. Obſerva: *Facere id lucrum.* Poſſit videri ſcri-iſſe, *quod*, ut ſit *lucrum quod*, o *lucrum aliquod.* Tuetur ta-en lectionem veterem *Schoppius* *Plauto*; quem ait dicere, *quid cinus, quid nomen.* &c. SCHEF. orte *lucri*, an *quod lucrum.* GUJE.

(34) *De tuo*] Ex re tua, tuis bonis. *Plaut. Bach.* 1. *c.* 1. *& eam operam facere ſumtum de tuo:* & in *Mene. De tuo iſtuc addis.* SCHEFFERUS.

(35) *Lucrum*] In ſententiam Rittershuſii diſcedo legentis, *lucri*; etſi ſciam vulgatam lectionem poſſe ſtare ex Plauto. FABER. *Rittershuſius*, & poſt eum *Faber*, mallent *lucri.* SCHEFFERUS.

FAB. XX.

Phædrus.

Quid 1 judicare cogitet livor 2 modo,
Licet diſſimulet, pulchre tamen intelligo.
Quidquid putabit eſſe 3 dignum memoriæ,
Eſopi dicet; ſi quid minus adriſerit,

(1) *Judicare cogitur*] Plane gendum *cogitet*, ut in veteri ditione ſcriptum fuit: ſed Ri-altius è MS. Cod. hanc corrup-lam primus protulit; quaſi con-ra bonum ſenſum auctoritas li-torum MSS. ſequenda ſit. Certe ccepta lectione nil nequius fingi oteſt. FABER. Sic edimus ex ctione veteri, cum & *Faber* eam c ſententia ipſius loci tueantur; *gitet*, eſt *meditetur*, *quærat fa-ere.* Sic *Cicero* 3. *Off. Qui alteri ocere cogitat*, &c. *Rigalt. cogi-atur.* SCHEFFER.

(2) *Modo*] Jungunt voci *li-vor*, ego poſteriori *licet* adſocio, t ſit ſenſus; licet modo, ſive nunc diſſimulet, etiamſi non ſtatim indicet, dum vivo & ſcribo, faciet olim. *Terent. Adel. Act.* 3. *ſc.* 1.

Modo dolores mea tu occipiunt primulum.

Donatus, evidenter hic modo, *temporis adverbium eſt.* SCHEF.

(3) *Dignum memoriæ*] Sic locutos plures veterum oſtendit Bangius Obſ. Phil. 2. p. 837. & confirmat ratione Mariang. a Fano Ben. Auctar. Gram. Gros. p. 20. ut hic audiendum Rittershuſium non putem. PRASCHIUS. Non audio *Rittershuſium* hominis Thracenſis hoc græciſmum appellantem. *Plautus Trin.* 5. *ſc.* 2.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

A me 4 contendet fictum quovis pignore.
Quem 5 volo refelli 6 jam nunc reſponſo meo,
Sive hoc ineptum, ſive laudandum eſt opus,
7 Invenit 8 ille, noſtra perfecit manus.
Sed exequamur cœptum propoſiti ordinem.

FAB

Non ego ſum ſalutis dignus. Cicero lib. 8. Att. Suſcipe curam & cogitationem dignisſimam tuæ valetudinis. Video & *Praſchium* ſic ſtatuere, adductis *Bangii* & *Mariangeli* obſervationibus. SCHEFFERUS. Vide plura exempla hujus conſtructionis apud Nob. Heinſ. not. ad Ovid. 4. Triſt. 3. 57. & Zinzerling. promulſ. critic. cap. 3.

(4) *Contendet quovis pignore*] Studium ſummum perſuadendi notat. *Catull. ep. 41. Quovis Sabinum pignore eſſe contendunt*, quem locum opportune adduxit *Rittershuſius*. SCHEF.

(5) *Volo*] Bene. *Frag. Petronii: omne genus volo ſit circa cineres meos, & vinearum largiter. Plaut. Bach. 4. ſc. 4. Res ita eſt, dici volo. Cic. Att. 11. Miſi librum ad Muſcam, ut tuis librariis daret. Volo enim eum divulgari.* SCHEF.

(6) *Jam nunc*] Statim. *Virg. 1. Georg. 9. Et votis jam nunc aſſueſce vocari.* SCHEF.

(7) *Invenit ille*] Sic de Homero & Virgilio, & fere in univerſum de Græcis & Latinis eruditi judicant. De Philippo Mac. & Alexandro M. Epitomator Trogi 9, 8, 2. *Imperii fundamenta pater jecit, operis totiu. gloriam filius conſummavit.* Nimirum, ne uno omnem gloriam occupante, vel inſolentia ſequeretur, vel alii a virtutis præmio excluderentur, ſic omnia diſpenſat rerum gubernator, ut in partem gloriæ plures veniant, nemoque unus eidem operi primam ultimamque manum imponat. Quæ res litterarum ſtudioſos ad induſtriam, & ſpem, & judicium in deligendo certo ſtudiorum genere excitare debet. Conf. Seneca Nat. Qu. 7, 31. PRASCHIUS.

(8) *Ille*] *Æſopus*. Similia his alibi inculcat. SCHEF.

(1) *Homo*

(78) FAB. XXI.

Naufragium Simonidis.

Homo doctus in ſe ſemper divitias habet.
Simonides qui ſcripſit 2 egregium melos,
Quo paupertatem ſuſtineret facilius,
Circumire cœpit urbes Aſiæ nobiles,

Mer-

(1) *Homo doctus in ſe*] Ex- icatius cum Hipparcho dixeris: ολὺ γ᾽ ἐςὶ κτῆμα τιμιώτατον τασιν ἀνθρώποισιν εἰς τὸ τῆν ἔχνη. Τὰ μὲν γὰρ ἄλλα καὶ όλεμος καὶ μεταβολαὶ τύχης νάλωσαν, ἡ τέχνη δὲ σώζε- ι. Subſcribam elegans Calli- achi carmen, quod ſic Latine ddidi:

Omnia, quæ demens impendi cri-
nibus olim,
Quum flavo ſpirans unguine
floris odor,
Protinus efflarunt animam: quæ
molle palatum
Hauſit, & ingrati ventris ad
ima tulit,
Qua ſumſi periere die. Quæcun-
cunque ſed aures
Excepere, manent integra
ſola mihi. Prasc.

(1) *In ſe*] Philoſophice hoc itelligendum, quatenus oppo- itur iis, quæ ſunt extra nos. Ita 'lautus *in Amph. Virtus omnia ſe habet.* Vide *Stoicos* paſſim. chefferus.

(2) *Egregium melos*] Unde hunc ſcriptorem maximi ſemper fecit Plato & ob carminum bonitatem, & ob exquiſitam ſapientiam. Sane ex reliquis, quæ hodieque ſuperſunt, cuivis facile ad intelligendum eſt, non vanam fuiſſe hominis gloriam. Ejus luculenta aliquot fragmenta inter lyricorum reliquias leguntur. Faber. Carmen. Bonum vult fuiſſe Poëtam. Et ſic olim judicarunt *Plato*, atque alii de eo. Vide *Gyraldum.* Schefferus. *Egregia* μέλη. Scribendum videtur *egregia mele*, ut *Theſſala tempe, grandia cete* &c. Guietus. Hinc Simonides *Melicus* Plinio lib. 7. cap. 56. Et a Victorino Simonides *Elegus.* Vid. doctiſſimum Muncker. ad Hygin. fab. 277.

(3) *Circumire*] Proprie de iis, qui incerto & inſtabili vivendi genere utuntur, ut fere mendici. Vel qui quovis modo quærunt aliquid, aut impetrare cupiunt. Sic *Cic. ad Att. Antonii conſilia narrabat, illum circumire veteranos. Tacit. 2. An. 20. Libo cir-*

cumire

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

4 Mercede accepta laudem 5 victorum canens.
Hoc genere quæſtus poſtquam locuples factus eſt,
Venire in patriam voluit 6 curſu pelagio.

(Erat

cumire domos, orare adfines. Fragm. Petron. p. 25. *Puer circumibat jam dudum pedes noſtros, & miſſionem rogabat. Circumire urbes*, eſt *ire circum urbes.* SCHEFFERUS.

(4) *Mercede accepta*] In eam rem feſtiviſſima hiſtoria eſt apud Ariſtotelem lib. III. Rhetoricorum cap. II. Ea ſic ſe habet: Retulerat neſcio quis victoriam mulari curriculo (nam mulabus quoque decus erat, ut in certaminibus ſacris decurrerent.) Is cum Simonidem oraſſet ut ſcripto odario victoriæ ſuæ honorem conſecraret, neque tamen merces, quam offerebat, ſatis ampla videretur, negavit Simonides poſſe ſe quidquam in mulas ſcribere, quippe quæ ſatis materiæ condendo carmini non præberent. Ille enimvero gloriæ avidus, & jam immortalitatis fiducia plenus, ſi quid de ſe à Simonide ſcriptum foret, hominem pretio uberiore aggreditur, inſtat, urget, mox plura, dein etiam plura, denique quantum ſatis eſſet, addidit. Tum Simonides canere cœpit carmen, cujus initium erat, Χαίρετ' ἀελλοπόδων θύγατρες ἵππων. Verba Ariſtotelis ſunt: Σιμωνιδης, ὅτε μὲν ἐδίδου μισθὸν ὀλίγον αὐτῷ ὁ νικήσας τοῖς ὀρεῦσιν, οὐκ ἤθελε ποιεῖν ὡς δυσχεραίνων εἰς ἡμιόνους, ποῖειν. ἐπεὶ δ' ἱκανὸν ἔδωκεν, ἐποίησε,

Χαίρετ' ἀελλοπόδων θύγατρες ἵππων. FABER.

De qua, laudante *Fabro*, extat exemplum apud *Ariſtotelem* 2. *Rhet.* 2. Id quod ante quoque *Rittershuſius* notaverat. Mallet *Heinſius*, *pacta* ſcribere, quia patet ex ſeqq. *c.* 24. non accepiſſe mercedem, niſi verſibus jam confectis. SCHEFFER. Lege, *mercede pacta.* Juſtin. lib. 8. 5. *Alexander inter prima initia regni bellum ab Illyriis pacta mercede redemit.* Dictys Cretens. *Rheſus pacta mercede, cum magnis Thracum copiis adventabat.* Et lib. 6. *Per idem tempus Ulyſſes Cretam appulſus, & duabus Phœnicum navibus, mercede iis pacta exceptus.* Vulgo peſſime legitur, *mercedis pacto acceptis.* Livius 24 49. ex emendatione Gronovii: *eadem mercede qua pacta cum Carthaginenſibus erat.* Et 44. 26. *Mercedem pactam operiens.* Juvenal. 4. 33. *Vendere municipes pacta mercede Siluros*, ita enim ibi legendum. A. Gellius 5. 10. *Lis inter eos & controverſia ſuper pacta mercede hæc fuit.* HEINSIUS.

(5) *Victorum*] In ludis Olympicis Græcorum. SCHEF.

(6) *Curſu pelagio*] Sic *Val. Flaccus* 1. *Arg. Et dedit æquoreos cœlo duce tendere curſus.* SCHEF.

(7) In

(Erat autem natus, ut ajunt, in [7] Ceo inſula)
Aſcendit navem, quam tempeſtas horrida,
Simul & vetuſtas medio [9] diſſolvit mari.
Hi [10] zonas, illi res pretioſas colligunt,
Subſidium vitæ: quidam [12] curioſior,
Simonide, tu ex opibus nil ſumis tuis?
Mecum, inquit, mea ſunt cuncta. Tunc pauci
[14] enatant,
Quia

(7) *In Ceo inſula*] Unde il-
lud Horatii:
Ceæ retractes munera næniæ,
id eſt, *Simonideæ*. Intelligit au-
tem Horatius eum Simonidis li-
brum, cui θρῆνοι ſeu lamenta-
tiones nomen erat; ad quem re-
ſpiciens Catullus dixit:
Mæſtius lacrymis Simonideis.
FABER. *Rittershuſius* emendat
Ceo. Et ſic ſcribitur *Straboni, Pli-
nio*, *Æliano*, licet ſint, qui a-
pud *Ptolemæum* altero modo legi
mallerant. Sed is nunc non eſt ad
manus. SCHEFFERUS. In V. C.
Pithœi erat *Sithia*. Lege, *Cea*.
Id & apud Ovidium Metam. 7.
369. reſcribendum docui. HEINS.
(8) *Aſcendit*] Lege, *eſcendit*.
HEINSIUS.
(9) *Diſſolvit*] Proprie de na-
vibus tempeſtate fractis, quia &
contexi dicuntur, cujus hoc eſt
oppoſitum. Dicam amplius in
libris ſecundis librorum meorum
de Milit. Navali. *Ovid*. 4. *el*. 7. de
navibus,
*Ne temere in mediis diſſoluan-
tur aquis.* SCHEF.
Lege, *diſſolvunt*. HEINSIUS.
(10) *Zonas*] Hæc hiulca ſunt,
neque cohærent. Exciderit mini-
mum verſus unus. MEURSIUS.
In quibus repoſitam habebant o-
lim pecuniam, ut hodieque fit
ab Hungaris, vicinisque ipſorum.
Meminit *Horatius* 2. *ep*. 2 & *Gel-
lius* 15. *cap*. 12. ut oſtendit *Rit-
tershuſius*, quibus poſſunt addi
Suet. Vitell. c. 16. *Apulejus* 7. *A-
ſini*, & ſimillimus huic locus *Ju-
venalis Sat*. 14. SCHEF. Forte,
*hi zonâ & illi res pretioſas colli-
gunt*, in zonis enim pecunia
& res pretioſæ recondebantur.
HEINSIUS.
(11) *Subſidium*] Pro, *in ſub-
ſidium*, ut ſubſidium aliquod
haberent. Sic *Tacitus* 1. *Ann*. 3.
*Auguſtus ſubſidia dominationi Cl.
Marcellum curuli ædilitate, M.
Agrippam geminatis conſulatibus
extulit.* SCHEF.
(12) *Curioſior*] Supple, con-
verſus ad Simonidem ait, *curio-
ſior*; proprie; ſic enim vocantur,
qui ſolliciti ſunt de aliis. *Plaut.
Stich. A*. 2. *ſc*. 1.
*Sed curioſi ſunt hic complures
mali,
Alienas res qui curant ſtudio
maximo.* SCHEF.
(13) *Mecum*] Apud me. O-
ptime. Reſpexit *Virgilium* ſuum
qui ſic 4. *Æn. Mecum erit iſte
labor*. Etiam *Terentius* hoc modo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Quia plures onere degravati [15] perierunt.
Prædones adſunt, rapiunt, quod quisque [16] extulit,
Nudos relinquunt. Forte Clazomenæ prope
Antiqua fuit urbs, quam petierunt naufragi,
Hic literarum quidam ſtudio deditus,
[17] Simonidis qui ſæpe verſus legerat,
Eratque abſentis admirator maximus,
[18] Sermone ab ipſo cognitum cupidiſſime
Ad ſe recepit, veſte, nummis, familia
[19] Hominem [20] exornavit. Cæteri [21] tabulam ſuam
[22] Portant, rogantes victum. Quos caſu obvius
Simo-

in *Adel.* 4. *ſc.* 2. SCHEF. V. ſup ad lib. 2. fab. 5.

(14) *Enatant*] Bene, ut de naufragis, cum miſerum eorum ſtatum exprimat. SCHEF.

(15) *Perierant*] Lege, *Perierunt*. HEINS. Et ita Gujetus.

(16) *Extulit*] E mari ſcilicet, ac naufragio. Abſolute. *Cicero* 7. *ep.* 18. *Jam iſta tua culpa eſt, qui verecundiam tecum extuleris, & non hic nobiſcum reliqueris.* SCHEFFERUS.

(17) *Simonidis*] Lege, *Simonidi*, pro, *Simonidei*. Sic Auſon. *Muſa Simonidei*; ſic *Achillei*, *Ulyſſei & Achillei*. &c. HEINS.

(18) *Sermone ab ipſo*] Vulgo ajunt, *ex ipſo*. Sed hic rurſum locutus cum *Virgilio* videtur, qui *Æn.* 2. *Crimine ab uno diſce omnes: ipſo* eſt emphaticum, vult, priuſquam indicaret nomen ſuum, cognitum fuiſſe. SCHEF.

(19) *Hominem*] Ut *ſupra* 2. *c.* 3. ubi vide. SCHEF.

(20) *Exornavit*] Inſtruxit. *Plin. lib.* 30. *cap.* 1. *Oſtanes, comitatu ejus exornatus. Cicero* ſic ſimplici eſt uſus in *Cat.* 2. *Tu agris, tu ædificiis, tu argento, tu familia, tu rebus omnibus ornatus ſis.* SCHEF.

(21) *Tabulam ſuam*] Naufragii, in qua depictum ſuum habebant caſum. Videatur *Juvenal. Sat.* 12. *Perſius Sat.* 1. SCHEFFERUS. V. Lambin. & Torr. ad Horat. 1. Od. 5.

(22) *Porrigunt*] Scrib. *porgunt* per ecthlipſin. Virg. Æn. 8, 274.

Cingite fronde comas, & pocula
porgite dextris.

Serv. ad Æn. 1. ait, *pergere* eſſe Ennianum: quo uſus etiam Cicero in Arato. Sed alio ſenſu Lucret. lib. 1.

Religionum animos nodis exſolvere porgo:

Si recipimus Giphanii lectionem, cujus indicem vide voc. *porgo.* Locus Juvenalis, ad quem reſpicit Rittershuſius, de iſtoc porrigendæ tabulæ more, extat Sat. 14, 302. Adde Perſ. Sat. 1, 89.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Simonides ut vidit: 23 dixi, inquit, mea
Mecum eſſe cuncta; vos quod 24 rapuiſtis, perIt.

9. PRASCHIUS. Veteres ed. orrigunt, ex quo *Urſinus* contracte *porgunt*, quod placet præ ltero. Idem ſuſpicari etiam *Heinſium* & *Gronovium* literæ ipſorum me docuerunt, accedit his tiam *Buchnerus* SCHEF. *Porrigunt* vero præfert Gudius.

(23) *Dixi*] Interrogatio eſt: ro, *nonne dixi?* Sic Terentius tiam loquitur. PRASC. Non ſt interrogativum, quod nonemo putat, ſed plane illud, uod & Germani mei ſic effeunt: *Ich ſagte es wohl, ich hätte ll das meinige bey mir.* Tacitam ontinet exprobrationem. *Plaut. in Aſin.* 5. *ſc.* 1. *Dicebam pater, ne matri conſuleres male.* *Senec. Apocol. Dicebam vobis, non ſemper Saturnalia erunt.* *Auſonius epig.* 13.

Dicebam tibi, Galla, ſeneſcimus. SCHEF.

Ita Ovid. I. Amor. 14. *Dicebam, medicare tuos deſiſte capillos.* Propert. 1. 9. *Dicebam tibi venturos, irriſor, amores.* Ubi vide quæ notat Paſſeratius.

(24) *Rapuiſtis*] Sic loquitur ad innuendam feſtinationem in eo negotio; ſupra dixerat, *colligunt res pretioſas:* item *nihil ſumis* &c. SCHEFFERUS.

(79) FAB. XXII.

Mons parturiens.

MOns parturibat, gemitus immanes 2 ciens;
Eratque in terris maxima 3 expectatio.

At

(1) *Mons parturibat*] *Terram* n montis locum ſurrogat Anoiymus fab. 25. Sed convenientius eſt de *monte:* quæ vox proverbiali ſuperlatione magnitudinem ſignificat. Hinc *auri montes* apud Plaut. Stich 1, 1, 24. & Terent. Ph. 1, 2, 18. ubi vide Chreſtom. Boecl. voc. *aurum.* Et *aquæ mons* apud Æn. 1, 105. Hinc explicandum nomen *Abaronis:* ut præſertim Hieronymi dictis monſtrat non neminis ex eruditorum familia liber, mox fortaſſe proditurus, cui titulus: *Illuſtramentum Novi Teſtamenti.* PRASCHIUS.

(2) *Ciens*] Imitatio *Virgiliana* Nam poëta Sic *Georg.* 3. de tauro:

extremosque ciet gemitus - - -
SCHEFFERUS.

(3) *Exſpectatio*] Sic loquuntur in re, magnum & memorabi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

4 At ille murem peperit. Hoc ſcriptum eſt tibi,
Qui magna quum 5 minaris, 6 extricas nihil.

rabilem eventum habitura. Curt. 3.c.1. *Circa Regem erat Phrygum turba, exſpectatione ſuſpenſa. Corn. Nep. Alcib. 7. Tanta fuit omnium exſpectatio viſendi Alcibiadis, ut ad ejus triremem vulgus confluere perinde, ac ſi ſolus adveniſſet.* SCHEFFERUS.

(4) *At ille*] Ita habet ultima *Rigaltii* editio, *Pariſ. An.* 1630. excuſa. Priores verſum hunc habebant diviſum in duos, adjectis aſteriſcis, tanquam quid deeſſet unicuique. Id perperam factum etiam Cl. *Gronovius* obſervavit in ſuis ad me litteris, & ſic jungendum utrumque cenſuit. In edit. *Rittershuſii* ante illa verba: *at ille murem peperit*, præmiſſum fuit, *quid ille pareret*, quod merito *Rigaltius* abjicit, rectiſſimeque *Heinſius* ex gloſſa, qua quis illud antecedens *exſpectatio* interpretatus fuerat, i tum arbitratur. SCHEF.

(5) *Minaris*] Id eſt, præ fers, polliceris, jactas &c. autem imitatio Horatiana:

-- *Multa & pulcra minantem*

Et alibi, *Atqui vultus erat pr clara & pulcra minantis.* Ita apud Homerum ἀπειλεῖν (qu vulgo *minari* eſt) pro καυχ σθαι ſumitur, annotante Euſt thio pag. MDCII. edit. Roman FABER.

(6) *Extricas*] Eleganter, notet producendi moleſtiam, v lut è vinculis. Id enim innuit h verbum, atque ita uſurpavit i rum *Horatius*, quem pariter h ut in præcedentibus, videri p eſt imitatus. Sic enim 1. *Ser Sat.* 1.

Mercedem aut nummos unde e tricat. -- SCHEF.

(80) FAB. XXIII.

Formica & Muſca.

FOrmica & muſca 1 contendebant acriter,
Qua

Nihil agere quod non proſit fabella indicat] Omiſſus hic eſt verſus *Rigaltio*, tanquam inutilis, præſertim cum in fine explicatio fabellæ ſequatur, & ſit ille ipſe, qui ſupra allatus eſt *lib.* 3. *c.* 18. SCHEFFERUS. Idem cenſet Nob Heinſius.

(1) *Contendebant*] Abſolute, i. e. certabant inter ſe. *Virgil.* 7. *ecl. Hæc memini, & victum fruſtra contendere Thyrſin.* SCHEF.

(2) *Plu-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

uæ [2] pluris eſſet. Muſca ſic cœpit prior:
onferre noſtris tu potes te laudibus?
bi [3] immolatur, exta prægusto Deûm,
Moror [5] inter aras, [6] templa, perluſtro omnia.
In capite Regis ſedeo, quum viſum eſt mihi,
t matronarum caſta delibo [8] oſcula,
Laboro nihil, atque [10] optimis rebus fruor.

Quid

(2) *Pluris eſſet*] Supple *pre-*
Cicero pro Roſc. Multo plu-
eſt nunc ager, quam tunc fuit,
, *eſt pretioſior*, & ſic ſæpe.
HEF.

(3) *Immolatur*] Abſolute. *Ci-*
o 2. Divin. Cum pluribus Diis
molatur, qui tandem evenit,
litetur aliis, aliis non litetur.
terum *immolare* dicimus, cum
timam mola ſalſa conſpergi-
s. SCHEF.

(4) *Moror*] Id eſt, *habito*,
o. Vid. doctiſ. Muncker. ad
gin. fab. 52.

(5) *Inter*] In aris. *Plaut. Au-*
2. ſc. 5. Deinde egomet mecum
tare inter vias occepi. SCHEF.

(6) *Templa perluſtro omnia*]
llem hæc diſtincte ſcribere,
ror *inter aras, templa, per-*
ro omnia. Nam illud *omnia*,
n ad ſola refertur templa, vim
n habet tantam. *Plaut. in Mer-*
re 2. ſc. 3. Muſca eſt meus pa-
, *nihil poteſt clam illum haberi.*
ſacrum, nec tam profanum
cquam eſt, quin ibi illuc ſit.
luſtro, eſt inſpicio, examino.
HEFFERUS.

(7) *In capite*] Contemtum
icat. Quomodo apud *Virgi-*
m Æn. 7. Inſultare capiti ha-
bemus. SCHEF.

(8) *Oſcula*] Blande, pro puſillis oris. Imitatione *Virgilii*, *qui 1. Æneid.*

Oſcula libavit natæ. - - -

Et 12. ejuſdem operis:

Summaque per galeam delibans oſcula, fatur.

Servius; delibare, ſummum oſculum dare, non preſſum, ſed ſumma labella contingens. SCHEF.

(9) *Laboro nihil*] Nullam rem laboro, ab omni labore ſum liber. Ita *Tacitus Germ. 45. frumenta fructus laborant. Cic. 16. ep. 4. Nihil labora, niſi ſalvus ſis.* SCHEF. Malim *nihil laboro*. Sic ſtatim *nihil laboras*. HEINS.

(10) *Optimis rebus*] Id eſt, delicatiſſimis, lautiſſimis; bonæ res dicuntur, quæcunque ad bene & laute vivendum faciunt: quo ſenſu P. Syrus dixit, *bonarum rerum conſuetudo peſſima*, & de Ageſilao narrat C. Nep. c. ult. illum contemſiſſe ſplendida Regis Ægypti munera, & unguenta, coronas & ſecundas menſas ſervis diſpertiiſſe; addit poſtea: *Quo facto, eum Barbari magis etiam contemſerunt, quod eum ignorantia bonarum rerum illa potiſſimum ſumſiſſe arbitrabantur.*

 (11) *Ru-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Quid horum ſimile tibi contingit, [11] ruſtica?
[12] Eſt glorioſus ſane convictus Deûm,
Sed illi, qui invitatur, non qui inviſus eſt.
Reges commemoras, & matronarum oſcula;
Ego granum [13] in hiemem quum ſtudioſe congero,
Te circa [14] murum video paſci ſtercore.
Aras frequentas, nempe abigeris, [15] quo venis,
Nihil laboras, ideo, quum opus eſt, nil habes,
[16] Superba jactas, tegere quod debet pudor.
Æſtate me laceſſis; quum bruma eſt, ſiles.
Mori [17] contractam quum te cogunt frigora,

Me

(11) *Ruſtica*] Quare ſic appellet Phædrus, oſtendit Rigaltius, ex illo Artemidori 1, 26. *γῆς τε γάρ εἰσι παῖδες, καὶ εἰς τὴν γῆν καταδύονται.* PRASC. Tangit genus vitæ ejus, quaſi diceret, tu ruri agis, ego in oppidis, aulis, templis, ubi omnia longe meliora. Scio aliter exponere *Rigaltium*, ſed hoc convenit cum textu. SCHEF. Quanquam Schefferi interpretationem non repudio, neſcio tamen num rectius, hic *ruſtica* dicatur formica, quod plane a bonis illis rebus abhorreret, & nihil voluptatis gratia admitteret. Sic Græci tales homines *ἀναισθήτους*, dicebant, qualem Ægyptii cenſebant eſſe Ageſilaum. V. Buch. ad d. l. C. Nepotis, & Boſii indicem in voce *bonus*. Vide tamen ſupr. ad fab. 63.

(12) *Eſt glorioſus*] Reſponſio formicæ. Sic *Cic. magnificum, & glorioſum*, ſæpe. SCHEF.

(13) *In hyemem*] Hyemis cauſſa. SCHEF. Sic Terent. Andr. 2. 2. *Olera & piſciculos minutos ferre obolo in cœnam.* Et Adelph 3. 3. *Dare in ſumtum.*

(14) *Murum*] Id eſt, domum in plateis. HEINSIUS. Forte *trivium*. V. ſup. fab. 27.

(15) *Quo venis*] *Rittersbuſius* ait poni, *pro illuc unde veniſti.* Non admitto, nam eſt aliud *venis*, & aliud *veniſti*. Itaque illud *quo* interpretor *quoquo quocunque*, *in quemcunque locum* venis, nemo te fert, ſed abigeris. Imo potius pro *quo* ſcribo *quum*, i. e. cum. Hoc ait cum, ſeu quando venis ad ea loca, abigeris: nihil certius. SCHEF

(16) *Superba*] Sc. quod ſedeas in capite Regis, & delibe oſcula. SCHEF. V. C. Pithœi *ſuper etiam jactas, tegere quod debes, pudor.* Lege, *ſuper & jam* (vel *hoc*) *jactas tegere quod debes pudor.* HEINSIUS.

(17) *Contractam*] Inertem & inhabilem factam ad volandum a frigore. Imitatio *Virgilii ex lib.* 4. *Georg.* ubi de apibus:

Igna-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Me [18] copioſa recipit incolumem domus.
Satis profecto [19] retudi ſuperbiam.
  Fabella [20] talis hominum diſcernit [21] notas
Eorum, qui ſe falſis ornant laudibus,
Et quorum virtus exhibet ſolidum decus.

Ignavæque fame, & contracto frigore pigræ. quanquam cum hic ſit *contractum frigus* dictum, ut *contractus morbus*, quem contrahimus, cum eo afficimur, plane cenſeam, non *contractam*, ſed *contracta* Noſtrum ſcripſiſſe. Non enim dubito, quin reſpexerit dictum *Virgilii* locum. SCHEF. Recte *contractam* legitur. Columel. 6. 16. *Solent neglecta ulcera ſcatere vermibus, qui ſi mane perfundantur aqua frigida, rigore contracti decidunt.* Et 9. 13. *Nec non ille morbus eſt maxime conſpicuus, qui horridas contractasque carpit.* Gell 9. 16. *Timor contrahit ſanguinem, pudor diffundit.* HEINSIUS.

(18) *Copioſa*] Omni rerum copia inſtructa. SCHEF.

(19) *Retudi ſuperbiam*] Plures utrobique rationes ſuggerit Anonym fab. 36. PRASC.

(20) *Talis*] I. e. hæc. SCHEF.

(21) *Notas*] Signa, indicia, characteres. *Senec. ep. 96. ſigna cujusque virtutis & vitii, ac notas reddentem. Et 52. Nos ex illa prima nota non ſumus.* Hinc *notatio*, apud *Auctor. ad Heren. Notatio eſt, cum alicujus natura certis deſcribitur ſignis, quæ ſicuti notæ quædam, naturæ ſunt attributa,* SCHEFFERUS.

(81) FAB. XXIV.

Simonides à Diis ſervatus.

QUantum valerent inter homines literæ,
Dixi ſuperius: quantus nunc illis honos
A ſuperis ſit tributus, tradam memoriæ.
[1] Simonides idem ille, de quo rettuli,
[2] Victoris laudem [3] cuidam pyctæ ut ſcriberet
Certo

(1) *Simonides*] De hoc multa Rittersh. ad fab. 78. Is fuit, qui tractandis rebus, quæ miſerationem exigunt, excelluiſſe creditur. Vid. Voſſ. Comm. Rhet. 2, 10, 5. Fuit σύγχρονος Theognidi Megarenſi: a quo etiam in Gnomis appellatur. PRASCHIUS.

(2) *Victoris laudem*] Talem, qualis victoribus tribui ſolebat, qui

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Certo 4 condixit pretio: 5 ſecretum 6 petIt.
7 Exigua cum frenaret materia impetum,

Uſus

qui viciſſent in ſpectaculo ſolenni, & reperiuntur plures apud *Pindarum* poëtam. Quanquam ego mallem ſcribere *victori*, & ad *pictæ* referre. Qua in ſententia cum nunc eſſe videam & maximum *Gronovium* ex ipſius obſervationum editione poſtrema *pag.* 682. vehementer mihi gaudeo. SCHEF.

(3) *Cuidam pictæ*] Plaudo Cl. Urſino noſtro, qui leg. *Pyctæ*. *Pycta* Græcis *pugil* eſt: qua voce ex Latinis quoque utitur Plin. Hiſt. Nat. 7, 47. Quem *Pyctam* Phædrus, eundem *pugilem coronatum* nominat Fabius, qui præter Cic. & Val. Max. laudatos Ritterſhuſio, hanc fabulam recitat Inſt. Or. 11, 2. PRASC. Id eſt, pugili. Peſſime in edit. Rit. *picte*, pro *ornate*, inquit. Sed aliud agebat. Ceterum hæc hiſtoria fuſe & κατὰ πλάτος à Quintiliano narratur lib. XI. 11. Operæ pretium erit legere. Ibi pro *Granone*, reſtitue *Cranone*. In Theſſalia enim *Cranon*. FABER. Pugili. Et ſic *Columella*, *Seneca*, *Plinius* uſurparunt, ut notavit optime *Rigaltius*, qui & iſto modo primus ex codicibus bonis edidit. SCHEF. Nomen ante homini fuit Scopas, fortunato & nobili Cranone in Theſſalia. Cicero de Orat. 2, 86. ubi hanc hiſtoriam narrat, & Val. Max. 1, 8, 7. FREINSHEMIUS.

(4) *Condixit*] Ne te moveat Ritterſhuſii editio, in qua ſcriptum *conduxit*, quod & in Notis expoſitum ab eo eſt: nam corruptum codicem ſequebatur Ritterſhuſius. FABER. Nil hic nos moratur *Ritterſhuſius*, qui pravo codice eſt uſus: *condicere* ſignificat promittere petenti. *Cic.* 1. *ep. fam. Nam cum mihi condixiſſet, cœnavit apud me*. SCHEF.

(5) *Secretum*] Locum ſolitarium intelligit, meditationi ac carminibus aptum. Vide quæ ſcripſi in *de Stylo cap.* 13. SCHEF. Quod meditantium portus & aſylum eſt. Ideo dicitur in Andria 2, 4, 2. *Venit meditatus alicunde ex loco ſolo*. Secretum poëtarum ſigillatim, deſcribit Auctor Dial. de cauſſis corrup. eloq. c. 12. & attingit Plin. lib. IX ep. 10. Oratorum Quintil. Inſt. Or. 10, 3. Epicuri aliorumque Philoſophorum P. Gaſſend. Vit Epic. 7, 6. Digni, qui legantur, iſti loci, tam ob ſuavitatem, quam opinionum diſcrepantiam: ſiquidem alii hortos ac nemora, alii clauſum cubiculum meditantibus commendant. PRAS.

(6) *Petit*] Mallem, *petIt*, ut *cap. ſup.* 21. *perIt*, quomodo jam olim voluit & *Ritterſhuſius*. Nam & reliqua efferuntur iſto tempore. SCHEF.

(7) *Exigua cum frenaret*] Cohiberet materia, propter ſuam exiguitatem, ut libero impetu non poſſet evagari, ſicut alias erat ſuetus in argumento amplo. *Cicero Ver.* 5. *Ejus animum conſcientia ſceleris frenabat*. SCHEF.

(8) *Poëta*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Jſus [8] poetæ, [9] ut moris eſt, licentia,
[1]0 Atque [11] interpoſuit gemina [12] Ledæ ſidera,
[1]3 Auctoritatem ſimilis [14] referens gloriæ.
[1]5 Opus adprobavit: ſed mercedis tertiam
Accepit partem. Quum [16] reliquum poſceret,
Illi, inquit, [17] reddent, quorum ſunt [18] laudis duæ.
Ve-

(8) *Poetæ moris*] Cohærent ic, *licentia Poëtæ*, quæ intelligitur ea quam habet, ut poëta, ua talis eſt. Si quid autem hic mutandum, pro *poëtæ* ſcriberem, *oëta*. SCHEF. Lege, *Poëtici eſt moris licentia*. HEINSIUS.

(9) *Ut moris eſt*] Conjungunt illud *eſt* præcedenti *ut*. Ego mallem adjungere ſequentibus, & referre ad *uſus*. SCHEF.

(10) *Atque*] *Apte* hic ſcribendum. GUJETUS.

(11) *Interpoſuit*] Inter ea, quæ proprie argumentum poſtulabat. Ita ſupra: *interponere aliquid dictorum lib. 2. cap. 1. Cato.*

Interpone tuis nonnunquam
gaudia curis. SCHEF.

(12) *Ledæ ſidera*] Intelligit ιοσκȣ́ρȣς (ita vocantur etiam in Actis Apoſtolicis 28, 11.) Pollucem & Caſtorem: qui & communi nomine Caſtores. In Herc. Fur. Senecæ act. 1. ℣. 13. Junoni dicuntur *clara gemini ſigna Tyndaridæ:* ſed illo quidem loco male, viventibus adhuc ipſis, necdum in Deorum numerum relatis. Judicium eſt magni Voſſii Inſt. Or. 5, 11, 7. PRASC. Non cohærent hæc, ſed *ſidera* pertinet ad *gemina*. Non enim erant Ledæ ſidera, ſed filii, qui ſimul fuerunt ſidera, Gemini, itemque *Caſtor & Pollux* vocata. Vide *Manilium*, *Hyginum* & alios. SCHEF.

(13) *Auctoritatem*] Hoc vult: retuliſſe *Simonidem*, quæ de ſimili *Caſtoris* & *Pollucis* victoria memorantur, ac per comparationem iſtam cum hac victoria, auctoritatem feciſſe majorem illi. SCHEF.

(14) *Referens*] Commemorans; de narrantibus, proprie. Ita *ſup. l. 3. talem tum fabellam retulit*. SCHEF.

(15) *Opus adprobavit*] Scilicet *Simonides* illi, qui ſub certa mercede id ab eo exegerat. Solennia verba, ſicut *Rittershuſius* & *Briſſonius* obſervant. *Vitruv.* 9. c. 3. *Hiero coronam immani pretio locavit faciendam, & aurum ad ſacoma rependit redemtori. Is ad tempus opus manufactum ſubtiliter regi approbavit.* SCHEF. Conductores approbabant, qui locaverant probabant. Unde male Gujetus hæc verba ad Pyctam refert, cum Schefferus recte ad Simonidem pertinere vidit. Vide Gronov. ad Senec. Natur. quæſt. 7. 16. Budæum in Not. poſterior. ad Pandect. ad L. 7. §. 2. ff. ad L. Jul. repetund.

(16) *Reliquam*] Forte legendum, *cumque reliquum*. HEINS.

(17) *Reddent*] Optime, nec quidquam muto, remittit *Simonidem* ad eos, velut debitores ad ſolvendum paratos. SCHEF.

(18) *Laudes duæ*] Mendum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

[19] Verum ne [20] irate dimiſſum te ſentiam,
Ad cœnam mihi [21] promitte, cognatos volo
Hodie invitare, [22] quorum es in numero mihi.

Frau-

fœdiſſimum, & à nemine tamen, quod mecum mireris, animadverſum, lege & diſtingue: *Illi, inquit, reddent, quorum ſunt laudes, duo.* Illi duo, quorum laudes ſunt à te expoſitæ, ſolvent quod pretio deeſt. Quintilianus in hac ipſa hiſtoria: *Quamobrem partem ab iis petere, quorum facta celebraſſet, jubebatur.* Notandum autem arbitror quod ab eodem ſcriptore contra receptam de Tyndaridarum miraculo opinionem ſcriptum eſt. En tibi hominis verba: *Quanquam*, inquit, *totum illud de Tyndaridis fabuloſum videtur, neque omnino hujus rei meminit poëta, non taciturus de tanta ſua gloria.* Unde igitur, & quorſum tam late divagata illa fama eſt? nam paſſim hæc legas. Sed heus tu, neſcis illud Lucretii, nimis, ô nimis verum?

Ideo jactant miracula dictis,
Aut aliqua ratione alia ducuntur, ut omne
Humanum genus eſt avidum nimis auricularum. FABER.

Quid? an ergo numerantur & laudes? ſcribo, *laudis duæ*, ut ſit ſenſus: illi quorum ſunt duæ reliquæ partes laudationis, reddant tibi, quod poſtulas, ego enim quod pactus ſum, pro mea parte ſolvi. *Faber* putat, *duo*, ut reſpiciat antecedens *illi*. Sed alterum rectius videtur. SCHEF.

(19) *Verum ne*] Veteres editiones habuerunt, *ut ne*, quod probat *Vlitius in doctiſſimis ad Cyneget. Commentariis*, aitque eleganter abundare, ut in illo *Gratii v. 240. Et tamen ut ne prima fruentem pignora fallant.* SCHEF. Lege, *verum ne ingrate te dimiſſum ſentias.* HEINSIUS.

(20) *Irate*] Varie emendant *ira te, irate te, iratum te.* Nil probo, ſed ſcripturam veterem retineo, contra autem illud *ſentiam* non bene concoquo, quid enim? *ſentiam dimiſſum?* cur ipſe metuit de ſe ne ſentiat? ſcribo ergo *ſentias.* Hoc dicit: ſolvent illi duo, quos pariter mecum laudaſti, reliquum. Ne tamen putes propterea, quod eorum laudes admiſcueris meis, eſſe me iratum tibi, ecce ſignum certum amicitiæ, voco te ad cœnam. *Sentias*, eſt, *exiſtimes, cenſeas.* SCHEF. *Sentiam* probum videtur: nam ſi non promitteret ad cœnam, iratum inde colligeret Simoniden.

(21) *Promitte*] Formula invitantium propria, ut ex *Plauto* conſtat. SCHEF.

(22) *Es in numero mihi*] Quid ita, inquies? Quia cum olim alicui blandiebantur, patrem, fratrem, &c. vocabant. Horat. Symmach. & alii. Inde ille nugator adoleſcens apud Terentium, Lenonem alloquens & eum cupiens flectere, *tu parens*, inquit. FABER. Ego te pro tali habeo, ego te inter cognatos meos numero,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

raudatus quamvis, & dolens injuria,
Ie [22] male dimiſſam gratiam [23] corrumperet,
'romiſit. [24] Rediit horâ dictâ, [25] recubuit.
plendebat [26] hilare poculis convivium;
Aagno apparatu [27] læta [28] reſonabat domus;

Re-

ɔ, adeo non debes de ira quaam mea in te ſuſpicari. Ita louitur, ex conſuetudine veteri, ua blandientes *patrem* aliquem, ut *fratrem* appellabant, teſte *'erentio*, *Horatio* & *aliis*, ut hic *'aber* commode obſervat. Porro *Ieinſius* pro illo *es*, ut ſenſus ſit pertior, refingit *eſto*. SCHEF. Adſcripſerat & codici ſuo Vir Nobiliſſ. poſſe legi *eris*.

(22) *Male dimiſſam*] Illud *nale* refertur ad *corrumperet*. *Male orrumpere*, eſt imprudenter, & um ſuo detrimento corrumpere, vehementius corrumpere, ut *nale multare*, *male odiſſe*, & ſimilia; *dimittere* eſt, ut in illo *Ciceronis de Am*. *Eſt etiam quædam alamitas in amicitis dimittendis nonnunquam neceſſaria*. SCHEF. Lege, *ne male dimiſſus gratiam or*. Liv. 26. 20. *Tandem majore gratia, quam venerat claſſis dimiſſa eſt*. Et lib. 43. 14. *Gratioſa dimiſſa*. Et 44. 3. *Si Valerio Antiati credas, nec claſſe adjutum ab eo Prætorem eſſe, nec cum gratia ab conſule profectum in Aſiam*. HEINS.

(23) *Corrumperet*] Perderet. *Tacit*. 15. *An*. 71. *Veniam quam ab Imperatore receperat, vanitate exitus corrupit*, pro, *fecit ut nulla eſſet*. Sic multi alii. Senſus & ordo, ne male corrumperet gratiam, ſi eam dimitteret, ac recuſaret oblatam. Legit tamen Ampliſſimus *Gronovius*: *Ne male commiſſam gratiam dirumperet*: ac exponit: *amicitiam, tenui filo pendentem & vix cohærentem prorſus diſſueret*. *Commiſſam*, addit *eleganter*, *ut plumbo commiſſa*, *apud Juvenalem*. *Male commiſſam*, *ut Sueton*. *Octav*. 17. *Marci Antonii ſocietatem ſemper dubiam, incertam, reconciliationibusque variis male focillatam abrupit tandem*. *Horat*. *l*. *ep*. 3. *An male ſarta gratia nequicquam coit, & reſcinditur*. SCHEF.

(24) *Rediit*] Acceſſit, venit denuo *Simonides*. SCHEF.

(25) *Recubuit*] Accubuit, *Horat*. 1. *ep*. 1.

Si potes Archaicis conviva recumbere lectis. SCHEF.

(26) *Hilare poculis*] Virgil. Ecl. 5.

Et multo inprimis hilarans convivia Baccho. PRASC.

(27) *Læta*] *Rigalt*. edidit *læte*. Sed ſic *Faber*, cum editionibus veteribus, quod probo. Nam eſt ita dictum, *ut hilare convivium* SCHEF. An *late*. GUJET. Forte *lauta*. HEINSIUS.

(28) *Reſonabat*] *Virgilium* reſpexit, qui *lib*. 12.

--*reſo-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Repente quum [29] duo juvenes, ſparſi pulvere,
Sudore multo [30] diffluentes [31] corpora,
Humanam ſupra formam, cuidam ſervulo
Mandant, ut ad ſe [32] provocet Simonidem,
Illius intereſſe ne faciat moram.
Homo [33] perturbatus [34] excitat Simonidem.
Unum promôrat vix pedem triclinio,
Ruina [35] camaræ ſubito oppreſſit cæteros;
Nec ulli juvenes ſunt reperti ad januam.
Ut eſt vulgatus [36] ordo narratæ rei,

Omnes

- - - *reſonant late plangoribus ædes.*

Et ſic alii. SCHEF.

(29) *Duo juvenes*] Mallet *Heinſius* propter verſum, *juvenes duo.* SCHEF. Lege, *juvenes duo aſperſi.* Vel *repente eccum duo juvenes.* *Eccum* pro *ecce*, non tantum pro *ecce illum.* Plaut. Amph. *eccum* Jupiter. Terent. Eun. 4. 7. *Ubi centurio eſt Sanga, & manipulus furum. eccum adeſt.* HEINSIUS.

(30) *Diffluentes*] *Plinius lib. 21. c. 13. Nam & ſudore diffluunt.* SCHEF.

(31) *Corpora*] Quid eſt, *corpora?* num Græco more ponitur, pro, *quoad corpora?* Atqui ſudor non eſt, niſi in corporibus. Lego igitur *corpore*, ac ad ſequens *ſupra formam humanam* refero; Habebat, inquit, majus & ſpecioſius corpus, quam vulgo ſolent homines. SCHEF.

(32) *Provocet*] Vocet e convivio. *Plautus in Pſeud. Herus ſi domi eſt tuus, quin provocas.* Similiter in *Bacch. Act.* 3. *ſc.* 3. SCHEF.

(33) *Perturbatus*] Forte, *perturbatum.* Sed & ſervulus potuit eſſe perturbatus commotusque, conſpectu tam auguſtæ formæ. SCHEF.

(34) *Excitat*] Extra vocat. Nam *citare*, eſt vocare ut ſuperius dixi. *Fabius lib.* 11. 2. ubi refert hanc hiſtoriam: *Nuntio eſt excitatus. Cic.* 2. *de Or. Excitavi mæſtum & ſordidatum ſenem. Sueton. Auguſt. cap.* 14. *Militem in quatuordecim ordinibus ſedentem excitari per apparitorem juſſit.* SCHEF.

(35) *Camaræ*] Ita *Feſtus: Camara, & camuri boves a curvatione, ex Græco,* καμπὴ *dicuntur.* Ita *Gloſſæ veteres: Fornix, camara.* Item: *camara, teſtudo.* Alii dicunt *camera.* Vide *Nonium.* SCHEF.

(36) *Ordo*] Series. Notat maxima minimaque diſtincte expoſita. *Tacit.* 4. *An.* 69. *Ordinem fraudis, ſuumque ipſi dedecus narravere:* & *cap.* 11. *Ordo ſceleris per Apicatam Sejani proditus. Suet. Claud.* 37. *Nec dubitavit*

Clau-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

37 Omnes ſcierunt Numinum preſentiam
Vati dediſſe vitam mercedis loco.

laudius ordinem rei geſtæ perferre ad Senatum. Schef.

(37) *Omnes ſcierunt*] Pro, *ſciverunt*, intellexerunt. Num potius eſt a *ſciſcere*, ut innuat, hanc certam fixamque omnium ſententiam fuiſſe? Ita cenſeo, & *ſciverunt*, *Heinſius* legendum putavit. Schef. Lege, *ſciverunt* a *ſciſco*. Liv. 26. 3. *Id ei juſtum exilium eſſe ſcivit plebes.* Charis lib. 1. *Omnium nominum, quæ ſunt neutrius generis & in E terminantur ait Plinius, Cæſarem ſciſſe eosdem eſſe ablativos, quales ſunt dativi ſingulares.* Dictys Cretenſis lib. 5. e MS. meo. *Convivium publicum cœptum in honorem ducum ſcitorumque pacis.* Et paulo poſt: *Auctor pacis ejus, ſcitorque cum Græcis amicitiæ.* Curt. lib. 8. 1. *Cæterum Macedones ſcivere gentis ſuæ more, ne pedes venaretur, ſine delectu Principum.* V. Barth. I. Adv. 16. Gronov. ad Liv. 26. 16. Heinsius.

FAB. XXV.

Poëta.

SUperſunt mihi quæ ſcribam, ſed 1 parco ſciens;
Primum eſſe ne tibi videar moleſtior,
2 Diſtringit quem multarum rerum varietas;
Dein 3 ſi quis eadem forte conari velit,
Habere ut poſſit aliquid operis reſidui.
Quamvis 4 materiæ tanta 5 abundet copia,
Labori faber ut deſit, non fabro labor.

Bre-

(1) *Parco*] Sc. *ſcribere.* Quomodo *Virg.* 3. *Æn.*

Parce pias ſcelerare manus - -

Schef.

(2) *Deſtringit*] Putat *Rittershuſius*, *diſtringit.* Et ſane *Cicero in ep. ad Q. Frat. Sic habeto nunquam me a cauſis & judiciis diſtrictiorem fuiſſe.* Mallet is, qui verſioni Gallicæ primus notas addidit, emendare, diſtrahit. Schef. *Diſtringit* legit & Nob. Heinſius.

(3) *Si quis eadem*] Mox tamen 5, 1. hoc retractat. Freins.

(4) *Materiæ*] *Naturæ* V. C. Pith. Heinsius.

(5) *Abundet*] Ut in illo *Virgilii Georg.* 3. *Rurſus abundabat fluidus liquor*, &c. Schef.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

[6] Brevitatis noſtræ [7] præmium ut reddas, peto,
Quod es pollicitus: [8] exhibe vocis fidem,
Nam vita morti propior eſt quotidie.
[9] Et hoc minus [10] perveniet ad me muneris,
Quo plus conſumet [11] temporis dilatio:
Si cito rem perages, uſus fiet longior.
Fruar diutius, ſi [12] celerius [13] cœpero.
Languentis ævi dum ſunt aliquæ reliquiæ
Auxilio locus eſt: olim ſenio debilem
Fruſtra adjuvare bonitas nitetur tua,
Quum jam [14] deſierit eſſe beneficium [15] utile,
Et mors vicina flagitabit [16] debitum.

Stul-

(6) *Brevitatis*] Lege, *brevitati*. HEINSIUS.

(7) *Præmium*] V. C. Pith. *nimium*. HEINSIUS.

(8) *Exhibe vocis fidem*] Præſta ipſo opere; quod voce ac ſermone promiſiſti. Ita *exhibere fidem* uſurpavit *Columella* 11. c. 1. *inſpiciendus erit villicus, an etiam domino fidem ac benevolentiam exhibeat*. SCHEF.

(9) *Hoc minus*] Miror equidem tot doctiſſimos viros non vidiſſe; aut certe non monuiſſe, verſum hunc ſuis menſuris carere. Emendari poſſit:

Et hoc minus & minus ad me venit muneris.

Nota illa ſunt, *minus minusque*, *minus & minus*, *magis magisque*. Græci μᾶλλον μᾶλλον, Alexis apud Suidam. Poſſet etiam non minus commode legi:

Et hoc minus tui ad me veniet muneris. FABER.

(10) *Veniet*] *Suetonius* compoſito *pervenire* uſus eſt, hoc ſenſu. *Aug*. c. 101: *nec plus perventurum ac hæredes ſuos profeſſus eſt*. Et ſic edidit *Urſinus* hoc loco, quod nec *Heinſio* diſplicet. SCHEF. Scribe *deveniet*. GUIET. Et ita Buchnerus cenſuit.

(11) *Temporis*] Reſpicit præcedens *plus*, diciturque, ut ſupra, *minus muneris*. SCHEF.

(12) *Celerius*] *Citius* ſcribendum videtur, ita verſu exigente. Tò *citius* in *celerius* mutatum, propter præcedens *cito*. GUIET.

(13) *Cœpero*] Incœpero frui: Hoc vult, nec ambigo cum *Rittershuſio*, quoniam ad præcedens *fruar* refertur. Ita ſtatim ab initio: *Superſunt mihi quæ ſcribam, ſed parco*. SCHEF.

(14) *Deſierit eſſe*] V. C Pith. *deret beneficio utilius*. Forte, *deſierit eſſe beneficio locus*. HEINS.

(15) *Utile*] Sc. mihi tale; quo poſſim uti, propter vitæ meæ brevitatem. SCHEF.

(16) *Debitum*] Vitam ſcilicet, quam omnes ei debemus.

Ita

7 Stultum [18] admovere tibi preces [19] exiſtima,
o Proclivis ultro quum ſit miſericordia.
æpe impetravit veniam [21] confeſſus reus;
Quanto innocenti juſtius debet dari?
Tuæ [22] prius ſunt [23] partes; aliorum dein;
imilique gyro venient aliorum vices.
Decerne quod religio, quod patitur fides,
Et gratulari me [24] fac [25] judicio tuo.

Ex-

a ſæpiſſime *Philoſophi*, ut & *ittershuſius* obſervat. SCHEF.

(17) *Stultum*] Me, nec ſatis em, ut in ſe ipſa eſt, conſide-antem. SCHEF.

(18) *Admovere*] Ita ſup. 3. ap. 17. quanquam hic potius noleſtiam illam reſpiciat ex con-nuis precibus ſuis. Porro ſcri-it *Heinſius*, *admoveri*, quod lacet. SCHEF.

(19) *Exiſtima*] Mallem ſcri-ere *exiſtimo*, ut ſit formula con-tentis importunitatem tot ſua-um precum. SCHEF.

(20) *Proclivis*] Abſolute. Ve-um ſuſpicor ſcripſiſſe, *procli-is quum ſis miſericordiæ. Silius ib.* 13.

- - - Sceleri proclivis egeſtas.

CHEF.

(21) *Confeſſus*] *Rittershuſius* c dicitur, qui delictum ſuum perte fatetur, nec diſſimulat. Sed ic paſſivo ſenſu is innuitur, qui nanifeſto talis eſt, de quo nemo lubitat, quin ſit reus. Quomo-lo & apud *Ciceronem* ideo *con-eſſa res* & *manifeſta* conjungun-ur. *Ovid.* 2. *de Pont.* 2.

Non eſt confeſſi cauſa tuenda rei. SCHEF.

Sic *confeſſus amor*, pro manifeſto & legitimo, quem diſſimulare, ut furta ſua, non volebat Jupiter, *cum ſe confeſſo junxit amori Jupiter*. Id eſt, cum cum Junone conjuge ſua coit, & hinc corrigen-dus auctor Elegiæ ad Liviam ỷ. 305. *Tu confeſſus amor, Tu ſolus & ultimus illi.* Antea legebatur, *tu conceſſus amor.* Eodem modo Virgil. in Ceiri. 244. *Sin con-feſſus amor noto te macerat igni.* Ubi & *conceſſus*, in recentioribus editionibus legitur, cum editio-nes veteres, teſtante & appro-bante Scaligero, exhibent *con-feſſus.*

(22) *Sunt*] Lege, *ſint*. HEINS.

(23) *Partes*] Officii hujus, meæ innocentiæ præſtandi. Quod ſi feceris, admonebuntur tuo hoc exemplo alii, ut & ipſi, ſuo quisque tempore ac loco, præ-ſtent debitum officium, in-nocentiæque meæ ſuccurrant. Hic opinor ſenſus eſt, nec quid-quam in verbis immutandum. SCHEF.

(24) *Fac*] *Fatere* V. C. Pith. Lege, *me gratulari patere judi-dicio.* HEINSIUS.

(25) *Judicio*] Omiſſa præpo-ſitione

Excedit animus, quem propoſuit terminum,
Sed difficulter continetur [26] ſpiritus,
Integritatis qui [27] ſinceræ conſcius,
A [28] noxiorum premitur [29] inſolentiis,
Qui ſint, requires; apparebunt [30] tempore.
Ego quondam legi quam puer ſententiam:
[31] Palam mutire plebejo periculum eſt;

Dum

ſitione *de*, fac me gaudere, ac gratulari mihi ipſi ob tam favorabilem tuam in cauſa ſententiam. Sic *gratulari affinitate alicujus, celebritate* dixit *Cicero*. Et *Declamator vetus in Salluſt. Populus R. frequens adventu meo gratulatus eſt*. SCHEF.

(26) *Spiritus*] Eleganter, in reſpectu ad illam vehementiam commotionis, ob injuriam acceptam. Vult autem id ipſum, quod ait apud *Curtium Philotas lib. 6. c.* 10. *Verba innocenti reperire facile eſt, modum verborum miſero tenere difficile*. SCHEF.

(27) *Sinceræ*] Mallem ſcribere *ſincere*, ac ad *conſcius* referre, ut *ſincere conſcius* ſit vere conſcius. Nam integritatem aliam, præter ſinceram non intelligo ut ſi ei jungatur, videri queat ſupervacuum. SCHEF. Male Schefferus corrigit *ſincere*. Lege, *ſibi veræ*. HEINSIUS.

(28) *Noxiorum*] Eorum, qui nocere poſſunt. Sic ſupra poſuit *innoxium*. SCHEF.

(29) *Inſolentiis*] In plurali, pro *inſolentia*, ut augeat mali magnitudinem. & ſic miſerationem facilius inveniat. SCHEF.

(30) *Tempore*] Pro *in tempore*. *Cicero Offic.* 2. *ad cœnam tempore venit*. Et *lib.* 7. *ep.* 10. *ad Treb. Renovabo commendationem, ſed tempore*. Adde *Voſſium de Conſtr. cap.* 66. *N. Heinſium ad Ovid. Heroid. epiſt.* 4. *v.* 109. SCHEF. Plena locutione dixit Terentius Heaut. 2. 2. *In tempore ad eam veni*. V. Victor. var. lect. 37. 16.

(31) *Palam mutire*] Haud dubie eſt ἡμαρτημένη γραφὴ, reſtituendumque *piaculum* pro *periculum*; nam ita integer verſus ab Ennio quondam ſcriptus fuerat, ut apud Feſtum legere eſt:

Palam mutire plebeio piaculum eſt.

Iſtuc ipſum eſt quod alicubi facere dixit Juvenalis:

Plurima ſunt, quæ
Non audent homines pertuſâ dicere lanâ. FABER.

Verſus hic eſt *Ennii*, ut ex *Feſto* liquet. At is ſcripſerat *piaculum*. Ergo & hic ait *Faber* ſic ſcribendum. Sed quis ſcit, num *Feſtus* recte *Ennium* exſcripſerit, aut ii *Feſtum*, qui nobis ediderunt. Sed & ſolent aliquando veteres, dum adducunt talia, mutare paucis in ſuos uſus. Itaque hic lectionem receptam retineo. SCHEF.

(32) *Sa-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

[Q]uum 32 ſanitas conſtabit, pulcre 33 meminero.

(32) *Sanitas*] Abſolute pro [ra]tione. *Cic. ep. fam. ad Coſſ. Qui-[bu]s ad ſanitatem redeundi pote-[sta]s facta eſt*, pro, ad bonam men-[te]m. Senſus igitur, dum ſanitas [co]nſtabit, ſc. mihi, dum ero ſana [m]ente præditus, caute ac pru-[de]nter revocabo in memoriam [h]uc ſententiam. SCHEF. Forte, [sa]na mens. HEINSIUS.

(33) *Memini*] Excerpta Rigaltii *meminero*. HEINSIUS. Sic verſum poſtulare monuerat *Rittershuſius*, quum legeretur *memini*. *Buchnerus meminerim*. Potuit & ſcribi *pulcre rememini*. Nam & hoc tempore potius uti debuit Phædrus. Eſſet autem dictum ut *commemini*, apud Ciceronem. FREINSHEMIUS.

Explicit Liber IV.

Incipit

LIBER QUINTUS.

Poëta.

QUum deſtinaſſem operis 2 habere terminum In

(1) *Cum deſtinaſſem*] Hos [pr]iores verſus Barth. 30. Adv. 22. [it]a conſtituit:

Cum deſtinaſſem terminum operi heic addere,
In hoc ut aliis eſſet materiæ ſatis,
Conſilium tacito corde damnavi meum.
Nam ſi quis talis etiam eſt tituli honor,
Quo pacto damnabit, quicquam omiſerim,
Ut illum & illum cupiam famæ tradere.

(2) *Habere terminum*] Luxatus verſus eſt, quem reſtituo:

Cum deſtinaſſem operis habere terminum.

Porro debet heic ſtatui initium libri quinti, non finis quarti. Clare patet ex iſtis ſequentibus:

Quartum libellum dum vacive perleges,
Hunc obtrectare ſi volet malignitas,
Imitari dum non posſit, obtrectet licet. MEURSIUS.

Priores libri: *terminum operis habere,*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

3 In hoc, ut aliis eſſet materiæ ſatis,
Conſilium tacito corde damnavi meum.
Nam ſi quis 4 talis etiam eſt tituli *artifex*,
Quo pacto 5 divinabit, quidnam omiſerim,
6 Ut illum ipſum cupiam famæ tradere:
Su

bere; unde *Rittershuſius* & *Barthius*: *terminum operi heic addere.* Quid? ſi legamus: *terminum operi ſtatuere.* Sane *terminum ſtatuere*, uſurpavit *Livius* quoque, & *finem ſtatuere* dixit *Terent. in Hec.* 1. *ſc.* 2. Ita conjeceram, cum hanc conjecturam firmant litteræ *Gronovii*, quod impenſe gaudeo. *Rigaltius*, ait: *operis habere terminum. Ego, conjeceram, terminum operis ſtatuere. Cicero pro Quint. Certos mihi fines terminosque conſtituam.* SCHEFFERUS.

(3) *In hoc*] Ad hoc, hoc fine. *Columella* 7. *c.* 8. *Cratibus in hoc factis ita ordinantur, ne alterum contingat. Vellejus* 2. *cap.* 114. *Jam in hoc ſolum importatum inſtrumentum balinei*, &c. SCHEF. Hygin. fab. 40. *In hoc Dædalus exul cum veniſſet.* Ubi v. doctiſſimi Munkeri notas.

(4) *Talis etiam eſt tituli artifex*] Sequentes tres verſus ſic ſuppleo, & corrigo:

Nam ſi quis talis etiam eſt tituli diligens,
Quo pacto damnabit quod quidquam omiſerim,
Ut illum ipſum cupiam famæ traderem.

Plane reſpexit Poëta ad iſta Epilogi ſuperioris libri:

Dein ſi quis eadem forte conn
velit,
Habere ut poſſit aliquid oper
reſidui. MEURSIUS.

Titulum intelligit poëtæ, qui f
bulas ſcribit, quaſi diceret, na
etiamſi fortaſſis eſt poëta qui
piam, qui & ipſe ſcribere fabell
volet, quomodo divinare poter
eas, quas ego omiſi, ut non ali
ſcribat potius, quas ipſe finga
diverſas longe ab his, quas omi
to? *Urſinus* ſcribit: *avidus e*
Atque id etiam *Gronovio* in me
tem venit, ut teſtantur ejus li
teræ, ubi ſimul explicat, *ejusde*
laudis cupidum; & ab *ſtatuaru*
titulis ait eſſe translatum. At ve
Freinshemio placebat, *appeten*
ut ex notis ejus liquet. SCHE
Lege, *erit*; alioqui verſus no
ſtabit niſi τὸ M ſuſtineat ſyll
bam, dein ita legi oportere rat
clamat. FABER. Forte, *Nam*
quis talis eſt etiam tituli locus. Ve
Nam ſi quis reliquus eſt etiam t
tuli locus, quo pacto damnet,
quid hic omiſerit. HEINSIUS.

(5) *Divinabit*] Optime Pa
riſ. Priores *damnabit*, nullo ido
neo ſenſu. FREINS.

(6) *Ut illum ipſum*] Leg. *u*
illud ipſum cupiat, &c. Res pro
batione non eget. FABER. Quid
ſi *illum* referamus ad artificem
ipſum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

ua cuique quum ſit 7 animi cogitatio,
Colorque proprius? Ergo non 9 levitas mihi,
Sed

ſum ad *quidnam*, *cupiam* ad *hædrum*, hoc ſenſu: quo pacto vinabit, quidnam omiſerim, eo, quia cupiam artificem illum mæ tradere ipſum, quod omiſi. CHEFFERUS.

(7) *Animi*] Lege, *animo*. HEINSIUS.

(8) *Colorque propior*] Et metri tio, & ſenſus ipſe ſatis produnt rorem eſſe in verſu. De metro lara res eſt; de ſenſu non mi-us; Quid enim hoc ſit Latine, *uique color prior eſt?* Certe ni-il, niſi ἀφασία. Itaque legen-um eſt & ob ſenſum, & ob metri neceſſitatem, *colorque pri-us*, quod mox explicabo, ubi ontem erroris oſtendero. Fra-terculi, qui patrum noſtrorum memoria, antequam typogra-horum ars prodîſſet, libros quæ-tûs cauſa deſcribebant, dici non oteſt quam imperiti, quam fœ-e barbari fuerint: mihi quoque pſi vix atque ægre fides fieret, iſi aliquando MSS. codices le-giſſem, & nunc legerem. Qui gitur Phædrum deſcribebant, um non intelligerent quid eſſet *olor privus* (neque enim hoc in Meditationibus, Sermonibus, Ho-miliis legerant) repoſuerunt, *rius* pro *privus*. Alii autem qui ibi doctiores viſi ſunt (quidni enim?) illos correxerunt; & ſtructuræ ſaltem rationem ha-bendam exiſtimantes, reſcripſe-runt, *colorque prior*. Jam vero metri cognitio ad ejuſmodi cu-curbitas quî tandem pervenire potuiſſet? Atque ita locus Phæ-dri turpi mendo inquinatus re-manſit, qui nunc certiſſima cor-rectione à nobis purgatur. Le-gendum enim:

Sua cuique quum ſit animi cogi-tatio,
Colorque privus.

Quid autem ſignificet, *cuique co-lor privus eſt*, nemo ignorabit, qui Horatium ſaltem legerit. Pri-vus eſt ἴδιος, peculiaris, pro-prius, privatus. At vero *color* metaphorice eſt agendi ratio, διάνοια &c. Italis *maniera*. Ita Seneca epiſtola LII. cum tria ho-minum genera conſtituit, ait alia eſſe primæ Notæ, alia ſecundæ; cum denique de tertio agit, hoc addit, *Hic tertius color eſt*. Sæpe apud illum memini me legere. In-terpres Gallicus legit *proprius*, ſed malo auſpicio. FABER. Sed quo colore defendi hic poteſt *color*? (ut obiter verſus faciamus, dum verſibus intenti ſumus) Reſcri-bo: *Calorque propior*. Ovidius:

Eſt Deus in nobis, agitante ca-leſcimus illo.

Calor Pierius, ab aliis nomina-tur & *poëticus* ἐνθουσιασμὸς teſte Brodæo in lib. II. Antholog. tit. εἰς Ποιητάς. Contra *frigus* re-prehenditur in Poëtis, & λογο-ποιοῖς. FREINSHEMIUS. Conji-cit Cl. *Freinshemius calor*, & de inſtinctu poëtarum explicat. In

Sed certa ratio cauſam ſcribendi dedit.
[10] Quare Particulo, quoniam caperis fabulis,
Quas Æſopias, non Æſopi nomino;
[11] Quaſi paucas oſtenderit, ego plures diſſero,
Uſus [12] vetuſto genere, ſed rebus novis,
[13] Quartum libellum dum tu [14] vacive perleges,
Hunc obtrectare ſi volet malignitas,

Im

cujus ſententiam libentiſſime concedo. Etſi *Faber* illud *color* tueatur ex *ep. 52. Senec.* ubi de tribus agens ingeniorum generibus, de tertio addit: *hic tertius color eſt. Prior*] Veteres editiones habent, *propior*, ex quo *Rittershuſius* ſuſpicabatur *propius*. Sed & illud *prior*, quod ex codicibus antiquis edidit *Rigaltius*, in *privus* mutat *Faber*. Ac profecto poteſt fieri, ut *privos* ſcripſerit. Saltem ut non *prior*, verum *privus* legatur, metrum exigit. Senſus: habet quisque ſuam indolem, ſuum ingenium, ſuam ſcribendi rationem, nec bene ſupplet, quæ alii omiſerunt. SCHEF. Lege, *colorque proprius*. Alterum eſt ex conjectura Pithœi. HEINS.

(9) *Levitas*] Reſiliendi a propoſito, & mutandi conſilium, de quo ab initio. SCHEF.

(10) *Quare*] Cohæret cum ſequenti, *ego plures diſſero*. Propterea, inquit, quia intelligo, fruſtra me aliis relinquere, quas excogitavi fabulas, & te ſentio hoc genere delectari, iccirco plures tales fabulas nunc ſcribo, quas voco *Æſopias*, non *Æſopi*, quandoquidem is ſcripſit paucas. Illa: *quas Æſopias*, &c. in parentheſi ſcribenda puto. SCHEFFERUS.

(11) *Quaſi*] Cauſam denota SCHEFFERUS.

(12) *Vetuſto genere*] Μεθό δῳ, via, ratione. Hoc ſuperiu explicatum fuit. FABER.

(13) *Quartum*] *Urſinus* ſcribit *quintum*, & mox *nunc* pr *dum*. Sed invito Noſtro, uti pu to, cujus hæc eſt mens: Eg diſſero plures fabulas hoc quint libro, dum tu legis quartum, & in eo evolvendo tempus aliquo inſumis. Igitur ſequitur. *Hun* ſcil. *quintum libellum*, velut i oppoſitione illius, de quo ant dixerat. Unde & poſt *perleges*, ſcribendum punctum eſt finale, non comma. SCHEF.

(14) *Vacive*] Pithœus, V. Cl. & cui hujus, ſuper alia multa, ſcriptoris opera debemus, ediderat, *Dum vacive perleges*; ſane bene. *Vacive* autem eſt otioſe, animo vacuo a curis &c. Plautus & Terentius utuntur τῷ *Vacivus*. Exemplis proferendis in re clara ſuperſedeo. FABER. Per vacationem & otium. Retinui hanc lectionem, approbante *Fabro*, etiamſi *varie* ſit editum a *Rigaltio*, quia illud *varie* hic nihil facit. SCHEF.

(15) *In*

nitari dum non poſſit, obtrectet licet.
Iihi parta laus eſt, quod tu, quod ſimiles tui,
'eſtras in chartas verba transfertis mea,
)ignumque longa judicatis memoria.
In literarum plauſum ire deſidero.

IDEM

(15) *In literarum*] Exercuit
oque hic locus ingenia viro-
m doctorum; ſed profecto ſa-
s eſt, & plani ſenſus. Si ma-
ni, inquit Phædrus, obtre-
are hunc librum volent, fa-
nt, dum imitari non poſſint.
ihi ſatis laudis eſt, Particulo,
od tibi ac tui ſimilibus pla-
am; neque aliud votum ha-
o, quàm ire in plauſum lite-
rum, id eſt, literatorum.
EURSIUS. Verſus obſcurus. Et,
i me fallit, ineſt macula huic
:o, quæ ſine judicio & ingenio
agno elui neutiquam poteſt.
ec ſatis quid velit intellego, nec
ſus fallor tamen. Abſque cu-
ſitate mea foret, qui ductus
:rarum religioſe obſervare ſo-
, non vererer reſcribere: *In-*
ratum plauſum cur (vel *non*)
idero. q. d. tu modo & tui ſi-
les viri docti meas fabulas lau-
is: ab illiteratorum hominum
ea plaudi mihi nihil moror.
tricent qui poſſunt aliquid in-
iioſius; mihi fraudi eſſe non
bet, ſi quod ſaluti fore ſpero,
conſuadeo. SCHOPPIUS. Vi-
e jam antea multi legendum
e, *inliteratum plauſum non*
idero. Neque vero eſt cur I.
eurſii V. Cl. & doctiſſimi au-
oritas opponatur. Is ita ſcripſit:
xercuit quoque hic locus inge-
nia virorum doctorum; ſed profecto ſanus eſt, & plani ſenſus: non aliud votum habeo quam ire in plauſum literarum, id eſt, literatorum. Hæc ille. Sed ignoſcant mihi tanti viri Manes: nam ſi, quæ ſcribit, vera ſint, tum vero graviſſimus erit error in metro. Neque poſſum non mirari tam doctum hominem fuiſſe hoc loco adeo negligentem & incurioſum. FABER. *Rigaltius* nihil mutans *τὸ ire deſidero*, interpretatur, abire, faceſſere, valere jubeo. ad exemplum Martial. Epigr. 1, 43. *I nunc, & ferrum turba moleſta nega.* Et Epigr. 2, 6. *I nunc, edere me jube libellos.* quod mihi tamen videtur alia forma dici; non enim jubetur hic abire, aut faceſſere quisquam, ſed permiſſio eſt, aliis etiam verbis explicari ſolita: ut Curt. 5, 11, 9. *Eludat licet.* Liv. 6, 41, 10. *Eludant nunc licet religiones.* Cic. paradoxo I. *Quamobrem licet irrideat, ſi quis velit.* *Buchnerus* quartum pedem in vulgata trochæum eſſe merito arguens, legi jubet:

In literarum plauſum ire ô deſidero.

Vel *exdeſidero.* Ita Seneca ep. LXXX.

Eximpero Argis, Regna mihi liquit Pelops.

Sic apud Plaut. Aſin. 1, 3. Extrem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Exobſecrabo. Cæterum hæc poſterior conjectura mihi videtur audacior: prior aliunde arridet parum. Schoppio maxime accederem, leviter mutans, in hanc formam.

Inliteratum plauſum nec deſidero.

Sic optimates olim Romani *plauſum ſi quis eorum aliquando acceperat ne quid peccaſſet pertimeſcebat.* Quod videtur ad Phocionis dictum reſpicere, de quo Plutarch. Apopht. cap. LXIX. Ad rem quod adtinet, *Buchnerus* adjungit exemplum Pindari, qui ſe beatum exiſtimabat, ſi liceret ſibi verſari cum bonis, quibus placeat, ſecurum, quid vulpes aulicæ de ſe faciant. Pyth. Od. II. extr. FREINSHEMIUS. Aſſentior omnino *Fabro*, & neſcio quibus aliis, quos laudat (niſi forte inter eos *Schoppius* eſt, qui primus ita ſenſit) legentibus, *inliteratum plauſum non deſidero*, quod ſic *Schoppius* exponit: *tu modo & tui ſimiles viri docti meas fabulas laudetis: ab illiteratorum cavea plaudi mihi nil moror.* Poſſet tamen legi *nec*, pro *non deſidero.* Id quod & *Freinshemio* arriſit. SCHEFFERUS. Heinſius quoque ſententiæ Schoppii & Fabri ſubſcribit. Sed legi mallet: *inliteratum plauſum nec deſiderem.*

IDEM POETA.

ÆSopi nomen ſicubi [1] interpoſuero,
Cui reddidi jam pridem [2] quidquid debui,
Auctoritatis eſſe ſcito gratia:
Ut quidam artifices noſtro faciunt ſeculo,
Qui pretium operibus majus [3] inveniunt, novo
Si marmori adſcripſerunt [4] Praxitelem [5] ſuo
Detrito, Myronem argento. Fabulæ exaudiant
Adeo

(1) *Interpoſuero*] Si dixero, *Æſopum* hoc, aut illud feciſſe, hanc recitaſſe fabulam. Hoc enim hic eſt *Interponere*, nomen ſcilicet ejus addere, inſerere fabulæ. SCHEFFERUS.

(2) *Quicquid debui*] Fabulas ab *Æſopo* acceptas intelligit, eas ait reddidiſſe, quia ſub ipſius nomine in præcedentibus propoſuit. SCHEF.

(3) *Inveniunt*] Eleganter, ad notandam callidam excogitationem doli ac commenti. Quomodo apud *Terent. Geta in Phor. Act. 4. ſc. 3. Inveni, opinor, remedium huic rei.* SCHEF.

(4) *Praxitelem*] Notus artifex: cujus, ut & Phidiæ, monumenta quædam adhuc Romæ extant, Bucephali & Alexandri ſtatuæ. PRASCH. De hoc more in-

nſcribendi nomina ſua operibus ſe factis, vid. Gevart. Lect. Papin. lib. 4. cap. 9. & Gudii notas.

(5) *Suo detrito* &c.] Edidi hunc verſum cum ſequenti, prout ſunt in vetuſtioribus Editionibus. Rigaltius in poſtrema omiſit *detrito*, item, *fabulæ exaudiant adeo fugatæ*, atque ex duobus verſibus fecit unum, exemplo parum bono, nec codicibus antiquis ſic ſuadentibus, quia ipſe in editione priori, ad quam ſimiliter *Remenſi Codice* eſt uſus, teſtatur, *non eſſe in toto Phædro depravatiorem locum*. Neque ignorarunt vulgo viri eruditi, at medicinam excogitare omiſerunt. *Meurſius* ita cenſuit: *ſi marmori adſcripſerunt Praxitelem, ſuo demto; mirum! argumento*; At vero *Salmaſius in exerc. Plin. auro adſcripſit Praxitelem ſuo Trito Myronem argento, fabulæ exulant ideo fugatæ*. *Buchnerus* legit cæteris deletis: *Si marmori adſcripſerunt Praxitelem ſuo, Myronem argento*, vel, ſi nimium hoc videatur audax, poſt *argento*, *Fabulas æquo audient animo fucatas*. Tentavit & *Urſinus* locum hunc, & ſcripſit: *Detrito Myronem argento, ne exaudiant, adeo vulgata*. De quibus omnibus ſententiis id quiſque judicet, quod volet. Si quis autem ex me quærat, quid ego cenſeam, deſperatum locum hunc ſic quoquo modo arbitror ſanari, ut minime recedamus à ſcriptura veteri, ſi legamus:

Si marmori adſcripſerunt Praxitelem ſuo,
Trito Myronem argento. Fabulæ & audeant
Odio fugatæ - - -

Solent, inquit, artifices novis operibus ſuis facere auctoritatem, inſcripto nomine antiqui alicujus magiſtri, ut *Praxitelis*, *Myronis*, vel alterius, cum prius triverunt ea, ut imaginem & ſpeciem antiquitatis præ ſe ferant, nam vetuſtate ſola cenſebantur detritis imaginibus, ut docet *Plinius l. 34. c. 12*. Idem facere audeant etiam fabulæ, quæ nunc odio quodam habentur, ac rejiciuntur. Illud *odio* ſuadere videtur, quod ſequitur, *plus vetuſtis nam favet invidia*: oſtendit enim de invidia odiove quid anteceſſiſſe. Cum hæc ſic ſcripſiſſem, commodum ad me perferuntur literæ Cl. *Gronovii*, in quibus ita de hoc loco. *Phædri primum, quem tentas, locum, habui ſemper pro deſperato. Quid tamen olim venerit in mentem mihi, accipe. Conjiciebam*: ut quidem artifices noſtro faciunt ſeculo, qui pretium operibus majus inveniunt novis, ſi marmori adſcripſerunt Praxitelem ſuo, trito Myronem argento: Fabulæ exeant, item fucatæ, *i. e. edantur, vel prodeant ſimpliciter fuco nominis Æſopi adornatæ*. Vix, opinione mea, dici quid, aut cogitari poteſt aptius. SCHEFFERUS. Lege, *Qui pretium operibus majus inveniunt novis,*

Si marmori adſcripſerunt Praxitelem ſuo,
Myronem argento; fabulæ exodiarius

Adeo fugatæ. Plus 6 vetuſtis nam 7 favet
Invidia mordax, quam bonis præſentibus.
Sed jam ad fabellam 8 talis exempli feror.

FAB.

Addor togatæ. Vel *exodiaria addo jugatæ.* Sic *jugatæ virtutes* Ciceron. Appoſite Gruter. Inſcr. p. 637. 1.

Sum victus ipſe fateor a ter conſule,
Vero Patrono, nec ſemel ſed ſæpius,
Cujus libenter dicor exodiarius.

Sic Plutarch Alexand. in f. Ἀλλὰ ταῦτα τινὲς ᾤοντο δεῖν γράφειν, ὥσπερ δράματος μεγάλȣ τραγικὸν ἐξόδιον καὶ περιπαθὲς πλάσαντες. Et Pelopida, circa finem: ὥσπερ Φίλιστος ὑμνῶν καὶ θαυμάζων τὴν Διονυσίȣ ταφὴν, οἷον τραγῳδίας μεγάλης τῆς τυραννίδος ἐξόδιον θεατρικὸν γενομένην. HEINSIUS. Adſcripſit etiam Vir Nobiliſſimus ſibi *Myronis* nomen ſuſpectum, cum Plinius, ubi recenſet argenti cælandi artifices, non *Myronis* meminerit, ſed *Myos* mentionem faciat lib. 33. c. 12. Et Pauſan. pag. 51. Vid. & Scriv. ad Mart. Xenia. Epig. 93.] Appoſite autem marmori Praxitelem, argento Myronem adſcribebant: quamquam enim & *Praxiteles cælavit argento* (Cic. de Divinat. 1, 36.) tamen magis nobilitatus eſt marmore. Quo reſpicit Cicero de Divin. 2, 21. *Quaſi non in omni marmore neceſſe ſit ineſſe vel Praxitelia capita.* Myronis tamen etiam bucula, laudatiſſimum ejus operum, ex ære fuit. Vide Antholog. lib. IV. Tit. Εἰς ἀγάλματα ζώων. Plin. 34, 8, 13. FREINSHEMIUS.

(6) *Vetuſtis*] Mimnermus, qui & dictus Ligyaſtades: δεινῶ γὰρ ἀνδρὶ πάντες ἐσμὲν εὐκλεεῖ ζῶντι φθονῆσαι, καταθανόντα δ' αἰνέσαι. PRASCHIUS.

(7) *Favet*) Abuſive, pro minus nocet. SCHEF.

(8) *Talis exempli*] Quod probare poſſit ſententiam de invidia dictam. SCHEFFERUS.

(1) Pho-

(82) FAB. I.

Demetrius & Menander.

DEmetrius qui dictus eſt 1 Phalereus,
2 Athenas occupavit imperio 3 improbo.
Jt mos eſt vulgi, paſſim & certatim 4 ruunt.
Fe-

(1) *Phalereus*] Mallet N. *Heinſius Phalerius*, quia alterum penultimam producit. SCHEFFER. Error eſt, vide Scalig. ad Ann. 709. Euſebii. HEINSIUS.

(2) *Athenas occupavit*] Vide Diog. Laërtium. Meminit ejus Meurſius de Arch. Athen. 4,15. f. FREINSHEM. Lege, *Occuparat*. HEINSIUS.

(3) *Improbo*] Injuſto, contra leges, h. e. factus eſt tyrannus. At vero tale quidpiam de *Demetrio Phalereo* non legas. Num errore quodam *Demetrium* Regem cum hoc *Phalereo* confudit, quod putabat *Scaliger ad Euſeb. p.* 130. *d. Janſonianæ?* Non opinor, nec enim permittunt cætera. Potius exiſtimo, ſecutum alios auctores, quibus nos non ſumus nunc inſtructi. Præſertim cum ex *Diodoro* conſtet, *Caſſandrum* ſubegiſſe *Athenas*, ſublatoque imperio populari, dominationem inſtituiſſe ibi, ejusque curatorem adhibuiſſe hunc *Demetrium Phalereum*, ut mirum non ſit, ſi Athenienſibus dictus fuerit tyrannus. Vide *ipſum lib.* 19. & quæ habet *Dion. Petavius lib.* 3. *Rat. c.* 15. Certe & *Laërtius de Athenienſibus in vita ejus*: τὸ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ἐπέγραψαν ἀνομίας, ὡς Φαβωρῖνος. dicit, *Phavorinum* memorare, quod imperii adminiſtrationem ejus incuſaverint, tanquam legibus libertatique adverſam. Ad quem locum verba *Phædri*, velut eadem prodentia, doctiſſimus *Menagius* notavit. SCHEF.

(4) *Ruunt*] Eleganter, ad exprimendum cæcum & immoderatum ſtudium. Plane ſicut apud *Tacitum* 1. *An.* 7. *At Romæ ruere in ſervitium, conſules, patres, eques.* Cæterum ſic abſolute poſuit & *Virg.* 4. *Æn.*

Idem omnes ſimul ardor habet,
rapiuntque ruuntque. SCHEF.

Luxatus locus eſt, & ab interpunctione quoque laborat. Reſtituo:

Ut mos eſt vulgi, paſſim & certatim ruit,
FELICITER, *ſubclamat. Ipſi principes,*
Tacite gementes triſtem Fortunæ vicem,
Ipſam oſculantur, quâ ſunt oppreſſi, manum.
Quin etiam. MEURSIUS.

 (5) Fe-

[5] Feliciter [6] ſubclamant. Ipſi principes
Illam oſculantur, quâ ſunt oppreſſi, manum,
Tacite [7] gementes triſtem fortunæ vicem.
Quin etiam [8] reſides & ſequentes otium,
Ne [9] defuiſſe noceat, [10] repetunt ultimi:
In quîs [11] Menander, nobilis comœdiis,

Qua

(5) *Feliciter*] Tralatitia acclamatio. Juvenalis:

- - *Dictum Feliciter, ingens*
Cœna ſedet, &c.

Quod & centies apud alios reperias. FABER. Solenni acclamatione, quam olim annotavit & *Briſſonius*. Conſule *Ferrarium de Acclamat. veterum*. SCHEF.

(6) *Succlamant. Ipſi principes*] Subſcribo *Rittershuſio* & *Meurſio*, qui poſt *ſucclamant*, punctum ponunt. Nam ad principes proprie pertinet iſta manus oſculatio, non clamor. *Principes* autem, præcipui cives, quomodo *principes Athenienſium* dixit *Nepos vita Cimonis cap.* 3. SCHEF. Diſtinctionem hanc Rittershuſii probat & Nob. Heinſius.

(7) *Gementes triſtem*] Omiſſa præpoſ. pro, *gementes ob triſtem* &c. *Cic.* ſæpius. SCHEF.

(8) *Reſides*] Deſides, nil publice agentes. *Virgil.* 6. *Æn.*

Otia qui rumpet patriæ, reſidesque movebit.

Puto autem intelligere Philoſophos, qui paſſim nominantur *otioſi*, opponunturque iis, qui in republica munus aliquod gerunt. Ita *Cic. Offic.* 1. *Facilior, & tutior, & minus aliis gravis aut moleſta eſt vita otioſorum.* Adde cætera, itemque, quæ no ibi annotavimus. SCHEF.

(9) *Defuiſſe*] Nempe *ſibi* h. e. periculum afferat, tanquan contemnerent novum Regem Illud *defuiſſe*, ſupplet *Rittershu ſius* per *officio*. Mihi poni prc *abfuiſſe* videtur, *Cicero* 2. *ad Q Frat. Huic convivio puer optimus quod perleviter commotus fueras defuit.* SCHEF.

(10) *Repetunt*] Locus eſt inter corruptiſſimos: legendum e nim, *reptant ultimi*. Terent. *Per reptavi totum oppidum.* Hæc ac oram libri notaveram, cum miſſ ad me ex Urbe Rittershuſii edi tione, idem ei in mentem veniſſe deprehendi. FABER. Mallet, *reptant*, *Rittershuſius*. Idem probat *Faber*. Et notare vox hæc obſervantiam humilitatemque ſolet *Seneca de vita be. c.* 18. *Ex ingenti intervallo reptabundus ſequor.* At *Jo. Tarino* placebat, *repunt*, ut teſtatur ad *Laertium* Clar. *Menagius p.* 130. SCHEF.

(11) *Menander*] *Diopithis & Hegeſiſtrates F. de quo multus eſt apud omnes rumor, Novæ Comœdiæ poëta. Strabis quidem oculis, ſed acuto ingenio, & inſanus mulierum amator. Scripſit comœdias CVIII. & epiſtolas ad* Ptolemæum

Re-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

ıas [12] ipſum ignorans, legerat Demetrius,
admiratus fuerat ingenium [13] viri;
Inguento [14] delibutus, [15] veſtitu adfluens,

Ve-

gem, & alias plurimas oratio- s proſæ. Suidas. FREINS.

(12) *Ipſum ignorans*] Igno- re aliquem, idem eſt quod, llius coloris noviſſe, de facie n noviſſe. Tralatione deinde eganti, mores animumque ali- jus nondum ſatis cognoviſſe. c Chremes Terent. *Et me igno- s Clinia.* Et ſtatim apud hunc: *t poſſis alios ignorantes fallere.* Quod explicatur Horatii loco Sat. , 3. - - *Heus tu*

Quidam ait, ignoras te? an ut
ignotum dare nobis
Verba putas? SCHOPP.

Hic proprie capienda vox eſt *gnorans*: illa metaphorica non habet locum. FREINS. Vultum jus, faciem. *Cornel. Ariſt.* 1. *Reſpondit, ſe ignorare Ariſtidem, ed ſibi non placere, quod cupide laboraſſet, ut præter cæteros ju- ſtus appellaretur.* Sic *Terentius* & *alii.* Aliter & ſenſu proprio ac- cipiendum hoc exiſtimat *Freins- hemius.* Sed vix perſuadet, quan- do proprie non ignorabat eum, cujus legerat & nomen ſæpe, & carmina cognoverat. SCHEF.

(13) *Viri*] Cum dignitate po- nitur. SCHEF.

(14) *Delibutus*] Citat hunc locum illuſtratque Rigaltius ad Artemid. pag. 35. PRASCHIUS. Proprie. Vide *Rigaltium ad Ar- temid. pag.* 35. quem locum com- mode hic *Praſchius* adnotat SCHEF

(15) *Veſtitu affluens*] Talis erat olim delicatorum & beatulo- rum veſtitus. Horatius adverſus Menam:

Cum bis ſex ulnarum toga.

Contra autem tenuiorum arcta toga fuit:

Arcta decet ſanum comitem toga.

Epiſtola XXVIII. lib. 1. Plato ve- ro in Alcibiade I. cum vitam lu- xurioſam deſcribit, ei quoque attribuit ἱματίων ἕλξεις. Locus eſt adſcribi dignus: Εἰ δ᾽ ἂν ἐ- θέλεις εἰς πλούτους ἀποβλέψαι, καὶ τρυφὰς καὶ ἐσθῆτας, καὶ ἱματίων ἕλξεις, καὶ μύρων ἀ- λοιφὰς, καὶ θεραπόντων πλή- θους ἀκολουθίας, τήν τε ἄλλην ἁβρότητα τῶν Περσῶν, αἰσχυν- θείης ἂν ἐπὶ σαυτῷ. De veſte actoris tragœdi, qui talem in theatro gerebat, dixit etiam Ho- ratius:

- - *Traxitque vagus per pulpita*
veſtem.

Inde natum σύρμα (id eſt tra- ctus) in re veſtiaria, quod et- iam de ſerpente poſteriorem cor- poris partem trahente dicitur, apud Dionem Chryſoſtomum o- ratione V. quod ſcio neminem monuiſſe, ne Henricum quidem Stephanum. FABER. *Vlitius ad Nemeſ. v.* 92. citat *effluens* con- tra, quam in editis reperitur. Mihi potius videtur, *veſtitu ac fluens.* Niſi quis exiſtimet reſpe- xiſſe

Veniebat greſſu [16] delicato & languido.
Hunc ubi tyrannus vidit extremo agmine:
[17] Quinam cinœdus ille [18] in conſpectu meo
Audet venire? Reſponderunt [19] proximi:

Hic

xiſſe *Livium Andron.* qui alicubi *Aſiatico ornatu affluens* uſurpavit. De quo tamen, quia verba non ſunt integra, nil pronuncio. Eſt autem *affluens veſtitu*, qui veſtitu fluxiore incedit. Et ſic ſolebant delicatiores mollioresque: veſtem prolixam longeque demiſſam poſt ſe trahebant, ut ex *Horatio* & *Platone Faber* docet ad hunc locum. Vide & quæ habet maximus *Salmaſius* ad *Tertulliani Pallium, p. m.* 339. Mallet *effluens* & Cl. *Gronovius lib.* 2. *Obſerv. c.* 7. Et dixerat *Tibullus*: *effluit effuſo cui toga laxa ſinu.* Verum ipſe adeatur. SCHEFFER. Sic Livius in Laodamia apud Priſcian. lib. 10. *Quæpiam alia te illo Aſiatico ornatu affluens.* Sed legendum forte, *veſtitu fluens.* Sic *veſtifluus Lydius* Petron. & *veſtifluus Ser.* Auſon. in Technop. & *veſtis fluens* Propert. Hinc apud Homer. Ἰάονες ἑλκεχίτωνες, ubi v. Euſtath. & Τρωάδες ἑλκεσίπεπλοι. Et *trahere veſtem*, apud Plaut. V. Salmaſ. ad Tertul. Pall. p. 339. Poteſt & ſumi *veſti affluens*, pro, *divite veſtitu.* Sic apud Plaut. *habere veſtem.* HEINSIUS.

(16) *Delicato*] Molli, effeminato. Male *Rittershuſius* refert ad ſuperiora, ſermo namque eſt peculiariter de *Menandro.* SCHEFFERUS. Petron. cap. 86. *Quo inceſſus tute compoſitus, & ne veſtigia quidem extra menſuram aberrantia.* Et in ſpecimine belli civilis: *Fractique enervi corpore greſſus.* Catul. carm. 41. *Mimice incedere.* ubi v. Scalig.

(17) *Quinam*] Ita *Faber*, & vetuſti *alii. Rigaltius* edidit, *quidnam.* Hinc *Cuperus lib.* 2. *Obſer. cap. ult. Quidnam? Cinædus* &c. Poſſes quoque ita ſcribere, *Quid? Nam Cinædus ille.* Sed præfero *quinam*, quia ponitur cum admiratione quadam temeritatis, quæ non ineſt interrogationi, & vocabulo *quid*, ut quæ ſolam indignationem monſtrat. SCHEFFERUS.

(18) *In conſpectu meo*] Ita *Cicero: veni in ſenatu.* Notat *Scaliger ad Manilii lib.* 5. ubi poëta: *quum venit in regione tuæ, Capricorne, figuræ.* *Lactant.* 1. *cap.* 11. *Aureos nummos largiter in ſinu ejus infudit.* Ita enim legitur in optimo *MS. Cæſarauguſtano*, non *in ſinum.* *Curt.* 4. *cap.* 9. *Satropacem directa in gutture haſta transfixit.* Sic omnes veteres, nec muto cum viro eruditiſſimo. Adde *Voſſium de Conſtr. c.* 56. & quos ibi laudant. SCHEFFERUS.

(19) *Proximi*] Qui ex amicis vel miniſtris circa *Demetrium* erant. SCHEF.

(20) *Scri-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Hic eſt Menander 20 ſcriptor. Mutatus ſtatim

* * * * * * *

(20) *Scriptor*] Sic ſecundum excellentiam vocari Comicos Poëtas cenſet *Ritterhuſius*. Ego puto dictum apud veteres *ſcriptorem*, quisquis ſcripto publicaſſet opus. *Donatus prol. Adelph. Indifferenter omnis, qui aliquid ſcripſiſſet, ſcriptor a veteribus dicebatur.* Ita *belli Trojani ſcriptor* apud *Horatium* legitur de *Homero*. *Cicero Lyſiam* oratorem *vetuſtiſſimum ſcriptorem* nominat. Similia de Hiſtoricis leguntur. Schefferus.

(83) FAB. II.

Viatores & Latro.

* * * * * * *

Et 1 vindicavit ſeſe forti dextera.
Latrone occiſo, 2 timidus accurrit comes,
Stringitque gladium, dein 3 rejecta penula,

Ce-

(1) *Vindicavit*] In libertatem ab imminente morte. Quod fortaſſe præceſſit. Quanquam & hoc modo *Vellejus* 1. c. 1. *Se etiam a Pyrrho, Achillis filio, vindicavit virtute.* Cæterum hiſtoria, quam tangit, non multum eſt diſſimilis illi apud *Ælianum lib.* 3. *Var.* c. 44. quam ſecunda vice Argentorati publicatam, Typographus tam male habuit, amiſſis pletisque ſchedis meis, in quibus quid addi, quid demi, immutarive vellem, annotaveram, ut editionem aliam primo quoque tempore publicare feſtinem. Id quod ſignificandum in tempore fuit, ne culpa aliena mihi tribuatur. Schefferus.

(2) *Timidus*] Lego, *Tumidus a. c.* Id eſt, ferociens jam occiſo latrone. Simile mendum ſuſtuli ſupra Fab. xv. Meursius. Bene: non *tumidus*, ut vult *Meurſius*. Hoc vult eum, qui hactenus fuit timidus, & ſtetit e longinquo, nunc accurriſſe, ſimulque illo *accurrit* pulchre notat ſimulationem ſtudii & ardoris. Schef.

(3) *Rejecta penula*] Veſte peculiari eorum, qui faciebant iter, ex corio vel coacta lana, pluviis arcendis, cum pileo a tergo, forma cuculli. Vid. *Ferrarium de re Veſt.* 2. *cap.* 7. *Rejecta*, eſt remota ad tergum, ne libertatem brachii manusve impediret. *Suet.*

Auguſt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

[4] Cedo, inquit illum, [5] jam curabo ſentiat,
[6] Quos [7] attentarit. Tunc qui [8] depugnaverat:
Vellem iſtis verbis ſaltem adjuviſſes modo,
[9] Conſtantior fuiſſem, vera exiſtimans:
Nunc conde ferrum, & linguam pariter [10] futilem,
Ut poſſis alios ignorantes fallere.
Ego qui ſum expertus, [11] quantis fugias viribus,
Scio

Auguſt. c. 26. Princeps legationis rejecto ſagulo oſtendit gladii capulum. Non aſſecutus eſt *Interpres Gallus*; ideo ſcripſit: *jettant ſon manteau par terre.* SCHEF.

(4) *Cedo*] *Terent. Andr.* 4. *ſc.* 4. *Cedo, cujum puerum hic appoſuiſti. Donatus, Cedo, idem ſignificat, quod dic, &, da mihi, & eſt dictum cum quadam fiducia, & contemtu ejus, cum quo ſermo eſt.* Oſtendunt hæc, quam appoſite hic uſurpetur. SCHEF.

(5) *Jam curabo*] Illudit mortuo imitatione credo Virgilii XII. Æneid.

En agros & quam bello Trojane petiſti
Heſperiam metire jacens. hæc præmia qui me
Ferro auſi tentare, ferunt: ſic mœnia condunt. SCHOPP.

Sed res non eſt ſimilis. Virgilianus enim ille inſultat victo & jacenti: hic apud Phædrum fingit ſuperſtitem adhuc & vincendum. FREINS.

(6) *Quos*] Quales, quantos. Sic plane *Tacitus Agr.* 31. *Nos integri & indomiti, & in libertatem non in præſentia mala duri, primo ſtatim congreſſu unde oſtentamus, quos ſibi Caledonia viros ſepoſuerit?* Sic hic locus, vexatiſſimus alias, eſt legendus. Id quod amplius demonſtro in opuſculi illius *commentariis.* Præivit omnibus *Terentius*, qui ſic in *Eun. Act.* 1. *ſc.* 1. *Sentiet qui vir ſiem.* Et *Act.* 2 *ſc.* 3. *Nunc Parmeno re oſtendes, qui vir ſis.* SCHEFFERUS.

(7) *Attentaverit*] Bene de invadentibus ex inſidiis. *Columella* 8. *cap.* 12. *Primum eſt, non attentari, ſecundum eſt laceſſitum fortiter & perſeveranter vindicari.* SCHEFFERUS.

(8) *Depugnaverat*] Qui ex pugna victor exſtiterat. LIV. 7. 29. *Depugnatumque haudquaquam ambiguo certamine cum Gallis eſt.*

(9) *Conſtantior*] Animoſior, ſi dixiſſes modo, cum mihi negotium fuit cum latrone illo. Sic *Cicero Off.* 1. *Fortis & conſtantis animi eſt*, &c. SCHEF.

(10) *Futilem*] Refertur & ad ferrum; *ferrum futile*, quod ad ſpeciem inanem geſtatur, neque uſum habet. SCHEF.

(11) *Quantis fugias viribus*] Longe feſtiviorem huic loco interpretationem fore puto illis Plauti verbis Trinum. Act. 3. ſc. 2.

2 Scio quod [13] virtuti non ſit credendum tuæ.
Illi adſignari debet hæc narratio,
)ui re ſecunda fortis eſt, dubia fugax.

FAB.

2. ubi ſervus de hero ſuo igna- loquitur, cum præ inopia, iquo profugiturum latrocina- m vel in militiam:

Credo ad ſummos bellatores acrem fugitorem fore,
Et capturum ſpolia ibi illum, qui meo hero adverſus venerit.

icit itaque viator joco quodam, jam opere expertum, quam leat comes ſuus vires ſuas non defendendo & arcendo hoſte, d vero fugiendo exercere & conndere, eumque acrem & form eſſe fugitorem. SCHOPPIUS.)mnino adpoſite. Eſt enim urnitas ex eo genere facetiarum, bi *aliud exſpectamus, aliud exectamus, aliud dicitur*, ut ait icero de Orat. 2, 63. Nec alicus eſt relatus ab *Rigaltio* Plauti ocus Amphitru. *Cum illi pugnaint maxime, ego fugiebam maime*. FREINS. Cum ironica alıſione ad pugnam, de qua præedit. Sic habes *acrem fugitorem* pud *Plautum in Trinum*. 3. *ſc*. 2. CHEFFERUS.

(12) *Scio quod*] Sunt quibus hoc minus Latinum eſſe videatur, Scio quod ſtrenuus es, Scio quod venturus es, &c. At ego reperiri apud Ciceronem ipſum affirmare poſſum. Nam apud Juſtinum quidem, & Quintum Symmachum florentiſſimum ſcriptorem ſæpe reperias. FABER. Imitatione *Plauti Aſin. Act*. 1. *ſc*. 1. *Equidem ſcio jam filius quod amet meus*. Adde *Voſſ. de Conſtr. cap*. 20. & 62. Non poſſum tamen non adſcribere, quod poſtea de hoc loco didici ex Cl. *Gronovio*, is enim ita ſcribit. *Lego: Scio quam virtuti: neque enim perſuadet Scioppius cum ſuo Mariangelo*, ſcio quod *Latine dici, aut enim corrupta ſunt, aut aliter accipienda, quæcunque in hanc rem congeſſerunt*. SCHEF. Vide Virum Celeberrimum Jac. Perizonium ad Sanctii Minervam pag. 363.

(13) *Virtuti*] Quippe quæ in fugiendo eſt, non in pugnando, tota. Reſpicit præcedens, *quantis fugias viribus*. SCHEF.

(1) Ca-

(84) FAB. III.

Calvus & Muſca.

CAlvi momordit muſca nudatum caput,
Quam opprimere [1] captans, [2] alapam ſibi duxit gravem;
Tunc illa [3] irridens: [4] punctum volucris parvulæ
Voluiſti morte ulciſci: quid [5] facies tibi,
[6] Injuriæ qui addideris [7] contumeliam?

Re-

(1) *Captans*] Quærens. Vide *ſupra* 4. *c.* 7. SCHEF.

(2) *Alapam ſibi duxit*] Vetus aliquis apud *Fabium lib.* 7. *cap.* 3. *Colaphum tibi ducam, & formulam ſcribam, quod caput durum habeas.* Similiter *Paulus J. C.* Patet autem hinc, non in faciem ſolum alapam dari. Adde Ampl. *Gronovii Obſerv.* 2. *c.* 1. & *nos* ad *Fragm. Petron. pag.* 124. SCHEF. Vide de hoc loco Doctiſſimum Vavaſſor. de vi & uſu quorundam verborum. p. 93.

(3) *Irridens*] In priori editione Schefferus *ridens*, legendum eſſe conjecerat.

(4) *Punctum*] Punctionem. *Plinius* 8. *c.* 50. *Oculos ſuffuſos capra junci puncto, ſanguine exonerat, caper rubi.* SCHEF.

(5) *Facies*] Lege, *facias.* HEINSIUS.

(6) *Injuriæ eam*] Non niſi per nebulam hæc intellego. An contumelia injuriæ dicta quaſi injurioſa contumelia, quia non omnis contumelia fit cum injuria; nec vice verſa, ſi veteres ſequamur? an legend. *Injuria eam*, id eſt, per injuriam, hoc eſt culpam ſive damnum. Nam certe, injuria, veteribus Latinis magis ipſum factum ſignificat, à quo interdum contumelia, hoc eſt (ut noſtri rure loquuntur) injuriandi animus abeſſe poteſt. Certe hanc eſſe puto ſententiam, utcunque tandem legas; quam ſententiam & commentitia noſtra lectio complectitur:

Injuriam cui dederis contumeliam.

Me propter punctiunculam necare voluiſti: quomodo ergo te ulciſceris, cui feceris contumeliam & injuriam ſimul? nam alapa ſane contumelioſum eſt. Injurius, a, um, pro, injurioſus, Plautinum eſt. Dare alicui contumeliam, ſtudioſis noſtris minus familiare accidet. Quare meo more & de hujus phraſeos Latinitate illos certiores faciam. Quinctus itaque Metellus apud Agell. lib. 12. cap. 9. eod. genere, Tra-

dere

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Reſpondit; 8 mecum facile redeo in gratiam,
Quia non fuiſſe mentem lædendi ſcio.
Sed te, contempti generis animal improbum,
Quæ 9 delectaris bibere humanum ſanguinem,
Optem 10 necare vel majore incommodo.
Hoc argumentum 11 veniam mage dari docet,
Qui

dere alicui injuriam dixit: *Et quanto probi injuriam facilius accipiunt, quam alteri tradunt: tanto ille vobis, quam gratiam mihi, pejorem honorem habuit.* Hinc Cicero, Privare aliquem injuria, ſatis nove dixit, pro eo, quod, prohibere injuria; ſicut, privare foro, curia, urbe. De L. Agraria contra Rullum: *Simillime, ut mihi videtur, atque in illa lege, qua peregrini Roma ejiciuntur, Glaucippus excipitur. Non enim hac exceptione unus adficitur beneficio, ſed unus privatur injuria.* Quid illis fiat, quæris, qui invitis libris omnibus, *Prohibetur*, ſuccidaneum ſubdiderunt? vilis eſt reſtis: velent gulam ſibi. SCHOPPIUS. Lege *Injuriæ qui addideris contumeliam*, ut excerpta Rigaltii exhibent. Ovid. in Faſtis *Addis, ait, culpæ mendacia Phœbus.* HEINS.

(7) *Contumeliam*] Vid. *ſup.* 1. 3. SCHEF.

(8) *Mecum facile redeo in gratiam*] Ut ille apud Horatium: - - - *egomet mî ignoſco, Mævius inquit.* SCHOPPIUS. Neſcio quis apud Tacit. 5, 6, 2. de Tiberio Sejani amicos puniente, quum ipſe tanti Sejanum æſtimaſſet: *Verſa eſt fortuna, & ille quidem qui collegam & generum adſciverat, ſibi ignoſcit.* Unde & lepidus apud eundem auctorem 6, 30, 4. Lentulus Getulicus: *Perinde ſe quam Tiberium falli potuiſſe. Neque errorem eundem illi ſine fraude, aliis exitio habendum.* Pertinet huc Apologus Æſopi apud Plutarch. in Conviv. VII. Sapient. c. XXVI. *Lupus cum videret paſtores in tabernaculo ovem comedere, propius accedens, Quantus, inquit, tumultus exortus eſſet, ſi hoc ego feciſſem?* Cato tamen apud Salluſt. Cat. 52, 4. *Qui mihi, atque animo meo nullius unquam delicti gratiam feciſſem.* Sed apud Phædrum, ne φίλαυτος quædam indulgentia putetur, idonea ſubjicitur ratio. FREINSH. Velut de eo, qui ante ejus fuit adverſarius per conceſſionem. SCHEFFERUS. Aliam rationem ſuperaddit Anon. fab. 32. PRASC.

(9) *Delectaris*] *Delectaris* abſolute ponitur, quod notandum. SCHEFFERUS.

(10) *Necare*] Forte, *enecare.* HEINSIUS.

(11) *Veniam mage dari*] Forte, *venia dignari* (vel *veniam indulgeri*) *docet qui caſu peccat: nam.* HEINSIUS.

 (12) *Con-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Qui caſu peccat, quam qui 12 conſilio eſt nocens.
13 Illum eſſe 14 quavis pœna dignum, judico.

(12) *Conſilio*] Opponitur præcedenti *caſu*, i. e. animo deliberato. *Cic. ep.* 5. *Quis eſſet, qui me in conſulatu non caſu potius exiſtimaret; quam conſilio fortem fuiſſe.* SCHEF. Emendo: *quia qui c. e. n.* Rigaltius cenſebat: *Nam qui.* Neque improba conjectura. MEURSIUS.

(13) *Illum*] Non ad ſuperius, ſed proxime antecedens referendum. Quanquam dubitem, an non poſt *peccat*, ſcribendum ſit punctum, & mox. *Nam qui* &c. SCHEF.

(14) *Quavis*] Quantacunque, quantalibet. Ita *ſupra* 4. *c.* 20. *A me contendet fictum quovis pignore.* SCHEFFERUS.

(85) FAB. IV.

Homo & Aſinus.

QUidam immolaſſet 1 verrem quum 2 ſancto Herculi,
Cui pro ſalute votum debebat ſua,
Aſel-

(1) *Verrem*] Herculis victima. Hinc jocus Ciceronis apud Quintil. lib. 6. c. 3. *Malum ſacerdotem qui tam nequam verrem reliquiſſet. quia Sacerdoti Verres ſucceſſerat.* HEINSIUS.

(2) *Sancto*] An τὸ *ſancto* hic eſt *Sanco?* Sancus Semo, ſeu Sanctus Semo Hercules Sabinis dictus eſt. Sanctus, ἅγιος, Deorum Epitheton eſt. GUJETUS. Non temere addidit *Sancto*: Nam Hercules olim proprie *Sanctus Pater* dicebatur, ut ex Varrone probare poſſum. Propertius quoque ſcripſit, Herculem alloquens:

Sancte Pater ſalve, cui jam favet aſpera Juno:
Sancte velis libro dexter adeſſe meo. FABER.

Colero placuit *Sanco*, ut teſtatur *Rittershuſius*. Sed *Sanctus* nominatur & *Varroni* 4. *de L. L.* Scio, quæ ibi *Scaliger* de hoc vocabulo ex Sanquallis portæ nomine diſſerat, ſed mihi non perſuadet. Certe & *Ovidio Propertioque* ita ſcribitur. Nec aliter *Plutarchus*, aut *inſcriptiones veteres*. Vide *Gyraldum*. Iſta ſic notaveram, cum in eadem ſententia eſſe *Fabrum* quoque animadverti. SCHEFFER. Male Colerus *Sanco.* Sic Catull. 37. *Sancta Venus.* HEINSIUS. V. Illuſtr. Cuper. Monum. Antiq. p. 228. Propert. 4. Eleg. 10.

Hunc

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Aſello juſſit reliquias 3 poni 4 hordei.
Quas aſpernatus ille, ſic locutus eſt:
Tuum libenter prorſus adpeterem cibum,
Niſi qui nutritus illo eſt, jugulatus foret.
Hujus 5 reſpectu fabulæ deterritus,
6 Periculoſum ſemper 7 vitavi lucrum.

Sed

Hunc, quoniam manibus purgatum ſanxerat orbem,
Sic Sanctum Tatiæ compoſuere Cures.

Ubi vide Paſſerat. Cicer. pro Sextio c. 68. *Neque hanc opinionem, ſi in illo ſanctiſſimo Hercule conſecratam videmus* &c.

(3) *Poni*] Apponi, in cibum videlicet, ut *Martialis lib.* 8. *ponis mihi Gallice porcum.* Vide *ſupra lib.* 1. *c.* 27. SCHEF.

(4) *Hordei*] Quo ſaginaverat verrem illum. Neſcio, an verſu aliquo id ſignificarit Noſter, qui nunc abeſt. Nam quia facile intelligitur ex ſequentibus, etiam hic brevitate ſua uſus eſſe potuit. SCHEF.

(5) *Reſpectu fabulæ*] Miror religioſulos iſtos, qui, *Reſpectus*, voce uti dubitant. Quam tamen Livius frequentat lib. 35. *Romanorum maxime reſpectus civitates movit, & virtutem nuper in bello, & in victoria juſtitiam benignitatemque expertas.* Lib. 39. *Sin aliquis reſpectus eſt mei, ut ſocii atque amici regis, deprecor ne me tanta injuria dignum judicetis.* SCHOPPIUS. Intuitu, conſideratione. *Livius lib.* 39. *Sin aliquis reſpectus eſt mei, ut ſocii atque amici regis, deprecor* &c. *Ovid.* 1. *Triſt. Eleg.* 3.

Reſpectuque tamen non potuiſſe mei. SCHEF.

Livio frequens ea vox. Vide de ejus propria ſignificatione Clar. Gronov. ad Liv. 21. 44.

(6) *Periculoſum lucrum*] Pro *divitiis.* Sic *Mammon* Pœnis lucrum, Ebræis divitias notat, teſte Auguſtino. Vid. Hotting. de Nummis Orient. p. 84. Recurrendum ad fab. 69. Quare mirum, ni linea iterum excidit Meurſius. PRASCHIUS. An quodlibet, Phædre, etiam honeſtum? Certe verſum aliquem tuum ſequentem librarius prætermiſerit, quo lucrum illud deſcripſeras. Nam te quidem fabellæ tenor abſolvit. In illa enim rejicit hordeum aſellus, quia verres, cui datum fuerat, jugulatus erat. Tu retuliſti ad te, & dixiſti, inviſum tibi eſſe lucrum, non quodvis, ſed illud tantum, quod honeſtam famam jugularet. Et video verſum ſequentem:

Sed divis: qui rapuere divitias, habent.

Illic notandum τὸ *Rapuere.* Eſt igitur, quod dixi. Exciderit hic verſus. MEURSIUS. Congeſtas opes lucro, tanquam rem, quæ poſſeſſores ſuos in pericula varia in-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Sed [8] dicis, qui rapuere divitias, [9] habent.
Numeremus, agedum, [10] qui [11] deprenſi perierint:
Majorem turbam punitorum reperies.
Paucis temeritas [12] eſt bono, multis malo.

FAB.

inducat. Sic enim accipio hunc locum, non de turpi tantum & injuſto lucro, quod faciebat *Rittershuſius*. Porcus ſane ſaginatus fuit cibo non turpiter aut injuſte parto, ſed quem ultro ipſi obtulerant. *Meurſius* hic putat quid deeſſe, verum fruſtra, uti liquido apparet. SCHEF.

(7) *Reputavi*] *Vitavi* Excerp. Rigalt. Lege, *Reputato*. HEINS.

(8) *Dicis*] Lege, *Dices*. HEINSIUS.

(9) *Habent*] Divites ſunt, bona poſſident. Cic. 7. ad fam. 29. *Nos quod ſimus, quod habeamus, quod homines exiſtimemur, id omne abs te habere*. Ad quem locum videndus, grande literarum decus, Grævius. Vid. ſupr. ad Prolog. lib. 3. ℣. 21.

(10) *Qui*] Forte, *quot*. HEINS. Exciderit & hîc verſus talis aliquis:

Et ſine culpa plerique aut pœna poſſident.

Clare indicant hi duo, tresve, qui ſequuntur:

Numeremus, agedum, qui deprehenſi perierint.
Majorem turbam punitorum reperies.
Paucis temeritas eſt bono, multis malo.

Ergo ſic edendus hic locus:

Periculoſum ſemper reputavi lucrum.
*   *   *   *
Sed dicis, qui rapuere divitias, habent.
*   *   *   *
Numeremus, agedum, qui deprehenſi perierint. MEURS.

(11) *Deprenſi*] Qui ob opes variis accuſationibus circumventi, & ſuppliciis affecti fuerint. Reſpicit calamitatem temporum ſuorum, quibus præſentiſſimum exitium ex magnis divitiis. Docet *Tacitus* & *Sueton. vita Tiberii*. quos vide. SCHEF. Metaphora a navigantibus, qui tempeſtate deprehenſi pereunt. V. Serv. ad Virg. 5. Æn. 52. *Argolicoque mari deprenſus*.

(12) *Eſt bono*] Commodo, utilitati. Ita *Cic. pro Roſcio*: *Accuſant ii quibus occidi patrem Roſcii bono fuit*. SCHEFFERUS.

(1) *Pravo*

(86) FAB. V.

Scurra & Ruſticus.

1 PRavo favore labi mortales ſolent,
Et pro judicio 2 dum ſtant erroris ſui,
Ad pœnitendum 3 rebus manifeſtis 4 agi.
5 Facturus ludos quidam 6 dives nobiles,
Pro-

(1) *Pravo favore*] Per pravum & cœcum favorem; vide, quæ dixi in opuſculo *de ſtylo cap.* 10. SCHEF.

(2) *Dum ſtant*] Locutio, ex re bellica tranſlata. *Liv. lib.* 38. *Pro Juba atque Afris ſtetiſſe*, id eſt, partes eorum propugnaſſe. SCHEF. Ovid. 1. Art. Amat. ℣. 200. *Stabant pro ſignis jusque piumque tuis.* Et hinc ad togatam militiam translata fuit hæc locutio. V. ſupr. fab. 49. ℣. 37.

(3) *Rebus manifeſtis*] Supple *in rebus*, i. e. cum res factæ ſunt manifeſtæ. SCHEF. Non commoda ſatis hæc Schefferi explicatio videri poteſt. Elegans eſt uſus hujus vocis *rebus*, apud Latinos auctores, pro ipſo facto, opere, non nudis tantum verbis. Poſtea dixit, *aperto pignore errorem probans.* Vide quæ ad hanc elegantiam illuſtrandam affert, eximius linguæ Latinæ inſtaurator Gronov. lib. 3. obſ. 6.

(4) *Agi*] Impelli, elegant. in reſpectu ad vim veritatis. SCHEF.

(5) *Facturus*] Proprie, de iis, qui ſpectacula edunt. *Cic. de Haruſpic. Hos ludos ſervi fecerunt.* *Sueton. Aug.* 10. *Ludos victoriæ Cæſaris non audentibus facere* &c. Sic *infra c.* 8. *Erat facturus ludos.* &c. SCHEF. Simile eſt huic theatrali joco, quod commemorat facetus quidam in libello, cui nomen, *L'honnéte homme* p. 70. de viro in Gallia honeſto loco nato, nec humillimi ſpiritus poëta: cujus carmina quum ex præconcepta quadam opinione nullos invenirent applauſores; poëmati Malherbæ, quod forte acceperat, ſuum; ſuo ejuſdem argumenti, Malherbæ nomen præſcripſit. Quo facto, cum hoc omnes laude, illud vituperio proſequerentur, depoſita perſona hallucinationem vulgi emendavit. PRASC.

(6) *Dives nobilis*] Non ſatis placet illud *nobilis.* Quomodo enim cohærent *dives nobilis*? Qui dives, eo ipſo fere nobilis, dum ignotum eſſe divitiæ vix ſinunt. Et cur tandem additur hic *nobilis*? Ego ſuſpicor, ſcribendum *nobileis* ut ad *ludos* referatur, ſenſusque ſit, voluiſſe illum facere ludos non obvios & quoti-

 dianos,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

[7] Propoſito cunctos invitavit præmio,
Quam quisque poſſet, ut [8] novitatem oſtenderet.
Venere artifices laudis ad certamina.
Quos inter ſcurra, notus [9] urbano ſale,
[10] Habere dixit ſe genus ſpectaculi,
Quod in theatro nunquam [11] prolatum foret.

Di-

dianos, ſed celebres, qui paſſim noſcerentur. Et poteſt illud ipſum *nobilis* ſic accipi. Quomodo apud *Salluſtium* eſt *omnis*, pro *omnes*, apud alios alia hujus generis. Scio ſequi mox *cap.* 9. verſum non multum diſſimilem: *erat facturus ludos quidam nobilis*, ſed is nil me movet. SCHEF. Veroſimile eſt Schefferum hanc ab Ill. Heinſio (cui plura debet) emendationem accepiſſe: ille enim & hic, & fab. 88. *nobiles* legendum eſſe codici ſuo adnotaverat.

(7) *Propoſito præmio*] Propria eſt locutio. Valer. Max. 6. 8. 2. *Cum magna ſibi præmia propoſita videret.* Et ita Græci. Theoc. Idyl. 8. ℣. 11. Χρήσδεις καταθεῖναι ἄεθλον. Et hinc ipſi ludi, quibus præmia proponebant dicti θεματικοί. Vid. Comm. ad Marm. Oxon. inſcr. 3. V. ſupr. ad fab. 14. ℣. 9.

(8) *Novitatem*] Sic appellat nova inventa. *Horat. de Arte:*

Illecebris erat, & grata novitate morandus
Spectator, functusque ſacris, & potus, & exlex. SCHEF.

(9) *Urbano ſale*] Salem uſurpat pro eo, quod jocoſum eſt, & *ſentitur latente judicio, excitatque, & a tædio defendit orationem*, veluti a *Fabio* exponitur *lib.* 6. *c.* 3. *Urbanus* vero ſal, cui ineſt elegantia & eruditio quædam ex converſatione politorum doctorumque. SCHEF.

(10) *Habere*] De re inventa. Terent. Heaut. 4, 1, 10. *At ſic opinor: non poteſt. Immo optime. Euge! habeo optimam.* Virg. in Mœri: *Incipe ſi quid habes.* PRASCHIUS. Terent. Eun. 3. 2. *Nunquid habes?* ubi Donatus, *inveniſti?* Horat. 1. Od. 27. *quicquid habes, age, depone tutis auribus.* V. Caſaub. ad Theoph. Caracter. Περὶ ἀυθαδείας.

(11) *Prolatum*] *Proferri*, ait *Heinſius* in ſuis ad me literis, *in theatro elegans loquendi modus. Qui & Statio reddendus Sylvarum II. Lucani Genethl. Ingratus Nero dulcibus theatris. Et noſter tibi proferetur Orpheus. Orpheus & Neronis laudes, duo poëmata ex ſcriptis Lucani laudantur ab antiquis & cæt. Proferetur, legitur in Parmenſi, quam poſſideo, editione anni MCCCCLXXII. & recte. Sic Auſonius epiſtola ad Urſulum Grammaticum de Terentio: Protulit in ſcenam quot dramata fabellarum Arcadiæ medio qui jacet in gremio, &c.* SCHEF.

(12) *Con-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Diſperſus rumor civitatem [12] concitat:
Paulo ante vacua turbam [13] deficiunt loca;
In ſcena vero poſtquam ſolus conſtitit,
Sine apparatu, nullis [14] adjutoribus,
Silentium ipſa fecit exſpectatio.
Ille in ſinum repente demiſit caput,
Et ſic [15] porcelli vocem eſt imitatus ſua,
[16] Verum ut ſubeſſe pallio contenderent,
[17] Et excuti juberent. Quo facto ſimul
Nihil eſt repertum, multis [18] onerant laudibus,
Ho-

(12) *Concitat*] Convocat in locum unum, theatrum ſcil. SCHEF. Sic Ovid. epiſt. Paridis:

Nec tu rapta time, ne nos fera bella ſequamur,
Concitet aut vires Græcia tota ſuas.

(13) *Deficiunt*] Deſunt eis loca. *Cic. 4 Ver. Dies, latera, & vox me deficiunt.* SCHEF. Ita loquebantur optimo ſæculo. V. Nob. Heinſ. ad Ovid. 1. Amor. 8. 93. & 2. Metam. 382.

(14) *Adjutoribus*] Hinc apparet τὸ *adjutor* eſſe vocabulum operæ ſcenicæ, quod & Suetonii auctoritate firmari poteſt in lib. de claris Grammaticis. *Hic* (de Craſſitio loquitur) *initio circa ſcenam verſatus eſt, dum mimographos adjuvat.* FABER. Sic vocantur proprie, qui voce aut alias mimos juvant. Notavit hoc & *Faber*, obſcuriſſimumque *Eunapii* locum hac occaſione elegantiſſime ingenioſiſſimeque explicavit. SCHEF.

(15) *Porcelli vocem*] Recte vocavit ſcurram qui hoc faceret. Plato de Republ. lib. III. Tractavi quid imitari debeant ingenui pueri. *Quid vero?* ait, *equos hinnientes, vel boves mugientes, aut fragorem murmurque fluviorum, aut maris fremitum, vel tonitrua, vel cætera hujus generis imitabuntur? Atqui interdictum eſt illis,* inquit, *hactenus inſanire, aut inſanientes imitari.* Idem lib. II. de Legibus, *voces ferarum* negat imitaturas eſſe Muſas. FREINS. De homine omnifariarum animantium voces exprimente Auſon. Ep. 75. PRASCHIUS.

(16) *Verum*] Lege, *verrem.* V. ſupr. ad fab. 85. HEINS.

(17) *Et excuti*] Pallium videlicet aut ſinum. Sic loquuntur Latini. Cic. pro Roſcio: *Nihil eſt Glaucia, quod metuas, non excutio te. Plautus Aulul. 2. ſc. 3. Agedum, excutedum pallium. Plin. 7. cap. 36. A janitore ſemper excuſſa, ne quid inferret cibi.* SCHEFFER. Leg. *Idque excuti.* HEINSIUS.

(18) *Onerant laudibus*] V. C. Pithœi, *lancibus* recte. Vet. Epig.

Hominemque plauſu proſequuntur maximo.
Hoc vidit fieri ruſticus. Non me hercule
Me vincet, inquit: & ſtatim profeſſus eſt
Idem facturum melius ſe poſtridie.
[19] Fit turba major: Jam favor mentes [20] tenet,
[21] Et deriſuri, non ſpectaturi ſedent.
Uterque prodit; Scurra [22] digrunnit prior,

Mo-

cujus initium *cum traheret Priſcus:*

Quod licuit lances donaque ſæpe dedit.

Martial. 10. ep. 29.

Quam tibi mittebam Saturni tempore lancem,

Miſiſti dominæ Sextilianæ tuæ.

Sic enim lego. HEINSIUS. Vid. not. Gudii, qui eandem lectionem amplectitur; ſed vix perſuadent Viri Eruditiſſimi, munera enim & præmia Hiſtrionibus, non a populo, ſed ab editoribus & judicibus dabantur; neque loca ab illis allata, Populum lances & pateras actoribus donaſſe evincunt, ſed ludorum moderatores & editores. Ille acclamationibus & plauſibus favorem ſuum teſtabatur, & ſi bene Mimus egiſſet, *laudibus onerabant*, quod & ſequentia *plauſu proſequuntur*, & *movet plauſus* oſtendunt. Denique elegans eſt locutio *Onerare laudibus*. Qua & uſus eſt Liv. 4. 13. *Laudibus haud immeritis onerare.*

(19) *Fit turba*] Concurſus omnis generis hominum. SCHEF.

(20) *Tenet*] Eleganter, favor erga ſcurram ita occupatas habuit multitudinis mentes, ut adempta eſſet eis omnis libertas judicandi. Ergo perperam *Urſinus* illud *jam*, immutat in *nam*. Non enim verba hæc ad membrum antecedens referuntur. SCHEFFER. Elegans uſus verbi *tenet*. Ita Juſtin. 2. 12. *Quæ vos, Iones, dementia tenet.*

(21) *Deriſuri non ſpectaturi*] *Deriſuros non ſpectaturos ſites:* V. C. Pithœi. Lege, *ut deriſuros, non ſpectaturos ſcias*. HEINS.

(22) *Digrunnit*] Forte, *degrunnit*, *Rittershuſius*, cui adſentior. Particula *de* in compoſitione vim habet etiam perfectionis. Ut *digrunnire* quidem videatur tantummodo notare actum grunniendi, *degrunnire* ſit egrunnire, pergrunnire, ad finem grunnire, nobis *auſzgreinen*, *greinen* enim à Latino *grunnire* deſumtum videtur. Sic apud Sueton. Calig. c LIV. f. *deſaltato cantico abiit:* Similem differentiam inter *defractum* & *diffractum* notat Caſaub. in Sueton. Cæſ. cap. XXXVII. & Beroald. in Suet Cæſ. cap. XXIII. *Fungi, agere eſt: defungi, peragere, ut inquit Agretius grammaticus: inde defunctos dicimus mortuos, qui munia vitæ peregerunt:* &

de-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

[23] Movetque plauſus, & clamores ſuſcitat.
Tunc [24] ſimulans ſeſe veſtimentis ruſticus
Porcellum obtegere, quod faciebat [25] ſcilicet,
Sed in priore quia nil [26] compererant, [27] latens,
Per-

lefunctos periclis, *liberatos.* Et n ejuſdem auctoris Veſpaſianum :ap. V. obſervat Theod. Marciius multas, *ſic in lingua Latina per literæ unius variationem differentias, ut devertere, divertere: deripere, diripere &c.* FREINS. Mallet *Rittershuſius degrunnit*, ſc. in ſinum, ut ante fecerat. Sed quia libri ſervant alterum, nil muto. Et vide *ſup. 2. c. 4.* SCHEF. Heinſius *degrunnit* præfert.

(23) *Movetque plauſus*] Commovet multitudinem ad edendos plauſus manibus. Sic enim ſolebant, cum quid approbarent. V. *Ferrarium de Acclam.* SCHEF.

(24) *Simulat*] *Simulans* Excerpta Rigaltii. HEINSIUS.

(25) *Scilicet*] Eſt confirmantis. *Donatus* alicubi explicat per *ſcire licet.* SCHEF. Aliquando hæc vox confirmat, non per ironiam negat. V. Manut. ad Cicer. 1. Epiſt. fam. 6. Et Gronov. 3. Obſ. 9.

(26) *Compererant*] Cur aſteriſcos hic poſuerint, quæro: mihi enim ſunt tenebræ. PRASCHIUS. Spectatores, iſtuc enim hæc ſunt referenda. *Urſinus* verſum hunc omittit, credo, quod non intelligeret, ac locum mutilum putaret, ut fecerunt alii. SCHEF. Et Heinſius delendum cenſuit.

(27) *Latens*] Sic optime Pariſ. Aliæ editiones, *compererat latens*, quod quia ſenſum non habet, putabant abeſſe aliquid, & lacunæ ſigna poſt hunc verſum addiderant. Eſt autem perfecta ſententia. Faciebat id revera, quod ſimulare tantum videbatur; ſed latebat, ideo fallebat ſpectatores, ut crederent eum non obtegere porcellum, quia quum eosdem geſtus adhibuiſſet ſcurra, deluſi fuerant, & excuſſo eo *nil compererant.* Et clarior erit ſententia, ſi parentheſeos addas notam: *(quod faciebat ſcilicet, ſed in priore quia nil compererant latens) Pervellit aurem* &c. FREINSHEMIUS. Sc. Ruſticus. Vult, ſpectatores non habuiſſe eum ſuſpectum, ac propterea nec ſinum excutere juſſiſſe. Et ſic illud *latere* uſurpant, pro non obſervari, non intelligi. *Cornel. in Eumene cap. 8. Nam cum non ad Eumenis principia, ſed ad regiam conveniretur, atque ibi deliberaretur, quodammodo latebat, cum tamen per eum unum gererentur omnia.* Objicit huic explicationi Juvenis eruditus Dn. *Giſbertus Cuperus lib. 1. obſerv. c. 13.* quod *latere dici non potuerit, qui omnium oculis erat expoſitus.* Atqui ſic ne *Eumenes* quidem dici potuiſſet latere, contra quam fit a *Nepote*, cum & ipſe junctus cæteris deliberantibus ad principia conſpiceretur ab omnibus. Itaque hoc quidem non eſt tanti,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Pervellit 28 aurem 29 vero, quem celaverat,
30 Et cum dolore vocem naturæ exprimit.
31 Adclamat populus, Scurram multo ſimilius
Imitatum, & cogit ruſticum 32 trudi foras.
At ille profert ipſum porcellum e ſinu,
Turpemque 33 aperto pignore errorem probans;
En, hic declarat, quales ſitis judices.

Poëta

ut mutari ſuadeat lectionem veterem. Addit, etiam *ſed* particulam non habere quo referatur. Mihi aliter videtur. Annon enim eleganter iſta ſunt conjuncta? *Faciebat* (obtegebat veſtimentis porcellum) *ſed latens* (multitudinem ſcilicet, quæ neſciebat, ipſum obtegere, imo ne ſuſpectum quidem habebat) *quia nil compererant in priore.* Et ſic uſurpant illud *ſed* ſcriptores optimi. Ipſe *Cicero Verr.* 5. *In quo erat aliquis quæſtus, ſed is honeſtus atque conceſſus.* Oſtendit illud *ſed* qualis quæſtus fuerit, plane ſicut apud *Phædrum*, quale fuerit id, quod ſcurra fecerit, tanta ſcilicet arte ut lateret, nec intelligeretur facere, quod faciebat tamen. Nihil ergo video, quod poſtulat mutationem. SCHEFFERUS.

(28) *Aurem*] Legit *Gruterus aure utraque, quem celaverat.* SCHEFFERUS.

(29) *Vero*] Lege, *verri.* HEIN.

(30) [*Et cum dolore*] Lege *& vi doloſa vocem*, vel *atque it. doloſe vocem nativam exprimit* Vid. ſup. fab. 35. Sic fab. 37. *nativo munere tuta.* Poteſt etiam legi: *& ſubdole ſic* &c. HEINS.

(31) *Adclamat*] An ſcribendum eſt: *At clamat?* iſto ſenſu Licet verum porcellum ruſticus compulerit vocem edere, nihilominus clamat populus, &c SCHEFFERUS.

(32) *Trudi foras*] Per indignationem, cum contumelia. Sic mox *c.* 9. *Eſt protruſus foras. Plaut. Aſin. Næ ille ecaſtor hinc trudetur largus lachrymarum foras.* SCHEF.

(33) *Aperto*] Virg. Æn. 6. *Aperit ramum, qui veſte latebat.* PRASCHIUS. *Aperto*, eſt claro ac manifeſto, *pignus* notat argumentum certiſſimum. *Curtius: Nullum erga me benevolentiæ pignus atque indicium omiſiſtis.* Ita ſæpe alii. SCHEFFERUS.

(1) *Poſ-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Poëta.

ADhuc ſuperſunt multa, quæ 1 poſſim 2 loqui,
Et copioſa abundat rerum varietas,
ed temperatæ ſuaves ſunt argutiæ:
nmodicæ 3 offendunt. Quare vir ſanctiſſime
articulo, chartis 4 nomen victurum meis,
Latinis dum manebit pretium literis,
i non ingenium, certe brevitatem adproba,
Quæ commendari tanto debet juſtius,
Quanto 6 Poëtæ ſunt moleſti validius.

(1) *Posſim*] Forte, *poſſem.* CHEFFERUS.

(2) *Loqui*] Lege, *Eloqui.* IEINSIUS.

(3) *Offendunt*] Abſolute, noleſta ſunt, ac tædioſa. Sic *icero pro Clu. Bis apud Judices ffendit. Tac. Ag. 22. Honeſtius utabat offendere, quam odiſſe.* CHEFFERUS.

(4) *Nomen*] Eleganter, reſpectu famæ. Ita *Seneca epiſt.* 21. *Poſſum mecum duratura nomina ducere.* SCHEF.

(5) *Latinis dum* &c.] Cicero le LL. 1, 1. *Dum Latinæ loquentur literæ, quercus huic loco non deerit, quæ Mariana dicatur.* Ita Romani de perennitate ſuæ linguæ, quorum μεγαληγορίᾳ in vaticinium vertit. Quod Deus forſitan ita voluit, ut ea via ad nos pervenirent *neceſſariæ commonitionis exempla: ut ſi virtutes, quarum iſtæ utcunque ſunt ſimiles, quas iſti pro civitatis terrenæ gloria tenuerunt, pro Dei glorioſisſima civitate non tenuerimus, pudore pungamur; ſi tenuerimus, ſuperbia non extollamur:* ut huc accommodemus notabilia Hipponenſis Epiſcopi verba de Dei Civ. 5, 18. PRASC.

(6) *Poëtæ ſunt moleſti*] Qui juſta opera conſcribunt, quos recitantes non poſſis abſque maxima moleſtia audire. Huc enim Noſter reſpicit, quod a *Rittershuſio* bene obſervatum eſt. SCHEFFERUS. Ad moleſtiam illam reſpicit Juvenalis principio Satyrarum:

Semper ego auditor tantum? numquamne reponam?
Vexatus toties rauci Theſeïde Codri?

Ubi Joan. Britannicus. Idem poëta Sat. 3, 9. inter ſummas urbis moleſtias refert - & *Auguſto recitantes menſe poetas.* FREINS. Et Ovidius 2. Art. Am. ℣. 508. monet, *ne ſua veſanus ſcripta Poëta legat.*

(1) De-

(87) FAB. VI.

Duo Calvi.

INvenit calvus forte in trivio pectinem,
Acceſſit alter, æque 1 defectus pilis:
2 Eia inquit, in commune, quodcunque eſt lucri,
Oſtendit ille 3 prædam, & adjecit ſimul:
4 Superum voluntas favit, ſed fato invido:
5 Carbonem, ut ajunt, pro theſauro invenimus.
Quem ſpes deluſit, 6 huic querela convenit.

(1) *Defectus pilis*] Quem defecerant pili, qui amiſerat. Sic *Ovid.* 10. *Met. v.* 104. de cervice: *defecta vigore ipſa ſibi eſt oneri.* Vid. *Schopp. Inf.* 114. SCHEFFER. V. ſupr. ad fab. 21.

(2) *Heia inquit* &c.] Inde eſt in vita Æſopi: Λαβὼν τὸ ἥμισυ τοῦ ἑρμαίου, ἡσύχασον. PRASC. Formula eſt ſolennis, qua utebantur, qui quid alium inveniſſe viderant in publico. Vide *Eraſmum in Chil. Senec. ep.* 120. Ubi tamen optime monetur ab eruditiſſimo *Gronovio* non *eſt commune*, ſicut in poſtremis edidit *Rigaltius*, ſed *in commune* ſcribi oportere. SCHEF. Lege, *Eſto, inquit, in commune* &c. HEINSIUS. Vid. Vavaſſ. de vi & uſu quorundam verbor. p. 73.

(3) *Prædam*] De re inventa uſurpari, notandum. Adde *ſup.* 11. 8. 27. SCHEF.

(4) *Superum voluntas*] Etiam hoc ſolenne fuit. A Diis talia dicebant dari. *Hieron. ad Lev. Multi ſine peccato putant eſſe, ſi alienum quod invenerint, teneant, & dicunt: Deus mihi dedit.* SCHEF.

(5) *Carbonem*] Rem pretii nullius, *Eraſmum* vide in *Chil.* Natum hoc ex ſuperſtitione vulgi videtur, cui perſuaſum, niſi obſerventur omnia in theſauris effodiendis, quæ obſervanda præcipiunt, qui peritiam hujus artis habent, argentum omne diſparere, illiusque loco meros relinqui carbones, a Dracone credo, cujus antea meminimus. SCHEF.

(6) *Huic querella*] Neſcio, annon ſit à *Phædri* manu, *hæc querella*, quod & *Rittershuſius* putavit. Nec enim ſic generatim de querela omni dixeris, quod conveniat. SCHEF. Sed aſſentior *Rigaltio* fruſtra hæc mutare velle interpretem. FREINS.

(88) [1] FAB. VI.

Princeps Tibicen.

UBi vanus animus, [2] aura captus frivola,
[3] Arripuit inſolentem [4] ſibi fiduciam,
Facile [5] ad deriſum ſtulta levitas ducitur.
[6] Princeps tibicen notior paulo fuit,
Operam Bathyllo [8] ſolitus in ſcena dare. [1]

Is

(1) Recte *Rittershuſius* non
fabulam hanc eſſe, ſed hiſtoriam illius temporis, neque ſane mihi videtur de Sejano cogitaſſe Phædrus, (ut cenſet Rigaltius) quum iſta ſcriberet, nam incolumi non eſſet auſus: everſum aperte potius inceſſiſſet. FREINS.

(2) *Aura captus frivola*] *Aura*, pro favore, ut notat Serv. ad Æn. lib. 6. Translatum a navigatione: ſicut, *aſpirare cœptis*, *velificari gratiæ*, & ſiqua ſunt ejuſmodi. Vocem *frivolus* enucleat Budæus ad L. ſolutum 11. & ſolutam. 5. D. de Pignerat. act. PRASCHIUS. Per *auram*, vulgi gratiam & *favorem* innuit, *Virgilii* exemplo; *frivola*, eſt fragilis, quæ cito perit. SCHEF.

(3) *Abripuit*] Lego: *adripuit inſolentem ſui fid.* τὸ *u* exteritur in *ſui*. Ita *ſas* dixit Ennius, pro *ſuas*, illo verſu: *Virgines nam ſibi quisque domi Romanus habet ſas.* PRASC. Veteres habuere, *abripuit*. An ſcribendum, *adripuit?* num *abripere ſibi* ita dicitur, ut *auferre ſibi*. SCHEF.

(4) *Sibi*] Eleganter abundat. Sic *ocium mihi ſumo. Cicero.* ſic alii. SCHEF.

(5) *Ad deriſum*] Ad deriſionem, ut derideatur. SCHEF.

(6) *Princeps*] Hoc erat nomen tibicinis. SCHEF. Nomen illius tibicinis, quo de agitur. Ita nomina propria ſunt, Rex, Regulus, Tyrannio, Tyrannus, Creon, Creuſa (Græce Regem & Reginam ſignificant) & alia id genus. FABER.

(7) *Operam Bathyllo*] Inflare tibias ſolebat, ad quas Bathyllus mimus ſaltaret. Conſueverant enim eo tempore mimi ſeu pantomimi extra dramata ſeorſum in ſcena totius corporis mirifico geſtu exprimere quicquid vellent inter ſaltandum. Vid. *Voſſ. Inſt. Poët.* & *Scaligerum ad Euſebium* prolixe, *p.* 170. *editionis Janſonianæ.* SCHEF.

(8) *Solitus*] Non nude explicat profeſſionem Principis, ſed vim ſimul habet cauſæ, quare notior fuerit; nempe quia ſolitus hoc erat facere Bathyllo, mimo

ea

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Is forte ludis (non ſatis memini quibus)
Dum 9 pegma 10 rapitur, concidit caſu gravi
Nec opinans, & ſiniſtram fregit tibiam,
11 Duas quum dextras maluiſſet perdere.
12 Inter manus ſublatus, & multum gemens

Do.

ea tempeſtate celebri. SCHEF.

(9) *Pegma*] Pecma ſive pegma, (nam utroque modo ſcribitur) machina fuit artificioſa, pro diverſitate argumenti adornata, in qua vel in ſublime attollere, vel e ſublimi in præceps dare, ac velut dehiſcente terra abſumere ſolebant ſive homines, ſive res, quas eſſet libitum. Vide *Lipſium Amph. cap.* 22. *Scalig. ad Manilium pag.* 140. *Philandrum ad Vitruv. l.* 9. SCHEFFERUS.

(10) *Rapitur*] Sic loquitur ob celeritatem, qua dehiſcebat aut ſurgebat, motuum ponderibus latitantibus. *Claudianus:*

Mobile ponderibus deſcendat pecma reductis. SCHEF.

(11) *Duas cum dextras*] Non negligendus elegans jocus in voce, *Tibiæ*. Fregit tibiam, ſive crus ſiniſtrum, ſed maluiſſet duas dextras tibias (quas ſc. in Comœdiis adhibebat) frangere, quam unicam illam ſiniſtram. Sic in Eunuchi inſcriptione apud Terentium legitur, eam fabulam actam fuiſſe tibiis duabus dextris. Videndus Aldus Paulli Manutius de Quæſitis per Epiſtolam. SCHOP. Lepida argutia, alluſio facta ad tibias, quibus in ſcena utebantur, quarum aliæ ſiniſtræ, aliæ dextræ dicebantur. Adi Terentii didaſcalias, & ibi interpretes. Res enim alias fuſe explicata fuit, etſi nondum ſatis conſtituta. De iis aliquid à Julio Cæſare Scaligero in lib. de poëtica ſcriptum memini, aliquid à Manutio, & ſatis multa à Salmaſio. Sed, dixerit quiſpiam, ex Phædri duabus tibiis dextris annon elici poſſit, quid ſibi velit locus ille Senecæ nunquam à doctis explicatus, in quo de *utriſque pedibus dextris* mentio fit? Nil quidquam. Nam dextræ tibiæ apud Phædrum longe alius notionis ſunt, quam *pedes dextri* apud Senecam. FABER. Ludit in voce *tibiæ*. Nam ſupra ſermo de tibia in crure, hic de ea, qua canitur. Fuerunt autem *tibiæ dextræ* cantorum, quæ & *Lydiæ* dicebantur, quibus ſuccinebant in cantico gravem edentes ſonum. Vide *Voſſium* in ſupra nominato opere. SCHEF.

(12) *Inter manus*] Hac de re dixi plura adverſus patrem tuum optimum, Rittershuſi, ſuſpectar. lection. lib. 3. c. 5. SCHOPP. Manibus latus e theatro. *Plaut. Moſtell.* 2. *ſc.* 1. *Abripite hunc intro actutum inter manus. Cicero* 7. *Verr. Erat exitus ejuſmodi, ut alius inter manus e convivio tanquam*

omum refertur. Aliquot menſes tranſeunt,
Ad ſanitatem dum venit curatio.
t ſpectatorum mos eſt, [14] & lepidum genus,
eſiderari cœpit, cujus [15] flatibus
Slebat excitari [16] ſaltantis vigor:
rat facturus ludos quidam [17] nobilis,
Et incipiebat Princeps ingredier. Eum
Ad-

am e prælio auferetur. SCHEF.

(13) *Ad ſanitatem* &c.] Ad-cor fere his verbis, ut minime ſentiat Palmerio & amiciſſimo utero noſtro, legentibus apud opert. meum: *Volneraque ad iiem nunc coïere mea.* Ubi itum hactenus; *ad ſanum.* HOPPIUS. Fere ut Poëta Um-r El. 3. ult. *Vulnera & ad ſa-um nunc coïere mea.* PRASCH. oprie *curatio*, de iſta medico-m opera in ſanandis morbis, æ dicitur *venire ad ſanitatem*, lut propoſitum ſuum finem, m priſtinam valetudinem re-ituit. Simili modo *Plinius* . 33. *cap.* 3. de auro: *quo ſæ-us arſit, proficit ad bonitatem.* CHEFFERUS.

(14) *Et lepidum genus*] Ut ectatorum genus ſolet eſſe le-dum, ſeque a tibicine exhila-ri volunt. Plaut. Pſeud. extre-io actu primo:

Tibicen vos interea hic delecta-verit. SCHOPP.

epidum ſpectatorum genus, Id ſt, lepidi ſpectatores. Rigaltius ro ipſius tibicinis arte ſumit, ninus recte. FABER. Cohæret um præcedenti, *mos eſt*, atque deo ad ſpectatores refertur, non tibicinis artem, ut volebat *Rigaltius*: *genus lepidum*, quod gaudet rebus lætis, ac jucundis. *Rigaltii* ſententiam video nunc *Fabrum* quoque improbare. Sed & olim *Schoppius* ſic intellexit. SCHEFFERUS. Forte, *cupidum.* HEINSIUS.

(15) *Flatibus*] Cantibus. Sic *tibicines* dicti *flatores*. Feſtus: *flator tibicen. Gloſſæ veteres*, quas & *Scaliger* adducit, ad hunc locum: *Flat flator. Arnob.* 2. *cont. gent. Tibia, calamoque flan-tes.* SCHEF.

(16) *Saltantis*] Bathylli. SCHEF.

(17) *Nobilis*] Lege, *nobiles.* HEINSIUS.

(18) *Et incipiebat*] Scribimus:

Et incipiebat Princeps ingredier:
eum
Adducit pretio, precibus.

Sicut Phædrus *pretio, precibus*; ita Horat. *nunc prece, nunc pre-tio.* PRASCHIUS. Totus hic locus eſt editus a *Rigaltio*, ex ingenio, ut puto, quomodo eundem emendandum cenſuit & *Praſchius*. Editiones veteres habebant ita:

Et incipiebat Princeps abduci
reum

In-

Adducit [19] pretio, precibus, ut tantummodo
Ipſo ludorum oſtenderet ſeſe die.
Qui ſimul advenit rumor de tibicine
[20] Fremit in theatro: quidam affirmant mortuum,
Quidam in conſpectum proditurum ſine mora.
[21] Aulæo miſſo, [22] devolutis tonitrubus,
[23] Dii ſunt locuti [24] more translatitio.

Cho-

Ingredi a ſe reducit pretio precibus ut
Tantummodo ipſo &c.
ex quo *Urſinus*, ſequens propius veſtigia ſcripturæ:
Et incipiebat ingredi Princeps, eum
Reducit pretio, precibus, ut tantummodo. SCHEF.
Lege, *Ut incipiebat Princeps ingredier, eum inducit pretio & precibus ut tantummodo* &c. HEINS.

(19) *Pretio, precibus*] Formula ſolennis. Reſpexit autem locum *Terentii*, qui eſt in *Eun. Act.* 5. *ſc.* 9. *Perfice hoc precibus, pretio ut hæream*, &c. SCHEF.

(20) *Fremit*] *Rumor fremit*, ſicut apud *Sicilium*, *rumor ſtrepit Achill.* 2. SCHEF.

(21) *Aulæo miſſo*] Deſunt quædam, ut hariolor. PRASC. Cum dimitteretur aulæum, poſt quod ſtabant actores, & jam ſcena una finita prodiret chorus ex conſuetudine. Hoc vult Noſter, neque quidquam abeſt, ut nonnemo ſuſpicatur. SCHEF.

(22) *Devolutis tonitrubus*] Proprie, quia fiebant ſaxis dejectis poſt ſcenam, magno cum fragore, ut ex *Feſto* conſtat, voce *Claudiana tonitrua*. SCHEF.

(23) *Dii ſunt locuti*] Lege, *Diis collocutis*. HEINSIUS.

(24) *More translatitio*] Quo transferebantur in ſcenam, or nati magnifice, cum intervenir difficilioribus negociis deberen machinæ alicujus ſubſidio. Id e nim eſt *transferre*, & *translatiu* in ludis, auctore *Salmaſio Exerc. Plin. p.* 124. ubi locum hunc interpretatur. Quanquam meo animo non iſta velle *Phædrus* Noſte videatur, ſed ſimpliciter pe *translatitium* intelligere pridem uſurpatum, & conſuetum, & vulgatum. Nam & hoc non raro *translatitium* eſt apud veteres. Quomodo *translatitiam propinationem* legimus apud *Petronium*. *Cic. Ver.* 3. *Et hoc vetus edictum, translatitiumque eſt.* *Aſconius* eo loco: *translatitia veteres dixerunt, non nova, nec nuper inventa, ſed aliunde translata.* Sane ſi ſecundum alteram accipias interpretationem, quî eo more Dii *loquantur*, non excogito. SCHEF. Gell. 3. 18. *Edictum quo Conſules ſervandæ conſuetudinis cauſſa tralatitio utuntur*; *Tralatitium* & *ſolitum* conjungit Ampelius ſub finem libelli memorialis. HEINSIUS.

(25) *Tunc*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Chorus reducto tunc, & notum canticum
Im-

(25) *Tunc chorus*] Subeſt πελον: quod non tetigit Grutrus, quum locum hunc tentait. Puto:

Tunc chorus, ignoto more, ludo canticum
Impoſuit. PRASCHIUS.

egendum mihi videbatur: *Tunc orus gnotum moro educto canticum.* Scilicet producto in ſcenam rincipe, moro & inepto tibicie, ſcenici artifices acclamaveant; *Lætare incolumis.* &c. RIALTIUS. Sed ſic metron laboaret. Inde gnotum canticum ſſe non potuit, cujus ſententiam, ut apparet, tibicen non ıtelligebat. Illud autem *moro ducto* neſcio quomodo non placet: neque Phædrum olet. Poſtremo non concipio quomodo em ſit imaginatus Rigaltius, cenicos artifices educto illo moro cclamaſſe. Nam neque in ejus ratiam id factum aperte monſtrat Phædrus. Quin nec ea amiguitas, de qua dicebamus ex Rittershuſio, habebat locum in o carmine, quod Imperatoris olius honori ſerio deſtinatum uerat. Unde inſignitior tibicinis ſtultitia fuit ad ſe trahentis iſta, propter vocabulum principis, quod judicare debebat, ad ſe nihil attinere ſic uſurpatum, & huic incluſum ſententiæ, licet ipſe quoque Princeps vocaretur. Pariſienſes hic multa mutant, audacter ſane, ſi præter MSS. fidem. ex vulgato:

Tunc chorus ignotum more ducto canticum
Impoſuit; feciſſem:
Tunc chorus ignotum mox reducto canticum
Inſonuit.

Ignotum canticum eo uſque, hoc eſt, novum, tum primum in ſcenam productum. FREINSHEM.

Chorus reducto tunc & notum canticum
Impoſuit, cujus hæc fuit ſententia, &c.

Hunc Phædri locum non intellexit novus Interpres ſub quo nuper & Phædrus & Terentius Gallice loqui didicere. Sic enim vertit: *Les danceurs voiant ce joüeur de flute revenu de nouveau, lui donnerent à chanter une chanſon fort connuë, qui commençoit par ces paroles*, Rome réjoui toi, &c. At Phædri ſententia eſt: chorum, & canticum quoddam, (ex eo cantico eſt verſus ille, *Lætare incolumis Roma, &c.*) Chorum, inquam, & canticum illud, quod tunc forte canebatur, induxiſſe tibicinem, hominem miſere fatuum, in eum errorem, ut per *Principem* ſe deſignari crederet, cum de Imperatore, non de tibicine, ſermo eſſet. *Impoſuit* itaque, *fefellit.* FABER. Verum miror, quomodo, ſi notum fuit canticum, ſic tibicinem potuerit decipere. Ait quidem *Faber* in noviſſima editione: *Facile vel puer reſpondeat: notum erat omnibus, quia*

 nuper

Impoſuit, cujus hæc 26 fuit ſententia;
27 Lætare incolumis Roma ſalvo Principe.

In

nuper compoſitum fuerat, ſed Principi ſaltatori ignotum, quia perdiu in lecto jacuerat, neque illud audire potuerat. Sed revera puerile hoc reſponſum eſt. An enim tandem, quia diu jacuit in lecto, iccirco ignorare canticum illud debuit? Atque ut fatetur *Faber*, notum fuit *omnibus*. Cur ergo ipſe ſolus nil reſciverit de eo? An ſocios, an amicos habuit nullos, per quos etiam decumbens, vel inter confabulationes familiares intelligere cantionem iſtam potuit? An ipſum, tibicinem præſertim (*tibicen* enim fuit, non *ſaltator*, ut a *Fabro* nominatur) interea ſcenæ omnis, chori, cantionis oblitum arbitramur, aut ſaltem tam negligentem extitiſſe, ut quid ibi fieret, per tot dies ne quæſiverit quidem? Hæc vero omnia crediderit, opinor, nemo, niſi puer. Quare non deſinimus mirari, quomodo quod notum, & notum fuit omnibus, ipſe ſolus ignoraverit canticum. Ac propterea exiſtimamus, adeo fuiſſe ignotum, ut ante illum diem nunquam prolatum fuerit in ſcena. Unde tandem ſequitur, ut omnino, quod monebam olim, locum ſic legamus; *tunc chorus ignotum ac reducto canticum*, vel, ut placuiſſe nunc *Freinshemio* intelligo: *tunc chorus ignotum mox reducto canticum.* Niſi *Rigaltianæ* inhærentes editioni malimus: *Chorus reducto tunc, & novum canticum.* Nam quod de in parentheſi includendis verbis illis, *& notum canticum*, conjeceram, eo minus placet, quia ſequens *cujus* eam nequit admittere. Quod autem pro *impoſuit*, *Freinshemius* ſubſtituit, *inſonuit*, ſine cauſſa factum, & ſubſequentibus omnimode repugnat. SCHEFFERUS. Lege, *tum chorus en* (vel *id*) *notum.* &c. HEINSIUS.

(26) *Fuit*] Forte, *cluit.* HEINSIUS.

(27) *Lætare* &c] Vide Barn. Briſſon. Form. Sol Lib. 8. p. 719. & exemplis ab illo conductis præſens adde. PRASC. Hinc videtur colligi, accidiſſe iſta poſt detectam *Sejani* conjurationem, & ſupplicium de eo ſumptum. Licet enim alio in argumento diceretur, tamen ſpectatores more ſuo ſimul id accipiebant de *Tiberio*, & ideo edebant plauſus. Moris hujus habes evidens exemplum apud *Suetonium vita Auguſt. cap.* 68 & *Neron. c.* 48. Sane in quæ alias *Auguſti* & *Tiberii* tempora hæc ſententia magis congruat, haud liquet, cum proferri eam moris fuerit, non niſi e manifeſto vitæ diſcrimine Principe erepto. Quod cognoſcimus ex ejuſdem *Suetonii vita Calig. cap.* 6. ubi audito, quod Germanicus, quem ægrotare graviter cognoverant, convaluiſſet, omnes Romæ clamant: *Salva Ro-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

[28] In plauſus conſurrectum eſt. [29] Jactant baſia.
Tibicen [30] gratulari fautores putat.
Equeſter ordo [31] ſtultum errorem intelligit:
Magnoque riſu canticum repeti jubet.

Ite-

Roma, ſalva patria, ſalvus eſt Germanicus. SCHEFFERUS. Vid. Bernard Ferrar. de Acclam. lib. 1. c. 14. & Lindenb. Ad Amm. Marcell. 14. c. 5.

(28) *In plauſus conſurrectum eſt*] Honoris præcipui cauſſa. Cicero Attic. 2, 19. *Inimici erant equitibus, qui Curioni ſtantes plauſerant.* Plaudebatur autem non præſentibus tantum, verum etiam abſentibus viris magnis, principibus maxime. Sic apud Tacit. H. 2,55,2. *Ut ceſſiſſe vita Othonem* &c. *certi auctores in theatrum attulerunt, Vitellio plauſere.* FREINSHEMIUS. Simul ab omnibus ſurrectum eſt, ut plauſus ederent. Stantes enim fere edebant, præſertim ſi hoc Principis cauſa facerent. Unde intelligitur, quæ habet iterum *Suetonius in Auguſto cap. 56. Eidem prætextatis adhuc aſſurrectum ab univerſis in theatro, & a ſtantibus plauſum, graviſſime queſtus eſt.* SCHEFFERUS.

(29) *Jactat baſia*] Tacitus lib. I. Hiſtor. *Nec deerat Otho protendens manus, adorare vulgum, jacere oſcula, &c.* Juvenal. *Jactaret baſia rhedæ.* FABER. Non eſt, *deoſculatur hominum dextras*, ut putat *Rittershuſius*, aut *genas*; nec *adorat*, ut vult *Urſinus*; ſed ori admota manu ſpargit in vulgus, gratiæ agendæ cauſa. Sic enim ſolebant, quoties declarare animum gratum, aut quoquo modo deditum aliis vellent. Unde *Juvenalis Sat. 4. Blandaque devexæ jactaret baſia rhedæ.* Fiebatque hoc manu primum admota ori, deinde porrecta ad eos, quorum amori vel honori hoc dabatur, & ſic oſculum ipſum porrigebatur velut, ac jactabatur. Unde *idem Sat. 3. a facie jactare manus* dixit. *Tacit. Hiſt. 1. Nec deerat Otho, protendens manus; adorare vulgum, jacere oſcula.* SCHEFFER. Lege cum Scriver. ad Mart. 1. ep. 3. *Jactant baſia.* HEINSIUS.

(30) *Gratulari*] Idem igitur accidit, quod Aſino Æſopi fab. 26. PRASCHIUS. Abſolute, *gratulari*, pro *gratulari ſibi*. Ita *lib. 4. cap. 11. Quum gratulantes perſalutaſſet Deos. Cic. de Orat. Cum vos non modo frequentes, ſed læto vultu gratulantes viderit. Suet. cap. 60. Gratulanti inter pœnas, quod non & locuſtam obtuliſſet.* SCHEFFERUS.

(31) *Stultum errorem*] Errorem ex ſtultitia, & judicii infirmitate natum. Sunt autem errores & ex cauſis aliis. Quod ideo addo, ne quis otioſum arbitretur. SCHEFFERUS.

Iteratur [32] illud. [33] Homo meus ſe in [34] pulpito
[35] Totum proſternit: plaudit inludens eques;
Rogare populus hunc [36] coronam exiſtimat.
Ut vero cuneis notuit res omnibus,
Princeps ligato crure [37] nivea faſcia,
Niveisque tunicis, niveis etiam calceis,
Superbiens [38] honore divinæ domus,
Ab univerſis [39] capite eſt protruſus foras.

FAB

(32) *Illud*] Forte *ilico.* HEINS.

(33) *Homo meus*] Quando de ſtupore alterius ſermo eſt, eleganter illum Noſtrum dicimus. Catullus:

Talis iſte meus ſtupor nil videt, nihil audit.
Ipſe quis ſit, utrum ſit, an non ſit, id quoque neſcit.

In quo loco doctiſſimum Lipſium, quemque tantopere adoleſcentiæ meæ favere gaudeo, fruſtra fuiſſe nollem. Nam ut ibi receptâ lectione inſuper habitâ corrigamus, *merus ſtupor*: ego ſane, qui meus ſtupor eſt, cauſſam adhuc nullam excogitare potui. Sic autem loquimur quaſi per ironiam illum commendantes. Nam etiam vere ſi quem laudamus, *Noſter eſto*, dicere conſuevimus. SCHOPPIUS. Elegantiſſime illud *meus* uſurpat, velut per commiſerationem tantæ ſtultitiæ. SCHEFFERUS. Petron. Fragm. Trag. *Homo meus cœpit ad ſtellas facere.*

(34) *In pulpito*] Ubi canere fabulamque agere ſolebant perſonæ; vide *Scalig.* 1. *de Poet. c.* 21. & alios. SCHEF.

(35) *Totum proſternit*] Sequentium verſuum ordinem, ſic mutat *Rigaltius. Totum* &c. *Princeps* &c. *Niveisque* &c. *Superbien honorem invidit divinæ domus Rogare* &c. *Ut vero* &c. *Ab univerſis* &c. Sed longe melior eſt receptus ordo. FREINSHEM.

(36) *Coronam*] Præmium certaminis in ludo illo. SCHEF.

(37) *Nivea faſcia*] Alba, candida, qui color olim relatus eſt inter regales. Vide *Sueton. Domit. c.* 21. *Vellej lib.* 2. *cap.* 2. *Cic. Att.* 11. *ep.* 2. Adde quoque, quæ Ampliſſ. Eruditiſſimusque *Thomas Bartholinus* nuper docuit, in politiſſimo opuſculo *de Nive.* SCHEFFERUS.

(38) *Honore divinæ domus*] Sic optime Pariſ. ſublatis etiam notis lacunæ ante hunc verſum; Deeſt enim nihil. Edebatur antea: *honorem vidit divinæ domus*; quod ut mutarit Rigaltius, vidimus. FREINSHEMIUS. Palatinæ, Auguſtæ, Imperatoris, inquit *Faber. Veteres edit.* habuerunt *honorem vidit divinæ domus.* SCHEFFERUS. Vide Juret. ad Symmach. pag. 166. & indicem XIII. Gruter. Inſcript. in *domus divina.* HEINSIUS.

(39) *Capite*] Catull. de Colonia, *per caputque pedesque.* HEINS.

(1) *Pen-*

(89) FAB. VIII.

Occaſio depicta.

CUrſu volucri 1 pendens in novacula,
Calvus, 2 comoſa fronte, nudo corpore,
Quem ſi 3 occuparis, teneas: elapſum ſemel
4 Non ipſe poſſit Jupiter 5 reprehendere;

Oc-

(1) *Pendens*] Eleganter, pro leviter inſiſtens, ut vix attingat. Quomodo *pendentem manum*, pro vix tangente uſurpavit *Pacatus* noſter *c.* 3. ubi vide, quæ notamus in editione ſecunda. *Ovid.* de *Perſeo*, per aërem ambulante *lib.* 4 *Met.*

Cumque ſuper Lybicas victor
penderet arenas.

Heinſius de hoc loco ad me: *Salmaſius ad Hiſt. Aug.* 323. diſtinguit: *curſu volucri, pendens, in novacula. Imo pendens in novacula, qui volat ſuper novaculam. Sic pendere in aere aves paſſim dicuntur. Hanc tamen diſtinctionem Rigaltius admiſit poſteriori editione.* Optime haud dubie. Probatque amplius *Virgilius*, quem ſubinde reſpicit. Nam & ipſe *lib.* 1. *Æn. v.* 110. de navigantibus in tempeſtate, iſto ſenſu: *Hi ſummo in fluctu pendent.* Quanquam cum novaculam in manu potius fingatur habere, quam ei inſiſtere, ut liquet ex *Anthologia lib.* 4. aliisque locis, poſſunt verba *in novacula*, ſeorſum de novaculam gerente, accipienda videri. Quomodo poëtæ ſolent ſæpius. *Ovid.* 8. *Met. v.* 313.

- - Primis etiam nunc Neſtor
in armis.

Sic enim legendum cenſet Nob. N. *Heinſius* eo loco, ubi plura de hoc genere. Ipſe *Virgilius*, quem fors Noſter reſpexit. *lib.* 5. *v.* 35.

- - Occurrit Aceſtes, Horridus
in jaculis - -

Servius ibidem: *in jaculis, in haſtis. Ennius: leveſque ſequuntur in haſtis.* Sed & alii ſic ſolent. *Solinus cap.* 5. *Campus Ennenſis in floribus ſemper.* SCHEFFERUS. Curtius 4. 14. 26. *Aquila diu, circa equum Alexandri pendenti magis, quam volanti ſimilis apparuit.* HEINSIUS.

(2) *Comoſa*] Comis abundante. Ita *Plin. arborem in orbem comoſam* dixit *lib.* 16. *c.* 6. SCHEF.

(3) *Occuparis*] Inopinatum quaſi ac non ſentientem præveniendo. Id enim proprie vult hoc verbum. SCHEF.

(4) *Non ipſe Jupiter*] Proverbiale hoc videtur. Sic Palinurus apud Poëtarum Regem Æn. 5.

Non ſi mihi Jupiter auctor
Spondeat, hoc ſperem Italiam
contingere cælo.

Quem quidem verſum ὁ πάνυ Scaliger Poëtices 3, 16. moratum putat, ob nautarum impietatem. Ac ſane impium eſſe dictum, vel hæc Auſoniana firmant, Epiſt. ad Theodoſ.

Agricolam ſi flava Ceres dare
ſemina terræ,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Occaſionem rerum ſignificat brevem.
Effectus 6 impediret ne ſegnis mora,
Finxere antiqui talem effigiem 7 temporis.

FAB.

Grandivus jubeat ſi capere arma ducem,
Solvere de portu claſſem Neptunus inermem;
Fidere tam fas eſt quam dubitare nefas.
Inſanum quamvis hiemet mare, crudaque tellus
Seminibus, bello nec ſatis apta manus.
Nil dubites auctore bono: mortalia quærunt
Conſilium; certus juſſa capeſſe Dei.

Sed annon illa etiam locutio, quam Phædrus hic uſurpat, ſimilesque aliæ, (vid. Plin. H. N. 2, 7. fin. & Corn. Martini Metaphyſ. cap. de potentia activa) v.g. *Deus non poteſt virginitatem reſtituere; facere, ut bis duo non ſint quatuor*; ut maxime veræ videantur, ad temeritatis fines accedant, atque ideo a Chriſtianis, quibus non niſi reverentiſſime & cum tremore de Deo loquendum, rectius declinentur, dubito; atque eo magis, quod *tanta hominum eſt cæcitas & caligo in rebus divinis, ut Cicero alicubi vere dixerit, de Deo etiam vera dicere periculoſum eſſe*, verba ſunt Corn. Martini l. c. p. 326. cui adhibe Lipſium Polit. 1, 2, 8. N. Et finge, ſecus hoc eſſe: tamen, ut non peſſime Thomas, *convenientius dicitur, quod ea non poſſunt fieri, quam quod Deus ea non poſſit facere.* PRASCHIUS.

(5) *Reprehendere*] Prehenſum retro trahere proprie. *Cicero Acad.* 4. *Revocat virtus vel potius reprehendit manu.* Adde Nob. *Heinſium ad lib.* 13. *Ovid. Met. v.* 235. & *lib.* 15. *v.* 525. & *Guyetum ad Terent. Adel. A.* 4. *ſc.* 4. SCHEF.

(6) *Impediret*] Lege, *impediatur ne ſegni mora.* HEINSIUS.

(7) *Temporis*] Καιρȣ̃. Auſonio eſt *tempeſtivum tempus*, in Ludo ſeptem Sap. cujus & imaginem exhibet epigr. 12. Adi P. Mexiam Sylv. Var. Lect. 4, 8. Interim χρόνȣ quoque effigiem pictam nobis reliquerunt, ſenem alatum, qui capite clepſydram, manu falcem gerit. Symbolum autem ejus ſerpentem eſſe voluerunt: eo quod longus ſit, & multis ſpiris ac voluminibus ſeſe regyret, repatque ſine ſtrepitu. Legi poteſt Allard. Uchtman. Annot. ad Examen mundi R. I. Badreshitæ, Hiſpani, p. 288. ubi & alia quædam ſequuntur de tempore & occaſione. Denique per ænigmata quoque effigiarunt: quale antiquiſſimum illud apud Athenæum, τί ταυτόν ἐστιν, ȣ̓δαμȣ̃ καὶ πανταχȣ̃: A quo non procul abhorret vetus epigramma:

Καὶ μὴ φαινόμενος τȣ̀ς φαινομένȣς ἀφανίζει,
Καὶ μὴ φαινομένȣς εἰς φανερὸν προφέρει. PRAS.

Non ſimpliciter, ſed ejus, quod ante dixit *occaſionem*, h. e. opportunitatem. Et ſic ſæpe Græci uſurpant. *Cornel. Nep. Alcib.* 8. *tempus rei gerendæ non dimiſit.* Adde *Plin.* 4. *ep.* 5. ibique celeberrimum *Buchnerum.* SCHEFFERUS.

(1) *Ple-*

(90) FAB. IX.

Taurus & Vitulus.

ANguſto in aditu taurus luctans cornibus,
Quum vix intrare poſſet ad præſepia,
Monſtrabat vitulus, quo ſe pacto [1] plecteret.
Tace, inquit, ante hoc novi, quam tu [2] natus es.
Qui doctiorem emendat, [3] ſibi dici putet.

(1) *Plecteret*] *Rittershuſius* c *Buchnerus* volunt *flecteret.* Sed ihil temere mutaverim. Nam & *lecteret* eſt *flecteret*, cum utrumque ſit a πλέκειν. Sic *Juven. Sat.* . *plectitque comas,* ut legit *Ruben. Elect.* 2. *c.* 26. Inde *plectra* navium gubernacula, quia flectunt naem. Qua de re in editione Nova ibrorum de Militia navali, quam unc habeo ſub manibus. SCHEF. Barth. adv. 44. 6. legit *plicteret.* Lege, *inflecteret.* HEINS. Vide chef. de re vehiculari lib 1. cap. 4.

(2) *Natus es*] Præſens, pro præterito perfecto, *natus fuiſti*, icut ſolet etiam in aliis. Vide *Sanctium l.* 1. *Miner. c.* 15. SCHEF.

(3) *Sibi dici putet*] Terentianum hoc eſt, *tibi dictum puta*, ait Conradus Rittershuſius. Sed ſua illi memoria impoſuit, niſi nos noſtra fallat. Legitur quidem apud Terentium *dictum puta*, at longe aliud ſignificat. (locus eſt in primula Andria,) quaſi diceret, iſtuc pro dicto habeto. *Il n'eſt pas beſoin que vous en diſiez davantage; je vous entens.* FABER. *Terent. Adel.* 1. *ſc.* 2. *Hæc quum illi Micio dico, tibi dico*, quem locum ad oram ſui libri bene politiſſimus juvenis, Dn. *Lindemannus* annotaverat. Nam quem attulit *Rittershuſius*, alienus eſt, id quod *Faber* etiam obſervat. SCHEFFERUS.

(91) FAB. X.

Venator & Canis.

ADverſus omnes fortis [1] veloces feras
Canis quum domino ſemper feciſſet ſatis,

(1) *Veloces*] Malebat N. *Heinſius & velox feras*, quia fortitudo canis adverſus feras veloces non multum potuit prodeſſe domino, ſi fuit ſola ſine velocitate. SCHEF. Lege, *& velox.* Columell. 7. 12. *Pecuarius canis neque tam ſtrigoſus & pernix eſſe debet, quam qui damas cervosque & velociſſima ſectatur animalia, nec tam obeſus aut gravis, quam villæ horreique cuſtos; ſed robuſtus nihilominus, & aliquatenus promptus ac ſtrenuus. quoniam & ad rixam & ad pugnam, nec minus ad curſum comparatur; cum & lupi repellere inſidias*

Languere cœpit annis 2 ingravantibus,
Aliquando 3 objectus hiſpidi pugnæ 4 ſuis
Adripuit 5 aurem: ſed carioſis dentibus
Prædam dimiſit. Hic tum venator dolens
Canem 6 objurgabat. Cui ſenex contra latrans:
Non 7 te deſtituit animus, ſed vires meæ.
8 Quod fuimus laudas, jam damnas, quod non ſumus.
Hoc cur, 9 Philete, ſcripſerim; 10 pulcre vides.

ſidias, & raptorem ferùm conſequi fugientem, prædam excutere atque auferre debeat. Juſtin.lib.37. c.2. de Mithridate: *Aſſuetus feras curſu aut fugere, aut perſequi, cum quibusdam etiam viribus congredi.* HEINSIUS.

(2) *Ingravantibus*] Mallet *Rittersh. ingraventibus.* Puto *ingravantibus* eſſe poſitum pro *gravantibus*, cum anni eum gravarent, i. e. moleſtiam ei afferrent, quomodo apud *Virgilium, gravare labor* dicitur. SCHEFFERUS.

(3) *Objectus*] *Objectus pugnæ*, eſt commiſſus cum ea in pugnam. SCHEFFERUS.

(4) *Suis*] Leporem ſubſtituit Anonymus fab. 27. PRASCHIUS.

(5) *Aurem*] Lege, *aure*. HEIN.

(6) *Objurgabat*] Lege, *objurgare.* HEINSIUS.

(7) *Te deſtituit*] Scilicet *meus.* Non deſtituit, non fallit, non facere negligit aut non curat, quod imperas. *Vellejus* 2. *c.*24. *Conata ejus qui obtinebat Aſiam, metu ſuo deſtituit.* SCHEF. Forte, *nos.* HEINS.

(8) *Quod fuimus* &c.] *Faber* corrigit: *damnas quod jam nos ſumus.* Nihil ego muto. Ordo eſt: *damnas, quod jam non ſumus*, puta, id, *quod fuimus*, h. e. ægre fers, quod non ſemper retineamus, & ſic etiamnum habeamus illas vires, quas habuimus olim. Quanquam minus ſit contemnendum, quod putabat *Heinſius: Quod fuimus, lauda, non damna, quod jam ſumus.* SCHEF. Alteram conjecturam adſcripſit Nob. vir: *Quod fuimus laudas, dum damnas quod nunc ſumus.* Barth. 44. adv. 6. legit: *Quod fuimus laudas? jam dedamnas quod ſumus.*

(9) *Philete*] *Filete.* Excerpta Rigalt. *Philetus Urſus* Statio memoratus. HEINSIUS.

(10) *Pulchre vides*] Faciunt hic aſteriſcos aliqui, tanquam deſit nonnihil. Verum fruſtra. Sic enim ſolet aliquando finire, ut *l.* 3. *c.* 12. *Hoc illis narro, qui me non intelligunt*; & eodem *lib. cap.* 1. *Hoc quo pertineat, dicet, qui me noverit.* Unde ſimul diſcimus, ſolere eum ita loqui, quoties de ſe ipſo agit. Quod cum hic quoque fiat, non eſt dubium, quin integra ſint omnia. Vult enim ſe excuſare *Phileto*, quod non ea ſcribat alacritate ſenex, qua fecit olim, cum adhuc ætate viribusque eſſet integris. SCHEFFERUS.

FINIS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

INDEX
IN PHÆDRI FABULAS.

Prior numerus librum, poſterior caput ſignificat.

A.

A Catena detritum collum 3, 7. fœminis ſpoliari viros 2, 2. radicibus evertere 3, 10. ſuperis merces fraudis 1, 17

A cœnâ redire 2, 8. a negotiis vacare 3, *prol.* a furibus tueri domum 3, 7

Ab humeris deſtricta tunica. 2, 5

Ab injuria tutæ 1, 31 ſermone cognitus 4, 21. ab univerſis 5, 7

Abdere corpus domo 2, 6

Abditi theſauri 4, 19

Abeſto hinc 3, *prol.*

Abjicere agros 4, 4. ſe 4, 1

Abigi 4, 23

Abire domum 3, 19. impune 1, 8. abiturus illuc, quo priores abiverunt 4, 19

Abripere ſe contumeliis 4, 17

Abſentis admirator 4, 21

Abſiſtere timere 3, 2

Abſolvi 3, 9

Abundat copia materiæ 4, 25. varietas rerum 5, 5

Accede, pota leniter 1, 25

Accedere 2, 6. 5, 6. ad lectum 3, 10. ad præſepe 2, 8

Accendere lucernam 3, 19. accendi lucernam, ſacra 4, 10. accenſa magis 3, 16

Acceſſum dare 2, 1

Accidere illis 3 *prol.* accidit aliquid ſimile 4, 17

Accipere 3, 5. alveos 3, 13. partem 4, 24. præmium. 3. 5. res 4, 4. accipere bonas in partes 2, *prol.* accepimus 1, 16. accipiens in contumeliam 3, 8. accepta merces 4, 21

Accipiter rapit paſſerem 1, 9

Accommodare ſe humanitati 3, 16

Accurrere 5, 2

Accuſator 3, *prol.* accuſatores 3, 10

Acer canis 3, 7

Acerba uva 4, 2. acerbum convicium 3, 16

Acriter contendere 4, 23

Acti menſes 1, 18

Acuit ſeſe induſtria 2, *prol.*

Ad animum referre 3, 19. ad necem currere 2, 8. cœnam invitare 1, 26. cœnam promittere 4, 24. fabellam ferri 5, *prol.* perniciem devocare. 3, 5. ad ſidera 1, 6. fontem reſiſtere 1, 12. ſanitatem venit curatio 5, 7. ſe 4, 21. januam 4, 24. lanium 3, 4

Ad præſepe accedere 2, 8

Ad querelam recidere 3, 18

Ad legendum inducere 3, *prol.*

Ad fallaciam conſilium vertere 1, 31

Ad ſtudium vocare 3, *prol.*

Ad ſe rapere quod eſt commune omnium 3, *prol.*

Adclamare 5, 5

Adclamat populus 5, 5
Addere contumeliam injuriæ 5, 3
Adducere quem pretio, precib. 5,7
Adeptus regnum 1, 31
Adeo 1, 4
Adeſſe 4, 21
Adfectare quod 3, 18
Adferre frondem bobus 2, 8. Lucernam 3, 10
Adfici impetu leonis 1, 11. Malo adficietur 1, 5
Adfinitas 4, 13
Adflictis ſuccurre 1, 2
Adfluens veſtitu 5, 1
Adgreſſa garrulam 3, 16
Adhuc 3, 1. ſupereſſe 5, 5
Adjicere 3, 10. fabellam *prol.* 4. ſimul 5, 6
Adire ſtatim 4, 17
Aditus anguſtus 5, 8. aditum rogantes 4, 17
Adjutores nulli 5, 5
Adjuvare debilem 4, 25. fidem 3,10. indignos 1,8. verbis 5,2
Adludere occupato 3, 19
Admirabilis avibus 3, 18
Admirans Minerva 3, 17
Admiratus ingenium 5, 1
Admirator 4, 21
Admonere 1, 26. 1, 11. admonet fabella, agere 3, 17. iracundos 4, 3. ſimplices 3, 10
Admovere preces repoſcenti 1, 19. uber 3, 15. admoveri tibi preces puta 4, 25. admota prece. 3, 16
Adnatare 1, 2
Adpetere cibum 5, 4. mordaciorem dente 4, 7. uvam 4, 2. adpeterem, niſi 5, 4
Adplicare membra 4, 14. virginale. *ibid.*
Adprobare 4, 4. ingenium 5, 5. opus 4, 24
Adquirere famam 1, 14
Adridere 4, 20
Adſcribere exemplum ſibi 4, 2. Praxitelem marmori 5, *prol.* adſcribi alios 4, 17. adſcriptus Dies pœnæ 4, 10
Adſequi famam 3, 9. mures 4, 1
Adſignare cætera illi 4, 4
Adſignari illi 5, 2
Adſilire 2, 5. 4, 1
Adſueſcere, adſuevi corrodere. 4, 7. adſuevit abire, rapere, 1, 16. adſuetam vicem 3, *prol.*
Adtentare quos 5, 2
Adtingere cibum 1, 4
Adtrahere turbatos 4, 17
Adtributum hoc mihi 4, 19
Advenit dies 1, 16. 5, 6
Adverſum tempus 2, 8. adverſus feras fortis 5, 10
Adulta ætas 3, 10
Adulter 3, 10
Adultera conjux 3, 3
Advocare fidem 4, 4. advocata concione 1, 14
Advolare ex inſidiis 2, 7. cupide 3, 16
Ædes parvæ 3, 9
Æeta 4, 6
Ægea freta 4, 6
Ægre recepti 4, 5
Æmulatio eſt, non invidia 2, 9
Æqualiter diſtribuere 4, 4
Æquare dignitatem 4, 15
Æquitatis laus 4, 12
Æquo animo 1, 26. æquæ leges 1. 2
Æſopus 1, *prol.* & 3. 4, 16. Phryx 3, *prol.* ſenex 3, 3. & garrulus 3, 19. deriſor 3, 14. verſabatur Athenis 1, 2. 4, 4. ludit cum pueris 3, 14. Æſopi exempla. *prol.* 2. ſtatuæ 2, 9, ſtylus 3, *prol.* Æſopo quidam lapidem impingit 3, 5

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

ſtas, brumæ oppoſ. 4, 23
ſtimo hoc dictum ridicule, vere 3, 4. æſtimantes. 4, 17
ſtuans humus. 2, 5
tas adulta 3, 10. ætatis mediæ quidam 2, 2
terna baſis 2, 11. fama 3, *prol.*
vum languens 4, 25. ſollicitum 1, 31 ævum exigere 4, 19
ffectus proprii 3, *prol.*
ffictio veretri 4, 13
ffirmare 1, 17. 3, 3. mortuum 5, 7
gelli 4, 4. agri. *ibid.*
gere cuniculos 4, 19 gratias quietis 2, 8. multum 2, 5. nil 4, 23. quod 3, 17. agendo multa nihil agens 2, 5. age porro 3, 15. agedum 5, 4. agi ad perniciem 4, 12. ad pœnitendum 5, 5. de quis agitur 3, 14
ggerare quadrantes patrimonio 4, 19
ggravare curam cura 3, 3
gmen extremum 5, 1
gnoſcere dictum in ſe 1, 22. hominem 2, 5
Agnus 1, 1. 3, 15. agni humano capite 3, 3
Agreſtes 3, 2
Ajunt 4, 21. 5, 6
Alapam ducere 5, 3. alapæ veneunt majoris 2, 5
Albus, an niger 3, 15
Alere quos 4, 10
Ales 1, 13
Alienum moribus 4, 4. alienum appetens, proprium amittit. 1, 4. aliena vitia 4, 9. alienis bonis gloriari 1, 3
Aliquando 3, 14. 5, 9
Aliquid ſimile 4, 17. turpe. *ibid.* dictorum 2 *prol.* operis 4, 25. aliquod tempus 4, 17. aliquæ feriæ 3, *prol.* reliquiæ 4, 25. aliquot domus. 3, 19. menſes. 5, 7
Alius Sejano 3, *prol.* non alius, quam qui 4, 10. nec aliud quicquam 2, *prol.* aliis conſilium dare 1, 9. aliis cenſores ſumus 4, 9. alium regem 1, 2
Allicere plures 2, 3
Alligare 3, 7
Alter 2, *epil.* 4, 14. 5, 6. alter, tertius 4, 1. alter, unus 2, 7. calvus 5, 6 alterius malo, reperire effugium* 4, 8. opinione quid ponderare 3, 10. alteri dedi 4, 3. altera. 1, 19. *pro alia.* altera, tertia 4, 4
Alticincti atrienſes 2, 5
Alta quercus 3, 13. vinea. 4, 2, alta aſtra 2, 6. cornua 2, 8. altior margo 4, 8. altius agere cuniculos 4, 19
Alveolus ligneus 2, 5
Alvei 3, 13
Alvi capacis ſpecus 4, 5
Amans 3, 10. ament, amentur. 2, 2
Ambæ 2; 2
Ambitio mortalium 3, 10
Amicus 3, 7. amicus malis Plutus 4, 11. deſcende amice 4, 7, amici nomen vulgare, fides rara 3, 9. amici veri, *ibid.* amicis reddere tempora 3, *prol.*
Amiſſum corpus 3, 11. amittere dignitatem 1, 21. fidem. 1, 10. amittit proprium 1, 4. amiſi nihil 2, 8
Amphora epota 3, 1
Amplexus utrumque 3, 8
An niger, an albus 3, 15
Anacharſis Scytha 3, *prol.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Angulus interior. *prol.* 4

Anguſtus aditus 5, 9. anguſta domus 3, 9

Anhelans gratiæ 2, 5

Anima 3, 1

Animadvertere 2, 8

Animal generis conte pti improbum 5, 3

Animus deſtituit te 5, 10. ſentit. Epil. 2. eſt 3, 7. eſt, potare 3, 16. excedit terminum 4, 25. animi cogitatio 5 *prol.* conſcientia. *prol.* 3. animo dare luſum 3, 14. animum alicujus noſſe 1, 11. relaxare. 5, *prol.* ad animum referre. 3, 19. animo æquo 1, 26. animus liber 3, *prol.* vanus 5, 7. animos capere alicujus 2, 2

Anni ingravantes 5, 10. annos tegere 2, 2. annis debilis 4, 1. defectus. 1, 21

Annos celare elegantiâ 2, 2

Ante hoc novi, quam tu natus es 5, 9. ante pectus 4, 9. ante hos ſex menſes 1, 1. ante pœnam 4, 17. antehac 3, 1

Antidotum venditare 1, 13. antidoto miſcere toxicum 1, 14

Antiqua urbs 4, 21. antiqui 5, 8. cadi 4, 4

Anus 2, 2. 3, 1

Anus, *podex.* 4, 17

Aper 1, 21. inſidioſus 2, 4

Apertum eſt 3, 13. apertum pignus 5, 5

Apes 3, 13

Apollo 3, *prol.* Apollinis cithara 3, 16

Apotheca plena cadis 4, 4

Apparatus magnus 4, 24. ſine apparatu 5, 5

Apparet auctor 3, 13. apparebunt tempore 4, 25

Aptare partes corporibus 4, 14

Aqua fuſa 1, 14. turbulenta 1, aquæ bonitas 4, 8. aqua bibere 1, 20

Aquila 1, 9. 1, 28. 2, 4. 2, 3, 18

Ara Jovis. 4, 10, ab ara rape facem 1, 28. aræ 4, 23. ar frequentare 4, 23

Aranea tollere 2, 8

Arbitrium fatorum 3, 18

Arbor celſa 1, 13. arbores in tu tela divorum 3, 17. loquun tur 1, *prol.*

Arborem circumdare flammi 1, 28

Arca dives 4, 11

Arcus retenſus 3, 14. arcum rumpere. *ibid.* arcum tendere laxare 3, 14

Ardelionum natio 2, 5

Ardens fax 1, 28. ardere ſiti. 3, 16

Argentum, *vas argenteum* 5, *prol.*

Argentea lavatio 4, 4

Arguere delictum 3, 11. vulpem crimine furti 1, 10

Argumentum 5, 3. monet 4, 15. continet res útiles 4, 10. hoc argumento ſentiat, ſe 4, 7

Argus. 4, 6

Argutiæ ſuaves, temperatæ 5, 5

Arida ſedes 1, 6

Arripuit animus fiduciam 5, 7

Artis prudentia 1, 14. arte fictæ fabulæ 2, Epil. artium chorus 3, *prol.*

Artifex 5, *prol.* 5, 5

Arti vi 4, 5

Arx Athenienſis 1, 2

Aſcendere navem 4, 21

Aſel-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

ſellus 1, 11. 1, 15. 1, 29. 5, 4
ſiæ urbes 4, 21
ſinus 3, 20. naturæ dedecus 1, 21
ſper dens 1, 2. aſpera vita 3, 7
ſpernatus quas 5, 4
picere 3, 7 & 10
ſis 3, 5
tra alta 2, 6
t, *poſtpoſitum* 1, 1. at ille 1, 15. 1, 21. 1, 25. 2, 8. 3, 2. 4, 22. at illa 1, 16
thenæ tyrannum accipiunt Piſiſtratum 1, 2. Athenas occupat Demetrius Phalereus 5, 1. Athenis Æſopus. 4, 4
tque ita correptum lacerat 1, 1. atque ita locutus 1, 22. atque ita coëgit 4, 3
trienſes alticincti 2, 5
ttendere 2, 1. 2, 5
ttentare quos 5, 2
tteſtatur hoc fabula 1, 10
tticus 3, 14. Attici 1, 2. 2, *epil.* 4, 4
varus 4, 19. avaris conveniens eſſe 1, 27
uctor, Phædrus 3, 15. horum 3, 13. vulgi 4, 14. auctoris nomine commendari 2, *prol.*
uctoritas gloriæ 4, 24. auctoritatis gratia 5, *prol.*
udacter 2, 1
udax via 4, 6
udacia impudens 3, 5
udere dicere 3, *prol.* venire 5, 1
udire ſonum 4, 19. eſſe remedium 2, 3
Avertere oculos 4, 11. avertendum periculum 3, 3
Auferre caput ore 1, 8. prædam 1, 5. inſolentiam 3, 6. ſenſum communem 1, 7
Augurium corvi 3, 18
Auguſtus 3, 10
Aviditas dives 2, 1. decepta 1, 4
Avida 3, 1. avidi dentes 1, 13. 4, 5
Avis impudens 1, 3
Aulæum miſſum 5, 7
Aura frivola 5, 7
Auris 3, 10
Aurem adripere 5, 10. capere 2, *prol.* pervellere 5, 5. aures occupatæ 3, *prol.* ad aures pervenit 2 *epil.*
Aurum 1, 27. conveniens vitæ. 4, 19
Aut, aut 3, 10
Auxilio locus eſt 4, 25. auxilium ferre 4, 3. 4, 18. petere 4, 3. ſibi nullum eſſe 3, 16. auxilia requirere 1, 31

B.

BAjulare ſarcinas 3, 20
Balans agnus 3, 15
Barba 4, 15
Barbari 4, 6
Barbatus 4, 8
Baſia jactare 5, 7
Baſis æterna 2, *epil.*
Bahſtyllus 5, 7
Beneficium vanum 1, 22. utile 4, 25. dare. 3, 15
Benevolentia dulcis 3, 15
Benignitas ſubita 1, 23
Beſtiæ 1, 11
Bibere 1, 12. aquam 1, 1. 1, 14. 1, 20. una 3, 16. ſanguinem 5, 3. in Nilo 1, 25
Bidens 1, 17
Bilinguis homo 2, 4
Binæ clitellæ 1, 15
Bipennis Theſſala 4, 6
Bis mori 1, 21. peccare 1, 8

Blan-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Blanditiæ hominis mali 1, 19
Bonitas 4, 8. tua 4, 25. facit parentes 3, 15
Bonus *opp.* malefico 4, 10. plus boni 4, 4. quid boni 2, 5. bonum ferre nolens malum ferat 1, 2. bono eſſe 5, 4. quale bonum 3, 1. boni mores 3, 8. bonas in partes accipere 2, *prol.* bona præſentia. 5, *prol.* bona poſſidere 3, 10
Bos 2, 8. 1, 24. boves 1, 30. 4, 4
Bovile opportunum 2, 8
Brevis fabula 1, 10. narratio 4, 4. occaſio 5, 8. breve tempus 1, 19. brevi docebo 3, *prol.* brevius iter 3, 19
Brevitas 2, *prol.* nimia 3, 10. brevitatis præmium 4, 25. brevitatem adprobare 5, 5
Breviter exponere 3, 10. proloqui 3, 7
Bruma eſt 4, 23
Bubile 2, 8
Bubulcus 2, 8

C.

CAcare odorem 4, 17
Cadi antiqui 4, 4
Cædes 2, 7. patris 4, 6. cæde feſſus 1, 11
Cæſar Tiberius 2, 5
Cætera 4, 4. cæteri 4, 21
Calamitas 3, *prol.* ſentit repulſam 1, 3
Calamo ludere 4, 1
Calceandi pedes 1, 14
Calcei nivei 5, 7
Calcibus exterere frontem 1, 21
Callidus hoſtis 4, 1
Calumniæ tenebræ 3, 10. calumniam eludere 3, *prol.*
Calumniari *prol.* 1
Calumniator canis 1, 17
Calvi duo 5, 6
Calvus repente factus 2, 2. in no vacula 5, 8. & muſca 5, 3. 8 pilis defectus 5, 6
Camaræ ruina 4, 24
Campus 1, 12
Candor notus 3, *prol.*
Canere laudem mercede 4, 21
Canis 1, 17. & 25. & 27. 3, 7. 5, 10. fidelis 1, 23. parturiens 1, 19. vehemens 2, 3. carnem fert per flumen 1, 4. canis collum 3, 7. canes currentes bibunt 1, 25. canum legati 4, 17.
Canticum notum 5, 7. cantus 3, 16. Luſcinii 3, 18. cantu movere ſaxa *prol.* 3
Canos evellere 2, 2
Capax alvus 4, 5
Capella 1, 5. 3, 15. 4, 15
Capere animos alicujus 2, 2. aurem 2, *prol.* fructum 4, 4. 4, 19. prædam 4, 3. cervum 1, 5. ſomnum 3, 16. celerius 4, 25. capi cibo 1, 23. fabulis. *prol.* 5. meritis 3, 15
Capillos legere 2, 2
Captare riſum 1, 29. lædere 4, 7. opprimere 5, 3
Captus aura 5, 7. capti ab hoſtibus 4, 5
Caput 3, 3. regis 4, 23. humanum 3, 3. noſtrum 1, 30. nudatum 5, 3. quale talis 3, 4. tonſum 3, 10
Caput incolume auferre 1, 8. demittere 5, 5. proferre 1, 2. capite protruſus foras 5, 7. capita 1, 14. capitibus ligare cornua 4, 5
Carbonem pro theſauro 5, 6
Carere contumelia 4, 17. effectu 1, 20. ſomno 4, 19
Carioſi dentes 5, 10

Cari-

aritas dulcis 3, 8
rminis vis 3, *prol.*
rnis cupidus 1, 25
rpere 1, 28. meliores 2, *Epil.*
oſcula 3, 8
ſeus raptus 1, 13
ſſandra 3, 10
ſta mulier 3, 10. oſcula 4, 23
aſus gravis 1, 21. 5, 7. caſu obvius 4, 21. peccare 5, 3. caſus, *pl.* 2, 7
tena 3, 7
athedra matris 3, 8
ato 4, 6
atuli felis 2, 4. firmiores 1, 19. vulpini 1, 28
auda gemmea 3, 18
avere ſibi 1, 9
averna 2, 4
auſſa facinoris 4, 18. jurgii 1, 1. mali 3, 10. querelæ 1, 6. quæſtionis 3, 14. ſcribendi 5, *prol.* dicitur 3, 3. eſt tangi 3, *prol.* cauſæ fictæ 1, 1. cauſam dicere 5, 17 perorare. 1, 10. quærere 4, 11. tueri 3, 10. cauſa mea factum 1, 22
auti homines 1, 25
avus ramus 3, 16 cavum. *ib.* tutum 2, 4. cavi arti 4, 5
edere loco 1, 19. invidiæ 3, 9
edo illum 5, 2
elare quem 5, 5. partes veſte 4, 14. annos elegantiâ. 2, 2
Celebres nuptiæ 1, 6
Celer pes 4, 17. celerius capere 4, 25. celeritas pennæ 1, 31
Celeriter rapere 1, 13
Celſa arbor 1, 13. cervix 2, 7. populus 3, 17. celſa cornua 4, 8
Cenſores ſumus 4, 9
Centena ſeſtertia 4, 4. centum oculi 2, 8. centum viri 3, 10
Cepit clamare 3, 16. corripere 1, 2. queri 1, 2. redire 1, 3. 3, 19. inlicere 1, 8. cœpit fugere 1, 12. facere medicinam 1, 14. flagitare 1, 19. bibere 1, 20. 1, 25. lacerari 1, 12. lavare 4, 13. legere capillos 2, 2. conſpergere 2, 5. gratias agere 2, 8. indignari 4, 15. ferri 4, 16. tremere 4, 17. circumire 4, 21. prior 4, 23. deſiderari 5, 7. languere 5, 10
Ceptus ordo 4, 20
Ceræ 3, 13
Cerebrum non habet 1, 7
Cernens inſidias 4, 1
Certamina laudis 5, 5
Certatim 1, 21. & paſſim 5, 1
Certe 1, 21. 1, 29. *prol.* 3
Certus fons 3, 10. certa donatio 2, 5. ratio 5, *pr.* certi menſes 3, 15
Cervix celſa. 2, 7
Cervus 2, 8. vaſti corporis 1, 5. laudans cornua. 1, 12. rogans ovem 1, 16
Ceſſant pedes 1, 9
Ceus, inſula 4, 21
Chartæ 5, *prol.* chartis victurum nomen. 5, 5
Chorus 5, 7. artium. 3, *prol.*
Cibus intritus 1, 26. objectus 1, 23. tenuis 4, 12. eſt potior 3, 12. cibi oblitus. 1, 27. res cibi 4, 7. cibum adpetere 5, 4. cibo facere corpus 3, 7. fraudare ſe 4, 19. ſatiari 3, 7. veſci 2, 6
Cicada 3, 16
Ciconia 1, 26
Ciere gemitus 1, 18. 4, 22
Cinædus 5, 1
Cinis 3, 9
Circa murum 4, 23. circum 4, 5
Circumcidere impenſam 4. 19
Circumdare arborem flammis 1, 28

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Circumire urbes 4, 21. circumeunti longius eſt iter 3, 19
Circum quæſtus ducere aſinum 3, 20
Cirri dependentes 2, 5
Citatus teſtis 1, 17. citati reſpondent 4, 17
Cithara Apollinis 3, 16. citharæ ſonus 4, 19
Cito peragere 4, 25. rumpere 3, 14. citius progredi 3, 6
Cives 1, 2. 1, 15
Civitatem concitare 5, 5. miſcere 1, 1
Clam ſubſedit 3, 10
Clamare 3, 16
Clamitans queſtu 1, 9
Clamor hoſtium ſubitus 1, 5. 1, 11. clamorem tollere ad ſidera 1, 6. clamores ſuſcitare 5, 5. clamore magno quid petere 1, 2
Clarum tintinnabulum 2, 7
Claſſis Minois 4, 6
Claudi margine 4, 8. clauſum vadum. *ibid.*
Clazomenæ 4, 21
Clementer reſpondere 4, 19
Clitellæ binæ, meæ 1, 15
Coacta vulpis fame 4, 2
Cœcus timor 2, 8. cœca mens 4, 19
Cœlum fatigant perjurio 4, 19. vituperant 4, 6. cœlo receptus 4, 11
Cœnam parare 3, 19. ad cœnam invitare 4, 14. promittere 4, 24
Cœpit *vide* cepit.
Cœtus, in cœtum recipi 3, *prol.*
Cogere aliquem trudi foras 5, 5. mori 4, 24. emori 1, 6
Cogi ferre 1, 21
Cogitare plura 3, *prol.* intrare, *ib.* judicare 4, 20. ad cogitandum redit animus tibi 3, 14
Cogitatio animi 5, *prol.*
Cognati 4, 24
Cognoſcere quem 3, 10. op[...] mos 3, 4. cognovit laudari v[...] cem ſuam 3, 16. cognitus ſermone 4, 21
Colligere Zonas 4, 21. colligit[...] ſenſus 4, 4
Collocare ſervum in baſi 2, *Ep*[...]
Collum lagonæ 1, 26. detritu[...] canis 3, 7. colli longitudo 1,[...] collum compungere 3, 6. co[...] lo jactans tintinnabulum 2, 7
Collo præfulget nitor ſmarag[...] 3, 18
Color par 3, 13. privus 5, *pro*[...]
Colubra 4, 18
Columbæ 1, 31
Comes 2, 7. timidus, 5, 2
Comeſſe 1, 13. 1, 20
Come officium 2, 5
Comite aſello 1, 11
Commemorare reges 4, 23
Commendare panem 1, 17. commendari debet brevitas 5, 5 commendatur re, non nomin[...] 2, *prol.*
Commendatio verboſa 2, *prol.*
Commercium luminis 4, 10
Comminuta cortex 2, 6
Commiſſum aliquid 4, 17. committere cui calceandos pedes 1, 14. ſpiritum tecto 2, 8. ſe tutandum &c. 1, 31
Communis ſenſus 1, 7. commune omnium. *prol.* 3. commune, quodcunque eſt 5, 6
Commutandus principatus 1, 15
Comœdiis nobilis 5, 1
Comoſa frons 5, 8
Comperire nil 5, 5
Compeſcere mores diſſolutos. 1, 2
Compilare Jovem 4, 10
Complere locum timore 2, 4
Comprehenſus 3, 5

Com-

ompreſſus 4, 1
ompulſus ſiti 1, 1
ompungere collum 3, 6
onari 4, 25
oncacare regiam 4, 17
onceptus canis trivio 1, 27. conceptum malum 1, 18
oncidere caſu gravi 5, 7. concidit ſecuri pinus 4, 6
oncinnare multum mali 2, 4
oncio advocata 1, 14
oncipere 3, 15
oncitare civitatem 5, 5. periculum ſibi 1, 29. concitus gradus 3, 2
oncupiſcere reg. opes 1, 27
oncurrit populus 3, 14
oncurſat familia 3, 10, trepide 2, 5
ondere famam ingenio 3, *prol.* ferrum, linguam 5, 2. angulo quid. *prol.* 4. bovili ſe 2, 8. cavo 2, 4
ondicere pretio 4, 24
onditio eadem 3, 7. placet 3, 13. ſub conditione 4, 4
onditus 4, 4. 2, 6
onfectus macie 3, 7. morbo 1, 14
Conferre pecuniam 4, 4. ſeſtertia. *ibid.* ſe laudibus alienis 4, 23
Confeſſus reus 4, 25. eſt, timore mortis 1, 14
Confido, poſſe hoc finiri 1, 18
Confodere corpus cornibus 1, 21
Confuſus fragor 4, 17
Congerere fuſtes 3, 2. granum 4, 23. congeruntur plagæ 3, 20
Conjux adultera 3, 3
Conrodere ferrum 4, 7
Conſcientia animi 3, *prol.* laudis 2, *Epil.*
Conſcius animus integritatis 4, 25
Conſectata trepidantem 3, 16
Conſequi famam 4, 12
Conſideo, conſedit Jupiter 4, 17
Conſidera te ſæpe 3, 8
Conſiliator maleficus 2, 6
Conſilium ſtultum devocat ad perniciem 1, 20. damnare. 5, *prol.* dare aliis 1, 9. vertere ad fallaciam 1, 31. conſilio eſſe nocentem 5, 3. monere vitam 1, *prol.*
Conſilia qui dant &c. 1, 25
Conſiſtere in ſcena 5, 5. turba media 4, 4
Conſociare uſum 4, 10
Conſolandi gratia 3, 18
Conſpectus meus 5, 1. in conſpectum prodire 5, 7. in conſpectu venire 5, 1. de conſpectu fugere 1, 16
Conſpergere humum 2, 5
Conſperſus panis furfuribus 4, 17
Conſpicatus cornua cervi 2, 8
Conſpicere 1, 24
Conſpicuum ſignum 4, 5
Conſpirare partes factionum 1, 2
Conſtantior fuiſſem 5, 2
Conſtat ſanitas 4, 25
Conſulere hariolos 3, 3. Juriſperitos 4, 4
Conſumere 1, 19. longi temporis moram 4, 4
Conſumi 4, 25. inediâ 2, 4
Conſumtus fame 1, 27
Conſurrectum in plauſus 5, 7
Contegere frutice quem 1, 11. 1, 28
Contemnere utiliora 1, 12. contemnens ſuos 1, 3. contemni verba vidit 3, 16. contemptum me gaudeo 2, 7. contemptum genus 5, 3
Contendere quovis pignore 4, 20. ſubeſſe pallio 5, 5. ſe commo-

 daſſe

daſſe 1, 17 acriter 4, 23
Contentus cibo 4, 12. contenta vocibus ſuis 3, 18
Conterritus vocibus 1, 12
Continere ora frenis 3, 6. res 4, 10. ventrem 4, 17. continetur ſpiritus 4, 25. continetur exemplis. *prol.* 2
Contingere, contingit tibi ſimile 4, 23. quod petierant 1, 20
Continuo narrare 1, 6. impetrare 4, 17
Contra 1, 1. 3, 2. 5, 10. contra ſe ipſe 4, 18. potentes nemo munitus ſatis 2, 6
Contracta muſca 4, 23
Contrarios inveniri 4, 10
Contubernium fortuitum 2, 4
Contumax lima 4, 7
Contumelia gravis 1, 29. hominis 4, 17. contumeliam injuriæ addere 5, 3. in contumeliam accipere 3, 8. contumeliis hominum abripere 4, 17
Contumeliam experiri 1, 3
Contumelia omni inquinare 1, 2
Conveniens res avaris 1, 27 vitæ 4, 19. convenit auribus 3, *prol.* querela huic 5, 6
Convicium 1, 6, acerbum facere 3, 16
Convictus Deum 4, 23
Conviva 1, 26
Convivium hilare 4, 24
Convocata familia 2, 8
Copia materiæ abundat 4, 25
Copioſus liquor 4, 8. copioſa domus 4, 23, varietas 5, 5
Cor duratum 2, *Epil.* ſemiſomnum 4, 14. tacitum 5, *prol.* corde eradere curam 3, *prol.*
Corcodilli, *qui alias crocodilli* 1, 25
Corium depreſſum in fluvio 1, 20
Cornea domus 2, 6
Cornix 2, 6
Cornicis omina 3, 18
Cornua alta 2, 8. celſa 4, 8 infeſta 1, 21. ramoſa 1, 12. retenta, *ibid.* ligare capitibus 4, 5. cornibus luctans 5, 9
Coronam rogare 5, 7
Corpus amiſſum 3, 11. hoſtile 1, 21. inconveniens 3, 13. nudum 5, 8 ruptum 1, 24. tantum corporis feciſti 3, 7. vaſti corporis cervus 1, 5. corpori dare otium 3, *prol.* corpus abdere 2, 6. recipere lecto 1, 18. corporibus aptare 4, 14. ſudore diffluentia corpora 4, 24
Corrigitur error 2, *prol.*
Corripere dente quem 1, 2
Correptum lacerare 1, 1
Corrumpere cuncta 4, 11. formam 3, 8. gratiam 4, 24. corrupti boves 2, 8
Cortex dura 2, 6
Corvi augurium 3, 18. ſtupor 1, 13
Cothurni novi 4, 6
Creare liberos 1, 6. regem 1, 31. creati maſculum 3, 15
Crede 1, 10
Credere capita cui 1, 14. accidiſſe 3, *prol.* ſtatim 3, 10. periculoſum, *ibid.* credens collum gulæ 1, 8. creditum eſt 3, 10. credendum virtuti 5, 2. illæ credentes 1, 31
Credulitas 3, 10. ſtulta 2, 4
Crepuſculum 3, 7
Crimen fortunæ 2, *Epil.* falſum 3, 10. criminis error, *ibid.* crimine furti arguere quem 1, 10. crimina damnanda 3, 10
Criminari filiam 3, 8

Cruciari fame 4, 17
Crudelis 1, 2
Crudelitas 3, 10
Cruore tinctus panis 2, 3
Crus ligatum 5, 7. crurum tenuitas 1, 12
Cruce pœnas perſolvere 3, 5
Cubiculum uxoris 3, 10
Cubile 1, 19. 3, 2. ſuis 2, 4. vulpis 4, 19
Culpæ præmium 2, 3. proxima 1, 10. imponere pœnas 4, 17, culpam luere 4, 10. culpa mea 1, 23
Cultrix nemoris 2, 4
Cultus 4, 4
Culum olfacit 4, 17
Cuncta corrumpere 4, 11. mea mecum ſunt 4, 22. vaſtans 3, 2. cunctæ aves 3, 18. cuncti 5, 11. 4, 12. cunctas evocat 1, 2, cunctis patere, 2, *Epil.*
Cunei 5, 7
Cuniculos agere 4, 19
Cupere ſalvum quem 2, 8. tradere 5, *prol.*
Cupide advolare 3, 16. cupidiſſime 4, 21
Cupiditas divitiarum 1, 27
Cupidus carnis 1, 25, pretii 3, 12. cupidis negare 2, 1
Cura habendi 3, *prol.* mulierum 2, 2, condit quid. 3, *prol.*
Curâ omni. *prol.* 2. curam eradere corde. 3, *prol.* curam cura aggravare 3, 3. impendere. 3, *prol.* obtrectare. *Epil.* 2, 4, *prol.*
Curabo ſentiat 5, 2
Curatio venit ad ſanitatem 5, 7
Curioſior 4, 21
Currentes canes bibunt in Nilo 1, 25. 3, 6. currere ad hariolos 3, 3. necem 2, 8. patrem 3, 8
Curſus levis 1, 12. Pelagius 4, 21. volucer 5, 8
Cuſtodire aurum 1, 27. theſauros 4, 19
Cuſtos liminis 3, 7
Cutem intendere 1, 24
Cybebes Galli 3, 20. Cybebæ pinus 3, 17

D.

DAmnare conſilium 5, *prol.* damnas, quod non ſumus 5, 10. damnata teſtimonio 1, 17. damnanda crimina 3, 10
Damnum 3, 2. corporis 3, 11
Dapem dividere 2, 6, largam præbere 2, 4
Dardaniæ rex. 3, *prol.*
Dare acceſſum 2, 1. aſſem cui 3, 5, beneficium 3, 15. cauſſam. 5, *prol.* conſilium 1, 9. 1, 25. deſtinata ſingulis 4, 4, mandata 1, 2. 4, 17. operam Batyllo 5, 7. oſſa 3, 7. otium corpori 3, *prol.* panem ſibi 3, 2. 4, 17. pœnas 1, 13. partem 2, 1. veniam 4, 19. veniam ſupplici 1, 22. verba cui 3, 3. vitam 4, 4. uxores 3, 3. tigillum, pro rege 1, 2. dare regem 1, 2. lero quem 1, 22. 3, 15. poſt tergum peram 4, 9. datur luſus 3, 14. merces 1, 17. venia 4, 24. 5, 3. data occaſio 2, 8. datum 4, 4. quid datum 3, 18. datæ partes. *ibid.*
De conſpectu fugere 1, 16. flamma lucernam accendere 4, 10. menſa 3, 7. feneſtra 1, 13. reliquis una 1, 31. tuo 4, 19
De principatu decertare 1, 30

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Debet aſſignari illi 5, 2. quicquid debui 5, *prol.* debebat votum illi 5, 4. debetur gloria mihi 3, *prol.* pars modeſtiæ 2, 1. 1, 7. debet dari 3, 14. 4, 25. debebunt hoc adſcribere ſibi 4, 2. commendari 5, 5. Hoc debent agnoſcere 1, 22. metuere 1, 28.
Debilis annis, ſenecta 4, 1. ſenio 4, 25
Debitum flagitat mors 4, 25
Decedens 4, 4
Decem deberi dicit teſtis 1, 17
Decepta aviditas 1, 4. deceptus corvi ſtupor 1, 13
Decernere, quod patitur fides 4, 25
Decertare de principatu 1, 30
Decidunt pennæ 1, 3. in foveam 3, 2. in puteum 4, 8
Decipit frons multos. *prol.* 2. dolo 1, 31
Declarat, quales ſitis 5, 5
Decurrere vitam triſtem 3, 20. decurrit 1, 1
Decus patriæ 3, *prol.* ſolidum 4, 23. corporis 1, 13
Dedecus naturæ 1, 21
Dedi alteri 4, 3
Dedicans honori quid 3, *prol.*
Deditus ſtudio 4, 21. dedita lanæ 4, 4
Deductus in locum 2, 1. deducta lis in forum 3, 13
Deeſſe 2, 8. 3, 11. deeſt faber labori 4, 25. mihi 3, 15. defuiſſe nocet 5, 1
Defectus annis 1, 21. pilis 5, 6. deficiunt loca turbam 5, 5
Deflectere à conſuetudine 4, 12
Deformis 4, 4
Degere vitam 1, 3. 1, 30
Degravati onere 4, 21
Dehinc 1, 13
Dejectus juvencus 2, 1
Dein 1, 19. 3, 7. 4, 25. 5, 2
Deinde 1, 8. 3, 5. 3, 10. 4, 1. 4, 4. 4, 19
Delectat varietas 2, *prol.* delectari bibere 5, 3
Delenire dolorem remediis 3, *prol.*
Delibare oſcula matronarum 4, 23
Delibutus unguento 5, 1
Delicatus greſſus 5, 1. hortulus 4, 4
Delicium 3, 20
Delictum fortunæ 3, 11
Deligere quædam 3, *prol.*
Delinquere 4, 9
Delirum ridere 3, 14
Deludit ſpes 3, 18. 5, 6
Demens 4, 3
Dementia 1, 14
Demetrius Phalereus 5, 1
Demittere caput in ſinum 5, 5
Demiſſus penis 1, 29
Demonſtrare verſibus 3, 15
Demum, id demum 3, 11. nunc demum 1, 12. tum demum 1, 13
Denique, *in ſumma* 3, *prol.*
Dens improbus 4, 7. dentes avidi 4, 5. carioſi 5, 10. fulminei 1, 21. dentibus rapere caſeum 1, 13. 4, 7.
Dente lædere 4, 7
Deorum pater 1, 2
Dependentes cirri 2, 5
Deperditus inopia 1, 14
Deplorare fata 1, 9
Deponere fœtum 1, 19. onus naturæ 1, 18
Deprenſi 5, 4
Deprimere inſontem 3, 10. corium in fluvio 1, 20
Depugnare 5, 2

De-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Derepere 2, 4
Derideri 2, 5. 3, 18. fabula quis poteſt 3, 6. ſe 3, 18. turpiter 1, 25. deriſuri 5, 5. deridendus ſenex 3, 14
Deriſor 3, 14
Deriſui eſſe 1, 11. ad deriſum duci 5, 7
Deſcende amice 4, 8
Deſcribi 4, 7
Deſerere decus 3, *prol.* deſertus viribus 1, 21
Deſiderare pretium meriti 1, 8. ire 5, *prol.* legere 3, *prol.* deſiderari 5, 7
Deſidere ramis 2, 4
Deſinere eſſe 4, 25. habere 4, 4
Deſpicere 1, 3. 1, 12. deſpecti 3, 2
Deſtinare habere 5, *prol.* deſtinata 4, 4
Deſtituit animus te 5, 10
Deſtricta tunica 2, 5. deſtringit eum contumelia 1, 29. 4, 6
Detracta pellis 3, 20
Deterritus reſpectu fabulæ 5, 4
Detritum collum 3, 7. nomen 5, *prol.*
Devenire in locum 4, 8
Devocare ad perniciem 1, 20. 3, 5
Devoluta tonitrua 5, 7
Devorare quos 1, 22. vivos 2, 3. devoratum os 1, 8
Devota vino 4, 4
Deus *pro* Jove 1, 2
Dea Juno 3, 18. dii gratulantes 4, 11. locuti 5, 7. Manes 1, 27. deorum genitor 3, 17. 4, 17. pater 1, 2. deum convictus 4, 23. extra, *ibid.* flamma 4, 10. ira *ibid.* diis iratis natus 4, 19
Dextra fortis 5, 2
Dicere 3, 3. cauſam 3, 17. ſententiam 1, 10. ſuum 3, 13. verum *ibid.* audere velle 3, *prol.* libere 4, 19. dico tibi 4, 19. dixi 4, 21. 4, 24. dixit deberi 1, 17. Sinon 3, *prol.* habere 5, 5. dixerunt illi 1, 24. dici ſtudent 1, 27. cur hoc diceret 1, 30. dicet aliquis 3, *prol.* dic tamen 3, 7. dixerim 1, 14. dicitur invitaſſe 1, 26. ſapiens 5, 6. ſibi 5, 19. dictus Phalereus 5, 1. horâ 4, 24. pecunia 4, 4. dictum tempus 4, 10. eſt 1, 6. illis 4, 6. falſo, *ibid.* in ſe 1, 22. dicta obſcœna 3, 11. dictorum aliquid 2, *prol.* dicet qui me noverit 3, 1
Dies adſcriptus 4, 10. ludorum 5, 7. advenit 1, 16. mutatur 4, 16. diei ſpatium 2, 8. die toto 2, 4. diebus interpoſitis 3, 2
Difficile; nec eſt difficile 4, 17
Difficulter contineri 4, 25
Diſſluentes corpora 4, 24
Dignitas 4, 15. priſtina 1, 21
Dignus malis 3, *prol.* memoria 5, *prol.* pœna 5, 3. memoriæ 4, 20, præmium dignum 3, 5
Digrunnire 5, 5
Dilatio temporis 4, 25
Diligens induſtria 2, *prol.*
Diligenter intueri. *prol*, 4. diligentius ſervare 3, 10. diligere 3, 10
Dimiſſus irate 4, 24. dimiſſa gratia. *ibid.* dimittere cibum 1, 4. legatos 4, 17. prædam 5, 10. dimitti veto 4, 17
Diripere nummos 2, 7
Diſcedens 4, 2. diſcedere 4, 10
Diſcere exemplis 2, 2. prodeſſe 4, 18. quam ſis 4, 3
Diſcernere notas 4, 23

Diſpellere tenebras 3, 10
Diſperſus rumor 5, 5
Diſſerere fabulas 5, *prol.*
Diſſidens ambitio 3, 10. diſſident potentes 1, 30. ſententiis 3, 3
Diſſimulare 4, 20
Diſſolvere quam 4, 21. diſſoluti mores 1, 2
Diſtribuere æqualiter 4, 4
Diſtringere contumelia quem 1, 29. ſcripta 4, 5. vide deſtr.
Diverſum genus 1, 30
Dives nobilis 5, 5. & potens 3, 5. onere 2, 7. arca 4, 11, aviditas 2, 1
Dividere dapem 2, 6
Divinabit, quid omiſerim 5, *prol.*
Divinæ domus honor 5, 7
Diviſum tergus 2, 1
Divitiarum cupiditas 1, 27. divitias habere 4, 21. 5, 4. rapere, *ibid.*
Diutius 1, 2
Divus Auguſtus 3, 10. divi 3, 17
Docebo, cur ſit inventum 3, *prol.* argumentum 5, 3
Docilis ſolertia 1, 28
Doctus habet divitias in ſe 4, 21. labor 2, *epil.* 3, *prol.* doctiorem emendare 5, 9
Documentum habere 2, 4
Dolens venator 5, 10. injuria 4, 24. dolet, qui fert 4, 18. doliturum amanti 3, 10. 4, 18
Dolon 3, 6
Dolor miſcet vitam 4, 16. dolorem delinire 3, *prol.* miſcere 1, 28. dolore victus 1, 8. cum dolore exprimere vocem 5, 5. dolorem vindicare 3, 10
Doloſa 2, 4. vulpis 1, 13
Dolum, Doli præmetuens 1, 16. dolo decipere 1, 31. doli inriti 1, 23. dolos vereri 1, 25
Domare feras 3, *prol.*
Dominus 2, 5. 3, 7 3, 19. *ovium* 3, 3. videt plurimum in rebus ſuis 2, 8. domino præſtare officium 3, 7. ſatis facere 5, 10
Domeſticæ rei curam imp. *prol.* 3
Domus 4, 23. Æetæ 4, 6. auguſta 3, 9. cornea 2, 6. divina 5, 7. luxuriæ 4, 4. polita 4, 4. reſonat apparatu 4, 24. domûs fama 3, 10. domum abire 3, 2. & 3, 19. evertere 3, 10. referri 5, 7. reverſus 4, 14. tueri 3, 7. purgare alicui 1, 22
Donare 4, 4. & 19. nectar cui 3, 16. ulli 4, 19
Donatio certa 2, 5
Dormire in cubiculo 3, 10. non ſinunt cantus 3, 16
Dorſo levare 4, 3
Dos libelli 1, *prol.*
Draco 4, 19
Dubia res 5, 2. in dubium venire 3, 13
Dubitare 1, 14
Ducere ævum ſollicitum 1, 31. alapam 5, 3. catulos 1, 19. circum quæſtus 3, 20. duci ad deriſum 5, 7
Dulcis liquor 4, 8. benevolentia 3, 15. caritas 3, 8. libertas 3, 7. mora 3, *prol.* dulce lucrum. *ibid.*
Dum aggeras 4, 19. conſtabit ſanitas 4, 25. nihil habemus majus 4, *prol.* portem 1, 15. 3, 10. dum loquitur 1, 9. dum procedunt 3, 7. dum ferret 1, 4. dum quærunt, dum concurſant 3, 10. 4, 3. non poſſit imitari 5, *prol.* volunt videre pares 2, 2. non ſint 4, 15. vindicet 3, 10

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Dummodo abſolvar 3, 9
Duæ dextræ tibiæ 5, 7. laudes 4, 24. partes 3, 13. peræ 4, 9
Duo juvenes 4, 24
Duplex libelli dos. *prol.* 1
Durus pes 1, 30. dura cortex 2, 6. miſeria 3, 20
Duratum cor. 2, *epil.*
Dux 2, 5. duces *murium* 4, 5

E.

E populo unus 3, 9
Ebrius error 4, 14
Ecce 3, 20. venit ecce 3, 5.
Edere 1, 14. fletus 1, 9. vocem 1, 12.
Educatus ſtercore 1, 27
Effectu caret 1, 20. effectus impedire 5, 8
Efferre quid 4, 21. in lucem 2, *epil.*
Efficere iter brevius 3, 19
Effigies temporis 5, 8. effigiem ſuam videre in liquore 1, 12
Effodiens oſſa humana canis 1, 27
Effugere laqueos, muſcipula 4, 1. necem 1, 22
Effugium reperire 4, 8
Effundere ſarcinam 3, 15
Ego, qui 3, 7. 3, 12. qui ſum 3, *prol.* ego vero 3, 7. porro 3, *prol.*
Egregium exemplum 2, 1. melos 4, 21
Egreſſa è cavo 3, 16
Eia in commune 5, 6
Elapſus ſemel 5, 8
Elegantia tegere vel celare annos 2, 2
Elevare quid vetuſtate 3, 10. verbis 4, 2
Eludere calumniam 3, *prol.* canes curſu 1, 12
Emendare doctiorem 5, 9. aliquem 2, 5
Eminere cervice 2, 7
Emittere ore caſeum 1, 13
Emori ſede arida 1, 6
Emunctæ naris ſenex 3, 3
En 3, 11
Enatare 4, 21
Enim 3, *prol.*
Enim vero 2, 5
Enixa me mater 3, *prol.*
Epota amphora 3, 1
Eques 4, 3. 5, 7.
Equeſter ordo 5, 7
Equidem 1, 1. 2, *prol.* 2, 7
Equus 4, 3
Eradere curam habendi 3, *prol.*
Eripere conſcientiam laudis 2, *epil.* periculo ſuos 1, 28. alii prædam 1, 4. pennas ſuas 1, 3
Errare ſuſpicione ſua 3, *prol.* erras 3, 15
Error criminis 3, 10. mortalium 2, *prol.* ebrius 4, 14. ſtultus 5, 7. turpis 5, 5
Errorem ſolvere 4, 4
Eruere terram 4, 19
Erumpere 2, 8
Eſca 1, 28. eſcam putare 4, 1. quærere 3, 12. ſcrutari 4, 17. eſca replere ſe 2, 4
Eſſe non ſemper, quod quid videtur 4, 1. difficile 4, 17. dementiæ magnæ 1, 14. tanti 3, *prol.* inutilis 1, 2. par cui 1, 19. alicui obvius 1, 29. paucis bono, malo 5, 4. deriſui 1, 11. in metu, *ibid.* eſt animus abire 3, 7. potare 3, 16. licentia 3, 7. mens mihi, notare 3, *prol.* eſt ita 3, 15. erit ille notus 3, 10. fuerat fragor ſubito 4, 17. ſolitus 4, 3
Eſuriens 1, 26
Et, facilis mihi vindicta 1, 29.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

ſc. dixit. & demiſit, nec potuit 1, 4
Etiam 1, 21. 2, 1. 2, 8. 5, *prol.* 5, 7. Simplices etiam 3, 10
Etiamſi 1, 10
Evadere necem 4, 5. puteo 4, 8
Evagata inde *feles* 2, 4
Evellere capillos 2, 2
Eventus triſtis 4, 5
Evertere contubernium fraude 2, 4. domum 3, 10. quercum 2, 4
Eunuchus 3, 11. eunuchi, glabri 4, 4
Evocare quem 1, 2. 1, 11
Eutychus 3, *prol.*
Ex ara lucernam accendere 4, 10. inſidiis 2, 7. populo neſcio quis 3, 9. pretio 4, 4
Exaggerare opes 3, *prol.*
Exarare librum 3, *prol.*
Exaudiunt fabulæ 5, *prol.*
Excedit animus terminum 4, 25
Excipere fugientem 1, 11. excipit ferum ſilva 1, 12, vices noctis ſpatium diei 2, 8
Excitare quèm 4, 24. excitatur vigor 5, 7. excitatus latibulis 2, 8
Excolere deos 4, 10
Excuſatum me velim huic 3, *prol.*
Excuti 5, 5
Exemplum 1, 3. egregium & laudabile 2, 1. juſtum 4, 6. exempli talis fabella 5, *prol.* exemplum adſcribere ſibi 4, 2. exponere 3, 10. pati ſuum 1, 26. exemplis continere quem 2, *prol.* diſcere 2, 2
Exercere imperium unguibus 1, 31. minas 3, 6
Exercitus muſtelarum 4, 5
Exhibere deças 4, 23. fidem vocis 4, 25. moleſtiam cui 4, 6
Exigere ævum in tenebris 4, 19
Exigua materia 4, 24
Exire paſtum 2, 4
Exiſtimat 3, 10. rogare eum 5, 7. ſtultum 4, 25 vera 5, 2, exiſtimatur locutus *prol.* 4
Exitium fatale, 2, *epil.* invenire 1, 31
Exitus noti 1, 11
Exorare tempus breve 1, 19
Exornare 1, 3. hominem veſte 4, 21
Expedire 4, 4. rem 1, 16. expedi, quid fecerim 3, 19
Experiendi gratia 1, 14
Expers virtutis 1, 11
Expertus contumeliam 1, 3. ſum 5, 2
Expetere 1, 16
Expiari 3, 3
Explere famem fimo 4, 17
Explicare 4, 10. caudam 3, 18. fugam 4, 6
Exponere 4, 14. breviter 3, 10
Exploranda veritas 3, 10. explorato rege 1, 2
Exprimere gemitum cui 4, 19. vocem naturæ 5, 5
Exſecutus hæc pluribus 3, 10. ordinem 4, 20
Exerit narratio, inveniri 1, 12
Expectare lanium 3, 15. legatos 4, 17
Expectatio maxima 4, 22. facit ſilentium 5, 5
Exſpirans 1, 21
Exta deum 4, 23
Exterere frontem calcibus 1, 21
Exterritus monſtro 3, 3
Extollere nautas hilaritate 4, 16
Extrahere 1, 8. 1, 20
Extremum ſpiritum trahere 1, 21. extremum agmen 5, 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

xtricare nihil 4, 22
xtudit frontem 1, 21
xurit ſol lacus 1, 6

F.

FAbella 1, 2. 1, 5. 1, 26. mea 3, 3. parva 1, 15. vera 2, 5. talis exempli 5, *prol.* admonet agere 3, 17. diſcernit 4, 23. fabellæ & fabulæ 4, 6. per fabellas quæritur 2, *prol.*
Faber deeſt labori 4, 25. fabri officina 4, 7
Fabricare ratem 4, 6
Fabula 3, 13. admonet 4, 3. ſignificat 2, 8. brevis 1, 10. fabulæ reſpectus 5, 4. fabula derideri 3, 6. fabulæ fictæ 1, *prol.* fictæ arte 2, *epil.* fugatæ 5, *prol.* inventæ cur 3, *prol.* fabulis capi 5, *prol.*
Fabuloſa vetuſtas 3, 10
Facere 4, 2. 5, *prol.* convicium 3, 16. favos 3, 13. hæredem 4, 4. impetum 1, 29. lucrum 1, 23. 4, 19. ludos 5, 5. 5, 7. medicinam 1, 8. 1, 14. melius 5, 5. moram 4, 24. nidum 2, 4. parentes bonitas 3, 15. quod monitus ſis 3, 5. ſatis 5, 10. ſe regem 4, 12. corporis tantum 3, 7. tympana 3, 20. viam ſemita illius 3, *prol.* facere ſilentium 5, 5. utile 3, 17. tibi 5, 3
Facere quid alicujus causâ 1, 22
Facere quid coram pluribus 2, 3. factus locuples 4, 21. faciebat 5, 5. faciunt 5, *prol.* fac me gratulari 4, 25. facerem mehercule, niſi 1, 25. factus calvus 2, 2. nobilis 1, 14. ſophus periculo 4, 16. facere aquam turbulentam 1, 1. quid ſit faciendum 2, 6. quis fecerit 3, 13. quo facto 5, 5
Facies pulchra 3, 8. ſerena 4, 16, turpis 3, 4. faciem vincere moribus 3, 8. ad faciem mutari 4, 16
Facilis vindicta 1, 29. facile 5, 3. 5, 7. facile præſidium 4, 5. facile impetrare 1, 19. opprimere 2, 4
Facile veſci 2, 6
Facilius ſuſtinere paupertatem 4, 21. bibere 1, 20
Facinoris cauſa 4, 18. pœna 3, 10. facinori prælucere 4, 10
Factionum partes 1, 2
Falerna fex 3, 1
Fallacia 3, 16. ad fallaciam conſilium vertere 1, 31
Fallere ignorantes 5, 2. ignotos 1, 11. fallit ſpes 3, 5. multum 1, 23
Falſum crimen 3, 10. teſtimonium 1, 17. falſo dictum 4, 6. falſæ laudes 4, 23. falſo nomine 1, 14
Fama domus 3, 10. æterna 3, *prol.* famæ tradere 5, *prol.* famam adquirere ſtrophis 1, 14. adſequi 3, 9. conſequi 4, 12
Famem explere fimo 4, 17. fame coacta 4, 2. conſumtus 1, 27. cruciari 4, 17. perire 3, 7. torquere quem 1, 26
Familia 3, 7. 4, 21. convocata 2, 8. concurſant 3, 10. ſolus eſt familia 3, 19
Farina ſe involvere 4, 1
Fas eſt 4, 10
Faſcia nivea 5, 7
Faſtidioſe recipi 3, *prol.*
Faſtidire 3, 7. & 16. legere 4, 6, pulmentarium 3, 7

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Fatale exitium 2, *epil.*
Fateri eſſe dignum malis 3, *prol.*
Fatigare cœlum perjurio 4, 19
Fatum invidum 5, 6. fati miſeria 3, 20. arbitrium 3, 18. dictum tempus 4, 10. fata deploras 1, 9. fatis placet 4, 19
Favere labori alicujus 2, *epil.* vetuſtis 5, *prol.* favit voluntas 5, 6
Favor tenet mentes 5, 5. favore parvo labi 5, 5
Fautores gratulantur 5, 7
Favi forma 3, 13. favos facere. *ibid.*
Faux, fauce improba 1, 1. 1, 8
Fax ardens 1, 28
Feles 2, 4. felis catuli. *ibid.*
Felicitas ſubmovet querelam 2, *epil.*
Feliciter ſubclamare 5, 1
Feminæ *hircorum* 4, 15
Feneſtra 1, 13
Feriæ aliquæ venient 3, *prol.*
Ferre auxilium 4, 3. malis 4, 18. exitium corde durato. *Epil.* 2. bonum, malum 1, 2. nihil 4, 4. præmium 4, 17. cogi 1, 21
Ferre carnem per flumen 1, 4. prædam. *ibid.*
Ferre fiſcos cum pecunia 2, 7. ſaccos tumentes hordeo. *ibid.* graviter 4, 4. indignè 1, 21. 3, 18. ferri flatibus 4, 16. ad fabellam 5, *prol.* fertur vulgo 3, 4. fertur locutus 1, 27. dixiſſe 1, 10. vulgo 3, 3
Ferrum omne 4, 7. ferro incumbere 3, 10. ferrum condere 5, 2. ferro truſitare 2, 7
Forte 1, 2
Ferus 4, 3. 1, 12. ferus, *pro* cervo 2, 8. *pro* leone 1, 21. 2, 1. fera 3, 2. feræ veloces 5, 10. feras domare cantu 3, *prol.* terrere 1, 11
Feſſus eſt cæde 1, 11
Feſtinans 3, 19
Feſtinas abire domum 3, 19
Fex 3, 1
Fictilis vulgus 4, 14
Fictio veterri 4, 13
Fictum 4, 20. ficti joci 3, *prol.* fictæ fabulæ 1, *prol.* fictis cauſſis opprimere quem 1, 1. fictæ arte fabulæ. *Epil.* 2
Fidelis ſocietas 1, 5
Fides 4, 25. jurisjurandi 3, 10. incorrupta 4, 12. mira 3, 10. pacta 3, 13. rara 3, 9. fidem advocare 4, 4. amittere 1, 10. exhibere vocis 4, 25
Fiduciam arripere 5, 7
Fieri ſolet 3, 9. vidit 5, 5. fit turba 5, 5. fiet longior uſus 4, 25
Filia turpiſſima 3, 8. filias tres 4, 4.
Filius inſigni & pulcra facie 3, 8
Fimus turpis 4, 17
Fingere capillos 2, 2. effigiem 5, 8. partes 4, 14. finxit Æſopus 4, 16
Finitur malum 1, 18
Firmiores catuli 1, 19
Fiſci 2, 7
Flagellum 3, 6
Flagitare debitum 4, 25. præmium 1, 8. validius 1, 19
Flagitia mulieris 3, 10
Flamma Deum 4, 10. flammis circumdare arborem 1, 28
Flatus *tubicinis* 5, 7. flatus ſecundi 4, 16
Flebiles gemitus ciere 1, 18
Flere caſus 2, 7. ſervitutem 1, 2
Fletus graves edere 1, 9
Flexus noti 2, 5

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

orere legibus 1, 2
umen Nilus 1, 25
uvium 1, 20
odere cubile 4, 19. terram 2, 4
ecunda novies 3, *prol.*
œdus icere 1, 31
œtus canis 1, 19. fœtum ponere 2, 4
ons certus veritatis 3, 10
oras prodire 2, 4. protrudi 5, 7. trudi 5, 5. vadere 4, 17
orma *pavonis* 3, 18. favi 3, 13. data 3, 18. humana 4, 24. formam corrumpere 3, 8
ormica 4, 23
ormoſus 3, 8. grex 1, 3. formoſa filia 4, 4. formoſi ſæpe peſſimi 3, 4
ors *prol.* 3
orſan 2, 4
ortaſſe 3, *prol.*
orte 2, 1. 3, 8. 4, 21. 4, 25. 5, 6. 5, 7. occurrere 3, 7. viderat 1, 7
ortis 5, 10. dextra 5, 2. re ſecunda, *ibid.* forti viro inviſæ opes 4, 11. fortes 1, 21. 1, 5
Fortiter tuentes 3, 10. fortius adſuetam vicem præſtare 3, *prol.*
Fortitudo hircorum 4, 15
Fortuna tota 4, 4. aufert ſenſum 1, 7. tribuit honorem 1, 7. filius Plutus 4, 11. vicem gemens 5, 1. fortunam pudet criminis, 2, *epil.* ad fortunam offendere 4, 14. de fortunis queri 4, 16
Fortunæ delictum 3, 11
Fortuitum contubernium 2, 4
Forum 3, 13
Fovea 3, 2. 1, 17. fovea ſeſe liberare 3, 2
Fovere ſinu 4, 18
Fragor 4, 17
Frangere tibiam 5, 7. frangi 4, 14
Frater ſalve 1, 29. fratris artus 4, 6. joci 3, 8
Fraudare natos lacte 3, 15. ſuperos thure 4, 19
Fraudatus 4, 24
Fraudator 1, 16
Fraudis merces 1, 17. fraudem moliens 4, 8. fraude turpi innoteſcere 1, 10. fraudibus impugnari 3, 10
Fraude evertere contubernium 2, 4
Fremit rumor 5, 7
Frenare impetum 4, 24
Frena ſpumantia 3, 6. frenos pati 4, 3. frenum ſolvere 1, 2
Frequentare aras 4, 23
Freta Ægea 4, 6
Frigora 4, 23
Frivola aura 5, 7. inſolentia 3, 6
Frons, frondis parum 2, 8
Frons comoſa 5, 8. prima decipit *prol.* 4. frontis ſeveritas 4, 6. frontem exterere *vel* extundere calcibus 1, 21
Fructus apum 3, 13. *olivæ* 3, 17
Fructum capere 4, 4. fructum capere ex 4, 19. fructu honorem vendere 3, 17
Frugi 4, 4
Frui data 4, 4. gaudio 4, 14. gloria 4, 15. rebus 4, 23. reliquiis 1, 22. diutius 4, 25. fruere, quæ laudas 3, 7
Fruſta 3, 7
Fruſtra 1, 2. 1, 26. 4, 25. gemere 3, *prol.*
Frutice contingere quem 1, 11
Fuci recuſant 3, 13
Fugam explicare per 4, 6
Fugare roſtris 1, 3
Fugatæ fabulæ 5, *prol.*
Fugax 5, 2
Fugere 4, 5. milvium 1, 31. mor-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

mortem cujus 3, 9. necem 2, 8. viribus tantis 5, 2. metu 1, 11. de conſpectu 1, 16. per campum 1, 12. fugit imprudentiam 4, 4. fugientes excipere 1, 11
Fugitare 1, 2
Fulmen quaſſare 4, 17
Fulminei dentes apri 1, 21
Fundare ædes 3, 9
Funditus evellere 2, 2
Funeſtum ſcelus 3, 10
Funeris impenſa 4, 19
Fur 1, 6. 4, 10. nocturnus 1, 23. fures 3, 7
Furens ira 3, 10
Furfures 4, 17
Furor pugnantium 1, 30
Furtim 1, 2
Furti crimen 1, 10
Fuſtes congerere 3, 2. fuſtibus propulſi 4, 17
Fuſa aqua 1, 14
Futilis lingua 5, 2. futiles 4, 17

G.

GAlli Cybebes 3, 20
Gallinacius pullus 3, 12
Garrulus 3, 19. Garrula 3, 16
Gaudens pecore 4, 4. gaudere parce 4, 16. ſe contemptum 2, 7. laudari 1, 13
Gaudens ferus 2, 8
Gaudium donationis 2, 5. heredis avarus 4, 19. pravum 4, 14. & dolor miſcet vitam 4, 16
Gelu rigens 4, 18
Gemere fruſtra 3, *prol.* gemens multum 5, 7. tacite 5, 1
Gemina ſydera 4, 24
Gemitum exprimere 4, 19. gemitus flebiles ciere 1, 18. 4, 22
Gemmea cauda 3, 18
Generoſus impetus 1, 29
Genitor deorum 3, 17. 4, 17
Gens Threiſſa 3, *prol.*
Genus proprium 1, 3. fabularum 3, *prol.* jocorum 4, 6. queſtus 4, 21. mortalium 2, *prol.* ſpectaculi 5, 5. ſpectatorum 5, 7. vitæ 3, *prol.* contemtum 5, 3. diverſum 1, 30. inerme 1, 31. maſculum 4, 14. pavidum 1, 2. vetuſtum 5, *prol.* utrumque 3, 13. generi tribuitur gloria. 2. *epil.*
Gerere multum decoris corpore 1, 13
Gignere 3, 15
Glabri 4, 4
Gladium ſtringere 5, 2. gladio tranſigere pectus 3, 10
Gloria ſolennis 3, *prol.* ſtulta 3, 17. vana 4, 15. gloriæ auctoritas 4, 24. gloriam jactare verbis 1, 11. tribuere virtuti. 2, *epil.*
Gloriari alienis 1, 3. gloriantis joci 3, 8
Glorioſus 4, 23
Graculus 1, 3
Gradus concitus 3, 2. quietus, placidus 2, 7
Græcia litterata 3, *prol.* Græciæ quos opponat, habet Latium 2, *epil.*
Graji 4, 6
Granum congerere 4, 23
Gratia dimiſſa 4, 24. par refertur 3, 2. gratiæ ſubſcribere 3, 10. gratiam rependere *prol.* 2. in gratiam redire ſecum 5, 3
Gratias agere 2, 8. gratia auctoritatis 5, *prol.* conſolandi 3, 18. 4, 16. experiendi 1, 14
Gratis anhelans 2, 5
Gratulari judicio 4, 25. gratulantes dii 4, 11. fautores 5, 7

Gra-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

atus ſtultis 1, 23. gratum eſt 1, 22. gratior propter fructus 3, 17
avati ſarcinis 2, 7
avis caſus 1, 21. alapa 5, 3. contumelia 1, 29. vitiis *pera* 4, 9. res 3, *prol.* grave onus inſuetis 1, 2. pondus 2, 6. graves fletus 1, 9. gravi morbo confectus 1, 14
aviter ferre 4, 4
eſſus delicatus, languidus 5, 1
ex pavonum 1, 3. gregis principatus 1, 30. grex tener 2, 4
uis 1, 8
ulæ credere 1, 8
ubernator 4, 16
uſtare 1, 26
yrus ſimilis 4, 25

H.

HAbendi cura 3, *prol.* habere aliquid operis reſidui 4, 25. arcum tenſum 3, 14. divitias in ſe 4, 21. majus nihil *prol.* 4. oculos centum 2, 8. filiam 3, 8. ſignum 4, 5. multum luctus 1, 12. pecora 3, 3. quo ſe oblectent 3, *prol.* quos opponamus cui. *Epil.* 2 res 4, 4. terminum 5, *prol.* vocem 1, 13. habent inſidias blanditiæ 1, 19. non cerebrum 1, 7. habere documentum 2, 4. nihil 4, 23. habent divitias 5, 4. genus ſpectaculi 5, 5
Habitu ſuo vitam degere 1, 3
Habitu ſimilis alicui 4, 15
Hac re probatur 1, 13
Hærere in portis 4, 5. vado 4, 8. fauce lupi 1, 8
Hariolus 3, 2
Haud 3, 2
Hauſtus 1, 1
Hebrus 3, *prol.*
Heic 2, 8
Hercules 3, 17. 4, 11. ſanctus 5, 4
Hercule 1, 1
Heres proximus 3, 10. heredis gaudium 4, 19. heredem facere 4, 4
Heu 1, 30
Heus 1, 23. 2, 5. 3, 14
Hic eſt Menander 5, 1. hac re 4, 9. hoc quoque 4, 6. hoc, quo 4, 25. argumento 2, 7. hæc inter 2, 8. hoc locuti modo 3, 20
Hic tum 5, 10
Hilare convivium 4, 24
Hilaritate extollere 4, 16
Hinc 1, 2
Hippolytus 3, 10
Hircus 4, 8. 4, 15
Hiſpidus ſus 5, 10
Hiſtoria 4, 5
Hodie 4, 10. 4, 24
Homo 2, 5. 4, 8. bilinguis 2, 4. doctus 4, 21. improbus 1, 31. malus 1, 19. meus 5, 7. perturbatus 4, 24
Homini 2, 1. 2, 2. nihil utilius, quam 4, 12. hominis auxilium 4, 3. curam 3, 3. ſolertia 4, 4
Hominem non viſum 3, 19. quæro. *ibid.* exornavit 4, 21. proſequuntur plauſu 5, 5. hominum ſator 3, 17. tectum 2, 8. vita 3, *prol.* mores. *ibid.* tenuitas 2, 7. contumeliæ 4, 17. notæ 4, 23
Homines cauti 1, 25. inter homines 4, 24
Honor & gloria 1, 7
Honor divinæ domus 5, 7. honoris via patet 2, *epil.* honori tuo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

tuo dedicans hoc 3, *prol.*
Honore fructum vendere 3, 17
Hora dicta 4, 24. horæ momentum 3, *prol.*
Hordeum vile 2, 7. hordei reliquiæ 5, 4
Horrendus impetus 1, 11
Horrida tempeſtas 4, 21
Hortari 1, 18
Hortuli delicati, venuſti 4, 4
Hoſpitium præſtare cui tempore adverſo 2, 8
Hoſtia major 3, 3
Hoſtile corpus 1, 21
Hoſtis 1, 28. callidus 4, 1. illis, qui me læſerant 3, 2. hoſtium clamor 1, 15. ab hoſtibus capti 4, 5
Humanitati ſe accommodare 3, 16
Humanus ſanguis 5, 3
Humanam ſupra formam 4, 24
Humano capite 3, 3
Humana oſſa 1, 27
Humiles nati 1, 27. laborant, ubi potentes diſſident 1, 30. humiles metuere 1, 28
Humus æſtuans 2, 5. humi jacere 1, 18
Hydrus 1, 2

I.

JAcens lupus in fovea 1, 17
Jacentis miſerita eſt 3, 15
Jacere humi 1, 18
Jaces 1, 2. 4, 1. merito 1, 27. ô quanta res 3, 12
Jacens amphora 3, 1. confectus morbo 1, 14. leo ſpiritum extremum trahens 1, 21
Jacuit rupto corpore 1, 24
Jacent regna 4, 6
Jactans baſia 5, 7. fruſta 3, 7. gloriam 1, 11. meritum inane imprudentibus 1, 22. officium 2, 5. quod tegere debe pudor 4, 23. ſe formoſum 3, 8
Jactare tintinnabulum 2, 7
Jactis telis 4, 3
Jam 3, *prol.* 3, 10. 4, 25. nunc 4, 20. 5, 5. jam curabo ſentiat 5, 2. pridem 5, *prol.*
Janua 3, 10. ad januam 4, 24
Ibi dum 1, 12. ſtans 3, 3
Icere fœdus 1, 31. Ictus 1, 21
Id demum homini turpe eſt, quod meruit pati 3, 11
Idem ille 4, 24
Ideo 4, 23. nec ideo 2, 8
Igitur 1, 25. 1, 2. 2, 7
Ignavis jocus eſſe 1, 21
Ignavus ſanguis 1, 29
Ignis noſter 4, 10. ignem quærere 3, 19
Ignorans ipſum 5, 1. ignorantes fallere 5, 2
Ignotus locus 1, 14. ignotos fallere 1, 11. ignotum onus 3, 15
Ilium 3, 10
Ille moleſtus 3, 19. Cynœdus ille 5, 1. illa contra 4, 7. nec illam nec hanc 1, 2. ille inſolens 1, 11
Illic 4, 6
Ima quercus 2, 4
Imbres pati 3, 7
Imitari dum non poſſit, obtrectet 5, *prol.* potentem 1, 24. vocem 5, 5. ſimilius. *ibid.*
Immanes gemitus 4, 22
Immiſcere ſe gregi 1, 3
Immittere panem Vid. mittere. ſe in puteum 4, 8
Immodica offendunt 5, 5
Immolare verrem 5, 4
Immolari 4, 23. dentibus 4, 5
Impar duabus 2, 6. virtute 4, 15
Impedire 5, 8. cornibus impeditus 1, 12

Im-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Impendere curam rei domeſticæ 3, *prol.* impenſa funeris 4, 19
Imperium improbum 5, 1. exercere 1, 31
Impetrare aditum 4, 17. barbam 4, 15. veniam 4, 25. facile 1, 19
Impetus iræ 3, 10. horrendus leonis 1, 11. generoſus 1, 29. iratus 3, 2. impetum frenare 4, 24. impetu fugere 1, 16. impetus tenere *fluminis* 3, *prol.*
Impetum cujus vindicare 4, 6
Impingere lapidem cui 3, 5
Implere amicis *domum* 3, 9. implet rumor Athenas 4, 4. impletur venter 3, 7
Implicat error 3. 10
Imponere clitellas 1, 15. peras 4, 9. pœnas 4, 17. impoſuit canticum cui 5, 7
Importare luctum cui 1, 28.
Improbitas aufert prædam 1, 5.
Improbus 1, 8. 3, 11. 2, 1. dens 4, 7. homo 1, 31. ſponſus 1, 16. improba *muſtela* 1, 22. improbum animal, *muſca* 5, 3. improba fauce 1, 1. improborum ſucceſſus plures allicit 2, 3. improbum imperium 5, 1. improbis prodeſſe 4, 19
Imprudens decidit 3, 2. imprudentes 1, 22
Imprudentia multorum 4, 4
Imprudentiæ veniam dare 4, 19
Imprudens audacia 3, 5. imprudens peccat 3, 13
Impudens avis 1, 3
Impudentiæ quæſtus 1, 14
Impugnari fraudibus 3, 10
Impune abire 1, 8. lædi 1, 21. 4, 3
Imputare beneficium cui 1, 22
Ima quercus 2, 4
In conſpectum prodire 5, 1. fabellas transferre 3, *prol.* hyemem 4, 23. hoc 4, *prol.* horas ſingulas 3, 15. plauſus conſurrectum 5, 7. ſe dictum 1, 22. ſublime tollere 2, 6. conſpectum venire 5, 1. numero eſſe 4, 24. periculo eſſe 2, 4. ſylvis vita aſpera 3, 7. in vitam incumbere 3, *prol.* in cœtum recipi 3, *prol.* in foveam decidere 3, 2. in chartas trausferre 5, *prol.*
Inanis ſuperbia 1, 3. inane meritum 1, 22
Incenſus crimine 3, 10
Incipit ingredier 5, 7. narrare 1, 6. orare 1, 28
Incitatus 1, 1
Incola ſtagni 1, 6
Incolumis 4, 23. Roma 5, 7. incolume caput 1, 8. incolumes nati 1, 28
Incommodum 5, 3
Inconveniens corpus 3, 13
Incorrupta fides 4, 12
Increpans mulam 3, 6
Incumbere ferro 3, 10. in vitam 3, *prol.*
Inde 2, 5
Indicare 1, 15. indicat agere 4, 23
Indignari 1, 24. 1, 29. 4, 15
Indigne ferre 1, 21, 3, 18
Indignus locus 3, 12. indignos adjuvare 1, 8
Inducere ad legendum 3, *prol.* verbis 2, 6
Induſtria diligens. *prol.* 2
Inedia conſumpti 2, 4
Ineptum opus 4, 20
Iners ſomnus 3, *prol.* inertes fuci 1, 13. 1, 2
Infelix 1, 12. 2, 8. 3, 20

Infe-

Inferior 1, 1
Inferre cauſam jurgii 1, 1
Infeſta cornua 1, 21
Inficere manus 4, 6
Inflare pellem 1,24. ſeſe validius. *ibid.*
Infundere opus ceris 3, 13
Ingemiſcere 1, 13
Ingenium 3, *prol.* 5, 5. viri 5, 1. quantum valet 1, 13. ſævum 4, 6. ingenio condere famam 3, *prol.*
Ingens ſtatua 2, *Epil.*
Ingrata 1, 8
Ingravantes anni 5, 10
Ingredier 5, 7
Inhoſpitalis Pontus 4, 6
Injecta illi cupiditas 1, 27
Initio 1, 18
Injuria vetus 1, 21. vindicanda 4, 17. injuriæ addere contumeliam 5, 3. patiens 1, 5. injuria dolens 4, 24. ab injuria tutæ 1, 31
Injuſta nex 1, 1.
Inlicere pretio quem 1, 8
Inlidere corticem ſuper ſcopulum 2, 6
Inludens eques 5, 7
Innocens 4, 25. 1, 1. femina 3, 10
Innoteſcere fraude 1, 10
Innoxius viator 2, 1
Inopia deperditus 1, 14
Inops potentem dum vult imitari perit 1, 24
Inquinare lignum contumelia 1, 2. inquinari ſanguine 1, 29.
Inquit 1, 1
Inridens 5, 3. mala 1, 9
Inrigatus nectare venas 4, 14
Inriti doli 1, 23
Inſcia 4, 8
Inſectari 3, 11
Inſecuta nox 3, 2
Inſerere roſtrum lagonæ 1, 26
Inſidiæ hoſtis 4, 1 inſidias habent blanditiæ 1, 19. ex inſidiis advolare 2, 7
Inſidioſus aper 2, 4
Inſignis facies 3, 8. opera 1, 11 inſilire 1, 2
Inſitivi liberi 3, 3
Inſolens 1, 11. fiducia 5, 7
Inſolentia frivola 3, 6. inſolentia noxiorum 4, 25
Inſons 3, 10
Inſpicere ſpeculum 3, 8
Inſtans nex 1, 22. 2, 8. partu 1, 18. pernicies 1, 30
Inſtrumentum ruſticum 4, 4
Inſuetis onus 1, 2. inſueta vox 1, 11
Inſula 4, 21
Inſulſum 4, 6
Inſultare cui 1, 21
Integritas ſincera 4, 25. integritatis teſtes 3, 11
Intelligere 1, 12. cauſam 3, 14. errorem 5, 7. me 3, 12. quod 4, 1. rem 2, 5. pulchre 4, 20
Intempeſtive 3, 19
Intendere curem 1, 24
Inter capellas 3, 15. feras 4, 12. aras morari 4, 23. cædem 2, 7. homines 4, 24. lachrymas 4, 16. manus ſublatus 5, 7. quos inter 5, 5.
Inter reliquas merces pendere 3, 4. hæc inter 2, 8.
Intercipere laudem 4, 11
Interdicere, ne 4, 10
Interdiu 3, 7. 3, 16
Intereſſe illius, ne 4, 24
Interficere 1, 9
Interior angulus 4, 3. *prol.* 4
Interponere quid. *prol.* 2. nomen 5, *prol.* ſidera 4, 24. interpoſitis diebus 3, 2

Inſi- Inter-

Interpretari 4, 4
Interrogare 1, 24. 1, 30. 3, 17
Intervenire 2, 1
Intrare ad præſepia 5, 9. januam 3, 10. limen muſarum 3, *prol.*
Intritus cibus 1, 26
Intueri nænias. *prol.* 4
Intueri pugnam taurorum 1, 30
Invenire 3, 12. 4, 17. carbonem 5, 6. theſaurum 1, 27. pectinem 5, 6. exitium 1, 31. pretium 5, *prol.* ubi accenderet. 3, 19. *opp.* perficere 4, 20 inveniri 1, 12. inveniuntur contrarii 4, 10. formoſi 3, 4. inventuri mortuam 3, 2
Invicem 2, 2. 3, 8
Invidia. 2, *Epil.* magna 3, 8. mordax 5, *prol.* invidia tangi 1, 24. invidiæ cedere 3, 9
Invidum fatum 5, 6
Inviſus 4, 23. inviſæ opes 4, 11. inviſa munera 4, 10
Invitare cognatos 4, 24. ad cœnam 1, 26. 4, 14. præmio 5, 5
Invitum coëgit pati 4, 3. invita laude 3, *prol.*
Involvere ingenium 4, 6. ſe farina 4, 1
Inutilis 1, 2
Jocari 2, 5. 3, 4. fabulis 1, *prol.*
Joculare *prol.* 4
Jocunditas tibiarum 4, 19
Jocundus odor 3, 1
Jocus eſſe alicui 1, 21. jocus narrantis *prol.* 2. joci ficti 3, *prol.* gloriantis fratris 3, 8. jocorum genus 4, 6
Ipſe dominus 2, 8. dies 5, 7. Jupiter 4, 10. 5, 8. ipſo ab ſermone 4, 21. ipſa expectatio 5, 5. ſchola 3, *prol.* vita. *ibid.* illum ipſum 5, *prol.* ipſi principes 5, 1. ipſum ignorans 5, 1
Ira Deum 4, 10. furens 3, 10. iram reprimere 1, 29
Iracundi 4, 3
Iraſcaris nolo 4, 19. iraſcitur 3, 8
Irate dimiſſus 4, 24
Iratus impetus 3, 2. ſonipes feró 4, 3. iratis diis natus 4, 19
Ire, redire 2, 8
Ire in plauſum litterarum 5, *prol.*
Ire gravatum ſarcinis 2, 7
Iſta ſic *prol.* 2.
Ita eſt 3, 15. ita nunc 4, 14. 4, 17
Itaque 1, 27
Iter brevius, longius 3, 19. ſimulare ad villam 3, 10
Iteratur canticum 5, 7
Itidem 3, 8
Jubet me benignitas vigilare 1, 23. vocem premere 1, 11. excudi 5, 5. repeti 5, 7. occidi 2, 8. juſſit bibere 1, 14. poni 5, 4. dormire 3, 10. adſcribi 4, 17
Judex 3, *prol.* ſedit 1, 10. judices petunt adjuvari ab Aug. 3, 10 judice veſpâ 3, 13. quales judices 5, 5
Judicare dignum memoria 5, *prol.*
Judicat ſententia 3, 10. livor 4, 20. judico dignum pœna 5, 3
Judicium 4, 17. erroris 5, 5. ſincerum 3, *prol.* judicio gratulari 4, 25
Jugulare 5, 4
Jugum temperare flagello 3, 6
Jugum nemoris 4, 6. Pierium 3, *prol.*
Jumenta 4, 4
Juno 3, 18
Jupiter 1, 6. 3, 17. 4, 9. 4, 10. 5, 8. magnus 4, 17. pater deorum 1, 2. ſummus 4, 19. tonans 3, *prol.*
Jurgium petulans 3, 11. jurgii

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

causam inferre alicui 1, 1
Juris periti 4, 4
Jus neglectum 4, 4. ſimile 1, 26. jura ſancta 4, 12
Jurisjurandi fides 1, 8. 3, 10
Juſſus parare 3, 19.
Juſtum exemplum 4, 6. tanto juſtius 5, 5. 4, 25
Juvant te fabellæ 4, 6
Juvencus 2, 1
Juvenis pulchra 2, 2. juvenes duo 4, 25

L.

Labi favore pravo 5, 5
Labor 2, *Epil.* doctus 3, *prol.* deeſt fabro 4, 25. labore mortuus 3, 20
Labori alicujus favere. *Epil.* 2. ex labore fructum capere 4, 19
Laborare nihil 4, 23. validius 3, 11. laborant humiles 1, 30
Laborare ut 1, 22
Lacerari 1, 1. morſibus 1, 12. 2, 3
Laceſſere quem 4, 23
Lacrymæ vectorum 4, 16
Lacus 1, 6
Lædendi mens 5, 3. lædere 1, 26. 3, 2. dente 4, 7. læſit locus 1, 18. læſura invicem 3, 8. læſus vulnere 2, 7
Lædi 2, 6. impune 1, 21. 4, 3
Lætari 3, *prol.* tuliſſe auxilium 4, 3. lætare Rom. 5, 7
Læta domus 4, 24. viridaria 2, 5
Læva omina 3, 18
Lagona plena cibo 1, 26
Lagonæ collum 1, 26
Lambere collum 1, 26. otio 1, 25
Lanæ dedita 4, 4
Languens ævum 4, 25. languere 5, 10
Languidus greſſus 5, 1. languidæ vires 3, 2
Lanifica 4, 4
Laniger 1, 1
Lanius 3, 4. 3, 15
Lapidem impingere cui 3, 5
Laqueos effugere 4, 1
Large dividere 2, 6
Largus cibus 3, 7. larga dapes 2,
Laſſare ſe pondere 2, 6
Late ſpargere 3, 1
Latens 2, 8. 5, 5. latet plebs 4,
Latibula nemoroſa 2, 8. ſecret 1, 30
Latior bove 1, 24
Latinæ litteræ 5, 5
Latium *Epil.* 2
Latrans ſenex 5, 10
Latrare pro re domini 1, 23
Latro 1, 1. occiſus 5, 2. latrone advolant 2, 7
Lavare 4, 13
Lavatio argentea 4, 4
Laudabile exemplum 2, 1
Laudare opus 4, 20. quod fui mus 5, 10. quæ laudas, fruer 3, 7. laudari verbis ſubdoli 1, 13. vocem cognovit 3, 16 cornua 1, 12. quæ laudamu ſæpe multum luctus haben 1, 12. laudatis utiliora *ibid.*
Laurea placet Phæbo 3, 17
Laus invita 3, *prol.* victorum 4 21. 4, 24. parta 5, *prol.* ver 4, 11. laudes duæ 4, 24. falſa 4, 23. laudis conſcientia. *Epil* 2. laudis certamina 5, 5
Laudibus onerare 5, 5
Laxare arcum 3, 14
Lector 2, *prol.* Cato 4, 6
Lecto recipere corpus 1, 18
Leda 4, 24
Legati canum 4, 17. legatos di mittere. *ibid.*
Legere comœdias 5, 1. genus jo corum 4, 6. libellos 3, *prol* ſen

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

ſententiam 4, 25. verſus 4, 21. arbores 3, 17. capillos 2, 2. viles nænias 3, *prol.*
Leniter potare 1, 25
Lentus 1, 15. lentum flagellum 3, 6
Leo 1, 5. 1, 11. 1, 21. 2, 1. 4, 12
Lepidum genus 5, 7
Lepus 1, 9
Leto dare 1, 22. 3, 16
Levare dorſo quem 4, 3
Levis curſus 1, 12. riſus 1, 29. leve ludere. *prol.* 4
Levitas 5, *prol.* ſtulta 5, 7
Lex. Legem proponere 3, 13. legibus obſiſtere 3, 15. leges æquæ 1, 2
Libellus 5, *prol.* libellum ſuſtinere 4, 6
Libelli Phædri. *prol.* 3
Libeat 1, 3. quum libitum eſt concipere 3, 15. ſi libuerit 2, *prol.*
Libenter 5, 4
Liber. Librum exarare 3, *prol.*
Liber 4, 14. mihi ſum 3, 7. animus 3, *prol.* liberæ paludes 1, 2
Liberalis repente ſtultis gratus eſt &c. 1, 23
Liberi inſitivi 3, 3. liberos creare 1, 6
Liberare ſeſe fovea ſaltu 3, 2
Libere dicere 4, 10
Libertas dulcis 3, 7. procax 1, 2
Libertus 3, 10
Libido 4, 14
Libitina 4, 19
Licet obtrectet, dum 5, *prol.* diſſimulet, tamen 4, 20
Licentia poëtæ 4, 24 ſolvit frenum 1, 2
Licentia eſt 3, 7
Ligare cornua capitibus 4, 5. crus faſciâ 5, 7
Ligneus alveolus 2, 5
Lima 4, 7
Limare mendacium 3, 10
Limen Muſarum 3, *prol.* liminis cuſtos cauis 3, 7
Limus 1, 2
Lingua 4, 13. futilis 5, 2. linguam præeludere 1, 23
Linquere hærentem vado, 4, 8
Linteum Peluſium 2, 5
Linus 3, *prol.*
Liquida ſorbitio 1, 26
Liquor 1, 1. dulcis 4, 8
Lis deducta in forum 3, 13. orta 4, 3
Litigare cum aliquo 3, 11
Litteræ 4, 6. latinæ 5, 5. valent 4, 24. litterarum ſtudium 4, 21. plauſus 5, *prol.*
Litterata Græcia 3, *prol.*
Livor 2, *Epil.* 4, 19. abeſto hinc 3, *prol.*
Locare nomen 1, 16
Locuples 1, 27. 4, 21
Locus 2, 1. 4, 8. ignotus 1, 14. indignus 3, 12. obſcurus 4, 1. eſt auxilio 4, 25. locum recolere 1, 18. loco mercedis 4, 24. tuta 1, 28. cedere 1, 19. concipere malum, finire 1, 18. loca deficiunt 5, 5
Locum complere timore 2, 4. repoſcere 1, 19
Locutus 1, 27. 5, 7. 5, 4. exiſtimor. *prol.* 4. hoc modo 3, 20. ſic 1, 5. 1, 26
Longe vetuſtior 4, 6. ab illis 1, 30. longe inferior 1, 1. fortior 3, 7
Longitudo colli 1, 8
Longus. Longa memoria 5, *prol.* longum tempus 4, 4. longior uſus 4, 25. longius iter 3, 19

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Loqui 5, 5. recte 4, 12. hoc modo 3, 20
Loquuntur arbores. *prol.* 1
Lora continere 3, 6
Lubitum eſt 3, 15
Lucerna adlata 3, 10. lucernam accendere 3, 19. de flamma deum, nefas 4, 10
Lucrum 5, 6. dulce 3, *prol.* periculoſum 5, 4. facere 1, 23. lucro corrumpit cuncta Plutus 4, 11
Luctans cornibus 5, 9
Luctus quantum 1, 12. luctum importare cui 1, 28
Lucullus 2, 5
Ludere calamo. *prol.* 4. nucibus 3, 14. pueriliter 3, 8. ludorum dies 5, 7. ludos facturus 5, 5. nobiles. *ibid.*
Ludus animo debet aliquando dari 3, 14
Luere culpam ſpiritu 4, 10. pœnas 1, 17. 3, 10
Luget domus 4, 6
Lumen 3, 10. luminis commercium 4, 10. ad lumen compilare. *ibid.* cum lumine quid tu 3, 19
Lupus 1, 1. 1, 8. 1, 10. 1, 16. 1, 17. 3, 7
Luſcinius 3, 18
Luſtrare domos 3, 19
Luſus datur animo 3, 14
Lux. in lucem efferre 2, *epil.* luce 3, 7
Luxuriæ domus 4, 4
Luxus 4, 4
Lympharum ſpeculum 1, 4

M.

MAcerare quem 4, 19
Macie confectus 3, 7
Mage 5, 3. magis accenſa 3, 16. ridicule, quam vere 3, 4
Magiſtra 2, 6
Magnitudo 3, 18. principum 4, 5. magnitudinis invidia 1, 2.
Magnus apparatus 4, 24. Jupite 4, 17. riſus 5, 7. magnæ ope 2, 7. 3, *prol.* magnum beneficium 3, 15. periculum 2, 4 2, 8. 4, 8. magna mirari 4, 2
Magna invidia 3, 8. magno dolore 1, 8. major hoſtia 3, 3 moleſtia 4, 6. niſus 1, 24 turba 5, 4. 5, 5. cura 3, 3 majus incommodum 5, 3. nihil 4, 1. majoris venire 2, 5 quis major 1, 24
Majeſtas ducis 2, 5
Male dimiſſa gratia 4, 24. mulcatus 1, 3
Maledicere cui 1, 1
Maleficii pœna 1, 17
Maleficus canis 2, 3. conſiliato 2, 6
Maligna ſuſpicio 3, 10
Malignitas 5, *prol.*
Malitia ſceleſta 2, 4.
Maluiſſet perdere 5, 7
Malus homo 1, 19. ſutor 1, 14. malum extrahere 1, 8. alterius 4, 8. concinnare 2, 4. concipitur 1, 18. ferat 1, 2. finiri 1, 18. malo adficietur 1, 5. eſſe 5, 4. malorum munera 4, 10. malis amicus 4, 11. mala nequitiæ 3, 8. videre 1, 16.
Malis auxilium ferre 4, 18
Malis ſe dignum fateri 3, *prol.* mali cauſa 3, 10
Mandare ſervulo 4, 24
Mandata dare 1, 2. 4, 17
Manes dii 1, 27
Manet ſenſus patri 4, 4. pretium literis 5, 5
Manifeſta res 5, 5

Manus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Manus noſtra 4, 20. manum oſculari 5, 1. manu Luculli 2, 5. manus inficere 4, 6. inter manus 5, 7. manibus tangi 3, *pr.*
Mare medium 4, 21. Siculum, Tuſcum 2, 5
Margarita 3, 11
Margo altior 4, 8
Maritus 3, 10
Marmor novum 5, *prol.*
Mas, mares molles 4, 14
Maſculina membra 4, 14
Maſculus 3, 15. maſculum genus 4, 14
Mater 1, 28. 3, 10. enixa 3, *prol.* tua 3, 15. ſedula 4, 4. ſervans ætatem nati 3, 10. matris cathedra 3, 8
Materia, quam Æſopus reperit 1, *prol.* exigua 4, 24. materiæ copia 4, 25. ſatis 5, *prol.*
Matronarum oſcula 4, 23
Matura 4, 2. maturus 3, 19
Maxime contrarii 4, 10. maximus genitor 4, 17. plauſus 5, 5. ſplendor 3, 12. admirator 4, 21. maxima exſpectatio 4, 22
Maxima fames 4, 17
Maxime dolere 3, 10
Mecum 2, 5. 5, 3. ſunt mea 4, 21
Medea 4, 6
Medicinam facere 1, 8. 1, 14
Medicus nobilis 1, 14
Medica ars 1, 14
Medio ſole 3, 19. media ætas 2, 2. quercus 2, 4. turba 4, 4. via 3, 14. medium mare 4, 21
Mehercule 1, 25. 3, 5. 3, 17. 5, 5
Melior vita 4, 17. ad cogitandum redit 3, 14. meliores carpere 2, *epil.* melius facturum 5, 5. deponere 1, 18
Mellis ſopor 3, 13
Melos egregium 4, 21. luſcinii 3, 18
Memini 3, 2. quibus 5, 7. pulchre 4, 25
Meminerit *prol.* 1
Memoria longa 5, *prol.* memoriæ tradere 4, 24. memoriæ dignum 4, 20. meâ factum 3, 10
Menander ſcriptor 5, 1
Mendaces 1, 17
Mendacium limare 3, 10
Mens lædendi 5, 3. cœca 4, 19. rara *prol.* 4. mihi eſt 3, *prol.* mentes tenet favor 5, 5
Menſa 3, 7
Menſes 3, 15. acti 1, 18. tranſeunt 5, 7
Mentiri 1, 29. multa 3, 10
Merces 3, 4. *prol.* 4. fraudis 1, 17. accepta 4, 21. mercedis loco 4, 24. pars, *ibid.* mercedem poſtulare 1, 8. ſine mercede 4, *prol.*
Mercurius 1, 2. 4, 17
Merdæ 4, 17
Merere pati 3, 11
Mergere ſpecu quos 4, 5. merſum 1, 2
Meritum inane 1, 22. meriti pretium 1, 8. merito diceris 3, 17. jaces 1, 27. plectimur 1, 31. meritis tuis dedicant 3, *prol.* capi 3, 15. merito dederi 3, 6. venire in dubium 3, 13. inviſus 4, 11
Metuere humiles 1, 28. ruinam 2, 4
Metus mortis 4, 16. præcludit vocem 1, 2. metu fugere 1, 11
Meus homo 5, 7. mea cauſa facerem 1, 22. culpa 1, 23. cuncta mecum ſunt 4, 21

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Mihi prodeſſe 3, 12. mihi donavit 3, 16. viſum eſt 4, 23. promitte 4, 24. ſuperſunt 4, 25
Milites, *mures* 4, 5
Milvius *vel* Miluus 1, 31
Minas exercere 3, 6
Minari magna 4, 22
Minerva admirans 3, 17
Minime confido 1, 18. puto 3, 10
Minos 4, 6
Minus muneris 4, 25. adridet 4, 19
Minuta plebs 4, 5
Miraculum novum 1, 11
Mirans 1, 12. mirati non revertier 4, 17
Miſcere dolorem 1, 28. civitatem 1, 2. toxicum antidoto 1, 14. miſcet vitam dolor & gaudium 4, 16
Miſenenſis villa 2, 5
Miſer ſpiritus 4, 19. miſera 1, 28. miſeræ 1, 6. mihi 2, 4
Miſeranda 3, 10
Miſeria fati 3, 20
Miſericordia proclivis 4, 25
Miſericors contra ſe 4, 18
Miſerita jacentis 3, 15. miſeriti perituræ 3, 2
Miſſum aulæum 5, 7. mittere hydrum 1, 2. legatos 4, 17. panem 2, 3. 3, 2. cani 1, 23. vocem 3, 18. 4, 10
Mixtus odor cum merdis 4, 17
Mnemoſyne 3, *prol.*
Modeſtiæ debetur pars 2, 1
Modeſtis offerre, quod 2, 1
Modius tritici 1, 16
Modo 1, 9. 5, 2. 4, 20. vos parcite 2, 8
Modus nullus 1, 26. ſimilis 1, 24. talis 4, 4
Mœcha 4, 4
Mœrens 1, 3. 3, 3. 4, 15
Mœſtus 4, 3
Moleſtiam exhibere 4, 6
Moleſtus ille 3, 19. litteris 4, 6. videtur 4, 25. moleſta ſibi natio 2, 5. moleſti mures 1, 22. Poëtæ 5, 5
Moliens fraudem 4, 8
Molles mares 4, 14
Momentum horæ 3, *prol.*
Monere vitam conſilio 1, *prol.* præcepto 3, 8. monent verſus 1, 19. monet argumentum 4, 15
Monitus 3, 8. monitis parere 2, 6
Mons ſummus 2, 5. parturit 4, 22
Monſtrare 3, 5. quid ſit 2, 6. quo pacto 5, 9
Monſtro exterritus 3, 3
Mora dulcis 3, *prol.* temporis 4, 4. impedit effectus 5, 8. moram facere 4, 24. ſine mora 5, 7
Morari inter aras 4, 23
Morbo gravi confectus 1, 14
Mordax invidia 5, *prol.* mordacior 4, 7
Mordere caput 5, 3. limam 4, 7
Mori cogere 4, 23. mori bis 1, 21. moriens 1, 12
Mors Socratis 3, 9. profeſſa 4, 6. vicina 4, 25. mortis metus 4, 16. periculum 1, 28. ſolatium 1, 9. timor 1, 14. morti propior 4, 25. morte ulciſci 5, 3
Morſus canis 2, 3. ſævus 1, 12
Mortales 1, 20. ſolent labi favore pravo 5, 5. mortalium ambitio 3, 10. error *prol.* 2
Mortuus labore, plagis 3, 20. mortuo congeruntur plagæ, *ibid.* mortua tribuit quod viva negarat 3, 16
Mortuum quem invenire 3, 2
Mos ſpectatorum 5, 7. vulgi 5, 1. tranſlatitius 5, 7. ut moris 4, 24. mo-

mores diſſolutos compeſcere 1, 2. hominum 3, *prol.* moribus ſuis alienum 4, 4. vincere faciem 3, 8. ſervare 2, *prol.*
Motu ſonoque 1, 2
Movere plauſus 5, 5. riſum *prol.* 1. ſaxa cantu 3, *prol.* moveri verbis 3, 6
Mox 1, 21. 3, 20. 4, 14
Mula 3, 6
Muliebris mundus 4, 4
Mulier 3, 10. caſta, *ibid.* parturiens 1, 18. non rudis 2, 2. mulierum curâ fingi, *ibid.* mulierem poſtulant 3, 10. mulieris lingua 4, 13
Multare (*lege* mulcare) aliquem ſimili jure 1, 26. mulcatus male 1, 3
Multus 3, 5. ſudor 4, 24. multum nectar 4, 14. exploranda 3, 10. falli 1, 23. gemens 5, 7. multo hordeo 2, 7. majoris 2, 5. ſimilius 5, 5. validius 3, 16. multi, pauci 5, 4. multi, rarus 4, 1. multi, unus 4, 4. multæ laudes 5, 5. res 4, 25. multa agendo nihil agens 2, 5. mentitus 3, 10. ſuperſunt 5, 5
Muli duo 2, 7
Mundus muliebris 4, 4
Munus 4, 15. naturæ 2, 6. munera malorum 4, 10. minus muneris 4, 25
Munitus ſatis 2, 6
Murus, circa murum 4, 23
Mus 4, 22. mures moleſti 1, 22. veloces 4, 1. victi 4, 5
Muſa 3, *prol.* muſarum limen, *ibid.*
Muſca 3, 6. 4, 23. 5, 3
Muſcipulum effugere 4, 1
Muſicus ſonus 4, 19
Muſtela 1, 22. 4, 1. 4, 5
Mutant pauperes nil 1, 15. mutare propoſitum, & vitæ genus 3, *prol.* mutari ad faciem ſerenam 4, 16. mutatus ſtatim 5, 1
Mutire palam 4, 25
Mutus, muta ſpecies 3, 18
Myron 5, *prol.*
Myrtus Veneri placet 3, 17

N.

NÆniæ *prol.* 4. viles 3, *prol.* Namque 1, 23. 3, 5. 3, 6. 3, 10. 3, 19. 4, 6. 4, 18
Nanciſci cavernam 2, 4
Naris emunctæ ſenex 3, 3. naribus ſcrutari 4, 17. trahere odorem 3, 1
Narrantis jocus *prol.* 2. narrare 3, 10. fabulam 1, 6. hoc illis 3, 12. narrabit quiſque quod voluerit 3, 17. narrata res 4, 24
Narratio adſignatur cui 5, 2. exſerit 1, 12
Narratione quid poſteris tradere 4, 4
Naſci 1, 1. nigrum, album 3, 15. natalis dies 3, 15
Naſute 4, 6
Natans 1, 4
Natio ardelionum 2, 5
Natura 5, 5. ſiniſtra 2, *epil.* dat 1, 3. non dat verba cui 3, 3. naturæ dedecus 1, 21. munus 2, 6. onus 1, 18. partes 4, 14
Natus 3, 10. 4, 21. infelix eſt 3, 20. diis iratis 4, 19. humilis natus 1, 27. ante, quam tu natus es 5, 9. vir natus 3, 8. nati 1, 24. 2, 4. 3, 15. incolumes 1, 28. nata Jovis, Minerva 3, 17. natus in ipſa pene ſchola 3, *prol.*
Naufragi 4, 21
Nautæ 4, 16

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Navis vexata tempeſtatibus 4, 16. navem aſcendere 4, 21
Nauſeant ſtulti 4, 6
Ne 2, 3. non 4, 17. ne poſſent capi 1, 15
Neapolis 2, 5
Nec tibi, nec mihi 3, 12. opinans 5, 7. opinus 1, 9. ulli 4, 24. nec tibi, nec ulli 4, 19. unquam 4, 6. nec ideo 2, 8. nec ille quicquam 2, 8
Nec aliud quicquam quæritur quam *prol.* 2
Nec quicquam poſſunt niſi, *Epil.* 2
Necare animal 5, 3. paſtores 3, 2. necuit hominem 4, 18
Neceſſitas non facit parentes 3, 15
Nectar 3, 16. multum 4, 14
Negare 1, 15. 1, 24. 1, 29. quod 3, 16. pulcre 1, 10. cupidis debes 2, 1. ſe eſſe culpæ proximum 1, 10
Neglectum jus 4, 4
Negligenter 4, 1
Negligere hordeum 2, 7
Negotia 3, *prol.*
Nemo 1, 14. 2, 8. 4, 4. munitus contra 2, 6. libenter recolit qui læſit locum 1, 18
Nempe 4, 23. diſcimus 2, 2
Nemus Peleum 4, 6. nemoricultrix 2, 4. regnum 1, 30. nemoroſa latibula 2, 8
Neque enim 3, *prol.*
Nequicquam 2, 5. 2, 6
Nequitia 2, 6. nequitiæ mala 3, 8
Neſcio quis 3, 9. quid boni 2, 5. neſcit 2, *prol.*
Nex venatorum 2, 8. inſtans 1, 22. triſtis 2, 6. neci occumbere 4, 1. necem evadere 4, 5. ad necem currere 2, 9. nece injuſta 1, 1. necem fugitare 1, 2. vitare 1, 31.
Nidus aquilæ 2, 4. nido ponere 1, 28. nidum facere 2, 4
Niger an albus 3, 15. nigri capilli 2, 2
Nihil repertum 5, 5. nihil eſt 3, 7. agere 2, 5. quod non poſſit 3, 17. habere 4, 23. laborare 4, 23. reſpiciens 3, 10. ſpernat auris, *ibid.* nihilominus 3, *prol.*
Nilus flumen 1, 25
Nimia brevitas 3, 10. hilaritas 4, 16. tenuitas 1, 12
Niſi 5, 4. eſt utile 3, 17. monſtraro 2, 6. noſſem 1, 11. ſcirem 1, 25. ſoleres 2, 1
Niſus major 1, 24
Nitere 3, 7
Nititur adjuvare bonitas 4, 25. nixa celſis cornibus 4, 8
Nitor pennarum 1, 13. ſmaragdi 3, 8
Nivea faſcia 5, 7. tunica, *ibid.* nivei calcei, *ibid.*
Nives 3, 7
Nobilis 5, 7. comœdus 5, 1. nobiles ludi 5, 5. medicus factus 1, 14. teſta 3, 1. urbs 4, 21
Nocet defuiſſe 5, 1. nocendum nulli 1, 26
Nocens conſilio 5, 3
Nocivum periculum 1, 29
Noctu 2, 4. 3, 7
Noctua 3, 16
Nocturnus fur 1, 23
Nolo 4, 2. iraſcaris 4, 19. inquinari 1, 29. regnare 3, 7. noli adfectare 3, 18. eſſe moleſtus 4, 6. facere hoc 2, 3. imputare 1, 22. vereri dolos 1, 25. noluiſtis bonum 1, 2
Nomen amici 3, 9. domini 1, 15. falſum 1, 14. victurum 5, 5. locare 1, 16
Nomine alicujus commendari *prol.* 2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Nomino Æſopias 5, *prol.*
Nominor 1, 5
Non eſt 3, 7. 3, 15. dubitatis credere 1, 14. multum egiſti 2, 5. ſatis memini 5, 7. vis progredi citius 3, 6. modo, verum 1, 17. 3, 20. illam, verum illam 3, 15. eſt, quod timeas 2, 1
Non tantum *prol.* 1
Non modo, ſed 1, 20
Non eram natus 1, 1
Nondum 4, 2
Noſſe genus 3, 13. animum alic. 1, 11. novi hoc ante, quam tu natus es 5, 9. noverat 4, 4
Noſtra progenies 2, 4. manus 4, 19. laus 4, 23. noſtra mala non videmus 4, 9. noſtro ſeculo 5, *prol.*
Notam triſtem ſuſtinere 1, 3. notæ hominum 4, 23
Notare ſingulos 3, *prol.*
Noteſcere 3, 3. notuit res 5, 7
Notus candor 3, *prol.* exitus 1, 11. flexus 2, 5. ſcurra 5, 5. ille erit quem per te cognoveris 3, 10. nota pernicitas 1, 9. notum canticum 5, 7. notis eſſe deriſui 1, 11. notior paulo 5, 7
Novacula 5, 8
Noverca 3, 10
Novies fœcunda 3, *prol.*
Noviſſime 1, 24. 3, 14. & 15. 4, 10
Novitas artis 5, 5
Novus *canis* 4, 17. novum marmor 5, *prol.* miraculum 1, 11. novi cothurni 4, 6. nova res 5, *prol.*
Nox venit 3, 7. inſecuta eſt 3, 2. noctis vices 2, 8
Noxiorum inſolentiæ 4, 25
Nudare caput 5, 3. conſcientiam 3, *prol.*
Nudum corpus 5, 8. nudos relinquere 4, 21
Nulli nocendum &c. 1, 26. nullo modo 1, 26. nulla 4, 4. priorales 1, 13. nullum 4, 19. auxilium mihi eſt 3, 16. nullis adjutoribus 5, 5
Numinum præſentia 4, 24
Numerare, qui perierint 5, 4. auctores ſuos 3, *prol.*
Numerus, in numero eſſe 4, 24
Nummi 4, 21. nummos diripere 2, 7
Nunc 1, 6. 3, *prol.* 4, 20. 5, 2. demum intelligo 1, 12. primum 3, 3. quia 1, 22. patior nives 3, 7
Nunquam 1, 5. 3, 3. 4, 17. 5, 5
Nuper 2, 8. 3, 16
Nuptiæ celebres 1, 6
Nutrire cibo 5, 4. ubere 3, 15
Nux, nucibus ludere 3, 14

O.

O me infelicem 1, 12. nata 3, 17
O quanta ſpecies cerebrum non habet 1, 7
O ſuavis anima 3, 1. qui nitor 1, 13. 4, 4. canis 1, 27
Objectus cibus 1, 23. objectum lucrum 4, 11. objectus pugnæ 5, 10
Obire 3, 10. obitus 3, 20
Objurgare 1, 9. canem 5, 10
Oblectare ſe 3, *prol.*
Oblitus cibi 1, 27
Obnoxia ſervitus 3, *prol.* obnoxiæ opes periculo 2, 7
Obſcœna dicta 3, 11
Obſcœnitas 4, 13
Obſcurus locus 4, 1
Obſiſtunt homines legibus 3, 15
Obtegere quid veſtimentis 5, 5

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Obterere pede 1, 30
Obtrectare curam alicujus *Epil.* 2. quem 5, *prol.*
Obvius eſſe alicui 1, 29. caſu 4, 21
Occaſio brevis 5, 8. data 2, 8
Occidere nece 2, 6. occiſo latrone 5, 2
Occipere loqui 1, 13
Occumbere neci 4, 1
Occupare aliquem ne eſſet primus *Epil.* 2. Athenas imperio 5, 1. arcem 1, 2. quem 2, 8. occupatus 3, 19. in otio 2, 5. occupatæ aures 3, *prol.*
Occurrere 3, 7. occurrit illis labor 2, *Epil.*
Oculos avertere 4, 11. centum habere 2, 8. oculis venari viros 4, 4
Odioſiſſima aliis natio 2, 5
Odiſſe quem 4, 11
Odio ſubſcribere 3, 10
Odor jucundus 3, 1. mixtus cum merdis 4, 17. multus, *ibid.* odorem ſpargere 3, 1. trahere naribus, *ibid.*
Offendere quoſdam 3, 10 ad fortunam 4, 14. offendunt immodica 5, 5 offendor ſubripi 4, 10
Offerre modeſtis quid 2, 1
Officina fabri 4, 7
Officium 3, *prol.* come 2, 5, præſtare 3, 7. repudiare 1, 29
Offundere terrorem 2, 4
Olfacere culum 4, 17
Olim 3, 2. 3, 17. 4, 17. nitetur adjuvare 4, 25. rediſſes 3, 12. venire 4, 10
Oliva gratior Minervæ 3, 17
Omina læva 3, 18
Omittere quid 5, *prol.*
Omnis impenſa 4, 19. omni contumeliâ 1, 2. cura *prol.* 2. injuria 1, 31. vigilia 3, *prol.* omnes ruſtici 2, 8. reclamant 4, 1 ſcierunt 4, 24. omnes 3, 1 unus exurit 1, 6. omnibus d ci 3, 17. innotuit 5, 7. omn perluſtro 4, 23. tremunt 4, 1
Omne 4, 7. onus 1, 2
Omnem querelam 2, *epil.* in penſam 4, 19
Omnino 4, 6
Onerare laudibus 5, 5. ſaxis 3,
Onus naturæ deponere 1, 18 ignotum gravidæ 3, 15. grav inſuetis 1, 2. onere degrava 4, 21. dives 2, 7
Onuſtus ſacrilegio 4, 10
Opera vocis 1, 11. perit 2, 5. ope ræ pretium, *ibid.* operam dar Batyllo 5, 7. perdere 1, 25
Operarii 4, 4
Opes 4, 21. inviſæ forti 4, 11 opes regales concupiſcere 1, 27 opes magnæ ſunt periculo ob noxiæ 2, 7. opes magnas ex aggerare 3, *prol.*
Opima præda 2, 6
Opinione alterius quid ponderar 3, 10
Oportet vaces 3, *prol.* gaudere 4, 16
Oppetere pœnas ſuperbiæ 3, 16
Oppidum 3, 10
Opponere Græciæ quos 2, *epil.*
Opportunum bubile 2, 8
Oppreſſus lepus ab aquila 1, 9. manu 5, 1. opprimere quem 4, 24. innocentes 1, 1. progeniem 2, 4. muſcam 5, 3
Oppugnare 2, 6
Opſonia 3, 4. opſoniorum pretia 4, 19
Optem necare 5, 3
Optimi multi turpi facie 3, 4. optimæ res 4, 23
Opus 3, 13. ineptum, laudandum 4, 20.

4, 20. Palladium 4, 6. reſiduum 4, 25. quum opus eſt 4, 23. operis terminus 5, *prol.* opus adprobare 4, 24. artificis 5, *prol.*
Orare, ut 4, 19. incipit 1, 28. oratum mittere 4, 17
Orba nato 3, 10
Ordo propoſiti 4, 20. rei 4, 24. equeſter 5, 7
Ornare ſe laudibus 4, 23
Ornamenta 4, 4
Ornatus muneris 4, 15. ornatum parare 4, 4
Orpheus 3, *prol.*
Orta lis 4, 3
Ore attingere cibum 1, 4. emittere caſeum 1, 13. ore auferre, *pro* ex ore 1, 8
Os devoratum hæret fauce 1, 8. oſſa 3, 7. humana 1, 27
Oſculari manum 5, 1
Oſcula matronarum 4, 23. caſta, *ibid.* carpere 3, 8
Oſtendere 4, 10. 5, *prol.* novitatem 5, 5. oves procul 3, 15. prædam 5, 6. ſeſe 5, 7. vocem 1, 13. paucis verſibus 1, 9. vitam & mores hominum 3, *prol.*
Oſtentum procurare 3, 3
Otioſus 3, 7
Otium dare corpori 3, *prol.* ſequentes 5, 1. otiò lambere 1, 25. in otio occupata 2, 5
Ovis 1, 5. 1, 16. 1, 17. 3, 3. ſegregatæ oves 3, 15

P.

PActa fides 3, 13. præmium 1, 8. quo pacto 4, 4. 5, *prol.* 5, 9. nullo 2, 6
Palam mutire 4, 25
Palladium opus 4, 6
Pallas 3, 16
Pallium 5, 5
Palus 1, 30. paludis latibula, *ibid.* paludes liberæ 1, 2
Panis conſparſus furfuribus 4, 17. tinctus cruore 2, 3
Panem petere ab aliquo 1, 17
Panem mittere cani 1, 23. 3, 2. dare 3, 2
Panthera 3, 2
Par color 3, 13. gratia 3, 2. officium 3, 7. eſſe mihi ſi potueris 1, 19. pares ætate 2, 2. fortitudinis 4, 15
Parare cœnam 3, 19. ornatum 4, 4. togam puram filio 3, 10. vinum 4, 4. paratur pernicies 2, 4. paratus ſum 3, 7. parata rapere 2, 4
Parce gaudere 4, 16
Parcere 1, 22. feræ 3, 2. parco ſciens 4, 25. vos parcite 2, 8
Parens 3, *prol.* 4, 4. parentes facit bonitas 3, 15
Parere agnos 3, 3. chorum artium 3, *prol.* murem 4, 22. parit mons, *ibid.* peperit 2, 4. 3, 15
Parere monitis 2, 6
Pariter 5, 2
Pars promiſſa 2, 6. tertia 4, 24. debetur 2, 1. partem poſtulans, *ibid.* partes factionum 1, 2. naturæ, quas regit pudor 4, 14 bonas in partes accipere 2, *prol.* datæ 3, 18. partes tuæ prius, dein aliorum 4, 25. partibus 3, 13. factis 1, 5
Particulo 5, *prol.* vir ſanctiſſimus 5, 5
Partiens charitatem in ambos 3, 8
Parturiens canis 1, 19. mons 4, 22
Partus inſtans 1, 18. parta laus mihi 5, *prol.*
Parum frondis 2, 8

Par-

Parvula volucris 5, 3
Parvum tigillum 1, 2. parva patientia 4, 6. res 4, 3. fabella 1, 15. parvæ ædes 3, 9
Paſcere aſellum in prato 1, 15. paſci ſtercore 4, 23. paſtum exire 2, 4
Paſſer 1, 9
Paſſim & certatim 5, 1
Paſtores 3, 2. 3, 3. 4, 4
Patefacere ſinum 4, 6
Patena 1, 25
Pater 1, 1. 3, 8. deorum 1, 2. familias 3, 10. Herculis 4, 11
Patet via honoris 2, *Epil.* vindicta ſolertiæ 1, 28
Pati exempla ſua 1, 26. frenos 4, 3. quod natura dedit 1, 3. nives 3, 7. quod religio patitur, decernere 4, 25. quod meruit pati 3, 11
Patiens injuriæ 1, 5
Patientia parva 4, 6
Patria 4, 21
Patriæ decus *prol.* 3
Patrimonium 4, 19. patroni 3, 10
Paucis diebus interpoſitis 3, 2. paucis temeritas eſt bono, multis malo 5, 4. paucæ plures 5, *prol.* pauci 4, 21
Paulo ante 5, 5. notior 5, 7
Pavidum genus 1, 2. paventes 1, 11
Pavo 3, 18. pavonum grex 1, 3
Pavorem ſimulans 2, 4
Pauper pudor eſt 2, 1. pauperes nil mutant mutato principatu præter nomen domini 1, 15
Paupertatem ſuſtinere 4, 21
Peccare 3, 10. bis 1, 8. caſu 5, 3. peccat religio 3, 13
Pecma 5, 7
Pecten 5, 6
Pectus ſolutum 3, *prol.* transfigere 3, 10. ante pectus 4, 9
Pecunia 2, 7. dicta 4, 4
Pecus 4, 4. 3, 2. & 4. pecore gaudens 4, 4. pecora habere 3, 3
Pediſequi 4, 4
Pelagius curſus 4, 21
Peleum nemus 4, 6
Peliadum manus 4, 6
Pelias 4, 6
Pellis detracta 3, 20. rugoſa 1, 24
Peluſium linteum 2, 5
Pendens in novacula 5, 8. ad lanium 3, 4. pœnas religioni 1, 27
Pene in ipſa ſchola 3, *prol.*
Penis demiſſus 1, 29
Penitus 3, *prol.*
Pennarum nitor 1, 13. pennæ celeritate vitare necem 1, 31
Penula rejecta 5, 2
Per artus fratris 4, 6. campum fugere 1, 12. quem 4, 10. te 2, 1. quem per te cognoveris 3, 10. auras venire 2, 6. per fabellas aliquid quærere *prol.* 2
Peræ duæ 4, 9
Peragere rem 4, 25
Perambulans viridaria 2, 5
Perdere 1, 10. operam 1, 25. tibias 5, 7
Perdomare freta 4, 6
Perductus ad regem 3, *prol.*
Peregrina volucris 1, 26
Perferre 1, 2
Perficere 4, 20
Periclitatur magnitudo ejus 4, 5
Periculo eripere 1, 28. obnoxiæ opes 2, 7. factus ſophus 4, 16. periculum avertendum victima 3, 3. nocivum 1, 29. in periculum venire 4, 8. in periculo eſſe 2, 4. verti 2, 8. periculum eſt 4, 25
Perículoſa medicina 1, 8. periculoſum 3, 10. lucrum 5, 4

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

rire 4, 21. 5, 4. fame 3, 7. perit imitatus potentem 1, 24. momentum 3, *prol.* opera 2, 5. ruptus 1, 20. peritura, quamvis nemo lædat 3, 2
eritus uſu 3, 3 peritis inritos dolos tendere 1, 23
erjurium ſordidum 4, 19
erlegere libellum 5, *prol.*
erluſtrare templa 4, 23
ermotus convicio 1, 6
ernicies Grajum 4, 6. inſtat nobis 1, 30. paratur 2, 4. ad perniciem agi 4, 12. devocare 1, 20
ernicitas nota 1, 9
erorare cauſſam 1, 10
erpaſtus canis 3, 7
erpeti 4, 4
erſalutare deos 4, 11
erſcrutatus crimina 3, 10
Perſecuta 1, 28. perſequi quem 3, 20
Perſolvere pœnas 3, 5
Perſona tragica 1, 7
Perſuaſus 3, 5. jurejurando 1, 8
Pertinet ad caput 3, 3. illos 1, 14. quo 3, 1. furor illorum ad cap. noſt. 1, 30
Pertrahere Romam 3, 10
Perturbatus homo 4, 24. ſenſus 2, 4
Pervellere aurem 5, 5
Pervenire ad aures 2, *epil.* ad ſpeluncam 4, 19
Perveniet ad me minus muneris 4, 25
Pes celer 4, 17. durus 1, 30. ſuſpenſus 2, 4. titubans 4, 14. ceſſat 1, 9. pedem referre 2, 1. calceandum committere cui 1, 14
Peſſimi 3, 4
Petens Neapolim 2, 5. petere 1, 20. 2, 1. panem 1, 17. regem 1, 2. cibum 1, 4. auxilium 4, 3. cubiculum 3, 10. exitus 1, 11. ſecretum 4, 24. ſylvas 2, 1. villam 2, 8. urbem 4, 21. petere ſaxo 3, 2. peto, reddas 3, *prol.* ut reddas 4, 25. ut adjuvaret 3, 10
Petulans 3, 5. jurgium 3, 11. turba 1, 2
Philetus 5, 10
Phæbo placet laurea 3, 17
Phædri libellos 3, *prol.*
Phalereus Demetrius 5, 1
Phryx Æſopus 3, *prol.*
Pictæ plumæ 3, 18
Pierium jugum 3, *prol.*
Pietas excolit deos 4, 10
Pignus apertum 5, 5. pignore quovis contendere 4, 20
Pilis defectus 5, 6
Pingi, *vide* fingi: pingitur hiſtoria 4, 5
Pinus 4, 6. Cybelæ placet 3, 17
Piſiſtratus 1, 2
Placare ſeveritatem 4, 6
Placet conditio 3, 13. quercus Jovi 3, 17. fatis 4, 19
Placidus 2, 1. gradus 2, 7
Plagæ congeruntur mortuo 3, 20. plagis mortuus, *ibid.*
Plane 3, 7. 3, 13
Planum 2, 4
Plaudere 5, 7
Plauſus literarum 5, *prol.* maximus 5, 5 plauſus movere, *ibid.* in plauſus conſurrectum 5, 7
Plebejo eſt periculum 4, 25
Plebes minuta 4, 5
Plectere ſe 5, 9. plecti 1, 31
Plena Apotheca cadis 4, 4. lagona cibo 1, 26
Plerumque 1, 29. 3, 16
Plumæ pictæ 3, 18
Plus boni 4, 4. favere 5, *prol.* non habeo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

habeo 3, 5. conſumet 4, 25. valeo 1, 5. pluris eſſe 4, 23. plures 2, *epil.* 4, 21. cuniculi 4, 19. pluribus exſecutus 3, 10. plura 3, *prol.* 3, 10
Plutus 4, 11
Pocula 4, 24
Pœnæ 4, 17. facinoris 3, 10. maleficii 1, 17. pœnæ dies 4, 10. pœna dignus 5, 3. pœnas cui dare 1, 13. imponere 4, 17. luere 1, 17. 3, 10. oppetere 3, 16. pendere 1, 27. perſolvere 3, 5
Pœnitere, ad pœnitendum agi 5, 5
Pœnitentia 4, 13. ſera 1, 13
Poëtæ licentia 4, 24. poëtæ moleſti 5, 5
Polire materiam verſibus 1, *prol.* polita domus 4, 4
Pollicitus 4, 25
Polluitur fama 3, 10
Ponderare quid opinione alterius 3, 10
Pondus grave 2, 6
Ponere arcum 3, 14. domum 3, 9. lagonam plenam cibo 1, 26. eſcam nido 1, 28. fœtum 2, 4. ſorbitionem 1, 26. ſtatuam 2, *Epil.* ponuntur reliquiæ 5, 4. poſito timore 1, 2. præmio 1, 14. villa 2, 5. poſita quæſtio 3, 14. poſitum ſpeculum 3, 8
Pontus inhoſpitalis 4, 6
Populus 4, 5. in theatro 5, 7. adclamat 5, 5. adprobat 4, 4. concurrit 3, 14
Populus celſa 3, 17
Porcelli vocem imitatus 5, 5. porcellum obtegere veſtibus, *ibid.* porcelli 2, 4
Porrigere tabulam 4, 21
Porro 3, *prol.*
Portæ cavorum 4, 5
Portare onus 3, 15. tabulam 4, 21 clitellas 1, 15
Poſcere reliquum 4, 25. ſcyphur 1, 14
Poſſe 1, 18. 3, 3. poſſum 1, 1 4, 6. potes 3, 7. 3, 12. 4, 23 poteſt 1, 8. 2, 4. 3, 10. poſſumus 4, 9. poſſunt 4, 2. poſſe 1, 19. 2, 6. 5, 5. 4, 14. 5, 9. poſſent 1, 20. poſſim 5, 5. poſſi 3, 5. 5, 2. poſſit 3, 13. 4, 25 5, *prol.* 5, 8. poſſint 4, 17. potuit 1, 4. 3, 3. 4, 2. 4, 4. potueris 1, 19. potuerit 1, 26 potuiſſent 4, 4. poterit 4, 4 ſi potuit Phryx 3, *prol.* ne poſſent capi 1, 15. an cibo poſſet capi 1, 23
Poſſidere data 4, 4. bona 3, 10
Poſt tempus 4, 17. 4, 18. tergum 4, 9. poſt paucos dies 1, 17. obitum 3, 20
Poſteri 3, *prol.* 4, 17. poſteris tradere 4, 4
Poſtquam 2, 4. 3, 1. 3, 10. 4, 3. 4, 4. 4, 13. 4, 21. 5, 5. eſt feſſus 1, 11
Poſtridie 3, 2. 5, 5
Poſtulare mercedem 1, 8. partem 2, 1. poſtulare mulierem 3, 10
Potare nectar 3, 16. leniter 1, 25
Potens 1, 24. 3, 5. potentes 2, 6. diſſident 1, 30. cum potente ſocietas 1, 5
Poteſtas ejus nulla 3, 15
Potior mater 3, 15. cur hæc ſit, *ibid.* potius, quam 1, 31. 3, *prol.* 3, 10. 3, 14. 4, 3
Potior cui multo eſt cibus 3, 12
Potrix 4, 4
Præbere dapem 2, 4
Præcepto monitus 3, 8

Præ-

æcludere linguam 1, 23. metus præcludit vocem 1, 2
æcurrere quem 2, 5
æda 1, 4. 5, 6. opima 2, 6. prædam capere 4, 3. dimittere 5, 10. tollere 2, 8
ædator 2, 1
ædones 4, 21
æfulget nitor collo 3, 18
æguſtare exta 4, 23
ælucere facinori 4, 10
æmetuens doli 1, 16
æmium culpæ 2, 3. pactum 1, 8. poſitum 1, 14. propoſitum 5, 5. tantum 4, 19. ferre 4, 17. reddere 4, 25. dignum accipere 3, 5
æponere lucrum labori docto 3, *prol.*
æſentia bona 5, *prol.* numinum 4, 24
ræſepe 2, 8. 5, 9
ræſidium facile 4, 5
ræſtare benevolentiam 3, 15. hoſpitium 2, 8. officium 3, 7. tutas ab injuriâ 1, 31. vicem 3, *prol.* præſtatur ſapor 3, 4
Præterire fabulam ſilentio 3, 13
Prævalet ſapientia virtute 1, 13. pratum 1, 24
Prave judicare 3, 10. pravum conſilium 1, 25. gaudium 4, 14. pravus favor 5, 5
Praxiteles 5, *prol.*
Prece admota 3, 16. 1, 19. precibus cujus auxilium ferre 4, 3
Pretio, precibus 5, 7
Premit eventus populum 4, 5. premi à noxiorum inſolentiis 4, 25. premere vocem 1, 11
Prenſa ab homine muſtela 1, 22
Pretioſa res 4, 21. pretium meriti 1, 8. operæ 2, 5. opſoniorum 4, 19. rerum 4, 4. certum 4, 24. majus 5, *prol.* manet litteris 5, 5. pretii cupidus 3, 12. pretio inficere 1, 8
Primum, dein 4, 19. 4, 25. deinde 1, 8. 4, 19. primus eſſe 2, *epil.* ſomnus 3, 10. prima frons *prol.* 4. pars 1, 5. ratis 4, 6. ſella 3, 6. primo 4, 10
Princeps 5, 7. ſalvus *ibid.* Principes civitatis 5, 1. principum magnitudo 4, 5
Principatus gregis 1, 30. commutandus 1, 15. de principatu decertare 1. 30
Prior 5, 5. cepit 4, 23. prior, *i.e. pulcrior* 1, 13. prior invitare 1, 26. priores 4, 19. prius 1, 3. 1, 20. 3, 10. 4, 25
Priſtina conſuetudo 4, 12. dignitas 1, 21. priſtinum frenum 1, 2
Privata viro 3, 10. utilitas 1, 22
Pro re domini latrare 1, 23. theſauro carbonem 5, 6. vita rogare 3, 2
Probanda ſententia 4, 12. probans errorem 5, 5. probatur hac re, quantum valet 1, 13
Procax libertas 1, 2
Procedere 3, 7
Proclivis miſericordia 4, 25
Procreare tribades 4, 14
Procul cernere 4, 1. oſtendere 3, 15
Proculcatas obterere 1, 30
Procurare oſtentum 3, 3
Prodere exemplum 1, 3. legatos 4, 17
Prodeſſe 3, 12. 3, 17. 4, 23. improbis 4, 18. profuerint, quæ deſpexeram 1, 12
Prodire in ſcenam 5, 5. in conſpectum 5, 7. in cothurnis 4, 6. foras 2, 4
Prœlium 4, 5

Pro-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Profectò 4, 23
Proferre caput 1, 2. porcellum 5, 5
Proferri in theatro 5, 5
Profeſſus rem gravem 3, *prol.* facturum ſe 5, 5. profeſſa mors 4, 6
Proficiſci celeri pede 4, 17
Profugere 1, 30
Progenies 2, 4
Progredi citius 3, 6
Prolapſa ſarcina 3, 15
Proles 2, 4
Proloqui breviter 3, 7
Prometheus 4, 14
Promittere ad cœnam 4, 24. partem 2, 6
Promovere pedem triclinio 4, 24
Prope 4, 21
Properare gradu concito 3, 2
Propior color 5, 1. Græciæ 3, *prol.* morti 4, 25
Proponere legem partibus duabus 3, 13. terminum 4, 25
Propoſitum 1, 5. mutandum 3, *prol.* præmium 5, 5. ſervare *prol.* 2. propoſiti ordo 4, 20
Proprium genus 1, 3. amittit appetens alienum 1, 4. proprii affectus 3, *prol.* propriæ voces 3, 18. propria vitia 4, 9
Propter fructum 3, 17. virtutem 4, 11. volans 2, 6
Proprius color 5, *prol.*
Propterea 3, 10
Propulſi fuſtibus 4, 17
Prorſus egregium 2, 1. libenter 5, 4
Proſequi plauſu 5, 5. verbis 3, 5
Proſpectare mare 2, 5
Proſpicere toto die 2, 4. Tuſcum mare 2, 5. proſpicere, *pro* conſpicere ex loco ſuperiore 1, 17
Proſternere ſe 5, 7
Protinus 4, 18
Protruſus foras 5, 7
Provocare quem 4, 24
Provolare 3, 2
Proximus hæres 3, 10. culpæ, 10. proxima villa 2, 8. p[r]oximi 5, 1
Prudens conſilium 1, *prol.*
Prudentia artis 1, 14
Pudet fortunam criminis 2, *epil*
Pudor 4, 14. eſt pauper 2, 1. git quod 4, 23
Puella 2, 2
Puer 3, 10. legi 4, 25. pueroru turba 3, 14
Pueriliter 3, 8
Pugna ſuis 5, 10. taurorum 1,
Pulchra juvenis 2, 2
Pulchre intelligere 4, 20. mem niſſe 4, 25. negare 1, 10. vid re 4, 19. 5, 10. pulcherrin noſſe 3, 13
Pullus gallinaceus 3, 12. pull eſcam ponere 1, 28
Pulmentarium 3, 7
Pulpitum 5, 7
Pulſus regno 1, 30
Pulverem ſedans 2, 5. pulver ſparſi 4, 24
Punctum volucris 5, 3
Puniuntur ſcelera 4, 10. punit 5, 4
Pura toga 3, 10
Purgare alicui domum 1, 22
Putans eſcam 4, 1. ferri 1, 4. minime 3, 10. putes 3, 16. putantur ſapere 4, 6. putas 1, 15. putaret ſe fingi 2, 2. ut putavit 2, 5. putabit 4, 20. putat 5, 7. putet 5, 9
Putare ſe poſt mortem ſecurum fore 3, 20
Puteus 4, 8
Pycta 4, 24

Qua

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Q.

QUa 4, 7
Quacunque ſumma tradere 4, 4
Quadrantes 4, 19
Quærere 1, 6. 1, 29. 3, 4. cauſam 4, 11. eſcam 3, 12. hominem 3, 19. ignem 3, 19. illum 3, 15. lumen 3, 10. victum 3, 16. vindictam 4, 3. quid per fabellas *prol.* 2. quærit reperire 4, 8. quærere modo ſimili 1, 24. quærere exaggerare opes 3, *prol.* quæri 2, *prol.*
Quæſo 1, 1. 3, *prol.* 3, 7. 3, 9. num 1, 15. ponis domum? 3, 9. parcas mihi 1, 22
Quæſtio poſita 3, 14
Quæſtus impudentiæ, ſtultitia 1, 14. genus 4, 21. quæſtus *plur.* 3, 20
Qualis videtur tibi? 1, 11. quale in te dicam bonum fuiſſe 3, 1. quale caput, talis ſapor 3, 4
Quam tarda es 3, 6. utilis ſis 4, 3. non ſit conveniens 4, 19
Quamlibet lambe otio 1, 25
Quamvis 3, *prol.* 4, 10. 4, 24. 4, 25. ſublimes 1, 28
Quando 3, 4
Quandoquidem 3, 10
Quantus honos 4, 24. quanta pernicies 1, 30. res 1, 12. ſpecies 1, 7. utilitas 4, 1. quantæ dementiæ putatis 1, 14. quantum decoris geris 1, 13. laboris 2, 8. luctus habuerit 1, 12. mali 2, 4. valerent litteræ 4, 24. quanto validius 5, 5. facilius 3, 7. juſtius 4, 25. quantis viribus fugias 5, 2
Quapropter 3, 6. 3, 13
Quare 1, 31. 3, 17. 5, *prol.* 5, 5
Quarta pars 1, 5. quartus libellus 5, *prol.*
Quaſi 5, *prol.* delirus 3, 14. inventuri 3, 2
Quaſſare fulmen 4, 17
Quavis 5, 3
Quercus alta 3, 13. media, ima, ſublimis 2, 4. placet Jovi 3, 17
Quercum evertere 2, 4
Querela 1, 6. 1, 9. convenit 5, 6. querelam ſubmovere 2, *epil.* ad querelam recidere 3, 18
Queri 1, 1. 1, 2. de fortunis ſuis 4, 16. ſenſim, *ibid.*
Queſtus vanus 1, 9
Qui nunc demum intelligo 1, 12. qua res 4, 7. qua viſum eſt 3, 8. quæ jaces 4, 1. quo facto 5, 5. qui, *pro quomodo* 1, 1
Quia 1, 2. jam 1, 8
Quicunque 1, 10. 1, 21. 2, *prol.* 4, 15. quodcunque fuerit 3, *prol.* quodcunque eſt lucri 5, 6
Quicquid 2, 6. 4, 20. 5, *prol.* quicquam 2, 8. 3, 12. 4. 19.
Quidam è turba 3, 19. quidam alii 5, 7. quendam 2, 2
Quidnam 5, *prol.*
Quidem 2, 8. 4, 12
Quietis gratias agere 2, 8. quietus gradus 2, 7
Quieſcere 3, 7
Quin etiam 5, 1
Quinam 5, 1
Quippe 1, 28. 3, 2
Quis non, aut quis 3, 13. quis *pro* quibus 5, 1. quid ita ceſſarunt pedes 1, 9. quid credis accidere 3, *prol.* faciam tibi 4, 6. tibi videtur 4, 6. boni 2, 5. horum ſimile 4, 23. lucrum 4, 19. multa 2, 4. 3, 3. enim 3, 8. ita 1, 9. tu cum lumine 3, 19. quidnam feciſſent 3, 20. ille audet venire 5, 1. futurum eſt,

eſt, ſi 1, 6. ſaperet 3,4. voluiſti tibi 2, 8
Quiſque 3, 7. 4, 21. 5, 5. ſua 1, 26. ſua cuique cogitatio 5, *prol.*
Quo mi, ſi 3, 18. quo venis 4, 23. quo melius 1, 18. quo abire 3,7. quo plus 4, 25. quo facilius 4, 21
Quod implicuerit error 3, 10. bona poſſideat, *ibid.*
Quodcunque fuerit 3, *prol.*
Quondam 1, 6. 1, 28. 4, 25
Quoniam 1, 2. 1, 8. 2, *epil.* 3, *prol.* 3, 10. 5, *prol.*
Quoque 1, 2. 1, 19. 1, 20. 2, 4. 2, 8. 3, 20. 4, 6
Quot res 4, 10
Quotidie 2, 4. 3, 8. 4, 25. quovis pignore 4, 21
Quum jam 4, 25. voles 3, 14. repente quum 4, 24

R.

RAdix, à radicibus 3, 10
Ramoſa cornua 1, 12
Ramus cavus 3, 16. ramis deſidere 2, 4
Rana 1, 24. 1, 30. ranæ clamant 1, 6. regem petunt 1, 2
Rapere 4, 21. atque abire 1, 16. caſeum dentibus 1, 13. divitias 5, 4. facem 1,28. nec opinum 1, 9. porcellos ſui 2, 4. prædam 2, 6. ad ſe 3, *prol.* rapi a corcodillis 1, 25. rapitur pecma 5, 7
Rapinam vitans 2, 4
Raptor 1, 31
Rara fides 3, 9. mens *prol.* 4.
Ratio certa 5, *prol.* quæ ratio procreaſſet tribadas 4, 14. quanam ratione 4, 4
Ratis 4, 6
Receptus cœlo 4, 11. recepti cavis 4, 5
Recidere ad querelam 3, 18
Recipere corpus lecto 1, 18. ad 4, 21. recipit me domus 4, 2 recipi in cœtum 3, *prol.*
Reclamare 4, 17
Recolere locum 1, 18
Recte loqui 4, 12
Rectus, recta per forum 3, 1 petens cubiculum 3, 10
Recumbere 4, 24
Recuſare 3, 13. damnum 3, fidem 3, 13
Reddere judicium 3, *prol.* jura 4 12. pactum 4, 24. tempo amicis 3, *prol.* reddere pra mium 4, 25. reddidi, quo debui 5, *prol.*
Redire 1,3. 4,24. a cœna 2, 8. a cogitandum 3,14. ad ſplendo rem 3, 12. in gratiam ſecun 5, 3. rectâ per forum 3, 19 ad hoſtem 4, 3
Reducere quem in ſcenam 5, 7
Refelli 4, 20
Referre auctoritatem 4, 24. fa bellam 1, 2. pedem retro 2, 1 ad animum 3, 19. de quo re tuli 4, 24. referri domum 5,7 par ſolet gratia 3, 2. quid refert mea 1, 15
Reficere vires 3, 2. refecta 4,18
Regales opes 1, 27
Regia 4, 17
Regnare nolo liber ut non ſim mihi 3, 7
Regnum adipiſci 1, 31. nemoris 1, 30. Peliæ 4, 6
Rejecta penula 5, 2. rejicere improbum 2, 1
Relaxare animum 3, *prol.*
Religio 4, 10. judicis 3, 13. ſancta 1, 27. quod religio patitur 4, 25
Relinquere 3, *pr.* filias 4,4. nudos 4, 21

Reli-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Reliquiæ 1,22. 3,1. 5,4. aliquæ 4,25
Reliquiis frui 1,22
Reliquus, reliqua pars 4,24. reliquæ 1,31. 3,4
Remedium morſus 2,3
Remedio aliquo dolorem delenire 3, *prol.*
Repelli veritatis viribus 1,1
Rependere alicui gratiam *prol.* 2
Repente 4,10. 5,5. cacare 4,17. liberalis 1,23. quum 4,24. calvus factus 2,2
Reperire 4,4. argumentum 4,10. effugium 4,8. fontem 3,10. margaritam 3,12 materiam 1, *prol.* ſervitutem 4,3. turbam 5,4. utilitatem *prol.* 4. reperti 4,24. repertum 5,5
Repetere acclamationem 5,1. repetitur canticum 5,7
Replere anum odore 4,17. ſe eſca 2,4. repleta pera vitiis 4,9
Repoſcere locum 1,19
Repræſentare pœnam 3,10
Reprehendere elapſum 5,8
Reprimere iram 1,29
Repudiare officium 1,29
Repulſus, repulſam ſentire 1,3
Requirere 1,16. auxilia 1,31. qui ſint 4,25
Res cibi 4,7. domini 1,23. fœminarum 3,8. domeſtica 3, *prol.* gravis *ibid.* narrata 4,24. parvæ 4,4. ſecunda, dubia 5,2. utraque 3,10. venit in dubium 3,13. rem expedire 1,16. intelligere 2,5. peragere 4,25. re commendari *prol.* 2. res manifeſtæ 5,5. multæ 4,25. novæ 5, *prol.* optimæ 4,23. pretioſa 4,21. rerum occaſio 5,8. varietas 4,25. 5,5. res notuit 5,7
Res hæc avaris eſſe conveniens poteſt 1,27
Reſidens arbore 1,13
Reſides 5,1
Reſiduum opus 4,25
Reſiſtere 3,7. ad fontem 1,12. reſtitit 3,14
Reſonat domus apparatu 4,24
Reſpectus fabulæ 5,4
Reſpiciens nihil 3,10
Reſpondere 1,1. 1,22. 2,8. 3,3. 3,6. 4,4. 4,18. 5,1. 5,3. clementer 4,19. reſpondent citati 4,17
Reſponſum 4,20
Reſtituere fructum 3,13
Retenſus arcus 3,14
Retenta cornua 1,12
Retorridus mus 4,1
Retro referre pedem 2,1
Retundere ſuperbiam 4,23
Revertier 4,17. domum 4,14. revertor hoſtis 3,2
Revocare 1,26
Reus confeſſus 4,25
Rex Dardaniæ 3, *prol.* ferarum 4,12. verbis 1,14. rege explorato 1,2. regis officium 4,17. in capite, muſca ſedet 4,23. eſt, dimittere legatos 4,17. regem creare 1,31
Ridere 1,2. delirum 3,14
Ridicule magis quam vere 3,4
Rigens gelu colubra 4,18
Riſus levis 1,29. magnus 5,7. movere *prol.* 1
Rivus 1,1
Rodere *de muribus* 1,22
Rogare aditum 4,17. victum 4,21. rogare 4,8. 4,14. cauſam 4,18. coronam 5,7. modium tritici quem 1,16. pro vita 3,2. regem 1,2. ut deponeret 1,19. rogatus 4,4. 3,20.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

rogata ut taceret 3, 16
Roma 1, 3. 2,5. 3, 10. incolumis 5, 7
Roſtrum apri 1, 29. ciconiæ 1,26
Rudis mulier 2, 2
Ruere 2, 6. certatim 5, 1. ruit Ilium 3,10
Rugoſam inflare pellem 1, 24
Ruina camaræ 4, 24. ruinam metuens 2, 4
Rumor diſperſus 5, 5. fremit 5, 7. implet Athenas 4, 4. prodit legatos 4, 17
Rumpere arcum 3, 14. rupti periere 1, 20
Rupto corpore jacere 1, 24
Rurſus 1, 24. 2, 8. 3, 16. 4, 17
Ruſticus 3, 3. 5, 5. ruſtici 2, 8. ruſtica lanifica 4, 4. ruſtica *formica* 4, 23

S.

SAcci tumentes 2, 7
Sacrilegio onuſtus 4, 10
Sacrum 4, 10
Sæpe 1, 12. 1, 31. 3, 5. 3, 8. 4, 1. 4, 10. 4, 21. 4, 25
Sævire irato impetu 3, 2
Sævum ingenium 4, 6. ſævi morſus 1, 12. ungues 1, 31. ſævæ tempeſtates 4, 16
Sal urbanus 5, 5
Saliens ſummis viribus 4, 2
Saltans Batyllus 5, 7
Saltem 5, 2
Saltus velox 3, 2
Saltus 1, 5
Salve frater 1, 29
Salus, pro ſalute votum 5, 4
Salutantes invicem 3, 7
Salvus Princeps 5, 7. ſalvum te cupimus 2, 8
Sanctus Hercules 5, 4. ſancta Mnemoſyne 3, *prol.* religio 1, 27. uxor 3, 10. ſancta jura 12. ſanctiſſimus vir 5, 5
Sane 2, 7. 3, 15. 4, 23. le *prol.* 4
Sanguis humanus 5, 3. ignav 1, 29. ſanguinis damnum 1,
Sanitas conſtat 4, 25. ad ſani tem venit curatio 5, 7
Sapere 3, 4. putantur 4, 6
Sapiens 3, 14. Minerva 3, 17
Sapientia prævalet virtute 1, 13
Sapor 3, 4. mellis 3, 13
Sarcina prolapſa 3, 15. ſarcir bajulare 3, 20. ſarcinis grav 2, 7
Satiari 1, 26. cibo 3, 7. ſatiat voluptas 4, 8
Satis materiæ 5, *prol.* retunde 4, 23
Sator hominum 3, 17
Saxo petere 3, 2. ſaxa move cantu 3, *prol.*
Saxis onerare 3, 2
Scandere ad nidum 2, 4
Sceleſtus 4, 10. ſceleſta mali 2, 4
Scelus Medeæ 4. 6 funeſtum 3,
Scelera puniuntur fatorum dic tempore 4, 10
Scena 5, 5. in ſcena operam da cui 5, 7
Schola *prol.* 3
Scilicet 5, 5
Sciens parco 4, 25. ſcio 3, 6. quo ſit 5, 2. unde 3, 15. ſcieru 4, 24. ſcito 5, *prol.* ſcierint 3. ſciſſet 3, 15. ſcirent 2, *epi*
Scopulum ſuper 2, 6
Scribere 4, 25. laudem 4, 24. m los 4, 21. ſcribendi cauſſa *prol.* ſcriptum eſt tibi 4, 22
Scripta cujus deſtringere 4, 6. ha propter illos ſcripta eſt hom nes fab. 1, 1. cur ſcripſerim 5, 1

Scr

riptor Menander 5, 1
rutari eſcam 4, 17. ſingula 2,8
urra 5, 5
yphum poſcere 1, 14
ytha Anacharſis 3. *prol.*
cretum 3, 10. petere 4, 24. ſecreta latibula 1, 30
culum noſtrum 5, *prol.*
cundi flatus 4, 16. ſecundæ res 5, 2. pars 1, 5. ſecundo 4, 10
curus 3, 20. inridet mala alterius 1, 9. ſecuri abeunt domum 3, 2
d, odore, ſed multo 4. 17
dare pulverem 2, 5. ſitim 4, 3.
des noſtræ 1, 3
deo ſella 3, 6. ſpectaturus 5, 5 judex 1, 10. in temone 3, 6
ductus in ſecretum 3, 10
dula mater 4, 4
gnis mora 5, 8
gregatæ oves 3, 15
janus 3, *prol.*
lla prima 3, 6
mel elapſus 5, 8. qui turpi fraude innotuit 1, 10
emianimus 1, 9
emiſomnum cor 4, 14
emita cujus facere viam 3, *prol.*
emper 1, 13. 1, 16. 3, 14. 4, 1. 5, 4. 5, 10
enarii verſus *prol.* 1
enecta debilis 4, 1
enex 1, 15. 2, *prol.* 3, 3. 3, 19. 4, 4. 4, 14. deriſor 3, 14. latrans 5, 10
enio debilis 4, 25
enſim queri 4, 16
enſus, ſi quis ſenſus Manibus 4, 4. communis 1, 7. teſtamenti 4, 4. varietas delectat 2, *prol.* ſenſus perturbati 2, 4
ententiam dicere 1, 10. legere 4, 25. ſuſtulit 3, 13. ſententia cantici 5, 7. varia 3, 3. probanda 4, 12. ſtulta 3, 10
Sentire 2, 8. 3, 10. fabulas 2, *epil.* nil 3, 10. quid 3, 14. repulſam 1, 3. tonſum 3, 10. vim carminis 3, *prol.* ſenſit profecto 3, 19. ſentiat, quos attentarit 5, 2. iratum 4, 24
Separatim 4, 14
Separatus, ſeparata ſtatio 1, 30
Seponere veſtem 4, 4
Sequi ſignum 4, 5. ſecuti aliquot 4, 1
Sequi quieto & placido gradu 2, 7. otium 5, 1. me ſequetur tertia 1, 5
Sera pœnitentia 1, 13
Serena facies 4, 16
ab ſermone cognitus 4, 21
Sero 4, 14
Servare diligentius ætatem 3, 10. morem ſenis *prol.* 2. propoſitum *prol.* 2
Servire cui 1, 15. ſibi 1, 22
Servitus obnoxia 3, *prol.* triſtis 1, 2. ſervitutem reperire 4, 3
Servulus 4, 24
Servus 2, *epil.*
Seſtertia centena 4, 4
Setoſa ſus 2, 4
Severitas frontis 4, 6
Si non 3, 10. ſi non, certe 5, 5. ſi vero 2, 6. ſi maneret ſenſus 4, 4. ſi quis 3, *prol.* 4, 25. 5, *prol.* pulchre vides 4, 19. tamen poſſum 2, 5
Sibi. *vide* ſui
Sic eſt locutus 4, 17. rependet gratiam brevitas *prol.* 2. fatis placet 4, 19. proſecutus 3, 5. valeas ut es 4, 1
Sic locutus traditur 4, 3
Sicubi 5, *prol.*
Siculum mare 2, 5
Sidera Ledæ 4, 24. ad ſidera tol-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

tollere clamorem 1, 6
Significare 4, 10. 5, 8. fabula ſignificat 2, 8. ſignificari prodigio 3, 3
Signum conſpicuum 4, 5
Silentium facit expectatio 5, 5
Silentio quid præterire 3, 13
Silere 4, 23
Silva excipit feram 1, 12. ſilvas petere 2, 1. in ſilvis 3, 7
Similis gloria 4, 24. gyrus 4, 25. tui 5, *prol.* tibi 4, 19. tibi ego 1, 29. ſimili modo quærere 1, 24. ſimili jure mulcare 1, 26. querela 1, 9. metu 1, 11. ſimile aliquid 4, 17. horum 4, 23. ſimiles habitu 4, 15. ſimilius imitatus 5, 5
Similiter 3, 5. 4, 1
Simius, judex 1, 10. & lanius 3, 3
Simonides 4, 21. 4, 24
Simplices 3, 10
Simpliciter 3, 7
Simul 1, 11. 1, 22. 2, 6. 3, 10. 4, 14. 4, 21. 5, 5. 3, 14. 4, 4. 4. 8. 4, 9. 4, 11. adjicere 5, 7. adſpexit 3, 10. 4, 19. advenit 5, 7. cognovit 3, 16. delinquunt 4, 9. exieris 2, 4
Simulac 3, 18. 4, 8
Simul & 3, 10. 4, 21
Simulacrum 1, 4
Simulans 1, 14, 5, 5. pavorem 2, 4. iter ad villam 3, 10
Sin autem 2, *epil.* autem minus 3, *prol.*
Sinceritas 4, 10
Sincerus, ſincera integritas 4, 25. ſincerum judicium 3, *prol.*
Sine labore 3, 7. mercede *prol.* 4. virtute 3, 6
Sinere dormire 3, 16. frui 4, 15
Singuli 1. 8. ſingulis dare deſtinata 4, 4. ſingulos inlicere pretio 1, 8. notare 3, *prol.* ſingulæ 1, 2. 1, 31. 4, 4. horæ 3, 15. ſingula 2, 8
Siniſtra natura 2, *epil.* tibia 5, 7
Si non 3, *prol.*
Sinus Ponti 4, 6. in ſinum demittere caput 5, 5. ſinu fovere quid 4, 18. ſinu proferre quid 5, 5
Sitiens hircus 4, 8
Sitim ſedare 4, 3. ſiti ardere 3, 16. ſiti compulſus 1, 1
Sive 4, 20
Smaragdi nitor 3, 18
Societas fidelis nunquam 1, 5
Socios eſſe cum aliquo 1, 5
Socrates 3, 9
Sol uxorem ducit 1, 6. ſole medio 3, 19
Solatium mortis 1, 9
Solemnis gloria 3, *prol.*
Solet agi 4, 12. fieri 3, 9. referri 3, 2. ſolent labi 5, 5. mendaces luere pœnas maleficii 1, 17
Solebant 3, 20. 5, 7. niſi ſoleres 2, 1
Solertia hominis 4, 4. docilis 1, 21
Sollicitum ævum 1, 31
Solidum decus 4, 23
Solitus dare 5, 7. ſedare 4, 3. quærere 3, 16
Solvere errorem 4, 4 frenum 1, 2. quod non debebat 1, 17
Solus 2, *epil.* 5, 5. familia 3, 19. ſola improbitas 1, 5
Solutus catena 3, 7. ſolutum pectus 3, *prol.*
Somnus iners 3, *prol.* primus 3, 10. ſomnum capere 3, 16. ſomno carere 4, 19
Sonare cithara 3, 16
Sonipes iratus 4, 3
Sonus 1, 2. 3, 18. citharæ 4, 19
Sophus 3, 14. 4, 16. victor 3, 14
Sopita ſomno 3, 10

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Sorbitio liquida 1, 26
Sordidum perjurium 4, 19
Spargere odorem 3, 1. ſparſi pulvere 4, 24
Spatium diei 2, 8
Species non habet cerebrum 1, 7. muta 3, 18
Spectaculi genus 5, 5
Spectatorum mos 5, 7
Speculum 3, 8. lympharum 1, 4
Specus alvi 4, 5
Spelunca draconis 4, 19
Sperare 3, 10
Spernat nil auris 3, 10
Spes deluditur 3, 18. deludit 5, 6. fallit quem 5, 5
Spiritus 2, 8. miſer 4, 19. continetur 4, 25. ſpiritum ſuſtinere 3, 2. extremum trahere 1, 21. ſpiritu luere culpam 4, 10
Splendet convivium 4, 24
Splendor maximus 3, 12
Spoliantur viri à fœminis 2, 2 ſpoliatus 2, 7
Sponſor lupus 1, 16. ſponte 3, 15
Sponſus improbus 1, 16
Spumantia frena 3, 6
Stagnum 1, 2. incola 1, 6
Stare ſuper 1, 27. 2, 1. ſuperiorem 1, 1. pro judicio 5, 5. ſtant patroni 3, 10. ſtans 3, 3
Statim adire 4, 17. credere 3, 10. mutatus 5, 1. profeſſus 5, 5
Statio 1, 30
Statuam ponere 2, *epil.*
Stercore educatus 1, 27. paſci 4, 23, in ſtercore ſerutari eſcam 4, 17
Steriles, arbores 3, 17
Sterquilinium 3, 12
Stramenta 2, 8
Strigandum 3, 6
Stringere ferrum 3, 10. gladium 5, 2
Strophæ verboſæ 1, 14
Student dici locupletes 1, 27.
Studere, *operam dare*, *Epil.* 2
Studioſe congerere 4, 23
Studium *Epil.* 2. 3, *prol.* literarum 4, 21
Stulte 3, 11. 3, 15. nudare animi conſcientiam 3, *prol.*
Stultitia quæſtus impudentiæ 1, 14
Stultus 1, 13. error 5, 7. ſtulta 4, 7. credulitas 2, 4. gloria 3, 17. levitas 5, 7. ſententia 3, 10. ſtultum conſilium 1, 20. ſtultum eſt, ſibi non cavere 1, 9. ſtultum exiſtimare 4, 25. ſtulti 4, 6. riſum captant 1, 29. ſtultis gratus 1, 23
Stupor corvi 1, 13. vulgi 1, 14
Stuprum turpe 3, 10
Stylus Æſopi 3, *prol.*
Suadere 2, 6. alicui fugere 1, 15
Suavis anima 3, 1. ſuaves argutiæ 5, 5
Sub conditione 4, 4. illis næniis utilitas *prol.* 4. tecto 3, 7
Subclamare feliciter 5, 1
Subdola verba 1, 13
Subeſſe pallio 5, 5
Subjecti verſus 1, 19
Subinde 2, 8. 1, 11. 1, 12. 1, 27
Subito 1, 2. advolare ex inſidiis 2, 5. concupiſcere 1, 27. conſiſtere 4, 4. intrare 3, 10. mutari 4, 16. opprimere 4, 24. eſt factus fragor 4, 17. invitatus 4, 14
Subitus clamor 1, 15. benignitas 1, 23
Sublatus inter manus 5, 7
Sublime 2, 6. ſublimis quercus 2, 4. ſublimes *opp.* humilibus 1, 28
Submovere querelam 2, *epil.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Subripuiſſe 1, 10. ſubripi 4, 10
Subſcribere gratiæ, odio 3, 10
Subſidere 3, 10
Subſidium vitæ 4, 21
Subtiliter limare 3, 10
Succeſſus improborum plures allicit 2, 3. ad perniciem devocat 3, 5
Succumbere 3, 14
Succurere adflictis 1, 2
Sudor multus 4, 24
Suffici hæredem 3, 10
Sui, ſibi moleſta 2, 5. ſervire 1, 22. timentes 3, 2. non cavere 1, 9. ad ſe 4, 22. in ſe divitias habet, *ibid.*
Sumere ſibi 4, 19. nihil 4, 21. ſteriles arbores 3, 17. uvam 4, 2. quid per ſe 2, 1
Summus Jupiter 4, 19. mons 2, 5. ſumma quæcunque 4, 4. ſummis viribus ſalire 4, 2
Super 1, 27. 3, 11. juvencum ſtat leo 2, 1. ſuper ſcopulum quid inlidere 2, 6
Superba 4, 23. domus 4, 6
Superbiæ pœna 3, 16. ſuperbiam retundere 4, 23. ſuperbia inani tumere 1, 3
Superbiens honore 5, 7
Supereſſe 2, *epil.* 4, 25. 5, 5
Superi 4, 24. ſuperum voluntas 5, 6. ſuperos fraudare 4, 19. ſuperior ſtare 1, 1. ſuperiores legati 4, 17. ſuperius 4, 24
Supplex 1, 28. 2, 8. ſupplici veniam dare 1, 22
Suppoſitum ſpeculum 3, 8
Supra 1, 2. formam humanam 4, 24
Sus hiſpidus 5, 10. nemoricultrix 2, 4. ſetoſa, *ibid.*
Suſcitare clamores 5, 5
Suſpendere peram 4, 9. ſuſpenſus pes 2, 4
Suſpicio deprimit inſontem 3, 1
ſuſpicione errare 3, *prol.*
Suſtinere 4, 15. impetum 3, 1 jocos 3, 8. libellum 4, 6. m lum 1, 2. notam 1, 3. pa pertatem 4, 21. ſpiritum 3,
Suſtulit 1, 28. ſententiam 3, 13
Sutor malus 1, 14
Sua cuique cogitatio 5, *prol.* ſ ſpicio 3, *prol.* cum ſuis 2, ſuos contemnens 1, 3. eſſe d cit 3, 13. eripere 1, 28. ſu in rebus videre plurimum 2, ſua exempla pati 1, 26

T.

TAbula naufragorum 4, 21
Tabernæ 4, 5
Tacere 3, 16. tace 5, 9
Tacite gemere 5, 1. proferre caput 1, 2
Tacitum cor 5, *prol.*
Talis dolus 1, 31. modus 4, 4 vir 3, 9. effigies 5, 8. fabella 1 2. 4, 23. ſententia 3, 13. tal exemplum 5, *prol.* præmium 2, 3 commercium 4, 10. tales reliquiæ 2, 1
Tamen 2, *epil.* 3, *prol.* 3, 10. 3, 15. 4, 15. 4, 10. 4, 20
Tandem 1, 8. 3, 19
Tangere rem 1, 5. 3, 8. uvam 4, 2. tangi invidia 1, 23. manibus 3, *prol.*
Tantus dux 2, 5. tanta bonitas 4, 8. copia 4, 25. magnitudo 1, 24 mala 3, *prol.* quod tantum præmium? 4, 19. corporis 3, 7. tanti non eſt ingenium tuum *prol.* 3. tanto melior 3, 5. tanto juſtius, quanto 5, 5. tantum luctum 1, 28
Tantum 3, 2
Tantummodo 5, 7.
Tartareus ſpecus 4, 5

Tau-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Taurus 5, 9. infeſtis cornibus 1, 21. taurorum pugna 1, 30
Tegit pudor hoc 4, 23
Tectum hominum 2, 8
Tela jacere 4, 3
Temeritas paucis bono 5, 4
Temo 3, 6
Temperare jugum 3, 6. temperatæ argutiæ 5, 5
Tempeſtas horrida, ſæva 4, 16. 4, 21
Templa perluſtrare 4, 23
Tempus 5, 8. fatorum 4, 10. vitæ 4, 17. adverſum 2, 8. breve exorare 1, 19. longum 4, 4. tempore 4, 25. temporis dilatio 4, 25
Tempora amicis reddere 3, *prol.*
Tendere dolos 1, 23
Tenſus arcus 3, 14
Tenebras diſpellere 3, 10. in tenebris 3, 10. 4, 19. victum quærere 3, 16
Tener grex 2, 4
Tenere alienum 4, 4. cibum ore 1, 4. aliquem 2, 2. impetus 3, *prol.* quem 5, 8. tenet favor mentes 5, 5. tenenda eſt occaſio 5, 8
Tentare an 1, 23. caput 3, 10. ſi qua res eſſet 4, 7
Tenuis cibus 4, 12
Tenuitas nimia crurum 1, 12. tuta 2, 7
Tergum, poſt tergum 4, 9
Tergus diviſum 2, 1
Terminum habere 5, *prol.* proponere, excedere 4, 25
Terram eruere 4, 19. fodere 2, 4. in terris 4, 22
Terrere 1, 2. beſtias 1, 11. territus clamore 1, 15
Terror offuſus 2, 4
Tertia par 1, 5. ter tis liber 3, *pr.*
Teſta nobilis 3, 1
Teſtamenti ſenſus 4, 4
Teſtari 1, 5
Teſtimonium falſum 1, 17
Teſtis 3, *prol.* citatus 1, 17. teſtes integritatis 3, 11
Teſtudo 2, 6
Theatrum 5, 5. in theatro rumor 5, 7
Theſaurus, invenire 1, 27. abditus 4, 19. pro theſauro carbonem 5, 6
Theſſala ſecuris 4, 6
Threiſſa gens 3, *prol.*
Thure ſuperos fraudare 4, 19
Tiberius Cæſar 2, 5
Tibia ſiniſtra 5, 7. tibiæ dextræ *ibid.* tibiarum jocunditas 4, 19
Tibicen 5, 7
Tigillum parvum 1, 2
Tignum 1, 2
Timere 1, 1. 3, 6. ſibi 3, 2. ne 4, 17. timentes concacant, *ibid.* timere abſiſtite 3, 2
Timidus ſenex 1, 15 comes 5, 2
Timor cœcus 2, 8. timore mortis confeſſus 1, 14. complere locum 2, 4. timorem ponere 1, 2
Tinctus panis cruore 2, 3
Tintinnabulum collo jactans 2, 7
Titubans pes 4, 14
Titulus 5, *prol.*
Toga pura 3, 10
Tollere aranea 2, 8. clamorem 1, 11. clamorem ad ſidera 1, 6
Tollere audacter 2, 1. prædam 2, 8. primam partem 1, 5. ſententiam 3, 13. teſtudinem 2, 6. pennas quæ pavoni deciderant 1, 3
Tonans Jupiter 3, *prol.*
Tonitrua devoluta 5, 7
Tonſum caput 3, 10
Torquere fame quem 1, 26. ſpi-

ritum 4, 19. ſe diu 3, 14
Totum ſe proſternere 5, 7. toto die 2, 4. 4, 14. totam fortunam 4, 4. regiam concacare 4, 17. prædam 1, 5. arborem 1, 29. tota vita 4, 16. totis naribus 3, 1. viribus 1, 11
Toxicum 1, 14
Tradere 1, 28. domum 4, 4. ſeſe milvio 1, 31. famæ 5, *prol.* memoriæ 4, 24. poſteris 4, 4. traditur 4, 3. traditum eſt 1, 25
Tragica perſona 1, 7
Trahere adfinitatem 4, 13. odorem 3, 1. ſpiritum extremum 1, 21. vitam 3, 7. vitam luxu 4, 4
Transferre affectus in fabellas 3, *prol.* verba cujus in chartas ſuas 5, *prol.*
Tranſigere pectus 3, 10
Tranſire 2, 8. tranſeunt menſes 5, 7
Translatitius mos 5, 7
Tremunt omnia 4, 17
Trepidare 3, 16. 4, 5
Trepide concurſans 2, 5
Tres filias 3, 4
Tribades 4, 14
Tribuere cantus 3, 18. honorem, gloriam 1, 7. partem 1, 5. tribuitur gloria 2, *epil.* litteris honos 4, 24
Tribuere mortuus, quod vivus negaras 3, 16
Triclinium 4, 24
Triſtis eventus 4, 5. nex 2, 6. nota 1, 3. ſervitus 1, 2. vita 3, 20. audis ſonum citharæ 4, 19. triſtem vicem fortunæ gemere 5, 1
Tritici modius 1, 16
Trivium 5, 6. trivio conceptus 1, 27
Trucidare pecus 3, 2
Trudi foras 5, 5
Truſitare 2, 7
Tu, tu 3, 8. tibi dico 4, 19
Tueri domum à furibus 3, 7 cauſam alicujus 3, 10
Tugurium canis 1, 19
Tum 1, 2. demum 1, 13. vero 4, 17. gubernator 4, 16
Tumere ſuperbia inani 1, 3. tumentes ſacci hordeo 2, 7
Tunc contra 1, 2
Tunc 5, 2. illa 5, 3
Tunica deſtricta ab humeris 2, 5. nivea 5, 7
Turba 1, 19. 3, 19. 4, 4. puerorum 3, 14. major 5, 4. 5, 5. media 4, 4. turbam deficiunt loca 5, 5. petulans 1, 2
Turbare beſtias miraculo 1, 11. vadum 4, 3. turbati 4, 17
Turbulenta aqua 1, 1
Turpis error 5, 5. fimus 4, 17. facies 3, 4. fraus 1, 10. turpe aliquid 4, 17. ſtuprum 3, 10. homini, pati quod meruit 3, 11. turpiſſima filia 3, 8. & 4, 4 turpes pœnæ 1, 13
Turpiter derideri 1, 25
Tuſcum mare 2, 5
Tutandum ſe commitere 1, 31
Tutela, in tutela eſſe 3, 17
Tutus naturæ munere 2, 6. tuta navis 4, 16. tenuitas 2, 7. tutum cavum 2, 4. tutæ ab injuria 1, 31. tuta loca 1, 28
Tympana gallorum 3, 20
Tyrannus 1, 2. 5, 1

V.

VAcare uxori 3, *prol.* à negotiis, *ibid.*
Vacca 1, 5
Vacive perlegere 5, *prol.*

Vacua

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Vacua loca 5, 5
Vadere foras 4, 17
Vadum 1, 2. 4, 3. clauſum 4, 8.
Vagantes paludibus 1, 2. vagari 3, 7
Valere quantum 4, 24. plus 1, 5. adſequi 4, 1. valet ingenium 1, 13. ſic valeas, ut 4, 1
Validius flagitare 1, 19. moleſti 5, 5. inflare 1, 24. clamare 3, 16. laborare 3, 11
Vanus animus 5, 7. quæſtus 1, 9. vana gloria 4, 15. vanum beneficium 1, 22. vanæ minæ 3, 6
Varietas copioſa 5, 5. delectat *prol* 2. diſtringuit quem 4, 25
Varii modi 4, 6. variæ ſententiæ 3, 3
Vaſtans cuncta 3, 2
Vaſti corporis cervus 1, 5
Vates 4, 14
Uber admotum 3, 15
Ubi 1, 30. 2, 4. 4, 14. 5, 1. 5, 7. accenderet 3, 19
Ubi pernicitas nota 1, 9. immolatur 4, 23. requiram vos? 1, 16. ſtrigandum, ſcio 3, 6
Vectorum lachrimæ 4, 16
Vehemens canis 2, 3
Vel 5, 3
Velle demonſtrare 3, 15. dicere 3, 1 ducere uxorem 1, 6. comeſſe 1, 13. conſequi 4, 12. invitare 4, 24. obtrectare 5, *prol.* eſſe 3, 17. mentiri 1, 29. volo emendare 2, 5. imitari 1, 24. refelli quem 4, 20. vos uti ſpeculo 3, 8. non vis progredi? 3, 6. voluit venire 4, 21. voluiſſes pati 1, 3. quum voles 3, 14. velim accipias 2, *prol.* me excuſatum 3, *prol.* vellem adjuviſſes 5, 2. narrabit quiſque quod voluerit 3, 17. vis 1, 23. vult 1, 13. 2, 4. volebat 3, *prol.* volunt 2, 2. voluiſti 5, 3. voluit 1, 4. 3, 15. voluerit 1, *prol.* 2, *epil.* velim 4, 25. vellet 1, 11. 1, 22. 1, 29. 4, 4
Velox impetus 1, 16. ſaltus 3 2. veloces feræ 5, 10. mures 4, 1 velocior 3, 2
Venas irrigatus nectare 4, 14
Venans oculis viros 4, 4. venantum voces 1, 12
Venari aſello comite 1, 11
Venator 5, 10. venatorum nex 2, 8
Vendere cultum 4, 4. honorem fructu 3, 17
Venditare antidotum 1, 14
Veniam dare ſupplici 1, 22. 5, 3. impetrare 4, 25
Venire, veneunt mecum alapæ majoris 2, 5
Venire 1, 21. 2, 8. 3, 5. 4, 1. 4, 7. 4, 10. 4, 11. 4, 17. 4, 21. 4, 23. greſſu 5, 1. ad certamina 5, 5. in dubium 3, 13. periculum 4, 8. conſpectu 5, 1. venit curatio ad ſanitatem 5, 7. ad me munus 4, 25. veniunt voces, *ibid.* venient feriæ 3, *prol.* veni 3, 16. veni ergo mecum 3, 7
Venire ad rivum 1, 1. venire in ſecreta latibula 1, 30. in villam ſuam 2, 5. per auras 2, 6. veniunt vices aliorum 4, 25. majus ne veniat malum 1, 2
Venter impletur 3, 7. ventrem continere 4, 17
Ventitare 3, 10
Veneri placet myrtus 3, 17
Venuſti hortuli 4, 4
Verboſa commendatio *prol.* 2.

ver-

verboſæ ſtrophæ 1, 14
Verba ſubdola 1, 13. ſua contemni vidit 3, 16. dare cui 3, 3. verbis adjuvare 5, 2. elevare 4, 2. jactans gloriam 1, 11. inducta 2, 6. moveri 3, 6
Vere 1, 14
Verendi dii 4, 10. vereri dolos 1, 25
Veretri fictio 4, 13
Veritas exploranda 3, 10. veritatis fons, *ibid.* vires 1, 1
Vero 4, 17. 5, 5. ego vero 3, 7
Verrem immolare 5, 14
Verſus 3, 15. Simonidis 4, 21. ſubjecti 1, 19
Verſus ſenarii 1, *prol.*
Vertere conſilium ad fallaciam 1, 31. verti in periculo 2, 8
Verus porcellus 5, 5. vera fabella 2, 5. laus 4, 11. verum dicere 1, 10. eſſe 1, 15. veri amici 3, 9
Veſci ſingulas 1, 31. cibo 2, 6
Veſpa 3, 13
Veſtimentis obtegere quid 5, 5
Veſtis 3, 10. 4, 4. 4, 21. celare partes 4, 14
Veſtitu adfluens 5, 1
Veto dimitti 4, 17. eſſe tale 4, 10
Vetus injuria 1, 21. vetera vina 4, 4
Vetuſtas 4, 21. fabuloſa 3, 10
Vetuſtum genus 5, *prol.* vetuſtis favere, *ibid.*
Vexata navis 4, 16
Via honoris 2, *epil.* audax 4, 6. media 3, 14
Viam facere ſemitâ alicujus 3, *prol.*
Viator innoxius 2, 1
Vicem fortunæ gementes 5, 1. adſuetam 3, *prol.* aliorum vices 4, 25. noctis 2, 8
Vicina mors 4, 25. vicinus fur 1, 6
Victimâ periculum avertere 3, 3
Victor 1, 15. muſtela 4, 5. pycta 4, 24. ſophus 3, 14
Victum quærere 3, 16. rogare 4, 21
Videre 1, 7. 1, 13. 1, 20. 2, 8. 3, 1. 3, 2. 3, 4. 3, 12. 3, 14. 5, 5. mala 1, 16. noſtra 4, 9. plurimum in 2, 8. vultum 4, 17. nuptias 1, 6. pulchre 5, 10. quam non ſit 4, 19. videre ſimulacrum ſuum in ſpeculo lympharum 1, 4. boves corruptos 2, 8. video te paſci 4, 23. ut vidit 1, 21. 4, 21. 3, 16. 4, 17. ubi vidit 5, 1. vides 2, 4. videt 4, 17. vide, ne compungam 3, 6. videris 1, 10. videri *opp.* eſſe *prol.* 4. moleſtum 4, 25. volunt 2, 2. videtur 4, 1. qualis videtur tibi opera? 1, 11. videntur vendere 3, 17. videor mori 1, 21. acer 3, 7
Vigilare 1, 23. 3, 7
Vigilia omni 3, *prol.*
Vigor ſaltantis 5, 7
Vile hordeum 2, 7. viles næniæ 3, *prol.*
Villa 3, 10. 4, 4. Miſenenſis 2, 5. proxima 2, 8
Villicus 2, 8
Vincere aliquem 5, 5. faciem moribus 3, 8. forma, magnitudine 3, 18. vinci ſono, *ibid.* victus dolore 1, 8. victi mures 4, 5
Vindicanda injuria 4, 17. vindicare dolorem 3, 10. impetum 4, 6. injuriam ictu 1, 21. ſe dexterâ 5, 2
Vindicta rei parvæ 4, 3. facilis 1, 29.

1, 29. patet ſolertiæ 1, 28
Vinea alta 4, 2
Vinum parare 4, 4. vino devota 4, 4. vina vetera, *ibid.*
Violare Manes 1, 27
Vipera 4, 7
Vir 1, 18. fortis 4, 11. natus 3, 8. ſanctiſſimus 5, 5. talis 3, 9. viri ingenium 5, 1. viro privata 3, 10. viri ſpoliantur à feminis 2, 2. viros venari 4, 4
Virginale 4, 14
Viridaria læta 2, 5
Virtus exhibet decus 4, 23. virtutis expers 1, 11. virtuti credendum 5, 2. tribuitur gloria 2, *epil.* virtute prævalet ſapientia 1, 13. ſine virtute exercere minas 3, 6. virtute impares 4, 15
Vis & nequitia oppugnant 2, 6. carminis 3, *prol.* veritatis 1, 1 vires aquilæ 3, 18. languidæ 3, 2. ſummæ 4, 2. viribus deſertus 1, 21. magnis fugere 5, 2. vi compeſcere 1, 2
Viſum eſt 4, 23. qua viſum eſt 3, 7
Viſus ferus 2, 1. homo 3, 19
Vita 1, *prol.* 2, 8. aſpera 3, 7. mea 4, 19. melior 4, 17. & mores 3, *prol.* propior morti 4, 25. triſtis 3, 20. vitæ genus 3, *prol.* ſubſidium 4, 21. vitam dare 4, 24. degere 1, 3. 1, 30. miſcet dolor & gaudium 4, 16. trahere luxu 4, 4. in vitam hanc incumbere 3, *prol.* pro vita rogare 3, 2
Vitare inſidias 1, 19. lucrum 5, 4. necem 1, 31. rapinam 2, 4
Vites 4, 4
Vitia propria 4, 9
Vitulus 5, 9
Vituperare nimiam tenuitatem crurum 1, 12. cœlum 4, 6
Vivere ſub tecto 3, 7. victurum nomen 5, 5. vivos devorare 2, 3
Vix unum pedem 4, 24. tandem 4, 17
Ulciſci morte punctum 5, 3
Ulla res 4, 10. prudentia 1, 14. ulli 4, 24. ullo pacto 2, 6
Ultima ſpelunca 4, 19. ultimi 5, 1
Ultro proclivis 4, 25. adfertur 3, 7. currere 2, 8
Unde 3, 5. hoc, amice? 3, 7. illa ſcivit? 3, 15. ſic nites 3, 7
Una bibere 3, 16
Unguento delibutus 5, 1
Ungues ſævi 1, 31. unguibus rapere 2, 7
Uniones 4, 4
ab univerſis 5, 7
Unus 1, 17. 2, 8. ex multis 2, 5. homo 4, 4. pes 4, 24. alter 2, 7. ex Atrienſibus 2, 5. *unus,* i. e. ſolus 1, 6. in uno plus, quam in turba 4, 4. de reliquis 1, 31. una 1, 2. altera, tertia 4, 4. unum eſt 3, 11
Vocare quem ad ſtudium 3, *prol.*
Volans propter 2, 6
Volo *vide* velle
Volucris 2, 4. parvula 5, 3. peregrina 1, 26. volucris curſus 5, 8
Voluntas ſuperum 5, 6. voluntatem interpretari 4, 4
Voluptas mea non poteſt ſatiari 4, 8
Volutare ſeſe 4, 3
Votum 5, 4
Vox porcelli 5, 5. inſueta 1, 10. naturæ 5, 1. vocis fides 4, 25. vocem edere 1, 12. exprimere 5, 5. habere 1, 13. laudare 3, 16. mittere 3, 18. 4, 10. oſten-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

oſtendere 1, 13. vocem præcludit metus 1, 2. premere 1, 11. voces propriæ 3, 18. vocibus venantum conterritus 1, 12
Urbanus ſal 5, 5
Urbs antiqua 4, 21. Aſiæ urbes, *ibid.*
Uſurpare ornatum 4, 15
Uſus longior 4, 25. uſum rei conſociare 4, 10. uſu peritus 3, 2
Ut es farina, ſic valeas 4, 1. mos eſt 5, 1. moris 4, 24. profuerint 1, 12. ajunt 4, 21. fieri ſolet 3, 9. non potuit 4, 2. refecit 3, 2. vidit 3, 16. ut vero 5, 7
Utcunque 2, 2
Uterque 1, 10. 3, 8. 3, 10. 3, 13. 5, 5
Uti ſpeculo 3, 8. genere 5, *prol.* licentia 4, 24
Utilis 4, 3. utilis eſſe 3, 14. utile beneficium 4, 25. ſit quod facimus 3, 17. utiles res 4, 10. utilius nihil homini, quam recte loqui 4, 12. utiliora ſæpe contemnuntur 1, 12
Utilitas privata 1, 22. quam *prol.* 4
Utinam 3, 9. nec unquam 4, 6
Uva acerba 4, 2
Vulgare nomen amici 3, 9
Vulgatus ordo 4, 24
Vulgus fictilis 4, 14. vulgi mo 5, 1. ſtupor 1, 14. vulgo fer tur 3, 3
Vulnus 2, 3. vulnere læſus 2, 7 vulneris remedium 2, 3
Vulpecula 4, 8
Vulpis 1, 7. 1, 10. 1, 13. 1, 26 1, 28. 4, 2. 4, 8. 4, 19. do loſa 1, 13
Vulpini catuli 1, 28
Vulturius 1, 27
Vultus corvi 1, 13. Jovis 4, 17
Uxor ſancta 3, 10. uxorem du cere 1, 6. uxori vacare 3, *prol* uxores 3, 3. uxoris crimen 3, 10

X.

XYſtus 2, 5

Z.

ZOna 4, 21

FINIS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

MARQUARDI GUDII
NOTÆ
IN PHÆDRUM.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

MARQUARDI GUDII
NOTÆ
IN PHÆDRUM.

PROLOGUS.

V*Erſibus Senariis*] *Comicorum Senarii propter ſimilitudin m ſermonis ſic ſæpe ſunt abjecti, ut nonnunquam vix in his numerus, & verſus intelligi poſſit.* Cic. Orat. C. LV.

Libelli] Poſſet videri ſcribendum *libellis*, cum ipſe Phædrus *init. lib.* 3. dicat: *Phædri libellos legere ſi deſideras.* Et Avienus hos quinque libellos vocet. ed *Phædrus lib.* 4. de hoc ſuo opuſculo ſcribit, *Parvum libellum uſtine patientia.* Hinc videtur nihil mutandum, ad exemplum Caulli, *cui dono novum lepidum libellum.*

Duplex l. belli dos eſt.] Ita recte a Rigaltio reſtitutum ex vetuſtiſimo Codice Rhemenſi. Duplex dos veterem illam verborum vernitatem ſapit, quemadmodum enim in puellis elocandis duplex dos ommendatur, unde Comicorum venuſtiſſimus, Terentius in Alelphis de paupere corrupta dicit,

Primum indotata eſt, tum præterea quæ ſecunda dos ei erat,
Periit, pro virgine nuptum dari non poteſt.

lic Phædrus fœtum ſuum elocaturus, eleganter libellum hunc à luplici dote commendat; cum enim Æſopi materiam aridam & incomptam videret, duplici dote, jocorum ſcilicet ſuaviſſimorum & onſiliorum prudentium eam locupletaſſe & ornaſſe dicit. Scilicet ıæc illa eſt dos duplex, quam adeo in ejuſmodi libellis deſiderat Horatius inter artis ſuæ præcepta,

Lectorem delectando pariterque monendo.

quem locum Phædrus ſtatim ſubjicit paulum mutatis verbis, & ad ibellum ſuum egregie tranſtulit. Dos vero hoc loco, ut paſſim, ſignificatione latius patet, quam vulgo creditur. Notat enim *Decus* & *Ornamentum*. *Auſonius* inter dicta Biantis, *Quæ dos Matronæ pulcherrima? vita pudica.* Et inter gnomas veteres Ethico-Politicas Gruteri verſus ſenarius

Pudica vita, dos matronæ gemmea eſt.

Plin. lib. 37. *c.* 5. *Dos ſmaragdi* pro decore & ornamento iis pr
prio. Sic apud *Vopiſcum in Aurel. Aureliano clementia, Imper
torum dos prima, defuit.* Eodem modo ut ante apud Terentiu
illibata virginitas ἡ παρθενία dos, id eſt, decus & ornamentum vi
ginale, dos ſecunda appellatur. Neque aliter illud *Ciceronis in lib.
de Orat.* accipiendum eſt, *cujus artem, cum indotatam atque incon
tam videres, verborum eam dote locupletaſti & ornaſti*: quem l
cum Nonius in voce *dotatum* citat, ſed ut ſolet nugatorie explica
quæ Ciceronis verba totius hujus loci παραφραστικὴ explicatio e
Et Ovid. 5. Metam.

Tantaque dos oris linguæ deperderet uſum.

Dos proprie id quod cuique datum eſt, ſive id decus atque orn
mentum, ſive lucrum atque emolumentum. *Virgo laudatiſſima do
formæ.* Ovid. Hinc ex veterum uſu forma & pulchritudo pue
larum dos tertia dici poteſt, quia pulchritudo ſemper inter dot
puellarum numeratur. Unde elegans formarum ille ſpectator
Chione ita canit *lib. XI. Metamorph.* v. 301.

Quæ dotatiſſima forma
Mille procos habuit.

Afranius apud Nonium. *Formoſa virgo eſt, dotis dimidium voca
iſti, qui dotes negligunt uxorias.*
Martial. 13. 10.

Nec poteris Similæ dotes numerare nec uſus.

Valer. Max. lib. 5. *c.* 7. *in pr. Det nunc vela pii & placidi affectu
parentum erga liberos indulgentia, ſalubrique aura provecta, gra
tam ſuavitatis ſecum dotem afferat.* Hoc eſt emolumentum & lu
crum, ut ſolent navigantes, a quibus Valerius phraſim nimis af
fectatam petit more ſuo putidiuſcule. *Templorum dos*, Ovid. lib. X
Metam.

Templiſque accedere dotem
Hanc juſſere meis.

Atque ita dos eſt emolumentum & commodum illud, quod ſpon
ſus cum nova nupta lucratur, & quod ſponſa rei familiari affert
Solent autem poëtæ de libellis ſuis loqui tanquam comptis politiſ
que puellis & viro maturis, & eorum dotes, id eſt decora, orna
menta, commoda & emolumenta lectoribus enumerare. Catull.

Quoi dono lepidum novum libellum
Arida modo pumice expolitum.

Sic Virgilius ipſo ſtatim initio Georgicorum enumerat commoda,
quæ eſt traditurus. Martial. lib. 2. ep. 1.

At nunc ſuccincti quæ ſint bona diſce libelli.

Et

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

] 3. epig. 2.

Cujus vis fieri, libelle, munus &c.
Fauſtini fugis in ſinum? ſapiſti.
Cedro nunc licet ambules perunctus,
Et frontis gemino decens honore,
Pictis luxurieris umbilicis,
Et te purpura delicata velet,
Et cocco rubeat ſuperbus index.

1. epig. 4.

Æthereas laſcive cupis volitare per auras,
I, fuge, ſed poteras tutior eſſe domi.

: libellum ſuum *vernam* & *vernulam* vocat lib. 3. ep. 1.

Domina qui natus in urbe eſt:
Debet enim Gallum vincere verna liber.

: *lib. 5. ep. 18.*

Præter libellos
Vernulas nihil miſi.

Movet .... monet] ἀντανάκλασις. Sic lib 4. fab. 3. *Impune potius* ;di, *quam dedi alteri.* Et lib. 1. fab. 4. *Et quem tenebat, nec* uem *petebat.*

Quod arbores loquantur] Ubi vero in his quinque libris arbores oquuntur? Certe hinc diſcimus plures Phædri fabulas deſiderari, iter alias autem, quæ interciderunt etiam reperi in veteri Ms. hanc ibulam Phædri a Monacho mirum in modum interpolatam & deormatam, in qua arbores loquuntur.

De Securi & Manubrio:

Aliquanti dantes auxilium hoſtibus ſuis pereunt.
Iomo ſecure facta ab arboribus poſtulat manubrium ut darent, de *gno quod eſſet firmum, omnes Oleaſtrum juſſerunt dare. Accepit ho-* *no manubrium, apta ſecure robora cœpit decidere, magna truncabat* *& eligebat. Sic quercus fraxino dixiſſe fertur, Digne & bene patimur* *uia manubria dedimus.* Ex Phædri Jambis hanc fabulam interpoatam eſſe mihi dubium non eſt, eamque ſic numeris ſuis reſtituenlam puto.

Auxilia qui dat hoſtibus ſuis perit.
Secure facta ab arboribus homo poſtulat
Manubrium ut darent de ligno, quod foret
Firmum: juſſerunt omnes Oleaſtrum dari,
Accepit ille; oblatum & manubrium
Aptans ſecuri magna cædit robora,
Et eligebat arbores. Tunc ſic Fraxino
Dixiſſe fertur Quercus: merito ferreas
Patimur Bipennes: quia dedimus manubria.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Aliter & melius ad veſtigia veteris libri,

Pereunt ſuis auxilium dantes hoſtibus.
Facta Bipenni ab arboribus homo petit,
Manubrium ut darent e ligno quod foret
Firmum, juſſerunt omnes oleaſtrum dari,
Accepit ille munus, & manubrium
Aptans ſecuri magna cædit robora:
Dumque eligebat quæ vellet, ſic fraxino
Dixiſſe fertur Quercus: merito maleficas
Patimur bipennes, quibus adjumento ſumus.

Aliter adhuc,

Pereunt ſuis auxilium qui dant hoſtibus.
Facta bipenni quidam ab arboribus petit,
Darent manubrium, e ligno, quod firmum foret,
Subito juſſerunt omnes oleaſtrum dari,
Accepit munus, factumque aptans manubrium
Cœpit ſecuri magna excidere robora,
Hic dum truncanda eligeret, Fraxino
Dixiſſe fertur Quercus, merito cædimur.

v. 1. *dantes*] Sic *conſilia qui dant prava.* Phæd. & *qui fert malis auxilium poſt tempus dolet. Auxilium dare* eſt Virgilii.

v. 2. Melius forte,

Facta ſecuri quidam ab arboribus petit.

nam homo videtur ex gloſſa eſſe, & relative quidem apud Phædrum occurrit, ſed non ſimpliciter pro eo, quod Gallis *un homme*. Germanis *ein Menſch*. Sed illud *Quidam* proprium in ejuſmodi fabulis Phædri eſt. lib. 2. fab. 2. *laceratus quidam morſu* &c. lib. 3. fab. 4. *pendere apud Lanium quidam vidit ſimium.* lib. 3. fab. 5. *Æſopo quidam petulans lapidem impegerat.* lib. 3. fab. 8. *habebat quidam filiam.* lib. 3. fab. 13. *Puerorum in turba quidam.* lib. 4. fab. 4. *Quidam decedens tres reliquit filias. Gelu rigentem quidam. Quidam immolaſſet. Facturus ludos quidam.* Homo tamen eſt, lib. 4. *necuit hominem protinus.* & eod. lib. *homo perturbatus excitat Simonidem.* Et eodem lib. fab. 3. *Auxilium petiit hominis.* ibid. *petit* eſt pro *petiit*, ut *perit* pro *periit* apud Phæd. lib. 4. *Vos quod rapuiſtis perit.* Atque hinc apparet *poſtulat*, quod in membranis eſt, a Monacho eſſe, qui non animadvertit, *petit* præteriti eſſe temporis, itaque interpretatus eſt *poſtulat*, cum debuiſſet *poſtulavit.*

E ligno.] Sic Plaut. *e ferro fabricatum eſt. Lorica ex ære.* Virgil. Vide tamen an pro *e ligno* ſcribendum ſit *ilignum*, nam *iligna manubria* laudat Plinius. Dicebant veteres *iligneus* & *ilignus*, Horat. 2. Sat. 4. 40. *Firmum* proprie de ligno duriſſimo ad imitationem Virgilii

ilii ſui lib. 2. Æn. *Firma cavavit Robora* i. e. dura, quæ Plinius vo-
it *inflexibilia*.

Truncare] Valer. Flacc. *Truncatus*. Plin. Jun. & Claudianus ſæ-
ius.

Aptans] *Aptare facta manubria* eſt apud Columellam, lib.
I.

Robora cædere] eſt apud Ovidium, *ſecuri cædere* : apud Virgi-
um, *cædere arbores*. Cic. de Divinat. *qui robur illuc cecidit*, Id.
ı Divin.

Dixiſſe fertur digne & bene patimur] Sic idem MSS. membrana-
eus Codex, in fab. 31. lib. 1. in fine, *Merito plectimur*, plane ſi-
nillime ineptiſſime circumſcribit, *digne & bene patimur, qui in os*
rædoni commiſimus. Ex quo apparet, recte hoc loco nos reſtituiſſe,
nerito cædimur. Atque hæc tantum Phædri eſſe cum cætera ſint Gloſ-
atoris inepti.

Fictis fabulis] Sic lib. 2. fab. 9. *Arte fictas fabulas dicit*. Iſidor.
ib. 1. c. 39. *Fabulas Poëtæ a fando nominaverant, quia non ſunt
es factæ, ſed tantum fando fictæ, quæ ideo ſunt inductæ, ut fi-
to mutorum animalium inter ſe colloquio, imago quædam vitæ ho-
ninum noſceretur.*

FAB. I.

F*Auce improba*] Varie hunc locum tentarunt Viri eruditi. Salmu-
rienſis Magiſter poſtquam Rittershuſii & Scioppii infelices con-
jecturas annotaſſet, tandem addit: *Rigaltius olim legit face improba,
per facem iram intelligens, quod minime omnium probem*. Vide ho-
minis judicium; minime omnium probat, quod certe præ his aliis
conjecturis maxime omnium merebatur, quid enim latinius dici
poteſt? Sic plane Valerius ille Maximus, lib. 8. cap. 14. Phædro
σύγχρονος: *Animum ejus Marathon & Salamis tacitis facibus inci-
tabant*. Et lib. 5. c. 7. *Novercæ Stratonices infinito amore correptus
memor quam improbis facibus arderet*. Perſ. Sat. 3.

Nunc face ſuppoſita ferveſcit ſanguis, & iræ
Scintillant oculi.

Zeno Veronenſis, *Prædonum corda face furiali ſuccenſa*.
Palladius Julio V. *Ut facem libidinis augeat dilatio voluptatis*. Lu-
cret. *Fax irai*. Valer. Flac. lib. 3. *Fax odii*. Claud. 2. Stilic. *facibus
pudoris*. Fax igitur eſt accipienda pro ardore, fervore, & pro eo,
quod ignis inſtar accendit atque urit. Tale eſt in affectibus animi,
cupiditas gloriæ, ira, amor, furor, & in corporis ſuſtentatione ma-
gna fames quæ ignea dicitur. Quintil. Declamat. XII. *Poſtquam
omnem patientiam vicerat ignea fames*. Talem famem apposite fa-

cem dixiſſet, neque etiam, in quo Faber fallitur, hæc Rigaltii conjectura, ſed lectio libri Pithœani. Sed quanquam hæc Pithœi lectio & valde latina eſt, & MS. ejus niti videatur, mihi tamen placet illud ex Remenſi codice a Rigaltio vulgatum, *Fauce improba*. Nam præterquam quod ſenſus nativus & ſanus eſt, non dubium mihi eſt quin Phædrus hæc ſcribens in mente habuerit Virgilii ſui illum locum ex Æn. II.

Raptores atra in nebula, quos improba ventris
Exegit cæcos rabies, catulique relicti
Faucibus expectant ſiccis.

quem Virgilius *Raptorem* hunc Phædrus *Latronem*, (Sic Manilius eadem facie *Leonem prædatorem* appellat) & quod ille *Ventris rabiem improbam*, hoc noſter *faucem improbam* dixit. Sic alibi Virgil. lib. IX. Æneid. dixit, *Fauces ſanguine ſiccas*.

Ac veluti pleno lupus inſidiatur ovili
Cum fremit ad caulas, ventos perpeſſus & imbres
Nocte ſuper media, tuti ſub matribus agni
Balatum exercent: ille aſper & improbus ira,
Sævit in abſentes, collecta fatigat edendi
Ex longo rabies & ſiccæ ſanguine fauces.

Reſpicit fortaſſe & hunc locum Phædrus, nam ſiti compulſum eo veniſſe lupum dixerat; poterat tamen ſitim ex rivo extinguere, neque etiam propter ſitim agno inſidiabatur; itaque melius eſt explicare de rabie ventris & magna fame, quæ maxime beſtias accendit, inquit Livius lib. 25. Hincque proprie Phædrus *incitatus* i. e. accenſus dixit. Hinc Ovid. lib. 8. Metam. fin.

Dira fames implacataque vigebat
Flamma gulæ.

Plaut. Curcul. Act. 2. Scen. 3. dixit *Lupiunt fauces fame*, i. e. imitantur lupos. Locum Virgilii imitatus eſt Silius Italicus in fin. lib. 2. quanquam ad Leonem tranſtulit.

Ceu ſtimulante fame, cum victor ovilia tandem
Faucibus invadit ſiccis Leo.

Id eſt faucibus ſanguinem ſitientibus. De lupis Stat. lib. 10. Thebaid.

Sub noctem coiere lupi, quos omnibus agris
Nil non auſa fames longo tennavit hiatu,
Jam ſtabula ipſa premunt, torquet ſpes irrita fauces,
Balatusque tremens, pinguesque ab ovilibus agnæ.

Improba, i. e. inſatiabili, ut Servius ad 1. Georg. *Improbus ingluviem*. & Philarg. *Improbus hic avidus*.

Ovid.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

)vid. epiſt. 10.

Qui laniant avida viſcera dente lupi.

auce. i. e. gula. Sic alibi,

Os devoratum fauce quum hæreret lupi.

Quam poſtea gulam ibi vocat. Avienus fab. ult. ℣. ult.

Quam rapidi fauces exſaturare lupi.

Jurgii cauſam,] pro jurgio. ut *res cibi*, infra pro cibo. *Cauſſa* ro *re* apud Juriſconſultos & alios. Sic *res voluptatum* apud Plautum ro voluptatibus, *inferre jurgium*, ut *inferre litem* apud Ciceronem.

Laniger] *Lanigeras greges*, Ovid. lib. 6. & lib. 7. *fœtus laniger.* *unigeris gregibus.*

Quereris] M. *queris.*

At maledixiſti mihi] MSS. Remenſis & Pithæanus *ait*, quod cum erſus reſpueret, editores inde fecerunt *at.* perperam ſine dubio, :vi quippe tranſpoſitione ſcribendum cenſeo,

Male, ait, dixiſti mihi.

Tmeſis elegantiſſima ad imitationem Catulli. Epigram. XCIII.

Lesbi mi dicit ſemper male, nec tacet unquam
De me.

quemadmodum & *benedicere* modo conjunctim modo diviſim. Plaut. *ene quæſo inter eos dicite, & mi abſenti tamen.* Similiter *contradicere* leganter ſeparatur apud *Ciceronem de Orator. Num ſi contra te di-eris mihi male es dicturus*, ut ex fide MSS. legendum eſt. Nec *male dicere* magis una vox eſt quam *male loqui*, quod eſt apud Plau-um quatuor locis. Tmeſis hæc frequentiſſima eſt apud Poëtas, *erent. Andr.* 1. *Sc.* 1. *cum quibus erat cunque una.* Sic ſæpiſſime pud *Plautum*, *per mihi gratum.* Et Truculent. 2. Scen. 7. ℣. 39. *Quem per nam novi hominem nihili*, ubi ex ſententia Taubmanni & Gronovii duplex Tmeſis eſt, pro *quemnam pernovi.* Crebro etiam Virgilius Tmeſi utitur. Sic lib. 1. Æneid *Arida circum nutrimenta dedit.* Quem locum in animo habuit Gratius princ. Cyneg. *Altaque ircum firmamenta dedit*, quod diligentiſſimum Vlitium fugit. Idem Æn. 2. *Jamque adeo ſuper unus eram.* Et ecl. 6. *Namque ſuper tibi runt.* Sic etiam in proſa oratione ſæpe Tmeſin deprehendas, *Ta-it.* 1. *hiſt. Illis vix decimæ ſuper portiones erant.* Imprimis autem Phædrus videtur imitatus Catulli locum, quem ante adduximus, quem ut meretur in deliciis habuit, unde & illa, quæ proxime an-tecedunt mere ſunt Catulliani ſaporis, *Qui poſſum quæſo facere, quod quereris, Lupe*, quæ reſpiciunt illa Catulli carm. 68.

Sed facere ut quivis ſentiat & videat,
Qui poſſum?

Delectatur etiam Phædrus ſæpe Tmeſi. Sic lib. 1. fab. 28. *quem ſtans Volturius ſuper*, pro cui ſuperſtans. *Galli Cybeles circum in quæſtus ducere*, ſic enim ibi legndum.

Pater hercle tuus. Anon. meus leg.

Pater tuus inquit hercle maledixit mihi.

Qui fictis cauſis innocentes opprimunt.] Satyrica hæc ſunt & Tiberium reſpiciunt, de quo e Suetonio & Seneca notum, eum ficti criminibus ſub nomine juſtitiæ quos vellet peremiſſe, *cauſæ* autem hiç ſunt crimina, ut Græcis *αἰτίαι*, Gloſſ. *Αἰτία cauſſa, materia, querela, culpa, noxa.*

FAB. II.

PRocax *libertas civitatem miſcuit.*] Quintilian. de Orator. cap. 4 *Apud Athenienſes omnia populus, omnia imperiti, omnia, ut ſic dixerim, omnes poterant. Noſtra quoque civitas donec erravit, donec ſe partibus, & diſcurſionibus & diſcordiis confecit, donec nulla fuit in foro pax, nulla in ſenatu concordia, nulla in judiciis moderatio, nulla ſuperiorum reverentia, nullus magiſtratuum modus, tulit ſine dubio valentiorem eloquentiam.* Et idem cap. 36. *Tamen iſta perturbatione ac licentia plura ſibi aſſequi videbantur, cum mixtis omnibus & moderatore uno carentibus, tantum quiſque orator ſaperet, quantum erranti populo perſuaderi poterat. Hinc leges aſſiduæ, populare nomen, hinc conciones, hinc procerum factiones, & aſſidua Senatus adverſus plebem certamina. Quæ ſingula etſi diſtrahebant rempublicam, exercebant tamen illorum temporum eloquentiam.*

Hinc.] leg. *hic* ex MS. Remenſi, quod pro *tunc* eleganter dicitur. v. Scheffer. ad fab. 15.

Conſpiratis factionum partibus] Viri docti explicant hic *conſpirati* qui *conſpiraverant*, quod etſi Latinitas ferat, & aliis in locis concedam, hic non habet locum. *Conſpirare* in prima notione ſignificat, ut ejus ſimplex, ſpirare, conflare, & eſt verbum activum. Sic apud Virg. 7. Æneid.

Æreaque aſſenſu conſpirant cornua rauco.

Ubi Servius notat, *nam & tubæ ſimul inflabantur*, ita ut ex mente Servii *conſpirare cornua*, eſt tubas ſimul inflare. Ita Cic. pro Ligar. *Quis eſt qui horum conſenſum conſpirantem & pene conflatum hac prope æqualitate fraterna non noverit.* Deinde ſi activum eſt *ſpiro* ut apud Virgil. *Divinum vertice odorem ſpiravere.* Horat. 3. carm. *Quod ſpiro & placeo tuum eſt.* Ovid. 3. Metam. *Deam ſpirat mulier.* Propert. *Qui nunc magnum ſpiramus amantes.* Sic cætera ejus compoſita activa ſunt, ut *exſpiro.* Arnob. lib. 1. *Suas animas exſpiravere venti. Inſpiro* Virgil. *Occultum inſpires ignem.* Statius, *Tacitum inſpirat amorem*, unde *inſpirantur*, apud Columellam, *granaria aquilonibus.* & Auſon. epiſt. 22. *Inſpirata dehinc vento cantavit arundo. Adſpiro.* Quintilian. *Adſpirat Deus mentem aut ingenium hominibus.* Virg. *Adſpirat primo fortuna labori*, ſubaudi *ſe. Reſpiro.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

iro. Cicero de Nat. Deor. *Aſpera arteria excipit animam meam, indemque à pulmonibus reſpirat ac reddit.* Stat. *Palus reſpirat ſpaoſum aëra. Suſpiro.* Tibull. *Alios ſuſpirat amores.* Lucan. *Suſpirare nebulas.* Quidni ergo etiam *conſpirare*, ut ex Virgilio & Cicerone ocuimus. Sunt vero hæc verba, ut Græcorum μέσα, quod cum atini non habeant, ubique tamen exprimere ſategerunt. Unde *copuor, mulctor, objurgor, juror, prorumpor*, & ſexcenta alia promicue, nunc ἐνεργητικῶς, nunc παθητικῶς uſurpavere, eadem raione qua Græcis deſinentia in ομαι agendi & patiendi ἐν τῷ μέσῳ abent ſignificationem. Indidem ſunt participia iſta, de quibus nunc gimus, quæ licet paſſivam habeant terminationem, activa tamen unt, ut Græci in participiis mediis perfectum & plusquam perfetum & Aoriſtum 1. & 2. adhibent. Sic Valer. Max. 4. c. 1. §. 7. *Jtraque parte perorata*, id eſt, cum utraque pars peroraſſet Gellius ib. 17. c. 2. ex Claudii Annal. lib. 1. *Sole occaſo.* Horat. 2. Sat. 4 *Perna magis ac magis hillis flagitat immorſus refici*, quod ambinus non intelligens depravavit. *Immorſus*, in Gloſſ. eſt *jeiunus*, qui nondum momordit. Perſius Sat 6. *Qui prior es cur me ndecurſum lampada poſcis*, nam ita in MSS. legi teſtatur Caſaubonus. Ergo *indecurſus*, qui nondum decucurrit. Sic in iisdem doctiſſimis Gloſſis *impeccatus* pro *irreprehenſibilis.* Plaut. Amph. 1. 1. ℣. 2. *Nam injurato ſcio plus credet mihi quam jurato tibi.* Vetus poëta apud Ciceron. *Uſurpata duplex cubile.* Lucret. lib. 2. *Intervallis magnis conſulta reſultant.* Nam ita in MS. haberi Giphanius docet, qui ingenue eam loquendi rationem ſæpe repertam teſtatur. Nemeſianus Eclog. 11. *toſto ſub ſole canebant.* Ita MSS. quod rectiſſime, *toſtus* qui totum diem calore homines torruit. Sic *ſol aſſus* Ciceroni. Sic infra *defectus*, qui deficit. Hinc ergo patet recte dici poſſe conſpiratos de iis, qui conſpiraverant, ſed hoc loco melius paſſive ſumitur & interpretatur de iis, qui in unum collecti & conflati ſunt, nam *conſpirare* proprie eſt in ſpiram colligere, metaphora ducta a ſerpentibus, qui in ſpiram & circulum ſe concludunt, & inde *conſpirare* apud Plin. juniorem dicitur. Hinc intelligendus *Macrobius, in præfat. Saturn.* qui expreſſit locum Senecæ Ep 84. ubi ad Muſicum concentum reſpicit, dicit, *Multarum ætatum exempla ſed in unum conſpirata*, ubi male Schefferus exponit *conſpirantia*, nam conſpirata eo loco eſſe videtur collecta, conglobata. Gloſſæ veteres Divionenſes toties laudatæ Salmaſio in membranis vetuſtis, *conſpirati, collecti, condenſati.* Hinc emendandus atque explicandus Cæſar lib. 3. bell. civ. c. 46. *Milites legionis nonæ ſubito conſtipati pila conjecerunt.* Scribe ex MS. Petavii & Cujacii *Conſpirati*, id eſt, veluti in ſpiram & globum collecti & condenſati, *conſtipati* eſt à Gloſſatore, idque Scaliger male in textum recepit. Priores editiones habent *conſpicati* quod propius ad veram lectionem accedit, &

codem

eodem modo apud Sueton. Jul. Cæſ. cap. 28. corrupte quædam editiones habent *conſpicati* pro conſpirati, ut recte Caſaubonus edidit, *Aſſidentem conſpirati ſpecie officii circumſtitere.* Ubi conſpirati ſunt qui conſpiravere, conſpirantes, niſi mavis intelligere de condenſatis, & quaſi in ſpiram collectis, ut nemo poſſet perrumpere: eodem ergo modo hic apud Phædrum debet exponi, *conſpiratis factionum partibus*, de factionibus in unum conflatis, collectis: nam quid eſt illud conſpirantibus factionum partibus? ſi vulgarem explicationem ſequaris; nam partibus & factionibus ſemper ineſt tacita conſpiratio & conſenſus, ſive in bonum ſive in malum, poſtquam vero factiones conſpirarunt, an partes, an factiones adhuc dantur, quæ non conſpirant? *Partes ſive factiones conſpirant*, idem ac æque ocioſum eſt dicere, ac ſi quis dicere vellet, diſcidia, ſive diſcordiæ diſſentiunt, id ſi Phædrus voluiſſet dixiſſet potius, *hinc factiones*, *hinc partes*, ut Quintil. loco citato c. 36. *Tali perturbatione ac licentia*, *mixtis omnibus*, *atque uno moderatore carentibus*, &c. *Hinc procerum factiones*, Tacit. 16. Ann. c. 22. *Thraſeæ objectabatur triennio curiam non introiiſſe*, *privatis clientium negotiis vacaviſſe*, *ſeceſſionem jam id & partes.* Idem lib. 4. cap. 17. *incuſabat Sejanum diductam civitatem ut civili bello*, *eſſe qui ſe partium Agrippinæ vocent*, & hiſt. 4. c. 17. *nunc eaſdem omnium partes*, & ita Ann. 4. 40. & 44. Si vero *conſpirare* eſt idem quod conflare, quidni ſimpliciter Latine dici poteſt conſpirare factiones, aut factionum partes? quemadmodum Cicero dixit de Aruſp. *Scelerum pactiones ſocietates conflare*, immo vero ut Cic. *pro Cluent.* dicit, *ſeditionem eſſe conflatam.* Sic eodem ſenſu Phædrus, *hic conſpiratis factionum partibus*, dixit pro tali tempore conflatis, ſimul inflatis & accenſis, colliſis & invicem excitatis partibus factionum; *conſpiratæ partes*, παθητικῶς, ut *inſpirata vento arundo* apud Auſon. Deinde conſpirare per metaphoram pro conſentire dicitur, unde apud Ciceronem conſpiratio, conſenſus & concordia conjunguntur. *Magnas utilitates adipiſcimur conſpiratione hominum & conſenſu*, deinde in malam partem deflexa, idem *illa conſpiratio conflata reſtricta eſt*, ubi notandum eſt 1. conſpirationem pro conjuratione dici, & 2. dici conſpirationem conflatam, quaſi dixiſſet conſpirationem conſpirare. Eſt enim idem conſpirare & conflare.

Arcem] Non tantum ἀκρόπολιν, ut hic vir doctus adſcripſerat, ſed rempublicam invadebat. Valer. Max. de Siciliæ Tyrannis lib. VI. cap. II. *Certa eſt ratio propoſiti mei*, *puella enim*, *cum gravem tyrannum haberemus*, *carere eo cupiebam*, *quo interfecto aliquanto tetrior arcem occupavit.* Scilicet quod qui rempublicam tyrannus invadebat, ante omnia arcem occuparet, hinc factum eſt ut arcem occupare, pro rempublicam invadere dixerint. Habes ſexcenta exempla in Senecæ & Quintiliani Scholaſticis declamationibus & apud

Cal-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Calpurnium Flaccum, Declam. VI. *Sceleratis ingeniis & plus quam* *ervilia cupientibus non dominari inſtar ſervitutis eſt, jam pridem* *rci noſtræ tua fortuna minatur.*

Grave omnino inſuetis onus] MSS. *gravis omnino inſueti ſonus eſt.*

Riſit] Martialis 1. ep. 83.

Riſerunt faciles, & tribuere Dei.

Parvum tigillum] Hirtius de bello Afric. c. 54. *Parvulam modo* *ſulam nactus Cæſar.* & Cæſar alibi: *parvulam naviculam conſcen-* *it.* Sic Cic. Verrin. *litterulas minutas*, Et 1. de legibus *perpauculis* *aſſibus.* Valer. Max. 8. *parvuli filioli*, & idem lib. 1. cap. 5. §. 3. ixit non tantum parvulam filiolam, ſed *admodum parvulam filio-* *im oſculatus eſt.* Tertull. lib. 1. c. 20. ad Nationes. *Patet jam hinc* *obis, (quantum aperire potuerim) e pauculis iſtis libellulis.* Sic di-erte vetuſtiſſimus ille Codex MS. Agobadi, ſed Gothofredus perpe-am edidit *paucis*; perperam ut ex adductis poteſt patere.

Miſſum quod ſubito vadis] Rittersh. *immiſſum*, fruſtra. nam lege *ubito vadi motu ſonoque*, ex Rhemenſi Codice, quam lectionem onfirmat vetus Anonymus, cujus fabulas nonnullas ex Phædro ex-reſſas, Rigaltius notis prioris editionis inſeruit.

Juppiter huic voto riſum dedit, auſa ſecundas
Rana preces, ſubitum ſenſit in amne ſonum.

ta ibi legendum. Perperam Rigaltius ediderat, leg. *inane.* Senſus Phædri eſt, parvum tigillum cum a Jove Ranis mitteretur, ſubito adi motu ſonoque terruit pavidum genus, ſive ut elegantiſſimis tatii verbis hæc exponam, ad ſubitum vadi motum ſonumque

Fugit omnis in imos
Turba lacus, virideſque metu ſtipantur in algas.

Profert e ſtagno caput] Ovid. Metam. 6. de Lyciorum in ranas ransformatione,

Nunc proferre caput.

Lignumque] leg. *tignumque.*

Supra] MS. *ſuper.*

Hydrum] *Sueton. de Caligula. Ælian.* 12. 15. & 16. 8. *Plin.* 19.

Corripere] Proprie de Serpentibus. Propert. lib. 3. Eleg. 8.

Ille ſibi admotas a virgine corripit eſcas.

Ovid. init. lib. XII. Metam.

Matrem circum ſua damna rotantem
Corripuit ſerpens avidaque recondidit alvo.

Valer. Max. l. I. c. VIII. fin. de ingenti ſerpente Atilii Reguli. *Mul-* *iſque militibus ingenti ore correptis, compluribus caudæ volumini-* *bus eliſis.*

Fugitant] MS *fugiant.*

Inertes] f. *inermes*, ut fab. ult. *genus inerme*, de columbis in ſi-mili infortunio.

Vocem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Vocem præcludit metus] Ita Terent. Eunuch. *Lingua hæret me*[...] Achil. Tat. lib. 2. Φόβος γὰρ γλώττης ἐστὶ δεσμός; eleganter, *m*[...] *tus eſt vinculum linguæ.*

Furtim] Vid. Valer. Max. lib. 6. c. 3. §. 9. ubi locus corrup[...] à Pighio qui *fuſtim* ſubſtituit. Sic apud Lucan. lib. 4.

Rapit agmina furtim.

Veſtrum ferre bonum] Virg. 1. Georg.

Sua ſi bona norint.

Cicer. 3. ad Q. fr. ep. antep. *Ut bona noſtra norimus.*

FAB. III.

GRaculus] Theophylactus Simocattus Epiſt. Themiſt. ad Chryſ[...] hunc Graculum ad ſenſum perelegantem tranſtulit, quem vi[...] & Achill. Tatium quoque lib. 2.

Gloriari alienis bonis] Senec. epiſt. 41. *Nemo gloriari niſi ſ*[...] *debet.*

Immiſcuit ſe formoſo pavonum gregi] Prorſus nihil agunt, qui me[...] cauſſa *pavûm* ſubſtituunt, pro *pavonum*, neque etiam audien[...] ſunt, qui *immiſcuit* triſyllabum hic eſſe contendunt, & ita Virg[...] lium *miſcuerunt*, Phædrum *præbuerunt* in trium ſyllabarum mo[...] dum coëgiſſe pronuntiant; ſed ut verſus conſtet omnino ſcribe[...] dum eſt,

Formoſo ſe pavonum immiſcuit gregi.

Sic numerus non tantum conſtabit, ſed auribus etiam rotunda qu[...] dam ſuavitate gratior erit. Vulgata diſpoſitio eſt deſcriptoris mon[...] chi, qui artis poëticæ imperitus, & ſyntaxeos regulas ſequens mutationem hanc ineptam inſtituit, ut ſubſtantivo quam proxi[...] mum ad latus eſſet adjectivum Epitheton, quod Tyrones ſolent fa[...] cere in explicandis verſibus.

Pavonum gregi] *Graves Pavonum greges.* Varro apud Non.

Male multatus] Male; *mulcatus* Codex Remenſis; *mulcare* elegan[...] & antiquum verbum eſt, Terent. Eun. *Male mulcabo ipſam.* & Adelph[...] Suetonio id reſtituit Torrentius, alii aliis auctoribus, ut Victoriu[...] Ciceroni non uno loco, Tacito Beroaldus junior. Gloſſ. Iſidor. *Mulcat. percutit.* Rigalt. in ſecunda editione inter errata monuit ſcribe *mulcatus.*

Sedibus] Neveletius ex Rimicii cujuſdam ſterquilinio gemmulam ut putat, eruit, *veſtibus.* Sed potius vetuſtiſſimorum codicum le-ctionem retinebimus, quæ ſana eſt & elegans. Natura enim unicuique animalium generi ſedes & receptacula ſua dedit. Virg.

Principio ſedes Apibus ſtatioque.

Idem,

Statio tutiſſima mergis.

In

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

MS. noſtro Rimiccii eſt *ſedibus*, ut & in Remenſi & Pithœano.
Pati] Id eſt contentus eſſe, *Seneca in Thyeſte*.

FAB. IV.

Ympharum in ſpeculo] Nemeſian. Eclog. 1.

Quin etiam ſpeculo fontis me mane notavi.

acrob. Saturn. 7. c. 14. *Grandeſcit imago ejus tanquam in aqua ſculo viſatur.* Iſidor. lib. XII. cap. I. de ovibus Jacob. *Umbras ietum deſuper aſcendentium in aquarum ſpeculis contemplabantur.* holiaſt. Theocr. ad Idyl. Σ. εἰς τὴν θαλάσσαν ἐμφανίζειν καὶ ὥπερ ἐν κατόρτῳ δεικνύειν.

Aliamque prædam ab alio ferri putans] Ut verſus conſtet hic *m* on elidi debet, ut in pluribus apud Phædrum locis. Sic lib. I. fab. I. *Qui poſtquam cæde feſſus, Aſinum evocat.* Sic V. C. ad fulendum verſum intruſerunt *Eſt*. Eod. lib. fab. XII. *Tunc moriens cem hanc dediſſe dicitur.* Sic Cod. P. Daniel. Sed Rem. *edidiſſe. cem dare*, ut *vocem mittere*. Fab. 10. lib. 4. Prolog. lib. 3. *Et ude invicta in hanc vitam incubuerim.* Ibid. fab. 6. in MS. eſt, *am ubi ſtrigandum & ubi currendum eſt ſcio.* lib. 4. fab. ult. ex S. Rem. *Primum eſſe tibi ne videar moleſtior.* Ibid. fab. 8. ex MS. em. *Reperire effugium alterius quærit malo.* Ibid. fab. 5. ex eom MS. *Hiſtoria quorum in tabernis fingitur.* l. 5. prolog. *Quum ſtinaſſem operis habere terminum.*

Ab alio ferri] Forte ſcribendum *offerri*.

Nec quem petebat adeo] In 5. ſede hujus verſus debet eſſe *υυυυ*.

FAB. V.

Artibus] Fab. 7. lib. 2. v. 11. v. Gronov. Diatr. Statia.

Nominor quia Leo] Ultimam in *quia* natura ſua brevem, hic roduci volunt propter ſequentem liquidam, quod non eſt admitndum, cum liquidarum vis & natura alia plane ſit apud Latinos apud Græcos, nec eam licentiam in liquidis Latini ſibi arrogent: ibi certe eam Phædrus corripit, etiam ſequente liquida. Fab. XXII. ujus libri.

Nunc quia laboras ut fruaris reliquiis.

Deinde in aprico eſt ſententiam ipſam jacere, & omni ſale deſtitui, uæ enim hæc jejuna ratio, primam tollo quia Leo nominor, fridiuſculum id quidem eſt; quid ſi capella replicaſſet, primam cao quia nominor capella? imo φύσει erat Leo; ſed in fabulis Leo lerumque rex ferarum nominatur, unde Phædrus ipſe libro 4

Quum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Quum ſe ferarum regem feciſſet Leo. Quare ut ſua Phædro conſt gratia, meo judicio & ſenſum efficies vividiorem, & numero priſt num decus reſtitues, ſi duabus literulis reſtitutis ſcripſeris,

Nominor Rex quia Leo.

Ita certe videtur legiſſe Anonymus, qui Phædri fabulas verſibu aliis tranſſcripſit,

Leo ſic ait, hæres
Primæ partis ero, nam mihi primus honos.

Primus honos eſt τὸ βασιλικὸν, ἡ τιμὴ βασιλική. Qua autem ra tione Phædro monoſyllabum illud Rex periit ſtatim animadverten qui ſequiorum temporum compendioſam ſcribendi rationem no ignorant. Scriptum enim fuit NOMINOREX, quomod ſæpe etiam in Pandectis ſcriptum videas. Id Monachi exſcriptore animadvertentes, & ignorantes ſimplex illud R geminandum eſſe le gentibus, quod ſupererat τὸ EX veluti παρέλκον & otioſum eje cere. An potius legendum eſt *nominor quia Baſileus*, ut alibi *ſophus* βασιλεὺς potuit facile corrumpi, nam ſecundo tertioque poſt natun Chriſtum ſeculo ſcribebant *Vaſileus*, atque illud *Vaſi* abſorptun videtur ab altera voce *Quia*. Sed omnium veroſimillimum eſſe pu to, quod etiam invitis illis, quas hodie habemus membranis ſcri bendum puto, *Nominor quia Creon*. Græcis *Creon* ſimpliciter Re dicitur, ut *Creuſa* Regina. Hinc apud Homerum aliquoties κρέω Α'γαμέμνων, *Rex Agamemnon* dicitur: Etymolog. magn. κρέω ὁ βασιλεὺς, κρέουσα ἡ βασίλισσα. Hoc nomen origine ſua fuit ap pellativum, nam moris erat vetuſtiſſimis populis & etiam hodier nis plerisque familiaris, ut regem ſuum ἁπλῶς abſque nomi ne proprio appellarent; hinc uxor Jaſonis proprio nomine dict fuit *Glauce*, quæ tamen etiam *Creuſa* appellatur, v. Hygin. fab. 25. Unde illud illiteratis illis temporibus plane extinctum eſſe vi deo, neque enim dubium eſt, quin primus Athenienſium Rex, antequam imperium capeſſeret aliud nomen proprium habuerit, ſed adepto regno ſimpliciter Rex ſive *Creon* dictus fuit, quo nomine poſtea innotuit, proprio vetuſtate & incuria temporum obliterato: hoc igitur nomen regium, pueris etiam Romæ ea ſignificatione no tum, in tragœdiis & veterum fabulis adeo celebre, ut Phædrus, qui diligenter tragœdias veteres legerat, inde in ferarum fabulis ſuis eleganter tranſtulerit. Sic *Creon* Rex Corinthiorum dicitur apud Euripidem in Medea, qui in ea fabula præcipuas partes agit. Sic *Creuſa* Regina uxor Xanti Regis Athenienſis, qui cum uxore re gnum acceperat, apud Euripid. in Ion. Præcipue vero huc referri debet Creon tyrannus Thebanorum, de quo Euripides in Phœniſſ, & Statius in Thebaid. qui regnum Oedipi invaſit, & mutuo bello conſumptis ſororis filiis Eteocle & Polynice ſe regem Thebano rum fecit. Pluribus locis ex Statio poſſet violentum ejus & tyran

nicum

icum ingenium oſtendi; ut huc reſpexiſſe Phædrus credi poſſet; ed præcipue ubi Statius Creontem eleganter Leoni comparat. Sic b. XII. non aliter de Creonte loquitur ac de immani Leone, aut erte de crudeli homine in Leonem converſo; vix aliter illum quam *ævum*, *dirum*, *immanſuetumque Leonem* appellans. Sic fin. lib XI. bi Antigone ſic Creontem alloquitur,

Nec longa precamur
Dona Creon, miſerere ſenis (Oedipi) *mæſtique parentis.*

aulo poſt addit, ſine dubio ad locum Phædri *lib.* 1. *fab.* 22. reſpiciens,

Qualis Leo rupe ſub alta
Quem viridem quondam ſilvæ monteſque fremebant;
Erigitur, meminitque ſui vireſque ſolutas Ingemit &c.

t lib. XII. inducit Creontem ex homine Leonem factum, & noa quadam transformatione in hominem eſſe tranſmutandum cait. Sic enim ait, v. 166.

Bello cogendus & armis
In mores hominemque Creon.

Hinc ergo eleganter Phædrus perſonam & nomen in fabulas ſuas tranſtulit; nam Creon hic eſſe ſcribendum multis rationibus aſſeri poteſt. Ac primo, quod jam ante annotavimus, languet oratio, i vulgata ſervatur, *nominor quia Leo*; quia in eo Leo nihil ſingulare præ cæteris animantibus habet, neque debuiſſet dicere *nominor*; ſed *ſum quia Leo*; nam cum *nominor* dixit, reſpicit certe ad nomen aliquod, quo in fabulis cæteris præſtantiores atque a leo reges appellabantur, quale eſt illud *Creon*, quo nullum aptius Leoni poteſt dari, utpote ferarum regi, ut ipſi Phædro etiam dicitur lib. 4. fab. XII. Deinde inexcuſabilis ταυτολογία eſſet, quod breviſſimo ſpatio in paucis verſiculis ter nomen *Leonis* repeti ſiet, & duos ſe proxime ſequentes verſus eadem voce, *Leo*, clauderet, quæ non tantum vitioſa & auribus ingrata, ſed maxime fabulatori noſtro faſtidita eſt. Hinc *lupus* illi mox *latro* & *prædator*. *Rana* mox *ſtagni incola*. *Ovis* mox *bidens*. lib. 1. fab. 16. quem locum etiam ſuperiorum temporum barbaries corrupit. *Hircus* mox *barbatus*, lib. 4. fab 8. *Equus* mox *ſonipes*, lib. 4. *Aſellus* mox *Auritulus*. *Ciconia* mox *peregrina volucris*, lib. 1. fab. 27. *Agnus* mox *Laniger*, lib. 1. fab. 1. *Aper* mox *ſus nemoricultrix* lib. 2. f. 5. Mittam alia. Hæc certe ratio poſt diligentem diſquiſitiunculam indicio mihi atque argumento fuit, laborantis hujus verſus vitium latere in voce *Leo*.

Tertio hinc emendationis noſtræ ratio demonſtratur, quod in vulgata metrum non conſtet, quia ultima in *quia* ſemper brevis ſit; quare cum primum ad locum hunc emendandum accederem, ſyllabam quandam excidiſſe exiſtimabam; ſed reperta tandem vera le-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

lectione, qua ἀντὶ τȣ̃ *Leo* ſubſtituitur *Creon*, veritatis vis ex omi parte ſe oſtendit, & ſponte natum eſt ſimul remedium verſui l boranti; nam ultima in *quia*, quæ alias, ut dixi brevis eſt, longa propter duas conſonas vocis *Creon*, atque ita metrum ſibi co ſtans pulchre procedit.

Quarto vulgatam lectionem manifeſtæ corruptelæ arguunt ali qui eandem fabulam ſive ante ſive poſt Phædrum literis conſign runt. Sic Camerarius, qui fabulas ex optimis autoribus collegit, in earum præfatione fatetur Philippus Melanchton, eas ex Mſſ antiquis deſumpſit, & pleraſque iiſdem verbis ornavit, certe ordine eas exhibuit, quo in membranis Divionenſibus leguntur. H jus igitur fabulæ locum ita reddidit: *Prima*, *ait*, *mea erit*: *d betur enim hæc præſtantiæ meæ*. Quibus verbis videtur reſpexiſſe dignitatem regiam; ſive quod ita in codicibus ſuis reperiſſet, ſi quod certe ipſi non placeret nimis frigida illa ratio, *nominor qu Leo.* Idem ſupra in Anonymo, quem Rigaltius notis inſeruit, v dimus, qui dicit

Nam mihi primus honor.

Quinto accedit quod deſcriptores Monachi, egregie rudes & lingu Græcæ imperiti, ut illa ferebant tempora, ignorantes quid ſibi ve let nomen *Creon*, ex antecedentibus ſtatim arripuerunt ex ipſa f bula notiorem vocem, & propter affinitatem literarum & ſoni v cinitatem *Leo* ſcribendum putaverunt; idque veriſſimum eſſe ſe tiet, qui in memoriam revocabit ſcriptum fuiſſe in membranis ut ſolet, *Creõ*, lineola ita adjecta *n* denotans, qua lineola neglect ſive annorum lapſu deleta, cum quid ſibi vellet *Creo* non intell geret ſcriba librarius, quid aliud pro captu ſuo comminiſci potuit quam ſcribendum eſſe *Leo*.

Ultimo, quod Phædrus *Creon* ſcripſerit, ſive ad ſignificationem nominis, ſive appellativi, ſive proprii, in Græcorum fabulis reſpi ciens, cum utroque modo Rex denotetur, etiam hinc confirma poteſt, quod Phædrus Græcis vocabulis, literatæ quippe Græci propior, delectetur. Libenter autem uſurpare Poëtas peregrina ver ba, & ea etiam ratione fabulas ſuas ſolere ornare quis neſcit? Sic Ca tull. in carmine de Aty

Ait hæc minax Cybele, religatque juga manu
Ferus ſe ipſe adhortatus rapidum incitat animum.

Non ſolum autem MS. ſed nonnulli etiam formis excuſi libri primis illis annis quibus hæc ratio ſcribendi libros inventa eſt, ha bent

Ferus ſeſe adhortatus lis rapidum incitat animum.

Quæ vera & germana lectio, quam vidit Victorius in Caſtig. ad E piſt. Cic. lib. XII. epiſt. 18. & probat Franciſc. Robortellus de ar te Critica, & ignoratione vetuſti verbi corruptam fuiſſe ait. Li au-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

ıtem Poëtis Græcis eſt *Leo*. λῖς idem quod λέων Homero, Heſio-
o, Theocrito, quod qui ignorant parum in lectione Græcorum
oetarum verſati ſunt. Theocritus in Idyllio quem appellavit Hy-
ım, ter ipſa uſus eſt. Achilles Tatius notat in MS. omnibus i-
em vitium inſidere *Adortalis*, ſed non vidit quid ſibi velit. Imo
tiam in MSto. meo eſt *Adorta lis*. Sic ſive appellative poſitum eſt
ræcum vocabulum *Creon*, regem ſignificans; ſimiliter apud no-
rum *ſophus* pro ſapiente vel ſapientiæ doctore, eſt lib. 3. fab. XV.
: 4. fab. XVI. & *pyctes*, Græcis πύκτης, pro pugile coronato.
b. 4. fab. 24. Sive *Creon* hoc Phædri loco proprii nominis inſtar
ro rege, ut in Græcorum fabulis; ſic alibi *Cato* pro moroſo cenſore
b. 4. fab. 6. *quid poſſum facere tibi lector Cato*, uti in MSS. noſtris.
mile peccatum ex Monachorum ſchola, quod primus recte cor-
xit optimus Pithæus. Deinde græcis vocibus abundat Phædrus.
c lib. III. Prol: *Mnemoſyne* pro Dea memoriæ; & lib. 4. fab. 14.
ribas quam Latini *ſubagitatricem* vocant, quæ miſere a Mona-
ıis corrupta, & ad latinas voces detorta. Sic pro *Mnemoſine* illi
emo ſine, *trivadas* pro *tribadas*. Sic & lib. 3. fab. 19. *Melos*,
atinis carmen, & *Deus Pelagius*, πελάγιος, Latinis *Æquoreus*. lib.
. fab. VIII. *pegma* & lib. 2. fab. V. *Xyſtus*. Neque tantum ver-
a à Græcis eſt mutuatus Phædrus, ſed & ex fabuloſa vetuſtate, &
eteribus præſertim tragicis, dramata ſive fabulas in exemplum ci-
t. Sic lib. 3. fab. XI

Hippolytus obiit, quia Novercæ creditum eſt.
Caſſandræ quia non creditum, ruit Ilium.

ib. 3. prol.

Sed hoc quodcunque fuerit, ut dixit Sinon.

ed valde memorabilis eſt locus lib. 4. fab. 6. ex Euripidis Medea
xpreſſus; atqui, ut jam diximus, in illa fabula Creon Rex Co-
nthiorum præcipuas partes agit.

Quia ſum fortis] Fortis hoc loco non ἀνδρεῖαν σωματικὴν, ſed
υχικὴν notat, ut Platonici noſtri optime diſtinguunt. Marinus
ı vita Procli pag. 418. & hic eſt animoſus & acriter morti ſe
fferens, ut apud Horat. *animoſus atque fortis appare*. & Cic pro
Iilone: *vir fortis & animoſus*. Atque ita non ταυτολογεῖ Phæ-
rus: ſequitur enim tum *quia plus valeo*; quod ad corpus de-
et transferri. Hæc non intellexit Gallicus Phædri interpres.

Afficietur] Legendum *adfligetur*, ut fab. XI. *Leonis adfliguntur*
orrendo impetu; ita omnino legendum ex ſchedis Danielis, ut mo-
uerunt viri docti. *Adfici malo* vix reperias; ſed *adfligi malo* eſt
Quintiliani.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

FAB. VI.

CLamorem] Mox convicium & querelam dixit. Sic clamorem & convicium conjunxit Plautus:

Vis tibi ducentos nummos jam promittier, ut ne clamorem hic facias neve convicium.

Stagni incola] Ex Cicerone deſumptum, cujus eſt 5. Tuſcul. *Beſtiæ nantes, aquarum incolæ.* Sic idem in Arateis dixit

Aquai dulcis alumnæ
Cum clamore paratis inanes fundere voces,
Abſurdoque ſono fontes & ſtagna cietis.

Muretus putat eſſe ex Arateo de Ranis.

Δειλαὶ γενεαὶ, ὕδροισιν ὄνειαρ
Αὐτόθεν ἐξ ὕδατος πατέρες βοόωσι γυρίνων.

Id eſt: *Infelix natio Aquaticis ſerpentibus lucrum*
Illinc ex aquis patres clamant ranunculorum.

Ubi nota illud ὕδροισιν ὄνειαρ *hydris lucrum*, ad eam fabulam quæ eſt de ranis & hydro hujus libri ſecunda, Aratum præiviſſe.

Creare] Etiam de brutis animantibus; ſic fab. 16. lib. 3. *quum crearer maſculus.*

Mori] Legendum eſt *emori*, ut eſt in MSS. Similiter apud Publium Syrum,

Bis enim mori eſt alterius arbitrio mori.

Lege: *Bis emori eſt alterius arbitrio mori.*

FAB. VIII.

LUpus & Gruis] Ita allegat hoc lemma Salmaſ. ad Hiſtor. Aug. p. 413. & recte: dicitur enim *Gruis* & *Grus*. Sic *ſepes* & *ſeps*, *neces* & *nex*, *plebis* & *plebs*, *ſuis* & *ſus*. Apud Ciceron. ad fin. 5. Diſputat. Tuſcul: *grunnitum cum jugulatur ſuis*: ſic recte Codex Regius omnium optimus & vetuſtiſſimus, itemque alter Pithœanus; perperam hactenus *cum jugulantur ſues*. Gruis etiam eſt ſcriptum in vetuſtiſſimo MSS. inter Ænigmata Sympoſii titulo XXVI. Gloſſæ, γερανός. *Gruis*, *Grus*. Sic etiam dicitur *Faucis* & *Faux*. Gloſſ. Philox. φάρυγξ, *Faucis*. Item *lentis* & *lens*. eædem, ὁ Φακὸς *Lentis*. ἡ Φακὴ, *Lens*. Gloſſæ noſtræ Græcolatinæ λύγξ, *lyncis*. Eædem, λάξ, *Calcis*.

Colli longitudinem] Pro longum collum; ita vice verſa ſupra fab. 1. dixit *fauce improba* pro inſatiabilitate & improbitate faucis.

Pro quo cum facto flagitaret præmium] MS. Remenſis *factum* ſcri-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

ſcribe *Pactum*: Dixerat enim Phædrus, lupum ſingulos illexiſſe pretio, & tandem conveniſſe cum Grue: præmium ergo erat pactum; atque ita apud Phædrum fuiſſe confirmat Anonymus fabulator,

Grus promiſſa petit de faucibus oſſe revulſo.

Immo etiam vetus ille gloſſator, ſive metaphraſtes fabularum Phædri, quem rectius Phædrum barbare gloſſatum dixeris, Romulius, *inus cum eſſet lupus, rogabat Gruis reddi ſibi promiſſa præmia.* Sic le in MS. Divionenſi. Quod iſti *petere promiſſa præmia*, id eleantius dixit Phædrus *pactum præmium flagitare*; plane ut apud Valerium Maximum lib. 4. c. 3. *Pactumque victoriæ præmium flagitantibus.* & Cicer. ad Q. fratr. 3. ep. 3. *Propter ſuſpicionem pactorum præmiorum.* Sic alibi noſter lib. 3. fab. XIV.

Si pactam ſuci non recuſaſſent fidem.

Pactum præmium Noſter lib. 1. fab. XIV. dixit *poſitum præmium.* : l. 5. *propoſitum præmium.*

FAB. IX.

Tibi non cavere &c.] Imitatur Terentium Heautontimor. Act. V. ſcen. 1.

Nonne id flagitium eſt, te aliis conſilium dare,
Foris ſapere, tibi non poſſe auxiliarier.

Mortis in ſolatio] *In ſolatium*, Meurſius & alii. & ita Salmaſius onjecit ad marginem libri; ſic Panegyricus incertus Conſtantino dictus Cap. XVI. *ad ſolatium ſuæ mortis voluit ſecum trahere quam plurimos.* Tollendum eſt & Gloſſema e Valerio Maximo lib. 3. c. . *Pœnus enim in victoria obnoxius morienti, Romanus in ipſo fine vitæ vindex ſui exſtitit.* Deletis ex MS. vocibus *ſolatio fuit*, quæ gloſſemata ſunt.

Deploras] *Deplores* Heins. Sed male.

FAB. X.

Barth. adverſ. 47. 10. *Fabella hæc longe elegantiſſime concepta eſt a Phædro, nec puto, rectius eum quicquam aut faventioribus luſis concinnaſſe.*

Furti] MSS. *forte.*

Culpæ proximam] in MSS. eſt *culpa*: recentior manus correxit *culpæ*: mallem *obnoxiam.* apud Tertull. tamen de Pall. c. IV. princ. eſt, *Culpæ prope eſt habitum tranſferre*; ubi V. Salmaſ. p. 277. Pindarus,

Ἔγγιςα τῆς μανίας νάιει.

Tu non videris perdidiſſe.] Similiter reſpondet Diogenes apud

 Laer-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Laertium lib. vi. n. 54. δυοῖν ποτε νομικοῖν ἀκȣ́σας, τοὺς δύο κατ κρίνεν εἰπὼν, τὸν μὲν κεκλοφέναι, τὸν δὲ μὴ ἀπολωλεκένα *cum duos aliquando audiſſet legis peritos ambos damnavit, dice alterum quidem furatum eſſe, alterum vero non perdidiſſe.*

Videri] Sic apud Cicer. Verr. V. ſtatim initio, de judice ſente tiam dicente, *feciſſe videri pronuntiavit.*

F A B. XI.

I*Gnaros fallit*] Ita quidem utraque Salmurienſis editio, quæ m gna aut oſcitantia aut inſcitia editoris eſt; quid enim neceſſe v terem facilemque, imo id loci valde concinnam lectionem, co rumpere? Omnes membranæ & editiones aliæ, *ignotos*; quod Avienus confirmat. Ignoti hic ſunt, non qui tibi ſunt ignoti, ſ quibus tu es ignotus, qui te non noſcunt. Cicero in Verr. *producere ad ignotos*, quem locum in indice notavit Freinshemiu Cic. V. famil. 12. *Corporis ſimulachra ignotis nota faciebant* & Plaut. Menæch. 1. 2. *Qui mihi moleſtus homini ignoto.* V. Æm Port. Lex. Pindar.

Ut inſueta voce terreret feras, Fugientes ipſe ut exciperet] MS Remenſ. *ut ipſe exciperet.* Pithœi Codex ſimiliter, *ipſe ut excipere* Scribe *Fugientes vi ipſe exciperet.* Diſpartitis operis, ut ſolet venationis ſocietate; monebat Aſellum ut inſuetæ vocis inerti n quitia, ipſe Leo vi & virtute rem ageret. Scilicet ut Phædrus li 2. fab. 7. ait,

Vis & nequitia quicquid oppugnant ruit.

Vis autem, ut notum eſt, proprie de leonibus dicitur. Lucretius,

Imprimis vis eſt violenta Leonum.

Fraus quaſi vulpeculæ, vis Leonis videtur, Cic. 1. de Offic. Itaq *vi exciperet*, reſpicit illa quæ ſtatim ſequuntur,

Leonis adfliguntur horrendo impetu.

Ita enim ſcribendum ex vetuſtiſſimis P. Danielis ſchedis ſupra o ſtendimus. Et probat Gronov. 4. Obſ. 8. & Guyetus & Salma ſius ad marginem libri. Deinde *fugientes vi excipere* valde concin ne & proprie de venatione; quemadmodum *inſidiis caprum exci pere*, ex Virgil. Ecl. 2. notavit Schefferus. *venabulo aprum excipe re*, Quintiliano: & *fugientes excipere*, Ciceroni in Catilin. & pr Roſc. Sic *Beſtiam vi conficere*, eſt Valerii Maximi, ſed locus e corruptus; lib. VI. cap. III. §. 5. *Interrogatumque qua vi eam be ſtiam confeciſſet.* Sic lego cum antiquiſſimis membranis optimi & omni laudum genere eminentiſſimi Cardinalis Franciſci Barberini Vulgo *quî eam*, quod ferri quidem poteſt, ſed nobis magis arri det lectio vetuſtiſſimi libri. Sane multis auctorum locis excidit au corrupta eſt vocula illa *Vis.* Similiter erratum eſt fab. 2. huju

li

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

bri. *Qui diſſolutos mores ut compeſceret.* Sic Rem. & Pith. ubi ecte a Vlitio reſtitutum *vi.* Sic Torrentius eam ex uno MS. rete reſtituit Suetonio Aug. cap. 10. *Confeſtim ut Apollonia rediit rutum Caſſiumque, & vi nec opinantes, aggredi ſtatuit* &c. eddamus eandem, quia bella eſt occaſio, aliis auctoribus. Juſtin. b. I. c. VI. *Ingens poſt neceſſitatem pugnandi animus exercitui e-is acceſſit.* Vetus Codex Bongarſii optime, *Exercitui & vis ac-ſſit.* Quæ ſane vera & elegans lectio eſt: debent enim pugnan- exercitui & animus & vis adeſſe. Saluſtius init. Catil. *Diu agnum inter mortales certamen fuit, vine corporis, an virtute a-imi res militaris magis procederet.* Cic. pro Milone. *Magna in hoc rte vis, & incredibilis animus, & non unius viri vires judican-ır.* Valerio Maximo iterum eadem vocula excidit, lib. 1. c. VIII. 8. *non occideras tu quidem Cæſarem, neque enim exſtingui ulla ivinitas poteſt.* Sic hactenus omnes editiones; ſed MSS. Codices mnes quos vidimus, atque inter eos tres Remenſes, *neque enim ex-ngui ulla vi divinitas poteſt*, quomodo Valerium ſcripſiſſe non du-itamus. Periit in multis libris vocula illa *Vis*, abſorpta a pro-ime antecedentibus literis, quippe eam quidam ita tranſpoſuerant *eque enim ExtingVI vi divinitas poteſt.* Vis autem, ut in bello, a maxime ad venationem neceſſaria. Sic Romæ in tabula mar-norea duabus ſtatuis ſubſcriptum vidimus; alteri,

DIANÆ SACRUM IMPER.

lteri,

VIRIBUS SACRUM.

t ibidem marmor quadratum in cujus uno latere canis cervam per-quitur; in altero illa eſt inſcriptiuncula,

VIRIBUS SACRUM.

pud Gruter. p. LXXXIX. 9. Sic & in alia inſcriptione apud Gru-r. p. cIↄ XI. 1. conjungitur

DIANÆ. ET. VIRIBUS.

Hinc etiam apud Phædrum l. 5. fab. ult. ſenex ille canis venati-us objurganti venatori reſpondet,

Non te deſtituit animus, ſed vires meæ.

Auriculas clamore ſubito tollit] MS. Rem. *clamorem.* Optime. Inde minus dubium quin Rigaltius, ductu veterum ſchedarum Pe-avianarum, recte reſtituit.

Hic Auritulus

Clamorem ſubito tollit.

Auritulus pro aſello illo, eleganter; ut *barbatus* pro Hirco. lib. V. fab. VIII. *ſonipes* pro equo. lib. IV. fab. III. *Bidens* ex egre-ia emendatione Heinſiana, pro ove. lib. I. c. XVII. *Laniger* pro gno. lib. 1. fab. 1. Communi Poetarum exemplo, quo anima-ia ab ea parte corporis, qua maxime cognoſcuntur denominare

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

ſolent. *Auritus ab auribus, quales ſunt aſinorum.* Feſtus. V. Torrent. ad Horat. 1. od. 12. atque ita Afranius apud Macrob. lib VI. cap. 5. *Nam quod vulgo prædicant aurito me parente natum non ita eſt.* Aſinus itaque κατ' ἐξοχὴν auritus dicitur; Si qui ſunt alii auribus longiuſculis, auriti quidem dici poſſunt, ſed addito ſuo nomine. Sic apud Virgil. I. Georg. *Auritoſque ſequi lepores.*

Clamorem ſubito] *Clamorem ſubito* mallem cum Remenſi, quam *clamorem ſubitum* cum Petav. *Subito*, id eſt, *improviſo*, quod & Terentii eſt. Plautus dixit alicubi, *de ſubito.* Cicero *derepente* Ea ſignificatione *ſubito* utitur paſſim Phædrus. Sic *venantum ſubito vocibus conterritus*: & lib. 4. fab. 6.

Æſopus media ſubito in turba aſtitit.

Et lib. 4. fab. 17.

Canes confuſi ſubito quod fuerat fragor.

Et fab. 2. lib. 1. *Miſſum quod ſubito.* lib. 4. fab. 24.

Ruina cameræ ſubito oppreſſit cæteros.

Lib. 2. fab. 7.

Subito latrones ex inſidiis advolant.

Venantium autem eſſe clamorem ejuſmodi nemo ignorat. Senec. Hippolyt. act. 1. *Tu præcipites clamore feras ſubſeſſor ages.* De ſubſeſſore vid. Arnob. p. 162. Virg. dixit bis, *premere clamore feras.*

Ingenti clamore premes ad retia cervum.

Idem, *Aut ſpumantis apri rurſus clamore prementem.*

Sic & ad hoſtes terrendos clamor ſubito tollitur. Phædr. fab. XVI lib. I. *Hoſtium clamore ſubito territus.*

Feſſus eſt] In MS. deeſt *eſt.* Igitur *m* in *aſinum* non eſt elidendum, ut conſtet verſus. V. ſupr. ad fab IV. vel legi poteſt *defeſſus*, abſorpta ſyllaba *de* a præcedenti voce *cæde.*

Evocat] Scilicet e fruticibus.

Jubetque vocem premere] An *jubetque voce cervum premere; Ille inſolens?* Ut apud Virgilium, cujus locos ſupra adduximus, *clamore premere cervum.*

Tunc ille inſolens] In hoc verſu vitium eſt. A MS. abeſt *tunc*, quod primus editor Pithœus excogitavit, ad fulciendum verſum, imo ipſam orationem; ſed audacter nimis ut puto; nam eadem licentia poſſet alius aliam ejuſdem ſenſus particulam obtrudere. Itaque librorum veterum veſtigiis inhærentes, ex compendioſa ſcribendi ratione, non dubitamus, quin propter tres ultimas literulas verbi *premere*, exciderit & revocandum ſit EA. RE. Sic enim pulchre habebit ſe verſus,

Jubetque vocem premERE: EA RE ille inſolens.

Elegans & vetuſtus, ſed prope obliteratus uſus illarum vocularum, *ea re* pro *ideo*, *ea de cauſa.* Veterum elegantiarum aman-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

bus lectionis noſtræ veritatem facile probabit Curtius lib. 5. c. . *Ea re paruit Artabato.* Mutant hoc, ſed abſque ratione. Corn. Iep. Miltiad. c. 4. *vidit hoſtes eadem re fore tardiores.* idem Dam. c. 2. *qua ex re majoribus copiis præeſſe cæperat.* quos locos dduxit Schefferus ad lib. 4. fab. IX. Sic Plaut. *eam rem*, pro, b eam rem. A. Gellius 4. Noct. Att. c. 1. *Etſi ignoro, an horeum ſit ex penu, aut quibus verbis penus definiatur, non ea re liras quoque alias neſcio.* Petrus Lambecius in juvenilibus ſuis Lubrationibus Gellianis, quid voces iſtæ, *ea re*, ſibi velint, ſe non idere, inquit, & ideo legendum credit *propterea*; ſed fallitur. Utur præter citatos auctores ea ſæpiſſime Ammianus lib. 16. 17. 23. tc. nihil igitur mutandum. Aliter etiam poſſet in Phædro legi, *ille ein inſolens*, nam ejuſmodi particulis frequenter noſter utitur in ſuis arratiunculis; ſic *dein* & *dehinc*, &c. & interpretari, aſinum poſt ræſtitam operam inſolentem & paulo ſuperbiorem factum; alioqui aud dici poteſt inſolens, abjectum & vile naturæ dedecus, ignaus ſanguis.

Qualis videtur tibi opera hæc vocis meæ] In MSS. abeſt vocula *hæc*; gendum itaque, *Qualis videtur opera tibi vocis meæ.* Ita ex Danielis hartulis ad marginem libri ſui Salmaſius.

Fuiſſem] Vet. Cod. Petr. Dan. *fugiſſem*; idque & ad marginem liri probat Salmaſius.

FAB. XII.

H*Æc exerit narratio*] MSS. Remenſ. *Hæc erit narratio.* Pithœus *exerit* edidit. Sic Seneca *mentis ſecreta ore exerit.* Si quis tamen ripti libri lectionem tueri malit, ne in metro quid deſideret, præabit aſpirationis ratio. Senec. in Octavia,

Triſtes Philippi, hauſit & Siculum mare.

Idem in Agamem.

Hinc ſcelere
Lemnon nobilem, hinc Chalcida.

Subito] Puto legendum *ſubitis*: vel ut fabula ſuperiore expoſuimus, accipiendum ex abrupto.

Retentis] Forte *retenſis*, id eſt *repandis.* Sic ſupra dixit *ramoſa ornua.* Ovid. 10. Metam. v. 110.

Ingens cervus erat, lateque patentibus altas
Ipſe ſuo capiti præbebat cornibus umbras.

Ut illa mihi profuerint) MS. *quam profuerint*: hinc Daniel. Cod. *utilia mihi quam fuerint*; quod non diſplicet Salmaſio; neque mihi. Nam tunc recte reſpondet principio fabulæ; deinde favet Remenſis codex, qui habet *Utilla* pro utilia; nam ſæpiſſime in eo codice I mutatur in L. Sic fere ſemper ubi legendum eſt *jocus*, ſcripſit *locus*.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

FAB. XIII.

FEre dat pœnas turpi pœnitentia] Cod. Danielis, *gaudent verbis ſubdolis, ſera dant pœnas turpes pœnitentia.* Hoc Guyeto placet ; ſed Salmaſius legit, *ſerò dant pœnas turpi pœnitentia*; vel *ſerè* pro *ſerò*. *Pœnitentiam agere* eſt apud Valer. Maxim. *Turpis pœnitentia* eſt, quia decipitur, qui verbis ſubdolis laudatur.

Hunc vidit vulpes debinc ſic occœpit loqui] MSS. Remenſis *Vulpis hunc vidit, debinc ſic cœpit loqui.* Salmaſ. *vulpes ut vidit, ſic debinc cœpit loqui.* MSS. Wiſſenb. *Vulpis hunc vidit, deinde ſic cœpit loqui. Vulpis* pro vulpes, error deſcribentium eſt, quamvis autem *occœpit* Plautinum ſit, tamen Phædrus ſemper aliis in locis *cœpit*, græciſmo ipſi familiariſſimo. Sic lib. 1. fab. 2. *Corripere cœpit ſingulas. Fugere cœpit* lib. 1. fab. 12. *Inlicere cœpit*. lib. 1. fab. 8. Fab. ſequenti *facere cœpiſſet. Flagitare cœpit* lib. 1. fab. 19. *cœperunt bibere* fab. 20. lib. 1. & eodem fab. 26. lib. 1. fab. 29. *orare incipit*. lib. 2. fab. 2. *cœperunt legere.* lib. 2. fab. 5. *Cœpit conſpargere*, & infinitis aliis locis. Porro illud *deinde*, quod extat in MS Wiſſenb. præterquam quod metrum id poſtulet, vera eſt atque huic loco conveniens lectio; hoc enim dicit Phædrus, quum corvus, quod rapuerat, vellet comedere, vulpes hunc vidit, *deinde*, hoc eſt poſt brevem meditatiunculam, qua potiſſimum aſtutia corvo caſeum eriperet, cœpit oratione ad fallaciam compoſita ſic loqui. Eleganter ſic ſæpe Phædrus utitur illa particula. Sic lib. 1. fab. 3. *Seque exornavit, deinde contemnens ſuos*; & lib. IV. fab. 19. *des primum veniam, deinde ſi pulchre vides*; Sic lib. 3. fab. 8. *Lupus forte occurrit, deinde ſalutantes invicem, ut reſtiterunt, unde ſic quæſo nites.* Ita enim ibi legendum eſt, & contra mentem Phædri & Codices MS. tranſpoſuit Pithœus.

Quantum decoris] Salmaſius ad marginem libri: melior eſt lectio *quantum decorem.*

Oſtendere] Pro oſtentare. Salmaſius.

Emiſit] Salmaſ. leg. *demiſit*. Sic lib. 1. fab. 9. *demiſit ore cibum.*

Hac re probatur quantum ingenium valet, Virtuti & ſemper prævalet ſapientia.] Auſonius tetraſtico in Severum Pertin.

Punica origo illi, ſed qui Virtute probaret,
Non obſtare locum, quum valet ingenium.

Reſpicit autem Auſonius abſque dubio fabulam hanc de vulpe & corvo, immo hoc ipſum ἐπιμύθιον Phædri, quod res & verba iſta indicare videantur; ſed re ipſa Auſonius Severum voluit comparare Æſopeæ huic vulpi; nam ut vulpes cum inhiaret caſeo, virtute ſua probaret, quantum valeret ingenium, neque ipſi obſtare locum, etiam celſiſſimam arborem, cui corvus inſidebat, ſimiliter Severus inhians imperio, virtute atque aſtutia vulpina probavit, non obſtare celſitudinem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

liuem loci; quum ingenium valeat. Sed omnino verius eſſe exiſtimo, primum hunc verſiculum eſſe ſpurium, & irreptitium, a Monacho gloſſatore formatum ex hoc Auſoniano diſticho: explicaturus enim apud Phædrum quomodo virtuti prævaleat ſapientia, in mentem illi venit illud Auſonianum

- - Virtute probari,
Non obſtare locum quum valet ingenium.

Unde, ut ſolebant tum temporis, ſive hiſtoricorum ſententias, ſive gnomicos quoſvis veterum Poetarum verſiculos in monoſtichos jambos redigere, quod aliquot mille exemplis Gruterus oſtendit, gloſſator formavit hunc jambum ad marginem Phædri, mutatis pauciſſimis verbis, nam cum in Auſonio reperiſſet, *virtute probari quum valet ingenium*; ille pro *virtute* poſuit *hac re*; reſpiciens ad primam in Phædri genuino verſiculo vocem *virtuti*, quam ita voluit explicare, ſecutus Auſonium, quamvis parum apte; deinde *quum* fecit metri cauſſa *quantum*, non animadvertens Latine non dici *quantum valet*, ſed *quantum valeat*. Deinde ſpurium & ἄμουσον hunc eſſe verſiculum ex antiquiſſimo codice fabularum Æſopiarum Wiſſenburgenſi patet, in quo Phædri pleræque fabulæ, ſatis ampla paraphraſi explicantur, in quo nec vola neque veſtigium hujus inepti verſus exſtat; ſic enim redditur ultima pars fabulæ, *Tunc vero corvus ingemuit ſtupore deceptus; multi quod viribus non poſſunt ſapientia explicant.* Ubi recte & eruditius, quam a Monacho fieri potuiſſet, explicatur illud *virtuti*, (ſic enim ſcribendum eſt apud Phædrum *virtuti ſemper prævalet ſapientia*, ut & Salmas. ad oram libri notavit) de viribus, unde vetuſtas illius Paraphraſtæ apparet. Vides autem egregie putidum illum verſum omitti, quod ſane non feciſſet, ſi eum in ſuo exemplari reperiſſet, cum Phædri veſtigia proxime premens, nullum verbum alicujus momenti intactum relinquat; deinde etiam, ut monet Priſcianus, adfabulatio, ſive oratio, qua utilitas fabulæ docetur & retegitur, quam Græci ἐπιμύθιον vocant, a quibuſdam prima, a pleriſque poſtrema ponitur; apud Phædrum, ſæpius primo, nonnunquam etiam extremo, ſed nunquam in una & eadem fabula utrobique & primo & ultimo loco reperitur, ut hic factum eſt. Nam cum adſit elegans προμύθιον, & Poeta more ſuo fabulæ ſummam ſatis jam tradidiſſet in initio fabulæ duobus illis verſiculis, *Qui ſe laudari* &c. quis non videt valde abſurdum eſſe iterum in fine Poetam intervenire dictantem aliud ἐπιμύθιον. Hoc autem voluit ille gloſſator, qui iſtum verſiculum nobis intruſit: cum enim non caperet quo pertineret ultimus ille verſiculus *virtuti ſemper prævalet ſapientia*, addito ſuo fictitio, Phædrum qui adfabulatoris officio in principio fabulæ jam functus erat, denuo fecit loquentem. Fruſtra & inepte, cum non intelligeret artificium Phædri; perquam ſuave enim & elegans in fabulatore noſtro eſt, ſi quid amplius præter ἐπιμύθιον lectorem e fabula monere vult, id plerumque uno γνωμικῷ

verſi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

verſiculo ad finem fabulæ aliis diſſerendum committere, ſcilicet, u animalia, & alii in fabulis loquentes, luſus jocoſque ſuos ultimo verſiculo ad Epigrammatis exemplum non quidem acuta adeo, ſed gravi ut decet, ſententia lectorem dimittant. Sic lib. 1. fab. 26.

Peregrinam ſic locutam volucrem accepimus
Sua quiſque exempla debet æquo animo pati.

& lib. 3. fab. 8. lupus ſpecioſam libertatem animoſe repudians, canem ita dimittit:

Regnare nolo, liber ut non ſim mihi.

Sic lib. 3. fab. 18. Jupiter tali effato definit:

Niſi utile eſt quod facimus ſtulta eſt gloria.

& lib. 3. fab. 12.

Id demum eſt homini turpe quod meruit pati.

Ita etiam hoc loco, fingitur corvus, deceptus, & ſero ſapiens & ingemiſcens dicere, hanc ſententiam.

Tum demum ingemuit corvi deceptus ſtupor:
Virtuti ſemper prævalet ſapientia.

Ingemuit hic valet idem ac cum gemitu dicere. Sic Statius fin. lib. XI. Thebaid.

An ne prope limina clarum
Ingemat: Et ſtatim,
Vires ſolutas Ingemit. hoc eſt, cum gemitu queritur.

Idem initio lib. XII.

Gemitus tandem erupere paterni:
O niſi magnanimus tantæ te laudis ineſſet
Ardor, Echionios mecum venerande peractos,
Atque ultra recture puer.

Hoc eſt pater cum gemitu tandem exclamat. Eodem modo noſter lib. V. fab. ult. *cui ſenex* (canis) *contra latrans*; id eſt, latrando objiciens. Sic Stat. lib. XII. Thebaid. v. 780. *Nec non prius ore ſuperbo Intonat*, id eſt, cum fremitu proclamat. Nonnunquam vero additur aliud verbum. Sic Ovid. VII. Metam.

Æacus ingemuit, triſtique ita voce loquutus.

Ovid. lib. 8. Metam. in fin.

Gemitus ſunt verba ſecuti.

Apud Phædrum vero gemitus verba ſecuta ſunt. Idem lib. XI. Metam.

Tum demum ingemuit, neque, ait, ſine numine vinci

Quod plane reſpondet Phædri loco; nam illud *ait* in ejuſmodi confabulationibus & omitti & addi poteſt.

FAB.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

FAB. XIV.

ADquiſivit.] MS. *Adqueſivit ſtrophis*; id eſt, fraudibus, impoſturis; a *ſtropha*, *ſtrophiarius*, *ſtrophioſus*, impoſtor, fraudaor. Martialis lib. 11, ep. 8. *Jam ſtropha talis abit.* Prudentius ἀποθ. *Captioſis ſycophantarum ſtrophis. Tortiloquium* Gloſſ. Vet. *ſtrophæ*: loſſ. *ſtropha*, *torcinus*, *fraus*, *nequitia involuta. Strophiarius ſeu rophioſus*, *impoſtor*, *fraudator*.

Rex urbis ejus] Melius diſtinguitur,

Rex urbis, ejus experiendi gratia.

Antidoto miſcere illius ſe toxicum] Salmaſius, *miſcere antidotum lius ſe toxico.* Tranſpones melius, *miſcere illius antidoto ſe toxium.*

Hoc bibere] MSS. non habent *hoc*.

Addidit] Gronovius apud Schefferum legit, *edidit*: ut fab. 12. *ioriens hanc edidiſſe vocem dicitur*; quæ conjectura etiam Heinſio in ientem venit. Sed recte eſt *addidit*, ſcilicet iis, quæ advocata in oncione ſutor ipſe fatebatur. Sic lib. 5. fab. 6.

Oſtendit ille prædam & adjecit ſimul.

Capita veſtra non dubitatis credere] Cato apud Gell. 1. 15. *Pharacopolæ verba audiuntur, verum ei ſe nemo committit ſi æger eſt.*

Quorum ſtultitiæ quæſtus impudentia eſt] MS. *imprudentia*, probe! am fatebatur, non *artis ulla medicum ſe prudentia*; reſpicit itaque ementiam & ſtultitiam eorum, quorum errore & imprudentia queus eſt ſtultitiæ, & imperitiæ artis. Ita Phædrus 2. 3. 6. dixerat *ræmium eſt culpæ.* Sic eodem ſenſu lib. 4. fab. 3. *Itaque quod mulrum fugerat imprudentiam.* Sæpe confunditur autem *imprudentia* *t impudentia.* Sic Cæſ. in lib. 3. de Bell. Civil. *Integras vero tenere oſſeſſiones qui ſe debere fateantur, cujus animi, aut cujus impudenæ eſt.* Sic meliores MS. plerique; at Bong. teſte codex recens *imrudentiæ.*

FAB. XV.

N principatu commutando ſæpius] In MS legitur pro *ſæpius, civium*; quod probum eſt, alterum a gloſſatore adſcriptum. *Principatus ivium* ut *Princeps civium* in inſcrip. Sutr. apud Gruter. p. 355. 3. *Princeps Sabinorum*, ut notavimus ad Gruteri paginam 305. 7. vid. pud Grut. p. 472. 4. ubi *Princeps Civitatis Nicopolitanorum.* Itaque *rincipes civium* dicebantur primores civitatis. Cæſ. lib. 5. de Bell. Gall. c. 4. *Principibus Trevirorum ad ſe convocatis.* Atqui hi principes Tacito Hiſtor. 5. appellantur *Senatores.* Vide plura ad fab. 31. hujus libri;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

libri; hic autem non puto de tali principatu civium agi, ſed vocem *civium* referendam ad *pauperes*, ut *pauperes civium* dicantur plebeii humiles; eodem modo ut Virgil. lib. 4. Æn. dixit, *ſancte Deorum.* Et Plin. *Lanarum nigræ nullum colorem bibunt.*

Nomen.] MSS. habent *mores.* Sed hoc ab erudito Scholiaſte, qui locum Taciti lib. 2. Hiſtor. *magis alii homines, quam alii mores,* margini adſcripſerat, in textum irrepſit.

Timidus] Meurſius mavult *tumidus*; non recte; *timidus* proprie dicitur ſenex. Horat. de art. Poet. 170.

Quærit, & inventis miſer abſtinet, & timet uti.

Senex] MS. *Senes.*

Clitellas] Gloſſ. Clitellæ, ἄντυγες.

FAB. XVI.

F*Raudator nomen quum locat ſponſu improbo, non rem expedire ſed mala videre expetit.*] Vexatiſſimus locus. Varias virorum doctorum conjecturas recenſet Schefferus. MSS. *homines cum avocat ſponſore.* Lego ex MS.

Fraudator nomen quum locat ſponſo improbo,
Non rem expedire, ſed mala videre expedit.

Vel *vitare* vel *videri*; id eſt, melius utiliuſque eſt haberi utrumque pro nominibus malis. *Sponſus* idem eſt quod ſponſor; & ſic poſſet ſenſus hic ab exemplo patris, qui filiam virginem ſponſo nuptiis locat pretio vel mercede, ſponſus vero virginem pro ſua ducit; ſic fraudator nomen locat improbo ſponſori, id eſt conducenti tradit, ſponſor ſive ſponſus locatum nomen, pro ſuo ducit, id eſt debitum tanquam ſuum agnoſcit, ideoque fraudator non expedit rem. *Expedire* autem *rem*, non eſt, ut Pithœus, Gronovius & alii viri docti putarunt, pecuniam mutuo acceptam ſolvere & reddere, quod eſt debitoris; hoc vero eſt veteribus *nomen expedire.* ut apud Cicer: *nomina mea per Deos expedi, exſolve*; & apud Sueton.

Omnes ſolvere poſſe quæſtiones
Unum non ſatis expedire nomen.

Sed longe aliud eſt *rem* vel *pecuniam expedire*, quod ſignificat pecuniam erogare, annumerare, appendere, collocare. Sic Valer. Max. 4. c. 4. de paupertate Scipionis: *petens ut ſibi ſucceſſor mitteretur, quia filiam virginem adultæ jam ætatis haberet, neque ei ſine ſe dos expediri poſſet.* Ubi dotem expedire eſt dotis ſummam erogare, ut Valerius eo loco ſtatim ſe ipſe explicat. Plautus Muſarum ac venerum Latinarum parens, Prolog. Amphitr.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Et ut res rationesque veſtrorum omnium
Bene expedire voltis peregre & domi.

Ubi res expedire idem eſt quod Germanis dicitur, Gelt wol und ſicher usthun/ ungefaehrt und nutzbar belegen. Cicer. lib. 1. Epiſt. ad Cæſ. Jun. inter fragm. a Sigonio & Patricio collecta. *Ex cæteris generibus pecunia expedietur, cum legionibus victricibus erunt quæ ſpopondimus perſolvenda.* Cicero ad Att. lib. 16. ep. 15. *Cum tanta reliqua ſint, ne Terentiæ quidem adhuc quod ſolvam, expeditum eſt.* Locus egregius, ex quo quid differat *ſolvere* & *expedire*, apparet. Videtur ergo Phædrus luſiſſe in nativa vocis *expedit* ſignificatione. Non *expedit* (id eſt, non utile eſt) rem, (id eſt pecuniam) male *expedire*, (hoc eſt collocare pecuniam tuam fraudatori, ſub fide improbi ſponſoris) ſed expedit bene rem expedire.

FAB. XVII.

Commodaſſe] MS. *cum mendaſſe*; lege *commendaſſe*. *Commendare* eſt deponere, l. 24. & 26. ff. depoſit. l. 168. *commendare* de V. S. Hæc Rittershuſius, qui tamen conjectabat *commodaſſe*; & Gujetus notat, *commodaſſe legendum eſſe indicat τὸ debere*, quod mox ſequitur. Et ita ad marginem Salmaſ.

Seſe] ita MS. & prima editio. Sed corrigit Salmaſius & legit, *ſe*.

Affirmavit] MS. *adſirmavit*.

Ovis] rectiſſime Heinſius correxit *bidens*; nam in Cod. Daniel. ſive Voſſiano eſt *videns jacentem*.

FAB. XVIII.

Actis Menſibus] MSS. *peractis*. Sed ſcribendum *actis*; ita & Salmaſ. Aliter non conſtat verſus. *Actis Menſibus* eſt latiniſſimum. Varro de LL. lib. 4. *Donec menſibus actis prodierit in lucem.* Fragmentum veteris inſcriptionis, ubi infans in cunis jacens in marmore ſepultus viſitur: MENSIBUS ACTIS POST NUPTIAS TENERO *Supple*: *Infante maritum donavit.* Romæ in Villa Borghenſi. Vid. Deſcritt. della villa Borgheſe di Giac. Manilli. *Exactis* habet Plaut. Ciſtell. *Illa peperit decimo exacto menſe.*

Humi] MS. *Humo.*

Gemitus ciens] MS. *Gemitu conciens.*

Corpus lecto reciperet] Propert. lib. 2. el. 3.

Nulla tamen lecto recipit ſe ſola libenter.

Onus naturæ] *Onus naturæ deponere*, nihil aliud eſſe videtur, quam alvum exonerare; Unde Heinſius legit *Onus maturum.* Sed *Natura* hic ponitur pro partibus genitalibus. Sic infr. lib. 4. fab. 14. *Naturæ partes.* Natura pro utero Cicero, & Plinius, & *fœcunda natura* eſt apud Lucretium. Ovid. ep. II.

Et

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Et poſitum eſt uteri crimen onusque mei.

Arnob: vocat *inteſtinum pondus*. Ovid. *Tendit onus matrem*; In M eſt *ventrem*. Non recipienda ergo eſt Heinſii conjectura.

Deponeret onus] Id eſt, fœtum deponeret, ut fab. ſeq. & lib. 2. f 4. loquitur. Sic Lucretius dixit, *Pondus ſuſcipere* pro concipere.

Minime inquit illo.] Codex Danielis habet *illa*; & ita Salmaſ. Qu melius.

FAB. XIX.

H*Abent*] MS. *Habentis.*

Hominis] MS. *Homines.*

Dein] MS. *Deinde.*

Preces admovit.] Eleg. de mort. Druſi. Albinov. Ovid. Met. 6. V ler. Max. I. c. 4. 1.

Cubile cœpit, illa, ſi] Ita Manuſcr. & pr. edit. Sed Salmaſ. delet *illa.*

FAB. XX.

P*Eriere*] MS. & prior. edit. *ibi periere*; ſed *ibi* recte delet S maſius.

FAB. XXI.

D*Efectus annis.*] Deficere annis dictum eſt, ut animo deficere ap Celſum, lib. 2. c. 17. *ut aſtum animo deficiat*; ita legendu vulgo *anima*. Virg. lib. 3. Geor. de equo generoſo,

Hunc quoque, ubi, aut morbo gravi aut jam ſegnior annis
Deficit, abde domo.

Sic Gratius Cyneget.

Huc defecta mala vidi pecuaria tabe
Sæpe trahi.

Sic Cicer. *Mulier abundat audacia, conſilio & ratione deficitur.* Juſ nus lib. 12. 18. 14. *Quorum non ſtudiis deficiatur, quam annis*; h eſt, quorum militum non tam ſtudia Alexandrum deſtituunt, qua anni & ætas. Lucan. lib. 3. verſ. 625. *Hoſtilem defectis robore me bris.* Ita in omnibus MSS. & edit. antiquis; recentiores perperam *tectis*; hoc primum. Deinde, dele gloſſema quod omnes codices ob dit, & ex Rem. MSS. lege *defectis robore nervis.* ita lib. IV. de treii militibus poſt ſitum revaleſcentibus,

Mox robora nervis
Et vires rediere viris.

Idem lib. 4. v. 600.

Jam defecta vigent renovato robore membra.

:lib. 5. v. 333.

Vos defecta ſenes, exhauſtaque ſanguine turba,

'bi male quædam editiones, *deſpecta*. Hirtius lib. 8. de bell Gall. *'e aut Cæſar copia pabuli frumentique, ſi longius progredi vellet, de-* *eretur, aut hoſtes incendiis terrerentur.* Scaliger edidit *deficeret*. per- :ram; nam *deficeretur* conſtanter omnes libri ſcripti & primæ edi- ɔnes. Cæſ. lib. 3. de bell. civil. *Labore & multitudine telorum noſtros* *cit, dejectiſque defenſoribus, qui omnes ſcaphis excepti refugerant,* *iam navem expugnavit.* ubi MSS. conſtanter, *defectis*. Idem eodem ɔro c. 64. *cum gravi vulnere eſſet affectus Aquilifer, & viribus* *ficeret*. ita quidem omnes editiones; notat tamen Fulv. Urſinus; ſuo MS. fuiſſe *a viribus deficeretur*: & ſimiliter in vetuſtiſſimo ɔd. MS. Petaviano *a viribus deficeretur*. Martial. 13, 77.

Dulcia defecta modulatur carmina lingua
Cantator Cygnus funeris ipſe ſui.

Tertul. de pall. *Jejunus ſcilicet ſemper & indefectus.* Quam lec- ɔnem veterum MSS. Salmaſius recte defendit p. 197. Indefectus λεπτος. Sic in Inſtitutionibus tit. Quib. modis teſt. infirm. §. 2. *it conditione, ſub qua hæres inſtitutus eſt, defectus ſit.* ubi in vetere ottorp. primitus ſcriptum erat *defunctus*, quod ex veſtigiis appa- bat, ſed poſtea correctum *defectus*. Similis vero plane huic Phæ- i loco eſt alter apud Columellam in præfat. lib. 1. *Pediſſequorum* *[a]cticariorumque defectiſſimum annis & viribus in agrum relegat, cum* *ud opus, non ſolum ſcientiam, ſed & viridem ætatem, cum ro-* *re corporis ad labores ſufferendos deſideret.* Eodem modo *confectus* peritur in Ennio apud Ciceron. de ſenect. *Equus ſenio confectus*. c noſter, *Morbo confectus*, lib. 1. 14, 5. & *macie confectus* l. 3. 2. Sed fortaſſe ſcribendum eſt hoc loco *defectus armis*, ut MS. emenſis habet. Feræ enim *armatæ* dicuntur. Hinc Alcimus Avitus ɔ. 3. poem. p. 520.

Inde truces ſævire feræ, dudumque timentes
Excitat ad pugnam tum primum conſcia virtus,
Reddit & armatas, unguis, dens, ungula, cornu.

Hinc ipſe Phædrus, fab. ult. lib. 1. Columbas vocat *genus inerme*, ia neque unguibus, neque roſtris ad vim armatæ ſunt; & idem t ac ſi dixiſſet, *genus defectum armis*. Sit Martial. lib. 3. ep. 57. xit, *vitulus inermi fronte*, id eſt, abſque cornibus; & Statius IX. hebaid de aprinis dentibus *Armaque curva ſuum*. Et ita lib. XI. fin ubi de leone jam ſenio confecto agit, quod propius ad no- rum accedit.

Jam piger & longo jacet exarmatus ab ævo.

Fulminei] Satis multa de fulmineis Ritterſhuſius. Stat. lib. XI.

Fulmineos veluti præceps cum cominus egit
Ira ſues, ſtrictiſque erexit pectora ſetis,

Igne tremunt oculi, lunataque dentibus uncis
Ora ſonant, ſpectat pugnas de rupe propinqua
Venator pallens canibuſque ſilentia ſuadet.

Idem l. 2. Achill. *Fulmineoſque ſues.*

Et l. VI. *Fulminei ſic dente ſues.*

Ubi fortaſſe melius poſſet legi *Fulmineo*, ut apud Ovidium & Phædrum; ſed non minus excuſari poteſt vulgata lectio. Hos dentes fulmineos Statius lib. IX. dixit *Arma curva ſuum.*

Exterit] MS. Remenſ. & Codex Danielis, *Extudit*; nec temere diſcedendum a vetuſtiſſimorum duorum librorum auctoritate. Pithœi tamen prima editio in textu recepit *exterit*, quod non probo legendum omnino *extudit*, quod latinum & elegans eſt, de violenta, & ſæpius repetita percuſſione. Suetonius *Veſpaſ.* 2. eleganter hoc verbo uſus eſt. *Ea demum extudit magis convicio, quam precibus vel auctoritate.* Atque ita ſi hic legatur, conveniunt tempora, quæ cæteroquin diſcrepant, *extudit* enim perfecti eſt temporis, ut antecedentia, *venit*, *vindicavit*, *confodit*, *vidit*, a quibus plane diſſonum eſt illud *exterit.*

Ferre cogor, certe] *Quod ferre certe cogor*, ut eſt in MSS. vulgatæ præfero, ob elegantem & παθήτικον ſitum particulæ. Sic Cicero ad Attic. lib. 1. epiſt. 9. *quod te modeſte ferre certo ſcio.* παθητικῶς autem expirans Leo ad aſinum, *te ferre certe cogor*, ait, reſpiciens ad ſupremam illam neceſſitatem & fatalem naturæ diſſolutionem, qua impeditus inſolentiam aſini ferre profecto invitus cogebatur, quomodo etiam alibi Cicero.

FAB. XXII.

PArcas] MS *parce*; & ita prima editio; Salmaſius autem mutavit in *parcas.*

Facerem ſi cauſſa mea gratum eſſet] MS. *facerem*, & primæ edit. Salmas. *Faceres ſi cauſſa mea, gratum eſſet*; gratum eſſet, nimirum hoc beneficium quod jactas. Forte etiam legi poſſet *facerem*, ſ*i cauſſa mea aratum eſſet*; aut *faceres ſi cauſa mea, ratum eſſet* Vide porro in hanc ſententiam Senec. de benefic. lib. 6. c. 12.

Et dediſſem] & non agnoſcit MS. Codex.

Reliquiis quas ſunt roſuri] Schefferus & alii putant, hic veteres dixiſſe *reliquia*, ut deliquia; & ita in Plaut. Mil. Act. 1. Sc. 1. in editione Gryphii & aliis veteribus editionibus fuiſſe, quod recentiores mutarunt, ſed ego malim retinere hic *reliquis.* reliqua enim dicuntur idem quod reliquiæ; ut Græcis λοίπαδες & λοιπὰ: ſic Latinis reliquiæ & reliqua. Gloſſ. λοιπὰ *reliqua*, *reliquorum.* Spart. Hadr. *Ex reliquis ingentem ſummam remiſit.* Ita Valer. Max. lib. 1. c. 6. dixit *reliquum carnis.* neque ſi *reliquis* legatur laborabit verſus, nam dupliciter

pliciter ei ſuccurri poterit. 1, ut prima in *reliquis* producatur, & ribatur *relliquis*, ut quidam in fab. ult. h. l. faciunt, & paſſim ud alios poëtas uſitatum; vel 2, ut *reliquis* ſit quadriſyllabum, ut fra ad fab. ult. probabimus auctori noſtro frequentatum.

Atque iſta locutus] Scribendum omnino ex C. Remenſi & edit. pr. *at-e ita*, quod Phædri genuinum eſt, ut fab. 1. *atque ita correptum erat injuſta nece*; & lib. 4. fab. 3. *atque ita coëgit frenos in-tum pati.* & certe in ſecunda ſede rarius Phædrus utitur ◡◡–

Improbam] Quam Phædrus improbam vocat, appoſite Ælianus . 4. dixit Κακὸν θηρίον.

FAB. XXIII.

Tendit] in MSS. erat *Oſtendit*. Sed perperam exſcriptor geminavit duas literas poſtremas vocis præcedentis *inritos*; eodem modo f. lib. 2. in MS. eſt *Alacer certe*, pro *Alapæ certe*.

Poſſet] MSS. *poſſit*; & ita priores editiones, ſed mutavit Rittersh.

FAB. XXIV.

Quodam] ſcribe *quondam*; quod etiam Ampliſſ. Heinſio placuit. liquido id affirmat Martialis, qui Phædri hanc fabellam in anio atque oculis habuit, lib X. ep. 79.

Grandis ut exiguam bos ranam ruperat olim,
Sic puto Torquatus rumpet Otacilium.

Quin imo Phædrus paſſim narratiunculas ſuas incipit a particulis mporis indefiniti, *olim* aut *quondam*. Sic fab. VI. *Uxorem quondam l quum vellet ducere.* & fab. XX. *Vulpinos catulos Aquila quondam ſtulit.* & lib. III fab. 2. *Panthera imprudens olim in foveam decit.* & fab. XVII. ejuſd. lib. *olim quas vellent eſſe in tutela ſua.* Et b. IV. fab. XVII. *canes legatos olim miſere ad Jovem.* Sed cum Roulius ſive Remiccius legat, *in prato quadam Rana vidit paſcentem vem*; præferam hic illud *quadam*.

FAB. XXV.

Crocodilis] MS. Remenſis habet *Corcodilis*; neque aliter in Pithœi vetuſtiſſimo libro fuiſſe, notavit in excerptis variarum leconum ad calcem editionis ſuæ editis; non intellexit tamen, quid ſibi oc vellet, itaque ut corruptum inſuper habuit: idemque accidit Rialtio, qui MS. Remenſe viderat. ſed omnino vera & recta eſt veteum librorum lectura. nam vulgatam verſus ratio reſpuit, cum prina in *Crocodilus* natura ſua brevis ſit. Græcis enim eſt Κροκόδειλος, uomodo conſtanter illi ſcribunt, & nugatur Faber, qui ex corrupto

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

hoc loco Phædri olim Græce Κρωκόδειλος æque ac Κροκόδει
ſcriptum fuiſſe ſomniat ; quod falſiſſimum eſſe, quotquot Græ
rum exſtant libri convincunt. Nihil opus erat ejuſmodi putido co
mento, dummodo veterum auctorum annoſas membranas in co
ſilium adhibuiſſet, quarum iſle nullum uſum habuit. Teſtari p
ſum in optimis & ſeptingentorum & amplius annorum membran
non tantum apud Poëtas, iis in locis, ubi metri ratio id poſtulat,
etiam in proſa apud Oratores & Philoſophos reperiri *Corcodil*
Exſtat Lutetiæ in Bibliotheca Regia Ciceronis Tuſculanarum quæſti
num codex vetuſtiſſimus & incomparabilis, per verſus diſtinctu
in quo de Ægyptiis locus ille qui eſt in lib. V. hoc modo legitur, *Ca*
niſicenam prius ſubierint, quam Ibim, aut Aſpidem, aut Felem,
canem, aut Corcodilum violarint. Neque aliter Plin. lib. VIII. N
Hiſt. 3. in vetuſtiſſimo codice Neapolitano Bibliothecæ Carbonari
Neque dubito quin Cicero & Plinius & alii auctores paſſim ita ſcrip
rint, quod reperient, qui antiquæ ætatis codices tractabunt.
apud Martial. 3. ep. 93. *Niliacus habeat Corcodilus anguſta,*
in veteri codice Regio, & ita metri ratio exigit. Sic etiam Antiq
Gloſſæ Divionenſes ſeptingentis annis vetuſtiores, apud Ampli
Senatorem Philibertum de la Mare: *Corcodilus animal in Nilo*; na
ſic legi ibi debere oſtendit ordo literarum, cum ſequatur, *Corn*
poma Silveſtria. Coragium pars e ludis, quando Proverbia dicunt
Cornicen qui in cornu canit. Nam ſi *Crocodilus* debuiſſet ſcribi,
jici debuiſſet poſt vocabula, quæ a *Cro* incipiunt. Et ſimiliter ſcriptu
legi in alio vetuſtiſſimo gloſſario Longobardicis literis exarato, que
olim Clar. Jacobus Mentelius Medicus Pariſienſis mecum commu
cavit. Neque his obſtabit quod belluæ iſtius Niliacæ nomen a Græ
Latini acceperint; qui Κροκόδειλος ſcripſerint; immo vero hoc ip
clareſcet & illuſtrabitur magis. Sic enim ſæpe vocabula, quæ a Græ
habent Latini, immutarunt; ſic ex Græcorum κρέας natum Lati
Caro; a βραδὺς *Tardus*. Sic *Piſtrix* Latinis & Ciceroni dicitur be
lua, quæ Græcis πρίςις & πρίςης. Vid Dalecamp. ad Plin. lib.
c. 4. Eodem modo κάρτερος validus viribus & robore potens,
κράτερος utrumque valde in uſu eſt. Sic quæ Dioni in Nerone,
Græcis Ανδράςη Dea Britannorum, Latinis dicebatur *Andarte*,
conſtanter in duabus inſcriptionibus apud Gruter. pag. LXXXVIII.
Latinis *Tarracina*, ſive ut Plinius ſcribit *Taracina*, Strabo ſcribit Gra
cis prius dictum fuiſſe τραχίνη. Non negandum vero eſt Poëtas qu
ties prima foret corripienda ad imitationem Græcorum ſcripſiſſe *Cr*
codilus. Sic Horat. Epod. XII. *Stercore fucatus Crocodili.* Prudent. lil
2. contr. Symmach.

Iſis enim & Serapis, & grandi ſimia cauda,
Et Crocodilus idem, quod Juno, Laverna, Priapus.

Et ita poſtea urbe Græcis hominibus repleta, unice tandem obt
nuit ut ſcriberetur *Crocodilus.*

Quan

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Quamlibet lambe ocyus, Noli vereri; at ille] Locus corruptiſſimus inquinatiſſimus, quo nemo facile ſe expediet. Quod vulgatum eſt nis longe abit a ſcriptorum codicum lectione, & ſenſus languet. galtius totum illud, *pota, accede, noli timere ſedulo*, tanquam medicabile vulnus enſe recidendum putavit, ſcilicet hoc omnium et facillimum, nodum illum Gordium ita diſſolvere; ſed in au-ores antiquos eo modo, quo ille plerumque uſus eſt, liberri-e graſſari, nobis relligio eſt. Prius tentanda omnia & maturo dicio exploranda. Quid in mentem nobis venerit exponere non tebimur. Primo non dubium eſt, quin ex commentatorum ntentiis intruſa ſint illa, *ait, inquit*, ut paſſim in Phædri noſtri ſtis Codicibus. *At* male repetitum ex ſequenti verſu; cætera ro veſtigiis inhærentes vetuſtiſſimi codicis, ita cenſemus emen-nda,

Sic Corcodilus, quamlibet lambe, otio
Pota, ac accede Nilo temere, de dolo
Noli vereri. Sic emendanda hæc & intelligenda; primum bono

innocuo ſenſu, ad captum canis, quæ tamen in contrarium poſſunt iam accipi ad mentem fallacis illius & inſidioſæ beſtiæ; eſt enim nbigua & vere *Corcodilina* locutio, quales veteribus Rhetoribus nomine dicebantur Crocodolinæ, Græcis Κρονοδολῖται. Quinti-anus Inſtit. Lib. 1. c. 16. futurum oratorem exquiſitis ambigui-tibus exercendum monet, non quia Creatinæ aut Crocodilinæ oſſint facere ſapientem, ſed quia illum ne in minimis quidem porreat falli; & ita quid per Crocodilinas intelligat Quintilianus, mnium optime explicat Doxoparer Græcus Apthonii enarrator, alla-exemplo quæſtionis ambiguæ a Corcodilo mulieri propoſitæ; nde apparet Corcodilinis ejusmodi ob inſidioſam ambiguitatem & ncipitem fallaciam, inſidioſum animal Corcodilum anſam & no-nen dediſſe, nunc ſingula expediamus.

Quamlibet lambe] Ut apud Terentium, *dum ne ducam, turbent orro quam velint.*

Otio pota] Quod Terentius dixit, *otium ad potandum habere*; hoc Phædrus dixit *otio potare.* Sic apud Plinium: *excrementa turbidis die-bus & operis otio egerunt.* Sic inter Gloſſ. vet. *Otio* ἀτρέμα. in veteri colloq. Latino-Græc. 2. *aſcendi per gradus otio.* ἀνέβην διὰ τῶν βάτμων ἀτρέμα. ἀτρέμα, ſive quod idem eſt ἀτρέμας, proprie ſi-gnificat, *intrepide, ſine tremore, ſine eo quod in tremore fit, ſine trepidatione & perturbatione animi*; eſt enim a τρέμω, *tremo, tre-pido*; exponitur etiam ἀτρέμα *ſenſim, leniter, paulatim*, quod Itali dicunt *pian piano.* atque hinc explicanda cenſeo verba, quæ ſunt in veteri inſcriptione fratrum Arvalium, apud Gruter. p. CXXIV. No. 1.

LUCUM DEÆ DIA SUMMOTO ASCENDERUNT.

Summoto quid ibi ſignificet quæſitum a viris doctis. Adverbialit poſitum conſentiunt omnes. Guther. de Jur. Man. I. c. 5. explica *ſummoto aſcenderunt*; id eſt, qui apparerent, turbamque ſumm verent, ut in Sacris fieri conſuetum. Puto autem in lapide fuiſ SUMMOTIO, ſive per compendium SUMMO✠O, ut freque illud compendium in aliis inſcriptionibus. *Summotio* adverbialiter p ſummo otio, ut *ſummopere*, *maximopere*, pro ſummo opere maximo opere; itaque *ſummotio aſcenderunt*, idem quod in vete bus colloquiis otio aſcendere, ἀτρέμα ἀναβαίνειν, leniter, non pr peranter, gravi & ſuſpenſo gradu, ut Sacerdotes decebat.

Pota ac accede] Quemadmodum alibi eſt, *ſtatio ſeparata ac dive ſum genus*. niſi mavis, *pota atque accede*; ut ſupra, *rapere atq abire*; poſtea autem pro *atque* forte *ac* ſubſtitutum fuit, quo intercidit ob ſequentes duas ſimiles literas.

Accede Nilo temere] Eleganter recondita ſignificatio eſt in illa parti cula *temere*. Temere hic eſt audacter. Plaut. Bacchid.

Rapidus fluvius eſt, non hac temere tranſiri poteſt.

Temere, id eſt audacter, ſine periculi metu; plane ut apud Phædrun de Nilo. Horat. l. 1. od. 12. *unde vocalem temere inſecutæ Orphea ſilvæ*. ub *temere* ex Plauto malim explicare audacter, quam ex commentator Cruquii, *confuſe*, *facile*. Apulejus apolog. *Quid ni enim magnæ re in eo* (linteo) *occultabantur, eo negligentius adſervabam* (puto ſcri bendum & diſtinguendum, *eone diligentius adſervabam*) *ſed enin libere ſcrutandum & inſpiciendum ſi liberet, etiam auferendum te mere exponebam, alienæ cuſtodiæ commendabam, alieno arbitri permittebam.* Ubi *temere* nihil aliud quam audacter, nihil metuens Terent. Andr. I. Sc. 2. *Dico tibi ne temere facias, neque tu haud dica tibi non prædictum*; ubi recte exponunt audacter. Gloſſæ ἀσκεπτῶς, παραβόλως, τολμηρῶς. Vid. edit. Parei. atque ſic explicandum in Senec. epiſt. 19. *Cogita quam multa temere pro pecunia, quam multa laborioſè pro honore tentaveris, aliquid & pro otio audendum eſt.* Sic & *temeritas* pro audacia. Senec. lib. 7. de benef. c. 3. *Nec hoc Alexandri tantum vitium fuit, quem per Liberi Herculiſque veſtigia felix temeritas egit.* Quemadmodum ergo hoc loco Corcodilus, ſic plane lib. 2. fab. 2. Leo viatorem invitabat, æque timidum, *non eſt quod timeas, ait, & quæ debetur pars tuæ modeſtiæ, AUDACTER tolle.* Ubi Leo dicit *audacter*, quod Corcodilus hic *temere*. Atque hæc ejus voculæ vis ignota & non intellecta barbaris deſcriptoribus, facile cauſam corrumpendo loco dedit. Credidit enim *timere* potius ſcribendum, quam *temere*, ut E & I paſſim in antiquiſſimis codicibus confunduntur; hinc aliter non potuit, quam ex *Nilo temere*, facere *Noli timere*, trajectis ſyllabis vocis *Nilo* in *Noli*.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

De dolo noli vereri] Sic Cicero, *vereor de illo*: & ad Att. 7. *de* [r]*epublica quotidie magis timeo*. Catull. Epig. XV. *verum a te me*[t]*uo*. Pithœus vero edidit, *Et dolos*, fortaſſe librum ſuum ſecutus; [u]nde fortaſſe rectius ad veſtigia libri Remenſis legi, *Sed dolos noli* [v]*ereri*. Elegans ille eſt uſus particulæ *ſed*; ut apud Ciceronem, [P]lautum, Terent. alioſque ſæpius. Sic Noſter lib. IV.

Odore canibus anum, ſed multo replent.

[C]icero. *In quo etiam erat aliquis quæſtus, ſed is honeſtus atque con*[ce]*ſſus.*

FAB. XXVI.

[P]*Atina*] In utroque Codice vetuſto eſt *patena*, quomodo veteres [ſ]cripſiſſe ex aliis codicibus MSS. apparet. Ex Columellæ MS hoc [S]ylburgium poſt Budæum notaſſe ait Schefferus. Ita in Kalend. [R]uſt. *Dolea* pro *dolia*; ita *viniæ* pro *vineæ*. *Hordiar* pro *hordear* [i]bid. & in antiquo alio marmore, *Deanæ* pro *Dianæ*; ita & in ve[tu]ſtiſſimo Codice Divionenſi, quadratis literis exarato, quo epi[g]rammata vetera quædam comprehendebantur, legitur:

Fulget & in Patenis,

[Q]uod Epigramma etiam editum eſt in Catalectis lib. 4. Gloſſæ λο[π]ὰς *patena*. Idem docuit Salmaſ. ad Pollion. Gallien c. 8. Et Claud. 17. [E]t ita ſcribendum indicat diminutivum inde deſcendens *patella*.

Revocaſſet] Id eſt, iterum invitaſſet. Sic apud Lactantium hoc [v]erbum inveniri notat in Margine Salmaſius. Cicero pro Roſcio: [d]*omum ſuam iſtum non fere quiſquam vocabat: nec mirum qui non* [i]*n urbe viveret, nec revocaturus eſſet*. Nonnius: *revocare, per vi*[ce]*s mutuo vocare*. Recte *mutuo*. Hinc Græcis ἀμοιβαῖα δεῖπνα. [V]ide Janum Guilielmum & Fr. Modium, quos candide laudavit [R]ittershuſius, flagitioſe hic compilat Faber.

Intrito cibo] Panis intritus & friatus in aquam & vinum. Huc [re]fer illud Terentii:

Tute intrivisti, tibimet exedendum eſt.

[Ἐ]νθρυπτος ἄρτος Græcis *intritus cibus*. Gloſſæ, *intritum* ἐμβροχή. [S]upereſt hæc vox in lingua Saxonica eadem ſignificatione.

Lagenæ] Recte a viris doctis ex MSS. reſtitutum *lagonæ*; iis [q]uæ Rigaltius & alii notarunt, adde, *lagonam* reperiri fere in [o]mnibus MSS. Sic invenimus in vetuſtiſſimo codice (quo olim [u]ſus eſt Victorius) Ciceronis Epiſtol. lib. XVI. Epiſt. Quinti fra[t]ris ad Tironem. 26. *Lagonas etiam inanes obſignabat*. Sic in vetuſtiſ[ſ]imo Plinii libro, locus ille libri XVI. *E quibus Montani prætenuia* [i]*lla decerpentes, ſpectabiles lagonas, & alia vaſa nectunt*. Sic in [C]atonis de Re Ruſtica vetuſtiſſimo Codice Veneto, *Lagonas* ſcribi [t]eſtatur Victorius ad Caton. p. 12. Etymologia id etiam videtur [p]oſtulare, cum enim a Græo νὺξ Latinis *Nox*, a μύλα *mola* de-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

rivetur, ſic a λαγύνος *lagona*, ut Faber notavit. *Lagena* tam conſtanter ſcribitur in quatuor inſcriptionibus Ligorianis inter co lectanea noſtra. Sed *Laguna* etiam in antiquis MSS. reperitur. Gloſ vetuſtiſſimæ Divionenſes. *Laguena, vas amarium*: Scribe, *Lagun vas aviarium*: erat enim vas fictile, collo anguſto, avibus potu præbens, ne aquam inquinarent, ut & hodie ſolet fieri. Itaq & peregrina illa volucris apud Phædrum uſa eſt laguna, ut ap ſibi. A *Laguna* deſcendit diminutivum, quod eſt apud Ciceroner & Plinium juniorem: *Languncula*. Gloſſæ aliæ Divionenſes, qu primas vocavimus, *Lagunculæ, vaſa fictilia*. *Lagona* autem *Laguna* promiſcue uſurpatur, ut *incolumis* & *incolomis*, Fab. 2 *poſtulare* & *poſtolare*, *adoleſcens* & *aduleſcens*, *ſoboles*, *ſuboles*. S ſupra pro *furti* in MSS. eſt *forti*. Et ita in Kal. Ruſt. *frunde* pro *frondem*, *tundent* pro *tondent*, *Conſol* pro *Conſul*, *ſedolo* pr *ſedulo*.

FAB. XXVII.

T*Heſaurum*] MS. *Thenſaurum*. Ita poſteriores ſcripſiſſe doce Salmaſ. ad Capitol. Pertin. c. 8. ut *fimbrias* pro *fibrias*, *for manſum* pro *formoſum*. Sic Fab. 4. lib. 2. in MS. eſt *nancta* pro *nacta*

Violavit quia Manes deos] MS. Remenſ. *violarat*; quod meliu Per *Deos Manes* intelliguntur oſſa & cineres, quemadmodum i omnibus inſcriptionibus ἐπιταφίοις, quarum in fronte, D. M. ſiv DIs Manibus, fere ſemper apparet, iis verbis, monumentum o ſibus cineribuſque ſacrum eſſe denotans. Florentiæ cum eſſem An CIↃ IↃ CLXII. effodiebatur extra portam Romanam in hortis Do minorum *Dell' Arena*, talis inſcriptio, hinc illinc literulis paucu lis, ſed ad ſummum duabus, mutila,

D. M.
--VE OSSI--
CINERIBUSQ.
-ANINI
MARTIALIS
CANINIUS
EUTYCHES
FRATRI.
B. M.

Carolus Datius, Florentiæ Equeſtris Ordinis decus, vir inſignis eruditionis & humanitatis, credebat eſſe Cenotaphium, & ſupplendum ita:

D. M.
SINE OSSIBUS
CINERIBUSQ.

Quod mihi tamen non videbatur veroſimile; neque enim dubi- tabam

ſam quin ſupplendum reſtituendumque eſſet,

SIVE OSSIBUS
CINERIBUSQ.
CANINI.

rum autem eſt, quod explicationem addi videas, quid intelligat r *Deos Manes*, quos idem eſſe, atque *Oſſa Cineresque* ſatis notum it. Rarum inquam, ſed exemplo id non caret. Plane ita & illa ſcriptiuncula, quam Romæ in hortis Cælimontanis Matthejorum ſervaveram, literis bonis circa Trajani tempora ſculptis, in qua-ato Marmore Cinerario, unde ſuperioris inſcriptionis lacunulam cte a nobis ſuppletam eſſe apparet:

D. M.
ET
CINERIBUS T. P.
A. G.

uod cum illi laudato viro indicaſſem, ſtatim manus dedit, &, æ ejus erat humanitas, gratias egit. Huc quoque pertinet inſcri-io quam Roma adveximus:

Oſſa, Pila, Cineres ſacri hic ecce quieſcunt.

Sanctæ relligioni] Sic lib. 4. Fab. 10. *Vocem ſancta miſit relligio.* ide Kirchm. de Funer. lib. 3. c. 21. & 23.

Locutus] MS. *loquutus*; ἀχρωινῶς. Sic Kal. Ruſt. AQUITUR o *acuitur*, & QUI pro *cui*, COQUUS pro *cocus*. *Quotidie* pro *tidie*. apud Plaut. *Deliquerit*, ut eſt in MS. pro *delicuerit*. Et Divionenſi antiquiſſimo epigrammatum codice, de *Quygno* o *Cygno*. Et in eodem libro de *Jaquinto* pro *Jacinto*. Sic noſter *liquas* pro *relicuas*.

FAB. XXIIX.

Mportaret] Cicero 4. Tuſc. *Important ægritudines anxias*; & 1. de finib. *Sollicitudines importaret ſibi*. Orat. pro Sext. *Importare ſenſoribus calamitatem*. 5. Verr. *Plus Verres Siciliæ calamitatis im-rtavit, quam Haſdrubal cum exercitu*. lib. 2. off. *Si quid impor-tur nobis incommodi*. Delectatur ea phraſi Cicero, raro autem ud alios, frequentius apud veteres Chriſtianos ſcriptores reperi-ir. Arnob. lib. 1. *Exterminandi ſumus, ſi per nos examina tanta ærorum mortalium importata ſunt ſæculis*. Auguſtin. lib. 2 q. 82. *Adhibeantur & a medico quædam adjutoria, plerumque aſpera & olores importantia, quæ tamen valent ad recuperandam ſalutem*. *ortaret* tamen poſſet legi ad imitationem Virgilii in Ceiri,

Inſanæ luctum portaret Alumnæ.

Ibi Scaliger p. 68. notat, hoc Græcis dici κῆδος προξενεῖν.

Ardentem facem] Non otioſum eſt *ardentem*, ut Scioppius pu-

 tat,

tat. Sic enim Phædrus imitatione Virgilii, qui lib. V. Æneid.

Ardentes dare viſa faces.

Tibul. 2. eleg. 1.

Ardentes hinc procul abde faces.

Neque aliter veteres loquebantur: fax enim proprie eſt, fruſtum disjecta arbore picei generis, quod alendo igni ſerviebat, ut duobus Varronis locis diſcimus, quos nobis ſervavit Nonius. Cicero in Verr. *dextera ardentem facem præferebat*; & ſic idem ſ pius. Siculus Flaccus (ſive ut in vetuſtiſſimo MS. noſtro vocat Sæculus) libello de conditionibus agrorum: *Sacrificio facto, h ſtiaque immaculata cæſa, facibus ardentibus in foſſa coope ſanguinem inſtillabant.* Ita Plaut. Menæch. 5. Scen. 2. dixit *ocu exuram lampadibus ardentibus.* Neque aliter loquebantur in ipſis a tificum ſcholis. Vitruv. lib. 2. Arch. c. IX. *Imperatum eſt faſcicu ex virgis alligatos, & faces ardentes ad eam munitionem accedent mittere.* Sic apud Varronem etiam Sexageſi. *Adeſt fax involuta i cendio.* Ubi eleganti paraphraſi poetica, nihil aliud dicitur quam fa ardens; Ita etiam Cicero alibi, & Virgilius & Minucius Felix d xere *ardentes tedæ*, quæ jam flammam concepere. His facibus ſive fruſtis picei ligni exſtruebatur vulgo & alebatur ignis, tam aris deorum, quam in privatorum focis. Ovid. 8. Metam.

Utque rapax ignis, non unquam alimenta recuſat
Innumeraſque faces cremat, & quo copia major
Eſt data, plura cupit.

Dolorem miſcens damno] Id eſt, & dolore hoſtem affecit & d mno. Fl. Vopiſ. Aurel. *dolorem miſcentes beneficiis & officiis.*

Periclo] MS. *periculo.*

Incolumes] MS. *incolomes.* forte *involucres.* Ita Æſopo fab. ἀπτῆνες. & ſic vet. interp.

FAB. XXIX.

M*Entiri velit*] Hoc eſt, mentiatur; quæ veteris elegantiæ locu tio eſt, quam tirones annotare velim. Cato c. 5. de Villico *Ne quid emiſſe velit.* Petron. *Ne morientes occidere velit.* Valer. Max lib. 7. cap. 3. *Ne cum univerſa Romanorum acie confligere vellent* Lapis Vetus:

Huic tumulo ne gravis eſſe velis.

Si ſimilem negas] MS. *ſimilem ſi negas.* Melius.

Et facilis] Subaudiendum, *reſpondebat.* Sic fab. ſeq. *Eſt ſtati ſeparata.* Et imprimis ſimilis locus lib. 4. fab. 23.

Quid horum ſimile tibi contigit Ruſtica?
Eſt glorioſus ſane convictus Deum;

Quo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

uorum priori verſu adhuc interrogat muſca, poſteriori reſpon-
re incipit formica.

FAB. XXX.

Rincipatu] Principatus gregis hoc loco dominatum & regnum gregis vaccarum putavit Schefferus; unde voluit explicare fabu- n XV. hujus libri. Sed fallitur: hoc enim loco principatus gre- s eſt regnum nemoris, ut Phædrus poſtea ſe explicat; hoc eſt, ccarum illius gregis in nemore paſcentium. Taurus igitur dicitur nceps gregis eleganter, ut apud Virg. Eclog. VII *Vir gregis ipſe per*; ad imitationem Theocriti. Sed quod Schefferus principatum ium eadem ratione dictum putet, neſcio an non fallatur. Cer- m eſt Phædrum hoc loco poſuiſſe pro ſummo Imperio & domi- tu; ſed Principatus civium Romanis erat πρωτεῖον civitatis, non minatus; ut princeps civium, eſt primus & præcipuus in civita- , qui principatum in ſua civitate obtinet; ut Cæſar de Dumno- ge Æduo loquitur lib. 1. de Bell. Gall. ubi perſpicue diſtinguitur er principatum obtinere, & regnum obtinere. Principatus ab- ute poſitus de ſummo dominatu poſtmodum in uſu eſſe cœ- , neque vero neceſſe erat addere *civium*, ſed illud *civium* in b. XV. malo referre ad *Pauperes*. Sic pauperes civium, & præ- ui civium recte dictum, ut *ſancte Deorum*, Virg. Tacitus lib. I. *Cunctis civium, ſi bonis artibus fiderent, licitum petere magi- atus.*

Natio ait ſeparata] MS. eſt *ratio ſeparata inquit ac div.* Sal- aſ. in ora libri. *Eſt natio ſepar, ait, ac diverſum genus.* Perpe- n. Rittershuſius ut metro conſulat, rejicit τὸ *ait*, ut gloſſema, male; Et hoc probat Scioppius, qui & alia excogitarat. Lege; tio *ſeparata ac diverſum genus.* Sic etiam Prudentius in Hymno Chriſti natali de bove & aſino;

Adorat excors natio
Vis cujus in paſtu ſita eſt.

ſtus: *In pecoribus quoque bonus proventus fœturæ, bona natio di- ur.* Ut natio, ita etiam gens de animalibus. Virgilius de api- s non ſemel; & de equis VII. Æneid. Vet. Gloſſ. *Natio* γένος, νος. Sic Græci etiam, Homerus, μελισσῶν ἔθνεα, & χηνῶν, μυῶν, dixit, quæ longe ſuaviſſima ſunt. Sed melius tamen i poſſet, *Eſt ſtatio ſeparata*, quaſi dicat, vos nemora & cam- s, nos ſtagna & paludes incolimus; hinc ſupra fab. 6. Phædrus cat lacus ſedem ranarum, imitatus Ciceronem V. Tuſc. cui di- ntur Ranæ, *beſtiæ nantes aquarum incolæ*: ſcilicet unicuique ani- alium ſpeciei ſua ſedes eſt & ſtatio. Sic Virgilius l. 5. Æneid.

Statio gratiſſima mergis.

Georg.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Georg. *Principio ſedes apibus ſtatioque petenda.*
Hinc explicanda illa ſapientis Gracculi ad ſuperbientem fratre ſuum reſponſio : *contentus noſtris ſi fuiſſes ſedibus.* Supra fab. I Neveletus e Remiccio gemmulam ſe putans eruiſſe, ſed inepte, ponit *veſtibus* ; retinenda enim pulcherrima lectio ; & certe Sciaſſiano Remiccii codice ita legitur.

Obteret duro pede] Horatius 2. Sat. 3. *Ranæ pullis vituli pe preſſis.*

FAB. XXXI.

M*Ilvium*] MSS. *Miluum.* recte triſyllabum. Sic in Horat. MS antiquiſſimis invenimus, & ita Giphanius in Lucret. hic ve vulgo *Milvius*, ſemper in ſcriptis veteribus ſcribitur *Mulvius*, a quod idem eſt *Molvius.* V. Salmaſ. & Gruter. ad Poll. Gall. ca ult.

Icto fœdere] Apud Statium lib. 2. Tydeus cum oraret apud Ethe clem, ita fatur,

Si tibi plena fides, & dicti cura maneret Fœderis.

Legendum: *Atque icti cura maneret fœderis.* Certe in Remenſi tero particula copulativa eſt *ac*, non &; ergo tantum huic dele teram *d*, quæ ex præcedentis verbi initio adhæſit. Ita habes, obſe vata leviſſima mutatione, erroris cauſſam, & lectionis noſtræ v ritatem. Tacitus XII. ann. *Orſi a fœdere, quod nobiſcum icerunt.*

Injuria] MS *Injurias.*

Tradunt] MS. *Tradent.*

De relliquis tunc una] *Tunc de reliquis una.* MS. Pith. & Ren neque aliter Pithœus, Rittershuſius aliique tum temporis edider Rigaltius falſo credens vitium ineſſe metro, primus tranſpoſui perperam ſine dubio: diſpoſitio veterum librorum retinenda: e enim *reliquis* quadriſyllabum, ut apud Phædrum ſemper, poter que facile vetuſtorum codicum lectionem tueri locus ille lib. II fab. 4.

Inter reliquas merces atque obſonia.

Et alter, lib. IV. fab. XXIV.

Accepit partem, quum reliqua poſceret.

Unde apparet nihil mutandum; & infeliciter etiam Neveletum con jeciſſe, *tunc de relictis* ; cujus infelix conjectura in mentem mi revocat ſimile mendum in Terentii vulgatis editionibus quotque hactenus exſtant, Andr. act. 1. ſc. 1.

Quis igitur relictus eſt objurgandi locus.

Eluenda eſt turpiuſcula macula, quæ in corpore tam pulchro, jan penitus inſedit: verſus enim Jambicus Senarius non conſtat. Scrib ex vetuſtiſſimis membranis,

Qu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Quis igitur reliquus eſt objurgandi locus.
Romæ codex Vaticanus diſerte *Relicuus*; facili lapſu rudis deſcriptor, illud *relictus* fecit, cùm *relicuus* nihil aliud quam *reliquus* ſit, quod itidem quatuor ſyllabarum olim fuit, ut apud Phædrum, Plautum & alios frequentiſſime; contracte autem trium ſyllabarum. Aliis in locis ubi metrum exigit, *C* etiam perperam pro *Q* uſurpatum, alibi pluribus notavimus. Salmaſius legit, *tunc de relicuus.*

IN LIBRUM II.

[*Liber Secundus*] MS. Phædri Aug. Lib. ſecundus incipit.

PROLOGUS.

Exemplis continetur Æſopi genus] Viros doctos ſeſe in hoc loco non expediviſſe miror. Durum, imo ineptum eſt, Æſopi genus, ſive pro Æſopo, ſive pro fabulis ejus, ſive etiam pro ejus ſcribendi ratione dici. Non ceperunt quid eſſet hoc loco *exemplis*, quæ vis & ſignificatio verbi *continetur*, quid ſibi vellet aut quo pertineret τὸ *genus*. *Genus* abſolute poſitum, ut ſubintelligas *mortalium*, quod eleganter omiſit, quia ſtatim in fine tertii verſus legitur, cum ipſe pergit, primi verſiculi brevem adeoque ſubobſcuram thesin, ſequentibus duobus Senariis paulo largius atque apertius explicare: ſcilicet Platonis illud θνητῶν γένος, Cicero etiam reddidit *genus mortalium*, quod adeo vulgare pro hominibus, ut apud Poetas *Genus* ἁπλῶς eo ſenſu reperiatur, omiſſa & ſubintellecta voce *mortalium*. *Continetur* hoc loco eſt *coercetur*, petitum a diſciplina magiſtrorum, qui regendæ atque erudiendæ juventuti præſunt. Livius lib. 34. c. 1. *Matronæ nulla nec auctoritate, nec verecundia, nec imperio virorum contineri poterant.* Seneca libr. v. quare bonis viris mala accidant, cap. 1. *Cogita filiorum nos modeſtia delectari, vernularum licentia, illos diſciplina triſtiori contineri, horum ali audaciam.* Quin etiam eodem ſenſu Phædrus capitulo ultimo libro 4. *Sed difficulter continetur ſpiritus.* Sic igitur primus novo & facili ſenſu locum illum explico: Genus Mortalium continetur atque coërcetur in officio exemplis Æſopi, id eſt, fabellis Æſopiis, ut pueri ſolent triſtiori diſciplina. Exempla Æſopi ſunt fabulæ, ut lib. 1. fab. 2. *Æſopus nobis hoc exemplum prodidit.* & fab 2. lib. 4. *Adſcribere hoc debuit exemplum ſibi.* Sic Ovid. *Ite per exemplum genus o mortale Dearum.* Hanc meam explicationem anno CIↃ IↃC LXIII. e Gallia redux Hagæ Comitum inter alia oſtendi Viris Doctis, quam poſtea ſibi vindicarunt, ut apparet ex ſecunda Schefferiana editione Phædri anni CIↃ IↃC LXXIII.

Nar-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Narrandi locus] Lege *Narranti jocus*. In eadem voce ſæpe *I* in mutatur in Remenſi codice. lib. 1. fab. 21. *Ignavis etiam locus eſt* ubi aperte ſcribendum eſt *jocus*. Sic in prol. l. 3. *calumniamq* *fictis eluſit jocis*, & paſſim. Senſus autem hujus verſiculi, *quicun* *que fuerit ergo narranti jocus* : eſt, *quamcunque fabulam narra* *vero*.

Cura morem] MS. *Cura more*, alii autem *morem*.

Si libuerit] MS. *Siluerit*. alii *ſi libuerit*.

Sic iſta tibi rependet brevitas gratiam] MS Remenſ. & Pithœan *Ita ſic rependit illi brevitas gratiam*. Quomodo etiam Pithœus ed dit, addito aſteriſco, ut locum corruptum deſignaret. Latet nome quod reſpondeat τῷ *illi*; ſenſus enim eſt, benignitati, ſive huma nitati illi tuæ brevitas gratiam rependet. An forte,

Vitæ rependet illi brevitas gratiam.

Aut potius ſi illud *ita ſic* pro gloſſulis habeas.

Rei rependet illi brevitas gratiam.

Excidit *REI*. compendio ſcribendi ob ſequens *REP*. Sed omnin ſcribendum puto: *Studio rependet illi*, &c. Studio, id eſt, volun tati illi & benevolentiæ erga me, ut ſæpiſſime apud Ciceronen aliosque. Ex *Stu*, Monachus deſcriptor formavit *Ita*, atque *D* in *Sic* convertit, nam in hoc codice *D* ſæpiſſime pro *S*. ut *ſedolo* pro *de dolo*. Vel legi poſſet: *Ita ſis, rependet illi brevitas gratiam* *Sis* pro *ſi vis*. Cicero pro Oratore: *Libenter etiam copulando verb jungebant, ut ſodes*, pro *ſi audes*, *ſis* pro *ſi vis*. Et idem pr Roſc. *Age nunc refer animum, ſis ad veritatem. Rependere gratiam* dixit ad imitationem Ovidii. Metam. 2. v. 94. *Rependatur grati facto*.

Cujus] MS. *Cui jus*.

FAB. I.

JUvencum dejectum] Egregie & valde concinne Statius hanc fa bulam in animo habens, lib. XII. Thebaid.

Sic juvat exanimis dejectaque præda, canesque,
Degeneresque lupos, magnos alit ira leones.

Et Martialis: *In Tauros, Libyci ruunt Leones*
Non ſunt Papilionibus moleſti.

FAB. II.

SPoliari] Proprie. Vetula Terentiana hortatur & monet meretri culam, *ne cujusquam miſereat, quin ſpoliet, mutilet, laceret quemquem nacta ſit*. Hecyr. Act. 1. Sc. 1. Martialis 5. ep. 43.

Diſpenſatorem fallax ſpoliabit amica.

Talis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

lis Mulier Martiali dicitur *amica ſpoliatrix*. lib. 4. ep. 29.

Sic ſpoliatricem commendat Fauſtus amicam
Janua nec juvenem ſemper aperta tenet.

oi nota τὸ *tenet*. Juvenalis Satyr. 2.

Nullam invenies quæ parcat amanti,
Ardeat ipſa licet, tormentis gaudet amantis Et ſpoliis.

SS. hic habent *expoliare*.

Ætatis mediæ cuidam, mulier non rudis tegebat, annos celans elegan-
ti] Scribe omnino, *quendam mulier non rudis tenebat*. Quomodo am Praſchius optime conjecerat; ſed ante Praſchium, me ad li- mei marginem ita hunc locum emendaſſe, oſtendi Lutetiæ Pa- orum ejus cognato, viro optimo & doctiſſimo Kerſchero An. 60. cum mihi Praſchii ſui in Phædrum notas, Ratisbonæ tum nporis editas, neque antea mihi viſas offerret; quod eo dictum im, ne quis Praſſchianam hanc emendationem me ſublegiſſe æ- met. Levis mihi quidem eſt jactura tam parabilis annonæ; gau- o potius, idem egregio illi viro in mentem veniſſe, quod mihi: m nihil verius eſt iſta emendatione; manuducit ad eam Codex nemenſis, in quo apparet *quẽdam*, lineola ſupra *e* adjecta, ut *endam* legi poſſet, de reliquo mutatio eſt admodum parva; *te- re* autem hoc loco eſt *poſſidere*, in ſua poteſtate habere, ut apud rgilium:

Genitor tum Belus opimam
Vaſtabat Cyprum & victor ditione tenebat.

oratius: *O quæ beatam Diva tenes Cyprum.*

d. Muret tom. 2. Oper. Ingolſt. epiſt. ad Anton. Conſtant pag. 2. ubi explicat quid ſit *tenere* & *poſſidere*. Eleganter vero & pro- ie illud verbum de meretriciis amoribus uſurpatur, & nulla eſt x convenientior, & magis propria mulierculis ejuſmodi, qualis a eſt: *Mulier non rudis* (ſive ut alibi Naſo lib. 2. Amorum g. 8. *Jucundo non ruſtica cognita furto*; vel qualis ab Ariſtæneto . 2. epiſt. 18. deſcribitur πολλὴν ἐχοῦσαν τȣ̃ πράγματος ἐμπει- ϱ͂ιν). *tenebat quendam*, ſcilicet amore obſtrictum ſibi velut vincu- , ut apud Catull. Phædri familiarem de nuptiis Pelei & Thetidos.

Tene Thetis tenuit pulcherrima Neptunine?

eſt, an te amore ceperat? Ovid. Remed. Amor. v. 457.

Et Parin Oenone ſummos tenuiſſet ad annos
Si non Oebalia pellice læſa foret.

artial. lib. XI. epig. XLI.

Formoſam Glyceren amat Lupercus
Et ſolus tenet.

d omnium maxime ad rem, fallaciam meretricum oſtendit En- us, ut apud Iſidor. eſt lib. 1. Orig. c. XXV. Sive Nævii e Taren- lla illud eſt, ut Feſtus videtur velle.

Alium

Alium tenet, alii nutat, alibi manus
Eſt occupata, alii perpellit pedem,
Alii annulum dat ſpectandum a labris.

Verſus venuſti. Meretricula, dum alium tenet irretitum, aliis t men nutu & ejuslibet geſtibus amorem inſinuat; Sed extrema ve ba, quicquid explicent Eruditi, corrupta eſſe, tam metri, qua latinitatis ratio, ſatis demonſtrat. Scribendum forte eſt, *alii labri* ſcilicet dat ſignum vel ſimile quid, quod in ſequenti verſu fuit. S Tibul. 1. eleg. 2. *Illa viro coram nutus conferre loquaces.* Vel lege dum *alii a labris*, ſcilicet pendet, quod in ſequentibus fuit; v ſi hoc nolimus, integra erit locutio, *alii eſt a labris.* Sic de Æn Didonis amoribus irretito,

Hunc Phœniſſa tenet Dido, blandisque moratur
Vocibus.

Apud Apulej. lib. 3. Met. Lucius ad ſcortillum ſuum: *Cum ſemp alioqui ſpretorem Matronalium amplexuum, ſic tuis iſtis micantib oculis, & rubentibus bucculis, & renitentibus crinibus & hiantib oſculis, & flagrantibus papillis in ſervilem modum addictum atq mancipatum teneas volentem.* Tibull. 1. Eleg. 1.

Me retinent vinctum formoſæ vincla puellæ.

Catul. ep. XI. *Cum ſuis vivat, valeatque mœchis,*
Quos ſimul complexa tenet trecentos,
Nullum amans vere, ſed identidem omnium
Ilia rumpens.

Virg. ecl. 1. *Cum me Galatea tenebat.*

Ovid. heroid. 3. v. 131. *Eſt aliquid collum ſolitis tenuiſſe lacertis.* Ita lego ex altero Remenſi codice optimæ notæ; vulgo *tetigiſſ* Videtur autem Phædrus in mente habuiſſe locum Lucretii lib. 4 circa finem, de aſtutis ejuſmodi mulierculis:

Omnia ſummopere hos vitæ poſtſcenia celant
Quos retinere volunt, aſtrictoſque eſſe in amore.

Hoc eſt, omnia quæ ejuſmodi mulieres ſuis amatoribus occulta eſſ volunt, eos celant; hoc enim ſignificant nimis occulta, quæ poſ ſcenam fiunt; Ita quoque hæc mulier virum, quem tenebat, an nos celabat fucata & fallaci elegantia.

Mulier non rudis] MS. *rodis.*

Capillos] Petron. *Deſcendentes ab aure capillos meos, dentata ma-nu duxit.*

Legere] Eſt *evellere.* V. Heinſ. ad Ovid. 2. art. am. 666.

FAB. III

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

FAB. III.

Ehementis] Salmaſius ad oram libri: *Vehementis canis.*
Panem immiſit] Fortè *miſit.* Ita ſupra 1. 23. 3. *Panem miſiſſet ni.* & 3. 2. 6. *miſere panem perituræ.* Ita quoque Salmaſius ad marnem libri notavit. Ovidius ep. 10. *Canibus miſiſſet edendos.* Et hanc njecturam probat Gronovius. Sed tamen *immittere* probum eſſe leri poteſt, & eſt proprie irabundi; & quidni poſſet *immittere*, o ſimplici *mittere* dicere, ut fabula 28. lib. 1. *importavit* pro *porvit.*
Vivos] MS. *Ut vos.*
Allicit] MS. *Allicet.*

FAB. IV.

Acta] MS. *Nancta.*
Nemoricultrix] Videtur imitatus Catullum, qui, ut notavit lmaſius, dixit *ſylvicultrix.*
Poſuerat] Ita lib. 1. fab. 8. *deponere fœtum.* & fab. 18. *deponere us naturæ.*
Effuſo] Lege *offuſo*, ut Rittershuſius & Gronovius.
Direpit] MS. *diripit.* Sed recte ſcribendum *derepit*, viderunt viri cti, ut Colerus conjecerat, idque confirmavit aliis locis Ritterſiuſ; neque audiendum puto Meurſium contra nitentem.
Tuto] MS. *toto.*
Condidit] Id eſt, abſcondidit. Ita fab. 6. hujus libri ℣. 6. *condi-* ; & fab. 8. ℣. 4. *ſe bovili condidit.*
Præbuerunt] Penultimam corripit. Sic fab. 15. lib. 4. *Hirci mœntes indignari cœperunt*, ut eſt in MSS.

FAB. V.

Rdelionum] Salmaſius notavit *ardalionum.* Eſt vetus ἄρδαλος ἀρδαλύων; Sed hæc alibi. Divionenſes Gloſſæ veteres: *Ardalio utto.* De Gluttone v. Epigrammat. vet. lib. 4. p. 152.
Miſenenſem] In hac villa mortuus eſt Tiberius, Tacit. lib. 6. Ann. c. 2. de Orator. *Cum iſtos libros ad Miſenum* (*nam Romæ vix licet*) *idioſus legerim.* MSS. habent *Miſenienſem.* Ita Gruterus p. 132. 6. *ediolanienſem.*
Luculli] MS. *Lucili.*
Proſpectat] Ex alto eminens nec totum ſpectat; quædam frequentiva rei difficulatem exprimunt. Sic Solinus *reſpectat mare.*
Proſpicit] Gronov. *reſpicit.* MS. *perſpicit.* Guyet. leg. *præſpicit*;

Sed *proſpicit* ex Tacito defendi poteſt, lib. XIV. *Viam Miſeni pr pter & villam Cæſaris Dictatoris, quæ ſubjectos ſinus editiſſima pr ſpectat.*

Alticinctis] Salmaſius, *alte cinctis.* MS. *alti cinctus.* v. Ferra de re veſt. 3. 7.

Cirris dependentibus] *Cirri* ſunt fimbriæ, & talis veſtis *cirrat* dicitur, ut Salmaſius ad marginem notavit, & ad Hiſtor. Aug Scrip p. 268. & 148. V. Pignor. de Serv. p. 224. Cirris dependentibus a utroque, qualis tunica poterat dici *Bicerris*: eſt enim in Gloſſari notarum Tironi tributarum, *Bigerris*, quod corrigendum *Bicerris* id eſt, *utrimque cirrata*, δίκροσος. Sic C ſæpius tranſiit in G. in ec dem Tironis Gloſſario, ut *volugeris*, *heterograma*, *garruga*, pr *voluceris*, *heterocrania*, *carruca*. Sic apud Tacit. XV. Ann. *Geretanu* ſcribendum *Ceretanus*. Hinc & *Cavii*, *Gavii*, *Cavilii*, *Gavilii*.

Perambulante læto domino viridaria] Salmaſius legit *viridia* a Capitol. p. 268. & ad marginem hic; ita enim viridaria dicit fuiſſ appellata. Sic Vitruv. lib. VI. c. VI. *uti viridia de lectis per ſpatia fe neſtrarum proſpiciantur.* Sed *viridaria* rectum eſt. Sic fuit vicus *viri didarius* Romæ: & corrigenda eſt inſcriptio apud Gruter. IↃ CXXI. 2 *viridaria.* Sic Plin. XVIII. *roſaria*, pro *hortis roſarum. Eodem ho tempore hortorum roſariorumque cura eſt.* Ita lege ex MS. vetere; i vulgatis eſt *roſarium.* Ut vero verſus ſibi conſtet, legendum, *per ambulante alta domino viridaria. Alta viridaria*, ut lib. IV. fab. 2 *Alta vinea.*

Conſpergere] MS. *conſpargere.*

Comæ] Alii legunt *comæ.* Simili elegantia, *legem dare capillis* di citur: officium enim legi ſæpe reſpondet; ſed male.

Præcurrit alium in Xyſtum] Meurſius, *illum.* Legendum auten eſt *Xyſtum.* Et ita Salmaſius. Gloſſæ Div. 2. *Xyſtus locus deambu lationis.* Philander ad Vitruvium diſtinguit inter *Xyſtos* & *Xyſta*; illos putat vocaſſe Latinos porticus tectas, hyemalibus exercitatio nibus deſtinatas; *Xyſta* autem ſubdiales ambulationes, ubi ſudo ſ cœlo exercebant; id diſcrimen plane convertit Phædrus; vides enim *Xyſtum* maſculino genere pro ſubdiali deambulacro, pulverulento ſcilicet.

Id ut putavit, &c.] Ita conſtruendus hic locus:

> *Id ut putavit eſſe neſcio quid boni:*
> *Heus, inquit, dominus; ille enimvero adſtitit,*
> *Donationis alacer certæ gaudio.*
> *Tunc ſic locuta eſt tanti majeſtas ducis*
> *Multo majores alapæ mecum veneunt.*

Sed in verſu tertio legendum eſt: *Donationis, alapæ certe, gaudio.* Detritis & fugientibus duabus literulis vocis *alapæ*, Librarius rudis ſequentis vocis *certe* primam ſyllabam geminandam eſſe credidit, quod

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

uod alibi in membranis tum temporis ſæpe fieri noverat. *Alacer rte*, qui aures veterum lectione poëtarum tritas habent, ob du- m ac latrantem illam ejuſdem ſyllabæ repetitionem, ferre non oterunt. Sic periit quoque ultima ſyllaba in Remenſi MS. lib. 4. b. 6. *Scele Medea*, pro *ſcelere*. & lib. 4. fab. 19. *quodventum*, pro *uodve tantum*. Sed quod Librarius plurimis in locis aliis, ut in ſce notis oſtendimus, perquam oſcitanter neglexit, hoc inoppor- no loco facere eſt auſus infeliciter. Sic ſupra lib. 1. fab. 23. *In- tos oſtendit dolos*, ſcripſit; cum manifeſte legi debeat *tendit*. Ex oc vitio natum eſt illud horridum *alacer*. Senſus autem eſt, atrienſem udio aſtitiſſe donationis, ad minimum verò libertatis dationem eraſſe. Sic eleganter, *certe*, pro *ad minimum*, *pour le moins*. erentius: *Nihil promoveris multum*, *moleſtus certe ei fuero*. Ci- ro: *Res fortaſſe vera*, *certe graves*. Et lib. IV. ad famil. epiſt. 14. *c velim judices*, *me quibuſcunque rebus opus eſſe intelligam*, *quan- uam videam*, *quis ſim hoc tempore*, *& quid poſſim*, *opera tamen conſilio*, *ſtudio quidem certe*, *rei*, *famæ*, *ſaluti tuæ præſto futu- m*. Phædrus ipſe lib. V. fab. 5. *Si non ingenium*, *certe brevitatem proba*. In MS. vero totus locus ita legitur:

Cæſaremque intelligit
Ut putavit eſſe neſcio quid boni;
Heus! inquit dominus; ille enimvero adſilit
Donationis alacer certe gaudio.
Tum ſic jocata eſt tanta majeſtas ducis;
Non multum egiſti, & opera nequiquam perit
Multo majores alapæ mecum venerunt.

equiquam, recte. V. notas Scioppii. *Venerant*; ita legit Salmaſius, uod alibi oſtendiſſe ſe notat ad oram libri.

FAB. VI.

[*St munitus*] MS. *Tutus eſt.*
Poſſet] MS. *Poſſit.*
Laſſabis] MS. *Laſſabit.*
Duram corticem] Nota τὸ *cortex* fœminini generis.

FAB. VII.

[*Fiſcos*] Juv. Satir. 14. *Ærata multus in arca Fiſcus.* Aſconius ait, *Fiſcum eſſe ſacculum ad majoris pecuniæ ſummam capien- am*, & *pecuniam publicam*. Alius quidam *fiſcos* interpretatur ſac- ulos ex corio.
Interque cædem] Eorum nimirum, qui mulos poſſidebant, vel gebant; neque enim ſine pugna hæc res geri ſolet, quare non pla-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

cet in Meurſio nimius corrigendi amor. Praſſchius bene ut puto.

Truſitant] MS. trucidant ; ſed Salmaſius, *Tuſitant.*

FAB. VIII.

INſtantem necem] Id eſt, *præſentem*, ut ſæpiſſime apud optim ſcriptores. Noſter 1. 22.

Bovili] MS. *bobili*. Scribendum vero *bubili*. *Bubile*, ut & *bub* *cus*; eſt a tertio plurali *bubus*; quemadmodum recte dicitur, p *bovibus*, contracte *bubus*, ſic etiam pro *ſuibus* contracte *ſubus*. Pl lib. 24. c. 19. *Itaque & ſuibus dari*. Lege ex vet. Divion. Codice: *ſ* *bus*. Et ibid. ſtatim, *Medetur & ſuibus hæc effoſſa*. Scribe ex e dem codice, *ſubus*. Hinc & veteres dixere *ſubulcum* a *ſubus*, ut *b* *bulcum* a *bubus*. In primo caſu ſimiliter, *ſuis* & *ſus* dicitur. Cice 5. Tuſcul. ut legitur in Regio & Pith. cod. quem locum ſupra a duximus ad lib. 1. fab. 8. Sic ergo antiquitus dicebatur, *bubile* p *bobili*. Varro 1. c. 12. de re ruſtica: *In villa facienda ſunt ſtabul ita ut bubilia ſint, ubi hieme poſſint eſſe caldiora*. Vitruv. l. 6. c *In cohorte culina quam calidiſſimo loco deſignetur: conjuncta aut habeat bubilia, quorum præſepia ad focum & orientis cœli regiom ſpectent*. *Bubile* in Gloſſ. βοοςάσιον. Ut *Hædilia* apud Horat. 1. 1 τραγοστασίαι.

Vos modo] MS. *bos.*

Ideo videt] Salmaſ. *nec adeo.*

Bobus] MS. *bubus.*

Corruptos] Id eſt, *ruptos*. Salmaſius.

Cur frondis parum eſt] Hunc locum nonnulli interpretes impe recte acceperunt; non tantum quæritur de defectu alimenti, etiam ſtramenti; *ſtramenta deſunt*; non ergo ſatis eſt frondiun etiamſi quas comedant habeant, neque mihi dubium eſt, quin præcepto Catonis Phædrus hæc verba conceperit. Monet ille vil cum cap. IV. de Re Ruſtica: Etiamſi aliquid habeas frondium qu boves comedant, tamen nimis parum eſt frondis, quia ſtramen deſunt. Verba ejus ſunt: *Stramenta ſi deerunt frondem iligneam gito, eam ſubſternito ovibus bubusque*. Scioppius ex Horatio not vit frondibus boves ſaginari. Sed & veteres glandem bubus in pab lum dederunt. Plautus Trucul. act 3 ſc. 1. *Ut bubus glande prandio depromerem*. Vid. Gronovii Edit. p. 1107. Frondibus etia in inopia pabuli & anguſtia equos aluiſſe docet Cæſar lib. 3. de b civil. *Erat ſumma inopia pabuli, adeo ut foliis ex arboribus ſtrict & teneris arundinum radicibus contuſis equos alerent*. Non erg erat ordinarium equos frondibus paſci.

Stramenta deſunt] *Stramenta mulis detrahere* apud Cæſ. lib. bell. Gall.

FA

FAB. IX.

ESopo] MS. *Æſopi.*

Ingentem] leg. *Æſopi ingenio.* Huc ipſe Phædrus reſpicit in ræfat. lib. 3. *Æternam famam condere ingenio ſuo.*

Æterna in baſi] Ridiculum eſt quod vir doctus conjicit *ænea in baſi*; uis unquam audivit ſtatuam marmoream in ænea baſi? imo vero ntrarium faciebant veteres Ita in collectis meis, (E E. 13) ſignum neum cum hypobaſi marmorea. Statuæ ex marmore, ſigna ple-que ex ære.

Honoris] MS. *homini.* Legendum ex V. E. *Patere homini ſci-nt ut cuncti viam*; Et ita Salmaſius ad oram libri. *homini*, eſt iod vulgo diceretur *perſona.* Verſus autem propterea non claudicat, iem ab hoc vitio defendit aſpirationis ratio. Sic Seneca in ctavia: *Triſtes Philippi hauſit & ſiculum mare.* Idem Agamem. *inc ſcelere Lemnon nobilem, hinc Chalciden.* Sic apud Phædrum . 1. fab. 12. *Tunc moriens vocem hanc dediſſe dicitur.* Sic enim . C. Danielis ibi legit.

Generi] MS. Genere.

Foret] Ita MS. & pr. Edit. Sed corrigit Salmaſius, & legit *fo-m.*

Ne ſolus &c.] MS. *ſtudii.* Hinc Salmaſius legit: *ſtudii quid ſu-rfuit*; ſed poſt corrigit *ſtudiis quod ſuperfuit.*

Faverit] MS. *Faber &.*

Si livor] Puto legendum *Sin.* MS. *libor, & oblectare.* lege, *jectare*; ut Salmaſius ad oram libri ex vetuſto codice legit. Taci-is Annal. lib. IV. 33. *Aliena malefacta ſibi objectari putant.* Et lib. VI. An. 22. *Quin & illa objectabat.*

Sin autem &c.] Ut in MS. ita & primæ editiones. Mutavit Rit-rſ. Sciop. *Sin autem ac illis*, quod non improbem. In MS. eſt *ab lis doctus.*

Corde durato feram] Id eſt, *corde malis jam durato*; explicat ucan. in lib. V. *Cætera damna*

Durata jam mente malis firmaque tulerunt.

n MS. legitur *Dȣrato*, græco Diphthongo: nam ita aliquando; ut ihil de lapidibus dicam, in ſcriptis codicibus. Certe Græci Ma-uſcripti τȣτο. Hinc poſtea ȣ quo hodie utimur; ſcilicet υ ſu-erpoſitum eſt τῷ ο μικρῷ. Sed diphthongum non eſſe indicat, uod etiam in ſyllabis brevibus reperiatur. Sic in MS. Ciceronis Tu-cul. quæſt. reperitur *Monȣmentum.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

IN LIBRUM III.

PROLOGUS.

PHædrus ad Eutychum] Sic MS.

Eutyche] Eutychi nomen adhæſit plurimis familiis. Sic T
Claudius Eutychus in noſtris collectis pag. IↃLII. I. *L. Publici*
Eutyches. Mun. Tar. lib. id eſt; Municipii Tarſenſis Libertus. Apu
Gruter. p. 83. n. 13. Alii, quibus id cognomen fuit ſunt: *C.*
bienus. M. Acutius M. L. A. Æmilius. L. Agrius. M. Aureli
Cælius T. L. L. Calpurnius. C. Caninius. L. Cominius. C. Corneli
M. Cuſinius. Aliis fuit nomen paulum immutatum, *Eutyches.*
L. Acilius. Ælius. P. Ælius. L. Annius Lib. P. Appius P.
L. Atilius. Aurelius. Cæcilius. M. Caſius. Ap. Claudius. T
Claudius.

Eutychetes] Nomen ſervi eſt in lapide Romano p. CIↃ LXX
ubi perperam Gruterus edidit *Eutychides*. Lapis ipſe, quem in d
mo Cælimontana Mattheiorum An. CIↃ IↃCLXII. vidimus, diſerte *E*
tychetes; quo in lapide inſignis error in nomine conſulis; nam p
M. Vergiliano Pedone, lapis habet *M. Mergillano Pedone*, quod v
rum ejus nomen eſt.

Inquis] MS. *Inquit.*

Tangi tuis] MS. *Tangit vis.*

Soluto] MS. *Solito.*

Et vitæ genus] MS. *ut*; lege *aut*; vel *propoſitum iſtud vitæ genu*

Mnemoſyne] MS. *Nemoſyne.*

Fæcunda] MS. *Facunda.*

Et laude invita] Vulgatam hanc lectionem Viri docti varie te
tarunt explicare. Quicquid explicent, nobis non videtur ſanum
neque aliter illi viſum eſt viro magno, qui primus locum eme
dare tentavit. Sed ſcribendum omnino: *Et laude multa*; quomod
ſcribendum oſtendit illud, quod ſtatim ſequitur; ut faſtidium quo
rundam poëtarum, ægre admodum Phædrum in cœtum recipien
tium, opponatur laudi huic multæ. Hoc dicit ergo poëta: quam
vis ego in hoc ſtudiorum genere multam laudem ſim aſſecutus, a
gre tamen, & non niſi quodam cum faſtidio, recipior in Muſa
rum cœtum. *Laus multa* hic autem eſt, non quidem magna, ſe
multa, ſive multorum hominum; quod modeſtius eſt, quam
dixiſſet magna laude; multam enim laudem a multis mereri faci
cilius eſt, quam a magnis magnam. Sic Horatius de arte poët.

Succeſſit vetus his Comœdia, non ſine multa Laude.

aſſim autem Phædrus ſibi laudem tribuit. Sic capitulo præce-
enti :

Si livor obtrectare curam voluerit,
Non tamen eripiet laudis conſcientiam.

t ad finem hujus præfationis: *Mihi ſolennis debetur gloria.* Iterum
præfatione libri V. *Mihi parta laus eſt.* *Invita* autem & *multa*
io eodemque fere modo in vetuſtis membranis ſcribuntur, certe *in*
m dignoſci non poſſunt niſi ex ſenſu; *L* & *I* etiam parum dif-
runt, & paſſim in hoc libello confundi oſtendimus; itaque cum
ibrarius illud *L* accepiſſet pro *I*, non potuit aliter quam *invita*
gere.

Vitam incubuerim] PR. *Vitam in hanc incubuerim.* Faber putat
in vitam non elidi. Rittershuſius: *incubuuerim:* forte *in hancce.*

Exaggerare] Cicero 1. de Offic. *quadrantes aggeras patrimonio.*
oratius: *Exſtructis in altum divitiis.* Prudentius περὶ στεφαν. in
ſſione S. Laurentii.

Depromethe ſauros, malis
Suadendo quos præſtigiis
Exaggeratos obtines.

Quodcunque] Atque ita ſcribendum apud Virgilium ex vetuſtiſſi-
o Mediceo codice, cujus lectionem locus hic Phædri confirmat.
ulgo *fuerint quæcunque.* Sed & auctoritate earundem membrana-
m delendus eſt verſus proxime antecedens: *Ille hæc depoſita tandem*
rmidine fatur. Primo ſuperfluus: ſequitur enim *inquit.* Secundo
lſum eſt hæc locutum eſſe, depoſita formidine, immo vero paulo
oſt poëta, *proſequitur pavitans.*

Honori & meritis] Ex veteri formula quæ in inſcriptionibus fre-
iens.

Eluſit] MS. *Sceluſit locis*, forte *ſecluſit jocis.*

Ego porro illius ſemita feci viam] MS. *Ego illius* Pō. Scripſerat
hædrus, ÆSOPI ILLIUS. Poſterioribus ſemibarbaris ſeculis cum
riptum eſſet, ut tum ſolebant, ESOPILLIUS, quia inter *S* & *G*
axima tum affinitas, neque animadvertiſſet ſcriba geminandum il-
d primum *I*, hinc natum pro *ESO*, illud *Ego.* *P*, cum *O* proxime
æcedat, putavit eſſe porro, nam in MSS. ſic ſcriptum *porro:* Pō
m circumflexo, plerumque porro denotat. Scribendum omnino &
ſtinguendum:

Calumniamque fictis eluſit jocis.
Æſopi illius ſemita feci viam.

iam aliquam longam conficere, eſt apud Ciceronem. Livius: *Viam*
bi ad caſtra facere. *Se faire voye.* *Viam facere ſceleribus*, Seneca.
iam facere, Plautus; *marcher, paſſer par quelque lieu.* Forte etiam
gi poſſet, *ego illius pro ſemita*; eo ſenſu quo Martialis lib. 7. ep. 60.

Et modo quæ fuerat ſemita facta via eſt.

Accuſator, index, teſtis] Tacitus de iisdem Tiberii temporibu lib. IV. Annal. *Accuſator filius, &c. ſtructas Principi inſidias, m ſosque in Galliam concitores belli, index idem & teſtis dicebat.* Qu Scioppii conjecturam firmat. Sed eodem loco ex ſequentibus appare accuſatores & delatores ſive indices, eo tempore nomine eodem ve re. Vide omnino locum, ubi Cæſar pro accuſatoribus & delatorib agit. Egregia Scipionis Africani poſterioris verba ad Sacerdotem: *L crifac cenſoriam notam, ne ego in tuam perſonam & accuſatoris & t ſtis & indicis partes egiſſe videar.* De eodem Sejano Tacitus lib. 4. A nal. *Adſimulabatque indicis partes adverſus Germanici ſtirpem, ſu ditis qui accuſatorum ſuſtinerent.*

Alius Sejano] Id eſt, *alius quam Sejanus*; ut apud Horatium *Alius Lyſippo*, quod primus Neveletus notavit. Et apud eundem H ratium: *Alium ſapiente bonoque beatum*, quod habet Schefferus, q remittit ad Heinſii not. ad Ovid. amor. 1. el. 1. v. 1. Sed non tantu Poëtæ, immo etiam Hiſtorici ita loquuntur; Tacitus initio lib. 1 ann. *Nec aliud per illos dies Populus credulitate, prudentes diver famâ tulerat.* Valens Acidalius notat: *Recte cape, aliud crudelitat* id eſt, *aliud quam crudelitatem.* Plinius Nat. hiſt. lib. 2. de De *Alius mundo.* Sic in V. MS. id eſt, alius quam mundus.

Tantis malis] *Cunctis* legendum videtur Guyeto; id eſt, συμ πᾶσι.

Suſpicione ſi quis] MS. *Suſpiciones quis.* Sed corrigunt alii. Secu dam in *ſuſpicione* per diaſtolen producit PR. Sed legendum eſſe *ſuſp ctione*, metrum poſtulat. Paſſim hoc nomen, præſertim apud C micos, corruptum eſt. Sic apud Plaut. Amphitr. Act. 1. ſc. 2.

Et ne in ſuſpicione ponatur ſtupri,
Et clandeſtina ut celetur ſuſpicio.

Egregie Scioppius in paradoxis ep. 8. poſteriori verſu pro *ſuſpicio* auctoritate Donati & Feſti, invitis omnibus Plauti ſcriptis codicibus reſtituit *conſuetio*; ſed non tranſmittendus erat verſus prior, in qu ut verſus Jambus Senarius conſtet, ſcribendum *ſuſpectione.* Gloſſæ 2 *Suſpectiuncula, ſuſpectio brevis.*

Nudabit] MS. *Nudavit.*

Ipſam vitam & mores] Mart. 8. ep. 3.

Agnoſcat mores vita legatque ſuos.

Forſan] MS. Rem. *forſitan*; quod a metro longius adhuc abit; vi detur tamen indicare vitium illud, quo verſus laborat, ineſſe voc *forſan* potius, quam ſequenti pronomini *aliquis*, quod viri docti Heinſius, Schefferus, Freinshemius tentarunt. Quis enim non videt utrumque & *forſan*, & *forſitan*, eſſe gloſſema, & interpretamentum veræ lectionis: *Fors?* quod idem omnino eſt, ſed barbaris Monachis exſcriptoribus non æque cognitum. Gloſ. Philox. σχέδον, *Fors*

ſer-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

taſſe, *forſitan*, *forſan*. Atque ita jam ante Scioppius: & Salma-
ſius ad marginem libri notaverat.

Gravem ſi Phryx] MS. *Gravem frigem fuiſſe Æſopum*, *ſi*.

Anacharſis Scytha] MS. *Anacharſæ Schytæ*.

Propior] MS. *Proprior*. Et ita Salmaſius ad oram ſui libri nota-
t, & alibi legendum.

Threiſſa] Phædrus natione *Threx* fuit; ita enim ea vox ſemper
ſcribenda, ut apud Sueton. Calig. 54. *Threx & aurigæ*. Sic ſcriben-
dum ex plerisque MSS. monuit Caſaubonus; ut ſtatim cap. 55. *Thre-
ces quoſdam*; ex MSS. ubi perperam *Thraces*. A *Threx* igitur deſcen-
dit *Threiſſa* & *Threicius*. Similiter apud Cornelium Nepotem legitur,
Threces.

Qui ſaxa cantu movit] Ovid. init. lib. XI.

Carmine dum tali ſylvas animasque ferarum
Threicius vates & ſaxa ſequentia movit.

Propert. lib. 3. eleg. 1.

Orpheu te tenuiſſe feras & concita dicunt
Flumina Threicia detinuiſſe lyra.

De Amphione, Horatius:

Saxa movere ſono teſtudinis & prece blanda
Ducere quo vellet.

Statius lib. XI. *Lapidem teſtudine felix*
Ducere & in muros poſuiſſe volentia ſaxa.

Lucanus lib. VIII. de venerabili ore Pompeji:

Hoc leges, campumque & roſtra movebat.

Quid eſt *movere leges*: num *movere leges* eſt *abrogare*; an vero hoc in
laudibus Pompeji commemorari poterat? inepte. Sed lege parva
mutatione:

Hoc reges, campumque & roſtra movebat.

Quoniam mihi ſolennis debetur gloria] MS. *Debentur*. Melius cur-
ret verſus ſi ſic ſcribatur:

Quoniam ſolemnis mihi debetur gloria. Guyet.

FAB. I.

Amphoram] In Amphoris vinum Falernum conditum ſervabatur.
Martialis lib. 1. Epigr. 19.

Amphora non meruit tam pretioſa mori.

Falerna fæce] Horat. 2. ſat. 2.

Surrentina vafer, qui miſcet fæce Falerna
Vina, columbino limum bene colligit ovo.

Prudent. 1. hym. 126. *Muſtum falernum*. Plura Gronovius talia ob-
ſervat pag. 213. Et Salmaſius Hiſt. Aug. 58.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Et teſta nobili] Quicquid explicent viri docti, non poterunt e fugere, quin vulgata illa lectio conſtructionem turbet, quæ omnin talis eſt: *Vidit epotam amphoram, adhuc falerna fæce, quæ jucun dum odorem late ſpargeret.* Odor ille a Falerna fæce, an etiam a te ſta, ut copulativa videtur velle? immo vero *e teſta nobili*, quemad modum ſcribendum eſt. *Teſta nobilis* dicitur propter materiam, fæ Falerna odorem ſpargens eſt contentum, altera vero *teſta* eſt conti nens, ex quo ſpargitur. Gallicus interpres non cepit, imo vero nih habet *de teſta*; & illud *nobili*, perperam ad Falernam fæcem retulit *un excellent vin de Falerne.* Facillime autem a librariis τῷ *e*, addi tum eſt *t*, litera proxime ſequens, quod ſæpe perperam factun in MSS.

Avida] In MS. eſt *avita*, quod & Salmaſius notat.

O ſuavis anima qualem te dicam bonam] Viros doctos dudum exercuit locus iſte. Scribe: *Quale in te dicam bonum.* Quod Latinitati ratio & ſenſus ipſe poſtulat; Nihil hac emendatione certius, nihil facilius eſſe, quivis ſentiet, cui aliquantulum interceſſit cum veteribus libris commercii. Gronovius certe, qui unus inſtar omnium eſt, cum illi hanc emendatiunculam noſtram indicarem, auctor nobis fuit, ut ita ederetur. Alloquitur autem Amphoram, eamque anus vinolenta, rerum omnium cariſſimam ducens, & delicium ſuum faciens, blande ſuavem animam appellat; ſcilicet ut Cicero cariſſimis ſuis ſcribens, *Vos animæ meæ* inquit. Sic devota vino vetula amphoram, veluti corculum amplexa, O ſuave olens animula! inquit, quales delicias, quale in te bonum antehac fuiſſe dicam, in qua tales ſunt reliquiæ, & fæces ipſæ divinum quendam odorem ſpirant. Scheffero videtur anus illis verbis odorem alloqui, quo nihil eſt abſurdius. Videtur autem Phædrus hanc fabulam expreſſiſſe ex Plauti loco, qui eſt act. 1. ſcen. 2. Curculione, ubi de muliere vini, ſupra quam dici poteſt, avida, ita inquit:

Flos veteris vini, meis naribus objectus eſt.
Ejus amos cupidam me huc impulit per tenebras.
Ubi ubi eſt? prope me eſt. Evax habeo. Salve anime m
Liberi lepos. Ut veteris vetuſti cupida ſum!
Nam omnium unguentûm odor præ tuo nautea eſt,
Tu mihi ſtacte, tu cinnamomum, tu roſa,
Tu crocinum, tu caſia es, tu bdellium. Nam ubi
Tu profuſus, ibi ego me pervelim ſepultam.

Ubi multis amoris vocabulis vinum alloquitur. Quis unquam, audivit virilis ſexus aliquem tanto vini amore flagrare, ut illud appellet ſuum cor, ſuam animam, &c.? ſed fœminæ Græcæ & Latinæ amabant vehementer vinum. Pleni ſunt ejus rei utriuſque linguæ poëtæ,

Euri-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

ıripides, Ariſtophanes, Plautus, Juvenalis, qui fœminam com-
rat ſerpenti in ſatyra 6.

Tanquam alta in dolia longus
Deciderit ſerpens, bibit & vomit.

nilitudine valde concinna. Nam Plinius lib. 10. cap. 72. & lib. 22.
o. 23. ſcribit ſerpentes valde appetere vinum. Tempore Hippocra-
, longe ante Poëtarum illorum tempora, videntur fuiſſe magis ſo-
iæ, quia refert eas neque podagra laborare, neque calvas fieri.

FAB. II.

Lii onerant ſaxis, quidam contra miſeriti] Ut verſus conſtet, requiritur in prima ſede ◡◡◡◡. ălĭi ŏnĕ; ex hoc autem loco pbare vult vir doctus, neſcio qua permotus ratione, ſecundam in *atra* corripi.

Refecit] MS. *reficit.*

Fovea ſe liberat] Latiniſſime. Cicero lib. 2. de Nat. Deorum: *m cavea liberati pulli.* Macrobius ſaturn. 1. c. 16. *Si bos in ſpecum cidiſſet, eumque paterfamilias adhibitis operis liberaſſet.*

Pro vita rogant] MS. *prumpta*, forte *promerita rogant.* Utrum-ue autem Latinum eſt, *pro vita rogare* & *vitam rogare*, ſed diverſa gnificatione. *Rogare vitam* dici poſſunt illi, qui nondum fruuntur a, aut mortui qui vitam amiſerunt; ſed homines, qui adhuc in a ſunt, rectius dicuntur *pro vita rogare*, conſtituti in mortis periculo. ogamus ea quæ non habemus, & rogamus pro iis, quæ in manu ſtra ſunt; ſi commode & pulchre valemus, rogare ſolemus pro lute, ſi morbo laboremus rogamus ſanitatem & ſalutem; *pro vita a*, id eſt, pro ſe, pro perſona ſua.

Petierint] Salmaſius *petierit.*

Qui panem dederit] MS. *petierat.*

Timere] Leg. *timore.*

Læſerant] MS. *læſerat.* Forte *læſerunt.* Ritterſh. & Gujet.

FAB. III.

H*Arioli*] Sunt prodigiorum interpretes. Valer Max. 1. 7. exter 7.

Veracior] MS. *velocior.* Et ita pr. Edit. & probatum Ritterſ-uſio. *Velox*, de ingenii acumine dicitur, & plane idem eſt quod elgis *gauw*, quod aliquando celeritatem notat, plerumque vero, e callidis & acuti ingenii hominibus intelligitur. Sic Juvenali dici-itur, *ingenium velox.* ſat. 3. Martial. lib. VI. Epig. 28. in Epita-hio Glauciæ:

Velox ingenio, decore felix.

ic in Gloſſ ὀξὺς exponitur, *catus*, *acutus*, *velox.* Et colloquio 2. veteri

veteri Latino-Græco, quod ex vetuſtiſſimo libro, inter alia gloſſa ria, edidit Vulcanius, pueri, ut eorum ingenium erat, in du claſſes ſeparatim docebantur, *κατὰ δυὸ τάξεις βραδύτεροι καὶ ταχύτεροι.* Sic celeritas etiam dicitur. Cicero de Pomp. Magno apu Gell. lib. 1. Noct. Att. c 7. *Siciliam conſilii celeritate explicavi* Contrarium *veloci* eſt *tardus*, quod ſtupidum denotat. Teren Heaut. 4. ſcen. 4. *Hui quam tardus es!* Aliter hic poſſet legi: *U peritus Hariolo felicior, vulgo eſſe fertur.*

Vulgo eſſe fertur] MS. *Vulgo cauſa fertur, ſed non.*

Pepererunt] MS. *Peperunt.*

Exterritus] Forte *territus*; ut ſupra *peractis* pro *actis.*

Conſulendos] MS. *Conſolendos.*

Hariolos] MS. *Hariolus.*

Reſpondet] MS. *Reſpondit.* *Affirmat*] MS. *Adfirmat.*

Majori hoſtia] Fl. Vopiſ. Aurelian. *Hoſtias majores duas, minores quatuor.* Tibull. eleg. 1. *agnam* vocat *parvam hoſtiam.*

Aggravant] MS. *Adgrabant.* *Ibi*] MS. *Sibi.*

Natura] Subaudiendum *rerum*, id eſt, natura omnium rerum nunquam Æſopum latuit.

Procurare] Hic primam producit, contra Tibull. 1. Eleg. 5.

Ipſe procuravi, ne poſſent ſæva nocere
Somnia. Et ita Ovidius.

Uxores, da, tuis paſtoribus] Juvenalis Sat. 2. v. 121. aliter argumentatur; & Manilius lib. IV.

Permiſcet ſæpe ferarum
Corpora cum membris hominum, non ſeminis ille
Partus erit, quid enim nobis commune feriſque.
Quisve in portenti noxam peccavit adulter,
Aſtra novant formas, cœlumque interſerit ora.

FAB. IV.

R*Eliquas*] Legendum puto *reliquias.* Sic fere apud Terentium, & alios, ut ſupra notavimus.

Præſtatur] MS. *præſtatus.*

Magis hoc dictum] MS. *hoc dictum magis.*

Formoſos] MS. *formoſus.*

FAB. V.

S*Ucceſſus ad perniciem multos devocat*] MS. *ſæpe multos.* Exſtat inter Gnomas Ethico-Politicas, quas ex MS. Palatino edidit Gruterus. *Sed ad perniciem quoque mortales devocat.* v. ſup. lib. 1. fab. 20.

Tanto

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Tanto melior] Seneca ep. 31. & 71. Plautus extrema Truculento. erentius Heautont. Act. 3. ſc. 2. *Tanto hercle melior.*

Ecce] M. *Etiam.*

FAB. VI.

[*Emone*] MSS. *Timone*. Gallis hodie *Timon*.

Quam tarda es inquit] MS. Remenſ. *quam tarde inquit*: ari, uam *tarde is inquit*. Sed retineo potius vulgatam, imitatus Tibulm 1. eleg. 1.

Aut ſtimulo tardos increpuiſſe boves.

leganter autem & proprie loquitur hic Phædrus. Hinc homines upidos Mulos vocabant. Catullus in Lesbiæ ſuæ maritum epiſtola XXXIV. *Mulo nihil ſentit.* Atque hinc corrigendus Terentius Eucho, act. 3. ſcen. 1. Thraſ. *Imo ſic homo eſt perpaucorum homim.* Gnatho: *Imo malorum arbitror, ſi tecum vivit:* vel ut aliæ litiones, *imo nullorum*. Scribe omnino, *immo mulorum*, quod es c aſinorum ſtirpe; ſalſe & lepide. Illud *malorum*, genio & ſale erentiano caret, & nive Gallica frigidius. Hinc Phædrus de mula ppido concinne addit: *quam tarda es*, plane ut Terentianus Syrus hremetis ſtuporem objurgans, *hui quam tardus es*, inquit Heaut. ſc. 4. Ut vero apud Terentium, *hominem mulorum*; ſic apud lautum, *Aſini homines.*

Non vis citius progredi] Notum ſchema interrogando jubere. irgil. *Non arma expedient totaque ex urbe ſequentur.* Terentius unuch. 5. ſc. 1. *Non tu iſthuc mihi dictura aperte es, quicquid eſt.* ISS. habent, *& non vis citius progredi.*

Vide] Notandum, ultimam in *vide* hic corripi.

Dolone] Salmaſius ad oram libri, *Acolione*, hoc eſt, *Aculeene.* *olo*. Gloſſ. Div. 1. *Dolone*, *Yxus*, id eſt, *ſpata*, *fuſte. dolones*, *la abſcondita.*

Lora frenis continet] Forte *ora*; & ita conjecerat Praſchius, & Græius ad Heſiod. c. 19. Sic Lucanus lib. IV. *Rigidos vexantia frænos ra tenens.* Sic apud Ovidium: *Coërcere ora frænis.* Sed *ora tenere* *continere*, eſt *tacere*; ut Virgil. 2. Æneid.

Conticuere omnes, intentique ora tenebant.

Inde rectius Vulgata retinetur. Juvenalis ſatyr. 1. *Puer Automeon nam lora tenebat.* Ovidius lib. 2. ad Phaetont.

Parce puer ſtimulis, & fortius utere loris.

Et ſtatim: *Corripe lora manu.* Et tandem: *Lora remiſit.* Virgil. ib. 1. Æneid. *Curruque hæſit reſupinus inani, Lora tenens tamen.* Plaut. Menæch. act. 5. ſc. 2. *Jam aſtiti in currum, jam lora teneo, jam ſtimulum in manu eſt frenis ſpumantibus.* Virgilius *Spumas agit ore cruentas.* *Frana ſpumantia* eſt apud Virgilium lib. 4.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

& 5. Æneid. Sic & Silius Ital. lib. XII.

Immitem uatiebat equum, ſpumantia ſævo
Fræna cruentantem morſu.

Vid. Heinſ. ad Claudian. p. 152. Totum hunc locum ita habet Ro mul. lib. 2. f. 17. *Qui prima ſella ſedet, Qui frænis ora temperat & loris Interflectitur flagello excuſſo.*

Tricandum] Legendum, *ſtrigandum*, quæ eſt vera lectio; ſe libri ſcripti mendoſe *tricandum*, ut *triga* in veteri Gloſſario pr *ſtriga*, ut Salmaſius notavit ad marginem. Et *Trix* in notis Tyron & Senecæ pag. 157. pro *Strix*. Pithæus, Ritterſhuſius, Scioppius Meurſius, atque ipſe Rigaltius in prima editione, non animadver terant mendum; ſed poſtquam Neveletus Anno CIↃ IↃCX. admonue rat Gruterum legere *ſtrigandum*, omnes facile aſſenſere, itaque Gru tero hujus emendationis gloria debetur, quem ſecutus Salmaſius a Solinum: quid ſit vero, primus explicavit Scaliger in Caſtigationi bus ad Propertium & ad Catalecta: iis uſus eſt Rigaltius, ſed diſſi mulato auctore, inquit Faber. Sed magis in eo notandum erat, quo cum in ſcriptis & editis omnibus, etiam in prima Rigaltiana editio ne, legeretur, *tricandum*: Gruterus autem primus eleganter reſti tuiſſet, *ſtrigandum*, monente id Neveleto; Rigaltius tamen ſext anno poſt editas illas Neveleti notas, quas paſſim in ſecunda ſua edi tione tacitus ſublegit, emendationem illam Gruterianam, ne nomi nato quidem Grutero, in textum recepit. *Strigandum.* vide an hu pertineat locus Columellæ lib. VII. cap. VII. *Pecuarius tamen ſtrigo ſus aut pernix.*

FAB. VII.

PErpaſto] *Præpaſto.* vet. Gloſſ. *paſtus* πιμελὴς, λιπαρός. Salmaſ. ad marginem.

Forte occurrit] Leg. *Occurrit forte.* Sic verſus expeditior. Gujet.

Salutantes dein invicem] MS. *Dein ſalutantes invicem.* Salmaſius, *Dein ſe ſalutant invicem.* Malo, *Deinde ſalutantes.*

Unde ſic quæſo nites, aut quo cibo feciſti tantum corporis] Eleganter formatum ex illo paraſito Gnathonis Terentiani, ad perpaſtum canem paraſitaſtrum concinnatum. Eunuch. 2. ſc. 2. *Qui color, nitor, veſtitus, quæ habitudo eſt corporis. Facere corpus* ut *amittere corpus.* apud Ciceronem lib. 7. epiſt. ad Gall. & Lucretius lib. 1.

Nam veluti privata cibo natura animantum
Diffluit amittens corpus.

Sic noſter ſupra libro 1. Fab. 5. *Cervus vaſti corporis.* Quod vero eſt apud Juſtinum in prologo, *breve veluti florum corpuſculum feci*; huc quidem non pertinet; oſtendit tamen *facere corpus* eadem ſignificatione dici poſſe, ut apud Quintilianum, *facere vires.* Immo Quintilianus lib. 10. ſic: *Nam Macer &*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

n *Lucretius legendi quidem, ſed non ut phraſin, id eſt, corpus elo-ſentiæ faciant*; hoc eſt, corpus eloquentiæ conſtituant, orationem onſtituant. Sed hæc non pertinent ad hanc Phædri phraſin, apud uem *corpus facere* eſt *pingueſcere*.

Unde hoc amice? nihil eſt. dic quæſo tamen] Imitatur Terentium ndr. act. 2. ſcen. 6. Simo. *Quidnam eſt?* Da. *puerile eſt*. Si. *Quid t?* Da. *Nihil*. Sim. *Quin dic, quid eſt?* Et ibid. Act. 2. ſcen. 2. *Lætus eſt neſcio quid*. P. *Nihil eſt: nondum hæc reſcivit mala*. Et horm. 5. ſ. 6. P. *Abi: tange: ſi non totus friget, me eneca*. C. *Ni-l eſt*.

Acer] Seneca lib. 3. contr. XX. *Acre omnino & exporrectum eſt nimal, canis, utique catenarius paratur*. Talem canem Columella ocat, in præf. lib. 1. *Catenatum janitorem*.

Dat oſſa dominus] MS. *Datur oſſa*; forte, *dat roſa dominus*. Ita almaſius ad oram libri.

Age ſi &c.] Faber errorem notat in metro, & legit: *Age ſi quo bire eſt animus*. recte. Sic *potare eſt animus nectar*.

Regnare nolo] Forte Phædri locum in animo habuit Seneca lib. 3. e benef. cap. 37. *Hoc eſt regnum, nolle regnare cum poſſis*. Ubi ruterus contra MSS. omnes legendum putat; *hoc eſt regium*; quod on probo. Valer. Max. lib. 2. c. 6. *Abi igitur & eſto ſervus, quia ber eſſe neſciſti*.

FAB. VIII.

C*Athedra*] Juvenalis ſat. 6.

Ad molles minima eſt jactura cathedras.

t ſat. 9. & Mart. 3. 63.

Inter fœmineas qui tota luce cathedras Deſidet.

t 12. 38.

Hunc qui fœmineis noctesque diesque cathedris Incedit. Sed detur legendum *inſedit*. Calpurnius cathedras fœmineas in Amphi-heatro fuiſſe ſcribit ludis celebribus. Carius:

Venimus ad ſedes ubi pulla ſordida veſte
Inter fœmineas ſpectabat turba cathedras.

er turbam intelligit *equitem & tribunos*.

His ſpeculum &c.] Salmaſius ad marginem libri emendat, *Hi peculum in cathedra matris, ut poſitum fuit*. MSS. *ſubpoſitum*. forte, *bi poſitum*.

Inſpexerant] MS. *inſpexerunt*. *Speculum* poſtea dixere *ſpecular*. ta legendum apud Sympoſ. Ænigm. 68 ubi vulgo *ſpeculum*.

Quid enim] Salmaſius hæc adſcripſit margini: vel *quid non*; ſed *quid enim* retineo: nihil mutndum. Horat.

Cum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Cum laqueo uxorem interimis, matremque veneno
Incolumi capite es, quid enim. Hæc ille. *Quid enim*, hic eſt, *quare non*. Vide Acron. ad prim. ſat. Horat. Horatius:

Ambigitur quid enim? melius via ducat an Appi.
An quia Flaminia eſt?

Tertull. pall. c. 5. ubi & Salmaſius p. 331. Virgil. lib. VI.

Cucurrit] MSS *Decurrit.*

Utrumque ille] MS. tranſponit voces, *ille utrumque.*

Vir natus] Rutil. lib. 2. Rhetor ex Hyperode.

Vos uti] *Conſilium formæ ſpeculum*. Mart. lib 9, ep. 17.

Tu formam &c.] Seneca Nat. quæſt. 1. Apul. apol.

FAB. IX.

Socrates] Phædo apud Platonem: Τὸ μεμνῆσθαι Σωκράτους καὶ αὐτὸν λέγοντα καὶ ἄλλȣ ἀκȣ́οντα, ἔμοιγε ἀεὶ πάντων ἥδιστον.

Si famam adſequor] Epictetus cap. 75. Σὺ δὲ εἰ καὶ μήπω εἶ Σωκράτης, ὡς Σωκράτης γε εἶναι βȣλόμενος, ὀφείλεις βιȣ̃ν

Talis vir] ὁ τόσος. Plaut. cap. ſ. 2. v. 2. *Quid me oportet facere ubi tu talis vir falſum autumas.* Salluſt. Jug. LXIII. *Is ad id locorum talis vir, (nam poſtea ambitione præceps datus eſt) conſulatum appetere non audebat.* Ipſe Phædo de Socrate: ὥστε ἐγκαλυψάμενος ἀποκλαίω ἐμαυτὸν. Οὐ γὰρ δὴ ἐκεῖνȣ, ἀλλὰ τὴν ἐμαυτȣ̃ τύχην, οἵȣ ἀνδρὸς ἑταίρȣ ἐστερημένος εἴην.

FAB. X.

Obiit] MS. *Obit.*

Ruit Ilium] Imitatur Virgilium, *Ruit Ilium & ingens Gloria Teucrorum.*

Vetuſtate elevem] MS *vetuſtatem levem*. Gujetus, *elevent*, ſubintellige *homines*. *Sed fabuloſa ne hæc vetuſtate elevem.*

Togamque puram] Cic. 5. ad Att. ep. 20. *Ego cum Laodiceam venero, Quincto, ſororis tuæ filio togam puram jubeor dare.* V. Victor. in Cic. p. 161. Expreſſum ex Catullo eſt Phædri noſtri dictum: ad Mal. LXIX.

Tempore quo primum veſtis mihi tradita pura eſt
Jucundum cum ætas florida ver ageret.

Seductus in ſecretum] Nim. *locum*; hinc apud Sueton. *ſecretum petere*; & Tacitus lib. XI. Annal. *Calpurnia ubi ſecretum datum.* Quo in loco nihil aliud ſubintelligi poteſt quam colloquium; quod & aliquanto expreſſum reperitur. Tacit. lib. XI. de Meſſalinæ adulterio & nuptiis: *non jam ſecretis colloquiis, ſed aperte fremere;*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

are & in illo *ſecretum petere*, nihil aliud ſubintelligam. Quare bitem an ſatis latine dicatur *ſeductus in ſecretum*. Deinde & orao vacillat, & deſideratur verbum, quo explicetur, quid maritus a liberto ſeductus fecerit. MS. Rem. *inſertetom*; unde ſuſpicar *infert letum*. Sic & ſenſus & oratio commode procedit. *Inferre tum*, ut ſupra lib. 1. fab. 22. *Leto dare*, mutata paulum locutio, *inferre mortem*, *inferre necem*; utrumque Plinii eſt. *Seductum* ro ſufficit ſine vocibus in *ſecretum*. Val. Max. lib. 5. c. 9. §. 4. *ſeductam uxorem ſuppliciter rogavit*. Ubi MS. habent, *ſeductam uxom ſuſpicans, ſuppliciter rogavit*. Et lib. 8. c. 2. §. 3. *Seductum Titium monuit*. Ubi tamen in quibuſdam eſſe *ſubductum* monuit ghius.

Se feciſſe] MS. *Sufficiſſe*. Sed Salmaſius monuit legendum eſſe *ſufſe*, pro *ſuffectum iri*.

Incenſus ille] Malim *illo*: Sic cum ſuperioribus melius omnia hærent.

Concurſat] MS. *Concurſant*. *Tentat*] MS. *Temtat*.

Tranſigit] MS. *Transfigit*. Sed vulgatum rectum. Tacit. lib. 9. an. c. ult. ut in vetuſtis Mediceis legitur: *Ferrum fruſtra jugulo pectori admovens, ictu tribuni tranſigitur*. Salmaſius legit, *tranit*, id eſt, trajicit.

Reſpiciens dum] MS. *in reſpiciendum*.

Aſpexit] Salmaſius: *ſimul ac ſpexit*.

Nil] MS. *Nibil*.

Repræſentavit] Elegantiſſime; nam hæc vox ſolennis, cum de ena ipſum factum illico conſequuta ſermo eſt. Docuit ὁ πάνυ Suetonium.

Poſtularunt] MS, *poſtolorunt*.

Centumviros] Vide Sueton. de centumviralibus judiciis. Lucan. anegyr. inter Epigr. vetr. p. 114.

Et firmare jubet centeno judice cauſas.

Suſpicio] *Suſpectio* legendum, ut & Salmaſius notavit. Suſpectio em eſt quod ſuſpicio. Celſus lib. 2. cap. x. de re med. p. 85. *Si orbi ratio patiatur, tum demum nulla cruditatis ſuſpectione remante id fiet*. Ita hoc loco vetuſtiſ. liber; quod vero in quibuſdam dicibus habetur *ſuſpicio*, gloſſema eſt, nec Editoribus debuit plare. Vide ad præfat. hujus libri.

Poſſideat] Salmaſius *poſſidat*.

A divo Auguſto. &c.] Hic verſus in MSS. literis quadratis rubris nquam titulus ſcribitur.

Jurisjurandi fidem] Jurabant judices antequam ſententiam dicent. Ita & Græci. Valer. in fin. lib. 2. c. 10.

Diſpulit] MS. *diſtulit*.

Quod ſi damnanda] Lego, *Quod ſi tam infanda*. Nam *damnan-*

dam præceſſit. An *temnenda*. An vero, *Quod ſi damnanda*.

Limaſſet] Pro *elimaſſet*. Prudent. Cath. 7. 200. A *limus*, λοξ est *limare*, *collimare*. Gloſſ. vet. *Limatur*, *rimatur*, ζητεῖ. Lim re, eſt diligentius perſpicere, intueri. V. Gujet. Salmaſius legi *rimaſſet*.

A radicibus] Salmaſius legit, *A radicibus non evertiſſet ſcele funeſto domum*. Vulgatam tamen diſtinctionem tuetur Plauti locus trinum. Act. 1. ſc. 11.

Quod ſi requiratur uſque ab ſtirpe auctoritas,
Unde quicquid auditum dicant, niſi id appareat
Famigerator jure ſiet cum damno & malo.

Admonere] MS. *Ammonere*. *Opinione*] *Opinionem*, Salmaſi

Quid ponderent] MS. *qui ſponderet*. Pr. *Opinione alterius ne q pendeat*.

FAB. XI.

QUi] MS. *Cui*; & ita editiones; id mutavit poſtea Rittershuſi ſed reſtituit Gujetus.

Damnum amiſſi corporis] Praſchius: *Abſciſi corporis, aut am roboris*. Martialis lib. 9. Epigr. 7.

Non puer avari ſcitus arte Mangonis
Virilitatis damna mœret erepta.

Tacitus lib. VI. *proximus huic Abdus ademtæ virilitatis*. Mamert Panegyr. Julian. cap. 19. *Spadones quos quaſi a conſortio humani neris extorres ab utroque ſexu aut naturæ origo, aut clades corpo ſeparavit*. Hoc etiam Quintilianus lib. 7. c. 10. appellat *fortuna corporis*. *Gallus*, pro evirato Cybeles ſacerdote, *an artem, an g tem, an nomen, an fortunam corporis ſignificet incertum eſt*. H poſtea Phædrus appellat *fortunæ delictum*, quemadmodum *fortu crimen & errata*, apud Ovidium: nam Phædrus fabulas pleraſq ſuas deligens, occulte reſpicit immeritum crimen fortunæ de q toties conqueritur: imprimis ultimis illis verſiculis libri ſecundi:

Fatale excidium corde durato feram,
Donec Fortunam criminis pudeat ſibi.

Sed fortaſſe melius in hac noſtra fabula pro *fortunæ delicto*, le poſſet:

Sed quid fortunæ, ſtulte, defectum arguis?

Hoc ſenſu, quid Eunuchum, defectum hominem, infortunii ſ arguis & accuſas. In MS. reperitur, *delectum*. Apud Tacitum eſ ſed alio ſenſu, lib. 4. ann. *Tubero defecto corpore*, id eſt, *confecto*.

FAB. XI

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

FAB. XII.

N ſterquilinio] Salmaſius ad oram libri notaverat in *ſterquilino*, vel *terculino:* quod veriſſime notavit. Nam verſus Jambici ratio vulrem lectionem repudiat. Scribendum omnino *ſterculinum* vel *rcilinum*; nam veteres videntur declinaſſe *ſtercus ſterci* & *ſtercus rcoris*. Et in antiquiſſimo Codice Veneto Catonis ac Varronis, unus libros reliquos quoſcunque & vetuſtate & fidelitate ſupee creditur, nunquam *ſterquilinium*, quod in vulgatis perperam itur, ſed ſemper *ſtercilinum* ſcriptum eſſe, jam olim docuit vir ſum- judicii Petrus Victorius, quo a renatis literis, nemo religioſius imorum auctorum membranas tractavit. Vel poteſt etiam legi *culinium* a nominativo *ſtercus*; unde & *ſterculius* cognomen Sani apud Macrobium; a ſtercorandi agri ratione inventa. Olim *cilinum* & *ſterquilinum* veteri pronuntiatione nihil differebat, & umque pronunciabatur ut hodie in lingua Gallica *qu*; unde paſ- media ætate confundi cœpit *c* & *qu*. Sic in veteri Kal. Ruſt. quod ſinus edidit, legitur *aquitur* perperam pro *acuitur*, & *Qui* vitio- pro *Cui:* quemadmodum & pro eo quod apud Plautum hodie *delicuerit*, in MSS. pleriſque & apud Nonium eſt *deliquerit*. Sic Divionenſi vetuſtiſſimo epigrammatum codice, literis quadra- integre ſcripto de *QUYGNO*, quod eſt de CYGNO; & in co- n de IAQUINTO, pro de IACINTO. Scilicet cum eadem eſſet nuntiatio *c* & *qu*, rudes atque analogiæ vocum imperiti ſive rmorarii ſive ſcribæ librarii promiſcue has literas confundebant. nc in MSS. multis vitioſe *Cotidie* pro *quotidie*, quod rectius; *us* pro *Coquus*, quod verius; *locutus* pro *loquutus*, quod analo- ratio & optimæ quæque membranæ probant. In veteri inſcrione apud Gruterum ↄ cccı. 5. LIQUEBIT pro LICEBIT. Et XVII. 9. HUIUSQ. LOCI. pro *hujuſce*. Et in Fragmento Kal. t. apud Gruterum CXXXV. 2. HUJUSQUE DIEI, pro *huſce*.

Quanta res] Forte O *quanta*.

O ſi quis] MSS Rem. & Pith. *Hoc ſi quis*; recte, ut puto. Ita idit Pithœus, cum oratio & plene procedat & pulchre cohæreat; are perperam a libris veteribus diſceſſit Rigaltius, ſuamque conjeuram nobis obtruſit.

Ego qui te inveni, potior cui multo eſt cibus] Oratio eſt omnino ominis cum admiratione interrogantis, & interrogationis nota ap- onenda in fine verſiculi. *Quî* hic eſt pro *quomodo*, quod & notum t puerulis; ſed illud neſcio an æque notum, quodque huic loco abiliendo facit, monere viſum eſt, veterum elegantiores in interroga-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

rogationibus, *quî* potius quam *quomodo*, contra ac hodie fieri ſo let, uſurpaſſe. Catullus carm. 68.

Sed facere ut quivis ſentiat & videat
Quî poſſum?

Quem locum Phædrus videtur in animo habuiſſe cum lupum agnu interrogaret, fab. 1.

Quî poſſum quaſo, facere, quod quereris lupe?

Cicero lib. 2. de legib. *Hunc hominem omnino numerare, quî decet* Et ad Attic. *qui fieri poterat? quî minus autem ego iſtic recte eſ poſſim quam eſt Marcellus.* Et de Nat. Deor. *Quî poteſt eſſe in ejuſ modi trunco ſapientia.* Vide apparat. Cicer. ubi vel decem habentu exempla quæ interrogant omnia; nullum eſt extra interrogatio nem; *quomodo* autem plerumque extra interrogationem, & rar interrogat apud Ciceronem.

FAB. XIII.

ALta] MS. *Alia*. *Fecerant*] MS. *Fecerunt*.
Suos] MS. *Suis*. *Color*] MS. *Colos*.

Religio] Id eſt, jusjurandum a me judice præſtitum. Val. Max lib. 9. c. 15. §. 5. *Violentiæ plebis judicantium religio ceſſit.*

Alveos] MS. *Alvos*, & ita Salmaſius ad marginem, & ad Flav Vopiſc. p. 477. ubi reſtituit verſum Statii: *Alvorum, calicum atqu cacaborum*, ubi antea legebatur *alborum*. Gloſſæ: *alvus*, γαςὴρ κύτος. Alibi: *alveus*, κύτος. Simili modo emaculandus Pliniu lib. XXI. c. XII. *Imponunt navibus alvos noctibusque quina milli paſſuum contrario amne ſubvehunt.* Ita lego ex V. C. Divionenſ Ibid. apud Plinium: *pleni alvei intelligantur*; lege ex Divionen *pleni alvi*; vide etiam cap. 20. ubi pro *alvearia*, V. C. habet *alva ria*. In Theodori Regis lapide Terracinenſi, *Albeo* pro *alveo*.

Opus] Eſt imitatione Græcorum dictum.

De quîs] MS. *Quibus*.

Tunc illa talem ſuſtulit ſententiam] MS. *ſententia*; forte: *illat rem ſuſtulit ſententia*; niſi malis: *tunc lata litem ſuſtulit ſententia* quod probo. Paucæ literæ tranſpoſitæ ſunt; reſpicit autem ad prin cipium fabulæ, *lis ad forum deducta*.

Fuci] Id eſt, vani homines, qui verſus meos ſibi vindicarunt *Hos ego verſiculos feci, tulit alter honores: ſic vos non vobis melli ficatis apes.*

FAB. XIV.

VIdetur hanc fabulam ſcripſiſſe Phædrus in defenſionem Divi Au guſti, patroni ſui, contra quoſdam auſteros cenſores; refer enim

im Suetonius in ejus vita cap. 83. *Animi laxandi cauſſa modo* *ſcabatur hamo, modo talis aut ocellatis, nucibusque ludebat cum* *eris.*

Delirum] MS. *Delerum.*

Retenſum] Brevitatis Phædri hoc eſt indicium: pro eo enim dire debuerat, arcum tendit retenditque; ſic ſæpe Phædrus, ut ura velit intelligi, quam perſpicuis verbis exprimit. Niſi malis c loco legere *detenſum*; nam detendere eſt remittere.

Quid fecerim] Al. Edit. *quod*; unde Praſchius fecit *quo.*

Sophus] Recte reſtitutum contra libros manuſcriptos, in quibus endoſe Æſopus. Sic fabularum philoſophum vocat Æſopum Plius lib. 36. cap. 12. & vox *Sophus* latinitate donata eſt; Pompon. 2. de orig. jur. §. 37. *fuit poſt eos maxima ſcientiæ Sempronius,* *em populus Romanus ſophum, id eſt, ſapientem appellavit.* Meinit hujus Sophi Val. Max. lib. 6. c. 3.

Cito rumpes arcum ſi ſemper tenſum habueris] Ovidius Heroic. 91.

Arcus (& arma tua tibi ſunt imitanda Dianæ)
Si nunquam ceſſes tendere, mollis erit.

ivina eſt Syri ſententia:

Arcum intenſio frangit, animum remiſſio.

FAB. XV.

Alanti] MS. *Ballanti. Palanti*, Praſchius; & ita Salmaſius ad oram libri notaverat; ſed vulgatam tuetur Virgil. lib. 9. Æn.

Quæſitum aut matri multis balatibus agnum.

at etiam pro vulgata Accius Diomede apud Nonium: *Paſſimque* *æda pecua balabant.* Jan. Guilelmius 1. veriſ. cap. 21. pro *præda* ud Nonium emendabat *precia*; Scriverius *pædida*; uterque fruta; *præda*, id eſt, luporum.

Hæc mater tua] Lego *hic.*

Portat onus] Sic Lucretius lib. 4. *ſuſcipere pondus*; & ſupra, *onus* *nere.*

Effundit] Prudent. Cath. Lactant. de opif. 3.

Quæ me nutrit] Senec. de benef. lib. 3. c. 29. *Cum æque ſine nu-* *icis beneficio, quam ſine patris non potuerim,* &c.

Non ita eſt] Vide Senecam de benefic. lib. 3. cap. 30. & ſeqq. & b. 6. de benefic. c. 22.

Niger an albus naſcerer] Catullus in Cæſar. n. 94.

Nec ſcire utrum ſis, albus an ater homo.

Beneficium magnum ſane natali dedit] Verſus eſt corruptus. Salaſius ut conſtet legit: *ſane nato dedit*; ego legerim: *ſine natali* *edit*, vel *ſine vitali.* Quintil. Declam. 368. *Beneficium dedit, vi-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

tam donavit. Senec. de benef. lib. 3. c. 31. *Vis ſcire quam non j magnum beneficium vitam ſic dare? Si expoſuiſſes.* Hinc *donum vi* apud Valerium Max. lib. 7. c. 7.

Cur hac ſi potior] *Si* MS. *ſit.* Legendi hi verſus:

Cujus poteſtas nulla in gignendo fuit,
Cur hac? ſit potior quæ jacentis miſerita eſt.

Neceſſitas] Romulius, ſive ut Neveleto vocatur, Rimiccius, leg bat *nativitas.* Quam lectionem Neveletus præfert Vulgatæ, ſe Gronovius & alii refutarunt.

FAB. XVI.

Convicium faciebat] Antiqui hoc *occentare* dicebant. Feſtus, *O centaſſint antiqui dicebant, quod nunc convicium fecerint dic mus, quod id clare & cum quodam canore fit, ut procul exaudi poſſit.* Lucanus in Panegyr. in fin.

Sic & Aëdonia ſuperantur voce cicadæ
Stridula cum rapido faciunt convicia ſoli.

Una bibamus] Horatius: *una ſimus ait.*

Egreſſa cavo] Neſcio an ex MS. ſuo Pithœus edidit: *Egreſſa cavo.* Leg. *egreſſam,* vel *ingreſſam cavum*; ita Salmaſius ad orar libri, & recte; nam noctua non latebat cavo; ſomnum quidem c piebat cavo ramo; hinc librarius putavit noctuam in cavo fuiſſe, ſe potius de cicada hoc intelligendum eſt.

FAB. XVII.

Myrtus] MS. *Myrtos.*

Pinus Cybele] Suave eſt, quod in vet. libris, quos habue Perottus & Faernus, legeretur: *Pinus cy bebe, Neptuno populus cel Herculi.* Illi cum Phædri hos verſus pro ſuis venditarent, neque in telligerent illud *cy bebe*, attribuerunt illud *Neptuno*; Itaque P rottus: *Pinus Neptuno, populus* &c. Faernus non tam impudent furatus: *Pinum humidi tridentifer rector ſali.* Scilicet arripuit glo ſema illud *Neptuno.* Cum autem in MSS. legatur *Cibe be*, leger dum eſt, *Cybebe*, ut ex MS. Remenſi colligitur, & nos infra a fab. ult. hujus libri oſtendemus; male Salmaſius ad oram libri ſi notavit legendum *Cybellæ, ut ara rotunda Cybellæ.* Pinum autem ſa cram fuiſſe Magnæ Matri etiam inde apparet, quod XI. Kal. A pril. quo primum die ſol Æquinoctialem circulum attingit, Pinu ſuccidebatur, & in Deûm Matris ſacrarium inferebatur. Arnob. lib. V *Quid enim ſibi vult illa pinus? quam ſemper ſtatis diebus in Deûn Matris intromittis ſanctuarium?* Sic legendum docet Valeſ. ad Amm Marcel. p. 255.

Ad

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Admirans] MS. *Ammirans*. *Videamur*] *Videantur* Perrot.
Honore fructu] *Honorem fructu*, Perrot. & Faern.
Narrabit quod quis voluerit] Proverbialis locutio. Sic apud Trebell. Poll. in Mario Tyranno: *Sed dicat quiſque quod vult*. Quemadmodum & Galli hodie, *chacun dira ce qu'il voudra*.
Fructum] MS. *fructus*; & ita editiones veteres; ſed emendarunt Ritters. & Gujet.
Genitor] In MS. legitur, *Deorum gentium*; forte legendum *inentium*. Sic Virg. lib. 1. Æn.

Olli ſubridens hominum ſator atque Deorum,
Oſcula libavit natæ.

Niſi utile eſt quod facimus ſtulta eſt gloria] Zamoſcius notavit Albæ Juliæ in Dacia (hodie Tranſilvania) reperiri lapidem, cujus æc epigraphe geminæ defunctorum ſuperadditur effigiei:

NISI. UTILE. EST. QUOD. FACIMUS, STULTA.
EST. GLORIA.

Ex Zamoſcio hanc inſcriptionem Gruterus in corpus inſcriptionum etulit pagina ꟾↃ CCCXCVIII. 16. Extitiſſe adhuc noſtro tempore in a urbe lapidem illum cum hac epigraphe teſtatur Johannes Troterus lib. III. cap. XXI. Dac. Nov. Ant. Noribergæ Ao. 1666. ediæ. Similis vetuſta γνώμη e Publii Syri Jambis Senariis reperitur n lapide ſepulchrali Romano apud Gruter. pag. ꟾↃ CCCC XXVIII. 9.

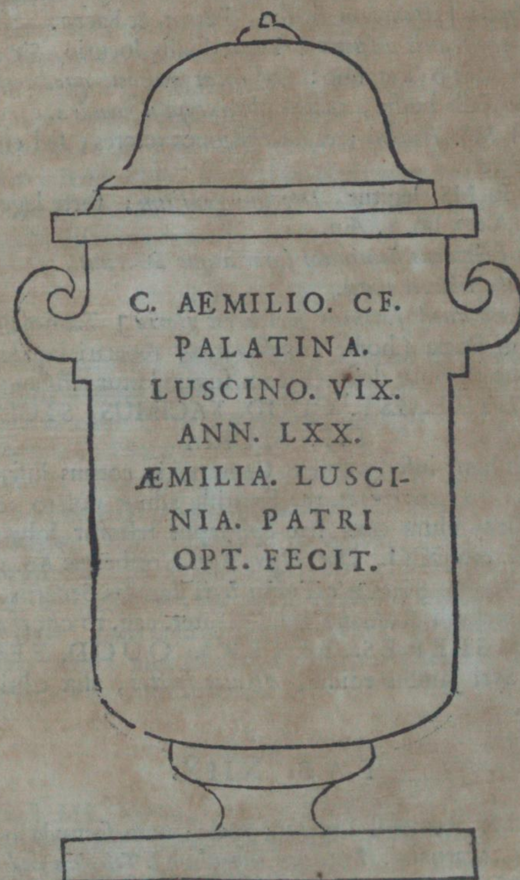
AB. ALIO. SPERES. ALTERI. QUOD. FECERIS.

Gruterus in Syri Jambis edidit, *Ab alio ſpectes*; aliæ editiones, *ab lio exſpectes.*

FAB. XIIX.

L*Uſcinii*] MS. Remenſ. *Luſcini*; male; nam ſecunda in *Luſcinus* eſt brevis. Martialis: *Luſciniæ tumulum ſi Teleſina dedit*. Latine amen dicitur *Luſcinus*, *Luſcinius* & *Luſcinia*. Gloſſ. *Luſcinus* ἀηδών, ut Salmaſius ad Hiſtor. aug. p. 118. dudum obſervavit. Sic *ſimus*, *ſimius* & *ſimia*, Gloſſ. veteres. Et *ſimus* eſt in lemmate epigrammatis apud Martialem, quemadmodum legitur in vetuſto codice Puteanorum. Sed omnium optime hæc confirmari poſſunt ex inſcriptione, quam Romæ ex olla marmorea deſcripſimus, in qua Luſcinus & Luſcinia ſunt Gentis Æmiliæ cognomina, ut apud Romanos permulta ab animalibus ſunt petita cognomina. Unde *Leo*, *Lupus*, *Caper*, *Capella*, *Mus*, *Corvus*, (in familia Cornelia & Septimia) & ſimilia.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Luſcinus etiam nomen fuit Regulo Hiſpaniæ apud Liv. lib. XXXIII. Fuit & *Luſcinus* cognomen Fabriciis: ſic apud Liv. lib. 33. c. 42. *Prætor factus C. Fabricius Luſcinus.*

Cunctis avibus admirabilem] MSS. Remenſ. & Pithaœn. *auribus*; quod miror Pithœum neglexiſſe, eſt enim antiqua & elegans lectio, præ qua ſordet & nauci eſt vulgata *avibus*. Inter catalecta Virgilii de laudibus hortuli. pag. 176.

Aves canoros garrulæ fundunt ſonos,
Et ſemper aures cantibus mulcent ſuis.
Oblectat hortus, advocat, paſcit, tenet.

Ubi pro advocat lege *avocat*. Petronius: *Et cœli ſummas avocet auriculas.* Lib. 3. vet. Epigr. pag. 131.

Mu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Muſica contingens ſublimis ſtamina Puli
Ingreditur vulgus auribus ut placeat.

An *vulgis?* (ſic *vulgares* apud Liv. lego: *Vulgi auribus.*)

Gratia dixit Dea] MS. *Gratiam duxit Dea.* Lege: *gratia induxit Dea:* id eſt, per inductionem intulit. *Inductio eſt oratio quæ rebus non dubiis captat aſſenſionem ejus quicum inſtituta eſt.* Verba ſunt Ciceronis, lib. 1. de Invent. Id plane hoc loco factum eſt a Junone; neque enim liquido Pavoni ad querelam reſpondet, ſed inductionis artificio uſa, aliis rebus non dubiis, animum indignantem vis ſuæ placare, & aſſenſionem ejus captare inſtituit. Nimirum x abrupto obducens: *Sed forma vincis, vincis magnitudine*, & quæ equuntur de ſmaragdino colli nitore. Atque hæc recondita vis eſt jus verbi *inducere*. Cic. lib. V. de finib. *Natura quaſi inſtituit docere, & induxit in ea quæ inerant tanquam elementa virtutis.* lib. de at. *Hanc rationem Epicurus induxit ob eam rem.* Orator: *Muta uædam eloquentia inducere.* Pro Dom. *Et homo facetus inducit tiam ſermonem urbanum.*

Smaragdi] Veteres ſcribunt *Zmaragdi*; ſic in marmoribus antiquis, neque aliter vetuſtiſſimi & optimi quique codices manuſcripti. *Zmaragdis* apud Gruter. 993. 8. & *Barbia Zmaragdis* inter Piccartinas. Quanquam enim viri eruditi obſervarunt, quandoque in pricis monumentis *z* pro *ſ* inveniri, quod aliquando vitioſe, ſive ad mitationem Græci Σ, accidiſſe apparet, tamen conſtanter & conulto veteres id feciſſe obſervo in iis vocabulis, quæ a duabus cononis *Sm* incipiunt græcæ originis. Hinc etiam *Zmurna* apud Varonem, & *Zmurnæus* apud Catonem conſtanter legi notat Victoius ad Catonem. fol. 11. Sic *Caſſia L. L. Zmyrna* apud Gruter. *p. 660. 2.* Et *Claudia Zmyrna* apud Gruter. p. 627. 10. Optimo vo a Smetio viſa. Et *M. Æmilius Zmaragdus* pag. 1120. 6. Apud Gruter. e Pierio ad Virgil. Idem ineditæ inſcriptiones a nobis collectæ teſtantur. Romæ in hortis Cælimontanis Mattheiorum in marmorea ciſtula ubi Ciconia depicta:

D. M.
T. FLAVI. AUG. LIB.
ZMARAGDI.

Atqui hæc etiam inſcriptio eſt optimi ſeculi, quo a marmorariis n ſcriptura rariſſime peccatum videas. Ligorius repertam Romæ in æmiterio eccleſiæ S. Mariæ vidit ſequentem:

A. TIMINO. IANUARIO. VETERANO. . . .
HONESTA. MISSIONE. XL. REMIS. . . . .
GERINIUS. ZMARAGDUS. LIBERTUS. B. M. P.

ſt inter noſtras pag. 1522. 3.

Recidat] Prima producta ut apud Auſon. qui & *referunt* habet. V. Giphan. ad Lucret. indic. & Scalig. lect. Auſon. lib. 2. cap. 21. Salmaſ. d oram notaverat: *Reccidat.*

FAB. XIX.

Solus cum eſſet familia] Id eſt cum ei eſſet unicus ſervus, nam alias unicus ſervus non facit familiam. l. 40. de V. S. Sic Ovid Faſt. *Tres illi tota fuere domus.*
Propert. *Tu mihi ſola domus, tu Cynthia ſola parentes.*
Lucanus: *Omnia Cæſar erat.* Martialis lib. 12. ep. 21. ad uxorem *Romam tu mihi ſola facis.* Tibull. lib. 4. ad amicam: *In ſolis tu mihi turba locis.* Livius lib. 40. *Demetrius iis unus omnia eſt.* Demoſthenes: πάντα ἐκεῖνος ἦν αὐτοῖς. Hinc illud Petronii corrigendum eſt explicandum, *ſolus cum eſſet* τὰ πάντα. Olim legebatur male *topanta.* Martialis lib. 5. epigr. 25. *Hermes omnia ſolus & ter unus.* Sic in veteri inſcriptione, quam Capuæ vidimus in templo quod olim S. Benedicti, nunc Societatis Jeſu eſt, Dea Iſis dicitur *Una quæ eſt omnia*; TE. TIBI. UNA. QUÆ. ES. OMNIA. DEA. ISIS. ÆRRIUS. BALBINUS. V. C. Gruterus ex ſcedis Pighianis corrupte edidit *BABBINUS.* Dicitur vero ideo una eſſe omnia, quia Iſidem alii Junonem, quidam Cererem, quidam Theſmophoriam, alii Lunam, alii aliis nominibus appellant. Hinc & appellatur *Myrionyma, mille nominum*; ut teſtatur Plutarchus de Iſide. Unde explicari debet inſcriptio apud Gruterum LXXXIII. 11. ISIDI. MYRIONYMÆ. SACRUM. Huc & pertinet inſcriptio Græca in pavimento Iſidis inſcripta, quam refert Plutarchus d. l. ΕΓΩ. ΕΙΜΙ. ΠΑΝ. ΤΟ. ΓΕΓΟΝΟΣ. ΚΑΙ. ΟΝ. ΚΑΙ. ΕΣΣΟΜΕΝΟΝ. *Ego ſum omne quod fuit, eſt, & erit.*

Accenderet] MS. *Accenderat*, al. *accenderet.*

Medio ſole] Lucan. lib. VI.

Titan medium quo tempore ducit
Sub noſtra tellure diem.

Ita apud Ovid. lib. XI. Metam.

Mediæ quoque commoda plebi
Noſtra patent Peleu.

Sed in MS. eſt, *medio quoque commoda Phœbi.* Lego tantum *Phœbo. Medio Phœbo*, ut hic *medio ſole.*

Quid cum lumine] MS. *Quid tu cum*, id & pr. edit. Sed Rittershuſius mutavit.

Abit] Lege *abiit*; & ita Salmaſius.

Adluſerit] Forte: *illuſerit.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

FAB. XX.

Ybeles] Ut Græcis tam in proſa quam vorſa oratione alma Deum Mater dicta eſt tum κυβήβη & κυβέλη, ſic etiam eadem Latinis n utraque oratione tum *Cybebe* ſyllaba media producta, tum *Cybele* yllaba eadem correpta, dicitur. Hinc ſemper quando ſecunda ſyl-aba in verſu longa occurrit, ſcribendum *Cybebe*, nunquam *Cy-elle*, ut plerique editores in iis poëtarum locis, ubi ratio metri ecundam longam requirit, excudi curarunt; neque etiam ſecunda n *Cybele* produci poteſt propter ſequentem liquidam *l*, ut Faber utavit; utrumque perperam; & veriſſimum eſt in omnibus locis, ibi ratione metri ſecunda longa eſt, ſcribendum eſſe *Cybebe*. Ita & ioc loco, & in fabula XVII. hujus libri, habet optimus Codex Rhemenſis, atque ſic diſerte legunt omnes antiquiſſimi Poëtarum MSS. Codices, quos conſuluimus. Sic in illo venerandæ antiquitatis odice Medicæo Virgilii lib. X. Æneid.

Nymphæ quas alma Cybebe
Numen habere maris, Nymphasque e navibus eſſe Juſſerat.

Quod Nicolaum Heinſium effugerat, qui ante me codicem illum contulerat, ut videre licet ex ejuſdem priori editione Virgiliana; ſed anno CIↃ IↃC LXXVI. a me monitus, in poſteriori ſua editione, ut dixi, mutavit. Neque aliter eo loco legitur in vetuſtiſſimis meis membranis Maronis, ſed & idem inveni in Lucani libro I. antiquiſſimi codicis Divionenſis Boheriani: *Et Lotam revocant Almone Cybebem.* Scilicet ſtato die quotannis a d. v. Kal. April. ſimulacrum Cybelæ carpento impoſitum Almonis aqua abluebatur; atque hinc is dies dicitur *Lavatio*. Vid. Amm. Marc. lib. 23. pag. edit. Valeſ. 241. ubi v. annot. Valeſii. Sic & apud Prudentium in antiquiſſimo codice MS. reperitur *Cybebe*, & ſic paſſim in omnibus. Silius Italicus lib. 9. de bello Punico: *Pariter veneranda Cybele*. Scribendum omnino, *Cybebe*. Cybebe etiam reſcribendum in Sylvii Mæcenatis epigrammate:

Ades huc, ades Cybele, Dea montigena Dea
Age tympano ſonanti quate flexibile caput.

Sed totum negotium conficit pervetuſtus Servii codex ſeptingentorum circiter annorum, e ſcamno XLV. bibliothecæ Mediceæ; ſic enim hactenus vulgatæ Servii editiones ad Virgilii illum locum lib. X. Æneid. *Alma Cybele: a Cybelo Phryge, qui primus ei ſacrum inſtituit, Mater Deûm dicta Cybele* ἀπὸ τȣ̃ κυβιςᾷν τὴν κεφαλὴν, id eſt, *capitis rotatione, quod ſemper Galli motu capitis per furorem comam rotantes, ululatu futura pronuntiabant.* Lucanus: *Crinemque rotantes, ſanguinei populis ulularunt triſtia Galli. Cybele*

autem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

autem Bacchius eſt, nam Cybele anapæſtus eſt. Sed Servii codex ille laudatus Mediceus ſic hunc locum exhibet, quomodo omnino ſcribendum cenſemus. *Cybebe, alma mater Deum, dicta Cybebe, vel* ἀπὸ τȣ͂ κυβιςᾷν τὴν κεφαλὴν, *quod ſemper Galli per furorem motu capitis comam rotantes ululatu futura pronuntiabant. Lucanus. Crinemque rotantes Sang. p. u. t. Galli. Cybebe autem Bacchius eſt, nam Cybele anapæſtus.* Hinc recte diſcimus in iis Poëtarum libris, quæ Bacchium requirunt, ſemper *Cybebem*, in aliis quæ anapæſtum exigunt *Cybelem* ſcribi oportere. Sed etiam in proſa *Cybebe* promiſcue dicebatur, licet hactenus in omnibus editis libris Cybele tantum legatur. Primum hoc nos doceat nondum publice viſa, rara hæc inſcriptio vetus, quam ſub imagine illius Deæ turritæ inter duos Leones ſedentis & manu dextra ariſtas quaſdam, ſiniſtra tympanum tenentis, Romæ in ſuperiori parte palatii Farneſiani anno CIↃ IↃC LXII primus detexi: VIRIUS MARCARIANUS V. C. DEAM CYBEBEN P. S. Id vero Deæ nomen Latinis veteribus non inſolens, ſed commune & vulgatum fuiſſe confirmatur vetuſtiſſimis membranis aliorum auctorum. Sic apud Fulgentium Planciadem Mythologiarum libro III. *Matrem Deum in modum potentiæ poni voluerunt, unde Cybebe dicitur, quaſi* κῦδος βέβαιον, *id eſt, gloriæ firmitas; hoc eſt decus firmum & ſtabilis gloria. Unde & Homerus ait:* ᾧτε Ζεὺς κῦδος ἔδωκεν, id eſt, *cui Jupiter gloriam donavit. Ergo ideo & turrita pingitur, quod omnis potentiæ elatio ſit in capite; ideo & Leonum currui præſidens, quia omnis potentia etiam virtuti dominatur; ideo multiplici veſte, quod omnis potentia ornata ſit.* Ita diſerte codex noſter Fulgentii in optimis & pervetuſtis membranis, niſi quod Græca ſint ſcripta latinis literis; ut *cidos bebeon*; unde κῦδος βεβαῖον reſtituimus facili negotio: cætera illa, ut & nomen ipſum *Cybebe*, plane ſunt conformia libro illi veteri; in vulgatis hæc, ut pleraque illius auctoris, quem ad veteres membranas infinitis locis emendatum habemus atque illuſtratum, hactenus corruptiſſime leguntur. Nummus eſt apud Chriſtinam Reginam, in cujus una parte Fauſtina ſenior hac cum inſcriptione, DIVA AUGUSTA FAUSTINA. In averſa parte Cybele ſedens cum Leonibus, eademque forma quam in Statua Farneſiana, cum hac inſcriptione: MATRI DEUM SALUTARI. Eſt & alter æreus Fauſtinæ Junioris apud eandem, ubi Cybele pariter ſedens pari forma, ſed artificio minori, cum hac inſcriptione: MATRI MAGNÆ. Hinc ergo de *Cybebe* nomine mihi certe videtur, olim Romæ hoc magis in uſu fuiſſe quam alterum illud *Cybele*, quamvis in proſa oratione, absque auctoritate veterum MSS. non temere id mutandum putem. Nam Poëtæ, ut dixi, in iis locis, ubi verſus anapæſtum exigeret, utuntur illo *Cybele* recte, ut apud Virgilium,

um, etiam in vetuſtiſſimis membranis. lib. III. Æneid.

Hinc mater cultrix Cybele Corybantiaque æra.

:t Epigramma vetus apud Gruterum p. ıↄCLV. Romæ in tabula narmorea:

Qui colitis Cybelen, & qui Phryga plangitis Athin.

Cybele autem Græcis dicta eſt a monte Phrygiæ κυβέλῳ, in quo naxime colebatur. Auctor Etymol. magn. κύβελον ὄρος ἐν Φρυγίᾳ. ἔνθα τῆς μητρὸς τῆς κυβέλης ἱερὸν ἅγιον ἐστίν. ἔοικεν οὖν κυβέλη ἀπὸ τοῦ ὄρους κληθῆναι. Hinc apud Virgilium lib. XI. Æn. irca finem.

Forte ſacer Cybelo Chloreus olimque ſacerdos.

ic vetuſtiſſimi tam Virgilii quam Servii codices: male vulgati *Cyele*; Cybelum mons pro ipſa Dea Cybele, quæ in illo colebatur, it & Servius explicat. Marmor illuſtre Arundellianum, continens pochas veterum Græcorum nobiliores, Epoch. X. Sic ΕΩΝ ΜΗΓΡΟΣ ΕΦΑΝΗ ΕΓ ΚΥΒΕΛΟΙΣ. Seldenus ita ſupplevit: ἄγαλμα τῆς τῶν Θεῶν μητρὸς ἐφάνη ἐν κυβέλοις; & vertit: *imulacrum matris Deûm apparuit in Cybelis montibus.* Eadem tamen κυβήβη non minus frequenter Græcis quam κυβέλη vocabatur a κυβήβειν, *in caput dejici*, ut ſolent furioſi & furore perciti. Photius Patriarcha Conſtantinopolitanus in etymologico noſtro ἀνεκδότῳ: ἐπειδὴ οἱ μανιώδεις ἐπὶ τὴν κεφαλὴν πάθους γινομένου τοιοῦτοι γίνονται. ὅθεν καὶ τὴν μητέρα τῶν Θεῶν κυβήβην λέγουσιν· αἴτια γὰρ ἐνθουσιασμοῦ τοῖς μύσταις γίνεται. Vide & Euſtat. ad Odyſſ. B. pag. 1431. edit. Rom., ubi eadem de cauſſa κυβήβα ἢ κυβήβη ἡ Ῥέα dicitur; unde non dubito quin apud Strabonem lib. X. Geog. p. 324. edit. Caſaub. καὶ τὴν Ῥέαν (ἐκάλουν) τὸν Θεὸν Βάχχον κυβέλην καὶ κυβήβην καὶ δινδυμήνην. Ubi pro κυβήβην hactenus perperam κύβην legitur, quæ vox nauci eſt. Sed bi ſtatim legitur: καὶ τοὺς τόπους. Caſaubonus notat fortaſſe κατὰ τοὺς τόπους. Nam paulo ante Strabo, a locis has Matris magnæ appellationes eſſe ortas dixerat. Locus ille eſt eodem loco: οἱ δὲ Βερέκυντες Φρυγῶν τὶ Φῦλον, καὶ ἁπλῶς οἱ Φρύγες, καὶ τῶν Τρώων οἱ περὶ τὴν Ἴδην κατοικοῦντες Ῥέαν μὲν καὶ αὐτοὶ τιμῶσι, καὶ ὀργιάζουσι· Ταύτην μητέρα καλοῦντες Θεῶν, καὶ Αἴγδεστιν, καὶ Φρυγίαν, Θεὸν μεγάλην, ἀπὸ δὲ τῶν τόπων, ἰδαίαν καὶ δινδυμηνην, καὶ πυλήνην, καὶ πισσινοῦντιδα, καὶ κυβέλην· Æque corrupta illa vox apud Heſychium: κυβήκη ἡ μήτηρ τῶν Θεῶν· Omnino enim ſcribendum levi mutatione κυβήβη, uti apud alios Etymologicos græcos; & etiam apud vetuſtiſſimum græcarum venerum arbitrum Anacreontem. Apud Heliodorum quædam venerearum rerum Arſacis miniſtra, *Cybele* nominatur, quæ ſemper

per græce ibi κυβέλη dicitur; argumento ſecundam in *Cybele* eſſe ſemper brevem.

Galli Cybebes] De Gallis Cybeles vide Reineſii epiſt. 617. Martialis lib. 5. ep. 42. *Sectus Matris Entheæ Gallus. Genucius quidam Matris magnæ Gallus amputatis ſponte genitalibus.* Valer. lib. VII. c. VII. Vide & Apulej. lib. 8. Hi ſolebant ſtipem cogere, & certe larga ſtipe donabantur. De Gallis iis Lucretius lib. 2.

Ergo cum primum magnas invecta per urbes,
Munificat tacita mortales muta ſalute,
Ære atque argento ſternunt iter omne viarum;
Largifica ſtipe ditantes, pinguntque roſarum
Floribus, umbrantes matrem, comitumque catervam.

Cicero lib. 2. de legibus, primo inter leges a ſe ſcriptas hanc habet: *Præter Idææ matris famulos eosque juſtis diebus, ne quis ſtipem cogito.* Poſtea in legum iſtarum explicatione, ad hanc legem hoc habet: *ſtipem ſuſtulimus, niſi eam quam ad paucos dies propriam Idææ Matris excepimus, implet enim ſuperſtitione animos, & exhaurit domos.*

Circum quæſtus ducere] Videtur ſcribendum, *circum in quæſtus ducere*; τὸ *in* excidit per ſimilitudinem antecedentis *m*; ſcilicet idem error in eodem codice lib. I. fab. VIII. *quoniam dignos adjuvat*; pro *indignos*, ut reſcribendum primi editores ſtatim animadverterunt; hoc vero loco propter præpoſitionem *circum*, ratio eos fugit; eſt *circum in quæſtus ducere*, eleganti tmeſi, pro *circumducere ad quæſtus faciendos.* Sic fab. 1. lib. 1. *male, ait, dixiſti mihi*, pro *maledixiſti mihi.* Virgilius lib. 1. Æneid. *Atque arida circum nutrimenta dedit*; quem locum in animo habuit Gratius in principio Cyneget. *Altaque circum firmamenta dedit*; quod diligentiſſimum Vlitium fugit.

Rogati mox à quodam delicio ſuo] Salmaſius ad Hiſtor. Aug. pag. 491. diſtinguit, *rogati mox a quodam, delicio ſuo quid feciſſent.* Sic aſinus delicium dicitur Apulejo lib. 8. & in Copa inter catalecta Virgilii:

Huc alibida veni, feſſus jam ſudat aſellus,
Parce illi, veſtrum delicium eſt aſinus.

Lege vero ibi: *Huc Calybita veni. Calybita* eſt ibi τὸν θαλαμήπυλον Matris Deum, Gallum ſcilicet qui thalamum Cybebes verſatur, & curam ejus gerit. Delicium vero vocabantur pueri & puellæ elegantes, ſæpe in veteribus inſcriptionibus. Gruterus pag. IↃCXVII. 3. *Delicio ſuo*; & pag. IↃCLXI. n. 7. 8. 11. 12. ubi & de fœmina; de puella idem p. 1024.2. *Calvinæ M. Silvani Filiæ, delicio ſuo.* Et Laur. Antiq. p. 500. In palatio Juſtinianæo:

L. VA-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

L. VALERIO THREPTO
VALERIA MESSALINA
DELICIO SUO
VIXIT ANNIS XXVI.
MENSIB. V. DIEB. XIX.

ide Reineſium pag. 347.

Mortuo] MS. *Mortui*.

NOTÆ IN LIBRUM IV.

PROLOGUS.

T *ſane bene, dum nihil habemus, majus calamo ludimus*] Scheffe-rus legit: *Et ſane levi, d. n. h. m. calamo ludimus*, ut apud irgilium Ecl. 5. v. 2. *Tu calamos inflare leves*: quod ante dixit *ludere lamo agreſti*. Sic Martialis lib. 9. ep. 75.

Frange leves calamos & ſcinde Thalia libellos.

oteſt vero legi & diſtingui:

Joculare tibi videtur: & ſane leve
Dum nihil habemus manui, calamo ludimus.

MSS. eſt *manu ludimus*, quod verſus reſpuit. Neſcio an Plinius iquid huc faciat lib. 1. ep. 6. *meditabar aliquid, enotabam, ut ſi anus vacuas, plenas tamen ceras reportarem.* Virgilius:

Nonnunquam gravis ære domum mihi dextra redibat.

legatur: *Dum nihil habemus majus*; vide an huc faciat illud Ci-eronis præfat. in Tuſcul. 2. *Quid poſſum præſertim nihil agens agere elius.* An vero legendum: *leve ludimus*; ut ſit aliquod leve, exi-uum & minoris momenti; ut Catullus: *Canere grave*, de Bere-ynt. & Att.

Tibicen ubi canit Phryx curvo grave calamo.

ic *Fiſtula dulce canit.* &c.

Sub illis] MS *Subtilis*. *Decipit*] MS. *deſpicit*.

Interiore] MS. *Inferiore*.

FAB. I.

N*Egligenter*] MS. *Nec legenter*.

Secutis retorridus] MS. *Seculis retorridus*; & ita Salmaſius ad oram libri. Alii legunt *reterritus*. *Retorridus* rectum eſt, & idem quod *recoctus*, id eſt, exercitatus, & multarum rerum uſu peri-

tus;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

tus; Vide de hac voce Salmaſium ad Lamprid. Sever. cap. 59.

Sic valeas] Terentius Heaut. 5. ſc. 4. *Ita mihi atque huic ſis ſ perſtes.* Valer. Max. 9. c. 13. *Ita vivam dabo*; ubi delendum e *dabo* ex MSS. Plane autem huic loco ſimilis eſt ille Martialis:

Sic leve flavorum valeat genus Auſoniorum
Quiſquis & Auſonium non amat imperium:

Inſpice locum; plane concordat.

FAB. II.

VUlpis] Sic ſupra; *Gruis.*

Acerbam] MS. *Acervam.*

FAB. III.

SOnipes] Sic & Statius lib. 9. *Turbatus ſonipes*; & ſæpe alibi apu eundem.

Hunc telis eques] MS. *Jactis hunc telis eques*; quod Gronov placet, qui delet *lætus.* Omnino puto ſic diſponendum locum:

Petit auxilium hominis, quem dorſo levans redit
Ad hoſtem lætus: jactis hunc telis eques.

Jactis telis proprie eſt. Sic Cæſar lib. III. de bell. Gall. *Alii mult telis conjectis defenſores vallo munitionibusque depellerent.* Si tela balistis aut tormentis explodebantur, eadem miſſa dicebantur. Cæ ſar lib. 3. bel. Civ. c. 51. *Pompejus tumulum quendam occupavi qui tantum aberat a noſtro caſtello, ut telum tormento miſſum adi non poſſit*; Sic recte MS. Vulgo peſſime *tormentum*, vel *miſſum a jici*; nullo ſenſu.

Potius] MS. *Pocius*: ſubaudiendum vero hic eſt *fabella admon bit, velle potius*, id eſt, *malle lædi, quam dedi alteri.*

FAB. IV.

BRevi] An hæc narratio eſt brevis? forte *gravi*, id eſt, ſeria narratio non eſt fabula.

Oculis venantem viros] Ovidius: *Oculis venatur amorem.* Plau tus: *Oculis venaturam facere & aucupium auribus.* Alio ſenſu dix Sophocles: ὄψει λύγγε θηρατηρίῳ ἔρωτος ἀστραπὴν τιν' ὀμμα τον ἔχει.

Frugi] MS. *Fruci.* *Ne data*] MS. *Ni.*

Non poſſideant] MS. *Si non.*

Teſtamenti ſenſus] Inter lineas in MS. Remenſi, eadem antiqui ſima manu, notatur; in alio codice fuit *cenſus*; quod intellig poteſt de pecunia, quam filiæ conferre & repræſentare matri ex bon paternis debebant.

Jur

Jure neglecto] MS. *Neclecto*. Forte, *jure nec lecto*. Alias interpretare *bona fide*, *nec obſervato ſtricto jure*.

Eunuchos glabros] Diſtingue *Eunuchos*, *glabros*: nam glabri diverſi ſunt ab Eunuchis. Catullus Epith. Jul. & Man.

Diceris male te a tuis
Unguentate glabris marite
Abſtinere, *ſed abſtine.*

Inſcriptio vetus, quam Florentiæ vidimus in villa viri Illuſtriſſimi Caroli Strozzæ:

LIARUS
ANTONIA DRUSI
GLABER
AB CYATO.

Glabri ergo proprio nomine Veteribus optimi ævi dicebantur pueri imberbes, *depiles propter ætatem*, ut alicubi Nonius videtur explicare, veraque natura ab Eunuchis differunt. Sunt autem illi, qui aliis delicati vocantur; neque enim *Eunuchi* ſemper erant pueri, neque ob ætatem pilis defecti; imo plerique, calida & matura ætate inguina, traduntur medicis, & deinde caloris non ætatis ratione pilis defecti erant. *Glabri* vero ſunt illi *pueri minuti*, *quos facie & garrulitate amabiles undique conquirebat* lautiſſimus quiſque, ut de Auguſto narrat Suetonius cap. 83. Hos *delicias* vocabant, ut Statius lib. V. Sylv. Car. 5. quem locum ibi laudat Caſaubonus, quem pluribus de his vide agentem. Cicero hos appellat *pueros delicatos*, lib. V. Tuſculan. De Dionyſii convivio, quo exceptus Damocles: *Tum ad menſam eximia forma pueros delicatos juſſit conſiſtere*, *eoſque nutum ejus intuentes diligenter miniſtrare*. Sic ibi legendum; hactenus corrupte in omnibus editionibus *delectos*. Sic inſcriptio apud Gruterum p. 661. n. 9. quam vidi & emendavi Romæ ad lapidem:

EUTYCHETI PUERO DELICATO B. M.
L. FUFIDIUS SPORUS DOMINUS FECIT.

Cætera quæ Gruterus habet, non apparent in lapide, & videntur aliunde aſſuta. In indice Gruteri eſt: *Coarmio delicatus Gladiatoris*, ſed numerus vitioſus eſt. Hi pueri a Martiale appellantur, *Læves pueri*. Gloſſar. Philox. ψιλὸς ὁ λεῖος *glaber*, *levis*. ψιλῶ *deglabro*. *Glaber* vero pro Eunucho videtur accipi ab Hygino fab. 274. de Agnodice puella: *Eum Glabrum eſſe & mulierum corruptorem*, *illaſque ægritudines diſſimulare.*

Inſtrumentum ruſticum] Similiter Attilius in literis ad Senatum apud Valer. Max. lib. IV. cap. 14. *Mercenarium amoto ruſtico inſtrumento diſceſſiſſe*. Cicero junior ad Tironem: *Videor videre ementem res ruſticas*. Lamprid. Alexand. *Auxit agris*, *animalibus*, *gregibus*, *ferramentis ruſticis*. Falluntur, qui ultima hæc duo verba diſtinguunt, quaſi *ferramentis & ruſticis* dixiſſet. Apud Juriſconſultos Enthecæ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

prædiorum vocantur dotes prædiorum, inſtrumenta talia agri co
lendi cauſſa; & quicquid repoſitum in uſu agri. l. 11. §. ult. ff. d
inſtr. leg. l. Lucius de leg. 2. Vide quæ notavit Cujacius ad Septi
mum reſponſ. Papinian. & Mercerus ad Non. p. 530. In margi
ne Codicis Remenſis ad inſtrumentum ruſticum, velut Scholioı
quoddam, antiqua manu, ſcriptum eſt, ut *Caccabum*, *cribrum*
vallos & ſimilia utenſilia. Ubi nota, quod *caccabus*, quod vulg
cacabus, ſcribatur cum duplici *c*, eſt enim græcum vocabulun
κάκκαβος, id eſt, olla teſtacea, apud Athenæum ex Antiph. qu
& κακκάβη eidem Athenæo alibi & Ariſtophani. Scribitur tame
& κάκαβος; & apud Dioſcor. lib. 4. c. 74. ἁλικάκαβον, ſalinun
quoddam. Sed rectius puto κάκκαβος. Calepinus *Cacabum* expli
cat *vas æneum, in quo pulmentarium coquimus*; ſed, puto, fallitu
Calepinus, neque enim vas æneum fuit, ſed teſtaceum; non tan
tum apud Græcos, ut ex Ariſtophane apud Athenæum vidimus
ſed etiam apud Latinos. Unde Plin. lib. 32. c. 6. *Succus in caccab*
novo coquitur mellis craſſitudine. Et Apicius, *Capita porcorum ſi*
mul elixabis in caccabo novo, ut aqua ad tertiam deferveat. Fuiſſ
vero caccabos æneos & argenteos, patet ex l. 18. § 1. de inſtr. &
inſtr. legat. & l. 19. §. 12. de aur. & arg. leg. *Vallus* vero eſt fir
mior palus, cui vitis alligatur, & quo etiam milites caſtra munie
bant. Virgil.

Exacuunt alii vallos furcasque bicornes. **een palliſade.**

Inſtrumentum ruſticum Græci dixerunt τὰς γεωργικὰς παρα
σκευάς, ut videre eſt apud Dion. Halic. lib. 1. p. 46. edit. Wech
ubi recte vertitur, *inſtrumentum ruſticum.* Dicitur Plauto, *mun*
dus ruſticus, in Mercatore: *Multopere in mundo ruſtico ſe exerci*
tum. Eleganter; nam *mundum* non tantum de muliebri ornatu
ſed quarumvis rerum mobilium prompta & ad manum parata copi
dicimus. Apulejus lib. VI. Metam. ad ejus imitationem: *Erant & falces*
& operæ meſſoriæ, mundus omnis. Ita legendum recte monuit Ja
nus Guilielmus lib. 3. cap. 13. Veriſim. Feſtus: *Mundus non aliu*
eſt, quam quod moveri poteſt. Gallis, *meubles.*

Delicatos hortulos] Hi Græcis Ἁπαλοὶ κῆποι. Philoſtr. Προ
σέων ἐν ᾧ ἁπαλοὶ τὲ κῆποι καὶ πῆγαι. Sic hortorum deliciæ i
lib. 4. C. de aquæduct. *Manſura pœna in eos, qui ad irrigationes agro*
rum & hortorum delicias, furtivis aquæ meatibus utuntur. Hæc Sal
maſius ad marginem. Sic Martialis: *Ruris bibliotheca delicati*; ru
enim ibi hortus.

Agros, vites] MS. *Utiles.* Reſcribe meo periculo *villas*, & ſic re
cte reſpondebunt verba ſuperioribus, ubi in diſtributione bonorum
matre facta, conjunguntur in una portione, agelli, pecora, villa
operarii, boves, jumenta, & inſtrumentum ruſticum; ne verbul
quidem vites memorantur. Æſopus vero in ſecunda diſtribution
con

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

ɔntractioribus verbis utitur, & perſonis tantum aliis aſſignat, ſeratis portionibus a matre primo factis. Ibi autem villarum mentio t, & ſi jam vites eſſent diſtribuendæ, illæ ſub agris & villis comrehenduntur. Si quis vero *vites* minus a veteri codice ſcriptura *uti-s* abire contendat, quam illud *villas*, hunc ſcire oportet, in anquiſſimo illo codice Remenſi, qui ad veri incunabula plerunque igitum intendit, ſæpius *T* vitioſe pro *I*, & *I* perperam pro *T* ſcritum reperiri. Sic in prologo hujus libri, *ſubtilis*, ubi corrupte *TI* ro *IL*; pro *ſub illis*. Sic hic *UTIles* vitioſe pro *VILlis*.

Ut vinum paret] Forte legendum *impetret*.

Ornatum paret] Indigna Phædro repetitio ejuſdem verbi, quod duos roxime ſequentes verſus claudat. Forte hic legendum *parem*, id eſt, rnatum parem mœchæ, ſubaudiens *paret*; quod in antecedenti :rſu. Vel an legendum *par &*, id eſt, pariter, eodem modo quo a vinum paret, hæc ſibi pariter ornatum. Sic apud Plautum: *quid bi eſt? N. Pol mihi par idem quod eſt tibi.* Scribendum puto *par i*, id eſt, *pariter*. Sed & ſcribendum ſuperiori verſu *ut vinum comret*. Sic vendere & comparare, ſive emere, elegauter ſibi oppountur. Syllaba autem *com* facile ob compendium ſcribendi, vel :quentis verſus vocem ſimilem, excidere potuit. *Comparare* pro nere vulgatum. Suetonius: *Animoſiſſime comparare.* Terentius leaut. Act. 14. ſcen. 6. *Des qui aurum, ac veſtem, atque alia uæ opus ſunt, comparet.* Plautus pœn. *Negotii ſibi qui volet vim rare; Navem & mulierem, hæc duo comparet.*

Agros abjiciet] Lactantius præfat. *Abjeciſſe quoſdam res famiares ſuas.* Sic Latin Pacatus: *Rejicere ſumtum*; quod perperam autat Gronov obſ. 2. 22.

Luxuriæ] MS. *Luxoriæ*. Luxuriæ vero explicandum eſt, luxuioſis, luxui deditis, quibus domus illa polita cum ornamentis ſuis onveniens erit. Sic *invidia* pro *invidioſis hominibus*; eſt metonynia, abſtractum pro concreto; hoc non intellexit Schefferus, & ruſtra tentavit Heinſius.

Et dictam] MS. *Edictam*.

FAB. V.

QUorum in tabernis hiſtoria depingitur*] Scribendum ex MS *Hiſtoria quorum in tabernis pingitur*. *In* non eliditur in *quorum*, juod frequens eſt Phædro; præſertim in medio Jambi verſus, in æſura. Sic lib. I. fab 4 *Aliamque prædam ab alio ferri putans.* Et ib. I. fab. XII. *Tunc moriens vocem hanc dediſſe dicitur.* (Sic Codex Petri Danielis; ſed Remenſis: *edidiſſe*. *Dare vocem*, ut mittere.) ib. III. fab. VI. *Nam ubi ſtrigandum & ubi currendum eſt ſcio.* Lib. I. fab. 8. Ex MS. Remenſi: *Reperire effugium alterius quærit malo.*

Lib. 5. prol. *Quum deſtinaſſem operis habere terminum.* Tabern autem hoc loco intelliguntur omnes quæ ſunt popularis uſus, ut al cubi explicat Nonius Marcellus. Quanquam ætate Nonii per taber nas intelligebant œnopolia. Vide Salmaſium ad Spart p. 45. Tame etiam Suetonius de Claud. Imp c. 40. *Deſcripſitque abundantiam v terum tabernarum, unde ſolitus eſſet vinum olim & ipſe petere.* Se Caſſiodorus in Pſalm. 14. *Majores noſtri tabernas, domos pauperu appellaverunt, & quod ibi habitabant, & cœnabant (ſicut antiqu mos erat ſimul cibum ſumere) ex duobus nominibus unum, trad tur factum eſſe vocabulum, ſcilicet tabernaculum.*

Arctos circum trepidarent cavos] Horatius 1. epiſt. *Macra cavu repetes arctum.* Trepidare autem idem hoc loco eſt quod ſupra lil 3. fab. 16. *Noctua egreſſam cavo trepidantem conſectata.* Quib in locis nihil aliud eſt, quam ultro citroque pavidum concurſar Omnium id optime explicat A. Hirtius de bello Afric. c. 28. *An madvertit hoſtes circa vallum trepidare atque ultro citroque pavid concurſare.* Itaque eleganter Phædrus jungit *trepidarent* & *fugeren* Talis quippe trepidatio fugientium eſt. Tacitus 15. ann. *Neque m nus deformem illam fugientium trepidationem.* Proprie tamen *trep dare*, eſt expaveſcere, præ timore contremiſcere. Tacitus 15. an *Trepidabantque gentes de æſtimatione ſingulorum.* Quo loco certe *tr pidare*, non eſt *trepide feſtinare*, ſed timore & ſollicitudine co fundi; ut apud eundem 3. hiſt. c. 58 *Largus promiſſis, & quæ n tura trepidantium eſt, immodicus.* Rigaltium perſtingit Faber, ac *trepidarent* apud Phædrum pro ἔτρεσαν, *expaverant*, accepiſſe ſed hoc non dicit Rigaltius, q. v.

Ægre recepti &c.] Babrias, ἀλλὰ μὲν οὖν σωθέντες ἦσαν ε προαύλοις. Salmaſius in ora libri.

Capacis alvi merſit tartareo ſpecu] Hunc locum imitatur Prude tius hymno VII. cathe. v. 114.

> *Exceptus inde beluinis dentibus*
> *Alvi capacis vivus hauritur ſpecu.*

Plebes] Hirtius bell. Alex. cap. 5. pag. Gryph. 361. *Sed ea pleb & multitudo.* Sic vetuſtiſſimi MSS. Petavii hic habent *plebis* eodem nempe modo dicitur plebes & plebis, ut vulpes & vulpis grues & gruis. Inſcriptio Concordiæ:

T. TREBELIENO
CLA. RUFO
Q. TR. PL. LEGATO
CÆSARIS AUGUSTI
PLEBIS.

FAB. VI

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

FAB. VI.

Arva] *Parvum*, Salmaſius.

En in cothurnis] Hinc *ſtilus Cothurnarius*. Ammianus Marcel. l. 28. init. *Cum cothurnarius ſtylus procederet lachrymoſo*. Sed ibi rlius *cothurnaceus* ex vet. Cod. qui habet *cothurnacius*. Inſpice to-n locum Ammiani.

Nec unquam] MS. *Ne unquam*.

Pelei nemoris] *Pelij nemoris*, Salmaſius ad marginem. Alius eſt ons *Pelinna* ſive *Pelina* in Chio, quem perperam quidam *Pelenam* pellant, erratumque in hoc nomine apud Dionyſium. Dicæar-c fragmentum de monte Pelio exſtat in bibliotheca regia Pariſ.

Bipenni] Gloſſ. *Bipennis*, *ſecuris Amazonica*.

Æetæ] Salmaſius notat, *Ætate*, *v. l. aeta* pro *æeta*.

Infecit] MSS. *Interfecit*, ſed male. Euripides in Medea: Κτα-ν πείσασα πελιάδας κόρας πατέρα·

Hoc quoque inſulſum eſt, *ais*, *falſoque dictum*] Reſpicit eos qui ripidem, ejuſque imitatorem Ennium, ob exordium tragœdiæ, æ Medea dicitur, carpebant; quidam falſum hoc contra fidem toriæ ſcriptum arguebant; alii inepte atque inſulſe rem alte re-itam reprehendebant; & potuit fortaſſe Ciceronem in animo ha-iſſe, qui lib. 2. Rhetor. inter vitioſæ argumentationis vitia refert motum illud, quod ultra quam ſatis eſt petitur, cujus exem-im ponit, ex Ennio qui in Medea ita loquitur:

Utinam ne in nemore Pelio ſecuribus
Cæſa cecidiſſet abiegna ad terram trabes.

bi Gothofredus notat, hæc ex Ennii Medea eſſe. Euripides ita ſuam edeam incipit:

Εἴθ' ὤφελ' Ἀργοῦς μὴ διαπτάσθαι σκάφος
Κόλχων ἐς αἶαν, Κυανέας Συμπληγάδας,
Μηδ' ἐν νάπαισι πηλίου πεσεῖν ποτε
Τμηθεῖσα πεύκη, &c.

Nutrix Medeæ loquitur:

Utinam navis Argo non volaſſet per
Cœruleas ſymplegadas in terram Colchicam,
Neque in ſaltibus Pelii cecidiſſet unquam
Secta pinus, neque manus remigaſſent
Virorum præſtantiſſimorum, qui aureum vellus
Allatum Peliæ iverunt, neque enim mea domina
Medea navigaſſet ad turres agri Iolcii,
Capta vehementer animo amore Jaſonis,
Neque perſuadens filias Peliæ, ut interficerent Patrem, &c.

 Et poſt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Et poſt paucos verſus:

Nam proditis ſuis liberis, meaque domina,
Jaſon cubat in nuptiis regiis,
Ducta Creontis filia, qui princeps eſt hujus agri.

Impetum] MS. *Imperium.*

Lector Cato] Sed & Cenſor & Cato duplex ſeveritatis exemplum. Val. 2. c. 9. & idem 2. c. 10. *Quiſquis ſanctum & egregium civem ſignificare velit, ſub nomine Catonis deſiniat. Quid ergo poſſum facere dic, lector Cato* Salmaſius.

Fabulæ] Per fabulas hic intellige tragœdias.

Moleſtus eſſe literis] Salmaſius, *literis majorum*; vel ſi *majorem* ſcribendum eſt, lege *exhibeam*

Stulti nauſeant] MS *Stultitiam nauſeant.* Et ita prima editio. Mutavit Rittershuſius, legendo: *qui ſtultitiam nauſeant*; & hoc probat Salmaſius.

FAB. VII.

DEſcribi] MS. *Diſcribi.*

Tentaret] MS *Temtaret.*

Stulta] Caſu vocativo, ut ſupra lib. 2. *Stulte*, inquit, *erras.* Et lib. 1. *At ille ſtultus.*

Adſuëvi] Diæreſis, ut lib. 1. fab. 11. *Ut inſuëta voce.*

FAB. VIII.

HOmo ſimul ac venit, &c.] Reſcribe ex MS. Remenſi, quod & Salmaſius probat:

Homo in periclum ſimul ac venit callidus
Reperire effugium alterius quærit malo.

Hinc πανδργειν, quod eſt *aſtute & callide ſcelus quoddam committere*, ut vulpes facit in hac fabula. A veteri Scholiaſte Ariſtophanis ad veſpas explicatur ἀλωπενίζειν,

Clauderetur] MS. *Claderetur.*

Barbatus] Elegans eſt, animalibus ab ea parte corporis, qua maxime cognoſcuntur, nomen imponere; quod Phædro familiare. Sic *Auritulus* pro *aſino*; *bidens* pro *ove*; *ſonipes* pro *equo*, &c. Catullus epigr. 19. *Barbatus hirculus.*

Vulpecula] MS. *Vulpicula.*

Hircumque] MS. *Hircum.*

FAB. IX.

FAB. IX.

Duas peras] Arſenius: Α'ποφθεγματῶν Συναγ. Αἴσοπος ἔφη ...ο πήρας ἕκαστον ἡμῶν φέρειν· Τὴν μὲν ἔμπροσθεν· Τὴν δὲ ...ισθεν· καὶ εἰς μὲν τὴν ἔμπροσθεν ἀποτιθέναι τὰ τῶν ἄλλων ...αρτήματα, εἰς δὲ τὴν ὄπισθεν τὰ ἑαυτῶν, διότι ὀυ καθορῶ...ν αὐτά.

FAB. X.

...Ra] In ara perpetuus ignis. Sic lib. 1. fab. 28. *Vulpes ab ara rapuit ardentem facem.*

Sancta miſit religio] MSS. habet *ſanctam*, ſed *ſancta* rectum ... Sic ſupra lib. 1. fab. 27. *Pœnas ut ſanctæ religioni penderet. Vo...n mittere*, pro *loqui*, eſt Ciceronis, quatuor diverſis locis.

Spiritu culpam lues] In vet. Inſcript. *Mulier ſpiritu incomparabili.* ...lmaſius.

Pœnæ dies] MS. *Pœna.* *Ita hodie*] MS. *Itaque.* recte.

Lucernam] MS. *Lucerna.* *Quot res*] MS *Quod.*

Explicabit] Salmaſius *Explicavit.* Sed mihi non placet.

Secundo] MS. *Secundum*, & tranſponit etiam hunc verſum poſt ...quentem.

Conſociet] MS. *Conſotiet.*

FAB. XI.

...Idicule contra lemma hujus fabulæ, ut & contra primum verſum, quaſi lemmata a Phædro eſſent, diſputat Meurſius.

Opes inviſæ] Ælianus in hiſtor. var. oſtendit optimos Græcos ...iſſe pauperrimos. Menander, ὅτε πλῦτος ἐξώκειλε τὸν κεκτη...ένον, εἰς ἕτερον ἦθος, ὀυκ ἐν ᾧ τὸ πρόσθεν ἦν. Apud Arſen. ...όμῳ πλυτῦ. Socrates apud eundem, αἱ μὲν ποδήρεις ἐσθῆτες ...ὰ σώματα, αἱ δὲ ὑπέρμετροι περιυσίαι τὰς ψυχὰς ἐμποδίζου...ιν.

Hercules] MS. *Herculis.* *Veniente*] MS. *Venienti.*

FAB. XII.

R*Ecte loqui*] id eſt, *ſincere*, *ſimpliciter*; patet ex ſeqq. & ipſa fabula.

Perniciem] MS. *Perniem.* *Regem*] MS. *Rege*~.

...abula hæc eſt integra apud Romulium lib. 3. fab. 20. ex quo quæ hic deſunt intelligi & utcunque ſuppleri poſſunt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

FAB. XIII.

Poenitentia] An *penitentio*. Vide Carr. Antiq. lect. lib. 2. c. 11. *Affixione*] MS. *A fictione*. Lege, *Affrictione*; ita Salmaſius ad oram libri; & ſic ego conjeceram.

Mulieris] Scilicet fellatricis. Vide Martialem.

FAB. XIV.

Tribades] Quæ ſint explicat Martialis lib. 1. ep. 91.

Inter ſe geminos audes committere cunnos,
Mentiturque virum prodigioſa Venus.

Et lib. 7. ep. 69.

Ipſarum tribadum tribas Philæni
Recte, quam futuis, vocas amicam.

Molles mares] Id eſt, *Cinædos pedicones*. Martialis l. 3. ep. 72.

Mollem credere te virum volebam,
Sed rumor negat eſſe te Cinædum.

Vulgi fictilis] Id eſt, ex terra, luto, facti.

Naturæ partes &c.] Cicero lib. 1. off. circa fin. *Quæ partes corporis ad naturæ neceſſitatem datæ, aſpectum eſſent deformem habituræ, eas natura contexit atque abdidit. Hanc naturæ tam diligentem fabricam imitata eſt hominum verecundia.*

Veſte] MS. Rem. *Veſtæ*. Ovid. lib. 4. pont. el. 13.

Eſſe pudicarum te Veſtam, Livia, matrem.

Sed rectius vulgatum *veſte*.

Tum ſemiſomno &c.] Imitatur hunc locum Martialis Apoph. 182

Ebrius hæc fecit terris puto monſtra Prometheus,
Saturnalitio luſit & ipſe luto.

Obiter reſtituenda vox *ſemiſomnus* Livio pag. 221. edit. Sigon. In fol

Virginale] MS. *Virginali*.

Parvo fruitur gaudio] Baſilius in deſcriptione ebrietatis: ἐν ἄῤῥενι μὲν τὸ θῆλυ, ἐν δὲ τῷ θήλει τὸ ἄῤῥεν ἐπιζητοῦντες.

FAB. XV.

Barbam capellæ] Catull. *Barbatus linit hirculus, cornipesque capella.*

Quum] MS. *Cum*.

Cœperant] MS. *Cœperunt*. Et ita recte. Sic poſtea fab. 19. *abierunt*.

Fortitudinis] MS. *Fortitudine*; ſcribe *fortitudini*.

FAB. XVI.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

FAB. XVI.

Conſolandi gratia] MS. *Conſulandi*. an vero *gratiam* ſcribendum. Ita Gujetus, & Editio Prima.

Vexata ſævis &c.] Apud Theodorum Prodromum lib. 7. eandem maris variam mutationem brevibus Jambis expreſſit Rhodanthes pag. 282.

--- Εἰς θάλασσαν ἐμπλέεις
Κλύδων, γαλήνη, κῦμα, λειότης πλόϋ
Ἀντεμφυσήσεις ἀνέμων, ἡσυχίαι.

Navi] MS. *Navis*.

Faciem ad ſerenam &c] Unico verſu tranſpoſito, & ſuæ ſedi reſtituto, ſenſum elegantiſſimum efficies, Vetuſti codicis lectiones ſervabis, & quæ nunc miſere divulſa, conſiſtere & cohærere non poſſunt, ſponte ſua fluere & optime procedere ſenties.

Vexata ſævis navis tempeſtatibus
Inter vectorum lachrymas & mortis metum:
Ferri ſecundis tuta cœpit flatibus,
Nimiaque nautas hilaritate extollere
Faciem ad ſerenam ſubito mutatur dies.

Qui ultimus verſus forte ſcribenti eo loco exciderat, quia eum ſequens verſus ſimilibus tribus literis, *Fac*, incipiebat, poſtmodo margini adſcriptus ſtupore monachorum, & intruſus in illam ſedem.

Mutatur dies] Leg. *ſubito ut mutatur*; aut, *ſubito mutato die*. Et ita primo verſu veteris codicis lectio *Navis*; ubi vulgo *Navi*, retineri poteſt, & ſequentia omnia quæ nunc hiulca ſunt, multo melius cohærent.

Periculo] MS. *periculo ſis*. *Sophus*] MS. *ſophos*.

Quia] MS. *que*; id probat Salmaſius.

FAB. XVII.

Miſere] Tacitus lib. 14. *Miſerant Hyrcani ad Principem Romanum ſocietatem rogatum.*

Abriperet] MSS. Rhem. *ſeſe ariperet*. Lege: *ſeſe eriperet*. *Seſe* ſæpe apud Phædrum lib. 2. fab. 5. *Doloſa tuto condidit ſeſe alvo*. *Eriperet* probum eſt. Sic lib. 1. fab. 28. *periculo mortis eriperet ſuos.*

Adſcribi] Illud nauci eſt, hoc loci. MS. Rhem. *adſciri*. Scribe, *acciri*. Tacitus: *Acciri properis literis*. Virgilius lib. IX.

Æneam acciri omnes populusque patresque
Expoſcunt, mittique viros qui talia mandent.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Malim tamen hic *adſciſci*; nimirum in priorum legatorum locum; nam *acciri* non videtur locum habere poſſe, unde enim acciti, cum præſentes eſſent.

Mandata dant &c] Salmaſius: *Mandant priores ut dimittantur ſtatim.* MS. *Mandant dimittuntur ſtatim.* Lege: MandANTᵣ ANTRO ō. id eſt, *mandantur antro, non dimittuntur ſtatim.* Antrum hic pro carcere. Virgilius lib. 1. Æneid. Silius Ital. lib. 3.

Æterno tunc primum tractus ab antro.

Fabula vero hæc tota ingenium aulæ & regum & principum deſcribit, ad quos facilis acceſſus eſt, ſed revocare gradum, ſuperasque evadere ad auras, hoc opus hic labor eſt; adeo verum eſt quod Plinius notat lib. 9 nat hiſt. c. 10. *Quosdam ſpe magnarum rerum allectos, dum ſe in principum aulas conjiciunt, imprudentes eo redigi, ut non poſſint, etiamſi velint, in ſuum otium ſe recipere.* Et hinc Germanico proverbio dicitur, aulas Principum eſſe caninum antrum; facilem ingreſſum, difficilem regreſſum; admitti quosvis facile, ſed difficulter dimitti.

Adeunt] Leg: *Abeunt*; Et ita optime Schefferus.

Tremere cœpere omnia] Virgilium imitatur lib. 3. Æn. *Tremere omnia viſa repente.*

Canes confuſus &c] Mihi dubium non eſt, quin ſcribendum ſit, *Canes confuſi, ſubito quod fuerat fragor.* Error inde natus, quod cum in MS. vetuſtiſſimo Remenſi ſcriptum eſſet a prima manu, *Canis*; deſcriptor Monachus, neſciens ſæpe *I* & *E* confundi in MSS. ut ſequens vox adjectiva reſponderet numero, pro confuſi ſcripſerit confuſus.

Subito] Elegans eſt pro *al'improviſto*; niſi quis malit, *ſubitus quod fuerat fragor*; quo propius ad Virgilium ſuum accedat Phædrus, qui: *ſubito fragore intonuit.* Salmaſius pro *fuerat*, ad oram libri notavit *ruerat.* Sic Horat. 1. Od. 16. *Tremendo Jupiter ipſe ruens tumultu.*

Mixtum] MS. *Mixto.*

Sic eſt locutus] Forte ſcribendum: *Hic aſt locutus*; quaſi diceret, hic jam pœnam daturi canes, ſed ante pœnam Jupiter ita locutus. *Hic* particula eo ſenſu & ſitu propria eſt Phædro, multis in locis. *Hic conſpiratis factionum partibus* &c. *Aſt*, elegans particula & valde conveniens huic loco. Plautus capt. 5. 3. *Si ego hic peribo, aſt ille huc non redit.* Cic. 1. ad Att. 11. *Crebras a nobis literas exſpecta, aſt plures etiam mittito.* Eſt & in concipiendis votis uſitatum. Liv. 10. dec. 1. *Bellona ſi nobis victoriam duis, aſt ego tibi templum voveo.* Silius Italicus:

Nympha decus generis, quo non ſacratius ullum
Nomen, ait, nobis felix oblata ſecundis:

Aſt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Aſt ego te compos pugnæ Carthaginis arce
Marmoreis ſiſtam templis.

Sic eſt locutus ante pœnam Jupiter] Verſus qui hunc ſequuntur nire confuſi ſunt. Ex MS Rem. & Pith. ita conſtituendi:

Legatos non eſt regis non dimittere,
Nec eſt difficile pœnas culpæ imponere;
Stet hoc. (feretis pro juſtitia præmium)
Non cito dimitti, verum cruciari fame,
Ne ventrem continere non poſſint ſuum,
Illi autem, qui miſerunt hos tam futiles,
Nunquam carebunt hominis contumelia.
Mandantur antro, non dimittuntur ſtatim.
Ita nunc legatos exſpectans & poſteros
Novum venire cum videt, culum olfacit.

In prioribus tribus verſibus, ter in initio illud *eſt* geminabatur, quod ingratum erat. In tertio correximus, *ſtet hoc.* Sic apud Ciceronem: *ſtat illud*; lib. 9 ep. 2. *modo ſtet nobis illud, una vivere in ſtudiis noſtris.* Et abſolute *ſtabat*, ad Attic lib. 3. ep. 14. Subaudiendum vero decretum, ut apud Livium, *ſtat ſententia.* *Stat* vero, proprie pro auctoritate & imperio Jovi loquenti adjungitur. Sic apud Statium lib. XI. Thebaid. ubi Jupiter Deos alios alloquitur:

Vidimus armiferos, quo fas erat uſque furores,
Cælicolæ &c.

Finit tandem orationem ſuam: *ſtat parcere mundo*, (al. cœlo) *Cælicoliſque meis.* Et apud Ovid. 1. Metam. Jupiter diluvio perditurus humanum genus, convocato concilio Deorum, tandem concludit,

Dent ocyus omnes
Quas meruere pati (ſic ſtat ſententia) pœnas.

Sic orationem ſuam Jupiter apud Virgilium lib. X. incipit a vehementi expoſtulatione, cum Diis, de eorum inconſtantia, quæ in Deos cadere non debeat:

Cælicolæ magni, quia nam ſententia vobis
Verſa retro, tantumque animis certatis iniquis.

Ubi *quianam* eſt *curnam*; Ennianum. Sic Deorum ſententiæ ſemper breviter enuntiantur. Virgilius lib. 4. Æneid. *Naviget.* Sic & de Junone Valerius Flaccus 5. v. 288. *Stat pectore fixum Aeetæ ſociare manus.* Et apud eundem lib. IV. Arg. inducitur Æſonides, qui cum Jove comparatur, ita loquens:

Quaque via patriis referamus vellera terris. Stet potius.

In ſequentibus verbis correximus, *feretis pro juſtitia præmium*; quamvis *pro judicio* poſſit explicari, ut pro concione, pro tribunali, pro ſuggeſtu, apud Livium, Cæſarem & alios; melior tamen ſenſus & ſanior reſtituetur verſui, ſi *pro juſtitia* legatur, id eſt,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

ſecundum juſtitiam; nam Dii pro juſtitia bonis bona & ampla, malis vero rependunt exitialia: In animo habuit Virgilii ſui verſus lib. 1. Æneid. Phædrus:

Dii tibi, ſi qua pios reſpectant numina, ſi quid
Uſquam juſtitiæ eſt, & mens ſibi conſcia recti,
Præmia digna ferant.

Ut ibi bonis juſtitia bona, ſic Phædrus hic propter maleficium ex juſtitia, quæ ſuum cuique tribuit, mala ait dari, vide Ciceronem de nat. Deor. & de finib. & de invent. & ad Heren. Idem lib. 1. de Off. *Videndum eſt ut cuique pro dignitate tribuatur.* Salmaſius ad marginem legit hic *præjudicio.*

Non veto dimitti] Hinc fecimus *non cito dimitti*; qui error ex confuſione *E* cum *I* natus eſt. *Non cito*, eſt *non celeriter.* Cicero 3. de Orat. *Qui non cito quid diſcit, nunquam omnino poſſe perdiſcere.* Idem de claris Orat. *ſed neque verbis aptiorem cito alium dixerim.* Terentius: *haud cito mali quid ortum ex hoc ſit publice.* Senec. lib. 5. de benef. 1. *non cito odiſſe properaveris.* id eſt, *non ſtatim.*

Futiles] Proprie hoc dicitur, quia commiſſum odorem ſtatim effundebant. Sic homines qui commiſſa non retinent, *futiles* dicuntur. Vetus Scholiaſtes Statii: *Futile vas eſt quoddam lato ore, fundo anguſto, quo utebantur in ſacris Deæ Veſtæ; quia aqua ad ſacra Veſtæ in terra non ponitur, quod ſi fiat piaculum eſt; unde excogitatum eſt vas, quod ſtare non poſſit; ſed ſi poſitum, ſtatim funderetur; unde & homo commiſſa non retinens futilis dicitur.* Sed hanc proprietatem ex Feſto jam explicavit Schefferus. In MS. hic ſcribitur *futtiles.* Sic etiam vetuſtiſſimus codex Tuſc. Quæſt. B. Reg. verbum illud ſcribit: *Alacritate futtili geſtiens deliqueſcat.* Ultimos verſus duos etiam reformavimus, ut ſententia ſit: canis noſtri temporis, legatos, non tantum priores illos, ſed & poſteros expectans, quorum culus repletus erat odore; quoties novum & incognitum venire videt, culum ejus olfacit, an ille adveniens ſit ex odoriferis illis. Salmaſius ad marginem: Lege, *exſpectans ex poſteris.*

FAB. XVIII.

ANdreas Chioccus in illuſtri Muſæo Calceolariano Veronenſi, ſectione 3. pag. 326. citat hoſce Jambos auctoris, ut ſcribit, cujusdam antiqui:

Sinu fovebat quidam agricola viperam
Gelu rigentem, at hæc calorem ut ſenſerat
Ferit foventem, moxque perimit vulnere.

Niſi hi verſus ſint Faerni, quod inquirendum, certe alterius ſunt auctoris recentioris, qui Phædrum, ſuppreſſo ejus nomine, compilavit;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

ilavit; nam quod Chioccus antiqui cujuſdam auctoris eſſe putat, n eo fallitur.

Poſt tempus] Sic fabula ſuperiori: *poſt aliquod tempus alios adſci-ci jubent.*

Necuit hominem] MS. Remenſe: *nocuit hominem*; quod probat ſalmaſius in Exercit. Plin. & ad Spart. Adr. 20. ubi hanc locutio-nem pluribus exemplis ex Ovidio, Celſo & Sammonico probavit; k ad marginem huic loco adſcripſit. Plautus milit. *nociturum ne-minem.* Lucanus:

Incubuit ſolo nociturus pondere puppim.

n epigrammate veteri illo Hadriani, quod Pithœus edidit, lib. 3. it. 11. pag. 145.

Pannonicus nec ullus
Hunc apros inſequentem
Dente aper albicanti
Auſus fuit nocere.

Caſaubonus notabat ibi, Græce *nocere* cum accuſativo; ſed quan-quam ita Græci, Latini tamen veteres ſic videntur proprie lo-cuti. *Nocere alicui* vero ἐλλειπτικῶς dictum, & ſubaudiendum noxam. *Nocere aliquem* vero integre dictum. Sic *latet mihi*, & *la-et me.* In Legibus ſal. tit. x. §. 6. legitur: *Si quis animal, vel quod-libet pecus per ſuam negligentiam nocuerit, & hoc domino ejus* (MS. *dominus ejus*) *confeſſus fuerit, capitale in loco reſtituat.* MS. *CapiT. n loco*, id eſt, *capital.* Cornelius Gallus, ſive, ut MS. vetuſtiſſimo vocatur, Maximianus, eleg. 1.

Et me jamdudum, quem nulla adverſa movebant,
Ipſa quibus regimur, nunc elementa nocent.

Sic ibi vetuſtiſſimus Codex Divionenſis. Poteſt tamen hic merito pro-bari vulgatum: *necuit hominem.* Videtur etiam voluiſſe Phædrus, quaſi homo fuiſſet mortuus; nam alioqui dixiſſet, *hanc ille,* (nim. homo quem nocuerat) *cum rogaret*, nunc vero ſubjungit, *hanc alia.*

Ne quis diſcat prodeſſe improbis] Imo vero, ut quis diſcat non prodeſſe improbis; Sed ſubintelligendum, ne quis ab exemplo ho-minis, qui colubram ſinu fovit, diſcat prodeſſe improbis; nam nulla gratia, nullum beneficium mutare poteſt naturam improbi; quod ſapienter ait, in Græco epigrammate veteri ovis, a paſtore ſuo coacta lupum propriis mammis enutrire:

Τὸν λύκον ἐξ ἰδίων μαζῶν τρέφω ȣ̓κ ἐθέλȣσα,
Ἀλλὰ μὲ ἀναγκάζει ποιμένος ἀφροσύνη,
Αὐξηθεὶς δ᾽ ὑπ᾽ ἐμȣ̃, κατ᾽ ἐμȣ̃ πάλι θήριον ἔσθαι,
Ἡ χάρις ἀλλάξαι τὴν φύσιν ȣ̓ δύναται.

Quod Carolus Paſchalius Cenſur. an. ingrat. cap. 29. verbum prope verbo reddere tentavit hoc modo:

Ipſa

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Ipſa lupum nolens, propriis enutrio mammis,
Sed bardus cogit me meus Upilio.
Auctus lacte meo poſthac ferus irruet in me;
Vertere naturam gratia nulla poteſt.

Habetur hujus epigrammatis multiplex verſio in notis Rittershuſii tentavi & ego:

Hunc invita lupum propriis ego lacto mamellis;
Sed ſtupidus cogit me meus Upilio.
Creſcens lacte meo tandem lupus irruet in me
Gratia naturam vertere nulla poteſt.

Exemplum memorabile ſerpentis non ingrati habet Plinius.

FAB. XIX.

ULtimam] Heinſius: *ultimus*; lege *ultimum*; quod amico pla cebat, pro *ultimo*, *tandem*. Sic Livius & Curtius ſæpe habet *ultimum*.

Quodve tantum] MS. *Quod ventum.*

Nec ulli dones quicquam] Martialis lib. 12. ep. 53.

Largiris nihil, incubaſque gazæ,
Ut magnus Draco, quem canunt Poëtæ;
Cuſtodem Scytici fuiſſe luci.

Diis eſt iratis natus] Juvenalis Sat. 1. *Fruitur Dîs Iratis.* Hora tius 2. ſat. 3. *Iratis natus paries Dis atque Poetis.*

Thure] MS. *Ture.*

Macerat] Salmaſius ad oram legit *marcerat*. Caſſio. *pol me mar cerat hoc doleo tibi deeſſe Terenti.*

Aggeras] Prudentius dixit *theſauros exaggeratos*: hoc eſt quo dixit Horatius: *Exſtruere divitias.* Cicero 1. de Off. *Rem familia rem exaggerare.* Phædr. prol. lib. 3. *Qui magnas opes exaggerat quærit omni vigilia.*

Libitina ne] MS. *Libet inane.*

Quid] Leg. *Quod.*

FAB. XX.

COgitet] Ita Pithœus & Rittershuſius edidere; MS. *cogitur* vitioſe ſine dubio; ſed Rigaltius male hanc correctionem in con textum recepit. Forte legendum *conetur*.

Livor] MS. *Libor.* Ita hoc verbum ſæpiſſime in marmoribus & in vetuſtiſſimis codicibus; Certe Victorius in caſtigationibus ad Ciceronem 124. notavit ex antiquiſſimo codice Medicæo Epiſtolarum Ciceronis.

Memoria] Non tantum Pithœanus, ſed & Remenſis codex, *me-*

moria

oriæ habent, quod Rigaltius mutare non debuit; Græciſmus eſt, atinis venuſtioribus non infrequens. ἄξιον μνήμης. Sic apud Plauum: *Aulam onuſtam auri.*

A me contendet fictum quovis pignore] Catullum imitatur: *Quois Sabinum pignore eſſe contendunt.*

Cœptum propoſiti ordinem] Malo: *cœpto propoſitum ordine.* MS. abet *propoſitum.*

FAB. XXI.

HOmo *doctus* &c.] Ariſtippus apud Vitruv. præfat. lib. VI. dicebat: *Ejuſmodi poſſeſſiones & viatica liberis oportere curari, quæ iam e naufragio, una poſſent enatare; namque ea vera præſidia nt vitæ; quibus neque fortunæ tempeſtas iniqua; neque publicam rerum mutatio, neque belli vaſtatio poteſt nocere.*

Simonides] Marmor illuſtre Arundelianum continens epochas ræcorum. Epoch. 55. ΑΦ' ȣ Σιμονίδης ὁ Λεοπρέπους ὁ Κεῖος, τὸν μνημονικὸν εὑρὼν, ἐνίκησεν Α'θήνησι διδάσκων. *A quo Simonides Leoprepis filius Ceius, qui memorandi artem invenit, etiam ocens Athenis vicit.* Et Epoch. 50. memorat: Simonides Avus Simonidis Poëtæ, Poëta etiam ipſe; ubi vide Lydiati annotat. Oxon. Marm. part. 11. pag. 57. Et ad Epoch 55. de Simonide Ceo notat ydiat. pag. 62. part. 2. Hic nimirum fuit Simonides Cejus junior, yrici ex filia nepos, appellatus Melicerta, & Genealogus; quem iquanto ante bellum Peloponneſiacum, circiter Olymp. 82. ac 81. ante Euangelium claruiſſe, ſcripſiſſeque inter alia etiam ad liſtoriam ſpectantes, Inventorum libros tres, totidemque Geneaogiarum ex Suida & Scholiaſte Apollonii in libr. 2. refert Ger. Jo. oſſius lib. 4. de Græcis Hiſt. c. 6. Forſitan autem hic idem poëta uerit, alias dictus etiam Caryſtius atque Eretrienſis, a locis diuturioris moræ, (quod non inſolitum) quem de Græcorum conjuatione in Aulide & de Iphigenia, & tres libros trimetrorum ſcriiſſe, eodem Suida auctore, refert idem cap. 13. lib. 4. Hæc Lyiatus. Apud Plinium lib 7. c. 56. *Simonides Melicus* dicitur. Alius uit Simonides Jambicus domo Amorginus. Strabo & Proclus apud hotium, in quo Tzetzes nugatur. Vide omnino Salmaſium ad incript. Herod. p. 221. & 222. inter addend.

Melos] Etiam *mele* Latini dixere. Epig. Vet. lib. 3. p. 117. *Viit & enituit docta ſonare mele.* Eſt a μέλη Græcorum.

Factus] MS. *Factum.*

Curſu pelagio] Pro curſu Pelagi. Ovid. *Sed neque propoſitos peagi dimittere curſus.* Virgilius 1. *Qua proxima litora curſu Conendunt petere.* Sic Valer. Flacc. 1. Arg. dixit: *curſus æquoreos*, ro *curſu æquoris.* Et Claud. IV conſ. Hon. V. 422. *Æquoreas Habenas.*

Ceo

Ceo Inſula] Forte *Cea Inſula*; ita apud Val. Max lib. 2. p. 5 *in Inſula Cea*: quemadmodum in omnibus eſt MSS. Salmaſius : oram libri notavit, legendum eſſe ex veteri libro: *Ceja inſula.* Plinius lib. 4. c. 11. *Ceos ab ea totidem, quam noſtri Ceam dixere*

Hi Zonas] Vide omnino Meurſii mantiſſam in librum de lu Romanorum pag. 85. editionis primæ, ubi dicit in Zonis crumnas fuiſſe.

Quidam curioſior] Ita lib. 3. *quidam e turba garrulus.*

Perierant] Salmaſius, *perierunt.*

Antiqua fuit urbs] MS. *Nati qua fuit urbs.*

Verſus] MS. *Verus.*

Familia] Id eſt, *ſervis.* Ita ſupra: *ſolus quum eſſet domino familia*, id eſt, *ſervus.*

Tabulam] Diverſæ ab his tabulæ auctionales, quorum ment apud Claudianum IV. Conſ. Honor. *Non infelices tabulæ, non haſ refixas*, &c. verſ. 497.

Portant] MS. *Poriant*; alii *porrigunt.* Rittershuſius: *porgun* Salmaſius itidem *porgunt.* Virgilius 8. Æn. *Et pocula porgite dextri* Sed vera lectio eſt *portant*: *i* & *t* ſæpe in MS. confunduntur.

Obvius] Salmaſius: *Obvios.* *Dixi*] MS. *Dixit.*

Vos quod rapuiſtis perit] Salmaſius: *vobis quod raptum eſt peri*

FAB. XXII.

IMmanes ciens] MS. *Imma ne ſciens.*

At ille murem peperit] In prima editione Rigaltii hic verſi ſuppletur, *quid ille pareret*; *at ille m. p.* quod & Rittershuſius aj probavit. Sed verius eſt, plane nihil deſiderari, ſi uno verſu lega tur: *At ille murem peperit. Hoc ſcriptum eſt tibi.*

Extricas] Id eſt abſolvis, perficis, expedis, κυρίως.

FAB. XXIII.

NIhil agere quod non proſit, &c.] Ita hanc fabulam incipit editio prima Rigaltii; ſed verſus videtur perperam repeti ex lib 3. fab. 17.

Conferre] MS. *Conferri.* *Glorioſus*] MS. *Glorioriosſus.*

Commemoras &] MS. *Commemoraſſet.*

Reges commemoras &c.] Verſus hos transponendos cenſet Gujetus, cui accederem; ſed vellem potius ut primus interpoſitus eſſet

Aras frequentas &c.

Superba jactas] MS. Pithœanus & Remenſis: *ſuper etiam jactas* Recte. Sed Pithœus nulla ratione a libro ſuo diſcedens, perperam edidit, *ſuperba jactas. Super* eſt *inſuper.* Sic Virgilius lib. 2. Æn

Cr

Cui neque apud Danaos uſquam locus, & ſuper ipſi Dardanidæ infenſi &c. Sic ibi recte primarius codex Mediceus; neque aliter vetuſtiſſimus Mediceus. Servius: *& ſuper*, id eſt, *inſuper*, *ſimul*. Vulgo in editis *inſuper*. Hæc ſcripſeram poſtquam etiam Salmaſium ad Spartiani Peſc. Nigr. c. 2. hanc lectionem, allatis ex Horatio & Sammonico exemplis, aſſerere video. Sed ſatis illam tuetur Virgilii locus, quem in minutiis etiam amat imitari Phædrus. Itaque nihil muto. Sane ſi quid eſſet mutandum, legerem potius: *ſtupor, etiam jactas, tegere quod debet pudor*. Quod propemodum nihil abit a veterum membranarum ſcriptura: deinde ſenſui mire convenit. Neque enim liberalis, ſed ſtupidi eſt ingenii, qui talia jactat. Et quam hic eleganter committuntur *ſtupor* & *pudor*. Amat ejuſmodi alluſiones Phædrus. Hinc illa in eodem verſu, *monet* & *movet*; *auxilium* & *exitium*; potius *lædi* quam *dedi*. Sed illud imprimis juvat, quod formica, quam muſca ruſticam vocat, merito convicium regerit; maledictis enim qui certat, ut ait Comicus, male audiat. Hæc reſpondere voluit, non laceſſere, quod ab illa illatum eſt, ſibi id eſſe relatum putet. Non poterat autem convicium concinnius, nec latinius referre. Similiter Veronenſis ille Latinarum Venerum parens, quem in deliciis habuit noſter, de municipe quodam ſuo homine inſulſiſſimo: *Talis iſte meus ſtupor, nil videt, nil audit*. Sed hæc utcunque ſe habeant, malo ſcriptorum librorum commodo ſenſui inhærere, quam conjecturis blandientibus ingenio indulgere.

Debet] MS. *Debes*.

Æſtate me] MS. *Æſtatem ela*.

Profecto retudi] MS. *Profector & tudi*.

FAB. XXIV.

Victoris laudem] Laudem, id eſt, laudationem. Suetonius Calig. c. 20. *Victos victorum laudem componere coactos*. Hinc vulgata lectio apud Livium lib. 8. p. 119. edit. Sigon. poteſt defendi; ubi pro *funebribus laudibus*, Muretus perperam conjiciebat, *laudationibus*.

Pyctæ] *Pugili* inquiunt Viri docti. Imo pugili coronato. Πύκτης Græcorum latius patet quam Latinorum *pugil*. Utraque vox ſignificat, primo eum, qui ſe pugilatu exercet, etiamſi tyro; deinde Græci eum etiam πύκτην vocant, qui pugillatu vicit, quod Latinis nunquam *pugil* ſignificat, niſi victoriæ nota addita; ſic *pugil coronatus*, Quintiliano; *Olympices Pugil*, Ciceroni; *Pugil victor*, Horatio in arte poët. *Pugil quem Elea domum reducit palma*. Hinc brevitatis cauſſa a Latinorum aliis recepta eſt veluti in civitatem vox Græca *Pyctes*; ſemper tamen pro pugile victore, ut hoc loco Phædri.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

dri. Similiter Plinio l. 7. H. N. *Euthymus Pycta:* Et Senecæ Nat.
quæſt lib. 4. *Apollonius Pycta:* uterque pugilatu celebres meruere
palmam. Ita & Columellæ lib. VIII. de Re ruſt. c. 11. lepide Gal-
lus in pugna & certamine adverſarii ſui victor, *Gallinaceus Pycte*
vocatur. Verba ſunt, *plerumque totum patrimonium, pignus aleæ,*
victor Gallinaceus pyctes abſtulit. Julius Firmicus ſcribit Lepori
ſidus in horoſcopo facere *Pyctas Macherarios.* Heliogabalus, au
ctore Lampridio c. 25. *Gladiatores ante convivium pugnantes ſibi &*
Pyctas frequenter exhibuit. Ita olim lectum, & poſtea a Caſaubono
ex Codice regio reſtitutum. Sed in Salmaſii textu non exſtat. Fre
quens eſt eo ſenſu in veteribus Græcorum Athletarum Inſcriptioni
bus ΠΥΚΤΗΣ & ΔΙΣ ΠΥΚΤΗΣ. Latine recte verti poteſ
pyctes & bis Pyctes; perperam *bis Pugil*, niſi addatur *victor* vel *co*
ronatus. Hoc etiamſi leviculum eſt, ad utriuſque linguæ proprie
tatem monere viſum eſt.

Certo conduxit pretio] Plinius lib. 3. epiſt. ult. *Fuit moris anti*
qui eos qui vel ſingulorum laudes vel urbium ſcripſerant, aut hono
ribus aut pecunia ornare. Noſtris vero temporibus, ut alia ſpecioſa
ita hoc imprimis exolevit; nam poſtquam deſiimus facere laudanda
laudari quoque ineptum putamus.

Condixit] MS. *Conduxit.* Sed alterum Salmaſius probat.

Secretum petüt] Secretiorem amant ſeceſſum Poëtæ; nam u
ille, *carmina ſeceſſum ſcribentis & otia quærunt.* Alio ſenſu apud Sue
ton. Calig. c. 23. *Aviæ Antoniæ ſecretum petenti.* Et Plin. 1. ep. 5
Regulus illuc me perſecutus, ſecretum petit. Ita hactenus Phædri hi
locus intellectus; ſed forte melius legi poſſet, *Decretum petii*
Fiebant enim decreta de victoribus; ex illo ergo decreto Simonid
materiam carmini quærebat. Decretum hoc, τὸ δόγμα ſcilicet ἐλ
λανικέντων; talia enim δόγματα ſive decreta perſcripta fuiſſe, di
ſcimus ex inſcriptione Græca apud Fulvium Urſinum quam vid
apud Ant. Aug. de leg. n. 30. & apud Gruterum pag. CCCXXVII. Vid
& Pindarum & ejus commentatores, imprimis Prolegomena Olymp
& Pauſaniam in Eliac. &c. Vide Fabri Agoniſtica.

Uſus poëtæ ut moris eſt licentia] Salmaſius diſtinguit, *Uſus poë*
tæ, ut moris, eſt licentia. An *uſus poëtici moris eſt licentia?* Quin
tilianus lib. 11. *More poëtis frequentiſſimo.* An vero *Uſus Poëtæ me*
moris eſt licentia? Memoris, id eſt, *grati*, qui non obliviſcitur be
neficiorum. Terentius Adelph. *Scio non uſum antehac amicitia mea*
memorem me dices eſſe & gratum. Cicero de Orat. *Diligens, memor*
ſobrius Orator. Tria verba illa, *ſecretum, materia, interpoſuit*
mire favent huic lectioni.

Ledæ] MS. *Læde.*

Opus adprobavit] Quis & cui? Simonides ſcilicet Pyctæ, qui eju

operan

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

perâm condixerat. Solennis hæc formula; ſatis explicata commentatoribus. Inſcriptio Beneventana:

C. BETULEIUS. Q. F. FALEIUS. MONUMENTUM
FACIUND. CURAVIT.
SEIBI ET UXORI EPIDIÆ P. F. NERIÆ EIDEMQ.
PROBAVIT.

ſchedis Piccarti Reineſius hanc edidit. In Syntagm. claſ. 14. inſc. 4. Haud paullo corruptiorem, & fruſta tentavit mederi. In verſu cundo legit NEREIDI, quâſi vero *Neria* cognomen eſſe non poſt; & ſane mulieribus cognomen *Neria*, ut viris *Nerius* fuit. Inriptio Romana, quam ex literarum forma ad Caracallæ tempora ferebamus:

L. ABUCCIUS NERIUS ET ABUCCIA PIERIS
PORTICUM SCAMNA MENSAS
COLLIBERTIS SUIS SUA PECUN. D. D.

lius familiæ Abucciæ, ut hoc obiter dicam, detecta eſt cum Roæ eſſem, ad viam Appiam, Camera ſepulchralis, in qua erant ſcriptiunculæ in diſpoſitis ollis numero XLIX, in totidem tabel- marmoreis. Ejuſdem tamen *Abuccii Nerii* parvulus marmoreus tilus, Cajetæ in Eccleſia S. Quirici, viſus fuit, forte id loci deſſerat:

L. ABUCCIO NERIO COLLIBERTO
SUO BENEMEREN. ABUCCIA PIERIS.
SIBI ET ABUCCIÆ PRISCÆ
FILIÆ SUÆ.

c Claudius Nerius, & Sex. Ruſtius Nerius. Fuit & fœmina tali ntilitio nomine. Romæ in cinerario quadrato marmoreo apud Herlem Ronconium.

M. NERIO FAUSTO CASSIÆ
NERIA M. L. LAMPAS HELPIDI.
PATRONO SUO
MERENTI.

t familia Neria:

D. M.
NERIÆ AMIA
C. MUTIUS SABINIANUS
CONJUG. B. M. F

eneventi. Cœterum nihil in hoc nomine *Neriæ* vitii; ſed monrum erat C. LENTUELLIUS Q. F. FALERIUS. Rectum eſt ne dubio BETULEIUS. Aliquid vero latet in FALEIUS. An Faernus cognomen? Ultima verba vitioſe in ſcedis Piccarti, FIDEMQ. PROBAVIT. Nihil facilius fuit eo, quod ex Rhedii liro dedimus: EIDEMQ. PROBAVIT. Reineſius emendabat, piſt. XLVI. ad Rupert. p. 401. IDEMQ. *Formula*, inquit, *ſolennis*

nis circa operum publicorum curam, ut iidem, qui facere curaſſent, etiam probaſſe facta dicerentur.

Quum reliquam poſceret] Quaſi vero pars quam poſceret, tantum una fuiſſet reliqua; at bonus ille Simonides, ſi Phædro credimus, ex mercede pacta nil præterquam partem tertiam accepit; reſtabant ergo duæ. Scribe ergo meo periculo *reliquas*; niſi quis malit, *reliquum*; ut eſt apud Ciceronem; vel *reliqua*, ut eodem ſenſu apud Tacitum dicuntur *cætera*. Sic ſæpe *reliqua* ſubjiciuntur aliis expreſſis partibus. Suetonius Jul. 83. *Inſtituit Hæredes ſororis nepotes, C. Octavium ex dodrante, & L. Pinarium & Q. Pedium ex quadrante, reliquos in ima cera. C. Octavium* &c. Ubi optime Lipſius conjecit, *ex quadrante reliquo.* Simili mendo calculi in ipſa hac hiſtoria laborant alii. Quintil. Lib. XI. Inſt. c. 2. *Simonidis vulgata fabula eſt, cum Pugili coronato carmen, quale componi victoribus ſolet, mercede pacta ſcripſiſſet, abnegata ei pecunia pars eſt, quod more Poëtis frequentiſſimo digreſſus in laudes Caſtoris & Pollucis exierat; quapropter partem ab iis petere, quorum facta celebraſſet, jubebatur, & perſolverunt, ut traditum eſt.* Ita circumfertur hodie; & ſane haud diffitemur quod abſque veteribus libris prope nulla foret erroris ſuſpicio. Primus Codex Medicæus ſummæ fidei & vetuſtatis, *abnegatam nei pecuniæ partem.* Neque aliter alii ex veſtuſtioribus. Editiones primæ, *abnegatam ei pecuniæ partem*, perperam omiſſo, tanquam ſuperfluo & nihili, ut falſo putabant, *n.* Legendum eſt omnino, *abnegatas duæ ei partes.* Illud *n* non eſt litera, ſed numerus II. ſcriptumque fuerat ut veteres ſolebant, *abnegatas II ei.* Id oſcitantem Librarium adeo fugerat, ut tanto Auctori, haud contentus ſemel injuriam feciſſe, alteram labem ſtatim addiderit. Sequitur enim in membranis, *quapropter partem bis ab iis.* Quis non videt initio fuiſſe, *partes II.* ex quo ſtupor iſte ſuum *bis* formavit; cum *duas* ſcribere debuiſſet? Sed quam dixi veterem & veram lectionem, præter membranarum veſtigia, quibus libenter inhæremus, facile Phædri hoc exemplum præſtabit. Ciceroni vero hanc hiſtoriolam lib. II. de Oratore narranti ex hiſce locis recte conſtitutis, adverſus plane ſimilem corruptelam certiſſimum eſt remedium. Narrat autem *nimis illum ſordide Simonidi dixiſſe, ſe dimidium ejus rei quod pactus eſſet, pro illo carmine daturum; reliquum a ſuis Tyndaridis quos æque laudaſſet, peteret, ſi ei videretur.* Nihil abſurdius hac lectione; Si dimidium fuit, quod pactus fuiſſet, totius narratiunculæ finis, veritas & gratia perit; Nam non ſordide feciſſe dici poteſt, qui dat ex pacto, quod promiſerat. Optime notarunt editores poſtremi vocem hanc *dimidium.* Quare ſi a MS. aliquo abeſſent hæ voces, *dimidium* & *rei*; legerem *ſe tertiam ejus quod pactus eſſet.* Tertiam; quemadmodum in aliis ſimilibus numeris eleganter, ut *partem* ſubintelligas. Notus ex Suetonio facetiſſimus Ciceronis jocus in Cæſarem ejuſque amicam Serviliam; *Quo melius*

us emptam ſciatis, Tertia deducta eſt. Senſu primo & ſimpliciſſimo, rtiam partem ſummæ; ſecundo & aculeato, filiam Serviliæ, Teram intelligi haud obſcurum erat. Ita & Phædrus lib. 1. fab. 5. *Tum tia plus valeo, me ſequetur tertia.* Tacitus lib. 4 ann. *M. Lepidus uartam Accuſatoribus ſecundum neceſſitudinem legis, cætera libes conceſſit.* Sic in jure *Quarta Falcidia.* Cæterum illud *tertiam*, ane eodem modo periiſſe ſuſpicamur, ut in loco Quintiliani ſua demonſtravimus, quod compendio Veteres ſcribere ſolebant, III. ii numerus poſtea facillime neglectus, ſive hunc pro litera *m* acperint librarii rudes, ſive in illud *nei*, quod hactenus contra fas & nſus rationem, inſtar putidiſſimi gloſſematis, locum hunc fæde aculavit, pro captu ſuo mutarint. Quod ſi cui mirum videatur, it veteribus inſolitum, ejuſmodi numerorum notas adhiberi; is imum ſciat, in vetuſtiſſimis membranis fere haud aliter reperiri; inde id mirari plane deſinet, ſi non tantum *tres, ter, tertium, rnum* &c. ita notari, ſed quod magis novum eſt, triremes eodem ane compendio III paſſim in vetuſtis Romanorum lapidibus ſcribi que intelligi, quod omnium oculis exponam. Talis eſt lapis Puolanus apud Gruterum p. ıɔLXI. 1.

D. M.
C. SENIO. SEVERO
MANUPLARIO EX III. FI
DE NATIONE BESSUS.

dicis magni magnus Auctor, qui EX III. FIDE, *ex cohorte tertia de* interpretatur, aliud agebat, cum illa ſcriberet; aut potius, icunque tandem hæc atque ejus generis alia plurima παρόματα α κοvὶς Indicibus cæteroquin adjecit. Scaligerum hunc fuiſſe, haud ediderim. Manipularius miles iſte, claſſis Prætoriæ Miſenatium ex iremi FIDE fuit, quæ a παρασήμῳ & ſigno *Fidei*, nomen accerat; idque partim ex aliorum veterum monumentorum uſu & raone; partim ex ipſo loco, quo extitiſſe lapis dicitur; Puteolis empe, hoc eſt, ad Miſeni Portum ſinumque, claſſis prætoriæ mas inferi celebrem certamque ſtationem, ignorare nemo poterit. Similis fere, ſed paululum apertior nobis obſervata eſt Inſcriptio Raennæ ad S. Mariæ in porticu, ubi portus claſſis maris ſuperi.

C. TREBONIUS LUPUS NARESSUS
MIL. EX C. PR. III. PACE VIX ANN.
XXXVIII. MIL. ANN. XIIII. M. VALERIUS.
RUFINUS HE. PON. CUR. AMI. BENE MER.

UPUS natione Nareſſus, e Dalmatis iis, qui apud Plinium hacteus levi mendo, ut hinc diſcimus, *Nareſii* ſcribuntur, MILES X Claſſis Prætoriæ Ravennatium TRIREMI PACE fuit, ſic dita, quod pictam, ſculptamve Pacis figuram puppe oſtentaret. Similiter in Romano lapide quem in hortis Cælimontanis Matthejorum

vidimus IIII FORTUNA. eſt Fortuna quadriremis, ita appellat
a Fortunæ tutela & παρασήμῳ, quæ duo ſi unquam diverſa fuerint
ut alibi diſputamus, iis temporibus ſane nihil diſcrepabant. Lap
dem hunc Romæ in hortis illis vidimus.

Laudes duæ] Solæciſmus. Sed ſcripſerat Phædrus, ut Scheffer
jam viſum, *laudis duæ*, ſubaudi *partes*; quod ideo omiſſum, qu
jam proxime antecedat. Eſt autem elegans ellipſis & veteribus fr
quens, in numeralibus omittere partes. Cicero in divin. *Quam ill*
primarum: ubi Aſconius, ſubaudi *partium*. Ad Att. 1. ep. 14. *A*
moris tibi primas defero. Et de Nat. Deor. *Ad quem Epicurei prima*
deferebant. Et de Clar. Orat. *Primas in cauſis agebat Hortenſiu*
Et de Orat. *Ingenio primas concedere*. Sic & legendum in Acad. i
omnibus vulgo additur *partes*.

Ne irate] MS. Rem. *Ut ne*. Sic Terentius 4. And. 2. *Ut ne Pat*
per me ſtetiſſe credat. Græci ἵνα μὴ.

Ne male dimiſſam gratiam cor] S. *Ne male dimiſſus*: vel leg
ne male DIS miſſam gratiam cor.

Recubuit] Poëtæ nonnunquam pro *accubuit*; quod optimæ La
tinitatis eſt; ſed poſt Neronis tempora frequentari cœpit *recumber*
quomodo Græci ἀνακεῖσθαι, ἀναπίπτειν. Horatius tamen 1. epiſ
Si potes Archaicis conviva recumbere menſis.

Repente quum] Lege: *Repente quum juvenes duo ſparſi pulvere*
vel, quod melius eſt, *repente duo quum juvenes*. Vitat enim quat
tum poteſt ⏑⏑⏑⏑.

Provocet] MS. *provocent*. *Promorat*] MS. *moverat*.

Triclinium] Nota hoc loco, triclinium ſumi pro conclavi & co
natione ipſa, ut apud Vitruvium, Quintilianum, & alios. Fallitu
Servius, qui negat de conclavi aut baſilica dici.

Camaræ] Sic veteres libri, plane ut Græci; atque ita conſtante
lapides; nam vitioſe Gruterus ↄↄCCCLXII. 5. CONCAMERATUM
contra ſcripturam lapidis, quem vidimus. Nonii & ſimilium cor
ruptis lectionibus nihil movemur. Perperam igitur apud Nonian
Camera & *Cameri boves*. Forte ſcripſerat nugator: *Camira* & *Ca*
miri boves. Certe Camiri, Camyri, Camuri, in Virgilii Codicibu
varie ſcribitur. Cameram tamen apud Lucretium legit Chariſius
quem vide pag. 43. Gramm. vet.

Numinum præſentiam] *Quis curam neget eſſe te Deorum, pro*
pter quem fuit innocens ruina. Martialis 1. ep. 83. Adſerenda hin
alia vetus lectio Quintiliani, loco citato: *Et illos quidem non invenit*
fuiſſe tamen gratos erga ſe exitu comperit. Editiones primæ cum recen
tioribus MS. *erga ſe eos exitu*. Scribe ex optimo Mediceo & altero per
vetuſto: *Erga ſe Deos exitu*; atque id ex Phædri hoc loco plane con
firmari videbit, qui integrum conferat.

FAB.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

FAB. XXV.

Eſſe ne tibi videar moleſtior] Lege: *tibi eſſe ne videar.* Huic tranſpoſitioni favet vetus ſcriptura; ſed in voce *primum*, ſi vulgata ervetur, non eliditur *m* finale, quod Phædro familiare. Codex Rem. abet, *Primum eſſe tibi ne videar.*

Conari] MS. *conare.* Corrupte.

Materiæ] MS. Rem. *Naturæ*; quæ vera & genuina lectio, quam Salmaſius ex MS. margini ſuo adſcripſerat. *Naturæ copia*, pro *copioſa rerum varietate*; ut ipſe ſe explicat infra; atque id voluiſſe quido confirmant quæ in rem eandem paulo poſt ſequuntur fabula 5. libri 5. *Et copioſa rerum abundat varietas.* Quæ plane reſpondent hiſce: *Naturæ tanta abundat copia*; *labori faber* &c. quibus erbis Phædrus adeo ad ſuum fatum concinnis, vaticinari magis, uam fabulari voluiſſe credi poteſt. Ego certe cum Ao. 1658. ea uæ Tan. Faber in auctorem noſtrum notarat, primum vidiſſem, videque perlegiſſem, laborem illum infra meam exſpectationem eprehendens, oraculum hoc fabulatoris noſtri Editionis ejus fronti dſcripſeram; qua in re nullam me injuriam Fabro feciſſe, res ipſa oquitur.

Præmium] Salmaſius ad oram libri ſui: *lege, nimirum. Breviati noſtræ nimirum ut reddas, peto, quod pollicitus es.*

Minus veniet] Lege, *minus uſu veniet.* Ut verſus conſtet revoanda omnino eſt integra vocula *uſu*, quæ ob librariorum in deſcribendo compendia excidit; ut eo modo multæ aliæ voces & ſyllabæ periere, & poſtea à viris doctis reſtitutæ ſunt. De Uſu muneris loquitur, & ob brevitatem vitæ cito expediendum eſſe promiſſum beneficium monet, ut eo uti poſſet longius. Munus quod differtur idem eſſe poteſt; atque ita non natura rei, ſed uſu tantum eo minus eſt, quo plus temporis conſumit dilatio. Sequentia adhuc magis hujus lectionis veritatem tuentur, & de uſu ſolo actum fuiſſe docent. *Si cito rem peragas, uſus fiet longior*; *fruar diutius, ſi celerius cæpero.* Quæ verba mihi in mentem revocant locum, qui eandem prope miſerandam ſortem ſubiit, apud Plinium juniorem epiſt. lib. 8. 5. *Nam fruendis voluptatibus creſcit carendi labor.* MS. *fruendi* vel *fruenti*, *voluptatibus*, indicant excidiſſe voculam quandam, quam ſenſus requirit, & quæ omnino revocari debet, & reſtitui e vocis *fruendi* duabus ultimis literis, *di*, & prima ſequentis vocis *u*, conjunctim *diu.* Scribendum enim, *fruendis diu voluptatibus.* Id antecedentia plane confirmant. Amiſerat Macrinus uxorem ſingularis exempli, cum qua triginta novem annis ſine offenſa vixerat; addit ergo Plinius: *Habet Macrinus grande ſolatium, quod tantum bonum tam diu tenuit, ſed hoc magis exacerbatur, quod amiſit, nam fruendis diu voluptatibus, creſcit carendi dolor.* Lan-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Languentis ævi reliquiæ] Valerius Max. l. 6. c. 2. §. 10. *Robuſtas ſene-ctutis reliquias.* Et lib. 2. c. 6. §. 8. *Reliquias ſpiritus.* Et lib. 9. *De reliqu-ſpiritu ſuo ſollicitus.* MS. B. *De reliquo ſpiritus ſui ſollicitus.* Lib. 5. c. §. ult. ext. *Ariſtoteles vero ſupremæ vitæ reliquias vix cuſtodiens.*

Bonitas tua] Ita Antonius ad Ciceronem l. 14. ep. 13. ad Attic *Quod ſi bonitas tua reſponderit judicio meo, quod ſemper de te habu- gaudebo.* Petavius vertit, ἡ σὴ χρηςότης καὶ ἐπιεικεία.

Beneficium utile] MS. Remenſis & Pithœanus: *Beneficio utilius* ſcribe *beneficio utilis.* Eleganter. Ita Martialis lib. 11. ep. xc.

Vivere quod propero, pauper, nec inutilis annis,
Da veniam, properat vivere nemo ſatis.

Nec inutilis annis; id eſt, dum annis meis uti poſſum; dum pe- ætatem licet. Cicero, *Et ſuis & publicis rationibus utilis.* Utilis commodus. Gloſſæ Philox. χρήσιμος, *utilis, commodus.* Cum jam beneficio utilis eſſe deſierit; id eſt, cum jam Phædrus ſenio de- bilis, beneficio tuo uti frui amplius non poſſit. Et hoc elegante de ſene dicitur; non tantum ob breviſſimum uſum & ſenectutis in- commoda, quibus nihil ad guſtum eſt; ſed maxime etiam ob ſuam ipſius naturam. Sic Horatius de ſene: *Timet uti.* Unde etiam ſene- *timidus* dicitur; tum aliis; tum etiam Phædro, lib. 1. fab. XV quem Meurſius fruſtra ſollicitat.

Stultum admovere tibi preces exiſtima] Quid ineptius, quid ſtul- tius, ſi ita Phædrus ſcripſiſſet? quin ſe ipſum ſtultiſſimum decla- raſſet, qui plus una vice Eutycho preces jam admoverat. MS Re- menſis: *Preceſexes.* Pithœanus: *Precepſexis.* Unde Pithœus inſe- lici conjectura fecit, *preces exiſtima.* Nam præterquam quod il- lud *exiſtima*, nimis longe a veteri ſcriptura abeat, verborum reli- quorum verum ſenſum prorſus invertit, atque exſtinguit; itaque fa- cile fuit nobis veram lectionem invenire: ſcribendum enim:

Stultum admovere tibi preces ſexcenties.

Scilicet *preceſexes*, nihil aliud erat, quam *preces ſexcenties.* Natum illud monſtrum SEXIS ex compendio ſcribendi SEXC. ſive SEX- CIS, utroque enim modo in vetuſtiſſimis membranis SEXCEN- TIES reperitur ſcriptum. Hoc ergo dicit: jam ſemel atque iterum opem tuam imploravi; quid ſtultius certe eſt ſexcenties id te roga- re? *Sexcenties* pro *pluries*, etiam pueris notum eſt, eleganter dic- & in proverbium abiiſſe. Plautus Mænechm. Act. 5. ſc. 4. *Quin ſu- ſpirabo plus ſexcenties in die.* Sic *ſexcenta* pro paulo pluribus. Cicero ad Att. lib. 6. c. 4. *Belli periculum, militum improbitas, ſexcenta præterea alia.* De Divin. lib. 2. *Sexcenta licet ejuſmodi proferre.* Sic paſſim; imo etiam pro pauciſſimis. Cicero ad Attic. lib. 7. ep. 2 *Venio ad epiſtolas tuas, quas ego ſexcentas uno tempore accepi* Sic quoque *ſenio* pro *ſexennio* ſcriptum reperimus. Incerti panegy- ricus Conſtantino Aug. dictus c. 16. *Conſumpto per deſidias ſenio.* Si- iu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

n Gruteri & H. Stephani editionibus. Sed ſcribendum omnino *ſe-ennio*. Liv. p. 333. edit. Sigon. *E Romanis cecidere . . . . victi.* ſcribe VICTI id eſt *ſexcenti*, quod omnibus literis in alio quodam ibro ſcriptum eſt. Livius lib. 23. cap. 13. *Fit SC. ut Annibali qua-draginta Numidarum millia in ſupplementum mitterentur, & qua-draginta Elephanti, & argenti multa talenta.* Ubi notat Gronovius: Put. & Pet. omittunt τὸ *multa*, ut credibile ſit numerum excidiſſe; M. Ant. Muretus acute legit M.VC.TA quod explicat mille quin-genta talenta; lib. 16. var. lect. c. 8. Mille forte ſufficerent ex ca-pite 32. hujus libri. Hæc Gronovius recte dicit, mille ſufficere, ex pſius Livii c. 32. Ubi dicitur Mago inter alia mille Argenti talenta ransmiſſurus fuiſſe; atque ita altero illo loco omnino legendum. Natum illud *multa* ex compendiis ſcripturæ; primo ſcriptum CIƆ ſæculo ſexto circiter aut ſeptimo Chriſtiani CIƆIL; ſic enim mille um ſignificabant; poſtea nono aut decimo ſæculo, Monachus pu-ans ſyllabam revocandam eſſe ſequentem geminandamque, perpe-ram ſcripſit MULTA TALENTA.

Sæpe impetravit &c.] Invenitur hic verſus in gnomis Ethico-Poli-ticis a Grutero editis.

Tuæ prius ſunt partes, aliorum dein] MS. *Tuæ ſunt partes, fue-runt aliorum, dein ſimili gyro venient aliorum vices.* Lege:

Tuæ ſunt partes, fuerunt aliorum prius,
Dein ſimili gyro venient aliorum vices.

Tuæ ſunt partes elegans locutio, petita a Scenicis, quorum cuique ſuæ ſunt partes datæ. Cicero de Divin. *Quid de auguribus loquor? Tuæ partes ſunt, tuum inquam auſpiciorum patrocinium debet eſſe.* Lib. 14. ad Att. ep. 14. *Tuas partes eſſe arbitror, ut ejus animum tenerum his opinionibus imbuas.* Pro Cornel. *Quæ ſunt igitur partes meæ?* In Verr. *Meæ partes ſunt hoſpitum recipiendorum.* Seneca 4. de Ben. 2. *Primæ partes ſunt ejus.* Grutero videtur a Terentio ſum-ſiſſe, prol. Phorm. *Primas partes qui aget is erit Phania.* Sic ſupra noſtræ: *Fatorum arbitrio partes ſunt vobis datæ.* Cicero pro Dom. *Meæ partes in ea cauſſa præcipuæ fuerunt.* Catullus non quidem de partibus, ſed proverbialiter, *prius fuere* pro *olim fuere*, eleganter epig. 4. de Phaſeli ſui virtutibus: *ſed hæc prius fuere, nunc recon-dita ſenet quiete.* Sed & tota hæc phraſis de præſenti, præterito & futuro, Catulliana & Virgiliana eſt. Ille Epigr. 21.

Aurelii pater eſuritionum
Non harum modo, ſed quot aut fuerunt,
Aut ſunt, aut aliis erunt in annis.

Et iterum ad Ciceronem:

Diſertiſſime Romuli Nepotum
Quot ſunt quotque fuere Marce Tulli,
Quotque poſt aliis erunt in annis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Et Epig. 24.

O qui floſculus es Juventiorum
Non horum modo, ſed quot aut fuerunt
Aut poſthac aliis erunt in annis.

Virgil. 4. Georg. de Proteo.

Novit namque omnia vates,
Quæ ſint, quæ fuerint, quæ mox ventura trahantur.

Gratulari me fac judicio] MS. *Me tatare jud.* Hinc Pithœus ex conjectura edidit *fac*, contra librum ſuum. Notavit & antiquam lectionem Rigaltius, ſed hinc peſſime conjiciebat, legendum eſſe *patere*; nam peccat graviter contra verſum. Malim ergo: *gratari me patere.* Vide omnino Inſcriptionem apud Gruterum p. 462. 1 *Patrono Præſtantiſſimo teſtimonium gratulationis exſolvimus.* Scilicet quia Ragonius ille Vincentius judex inter Menſores Portuenſes & Caudicarios feliciter judicaverat.

Quam puer] MS. *Pueri.*

Palam mutire] MS. *Mutture*; ſed corrupte. Eſt verſus Ennii in Telepho:

Palam mutire plebejo piaculum eſt.

Meminero] MS. R. *memin.* Salmaſius: *pulchre rememini.*

NOTÆ IN LIBRUM V.

PROLOGUS.

Operis habere terminum] Salmaſius ad oram libri ſui notavit *Terminum operi tradere.* Ego malo: *Terminum operi ſtatuere*, ut apud Livium. *Finem ſtatuere*, ſæpe apud Ciceronem & Livium. *Statuere* ergo vox propria de fine & termino.

Damnavi meum] Illud *meum* non agnoſcunt MSS. ſed eſt ex conjectura Salmaſii ad marginem.

Talis etiam eſt tituli artifex] Locus mendoſus & mutilus. MSS. Remenſis & Pithœanus prorſus ignorant abſurdum illud *artifex*, quod frigidum atque inficetum commentum eſt Rigaltii, neque huic purpuræ attexi meretur. Melius Pithœus, Rittershuſius & alii tunc temporis defectum indicantes atque agnoſcentes, quod ſanari poſſe diffidebant, intactum reliquere; Et ſane abſque integriore codice ſcripto, illud, quod caſus neſcio quis ante tot ſæcula huic loco prorſus abſtulit, ita plene reſtitui vix poteſt, ut amplius dubitationi non ſit locus. Accedit quod illa vox *Tituli* hic etiam valde

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

alde ſit inepta atque indubie corrupta; nam Poëtæ titulum intel-igi mihi non probatur; Neque id illi placuit amico, dum vive-ret, noſtro, cujus ſincerum ac ſubtile judicium maximi ſemper feci, qui explicabat *talis tituli*, *talis laudis*; idque a ſtatuariorum itulis deſumptum eſſe volebat; Erudite ut ſolebat, ſed nimis lon-ge petitum, loco noſtro haud convenire videtur. In mendo, ut lixi, vox illa cubat, cui corrumpendæ librariis imperitis cauſa uit, ille in membranis defectus proximæ vocis. Quid igitur fa-iemus huic non tantum corrupto ſed & miſere mutilo loco? Equi-lem decerno nihil, etiamſi quo me haud levis conjectura ducat, abeam. Neque enim, quid ſenſus expetat, obſcurum cuiquam ſſe poteſt, antecedens ſimul capitulum revolventi. Mutat rationem onſilii, & ad objectiunculam ſuam ſibi ipſi reſpondet: Nam ſi quis tiam alius ſimili fabularum conſcribendarum ſtudio tenetur, qui-ous divinationum conjecturis aſſequi poterit, quid dictum, quidve ndictum voluerim? ſcripſerit ergo meo judicio:

Nam ſi quis talis etiam eſt ſtudii diligens.

Hoc plane eſt illud, quod antecedenti capitulo dixerat: *Dein ſi quis adem ſorte conari velit.* *Diligens ſtudii* idem quod apud Plinium *diligentiſſimus artis.* Et Cicero 2. ep. 13. *Studioſus ſtudiorum meo-rum.* Et paſſim apud alios, *diligens ſalutis.* *Studium* proprie de ex-ercitio tali & ipſa hac fabularum fingendarum arte, apud Phædrum etiam in epilogo libri 2.

Si noſtrum ſtudium ad aures pervenit tuas,
Et arte fictas animus ſentit fabulas.

Et prolog. lib. 3.

Fortaſſe dices, aliquæ venient feriæ,
Quæ me ſoluto pectore ad ſtudium vocent.
Legeſne quæſo potius viles nænias.

Hinc lib. 2. epilog.

Quoniam occuparat alter ne primus forem
Ne ſolus eſſet ſtudui quod ſuperfuit.

Ubi MSS. *ſtudui*; ſed vitioſe; & recte conjecit *ſtudii* Rittershuſius, qui duos verſus iſtos primus reſtituit, malo exemplo ne nominatus quidem ab iis, qui ejus conjecturam in textum receperant. Sed ne quis illud *ſtudii* a vulgata lectione *tituli* nimis longe recedere; al-terum vero *diligens* abſque ullius vetuſtæ ſcripturæ veſtigiis temere a nobis ſcriptum exiſtimet; viſum eſt & fontem erroris, & no-ſtræ fundum emendationis, bona cum lectoris venia, paululum diligentius detegere. Sciendum ergo eſt, non tantum hujus, ſed & verſus proxime præcedentis extremas literas quaſdam periiſſe; ſic utrumque verſum mutilum in fine ad fidem codicis ſui Pithœus ediderat. Idem defectus utrobique in Remenſibus membranis. Rit-tershuſius defectum leviſſimum prioris verſiculi facile ſupplevit;

recte

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

recte ut puto reſtituens *meum* ; id ſenſus & verſus poſtulant ; a que adeo placuit Rigaltio, ut etiam invitis membranis tacitus e quatuor literulas in ſecundæ editionis ſuæ contextum reciperet. N plures fere literas verſu proxime ſequenti periiſſe puto : Viden enim extremam utriusque verſiculi particulam una eademque clad afflixiſſe, membranis id loci caſu quodam, ſive perforatis, ſi aliter corruptis, foramine quidem exiguo, ſed ita ut ambitus e utroque verſu quatuor circiter poſtremas literulas abſtulerit. Iſ verſus ita mutili in veterrimo codice iis compendiis ſunt ſcripti quæ tunc temporis, a quinto ad decimum fere ſeculum Chriſtia num, vulgari in uſu erant ; licet illis literarum formis in typo graphiis noſtris careamus, ex ſequentibus tamen, in talibus anti quitatis monumentis vel leviter verſato, ſcribendi illa ratio facile ap parebit :

CONSILIUMTACITOCORDEDAMNAVI... *ſupple :* meum

NAMSIQUISTALISETIAMESTUDILI.... *ſupple :* gens.

Sequentibus barbaris atque obſcuriſſimis illis ſæculis, cum ejuſmod compendia frequentari deſiiſſent, immo vix recte amplius intellige rentur ; unde tot & tanta in optimos auctores invecta monſtra de prehenduntur ; Phædrum ex tali codice, deſcripturus Monachus hoc loco neque compendioſam ſcripturæ rationem, neque defe ctum illum animadvertens, miſere hærens ad ultima illa, ſiv VDILI, ſive TVDILI, revocata proxime præcedenti litera, pro TVDILI ſcribendum putavit TITVLI ; quæ inepta lectio ex unc codice in alium, ita ut fieri ſolet, facile propagata eſt ; Debeba autem miſer ille non unam tantum illam, ſed duas proximas lite ras ST revocaſſe, & ſic ſtatim genuina lectio STUDI prodiiſſet, cu jus vocis ultima ſyllaba DI, primam ſequentis ob ſimilitudinem & compendium ſcribendi, iterum abſorpſit ; quæ geminata ſponte ſua ſe oſtendit, quæ latebat, vera lectio STUDI. DILIgens. quatuor poſtremis literis, ut dixi, fato ſimili cum ſuperioris verſiculi ulti mis deperditis. Atque hæc, erudite lector, qualiacunque tui facio judicii.

Colorque prior] Salmaſius : *colorque purior* ; lege : *colorque pra prius.*

Quas Æſopias, non Æſopi, nomino] Priſcianus ſophiſta ex arte præexercit. ſecundum Hermogenem vel Libanium : *Nominantur fabulæ omnes communiter Æſopiæ, quoniam in conventibus frequen ter ſolebat Æſopus fabulis uti.* Vide Schefferum in notis ad Prolog. lib. I. *Æſopius*, Cognomen in Inſcriptione Dacica, Gruterus pag. CCCXLVII. 4. Q. LÆLIUS ÆSOPIUS. Puto tamen ſcribendum *Æſopeas*, Αἰσωπείους. EI Latini mutant in E. Vide Torrent. ad Sueton. voce *Odeum.* Salmaſ. ad marginem Αἰσωπείους.

Quaſi paucas oſtenderet] MS. Rem. *quaſi paucas ille oſtendit.* Sed delen-

dendum ineptum illud & otioſum *Quaſi* : Lapſu ſcribæ , illud ale repetentis ex præcedentis verſiculi capite ; niſi hominis inepti oſſema velis. Itaque ut verſus conſtet , ſcribendum omnino : *Pauſ aſtendit ille , ego plures diſſeram.* Sic de eadem re ſupra lib. IV. o. 20. *Invenit ille , noſtra perfecit manus.*

Quartum libellum] Quare *quartum* magis quam reliquos libros ? que enim eſt quod conjicias quartum librum inſcriptum fuiſſe rticuloni ; imo vero contrarium oſtendimus. Nam ſi prologum ri tertii , quem Eutycho dedicavit , cum Epilogo libri quarti ligenter conferas , ſtatim deprehendes , ad eundem Eutychum iſſe ſcriptum utrumque librum. Accedit quod in præfatione quinti ri , non veriſimile eſt unius quarti libri lectionem adeo deſideſſe ; potius quintum dixiſſet. Denique oratio non apte procedit ; od nemo non videt. Meurſius more ſuo verſum hic excidiſſe clamat. imis licenter. Leviter emaculanda eſt vulgata lectio , unica litela extrita , & invitis licet membranis ſcribendum : *Quarum libelm* ; ſcilicet fabularum , quæ proxime præcedunt. *Libellum* vocat tum hoc opuſculum ſuum , ut lib. 1. prol. *Duplex libelli dos eſt.* t lib. IV. ad fab. VI. *Parva libellum ſuſtine patientia.* Ad exemum Catulli , *cui dono novum lepidum libellum.* Quæ ſequuntur nendationem noſtram confirmant ; nam quod dicit : *hunc obtrectare volet* &c. non de quarto aut quinto libro , ſed de toto libro acpiendum eſſe , ſatis convincunt tot aliæ Phædri querelæ de invidis malignis hujus laboris obtrectatoribus. Vide imprimis lib. 2 fab. . & 4. fab. 2. Talis ergo eſt totius loci ſenſus : Mi Particulo , " ioniam fabulæ te delectant , quas Æſopi ad exemplum a me con- " ctas , rectius Æſopias quam Æſopi nomino , quoniam ille pau- " is tantum oſtendit , ego tuæ in ſpem gratiæ vetuſto illo ſcribendi " enere , ſed rebus fabuliſque novis uſus , plures ejuſmodi fingo " ſſeroque ; quarum libellum dummodo tu , ut floſculos apicula , " te & varie perlegens , nunc his , nunc illis ex floribus , omnia " bans , ſic verba mea tuas in chartas transferes. "

Dum tu varie perleges] *Varie* conſtanter in MSS. Sed cum ab iis beſſet *Tu* , Pithœus conjicit *vacive* ; quod Faber adeo probat. Sed que facile , immo facilius , *Tu* excidere potuit , ut idem error in ibula 9 hujus libri adhuc reperitur. *Tu* , quod hic ἐμφατικῶς potum , opponitur maligno obtrectatori , quod ſtatim ſequitur. *Vaie* autem ita intellige , ut ſuperiori nota declaravimus , ut tanquam pes ex floribus delibando , omnia mea verba in chartas transferas , icet malignus eas obtrectet.

Transfertis mea] MS. *Feretis.*

In literarum plauſum ire deſidero] Ut verſui laboranti ſuccurreent Viri docti , fecere *illiteratum plauſum* ; & verba & ſenſum muarunt , qæ mihi ſana & pulchra videntur ; ſed ordinem verbi unius , trans-

tranſpoſitione a Monacho Grammaticaſtro turbatum, aut, ut Gellius dicit, poſituram leviter mutare debebant; Legendum enim: *in literarum ire plauſum deſidero.* Sic verſus conſtabit propter geminam conſonam. *Literarum*, id eſt, *Literatorum*, ut apud Val. Max. lib. 2. c. 9. *Ipſæ medius fidius mihi literæ ſæculi noſtri obſtupeſcere videntur.* Et Noſter: *Noli moleſtus eſſe omnino literis. Ire in Lachrymas* apud Statium & Plinium paneg. c. LV. *Ibit in ſæcula fuiſſe Principem* &c. Tacit. 14. an. 61. *Itur etiam in Principis laudes.* Sic infra fab. penult. *Conſurgere in plauſus.* Trebel. Pol. de Salonino: *De quo nihil eſt, quod dignum in literas mittatur.* Salmaſius & Caſaubonus legunt: *dignum quod.* Lucanus lib. 10. *Ite feroces Cæſares in jugulum*; Et mox: *jugulumque in Cæſaris ire.* Silius Ital. lib. 3. *Ire per ora Nomen in æternum paucis mens ignea donat.*

FAB. I.

D*Etrito Myronem argento* &c] Locus diutiſſime & vehementiſſime vexatus, quo non alius fere corruptior apud Phædrum. Itaque viros doctiſſimos mirum in modum exercuit, quorum plerique eum pro deſperato habuere; ut Gronovius, Schefferus, Buchnerus. *Non eſt in toto Phædro depravatior locus*; inquit Rigaltius, in notis ad ſecundam editionem ſuam; Sed quarto decimo anno poſt, cum tertiam adornaret editionem audacior factus, non tantum illud *detrito*, quod nauci eſt, ſed etiam totum illum paulo corruptiorem verſum: *Fabulæ exaudiant adeo fugatæ*; nihil lectorem monens, tacitus, ſuique nimium ſecurus, malo exemplo, clanculum ejecit; quem utraque Salmurienſis editio temere, ut ſolet, ſecuta eſt. Aliorum conjecturas quæ permultæ ſunt, excutere nihil attinet. Laudamus conatus etiam infelices, dummodo ne ſanæ rationis & verecundiæ fines exeant. Speramus autem, genuina lectione ſtabilita, Viros ingenio & judicio præſtantes ſua ſponte veritati conceſſuros. Nobis certe, hunc locum diu multumque verſantibus, blandientes permultæ conjecturæ in mentem venerunt; ſed in iis animus ſui ſuarumque rerum contemtor conquieſcere non potuit, donec ſe offerret lectio, quæ veritatis ſplendore ſtatim ſe probans, ſeverioris cujusvis judicii trutinam ſuſtinere poſſe videbatur. Deprehendebam, quod primo removendum ineptum gloſſema, & nullius momenti illud *detrito*, quod verſum & ſenſum turbat; certe nullum habet commodum ſenſum; deinde ſi illud removeas, ſtatim verſus dimidia parte in numerum & cæſuram redit, & graviſſimo vitio liberatur. Sed cujus rei, inquies, hæc gloſſa eſt, unde nata? *Detrito*, gloſſema eſt τοῦ *novo*, quod Gloſſatori dubium & anceps videbatur; objici quippe a Sophiſta poſſe: marmori aut argento novo, quod novum eſſe ipſa novitas prodit, quis pretium ponet ex adſcripto vetu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

orum artificum nomine? quis non ſtatim advertet dolum? Ita-
e Phædrum explicaturus, iſte in margine ad verba ejus, *novo*
ırmori ſuo, ſuum addidit gloſſema, quod poſtea in textum irre-
iſſe vides, *detrito*; ſcilicet ſignificans, magnum, ſub antiquis no-
inibus artificum celebriorum, eſſe marmoreæ & argenteæ ima-
ni pretium; re ipſa quidem novæ; ſed, ne appareret novitas,
ınculum detritæ. At vero ejus explicationis ſive additamenti nihil
ceſſe erat. Loquitur Phædrus, non περὶ τȣ̃ φαίνεσθαι, non de
parente veritate; ſed marmor atque argentum vocat novum, ἐν
ῷ εἶναι, quod revera novum erat, etiamſi fraude recentiorum ar-
icum ita detritum eſſet, ut omnino vetus appareret. Neque opus
at ut Poëta brevitatis amans diſerte hoc adderet. Quis enim paulo
ritior, vel olim vel hodie, ignorat, ſtatuam aut iconem ex mar-
ore aut argento novo factam, quo majoris lucri cauſſa antiqui-
tis ſpeciem præ ſe ferret, a fraudulentis artificibus & mangonibus
ſſim deteri, aut variis modis ſimulato ſitu obduci? priſco ævo id
ctum Plinius tradit lib. XXXV. Nat. Hiſt. Inepto hoc gloſſemate
blato, cætera quæ ſequuntur, hactenus non intellecta, quod ſenſu
reant, ita cenſemus emendanda:

Myronem argento; Fabulæ exempla audiat
Adeo fugatæ; plus vetuſtis his ſavet,
Invidia mordax quam bonis præſentibus.

c optime verſus conſtabit; quod liquido ſequentia & antecedentia
ıincunt:

Sed jam ad fabellam talis exempli feror.

Qualis quæſo exempli, ſi ejus nulla mentio in antecedentibus? ta-
s exempli qualis dixi; hoc eſt, exempli e narratione, a noſtris
mporibus adeo remoti & fugati petita. Cicero Orat. ad Brutum,
bi de numeris agit: *Nominibus Veterum gloriantur, habet autem
t in ætatibus auctoritatem ſenectus, ſic in exemplis antiquitas.* Quem
tum locum videas. Exempla vero eo loco non pro fabulis, ut apud
hædrum ſumuntur. Error autem inde natus eſt, quod quondam
riptum fuerat; *EX^{a}. audiant*; idque ſequioris temporis exſcriptores
on animadvertentes; putarunt eſſe, *fabulæ exaudiant.* Sed EX^{a}.
ompendio ſignificat *exempla*, ut *EX^{m}. exemplum*; *EX^{o}. exemplo*;
uod multis locis in membranis vetuſtis oſtendi poteſt; ſed earum
ui qualemcunque uſum habent, illud ignorare non poſſunt. *Au-
iat* vero referri poteſt ad *ſeculum noſtrum*, quod præceſſit; ſive ad
ıvidiam, quæ vox ſequitur; & melius tum legas: *plus vetuſtis his
ıvens.* ut Martialis epigr. 10.

Hi ſunt invidiæ nimirum, Regule, mores
Præferat antiquos ſemper ut illa novis.

i vero legas *exempla audiant*, erit, ut dicimus vulgo, *Audit vir
onus*; ſint exempla; pro exemplis audiantur. Salmaſius ad Lam-
prid.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Prid. & ad marginem libri legit: *Trito Myronem argento, fabulæ ex-* *ſtant ideo fugatæ.* Et *tritum argentum* exponit *cælatum*, unde tr tores dicti, quos Græci τορευτὰς vocant, ut habent Gloſſæ. A ſcripſerat & ante margini legendum *exodio*. Poſtea ea quæ ad Lam prid. notaverat margini adjecit, addiditque omnino ita legendum in quo multum fallitur.

Marmori adſcripſerunt Praxitelem, Myronem argento] Praxitelis mar morea, & Myronis ſive ærea ſive argentea ſigna, quanto fuere pretio, vel unicus ille Ciceronis locus lib. VI. in Verrem oſtendit ubi ſtatim initio: *Praxiteles ſummo artificio marmoreum Cupid* *nem fecit illum, qui eſt Theſpis, propter quem Theſpiæ viſuntur, nam* *alia viſendi cauſſa nulla eſt.* Et ſtatim de Myrone: *Ex alter* *parte Hercules egregie factus ex ære: is dicebatur eſſe Myronis, ut op* *nor, & certe* &c. Notum autem eſt, artifices Græcos operibus ſu nomina ſua adſcribere ſolitos. Martialis lib. IX. Epig. 45.

Alciden modo Vindicis rogabam,
Eſſet cujus opus laborque felix.
Riſit; nam ſolet hoc; levique nutu
Græce nunquid, ait, poëta neſcis.
Inſcripta eſt baſis, indicatque nomen.
ΛΥΣΙΠΠΟΥ *lego, Phidiæ putavi.*

Videatur de Praxitelis Venere & Myronis bucula ærea Epigr. Auſon 57. Cicer. Verr. VI. *Signum Apollinis pulcherrimum, cujus in f* *mine litterulis minutis argenteis nomen MYRONIS erat inſculptum* Statius lib. 1. ſylv.

Quicquid & argento primum vel in ære Myronis
Luſit, & enormes manus eſt experta coloſſos.

Similiter in ſtatuis & monumentis antiquis, quæ hodie exſtant, oc currunt nonnunquam artificum veterum nomina, quorum memo tiam conſervare, intereſt non tantum antiquitatis, ſed veteris etiam picturæ ſculpturæque ſtudioſorum; a quibus, ut qualemcunqu gratiam ineamus, quæ nobis ſunt obſervata, occaſione data, hu tranſcribere viſum eſt.

I. Auguſti Clypeus (buſto) Romæ in hortis Montalti, ΚΛΕΟ ΜΕΝΗΣ ΚΛΕΟΜΕΝΟΣ ΑΘΗΝΑΙΟΣ ΕΠΟΙ ΗΣΕ.

II. Pugilis ſtatua inferentis ictum, ſimulque eludentis, Roma in hortis Borgheſianis: ΑΓΑΣΑΣ (An ſcribendum ΑΓΑ ΘΙΑΣ) ΔΟΣΙΘΕΟΥ ΕΠΟΙΕΙ.

III. Herculis omnium præſtantiſſima ſtatua, Romæ, Paulo III. Pontifice, in ruderibus Thermarum Antoniniarum reperta, in palatii Farneſiani interiori porticu hodie conſpicitur: ΓΛΥΚΩΝ ΑΘΗΝΑΙΟC ΕΠΟΙΕΙ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

IV. Homeri Apotheoſis, in admirabili tabula marmorea, Anno ↄ ↄↄc LVII. in Marinenſi Columnenſium Principum ditione reperta, Romæ hodie in Palatio Columnenſi: ΑΡΧΕΛΑΟΣ ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΥ ΕΠΟΙΗΣΕ ΠΡΙΗΝΕΥΣ.

V. Herculis ſedentis corpus, truncum capite, & pedum majori parte mutilum, in hortis Vaticanis: ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣ ΝΕΣΤΟΡΟΣ ΕΠΟΙΗΣΕ.

VI. Duorum Græcorum incognitorum capita (buſta) marmorea in hortis Quirinalibus Aldobrandinianis: ΖΙΝΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ. Car. Dati pag. 118. legit ΛΙΝΑΣ.

VII. Pallas cum Caſſide, ſive Galeata, in hortis Borgeſianis:
-- ΤΙΟΧΟϹ ſupple ΑΝΤΙΟΧΟϹ
--- ΙΝΛΙΟϹ
-- ΠΟΙΕΙ. ſupple ΕΠΟΙΕΙ.

VIII. Signum Marmoreum Στοργῆς, amoris mutui, inter parentem & filium, in hortis Ludovigianis: ΜΕΝΕΛΑΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΜΑΘΗΤΗΣ ΕΠΟΙΕΙ.

IX. Venus in Mediceis hortis Romæ: ΚΛΕΟΜΕΝΗΣ ΑΠΟΛΛΟΔΟΡΟΥ ΑΘΗΝΑΙΟΣ.

X. Herculis, ut videtur, thyrſum tenentis; ſive Martis haſtam tenentis figura, parvo cippo inciſa, Romæ ad portam Flaminiam, in hortis Juſtinianeis, cui inter alia ſuperſcriptum artificis nomen: ΕΥΤΥΧΗϹ ΒΕΙΘΥΝ. ΤΕΧΝΕΙΤΗΣ ΕΠΟΙΕΙ.

XI. ΣΕΛΕΥΚΟΣ ΒΑΣΙΛΕΥΣ. ΛΥΣΙΠΠΟΣ ΕΠΟΙΕΙ.

In trunco ſtatuæ antiquæ Seleuci Regis, eruderatæ in foro agonali, cum fundamenta Eccleſiæ S. Agnetis ponerentur, vidi Romæ. Citatur & inter Piccartinas, in epiſtolis Reineſii pag. 344.

In Latinis adſcriptum artificem non repperi, niſi unum in Pinu, in hortis Vaticanis: P. CINCIUS C. F. SALVIUS FECIT.

Plus vetuſtis &c.] Martialis lib. 5. epigr. 10.

Hi ſunt invidiæ nimirum, Regule, mores,
Præferat antiquos ſemper ut illa novis.

Ad fabellam talis exempli feror] MS. *exemplo*; Poſſet legi: *Sed ad fabellam jam tali exemplo feror.* Nam fabella nihil aliud eſt quam exemplum. Sic ſupra fab. 10. lib. 3. *Utrinſque exemplum breviter exponam rei.* Et lib. 4. fab. 2. *Adſcribere hoc debebant exemplum ſibi.*

Demetrius] MS. *Demetrius Rex.*

Ruunt] MS. *Ruit.* *Subclamant*] MS. *Succlamant.*

Principes] MS. *Principis.* An principes civium ſucclamant *feliciter.* Vulgus imo ruens & concurrens ſolet hoc facere. Male di-

ſtinxere omnes editores. Levi diſtinctiuncula, hactenus neglecta, rem totam vividiorem & ſaniorem faciemus: *Feliciter ſubclamant: Ipſi Principes illam* &c.

Ne] MS. *Ni*. *Repetunt*] *Repunt*. Tarinus.

Greſſu] MS. *Greſſo*.

Quinam cinædus ille] MS. *Quisnam*. diſtinguendum ita: *Quiſnam Cinædus ille? In conſpectu meo Audet venire?*

FAB. II.

HÆc fabula in MS. conjungitur cum præcedenti.

Dein] MS. *Deinde*.

Adtentarit] MS. *Adtemtarit*. *Futilem*] MS. *Futile*.

Scio quod virtuti non ſit credendum tuæ] Hanc locutionem no[n] eſſe Latinam, acriter contendit Sanctius lib. 3. Minerv. Et puto recte Nam hic in MS. Remenſi legitur *quid*; unde lego: *Scio quid vir tuti nunc ſit credendum tuæ*. Id eſt, *ſcio nunc quid tribuendum ſi[t]* *Nunc* reſpicit antecedentia; imprimis illud, *nunc conde*. Locu[s] Plauti in Aſinaria, qui male habuit Sanctium, ſic legendus & di ſtinguendus eſt: *Equidem ſcio jam filius quid amet meus; iſtam me retricem e proximo, Philenium*.

FAB. III.

OPprimere] *Oppremere* MS.

Alapam duxit] Sic *ducere colaphum* Paulus; & *calces ducere* Sc ſipater. Salmaſius ad oram libri.

Punctum] Punctus, ûs. Plin. lib. 29. c 9. Et ſimilia vide Grono obſ. 3. 20.

Quia dederis] Salmaſius emendavit: *injuriæ qui addideris*. M[S] *quia dederis*. Mire tricatur & nugatur Scioppius in hoc verſu. R[e]ſpicit verba, quæ ſunt in Pacuvio: *Patior facile injuriam, ſi e[st] vacua a contumelia*. Vide Grot. de jur. bell. & pac. lib. 1. p. 28.

Contempti] MS. *Contemſi*.

Hoc argumentum veniam mage dari docet] Hoc ἐπιμύθιον, a editoribus audacter nimium interpolatum corruptumque, Phædr hodie pro ſuo non agnoſceret. Illud *mage*, eſt a manu Pithœi. Sa maſius ad oram libri notavit: *Hoc argumentum veniam debe docet*. Optimus Remenſis: *Hoc argumento veniam dari docet*. Opt me & proxime ad verum. Scribe levi mutatione meo periculo: *H[oc] argumento veniam tam dari decet*. Excidit ſyllaba *tam*, propter an tecedentes tres literas ultimas τῦ *veniam*, plane ſimiles τῷ *tam* cum notum ſit *T* & *I* in veteri ſcriptura vix diſtingui. Senſus etiam multo melior fabulæ propius reſpondebit. Si enim apologum i[n]

ſp

ſcias, tam ei qui caſu peccat, quam alteri qui conſilio eſt no-
ıs, ignoſcere ſapientem decet. Calvus caſu in ſe peccabat, eoque
rtinent verba: *Mecum facile in gratiam redeo, quia non fuiſſe
ntem lædendi ſcio.* Muſca mordens conſilio nocebat; tali vero ut
oſcamus, prudenter monent iſta: *Punctum volucris parvulæ vo-
ſti morte ulciſci; quid facies tibi* &c. Deinde ea lectione ſic ſta-
ita, verſus quoque ultimus, qui corruptus eſt, melius intelligi
terit; quod Gujetus videtur deſideraſſe. Uterque Codex Pithœa-
s & Rhemenſis: *illum eſſe quamvis dignum pœna judico.* Scilicet
c dicit, exemplo calvi & muſcæ, decet ignoſci utrique; quam-
am illum qui animo deliberato nocet, dignum eſſe pœna judi-
. *Quamvis* cum indicativo eſt apud Ovidium 1. Triſt. 1.

Ne quemquam, quamvis ipſe docebit, ames.

ttershuſius infeliciter correxit *quavis*, quem omnes poſtea edito-
ſecuti ſunt. Sed præterquam quod libri ſcripti, & editio Pithœi,
antur *quamvis*; quid iniquius, quid crudelius, quam leviter
cantem, quavis pœna eſſe dignum, ſi conſilio nocet; jus faſque
n ſinunt; & male judicaſſet Phædrus, ſi ita judicaſſet; pœna non
bet excedere modum noxæ & offenſionis; & ita Phædrum ſen-
ſe, ſatis indicat illud, quod muſca calvo, pœnæ & noxæ in-
qualitatem exprobrat: *punctum volucris parvulæ voluiſti morte
iſci. Hoc argumento*, id eſt, *hac fabula*; plane ut lib. 2. fab. 8. *hoc
gumento tuta eſt hominum tenuitas.* Et lib. 4. fab. 7. *Hoc argu-
nto ſe deſcribi ſentiat.*

FAB. IV.

Ui] MS. *Qui.*

Reliquias] MS. *Relliquias.*

Tuum libenter prorſus] MS. *Libenter tuum prorſus.*

Hujus reſpectu] Hadrianus Cardinalis non Latine ſatis hoc dici
tat; ſed fallitur. Livius p. 213. b. edit. 2. Sigon. *Reſpectu Roma-
rum*; Et pag. 260. *Sine alterius reſpectu.* Ovidius in divina elegia:
eſpectuque mei non potuiſſe mori. Valer. Max 4. 6. ultim. *reſpectu Tyn-
ridarum*; & init. lib. 2. *Ut eorum quoque reſpectus præſentibus ali-
uid moribus proſit.* Et lib. 2. 9. 3. *Reſpectu conſulatus.* Sic & lib.
. c. 7. §. 3. *Reſpectum egerunt.* Ubi MS. Dionyſ. *Curam egerunt*
gunt.

Perierint] MS. *Perierunt*, & melius.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

FAB. V.

PRavo] MS. *Parvo.* *Labi*] MS. *Lavi.*

Labi mortales ſolent] Ariſtophanes a Ptolemæo Ægyptiorum rege judex in poëtico certamine conſtitutus docuit, unum ex multis eum eſſe poetam, qui minime populo placuiſſet, cæteros aliena recitaſſe. Vitruv. in præfat. lib. VII.

Et pro judicio dum ſtant], Voluit dicere *pro errore dum ſtant judicii ſui*; id eſt, ſecundum Phædri conſuetum loquendi morem, *pro erroneo judicio ſuo.* Salmaſius ad oram libri ſui legebat *præjudicio.* Sed mihi non probatur. *Stare pro judicio*, id eſt, tueri ac defendere judicium ſuum; ut apud Terentium, *ſtare pro aliquo*, pro tueri partes alicujus, defendere aliquem. *Stare* & *ſedere* ſunt verba forenſia, hoc Judicum, illud Advocatorum. Sic ſupra, *ſtant patroni fortiter*; & alibi: *judex inter eos ſedit ſimia.*

Quisque poſſet] MS. *Poſſit.*

Diſperſus rumor &c.] Videtur expreſſiſſe illud Terentianum, Hecyr. prolog. *Cum interea rumor venit datum iri gladiatores, populus convolat, tumultuantur, clamant, pugnant de loco.*

Sine ullis adjutoribus] Suet. Gram. c. 10. *Declamantium deinde adjutor atque præceptor.* De Adjutoribus apud Juriſconſultos vide omnino Langlæi ſemeſtria lib. 7. cap. IV. Vetus Inſcriptio Romæ in arula:

D. M.
MATTIUS ADIUTOR SIN. SE VIVO FECIT SIBI ET LI
BERTIS LIBERTABUSQUE POSTERISQ. EOR. OMNIUM
ITA UT NE DE NOMINE EXEAT.

Sine adjutoribus. Valer. Max. *Iſque ſui operis Actor, cum ſæpius a populo revocatus, vocem obtudiſſet, adhibito pueri & tibicinis concentu gesticulationem tacitus peregit.*

Expectatio] Nimirum ſcurræ, cum ille moraretur, apud populum ſilentium facit.

Imitatus ſua] Batavus quidam legebat *ſuem.* Fruſtra.

Pallio] Pro toga poſitum. Nam in pallio ſinus non eſt.

Multis onerant laudibus] MS. Rhem. & Pith. *Onerant lancibus.* Quæ ſane eſt antiqua, ſed hactenus a viris doctis non intellecta lectio. Donabantur lancibus, patenis, pateris, aliisque vaſibus ſcenici, & quicunque artifices in ſcena plauſum populi tulerant, conjectante in eos populo ejusmodi munera teſtandi favoris cauſa. Virgilius lib. V. Æneid.

Munera principio ante oculos circoque locantur
In medio, ſacri tripodes, viridesque coronæ,
Et Palmæ pretium victoribus.

Hora-

Ioratius lib. IV. Od. VIII.

Donarem pateras grataque commodus
Cenſorine meis æra ſodalibus
Donarem tripodas præmia fortium
Grajorum, neque tu peſſima munerum
Ferres.

omicos poëtas merito *ſodales ſuos* vocat, ut Cicero Terentium fa-iliarem ſuum. Et ipſe lib. 2. Sat. 1. *libros fidos ſodales* vocat. Et ım Manuſcriptorum alii *commodis*, alii *comœdis* habeant; ſcriben-um nobis videtur *Comicis*. *Æra* ſunt *vaſa ærea*, ut explicat vetus loratii Scholiaſtes; quæ quidem Comicis gratiſſima, ut ſigna, mo-umenta & τεκμήρια favoris theatralis. Sed aliud adhuc vi-um eodem Horatii verſu latet. Quid enim eſt *Pateras?* de dona-onibus eum & præmiis certaminum loqui ſequentia convincunt; ribendum omnino: *Donarem patenas, grataque Comicis. Patenæ* nt *lances*, quod verſus ratio non admittebat, iisque vocibus pro-iſcue utuntur veteres, ad vaſa lata non profunda, ſed tanquam bes ſignificanda. Antiqui ſemper ſcripſerunt PATENA, quod omnibus MSS. reperiri ſupra notavimus, ad lib. 1. fab. 26. de iconia & Vulpe; Unde levi lapſu natum eſt illud *Patera*. Etſi ta-en *patera* hoc loco defendi poſſet, quod ſit poculi genus latum patens, unde & nomen accepiſſe videtur; deinde *patera* quidem o *poculo* ſumitur, ſed etiam eſt vas latum & patens, ſacrificiis ıtum. Cicero 6. Verr. *Patera qua mulieres ad res divinas uterentur.* em de Claris Oratoribus: *excipere ſanguinem patera*. Et de Divin. *ercurius e patera ſanguinem viſus eſt fundere.* Inprimis notandus cus de Nat. Deor. *Pateræ coronæque quæ ſimulacra porrectis ma-bus ſuſtinebant.* Inter Epigrammata vetera a Pithœo edita libro 2. g. 62. exſtat epigramma illud M. Val. Martialis, in quo de cer-mine Priſci & Veri; quod & hunc morem confirmat:

Lex erat ad digitum poſita contendere palma,
Quod licuit lances donaque ſæpe dedit.

Et deriſuri non ſpectaturi ſedent] MS. Rem. & *deriſuros non ſpe-ıturos ſit* &. Nimium abierunt a veteri ſcriptura Editores. Scribe m Salmaſio: *Et deriſuros non ſpectaturos ſtitit. Stitit* ut apud Ju-iconſultos *judicio ſiſti. Se ſiſtere*, hoc loco eſt, ſui copiam face-, ſe præſentem exhibere. Seneca de benef. lib. 4. c. 7. *Jovem Sta-rem, qui, non ut Hiſtorici tradiderunt, ex eo quod poſt votum ſu-ptum acies Romanorum fugientium ſtitit, ſed quod ſtant beneficio us omnia, ſtator ſtabilitorque eſt.* Ubi per hiſtoricos intelligit Li-um & Florum. Uterque initio Hiſtoriæ Statorem Jovem a *ſiſtendo* ctum affirmant, & fallitur Seneca quod diſſentit, *ſiſto, ſtiti, ſta-m*, & *ſiſtor, ſtatus ſum*, unde *ſtator*.

Veſtimentis ruſticus] MS. *Ruſticis*.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

IMmodicæ] MS *Immodica.*

Chartis nomen victurum meis, Latinis dum manebit &c.] Idei ſibi & Cæſari, ad Trojam Hectoris tumulum luſtranti, ſatis arro ganter ſpondet Lucanus lib. IX.

Invidia ſacræ Cæſar ne tangere famæ;
Nam ſi quid Latiis fas eſt promittere Muſis,
Quantum Smyrnæi durabunt vatis honores,
Venturi me teque legent. Pharſalia noſtra
Vivet & a nullo tenebris damnabitur ævo.

Juvenili quadam jactantia, par Homero ſibi viſus, parem æterni tatis famam jam ſpe devorabat. Longe maturiori modeſtia Statiu ſuam Thebaïda dimittit:

Durabiſne procul, dominoque legere ſuperſtes,
O mihi biſſenos multum vigilata per annos
Thebai. Et ſtatim poſt:
Vive, precor, nec tu divinam Æneida tenta,
Sed longe ſequere, & veſtigia ſemper adora.

Pro *chartis* in MS. eſt *artis.*

Certe] Sic ſupra; *donationis, alapæ certe gaudio.*

FAB. VI.

EJa, *inquit, eſt commune quodcunque eſt lucri*] Abeſt a MS Pithœi & Rem. illud *eſt*, quod Rigaltius ad fulciendum verſu intruſit; legendum enim omnino: *in commune.* Nam præterqua quod facillime illud *in* excidere potuit, vel ſola elegantia formu antiquæ hanc lectionem præferendam oſtendit; ſubauditur eni *confer*, quod brevitatis cauſſa omittitur. *Conferre in commune,* Ciceronis eſt, & aliorum paſſim. Seneca epiſt. CXX. *in commu* Theophraſt. charact. cap. XI. ad Βδελυρίαν (impuritatem) refer ſi quos pueri nummulos æreos, ut fit, in via repererint, parte inde ſibi poſcet, illud uſurpans, Mercurium eſſe communem (p tius reddendum, commune eſſe lucrum.)

Theſauro] MS. *Thenſauro.*

FAB. VII.

PRinceps Tibicen] Princeps cognomen reſtituendum apud Grut rum pag. CVI. 7. PRINCEPS L. BRINNIUS C. L. Et pa CCXLI. C. CÆSIUS PRI . . . PS. ſupple, *princeps.* Et pagi IƆCCCC LXIX. 13. PRINCEPS. ubi Cod. Red. CILIO pro CILC Et pag. CXLIX. 5. Q. FLORONIUS Q. L. PRINCEPS. Mag ſter Auguſtalis ſub Tiberio. Vide Reineſium Epiſt. ad Rupert. pa 540. ubi recenſet plurimas familias, quæ cognomen habuerunt *Pri*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

eps. Apud Suetonium init. lib. de illuſtribus Grammaticis eſt Grammaticus *Princeps* nomine.

Bathyllo] De Bathyllo Seneca lib. 3. controv. *Pylades in comœdia, Bathyllus in tragœdia, multum a ſe aberant.* De Pylade vide Sueton. Aug. 45. & Dion. lib. 54. An hic ille Bathyllus, qui diſtichon Virgilii ſurripuit. Vide vitam Virgilii ante Edit. Meyen. Alius eſt Bathyllus Juvenali nominatus:

Chironomon Ledam molli ſaltante Bathyllo.

Ab eo enim Bathyllo, quem Auguſtus, ut Dio docet, Romam vocavit, ſucceſſores ejus in eadem arte, & ipſi quoque Bathylli vocabantur. Quemadmodum a Pylade poſteriores Pyladæ. Seneca Nat. quæſt lib. 7. c. *Stat per ſucceſſores Pyladæ & Bathylli domus, horum multi diſcipuli ſunt &c.* Vide Scaligeri anim. ad Euſebium, edit. primæ, pag. 155.

Pegma] De pegmate vide Lipſ. cap. ult. de Amphit. MS. hic ſcribunt *Pœma* ut edit. Meurſii, Rigaltii, & Rittersh.

Nec opinans, & ſiniſtram fregit tibiam] *Nec opinans*, Terentius: *Nec opinantes*, Suetonius Aug. c. 10. Gloſſæ, *nec opinanter*, ἀπροςδοκήτως. Sic lib. 1. fab. 9. *Accipiter nec opinum rapit.* Quin etiam hoc loco Gruterus & Salmaſius *nec opinus* legendum putarunt. Sed videtur aliquid aliud latere. MS. Rhem. & Pith. habent, *Nec opia ſed ſiniſtram*; quæ vera lectio eſt, & retinenda. *Opia* ſunt ὀπεῖα, inſtrumenta muſica tibicinalia, foraminibus plena, quæ uno vocabulo Græcis ὀπεῖα quaſi foraminata dicebantur. Sic δύοποι & ἡγίοποι αὖλοι apud Athenæum & alios, duorum foraminum & ſemiforaminibus tibiæ dicuntur. Et forte rectius apud Phædrum ſcripſeris *Opeum*; Sic apud Suetonium *Odeum*, locus muſicis exercitationibus deſtinatus, reſtituit Torrentius; Vulgo *Odium* in MSS. ſed Græcis eſt ὠδεῖον, & Latini mutant *ει* in *e*, inquit ibi Torrentius, quem vide. Sic eodem loco apud Suetonium, *iſeum*, Græce ἰσεῖον; *ſerapeum*, Græce σεραπεῖον; *muſeum*, Græce Μȣσεῖον.

Duas tibias] Cum uno flatu utraque tibia, dextra & ſiniſtra, canerent, hinc Varronem puto tibias vocaſſe *bilingues*; aut, ut apud Nonium eſt, *bilinguos*, ſic enim legitur in Cod. Gott. ubi vulgo *bilingos*; ut etiam in editione Merceri, qui de eo loco in notis nihil habet; ſed Varronem puto de adoleſcentibus locutum, eoque reſpicere *bilinguos*, ac ſi dixiſſet: *&, ut tibias, bilinguos*; hoc eſt inſtar tibiarum, quæ uno ſpiritu gravem & acutum ſonum reddebant.

Inter manus ſublatus] Locis a Scheffero ex Plauto & Cicerone allatis adde Livium lib. 3. de Q. Cæſone: *Inter manus domum ablatus.*

Cujus flatibus] Talis in veteri lapide, inter meos, dicitur *fiſtularius Cantor* pag. CIϽCXVII.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Et incipiebat Princeps ingredier] Planc. apud Ciceronem X. epiſt fam. 17. *Cum primum poſſe ingredi cœpit, non magis ſibi quam rei publicæ convaluiſſe ſe exiſtimans.* Hic vero MS. habent: *Ingredi a ſ abduci.* Puto ſcribendum *abducier*, quod quid ſit, additum gloſſe ma *ingredi a ſe*, explicat, ſcilicet ſtantes, cum ſoli ſcamno & muro relicto inciperent ingredi, *abduci* dicebantur; hoc eſt a ſcamnis in medium duci. *Abducere* ſæpe in MSS. mutatum eſſe perperam in *adducere* notavit *Giſan. in Obſerv. ling. Lat.* pag. 7. ubi *abducere* explicat, ex loco in alium ducere. Salmaſius hic ſe non expedit, & tamen reſtituit: *Adducit pretio, precibus, ut tantummodo ipſo ludorum oſtenderet ſeſe die.*

Aulæo miſſo] Salmaſius hic, & ad Hiſtor. Aug. *Aulæo miſſo & ſtrato, idem ſignificat*; Sic *Mantilia mittere*, ſimpliciter, pro *in menſam mittere.* Aulæo miſſo, in ſcenam ſcilicet. *Aulæa ſternere* apud Donatum. Aulæa quoque in ſcena intexta ſternuntur, pro quibus ſiparia poſterior ætas accepit.

Devolutis tonitrubus] Nam lapidum conjectu fiebant tonitrua Feſtus in *Claudiana tonitrua.*

Tum chorus ignotum &c.] MS. *Tunc chorus ignotum more ducti canticum.* Salmaſius: *Mox reducto*, lege, *modo reducto.*

Lætare incolumis Roma ſalvo Principe] Reſpicit morem acclamandi Principibus. Ita Romæ, acceptis de recuperata Germanici valetudine nunciis exclamatum eſt: *Salva Roma, ſalva Patria ſalvus eſt Germanicus.* Sueton. Caligul. 6. Et ſimiliter Lampridius de Alexandro Severo: *Levabatur manibus omnium Alexander, vixque illi per horas quatuor ambulare permiſſum eſt, undique omnibus clamantibus; Salva Roma, quia ſalvus eſt Alexander.* Vide & Poll. Hiſt. Aug. 301. Nummus æreus Maximini, in Muſæo Felicis Rondinini, cum hac inſcriptione in averſa parte: SALVIS AUG. ET CAESS. FEL. PART.

In plauſus conſurrectum eſt] Notandum, omnes qui ſedentes ludis & recitationibus intererant, quoties plaudendum erat, ſurrexiſſe; Plin. jun. epiſt. 17. lib. 6. *Recitabatur libellus abſolutiſſimus; hunc duo aut tres, ut ſibi & paucis videntur diſerti, ſurdis mutisque ſimiles audiebant, non labra diduxerunt, non moverunt manum, non denique aſſurrexerunt, ſaltem laſſitudine ſedendi, quæ tanta gravitas; quæ tanta ſapientia?*

Jactat baſia] Id eſt, adorat. Moris erat ſcenicis ſcenam ingreſſis, populum adorare. Epigr. vet. lib. 4.

Ingreſſus ſcenam populum ſaltator adorat,
Solerti pendet prodere verba manu.

Martialis lib. 4. Sed magis ad rem Tacitus. Hiſt. 1. de Othone. Hiſtor. X.

Fautores] Tacit. 1. *Adverſus laſciviam fautorum multa decernuntur.*

Eque-

Equeſter ordo] Sic Tacit. lib. XII. Annal. pag. ed. parv. 201.

Canticum repeti jubet] Valer. Max. 1. 2. 4. *Livius ſui operis actor,* *ım ſæpius a populo revocatus, vocem obtudiſſet.*

Homo meus] Tibicen Princeps, de quo loquor. Galli, *mon ɔmme.*

Princeps ligato crure &c.] Diſtingue: *Niveisque tunicis, niveis iam calceis ſuperbiens:* &c. Illud *ſuperbiens* omnino eſt jungendum ım *niveis tunicis, niveis etiam calceis*; quod præter alia oſtendit ıclitica copulativa, *niveisque.* Cæteroquin otioſum eſt τὸ *que*, ratio ipſa hiulca, & ſenſus frigidus. Quid enim? an honor divi- æ domus erat in tunicis & calceis niveis? Imo vero ex Ovidio, Iartiale, Tertulliano, notum eſt, albos calceos Romæ uſitatos, egantioribus & viris & mulieribus; quin etiam Hiſtrionibus. Vide, ſi placet, hac de re, Salmaſium ad Vopiſcum pag. 410.) :d plura hic concurrebant, quæ miſero tibicini invidiam fecere; aſcia candida, qua ligatum ei, vulneris tegendi cauſa, crus erat, ɪeciem habebat diadematis; quod regium inſigne ſane nihil aliud ·at, quam faſcia candida in capite geſtari ſolita, frequenter in ummis antiquis regum occurrens. Itaque etiam in crure invidiæ ıit. Simile plane accidit, ſi parva licet componere magnis, Pom- ɛjo Magno, de quo Valer. Max. lib. 6. cap. 2. §. 7. *Pompejo can- ida faſcia crus alligatum habenti, Favonius, non refert, inquit, ıa in parte corporis ſit diadema, exigua panni cavillatione, regias vires exprobans.* Et Amm. Marcell. lib. XVII. pag. 103. Ed. Va- ſ. & pag. 112. Lindebr. *Necnon etiam in Pompejum obtrectatores ıiqui, multa ſcrutantes, cum nihil, unde vituperari deberet, in- eniretur, duo hæc obſervaverunt ludibrioſa & irrita; quod genuino ıodam more caput digito uno ſcalperet; quodque aliquamdiu tegendi lceris deformis cauſa faſciola candida crus colligatum,* (ſic ſcribe ex IS. vulgo colligavit) *quorum alterum factitare ut diſſolutum, alterum novarum rerum cupidum aſſerebant; nihil intereſſe oblatrantes, rgumento ſubfrigido, quam partem corporis redimiret regiæ maje- atis inſigni.* Hæc Ammianus. *Tunica* etiam *nivea* populo in o- ılos incurrebat (nam ita ſcribi apud Phædrum mallem, quam *ınicis*, niſi de duplici tunica velis accipere. Vide Ferrar.) nam eſtis candida Regum & ſuperiorum erat. In Sacris Eſth. cap. 8. 15. *Veſtes regiæ dicuntur fuiſſe flavæ & albæ.* Herodes Chriſto ɛrvatori noſtro tanquam Regi illuſit, induta veſte alba. Sic enim ulgata locum Lucæ cap. XXIII. v. 11. & Lutherus vertunt. In ıræco eſt: Καὶ ἐμπαίξας, περιβαλὼν αὐτὸν ἐσθῆτα λαμπρὰν. eza vertit, *veſte ſplendida.* Λαμπρὸς enim *ſplendidus.* Sed in Apo- ıl. cap. IV. ℣. 4. Ἐπὶ τȣ̀ς θρόνȣς εἶδον τοὺς εἴκοσι καὶ τέσσαρας ρεσβυτέρȣς καθημένȣς, περιβεβλημένȣς ἐν ἱματίοις λευκοῖς· Καὶ ɪχον ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν σεφάνȣς χρυσȣ̃ς. Vulgatus vertit:

Super thronos vidi viginti quatuor ſedentes, circumamictos veſtime *tis albis, & in capitibus eorum coronas aureas.* Beza *etiam veſtib* *albis.* De ſuperioribus, Tacitus, deſcribens pompam & luxum e ercitus Vitelliani, quocum ille urbem ingreſſus eſt, lib. 2. Hi cap. 89. Ante aquilam Præfecti caſtrorum, & primi centurionu candida veſte. Livius: *Candidæ Tunicæ, linteæ fortaſſe ex linteo* P *luſio.* Idem lib. 4. *Ne cui album veſtimentum addere petitionis cau* *liceret.* Lipſ. cap. 13. elect. legit: *Album in veſtimentum:* id eſt, c tæ, quam ſolebant addere petitores, ut ſplenderet veſtis, ſicque aliis dignoſcerentur. Non enim alba veſtis interdicta, cum eâ prom ſcue uterentur omnes Romani. Vide latius Lipſ. loc cit. Tibicin tamen, dubium mihi non eſt, quin uſi fuerint Romæ tunicis ca didis, in publicis privatisque ludicris actionibus. Ludicris dic ut diſtinguam de ſeriis. Nam in publicis privatisque, ſeriisq actionibus perſonatos varia, hoc eſt, diverſi coloris, variegata v ſte velatos tibicines fuiſſe docet Valer. Max. lib. 2. c. 5. §. 4. q locus valde corruptus hactenus, explicari & emendari meretur. P ghius, Colerus & alii ediderunt: *Tibicinum collegium ſolet in fo* *vulgi oculos in ſe convertere, cum inter publicas privatasque feria* *actiones, perſonis tecto capite, variaque veſte velatis concentusq* *edit.* Quid contaminatius? Lipſius aliquid vidit, reſtituens *conce* *tus edit*, rejectâ encliticâ *que*, a Pighio contra veteres libros i truſa; nec fruſtra diſplicuit Lipſio illud *ferias actiones.* Sed qu conjectura ſubſtituat, *feriationes*; fruſtra eſt. Optime optimi n ſtrorum codicum: *Tibicinum quoque collegium ſolet in foro vul* *oculos in ſe convertere, cum inter publicas, privatasque SERI* *actiones, perſonis tecto capite, variaque veſte VELATUM concent* *edit.* Egregium eſt quod addit *ſerias*; nimirum ut diſtinguantur ludicris actionibus, in quibus tali veſtitu tibicines non utebantu Celebrabantur autem a Tibicinibus ſeriæ & ludicræ actiones publi & privatim. Publicæ ſeriæ actiones erant, quando tibicines ſacri ciis præcinebant, quod facere ſolitos fuiſſe, e Livii loco lib. I cap. 30. perſpicuum eſt. Et in inſcript. Gruter. cap. 3. indici *Tibicines Romani, qui ſacrificiis præſto ſunt.* Atque hinc Valer. Ma loco citato ſubjicit, Tibicinum ab urbe abeuntium miniſterio S natum deſerta ſacra non æquo animo tuliſſe. Privatæ actiones ſ riæ, ſunt actiones funebres; quibus tibicines adhibiti; ut conſt etiam ex hiſtoria Euangelica, deſcribente pompam funebrem f liolæ Jairi. Ad privatas ſerias actiones referri poſſet, niſi ad lud cras malis, quod ſcribit Valerius idem lib. 2. cap. 1. §. 10. *Major* *noſtri, in conviviis, ad tibias, egregia ſuperiorum opera carmin* *comprehenſa pangebant.* Ubi notandum *pangere*, non tantum eſ ποιεῖν, *componere*, ſed etiam *canere*; ut ſæpe apud Prudentium Et videtur quidem hoc ad Ludicra pertinere, quia non videntur i

pri

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

ivatis conviviis tibicines perſonati & velati fuiſſe, quomodo ta-en fuere in privatis feriis; ſcilicet quando privatæ feriæ actionis uſa in publicum prodibant.

Honorem vidit divinæ domus] Lego: *Honorem in divinæ domus.* um ambigue, ut ſolet, ſcriptum eſſet in veteri libro illud *in*, a ut & *vi* legi poſſet, librarius neſciens, quid ſibi vellet illud *i*, putans, adjiciendum eſſe ex ſcribendi compendio, ſyllabam roxime ſequentem *di*, formavit inde ſuum illud *vidit*, ut barbari lius ſecli mos erat. Cenſeo autem, verum eſſe, *honorem in divinæ omus.* Vetus formula & in veteribus Inſcriptionibus frequentata; la-is Oretanus in Hiſpania apud Gruterum:

PETENTE ORDINE ET POPULO IN
HONOREM DIVINÆ DOMUS FECIT.

Metrenſis lapis:

IN HONOREM DOMUS DIVINÆ
DIS MANIBUS VICANI VICI PACIS.

unt etiam multæ apud Gruterum Inſcriptiones, ubi formula hæc iglis ita notatur, IN. H. D. D. *Domus divina* eſt, quæ Valerio Ma-timo Phædri συγχρόνῳ *Auguſta domus* dicitur lib. VIII. cap. 15. init. ap. Eadem vocabatur DOMUS AUGUSTIANA, in ſyntagmate nſcriptionum noſtrarum ἀνεκδότων:

P. ÆLIUS AUG. LIB. ORESTES.
PRÆPOSITUS OPIFICIBUS
DOMUS AUGUSTIANÆ ET
LICINIA PRIMILLA FECERUNT
LICINIO PROCESSO VERNÆ SUO
QUI VIX. ANN. V. DIEB. VIIII. ET SIBI ET
LIBERTIS LIBERTABUSQ. POSTERISQ. EORUM.

Romæ in hortis Cæſarini, extra portam Flaminiam, in tabella litt. circa Hadriani tempora, (horti ii fuere antea A. Boſii, qui Romam ſubterraneam edidit) apud Gruterum ıↄx cıx. 7. perperam editum eſt, AUGUSTANÆ. Sed lapis, quem Romæ vidimus, diſerte AUGUSTIANÆ.

FAB. VIII.

PEndens in novacula] Salmaſius ad marginem: *Poſtſecus in novacula calvus. Poſtſecus*, ὄπισθεν. Vulgo dicitur: *Fronte capillata, poſthæc occaſio calva.* Apud elegantiſſimum Phædrum, Occaſio in novacula dicitur eſſe, quæ novaculam manu tenens apud Veteres pingebatur fingebaturque: ita enim, ut jam editi ſunt, diſtinguendi intelligendique illi verſus, ut alibi pluribus oſtendam. Salmaſius ad Trebel. Poll. pag. 323.

In novacula] Ἐν ξυρῷ, vel εἰς ξυρὸν, Salmaſius ad marg.

FAB.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

FAB. IX.

QUam tu natus es] MS. *Quam natus eſſes.* Sed in MS. fal Æſop. recte legitur: *quam tu natus es.*

FAB. X.

FOrtis veloces] MS. *Fortes & valoces.*

Quum] MS. *Tum.*

Ingravantibus] MS. *Ingrabantibus.*

Hic tum] MS. *Tunc.*

Quod fuimus laudas, jam damnas quod non ſumus] MS. Pithœanus & Remenſis, *quod ſumus:* monente id etiam Rigaltio Syllaba vero deeſt verſui, cui laboranti ut ſubveniat Pithœus, negativam intruſit, *quod non ſumus.* Infeliciter tanto magis, quod aliis id fraudi fuerit; Hinc enim conjecere: *quod nos ſumus*; non animadvertentes, quod Rigaltius tamen monuerat, illud *non* ab eſſe a veteribus ſcriptis libris. Sed præterea etiam ſenſus laborat, ſi antecedentia conferamus. Venator minime in cane laudat quod fuit, ſed plane veterum meritorum immemor, canem objurgabat; quomodo ergo dixiſſet canis: *quod fuimus laudas?* Imo vero domino ſuo potius animum ingratum atque immemorem exprobrare, atque id quod olim viribus valens præſtiterat, in animum revocare deficiens ſenex volens. Scribe itaque meo periculo:

Quod fuimus lauda, ſi jam damnas quod ſumus.

Sic non tantum verſui numerus, ſed verbis fides, & veritatis ratio conſtabit. Error natus ex ſcripturæ compendio, quod in antiquis libris uno ductu, absque ſpatii intervallo continuatis literis ſcriptum fuit: LAUDASIAM. Librarius, non animadvertens geminandum eſſe illud I ex tribus vocibus: *lauda ſi jam*; fecit duas: *laudas jam*; eoque uno errore, & metrum & ſenſum turbavit.

Philete] Ita recte ſcribitur hoc nomen; alii ſcribunt *Filite*, quod eſt a ſcriptura medii ævi. Ita *Catechuminus*; & apud Optat. Milevitanum *Filuminus*. Apud Grut. IↃ CLXXVII. 2. TI. CLAUDIUS PHILETUS. Et pag. CCCLII. 4. Philetus Libertus in lapide Brixienſi, ubi a Reineſio perperam conjiciebatur *Phileros*. *Filetus* nomen actoris in inſcriptione Dacica Albæ Juliæ, apud Gruter. CCCXLVI. 2. Veletris in pavimento Eccleſiæ Cathedralis:

D. M. CL. VICTORINAI
TI. CL. PHILETUS LIB. BENEMERENTI.

Vixit ille Philetus ſub Claudio.

FILETE ARISTIA. PHILETUS M. ÆMILIUS.
C. AQUILIUS. M. CÆLIUS.
CLAUDIUS FILINUS. Gruter. CCLXVIII. 1.

FINIS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

L E C T O R I.

Q Vatuor hæ, quæ ſubjiciuntur, fabulæ, a Gudio ex Manuſcripto Divionenſi deſcriptæ, & numeris ſuis ddıtæ ſunt. Crediderim eum plures ex eodem Codice deripſiſſe; nam ejus autographum, ex quo nos eas exhibeus, ut omnibus fere partibus, ita maxime in fine lacemm & mutilum erat; & plura folia, quibus fabulas adıc quaſdam perſcripſerat (ut ipſius manus in capite prizæ hujus fabulæ teſtabatur, quæ, ſi bene memini, Trinta novas & nunquam editas, in has chartas ab ipſo conctas indicabat,) deſiderabantur, & abſciſſa eſſe videbanır. Forte & hæ aliquando clauſtra, quibus continentur, rrumpent.

F A B U L A I.

MUltos cum menſes ægrotaſſet Milvius;
Nec jam videret eſſe vitæ ſpem ſuæ;
Iatrem rogabat, ſancta circumiret loca,
:t pro ſalute vota faceret maxima.
'aciam, inquit, fili; ſed opem ne non impetrem
'ehementer vereor; ſed qui delubra omnia
'aſtando, cuncta polluiſti altaria,
acrificiis nullis parcens, nunc quid vis rogem?

Eſſe vitæ ſpem ſuæ] Lege, *Eſſe vitæ ſpem ſuper*. Virgil. *Dum vita ſuerſit*. Plautus etiam eleganter per tmeſin ſeparat: *Si quid ſuper illi fuerit.*

Et pro ſalute] Lege, *Ejuſque pro ſalute vota necteret*. Lucretius: *otis vota nectere.*

Vaſtando cuncta] Lege: *Vaſtaſti culta polluens altaria.* Sic Claulianus: *Culta altaria*, forte Phædrum imitatus.

Sancta circumiret loca] Sic MS. *Sancta loca* apud Auctores nonum repperi. Forte ſcripſit *ſacra*. Sic apud Ciceronem, *locus ſacer* : ppoſitus profano. Apud Virgilium: *Lucus ſacer*, & *aræ ſacræ*. 'amen Virgilius etiam *flumen ſanctum*, & *Numina ſancta*. Ovidius: *Di ſancti*. Martialis: *Aula ſanctior*. Lucretius: *Sancta Deum elubra*. Recte ergo ſe habet locus.

Circumiret] Ut in periculis conſtituti ſolebant, etiam privatorum lomos circumire. Tacitus lib. 2. Annal. *Libo veſte mutata cum priroribus fœminis, circumire domos, orare ad fines, vocem adverſus ericula poſcere.*

Nunc quid vis rogem] Scilicet hoc ipſum vult mater dicere, quod Cato apud Nonium: *Nullam profecto acceſſi ad aram, quid Deos, ſup-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

ſupplicIis, ſumtu, votis, donis, precibus, ploratu obſecrans nequicquam fatigarem. Egregie Cato apud Saluſtium Catil. cap. LII. *Non votis, neque ſuppliciis muliebribus auxilia Deorum parantur; vigilando, bene agendo, bene conſulendo, proſpere omnia cedunt; ubi ſocordiæ tete atque ignaviæ tradideris, nequicquam Deos implores: irati infeſtique ſunt.*

FABULA II.

QUi ſuſtinere non poteſt ſuum malum;
Alios inſpiciat, & diſcat tolerantiam.
Aliquando in ſilvis ſtrepitu magno conati
Lepores clamant, ſe propter aſſiduos metus
Finire velle vitam. Sic quendam ad lacum
Venerunt, miſeri quo ſe præcipites darent.
Adventu quorum poſtquam ranæ territæ
Virides in algas miſere fugientes ruunt:
Heu, inquit unus, ſunt & alii, quos timor
Vexat malorum. Ferte vitam ut cæteri.

Suſtinere] Phædri plane eſt. Lib. 1. fab. 2. *Hoc ſuſtinete majus ne veniat malum.*

Alios inſpiciat] Terentius Adelph. *Vitas hominum inſpicere.* Plinius jun. *Inſpicere hominem propius.*

Et diſcat tolerantiam] Forte totus verſus ita conſtituendus: *Aliorum exemplo toleranter diſcat pati.* Sic Cicero: *Toleranter dolores pati.* Reliqua ita forte melius conſtitui poſſunt:

In ſylva quondam ſtrepitu magno conciti
Lepores, aſſiduos velle ſe propter metus
Finire vitam clamitant: ſic proximum
Venere ad ſtagnum, quo ſe præcipites darent.
Adventu quorum, poſtquam ranæ territæ
Confeſtim in imos trepidantes fugiunt lacus:
Heu, inquit, unus, ſimilis illarum eſt timor;
Sequamur & feramus vitam ut cæteri.

Præcipites darent] Terentius Andr. Act. 3. ſc. 4. *Utinam mihi eſſet aliquid hic, quo nunc me præcipitem darem.*

Heu inquit] Lib. 1. fab. 31. *Heu quanta nobis inſtat pernicies, ait.*

FABULA III.

NAturam turpem nulla fortuna obtegit.
Humanam in ſpeciem cum vertiſſet Jupiter
Vulpem, reguli pellex ut ſedit throno,
Scarabeum vidit prorepentem ex angulo;

No-

otamque ad prædam celeri proſiluit gradu.
peri riſere, magnus erubuit pater,
epudiatam turpemque pellicem expulit;
is proſequutus: Vive quo digna es modo,
uæ noſtris uti meritis digne non potes.

FABULA IV.

NE quis minores lædat, fabula hæc monet.
Leone in ſylva dormiente, ruſtici
uxuriantes mures, unus ex iis
uper cubantem caſu quodam tranſiit;
xpergefactus miſerum leo celeri impetu
rripuit; ille veniam ſibi dari rogat,
rimen ſupplex fatetur, peccatum imprudentiæ.
loc Rex ulciſci glorioſum non putans,
novit & dimiſit. Poſt paucos dies
eo dum vagatur noctu, in foveam decidit;
aptum ut ſe agnovit laqueis, voce maxima
ugire cœpit; cujus immanem ad ſonum
lus ſubito accurrens: non eſt quod timeas, ait,
eneficio magno gratiam reddam parem.
lox omnes artus artuum & ligamina
uſtrare cœpit, cognitoſque dentibus
lervos rodendo laxat ingenia artuum.
ic captum mus leonem ſilvis reddidit.

Ne quis minores &c.] Aliter eſt:

Qui caſu peccat, habeat veniam ſi rogat,
Licet minor ſit, ubi poteſt reddat vicem.

el *licet miſellus*, vel *puſillus*.

Ruſtici mures] An ita dicti a rure? Sic muſca formicam vocat *ruſti-m* apud Phædrum. *Ruſticus* Ciceroni idem quod *agrarius* vel *agreſtis*: *ſtici & agreſtis vitæ*. Poſtea pro *unus ex iis*; legi poteſt: *adhuc ru-s*, id eſt, *parvulus*, *novitius*, *inſciens*.

Cubantem] Vel *leonem*.

Caſu quodam] MS. *Non voluntate*, quod verſus reſpuit. Scribo, *on libenter*, quod Ciceronis eſt.

Fatetur] Vel *fatendo*.

Peccatum imprudentiæ] Cicero ad Attic. *Peccatum ſtultitiæ*.

Vindicare] *Peccatum vindicare* bis eſt apud Ciceronem.

Dum vagatur noctu] *Pervagando nemora*. *In foveam*] *In caſſes*.

In

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

In foveam decidit] Sic lib. 3. fab. 3. Vel *Leo dum vagatur, cœcam*
foveam incidit. Foſſæ cœcæ apud Columellam. *Plagæ cœcæ* apud Lucr
tium, latentes, coopertæ, quæ non apparent. *Vada cœca*, apud Virg
lium, & *veſtigia cœca.*

Captum laqueis] Virg. Georg. 1. *Tum laqueis captare feras.*

Voce maxima] Cicero 1. de Orat. *Hypſeus maxima voce* &c.

Immanem ad ſonum] Vel, *cujus ad ſonum mus advolans.*

Non eſt quod timeas ait] Sic plane Noſter lib. 2. fab. 2.

Beneficio magno &c.] MS. *Beneficii non immemor.*

Mox omnes artus &c.] MSS. Divionenſis: *Dixit & omnes artuu*
illius ligaturas luſtrare cœpit, cognovit loco rodendo, & ſumſit labore
oris ſui, & dentibus nervos cœpit ſecare, & laxare artis illius ingen
MS. Pet. *Dixit & omnes artis illius ligaturas luſtrare cœpit* ... (era
hic ſeſqui linea) .... *nervos ſecando laxat artuum ingenia.* Artus ſu
nodi & juncturæ, ut articuli noduli parvulæ juncturæ. Cicero de ſ
nect. *Articuli ſarmentorum.* Et Plinius hiſt. nat. *Articuli ſegetum*
pro *nodis*; & *articuli montium* pro *ſummitatibus.* Eleganter aute
Phædrus nervis conjunxit artus; quemadmodum enim in humani co
poris fabrica inciſis nervis, laxantur artus: (nam *artus nervis cont*
neri Cicero ait,) ita in laqueis e nervo ferino contextis, artus ſive n
di, quibus feræ mirifico quodam artificio conſtringuntur, laxantur,
nervos ſeces. Eleganter quoque & venuſte dixit *ingenia artuum*, p
artificioſo & ingenioſo apparatu nodorum currentium, quibus ſtati
implicabatur fera, atque in latentes illos gladios incidebat. Sic Plini
in epiſt. dixit *ingenium cœnæ*, pro *artificioſo apparatu convivii*; & *ing*
nium ſoli. Et Gellius: *Ingenia lactis & proprietates.* Ingenioſam ha
inventionem ejuſmodi capturæ Gratius ipſe vix ſatis laudare poſſe ſi
viſus eſt; dicit enim:

> *O Felix tantis quem primum induſtria rebus*
> *Prodidit auctorem, Deus ille an proxima divos*   *Mens fuit* &c

Ipſam autem artem paucis, iiſque non ſatis perſpicuis verbis, indic
magis quam docet:

> *Nam fuit & laqueis aliquis curracibus uſus,*
> *Cervino juſſere magis contexere nervo;*
> *Fraus teget inſidias, habitu mentita ferino;*
> *Quid qui dentatas iligno robore clauſit*
> *Venator pedicas, cum diſſimulantibus armis.*
> *Sæpe habet imprudens alieni lucra laboris.*

Locus vero leviculo mendo laborat, nec ſatis cohærent; an enim
ætate jam deſierant eſſe in uſu laquei ejuſmodi, quos *curraces* voca
imo vero contrarium ex aliis patet. Ut ergo ſenſus verſui conſtet,
ſequens apte cohæreat, legendum cenſeo:

> *Nam fuit ut laqueis aliquis curracibus uſus.*

Hoc eſt: nam poſtquam in aliquo uſu laquei curraces eſſe cœperun
juſſere artis hujus magiſtri, cervino nervo contexere.

F I N I S.

IN

PHÆDRI

Fabulas,

CUNRADI RITTERSHUSII

BRUNSWICENSIS J.C.

NOTÆ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Ad CL. V.

D. JOACHIMUM CAMERARIUM

Reip. Noriberg. Medicum celeberrimum,

CUNRADI RITTERSHUSII J.C.

Epiſtola præliminaris,

De renovanda editione Fabularum PHÆDRI nuper à P. Pithœo repertarum:

In qua ſimul & de uſu Fabularum breviter diſſeritur.

FABULIS idem qui & Comœdiæ, atque Tragœdiæ, & Satyris, ac Mimis, imò (ut paucis abſolvam) univerſæ Poëſi, ſcopus propoſitus eſt, quod tu Clariſſime & Eruditiſſime CAMERARI, non ignoras: emendare videlicet corruptos hominum mores, atque ad honeſtatis ac virtutis ſtudium à vitiorum obſcœnitate traducere. Quam in ſententiam hic ipſe, cui præfamur, Phædrus, ſcribit in Prologo libri 1. *Libelli* (inquit) *mos eſt, quod prudentis vitam conſilio monet.* Et lib. 2. *Nec aliud quicquam per fabellas quæritur, Quàm corrigatur error ut mortalium, Acuatque ſeſe diligens induſtria.* Vide eundem & in Prologo lib. 3. Quanquam enim hoc ipſum Philoſophia quoque illa virtutis indagatrix, vitiorumque expultrix perficere meditatur: hæc tamen apud multos mortales locum, quem debebat non invenit, nec ſcopum ſuum aſſequitur: quod non ipſius ſed hominum vitio fit. Amara enim ſunt vitioſis ac malè viventibus præcepta juſtitiæ, aliarumque virtutum: quibus, ut D. Hieronymi verbis utar, aſperam & inſuavem virtutis viam fecit nimia vitiorum conſuetudo. Hi igitur ab illis abhorrent: ac ut ventriculus corruptus ſalubres cibos, ita ipſi ſalu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

ſalutaria præcepta reſpuunt, & continere nullo modo poſſunt, ſi nudè & directè ſineque involucro aut circuitione ipſis tradita fuerint. Quò reſpiciens & Chryſoſtomus Homilia 22. ad Epheſ. veriſſimè dixit, ὅτι αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν τῆς ἀρετῆς ἡ παραίνεσις πολὺ τὸ σκυθρωπὸν ἔχει: recteque hoc fecit Agathias Scholaſticus, is qui & hiſtoriam ſcripſit, in ſuo de Æſopo Epigrammate: Φευκτὸν δ' ἡ τρηχεῖα παραίνεσις id eſt, Aſpera & præfracta correctio atque admonitio res ejuſmodi eſt, quam omnes fugiunt & averſantur. Eruditè quoque Julius Pollux cap. 1. Onomaſtici ſui in eandem ſententiam ſcripſit: ἐπεὶ τὸ διδασκαλικὸν εἶδος αὐχμηρόν ἐστι καὶ προσκορὲς, οὐδὲν ἄν τι κωλύοι προσθεῖναι καὶ μύθου γλυκύτητα εἰς ψυχαγωγίαν. Quia (inquit) nuda illa docendi præcipiendique ratio moleſtiam hominibus & ſatietatem adfert, nihil prohibet fortaſſe, quò minus ad perſuadendos ducendosque hominum animos etiam fabulæ dulcedinem adhibeamus. Hac re animadverſa, jam olim extiterunt ſummâ viri prudentiâ & eruditione præditi, qui amaritudinem illam, quantumvis ſalutarem, ſed quam non omnes ægroti ferre poſſent, variis condimentis, & ἡδύσμασι velut emendare, aut certè diſſimulare ac tegere niterentur, & mordax illud verum, quo teneriores animi facilè offenduntur, quaſi quodam temperamento dulcedini miſcerent ac diluerent: quo ſcilicet gratiora ſubirent animos hominum præcepta virtutis, à quibus, ſi velut meraca propinarentur, multi propter vitioſitatem infirmitatemque ſuam abhorrerent. Non aliter quam vos medici ſoletis, cum amarum aliquod pharmacum intemperantibus veſtris propinatis. Circumlinitis enim pocula melle aut ſaccharo, ut amara remedia ab imprudentibus ſine offenſione educantur, dum illiciens prima dulcedo acerbitatem ſaporis aſperi ſub prætextu ſuavitatis occultat: quam rem ſuaviloquenti carmine Pierio expoſuit Lucretius lib. 1. & 4. Bis enim eosdem verſus, ut & aliàs fecit, repoſuit. Sic autem ait:

—— Veluti pueris abſinthia tetra medentes
Cum dare conantur, prius oras pocula circum
Contingunt mellis dulci flavoque liquore,
Ut puerorum ætas improvida ludificetur
Labrorum tenus: interea perpotet amarum
Abſinthi laticem, deceptaque non capiatur,
Sed potius tali facto recreata valeſcat:

Sic

ic ego nunc. Quo nomine Agellius lib. 2. c. pen. Æſopum
udat, qui feſtivos delectabileſque Apologos commentus,
s ſalubriter ac perſpicienter animadverſas in mentes ani-
ioſque hominum cum audiendi quadam illecebra indue-
t; non ſeverè neque imperiosè, ut Philoſophis mos eſt,
ræceperit, & cenſuerit, quæ utilia monitu ſuaſuque erant.
d eandem igitur (ut dixi) metam contendunt Poëtæ &
abularum inventores cum Philoſophis; ſed aliis itineribus
roficiſcuntur. Hi ſine involucris apertè & abſque circui-
one rem agunt; illi *ἐν αἰνιγμοῖς* & velut per cuniculos:
i directò; illi obliquè: hi denique præceptis maximè;
i exemplis, quibus plurimum homines plebeji moven-
ır, ut ait etiam Macrobius, & quidem exemplis fictis
otiùs quam veris. Hæc enim Hiſtoricorum ſunt. Unde re-
è ac verè hoc ſcripſit Plutarchus in lib. De audiendis
oëtis: *τὸ τῶν ποιητῶν μυθῶδες ἐκ ἀφιλόσοφόν ἐςιν.* Et Philo
ıdæus: *παιδευταί εἰσιν οἱ ποιηταὶ τȣ̃ σύμπαντος καθάπερ ἰδίᾳ*
νεῖς παιδὸς, καὶ οὗτοι τὰς πόλεις δημοσίᾳ σωφρονίζȣσι. Ari-
ophanes quoque in Ranis ait: *δεξιότητος καὶ νȣθεσίας ἕνε-*
χρὴ θαυμάζειν ἄνδρα ποιητὴν, ὅτι βελτίȣς ποιεῖ τοὺς ἀν-
ώπȣς ἐν ταῖς πόλεσι. Quæ ego de Poëſi idcircò pluribus
lſcripſi, quod & hujus principium ac velut anima ſit Fa-
ıla, ſecundum Ariſtotelem.

Præterea Fabularum utilitas etiam ex his quæ ſubjiciam,
ſtimari poterit. Omnes homines ſemetipſos neſcio quo-
odo tàm perversè & præpoſterè amant, ut etiam vitiis
is faveant, & blandiantur, ſibique in peccatis facilè igno-
ant, imò ea ne quidem agnoſcant; reprehendi vero ſe &
gui ab aliis ægrè ferant: magiſque aliorum errata quàm
a delicta obſervent, animadvertant, ac rimentur, in
ropriis talpæ, in alienis Lyncei & Argi. Veriſſimè Sym-
achus (lib. 1. ep. 72.) *Fit ſæpè ut judicis ſeveritatem fran-*
t affectio, & amicorum facta dictaque eâ indulgentiâ cenſea-
us, quâ plerumque ſinguli etiam vitia noſtra diligimus. Cum-
ıe alii ob facta & ſequiora reprehenduntur, ſumma id
ım voluptate audiunt, etiamſi ad ipſos quoque, ac for-
ıſſe multo juſtius illa reprehenſio poſſet accommodari.
uò pertinet fabella hujus ipſius auctoris, de duabus peris
u manticis, cuique ab Jove attributis: quarum in alte-
ım poſticam, à tergo ſuſpenſam, noſtra vitia; in alte-
ım, anticam, quæque conſpectui noſtro ſemper ſit expo-
ta, recondamus aliena. Eodem & Lamiarum fabula ſpectat:

quæ foris tantum oculatæ ſint, domi verò oculos habeant reconditos. Quid quod multi etiam in manifeſtam prolabuntur impudentiam, cum directò & nominatim objurgantur, vel officii admonentur, inque virtutis viam, unde exorbitarant, revocantur, *caſtigatique remordent*, ſecundum Juvenalem: qui vel corrigi, vel certe minus improbi effici poterant, ſi quaſi per alienum latus pungerentur, & aliud agendo monerentur. Hanc igitur ob rem Apologi & narrationes fabuloſæ repertæ ſunt, quibus exempla virtutum ad imitandum, & vitiorum ad fugiendum ſub imaginibus alienarum perſonarum, vel etiam brutorum animalium, nonnunquam & rerum animâ carentium proponerentur, & hominum, quibuscum ſermo eſſet, vitia tectè reprehenderentur: qui fortaſſe reſilirent & averſarentur monitorem, ejusque ſalutarem medicinam reſpuerent phreneticorum inſtar, ſi quis ſine circuitione cum ipſi agere vellet.

Ut profana hic omittamus exempla, quid ego dicam d Apologo illo lepidiſſimo, qui Judicum cap. 9. exſtat, qu ibi Joathan ad reprehendendos Sichimitas utitur? Nonn hoc modo videmus Prophetam quoque Nathanem pru denter quaſi per cuniculos quoſdam aggredi Regem ſuun Davidem, 2. Reg. 12. cum is duplici ſe ſcelere adſtrinxiſ ſet? Uriæ nimirum & conjugali toro violato, & vitâ pe dolum ereptâ? Propoſito enim Apologo de paupere unicæ oviculæ domino, qua ipſum dives quidem πολύμηλος ſpo liavit, ipſum Davidem facit judicem: ejusque deinde ſen tentiâ ipſummet condemnatum & conſtrictum tenet & ju gulat ſuo quaſi gladio. Hunc enim homines morem habent ut in ulciſcendis vitiis, quibus ipſi indulgent, acres ſint quemadmodum graviter & eleganter ſcribit Sex. Aurel. Vi ctor, in Auguſto: qui cum eſſet luxuriæ ſerviens, erat ta men ejuſdem vitii ſeveriſſimus ultor.

(*Peccantes alios taxare & carpere promptus*
In culpâ veniam dat ſibi quisque ſuâ.)

Nonne (ut alia omittam) ad Apologum illum veteren (quem plebi Romanæ à Patribus in Aventinum ſecedent propoſuit Menenius Agrippa) de membrorum corporis hu mani aut ſalutari concordiâ, aut exitioſa diſcordiâ, ſæp etiam ipſum Paulum Apoſtolum in divinis ſuis Epiſtolis al ludere videmus, & Chriſtianos ad mutuam conſenſionen caritatemque adhortari? Quem eundem Apologum ſcit

ac

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

d ſuum negotium accommodavit & Hadrianus Pontif. Max. teſte Joan. Sarisberienſi, lib. 6. De nugis Curialium ap. 24.

Proverbia quoque, & parabolæ, & adagiones, quibus pſæ etiam ſacræ literæ ſcatent, ad eandem ferme claſſem eferri poſſe videntur, ad occultam, inquam, illam, Philoſophiam, quæ dum aliud præ ſe fert, aliud interim reera agit. Neque non eundem ſcopum ſpectant & Symbola tque emblemata, (in quibus plurima ſumma ingenia ab Egyptiorum Hieroglyphicis capto exemplo, ut opinor, ſeſe exercuerunt, maximeque Italorum: quorum tu veſtigia premens, Clariſſ. CAMERARI, nobis jam tres dediſti bs te ex univerſa rerum Natura collectas Emblematum & ymbolorum centurias; quartam quoque brevi, quod optamus & ſperamus, cum Deo propitio additurus.) Symbola nquam & Emblemata eundem cum Fabulis, cum Apologis, cum Poëſi, cum Comœdia & Tragœdia, Satyris, Mimis, cum ipsâ denique magiſtra vitæ Philoſophiâ, ſcopum ſpectant. Sunt enim hæc ad virtutem & ſalutem omnia, ut Terentiano utamur verbo.

Ex his quæ attigi, manifeſta eſt, opinor, Fabularum utilitas: quæ tametſi inſtitutioni puerili, eorumque hominum qui puerili ſententia præditi ſunt, maximè conveniunt: (Pueri enim φιλόμυθοι ſunt, id eſt, fabuloſarum narrationum ſtudioſi, eoque magis, quo melius nati ſunt, propter ingeneratam omnibus hominibus ſcientiæ cupiditatem, καὶ διὰ τὸ μιμητικὸν, ut eſt apud eundem Ariſtotelem) Tamen in viros quoque jam adſcripti adhuc Fabulis magnopere delectamur. Hinc eſt quod magnos ſæpe Principes, Oratores, & Philoſophos, & prudentes Conſiliarios in graviſſimarum rerum deliberationibus, fabulis atque apologis, valdè appoſitè & in loco uſos videmus. Poſſem exempla proferre ex Platone, Demoſthene, Ariſtotele, Maximo Tyrio, & aliis præſtantiſſimis ſcriptoribus: niſi plerisque ea nota eſſe arbitrarer. Unicum duntaxat ex Tiberii Imp. hiſtoria indicare ſufficiat. Quàm aptè profundi ingenii Princeps cum cauſam redderet, quare Præſides Provinciarum vel Procuratores Cæſaris non facilè mutandos, nec niſi defunctis ferè ſucceſſores dandos exiſtimaret, Apologo uſus eſt hujuſmodi, teſte Joſepho lib. 18. Antiquitat. Judaic. Muſcæ catervatim advolantes convulnerati cujuſdam ulcera contexerant. Hunc quidam fortè præ-

præteriens miſeratus, operam ei ſuam in muſcis abigendi
obtulit. Putabat enim præ virium imbecillitate ipſum ea
depellere non poſſe. Orat ſaucius, ut ſe ita ſineret. Mi
rante altero, quid eſſet, quòd ab hac moleſtiâ liberari nol
let; reſpondet ille: Imò his depulſis majore afficiar mole
ſtiâ & cruciatu. aliæ enim his ſuccedent recentes muſcæ
& famelicæ, quæ me jam antè malè habitum planè per
dent. at iſtæ quæ mihi nunc inſident, jam nonnihil remi
ſius ſugunt ſanguinem, quo ſcilicet fermè exſaturatæ ſun
Sic ergo, inquit Tiberius, ego quoque Provincialibus con
ſulere cupio, ne multorum Præſidum rapinis, nimium ve
xentur & deglubantur: quod fieret omninò, ſi crebrò il
mutarentur, accedente ad innatam cupiditatem etiam cit
decedendi metu. Malo igitur ditatos rapinis relinquere
quàm novos ſubſtituere. Apologum hunc ab Æſopo mu
tuatus eſt Tiberius. Ille enim ad Samios cum patrocinium
præſtaret cuidam Trib. pl. qui capitis arceſſebatur ob p
culatum, ſimilem quendam pro ejus defenſione Apologum
attulit, de vulpe in voraginem delapſa, ac prohibente er
naceum, ne muſcas caninas, à quibus obſidebatur, à
depelleret: ut auctor eſt Ariſtoteles lib. 2. Rhet 20. Quà
concinnè autem Demoſthenes, ſummus apud Græcos Or
tor, Philippo Macedone Oratores ſibi ab Athenienſib
dedi poſtulante, quod negaret aliter quàm his remotis
cum ipſis fœdus facturum, diſſuaſit deditionem, uſus a
id conſilium Apologo de lupis, paſtoribus, & canibus. P
cti quondam fuerant lupi cum paſtoribus, nihil ſe ampli
hoſtile in oves molituros, ſi canes ſibi à paſtoribus ded
rentur, cauſa ſcilicet omnium malorum. Creduli paſtor
cum canes lupis dedidiſſent, experti ſunt, præſidio orbat
ovium greges jam à lupis impunè invadi atque laniari. Ide
volebat intelligi eventurum etiam Athenienſibus à Mac
done hoſte, ſi Oratores ei dedidiſſent. Sic igitur veter
Fabulæ ad graves deliberationes ſæpe accommodantur. Quo
dam etiam novarum inventione Fabularum ſingularem ing
nii & dexteritatis laudem novimus conſecutos. Ac memi
ipſe, tuum ſororium, amicum meum, Eſromum Rudi
gerum opt. ac jucundiſſ. ſenem, extremo illo velut ac
vitæ ſuæ, quem inter nos in hac ipſâ Acad. transegit, cu
ipſe ad alios docendos in publicum prodire non poſſe
quòd mente licet incolumi manibus tamen pedibusque c
ptus ex Moravis rediiſſet, atque ut ipſe de ſe loqui amaba

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

χειρ καὶ ἄπους vivendum haberet, aditum ad ſe adoleſcenbus diſcendi cupidis libenter aperiret, ſuæque doctrinæ pes liberaliter cum ipſis communicaret: tunc ergo meini eum fabellarum adinventione atque elaboratione ſeectutis incommoda, & morbi moleſtias ſæpè fefelliſſe ac niſſe, cum fructus inde non exiguus ad multos, qui ipſi peram dare vellent, rediret. De patre tuo, Joachimo Caierario Magno, quid dicam? quid de Gabriele Faërno? uid de Pantaleone Candido? quid de aliis? Quis enim neit, quantum his Fabulæ debeant? Et Faërni quidem cenım Fabulæ tanto ſermonis nitore, tanta carminum venuate deſcriptæ ſunt, ut ſi auctoris nomen præſcriptum non aberent, vetuſtati ſe inſerere poſſe videantur, adeò cum uavis erudita antiquitate certant, incertâ ac dubiâ palâ. Tuus autem Pater ſi nullum aliud ingenii doctrinæue ſuæ monumentum nobis reliquiſſet (reliquit autem ongè plurima & elaboratiſſima, quorum partim edita ſunt, artim apud te non minus virtutum quàm librorum paterorum hæredem ſervantur ἀνέκδοτα, ex quibus ipſum, uantus in omni eruditæ doctrinæ genere fuerit, æſtimare oſſumus) vel ob unicum illum Fabularum Æſopicarum liellum omnis eruditorum & elegantium hominum natio lurimum ei deberet. Itaque merito libellus ille ab omnius tanti fit, quanti par eſt fieri opus eruditum & limatum mni curâ, quod & ad linguam juventutis excolendam, t ad animos liberalis ſcientiæ copiâ implendos maximas dferre utilitates poteſt. Sed de hoc in præſentia pluribus, d te præſertim qui tuas tuorumve licet veriſſimas laudes ıvitiſſimus audire conſuevisti, opus non eſt.

Ad PHÆDRI fabulas venio. Harum namque gratia hæc ad e præfari paulo altiùs repetito exordio placuit.

De hoc libello idem ego tecum & cum politiſſ. viro Jac. Bongarſio ſentio, Elegantem eſſe cum primis, & florente tiam ac purâ linguâ Latinâ ſcriptum: (quæ paulo pòſt ıultum à nativâ illâ ſimplicitate ſuâ degeneravit:) ac ſuparem eſſe judico hunc Phædrum Laberio ac Publio Syro Mimographis: abundare quoque optimis & ad vitam utiiſſimis ſententiis, αὐτὸ, φασὶ, δείξει. Tantùm vellem in ıumeris ac legibus carminis Jambici paulo accuratior fuiſet, in quibus palam eſt, eum ſatis negligentem eſſe, ne licam diſſolutum. Sed Comicorum ille fortaſſe hac in re icentiam imitari voluit, nihilque circa numeros penſi ha-

buit, dum purè atque emendatè loqueretur: in quo ſtu dio nemini facilè cedit. Hoc quoque non ſine judicio fe ciſſe exiſtimandus eſt: quòd ad fabularum deſcriptioner Jambos potiſſimum adhibere voluit. Hoc enim metri genu quàm minimè à quotidiano & naturali ſermone recedit adeoque ipſa natura (ſi Ariſtoteli credimus) id invenit ceu maximè accommodatum & proprium *τῇ λέξει. μάλιςα γὰρ λεκτικὸν τῶν μέτρων τὸ ἰαμβεῖον ἐςὶ. σημεῖον δὲ τȢτȢ· πλεῖςα γὰρ ἰαμβεῖα λέγομεν ἐν τῇ διαλέκτῳ πρὸς ἀλλήλȢς.* Plurim (inquit) verſus Jambici in familiari ſermone à nobis ne advertentibus proferuntur, ac velut excidunt nobis: He xametri verò aut alii non item. Hinc Auſonius trimetrian pedeſtre opus exili ſtilo concinnatum vocat epiſt. ad Pro bum Præf. Præt. cui mittit Apologos,

Æſopiam trimetriam,
Quam vertit exili ſtilo
Pedeſtre concinnans opus
Fandi Titianus artifex.

Quem Titianum longe poſteriorem Phædro noſtro fuiſſe & Scholam municipalem apud Viſontionem & Lugdunun rexiſſe, diſcimus ex Auſonii Gratiarum actione. Hi igitu duo Jambicis ad Fabellarum expoſitionem uſi ſunt verſibus Socrates tamen cum & ipſe olim Æſopi Fabellas verſibu exponere & commentari cœpiſſet, Elegiacum adhibere car men maluit (ut ejus fortaſſe exemplo poſtea apud Latino fecit Avienus, cujus adhuc exſtat libellus) ac refertur ho Socratis diſtichon à Diogene Laërtio:

Αἴσωπός ποτ' ἔλεξε Κορίνθων ἄςυ νέμȢσι,
Μὴ κρίνειν ἀρετὴν λαοδίκῳ σοφίῃ.

Hoc eſt:

Æſopum perhibent cives docuiſſe Corinthi,
Virtutem populi ne ratione probent.

Cum igitur tanta ſit hujus auctoris *μυθογράφȢ* bonitas: dolendum profectò eſt, tamdiu ipſum velut ſepultum jacuiſſe, adeoque vix nomine notum, abſque Avieno fuiſſet, qui ejus meminit in præfatione Fabularum ſuarum, quas Theodoſio Imp. inſcripſit. Ac immortalis gratia debetur magno illi antiquitatis vindici P. PITHOEO, qui Libertum hunc Auguſtalem non modò liberali manu iterum aſſeruit, ſed etiam vitâ redonavit: utinam verò etiam vulnera ipſius perſanare omnia potuiſſet! Non minor tibi quoque, humaniſſime Camerari, & auctori tuo Jac. Bongarſio, debebitur

tur gratia, ſi (quod opto & ſpero) cogitata executus fue-ſ, & libellum hunc ad Tricaſſinum exemplar tuum Typo-rapho alicui recudendum dederis publici boni cauſſa: quippe

Non minor eſt Virtus quàm quærere, parta tueri.

Te verò fruſtra tuum exemplar ad nos miſeris, atque à me icentivum quoddam habeas ad novam editionem procu-andam, dedi operam, ut nonnullis in locis paulo, niſi llor, emendatior Phædrus tuus ad te rediret: quod tu x Notis quas ſubjiciam, an aſſecutus ſim, ſi operæ eſt, ar-itrabere.

Cùm autem res ferè pleriſque inſuavis ſit, circa lectionis antùm vel emendationem vel varietatem occupari; ut dul-eſceret harum Notarum lectio, adſperſi illis paſſim ἡδύσ-ματα quædam: nempe explicationem Antiquitatum qua-undam, ad quas Phædrus paſſim alluſit: Sententias etiam, uibus ad omnes vitæ partes utiliſſimis & ſaluberrimis abun-at, ſimilium aliarum collatione illuſtravi. Qui quidem otus labor ad utilitatem adoleſcentum à me ſuſceptus eſt. Atque ecce vix hæc ita ſcripſeram, cum à te mihi literæ ad-eruntur, quibus CL. V. Petri Pithœi, cujus immortali be-eficio & hic elegantiſſimus libellus nuper, & plurima alia enerandæ antiquitatis monumenta ſæpè antehac edita unt, abitionem mihi nuntias. Sic enim ex Galliis te acce-iſſe ais, hunc Virum immortalitate dignum fato functum ſſe. Itaque ego cum facile intelligerem, quantam in ejus ccaſu bonæ literæ jacturam fecerint, quaſi attonitus tàm riſti nuntio, in verba quædam emmetra prorupi, eaque oſtea dum oda fieret, continuavi ac detexui: quæ forſi-an hic ſubjicere haud alienum fuerit.

O luctuoſum ipſis Camænis nuntium!
O flebilem omnibus bonis!
Pithœe téne abiſſe? dignum vivere
Plus trina ſecla Neſtoris?
Et hoc, ſcio, omnis erudita, ſentiens
Mecum, fatetur natio,
Æternitatem te merere tot libris,
Quos è tenebris eruit
Rei juvandæ nata literariæ
Induſtria excellens tua.
Prævidit hoc, prædixit olim & inclyti
Divina mens Cujacii:

Te,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Te, te fore illum, qui fugam omni Gallia
Muſas parantes ſiſtere,
Et è fuga Deas ſua reprendere
Quiret ſuis laboribus,
Suadâ ſuâ, ſumptu ſuo: & Magnum fore
Antiquitatis vindicem.
Et tu tamen tantus vir, heu! jam vixeris!
Sed vivis omni ſeculo,
Vivis, Pithœe: in fratre primùm te altero,
Quo non tibi tu carior:
Per te ipſe deinde. namque tot meritis tuis
Parta eſt tibi immortalitas:
Latiſſimoque cenſui Proſerpinæ
Piæ Camænæ te eximent:
Tu Gallicanis vatibus cantabere,
Tria dum virebunt lilia.
Te PaſſeratI docta celebrabunt mele:
Te Chriſtiani floridæ
Muſæ canent; Antiquitatis vindicem
Cantu vehet te Scævola,
Cui Sancta-Martha nomen inclytum dedit.
Te carmini intexet ſacro
Thuanus ore grandiloquo intonans Epos.
Non, literarum illud decus,
Te præteribit optimus Caſaubonus.
Te quiſquis horum gloriæ
Comes per illa regna etiam Muſas colit,
Vaſtata, eheu, Marte impio,
Mori vetabit, poſtumis tradens tuas
Laudes canendas ſeculis.
Nec muta gens Oenotriorum vatum erit,
Vel inclytorum Teutonum.
Pithœus unus omnibus carmen dabis,
Ciens agona muſicum.
Hos inter ipſe quamlibet extremi loci
Hoc ſolvo debitum tibi:
Cui pace detur munere Dei perfrui, &
Felicitate perpeti.

Hæc ego tum veluti Parentalia ſummi Viri modulabar: quæ te, Camerari doctiſſime, velim, uti & ceteras commentationes noſtras, non invitum legiſſe. Vale, Altorphii in Academia Norica. XVIII. Novemb. cIↃ. IↃ. XCVI.

IN

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

IN
PHÆDRI FABULAS
NOTÆ.

IN LIBRUM I.
PROLOGUS.

MOvet, monet] ἀντανάκλασις elegans.

Fictis fabulis] Sic etiam loquitur lib. 2. fab. 9. & prol. lib. 3.
tis jocis: exemplo Ciceronis, qui & de Offic. & alibi fictas & com-
entitias fabulas dixit.

FABULA I. *Face impr.*] F. *fame improbâ.*

Jurgii cauſam intulit] Id eſt, rixam affectavit. Sicut ſermonem,
l mentionem inferre Cicero & Livius dixerunt.

Repulſus veritatis viribus] ἰσχυρώτατον γὰρ πάντων ἀλήθεια.
incit ſuper omnia verum. Vide Polyb. Eclog. lib. 14. Æſchinem
ntra Timarchum, & Ciceronem pro M. Cœlio. Prudentius: *vox*
ritatis teſtis extingui nequit. Sed fortaſſe gratiam à lectoribus inibo,
& illorum verba adſcripſero. Sic igitur ait graviſſ. auctor Polybius
clogis lib. 14. Κάι μοι δοκεῖ μεγίςην Θεὸν τοῖς ἀνθρώποις ἡ Φύ-
ς ἀποδεῖξαι τὴν ἀλήθειαν, καὶ μεγίςην αὐτῇ προσθεῖναι δύνα-
ιν. πάντων γοῦν (fortè γὰρ) αὐτὴν καταγωνιζομένων, ἐνίοτε
ὶ πασῶν τῶν πιθανοτήτων μετὰ τȣ̃ ψεύδȣς ταττομένων· ἐκ
δ᾽ ὅπως αὐτὴ δι᾽ αὐτῆς εἰς τὰς Φυλὰς εἰςδύεται τῶν ἀνθρώπων.
ὶ ποτὲ δὲ πολὺν χρόνον ἐπισκοτισθεῖσα τέλος αὐτὴ δι᾽ αὐτῆς
ικρατεῖ καὶ καταγωνίζεται τὸ ψεῦδος. Hoc eſt: *Videtur mihi*
atura maximum Deum hominibus oſtendiſſe veritatem, maximum-
ue ei attribuiſſe robur. Nam utut eam omnia oppugnent, interdum
iam omnes probabiles rationes eam inter mendacium collocent: tamen
ſcio quo pacto ipſa per ſe animos hominum ſubit; ac interdum qui-
m ſtatim demonſtrat, quantam vim habeat; nonnunquam verò diu
nebris involuta, tandem ipſa ſua vi obtinet, ac mendacium ſuperat.
Eſchines autem ita: Οὕτως ἴσχυρον ἐςὶ ἡ ἀλήθεια ὥςε πάντων
τικρατεῖν τῶν ἀνθρωπίνων λογισμῶν. Quem locum ante oculos
abuiſſe videtur M. Tullius cum pro Cœlio iſta diceret: *O magna vis*
eritatis, quæ contra hominum ingenia, calliditatem, ſolertiam, con-
aque fictas omnium inſidias facilè ſe per ſe ipſam defendat!

Ante hos ſex menſes] Eleganter apud Latinos παρέλκς pronomen
os. Deſignat autem proximè præcedens tempus.

Qui

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Qui fictis cauſis innocentes opprimunt] Reſpicit ſtatim initio opuſculi ad ſuos adverſarios: de quibus infrà pleniùs. Similis Apologus de Fele & Gallo narratur. Vide Faern. XLIII. Ubi hoc ponit ἐπιμύθιον:

Vim qui inferre parat, cupidus certusque nocendi,
Fruſtra illum ratione premas, aut jure refellas.

FAB. II. *Athenæ*] Nota, Democratica licentia deſinit ac migrat in tyrannidem. Rationes ex Politicis petendæ. Eleganter Cicero 2. de Divinat. *Id enim ipſum à Platone Philoſophiaque didiceram, naturales eſſe converſiones quaſdam rerum publicarum, ut eæ tum à principibus tenerentur, tum à populis, aliquando à ſingulis.* Sic eaſdem Athenas Demetrius quoque Phalereus aliàs etiam occupavit imperio improbo: ut Phædrus noſter ait infrà lib. 5. De Piſiſtrato autem, quâ arte Athenarum acropolin bis occuparit, vide Herodotum lib. 1. Juſtinum lib. 2. Plutarchum ac Laërtium in Solone. Ejus poſteri quoque Piſiſtratidæ dicti Athenis per XXXVI. annos imperitarunt, ejecti tandem à Lacedæmoniis duce Cleomene: de quo vide eundem Herodotum Terpſichore.

Æquis legibus] Ut ſcilicet in Democratia aſſolet: quam juris æquabilitatem eſſe rem oppidò bonam putat Herodotus lib. 5. Contra tamen diſputante Megabyzo & Dario apud eundem lib. 3.

Conſpiratis factionum partibus] *Conſpiratis*, activè accipe, pro, cum conſpiraſſent partes. Sic ventus, pro eo qui venit: ſucceſſa, id eſt, quæ ſucceſſerunt; diſceſſus, qui diſceſſit; anteceſſus, pro eo qui anteceſſit. &c. Vide Veriſimil. G. Schoppii lib. 2. c. 2.

Æſopus talem] Niſi ita in numeris diſſolutus foret Phædrus, nihil ut penſi habeat, & hîc & aliis multis in locis dicere poſſemus τὸ s more veterum elidi. Sed neque Phædrum ego hoc ſpectaſſe puto, & illa qua ipſe ſcripſit tempeſtate jam deſierant hanc eliſionem.

Miſſum] F. *immiſſum.* Sic erratum puto & apud Celſum lib. 3. c. 12. *In his autem cum veteraverunt, utilis fames non eſt.* Videtur enim legendum, *cum inveteraverunt.* ut mox c. ſeq. *Si res inveteraverit.* & c. 21. eod. lib. *At ſi malum inveteraverit, non ſine magna moleſtia diſcutitur.* Sic & in l. 52. §. ſi quis ex ſociis. D. pro ſocio: *ſumptus qui in eam penſi ſunt:* videtur legendum, *impenſi.* Taceo alia ex eodem fonte.

Singulas] Pro, *omnes.* Sic infra aliquoties: ut l. 1. f. 8. & 31. l. 2. f. 8. &c. Videndum igitur, ne Muretus injuriâ ſuggillaverit Perionium, qui, ſingulis diebus, vel, annis dixerit, pro quot diebus, quot annis.

Vocem præcludit metus] Eleganter, atque ex iis quæ in terrore fieri aſſolent, hoc dicit. Sic Virgilius Æneid. 2. *Vox faucibus hæſit.* Guntherus lib. 3. *Vix fauces in verba ſolutæ Vocis iter præſtare valent,*

Vos

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Vos quoque cives] Interpono ô, *vos quoque*, *ô cives*, metrum hoc
igit.

FABULA III. *Tumens*] Hinc natum proverbium notiſſ. *Alienis
mis ſe exornare:* de vanitate & ἀλαζονείᾳ qua quis alienis bonis
ſe jactat & effert.

Immiſcuit ſe pavonum formoſo gregi] Omiſſo *ſe* legendum: *Immi-
it pavonum for. gr.* Aliàs redundat Verſus. τὸ *ſe* ἀπὸ κοινοῦ ex
perioribus repetendum, non autem huc infarciendum fuerat.

EABULA IV. *Et quem. Nec quem*] Eleganter jungitur affirmati-
cum negativa particula: ut apud Ciceronem ſæpiſſimè.

FABULA V. *Cum potente ſocietas*] Ea ex hac ipſa fabula appel-
a eſt à Caſſio J. C. Leonina ſocietas, l. 29. ſi non fuerint. §. Ari-
. D. pro ſocio Huc pertinet fabula altera de olla ænea & fictili,
am hoc ἐπιμυθίῳ Faërnus clauſit:

Potentiorum ſemper eſt vicinitas
Vitanda tenuioribus.

Scaliger ad eandem alluſit Epidorpid. lib. 1. tit. Par ſocietas.

Ætate opibuſque atque animo para ſodalem.
Æreæ comitatu crepuit fictilis olla.

Propoſitum] Id eſt, propoſitionem: ut enunciatio, & enunciatum
em valent.

FABULA VII. *O quanta ſpecies cerebrum non habet!*] Sic Home-
s Odyſ. θ.

Οὕνεκά οἱ καλὴ θυγάτηρ, ἀτὰρ οὐκ ἐχέθυμος.

eſt, *Filia pulchra ipſi fuerat, ſed mentis egena.* Venuſtiſſimè expo-
it etiam Gabr. Faërnus LXVI. & hoc Fabellam hanc Epimythio
uſit: *Sordet honos formæ, niſi cui ſapientia juncta eſt.*

*Quibus honorem & gloriam, Fortuna tribuit, ſenſum communem
ſtulit*] Res ſecundæ animos hominum plerumque fatigant & in-
uant, fitque tunc illud quod Pſalmus ait 49. *Homo cum in ho-
re eſſet, non intellexit. Comparatus eſt jumentis quæ intereunt.* Et
od Publius Syrus in Mimis: *Fortuna nimium quem fovet, ſtul-
m facit.*

FABULA VIII. *Gruis*] Antique pro *grus*: ut infrà *plebes* pro
bs. Et *vulpis* pro *vulpes.* l. 1. f. 10. & 27. l. 4. f. 19. Sic alicubi
i, *turturis*, pro *turtur.* Sic *mentis* pro *mens*, & *pedis*, pro *pes*
ud veteres reperio poſitum. Ennius Epicharmo, citante Priſciano:
rra corpus eſt: at mentis ignis eſt. Nævius apud Nonium: *Eſt pe-
unus ingens in naſo.* Vidend Giphan. Index Lucretianus in voce,
nguinis.

Fecit medicinam] Sic infrà f. 14. Cicero ad Terentiam: *Ita ſum
vatus, ut Deus mihi aliquis medicinam feciſſe videatur.* lib. 14 ep. 7.
c aliquoties & Symmachus noſter.

Mercedem poſtulas] Leg. *poſtules.* præceſſit enim, *abſtuleris.*

FA-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

FABULA IX. *Sibi non cavere*] Cavere alicui proprie de Juriſconſulto dicitur, cum amicum vel conſultorem inſtruit monitis & conſilio, ne ſuam conditionem faciat deteriorem, ſed potius meliorem. Hinc Cicero in præfat. Topicorum ad Trebatium JC. *Cum tu mihi meisque ſæpe multa caviſſes.* Eundem tamen ſuggillat in Epiſtolis: *Melius ei cavere volo, quàm ipſe aliis ſolet.* Sic infrà de Offic. *In jure cavere & conſilio juvare.* Sed de hoc ut & de cæteris duobus J. Cti. muneribus, vide Fr. Hotomanni libellum, quem Juriſconſultum inſcripſit. Notum eſt autem illud Euripideum, quo & Cicero utitur:

Μισῶ σοφιςὴν ὅςις ἐχ αὐτῷ σοφός.

Odi ſapientem qui ſibi ipſi non ſapit.

Ovidius quoque in Juriſconſultum amore captum ita ludit:

Illo ſæpe loco capitur conſultus amore.
Quique aliis cavit, nec cavet ipſe ſibi.

Mortis in ſolatio] Quale illud eſt Solatium? Nempe hoc παρα μυθίαν γὰρ φέρει τὸ κοινωνοὺς εἶναι τῶν συμφορῶν: ut ait D Chryſoſtomus Hom. 10. Epiſt. 1. ad Tim. Et vulgo quoque ſenten tia nota eſt: *Solatium eſſe miſeris, habere calamitatum ſocios.* Hin illud in Conſolationibus τῶν ἔξω frequentiſſimum, Non tu ſolu Non tu primus, neque ultimus es, cui hæc accidant. Quæ tame revera miſera & frigida conſolatio eſt. Symmachus lib. 8. ep. 2 *Adverſa quæ cum pluribus perferimus, more ingenii humani habe aliquod de ſocietate ſolatium: Quæ verò ſpeciatim alicui caſus dur adjecit, altius imprimi ſolent.*

FABULA X. *Etiamſi verum dicit amittit fidem*] Hoc Ariſtotel quoque ajebat, lucrifacere] mendacem, ut ne vera quidem dicen quiſquam credat.

Culpæ proximam] Culpæ affinem, ut Cicero loqui ſolet.

Judex inter illos ſedit] Sedere proprium judicum eſt: ut ali pluribus docui. Nunc unicum Lactantii locum adduco è lib. 6. 18. *Sedet enim maximus & æquiſſimus judex, ſpeculator ac teſ omnium.*

Cauſam peroraſſent ſuam] Hoc quoque Ciceronianum eſt, ut t tius libelli elegantiſſima eſt.

Non videris perdidiſſe] Videri, vel non videri, erat formula ſententiis judicum: de qua Cicero in Academ. 4. Briſſon. lib. 2. lect. Antiquitat. 1. c. & lib. 5. de Formulis. & ante hunc Budæus annotat. poſteriorib. ad Pand. Item Cujacius 3. Obſerv. c. 26.

FABULA XI. *Virtutis expers*] Virtus pro fortitudine, viribus robore: ut infrà fab. 13.

Virtute & ſemper prævalet ſapientia.

Quomodo & Theognis ἀρετῆς verbo utitur in verſu valde ſim ſententiæ: κρεῖστόν τοι σοφίη καὶ μεγάλης ἀρετῆς. Sic l. 3. f.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

ti *ſine virtute vanas exercet minas*: id eſt, *ſine viribus*. Sic l. 5.
2. Sic uſurpat Statius Papinius, qua uſum ait Capaneum The-
id. lib. 3. in illa impia ſententia: *Virtus mihi numen, & enſis,
tem teneo.*

Auriculas] τὸ *u* in penult. ſyllaba ſcandendo evaneſcit, quaſi
riptum foret *auriclas*.

FABULA XII. *Ferum*] Ferus pro fera aliquoties à Phædro uſur-
tur ſubſtantivè: hîc & infrà l. 2. f. 8. de cervo: mox l. 1. f. 21.
l. 2. f. 1. de leone: & l. 4. f. 3. de apro. At Virgilius de equo uti-
r Æn. 2. Quanquam idem & de cervo.

FABULA XIII. *Nulla prior ales*] Uſitatius eſt Poëtis ales genere
aſculino. Aliquando tamen & feminino reperitur.

Quantum ingenium valet] De præſtantia ingenii multa notavi
im ad Oppianum, quæ huc conferri poſſunt. τὸ *M* non eliditur
c ante vocalem. Exempla ſimilia ſunt apud Lucretium & Q. Sere-
im Sammonicum.

Virtute] Malim *virtuti*. Cæterum ſententia hæc manifeſtè trans-
ta eſt ex hiſce Ennianis verſibus:

Melius eſt virtute jus.
Nam ſæpe virtutem nanciſcuntur mali.
Jus atque æquum ſe à malis ſpernit procul.

FABULA XIV. *Verboſis acquiſivit ſibi famam ſtrophis*] Ut ſolet
ud agyrtarum & circumforaneorum genus non ſolùm famam ſed
rem facere: *Aures verbis ditant*
Alienas, ſuas ut auro locupletent domos:
t Accius vetus poëta de auguribus fecit, quibus nihil ſe credere
t. Verſus refert Nonius in Divit. Et alius poëta Pacuvius hoc genus
ominum cenſet magis audiendum quàm auſcultandum, id eſt,
uàm eis obſequamur. Verſus ejus ſunt apud Ciceronem in fine
b. 1. de Divinat. quorum in primo legendum puto, *Nam iſtos*: ubi
ılgò, *Nam iſtis*. Iſtos audiendum, Græciſmus eſt elegans: ἀκροα-
έον αὐτοῦς. Exempla ſimilia ex Plauto, Lucretio, Symmacho,
m ab aliis, præſertim Schoppio noſtro Veriſimil. lib. 3. cap. 3.
ınt obſervata, quæ non compilabo: Sed iis & hoc addendum dico.

Commiſerit] Rectè v. c. teſte Pithœo: *commiſit*, nam & metrum
l poſtulat.

Quorum ſtultitiæ] Ordo hic eſt: Quorum impudentia eſt quæſtus
ultitiæ, id eſt, qui per impudentiam ſuam quæſtum & lucrum fa-
iunt apud homines ſtultos & imperitos.

FABULA XV. *Ne poſſint capi*] Id eſt, ne caperentur. Sic infrà
. 1. f. 23. *an cibo poſſit capi*. Plane ut Afranius apud Nonium: *Ni
oſſent homines deliniments capi*: pro, *Ni caperentur*. Vide Schoppii
oſtri Veriſimil. lib. 2. cap. 20. & Gul. Canter. lib. 2. Nov. lect.
ap. 2.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

FABULA XVI. *Sponſore improbo*] F. legend. *Sponſu improbo*. Aliàs enim claudicabit verſus.

Rapere atque abire] Obſerva elegans antitheton in abire & advenire. Ita non erit cur τὸ *abire* mutes in *avere* : ut quidam præter rem argutus divinabat.

Cum dies advenerit] Juridicè hoc quoque dictum eſt. Vid. l. 213. cedere diem. §. de verb. ſig. venire diem ſignificat, eum diem veniſſe quo pecunia peti poſſit.

FABULA XVII. *Quem commendaſſe*] F. legend. *commodaſſe*. Sic & apud Petronium videtur peccatum à librariis in illa de muliebri levitate lepidiſſima fabella, cum ſcripſerunt: *ſimulque & lacrimas commendabat lugenti*. Ajo enim, verum eſſe, *commodabat*. Ut præficæ lacrimas ſuas & planctum ſuum aliènis mortuis locabant mercede: ſic iſtam fidiſſimam ancillam eleganter dicit Petronius heræ ſuæ lacrimas commodaſſe: id eſt, in gratiam ejus fleviſſe unà, ut ita ipſius allevaretur dolor. Nimis frigida eſt illorum lectio, qui reſtituunt, *lacrimas commundabat lugentis*. Quaſi verò tam fuerit languida aut delicata iſta matrona Epheſina, aut adeò defeſſa flendo, ut ei, tanquam infantibus ſolet fieri, lacrimæ ancillæ miniſterio fuerint abſtergendæ: Apage has ineptias. Quid? quòd & in libris Juris Civilis hæc verba aliquando perperam fuiſſe permutata obſervavit Cujacius & Petrus Pithœus in Notis ad fragm. Modeſtini ſub tit. 10. libri qui inſcribitur Lex Dei. Sin retineas *commendaſſe*, commendare eſt deponere, l. 24. & l. 26. D. de depoſ. l. 186. commendare. D. de verb. ſig. At commodare eſt idem quod utendum dare. Repudiata eſt enim Labeonis ſententia, qui aliquid inter hæc duo intereſſe putabat. Ulpian. lib. 1. § D. Commod.

FABULA XVIII. *Nemo libenter recolit, qui læſit, locum*] Sententia hæc expreſſa eſt ex Amphidis Comici verſibus:

> Ἐν οἷς ἂν ἀτυχήσῃ τις ἄνθρωπος τόποις,
> Ἥκιϛα τȣ́τοις πλησιάζων ἥδεται.

Peractis menſibus] Novem ſcilicet, & decimo inchoato. Idem frequentiſſimum partus tempus. Varro Myſteriis. *Naſcimur enim ſpiſſius quàm emorimur. Vix duo homines* x. *menſibus edolatum unum reddunt puerum. Contrà una peſtilentia, hoſtica acies puncto temporis immanes acervos facit.*

Humo] Pro humi.

FABULA XIX. *Habent inſidias hominis blanditiæ mali*] De hujuſmodi homine rectè uſurpabimus verſum Lucillianum. *Quantò blandior, hoc tantò vehementius mordet.* refert Nonius in Improbus.

Preces admovit] Sic & infrà loquitur l. 3. f. 16. & l. 4. f. 25. & Ovid. lib. 3. eleg. 7. de Ponto: *Quàm, quas admorint non valuiſſe preces.* Alia in hanc rem adfert Schoppius noſter Suſpect. lect. lib. 3. epiſt. 3.

Va-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Validius] F. *validius*: ut bis apud Horatium. Sic legerim & in- à l. 1. f. 24. l. 3. f. 11. & 16. & l. 5. f. 5.

FABULA XX. *Ad perniciem quoque mortales devocat*] Sic & in- à loquitur l. 3. f. 5. *Succeſſus ad perniciem multos devocat.*

FABULA XXI. *Ignavis*] Ignavus, pro timido. Congruit au- m cum hac ſententia illud quod eſt apud Ciceronem: *Ubi non ſis i fueris, non eſt cur velis vivere.*

Aper fulmineis dentibus] Ovidius 10. Metam.

Fulmen habent acres in aduncis dentibus apri.

uſonius Monoſyllabis hiſtoricis: *Cædis Adonéæ mala gloria fulmi- us ſus.* Et idem Epiſt. 4. ad Theonem: *Stringere fulmineo vena- la cominus hoſti.* Quæ de apro intelligenda eſſe, ex præced. in- lligitur: *Aut ſpumantis apri curſum clamoribus urges.* Oppianus ſter lib. 3. Cyneget. v. 379. luculentis verſibus hanc vim dentis rugni, deſcribit:

Ἔςι δέ τις κάπροιο φάτις πέρι, λευκὸν ὀδόντα
Λάθριον ἐντὸς ἔμεν μαλερῆν πυρόεσσαν ἐνιπὴν.
Σῆμα δ᾽ ἐφημερίοισιν ἀριφραδὲς ἐῤῥίζωται.
Ὁππότε γὰρ πολὺς ὄχλος ἐπήτριμος ἀγρευτήρων
Σὺν κυσὶν εὐτόλμοισι ποτὶ χθόνα θῆρα βάλωνται
Αἰχμῆσιν δολιχῆσιν ἐπασσύτερον δαμάσαντες,
Δὴ τότ᾽ ἀπ᾽ αὐχένος εἴτις ἀειράμενος τρίχα λεπτὴν
Θηρὸς ἔτ᾽ ἀσθμαίνοντος ἐνιχρίμψειεν ὀδόντι,
Αἶψα μάλα σφαιρηδὸν ἀνέδραμεν αἰθομένη θρῖξ.
Καὶ δ᾽ αὐτοῖσι κύνεσσιν ἐπὶ πλευρῆς ἑκάτερθεν
Ἔνθα συὸς γενύων πέλασαν αἴθωνες ὀδόντες
Ἴχνια πυρσευθέντα διὰ ῥινοῖο τέτανται.

Naturæ dedecus] Sic eleganter vocat Aſinum.

Bis videor mori] Ab adverſario magno vinci vel detrimentum ac- pere ſolatium quoddam eſt, & lenius ferri poteſt. Unde illud apud rincipem Poëtarum: *Æneæ magni dextra cadis.* Et Ovid. 12. Me- amor. *Quisquis es, ô juvenis, dixit, ſolamen habeto Mortis, ab Æmonio quod ſis jugulatus Achille.* Pulcherrimè Accius in Armorum udicio, referente Macrobio lib. 6. Saturnal. c. 1. *Nam tropæum erre me à forti viro pulchrum eſt. Sin autem & vincar, vinci à tali ullum eſt probrum.* At à vili & abjecto atque ignavo ſuperari, ſummum probrum maximeque pudendum & dolendum eſt. For- mula illa: *Bis mori*, vel *interimi*, vel *perire* quaſi proverbialis eſt, uſurpata etiam ab aliis: ut in Senario Mimographi: *Bis enim mori eſt, alterius arbitrio mori.* Et: *bis interimitur qui ſuis armis perit.* Sic ſuprà f. 8. *Bis peccat.* Sic Publius Syrus: *Bis vincit qui ſe vincit in victoriâ.*

FABULA. *Dediſſem veniam ſupplici*] Forte ſcrib. *ſupplicI*, id eſt ſupplicii.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Reliquiis, quæ] Nota, Reliquium & plurali reliquia etiam Neutro genere à Latinis dici, ut alimonium, deliquium. Sic muſcipulum infrà, l. 4. f. 1. Niſi dicamus, pro *Quæ* legendum *Quas*.

Imputare beneficium] Non eſt hoc loco acceptum referre, ſed exemplum vel collatum alicui. Phraſis Senecæ & Plinio potius quàm Ciceroni uſitata.

Leto dedit] Sic infrà l. 3. f. 16. Sic in vet. formula mortuali: *Ollus eſt leto datus*] de qua Briſſon. lib. 7. Formul.

Jactant imprudentibus] Lege, *jactat*. Similiter erratum erat infrà l. 3. f. 14. *debent* pro *debet*.

FABULA XXIII. *Canis fidelis*] Jac. Micyllus in carmine elegantiſſimo de Canibus: *Inter quadrupedes canis fidelis*.

Peritis inritos] Sic legendum. Typographus enim hæc depravarat.

Poſſit] Malim *poſſet*.

FABULA XXV. *Currentes bibere in Nilo*] Malim, *è Nilo*. Notum eſt autem proverbium: *Tanquam canis è Nilo*: de nimia feſtinatione.

FABULA XXVI. *Multandum ſimili jure*] Talione, κατὰ τὸ ἀντιπεπονθὸς. De quo jure Rhadamanti antiquus refertur ab Ariſtotele verſus lib. Eth. εἴκε πάθοι τά κ' ἔρεξε δίκη ἰθεῖα γένοιτο, id eſt, *Si quis quod fecit patiatur jus erit æquum*. Ad quam faciem Crinagoras quoque 4. Antholog. ſcripſit in quendam: πέπονθας οἷ ἔρεξας. ἐσθλὸν ἡ δίκη.

Cum revocaſſet] Vocare (ut Græcis Φωνεῖν, vel καλεῖν: ut Heſiodus lib. 1. Τὸν δὲ μάλιςα καλεῖν, ὅςις σέθεν ἐγγύθι ναίει, quod verſu præcedenti plenius dixerat: ἐπὶ δαῖτα καλεῖν,) abſolute uſurpari de invitatione ad convivium, jam aute obſervatum eſt à Jano Guilielmio & Fr. Modio noſtro. Illud non item, Revocare eſſe rurſum invitare eum, qui te convivam habuerit. Exemplo ſit hic locus: cui addo Lactantium lib. 6. cap. 12. *Idem Deus præcepit, ut ſi quando cœnam paraverimus, eos in convictum adhibeamus, qui revocare non poſſint, & vicem reddere, ut omnis actus vitæ noſtræ non careat miſericordiæ munere*. Locus quem laudat eſt Luc. 14. Μήποτε καὶ αὐτοί σε ἀντικαλέσωσι. Ubi vet. Interp. *Ne forte te & ipſi reinvitent*. Eraſmus: *ne viciſſim invitent*: Beza: *ne viciſſim vocent*. Sed omnium optimè reddidit Lactantius. Nam & Varro ſic loquitur: ut apud Nonium videre eſt.

Peregrinam volucrem] Sic vocat Ciconiam, quæ & Publio Syro apud Petronium Arb. eſt *peregrina hoſpita Avis exul hiemis, titulus tepidi temporis*. Varro hoc genus aves advenas appellat (de re Ruſtica lib. 3. c. 5.) quibus vernaculas volucres opponit.

Sua quisque exempla] Sic alias dicitur, *Debere unumquemque eam legem pati, quam ipſe tulerit: Et quod quiſque juris in alterum ſta-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

latuerit, ut ipſe eodem jure utatur. Quod edictum ſummam ha- bere æquitatem ſcribit Ulpian. lib. 1. D. Quod quiſque juris. Imò in hoc ferè ſummam juſtitiæ conſiſtere ait Lactantius lib. 6. cap. 23. & Epitom. c. 3.

FABULA XXVII. *Manes Deos*] Monumentis inſcribi ſolebat D. M. vel D. M. S. *Diis manibus ſacrum.* Vide Briſſon. l. 7. de Formul.

Sanctæ religioni] Sepulchrorum ſeu monumentorum. Huc perti- net tit. D. de religioſis & ſumpt. funer. Item quod Cicero in Topic. æquitatis partem unam facit ſanctitatem, quam ad Deos Manes dicit pertinere. Sic ex eodem Cicerone 4. de Repub. hæc refert No- nius: *Sic Pontificio jure ſanctitudo ſepulturæ.* Et Joan Chryſoſto- mus homil. 13. ad Epheſ. juſta mortuorum ait à Græcis τὴν ὁσίαν τῶν ἀπελθόντων vocari. Modeſtinus JC. ſolemnia mortis appellat. Aliter autem Phædrus Sanctam religionem uſurpat infrà l. 4. f. 10.

FABULA XXIX. *Deſtringunt*] Sic l. 4. f. 6. *naſute ſcripta di- ſtringis mea.*

Nocivum concitant periculum] Sic miſericordiam nocivam dixit infrà. Plinius quoque hac voce utitur: Et Guntherus meus: *noci- vum & petulans vulgus.*

Demiſſis pedibus] Plautina & Ciceroniana locutio.

Inquinari nolo ignavo ſanguine] Talis apud Guntherum noſtrum lib. 2. v. 486. deſcribitur generoſus Leo: *Spernitque minori Tingere de genas, & vili ſanguine paſci.*

FABULA XXX. *Pugnam taurorum*] Quomodo Tauri ſuper excellentia & principatu armenti decertare ſoleant, & victus in ſil- vam ac ſola loca ſeſe proripiat, ubi vires recuperet, ex pluribus au- toribus docui ad Oppianum. Vide Statium Papinium lib. 2. & 12. Thebaid.

Gregis] Gregem καταχρηςικῶς dixit, pro armento.

Ratio eſt ſeparata, ait, ac diverſum genus] Melior quidem eſt lectio, quam ex vetuſtiſſimo Cod. indicavit Pithœus: *Eſt ratio ſepa- rata.* Sed tamen vel ſic claudicat verſus: cujus luxationem reſtitues, ſi τὸ *ait* removeas, ut ex gloſſa interpoſitum. Uſitatiſſimæ ſunt Phædro tales ellipſes.

FABULA XXXI. *De reliquis*] Lege, aut certè ſcande, *reliquis*; ut & infrà l. 4. f. 24.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

NOTÆ IN LIBRUM II.

PROLOGUS.

LOcus] Forte *jocus*. Nam & alibi, *fictis jocis*.

Senſus ut delectet varietas] Ut ſimilitudo faſtidium gignit; ſi varietas delectationem adfert in quovis rerum genere. Vide Symmach

Rependet illi brevitas gratiam] Quia χάρις βαιοῖσιν ὀπηδεῖ. Se tamen & brevitate nimiâ quoſdam offendi ſcribit l. 3. f. 10. Pro *Com mendatio* procul dubio reponendum, *commentatio*. *Cujus verboſ commentatio neſcit*, nimirum rependere gratiam. hoc enim ἀπ κοινοῦ repetendum.

FABULA I. *Retulit Retro*] Geminationem hanc bonis auctori bus familiarem eſſe docet Iſ. Caſaubonus Animaduerſ. in Suetonium & Briſſon. libro Parerg. ſingul.

FABULA II. *Utcunque*] Suſpicabar ſcripſiſſe Phædrum, *utrin que*, id eſt, utroque caſu.

Ament, *amentur*] Id eſt, ſive ament, ſive amentur.

Pingi] Id eſt, ornari. Sic infrà, *picté ſcribere* eſt ornatè ſcribere

Canos Evellerat] Congruit hiſtoria Juliæ evelli ſibi canos curan tis, cui ſupervenit Auguſtus: ut eſt apud Macrobium.

FABULA III. *Vehementis*] Malim, *vehementi*. Fit autem συνι ζησις primarum duarum ſyllabarum in unam: ut apud Horat. 1 Epiſt. 2.

Vehemens & liquidus puroque ſimillimus amni.

Et apud Catullum de Nemeſi:

Eſt vehemens Dea; lædere hanc caveto.

Succeſſus improborum plures allicit] Sed finem reſpicere oportet & cogitare, quàm ſit omnis illa, quæ videtur, felicitas momenta nea. *Citò improborum læta ad perniciem ruunt*: inquit Mimographus Pulcherrimè Electra Euripidea:

Ne quis improbus, licet
Felice greſſu primitus pergat benè,
Viciſſe fas omne arbitretur ſe illicò.
Expectet uſque lineam dum ad ultimam
Pervenerit, vitæque metam inflexerit.
Nam maximum jus faſque robur obtinet.

Quæ cum ſacrarum tabularum teſtimoniis mirificè congruunt.

FABULA IV. *Sus nemoris cultrix*] Fortè *nemoricultrix* unâ voce compoſitâ. ut mox fab. ſeq. alticinctos atrienſes habebimus. Sic Catullus Galliambo ſilvicultricem cervam & nemorivagum aprum dixit. *Ubi Cerva ſilvicultrix, ubi aper nemorivagus.* Similis planè eſt illa

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Publii Mimographi compoſitio qua Ciconia ipſi pietaticultrix in verſibus elegantiſſ. quos retulit Petronius in Satyrico:

Ciconia etiam grata, peregrina hoſpita,
Pietaticultrix, gracilipes, crotaliſtria,
Avis exul hiemis, titulus tepidi temporis.
Nequitiæ nidum in cacabo fecit meo.

Fortuitum] Penult. longa ut Horat. 2. carm. 15. *Nec fortuitum ſpernere ceſpitem.* Sic gratuîtus.

Opprimat] Appone τελευταῖαν ϛιγμὴν.

Terrore effuſo] F. *offuſo*, ut dicimus, nebulas vel caliginem vel tenebras offundere.

Periculo] Lege, *periclo.*

Direpit] Proculdubio verum eſt quod Chriſtoph. Colerus admonuit, *derepit.* Derepere eſt deorſum repere. Sic Degredi pro deſcendere eſt apud Saluſt. Livium, Tacitum, atque Auſonium. Victorinus de Orthographia: *Degredi, de ſuperiore loco deſcendere.* Sic deripere eſt deorſum rapere vel trahere apud Plautum & Tibullum, aliosque, ut docet Giphanius in Lucret.

Suſpenſo pede] Sic ſuſpenſo gradu placidè ire dixit Terentius Phormione, Sc. O fortuna. Ovid. 6. Faſt. *Et fert ſuſpenſos corde micante gradus.* Idem 1. Faſt. *gradus ſuſpenſus digitis.* Virgil. Ciri: *Tum ſuſpenſa levans digitis veſtigia primis.* Statius Papin. lib. 5. Sil. *aut leviter ſuſpenſo poplite tranſi.* Sed & ſuſpenſa manu, dixit Plinius in Epiſtolis.

FABULA V. *Occupata in otio*] ὀξύμωρον. Sic Mimus: *Amor otioſæ eſt cura ſolicitudinis.*

Multa agendo nihil agens] Movens ſed nihil promovens, ut ait Terentius. vel ut noſter infrà l. 4. f. 22.

Qui magna cum minatur extricat nihil.

Eſt autem elegans hæc ὑπογραφὴ ardelionum: ut avari infrà l. 4. f. 19.

Vera fabella] Q. d. non fictis fabulis: ut ſuprà in prol. l. 1. & infrà, l. 2. f. 9. & l. 3. in prol. Significat ſe hîc veram expoſiturum hiſtoriam: unde & temporis & loci περιϛάσεις addit. Tales narrationes veras his fabellis immiſcuit plures.

Poſita Luculli manu] Nota res eſt. De ſubſtructionibus & ædificiis magnificis, vide Symmach. lib. 2. Ep. 59. ubi *opera Lucullana* jam pridem de conjecturâ correxi. Idem lib. 6. ep. 71. *Quædam Lucullanis operibus æquanda feciſſe.* Et lib. 7. ep. 36. *ſucceſſiſti in famam Luculli.* &c.

Alticinctis] ὑψιζώνοις. Horat. 2. Sat. 8. alte cinctos pueros vocat ſervos Naſidieni, volens intelligi ſtrenuos, gnavos & induſtrios. Eoſdem mox præcinctos dixit. Seneca epiſt. lib. 4. de Mæcenate ait: *Altè cinctum putes dixiſſe. habuit enim ingenium grande & virile, niſi illud*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

ipſe diſcinxiſſet. Opponitur altè cincto diſcinctus & diſſolutus. Gloſſæ vet. ἀνεσταλμένος, *alticinctus.*

Domino: & mox, *Dominus*] Sic Imperatores appellabant: & Auguſtas ſeu uxores eorum Dominas. Oppianus 1. Cyneget.

Τὸν μεγάλη μεγάλῳ Φυτεύσατο Δόμνα Σεβήρῳ.

Nonnulli tamen hanc appellationem ſibi tribui vetuerunt.

FABULA VI. *Vis & nequitia quicquid oppugnant, ruit*] Sic Petronius: *Nihil eſt tàm arduum, quod non improbitas extorqueat.*

Propter volans] Id eſt, juxta; ut apud Terentium propter dormire, eſt concumbere.

FABULA VII. *Fiſcos cum pecunia*] Nota, pecuniam veteres in fiſcum, id eſt, corbem ſparteum vel vimineum condebant, præſertim quæ majoris eſſet ſummæ quàm ut in bulgam zonamve rectè & commodè condi poſſet. Sic Cic. 2. Verr. *Reperiebam fiſcos complures cum pecunia Sicilienſi à quodam Senatore ad Equitem Rom. eſſe tranſlatos.* Idem Verr. 5. *Ex fiſco in ciſtam pecuniam transferre.* Ad quæ Aſconius Pædianus ſic annotat: *Sporta, ſportula, ſportella, nummûm ſunt receptacula, & ſacci, ſacculi, ſaccelli, & crumena, & vellea & mantica & marſupia.* Vide & Cujac. ad tit. C. de jur. fiſc.

Tuta eſt hominum tenuitas] Sic Symmachus in relatione lib. 10. Ep. 54. *Paupertas à diſpendio tuta eſt.* Nec abſimiliter Salluſtius Conjurat. Catilin. *Egeſtas facile habetur ſine damno.* Feſtivè in hanc ſententiam Palladas lib. 1. Antholog. tit. εἰς πτωχοὺς: μηδέ ποτε ζήσας ὁ πένης βροτὸς ὃδ' ἀποθνήσκει.

FABULA VIII. *Venatorum necem*] Id eſt, à venatoribus cervo inferendam. Planè ut Oppianus Φόνον ἀγρευτήρων dixit.

Quietis cœpit agere gratias] Quietis ſcil. gratiâ vel nomine, id eſt, pro quiete, an, quietis bobus?

Dominum videre plurimum in rebus ſuis] ὄμμα γὰρ δόμων νομίζω δεσπότου παρουσίαν, id eſt, *Namque lumen ædium puto eſſe heri præſentiam.* Ut ait Æſchylus in Perſis vide & Ariſtotelem Oeconomic. l. 1. c. 6. ubi refert apophthegma cujuſdam qui dixerit, Oculum domini eſſe qui maxime pinguefaciat equum. Plinius lib. 18. c. 6. *majores fertiliſſimum in agro oculum domini eſſe dixerunt.* At contrà ſecundum Pomponium, *Longè ab urbe villicarier, quò herus rarenter venit, Non villicarier, ſed dominari, meâ eſt ſententiâ.* Et ſimiliter Symmachus lib. 9. ep. 6. *Actores*, inquit, *abſentium, quibus rès longinqua remittitur*, (f. *committitur*) *tanquam ſoluti legibus vivunt: quoniam procul poſitis nullus dominorum terror incurrit.* Huc & Plautinum illud facit: *Ubi ſummus Imperator ad exercitum non eſt.* Cum hujus fabellæ argumento magnam habet cognationem apologus ille Æſopius de Caſſita & pullis ejus ac domino ſegetis, in quo nidulabatur, deſcriptus ab Agellio lib. 2. c. 29. &

à Gabr.

Gabr. Faërno. Claudit eum & obſignat uterque verſibus trochaïcis nnii, quos cordi & memoriæ habere operæ pretium eſt:

Hoc erit tibi argumentum ſemper in promptu ſitum
Ne quid expectes amicos, quod tute agere poſſies.

FABULA IX. *Æſopo ingentem ſtatuam poſuêre Attici*] Statuæ ujus auctorem fuiſſe nobiliſſimum illum ſtatuarium Lyſippum (à uo ſolo ſe fingi velle edixit Alexander Magnus) diſcimus ex epi- rammate Agathiæ Scholaſtici, qui Juſtiniani Imp. ævo vixit. Id è bro 4. Anthologiæ tit. Εἰς Φιλοσόφους, εἰς εἰκόνα Αἰσώπου huc ſcribere placuit cum Latina verſione noſtra. Ex eodem hoc quo- ue diſcimus cum iidem Athenienſes etiam ſeptem Sapientibus Græ- æ ſingulis ſuas collocaſſent ſtatuas, omnium maximum honorem os habuiſſe Æſopo, ejusque ſtatuam ordine primam eſſe voluiſſe. ic igitur Agathias:

Εὖγε ποιῶν, Λυσίππε γέρων, Σικυώνιε πλάστα,
Δείκελον Αἰσώπου στήσαο τοῦ σαμίου.
Ἑπτὰ σοφῶν ἔμπροσθεν. ἐπεὶ κεῖνοι μὲν ἀνάγκην
Ἔμβαλον, οὐ πειθὼ, φθέγμασι τοῖς σφετέροις.
Ὅς δὲ σοφοῖς μύθοις καὶ πλάσμασι καίρια λέξας.
Παίζων, ἐν σπουδῇ πείθει ἐχεφρονέειν.
Φευκτὸν δ' ἡ τρηχεῖα παραίνεσις. ἡ σαμίου δὲ
Τὸ γλυκὺ τοῦ μύθου καλὸν ἔχει δέλεαρ.

ellem pari ſuavitate hæc Latinis metris à me includi poſſe. Sed eddam ut potero:

Laudo te, Lyſippe, ſenex, Sicyonie ſculptor,
Æſopi effigiem quòd ſtatuis Samii
Ante Sophos ſeptem; quibus omnia tradita duris
Legibus; in verbis ſuadaque nulla fuit.
Aſt hic fabellis figmentiſque omnia condit,
Per luſum ſuadens corda hominum ut ſapiant.
Aſpera præcepta averſamur. Fabula dulcis
Eſca inſtar monitis additur à Samio.

Ne primus foret. Ne ſolus eſſet, ſtudii quod ſuperfuit] Senſus huic ctioni prorſus nullus ineſt, ſi ullus mihi. Quare ſic eam reſtituen- am cenſeo, ut pro *foret*, legamus *forem*: pro *Nec*, *Ne*: pro *ſtu- ii ſtudui*. Ita Phædrus hoc dicet: Quoniam alter (Æſopus ſcili- et) occuparat (id eſt, prævenit, antevertit me: hoc enim eſt oc- upare, Græcè φθάνειν, ut Plautus Rud. *occupas præloqui*: & ſeudol. *occupes prior adire*) ne ego primus forem (fabularum ſci- cet inventor) ſtudui quod ſuperfuit, h. e. in id incubui, id ope- am dedi, quod mihi relictum eſt, & quod proximum erat, ne ſe ſolus eſſet fabulator. Lacunam quæ hîc præcedit, tale quip- iam habuiſſe ſuſpicor: *Ad ejus exemplum ipſe ſcribo fabulas*. Simile ſt illud neſcio cujus elogium:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Cicero effecit, ne Demoſthenes eſſet ſolus orator:
Demoſthenes ne Cicero primus foret.

Ad aures pervenit tuas] Cicero, accidere ad aures, dicere ama ut pro P. Seſtio: *Nihil ut unquam videretur tàm populare ad popu Rom. aures accidiſſe.* Et in Vatinium: *Non putas fas eſſe, verbum e ore exire cujuſquam, quod non jucundum & honorificum ad aures tua accidat.* Ubi vulgò non rectè, *accedat.* Sic Accius apud Nonium *Simul ac nota vox ad aures accidit.*

Sin autem ab illis] τὸ *Ab* ſupereſſe videtur. Senſus certè id re ſpuit. Lege: *Sin autem illis:* ut τὸ M. non elidatur. Vel: *Sin au tem & illis.*

Corde durato] Id eſt, *obdurato*, ut Catullus loquitur. *Perten dens animo*, ut Propert. lib. 2. *firmatâ mente*, ut Guntherus meu lib. ψ. 468. Alludit autem ad ſententiam verſus Euripidei: τὰς γὰ ἐκ Θεῶν ἀνάγκας, θνητὸν ὄντα δεῖ φέρειν. hoc eſt, *Ferre fat Divûm oportet, qui ſatus mortalis eſt.* Vel: *A Diis decreta ferre quiſque natus eſt homo.* Vel, ut ante nos vertit Georg. Ratallerus *Quæ fata ſtatuunt, ferre mortales decet.* Cui ſimiliter Sophocle Philoctete: ἄκουσον· ἀνθρώποισι τὰς μὲν ἐκ θεῶν τύχας δοθείσα ἐστ᾽ ἀναγκαῖον φέρειν. Addit ibidem antitheſin malorum propri culpa attractorum.

Ὅσοι δ᾽ ἑκουσίαισιν ἔγκεινται βλάβαις,
Ὥσπερ σὺ, τούτους οὔτε συγγνώμην ἔχειν
Δίκαιόν ἐστιν, οὔτ᾽ ἐποικτείρειν τινά.

Id eſt, Interprete Q. Septimio Flor. Chriſtiano:

Adverte: Quæ mortalibus
Fata invehantur cœlitus, neceſſitas
Jubet illa ferre; at ſponte qui miſer ſibi
Accerſit ultrò incommodum, quod tu facis,
Nec miſericordiam ille, nec veniam meret.

Fortunam criminis pudeat] Quia vir bonus infelix, fortunæ cri men eſt, ut quæ innocentiæ ipſius injuriam faciat. Æquum enim eſſe videtur, ut benè bonis ſit, malè malis: quod nunc abeſt: u eſt in veteri verſu apud Ciceronem. Vide carmen in Fortunam in ter Catalect. Virg.

NOTÆ IN LIBRUM III.

PROLOGUS.

OTium des corpori] Id eſt, corpus cures.

Ut ad ſuëtam] Leg. ὑφὲν, *adſuetam.* Nam pèrſtare ad vi-

cem

m ſuetam, parum Latinè dici arbitror. At perſtare vicem elegnter dictum, ut perſeverare aliquid Symmachus, & alii. Pithœus amen ex V. C. aliam annotavit lectionem, *Præſtet*. Eſt autem toim hoc Prooemium elegantiſſ. & ſatis liberum. Quis Eutychus te fuerit, qualéve officium aut qualem vicem in aula Tiberii ſuinuerit, non habeo compertum. Fortaſſe libertus aliquis potens uit in aula Imp. ut & de Particulone & de Filito ſuſpicari libet, uos infra compellat. Facit quidem Joſephus lib. 18. Ant. Jud. duoum mentionem libertorum & aurigarum, quibus Eutychis nomen uit. Sed eorum alterutri hæc à Phædro ſcripta fuiſſe, vix auſim icere.

Curam habendi] Sic amorem habendi Ovid. dixit avaritiam:

Tempore crevit amor, qui nunc eſt ſummus habendi.

Et Horat. 1. ep. 7. *Amore ſeneſcit habendi.*

Incubuerim] F. ſcripſerat Phædrus *incubuuerim*. Solebant enim eteres u. aliquando geminare metri cauſa. Exempla apud Plaut. alios occurrunt. Sic inf. l. 3. f. 18. legerim: *tribuuerit*.

Magnas opes exaggerare] Sic infrà l. 4. f. 19. *Qui dum quadranes aggeras patrimonio.* Quamquam ibi forte, aggeras, eſt ab adgerere; non ab aggerare. Sic Cic. 1. De offic. *Exaggerare rem famiiarem*: & 4. Catilinar. *auctæ atque exaggeratæ fortunæ.* Pari elegantia Petronius Arb. dixit extruere divitias. *Qui ſolas extruere divitias curant, nihil volunt inter homines melius credi, quàm quod pſi tenent.*

Ut dixit Sinon] Alludit ad illa Æn. 2. *Cuncta equidem tibi, Rex, fuerint quæcunque fatebor Vera.*

Servitus obnoxia] Intelligit Æſopum: qui Xantho Philoſopho ſervitutem ſerviiſſe dicitur ære ipſius redemtus. Servum autem hominem, ut Plautus alicubi ait, oculos, manus, linguam habere continentem oportet: pluſque adeo ipſum ſcire quàm loqui decet. Eſt autem hæc ſors communis ſervo cum exule: de quo Polynices apud Euripidem interrogatus à matre, τί φυγάσι τὸ δυσχερὲς; quæ res maximè accideret moleſta exulibus? reſpondet: ἕν μὲν μέγιστον, οὐκ ἔχει παῤῥησίαν. Illud, inquit, unum omnium maximum, quòd libere loqui non licet. Tum Iocaſta: *Servile hoc narras, non loqui quod ſentias Audere.* Δούλου τόδ' εἶπας, μὴ λέγειν, ἅ τις φρονεῖ.

Illius ſemita feci viam] Quid inter hæc duo interſit, ex Ennii verſu cognoſcere licet, quem refert Cicero 1. De Divinat. *Qui ſibi ſemitam non ſapiunt, aliis monſtrant viam.* Sic Plautus Caſina: *De via in ſemitam regredere.* Latior igitur via; anguſtior ſemita. Dicit ergo Phædrus, ſe μυθοποιΐαν ab Æſopo inventam aliarum adinventione fabellarum auxiſſe.

Neque enim notare ſingulos] Hoc eſt, quod alius Poëta dixit: Par-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Parcere perſonis; dicere de vitiis. Et quid ſi hic aliquis contendat l
gend. *Verùm ipſa vitia & mores h.* pro, *ipſam vitam &c.* Fateor t
men, Vitam & mores ſæpè ἐκ παραλλήλȣ jungi.

Threïſſa cum gens] Indicat Phædrus, ſe gente Thracem eſſe: idec
que Græciæ eruditionis parenti propiorem, quàm vel Æſopus Phry
vel Anacharſis Scytha, pro, *numeret auctores ſuos*, malim, *auc*
Deos, nempe Apollinem, & Muſam, id eſt, Calliopen, quæ ma
ter Orphei fuiſſe perhibetur.

Qui ſaxa cantu movit] Nota res de Orphei vi muſicæ, vel e
elegantiſſimo illo Edyllio Caſſii Parmenſis, Poëtæ inter veteres E
picos eximii & Horatio æqualis: Quod quamvis jam ſæpe ſit edi
tum, nonnullis etiam negetur eſſe γνήσιον, factum potiùs tentand
gratia ab Achille Statio Luſitano: tamen hic quoque Notis iſtis tan
quam pulchrum quoddam emblema inſerere viſum eſt, ſubjecti
ejus metaphraſi Græcâ, olim elaborata ab avunculo noſtro doctiſſi-
mo in gratiam virtutis eruditæ ſtudioſorum adoleſcentum: quibu
& nos hanc operam damus.

CASSII PARMENSIS ORPHEUS.

ARGUTA primùm cum plectra parentis, & auro
Diſtinctam ſumpſit citharam Rhodopejus heros;
Ridebant ſegnes pulſus, digitosque micantes
Serius, & chordis indoctæ diſſona vocis.
Mox pudor exardens, & gloria dulcis honeſti
Luſibus avertit puerilibus, omnis & illuc
Perditus incumbens Muſæ pallebat amore.
Et nunc maternis inhiat, nunc ille paternis
Cantibus: hinc illinc diſcens dependet utrinque.
Nulla Venus faciem cœpit mentita doloſis
Compedibus: ſomni fuerat, parcusque Lyæi:
Donec, ridiculus dudum, modulamine ſilvas,
Evulſosque ſuis ſcopulos radicibus egit:
Auſus & ire viam mortalibus inconceſſam
Pœnarum oblitos demulſit carmine manes.
Non levis adſcenſus, ſi quis petit ardua: ſudor
Plurimus hunc tollit: nocturno exſomnis olivo
Immoritur: delet, quod mox laudaverat in ſe,
Qui cupit æternæ donari frondis honore.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

oëmatii præcedentis metaphraſis Græca; Auctore Matthia Bergio, Brunswicenſi.

ΟʼΡΦΕΆ Φασὶ τὸ πρῶτον ἐπεὶ Φόρμιγγα λιγεῖαν
Ματρὸς ἑῆς ἔκρȣσε προσᾴδων μυκάδι Φωνῇ,
ȣλὺν τοῖς ἀΐȣσι γέλων χλεύας τε ἐπόρσαι
ȣ μέλεος τῷ ἀμȣσῳ, ἐπεὶ νωθροῖσί τε νεῦρα
ȣσμασιν ἀμΦαΦάασκε, καὶ ȣδὲν ἐοικό τ᾽ ἐπᾷδε.
ἶψα δ᾽ ὁμῶς αἰδοῖ τε τυπεὶς καὶ ἱμέρῳ ᾠδῆς
αίρειν πόλλ᾽ ἐκέλευσε τὰ παιδικὰ, καὶ Φρέν᾽ ἔτρεψε
αντῆμαρ πρὸς μȣσαν ὅσον σθένος: ȣχ ὅγε μητρὸς
ὔτε πατρὸς μεθιεὶς ὅτ᾽ ἀοιδιάοντας ἑώρα.
ὐδέ μιν ἁ δολόεσσα πόθῳ δαλήσατο κύπρις,
ὐδὲ πέδαις σΦιγχθέντ᾽ ἀπὸ δέσμιον ἀλλαχόσ᾽ ἦγε,
ὐχ ὁ διδοὺς βαθὺν ὕπνον ὀπωπαῖς, οὐχ ὅγε νηδὺν
ολλὰ χαριζόμενος, μογέεσκε δὲ μοῦνον ἐπ᾽ ᾠδῇ
αὶ τόθ᾽ ὁ πρῶτα γελοῖος, ὁ μηδὲν ἀραρότα Φθέγξας
εσπεσίᾳ ἐνοπῇ καὶ ἀτειρέας οὔρεσι πέτρας,
ηγοὺς τ᾽ ἀγριάδας ἀκτῆς ἐπὶ τηλεθόωσας
ὐκ ἔτι μαινομένȣς τε ἀπήγαγε θῆρας ἀγρῶτας.
οῖς δ᾽ ἔπι καὶ ζωοῖσ᾽ ἄσειπτον ἔβαινε κέλευθον
άιναρον ἡνίκ᾽ ἔβη, σκοτίην ὅδον, ἄϊδος εἴσω
ειλιχίῃ πυσινὸς κιθαρῇ, δὶ ἔρωτ᾽ ἀλόχοιο.
νδ᾽ ἄρα καὶ χθονίων τὸν ἀπειθέα χῶρον ἔπεισε.
Ιρὸς τὰ μέγισ᾽ ἐπίπαν οὐ ῥᾳδία ἐς᾽ ἐπιβάθρα.
δρὼς καὶ πόνος εὐρὺς ἐκεῖσ᾽ ἀποπέμπεται ἄνδρα
ς καὶ ἀκοιμήτοισι κεκασμένος ὀΦθαλμοῖσι
γκεκυΦὼς τε βίβλοισι, λύχνȣ τε κ᾽ ἐλαίȣ ὀδωδὼς
ωθάζει θαμὰ τȣτ᾽ ἐν ἑαυτῷ ὅπερ πρὶν ἐπῄνει.
αῦτά γε νωλεμέως ἔρδων κλέος ἄρνυται ἐσθλὸν.

xtat de eodem & in Catalectis Virgilianis Epigramma, continens ujus allegoriæ expoſitionem. Id eſt ejuſmodi:

Threïcius quondam Vates fide creditur canorâ
Moviſſe ſenſus acrium ferarum,
*Atque amnes tenuiſſe vagos **
Et ſurda cantu concitaſſe ſaxa.
Suaviſonoque modo teſtudinis arbores ſecutæ,
Umbram feruntur præbuiſſe Vati.
Sed placidis hominum dictis fera corda mitigavit,
Dictaque vitam voce temperavit,

In-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Juſtitiam docuit, cœtu quoque congregavit uno,
Moresque agreſtes expolivit Orpheus.

Candore noto] Ego, inquit, candore notus ſum omnibus. Ergo te quoque de meis laboribus ſincerè & candidè judicare æquum eſt.

FABULA I. *Anus ad amphoram*] Proverbium vetus eſt, *Anus ad armillum redit*, id eſt, ad vas vinarium. Vide Feſtum. Confer cum hac vinoſam anum Plautinam, quam is deſcribit Curculione, Sc. Flos veteris vini.

Qualem bonam] Debuit dicere, quam bonam: Sed videtur de induſtria ſic locutus eſſe, ut τὸ πρέπον in anu ebrioſa & temulenta, cui lingua in vino nataret atque lapſaret, obſervaſſe videretur.

Tales cum ſint reliquiæ] Ex proverbio quo boni vini etiam feces bonæ eſſe perhibentur.

Qui me noverit] Nempe jam ſenem. Sic ſenectutis ſuæ etiam alibi meminit, ut infrà l. 4. f. 25. & l. 5. f. 10.

FABULA II. *In cubile*] Hoc eſt, latibulum ferarum. Hinc metaphoricè à re venatoria cubilia cauſarum dicta ſunt Ciceroni & Ammiano Marcellino lib. 30. *Veſtigia ſagacius colligendo, ut Spartani canes aut Cretes, ad ipſa cubilia pervenire cauſarum.*

Vos timere abſiſtite] Id eſt, deſinite. Exemplo Virgilii 6. Æn. *abſiſte moveri*. Et Columellæ lib. 12. c. 19: *nec abſiſtat id facere*. Simili formâ alibi dixit Virgil. *abſiſte precando*, id eſt; precari. Æn. 8. Et Livius, *abſiſtere obſidendo*, id eſt, obſidere.

Læſerant] F. *læſerunt*.

FABULA III. *Uſu peritus hariolo velocior*] Proverbium alibi à me non lectum, quod meminerim. Senſus per ſe manifeſtus eſt. Quamvis prudentia quoque verſetur circa res futuras, & nitatur conjecturis quæ ſæpe falli & aberrare poſſunt: tamen certior eſt divinatione, quæ nihil habet certi.

Μάντις δ' ἄριςος ὅςτις εἰκάζει καλῶς.

Cujus verſus ſententiam ita expreſſit Cicero 2. de Divinat.

Benè qui conjiciet vatem hunc perhibebo optimum.

Avertendum victimâ periculum] Sic mox: *Expiari poſſe majori hoſtiâ*. Solebant enim monſtra & prodigia hoſtiis procurari, idque [con]ſilio & præſcripto augurum & aruſpicum, Quindecimque virorum, qui libros Sibyllinos ſuper hac re adibant & inſpiciebant: ut ſcilicet averruncaretur malum quod illa minabantur. Sic apud Ciceronem 1. De Divinat. *Cumque magna vis videretur eſſe in monſtris interpretandis ac procurandis, in aruſpicum diſciplina: omnem [h]anc ex Etruria ſcientiam adhibebant.* Idem lib. 2. De Divinat. *Quemadmodum ſigna quæ à Diis hominibus portenduntur, procurentur, atque expientur. Hoc prænoſcere unum ex officiis divinationis ponebat Chryſippus.* Sic procurandi verbo (quod & hic eſt apud Phædrum) ſæpè utitur in hac eadem ſignificatione Livius: Prodigia

pro-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

curare, vel, majoribus hoſtiis procurare: ut lib. 31. l. 34. bis
ve lib. 37. lib. 38. lib. 39. & alibi. Gellius lib. 4. c. 6. Neque tan-
n in portentis ac prodigiis, ſed etiam in ſomniis paulò triſtio-
ius procurandis expiandiſque mirè ſuperſtitioſi erant. Hinc Ti-
llus lib. 3. Eleg. 3.

Et vanum metuens hominum genus omina noctis
Farre pio placant & ſaliente ſale.

Idem lib. 1. Eleg. 5.

Ipſe procuravi, ne poſſent ſæva nocere
Somnia, ter ſalsâ deveneranda molâ.

ut Joſ. Scaliger è vet. lib. *Sancta dev. molâ*. Ego pro *ſæva*, li-
ter legerim, *ſcæva*, id eſt, ſiniſtra. Videndus de hoc ritu &
Gulielmius Quæſt. Plaut. ad Amphitruonem. Sic & fulmen pro-
abant, expiantes locum fulguritum ſive bidental. Procurandi
minis ſcientiam quo pacto ſibi Numa Pompilius procurârit,
ganter & callidè deluſo Jove, qui humanis capitibus (quibus Pa-
quoque ejus Saturno fieri ſolitum accepimus) fulgurita procu-
i volebat, ſed pro his capillum cœpitium ſibi à Numa obtru-
m tandem acceptavit, ex lib. 2. Furii Antiatis refert Arnobius lib.
adverſus Gentes. Eodemque alludit & Joan Sariſberienſ.

Inſitivos liberos] Adulterinos, ſeu nothos, qui vulgò manſeres.
às etiam adoptivos liberos rectè dixeris inſitivos. nam ut pyra
poma inſitiva in alienam arborem, ita ipſi in alienam familiam
ſtirpem adoptione inſeruntur. Quid multa? Elegans ἀποδίωξις,
i & ſuprà uſus eſt.

Hominiſque curam cura majore aggravant] Id eſt, ex incerto &
licito dimittunt multò incertiorem ac ſollicitiorem.

Ibi ſtans] F. *ibi aſtans.*

FABULA IV. *Ad lanium*] Pro, apud Lanium. Sic Plautus *ad*
um, pro apud forum: *ad exercitum*, pro apud exercitum. Te-
ntius, *ad ſororem, ad uxorem*, pro, apud ſororem, apud uxo-
n, Heautont.

Inter reliquas] τὸ *qüas* duabus quidem ſyllabis, ut alibi, ita hic
endum κατὰ διαίρεσιν: non tamen ob id ſtatim mutanda eſt
iptura, ut *relicüas* ſcribamus: quod putabat quidam amicus no-
r. Sic Lucretius lib. 4. *Reliqüas tamen eſſe vias, in mente paten-*
Idem alibi: *Numquam reliqüo reparari tempore poſſet.*

Quidnam] Suſpicabar, *quinam*, id eſt, quomodo. Sed fortè ni-
l mutandum.

Et turpi facie multos cognovi optimos] Exemplo ſit vel ipſe Æſo-
s, quem corpore deformem fuiſſe accepimus, ſed mirè ingenio-
m: ut jure optimo illud Ovidianum de ſe dici potuerit:

Si mihi difficilis formam natura negavit,
Ingenio formæ damna rependo meæ.

Adda-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Addamus & Epictetum, cujus de ſe ipſo diſtichon ex Gellio no-
tum eſt:

Δȣ̃λος Ἐπίκτητος γενόμην, καὶ σώματι πηρὸς,
Καὶ πενίην Ἶρος, καὶ Φίλος ἀθανάτοις.

Id eſt, *Servus Epictetus mutilatum corpus habebam*
Pauperieque Irus, ſed Deo amatus eram.

Immo ſi Petronio credimus: *Raram facit miſturam cum ſapienti*
forma. ἀΦορᾷν ȣ̃ν δεῖ εἰς τὸν νοῦν, καὶ μὴ εἰς τὴν ὄψιν: ut ad
herum ſuum dicebat Æſopus. Idem & Syracides monet his verbi
cap. 11. Μὴ αἰνέσῃς ἄνδρα ἐν κάλλει αὐτοῦ. καὶ μὴ βδελύξῃ
ἄνθρωπον ἐν τῇ ὁράσει αὐτοῦ. Et Salvator noſter Joh. 7. ait: Μὴ
κρίνετε κατ᾽ ὄψιν, ἀλλὰ τὴν δικαίαν κρίσιν κρίνατε. Deus item
ad Samuelem 1. Reg. 16. Μὴ ἐπιβλέψῃς ἐπὶ τὴν ὄψιν αὐτοῦ
μηδὲ εἰς τὴν ἕξιν μεγέθȣς αὐτȣ̃ &c. Vel ut D. Chryſoſtomus citat
Μὴ πρόσχες εἰς τὴν ὄψιν αὐτοῦ. Eſt tamen cum monſtroſa cor-
poris figura etiam animum indicat pravum & diſtortum. Quò per-
tinet Epigramma Palladæ lib. 2. Antholog. tit. εἰς χωλοὺς.

Χωλὸν ἔχεις τὸν νοῦν, ὡς τὸν πόδα· καὶ γὰρ ἀληθῶς
Εἰκόνα τῶν ἐντὸς σὴ Φύσις ἐκτὸς ἔχει.

hoc eſt: *Mens animi haud aliter quàm pes tibi claudicat: intus*
Quod latet, externâ pingitur in facie.

FABULA VI. *Dolone*] Dolon quid ſit, jam notum: nempe li-
gnum in quo gladiolus lateat: vel ξιΦίδιον ἐν ξύλῳ ἀποκεκρυμ-
μένον. Sic utitur Alphenus l. 52. §. 1. D. ad l. Aquil. Sic Ulp. l. 1
§. 7. & generaliter. D. Si quadrup. paup. fec. dic. Sic Sueton. in Clau-
dio c. 13.

FABULA VII. *Feciſti tantum corporis*] Corpus facere (quo
haud ſcio an nemo præter hunc auctorem alius ita uſurparit) eſ
pingueſcere, & nitidum beneque curata cute fieri, ut Horat. loqui-
tur. Huic contrarium eſt apud Lucretium lib. 1. & Ciceronem lib
7. Epiſt. familiar. 27. Corpus amittere, id eſt, macrum fieri, &
morbo exhauſtis viribus totum languere, valdeque imbecillum eſſe
adeoque oſſa atque pellem, quod dicitur apud Plautum, περὶ δ᾽ ὀ-
στέα μοῦνον ῥινὸς ἔην, inquit de tali homine Smyrnæus lib. 9. Pa-
ralip. Plinius non abſimiliter Phædro dixit, folia caput facere quan-
do jam in ſemen excreſcunt, lib. 26. c. 12. Sic numerum facere di-
xit Cyprianus & Paulinus. Illius hæc ſunt verba De Idolorum vanit
Tract. 4. *Populus de ſceleratis & nocentibus congregatur, & aſyl*
conſtituto facit numerum impunitas criminum. Paulini iſta Epiſt. 4
Quaſi verò numerum loquacitate facturus.

A catena collum detritum canis] Hujusmodi canes Seneca voca
catenarios lib. 3. de Ira c. 37. Artemidorus δεσμίους. Petronius
Canis ingens catenâ vinctus. Avienus hanc fabulam recitat de Cane
& Leone.

FABULA VIII. *Filiam turpiſſimam*] Turpitudo, ut & honeſtas opriè quidem de animo hominis; ſæpè tamen etiam de corporis mâ dicitur, ex qua interdum cognoſcitur animus, quamvis adodum fallaci indicio. Sic infrà l. 4. f. 4. turpiſſimam vocat quam ox deformem.

Quid enim] F. *quid ni?*

Rem feminarum] Id eſt, ſupellectilem, ne tu aliam rem intellis, qua ſcilicet ſunt quod audiunt.

Dulcemque in ambos caritatem partiens] Suaviter & eleganter dim: ut Gunth. lib. 7. Ligurini: *dulcem tecum partimur amorem:* bi in notis meis docui, imitatione Cæſaris, Virgilii & Statii hæc cta eſſe. Sic & dulcem benevolentiam dicet infrà l. 3. f. 15.

Cotidie ſpeculo vos uti volo] Sic & Socrates ſpectatores ſuos ac miliares volebat ſpeculum crebrò inſpicere, eandem ob cauſſam. ua de re ſic Apulejus in Apologia: *An turpe arbitraris, formam um ſpeculo aſſiduo explorare? Annon Socrates Philoſophus ultrò am ſuaſiſſe fertur diſcipulis ſuis, crebrò ut ſemet in ſpeculo connplarentur? ubi qui eorum foret pulchritudine ſibi complacitus, imidio procuraret, ne dignitatem corporis malis moribus dedecoraret: i verò minus ſe commendabilem formâ putaret, ſedulò operam da-, ut virtutis laude turpitudinem tegeret. Adeò vir omnium ſantiſſimus ſpeculo etiam ad diſciplinam morum utebatur.* Hæc Ailcius: ad quem locum quæ amicus noſter Iſ. Caſaubonus in ſuis is longè eruditiſſimis Scholiis adſcripſit, non corrado.

Formam ne corrumpas nequitiæ malis] Similiter Plautus Moſtelriâ.

FABULA IX. *Vulgare amici nomen; at rara eſt fides*] Hinc Aſtoteles crebrò ad familiares ſuos conquerebatur: ὦ φίλοι, οὐδεὶς ίλος. Ideo & Paulus in Sententiis ſcripſit, Amicos appellari deere eos, non qui levi notitiâ nobis conjuncti ſint: ſed quibus fuent jura cum Patrefamilias, honeſtis familiaritatis quæſita rationius. l. 223. §. 1. D. De verb. ſig. Sunt autem apud omnes ſcriptores uerelæ frequentiſſimæ de paucitate amicorum, & quaſſa atque ſubſta & lubrica plerorumque fide.

Cum parvas] Hæc quoque Hiſtoria non fabula eſt: ut & ſequens arratio.

Si famam adſequar] De fama & poſteritatis ſtudio, quantum lud in Phædro fuerit, alibi dixi: quibus hic quoque locus aggreandus eſt.

Dummodo abſolvar cinis] Id eſt, poſt mortem: quod & Socrati ccidit, cujus accuſatores Anytus & Melitus tandem omnium judiiis condemnati, ipſe verò Socrates eorum reus abſolutus eſt. Signiicat Phædrus, ſe in reatu hunc librum ſcripſiſſe, cùm à Sejano iniuiſſimo vexaretur judicio: de quo & ſuprà.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Ut fieri ſolet] Nempe, *Qui ſtruit in calle, multos habet ille ma giſtros:* ut vulgatum eſt dicterium.

Caſſandræ quia non creditum, ruit Ilium] Virg. Æn. 2.

Tunc etiam fatis aperit Caſſandra futuris
Ora, Dei juſſu non unquam credita Teucris.

Nam ut de eadem ait Tryphiodorus Haloſi Ilii:

Τὴν γὰρ Ἀπόλλων
Ἀμφότερον μάντιν τ' ἀγαθὸν καὶ ἄπιςον ἔθηκε.

Id eſt, *Dederat huic augur Apollo,*
Eſſe bonam vatem, ſed non credenda profari.

Et apud Q. Smyrnæum lib. 12. paralipom. Homeric.

Οἴη ἔμπεδον ἦτορ ἔχεν πινυτόν τε νόημα
Κασσάνδρη. τῆς ἔποτ' ἔπος γένετ' ἀκράαντον,
Ἀλλ' ἄρ ἐτήτυμον ἔσκεν· ἀκούετο δ' ἔκ τινος αἴσης.

Et poſt: Ὡς ἀνεμώλιον ἦεν, ἵν' ἄλγεα τρωσὶ γένηται.
Κῆρες γὰρ πάντων νόον ἔκβαλον.

Quorum verſuum ſententiam ſic placuit Latinis exprimere:

Soli inerat mens firma animi & præcordia dextra
Caſſandræ, haud unquam verbum vanum ore profatæ
Cui ſuus eventus non reſpondiſſet. At ipſi,
Neſcio quo fato, nemo auſcultare volebat
Tanquam vaniloquæ. Trojanis quippe parabant
Pœnas fata ſuas infligere. Cæca proinde
Omni privabant ſenſu rationeque corda.

Significatur autem per hæc cœcitas & furor hominum imminent bus pœnis fatalibus, quando ſana conſilia & ſalutaria monita à n mine in animum demittuntur, ſed omnes clauſis oculis & aurib in ſuam perniciem ruunt. Qua de re ſunt noti verſus veteres rela à Lycurgo in oratione contra Leocratem: notus locus Velleji Pate culi lib. 2. hiſt. notus Ammiani Marcellini lib. 14. & 17. noti den que verſus Lucani. Porro titulus hujus narrationis græciſſat: *De Cr dere & non credere:* περὶ τȣ̃ πιςεύειν καὶ ἀπιςεῖν. De hoc autei argumento lege Dionis Chryſoſtomi elegantiſſimum libellum, Joach. Camerario Latinè converſum & Notis illuſtratum. Notur eſt Epicharmi quoque præceptum politicum: μέμνησο ἀπιστεῖν quo ille tanquam nervis & artubus ſapientiam dicebat continer Quod & Cicero ſæpiſſimè inculcat. Et extat verſus neſcio cujus au ctoris:

Πίςεις ἄρα ὁμῶς καὶ ἀπιςίαι ὤλεσαν ἄνδρας.

Ut autem hic nimis citò credit maritus iſte liberti crimination bus: ita apud Heliodorum Ariſtippus Demænetæ uxori privignur Cnemonem falsò deferenti fidem temerè adhibet, Æthiopic. hiſto lib. 1. Quod exemplum augere poteſt numerum illorum octo v decem, ab elegantiſſimo Mureto relatorum lib. 1. Var. lect. c. 12.

Ti

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Togamque puram jam pararet filio] Depoſitâ nimirum prætextâ, ıuam purpura diſtinctam geſtabant uſque ad annum ætatis XVI. ompletum. Sic Cicero ſe filio ſuo togam puram Arpini dediſſe ſcriıit ad Att. lib. 9. ep. ult. Catullus elegiâ ad Manlium vocat veſtem ›uram.

> *Tempore quo primùm veſtis mihi tradita pura eſt,*
> *Jucundum cùm ætas florida ver ageret.*

Seductus] Legendum videtur: *Seductu'ſt.*

Heredem ſe feciſſe proximum] Proximus heres hic dicitur, qui liàs crebriùs à JCtis & hiſtoricis, etiam ab Horatio appellatur ſecunus heres, id eſt, ſubſtitutus.

Qui dum] Malim, *cum.*

Maximè doliturum amanti] Οὐ μοῦνοι φιλέουσ' ἀλόχους μερόπων ıνθρώπων Ἀτρεΐδαι: Ut ex Homero joci cauſa adferebat Sex. Cæilius JC. lib. 13. §. 1. D. ad l. Jul. de adult.

Ætatem adultam ſervans diligentiùs] Adultam ætatem, pro adoeſcente uſurpat. Non poteſt autem quiſquam nimium diligenter uorum liberûm cuſtodire pudicitiam: ut eſt apud Plautum. Κάλ-.ος δυσήρητον ἔφυ παίδων τοκέεσσιν, inquit Phocylides. Et Ciero in 1. De offic. rectiſſimè monet, atque ſaluberrimè: *Maximè ıæc ætas à libidinibus arcenda eſt, exercendaque in labore, patientiâıue & animi & corporis.* &c.

Familia] Id eſt, ſervorum multitudo: ut infrà, l. 4. f. 21.

Tentat in tenebris caput] Coletus diſtinguere tentabat antè, *caut:* & jungere: *Caput ut ſentit tonſum.* Quod vix eſt ut probem.

Transfigit] Omninò legendum, *tranſigit*, id eſt, confodit. metron pariter & ſenſus hoc poſcit. Virg. transadigit bis terve in eadem e uſurpat. Sed & Valerius Flaccus lib. 3. Argonaut.

> *Securigerumque Nealcem Tranſigit,* &c.

Idem lib. 6. *Lævum per luminis orbem Tranſigitur.* Sic Silius Italicus ib. 4. *transegit pectora mucro.* Tacitus lib. 14. *gladio ſe ipſum tranſgit.* Igitur τὸ *transfigit*, manifeſtò ex gloſſa eſt.

Sanctam uxorem] Quam paulò ante vocabat caſtam, & mox, nnocentem. Sic ſæpè Cicero.

Sopita primo ſomno] Qui arctiſſimus eſſe ſolet.

Ad Centum viros] Apud hos enim agebantur diſceptabanturque cauſſæ graviores, quæ & Centumvirales inde appellatæ Ciceroni, Quintiliano & Plinio Secundo.

Ut adjuvaret jurisjurandi fidem] Id eſt, ut ſuam religionem ſublevaret, quippe quibus non liqueret. hoc enim vult verſus ſequens: *Quod ipſos error implicuiſſet criminis:* id eſt, quia verſarentur quaſi in Labyrintho quodam inextricabili vel irremeabili. Nam de jurejurando purgatorio mulieri deferendo, ut ipſa innocentiam per id ſuam teſtaretur, alienum videtur ut hæc exaudiamus.

Fontem veritatis] Videtur ad illud Democriti reſpexiſſe: ἐν βυθῷ ἡ ἀλήθεια.

Limaſſet à radicibus, Non evertiſſet] Peccat meo quidem animo hæc diſtinctio. Quid enim eſt, limare à radicibus? Evertere à radicibus eleganter dicitur; illud non item, ut puto. Quare mecum ſic potiùs diſtingue: *Si mendacium ſubtiliter limaſſet, à radicibus Non evertiſſet ſcelere funditus domum.* Majoris emphaſεως cauſa duo ejuſdem ſignificationis conjunxit: funditus à radicibus evertere: quod eſt ῥιζόθεν προθέλυμνον ἀναιρεῖν.

Exſecutus ſum] Ἐπεξῆλθον, vel διεξῆλθον. Plautus eo ſæpius utitur pro narrationem inſtitutam quaſi protelo continuare. Vid. Muret. Var. lect. lib. 10. cap. 13.

FABULA XI. *Cui ſuper*] Leg. *Qui ſup.* & jung. *Qui inſectatus eſt damn.*

Id demum eſt homini turpe, quod meruit pati] Sic Ovidius:

Quæ venit ex merito pœna, dolenda venit.

Nulla autem calamitas aut deformitas corporis cuiquam probro dari debet, ſi animi vitia abſint; ut neque formæ elegantia in laude ponenda eſt, ſi abſit animi probitas. Plutarchus cauſſam inquirens, cur apud Homerum & Venus Vulcano quamvis blandiens, claudicationem tamen tribuat, & contrà Hector Paridi convicium licet faciens, nihilominus eum his compellet verbis: δύσπαρι εἶδος ἄριστε: Plutarchus ergò hæc ſcribit: οὕτως Ὅμηρος καταγελᾷ τῶν αἰσχυνομένων ἐπὶ χωλότησιν, ἢ τυφλότησιν, οὔτε ψεκτὸν ἡγούμενος τὸ μὴ αἰσχρὸν, οὔτε αἰσχρὸν τὸ μὴ δι' ἡμᾶς ἀλλ' ἀπὸ τύχης γινόμενον. Qui locus valdè huc pertinet. Vide & Muretum lib. XI. Var. lect. c. X.

FABULA XII. *Indigno quanta res*] Forte leg. *ô quanta res*: ut ô fuerit abſorptum in ultima ſyllaba præcedentis dictionis.

Qui me non intellegunt] Hæc orthographia in libb. MSS. conſtanter ſervatur. Ut autem in hac fabula pullus gallinaceus margaritam ſpernit, eique granum tritici anteponit: ita Heraclitus dicebat, aſinum paleas auro præferre. ὄνον σύρματα ἂν ἑλέσθαι φησὶν ἡράκλειτος, μᾶλλον ἢ χρυσόν. ἥδιον γὰρ χρυσοῦ τροφὴ ὄνοις: Ut eſt apud Ariſtotelem lib. 10. Ethic. c. 5. Nec multum abſimilis eſt ſententia verſus veteris, à Clemente Alexandrino relati: ὁ χοῖρος ἥδεται κόπροις καὶ βορβόρῳ. Id eſt:

Suis voluptas in luto atque ſtercore eſt.

Sic nimirum trahit ſua quemque voluptas.

FABULA XIII. *Partibus*] Id eſt, litigantibus. Sic vulgo quoque partes uſurpantur.

Ne religio peccet imprudens mea] Religio mea, id eſt, ego judex. Judici religio tribuitur, propter jusjurandum quo adſtrictus eſt. Juratus enim judicat. Cicero pro M. Cœlio: *Habeo enim, Judices, quem*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

*uem vos ſocium veſtræ religionis juriſque jurandi facilè eſſe patie-
ini , L. Luceium ſanctiſſimum hominem & graviſſimum teſtem ,*
:c. nam & teſtes jurati teſtimonium dicunt l. 9. C. de teſtibus. Plu-
ma ad hanc rem, id eſt, ad jusjurandum illud judicum, quæ in
ıre religio dicitur, loca ex jure civili annotavi ad tit. Inſtit. De ob-
g. quæ quaſi ex delictis naſc.

De quis nunc agitur] Etiam hoc ex formulis antiquis judiciorum
:promptum eſſe facilè quivis paulo humanior intelligit. Solebat
ım in actionis formula addi: QUA DE RE AGITUR : vel QUO
E AGITUR: ut vel ex oratione Ciceronis pro Muræna notum eſt.
ide B. Briſſonium lib. 5. De formulis, ubi alia quatuor loca pro
templo è Cicerone annotat.

Suſtulit ſententiam] Pro tulit, compoſitum pro ſimplici.

FABULA XIV. *Puerorum in turba ludentem nucibus*] Nota res
t, pueros luſitaſſe nucibus. Vide Eraſmum in Explicatione pro-
rbii Perſiani : *Nuces relinquere* ; Chil. 1. cent. 5. proverb. 35.
einde quàm multi clariſſimi viri ad luſus cum pueris, quos ca-
ıs habebant, ſeſe demiſerint; vide apud Petrum Fabrum in præ-
tione Agoniſtici. Valdè ſuaviter Symmachus lib. 4 ep.20. *Repue-
ſcere (inquit) nos pietas jubet , ut litterarum dulcedinem liberis
ſtris labor participatus inſinuet.* Vide & Auſonium Protreptico ad
epotem. Eſt autem hîc obſervandum elegans exemplum Chriæ
amaticæ vel pragmaticæ: cui ſimilis eſt illa Lycurgi producentis
forum duos canes, ut civibus ſuis demonſtraret, quantam vim
iberet educatio in utramque partem

Simul] Pro ſimulac: ut infrà l. 3. f. 16. l. 4. 8. & 14. l. 5. f 5. & 7.
emplo Ciceronis, Horatii, aliorum.

Deriſor potiùs quàm deridendus ſenex] Sic ſuprà l. 3. f 3. *Naris
unctæ ſenex , Natura nunquam verba cui potuit dare.* Deriſor eſt
ρων, qualis & Socrates fuit.

Sapiens] Philoſophe, per Ironiam.

Citò rumpes arcum , ſemper ſi tenſum habueris] Niſi me fallit
emoria, etiam Amaſis Ægypti rex eodem ſeſe argumento excu-
vit, cùm nimiæ remiſſionis argueretur à ſuis. Vide Eraſmum in
overbio , *Arcus tenſus rumpitur.* Chil. 4. cent. 5. adag. 77.
omparationem aliam arcus cum animo humano facit mimus apud
necam relatus : *Arcum intenſio frangit ; animum remiſſio :* ubi in-
lligenda eſt nimia animi remiſſio & ignavia.

Debent] Lex metrica exigit, ut legamus, *debet.*

FABULA XV. *Prolapſam effundit ſarcinam*] Cadendi & labendi
erbis de partione uti Latinos æquè ac Græcos Poëtas, ad Oppia-
um docui. Puto autem & Tryphoninum JC. uſurpaſſe verbum Ex-
idere cùm de Areſcusâ ancillâ agit, ſub hac conditione manumiſsâ:
i tres pepererit. l. 15. D. de ſtat. hom. *Nec enim (inquit) natura*

permiſit, ſimul uno impetu duos infantes de utero matris excidere, ut ordine naſcentium incerto non appareat. &c. Ubi tamen vulgati libri omnes habent *excedere.* Sed videndum ne ſit ἐμφατικώτερον; *Excidere:* quod Tryphoninum ſcripſiſſe autumo. Profundendi verbo in hac notione uſus eſt Tertullianus lib. De Carne Chriſti: *Horres utique & infantem cum ſuis impedimentis profuſum utique & oblitum.* Ibidem paulo antè malim: *uterum indies inoleſcentem:* ubi vulg. *inſoleſcentem.* Inoleſcere eſt creſcere & augeri. At inſoleſcere ſuperbire. Juvenalis quoque de Meſſalinæ partu effundendi verbo uſus eſt: *Patruo ſimiles effunderet offas.*

Niger an albus naſcerer] Ex proverbio, *Albus an ater ſis neſcio.* Utitur eo & Cicero Philip. 2. & Apulejus in Apologia, & Catullus in Cæſarem, & B. Hieronymus in Helvidium. Vide Eraſmum Chil. 1. cent. 6. adag. 99. Ad hanc formam Plautinum illud dictum eſt: *nullius coloris aliquem noſſe.*

Beneficium magnum ſanè] Ironicè.

Neceſſitas] Naturæ ſcilicet. Similiter alicubi Cicero. Congruit nonnihil cum hujus argumento fabulæ diſputatio Phavorini apud Gellium de ſobole non tantùm parienda à matre, ſed & lactanda.

Obſiſtere homines legibus; meritis capi] Nam ut Poëta ait:

Nitimur in vetitum ſemper, cupimusque negata.

Huc pertinet Pauli ſententia lib. 4. tit. 5. *Meritis liberos quàm pactionibus adſtringi placuit.* Idem ex reſponſo quodam Papiniani refert Juſtinianus in lib. 35. ſi quando C. de inoff. teſtam. *Meritis magis filios ad paterna obſequia provocandos, quàm pactionibus adſtringendos.*

FABULA XVI. *Pœnas oppetit*] Ut, oppetere mortem. Sed illud non memini alibi legere.

Nectar quod Pallas] Minerva nimirum avi ſuæ, quam in tutela habebat, potum illum Deorum dono miſerat, die credo natali ſuo, quo ſe Noctua invitaret largiùs.

Tribuit] Nempe ſilentium & canendi pauſam ut faceret.

FABULA XVII. *Quercus Jovi*] Plinius Jovi eſculum tribuit, lib. 12. c. 1. *Arborum,* inquit, *genera numinibus ſuis dicata perpetuò ſervantur: ut Jovi eſculus: Apollini laurus: Minervæ olea: Veneri myrtus: Herculi populus,* &c.

Cibelæ] Scrib. *Cybelæ,* ut infrà l. 3. f. 20. *Galli Cybeles.* Catullus quoque in Galliambo nunc producit mediam, nunc corripit.

Propter fructus eſt gratior] F. *propter fructum eſt gratior.*

Niſi utile eſt quod facimus, ſtulta eſt gloria] Eleganter Lucilius: *Hunc laborem ſumas, laudem qui tibi ac fructum ferat.* Non tamen omnia ad utilitatem referenda aut hoc modulo metienda ſunt.

FABULA XVIII. *Luſcinii*] Nota, Luſcinius dicitur hîc quæ vulgò tantùm Luſcinia. Hoc quoque ſingulare Phædrus habet.

Vo-

Vocem miſerit] F. *emiſerit.*

Leva cornici omina] Virgil. *Sæpè ſiniſtra cavâ prædixit ab ilice corn*x.

Noli adfectare quod tibi non eſt datum] Quia *amittit meritò pro*ium, *qui alienum adpetit*, ut ſuprà dixit l. 1. f. 4. Exemplo ſit melus, qui, ut eſt in fabulis, cornua Jovem poſcens, auribus oque privatus eſt. Obſervanda hîc ſimul ſententia Homerica, uni eum non omnia tribuiſſe, ſed aliis alia & diverſa dona contuliſſe. ὕτως οὐ πάντεσσι θεὸς χαρίεντα δίδωσιν Ἀνδράσιν· &c. Oſſ. θ'.

Deluſa ne ſpes ad querelam recidat] Quia ut infrà l. 5. f. 6. *Quem s deluſit, huic querela convenit.*

FABULA XIX. *Familiâ*] Jungo & expono: *familiâ maturiùs*, eſt, citiùs, quàm aliàs ſolemne erat familiæ, quæ tunc domo erat. An, *ſolus familiâ*; id eſt, deſertus ab aliis ſervis?

Ignem ergo quærens] Nota: Ignem non ſemper veteres domi ſuæ citabant, ſed à vicinis plerumque petebant: neque enim facilè gare petenti licebat. Videbatur enim hoc valdè alienum eſſe ab ſa humanitate, & vitâ hominum atque naturâ, quæ aquâ & igni tere non poteſt. Hinc Plautus Trinumo Sc. 6. *Datur*, inquit, *nis, tamen etſi ab inimicis petas.* Sic enim ibi habet MS. Camer. on ut vulgò, *Tametſi*. Eodem & Ennii verſus pertinent quos refert icero 1. de Offic.

Ut homo qui erranti comiter monſtrat viam,
Quaſi lumen de ſuo lumine accendat, facit,
Ut nihilominus ipſi luceat, cùm illi accenderit.

t idem Plautus Aululariâ eodem reſpiciens ait Act. 1. Sc. 2. ſive ut in MS. Eyſtad.) Sc. 1.

Cave quemquam alienum in ædes intromiſeris.
STA. *Quid ſi quiſpiam ignem quærit?* EVC. *extingui volo:*
Ne cauſæ quid ſit, quod te quisquam quæritet.
Nam ſi ignis vivet, tu extinguere extempulo.

De flamma tamen Deûm, id eſt, de igne ſacrificiorum, non liceat ignem accendere vel mutuari lumen, ut infrà l. 4. f. 10. teſtatur hædrus, ne ſcilicet ſacra profanarentur.

Iter effecit brevius] Per compendia ivit.

Quid tu cum lumine] Metron poſtulat, ut *tu*, removeamus. *Melio ſole*, dixit, pro meridie: ut Statius 5. Thebaid. Sic Horat. lib. 1. f. 5. Supremo ſole, pro veſpere dixit.

Hominem quæro] Hoc & à Diogene Cynico factum ſcribunt.

Abit] Lege *abiit*.

Ad animum retulit] Sic JCti ad animum revocare injuriam dicunt l. 11. non ſolùm §. 1. D. de injur. §. ult. Inſtit. eod. tit.

FABULA XX. *Aſinus & Galli*] Intellige hîc Gallos Cybeles, ſive

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

ſive Magnæ matris Deûm ſacerdotes. Non videtur autem hæc fabula librum 4. ordiri debere, ſed potiùs vel ad finem libri tertii referenda, vel illi de muſtela & muribus poſtponenda; ut liber 4. ab hoc prologo incipiat: *Joculare tibi videtur:* &c.

Circum quæſtus ducere] Jungo, *circunducere quæſtûs*, ſc. gratia ut ellipſis Græciſſans, & tmeſis.

Detracta pelle] F. *Detr. è pelle.* Quod ait de tympanis Gallorum Cybeles, id lucem accipit ex Catulli Galliambo. Solebant autem ſtrepitu tympani obtundere clamorem eorum, quos evirabant, ne exaudiretur.

Delicio] Delicium vocabant puerum, quem in amoribus habebant τὰ παιδικὰ. Adeò enim hoc uſitatum erat Græcis, ut etiam turpe eſſet puero, amatorem nullum reperire. Quanquam autem vix ef fugiebant probri, imò ſceleris ſuſpicionem, cum formoſis adoleſcentulis verſantes: tamen nequitiæ ſuæ hoc quaſi velum obtendebant, ut dicerent ſe amorem ſuum non ad fœdam atque abominandam corporum commixtionem, ſed ad conſtituendam amicitiam referre. Inde vocabant hunc ἔρωτα ἐπὶ φιλίᾳ. Cicero amorem amicitiæ vertit. Sic nimirum Tuſc. 4. *Quis*, inquit, *eſt enim amor iſte amicitiæ? Cur neque deformem adoleſcentem quisquam amat, neque formoſum ſenem?* Idem Cicero Tuſc. 5. etiam Dionyſium Siciliæ tyrannum ſcribit, more Græciæ quosdam adoleſcentes amore conjunctos habuiſſe. Euſebius lib. 6. de præpar. Euangel. παρ᾽ ἕλλησι και οἱ σοφοὶ ἐρωμένους ἔχοντες, οὐ ψέγονται. Vide & Maximum Tyrium Philoſophum Platonicum Serm. 8. cum 3. ſeq. Habet hac de re quædam, niſi fallor, etiam Muretus in Var. lect. quæ ex his noſtris augeri poſſunt.

Quidnam feciſſent] Leg. *Quianam*, id eſt, quare feciſſent, ſcilicet tympana ex pelle aſini, ſatis dum viveret plagis contuſi. Quidnam feciſſent, non erat cur quæreret Delicium illud. Videbat enim tympana eſſe facta. An Quidnam, id eſt, ob quid?

NOTÆ IN LIBRUM IV.

PROLOGUS.

DEcipit frons prima multos] Theognis: Πολλάκι τὴν γνώμην ἐξαπατῶσ᾽ ἰδέαι. Id eſt, *Sæpè externæ animum decipiunt ſpecies.*

Inferiore] Leg. *interiore.*

Ne locutus ſine mercede exiſtimer, Fabellam adiciam] Quid hîc facit mercedis mentio? videtur alludere ad morem veterem, quo recitaturi fabulam ſolemni velut præfatione ſibi audientiam prabant:

Ac-

:cipe fabulam, & para aſſem. As igitur velut merces erat, quam
ti pro recitationis opera ſtipulabantur. Admonuit de hoc more
in olim Mariangelus Accurſius initio fabulæ ſuæ De teſtudine,
am Diatribis ſuis adjecit. *Fabulam*, inquit, *ſpondenti auream*
n fuit olim vitium inter amicos aſſem petere, &c. Dicebant etiam
æſantes, ſe expoſituros fabulam, ſi audire vellent: qui mos ho-
eque in vulgo noſtro Saxonico remanet. Ad hanc formulam Pe-
onius Arb. reſpexit, dum aggreditur expoſitionem fabellæ de ma-
ona Epheſina. Scripſi autem, *adiciam*, non ut erat editum *adji-*
am. Vide infra l. 4. f. 6.

FABULA I. *Compreſſus*] Forte *compreſus*: ut ſit error natus ex
tiqua ſcribendi pronuntiandive ratione: *Compreſus*: *Coſul*.

Perit] Ita reſcribo, pro *periit*.

Rete] Pro, *reti*, ut *à mare*, pro, *à mari* Plautus dixit.

Muſcipula] A muſcipulum neutro genere. Eſt autem uſitatius,
c *muſcipula* g. f.

Qui ſæpè laqueos] Non ſolùm igitur vulpes vetula (de qua pro-
rbium eſt) ſed & mus vetulus difficulter capitur.

Γέρων ἀλώπηξ ȣ̓χ ἁλίσκεται παίγῃ.
Γέρων δὲ καὶ μῦς ȣ̓χ ἁλίσκεται πάγῃ.

FABULA III. *Vindictam quærens, ſervitutem reperit*] Hunc
:neralis ſententiæ verſum ex hoc loco ſumere licet. Multi tanta
dient vindictæ cupiditate, ut ipſi non recuſent ſeſe in ſervitutem
teri mancipare, aut in aliud malum præviſum præcipitare, dum-
odo hoſtem ſuum ſibi ulciſci liceat. Talis & Hecuba deſcribitur
Euripide, cùm ſic loquens inducitur: τοὺς κακοὺς δὲ τιμωρȣμέ-
, αἰῶνα τὸν σύμπαντα δουλεῦσαι θέλω, id eſt, *Iſtos malos ul-*
ſci dum liceat mihi, Me ſervituti mancipare haud abnuo, Ævum
r omne. Cicero quoque apud Dionem lib. 44. ait: *Multi alios*
liſci cupientes, ipſi unà perierunt. Quam autem fabulam hîc Phæ-
rus de equo & apro, eandem Ariſtoteles ex Steſichori ad Hime-
nſes oratione narrat de equo & cervo lib. 2. Rhetoric. c. 20. ἵπ-
ος κατεῖχε λειμῶνα μόνος. ἐλθόντος δ᾽ ἐλάφȣ, καὶ διαφθείραν-
ος τὴν νομὴν, βȣλόμενος τιμωρήσασθαι τὸν ἔλαφον, ἠρώτα τὸν
νθρωπον, εἰ δύναιτο μετ᾽ αὐτοῦ κολάσαι τὸν ἔλαφον. ὁ δὲ, φη-
ιν, ἐὰν λάβῃς χαλινὸν, καὶ αὐτὸς ἀναβῇς ἐπ᾽ αὐτὸν, ἔχων ἀκόν-
ια. συνομολογήσαντος δὲ καὶ ἀναβάντος, ἀντὶ τȣ͂ τιμωρήσασθαι,
ὑτὸς ἐδούλευσεν ἤδη τῷ ἀνθρώπῳ. ȣ̔́τω δὲ καὶ ὑμεῖς. &c. inquit
teſichorus Himetenſibus Phalarim ducem adverſus hoſtes eligere
olentibus.

Lædi quàm dedi] Παρονομασία & ἀντανάκλασις elegans, ſi
it rara in ſcriptis, tanquam ἥδυσμα, non ſi ſubinde reponatur,
anquam ἔδεσμα: qua affectatione tamen quidam ſibi mirificè
lacent.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

FABULA IV. *Poſteris tradam*] Plenus bonæ ſpei fuit Phædrus, ad poſteritatem perventura eſſe ſcripta ſua: quæ ſpes ei penè decollaviſſet, abſque Pithœis clariſſimis fratribus eſſet, quibus vitam debet. Sic ſuprà Prol. l. 3. *Habebunt certè quo ſe oblectent poſteri.* Prol. l. 5. *Longaque dignum judicatis memoriâ.* Et infrà l. 5. f. 5. *Chartis nomen victurum meis, Latinis dum manebit pretium litteris.*

Oculis venantem viros] Quia ἐκ τοῦ ὁρᾷν τὸ ἐρᾷν. Sic & Ovidius dixit amores venari. Elegantiſſime. Nam formoſa femina tanquam viſco volucres, ſic ipſa adoleſcentes capit & attrahit. Plautus, ſi bene memini, *venaturam oculis facere*, dixit.

Devotam vino] Id eſt, deditam, ut apud Virgil. 4. Æn. *Dido peſti devota futuræ.* Et Cic. 3. Tuſc. *Devotus & donatus ſtudiis.*

Totam ut fortunam] ἅπασαν τὴν οὐσίαν. Uſitatius eſt plurale: Totas fortunas.

Ne data poſſideant aut fruantur] Frui data, pro datis, antiquè. Sic ſuprà l. 3. f. 7. *fruere quæ laudas.*

Juriſperitos conſulit] JCti ſicut teſtamentis faciendis ſæpè adhibebantur: (id quod multis probat auctoritatibus B. Briſſonius lib. 7. Formularum, & ego ampliùs confirmo quodam loco Epigrammatis Agathiæ, quod extat lib. 2. Antholog. tit. 22. εἰς ἰατρούς: ubi medicus ægroto ſuadet, ut Juriſperitum accerſat condendi cauſſa teſtamenti:

Θάρσει. τὸν νομικὸν δὲ κάλει· καὶ χρήματα σαυτοῦ
Εὖ διαθεὶς, βιότ8 λῆγε μεριμνοτόκ8.)

Ita iidem & de interpretatione ultimarum voluntatum conſulebantur, ſi ambiguè quid ſcriptum nuncupatumve eſſet, ut voluntatem teſtatoris per conjecturas quaſdam indagarent, tanquam venator & canis ſagax feram per veſtigia ejus perſequitur ad uſque cubilia.

Fidem advocavit jure neglecto parens] H. e. Mater cùm à JCtis non poſſet hæc res expediri in tàm mirabili & inextricabili teſtamento, ipſa fidem implevit, nullo licet jure cogente. Vide Inſtit. de Fideicommiſſar. heredit. & De Codicillis: item Plinium lib. 5. Epiſt.

Potrici) Sic compotricem dixit Terentius Hecyrâ.

Si maneret condito ſenſus patri) Condere verbum mortuale vel ſepulchrale. Unde conditorium, quod & conditivum, Senecæ & Petronio eſt ſepulchrum. Hoc primum. Deinde quia dubitabant veteres, an ſenſus rerum humanarum ad defunctos pertingeret: creberrimè his utebantur & ſimilibus formulis: *Si quis manium ſenſus eſt: Si quis in morte ſenſus eſt: Si quis etiam inferis ſenſus: Si quis defuncti ſenſus eſt: Si quid inferi ſentiunt: Si quis poſt funera ſenſus: Si quid habet ſenſus umbra: Si manes poſt fata aliquid ſentiunt: Nigras ſi quid ſapis inter arenas*, Propert. lib. 4. *Si ſentire datur poſt fata quietis:* Nemeſianus ecloga 1. Reliquorum auctores

pete

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

e à Briſſonio lib. 8. De formulis fol. 737. cui duo poſtremiſta exempla addidi: & hoc Euripideum in Hercule furioſo, φίλτατ', εἴτις φθόγγον εἰσακούσεται θνητῶν παρ' ἅδη, σοὶ δ' ἡράκλεις λέγω.

Luxu) Luxus, qui aliàs latiùs patet, hîc ſtrictè accipitur pro ietate ſeu temulentia, quæ ſcitè à veterum quodam μητρόπολις κῶν appellata eſt.

Abiciet) Sic frequentiſſimè veteres alterum i. in hoc & ſimilibus bis compoſitis à jacio conſueverunt abjicere. Vide indicem Giinii in Lucretium.

Quod multorum fugit imprudentiam, Unius hominis reperit ſoler-) Non igitur ſemper ad multitudinem reſpici oportet, ſed ad quibus potiùs lux veritatis adſiſtit: ut graviter monuit Arcadius l. 21. ob Carmen. §. ult. D. de teſtibus. *Neque ex multitudine aurum judicandum, quod melius & æquius eſt: cùm poſſit forſitan deterioris ſententia & multas & majores in aliqua parte ſuperare:* Juſtinianus ait in præfat. De Conceptione Digeſtorum.

FABULA V. *Hiſtoria quorum in tabernis pingitur*) Nihil hîc eſt, ſed τὸ *m* ante vocalem non abſorbetur. Cujus rei & alibi ud Phædrum exempla obſervavi: ut ſuprà l. 1. f. 13. non fuit igi-, quare Pithœus aſteriſcum ante τὸ *in* poneret, quaſi loci corpti ſignum.

Artos) Vulgò arctos ſcribimus, contra veterum auctoritatem, æ hîc obſervatur.

Signum quod ſequerentur milites) Id eſt, teſſeram militarem. ύνθημα vocant Græci: ut præter ceteros Euripides Phœniſſ. & oſander. Tali pro ſigno verſum Homeri integrum Claudius dat excubitori Tribuno: ἄνδρ' ἀπαμύνασθαι, ὅτε τις πρότερος χαπήνῃ. Id eſt, *Ulciſcare virum, qui te irritaverit ultrò.* Sæpius tem unica dictio, eaque boni ominis pro teſſera dari ſolebat: *ctoria, palma, triumphus, virtus* &c. Vide Torrent. ad Suetoum.

Immolatos) Id eſt, mactatos. καταχρηστικῶς. Nam immolandi rbum ad ſacrificia proprie pertinet.

Alvi tartareo ſpecu) Simili ferè grandiloquentiâ & δεινότητι ppianus Ceto tribuit γαστρὸς χάος lib. 5. Halieut. ѱ. 52.

Periclitatur magnitudo principum) Similis ferè ſententia fuit ſurà l. 2. f. 7. *Tuta eſt hominum tenuitas; Magnæ periclo ſunt opes moxiæ.* Contraria tamen huic præſenti ſententia eſt apud Horaum in Epiſt. *Quicquid delirant Reges, plectuntur Achivi.* Imò & pud ipſum Phædrum ſuprà l. 1. f. 30. *Humiles laborant ubi potens diſſident.*

Minuta plebes) ἀρχαϊκῶς Hoc quoque: Ut Ennius apud B. Hieonymum in Epiſtolis: *Plebes in hoc Regi antiſtat loco; Licet Lacri-*

mare

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

mare plebi; regi honeſtè non licet. Sic ſæpe Auſonius, ſæpe Gunth rus. Plura ex veteribus exempla annotavit Priſcianus: ut hoc Luci lii: *Deficit alma Ceres nec plebes pane potitur.*

FABULA VI. *Naſute ſcripta diſtringis*) F. *deſtringis:* ut ſup l. 1. f. 29. *gravi deſtringunt alios contumeliâ.* Illud, *naſute*, pote vel adverbium eſſe, vel nomen, hoc modo; Tu, ô naſute, q deſtringis, &c.

Parum libellum ſuſtine) An *parvum libellum:* an potiùs: *pa rum libellam ſuſtine?* Libellam, ſcilicet judicii & cenſuræ tuæ, pau liſper inhibe. Vel ita: Adhibe huc ſtateram & lances tuas: imponan in eas quod tibi ſatis ponderoſum videatur, cùm cetera omnia tàn levia reputes.

Utinam ne unquam) Notiſſimum illud è Medea Ennii tranſlatun ex Euripidis cognomine Tragœdiâ fragmentum, quo etiam Ciceri aliquoties utitur: *Utinam ne in nemore Pelio.* quod quaſi in pro verbium abiit, de re altiùs & à remotiſſimis cauſis repetitâ, mor mulierum. Eum locum Phædrus hic ſcitè imitatur. Simile eſt illu ejuſdem Euripidis in Hecuba: *ἰδαιαν ὅτε πρῶτον ὕλαν Ἀλέξανδρο ειλατίναν ἔταμε.* &c.

Profeſſæ mortis viam) Elegantiſſimè dictum. Plus autem eſt, pro feſſa mors, quàm *προῦπτος θάνατος.* Significat enim *αὐθαίρετο θάνατον, ἢ ἐπίσπαςον.* Ita navigatio nihil aliud eſt quàm mor tis quædam profeſſio. Meritò igitur exclamat Propertius contrà na vigationes:

> *Ite rates curvæ, & leti texite cauſam.*
> *Iſta per humanas mors venit acta manus.*
> *Terra parum fuerat fatis; adjecimus undas.*
> *Fortunæ miſeras auximus arte vias.* &c.

Et Horatius lib. 1. Carm.

Fabricaſſet Argus opere Palladio ratem) Nota Argum hujus navi ſive ratis architectum fuiſſe. De opere Palladio quod ait, explica Claud. *Ipſamque ſecandis Argois trabibus jactent ſudaſſe Minervam.* &c. Gubernator ejusdem Tiphys fuit.

Inhoſpitalis Ponti ſinus) Id eſt, Euxini, qui *ἄξεινος* potius quàm *εὔξεινος* dici merebatur. Sic inhoſpitalem Caucaſum vocat Horatius.

Per artus fratris) Cicero quoque de Medea hoc habet in ea pro lege Manilia. *Ex ſuo*, inquit, *regno ſic Mithridates profugit, ut ex eodem Ponto Medea illa quondam profugiſſe dicitur: quam prædicant in fuga, fratris ſui membra in his locis, qua ſe parens perſequeretur, diſſipaviſſe, ut eorum collectio diſperſa, mærorque patrius celeritatem perſequendi retardaret. Sic Mithridates fugiens.* &c.

Quid tibi videtur?) Scil. de iſto Poëmatio meo. Satin' grandi cothurno ſuffultum incedit?

Fal-

?alſoque dictum] Id eſt, ἀνισορησίαν committis, & migras
:npora.

Lector Cato] Id eſt, qui perpetuò frontem caperatam, & ſe-
n triſtitie ſtriatam geris, teque moroſum ac faſtidioſum meorum
minum judicem præbes: cui, quicquid agam, ſive quod recens
:eniam, ſive quod antiquum reponam atque refingam, nunquam
:sfacio, nunquam placeo. Sic Petronius Arbiter:

Quid me ſpectatis conſtricta fronte Catones?
Damnatisque nova ſimplicitatis opus?

otum eſt in tales illud Satyricum: *Tertius è cœlo cecidit Cato.* Nota
tonis ſeveritas: qui ita de ſe ipſo apud Salluſtium: *Qui mihi*
ue animo meo nullius unquam delicti gratiam feciſſem, haud facilè
erius libidini malefacta condonabam. Hinc paſſim & Martialis Ca-
nem κατ' ἀντονομασίαν dixit pro tetrico ac moroſo cenſore. ut
Epiſtola lib. 1. præfixa: *Non intret Cato theatrum noſtrum, aut*
ntraverit, ſpectet. Et Epigram. 3. *Cur in theatrum Cato ſevere ve-*
li? Et lib. 9. Epig. 29.

Qui ſpectatorem potui feciſſe Catonem,
Solvere qui Curios Fabriciosque graves. Et l. 10. Epig. 19.

nc me vel rigidi legent Catones. Et lib. 5. Epig. 53.

Epiſtolisque commodat gravem vultum,
Similis Catoni, Tullioque, Brutoque. &c.

Stultitiam nauſeant] F. *ſtultitiâ nauſeant.* Illud autem, *cœlum*
uperant, proverbiale eſt. λοιδορῆσαι τὸν οὐρανόν. Vide Suidæ &
nodoti collectanea.

FABULA VII. *Si qua res cibi*] Id eſt, aliquis cibus. Ut res vo-
ptatum dixit Plautus Amphitr. Sic Euripides aliquoties χρῆμα θη-
ιῶν dixit, id eſt, negotium vel res feminarum, pro, feminæ. Et
iſtophanes τὸ χρῆμα τῶν νυκτῶν, pro αἱ νύκτες. Sed de hac
oque Græcorum periphraſi honeſtâ pluribus aliquando ad Oppia-
m agebamus.

FABULA IX. *Propriis repletam vitiis poſt tergum dedit*] Ex illo
tulliano: *Sed non videmus manticæ quod in tergo eſt.* Quod &
rſius imitatus eſt hoc verſu: *Sed præcedenti ſpectatur mantica ter-*
. Sed & aliis hac elegantiſſima fabellâ uti placuit: ut Galeno, ut
hemiſtio. Hujus quidem locum mihi indicavit amicus meus eru-
tiſſ. David Hœſchelius, ex oratione quæ βασανιςὴς inſcribitur.
οφὸς γὰρ ἦν Αἴσωπος ὁ μυθοποιὸς, ὃς ἔφη, τοὺς ἀνθρώπους δύο
ήρας ἕκαςον φέρειν, τὴν μὲν ἔμπροσθεν, τὴν δὲ ὄπισθεν. γέ-
ειν δὲ κακῶν ἑκατέραν· ἀλλὰ τὴν μὲν ἔμπροσθεν, ἀλλοτρίων.
ἣν δὲ ὄπισθεν, τῶν αὐτοῦ τοῦ φέροντος. καὶ διὰ τοῦτο οἱ ἄν-
ωποι τὰ μὲν ἑαυτῶν κακὰ οὐχ ὁρῶσι, τὰ δ' ἀλλότρια πάνυ ἀ-
ιβῶς θεῶνται. Nimirum, ut Plutarchus ait, ἕκαςος αὑτοῦ φαυ-
ότερος κριτὴς ἢ ἑτέρων. Atque ut Johan. Chryſoſtomus: ἐν τοῖς

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

ἑτέρων ἁμαρτήμασιν ἐσμὲν πικροὶ ἐξετασαί. καὶ τῶν ἡμετέρ
οὐδένα λόγον ποιούμεθα.

Hac re] id eſt, *ideò.*

FABULA X. *Malorum munera inviſa Deo*] Graviſſimè in ha
ſententiam ſcripſit Plato: *Cùm vir honeſtus turpe ſibi ducat, m
nera ab improbo homine capere: quanto magis Deum ita animatu
eſſe debemus exiſtimare!*

Culpam lues] Nota, Quòd etiam falſæ religionis contemt
aut violatio nunquam cuiquam impune abierit: cujus rei exempla
hiſtoricis multa colligi poſſunt. Sed Brenni inprimis eſt memorabi
de quo ſic Propertius canit lib. 3.

Torrida ſacrilegum teſtantur limina Brennum
Dum petit intonſi Pythia regna Dei:
At mons laurigero concuſſus vertice duras
Gallica Parnaſi ſparſit in arma nives.

De quo & Juſtinum vide lib. 24. & Callimachum hymno 4.
Delum.

Luminis commercium] Elegantiſſimè: ut linguæ commercia L
cretius: ſepulturæ B. Ambroſius. Vide Notas ad Guntherum.

Nec de Lucerna fas eſt accendi ſacrum] Sacrum pro ſacrificio
hoſtiâ poſitum. Ad ſacra autem ferè perpetuum ignem in æde ſac
alebant: ſicuti & ad monumenta cariſſimorum. l. 44. Mævia. D.
manumiſſ. teſtam. l. 5. §. proinde D. de donat. inter vir. & uxor.
Petronius Arbiter huc alludens, ſcripſit de ancilla matronæ Ephe
næ, lugentis maritum ſuum, hanc adſidentem conditorio lum
in monumento poſitum renovaſſe quoties defecerat. Quod hod
que nonnullis in locis inter Chriſtianos ſervatur.

Scelera non ira Deûm, Fatorum dicto ſed puniri tempore] Sic
ſchylus:

Confide. Tandem præſtituto tempore
Pœnas dabunt, quicunque temſerint Deum.

Vel, ſi Græcè loquentem audire malumus:

Θάρσει. χρόνῳ τοι κυρίῳ τ' ἐν ἡμέρᾳ.
Θεοὺς ἀτίζων τις βροτῶν δώσει δίκην.

Eadem eſt vox omnium ſapientum ſæpè iterata, & cotidiana exp
rientia comprobata.

Ne cum malefico uſum bonus conſociet ullius rei] Cauſſam redd
Theognis & Menander: quorum ille ſic in gnomis:

ἢν δὲ κακοῖσι
Συμμιχθῇς, ἀπολεῖς καὶ τὸν ἐόντα νόον.

Hujus autem verſiculus etiam per Apoſtolum 1 Cor. 15. ſanctifica
tus eſt (ut cum Tertulliano loquar lib. 1. Ad uxorem) Φθείρουσι
ἤθη χρησθ' ὁμιλίαι κακαὶ.

Id eſt, *Bonos corrumpunt mores congreſſus mali.*

A

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

ram deinde cauſſam adfert Horatius; Quia *ſæpè Dieſpiter negle- inceſto addit integrum.* Imitatur Euripidem, cujus hæc ſunt ex- nâ Electrâ: Οὕτως ἀδικεῖν μηθεὶς θελέτω, μηδ᾽ ἐπιόρκων μέτα υπλείτω. Immò etiam ſecundum Heſiodum,

Πολλάκι καὶ ξύμπασα πόλις κακοῦ ἀνδρὸς ἐπαυρεῖ.

ABULA XI. *Divis arca veram laudem intercipit*] Litteræ m, ut ait B. Hieronymus, marſupium non ſequuntur: quam- Crœſos quis ſpiret & Darios: Sudoris comites ſunt & laboris. At ία σοφίαν ἔλαχε, καὶ μόνα τὰς τέχνας ἐγείρει: ut eſt apud leocritum.

Cælo receptus propter virtutem Hercules] Egregiè ipſe apud Se- nam extremo Hercule Oeteo ad Alcmenam matrem:

Quid me tenentem regna ſiderei poli,
Cœloque tandem redditum, planctu jubes
Sentire fatum? parce. nam virtus mihi
In aſtra, & ipſos fecit ad ſuperos iter. Et poſteà:
Virtus in aſtra tendit; in mortem timor. Cui pulchrè ſuc-

it Chorus ibidem:

Nunquam Stygias fertur ad umbras
Inclita virtus: Vivite fortes,
Nec Leteos ſæva per amnes
Vos fata trahent; ſed cùm ſummas
Exiget horas conſumpta dies,
Iter ad Superos gloria pandet.

de tamen Lactantium lib. 1. cap. 9. Divin. Inſt. ubi demonſtrat, llam in Hercule virtutem fuiſſe, ob quam dignus eſſet cœlo re- i.

Plutus fortunæ filius] Cæcæ matris cæca proles. Vide Ariſtopha- m Pluto. Ut autem ille hîc malis amicus eſſe dicitur: Ita contrà Paupertate inquit Petronius Arbiter: *Neſcio quo modo bonæ men- ſoror eſt paupertas*: Et ut idem: *Amor ingenii neminem un- am divitem fecit.* Cujus rei cauſam inquirit Ariſtoteles problem. Sect. 29.

Plutus objecto cuncta corrumpit lucro] Propertius lib. 3.

Auro pulſa fides: auro venalia jura:
Aurum lex ſequitur: mox ſine lege pudor.

venalis:

Prima peregrinos obſcœna pecunia mores
Intulit, & turpi fregerunt ſecula luxu
Divitiæ molles.

urimæ ſimiles ſemtentiæ apud Theognidem, Euripidem, Senecam Stobæum reperiuntur. Elegantiſſimè autem Phocylides κακῶν χηγὸν, βιοφθόρον πάντα χαλέπτοντα, πῆμα ποθεινὸν appellat ὸν χρυσόν. Vide totum locum. Eſt enim prolixior. Valde quoque huc

huc facit quod Creon apud Sophoclem in Antigona prolixè com memorat, quot quantaque mala argentum humanæ vitæ import: rit. Sed ipſum Regem audire eſt operæ pretium.

Οὐδὲν γὰρ ἀνθρώποισιν οἷον ἄργυρος
Κακὸν νόμισμ᾽ ἔβλαστε. τοῦτο καὶ πόλεις
Πορθεῖ. τόδ᾽ ἄνδρας ἐξανίστησιν δόμων.
Τόδ᾽ ἐκδιδάσκει καὶ παραλλάσσει φρένας
Χρηστὰς πρὸς αἰσχρὰ πράγμαθ᾽ ἵστασθαι βροτῶν.
Πανουργίας δ᾽ ἔδειξεν ἀνθρώπους ἔχειν,
Καὶ παντὸς ἔργου δυσσέβειαν εἰδέναι.

Hoc eſt, ut ego interpretari potui totidem verſibus:

Mortalibus nullum æquè, ut argentum, malum
Unquam repertum eſt inſtitutum. Hoc funditus
Evertit urbes: hoc viros ſua ejicit
Domo: hoc bonæ menti magiſter ad mala eſt,
Turpes & ad res ſe monet convertere.
Monſtravit hoc verſutias mortalibus
Cunctas, & omnia indidit facta impia.

Sed quicquid vel Creon Sophocleus vel Phædri Hercules dicant, i ter homines fit quod apud Euripidem Phœniſſis dicitur:

Opes honoratiſſimæ mortalibus,
Rerum omnium unæ maximas vires habent.

Sic enim exprimere ſtudui ſententiam horum verſuum:

Τὰ χρήματ᾽ ἀνθρώποισι τιμιώτατα,
Δύναμίν τε πλείστην τῶν ἐν ἀνθρώποις ἔχει.

FABULA XII. *Rectè loqui*] Id eſt, directè, ſine ambagibu Παρρησιάζειν, *ſinceritate uti*: mox enim ſequitur, *ſinceritas.*

FABULA XIII. *Lavare*] F. *labare pœnitentiâ.* id eſt, *labaſce* *Obſcænitas*] Quid hîc præceſſerit, non libet, nec fas eſt divina Conjicio, lacunam hanc inde adeò eſſe, quòd ſpurcities καὶ ἀπόρρητον propoſiti problematis pium aliquem Monachum exſc ptorem, lectoremve horum offenderit; qui proinde totam ha pagellam omiſerit vel exſciderit, ex qua tamen velut cauda qu dam remanſit. Poterat etiam alterum quod ſequitur problema tribadibus & mollibus abeſſe: ut illud quoque quod fuit ſuprà Ovium partu monſtroſo, nec non quod mox erit, de Canum Jovem legatione. Itaque ut Ulyſſes Sirenum cantus cerâ obturat auribus prætervectus eſſe narratur, ita & juventutem iſta, à quib periculum & corruptela morum ipſi metuenda eſt, ſurdis aurib & clauſis oculis transmittere melius eſt. Eadem cauſſa, quam dix Petronii Arbitri Elegantiſſimum Satyricon ita nobis laceravit ac d truncavit, ut vix Orpheum mulieres Thracicæ, vel Pentheum Ba chæ diſcerpſerint miſerabilius.

FABULA XIV. *Tribades & molles mares*] Τριβάδες παρὰ

ϐίϐειν, id eſt, à fricando. Tertulliano frictrices, Plauto ſubiga-ices dictæ ſunt fœminæ quæ in ſexum congenerem furentes ne-riâ libidine ſeſe polluunt. Hinc τριϐαδικὴ ἀσέλγεια apud Lucia-um ἔρωσι. *Molles* ſunt apud Plautum quoque & alios, qui idem elus non nominandum, quodque ut Imp. Conſtantinus ait, non oficit ſcire, ab aliis ejusdem ſexus patiuntur: Unde & Pathici Ca-llo, &c. Ovid. de Philoctete ait talem fuiſſe:

Mollis erat, faciliſque viris Pæantius heros.

acitus 15. Annal. *Quinctianus molli corpore infamis:* vel (ut qui-am legunt) *mollitie corporis infamis.* Primus autem inter homines iidem hujus ſceleris inventor Laïus pater Oedipi fuiſſe perhibe-r, rapto ad ſtuprum Chryſippo Pelopis filio: inter Deos autem ſe eorum princeps Jupiter, rapto Ganymede. Docuit me Scho-iſtes Æſchyli his verbis in argumento Tragœdiæ quæ inſcribitur τὰ ἐπὶ θήϐαις. Φασὶ γὰρ, ὅτι τὸν τοῦ πέλοπος ὑιὸν χρύσιπ-ον ὁ Λάϊος ἥρπασεν, ἐρασθεὶς αὐτοῦ, καὶ αὐτῷ συνεγένετο, ιὶ πρῶτος ἐν ἀνθρώποις τὴν ἀῤῥενοφθορίαν ὑπέδειξε, καθάπερ ἡ καὶ ὁ ζεὺς ἐν θεοῖς, τὸν Γανυμήδην ἁρπάσας. Inter Poëtas famis eſt hoc nomine Ibycus Rheginus, quòd παιδεραστὴς fue-t: teſte Cicerone 4. Tuſculan. Athenæo & Suida. ἡδύ τε πειθοῦς ξυνε καὶ παίδων ἄνθος ἀμησάμενε, inquit Epigrammatarius). 1. Antholog. tit. εἰς ποιητὰς.

Idem] Nempe Æſopus.

Qui] Scil. vulgus. nam veterum more vulgum genere maſc. uſur-it. Sic Plautus, Horatius, Apulejus, Minutius Felix, Auſonius, ii.

Irrigatus multo venas nectare] Vinum in venas uſque penetrare edebant. Unde & Horatius generoſum & lene requirit,

Quod curas abigit, quod cum ſpe divite manet
In venas animumque.

Virginale] Apulejus virginale vocat in Apologia, ut & Pruden-us & B. Auguſtinus & Solinus, eam Virginei corporis partem, un-e ſexus cognoſcitur: quod & fœminal dicitur. Euripides Alceſtide όρευμα vocat. Ait enim: ὦ λέκτρον, ἔνθα παρθένει' ἔλυσ' ἐγὼ ορεύματ' ἐκ τοῦδ' ἀνδρὸς. Perinde ut Catullus: *Zonam ſolvere irgineam.*

FABULA XV. *Veſtræ fortitudinis*] Malim, *pares fortitudini.*

FABULA XVI. *Mutatur dies*] F. *Mutato die*, & tollenda hinc apitalis diſtinctio. Aliàs ἀνακόλȣτον erit.

Periculò] F. *periclo*, ut ſuprà. Eſt autem hoc ſententiosè dictum, lludens ad illud proverbiale: πληγεὶς ἁλιεὺς νόον οἴσει: *Piſcator tus ſapiet.*

Parcè gaudere oportet, & ſenſim queri] De moderatione animi ı utraque fortuna paſſim obvia ſunt apud bonos auctores præcepta.

Sufficiat hîc unica Varronis ſententia περὶ τύχης: *Sapiens & bonum ferre poteſt modicè, & malum fortiter ac leviter.*

Totam quia vitam miſcet dolor & gaudium] Sententia eſt Platonica, quam ſic expreſſit Seneca:

Nulla ſors longa eſt: dolor & voluptas
Invicem cedunt: brevior voluptas.

Sic Quadrigarius apud Nonium ait, gaudium & ægritudinem alternatim ſequi. De hac mixtura elegantes extant verſus Euripidis à Plutarcho relati ἐν τῷ περὶ εὐθυμίας:

Οὐκ ἂν γένοιτο χωρὶς ἐσθλὰ καὶ κακά.
Ἀλλ᾽ ἐστὶ τις σύγκρασις, ὥς᾽ ἔχειν καλῶς.

Quos ita tranſtuli:

Bonum à malo eſſe ſeparatum non poteſt.
Mixtura quædam ſi utriuſque ſit, benè eſt.

FABULA XVII. *Fimoque turpi maximam explerent famem*, Et mox: *naribus ſcrutantur eſcam in ſtercore*] Mirum verò, veteres fimo ac ſtercore canes ſuos paviſſe: quod & ſuprà indicabat l. 1. f. 27. *Trivio conceptus & educatus ſtercore.* Quod ait, Trivio (pro in trivio) conceptus, luculenter deſcribit Lucretius lib. 4.

Nonne vides etiam, quos mutua ſæpè voluptas
Vinxit, ut in vinclis communibus excrucientur?
In triviis quin ſæpè canes diſcedere aventes,
Diverſi cupidè ſummis ex viribus tendunt,
Cùm interea validis Veneris compagibus hærent.

Oppianus noſter Halieut. 1.

ἐπεὶ μάλα δηρὸν ἕκαστοι
Ἐξόπιθεν συνέχονται, ἀρηρότες ἠΰτε δεσμῷ.

Citati non reſpondent] Hoc quoque dicitur ex formulis & verbis juris: *Citatum reſpondere*, vel *non reſpondere*, ſcil. ad vocem præconis. l. 8. D. de in integr. reſtit. l. 37. D. de judiciis. l. 10. D. de publ. judic. Gell. l. 11. c. 1. Aſcon. Pædian. in 3. Verrin. Sueton. Tiberio Quintilian. lib. 6. c. 5. Quæ loca diligenter animadvertit Fr. Duarenus 1. Diſput. c. 7.

Odore] Sic mox infrà odorem dixit pro aromatis, in quo ſignificatu uſitatior eſt plurativus numerus: *odores*. Exempla quondam mihi obſervata in Epiſtolicis Exercitation. ad Auſonium lib. 2. ep. 26. Sic Impp. in l. 12. nullus omninò. C. Th. de pagan. ſacrific. & templ. penates odore venerari dixerunt. Sed proponamus locum meliùs diſtinctum quàm vulgò: *Nullus omninò* &c. *ſenſu carentib. ſimulacris vel inſontem victimam cædat, vel ſecretiore piaculo larem igne, mero genium, penates odore veneratus, accendat lumina, imponat tura, ſerta ſuſpendat* &c. Illud quidem *mero genium* jam alii ante nos rectiſſ. animadverterunt ac reſtituerunt. Sed ceteræ non minùs probæ certæque ſunt emendationes. nam & mox ibidem ſequitur

itur: *Si quis verò mortali opere facta, & ævum paſſura ſimulacra* *poſito ture venerabitur.*

Mandant] F. *mandata dant*: *dein dimittuntur*: vel, *deinde mit-* *itur.* Sic ſuprà l. 1. f. 2. *dant Mercurio mandata.* Eſt autem uſi-tiſſimum de legatis ita loqui. Homerus ἐφετμὰς, vocat, με-ῆσθαι ἐφετμέων.

Non eſt legatos regis non dimittere] Nimirum ne jus gentium is detentis violetur: quo jure illi ſancti & inviolabiles ſunt. Vide ium lib. 5. & paſſim. Unde Cato apud Feſtum: *Caduceatori*, quit, *nemo homo nocet.* Et Cæſar lib. 3. Bel. Gal. *Quantum in ſe* *inus admiſiſſent, intelligebant: Legatos, quod nomen apud omnes* *iones ſanctum inviolatumque ſemper fuiſſet, retentos ab ſe & in* *cula conjectos.* Cicero de Aruſpic. reſponſis: *Oratores contra jus* *que interfectos.* Et mox: *Sic enim ſentio: Jus legatorum cùm* *minum præſidio munitum ſit, tum etiam divino jure eſſe valla-* *n.* Statius Papinius denique lib. 2. Thebaid. Legatum appellat: *ictum Populis per ſecula nomen.*

FABULA XVIII. *Ne quis diſcat prodeſſe improbis*] Quia, ut ait us Epigramma incerti auctoris lib. 1. Anth. tit. *εἰς εὐχαρίστους* *καὶ ἀχαρίστους.*

Ἡ χάρις ἀλλάξαι τὴν φύσιν οὐ δύναται.

eſt, *Improbitas nullo flectitur obſequio*: Ut Alciatus Emblem 64. didit, vel, ut Claudius Minos: *Vertere naturam gratia nulla* *eſt.* Vel, ut amicus noſter Gregor. Berſmannus vir doctiſſimus,

Naturam obſequiis flectere neſcit amor.

bemur tamen Patris noſtri cæleſtis imitari exemplum, qui ſolem im facit oriri, & pluit non minùs ſuper improbos quàm ſuper nos, utriſque pariter benefaciens: Jubemur & inimicos noſtros igere: Jubemur perſecutoribus noſtris bonum pro malo repen-e: qui ſi nos ſumus, quales eſſe debemus, non poſſunt alii eſſe im improbi.

FABULA XIX. *Vita mea*] Id eſt, mihi, ut Plautus, *ætati tuæ*, tibi. an, *vita mea*, id eſt, victui meo? ut & apud Græcos βίος piſſimè, & apud Latinos aliquando *vita* uſurpatur.

Ut careas ſomno] Pervigil. ἄγρυπνος.

Nec ſumis tibi, nec ulli donas] Similis fabula recitatur de Cane præſepi, qui fœnum, cui incubat nec ipſe eſſe poteſt, bobus nen invidet ac denegat.

Liberè ſi dixero] Ἐὰν παῤῥησιάσω.

Diis eſt iratis natus] Proverbiale eſt de homine invenuſto ac mi-to, cui nihil bene ſuccedit. Horat. 2. Satyr. 3.

Iratis natus paries Diis atque Poëtis.

ſuprà l. 2. f. 9. *Siniſtra quos in lucem natura extulit.* Sic alii, *eo irato meo.* Et Plautus non abſimili modo *Genio adverſo* dixit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

alicubi. At felicem denotare volentes ac venuſtum, dicunt, *ipſi n*
ſcenti Deos riſiſſe, ipſum placido numine vel lumine vidiſſe aut *aſ*
xiſſe. Virg Æn. 1. *haud credo inviſus cœleſtibus auras Vitales ca*
pis, &c. Dicebantur quoque *Dii bonum naſcenti omen ſternutaſ*
Qua de re curæ pretium fuerit videre quæ Schoppius noſter ſcrip
Veriſimil. lib. 4. cap. 12. Uſque adeò etiam paganis perſuaſum fi
& à natura inſitum, Divinum numen eſſe, cum quo omnia & ſi
quo nihil hominibus feliciter cedat.

Abiturus] Sic Plautus: *abire in communem locum*: quod ide
alibi: *ad plures ſe penetrare* dixit. Eſt autem & hoc ex Feſto n
tum, *Abire* & *abitionem* abſolutè poni pro morte: quod eſt
σκληρὰ μαλθακῶς λέγειν. Ac ſignificat Tertullianus lib. De Teſ
monio animæ, paganorum fuiſſe hoc dicterium de mortuo: *Abiit*
reverti debet. Eſt autem hæc graviſſima pariter & elegantiſſima in
ctatio avari, cujus cupiditati nihil ſatis eſt, & qui quod habet n
habet. Ceterùm de miſeriis avarorum pleni ſunt Sapientum libri tà
Sacrorum quàm τῶν ἔξω: quorum ſententias aliunde petere in pron
ptu eſt, inprimis ex Stobæi collectaneis. Tantùm hîc adſcriba
unum & alterum mimum.

Avarus ipſe miſeriæ cauſſa eſt ſuæ.
Et: *In nullum avarus eſt bonus; in ſe peſſimus.*
Et: *Avaro tàm deeſt quod habet, quàm quod non habet.*
Et: *Avaro quid mali optes, quàm ut vivat diu?*
Et: *Avarus niſi cùm moritur, nihil rectè facit.*

Gaudium heredis] Quia, ut habet alius mimus Publii: *Here*
fletus ſub perſonâ riſus eſt. Eleganter riſum perſonatum vocat, fi
tum heredis. non enim eſt ſerius, & citò exareſcunt hæ Crocod
lacrimæ. Sic Germani quoque dicunt de eo, qui moritur, relic
heredibus extraneis (ποιμένα ἐπακτὸν ἀλλότριον vocat Pindaru
Er hat nur lachende erben.

Cœlum fatigas ſordido perjurio] Verbum *fatigare* ſignificat cr
berrima perjuria, quæ vel multitudine & crebritate ſua ipſum J
vem & alios Cœlites audiendo delaſſare valeant. Vide Juvena
Satyr. 13.

Circumcidis impenſam funeris] Id eſt, removes atque abjicis. E
leganter dictum, quomodo Celſus circumcidere vinum non ſem
dixit: ut lib. 4. c. 20. *circumcidendum vinum eſt in totum annum*
id eſt, abſtinendum à vino. Ubi tamen rectiùs fortaſſe abeſſet *an*
num; quod nomen ab aliquo aſſutum videtur, qui non intellige
formulam, *in totum*, quám Græci exprimunt per διόλȣ, putav
aliquid deeſſe. *In totum* aliàs *ex toto* uſurpat idem Celſus: ut l.
c. 9. *In dentium autem dolore vinum ex toto circumcidendum eſ*
Quis hîc tam bardus, ut putet deeſſe *anno*? Sic idem lib. 4. cap. ul
ambulare circumciſa omni negotioſa cogitatione vel actione, id eſt
remot

mota. Sed circumciſos aut ſublatos ſumtus dixit Livius l. 42. Et bi ſtipendia circumcidere, idem Livius, ubi ſignificare videtur di- inuta ſtipendia.

Ne quid] Malim: *ne quod lucrum*: vel, *ne quid lucri*. Elegan- ſimè verò in hujuſmodi avaritiam luſit & Archimimus ille, qui neri Veſpaſiani pro more adhibitus, ut vivi dicta factaque ex- imeret, cùm ex procuratoribus quæſiviſſet, quanti funus & pompa nſtaret, iique reſpondiſſent Hs. centies, exclamabat, C. *ſibi ſe- rtia darent, ac ſe vel in Tiberim projicerent*, inſepultum. Epi- ammatarius quoque feſtivè in Avarum luſit, qui à ſuſpendio ſui a reſtis caritate fuerit deterritus.

FABULA XX. *Dignum memoriæ*] Niſi quis legere malit *memo-* , dicam eſſe Græciſmum hominis Thracenſis; ex illo, ἄξιον ήμης. Sed tamen infrà Prol. l. 5. dixit, *dignum longâ memoriâ*.

Contendet quovis pignore] Sic Catullus Epig. 41. *Quovis Sabinum nore eſſe contendunt*. Et Cicero lib. 7. ep. 33. ad Volumnium: *ut ramento contendas mea non eſſe*. Virg. in Bucolicis, certare pignore, dem ſignificatu dixit.

FABULA XXI. *Homo doctus in ſe ſemper divitias habet*] Quia ιαφαίρετον κτῆμ' ἐςὶ παιδεία βροτοῖς. id eſt, *Doctrina domino ud eripi poteſt ſuo*.

Quo paupertatem ſuſtineret facilius] Ergo *paupertas impulit au- x Simonidem, ut verſus faceret* (utor verbis Horatii) & quæſtui buit poëſin ſuam. Nota res eſt de duabus thecis ſeu arculis Simo- lis, quarum unam ajebat eſſe gratiarum, quæ ipſi habebantur ebanturve pro verſibus in laudem alicujus compoſitis: alteram ımmorum aliorumque munerum, quæ ab iiſdem ad ſe redibant. iorem ſemper vacuam atque inutilem ſe experiri dicebat: Poſte- orem ſolam utilem ac oportunam, ad incidentem aliquam neceſ- atem ſublevandam. Vide Stobæum Serm. x. Exemplum avaritiæ ἐργολαβίας ejus elegans & feſtivum Ariſtoteles annotavit lib. 3. het. cap. 2. Ait enim, rogatum aliquando Simonidem à quodam, i mulabus viciſſet, ut eam victoriam pæane, vel ἐπινικίῳ aliquo ebraret; ſed præmium pro eo offerret, quod Simonidi nimis ex- videbatur, carmen facere recuſaſſe, quòd diceret ſe gravari mu- laudare: nihil in tàm ſterili argumento dignum laude reperiri ſſe. Ac ille cùm addidiſſet tantum, quantum avaritiæ Simonidis tis videbatur, incepiſſe Poëtam hunc in modum, exordio ſatis agnifico:

Χαίρετ' ἀελλοπόδων θύγατρες ἵππων.

l eſt, *Salvete velocium natæ equorum*.

Quaſi mulæ non etiam aſinarum eſſent filiæ. Sed Poëta callidus, u jam doloſi ſpes refulſerat nummi, id videlicet excerpſit, quod at in propoſita re præſtantius, indeque ſumſit epitheton. Sed &

Callimachus doctiſſimus Poëta hanc Simonidis quæſtuariam Poë
averſatus eſt: id quod ſatis hi ejus verſus declarant: ȣ̓ γὰρ ἐργ
πιν τρέφω τὴν μοῦσαν ὡς ὁ Κεῖος ὑλλίχȣ νέπȣς. Eſt enim h
periphraſis Simonidis nati in Ceo (non, ut editum eſt, *Cæo*) in
la, avo Hyllicho. (Unde Auſonius Ceum vocat, Profeſſ. 14. *Ca*
minibus quæ prima tuis ſunt condita in annis, Concedit Cei m
Simonidei.) Idemque ante hunc, ſed tectè, ſcripſerat Pinda
Iſthmion. Non tantùm autem pecuniæ amans & avarus fuit Simo
des; ſed & vitæ. Interrogatus enim in ſenectute à quodam quàm d
vixiſſet: Annos equidem, inquit, multos, parum tamen: teſte Stoba

Zonas] In quibus conditam geſtabant pecuniam. Sic utitur H
ratius 2. ep. 2.

Ibit eò, quò vis, qui zonam perdidit, inquit.

De quo proverbio vide Eraſmum Chil. 1. cent. 5. proverb. 16. E
ganter C. Gracchus apud Gellium lib. 15. c. 12. *Zonas quas plen*
argenti extuli, eas ex provinciâ inanes retuli. Quia, ut Martia
ait, *Semper pauperior redit poteſtas.*

Simonide, tu ex opibus nihil ſumis tuis?] Hic nota interrogati
nis deerat, quam addidi.

Familii] Id eſt, ſervo uno & altero ei adjuncto.

Tabulam ſuam porrigunt, rogantes victum] Lege aut certe ſca
de, *porgunt*. Naufragi (quod ex Juvenali quoque diſcimus) ſtipe
oſtiatim corrogare ſolebant, in tabula quadam depictum exhib
tes naufragii ſui caſum, commiſerationis commovendæ. Porrò cu
hac hiſtoria ferè convenit quod de Ariſtippo narrat Vitruvius pro
mio VI. de Architectura: ex quo nonnulla huc adſcribam, qu
ſciam non in omnium manibus eum auctorem verſari, & tam
eam narrationem, eique aſperſas ſententias noſſe prodeſt omnib
Audiamus ergo Architectum:

Ariſtippus Philoſophus Socraticus, naufragio cùm ejectus ad Rh
dienſium litus, animadvertiſſet Geometrica Schemata deſcripta, e
clamaviſſe ad comites ita dicitur: Benè ſperemus. hominum enim v
ſtigia video. Statimque in opidum Rhodum contendit, & rectà G
mnaſium devenit, ibique de Philoſophia diſputans, muneribus eſt d
natus, ut non tantùm ſe ornaret, ſed etiam eis qui unà fuerant v
ſtitum, & cetera quæ opus eſſent ad victum præſtaret. Cùm aute
ejus comites in patriam reverti voluiſſent, interrogarentque eum
quidnam domi vellet renuntiari: tunc ita mandavit dicere: Ejuſmo
poſſeſſiones & viatica liberis oportere parari quæ etiam naufragio u
poſſint enatare. Namque ea vera ſunt præſidia vitæ, quibus neq
fortunæ tempeſtas iniqua, neque publicarum rerum mutatio, neq
belli vaſtatio poteſt nocere. Non minus eam augendo Theophraſtus ho
tando doctos potiùs eſſe, quàm pecuniæ confidentes, ita ponit: D
ctum ex omnibus ſolum neque in alienis locis peregrinum, neque amiſ

fa

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

miliaribus & neceſſariis inopem amicorum ; ſed in omni civitate eſſe vem, difficilesque fortunæ ſine timore poſſe deſpicere caſus. At qui n doctrinarum ſed felicitatis præſidiis putaret ſe eſſe vallatum, labilis itineribus vadentem, non ſtabili ſed infirmâ conflictari vita.

Et mox: *Pauca ſapientibus fortunam tribuere ; quæ autem maxima & neceſſaria ſunt, animi mentisque cogitationibus gubernari.* rurſum: *Omnia enim munera fortunæ cùm dantur, ab ea facillimè imuntur. Diſciplinæ verò conjuncta cum animis nullo tempore deſint, ſed permanent ſtabiliter ad ſummum exitum vitæ.*

Ibidem (ut hoc obiter moneam) corrigendus mihi videtur Viuvius, cùm ait: *Omnium Græcorum leges cogunt parentes ali à liris: Athenienſium non omnes, niſi eos, qui liberos artibus erudiſt.* Delendum fortaſſe τὸ *omnes*, quod redundat, & lego: *non niſi s* &c. Vel, *Niſi eos*, accipe pro, ſed tantùm eos. Quomodo & Tentius alicubi loquitur.

FABULA XXII. *Mons parturiens*] Græcorum adagio fuit: δινεν ὄρος, εἶτα μῦν ἀπέτεκε. Notus eſt etiam vulgo verſus Hoitii:

Parturiunt montes; naſcetur ridiculus mus.

em alter: *Quid dignum tanto feret hic promiſſor hiatu?* de magnicis, verum inanibus promiſſis & molitionibus.

Quid ille pareret: at ille] Suavis eſt iſta geminatio τȣ̃ *Ille.*

Hoc ſcriptum eſt tibi] Videtur tale quiddam præceſſiſſe: *Quicunque idit* (vel, *inaudiit*) *riſit. hoc ſcr.*

Qui magna cùm minaris] κατάχρησις eſt in verbo, *minari*, pro, olliceri. Ut Horatius:

Atqui vultus erat multa & præclara minantis.

deſt, promittentis. Atque adeò Promittendi verbum non aliter ſæe uſurpatur. Petronius de ſene Eumolpo: *Senex canus, exercitati vultus, & qui videretur neſcio quid magnum promittere, ſed cultu non proinde ſpecioſus.* Ubi accipi poteſt Promittere de Vultu, quaſi jus vultus inſignem aliquam eruditionem promitteret, hoc eſt, præ e ferret.

FABULA XXIII. *Nihil agere quod non proſit fabella indicat*] Idem verſus totidem verbis fuit l. 3. f. 17. niſi quòd ibi pro, *indicat*, eſt, *admonet*. Traditur autem hoc vitæ humanæ utiliſſimum præceptum etiam à Seneca: Quod in practicis quidem & in ποιητικοῖς verum eſt: Sed in ſcientiis Theoreticis fallit, ubi non ad utilitatem aliquam, ſed ad ſe ipſam & ad humanæ mentis perfectionem contemplatio refertur: ut Philoſophi docent.

Matronarum, caſta oſcula] Hypallage, pro, *matronarum caſtarum oſcula.*

Abigeris quo venis] Pro, illuc unde veniſti. Proverbiale quiddam ſapit hæc formula, etiam ſacris literis & Germanis noſtris uſitata:

Abire unde veneris. Cui ſimilem obſervavi apud Guntherum. Significatur inanis & irrita profectio & machinatio. *Illuc unde malum pedem tuliſti.*

Invitatur, inviſus] ἀνταναάκλασις venuſta.

Nihil laboras: ideò cùm opus est nihil habes] Nam, ut elegante & verè ait B. Ignatius Epiſt. 4. μήτηρ τῆς ἐνδείας ἡ ἀργία. At contra, ſecundùm alios, ὁ πόνος οὐ μόνον εὐκλείας, ἀλλὰ καὶ πλέτε πατὴρ. Multa in hanc ſententiam habet Salomon in Proverbiis, & Siracides in πανα ρέτῳ σοφίᾳ: quæ cuique in promptu eſt apud illos legere.

FABULA XXIV. *Picte*] Id eſt, ornatè, ſplendidè, ποικίλως. Sic pingere pro ornare ſuprà quoque uſurpabat l. 2. f. 2. Quod enim Colero videbatur legendum, *ficte*, non probo; quamvis ille defendat hoc argumento, quòd fingere Poëtarum ſit proprium: & quia apud Nonium, *Populum ſalute & fictis verſibus Lucillius, quibus poteſt, impertit.* Malim quoque hîc pro, *victoris*, legere *victori*. Nomen ei Scopas fuit, homini fortunato & nobili Cranone in Theſſalia.

Conduxit] Velut Redemtor quidam operis, quem JCti vocant. Unde mox ſequitur: *opus adprobavit:* quod genus loquendi ex uſu juris mutuatus eſt Phædrus: ut & alia quædam. Vide lib. 24. ſi in lege. in pr. & l. 36. opus. & l. ſeq. D. Locat. Briſſon lib. De formul.

Secretum petIt] Quia, ut Ovidius ait,

Carmina ſeceſſum ſcribentis & otia quærunt.

Unde nos ad Emblema de paſſere ſolitario in 3. Centur. Joach. Camerarii V. CL. ſic faciebamus:

Seceſſus præclarum aliquid meditantibus aptus.
Namque boni in ſtrepitu nil peperiſſe queas.

Alludit eodem & Martialis. Scripſi autem *petIt*, pro, *petiit*. Quomodo etiam præcedenti fab. 21. vel legendum, vel certè ſcandendum eſt, *perIt*, non, *periit*, ut editum eſt.

Poëtæ moris] Malim, *Poëta.* an, *moris Poëtæ*, id eſt, Poëtici? Sed quis ille mos eſt de quo dicit? Præceptum hîc ſecutus eſt Simonides illud, quod inculcat Ariſtoteles in Topicis: ut ſi materia nobis inanior, aut ſterilior obtigerit, illuc orationem deducamus, ubi abundare, & à propoſito digredientes velut in campo liberè excurrere, atque exultare poſſimus. Quod & Pindarum ſæpè factitaſſe, videmus, & Horatium aliquando. Eundem Poëtarum morem ornandi cauſſa uſurpatum à Simonide fuiſſe etiam Cicero indicat. Ex illo enim ſumta eſt hæc narratio lib. 2. De Oratore. Sed non parum eam locupletavit & exornavit Phædrus, ut lectorem docebit collatio. Quamquam illud omiſit quod tradit Cicero, Simonidem hac occaſione artem inveniſſe memoriæ, & ex eo quòd me-

eminiſſet quo eorum quiſque loco cubuiſſet, demonſtratorem niuscujusque ſepeliendi fuiſſe, cùm alii neque Scopam, neque teros convivas cœnaculi ruinâ oppreſſos atque obtritos ullo mo- internoſcere potuiſſent. Vide & Valerium Max. l. 1. c. 8. De mi- culis.

Reliquiam] Ut ſuprà l. 1. f. 31. & l. 3. f. 4.

Ut ne ira te dimiſſum ſentiam] Lego, *ut ne iratum te dim. ſen.* thœus tamen in vetuſtiſſ. ſe legiſſe teſtatur: *iratè te dim. ſen.*

Ad cœnam mihi promitte] Phraſis Plautina, qua ille in Menæchm. Sticho utitur. Aliud eſt Condicere alicui ad cœnam, vel cœnam ndicere, vel etiam abſolutè, condicere alicui, apud eundem Plau- m Sticho, & Ciceronem ac Suetonium. Promittit ad cœnam invi- tus: Condicit qui prior & ultrò ſeu invocatus denuntiat, ſe apud erum cœnaturum: quod non niſi familiariſſimi factitant.

Sparſi pulvere, Sudore multo deſluentes corpora] F. *diffluentes.* de iiſdem geminis Pollucibus victoriam Romanorum à Perſe acedonum Rege reportatam nuntiantibus cùm loquuntur hiſtorici alii auctores, ſudorem & pulverem, vel etiam pulverem cruo- mque ipſis tribuunt. Vide L. Annæi, ſive Flori lib. 2. tit. De bello acedon. 2. Symmachum lib. 1. ep. 89. Latin. Pacat. Drepan. Pa- gyric. Valer. Max. lib. 1. c. ult. Lactant. lib. 2. c. 8.

Excitat] Id eſt, foràs evocat. quod paulo ante dixerat, *provocat.* infrà l. 5. f. 5. *Concitat*, pro *convocat.* *Citare* pro *vocare* etiam untherus noſter ſæpè utitur: ut, *in jus debere citari.* &c.

Numinum præſentiam] Caſtoris ſcilicet & Pollucis; de quibus ſu- à ſic dixit:

Atque interpoſuit gemina Ledæ ſidera.

otum eſt enim, ex ovo Ledæ hos duos velut pullos excluſos eſſe. nde Horatius:

Nec gemino bellum Trojanum orditur ab ovo.

ergo gemini laudatori ſuo gratam hanc vicem rependerunt, ut m ab interitu ac ruinæ oppreſſione eriperent incolumem. Sic aliàs oque fructum pietatis retulit Simonides, quantumvis alioquin ob aritiam malè audiat. Cùm enim ignotum quendam projectum ortuum vidiſſet, humaviſſetque commiſeratione & humanitate du- us, & haberet in animo navem conſcendere: per quietem mo- ri ſibi viſus eſt, ne navigaret, ab eo quem ſepulturâ affecerat. navigaret, eum periturum eſſe naufragio. Itaque mutato conſilio diit Simonides; perierunt ceteri, qui tùm navigarant: teſte Ci- rone lib. 1. De Divinat. & Valer. Max. lib. 1. cap. 7. Uſque adeò falſæ quidem religionis contemtus cuiquam impunè abiit, nec lum rectè factum præmio ſuo caruit. ἔςι δικαιοσύνης τε καὶ εὐ- σεβίης μέγ' ὄνειαρ, ut Muſæo ſuo canit Orpheus:

Τοῖς δὲ κακῶς ῥέξασι δίκης τέλος οὐχὶ χρονιςὸν
Οὐδ' ἀπαραίτητον, οὐδ' εἰ Διὸς ἔγγονοι εἶεν.
Α'λλ' αὐτῶν κεφαλῆσι καὶ ἐν σφετέροισι τέκεσσιν
Ε'λεῖται, καὶ πῆμα δόμοις ἐπὶ πήμασι βαίνει:

Ut habet oraculum Sybaritis redditum apud Ælianum l. 3. huju ſententiæ:

Improba facta manet ſua pœna; nec hanc mora tollit,
Nec patet effugium, quamvis Jovis inclyta proles
Sint, qui peccarunt: ſed pœna ſupra caput aſtat,
Perſequiturque domum & noxam excipit altera noxa.

Prioris regulæ exemplum præbet Simonides, poſterioris Scopa cum ſuis.

FABULA XXV. *Deſtringit*] F. *diſtringit*. Sic & alibi iſta perpe ram permutata reperi.

Quod es pollicitus] Leg. metri cauſa, *policitus*.

Nam vita morti propior eſt cotidie] Hanc ſententiam eleganti com paratione illuſtravit poëta quidam recentior:

Velut ſecundo vecta navis flumine
Senſim propinquat littori: ſic indies
Vivendo morti appellimur propinquiùs.

Si celeriùs cœpero] Scilicet frui. an, *cepero*, id eſt, accepero, ſci licet, munus promiſſum?

Et mors vicina flagitabit debitum] Nam, ut Hercules ait apu Euripidem Alceſtide:

Βροτοῖς ἅπασι κατθανεῖν ὀφείλεται.

Debitum ergo dicit vitam, quæ data eſt utenda, *data eſt ſine f nore nobis Mutua, nec certa perſoluënda die.* Ut ait Pedo in Elegi de morte Druſi. Artemidorus quoque in Onirocriticis lib. 3. c. 41 debitum ex mutuo & vitam facit ἀνάλογα. Δάνειον τῷ ζῆν τὸ αὐτὸν ἔχει λόγον. ὀφείλομεν ȣ̃ν καὶ τὸ ζῆν τῇ τῶν ὅλων φύσε ὡς καὶ τὸ δάνειον τῷ ἐγχειρίσαντι. ὅθεν ὁ δανειςὴς τοῖς νοσȣ̃σι ἐφιςάμενος καὶ ἀπαιτῶν, κίνδυνον σημαίνει· λαμβάνων δὲ τ καὶ θάνατον. Dixi, debitum ex mutuo. hoc enim eſt δάνειον: no autem quodvis debitum, ut Cornarius vertit. δανειςὴς, & Latin Daniſta, eſt fœnerator.

Sæpe impetravit veniam confeſſus reus] Nam erranti medicina con feſſio eſt: Atque, ut ille ait: *Proximum ad innocentiam tenet lo cum verecunda peccati confeſſio.* Sed tamen, ut inquit Mimus:

Mala cauſa eſt quæ requirit miſericordiam.

Difficulter continetur Spiritus,

Integritatis qui ſinceræ conſcius] Alludit ad ſententiam verſus So phoclei:

Ξὺν τῷ δικαίῳ γὰρ μέγ' ἔξεστι φρονεῖν.

Id eſt

Id eſt, *Nam juſta cauſa ſpiritum attolli jubet.*
odemque ſenſu Plautina Alcumene ad Amphitruonem ſuum ait: *uæ non deliquit, decet audacem eſſe, & confidenter pro ſe & pro- ːrvè loqui.* Et Pſeudolus: *Decet innocentem qui ſit atque innoxius, ervum ſuperbum eſſe apud herum potiſſimum.*

A noxiorum premitur inſolentiis] Sejani ſcilicet, quem ſibi accu- ıtorem, teſtem ac judicem ſimul fuiſſe, conquerebatur & ſuprà rol. lib. 3. Quanta autem hujus Sejani potentia fuerit aliquandiu ı aula Tiberii Imp. ut etiam dominationem captaverit, ac re- num ſibi parare cogitarit tandem, notum eſt ex Joſepho lib. 18. ıntiquit. Jud. & ex Tacito lib. 1. & 4. Annal. ubi ejus προσωπο- γραφία.

Apparebunt tempore] Ut Græci dicunt χρόνῳ item χρόνιοι, id ſt, *tandem.* Exempla multa apud Euripidem aliosque occurrunt. ılludit autem ſimul ad ſententiam vet. verſus:

Ἄγει δὲ πρὸς φῶς τὴν ἀλήθειαν χρόνος.

Id eſt, *A tempore in lucem profertur veritas.*

Legi puer ſententiam] Ideo enim pueri ediſcimus Poëtarum gno- nas, ut olim viri facti in gravibus deliberationibus atque ad omnes ːitæ partes illis utamur: ut veriſſimè ait Æſchines in Cteſiphontem. Verſus autem ſequens ex Ennii Telepho ſumtus eſt: quod me do- ːuit Feſtus in Mutire: ubi tamen ſic legitur:

Palam mutire plebeio piaculum eſt.

Non, ut hic, *periculum eſt.* Utra penſior ſit lectio, οὐκ ἔχω εἰ- πεῖν. quanquam Schoppius meus præferebat, *periculum*; Nathan Chytræus, *piaculum*, malebat. Pro, *memini*, verſus poſtulare vi- ːetur, *meminero.*

NOTÆ IN LIBRUM V.

PROLOGUS.

T*Erminum operis habere*] F. *addere.*

Damnavi] Deeſſe videtur, *meum.*

Colorque propior] F. *proprius.* præceſſit enim, *ſua cogitatio.* Sæpè autem, *ſuus & proprius*, ἐκ παραλλήλε jungi ſolent.

Particulo] Particulones aliàs dicti ſunt Cohæredes, quòd partes Patrimonii ſumant: inquit Nonius. At hìc proprium nomen eſt.

In literarum plauſum] F. *literarum pl.* id eſt, approbationem literatorum hominum promereri cupio. Quaſi dicat, Quid de me vulgus, illiteratum, profanum, & malignum judicet, ἐ φροντὶς ἱπποκλείδῃ. *Odi profanum vulgus & arceo:* ut ait Horatius, & ex

eo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

eo Petronius Arb. De vulgo ab eruditis hominibus contemnendo nonnulla notavit ævi noſtri gloria Joſ. Scaliger in notis ad Catull quibus addas licet Propertianum:

- - - populi confuſa valeto
Fabula. nam dominâ judice tutus ero.

Vacivè] Διὰ σχολῆς. Vacivus, pro vacuus, Plautinum verbum.

Imitari dum non poſſit, obtrectet licet] Semper enim hoc quàm illud facilius fuit. ῥᾷον γὰρ μωμῆσαι ἢ μιμῆσαι: Et, μωμήσεται τὶς θᾶσσον ἢ μιμήσεται.

Id eſt, *Non tam æmulari quàm reprendere eſt facul.*

Unde & Theognis ſapientiſſimus apud Græcos Gnomologus ait:

Μωμεῦνταὶ δέ με πολλοὶ ὁμῶς κακοὶ ἠδὲ καὶ ἐσθλοὶ,
Μιμεῖσθαι δ᾽ ὅτις τῶν ἀσόφων δύναται.

Id eſt, *Carpunt me multi, pariter pr.viique bonique.*
At noſtrum ex rudibus nemo imitetur opus.

FABULA I. *Plus vetuſtis nam favet Invidia mordax, quàm bonis præſentibus*] Eadem & Horatii (lib. 2. Epiſt. 1.) querela eſt de iniquitate judiciorum, qua plerique præſentia & quæ ante pedes ſunt, faſtidiunt; longinqua ſola, aut vetuſta admirantur, inque pretio habent. De eadem perverſitate & Pindarus conqueritur Pythionic. 3. & diſtichon tale fecit M. Bergius meus:

Αἰεὶ τὰν ποσὶν ὄντα παρατρεχόμεθα μάταιοι,
Κεῖνο ποθοῦντες ὅπερ μακρὰν ἄπωθεν ἔφυ.

Quod ita vertebam:

Longinquis inhiant, ſpernuntque domeſtica vani,
Pro nihiloque putant quod jacet ante pedes.

Sic nutrix ad Phædram in Hippolyto Euripidea: οὐδέ σ᾽ ἀρέσκει τὸ παρὸν. τὸ δ᾽ ἀπὸν φίλτερον ἡγῇ. Sic Democritus apud Stobæum περὶ σωφροσύνης: ἀνοήμονες τῶν ἀπιόντων ὀρέγονται: τὰ δὲ παρεόντα καὶ παρῳχημένων κερδαλεώτερα ἐόντα ἀμαλδύνουσιν. Et Joach. Camerarius graviſſimè, ut omnia, in eandem ſententiam ſcribit in Appendice Jamborum Philæ:

Ὧδε δ᾽ ἀμαθὲς καὶ σκαιόν ἐστὶν ἄρα βροτῶν
Μωρόν τε φῦλον, κἀνόητον, ὥστε δὴ
Τἀπόντα μαστεύειν ἀπρήκτοις ἐλπίσι
Παπταίνον ἀλλότριά τε πόῤῥω καὶ ξένα,
Ἀγαθῶν τ᾽ ἀεὶ καταφρονῆσ᾽ ἐπιχωρίων.

Hoc eſt, interprete Gregorio Berſmanno:

Sic læva mens eſt & rudis mortalibus
Fatuaque carensque intelligentiâ, irritâ
Ut perſequatur ſpe petens abſentia,
Proculque veſtigans remota, raraque,
Populariumque copiam faſtidiat.

Au-

ıſonius Idyll. 15. *Spernimus in commune omnes præſentia.* Et Pro-
ſſ. 6. *Dum ſpem remotam ſemper arceſſis tibi, Faſtidioſus obviæ.*
ſque adeò ſunt homines plerique δοῦλοι ἀτόπων, καὶ ὑπερόπται
ῶν εἰωθότων: ut ait ſeveriſſ. ſcriptor Thucydides. Memini etiam
ad Plinium ſimilia legiſſe. Sed jam ſatis eſt.

FELICITER, *ſubclamant*] Scilicet vulgus.

Ipſi Principes illam oſculantur, qua ſunt oppreſſi, manum] Sic di-
ſtinguendus eſt hic locus: qui antea fœde corruptus erat. Porrò illud
ıLICITER ſolemnem fuiſſe acclamationis formulam, qua maximè
ıidem ad Duces & Imperatores; ſed tamen nonnunquam etiam ad
os quosvis, quibus benè vellent uterentur, conſtat: & annotavit
oque Ampliſſ. Briſſonius lib 8. de Formulis. Cujus exemplis &
c adde, & aliud è Gunthero noſtro lib. 4. Ligurini:

Omnibus egregiè lætis, totaque catervâ
Adclamante viro fauſtum, Feliciter, omen.

quitur de Romanis Fridericum Ænobarbum excipientibus. De
tiquiſſimo illo more oſculandi manum in honore alicui habendo,
de Muretum lib 10. Var. lect. cap. 1. & Lipſium lib. 2. Elector.
6. cujus exempla magis quàm Mureti ad hunc locum faciunt.
phanius quoque adeundus in Scholiis ad Odyſſ. π. Docet autem
inius lib. XI. c. 45 dextram averſam oſculis appeti ſolere, id eſt,
rtem ejus exteriorem. Quod tantum de oſculo manus alienæ ve-
m eſt. Nam propriæ pars adverſa ſive interior adoratur, hoc eſt,
i admovetur. De pedum verò oſculo ſciendum, id nimis ſervile
que abjectum fuiſſe habitum, & non niſi tyrannis exhiberi ſoli-
m. Vide Dionem in Cajo Calig. & Capitolinum in Maximino.
rro Demetrius iſte Phalereus (ut de ejus vita ac fortuna quædam
notemus) orator fuit, & Philoſophus excellens, unus ex Theo-
raſti diſcipulis: ut Cicero quoque indicat 1 de Off. Et extat ho-
eque ejus liber περὶ ἑρμηνείας, ſeu de Elocutione. Eſt autem
emorabile in eodem exemplum levitatis & inconſtantiæ fortunæ
ræque popularis. Primùm enim in tantum honorem fuit Deme-
us apud populum Athenienſem, ut ei trecentas ipſas ſtatuas vir-
tis & meritorum ergo poſuerit. Tandem verò uſque adeò flagra-
t invidia, ut & ſolum vertere coactus ſit, fugiens in Ægyptum:
ccc. illæ ſtatuæ omnes uno die per tumultum everſæ, atque
nflatæ fuerint. Vide Plutarch. πολιτικ. παραγγέλμασι. & περὶ
υγῆς: ubi ait, principe ipſum loco Alexandriæ fuiſſe inter ami-
s regis Ptolemæi, tantâque omnium rerum copiâ abundaſſe, ut
n modò ipſe ſibi ſufficere & patriâ facilè carere, ſed etiam Athe-
enſibus munera mitttere potuerit. Ita nimirum τὸ τέχνιον πᾶσα
ἡ τρέφει. Et

Ἅπας μὲν ἀὴρ αἰετῷ περάσιμος,
Ἅπασα δὲ χθὼν ἀνδρὶ γενναίῳ πατρὶς.

Id

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Id eſt: *Ut omnis aër pervius aliti eſt Jovis:*
Sic omne forti patria eſt ſolum viro.

Edoctus igitur propriis eventis quanta eſſet fortunæ inſtabilitas, ſcitè correxit quosdam de ea verſus Euripidis: ut annotarunt Plutarchus παραμυθητικῷ πρὸς Ἀπολλώνιον, & Joan. Stobæus Serm. ργ. Cùm enim ita feciſſet Philoſophus ille Scenicus:

Ὁ δ᾽ ὄλβος οὐ βέβαιος ἀλλ᾽ ἐφήμερος. καὶ·
Ὡς μικρὰ τὰ σφάλλοντα, καὶ μί᾽ ἡμέρα
Τὰ μὲν καθεῖλεν ὑψόθεν, τὰ δ᾽ ἦρ᾽ ἄνω:

Cetera quidem omnia, inquit, veriſſimè dicta ſunt ab Euripide: rectiùs tamen feciſſet, ſi non unum diem, ſed punctum temporis omnia invertere dixiſſet: εἰ μὴ μίαν ἡμέραν, ἀλλὰ στιγμὴν εἶπε χρόνου. Eſt etiam memorabile hujus Demetrii conſilium, quod is Regi Ptolemæo dedit, teſte eodem Plutarcho in Apophthegmatis Regum & Principum. Παρῄνει γὰρ αὐτῷ τὰ περὶ βασιλείας καὶ ἡγεμονίας βιβλία κτᾶσθαι καὶ ἀναγινώσκειν. ἃ γὰρ οἱ φίλοι τοῖς βασιλεῦσιν οὐ θαῤῥοῦσι παραινεῖν, ταῦτα ἐν τοῖς βιβλίοις γέγραπται. Monebat Ptolemæum, ut de regno & principatu rectè adminiſtrando ſcriptos libros & commentarios ſibi compararet, atque evolveret. In his enim eum reperturum ſalutaria præcepta ac monita, quæ ſæpè amici regii non auderent præferre. Conſiliarii enim ſæpè vel metu vel aſſentatione à verò transverſi aguntur (*Obſequium enim amicos, Veritas odium parit*, inquit Comicus.) At verò ut leges, ita libri cum omnibus eadem & communi voce loquuntur, nec erubeſcunt, nec adulantur vel regibus ipſis. Apud eundem Regem Ptolemæum adjuvit Demetrius laudatiſſimum illud inſtitutum transferendi Biblia ſacra ex Hæbræa in Græcam linguam, quæ vulgò Septuaginta interpretum verſio appellatur. Didici hoc ex Clemente Alexandrino lib. 1. Stromat. cujus hæc ſunt verba: ἑρμηνευθῆναι δὲ τὰς γραφὰς, τάς τε τοῦ νόμου, καὶ τὰς προφητικὰς, ἐκ τῆς τῶν Ἑβραίων διαλέκτου εἰς τὴν ἑλλάδα γλῶτταν φασὶν ἐπὶ βασιλέως Πτολεμαίου τοῦ Λάγου, ἢ ὥς τινες ἐπὶ τοῦ Φιλαδέλφου ἐπικληθέντος, τὴν μεγίστην φιλοτιμίαν εἰς τοῦτο προσενεγκαμένου Δημητρίου τοῦ Φαληρέως, καὶ τὰ περὶ τὴν ἑρμηνείαν ἀκριβῶς πραγματευσαμένου.

Ne defuiſſe noceat] Scilicet officio. Sicut ea res Ageſilao Oppiani patri Senatori Anazarbeo nequiter expetivit, quod Sept. Severo Imp. Anazarbum adventanti non occurrerat gratatum, cum aliis ejus urbis optimatibus. Sed de hoc in vita Oppiani noſtri.

Repetunt ultimi] Quid ergò? an τὸ FELICITER repetunt atque ingeminant? An *reptant*, legendum? quod comprobari poſſe videtur ſequentibus verbis: *Veniebat greſſu delicato & languido.* nam ſic qui incedunt, eos reptare dicimus, quaſi teſtudineo gradu. Horat. epiſt.

.4. lib. 1. *An tacitum ſylvas inter reptare ſalubres.* Seneca de vita ea, c. 18. *Ex ingenti intervallo reptabundus ſequar.*

ui nam Cinædus] F. & hîc legend. *Quia nam.* An, *Qui nam,* ſt, Quomodo, quo ore, qua fronte?

lle in conſpectu meo Audet venire?] Planè ad iſtam faciem dixit mmachus lib. 7. Epiſt. 67. *In conſpectu amicorum ſe eſſe ventu-* . In conſpectu venire, pro in conſpectum. Similiter & Naza- Panegyrico: *Quamvis cœleſtia ſub oculis hominum venire non ant.* pro ſub oculos venire. Sic alii contrà, *In mentem eſſe*, pro mente: *In honorem*, pro in honore. Vide G. SchoppI mei Suſpect. tiones lib. 1. epiſt. 17. De his talibus dixi etiam in exercitatio- us epiſtolicis ad Auſonium.

Hic eſt Menander ſcriptor] At pulchrum eſt, digito monſtrari, licier, Hic eſt. Notum eſt illud de Demoſthene: ἔτος ἐκεῖνος ημοσθένης. Scriptores porrò κατ᾽ ἐξοχὴν dicuntur apud bonos tores οἱ κωμοδιδάσκαλοι.

FABULA II. *Et vindicavit ſeſe*] Hunc elegantem ſed ἀκέφαλον logum in gratiam adoleſcentum ſupplebimus, ut quibimus. Fin- nus itaque talia quædam præceſſiſſe:

Iter duobus unum erat ſociis viæ,
Qui læta rerum & nubila ex æquo omnia
Communia ambobus fore promiſerant.
Dum progrediuntur, tranſeundum eis nemus
Obicitur opacum denſis arborum comis.
Hîc obvius cùm latro eos invaderet,
Alter, cuti ſuæ timens, periculo
Se liberavit, adhibito auxilio pedum:
Remanſit alter, & latroni reſtitit,
Cui conſerens manum obtulit juſtam necem,
Et vindicavit ſeſe, &c. Titulus fabulæ eſſe poteſt talis:
Viatores duo in latronem incidentes.

Quantis fugias viribus] Demiſſis ſcilicet manibus, ut Plautus ait. noſter ſuprà l. 1. f. 29. *demiſſis pedibus.*

Qui re ſecunda fortis eſt, dubia fugax] Qui eſt *Extra bella Leo, us in diſcrimine pugnæ:* ut aliquando faciebam ex hoc Nonni verſu Dionyſiacis, quo θρασύδειλος denotatur:

Νόσφι μόθοιο λέοντες, ἐνὶ πτολέμοισι λαγωοί.

FABULA III. *Alapam ſibi duxit*] Sic pugnum ducere eleganter xit Paulus JC. in l. 4. D. De injuriis. *Si cum ſervo meo pugnum ucere vellem, in proximo te ſtantem invitus percuſſerim, injuriarum m teneor.*

Punctum] Id eſt, punctionem.

Non fuiſſe mentem lædendi] Injuria autem æſtimatur ex animo juſque, nec abſque affectu & captu contumeliæ fit, non magis

quàm

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

quàm furtum abſque affectu furandi committitur. Accedit etia hoc loco illud, quòd nemo ſibi ipſi propriè loquendo injuriam f cere poteſt: de quo Ariſtotelis diſputatio in medio eſt libro 5. I thic. Videtur autem hîc diſtinguere injuriam à contumeliâ: quæ differant, alibi docui ex Pacuviano verſu: *Facilè patior injuriam quæ eſt vacua à contumelia.* Item ex Seneca lib. 2. *In Sapientem no cadere injuriam.*

Animal improbum] Muſcæ improbitas & impudentia etiam i proverbium abiit.

Quamvis pœnâ] Leg. *quâvis pœnâ.*

Qui caſu peccat, quàm qui conſilio eſt nocens] Ad Ariſtotelican diſputationem hæc pertinent, quæ eſt lib. 3. Eth. Nicom. Veniar tribuimus ei, qui non ſponte & deliberato animo, ſed vel caſu, vel p ignorantiam peccat. Pœnâ autem afficimus eum, qui conſulto conſili & ἐκ προαιρέσεος peccat. Exemplo tamen eſt Oedipus, nonnun quam etiam eos puniri, qui κατ᾽ ἄγνοιαν delinquunt. Quanquan enim & patrem Laïum inſcius interemit, & cum matre Iocaſta in ceſtas contraxit nuptias, ignorans matrem ſuam eſſe: tamen horren dis pœnis & ipſe & tota ejus domus involuta, ac multata eſt. Sic Papiniano auctore, vel Demoſthene potiùs, Lex delicta non tan tùm ſponte ſed etiam ignorantiâ contracta interdum coërcet: ἔςι ἐπανόρθωμα τῶν ἑκȣσίων καὶ ἀκȣσίων ἁμαρτημάτων. Quid quòd etiam cogitatio ac meditatio ſceleris & affectus nonnunquan pro effectu punitur. Exemplum præbet Glaucus apud Herodotun l. 6. & Juvenalem Satyr. 13.

FABULA IV. *Sancto Herculi*] Colerus vult legendum eſſe, *Sanc* Eum vide in Plautinis.

Periculoſum ſemper reputavi lucrum] Intellige de turpibus & in juſtis lucris: de quibus Heſiodium illud notum eſt:

> Μὴ κακὰ κερδαίνειν. κακὰ κέρδεα ἶσ᾽ ἄτῃσι.
> Id eſt, *Ne malè lucreris: mala lucra æqualia damnis.*
> Ἐκ τῶν γὰρ αἰσχρῶν λημμάτων τοὺς πλείονας
> Ἀτωμένȣς ἴδοις ἂν ἢ σεσωσμένȣς.
> Hoc eſt, *Ex turpibus lucris periiſſe videris*
> *Plures, quàm ab ipſis qui ſalutem invenerint:*

Ut ait Sophocles Antigona. Et mox ibidem:

> Τὰ δεινὰ κέρδη πημονὰς ἐργάζεται.
> Id eſt, *Lucrum improbè partum, merum infortunium eſt.*

Sic P. Syrus: *Damnum appellandum eſt, cum mala fama, lucrum.* Multos tamen reperias, qui cum illo ſentiant, neſcio quo, quem ſic loquentem facit Pomponius Proſtibulo: *Ego rumorem parvi facio, dum ſit rumen qui impleam.*

Paucis temeritas eſt bono; multis malo] Videtur exprimere veterem verſum:

Προ-

Προπέτεια πολλοῖς ἐςὶν αἰτία κακῶν.

Id eſt, *Multis malorum eſt cauſſa præcipitantia.*

ontrà τὴν εὐλάβειαν χρησιμωτάτην θεῶν, vocat Euripides Phœ-iſſis:

Dea utiliſſima cauta circumſpectio eſt.

FABULA V. *Rebus manifeſtis*] Τὸ S. hîc quoque elidi videtur.

Favor] De ſpectatoribus applaudentibus in theatro vel ſcena dici-r, ut infrà f. 7. *Gratulari fautores putat:* Plautus:

Virtute niti oportet, non favitoribus.

lem & alibi: *Sat habet fautorum ſemper cui virtus favet.*

Civitatem concitat] Id eſt, convocat. Sic ſuprà excitandi verbo itur l. 4. f. 24. pro eo quod eſt evocare.

Digrunnit] F. *Degrunnit.*

Immodica offendunt] Πᾶν γὰρ τὸ πολὺ πολέμιον τῇ Φύσει, quit Hippocrates. Πάντων μὲν κόρος ἐςὶ, ut alius fecit: καὶ ὰρ καὶ μέλιτος τὸ πλέον ἐςὶ χολὴ, id eſt, *Mel quoque fel fiet ſi mium fuerit.* Malim autem hîc, *immodicæ*, ſcilicet argutiæ.

Poetæ ſunt moleſti] Scilicet recitationibus ſuis: quibus frequen-ſimis ferè enecabant homines. Nam, ut Horatius ait, *Indoctum ctumque fugat recitator acerbus.* Tales Martialis deſcribit tum alios etaſtros, tum Ligurinum lib. 3. quem uno & altero Epigr. per-ringit hoc nomine. Talem Petronius Arbiter introducit in Saty-co Eumolpum, qui in triviis, in balineis, in conviviis ſua ho-inibus quibuslibet carmina recitarit. Quantum tamen utilitatis buerint recitationes vel poëmatum vel orationum inter amicos telligentes rectè & in loco uſurpatæ à veteribus, ex Plinii Epiſto-didicimus.

FABULA VI. *Heia commune quodcunque eſt lucri*] Indicio eſt cus præſens, hac formula exclamandi jam olim uti ſolitos, ſi quid ν τε δύ ἐρχομένων forte in via reperiſſet alter, ut ad ambos illud rtineret. Inter noſtrates quoque adhuc manet iſta conteſtatio cùm cunt, *Dein fünd mein halb.* Poſſunt hæc ſervire ad declarandum ræcorum Proverbium, quod haud ſcio an non ſatis expoſitum eſt Eraſmo: Κοινὸς Ἑρμῆς. Mercurius & lucri præſes & viarum ha-batur. Jure autem civili res inventa non fit inventoris propria, 43. falſus. §. qui alienum, & §. proinde D. de furt. l. 3. D. de in-nd. rui naufr. Unde rectè B. Auguſtinus: *Si*, inquit, *inveniſti, non reddidiſti, rapuiſti.* De quo diſtinctè & pluribus ſuo loco.

Carbonem, ut ajunt, pro theſauro invenimus] Ἄνθρακες ὁ θησαυ-ς. Proverbium de re nihili oblata ei qui pretioſam expectabat, inhiabat, cujus ſpe potiundæ fruſtratus eſt. Vide Eraſmum Chil. cent. 9. adag. 31.

Huic querella competit] F. legend. *hæc querel* nempe quæ præceſſit: *rbonem pro theſauro invenimus:* ut error ex vet. ſcriptura manarit: ec vel *haic.*

n FA-

FABULA VII. *Princeps*] Hæc quoque non fabula eſt, ſed hi ſtoria illius temporis. Tibicinem verò iſtum habuiſſe nomen pro prium Principis, & hinc apparet, & ex verſu ſeq. *Lætare incolu mis Roma ſalvo Principe.* Quanquam is jocum elegantem continet e ambiguo: cùm & de Imperatore illa acclamatio intelligi poſſet, & rectiùs quidem quàm de aliquo aulædo.

Pecma] C. pro G. poſitum, ut ſæpiſſimè aliàs. Dicitur enim pegma ἀπὸ τȣ͂ πήγνυσθαι, id eſt, à figendo: & eſt machina lignea in qua collocantur quaſi affixæ ſtatuæ, quæ etiam in ſcenam interdum proferebantur & motabantur, aut alioqui in pompa circumfereban- tur. Vide Senecam ep. 98. Feſtum, & Joſephum lib. 7. ἀλώσεως.

Ad ſanitatem dum venit curatio] Sic Symmachus noſter vulnu in cicatricem convenire, & cicatricem ducere dixit, lib. 1. ep. 94 & lib. 2. ep. 32.

Et lepidum genus] Colerus: *En lep. genus.* Cui cur adſentiar cauſam nullam video.

Aulæo miſſo] Id eſt, demiſſo. Hoc fieri ſolebat initio fabulæ cu- juſque. Tollebantur autem aulæa in fine, omnibus peractis, cùm ſpectatores dimittebantùr. Unde Horatius aulæa manentem dicit in Arte eum qui deſidet uſque ad extremum actum. Idem ſignifica M. Tullius in Orat. pro M. Cælio. *Mimi ergo*, inquit, *eſt jam ex itus, non fabulæ: in quo cum clauſula non invenitur, fugit aliqui è manibus: deinde ſcabella concrepant: aulæum tollitur.* Aulæa ſun tapetes quibus parietes vel pavimentum etiam contegebatur. Nugatu ergo non præter ſolitum levis & ineptus Nonius, cùm ait, eſſe ge nus veſtis peregrinum. Quanquam hoc ferri poterat, cùm veſti appellatio latiſſimè pateat, etiam ad ſtragula pertinens, & pere grina rectè dicantur Aulæa, ut quæ Romam ex Attali Regis heredi tate perlata ſint, Servio & Donato teſte: niſi adderet Nonius: *E eſt tanquam paludamentum barbarici habitus militaris.* Apage ho paludamentum barb. hab. mil. Ibidem etiam Varronis verba ſic lege *Quot ex hereditate Attalica aulæa*, &c. Ubi vulg. *Quod*. Significa enim Varro Populum Rom. hujuſmodi rerum copiam conſecutum ab Attalo Rege, à quo heres ſcriptus fuerat.

Devolutis tonitrubus Dii ſunt locuti] Θεὸς ἀπὸ μηχανῆς, notum proverbium inde natum, de inopinato atque improviſo auxilio ad explicandas res difficilimas oblato. Vide Eraſmi Adag.

More traſlatitio] Id eſt, ſolemni, vulgari; nempe tunc, cùm di gnus vindice nodus incidiſſet. Non enim aliter vult Horatius, Deum aliquem actioni ſcenicæ intereſſe. Juriſconſulti translatitiè aliquid fieri dicunt, quod non fit ſeriò, ſed perfunctoriè & dicis cauſa po tiùs, ut aliàs loquuntur. Ut *Tranſlatitiè defungi munere accuſandi*, id eſt, prævaricari, l. 1. §. prævaricatorem. D. Ad S. C. Turpil. *non tranſlatitiè exequi querelas*, l. 1. D. de jur. patron. *Tranſlatitiè omit- tere*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

re, l. 55. ſi patroni. §. quid ergo. D. Ad SC. Trebell. id eſt, negli-
nter: non ut quidam exponit, interim. Similiter Petronius, *non*
alatitiam humanitatem, *non tralatitium bellum*, dixit.

Jactat baſia] Id eſt, deoſculatur hominum dextras: de quo more
pra. Vel etiam de oſculis genarum intellige, quæ non minus fre-
ıeutia apud Romanos fuiſſe, ex Martiali diſcimus.

Equeſter ordo. Et mox: *plaudit inludens eques*] Erat in theatro
rtus Equeſtri ordini attributus locus, ex quo ſpectarent. Equeſtria
pellat Seneca lib. 2. de benef. cap. 12. *Equeſtria*, inquit, *omnium*
uitum Romanorum ſunt. In illis tamen locus meus fit proprius, quem
cupavi. Et mox: *Habeo in Equeſtribus locum, non ut vendam, non*
locem, non ut habitem: In hoc tantùm ut ſpectem. Præterea non
ntiar ſi dicam, me habere in equeſtri locum: ſed cùm in theatrum
ni, ſi plena ſunt Equeſtria, & jure habeo locum illic, quia ſedere
mihi liberum; & non habeo, quia ab his, cum quibus jus mihi loci
mmune eſt, occupatus eſt, &c. Equeſtria, ſcilicet ſedilia. Solebat
tem locus in theatro tribui ſecundum cujusque cenſum. Qua de
alibi. Vide & Lipſium ad XV. Annal. Taciti, de diſtinctis in Thea-
o ſpectatorum locis ac ſedibus pro cujuſque dignitate.

Capite eſt protruſus] Præceps datus.

FABULA VIII. TEMPUS] Hæc quoque non eſt fabula, ſed
ογραφὴ vel προσωπογραφία. Confer Occaſionis typum apud Au-
nium Epigram. XI. Operæ fortaſſe pretium faciam, ſi hîc adſcri-
ero Epigramma doctiſſimi avunculi mei Matthiæ Bergii p. m. quod
Anthologia Græca lib. 4. Latinum fecit in ſtatuam Occaſionis. Id
hujusmodi per Dialogiſmum.

Quæ Patria artifici? Sicyon. quid nominis autem?
Lyſippus. Quæ tu? Occaſio cuncta domans.
Cur rotulæ inſiſtis? circumferor uſque. quid alas
Affixti pedibus? me levis aura rotat.
Cur dextræ eſt inſerta novacula? ſcilicet anceps
Ceſſantes acies hæc mea ferre nequit.
Quid crinita autem frons monſtrat? ut obvia prendar.
Cur calvum parte eſt poſteriore caput?
Quòd ſemel oblatam qui me permittit abire,
Copia ei in reliquum non datur ulla mei.
Ingenioſa manus talem tibi me dedit, hoſpes,
Ut fias iſtis cautus ab indiciis.

pectas forſan, lector, ut Græcum quoque ſubjiciam, quo magis
promptu ſit collatio. En habe & ipſum:

Εἰς ἄγαλμα τȣ̃ Καιρȣ̃,
Ποσειδίππȣ.

Τίς; πόθεν ὁ πλάςης; Σικυώνιος. ȣ̓́νομα δὴ τίς;
Λύσιππος. σὺ δὲ, τις; Καιρὸς ὁ πανδαμάτωρ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Τιπτε δ' ἐπ' ἄκρα βέβηκας; ἀεὶ τροχάω. τί δε ταρσὺς
Ποσσὶν ἔχεις διφυεῖς; ἵπταμ' ὑπηνέμιος.
Χειρὶ δὲ δεξιτερῇ τί φέρεις ξυρὸν; ἀνδράσι δεῖγμα,
Ὡς ἀκμῆς πάσης ὀξύτερος τελέθω
Ἡ δὲ κόμη, τί κατ' ὄψιν; ὑπαντιάσαντι λαβέσθαι.
Νὴ Δία· τἀξόπιθεν πρὸς τί φαλακρὰ πέλει;
Τὸν γὰρ ἅπαξ πτηνοῖσι παραθρέξαντά με ποσσὶν,
Οὔτις ἔθ' ἱμείρων δράξεται ἐξόπιθεν.
Τοῖον ὁ τεχνίτης μὲ διέπλασεν εἵνεκεν ὑμέων
Ξεῖνε, καὶ ἐν προθύροις θῆκε διδασκαλίην.

Τὰ πρόθυρα Poſidippus hîc vocat pergulam. Lucilius: *Pergula pictorum: veri nihil; omnia ficta.* Ulpianus l. 5. §. pen. D. de his qui effud. vel dejece. *Cùm pictor in pergula clypeum vel tabulam expoſitam habuiſſet, eaque excidiſſet*, &c. Plinius lib. 35. cap. 10. *Perfecta opera proponebat in pergula tranſeuntibus*, &c. Loquitur de Apelle. Sed tempeſtivum eſt ad TEMPUS Phædri noſtri redire: imò & modum hiſce Notis imponere.

Cur ſit] Quid hoc monſtri? aut quomodo cohæret oratio? Non dubito quin ſcriptum hîc fuerit: *vir ſit.* ἔςω ἀνὴρ, hoc eſt, pingatur. Formula loquendi à mathematicis ſumta, qui lineam, vel circulum aliquem pingere jubentes dicere ſolent: *Sit*, vel *eſto*, &c.

Elapſum ſemel non ipſe poſſit Jupiter reprehendere] Eleganter in hanc ſententiam Greg. Nazianzenus carmine ad Nicob. patrem, v. 101 καιροῖο λαβώμεθα, ὃν προσιόντα ἔςιν ἑλεῖν, ζητεῖν δὲ παραθρέξαντα, μάταιον. Sic Michaël Hoſpitalius in Carminibus erudititiſſimis:

Prætermiſſa ſemel referet ſe Occaſio nunquam.

De verbo Reprehendere jam in hac luce litterarum pene ſupervacaneum eſt admonere, id hîc non eſſe αἰτιᾶσθαι μέμφεσθαι vel ἐγκαλεῖσθαι, ut aliàs ferè; ſed more Plauti & Terentii poni pro ἀναλαβεῖν, quod eſt recipere. Exempla ex Comicis obſervavit Janus Gulielmius Quæſt. Plaut.

Significat] Nempe vir ita depictus, vel fictus. Alioquin hoc verbum non habet nominativum à quo regatur: quod vel unicum ſatis confirmat noſtram ſuperiorem emendationem.

FABULA IX. *Plecteret*] Lego, *flecteret*.

Ante hoc novi, quàm tu natus es] Proverbium conveniens ſeni reprehendenti hominem adoleſcentem & ſciolum, à quo laceſſitur.

Qui doctiorem emendat] Sus ſcilicet Minervam docens, ut in alio proverbio eſt.

Sibi dici putet] Terentianum hoc eſt: *tibi dictum puta.*

FABULA X. *Annis ingravantibus*] Pro, ingraveſcentibus, ac fortè an ſcripſit Phædrus *ingraventibus*. An retinendum potiùs *ingravantibus*, quaſi poſitum pro adgravantibus, ipſum ſcilicet canem?

Cui

Cui ſenex contrà latrans] Jungo, *Senex latrans*, id eſt, vetulus anis. Sic latrantem etiam ſubſtantivè Guntherus meus poſuit l.5. igurini:

Portavit ſcapulis paſſus plus mille latrantem.

Hoc cur ſcripſerim] Nempe quia ſenex ſum, & annorum depræ-ationem ac damna ſentio. Sic & ſuprà aliquoties de ſenectute ſua hædrus meminit: uti & de adverſariorum ſuorum iniquitate. De traque & hîc nonnulla ſubjeciſſe videtur, quæ periiſſe indicant aſte-ſci. Sed ad hujuſmodi querelas ſenectutis omnes rectè uſurpabi-ır ille Publii Syri mimus:

Fruſtra, cùm ad ſenectam ventum eſt, repetas adoleſcentiam.

ATQUE hæc ad hunc modum in Phædri fabellas commentabar paucis horis. Nec me hujus laboris pœnitet: neque is à Juris rofeſſore alienus cuiquam videri debet. Jam enim inter omnes ſa-os conſtitit, Jurisprudentiæ ſtudioſum oportere etiam Antiquita-ım & Latinæ linguæ minimè ignarum eſſe: quarum rerum ad tramque parvus hic libellus non parvum adferre momentum poteſt. Deinde ſi JCto majorum gentium, qui hunc primus in lucem pro-ulit, glorioſa fuit eritque ſemper editio: quis nobis, minorum entium qui ſumus, commentationem hanc & iteratam editionem itio verterit?

FINIS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

NICOLAI RIGALTII
Ad
PHÆDRI FABULAS
NOTÆ.
PRIORES & POSTERIORES.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

LECTORI.

*Ne moleſtior eſſet duplex illa in priores & poſteriores Rigaltii Notas inquiſitio, è re tua duximus, benevole Lector, ut illas, eliminatis ſemel iis, quæ utrisque eran[t] geminæ, conjunctas hic ſimul exprimeremus; quas u[t] facilius diſtingueres, poſteriores aſteriſco * notavimus; prioribus verò nihil adſcripſimus. Vale.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

NICOLAI RIGALTII
NOTÆ AD LIBRUM I.

PROLOGUS.

E*Sopus auctor*] * Hoc tamen in dubium vocat Fabius lib. V. *Illæ quoque fabulæ, quæ etiamſi ab Æſopo originem non acceperunt, nam videtur earum primus auctor Heſiodus) nomine tamen Æſopi* *axime celebrantur, ducere animos ſolent.* Theon quoque Sophiſta omerum & Heſiodum, atque etiam Archilochum, Æſopo vetuiores operibus ſuis Fabulas inſeruiſſe obſervat. Verum id fuiſſe liud fabularum genus, ac longe diverſum ab Æſopeis fabulis, neo non videt; atque ut recte obſervat Philoſtratus in Imag. Φοιῶσιν οἱ μῦθοι παρὰ τὸν Αἴσωπον, ἀγαπῶντες αὐτὸν, ὅτι αὐῶν ἐπιμελεῖται· ἐμέλησε μὲν γὰρ καὶ Ὁμήρῳ μύθου καὶ Ἡσιόδῳ, ἔτι δὲ καὶ Ἀρχιλόχῳ πρὸς Λυκάμβην, ἀλλ' Αἰσώπῳ άντα τὰ τῶν ἀνθρώπων ἐκμεμύθωται.

Duplex libelli dos eſt] * Sic habet Remenſis bibliothecæ Codex. ntea edideram ex Pithœano, *Duplex libellis os*, ut eſſet duplex s, quaſi duplex perſona: quæ ſcilicet riſum moveret, & quæ onſilio vitam moneret. Sic enim Maximus Tyrius, Or. XXX. παινῶ, inquit, τὸν μῦθον τῆς χάριτος καὶ τῆς πρὸς τ' ἀληθὲς δοῦ. Atque hic demum eſt Horatii mos, ut miſceat utile dulci. ed nunc magis mihi placet illa Remenſis lectio.

Quod riſum movet] Avienus Theodoſio: *Habes ergo opus; quo nimum oblectes, ingenium exerceas, ſolicitudinem leves; totumque ivendi ordinem cautus agnoſcas.* * Gellius lib. II. cap. 29. *Æſopus lle è Phrygia fabulator, haud immerito ſapiens exiſtimatus eſt, uum, quæ utilia monitu ſuaſuque erant, non ſevere, non imerioſe præcepit & cenſuit, ut Philoſophis mos eſt: ſed feſtivos delecabileſque apologos commentus, res ſalubriter ac proſpicienter animadverſas, in mentes animoſque hominum, cum audiendi quadam illeebra induxit.*

Prudentis] *Cauti*, Avien. S.

Quod arbores loquantur] * In C. Epidii commentariis arbores locuas notavit Plinius Lib. XVII. cap. 25. Sed hoc etiam inter oſtenta rodigioſum. In hac vero fabularum Philoſophia non utique eſt bſurdum. Avienus: *Loqui vero arbores, feras cum hominibus gemere, verbis certare volucres, animalia ridere fecimus, &c.* Iſidous: *Æſopiæ fabulæ ſunt, quum animalia muta inter ſe ſermocinaſſe*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

finguntur, vel quæ animam non habent, ut urbes, arbores, montes, petræ, flumina. Certe in Avieni fabulis Quercus & Arundo loquuntur, & apud Camerarium quoque nonnullæ arbores quaſi ſermones miſcent: at heic apud Phædrum non item. Dicendum igitur, arborum fabulas intercidiſſe. Iis autem in Philoſophia ſua uſum fuiſſe Æſopum, docet Max. Tyr. Or. XXXIII. Αἰσώπῳ τῷ Φρυγὶ πεποίηνται λόγοι διὰ τῶν θηρίων τῆς ξυνουσίας. Διαλέγεται δὲ αὐτῷ καὶ τὰ δένδρα, καὶ οἱ ἰχθύες, ἄλλο ἄλλα, καὶ ἀνθρώποις ἀναμίξ. Eſt & in libro Judicum cap. IX. arborum inter ſe diſceptantium ſuper eligendo Rege parabola, & Paralip. II. cap. 25. Carduus filiæ Cedri nuptias filio ſuo expetit.

Non tantum feræ] Satyrici nomina ſcriptis ſuis convenientia procudunt, puta ſi in luxurioſas mulieres invehuntur, nomina inſerunt Migales, Medullinæ, Tryphænæ, Quartillæ, Quintillæ, Lyciſcæ, Phiales, Tibiæ, Floræ; ſi in molles, ſemiviros, Trypheri, Trimalcionis, Hedymeles, & ſic deinceps. Fabulatores quoque moribus hominum notandis beſtiarum perſonas producunt, quia iis quoque inſunt vitia & virtutes quædam. Sic hominem rapacem lupum vocant: ſimplicem, ovem aut columbam; aſtutum, vulpem; violentum aut generoſum, Leonem, &c. Philoſtratus Imaginibus: Αἰσώπῳ πάντα τὰ τῶν ἀνθρώπων ἐκμεμύθωται, καὶ λόγου τοῖς θηρίοις μεταδέδωκε λόγου ἕνεκα. Πλεονεξίαν τε γὰρ ἐπικόπτει, καὶ ὕβριν ἐλαύνει καὶ ἀπάτην· καὶ ταῦτα λέων τὶς αὐτῷ ὑποκρίνεται καὶ ἀλώπηξ καὶ ἵππος νὴ Δία, καὶ οὐδὲ ἡ χελώνη ἄφωνος.

Adamantius lib. 2. Φυσιογνωμονικῶν. Ἕκαστα γὰρ ἤθη τῶν θηρίων ἑκάστου καταφανῆ ἐστι τοῖς εἴδεσιν, ἤθεσι τοῖς ἐκείνοις ἕκαστα ἐοικότα. Οἷον λέοντος ἦθος, θυμικὸν καὶ ἄλκιμον, καὶ τὸ εἶδος τοιοῦτον, παρδάλεως δὲ, ἁβρὸν καὶ ὀργίλον, καὶ λοχητικὸν, καὶ ἐπίβουλον, δειλὸν ἅμα καὶ θρασὺ, καὶ ἡ μορφὴ τούτοις ἔοικεν· ἄρκτος δὲ, ὠμόφρων, δολία, σκαιά. Καὶ τοῖς ἄλλοις δε ζώοις κατὰ τὰ αὐτὰ ἐπιφαίνεται τὸ οἰκεῖον κέρδος. Συῒ ἀγρίῳ ὀργὴ ἀπρονόητος. βοῒ σεμνότης, ἀκακία. ἵππῳ μεγαλαυχία, φιλοτιμία. ἀλώπεκι τὸ δολερὸν, καὶ ἐπίβουλον. Πιθήκῳ τὸ βωμολοχικὸν, καὶ εἰρωνικόν. Προβάτῳ τὸ εὔηθες. Τράγῳ τὸ μάργον. ὑῒ τὸ μιαρὸν καὶ γαστρίμαργον, καὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως ἑρπετῶν τε καὶ πετεινῶν τὰ εἴδη τοῖς ἤθεσι ἔοικεν.

Nemeſius lib. de natura hominis cap. 2. Εἴποντος γὰρ Πλάτωνος τὰς μὲν θυμικὰς καὶ ὀργίλους καὶ ἁρπακτικὰς ψυχὰς λύκων καὶ λεόντων σώματα μεταμφιέννυσθαι, τὰς δὲ περὶ ἀκολασίαν ἠσχολημένας ὄνων καὶ τῶν τοιούτων ἀναλαμβάνειν σώματα, οἱ μὲν κυρίως ἤκουσαν τοὺς λέοντας καὶ τοὺς λύκους καὶ τοὺς ὄνους, οἱ

δὲ

τροπικῶς αὐτὸν εἰρηκέναι διέγνωσαν τὰ ἤθη διὰ τῶν ζώων ερεμφαίνοντα.

Piſides Κοσμȣργία:

Καὶ πτηνὰ μὲν δείκνυσι τὰς κȣ́φας φρένας,
Σύας δὲ πόρνȣς, καὶ λύκȣς τȣ̀ς ἅρπαγας,
Σφῆκας δὲ πλήκτας, θυμικȣ̀ς δὲ παρδάλεις.
Ποιεῖ δὲ τȣ̀ς εἴρωνας ἀθλίȣς κύνας,
Σαίνειν δοκοῦντας, καὶ δάκνειν ἠπειγμένȣς.
Ὄφεις δὲ πικρȣ̀ς ἐκτελεῖ τȣ̀ς βασκάνȣς
Τὸν ἰὸν ἐνθεὶς τῇ κακῇ περιπλάσει.

Sic μυθολογικῶς intelligenda, quæ de Circe, item quæ de mempſychoſi & metenſomatoſi priſcarum religionum confinxit ſuperitio. *Nam etſi quidam homines beſtiis adæquantur pro qualitatibus orum, & ingeniorum, & adfectuum, quia & Deus, adſimulatus t, inquit, homo irrationalibus jumentis: non ideo milvi ex rapabus fient, & canes ex ſpurcis, & pantheræ ex acerbis, aut oves ex obis, & hirundines ex garrulis, & columbæ ex pudicis, quaſi eam ſubſtantia animæ ubique naturam ſuam in animalium proprietabus repetat.* Tertullianus lib. de Anima c. 12. Quod hic ſemel ad quentes omnes fabulas notaſſe ſufficiat. * Æſopei Philoſophi mobus hominum notandis ferarum quaſi perſonas inducunt, quibus natura indita ſunt vitia & virtutes quædam. Deque hoc philoſohandi modo Eleganter Artemidorus lib. IV. Oneirocr. χρὴ δέ γε, nquit, καὶ τὰ ἤθη τῶν ζώων ἀντιπαραβάλλειν τοῖς ἤθεσι τοῖς νθρωπίνοις. Feſtive autem & lepide Philoſtratus præcipuas partes Æſopia ſcena tribui Vulpeculæ ait, quemadmodum in Comœdia Davo: Κορυφαία δὲ τοῦ χοροῦ ἡ ἀλώπηξ γέγραπται. χρῆται ὰρ αὐτῇ ὁ Αἴσωπος διακόνῳ τῶν πλείςων ὑποθέσεων, ὥσπερ ἡ ωμῳδία τῷ Δάῳ.

Jocari] *Jocos Phædri* dixit Martialis. Ipſe Phædrus lib. 3. *Caluniamque fictis eluſit jocis.* Lib. 4. *Et hoc jocorum legere faſtidis genus.* C. Melliſſus Grammaticus libellos inſcripſit *Ineptiarum, Joorum.* Tranquill. c. 21. de illuſt. Gram.

FABULA I. *Lupus & agnus*] Fabula hæc πρὸς τοὺς ἀδεῶς φαιερῶς ἀδικοῦντας narratur a Babrio 17. & Camerario, 263. Vetus iber fabularum MS. in Bibliotheca Victoriana Pariſ.

Eſt lupus, eſt Agnus; ſitit hic, ſitit ille; fluentum
Limite non uno quærit uterque ſibi.
In ſummo bibit amne Lupus, bibit Agnus in imo.
Hunc timor impugnat verba movente Lupo.
Rupiſti potumque mihi rivoque decorem.
Agnus utrumque negat ſe ratione tuens.

Nec

Nec tibi nec rivo nocui, nam prona ſupinum
Neſcit iter, nec adhuc unda nitore caret.
Sic iterum tonat ore lupus, mihi damna minaris:
Non minor agnus ait; cui Lupus, imo facis:
Fecit idem tuus ante pater ſex menſibus actis:
Cum bene patriſſes crimine patris obi.
Agnus ad hæc, tanto non vixi tempore; prædo
Sic tonat: an loqueris furcifer? huncque vorat.
Sic nocet innocuo nocuus, cauſamque nocendi
Invenit, hei regnant qualibet arte Lupi!

* Homerus Iliad. X.

Οὐδὲ λύκοι τε καὶ ἄρνες ὁμόφρονα θυμὸν ἔχουσιν,
Ἀλλὰ κακὰ φρονέουσι διάμπερες ἀλλήλοισιν.

Horatius Epod. III.

Lupis & agnis quanta ſortito obtigit,
Tecum mihi diſcordia eſt.

Face improba] Nolim quicquam mutari. Camerar. *Torvo vultu & minacibus verbis.* Face improba, ira improba. Perſ. Sat. III. *Nunc face ſuppoſita ferveſcit ſanguis, & ira, Scintillant oculi.* Lucretius III. *Nec nimis irai fax unquam ſubdita percit Fumida.* Idem.

Eſt etiam calor ille animo, quem ſumit in ira;
Cum ferviſcit, & ex oculis micat acribus ardor, &c.

Hinc irati, incenſi & accenſi. Phædrus lib. III.

Incenſus ille falſo uxoris crimine.
Idem: - - - *Rurſus admota prece*
Accenſa magis eſt.

Seneca I. de Ira, ſigna iraſcentium notat. *Flagrant & micant oculi, multus ore toto rubor, exæſtuante ab imis præcordiis ſanguine.* Arnobius I. Adv. G. *Et quid ergo ſequitur neceſſario, niſi ut ex eorum luminibus ſcintillæ emicent, flammæ æſtuent, anhelum pectus ſpiritum jaciat ex ore, & ex verbis ardentibus labiorum ſiccitas inalbeſcat.* Virgil. XII. Æn. - - *Totoque ardentis ab ore Scintillæ abſiſtunt, oculis micat acribus ignis.* Recte autem Phædrus Lupum iratum fingit, quo ſceleſtiorem indicet. Lupus enim iratus magis Lupus eſt. Seneca: *Nullum eſt animal tam horrendum, tamque pernicioſum natura, ut non appareat in illo, ſi ira invaſit, novæ feritatis acceſſio.* Quo pertinet Virgilianum illud: - - *& ſe ſuſcitat ira.* * Verior tamen mihi videtur ſcriptura Remenſis: *Fauce improba.*

Latro incitatus] * Lupum latronem vocat, ut infra de eodem Lupo:

Rapere atque abire ſemper adſuevit Lupus.

Homines rapaces, crudeles, & immodeſtas uſuras exigentes Lupi nomine ſignificantur. Martialis epigrammate ultimo lib. XI. Et Apulejus lib. I. Lupi cujuſdam meminit negotiatoris magnarii. De-

que

templo Jovis Lycæi ſive Lupini in Arcadia Plato lib. VIII. de ubl. ubi homini, qui humana viſcera deguſtaverit, neceſſe eſt Lupo. De Lycaone Ovid.

ncitatus] Virgil. *Se ſuſcitat ira. Iraſci, incitari, impingi:* Sea I. de ira c. 3. Sic *proritaverit, incitaverit*, Anian. ad tit. XVII. 1. Pauli ſentent.

FABULA II. *Ranæ Regem petierunt*] Hanc fabulam retulit etiam nerarius tit. de Ranis & Jove: & conſimilem de Aſino & Olitore. l. Artemidor. lib. II. c. 15. Liber MS. Biblioth. Victor.

Dum nihil auderet ludentes lædere ranas,
Supplicuere Jovi, ne ſine Rege forent.
Jupiter huic voto riſum dedit, auſa ſecundas
Rana preces, ſubitum ſenſit in amne ſonum.
Nam Jove dante trabem, trabis ictu flumine moto,
Demerſit ſubitus guttura rauca timor.
Placato rediere metu, videre tigillum:
Stando procul Regem pertimuere ſuum.
Ut videre trabem per ſe non poſſe moveri,
Pro Duce fecerunt tertia vota Jovi.
Ira Jovem movit, Regem dedit, intulit hydrum.
Hydrus hiante gula cœpit obire lacum.
Clamitat ecce lacus: morimur pie Jupiter, audi;
Jupiter exaudi, Jupiter adfer opem:
Nos ſepelit venter, noſtri ſumus eſca tyranni:
Aufer cædis opus, redde quietis opes.
Ille refert: emptum longa prece ferte magiſtrum:
Vindicet æternus otia ſpreta metus.
Omne boni pretium nimio vileſcit in uſu,
Fitque mali guſtu dulcius omne bonum.
Si quis habet quod habere decet, ſit lætus habendo.
Alterius non ſit, qui ſuus eſſe poteſt.

Factionum partibus] Partes hic ſeditiones, διχοςασίαι. * Aliam cupatæ a Piſiſtrato tyrannidis viam explicat Herodoti Muſa pria. Dux autem illarum partium fuiſſe videtur Solon. Sic enim aërtius: ἧξας γὰρ Σόλων εἴς τινα ἐκκλησίαν μετὰ θώρακος καὶ τπίδος προεῖπεν αὐτοῖς τὴν ἐπίθεσιν τοῦ Πεισιςράτȣ.

Arcem tyrannus occupat] * Arx proprie tyranni ſedes, ut monet ſconius in Divin. & obſervare eſt paſſim apud Rhetores. Juvenalis at. X.

- - - - Nullus ephebum
Deformem ſæva caſtravit in arce tyrannus.

Triſtem ſervitutem] Fab. 3. Ipſe Phædrus: *Repulſus triſtem ſuinuit notam.* l. 2. f. 6. *occidit triſti nece.* l. 2. 20. *non vitam modo*

triſtem

triſtem decurrit. l. 4 f. 5. *Populum triſtis eventus premit.* l. 5. f. 1. *gementes triſtem fortunæ vicem.*

Non quia crudelis ille] * Solon epiſtola ad Piſiſtratum: καὶ σέ φημι πάντων τυράννων εἶναι βέλτιςον. Sic & Miltiadem Æmilius Probus tyrannum appellatum fuiſſe ait, ſed juſtum.

Sed quoniam grave omnino inſuetis onus] * Quam graviter & iniquo animo ſervirent Athenienſes, indicat Epimenidis epiſtola ad Solonem apud Laërtium: Μεμναμένοι, inquit, τᾶς Σόλωνος μανύσιος ἀλγόοντι παῖδας αἰσχύνας, οὐδὲ ἀνέξονται τυραννούμενοι.

Cœpiſſent queri] Queſti eſſent. Sic ipſe loquitur infra: *Corripere cœpit ſingulas.* Item: *Redire mœrens cœpit ad proprium genus.* Et paſſim deinceps. Petron. Satyr. *Cœpit me præcedere, cœpi fugere, cœpit rogare.* Vid. Collectanea. Catullus:

Nemone in tanto potuit populo eſſe Juventi
Bellus homo, quem tu diligere inciperes?

Ranæ vagantes] * Hanc Phædri fabulam legiſſe videtur, qui hæc adnotavit ad illud Virgilii; Et veterem in limo ranæ cecinere querelam. *Æſopus ſequendus eſt, qui dicit hoc: Quum Jupiter omnibus animalibus Reges daret, & ranis, ni fallor, colendum breviſſimum tignum dediſſet, illæ queſtæ & aſpernatæ ſunt eum: & tunc eis hydrum iratus dedit, qui veſcitur ranis.* Quæ tamen Serviana eſſe vix puto. Ceterum huic conſimiles apologos narrat Ariſtoteles Rhet. II.

Qui diſſolutos mores vi compeſceret] Hæc ex vetuſtiſſimi codicis ſcriptura. Avulſus autem ſuo loco hic verſus videtur. Reſtitue & lege:

Ranæ vagantes liberis paludibus
Clamore magno Regem petiere a Jove.
Pater Deorum riſit, atque illis dedit, &c.
Quod cum inquinaſſent omni contumelia,
Alium rogantes Regem miſere ad Jovem:
Qui diſſolutos mores vi compeſceret,
Inutilis quoniam eſſet qui fuerat datus,
Tum miſit illis hydrum, &c.

Parvum tigillum] Sic ipſe lib. 4. *Parvum libellum.* Hinc vero contra viros bonos Nonium & Lambinum firmanda veterum librorum ſcriptura apud Plaut. Aul. Scæ.

Poſt quam obſonavit,
De ſuo tigillo fumus ſi qua exit foras.

* Sic Græci μικρὰ ἀνθρωπάρια.

Miſſum] Fuge mutare. * Non ſpernenda codicis Remenſis ſcriptura:

Miſſum quod ſubito vadi motu ſonoque.

Explo-

Explorato Rege] Ligneo ſcilicet. Alio ſenſu *Lignarium regem* di-
t Tertullian. lib. adverſ. Judæos.

Lignumque ſupra] Quod ſupra tigillum, nunc lignum. Gloſſæ
hiloxeni, *Tignum*, Ξύλον, Δοκός.

Quod cum inquinaſſent omni contumelia] Can. Apoſt LXXXIV.
nitur, quisquis Regem vel Principem contumelia afficit: ὅςις
ρίζει τὸν βασιλέα ἢ ἄρχοντα παρὰ τὸ δίκαιον. Matthæus Bla-
aras cap. ὅτι βασιλέα ὑβρίζειν ȣ̓ δεῖ. β΄. κεφ. ζ. Παρὰ τὸ δί-
ιον δὲ προσθεὶς, καὶ γὰρ αὐτὸν ἀμεταβλήτως τὸν ἱερὸν ἐξεθέ-
ην κανόνα, τὴν μὲν ἀπεοικῦαν ὕβριν ἀνεῖλεν, ȣ̓ μέντοι καὶ τὸν
τὲρ τοῦ δικαίȣ ἔλεγχον, ὅτε τȣ́των καθάπτοιτό τις, ὡς τινὰ
ρὰ τὸ προσῆκον δρώντων, κἂν εἰς ὕβριν αὐτοῖς οἱ ἔλεγχοι λόγοι
γίζωνται. Photius Nomocan. tit. IX. c. 36. Optat Milevitan. II.
lverſ. Parmen.

Tum miſit illis hydrum] Notat Phædrus ferum Caligulæ inge-
ium. Sueton. *Quod ſagaciſſimus ſenex ita prorſus perſpexerat, ut
iquoties prædicaret, exitio ſuo omniumque Cajum vivere: & ſe
tricem (ſerpentis id genus) populo Ro. Phaëtontem orbi terrarum
lucare.* Hydrus, natrix, χέρσυδρος. Vetus Gloſſ. Ὕδρος, ὄφις,
quatilis. Nec tranſlatitie Jupiter ranis petulantioribus hydrum Re-
em miſit. Eſt enim ranis maximo terrori. Ælianus XII. 15. περὶ
ώων: Βάτραχος ὕδρον μισεῖ καὶ δέδοικεν ἰσχυρῶς.

Dente aſpero] * Serrato, καρχάρῳ δήγματι. Ælian. XVI. 8.
linius XIX. *In orbe terrarum*, inquit, *pulcherrimum anguium
nus eſt, quod in aqua vivit: hydri vocantur, nullis ſerpentium
feriores veneno.*

Noluiſtis veſtrum ferre bonum] Rex bonus: Εὐεργέτης. Εὐερ-
εσία, regius character. Græci Theologi: τέλος βασιλεῖ τὸ εὐερ-
ετεῖν, διὸ καὶ εὐεργέτης λέγεται, καὶ ἡνίκα τῆς εὐεργεσίας
ξετονήσει, δοκεῖ κιβδηλεύειν κατὰ τȣ̀ς παλαιȣ̀ς τὸν βασιλικὸν
αρακτῆρα.

Malum perferte] Δύσκολον, truculentum.

Hoc ſuſtinete, majus ne veniat malum] *Syracuſana quædam ſola
uotidie tempore matutino, votis expectantibus a Diis ſalutem gra-
iſſimi & importabilis tyranni Dionyſii devotiſſime exorabat. Quod
t is cognovit, non debitam ſibi admiratus benevolentiam, ad ſe
ocatam, cur, aut quo ſuo merito id faceret, interrogavit. Tum
lla: Certa eſt ratio, inquit, propoſiti mei. Puella enim, cum gra-
em tyrannum haberemus, carere eo cupiebam. Quo interfecto, ali-
uanto tetrior arcem occupavit, ejus quoque finiri dominationem ma-
ni æſtimabam. Tertium te ſuperioribus importuniorem cœpimus ha-
ere rectorem. Timens itaque, ne, ſi & tu abſumptus fueris, etiam
ibi ſuccedat deterior, caput meum pro ſalute tua devoveo.* Jo. Saris-
eriensſis Policrat. VII. cap. 25. ex Valerio Maximo lib. VI. c. 2.

FA-

FABULA III. *Graculus ſuperbus*] Simile quid de Cornicula fabulantur Horatius & Babrius, Aphthonius fab. XXXI. Æſopus, Theon Sophiſta fab. III. Et Camerar. de Monedula & Columba. De Graculo vero expreſſim Theophylactus Simocata in Epiſt. Οʿ κολοιὸς τὴν οἰκείαν δεδιὼς ἀμορφίαν, τὴν τῆς φύσεως δημιȣργίαν ἐνόθευσεν, ἀλλοτρίῳ κόσμῳ τὴν ἑαυτοῦ καλλωπίζων εὐπρέπειαν. Α'λλ' ἤλεγξε τὴν ἀμορφίαν ἡ γλαῦξ, καὶ τὸν ἐπίπλαςον κόσμον ἐδείκνυε· τὸ γὰρ οἰκεῖον ἐπιγνοῦσα πτερὸν, ὡς ἴδιον ἀφείλετο, καὶ τοῖς ἄλλοις ὀρνέοις ἐδίδȣ παράδειγμα, ἕκαστον ἀφαιρεῖσθαι τὸ ἴδιον, καὶ γέγονεν αὖθις ὁ κολοιὸς κολοιός. Diverſum deinceps a Phædri mente, ſed tamen elegans ſubnectit ἐπιμύθιον. Vid. Tertul. lib. adverſ. Valentin. c. XII. * De Cornicula Horatius:

> *- - - Moveat cornicula riſum,*
> *Furtivis nudata coloribus.*

Suſtinuit notam] V. C. *Notitiam*. Theon: ἐγυμνοῦτο τοῦ κολοιοῦ τὸ εἶδος. Theophylact. καὶ γέγονεν αὖθις ὁ κολοιὸς κολοιός.

FABULA IV. *Canis per flumen*] Eadem fabula apud Babrium, Aphthonium, Theon. Soph. & Simeonem Settum lib. de Regni gubernatione Animalium exemplo, qui μυθολογίαν ad ambitioſos humanarum gloriarum ſectatores tranſtulit.

Per flumen] Babrius Ποταμȣ̃ πλησίον. Aphthonius, παρ' αὐτὴν διήει τὴν ὄχθην τινὸς ποταμȣ̃.

Lympharum in ſpeculo] Naturalia ſpecula ſunt in undarum æquore & ſaxorum lævore. Seneca Natur. quæſt. I. cap. 17. *Rerum natura facultatem nobis dedit noſmetipſos videndi. Fons cuique perlucidus aut læve ſaxum imaginem reddit.*

> *- - - Nuper me in littore vidi,*
> *Cum placidum ventis ſtaret mare.*

Pentadius de Narciſſo:

> *Se puer ipſe videt patrem dum quærit, in amne:*
> *Perſpicuoque lacu, ſe puer ipſe videt.*

Lucretius lib. 4.

> *Poſtremo in ſpeculis, in aqua, ſplendoreque in omni*
> *Quæcunque apparent nobis ſimulacra, &c.*

Vid. XII. Scholaſtic. Poëtarum Imaginem in unda IV. Epigram. vett & Apul. Apol. Nec auſim ineptiæ continuo damnare Virgilium, Theocritum, Senecam. Etenim Servianæ in Eclogam II. inquiſitioni pertinacius favere mihi videtur Jo. Meurſius doctiſſimus adoleſcens, quem ſæpe miror. Et certe ſupra ſuos annos litterarum dote diteſcit: βλάστημα καλλίπρωρον, ἀνδρόπαις ἀνήρ. Vid. Ariſtotel. Problem. Sect. XXIII. 8. & 38.

Non potuit attingere] Nec enim corpus erat, ſed ſimulacrum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

FABULA V. *Vacca & Capella*] Æſopus, Babrius. Omnium optime d Phædri mentem Camerarius 173. Liber MS. Biblioth. Victor.

Ut ratione pari fortunæ munera ſumant,
Sumunt fœdus Ovis, Capra, Juvenca, Leo.
Cervus adeſt, Cervum rapuit Leo, ſic ait, heres
Primæ partis ero, nam eſt mihi primus honor:
Et mihi defendit partem vis prima ſecundam;
Et mihi dat major tertia vota labor:
Et pars quarta meum, ni ſit mea, rumpet amorem.
Publica ſolus habet fortior ima premens.
Ne fortem ſociet fragilis vult pagina præſens:
Nam fragili fidus neſciet eſſe potens.

Nunquam eſt fidelis] Avienus XI.

Pauperior caveat ſeſe ſociare potenti;
Namque fides illi cum parili melior.

orro hanc fabulam auctor gloſſarum in Inſtitution. I. Nam & a coiri, De ſocietate, Avieno tribuit. Joan. Faber ad eum Inſtit. ocum, quis fuerit Avienus, neſcire ſe fatetur. Nec ſane in Avieno æc fabula legitur, adeoque nec in tribus manuſcriptis.

Partibus factis] Portionibus diviſis. Ciborum κλάσματα, μεδες, Partes dici notum eſt ex II. & X. Aſini Aurei. Petron. Satyric. de Ovo: *Ego quidam pene projeci partem meam, nam videtur mihi jam in pullum coiſſe.* Non mediocriter fallitur H. Stephanus cap. I. Expoſt. de Latin. ſuſp. cum autumat Peniculum paſitum de ſe & uxore ſua loqui in Menæchmis, Act. 3. Sc. 2.

Satur nunc loquitur de me & de parte mea.

ars, prandii portio, qua carere Peniculus cogebatur, quia nec opprtune ſublatis menſis advenerat. Sic participare opſonio, prandio, c. Plaut. Apul.

Plus valeo] Valentior ſum. Sic *Valentiſſima beſtia.* Cic. Epiſt. *eones ferarum generoſiſſimi.* Plin. lib. X. cap. 21.

FABULA VI. *Ranæ ad Solem*] Babrius. Camerarius. Liber MS. iblioth. Victor. de femina & fure.

Fœmina dum nubit furi, vicinia gaudet.
Vir bonus & prudens talia verba movet:
Sol pepigit ſponſam; Jovis aures terra querelis
Perculit, & cauſam cur foret ægra dedit:
Sole necor ſolo, quid erit ſi creverit alter?
Quid patiar, quid aget tanta caloris hiems?
Hic prohibet ſermo cætum præbere favorem
His male qui faciunt, vel mala facta parant.

Uxorem quondam ſol cum vellet ducere] Ita V. C. Feſtive in hanc Phædri ſententiam de Lunæ quoque nuptiis fabulatur Camerarius 265.

Con-

Convicio] Clamore, coaxatione, collatione vocum & quaſi convocio. Labeo l. 15. §. *Convicium D. de injur.* Vetus Gloſſ. Καταβόησις, *Convicium.* Καταβοῶ, *Convicior.*

Omnes unus] Catullus: *Omnibus una omnes ſurripuit veneres.*

Quidnam futurum eſt, ſi crearit liberos?] Babrius:

Εἰ γὰρ μόνȣ τρέμοιμεν αὐγὰς ἡλίȣ,
Τίς, εἴγε τεκνώσειε, τοῦτον βαστάσει;

Querolus:

Vicinus mihi malus eſt. LAR. *Ecce rem vere malam.*
Tamen, Querole, de uno iſto, quantum etiam hîc præſtiterim, vide.
Vicinum malum pateris unum tantum, quid faciunt illi, qui plures habent?
QUER. *Conſerva iſtum quæſo, Lar familiaris, ex voto meo.*
Tuere quem præſtitiſti, ne forte naſcantur duo.

Nimirum ex doctrina præſtantiſſimi Hippocratis lib. περὶ ἑπταμήνȣ, ſimilia in ſimilibus longiſſimo tempore ſimiliter perſtant: ὅμοια ἐν τῷ ὁμοίῳ ὅμοιόν ἐστι. Sic quæ fructuum quærendorum cauſſa ſeponuntur a ruſticis, optima & pulcherrima eligi debent. Baſſus Geoponicis. Τὰ καλὰ σπέρματα ὅμοια τὰ ἐξ αὐτῶν ἐσόμενα ποιήσει. Etenim ſicut mali corvi malum ovum, ita τῶν πονηρῶν σπερμάτων ἄξια τὰ γεώργια. Niceph. Gregoras 22. Eademque ratione Proclus Archimedi apud Theophylactum Simocatam, ſcribit: ἕξεις πατρικῆς κακίας εἰκόνας ἀληθεῖς καὶ ἰνδάλματα. οὕτω γὰρ καὶ τὰ τῆς ἐχίδνης κυήματα μητρικὴν ἀνοσιότητα διαδέχεται, τὴν κυοφόρον καὶ τιθηνὴν γαστέρα διαῤῥηγνύοντα. Maxime verò ad hanc Ranarum fabulam alluſiſſe videtur oſor ille mulierum in Libanii Declam. Κατὰ γυναικὸς λαλίας. Λογίζομαι γὰρ τίς ἔσται τὴν γλῶτταν, ἐπίτεξ γενομένη, τίς ὠδίνȣσα, τίς τεκȣ̃σα. Εἰ δὲ καὶ πολλά μοι τέκοι, καὶ ταῦτα αὐτῇ παραπλήσια, δεικνύντα ἧς ἐστι, πῶς βιώσομαι, μέσος εἰλημμένος τοιȣ́τȣ χορȣ̃; Huc pertinet, quod ait Juvenalis de Julia, quæ abortivis fœcundam ſolvebat vulvam, atque offas patruo ſimiles futuras effundebat. Sat. 2.

Crearit liberos] Nec fabuloſe quoque Sol creare liberos dicitur. Et ſolus multorum pater audit. Nemo ſcilicet homo patrem ſuum, niſi matris teſtimonio fidem adhibeat, agnoſcere poteſt: fatetur Telemachus Ὀδυσ. Α΄.

Μήτηρ μέν τ' ἐμέ φησι τȣ̃ ἔμμεναι, αὐτὰρ ἔγωγε
Οὐκ οἶδ'. ȣ̓ γάρ πω τις ἑὸν γόνον αὐτὸς ἀνέγνω.

Quos autem Venus volgivaga & πάνδημος varie procreavit, iis nec mater ipſa certum patrem adſignare poteſt. Sed evenit etiam, ut quis aliquando nec patrem noſcat; Solem unicum certo ſibi ſciat paren-

parentem. Hominem enim a Sole & homine generari, Phyſici adfirmant. Eſtque elegans in hanc rem Plautinus jocus Epidico Act. 4. ſcen. 2.

Abi modo intro, atque hanc adſerva Circam Solis filiam.

Lambini & Douzæ editiones Circam Solis filiam interpretantur *veneficam*, nec vere nec apte. Quin potius more ſuo fecit Comicus, luſit in nomine Circes, quæ ſolis filia perhibetur: Ideoque fidicinam Circam Solis filiam nuncupavit, quia ut Circe a Poëtis Sole prognata fingitur, ita hæc fidicina, quam & pater & mater (ut paret ex ejuſdem ſcenæ ſuperioribus verſibus) noſſe negabant, Solem ſibi tantummodo parentem poterat nominare; ex illo vulgari Philoſophorum pronunciato. Sic eleganter & acute *Circam Solis filiam* Plautus indigetavit.

FABULA VII. *Perſonam tragicam*] Perſona ſcenicorum artificum, a perſonando; quoniam indumentum illud oris clareſcere & reſonare vocem facit. Ut autem perſona, ſic in Gloſſario vet. Ἠχώ, *Perſona*. *Perſonare*, claros & canoros ſonitus edere. Satyricus: *vorum magna ſonantes nomina*. Et ita ſæpe apud Martial. Alias *Perſonare* χαρακτηρίζειν. Vetus Gloſſarium: *Perſonat*, διαχαρακτηρίζει. χαρακτηρίζω, *Noto*, *perſono*; χαρακτὴρ, *Vultus*, *Titulus*, *Figura*, *Luminamentum*, Lege: *Lineamentum*. Notandum vero, Perſonam minus recte dici στομάτιον vel oſcillum: etenim caput & os cooperimento Perſonæ undique tectum. Perſona, caput. Ut in Æſopi fabulis, κεφαλὴ μορμολυκεῖ8. κεφαλὴ ἣ ἐγκέφαλον 8κ᾽ ἔχει. Videatur Gellius c. 7. lib. v. * Perſona in ſcenicorum artificum ſuppellectile non eſt στομάτιον vel oſcillum, ſed totius oris & capitis cooperimentum, ut ex Fabio Baſſo probavit Gellius lib. V. cap. 7.

Senſum communem] Ἐποίησε κατὰ τὴν ψυχὴν ἀλογίστους. Tertullianus c. 3. de Reſur. *Et quidem & de communibus ſenſibus ſapere in Dei rebus*, &c. Item c. 5. *Igitur quoniam & rudes quique de communibus adhuc ſenſibus ſapiunt, & dubii & ſimplices per eoſdem denuo inquietantur*, &c. Idem *ſenſum publicum* dixit cap. 11. de Anima: *ſed & natura pleraque ſuggeruntur quaſi de publico ſenſu, quo Deus animam dotare dignatus eſt.* Et ita communem Deum dixit Auſon. in Gratiarum act. *Mens iſta aurea, quam de communi Deo plus quam ullus hauſiſti. Publicam venam* Juven. Sat. VII. D. Hilarius Fragmentis ex op. hiſt. *Conſcientiam publicam* vocat ſymbolum, quod populus Dei conſcire & conſciſcere debet. *Communes & publicas literas* Tertullian. c. 1. de Teſtim. an. * Horatius Serm. I. *Communi ſenſu plane caret.* Juvenalis Sat. 8. *Rarus enim ferme ſenſus communis in illa Fortuna.*

FABULA VIII. *Lupus & Gruis*] Habes hanc fabulam apud Æſopum, Aphthonium fab. 25. Babrium & Camerarium.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Os devoratum] Simile quidpiam de Crocodilo narrat Apulejus Apolog. *Bellua immanis Crocodilus ille, qui in Nilo gignitur, ea quoque, uti comperior, purgandos ſibi dentes innoxio hiatu præbet. Nam quod eſt ore amplo, ſed elingui, plerumque in aqua recluſo, multæ hirundines dentibus implectuntur: eas illi, cum egreſſus in præripia fluminis hiavit, una ex avibus fluvialibus amica avis, injecto roſtro, ſine noxæ periculo exſcalpit.* Vid. Herodot. Euterpe.

Os devoratum fauce quum hæreret lupi] * Longe gratioris animi exemplum ſuggerit Leo ille, de quo Plinius lib. VIII. cap. 16. *Os morſu avidiore inhæſerat dentibus, cruciabatque inedia, tum pœne in ipſis ejus telis ſuſpectantem, ac velut mutis precibus orantem: multoque diutius miraculo, quam metu ceſſatum eſt. Digreſſus tandem evellit præbenti & quam maxime opus eſſet, accommodanti. Traduntque, quamdiu navis ea in littore ſtetit, retuliſſe gratiam, venatus aggerendo.*

Fauce lupi] * Sic ſupra ex Codice Remenſi:

- - - tunc fauce improba Latro incitatus.

Perſuaſa eſt jurejurando] Galatea Thetidi apud Theophil. Simoc. Πρὸς ἀπάτην ὅρκος σοφιςής ἐςιν ἀξιόχρεως.

Periculoſam fecit medicinam] Periculoſa medicina, cujus erat πεῖρα σφαλερή. Hippocrat. Aphoriſm. * Simile quidpiam de Crocodilo & Trochilo narrant Plinius lib. IIX. Solin. cap. 30. Apulejus in Apol.

Ore quæ noſtro caput incolume abſtuleris] Ita etiam Crocodilus beneficium & mercedem Trochilo ſe dediſſe putat, cum illi permiſit incolume caput referre. Ælian. III. cap. 11. Τὸ *μηδὲν ἀδικεῖσα τὸν τρόχιλον, λογίζεται μισθόν.* Philes:

Καὶ τήνγε κεφαλὴν ἀντὶ μισθȣ̃ λαμβάνει,
Μηδὲν κακὸν παθȣ̃σαν ἐκ τȣ̃ θηρίȣ.

Tale latronum beneficium, iis ſe vitam dediſſe, quibus non ademerint. M. Tul.

FABULA IX. *Conſiliator*] Sic lib. 2. 6. *Si vero acceſſit conſiliator maleficus.* Avienus fab. XXVI.

Nam quamvis rectis conſtet ſententia verbis,
Suſpectam hanc rabidus conſiliator habet.

Plinius lib. IV. Epiſt. 17. *Ille in inchoandis deductor & comes, ille gerendis conſiliator & rector.* Vetus Interpres Juven. Sat. III. ℣. 46. Conſiliaribus dixit pro conſiliatoribus. Conſiliator, conſiliarius, βȣ-ληφόρος. Cujac. Paratit. 1. Cod. De Adſeſſorib. domeſtic. &c. & ad Novel. CXIX.

Necopinum] Vetus Gloſſ. *Necopinanter*, ἀπροσδοκήτως.

Mortis in ſolatio] Seneca Natur. Quæſt. VI. *Nullum* ιſt *majus ſolatium mortis, quam ipſa mortalitas.* Idem paulo poſt: *Non quia*

fac

as eſt optare publicam cladem, ſed quia ingens mortis ſolatium eſt, erram quandoque videre mortalem. Libanius Sophiſta, κατὰ γυαικ. λαλ. Εἰ παῖς ἦν μοι τνεθεὼς, ἦν ἂν ἐκ τῶν τὰ αὐτὰ επονθότων, τέρψεσιν ὑπηχώρȣν ἂν αἱ λύπαι. τὸ κακὸν δὲ τȣ̃το, ρῶτον μὲν μόνῳ μοι συμβέβηκεν, καὶ ȣ̓κ ἔνι πρὸς παράδειγα βλέψαντι, λαβεῖν παραμύθιον τῆς ψυχῆς. Joh. Tzetzes Hiſt. hil. x.

Τῶν ἀνιώντων τὶ παθεῖν τινὰ μόνον, ἢ πρῶτον,
Ο'δύνην ἄγει πριττήν. τὸ δὲ σὺν ἄλλοις, πρᾶον, &c.
Μετὰ τῶν ἄλλων καὶ αὐτὰς Φέρε μετριωτέρως.

'ide fab. Æſopi, cui epigraphe, ἐχθροί.

FABULA X. *Lupus & vulpis* &c.] Extat apud Camerarium ag. 178.

Culpæ proximam] Arnobius IV. *Nequis poſthac hominum id, quod eſſet turpitudini proximum, loqueretur.* & VII. *Atqui ego contumeæ proximum, quinimo eſſe plenam contumeliam judico.* Apul. Aolog. *Cujus magnitudo vel minimam reprehenſionem proximam criini aſpernatur.* Marius Victorinus in lib. II. Rhetor. Cic. cap. 131. *uoniam innocentem probare non poſſumus, ab hoc tantum facinore, uod in judicio eſt, remotum eſſe doceamus.*

Tu non videris &c. Te credo,] Ulpianus ad Olynth. I. τὸ ΝΟΙΖΩ, καὶ τὸ ΔΟΚΕΙΝ, καὶ τὰ τοιαῦτα, ȣ̓ πάντως ἐπὶ ἀμφιβόλȣ τάττȣσιν οἱ παλαιοὶ, ἀλλὰ πολλάκις καὶ ἐπὶ τοῦ ἀληεύειν. οὕτως οὖν καὶ τὸ νομίζω ἐνταῦθα ἀντὶ τοῦ κρίνω, καὶ ΙΙΣΤΕΥΩ. * Perſimilis exſtat Diogenis ſententia apud Laërium. Δυοῖν ποτὲ νομικοῖν ἀκούσας, τοὺς δύο κατέκρινεν, εἰπὼν, ὸν μὲν κεκλοφέναι, τὸν δὲ μὴ ἀπολωλεκέναι.

FABULA XI. *Aſinus & Leo*] Similes fabulæ apud Æſopum, vienum, Babrium, & Camerarium. Vide proverb. *Aſinus apud umanos.*

Hic auriculas clamore ſubito] Veteres Membranæ: *hic auriculas Clamorem ſub.* &c. Chartula Danielis: *hic auriculus Clamorem ſuitum tollit,* &c. An leg. *auritulus.* Sic aſellus auritus Ovidio II. Amorum Eleg. 7.

Aſpice, ut auritus miſerandæ ſortis aſellus, &c.

Ariſtoteles cap. 6. Phyſiognom. Οἱ τὰ ὦτα μικρὰ ἔχοντες, πιθηώδεις. οἱ δὲ μεγάλα, ὀνώδεις. Phædrus *Auritulum* pro Aſino dicit, *Lanigerum*, pro Agno, *Barbatum* pro Capro, *Latrantem* pro Cane. * Non diſplicebit, ſi quis ope veterum exemplarium ſcribere malit: - - - *heic auritulus Clamorem ſubitum tollit totis viribus.* Feſtus: *Auritus, à magnis auribus, ut ſunt Aſinorum.*

Novoque turbat] Avien.

Mitibus ille feris communia pabula calcans.
Turbabat placidos per ſua rura boves.

Novo miraculo] Avien.

Ne detracta gravem faciant miracula riſum.

Miraculum erat reliquis feris Aſinus, quia velatus alieno & incongruo tegmine: ideoque illis ignotus. Mirari veteres dicebant neſcire. Ignorantia enim admirationis mater. Donatus in Andr. Act v. S. 4. Carfilis: ἐπηρώτησεν τί τερατωδέςερον δοκεῖ εἶναι τῶν θηρίων; Ὁ δὲ εἶπεν, ὃ οὐδεὶς ἐπίςαται.

Adficiuntur horrendo imp.] * Verior mihi videtur lectio in exemplari Danielis: *adfliguntur horrendo impetu.*

Qualis tibi videtur opera hæc vocis meæ] V. Dan. *Qualis tibi vocis meæ videtur opera?*

Niſi noſſem tuum animum] Avien.

Forſitan ignotos imitato murmure fallas:
Aſt mihi, qui quondam, ſemper aſellus eris.

Simili fuiſſem in metu] V. Dan. *Simili fugiſſem metu.*

FABULA XII. *Cervus ad fontem*] Aphthonius fab. XVIII. Babrius: Περὶ δορκάδ. τὴν τῶν ποδῶν λεπτότητα μεμφομένης.

Laudatis utiliora &c.] V. Danielis Chartula:

Sæpe eſſe utiliora quæ contemſeris,
Ejus rei teſtis hæc narratio eſt.

At in liquore vidit &c.] Ipſe S. f. 4. *Lympharum in ſpeculo vidit ſimulacrum ſuum.*

Ramoſa mirans laudat cornua] * Doſitheus magiſter: καὶ μάλιστα μὲν ἐπῄνει τὴν φύσιν τῶν κεράτων ἀνας(η)σαμένων εἰς πολὺν ἀέρα

Vocem hanc edidiſſe dicitur] V. Danielis: *vocem hanc dediſſe d*

Sic Petron. Satyr. *reddidi illi voces ſuas.*

Ut illa mihi profuerint] V. C. *ut illa mihi quantum* p. v. Daniel *Utilia mihi quam fuerint.*

FABULA XIII. *Vulpis & corvus*] Exſtat apud Babrium & Aphthonium fab. 29.

Laudari verbis ſubdolis] Vetus gloſſarium, Εἰρωνεία, *Blanditiæ.*

Fere dat pœnas turpi pœnit.] * Non abs re quibusdam rectius videbitur, quod exemplar Danielis ſuggerit:

Qui ſe laudari gaudent verbis ſubdolis,
Sera dant pœnas turpeis pœnitentia.

Quum de feneſtra corvus] * Huc pertinet Horatianum illud lib. II. Epiſt.

Sed tacitus paſci ſi poſſet corvus, haberet
Plus dapis, & rixæ multo minus invidiæque.

Eandem vero fabulam ſic paucis narrat Apulejus lib. de Deo Socr.

Cor

orvus, ut ſe vocalem præberet, quod ſolum deeſſe tantæ ejus formæ ulpes ſimulaverat, crocitare adortus, præda, quam ore geſtabat, eductricem compotivit.

Raptum caſeum] Apulejus: *raptam offulam.*

Hunc vidit vulpes, &c.] V. Dan. *Vulpes ut vidit, dehinc ſic cæ-it loqui.*

O qui tuarum Corve pen.] V. Dan. *O quis tuarum Corve pinna-um, &c.*

Quantum decoris] V. Dan. *Quantum decorem.*

Dum vult vocem oſtendere] * Apulejus: *dum vult clariſſime clangere.*

Quantum ingenium valet] Sic Avienus fab. XL. Vulpi conſilium ribuit:

Vade, ait, & pictæ nimium confide juventæ;
Dum mihi conſilium pulcrius eſſe queat.

FABULA XIV. *Malus ſutor*] Ex malo ſutore malus medicus, Chironica arte inſtitutus: ȣ Χείρων, ἀλλὰ χείρων. Vetus Gloſſ. Peſſimus, κάκιστος, χείριστος, ἔσχατος, χείρων. Notavi ad O-oſand. p. XI.

Verboſis ſtrophis] Vetus Gloſſarium: Συνεστραμμένη ὁμιλία, *Tortiloquium.* Martialis III. Ep. 7.

Nihil ſtropharum eſt: jam ſalarium dandum eſt.

Lib 10. Ep. 8. *Jam ſtropha talis abit.*

Vetus Gloſſ. MS. Στροφὰς, ἀντιλογίας, διαςροφάς. Hippocrates: Νόμῳ ταῦτα ὧν χρὴ ἐς τὴν ἰητρικὴν τέχνην ἐνεγκαμένους, καὶ ἀτρεκέως αὐτέης γνῶσιν λαβόντας, οὕτως ἀνὰ τὰς πόλιας φοι-τεῦντας, μὴ λόγῳ μοῦνον, ἀλλὰ καὶ ἔργῳ ἰητροὺς νομίζεσθαι, ἡ δὲ ἀπειρίη, κακὸς θησαυρὸς, καὶ κακὸν κειμήλιον τοῖσιν ἔχουσιν αὐτέην, καὶ ὄναρ καὶ ὕπαρ. Eundem etiam vide περὶ τέχνης.

Cui calceandos nemo commiſit pedes] * Marcus Cato apud Gellium lib. I. cap. 15. de quodam hujuſcemodi nebulone & plano: *Ita eſt cupidus orationis*, inquit, *ut conducat, qui auſcultet. Itaque audītis, non auſcultatis, tanquam pharmacopolam; nam ejus verba audiuntur, verum ei ſe nemo committit, ſi æger eſt.* Scribonius Largus ad C. Jul. Calliſtum: *Raro enim aliquis*, inquit, *priusquam ſe ſuosque credat medico, diligenter de eo judicat: cum interim nemo ne imaginem quidem ſuam committat pingendam, niſi probato prius artifici.* Deinde ſubjungit: *Quia ſunt quidam, qui pluris omnia, quam ſe ipſos æſtimant.*

FABULA XV. *Aſinus ad ſenem Paſtorem*] Eodem fere modo fabulatur Camerarius de Aſino & Vitulo, p. 232.

FABULA XVI. *Homines cum avocat*] V. Danielis cartula, *nomen cum locat.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

FABULA XVII. *Ovis, Canis & Lupus*] Camerar. de Cane & Ove. Hac autem Fabula luſiſſe videtur Phædrus in Sejanum ceteroſque delatores, qui multi ſub Tiberio.

Commendaſſe] V. Dan. *Commodaſſe.*

Lupus citatus teſtis] Quaſi miniſter & aſſeſſor furis judicis. Vid. vet. Interp. Juven. Sat. III. ℣. 46.

Jacentem in fovea] Infra lib. III.

Panthera imprudens olim in foveam decidit.

Vid. l. 28. D. ad legem Aquil. Foveæ, ὀρύγματα, ποδάγραι, ποδοκλάσται, non ſolum ferarum, ſed & hoſtium capiendorum cauſſa factæ. Suid. in. Ποδάγρα. Τάφρους ὤρυξε καὶ ποδάγρας ὑφῆκεν ὡς θηρίοις τοῖς πολεμίοις. Curius Fortunatian. *Leno qua parte venturos ad ſe adoleſcentes ſciebat, nocte foveam fecit occultam, ea juvenes perierunt.*

FABULA XVIII. *Nemo libenter recolit, qui læſit locum*] * Seneca Ep. 63. *Nemo libenter ad id redit, quod non ſine tormento cogitaturus eſt.* Unde & nebulo ille in Petronii Satyrico, *in platanona*, inquit, *deſcendi: etiamſi locum inauſpicatum timebam.* At eſt valde prudens Naſonis conſilium lib. II. de Remed. Am.

Et loca ſæpe nocent, fugito loca conſcia veſtri
Concubitus, cauſas illa doloris habent.

Phalaris Epiſtola ad Teucrum: Φίλτατα γὰρ τὰ χωρία τοῖς νυμφαγωγηθεῖσιν, ἔνθα ἂν τὰ πρῶτα θεσμὰ ἀπόθωνται παρθενίας.

Inſtante partu] * Plutarchus in Præcept. conjug. ἡ μὲν γὰρ ὠδίνουσα καὶ δυσφοροῦσα πρὸς τοὺς κατακλίνοντας αὐτὴν ἔλεγε, Πῶς δ' ἂν ἡ κλίνη ταῦτα θεραπεύσειεν, οἷς ἐπὶ τῆς κλίνης περιέπεσεν;

Flebiles gemitus ciens] * Venus apud Coluthum:

--- Φιλότητος ἐμῆς ἐμὸν οἶστρον ἑλοῦσαι
Πολλάκις ὠδίνουσι, καὶ οὐ θνήσκουσι γυναῖκες.

Minime, inquit, illo] V. Danielis: *Min. inq. illa.*

Malum finiri] Hoc tamen malo laborans mulier ſana cenſetur: maximum enim ac præcipuum fœminarum munus eſt, hoc malum accipere, & conceptum tueri. Vid. l. XIV. §. I. De Ædilitio edicto.

Conceptum eſt] Vetus Gloſſ. Συνέλαβεν, ἐπὶ γυναικὸς, *Concepit.* * Ludit Phædrus in ambiguo verbi ſenſu. Veteres Gloſſæ: Ἀνδρολημψία, *Conceptio.*

FABULA XIX. *Canis parturiens*] Vid. Camerar. pag. 173. * Hanc fabulam paulo aliter narrat Commanus Segotegiorum Rex apud Juſtinum lib. XLIII. *Canem aliquando partu gravidam locum a paſtore precario petiiſſe, in quo pareret: quo obtento,*

ite-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

rato petiiſſe, ut ſibi educare eodem loco catulos liceret: ad poſtre-um, adultis catulis fultam domeſtico præſidio, proprietatem loci vindicaſſe.

Tugurio] V. Dan. *tugulio.*

FABULA XX. *Canes famelici*] Camerarius p. 389.

Corium depreſſum in fluvio viderunt canes] * Juven. Sat.

Ut canis a corio nunquam exterrebitur uncto.

Cœpere bibere] V. Dan. Cod. *ebibere.*

Ibi periere] τὸ *Ibi* abeſt a C. Danielis.

FABULA XXI. *Leo ſenex* &c.] Camerarius p. 179.

Defectus annis] Quem ſcilicet anni deficiebant:

Nam vita morti proprior eſt cotidie.

ominem ſexagenarium, cui ſexaginta quinque annorum vita vi-nda eſt, anni deficiunt: nempe quinque tantum illi ſuperſunt. artialis XIII. Epigr. 77.

Dulcia defecta modulatur carmina lingua, &c.

acitus Annal. IV. *Lentulus ſenectutis extremæ, Tubero defecto cor-re.* Defectæ domus, & ſenei defective homines, C. Th. l. de dulg. debit. Atque ita rectiſſima lectio Apul. Aſ. au. IV. *Jamque nfecta bona parte itineris, & viæ ſpatio defectus, & ſarcinæ pondere preſſus.* Vid. vet. Interp. Juven. Sat. 3. verſ. 289. Vetus Gloſſ. *De-it*, κάμνει, λειποθυμεῖ. Defectus, ut contrario ſenſu, Refectus. efectus annis, ut inf. lib. v. *Defectus pilis.* Suſtine igitur mutandi uriginem.

Infeſtus taurus &c.] V. Dan. *Infeſtis tau.* &c.

Frontem exterit] V. Dan. *fr. extudit.* Frontem exterit, ἐξεγκε-αλίζει, excerebrat.

Te naturæ dedecus] Infra: *Siniſtra quos in lucem natura extulit.*

Quod ferre cogor, bis videor mori] Æſopus præceps mittendus: Ζεῦ, εἶπε, τί ποτέ σε ἠδίκησα, ὅτι οὕτω παρὰ λόγον ἀπόλλυ-αι; καὶ ταῦτα οὐθ' ὑφ' ἵππων γενναίων, οὐθ ἡμιόνων ἀγαθῶν, λλ' ὀναρίων εὐτελεστάτων. Avien. fab. ult.

FABULA XXII. *Muſtela & homo*] Camerarius p. 188. & 312.

Moleſtis muribus purgo domum] Palladius de Cato: IV. Epig. vet.

Mordaces morſu ſolitus conſumere mures,
Inviſum & domibus perdere dente genus.

Improbam leto dedit] * Artemidorus Oneirocr. III. Γαλῆ δὲ γυ-ναῖκα σημαίνει πανοῦργον καὶ κακότροπον. Ælianus lib. IV. A-im. Κακὸν θηρίον ἡ γαλῆ.

FABULA XXIII. *Canis fidelis*] Camerarius P. 183.

Objecto tentans an cibo poſſit capi] * Seneca lib. III. de Ira: *Iraſceris ergo catenario cani? & hic quum multum latravit, objecto cibo manſueſcit.*

FABULA XXIV. *Rana rupta*] Horat. Serm. II. Sat. 3. Camerar. p. 188.

Inops potentem] Martialis lib. x. de Torquato & Otacilio:

Grandis ut exiguam bos ranam ruperat olim,
Sic puto Torquatus rumpet Otacilium.

In prato quodam rana conſp. bo.] * Horatius Satir. lib. II. Sat. 3.

Abſentis ranæ pullis vituli pede preſſis,
Unus ubi effugit, matri denarrat, ut ingens
Bellua cognatos eliſerit. Illa rogare,
Quantane? num tandem, ſe inflans, ſic magna fuiſſet?
Major dimidio. Num tanto? quum magis, atque
Se magis inflaret: non ſi te ruperis, inquit,
Par eris.

FABULA XXV. *Canes currentes bibere*] Ælianus c. 53. lib. VI. de Animal. De Nilo & Crocodilis egregie Achilles Tatius v. Leucip. & Clitoph. * Plinius lib. VIII. *Certum eſt*, inquit, *juxta Nilum amnem canes currentes lambere, ne crocodilorum aviditati occaſionem præbeant.*

Accede, pota &c.] Vetus Codex. *Pota, accede, noli timere ſedulo ait, at noli vereri inquit, at ille, facerem me hercule.*

FABULA XXVI. *Vulpis & Ciconia*] Camerar. p. 185.

Liquidam in patena poſ. ſorbitionem] * Plutarchus I. Sympoſiac. ἔτνος τὶ λιπαρὸν.

In patena] * Plutarchus, κατὰ λίθȣ πλατείας. Veteres Gloſſæ: Λοπὰς, *Patella, Patena.*

Quam nullo modo guſtare eſur. pot.] * Plutarchus: ἐξέφυγε γὰρ ὑγρότητι τὸ ἔτνος τὴν λεπτότητα τοῦ ϛόματος αὐτῆς.

Plenam lagonam] Vetus Gloſſ. 270. *Lagæna*, λαγύνιον. * Plutarchus: ἐν λαγυνίδι. Gloſſæ veteres: *Lagæna*, λαγύνιον. In vetuſto marmore: M. ULPIO. AUG. LIB. PHÆDIMO. DIVI. TRAJANI. AUG. A. POTIONE. ITEM. A. LAGUNA.

Lagonæ collum] Petron. Sat. *amphorarum cervices* dixit.

Peregrinam volucrem] Videatur Plin. x. c. 23. Pacatus Paneg. Th. A. *Neminem unum inveniri, qui auderet ad pœnum regiam flagitare remotorum litorum piſcem, peregrini aëris volucrem, alieni temporis florem.*

FABULA XXVII. *Trivio conceptus & educatus ſtercore*] Vide quæ Viri doctiſſimi notaverunt ad illud Pedron. *Quod purgamentum in nocte calcaſti in trivio aut cadaver?* Phæd. lib. IV. de canum legatis.

FABULA XXVIII. *Vulpis & Aquila*] Æſop. fab. I. Camer. p. 71.

Vulpes

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Vulpes ab ara rapuit ardentem facem] Virg. XII. Æn.

Obvius ambuſtum torrem Chorinæus ab ara
Corripit, &c.

Petron. Sat. - - - *ab aris alius accendit faces*, &c.

Damno ſanguinis] Damno prolis, progeniei. Fratres ὅμαιμοι, Conſanguinei. *Paternus maternusque ſanguis*, Cic. *Sanguinis pinus*, Petron. *Cognatus ſanguinis*, Martial. XII Epigr. 44. *Longus ſanguis*, Juvenal. Sat. IIX. *Altus ſanguis*, Hieronym. Epiſt. ad Principiam. Et pro *ſanguine* Caſſiodorus elegantiſſime *venam* dixit II. Variar. Epiſt. VI. *ſæculis ſuis producit nobilis vena primarios.* Perſius Sat. I.

Hæc fierent, ſi teſticuli vena ulla paterni
Viveret in nobis?

Etſi magis videatur alludere ad *venam*, melioris ſexus notam, ut Sat. VI.

Ut tuus iſte nepos olim ſatur anſeris extis
Cum moroſa vago ſingultiet inguine vena,
Patriciæ immejat vulvæ.

Nec non & Satyrico more dixit idem eadem Sat.

- - - *o medici, mediam pertundite venam.*

Sic in Priapeis:

Naiades antiqui Dryadaſque habuere Priapi:
Et quo tenta Dei vena ſubiret erat.

Horatius Satyrica eademque licentia Sat. 2. lib. 1.

Nam ſimul ac venas inflavit tetra libido, &c.

Ovidius I. de Arte:

Et Venus in venis, ignis in igne furit.

FABULA XXIX. *Aſinus irridens aprum*] Hanc fabulam refert Camerarius, verum Phædri nequitiam diſſimulat, pag. 174. Fabularum ſcriptor ante centum annos Venetiis excuſus, & in Bibliotheca P. Petavii V. C. & S. Victoris Pariſ. manuſcriptus:

Audet aſellus aprum riſu temtare protervo:
Audet iners forti dicere, Frater ave.
Vibrat aper pro voce caput, nam verba ſuperbis
Reddere, ſed dentem vix tenet ira trucem.
Sus tamen iſta monet: Vilem dens nobilis eſcam
Spernit, deſidia tutus es ipſe tua.
Non debet ſtolido lædi prudentia riſu:
Nec ſtolidus doctum debet adire jocis.

Repudiat officium] Officium Salutationis. Sueton. Auguſt. c. 27. &c. 52. *ne quem officii cauſa inquietaret.* Sidon. IV. Epiſt. X.

Dimiſſo pene] Omnino ſic legendum ex vetuſtiſſimo codice: Aſinus ſcilicet, diſtento immani & vaſto faſcino, ſimile illud eſſe ait apri roſtro. Aſelli, homines bene peculiati. Eaque voce luſit etiam

Quar-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Quartilla apud Petron. Sat. *Hodie poſt aſellum diaria non ſumo.* Juven. Sat. IX. - - *alium bipedem ſibi quærit aſellum.* Vid. vet. Interp. & fab. Aſinariæ Paſiphaës Aſ. aurei x. Puellæ quoque, ſive cinædorum chorus, aſinum maritum ſuum vocant. Mileſ. IIX.

FABULA XXX. *Ranæ metuentes taurorum prælia*] Vid. Horat. Sat. 3. lib. II.

Eſt ratio ſeparata] An legendum, *Natio eſt ſeparata?* Sic videtur doctiſſimo Viro. Et in pecoribus natio dicitur. Vid. Feſt.

Paludis in ſecreta veniet latibula] * In paluſtribus locis ætatem plerumque degere jubebantur relegati, ejusque moris exemplum eſt apud Herodotum in Euterpe, ubi de Pſammiticho, ἐς δὲ τὰ ἕλεα ἔδοξέ σφι διῶξαι ψιλώσαντας τὰ πλεῖςα τῆς δυνάμεως. Et mox: φεύγειν ἐς τὰ ἕλεα.

Obteret duro pede] * Horatius:

- - *Rana pullis vituli pede preſſis.*

FABULA XXXI. *Milvius & columba*] Camerar. p. 182.

NOTÆ IN LIBRUM II.

PROLOGUS.

Corrigatur error ut mortalium] * Dion Chryſoſtomus, Or. LXXII. Αἴσωπος τοῦτον τὸν τρόπον ἐπειρᾶτο νȣθετεῖν τοὺς ἀνθρώπȣς, καὶ ἐπιδεικνῦναι αὐτοῖς ἅττα ἁμαρτάνȣσι. Marius Victorinus in I. Rhetor. Cic. *Apologi ſunt ex rebus humilibus compoſitæ quædam formæ ac ſpecies ad vivendum; ut exſtat illa de Mure & Leone.*

FABULA I. *Juvencus*] Vide Avien. fab. 18. & 28.

Partem poſtulans] Quaſi inventi titulo. Infra lib. v.

FABULA II. *Anus diligens juvenem* &c.] Babrius. Camer. de ſene & concubinis illius.

A feminis ſpoliari viros] Spoliatricem amicam dixit Martial. IV. Epigr. 29.

Sic ſpoliatricem commendat faſtus amicam.

Idem. v. Ep. 44.

Diſpenſatorem fallax ſpoliabit amica.

Plautus Menæchmis Act. I. Scen. 3.

Meretrix tantiſper blanditur, dum illud, quod rapiat, videt.

Apud eundem, Truculento, A. 2. ſc. I. Meretrix ait: *Probus eſt amator, qui relictis rebus rem perdit ſuam. At nos male agere prædicant viri ſolere ſecum, Noſque eſſe avaras.* - - Tota inde ſcena eſt in ejuſmodi narrationibus. Epictetus:

Nuda

Nuda Venus picta eſt, nudi pinguntur Amores:
Nam quos nuda rapit, nudos amittat oportet.

donius Ep. VI. lib. IX. *Per rei familiaris damna vacuatus, ut imum intelligere cœpit, & retractare, quantum de bonuſculis avis paterniſque ſumtuoſitas domeſticæ Charybdis abliguriſſet, quanquam ro reſipiſcens, attamen tandem veluti frenos momordit, excuſſitque rvices, atque Ulyxeas (ut ferunt) ceras auribus figens fugit aderſum vitia ſurdus, meretricii blandimenta naufragii.* Scite Sidoius Meretricem appellavit domeſticam Charybdim: optimeque ad donii ſimul & Phædri mentem dixit Nicetas Choniates in Alex. Ianuel. Comn. filio lib. II. Καὶ τὸ τοῦ Ἀρχιλόχȣ ἄντικρυς τεραίνετο, ὅ Φησιν, εἰς ἔντερον πολλάκις μεταῤῥυίσκεσθαι τὰ ρόνῳ καὶ πόνῳ συλλεγέντα μακρῷ. Codex Auguſtanus: *εἰς κοιίαν πόρνης ἠΦανίσθησαν καὶ ἐΦθάρησαν χρήματα ὅσα διὰ πολῶν κόπων.* Bulga meretricis, ἔντερον, κοιλία, cavum, foſſa, ſpeus, profunda vorago.

Ætatis mediæ cuidam] Sic legendum, nihilque deeſſe puto. abrius *μιξότριχι*. * Sic Apulej. lib. v. quem rara canitie interſperum dixerat, eundem poſtea vocat, ætatis mediæ candenti canitie icidum. Gloſſæ veteres: *Medietas*, Μεσῆλιξ. Aliæ rectius: Μεῆλιξ, Mediæ ætatis.

Tegebat annos celans elegantia] In Epiſtolis Theophylacti Simoatæ Theano Euridice: Ὁ Φυσικός σοι κόσμος παρῴχηκε, καὶ υτίδων ἐγγὺς ἡ εὐπρέπεια. σὺ δὲ χαράττειν ἐπιχειρεῖς τὴν ἀήθειαν ἐπιπλάσῳ κόσμῳ τοὺς ἐραςὰς ἐκΦαυλίζȣσα. πειθάρχει ρόνῳ γραΐδιον. οὐ γὰρ εὐπρεπεῖς οἱ λειμῶνες ἐν μετοπώρῳ τοῖς νθεσι. μέμνησο καὶ θανάτȣ.

Repente calvus factus eſt] Babrius: Ψιλοθεὶς πᾶσιν ὠράθη έλως.

FABULA III. *Laceratus quidam*] Planud. Κυνόδηκτος.

Vehementis canis] Vehementis, irati, rabioſi. Vid. Gell. cap. 5. ib. XVI.

Succeſſus improborum plures allicit] Planudes: *τῶν ἀνθρώπων πονηροὶ εὐεργετούμενοι, μᾶλλον ἀδικεῖν παροξύνονται.*

FABULA IV. *Cavernam nacta*] Caverna arboris, cavum, rima, foramen. Marius Victorinus in I. Rhet. Cic. cap. 75. cavernam lepſydræ dixit: *Aquam enim per totum diem exceperunt tenuiſſina caverna defluentem.*

Contubernium] Συνοικέσιον.

In plano] Lib. I. Epigr. v. 33.

In plano tua ſit ſemper fortuna - - -

Seneca Nat. Quæſt. VI. c. 2. *Mors levior in plano eſt?* Planum, ἐπίπε-

ἐπίπεδον, ὁμαλόν. *Planata ædificia*, Plin. *Plano pede inſtituta*, V truvio. Vid. B. Briſſon. XIV. de verb. ſig.

Toto condidit ſeſe cavo] Toto, imo, ultimo. Sic *ſpeluncam ul timam* draconis dixit lib. IV. Et lib. II. *totis avida traxit naribu*

Evagata] Βατεύειν, πλανητεύειν.

Suſpenſo pede] Arnob. V. Adverſ. gent. *Ibat pavens ac trepid anhelitu oris preſſo, ſuſpenſis per formidinem greſſibus.* Pſyche Mile V. *thoro delapſa nudoque veſtigio penſilem gradum paulatim minuen* Pacatus Paneg. Th. *A. Altorum vulnerum cicatrices, poſtquam cu tem ſanitate duxerunt, manu pendente tractabo.*

FABULA V. *Item Cæſar*] Ita V. C. Forte præceſſerat aliqui de Cæſare.

Eſt ardelionum] Martialis quoque in ardeliones luſit lib. II. 8 IV. Sidonius Ep. XX. lib. V. *Multi frequenter, quos execrabilis po pularitas agit, civium maximos manu prenſant, eque conſeſſu public abducunt, ac ſequeſtratis oſcula impingunt, operam ſuam ſpondent ſed non petiti. Utque videantur in negotii communis aſſertione legar evectionem refundunt, ipſoſque ſumtus ultro recuſant, & ab am bitu clam rogant ſingulos, ut ab omnibus palam rogentur,* &c. Vid Theophraſti Charact. περὶ κολακείας, & περὶ περιεργίας.

Cæſar Tiberius] Sueton. in Tiberio cap. 27.

In Miſenenſem villam] Corn. Tacit. VI. Annal. Sueton. Tib. cap 71. 73. * Villam in Miſenenſi agro, de qua Plinius lib. XVIII.

Ex alticinctis] *Paratis.* Servius Æneid. I. ad illud: *- - Illi ſ prædæ accingunt. Accingunt, ſtudioſe parant: ut alibi: Accingun operi. Accinctos autem induſtrios dicimus, ut Horat.*

- - - altius ac nos præcincti ſumus.

Sicut contra negligentes diſcinctos vocamus, ut:

- - - diſcinctos Mulciber Afros.

Petrus Ravennas Serm. XXIV. ad illa verba: Sint lumbi veſtri præ cincti: *Cingulum, inquit, eſt proprie indicium ſervitutis, quod & diſcurſus expeditos reddat, & faciat obſequentes,* &c. Idem: *Parum per ſervus adſtitit in domini ſui exſpectatione ſuccinctus.* Sic in Satyr Petronii: *Statores altius cincti.* Vet. Gloſſ. Ἀνεςαλμένος, *alticin ctus.* Minutius: *Diana interim eſt alte ſuccincta venatrix.* Sic ope rarios γηπόνȣς ἄνδρας, ἐςαλμένȣς depingit Euſtathius IV. Iſmen. & Iſmen. Idem de meſſore: τὸν πάντα χιτῶνα παρὰ τὴν ὀσ φὺν περιδιεζώσατο, καὶ τὸ πᾶν τοῦ σώματος πλὴν τῆς αἰδοῦ ἐξεγύμνωσεν. Idem de vindemiatore: ὅλον ἀνεζωσμένος τὸ χιτώ νιον περὶ τὴν ὀσφύν. Ruſticus ut notat Theophraſtus in Charact. ſolet ἀναβεβλημένος ἄνω τοῦ γόνατος καθιζάνειν, ὥστε τὰ γυμνὰ αὐτοῦ φαίνεσθαι. Sic Martianus Felix Cyllenium Deorum appa ritorem ἀνεσταλμένον & ſuccinctum delineat. *Ac jam pubeſcentes genæ*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

næ ſeminudum eum incedere, chlamydeque indutum parva, inve-tumque cætera, humerorum cacumen obnubere ſine magno riſu Cy-idis non ſinebant. Nempe brevior cinctus humeros & maturam ubem ſimul velare non poterat. Sic alticincti laſcivientes, parati l opus: Artemidor. Dald. Oneirocritic. IV. Ἔδοξέ τις ἀναστει-ζμένην τὴν γυναῖκα ἐπιδεικνύειν αὐτῷ αἰδοῖον. Arbiter Satyr. *res enim erant mulierculæ, ſi quid vellent conari, infirmiſſimæ, ilicet contra nos, ſi nihil aliud, virilis ſexus eſſet. Et præcincti rte altius eramus, &c.* Ibidem: *Cinædus ſupervenit, mirtea ſub-natus gauſapila, cinguloque ſuccinctus*, &c. Paulo poſt: *Quartilla te ſuccincta juſſit infelicibus dari miſſionem.* Idem: *Rogavi, ut platanona produceret dominam, placuit puellæ conſilium, itaque llegit altius tunicam*, &c. Eo ſenſu apud Plaut. *Suſtolle hoc ami-lum.* Threïcius vates apud Arnob. 5.

Sic effata, ſimul veſtem contraxit ab imo.

Horatius:

His ubi ſublatis puer alte cinctus acernam
Gauſape purpureo menſam deterſit.

Cui tunica ab humeris] Sic fere pædagogiani pueri tunica auro ſtincta induti a calce in pubem purpureis operti tegminibus pe-im. Vid. Cujac. ad Tit. de Caſtrenianis & miniſterianis lib. XII. Cod.

Domino] Sueton. Tib. c. 27.

Alveolo ligneo] * Gloſſæ veteres: *Alveus* Σκάφη.

Officium come] Ita V. C. Gloſſæ veteres: Comis, κόσμιος. onatus in Phorm. *Comiter veteres dixerunt* παρὰ τὸ κόσμος. Ja-ans officium come, i. e. jactans officii ſui elegantiam mundi-umque.

Notis flexibus] Notis divortiis. Virgil. Æneid. IX.

Objiciunt equites ſeſe ad divortia nota.

otis flexibus, ut S. *pernicitas nota, exitus notos.* Infra. *Candore oto, notum canticum.*

Præcurrit illum in xiſtum] V. C. *præcurrit alium in x.*

Sedans pulverem] * Suetonius in Caligula. *Interdum adeo ſegni-r & delicate, ut octophoro veheretur, atque a propinquarum urbium ebe verri ſibi vias, & conſpergi propter pulverem exigeret.*

Ut putavit eſſe neſcio quid boni] Ita V. C. Turbatum autem hunc erſum puto ſic reſtituendum:

Agnoſcit hominem Cæſar, remque intelligit.
Heus, inquit Dominus, ille enimvero adſilit;
Et putavit eſſe neſcio quid boni,
Donationis alacer certæ gaudio, &c.

Neſcio quid boni] Petron. Sat. *Deinde ut audivi veterem convi-am: hic neſcio quid boni debet eſſe*, &c. Idem: *ſecreto quicquid oni per facultates poterat, coemebat.*

Opera

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Opera nequicquam periit] * Macrobius lib. II. Saturn. refert, ſutorem impendio exhauſtum ſæpe ad avem non reſpondentem dicere ſolitum, *Opera & impenſa periit.* Deinde addit: *Hac audita dum tranſit Auguſtus, reſpondit: Satis domi ſalutatorum talium habeo. Superfuit corvo memoria, ut & illa quibus dominum querentem ſolebat audire, ſubtexeret:* Opera & impenſa periit. *Ad quod Cæſar riſit, emique avem juſſit, quanti nullam adhuc emerat.* Ceterum huc etiam pertinere arbitror quod in Iſidori gloſſis legere eſt: *Officiperdæ, qui ſui laboris non habent remunerationem. Catoni quoque dicuntur, officiperdi.* Innuit autem Iſidorus hos Catonis philoſophi verſiculos:

Gratior officiis, quo ſis mage carior, eſto:
Ne nomen ſubeas, quod dicunt, officiperdi.

Majores] *Majoris*, archaïſmus. Servorum libertates per ῥαπίσματα ſignificat.

FABULA VI. *Aquila & cornix*] Camerar. pag. 178.

Cum abdidiſſet cornea corpus domo] Piſides Coſmurg.

Τίς ἐνδιδύσκει τὴν χελώνην ὀστράκῳ,
Καὶ τὴν ταπεινόσωμον ἐστεγασμένην
Δείκνυσιν ἐντὸς οἰκίας Φρȣρȣμένην;

Sic Cochlea apud Cic. II. de Divinat. *domiporta* dicitur. Et in fab. Æſopi, ruſtici filius exclamat: Ὦ κάκιστα ζῶα, τῶν οἰκιῶν ὑμῶν ἐμπιπραμένων ᾄδετε. Cæterum pervalde hallucinantur Eraſmus Chil. 3. Cent. 3. Prov. 38. & Crinitus c. 7. lib. XI. de Honeſ. diſcip. qui quod à Cicerone de cochlea dicebatur, *Terrigenam, herbigradam, domiportam, ſanguine caſſam*, Teſtudini communicaverunt. Iis enim verbis, *ſanguine caſſam*, diſtinguitur cochlea a teſtudine, cujus ſanguinem Plinius c. IV. lib. XXXIII. claritatem viſus facere, ſuffuſionesque oculorum tollere ait.

Altis ab aſtris] Ælianus c. 20. lib. III. Περὶ ζώων ἰδιότ. de cochleis & laris: Καὶ μέν τοι καὶ οἱ λάροι, ὡς Εὔδημός Φησι, τȣ̀ς κοχλίας μετεωρίζοντες, καὶ ὕψου αἴροντες ταῖς πέτραις βιαιότατα προσαράττȣσιν. * Plinius lib. x. ubi de Aquila: *Ingenium eſt ei*, inquit, *teſtudines captas frangere e ſublimi jaciendo: quæ ſors interemit poëtam Æſchylum.*

Duram corticem] S. *Corneam domum.* Sic Plinius ſuperficiem teſtudinis *corticem* vocavit cap. x. lib. x. Nat. hiſt. Sic Martial. lib. x. Ep. 37. *conchæ corticem.* Et lib. XIII. Ep. 86.

Iſte licet digitos teſtudine purgat acuta,
Cortice depoſito mollis echinus erit.

Avienus fab. II.

Protinus e rubris conchas proferret arenis,
Queis pretium nitido cortice bacca daret.

Qua

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Qua comminuta facile veſcatur cibo]. * Valerius Max. lib. IX. cap. 12. ubi de Æſchylo : *Super quem Aquila teſtudinem ferens, eluſa ſplendore capitis (erat enim capillis vacuum) perinde atque lapidi eam lliſit, ut fracta carne veſceretur.*

FABULA VII. *Clarumque collo jactans*] Avienus de cane:

> *Hunc dominus, ne quem probitas ſimulata lateret,*
> *Juſſerat in rabido gutture ferre molam.*
> *Faucibus & nexis crepitantia ſubligat æra*
> *Quæ facili motu ſigna cavenda darent.*

Alia in hanc rem collegit Jo. Savaro, muſteo in Sidonium Commentario ad illa verba : *inter greges tintinibulatos per depaſta bueta reboantes*, Ep. 11. lib. II.

Ferro mulum tonſitant] V. C. *turcidant*. An *truſitant*? * In etuſtiſſimis codicibus Pithœano & Remenſi legitur, *trucidant*, uod lex metri non patitur. Unde ego repoſui, *truſitant*, quod roxime accedit. Catullus, paſſerem ſuæ puellæ truſantem ſe deprendiſſe ait : hoc eſt, frequenter obtrudentem. Eademque forma ictæ etiam molæ truſatiles.

FABULA VIII. *Cervus ad boves*] Camerarius p. 192.

Frondem bubulcus adfert] Camerar. p. 233.

Corruptos boves] Sic *rupta mula* Martiali & Alpheno JC. l. Qui nſulam §. qui mulas D. locati. *Rupti veredi*, Auſon. Ruperit, fere mnes veteres ſic intellexerunt, corruperit. l. Si ſervus ſervum. §. nquit lex D. ad Leg. Aquil.

Tollere hæc aranea] * τὰ ἀράχνια.

Dominum videre plurimum in rebus ſuis] * Catonis monitum ſt, Frontem occipitio priorem eſſe. Quod ſic interpretatur Plinius b. XVIII. cap. V. Frontem domini, agro plus prodeſſe quam occipitium. Idem cap. VI. *profecto*, inquit, *opera, non impenſa, cultura conſtat. Et ideo majores fertiliſſimum in agro oculum domini eſſe ixerunt.*

FABULA IX. *Æſopo ingentem ſtatuam*] Æſopi vita. Καὶ ὡς υνειδότες ἑαυτοῖς ἀδίκως φονευθέντι καὶ στήλην ἀνέστησαν.

Quoniam occuparat alter &c.] Scribendum putabam :

> *Quod jam occuparat alter, ne primus forem :*
> *Ne ſolus eſſet, ſtudui quod ſuperfuit.*

Ut inde ſenſus iſte : Quod jam ab Æſopo, qui fabulas item conſcripſit, occupatum eſt, fecit ne primus forem : quod vero ejus ſtuii ſuperfuit, mihique veluti relictum eſt, fecit ne ſolus eſſet.

Si noſtrum ſtudium] Præterpropter hunc locum aliqua deeſſe aut orrupta videntur.

Sin autem ab illis doctus &c.] Legebam : *Sin autem ab illis &c.* el *aſellis* : nam ſequitur deinceps : *Siniſtra quos in lucem natura xtulit.* Supra aſellum vocaverat *naturæ dedecus.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Corde durato] Deſtinato animo. Catullus:

At tu, Catulle, deſtinatus obdura.

Petron. Satyr. *Cujus tam crudeles manus in hoc ſupplicium duraſſent.* Virgil. III. Georg. - - - *humeros ad vulnera durat.* Lucret
Lib. v.

Atque opere in duro durarent membra manusque.

Vetus Gloſſ. *Durat*, καρτερεῖ, μακροθυμεῖ, ὑπομένει. Et Seneca
Controv. I. *Corpus illi erat & natura ſolidum, & multa exercitation*
duratum.

NOTÆ IN LIBRUM III.

PROLOGUS.

EUtyche] * Vetus inſcriptio Romæ: *Eutychus, Aug. lib. Nero*
nianus, medicus ludi matutini. Ludus autem ille matutinus
Arena matutina dicitur Martialis epigr. 25. lib. x. quemadmodum
& matutinæ feræ, epigr. 95. lib. XIII. Fit & mentio aliorum Euty
chorum in inſcriptionibus paſſim.

Momentum ut horæ] Vetus Gloſſ. Ῥοπὴ ἐπὶ ὥρας, *momentum.*

Uxori vaces] Ἔργῳ, vel ut loquitur Martianus Felix lib. I. *Va*
catione maritali. Rem facias mariti. Fab. declam. 291. *Officio nu*
ptiali Petron. Nec enim nubunt puellæ, niſi ut mariti facto mu
lieres fiant, alias vanum connubii nomen, nec ullæ nuptiæ, se
nuptiarum umbra. Vidend. Achilles Tatius v. Leucipp. Solent au
tem ignavi ac deſidioſi homines conjugium quaſi ſtudiorum impe
dimentum criminari: Et quis librorum, inquiunt, viles nænias le
gere malit. quam uxori vacare? Imo probæ & pudicæ uxores a
Muſas incitamenta ſunt: & lepide, quia ſtilo maritali exarari ſo
lent, pugillares nuncupantur. Artemidorus II. Oneirocrit. Πινα
κὶς γυναῖκα σημαίνει, διὰ τὸ τύπους παντοδαποὺς γραμμάτω
ἐπιδέχεσθαι. τούτους δὲ ἐν τῇ συνηθείᾳ καὶ τὰ τέκνα καλοῦμεν
Sic Pompejus Saturninus, quam virginem, hoc eſt, puram, ſim
plicem, illiteratam, & quaſi novos pugillares acceperat, eruditam
ac litteratam fecit. Plin. I. Ep. Sidon. Apollinaris lib. II. Ep. x. He
ſperio: *Opus eſt ut ſine diſſimulatione lectites, ſine fine lecturias*
neque patiaris, ut te ab hoc propoſito propediem conjux domum feli
citer ducenda deflectat. Sisque oppido meminens, quod olim Marti
Hortenſio, Terentia Tullio, Calpurnia Plinio, Pudentilla Apulejo
Ruſticiana Symmacho legentibus meditantibusqus candelas, & cande
labra tenuerunt. Certe ſi præter rem oratoriam, contubernio femina
rum, poëticum ingenium, & oris tui limam frequentium ſtudiorum
cotibu

otibus expolitam quereris obtundi, reminiſcere quod ſæpe verſum Co-
inna cum ſuo Naſone complevit, Lesbia cum Catullo, Ceſennia cum
Getulico, Argentaria cum Lucano, Cynthia cum Propertio, Delia
cum Tibullo. Proinde liquido claret ſtudentibus diſcendi per nuptias oc-
aſionem tribui, deſidibus excuſationem.

Otium des corpori, ut ad. ſ. p. v.] Plinius Epiſt. 1. 9. *Corpori vaco;*
ujus fulturis animus ſuſtinetur.

Ego quem Pierio mater &c.] Orpheus Hym.

Μνημοσύνης καὶ Ζηνὸς ἐριγδέποιο θύγατρες
Μοῦσαι πιερίδες μεγαλώνυμοι, ἀγλαόφημοι.

dem:

Μνημοσύνην καλέω Ζηνὸς σύλλεκτρον ἄνασσαν
Ἣ Μούσας τέκνωσ' ἱερὰς ὁσίας λιγυφώνȣς.

Eumelus:

Μνημοσύνης καὶ Ζηνὸς Ὀλυμπίȣ ἐννέα κοῦραι.

olon:

Μνημοσύνης καὶ Ζηνὸς Ὀλυμπίȣ ἀγλαὰ τέκνα.

Antonius Liberalis Metamorphoſ. Ζεὺς

Μνημοσύνῃ μιγεὶς ἐν Πιερίᾳ Μούσας ἐγέννησεν.

Quid credis illis accidere qui magnas opes] Hegeſias apud Rutil.
Lup. 11. de fig. ſent. *Alter in ſtudio laudis verſabatur, & induſtria*
virtutis, vitam glorioſam ſed laborioſam ſequebatur: alter in au-
enda pecunia occupatus, & habendi cupiditate depravatus, ſummas
ivitias ſummam virtutem exiſtimabat.

Docto labori] Supra *doctus occurrit labor.* Democritus Hippocrati:
Ἀνόητοι ἄνδρες παρ' οἷς ὁ πόνος τῆς ἀρετῆς μανίη κρίνεται.
Porro qui deinceps ſequuntur verſus hoc ordine reſtituendi videntur.

Nunc fabularum cur ſit inventum genus
Brevi docebo. Servitus obnoxia
Quia quæ volebat, non audebat dicere,
Affectus proprios in fabellas tranſtulit,
Calumniamque fictis eluſit jocis.

* * * * * *

Ego illius porro ſemita feci viam,
Et cogitavi plura quam reliquerat,
In calamitatem deligens quædam meam.
Quod ſi accuſator alius Sejano foret,
Si teſtis alius, judex alius denique,
Dignum faterer eſſe me tantis malis,
Nec his dolorem delinirem remediis.
Sed jam quodcunque fuerit (ut dixit Sinon
Ad Regem cum Dardaniæ perductus foret)

Librum exarabo tertium Æſopi ſtilo,
Honori & meritis dedicans illum tuis:
Quem ſi leges, lætabor: ſin autem minus,
Habebunt certe, quo ſe oblectent poſteri.
Suſpicione ſi quis errabit ſua, &c.

Sed jam quodcunque fuerit, ut dixit Sinon] * Sinonis oratio in II. Æneid. ſic incipit:

Cuncta equidem tibi Rex, fuerit quodcunque, fatebor.

Atque ita legendum conſtat ex hoc Phædri loco. Neque aliter legebat Servius.

Fabularum cur ſit inv. genus] * Id eſt, fabulæ. Ut initio libri II. *Exemplis continetur Æſopi genus*, id eſt, Æſopus. Et libro v. ubi de tibicine:

- - - Et lepidum genus
Deſiderari cepit, cujus flatibus, &c. id eſt, lepidus tibicen.

Servitus obnoxia quia quæ vol. non aud. dic.] * Plinius Cæcilius Macro, ubi de avunculo ſuo: *Dubii ſermonis octo lib. ſcripſit ſub Nerone noviſſimis annis, quum omne ſtudiorum genus periculoſum ſervitus feciſſet.*

Calumniamque fictis eluſit jocis] Avien. Theodoſio: *In his ſcilicet urbane concepta falſitas decet, & non incumbit neceſſitas veritatis.* Vid. Aphthon. in Æſopi vita ſub. fin. & Theon. Sophiſ. Progymnaſ.

Alius Sejano foret] Vid. Cornel. Tacit. Annal. IV. & V. Sueton. Tiber. c. 61. Dio LVIII. * Eo ſenſu quo Horat. dixit, *Alius Lyſippo.*

Judex alius denique] Rem judicii non fecit qui mutare auſus eſt.

Rapiet ad ſe, quod erit commune omnium] Querolus Prologo:

In ludis autem atque dictis antiquam nobis veniam expoſcimus.
Nemo ſibimet arbitretur dici, quod nos populo dicimus.
Neque propriam ſibimet cauſam conſtituat communi ex joco.
Nemo aliquid recognoſcat, nos mentimur omnia.

Si Phryx Æſopus pot. Anach. Scytha] Apulejus Apolog. *Quippe illa terræ alumna multum ad meliorem ſaporem juverit, & regio fæcunda, & cælum pluvium, & ventus clemens, & ſol apricus, & ſolum ſuccidum. Enimvero animo hominis extrinſecus in hoſpitium corporis immigranti, quid ex iſtis addi vel minui ad virtutem vel malitiam poteſt? Quando non in omnibus gentibus varia ingenia provenere? quanquam videantur quædam ſtultitia vel ſolertia inſigniores. Apud ſocordiſſimos Scythas Anacharſis ſapiens natus eſt. Apud Athenienſes catos, Meletides fatuus.*

Juvenalis Satyra X.

- - Cu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

- - - Cujus prudentia monſtrat
Magnos poſſe viros, & magna exempla daturos
Vervecum in patria craſſoque ſub aëre naſci.

et. Interpres: *Apud Abderim aut Megarim, quæ fuit patria Demo-iti. Non ex cœli vitio regiones ſolent æſtimari. Nam fuit Democri-s ubi ſtulti ſolent naſci, id eſt, Achivus. Vult igitur Democritum ter ſtultos prudentiſſimum natum.* Vid. Epiſt. Hippocratis & De-ocriti.

Anacharſis Scytha] Anacharſis ſumma uſus eſt in hominibus car-endis libertate. Diog. Laërtius: Παρέσχε δὲ καὶ ἀφορμὴν πα-ιμίας διὰ τὸ παῤῥησιαςὴς εἶναι, Τὴν ἀπὸ τῶν Σκυθῶν ῥῆσιν. Herodoti Melpomene: ἔξω τȣ̃ Σκυθικȣ̃, ἔθνεα ἀμαθέςατα. einde: ȣ̓́τε ἄνδρα λόγιμον ὄιδαμεν γενόμενον πάρεξ τȣ̃ Σκυ-κȣ̃ ἔθνεος καὶ Ἀναχάρσιος. Jure igitur Epicharmus, quum ali-uis diceret, Σκύθης τὶς ὄλεθρος, ſubjecit interrogando, ὁ δ᾽ Ἀνά-αρσις ȣ̓ Σκύθης;

Litteratæ qui ſum propior Græciæ] Ennodius Paneg. Theod. *Edu-vit te in civilitatis gremio Græcia præſaga venturi &c.* Theſſalus Hippocratis filius: Αἱ γὰρ Ἀθῆναι ὑψηλότερόν τι τῶν ἄλλων όλεων ἐς δόξαν. Arnob. v. *Athenæ humanitatis artibus ſtudiisque ollentes.* Tertullianus lib. de Anima cap. xx. *Thebis hebetes & brutos aſci relatum eſt. Athenis ſapiendi dicendique acutiſſimos: ubi penes olytum pueri menſe citius eloquuntur, præcoce lingua. Siquidem Plato in Timæo Minervam adfirmat, cum urbem illam moli-etur, nihil aliud quam regionis naturam proſpexiſſe talia ingenia ollicitam,* &c. Arnobius lib. v. ad. G. *Quid Ericthidæ ô cati, quid ives Minervii dicitis?* Sic enim elegantiſſime hunc locum una cum liis innumeris ſuo nitori reddidit F. Pithœus V. C. ex vetuſti co-licis ſcriptura: *Quid erit ideo cati.* Martialis lib. vi. Epig. 74. Herodoti Clejo: Ἐπείγε ἀπεκρίθη ἐκ παλαιτέρȣ τοῦ βαρβάρȣ ἔθ-εος τὸ Ἑλληνικὸν, ἐὸν καὶ δεξιώτερον, καὶ εὐηθίης ἠλιθίȣ ἀ-πηλλαγμένον μᾶλλον.

Litteratæ] Vid. Tranquil. de Illuſtr. Gram. c. 4. Martian. Felic. lib. iii. initio.

FABULA I. *Anus jacere vidit*] Alluſit ad Horatianum illud:

Quo ſemel eſt imbuta recens ſervabit odorem
Teſta diu. - - -

Teſta nobili] Tertullianus cap. 14. de Carne Chriſti: *Argilla excocta Teſtæ vocabulum ſuſcipit.* Pia teſta Horat. Od. ad Amphoram.

O ſuavis anima] Vinoſa mulier ſtatim exanimis eſt, ſi deſinat lagenæ anima animari. Animam hic ipſum vini liquorem inter-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

pretari poſſis, quo modo Plautus aquam animam putei dixit. Vel etiam, animam, odorem. Videndus Nonius.

Qualem te dicam bonam] Blande compellat amphoram, quaſi diceret: ô bonam amphoram, qualem te dicam olim fuiſſe, tales cum ſint tuæ reliquiæ. Ennius: *Tarquinii corpus bona fœmina lavit & unxit.* Et in vetuſtis ſepulcrorum inſcriptionibus: CONJUGI BONAE, FILIO BONO, HOMINI BONO, BONAE MEMORIAE, & alia hujusmodi.

Hoc quo pertineat] Senectutem ſuam conſolatur Phædrus.

Qui me noverit] Julianus Imper. Epiſtola MS. Ἀλεξανδρεῦσι de Dionyſio quodam: Σὺ δ' ὅτι κατὰ τὸν κοσμικὸν, Σ' αυτὴν ἐπαινεῖς ὥσπερ Ἀ'ςυδάμας, γῦναι πρόδηλόν ἐςιν ἐξ ὧν ἐπέςειλας. ἡ γὰρ ἀφοβία, καὶ τὸ μέγα θράσος, καὶ τὸ, Εἴθ' ἐμὲ γνοίης οἷος εἰμί, καὶ πάντα ἁπλῶς τὰ τοιαῦτα βαβαὶ πηλίκου κτύπου καὶ κόμπȣ ῥημάτων εἰσίν. Incertæ Epitaphium, lib. III. Epig. vet.

Et tu quæ fuerim ſi noſſes candide lector, &c.

FABULA II. *Panthera imprudens*] Vid. Camerar. p. 195.

Suſtineret ſpiritum] Infra lib. IV. *Quo paupertatem ſuſtineret facilius.*

FABULA III. *Habenti cuidam pecora*] Fabula εἰς τȣ̀ς ἀλογευσαμένȣς. Vid. Synodi Ancyranæ c. XVI. Baſil. ad Mitylen. Ep. 4

Et inſitivos ſignificari liberos] Quaſi ἐγκεντρισμῷ διὰ τρυπήσεως. Et merito primordii ſui memor humana mortalitas, officium nuptiale, quo tota vitæ vis retinetur, operi ruſtico comparavit. Homines enim a Deo duas in partes tributi, ut eſſet una pars, quæ veluti terram recipiendis ſeminibus aptam præberet; altera quæ velut agricolam ſubigendæ telluri intentum exhiberet. Atque inde fida poſteritas quæ de limo terræ principem hominem efformatum eſſe ſciebat, terræ culturam quandam imitata eſt, ex qua deinceps humanitatis propaginem conſervaret. Nobilis etiam agricola qui Dei veluti colonus, terram arat animatam, nec ad momentaneos fructus, ſed ad prolem longi ſanguinis perennitate duraturam. Pervetus hæc conſideratio fuit olim Clem. Alexandrini cap. X. lib. II. Pædag. Τοῖς γεγαμηκόσι σκοπὸς ἡ παιδοποιΐα, τέλος δὲ ἡ εὐτεκνία. καθάπερ καὶ τῷ γεωργῷ τῆς τῶν σπερμάτων καταβολῆς αἰτία μὲν ἡ τῆς τροφῆς προμήθεια, τέλος δὲ αὐτῷ τῆς γεωργίας, ἡ τῶν καρπῶν σωγκομιδή. μακρῷ δὲ ἀμείνων γεωργὸς ὁ ἔμψυχον σπείρων ἄρȣραν. ὁ μὲν γὰρ ἐπικαίρȣ τροφῆς ὀριγνώμενος, ὁ δὲ τῆς τȣ̃ παντὸς διαμονῆς προμηθȣ́μενος γεωργεῖ. καὶ ὁ μὲν δι' ἑαυτὸν, ὁ δὲ διὰ τὸν θεὸν φυτουργεῖ. Ad eamque agriculturam alluſit D. Auguſtinus cap. 23. lib. XIV. de Civit. Dei, homines inſpiciens in primævo illo & felici ſtatu, quando naturæ adhuc recta qualitate appetentiam ratio frenabat: *Ita*,

inquit,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

iquit, *genitale arvum vas in hoc opus creatum ſeminaret, ut nunc*
rram manus. Menander:

- - - παίδων σπόρῳ τῶν γνησίων
Δίδωμι σοίγε τὴν ἐμαυτοῦ θυγατέρα.

lato in Timæo, ſub fi. Αἱ δ' ἐν ταῖς γυναιξὶν αὖ μῆτραί τε καὶ
ςέραι λεγόμεναι, διὰ ταυτὰ ταῦτα ζῶν ἐπιθυμητικὸν ἐνὸν τῆς
αιδοποιΐας, ὅταν ἄκαρπον παρὰ τὴν ὥραν χρόνον πολὺν γίγνη-
αι, χαλεπῶς ἀγανακτοῦν φέρει. καὶ πλανώμενον πάντα κατὰ
ὸ σῶμα, τὰς τοῦ πνεύματος διεξόδους ἀποφράττον, ἀναπνεῖν
κ ἐῶν, εἰς ἀπορίας τε ἄλλας τὰς ἐσχάτας ἐμβάλλει, καὶ νό-
ους παντοδαπὰς ἄλλας παρέχεται, μέχρι περ ἂν ἑκατέρων
πιθυμία καὶ ὁ ἔρως ἐξαγαγόντες οἷον ἀπὸ δένδρου καρπὸν, κάτα
ρέψαντες ὡς εἰς ἄρουραν τὴν μήτραν, ἀόρατα ὑπὸ σμικρότητος
αὶ ἀδιάπλαςα ζῶα κατασπείραντες, καὶ πάλιν διακρίναντες,
εγάλα ἐντὸς ἐκθρέψωνται, καὶ μετὰ ταῦτα εἰς φῶς ἀγαγόντες,
ώων ἀποτελέσωσι. Idem Menexeno pag. 238. Οὐ γὰρ γῆ γυναῖκα
ιεμίμηται κυήσει καὶ γεννήσει, ἀλλὰ γυνὴ γῆν. Artemidorus
)neirocrit. I. Γεωργεῖν ἢ σπείρειν, ἢ ἀροτριᾷν ἢ φυτεύειν, ἀγα-
ὸν τοῖς γῆμαι προηρημένοις καὶ τοῖς ἄπαισιν. ἄρουρα γὰρ οὐδὲν
ἄλλο ἐςὶν, ἢ γυνή. σπέρματα δὲ καὶ φυτὰ οἱ παῖδες. Hinc
Tertullianus lib. de Anima dixit: *Hominem effruticare, inſinuare*
ulco & arvo. Lucretius quoque lib. IV. pro viro & fœminali *vo-*
merem & ſulcum poſuit. His addendus Apulejanus Ἀνεχόμενος.
Eadem agriculturæ ratio hominem arbori comparavit. Plato homi-
nem dixit arborem eſſe deſtitutis in terram brachiis ramiſque ra-
ices ad ſidera dirigentem. Homerus Muſæum imitatus caducum
ominum genus per arborum folia monuit. Et Ιλιαδ. Σ'. Thetis
Achillem ſuum ut plantulam ſurculumque educabat:

- - - ὁ δ' ἀνέδραμεν ἔρνεϊ ἶσος.
Τὸν μὲν ἐγὼ θρέψασα φυτὸν ὡς γουνῷ ἀλωῆς.

Vid. Piſidæ Coſmurg. à verſu 640. ad 657. Viciſſim quoque in
arborum natura humanitatis aliquid agnoſcitur. Norunt enim illæ
ſexuum diſcretionem: imo nec amatoriis carent adfectibus; habent-
que ſuos veluti amplexus coituſque: quod eleganter in Palma no-
avit D. Ambroſius III. Hexaem. Theophylact. Simoc. Epiſt. quæ in-
cipit: &c. Ὀργῶσι καὶ φοίνικες ἔρωτι φυσικῷ, &c. Michaël
Glycas Annal. I. p. 51. Nec mirum quod maritari arbores ſcripſerunt
poëtæ; tellurem enim matrem imitantur, quæ nuptias cum marito
imbre facit. Auctor Pervigilii:

In ſinum maritus imber fluxit almæ conjugis.

Dixerat Virgilius: - - - *fœcundis imbribus æther*
Conjugis in lætæ gremium deſcendit. - - -

Piſtaciis teſticulos ineſſe notat Palladius lib. XI. *Melius ipſa piſtacia*
jun-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Juncta ponuntur, mas ac fæmina. Marem dicunt, cui ſub corio velut oſſei longi videntur latere teſticuli. Arbores per inſitionem coitum pati & prægnantes fieri ait Plinius lib. XVII. c. XIV. Thalamumque iis tribuit Pallad. XIV.

Sub thalami ſpecie felices jungere ſylvas,
Ut ſoboli miſtus creſcat utrinque decor.

Plantari, ſeri, & inſeri, & arbores & homines dicuntur. Sic Jupiter *hominum ſator.* Forte, quia ut ait Arnob. uxore contentus haud una, concubinis, pellicibus atque anniculis delectatus, impatientiam ſuam ſpargebat paſſim (ut vagari adoleſcentes ſolent) ſalax Deus. Sic Tertul. I. ad uxor. *Nam quid geſtiamus liberos ſerere, quos cum habemus præmittere optamus.* Calpurnius Declam. XXIV. *Nemo unquam magiſtratum fecit vicarium, nec in alio militavit, nec ſacra gentilitia inſertiva ſtirpe corrupit.* Fabius Declam. CCCX. *Duo cubicula irruiſti, duobus maritis injuriam feciſti, duas familias inſerta ſtirpe confudiſti.* Tabula ærea Lugduni, quæ Claudii Imp. orationem continet, ſuper civitate Gallis danda: HUIC. QUOQUE. ET. FILIO. NEPOTIVE. EJUS. NAM. ET. HOC. INTER. AUCTORES. DISCREPAT. INSERTUS. SERVIUS. TULLIUS. SI. NOSTROS. SEQUIMUR. CAPTIVA. NATUS. OCRESIA. &c. Eodemque plane modo Phædrus noſter adultera matre natos filios *inſitivos* nuncupavit. Inſitio veluti naturæ adulterium: adoptionem alii malunt dicere. Unde & *adoptata poma*: Plin. lib. XV. cap. 14. *Omnium autem nuperrime adoptata ſunt parva gratiſſimi ſaporis, quæ Petiſia nominantur.* Et adoptivæ comæ: Palladius XIV. - - - *docebo,*

Quæ ſit adoptivis arbor onuſta comis.

Idem: *Hæc & cognato cingens terebinthus amictu*
Nutrit adoptivis nobilitanda comis.

Quo pacto ait Virgilius arbores aliquando mirari *novas frondes & non ſua poma.* Optatus Afer lib. VI. *Sed ipſe arborem portans, futurum nemus ſtringit in faſcem aridam arborem, nullis radicibus fultam, multiplici fraude componit. Cui adulterinos inſerit ramos, & quæ ſuas jamdudum ſucciſa perdiderat, alienas accipit frondes.* Nævius, Exodio, notam virilem ramum vocavit: *Cujus vox gallulaſcit, cujus jam ramus roboraſcit.* Eo retulit Auſonius Centon. nupt. Virgilianum hemiſtichium - - - *aperit ramum qui veſte latebat.* Eleganter autem & venuſte Plinius, ubi de arborum coitu agit, fiſſuram genitalem rimam vocat: *Subtilior ratio vel ſenos calamos adjicit, mortalitati eorum & numero ſuccurrere perſuaſa, per media trunco leniter fiſſo, cuneoque tenui fiſſuram cuſtodiente, donec cuſpidatim deciſus deſcendat in rimam calamus.* Rima non arboris tantum eſt, ſed etiam mulieris σχίσμα, interfemineum, quia dehiſcit admittitque, *rima* dicitur. Unde & *Inrimare.* Pacuvius Atalanta:

Cum incultos perveſtigans inrimare ſinus.

Gloſ-

Gloſſarium vetus. Rima, γυναικεία φύσις. Juvenalis Sat. III.

- - - Vacua & plana omnia dicas
Infra ventriculum & tenui diſtantia rima.

Auſonius Cento. Nup. hæc Virgil. IIX. Æneid. *Ignea rima micat*, ad hortum muliebrem tranſtulit. Hinc Parmeno apud Terentium Eunucho, Thaïdem ſic alloquitur:

Plenus rimarum ſum, hac atque illac perfluo.

Adpoſite ad meretricem, cujus rima non continet. Nec tralationis elegantia vacat Plautinus jocus Curculione, Lenones ſemper aliquam reperire rimam:

Rogationes plurimas propter vos populus ſcivit;
Quas vos rogatas rumpitis, aliquam reperitis rimam.
Quaſi aquam ferventem, frigidam eſſe, ita vos putatis leges.

Genitalem feminæ rimam, *foveam* appellavit Tertullianus. Arnobius IV. *Scrobem:* cui Pertunda Dea præerat: *etiamne Pertunda quæ in cubiculis præſto eſt virginalem ſcrobem effodientibus maritis?* convenitque etiam hoc arborum culturæ. Nam illæ panguntur in ſcrobibus. Virgil. II. Georg.

- - - Tamen hæc quoque ſi quis
Inſerat, aut ſcrobibus mandet depacta ſubactis, &c.

Mitto referre plurima hujuſmodi vocabula, quibus libidinum ſpintriæ nequiter abutuntur. Et quidquid horum huc congeſſi, feci tum ſtudio neceſſariæ interpretationis adductus, ut agriculturam in matrimonio & humana natura indicarem, hominiſque faſtum ad terrenam originem deprimerem: tum quia inſpectis auctoris virtutibus & operibus natura veneranda eſt, non erubeſcenda.

Uxores inquit da tuis paſtoribus] Eandem corruptelam Latiis paſtoribus objicit Juvenalis & præclare Satyricam Phædri ſententiam explicat, Sat. II.

Quadringenta dedit Graccus ſeſtertia, dotem
Cornicini, ſive hic recto cantaverat ære.
Signatæ tabulæ: dictum feliciter: ingens
Cana ſedet: gremio jacuit nova nupta mariti.
O proceres cenſore opus eſt, an aruſpice nobis?
Scilicet horreres, majoraque monſtra putares,
Si mulier vitulum, vel ſi bos ederet agnum?
Segmenta & longos habitus & flammea ſumit,
Arcano qui ſacra ferens nutantia loro
Nudavit clypeis ancilibus. O pater Urbis
Unde nefas tantum Latiis paſtoribus? unde
Hæc tetigit, Gradive, tuos urtica nepotes?

FABULA IV. *Quale inquit caput eſt* &c.] Mala ingenia male ſæpenumero habitant. Caſſius Jatroſophiſta, Problem. 51. Διὰ τί

τερατόμορφοι καὶ ἄφρονες; Ὅτι τοῖς σωματικοῖς τὰ ψυχικὰ συμπάσχει, ὥσπερ τοῖς ψυχικοῖς τὰ σωματικά. Erato Terpſitheæ apud Theoph. Simoc. Τῆς φύσεως τὴν σοφίαν τεθαύμακα, κακίςῃ ψυχῇ σώματος εὐπρέπειαν μὴ πιςεύσασαν.

Ridicule magis hoc dictum] Hoc ait Phædrus in gratiam Æſopi. Planud. vit. Æſopi initio. Vide & Sueton. in Tiber. c. 68.

FABULA VI. *Muſca & mula*] Camerarius p. 16. de Crabrone & Mula.

Vide ne dolone collum &c.] Scite Dolonem vocat muſcæ proboſcidem, ex qua dens prominet quo irata pungit. Lucianus Muſcæ Enc. ἀμύνεται μέντοι ȣ̓ κατὰ τὸ ὀῤῥοπύγιον, ὡς σφὴξ καὶ μέλιττα, ἀλλὰ τῷ ςόματι, καὶ τῇ προβοσκίδι, ἣν κατὰ τὰ αὐτὰ τοῖς ἐλέφασι, καὶ αὕτη ἔχȣσα προνομεύει τε, καὶ ἐπιλαμβάνεται, καὶ προσφῦσα κατέχει, κοτυληδόνι κατὰ τὸ ἄκρον ἐοικυῖα. ἐκ δὲ αὐτῆς ὀδοὺς προκύπτει, ᾧ κεντοῦσα, πίνει τοῦ αἵματος.

Flagello lento] Sequacis in verbera lentitiæ.

Ubi ſtrigandum] * Interquieſcendum. Cynthia Propertiana: *Striga, nam capio volſi carpenta nepotis.* Seneca Epiſt. XXXI. *Rurſus ad honeſta nitentes, quanto magis incubuerint, minusque ſibi vinci ac ſtrigare permiſerint, admirabor & clamabo, Tanto melior; ſurge & reſtriga: & clivum iſtum uno, ſi potes, ſpiritu exſupera.* Chariſius Libr. I. *Striga, intervallum turmarum ſignificat, in quo equi ſtrigantur.* Vid. Higinus lib. de caſtram.

FABULA VII. *Lupus ad canem*] Vide Camerar. p. 191. Conſimilis fabula apud Avienum de cane & leone XXXVII. Hujus autem fabulæ argumento convenit Act. I. Sc. I. Menæch. Plaut.

Feciſti tantum corporis] Corporis, carnis, pinguedinis. Vetus Gloſſar. *Corpodicina*, Μακελλίτης. Sic corpulentior, habitior, craſſior. Plaut. Epid.

- - - *Corpulentior videre atque habitior.*

Apulejus VII. Mileſ. *Cum alioquin exſectis genitalibus, poſſit neque in Venerem ullo modo ſurgere, noſque omni metu periculi liberare, inſuper etiam longe craſſior atque corpulentior effici.* Feſtus: *Corpulentis Ennius, pro magnis dixit, nos corpulentum dicimus corporis obeſi hominem.* Iſidor. Gloſſ. MS. *Corpulentus, quod ſit corpore validus, & lentis carnibus.* * Sic Varro lib. VII. de Re Ruſt. cap. 6. Admiſſarium equum corpore multo eſſe debere ait.

Quia videor acer, alligant me interdiu] * Idem Varro, ubi de canib. *Irritant ad pugnandum, quo fiunt acriores.* Catonis autem præceptum eſt, Canes interdiu claudi, ut noctu acriores & vigilantiores ſint.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Pulmentarium] Plin. lib XIIX. c. 8. Apicius, Cepuro c. 2. προσφάγιον Vet. Gloſſ.

FABULA VIII. *In Cathedra matris &c.*] Notandum quod ait puerulos luſiſſe circa matris cathedram. Sic apud Martial. III. Ep. 63. amatores circa amicarum cathedras:

Inter ſemineas noctesque diesque cathedras
Deſidet, atque aliqua ſemper in aure ſonat.

Et lib. XII. ep. 38.

Hunc qui ſemineis noctesque diesque cathedris
Incedit tota notus in urbe nimis.

Juvenal. Sat. IX.

- - - Strata poſitus longaque cathedra
Munera ſemineis tractas ſecreta Calendis.

Ad femineas cathedras pertinere puto Gloſſ. vet. MS. Ἀγλαοέδραν, τὴν λαμπρὰν καθέδραν. Vetus Juven. Interp. *Scamnum cervicalibus ſtratis.* * Et in l. v. De ſupell. leg. recenſentur Subſellia cathedraria.

Vir natus] Supra 1. F. 27.

Et qui humiles nati dici locupletes ſtudent.

Simili helleniſmo uſus eſt Apulejus Apolog. *An tu ignoras nihil eſſe aſpectabilius homini nato quam formam ſuam?* Hyperides apud Rutilium Lupum II. de fig. ſent. *Nonne vehementiſſime admiraretur, ſi quisquam non gratiſſimum munus arbitraretur, virum ſe natum: ſed depravato naturæ beneficio in mulierem convertere ſe properaſſet.*

Rem ſeminarum] Anacreon εἰς γυναῖκας:

Τοῖς ἀνδράσι φρόνημα.
Γυναιξὶν οὐκ ἔτ' εἶχεν.
Τί οὖν δίδωσι; κάλλος·

Speculo vos uti volo] Plautus Epidico:

Non oris cauſa modo homines æquum fuit
Sibi habere ſpeculum, ubi os contemplarent ſuum,
Sed qui perſpicere poſſent cor ſapientiæ.

Seneca Natur. Quæſt. 1. c. 17. *Inventa ſunt ſpecula, ut homo ipſe ſe noſceret. Multa ex hoc conſecuta, primo ſui notitia, deinde & adquædam conſilium. Formoſus, ut vitaret infamiam, deformis, ut ſciret redimendum eſſe virtutibus, quicquid corpori deeſſet,* &c. Ælius Donatus in Adelph. Terent. *Cauſa inſpiciendi ſpeculi, emendatio eſt vultus.* Martialis IX. Ep. 17. *Conſilium formæ ſpeculum.* Plutarchus Præcept. conjug. Ὁ Σωκράτης ἐκέλευε τῶν ἐσοπτριζομένων νεανίσκων τοὺς μὲν αἰσχροὺς, ἐπανορθοῦσθαι τῇ ἀρετῇ, τοὺς δὲ καλοὺς, μὴ καταισχύνειν τῇ κακίᾳ τὸ εἶδος. καλὸν οὖν καὶ τὴν οἰκοδέσποιναν, ὅταν ἐν ταῖς χερσὶν ἔχῃ τὸ ἔσοπτρον, αὐτὴν ἐν ἑαυ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

ἑαυτῇ διαλαλεῖν, τὴν μὲν αἰσχρὰν, τί οὖν ἂν μὴ σώφρων γένωμαι; τὴν δὲ καλὴν, τί οὖν ἂν σώφρων γένωμαι; Circe apud Petronium Sat. *Nunquid ab aliquo naturali vitio formam meam excæco?* Mali mores καθάπερ λώβη εἰς ὡραιότατον πρόσωπον. Nicet. I. Man. Commen. * Apulejus in Apologia pro ſe: *An non Socrates Philoſophus ultro etiam ſuaſiſſe fertur diſcipulis ſuis, crebro ut ſemet in ſpeculo contemplarentur? uti qui eorum foret pulcritudine ſibi complacitus, impendio procuraret, ne dignitatem corporis malis moribus dedecoraret: qui vero minus ſe commendabilem forma putaret, ſedulo operam daret, ut virtutis laude turpitudinem tegeret. Adeo vir omnium ſapientiſſimus ſpeculo etiam ad diſciplinam morum utebatur.*

FABULA IX. *Veris amicis*] Carſilis τί φίλος; ἀνέγκριτον κτῆμα. Vide Theon. Sophiſt. Progym.

FABULA X. *Periculoſum eſt credere & non credere*] De maritorum erga uxorum caſus incredibilitate, nimiaque credulitate, l. 29. D. ad l. Jul. de Adult.

Heredem ſe feciſſe] V.C. *ſuffeciſſe*. Nonnihil hic deeſſe ſuſpicor.

Simulavit iter ad villam] Vidend. Apul. Mileſ. IX.

Ætatem adultam ſervans diligentius] Sic Catullo, puella *Adſervanda nigerrimis diligentius uvis.*

Tentat in tenebris caput] Arnob. V. *Altitudinem dormientis & matris patientiam tentans.* Virgilius II. Æneid. - - *tentare latebras.* Tentare, *tatonner*, quod cæci faciunt. Sic Plin. de cochleis quæ oculis carent, *corniculis prætentant iter.*

Nihil reſpiciens dum dolorem vindicet] * - - - *Exigit autem*

Interdum ille dolor plus quam lex ulla dolori Permiſit. - -

Papinianus in l. XXII. Ad leg. Jul. de adult. *Mariti calor & impetus facile decernentis fuit refrenandus.* Alexander A. in l. IV. Cod. eod. Inconſultum dolorem vocat: & tamen addit: *Nox & dolor juſtus factum ejus relevant.*

Sanctamque uxorem] Martial. Epig. 72. l. XI.

Non ille ſanctæ dulce Tybur uxoris.

Et ſæpe in vetuſtis ſepulcrorum inſcriptionibus, VXORI SANCTISSIMAE.

Sopita primo quæ nil ſomno ſenſerat] In Epitaphio Miellæ lib. III. Epigr. vet.

Irrumpit gladio conjux, heu victa ſopore,
Vix ſenſi armatas in mea fata manus.

Romamque pertraxerunt ad centum viros] * Hinc diſcimus, etiam capitales cauſas apud Centumviros fuiſſe agitatas; ut ex iis quæ apud Quintilianum leguntur lib. IV. *Jam quibusdam in judiciis, ma-*

maximeque capitalibus, ut apud Centumviros, ipſi judices exigunt ſollicitas & accuratas actiones.

Stant patroni fortiter] Infra: - - - *pro judicio dum ſtant erroris ſui.* Cic. & Victorin. 1. Rhetoric. *mendaci oratione contra veram cauſam ſtare.* Vid. Donat. ad illud Terent. Phorm. - - - *ni hæc ita eſſent cum illo haud ſtares Phædria.*

Ut adjuvaret jurisjurandi fidem] Nimirum judices pronunciaturi, ſe ex animi ſententia facere profitebantur. Fab. Decl. cccxiii. * Quintilianus lib. 5. cap. 11. *Rogandi etiam ſunt judices, ut rem potius intueantur ipſam, quam jurijurando alieno ſuum donent.* & cap. 6. ubi de jurejurando: *At is qui defert, agere modeſte videtur quum litis judicem adverſarium faciat, & eum, cujus cognitio eſt, onere liberet: qui profecto alieno jurejurando ſtare quam ſuo, malit.* Judices, antequam judicarent, in leges jurare conſueverant, inquit Aſconius in 11. Verr.

Subtiliter limaſſet] Lucretiani Codices MS. lib. 111.

Floriferis ut apes in ſaltibus omnia limant.

Gloſſæ veteres: *Limatur, Rimatur, Terit*, Ζητεῖ. Vellem viros doctos hæc ſubtilius limaſſe.

Non evertiſſent ſcelere funeſto domum] * Ejusdem modi eſt ille apud Quintilianum dolor lib v11. cap 4. *Nec fuit in cauſa mortis ſolum adoleſcentium factum, ſed credulitas ſenis, & in dolore ferundo infirmitas. Denique ſi fortior fuiſſet, aut prudentior, viveret.* Lucianus: πολλαὶ δὲ καὶ φιλίαι συνεκόπησαν, καὶ οἶκοι συνεχύθησαν ὑπὸ τῆς κατὰ τὰς διαβολὰς πιθανότητος.

Nec tamen credat ſtatim] Petron. Satyr. *Nunquam recte faciet, qui cito credit.*

FABULA XI. *Eunuchus litigabat*] Sexus humanus ſecundum naturam in marem ac feminam tribuitur: præter naturam vero in Hermaphroditum & Eunuchum: Ac Hermaphroditus quidem, etſi neque mas neque femina dici vere poſſit, tamen & mas & femina videri poteſt. Ariſtophanes in Convivio Plat. Androgynum quaſi tertium ſexum ex utriusque participatione compoſitum fuiſſe docet, τριτὸν καὶ κοινὸν ἀμφοτέρων. Hanc vero participationem Paul. Ægineta lib vi. utrique ſexui magno dedecori eſſe ait: πολλὴν παρέχειν ἀπρέπειαν ἀμφοτέροις τοῖς γένεσιν. Nempe ſexuum inverecundam confuſionem præfert. Qua de re exſtant apud Trallianum Phlegontem verſus pag. 77. Enimvero deterior multo Eunuchi conditio eſt. Nec enim vir, neque mulier, nec utrumque, ſed plane nihil eſt. Sic Plautus Milite glor. exſectum, *nihili factum vocat.* Hermotimus apud Herodotum Urania nimiam Panionio impietatem exprobrans ejulando miſerabili voce ita loquebatur. Ὦ

πάν-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

πάντων ἀνδρῶν ἤδη μάλιςα ἀπ' ἔργων ἀνοσιοτάτων τὸν βίον κτησάμενε. τί σε ἐγὼ κακὸν ἢ αὐτὸς, ἢ τῶν ἐμῶν τίς σε προγόνων ἐργάσατο, ἢ σε, ἢ τῶν σῶν τινα, ὅτι με ἀντ' ἀνδρὸς ἐποίησας τὸ μηδὲν εἶναι. Lucianus Eunucho: πολὺς ἦν περὶ τȣ̃ τȣ λόγος, ȣ̓́τε ἄνδρα ȣ̓́τε γυναῖκα εἶναι τὸν εὐνȣ̃χον λέγοντος, ἀλλὰ τι σύνθετον καὶ μικτὸν καὶ τερατῶδες, ἔξω τῆς ἀνθρωπείας Φύσεως. Diogenes Demonico, in Epiſt. Theophylacti Simocatæ: Τὸ τεχνιτὸν γύναιον, τὸ διγενὲς ἡμιάνδριον, τὸ παρὰ τῇ Φύσει κατὰ μηδὲν ἐντελὲς, ὑβριςέον λυδὸς εὐνȣ̃χος. Nimirum Eunuchos *quaſi a conſortio humani generis extorres, ab utroque ſexu aut naturæ origo, aut clades corporis ſeparavit*, ut ait Mamertinus Panegyric. Julian. Cyrillus ſpadones, ſive Eunuchos eſſe ait τερατόμορφα πρόσωπα, ψυχοκτόνȣς καὶ σωματοφθόρȣς; καὶ τῆς Φύσεως παραχαράκτας. λοιμȣ̀ς τῆς Φύσεως καὶ τȣ̃ γένȣς. Unde merito Eunuchi mulierum amatores, qui nihil tamen poſſunt, Nebulones & μάταιοι dicti. Vetus Gloſſarium: Μάταιος, *inanis, caſſus, vanus, nebulo.* Terent. Eunuch. *Sane quod tibi nunc vir videatur eſſe hic nebulo magnus* eſt. Porro Eunuchi vel naſcuntur vel fiunt. Qui naſcuntur, Spadones: qui fiunt, Caſtrati. Gloſſæ veteres: Εὐνȣ̃χος ἀπὸ Φύσεως, Spado: Εὐνȣ̃χος ὁ ἐκ τομίας, Caſtratus. Naſcuntur, vitio aut debilitate parentum; fiunt, arte, caſu, inſidiis, ſponte. Arnob. v. Catull. de Aty. Plinius lib. XI. cap. 48. De ſpontanea exſectione Lucianus, Syria Dea. Varro, Lege Mœnia: *Si qui patriam majorem parentem extinguit, in eo culpa: quod facit pro ſua parte, is qui ſe eunuchat; aut aliqua liberos producit.* Sæpenumero tamen cogebantur à principibus medici facere eunuchos. Adeoque ars ipſa, cujus erat præcipua cura naturalem corporibus ſtatum habitumque conſervare, aut læſum reparare ac redintegrare, in maximum naturæ totius armata eſt detrimentum: Paulus Ægineta querebatur: Σκοπὸν ἐχȣ́σης τῆς ἡμετέρας τέχνης ἀπὸ τȣ̃ παρὰ Φύσιν ἐπὶ τὸ κατὰ Φύσιν ἐπάγειν τὰ σώματα, τῆς ἐναντίας ὁ εὐνȣχισμὸς ἐπαγγελίας τετύχηκεν, ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ἄκοντες πολλάκις ὑπό τινων ὑπερεχόντων εὐνȣχίζειν ἀναγκαζόμεθα, &c. Petron. Satyr.

Perſarum ritu male pubeſcentibus annis
Surripuere viros.

Sic pueri puellæ fiebant, & puellaſcebant, & contra. Varro, Baiis: *Quod non ſolum innubæ fiunt communes; ſed etiam veteres puraſcunt, & multi pueri puellaſcunt.* Hæc autem improba in Eunuchis luxuria tandem Romanorum Impp. legibus coërcita. D. Hadrianus, ne ſpadones fierent, pœna legis Corneliæ de ſicariis irrogata, reſcripto cavit. l. IV. D. ad leg. Corn. de Sic. Conſtantinus, viros

iros exſecantes capitaliter puniri voluit. l. 1. C. de Eunuch. Juſtinianus talionis lege agere permiſit, ut illud idem, quod aliis feciſſent, pſi paterentur. Novel. CXLII. Ovidius Eleg. III. Amor. II.

Qui primus pueris genitalia membra recidit,
Vulnera, quæ fecit, debuit ipſe pati.

Quam pœnam veluti civilem ac legitimam Hermotimus in Panionium, a quo fuerat exciſus, ſtatuebat, hoc ſuperdicto: *ὥςέ σε μὴ μέμψασθαι τὴν ἀπ᾽ ἐμέο τοι ἐσομένην δίκην.* Simulque Panionium proptios filios emaſculare juſſit, ipſosque deinde patri virilitatem eripere coëgit. Nempe ut cædem cæde ulciſceretur. Emaſculationem ac deteſtationem Φόνȣς vocat Juſtinianus d. Nov. Et eunuchiſmo homicidium committi Apoſtolici canones ſanciunt. Balſam. & Photii Nomocan. Tit. I. c. III. Quippe Eunuchi ſibi ipſis ſupervivunt. Nam quaſi vitam ſimul cum viro amittunt, ac toti in parte una pereunt. Apulejus Mileſ. VII. *Tali ſententia mediis Orci manibus retractus, ſed extremæ pænæ reſervatus, mærebam, & in noviſſima parte corporis totum me periturum deflebam; inedia denique continua vel præcipiti ruina; memet ipſe quærebam extinguere; moriturus quidem nihilominus, ſed moriturus integer.* Hinc manifeſtarios mœchos ejus conditionis, ut jure occidi potuiſſent, contumelia adficere permittebatur. l. Nec in ea. §. Sed qui occidit. D. ad l. Jul. de adult. puta raphanis & mugilibus forare, ut apud Catul. & Juvenal. *προτείνειν ἐκείνοις τὴν ἐπὶ σκόλοπος ἀπαιώρησιν*, Nicet. Chon. Item licebat eos viro ſpoliare. Quo referendum illud Phædri.

Id demum eſt homini turpe, quod meruit pati.

Nimirum ut per quæ peccavit, per eadem puniatur. Quomodo & legislatoris *τȣ̀ς πατροτύπτας χειροκοπȣ̃σι*, iis qui patrem ſuum pulſaverant, manum amputabant, quæ triſte occidendi patris miniſterium patraverat, ut notat in allegoriis Homericis Heraclides Ponticus: *καὶ γὰρ εἰκὸς ἦν ᾧ ἡμάρτανον ἐν μέρει τȣ̃ σώματος, τοῦτῳ καὶ κολασθῆναι.* Artemidor. Dald. I. Oneiroc. Hinc emendandus & explicandus, contra Dion. Lambinum, Plautus, Milite glor. Sce. ult.

Et ſi inteſtatus nunc abeo hinc, bene agitur pro noxia.
PE. *Quid ſi id non faxis?* PU. *ut vivam ſemper inteſtabilis.*

Mœchis virum exſectum collo per ludibrium ſuſpendebant. Plaut. Ibid.

Quin jamdudum geſtio mœcho hoc abdomen adimere,
Ut faciam quaſi puero in collo pendeant crepundia.

Hæc de marium exſectione. In feminis duæ quaſi *εὐνȣχισμοῦ* rationes. Una eſt *νυμφοτομία.* Nam in locis muliebribus aliquando *νύμφη* ultra modum, *καὶ εἰς ἀπρέπειαν αἰσχύνης* protuberat. Eaque

que etiam parte mulieres ὀρθιάζουσιν ἀνδράσιν ὁμοίως, καὶ πρὸς συνουσίαν ὁρμῶσι. Huic vitio ſectione remedium. Vid. Ægineta VI. cap. 80. Altera eſt μαστοτομια. Sic Amazones viriles videbantur. Et apud Arnobium, ut Atys ſe viro, ſic ejus amica mammarum honeſtate ſeſe privavit. Uterque ſcilicet inguina ſibi demeſſuit. Nam papillæ inguen dicitur. Lucilius:

Inguen ne exiſtat papulæ, tama, ne boa noxit.

Sueton. Tiberio c. 44. *Nondum lacte depulſos inguini ceu papillæ admoveret.* Inguen ſtantis papillæ ἀκρομάσθιον. Inguina papularum exſtantia habere ὑπερμαζᾶν, τοὺς μεγάλους μασθοὺς ἔχειν. Vela & faſciæ quibus extumidæ opprimuntur papillæ, σπαδονίσματα μαςῶν: Spadonatus mammarum, in Epigrammat. Vid. Suid.

Damnum inſectatus eſt] Martialis IX. Epigr. 7.

Virilitatis damna mæret ereptæ.

Juvenalis Sat. XII.

- - Cupiens evadere damno Teſticulorum.

Amiſſi corporis] Sic Ulpian. l. 4. D. ad l. Cornel. de ſic *amittere virilitatem.* Amiſſa dicuntur ea quæ corrupta alicui relinquuntur, ſciſſa forte vel fracta. Ulpian. l. IV. D. vi bon. rap.

Corporis] Pari ſignificatione dixit Petronius: *Curavi diligentius noxioſiſſimum corpus.*

Integritatem &c.] Ancipiti ſenſu hæc intelligenda, & ſedulo legendus Xenophon. VIII. Κύρ. παιδ.

Teſtes] Μάρτυρες. Item ὄρχεις, δίδυμοι. ἐρωτικὸν ζεῦγος ἑκατέρωθεν κρεμάμενον. Lucian. Amorib.

FABULA XII. *Pullus ad margaritam*] Jo. Camerarius. p. 172.

Hoc ſi quis pretii &c.] Legendum videtur, *o ſi quis, &c.*

Olim rediſſes ad ſplendorem maximum] Nimirum ſi in mundo cultuque muliebri fuiſſet. Nam circa margaritas ardebat inſana mulierum ſuperbia. Imo puellularum infantiam pertuſa aurium lamina ſcrupuloſo oneri ferendo præparabant. Unde gravis apud Tertullianum querela lib. de Cultu fem. *Scrupuloſa Deus auribus vulnera intulit, & tanti habuit vexationem operis ſui, & cruciatus infantiæ tunc primum dolentis, ut ex illis jam ferruminati corporis cicatricibus grana neſcio quæ penderent.* Grana vocat ſcrupulos ſive lapillos, quales Elenchos mulierculæ Romanæ appellitabant, magnitudine præcellentes. Gloſſæ veteres: *Uniones*, μαργαρίται μεγάλοι, μονόκοκκοι. Item. Μαργαρίται μεγάλοι, *Margaritæ Elenchi.* Juvenalis Sat. VI.

Auribus extenſis magnos commiſit Elenchos.

Plinius X. c. 35. *Proceribus ſua gratia eſt, elenchos appellant faſtigiata longitudine alabaſtrorum figura in pleniorem orbem deſinentes.* Petron. Sat.

Quo

Quo Margarita cara tribacca Indica
An ut matrona onerata faleris pelagiis
Tollat pedes indomita in ſtrato extraneo?

Jniones & margaritæ, Elenchi: puta, quia erant quaſi indices, tiuli, & quædam veluti ſigna, propter proceram & indicis inſtar ſubectam figuram. Unde & mulieres Romanæ dicebant, *lictorem feinæ in publico unionem eſſe*. Plin. ibid. Fallitur autem Stephanus, ui Elenchum, Indicem latine recte dici negat. c. IIX. Admonit. de Abuſ. ling. Græc.

FABULA XIII. *Fuci inertes*] Jo. Tzetzes Hiſt. Chiliad. IIX.

Κηφῆνες ζῶα σύντροφα τῶν μελισσῶν τῷ γένει.
Μελισσαῖς ὑπȣργεῖ, ταύταις ὑδροφυρȣ̃ντα,
Μέλι δὲ οὐκ ἐργάζεται. - - -

Jdem: Πόνȣς μελισσῶν τρυχόντας καὶ καμάτȣς.

Chiles: Περὶ ἀργῶν μελισσῶν:

Α'ργὸν δὲ ταύταις ἄλλο συμβιοῦν γένος,
Ε'φίτταται μὲν τῇ χλιδῇ τῶν ἀνθέων,
Αδύνατόν ἐςι δὲ καὶ γλυκὺ πλάττειν μέλι,
Συναίρεται δ᾽ ȣ̃ν ἐξ ἀμίσθȣ φροντίδος
Τῇ τῶν φιλεργῶν πανταχῇ περιςάσει, &c.

Non inconveniens corpus, & par eſt color] * Plinius XI. *Sunt autem fuci ſine aculeo velut imperfectæ apes, noviſſimeque a feſſis & jam emeritis inchoatæ, ſerotinus fœtus, & quaſi ſervitia verarum apum.*

FABULA XIV. *Ludentem Æſopum*] Julianus Imp. Cæſaribus: Ε'γὼ δὲ ᾤμην τὴν παιδιὰν, ἄνεσίν τε εἶναι τῆς ψυχῆς, καὶ ἀνάπαυσιν τῶν φροντίδων. * Sic Plinius lib. XXXVI. cap. XII. Æſopum fabularum Philoſophum appellat.

Tum victor Sophus] Sic legendum cenſet doctiſſimus F. Pithœus certiſſima ſane conjectura. Phædrus lib. IV. Græcanicam hanc vocem iterum uſurpavit:

Factus periculo tum gubernator ſophus.

* Pomponius lib. II. De orig. juris: *Fuit poſt eos maximæ ſcientiæ Sempronius, quem populus Rom. Sophum appellavit. Nec quiſquam ante hunc aut poſt hunc hoc nomine cognominatus eſt.*

Cito rumpes arcum &c.] Apulejus Mileſ. I. *Arcum meum & ipſe vigor attendit, & oppido formido, ne nervus rigoris nimietate rumpatur.* * Amaſis apud Herodotum lib. II. τὰ τόξα οἱ κεκτημένοι, ἐπεὰν μὲν δέωνται χρᾶσθαι, ἐντανύȣσι. ἐπεὰν δὲ χρήσωνται, ἐκλύȣσι. εἰ γὰρ δὴ τὸν πάντα χρόνον ἐντεταμένα εἴη, ἐκραγείη ἂν, ὥςε ἐς τὸ δέον οὐκ ἂν ἔχοιεν αὐτοῖσι χρῆσθαι. οὕτω δὴ καὶ ἀνθρώπȣ κατάςασις· εἰ ἐθέλοι κατεσπȣδάσθαι αἰεὶ,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

μηδὲ ἐς παιγνίην τὸ μέρος ἑωϋτὸν ἀνιέναι, λάθοι ἂν ἤτοι μανεὶς ἢ ὅγε ἀπόπληκτος γενόμενος.

FABULA XV. *Dein portat onus*] Ipſe Phædrus lib. I. *Onus naturæ melius quo deponeret.* A. Gellius XII. I. *Ne æquor illud ventris irrugetur, ac de gravitate oneris & labore partus fatiſcat.* Ovid. lib. II. Amor. 13.

Dum labefactat onus gravidi temeraria ventris,
In dubio vitæ laſſa Corinna jacet.

Ennodius Paneg. Theoder. *Oneratæ fœtibus matres inter familias tuas oblitæ ſexus & ponderis, parandi victus cura laborabant.* Pſyche Mileſ. V. *Creſcentes dies & menſes anxia numerat: & ſarcinæ neſcia rudimenta miratur.* Arnobius IV. *nomen virginitatis exponere, & genetricum pondera ſuſtinere.* Idem lib. III. *Gliſcentibusque per dies alvis inteſtini ponderis moroſitate cunctari.* Sic, *matrum pondera*, Sidon. Ep. XX. lib. IV. Vid. Tertull. lib. de Carne Chriſti cap. 4.

Dulcemque ſponte præſtat benevolentiam] Nimirum è mamma lac ſugendum præbuit. Clemens Alexand. Pædag. I. Πηγὴ τροφῆς τὸ γάλα. ᾧ δὴ καὶ γυνὴ δήλη τεκοῦσα ἀληθῶς καὶ μήτηρ. δι᾽ οὗ καὶ φίλτρον εὐνοίας προσλαμβάνει. Gell. lib. XII. cap. I. Macrob. V. Satur. cap. XI.

Facit par. bon. non. neceſſitas] D. Ambroſius I. de offic. *Illi neceſſitate diliguntur, quæ non ſatis idonea atque diuturna est ad perpetuitatem diligendi magiſtra.*

FABULA XVI. *Cicada acerbum noctuæ convicium*] Omnino in hanc rem Libanii Sophiſtæ Declamatio κατὰ γυναικὸς λαλίας, maxime pag. 19. & ult.

FABULA XVII. *Olim quas vellent*] Hanc Phædri Fabulam prorſus imitatus eſt G. Faërnus, Fab. de Jove & Minerva. Eleganter etiam imitatur Martialis lib. I. Epig. 77.

O mihi curarum pretium non vile mearum,
Flacce Antenorei ſpes & alumne Laris.
Pierios differ cantusque choroſque ſororum;
Æs dabit ex iſtis nulla puella tibi.
Quid petis a Phœbo? nummos habet arca Minervæ.
Hæc ſapit, hæc omnis fenerat una Deos.
Quid poſſent hederæ Bacchi dare? Palladis arbor
Inclinat varias pondere nigra comas, &c.

Ædeſium Cappadocem ex Jamblichi ſchola reverſum pater objurgabat, quod Philoſophiam non ſaginantem artem didiciſſet: πλοῦτος δὲ οὐχ ὑπῆν τῷ γένει πολύς. καὶ ὅγε πατὴρ αὐτὸν ἐκπέμψας ἐπὶ παιδείαν χρηματικὴν ἐκ Καππαδοκίας ἐπὶ τὴν ἑλλάδα. εἶτα ἐνδεχόμενος, ὡς θησαυρὸν ἐπι τῷ παιδὶ εὑρήσων, ἐπειδή ποτε ἀπα-

ἀπανελθόντος, Φιλοσοφοῦντα ᾔσθετο, τῆς οἰκίας, ὡς ἀχρεῖον, ἀπήλαυνε καὶ ἐκδιώκει, τί, ἔφη, φιλοσοφία ὠφελεῖ; &c. Eunapius, Ædeſ.

Nihil agere quod n. p.] Infra lib. IV. *Nihil agere, quod non profit, fabella indicat.*

FABULA XIIX. *Pavo ad Junonem*] Camerarius pag. 195.

Cantus Luſcinii] Luſcinius φιλόμουσος καὶ φιλόδοξος. Ælian. v. περὶ ζώων ιδ. cap. 38.

Nitor ſmaragdi] Piſides Coſmurgia:

Ὦ πῶς ἰδών τις τὸν ταὼν μὴ θαυμάσοι
Τὸν χρυσὸν ὡς σάπφειρον ἐμπεπλεγμένον
Καὶ τὴν πτερωτὴν ἐν σμαράγδῳ πορφύραν
Τὰς πολυμόρφους συνθέσεις τῶν χρωμάτων,
Ὅλας ἀσυγχύτους τε καὶ μεμιγμένας;

Philes:

Λειμὼν γὰρ ἐςὶν ἡ γραφὴ τῶν ἀνθέων,
Χρυσὸς δὲ λεπτὸς ἐγχεθεὶς τῇ πορφύρᾳ,
Σμάραγδον ἁγνὸν ἐμφυτεύει τῇ κρᾶσει,
Καὶ σύνθετον φῶς, καὶ πτερωτὴν αἰθρίαν,
Ἀκτῖσι φυσικαῖς μειδιῶσαν σύν τισι.

Theophylactus Simocata Epiſt. Τὸ μηδικὸν ὄρνεον ὁ ταὼς καὶ τῶν μήδων τὴν ὑπεροψίαν κεκλήρωται, μέγα τὶ καὶ ὑπέρογκον ἐπὶ τῷ κάλλει φρονῶν. τούτου καὶ τὴν θήλειαν ἡττᾶσθαι δοκεῖ. τὸ πτερὸν τοιγαροῦν οἷα δὴ κόμην ἀνίςησι, καὶ περιφανέςατόν τε τοῖς ὁρῶσι κάλλος παρέχεται, καὶ κυκλικὸν ἀπεργάζεται σχῆμα, καὶ τὸν οὐράνιον εἰκονίζεται κόσμον, καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς τοῦ πτεροῦ τὴν τῶν ἄςρων διακόσμησιν ἀναπλάττεται, καὶ τοῦτο μὲν μηδικῶν ὀρνέων ἦθος φιλόκαλον. Tertullianus lib. de Pallio cap. III. *Pavo, pluma, veſtis: & quidem de cataclitis; imo omni conchylio depreſſior, qua colla florent, & omni patagio inauratior qua terga fulgent; & omni ſyrmate ſolutior qua caudæ jacent,* &c.

Gemmeam caudam explicans] * Plinius lib. x. *Gemmantes laudatus expandit colores, adverſo maxime ſole, quia ſic fulgentius radiant.*

FAB. XIX. *Æſopus domino ſolus quum eſſet famili*] * Solus quum eſſet τὰ πάντα, quemadmodum Sidonius Apollinaris carm. VII.

- - - reſpublica noſtra
Tota Camillus erat. - - -

Nam alias unicus ſervus, familiæ appellatione non continetur. Ne duo quidem familiam faciunt. Ulpianus l. XL. de verb. ſignificat. Vid. Camerar. Vita Æſ. pag. 10.

Medio ſole quid cum lumine] Horat. Sat. IV. lib. I.

Ebrius, & (magnum quod dedecus) ambulat ante
Noctem cum facibus.

Sic Diis Gentium exprobrat Arnobius lib. V. *Quod ſub ſole clariſſimo cum lucernis & facibus orbis peragrant vaſtitatem.*

Hominem, inquit, quæro] Lucerna accenſa homines quærebat Æſopus, quod de Satyricis etiam dici poteſt. Juvenal. Sat. I. *Hæc ego non credam Venuſina digna Lucerna?* Vetus interp. *Lucernam dicit, quia Satyrici ad omnium vitia quaſi lucernam admovent, & ut adurant, & ut oſtendant crimina.*

FABULA XX. *Qui natus eſt infelix*] Compendioſius fabulam narrat Camerarius pag. 162. De Aſini pelle.

Galli Cybeles] Apulejus. Mileſ. IIX.

Circum quæſtus] * Περὶ ἀγοράς.

NOTÆ IN LIBRUM IV.

PROLOGUS.

DIligenter intuere has nænias] Syneſius: προθεωρίᾳ λόγου περὶ ἐνυπν. Ἀρχαῖον οἶμαι καὶ λίαν πλατωνικὸν, ὑπὸ προσχήματι Φαυλοτέρας ὑποθέσεως κρύπτειν τὰ ἐν Φιλοσοφίᾳ σπουδαῖα. Julianus Imp. Cæſaribus: Καὶ αὐτὸς οὐκ ἀτιμάζω τοὺς μυθοὺς, οὐδὲ παντάπασι ἐξελαύνω τοὺς ὀρθῶς ἔχοντας, ἀκόλουθα σοί γε Φίλα τῷ σῷ, μᾶλλον τῷ κοινῷ Πλάτωνι διανοούμενος, ἐπεὶ καὶ αὐτῷ πολλὰ ἐν μύθοις ἐσπούδασαι.

Quantam ſub illis utilitatem] Syneſius Ægyptio: διὰ ταύτων ὁ μῦθος εἴργασται πρὸς τὸ χρήσιμον ποικιλλόμενος. Aphthonius in Æſopi vita: νουθετικοὺς δὲ καὶ ὠφελιμωτάτους λόγους συνταξάμενος, προσενήνοχεν εἰς τὸν βίον προσπλέξας ἀλόγων ζώων κοινωνίαν. ἐν οἷς ἀνθρώπων σκολιὰ ἔργα καὶ ἤθη αὐθαίρετα, καὶ τρόπους παμποικίλους προσεικάσας, ἐν τοῖς ἐπιμυθίοις ἐδήλωσεν.

Non ſemper ea ſunt quæ videntur] Eunapius vita Ædeſii: οὕτως ἕτερόν τι ἐστὶ τῷ νῷ θεωρεῖν, καὶ τοῖς τοῦ σώματος ἀπατηλοῖς ὄμμασιν. Tertullianus Apologetico: *Cæcitatis duæ ſpecies facile concurrunt, ut qui non vident quæ ſunt, videre videantur quæ non ſunt.* Sic hominem, quem prima ratione fortem & generoſum putes, ſecundam rationem ſi inſpicias, ignavum & pavidum judicabis. Elegans apud Martialem ἀπόδειγμα, lib. X. Epigr. 25. De Mutio gladiatore, qui manum urere juſſus præſente moleſta tunica, veſte ex papyro & charta pice inlita, (ſic enim recte tunicam moleſtam

ſtam depingit, vetus Interpres Juvenalis Sat. I. & IIX) in qua ivus arſiſſet totus, ni imperatis paruiſſet, metu majoris illius mali nanum focis imponere maluit.

In matutina nuper ſpectatus arena
Mutius, impoſuit qui ſua membra focis,
Si patiens fortiſque tibi duruſque videtur,
Abderitanæ pectora plebis habes:
Nam cum dicatur tunica præſente moleſta.
Ure manum, plus eſt dicere, Non facio.

Vitio gentis humanæ, pro vera ſcientia, mendacis opinionis ſpe-ioſam occaſionem ſæpe arripimus, quæ judicium deinde no-trum perturbat. Deque hac emphaſi & hypoſtaſi tractatum edidit eruditiſſimus Juriſconſultus Doctor meus Bonaventura Irlandus in Pictonico Præſidatu Senator, ac eandem nunc conſiderationem bono publico plenius & uberius retractat.

Decipit frons prima] Accius Bruto:

- - quem tu eſſe hebetem deputes æque ac pecus,
Is ſapientia munitum pectus egregium gerat.

Plautus:

Summa ingenia in occulto latent.

Hoc ne locutus ſine mercede exiſtimer] * Plinius Cæcilius Calviſio ſuo: *Aſſem para, & accipe auream fabulam.*

FABULA I. *Muſtela cum annis*] Vid. Æſop. fab. Αἴλουρος καὶ μῦες. Camerar. de Corvo & Vulpe pag. 215. & pag. 225. de Muſtela. Similem in modum fabulatur Mich. Glycas, Annal. I. de Vulpecula: Λέγεται δὲ καὶ τὴν ἀλώπεκα βρωμάτων ἀποροῦσαν ὑπτίαν ὡσεὶ νεκρὰν, καὶ φυσᾶσθαι. κἀντεῦθεν διογκουμένην αὐτὴν ὁρῶντα τὰ πετεινὰ ἐπιβαίνουσιν αὐτῆς, καὶ ὡσεὶ νεκρᾶς ἅπτονται. ἐκπηδήσασα οὖν αἴφνης ἡ νεκρὰ συλλαμβάνει καὶ κατεσθίει αὐτάς. Muſtela, felis, αἴλουρος. ὁ ἰδιωτικῶς λεγόμενος κάττος. Scholiaſt. Callimach. Hym. in Cerer. Vet. Gloſſ. αἴλουρος, *Felax, hæc Catta.*

Retorridus] * Ut Horatio, *recoctus ſcriba.*

Sæpe laqueos & muſcipula] Infelices mures:

Οἱ ζῶσι πικρῶς, κἂν συλῶσι τὰς ψίχας.
Οὓς καὶ γαλῆ τρίζουσα, καὶ πλὰξ, καὶ βρόχος,
Καὶ παγὶς ἐξέτριψε, καὶ βραχὺ σέαρ. Phile.

* Ut ſupra, *aranea.*

Sic valeas, inquit, ut farina es quæ jaces] * In antiqua ſepulcri inſcriptione pag. DCCX. QUISQUIS. EUM. LÆSIT. SIC CUM. SUIS. VALEAT.

FABULA II. *Fame coacta vulpis*] Babrius. Camerarius p. 157.

Nolo acerbam ſumere] Palladius Septemb. *acerbitate rigidam uvam*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

vam, dixit. Uva acerba, cruda, ὀμφακίζουσα. Vetus Gloſſ. ὄμφαξ βότρυς, *acerba uva*, *uva immatura*. Unde *vinum crucium* inſuave, Lucil. Virgunculæ nondum maturæ nec ἀνδρὸς δεκτικαὶ, uvis acerbis & crudis comparantur. Iſmine apud Euſtathium Philoſophum Amor. v. ambitioſius laſcivientem Iſminiam ſuum alloquitur: Φεῖσαι παρθενίας ἐμῆς, μὴ πρὸ τοῦ θέρους ἐκτίλῃς τοὺς στάχυας, μὴ τὸ ῥόδον τρυγήσῃς πρὸ τοῦ προκύψαι τῆς κάλυκος, μὴ τὴν σταφυλὴν ὀμφακίζουσαν, μήπως ἀντὶ νέκταρος ὄξος ἐκθλίψῃς. Nicetas Choniates Andronic. I. Καὶ παραγκαλιζόμενος ὁ πέπων τὴν ὀμφακίζουσαν, ὁ ὑπέρωρος τὴν ἡλικίαν, τὴν ὀρθότιτθον νεανίδα, καὶ ὁ ῥικνὸς τῷ χρόνῳ καὶ χάλαρος, τὴν ῥοδοδάκτυλον καὶ δρόσον ἔρωτος στάζουσαν.

FABULA III. *Auxilium petiit hominis*] * Horatius ad Fuſcum Ariſtium fabulam narrat de equo & cervo:

Imploravit opes hominis frenumque recepit.

Hac fabula primum uſus eſt Steſichorus apud Himerenſes adverſus Phalarim, ut tradit Ariſtoteles cap. 20. lib. II. Rhetoric. Camerar. pag. 158.

Quam dorſo levans] * Ariſtoteles: ἠρώτα τὸν ἄνθρωπον, εἰ δύναιτο μετ' αὐτοῦ κολάσαι τὸν ἔλαφον. ὁ δ' ἔφησεν, ἐὰν λάβῃ χαλινὸν καὶ αὐτὸς ἀναβῇ ἐπ' αὐτὸν ἔχων ἀκόντια.

Rediit ad hoſtem. jactis &c.] V. C. *Redit ad hoſtem lætus. jactis hunc telis eques*, &c.

FABULA IV. *Narratione poſteris tradam*] Vetus inſcriptio Præneſte.

ACCIPE POSTERITAS QUOD POST TUA SECULA NARRES.

Quidam decedens] Hac fabella continetur elegans & ſubtilis τῶν ἀπόρων quæſtio: cujuſmodi eſt, quæ ab Africano proponitur l. qui quadringenta. D. ad leg. Falcid.

Oculis venantem viros] * Eodem ſenſu Martialis epigr. 97. lib. I.

Sed ſpectat oculis devorantibus drauços.

Ad alteram lanificam] Lucilius Sat. VI.

- - Thaunomeno inquit, valva, ſororem
Lanificam dici ſiccam atque abſtemiam ubi audit.

Veſtem, mundum muliebrem] Veſtis muliebris, mundus muliebris, ornamenta muliebria diſtinguuntur. l. 25. D. de auro, arg. mund. &c.

Lavationem argenteam] Ulpianus l. Argumento D. de aur. arg. mun. &c. *Mundus muliebris eſt quo mulier mundior fit. continentur eo ſpecula, matulæ, unguenta, vaſa unguentaria, & ſi qua ſimilia dici poſſunt, veluti lavatio, riſcus.* Errant viri docti qui legunt, *veluti alabaſtrum*, &c. Concha, lavatio argentea. Sidon. Apollin. IV. Ep. 8.

Eu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Eunuchos glabros] Notandum Eunuchos fuiſſe in mundo muliebri. Sed cui bono mœchæ Eunuchi dati? Puta, ut delicias dicerent, flabello ventulum facerent, vanam & ſterilem libidinem ſuſcitarent. Juvenal. Sat. VI.

Sunt quas Eunuchi imbelles, ac mollia ſemper
Oſcula delectent, & deſperatio barbæ.
Et quod abortivo non eſt opus.

Martial. VI. Epigram. 67.

Cur tantum Eunuchos habeat tua Gellia quæris?
Pannice, vult fu. Gellia, non parere.

Cyrillus apud Suidam: Εἰώθασι γὰρ ὡς ἀκριβῶς μεμαθήκαμεν, ȣ̓ μόνον οἱ σπάδονες καὶ τὰ μόρια τῆς αἰσχρȣργίας ποσῶς ἔχοντες ἀσελγαίνειν ἀμέτρως καὶ ἀκολασαίνειν ἀναιδῶς καὶ ἀκορέςως, ἀλλά γε καὶ οἱ τέλεον ἀπόκοποι καὶ ἐκτετμημένοι ταῦτα, καθάπερ ἒν καὶ οἱ ἐκ γενετῆς ἐστερημένοι ταῦτα, Φεῦ τῆς ἐσχάτης ἀτοπίας καὶ Φρενοβλαβείας, διὰ χειρῶν καὶ δακτύλων Φθείρειν τὰς γυναῖκας, καὶ τὴν ἀνοσιȣργίαν ὅτως ἐμμανῶς κατεργάζεσθαι. Alias Eunuchi virginibus mulieribusque custodes comites additi: quaſi tutius Eunuchi poſſint εὐνὴν ἔχειν καὶ Φυλάσσειν. At ipſi ſæpe, ut ait idem Cyrillus, ὡς Φύλακες ἅμα καὶ σωΦροσύνης δῆθεν ἰνδάλματα μετὰ γυναικῶν καθεύδοντες ἀναισχύντως καὶ ἀπηρυθριασμένως αἰσχροπραγοῦσι. Optimi vero Eunuchi παρὰ τὸ εὖ νοῦν ἔχειν, καὶ ἀπηλλάχθαι τῶν ἀΦροδισίων. Sic in ſacris litteris beati Eunuchi ςερισκόμενοι τῆς ἐπιθυμίας, οἱ εὐνȣχίσαντες ἑαυτȣ̀ς ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας, καθαρίζοντες τὴν συνείδησιν ἀπὸ νεκρῶν ἔργων. Sic ingenioſiſſimus Epiphanius Serm. Εἰς τὴν θεόσωμον ταΦὴν τοῦ κυρίȣ καὶ θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριςοῦ, Joſeph virum Mariæ ἄνανδρον vocat, quaſi ſine viro. Ἐκεῖ Ἰωσὴφ ὁ ἄνανδρος ἀνὴρ τῆς Μαρίας, ὧδε Ἰωσὴφ ὁ ἐξ Ἀριμαθαίας. Nuper in vetere Gloſſario MS. legebam: Ἄνδρα ἀντὶ τοῦ μνηςῆρα. ὡς τὸ, τὸν ἄνδρα Μαρίας. Lexic. Cyril. MS. Εὐνοῦχος, ὁ ἄγαμος. Hinc emendandus Suidas: Μονότροπος, μόνος τραΦεὶς, ἀγαθὸς ἀγύναιος. legendum: ἄγαμος.

Inſtrumentum ruſticum] Quidquid fructuum quærendorum, colligendorum, conſervandorum cauſſa, paratum eſt. Ulpian. l. Quæſtum eſt. De inſtruct. vel inſtrum. leg.

Potrici] Sidon. lib. II. Epiſt. IX. *famulorum turba compotrix.* Terent. in Andria: *Importunitatem ſpectate aniculæ, quia compotrix ejus eſt.* Vetus Gloſſ. Πότης, *Bibax, Potax.*

Plenam antiquis apothecam cadis] Sic ſæpe apud Juris auctores, *vinum in cellis atque apothecis conditum.*

Antiquis cadis] Sic Apul. II. Aſin. au. *vini cadum in ætate pretioſi.* Qua de re plura alii notant.

Domum politam & delicatos] Fugitivum verſum ſic retraho:

Seponit mœchæ veſtem, mundum muliebrem,
Lavationem argenteam, Eunuchos glabros,
Domum politam, & delicatos hortulos.
Lanificæ agellos, pecora, villam, operarios,
Boves, jumenta, & inſtrumentum ruſticum.
Potrici plenam antiquis apothecam cadis.
Sic deſtinata dare, &c.

* Sic apud Varronem lib. 1. de re ruſt. cap. 2. *regie polita ædificia.* Feſtus: *Depolitum, perfectum: quia omnes perfectiones antiqui politiones appellabant.*

Delicatos hortulos] Mox ipſe dicet: *venuſtis hortulis.*

Sic deſtinata] Ἀφωρισμένα.

Vitam quæ luxu trahit] Quæ luxurioſe vivit, profuſo & ſoluto in convivia & compotationes ſumptu. Feſtus: *Luxa membra ſuis locis mota & ſoluta; a quo luxurioſus in re familiari ſolutus.* Idem: *Luxantur, a luxu dictum, id eſt, luxuriantur.* Gloſſæ veteres: Ἀσωτία, *luxus, luxuria, ganeum.* Ἀσωτεύομαι, *luxo, luxurior, prodigo, helluor.*

FABULA V. *Artos circum trepidarent cavos*] Horatius 1. Epiſt.

Macra cavum repetas artum, quem macra ſubiſti.

Trepidarent] Callimachus Hym. in Cerer.

Καὶ τὰν αἴλȣρον τὰν ἔτρεμε θηρία μικκά.

Capitibus cornua ſuis ligarant] Quaſi tufas & flammulas. Vid. Veget. lib. III. Mauricius I. Strategic. κασσίδια ἔχοντα τȣφία μικρὰ καὶ φλάμȣλα κατὰ τῶν μήλων. Amplius declaravi in Gloſſ. Barbaro græco.

Capacis alvi merſit tartareo ſpecu] David. Pſal. V. Τάφος ἀνεῳγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν. Optatus Afer adverſ. Parm. II. *Unde furori veſtro tanta fames innata eſt, ut guttura veſtra ſepulcra patentia feceritis? unicuique ſepulcro ſufficit unum funus, & clauditur: gutturi veſtro bonorum funera minime ſufficiunt; & adhuc patent dum aliquos quæritis devorare.* Artemidor. Oneirocrit. I. Στόμα ἔοικε τάφῳ ὅσα γὰρ ἂν λάβοι τὸ ςόμα διαφθείρει καὶ φυλάττει. Principis fiſcum, *Charybdis ſpecum* vocat Pacatus Paneg. Th. A.

FABULA VI. *Parum libellum*] V. C. *Par libellum.* Scribe *Parvum lib.* ſic ſupra fab. 2. lib. 1. *parvum tigillum.*

Fabricaſſet Argus opere palladio ratem] * Apollodorus lib. I. Bibliothec. Ἄργος Ἀθηνᾶς ὑποθεμένης πεντηκόντορον ναῦν κατεσκεύασε· τὴν προσαγορευθεῖσαν ἀπὸ τοῦ κατασκευάσαντος Ἀργώ.

Prima quæ ponti ſinus] Martialis lib. VII. Epigr. 18.

Fragmentum quod vile putas & inutile lignum,
Hæc fuit ignoti prima carina maris.

Vid.

Vid. Apollodorus, I. Biblioth. p. 42. & lib. III. pag. 240. Apollonius I. Argonaut. Palæphatus de Phryxo & Helle.

FABULA VII. *Serpens ad Fabrum*] Æſopus & Camerarius eandem fere fabulam de muſtela conſcripſere.

Illa contra contumax] * Sic Martiali, *Syllaba contumax.*

FABULA IIX. *Vulpis & caper*] Æſopus fab. 4. Camerar. pag. 74.

Homo in periculum] Sic legendum puto. Vetuſti codicis ſcriptura: *In periculum ſimulac venit callidus vulpis & caper, homo ſimul ac venit in magnum periculum repperire effugium alterius, &c.*

Reperire effugium alterius quærit malo] *Non tamen ſapienti viro decorum fuerit, unde amico infamiam parat, inde gloriam ſibi recipere.* Nero apud Tacit.

Tanta bonitas eſt aquæ] * Frontinus lib. I. de aquæd. *Bonitate proxima Martia.*

FABULA IX. *Peras impoſuit Jupiter*] * Ammonius: Πήρα δέρμα τι ἀρτοφόρον, ὃ ἐπὶ τῶν ὤμων φέρουσιν οἱ ποιμένες.

Propriis repletam vitiis post tergum dedit] * Catullus:

- - - Suus cuique attributus eſt error:
Sed non videmus, manticæ quod in tergo eſt.

Perſius Satir. IV.

Sed præcedenti ſpectatur mantica tergo.

B. Auguſtinus in Pſal. L. *Non poſui*, inquit, *poſt dorſum meum, quod feci. Non intueor alios oblitus mei. Peccatum meum ante me eſt, non poſt me*, &c.

FABULA X. *Ipſumq. compilavit ad lumen ſuum*] * Tale eſt illud Plinii lib. I. *Alii in ipſo Capitolio fallunt, & fulminante pejerant Jove.*

FABULA XI. *Opes inviſæ merito ſunt forti viro*] Onoſander Strateg. cap. I. Ἡ δ' ἀφιλαργυρία δοκιμασθήσεται καὶ πρώτη· τοῦ γὰρ ἀδωροδοκήτως καὶ μεγαλοφρόνως προΐστασθαι τῶν πραγμάτων αὐτὴ παραιτία. Πολλοὶ γὰρ κἂν διὰ τὴν ἀνδρίαν ἀσπίσι πολλαῖς καὶ δόρασιν ἀντιβλέψωσιν, περὶ τὸν χρυσὸν ἀμαυροῦνται.

FABULA XII. *Recte loqui*] Recta verba, Avien. fab. XXVI.

Nam quamvis rectis conſtet ſententia verbis,
Suſpectam hanc rabidus conſiliator habet.

Rectus ſermo, Arnob. V. *Ubi enim dicitur in unius materiæ corpore pars eſſe allegorice ſcripta, indubitabili altera ſermone rectoque.* Idem: *Nam quoniam rectas accipere lectiones pudet.* Seneca Controverſ. Procem. *Non placebat illi orationem inflectere, nec unquam recta via diſcedere.* Paulo poſt: *Summam quidem eſſe dementiam detorquere orationem cui rectam eſſe liceret.* Am. Marcellin. XVII. *His literis diu libratis, recto pectore (quod dicitur) conſiderateque reſponſum*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

eſt. &c. Recte loqui, Romana ſimplicitate loqui. Floridus:

Cive Romano per orbem nemo vivit rectius.

Recte ἁπλῶς, ἀδόλως. Sincere. Sic Martiali *recta fides.*

FABULA XIII. *Poſtquam lavare*] Improbi Phædri improbuli verſus. In iis autem fragmentum fabulæ, quæ hujuſmodi fortaſſe fuit. Nefaria hominum libido fœdæ veneris propudioſa diverticula excogitabat. Adeoque virorum & mulierum ori turpiter illudebat. Rogavit aliquis ſenem Æſopum, Quæ ratio abominandæ illius laſciviæ? Reſpondit Æſopus: Prometheum quondam pocula in veretrorum pudendam formam è luto finxiſſe: his poculis bibiſſe mulieres, ita, poſtquam lavare cœpit penis tentio affixione veretri linguam mulieris, adfinitatem traxit inde obſcœnitas. Nimirum inde homines ore morigero corvorum coitum imitati ſunt. Sic in Parrhaſii tabula *Meleagro Atalanta ore morigerabatur.* Sueton. Tib. cap. 44. Immo & viri hac etiam parte effeminati. Calenus in Cic. pro Anton. apud Dionem XLVI. *καὶ προσέτι τὸ στόμα αὐτοῦ διαβάλλειν ἐπεχείρησε, τοσαύτῃ ἀσελγείᾳ καὶ ἀκαθαρσίᾳ πάντα τὸν βίον χρώμενος,* &c. Sic Demoſthenes, *parum vir, ore quoque polluto dicebatur.* Gell. 1. cap. 5. & ita permultos notat paſſim Martialis. Hæc igitur obſcœnitas adfinitatem a turpibus poculis traxit. Per obſcœnitates enim bibebant. Plin. Procem. lib. XXXIII. *Auxere & artem vitiorum irritamenta. In poculis libidines cælare juvit, ac per obſcœnitates bibere.* Juvenalis Sat. II.

- - - Vitreo bibit ille priapo.

Sic turpia poculorum emblemata. Juven. Sat. 1. & vet. Interp. Item Martial. lib. 8. de phiala Rufi. Imo edebant obſcœnitates, Martial. lib. XIV. Ep. 69.

Si vis eſſe ſatur, noſtrum potes eſſe priapum:
Ipſa licet rodas inguina, purus eris.

Item lib. IX. Ep. 3.

Illa ſiligineis pingueſcit adultera cunnis.

Fames pro libidine oris, Juven. Sat. IV. vet. Interp. Huc etiam pertinet Epigramma de Galatea in vaſe lib. IV. Epigr. vet. pag. 159.

Fulget & in patinis ludit pulcerrima Nais,
Prandentum inflammans ora decore ſuo.
Congrua non tardus diffundat jura miniſter,
Ut lateat poſitis tecta libido cibis.

Hæc hodie quoque fiunt: ſed apertius indicare non ſuſtinet pudor. Feſcenninis relinquo. Ceterum Phædrus hac fabula Tiberii libidines notat: illud maxime, *quod ſolebat pueros primæ teneritudinis inguini ceu papillæ admovere.* Item Atellanicum illud: *Hircum vetulum capris naturam ligurire.* Vide Sueton. cap. 43. 44. 45. 46.

Lavare] Nihil mutandum. Hanc enim & ſequentem fabulam indiligentius tractando pene corruperant.

Peni-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Penitentia] Ita V. C. Tentia, ut Tentio. Vetus Gloſſarium: *Tentio*, Τάσις. Item: *Diſtentione*, διάτασις. Ut inde penitentia, ſit penis tentio, αἰδοίȣ τάσις. Vetus Interp. Juven. Sat. XI. *Extenditur ad venerem puellis ſaltantibus.* Sic Martial. *tendere alutam.* Priap. *tenta vena.* Item *tentigo.* &c.

FABULA XIV. *Rogavit alter*] Hinc manifeſto paret præcedentem fabulam de Prometheo quoque fuiſſe.

Alter] Quiſpiam, neſcio quis.

Tribadas] Tribades mulieres quæ mutuo norunt laſcivire, atque ut ait Martialis:

- - audent inter ſe geminos committere cunnos.

Τόρμαις καὶ ταῖς περιφερείαις τοῦ ϐȣϐῶνος συντρίϐειν τὸ σῶμα. Sic opus venereum M. Antoninus lib. de vita ſua, vocavit παράτριψιν καὶ ἔκκρισιν. Sic Phrynico, πορνοκόπος, πορνότριψ. Vid. Platon. Συμποσ. * Soranus Epheſius flagitium iſtud malignæ ac fœdiſſimæ mentis paſſionem eſſe ait.

Molles mares] * Cælius Aurelianus cap. ult. lib. IV. *Molles ſive ſubactos.* Rutilius Lupus ex Hyperide: *Quid ſi tandem, judices, apud ipſam naturam hanc cauſam agerem? Atque ita diviſit muliebrem virilemque perſonam, ut ſuum cuique opus atque officium diſtribueret. Et ego hunc oſtenderem, muliebri ritu eſſe ſuo corpore abuſum. Nonne vehementiſſime admiraretur, ſi quisquam non gratiſſimum munus arbitraretur virum ſe natum? ſed depravato naturæ beneficio, in mulierem convertere ſe properaſſet.*

Idem Prometheus auctor vulgi fictilis] Symmachus Epiſt. 33. lib. IV. *Patere igitur, ut homullus Promethei manu factus mandare ceſſem papyro, quæ dudum in vatum foliis non leguntur.*

Vulgi fictilis] Tertullianus lib. de carne Chriſti c. 9. *Ipſum certe corpus hoc noſtrum, quod de limo figulatum etiam ad fabulas nationum transmiſit.*

Simul offendit ad] Pub. Syrus:

Fortuna vitrea eſt: tum quum ſplendet, frangitur.

Partes veſte quas celat pudor] Arnob. V. *Partes illæ quas pudor communis abſcondere, quas naturalis verecundiæ lex jubet*, &c. Partes illæ pudenda vulgo, *velanda* corporis, & *verenda*, Plinio Epiſt. 14. lib. III. & 24. lib. VI. *reverenda*, Arnobio lib. V. ubi de Boubone. Tegebantur olim etiam in lavacro, *ne vel illic, ubi nudum totum erat corpus, hujusmodi portio intecta eſſet.* D. Ambroſ. I. Offic.

Ad cænam eſt invitatus] Anceps intellectus: vel ad cænam eſt vocatus à Libero: vel, inter cænandum vino pluſculum indulſit. Plautinus Soſia de Nocturno:

Mira ſunt, niſi invitavit ſeſe in cæna pluſculum.

Lucilius in Sat. *Pulcre invitati acceptique benigne.* Invitati, repleti.

Vid.

Vid. Non. Invitare, ad cœnam, quaſi ad vitam, vocare. Contra, Devitare, nolle cum aliquo vivere. Alluſit ad priſcum ſignificatum Vincentius Lirinenſis Commonit. I. *Quid eſt devitare? cum hujuſmodi nec cibum ſumere.* Sciunt erudituli omnes, *evitare* veteres dixiſſe pro, vitam auferre & eripere.

Inrigatus multo venas nectare] Lycon apud Rutil. Lupum II. de fig. Sentent. *Plenus crapula eſt experrectus, primum oculis mero madidis, humore obcæcatis, viſu gravidis, lucem conſtanter intueri non poteſt: deinde confectis viribus, utpote cujus venæ, non ſanguine, ſed vino ſunt repletæ, &c.* Satyr. *Heſterno inflatum venas de more Lyæo.* * Virgil. Ecloga VI.

Silenum pueri ſomno videre jacentem,
Inflatum heſterno venas, ut ſemper, Jaccho.

Tum ſemiſomno corde & errore ebrio] * Martialis lib. XIX. epigr. CLXXXII.

Ebrius hæc fecit terris puto monſtra Prometheus,
Saturnalitio luſit & ipſe luto.

Applicuit virginale] Attigit hanc fabulam Lucianus in Prometheo: Δέδια τοίνυν μὴ αὖθις ὅμοιόν τι τῷ προμηθεῖ τῷ σῷ πεποιηκὼς φαίνωμαι, τὸ θῆλυ τῷ ἄῤῥενι ἐγκαταμίξας, καὶ δι᾽ αὐτὸ δίκην ὑπόσχω. Comœdiam ſcilicet cum Dialogo miſcuerat, & quaſi connubio junxerat.

Virginale] Vetus Poëta apud Feſtum in Mundo: *Cum virginali mundo clam patre.* Cum feminali lauto & puro. Solinus Polyhiſt. c. III. *Feminis perinde eſt infauſta nativitas, ſi conſertum virginal fuerit.* Conſertum virginal, ut *mulier arta.* L. Quæritur §. mulierem De ædil. edicto. *Obſignata natura*, Cicer. II. de Divinat. * Solinus, *Concretum virginale* dixit, quod Plinius lib. VII. dixerat *concretum genitale.*

Pravo fruitur gaudio] Ovid. - - - *Veneris da gaudia flenti.* Petron. *pertrectavi gaudio ſpoliatum torum.* & paſſim ibid.

FABULA XVI. *Vexata navis*] Sic Virgil. *vexata ratis*, raptata, huc atque illuc diſtracta. Gell. II. cap. 9. Macrob. Sat. VII. cap. 6. Nec obſtat Servius qui Virgilio ταπείνωσιν quandam confingit. nam valde κυρίως Scylla vexare dicitur, cum *vexare* Græci dicant, σκῦλαι. Gloſſæ veteres: *Vexat*, ὀχλεῖ, σκύλλει, χειμάζει. *Vexare*, σκῦλαι. *Vexatio*, σκυλμὸς. *Vexatus*, καταπονηθεὶς, σκυλεὶς. *Vexo*, καταπονῶ, σκυλεύω. Vid. Gell. lib. II. c. 6.

Factus periculo tum] Dio XLIV. τοῦτο γάρ τις μόνον τῶν κακῶν ἀπόναιτο τὸ μηδὲν αὖθις ὅμοιον σφίσι παθεῖν φυλάξασθαι. Vid. Onoſand. Strat. c. 36.

Totamque vitam miſcet dolor & gaudium] Ovidius:

- - Uſque adeo nulla eſt ſincera voluptas:
Sollicitumque aliquid lætis intervenit.

FA-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

FABULA XVII. *Canes legatos*] Similem refert fabulam Camerius de Aſinis pag. 133. Videndus etiam Martial. de Æthonte lib. ɪɪ. Ep. 78.

Furſuribus conſperſum panem] Juven. Sat. ᴠɪ.

- - - tantine injuria cœnæ?
Tam jejuna fames, cum poſſis honeſtius illic,
Et tremere & ſordes farris mordere canini.

et. Interp. *Panis ſordidus canum eſt.* * Pacuvius: *Qui apud te aſi ſervus eſt caniceum panem.* Feſtus: *Canicæ furfures de farre, cibo canum vocatæ.*

Maximam explerent famem] Plautus Sticho:

- - At ego non pauxillulam in utero geſto famem:
Verum hercle multo maximam & graviſſimam.

Scrutantur eſcam in ſtercore] Supra: *Trivio conceptus, & educatus rcore.* Martialis I. Epig 84.

Os & labra tibi linguit Manneia catellus,
Non miror merdas ſi libet eſſe cani.

Timentes concacarunt] Laxamentum ventris comitatur timorem, uia muſculi quibus claudebantur retrimentorum meatus, fugiens introrſum animæ virtute deſerti laxant vincula, quibus retrimenta uſque ad digeſtionis opportunitatem continebantur. Sic Lucio ıbioſo canum circumſtantium latratu nimis attonito, & ſimul dore plagarum alvus artata & lubrico fluxu ſaucia, fimo fiſtulatim xcuſſo ſuppetias tulit. Mileſ. ɪᴠ. Juvenalis Sat. xɪᴠ.

- - & trepidum ſolvunt tibi cornua ventrem
Cum lituis audita.

'id. Macrob. Sat. ᴠɪɪ. c. xɪ. Gell. xɪx. c. 4. Ariſtot. Problem. Sic Martialis de Æthonte; lib. xɪɪ epigr. 78.

Multis dum precibus Jovem ſalutat,
Stans ſummos reſupinus uſque in ungues,
Æthon in Capitolio pepedit.

Futiles] Toti hac illac effluentes, qui ventrem ſuum continere on poterant.

Non veto dimitti, verum cruciari fame] * Tale eſt illud Juvenalis at. ᴠɪ.

- - quum furem nemo timeret
Caulibus aut pomis, & aperto viveret horto.

Verum cruciari fame] * Neque alia fuit Æthontis illius pœna, qui dum Jovem ſalutat, ſub centunculo forte crepuerat, Martialis rædicto epigr.

Riſerunt comites: ſed ipſe divum
Offenſus genitor, trinoctiali
Adfecit domicenio clientem.

FABULA XVIII. *Serpens*] Æſop. Camerarius pag. 200.

Qui

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Qui fert malis auxilium] * Baſilius Imp. ad Leonem F. ὁ τοῖς κακοῖς εὐεργετῶν ἐγκόλπιον ἔχει τὸν ὄφιν, ἐν καιρῷ μὲν θαλπόμενον, ἐν καιρῷ δὲ τὸν εὐεργετην ἰοβόλῳ δήγματι ἀμυνόμενον.

FABULA XIX. *Dîs eſt iratis natus*] Feſtus: *Dirus, Dei ira natus.* Gloſſ. vetus: Θεοχόλωτος, *Deiratus.* Seneca in ludo Claudii: *Videte corpus ejus Diis iratis natum.* Juvenalis Satyra IX.

Dîs ille adverſis genitus, ſatoque ſiniſtro.

Quid mente cœca miſerum torques ſpiritum] * Rutilius Lupus ex Hyperide: *Nam qui parcus eſt, utitur eo quod ſatis eſt: tu contra, propter avaritiam, quo plus habes, magis eges. Ita non tam diligentiæ fructus, quam inopiæ miſeria te conſequitur.*

Cælum fatigas ſordido perjurio] Sic Horat. I. Carm.

- - - prece qua fatigent
Virgines ſanctæ minus audientem
Carmina Veſtam?

FABULA XX. *Quid judicare cogitur* &c.] Ita vetus codex. Antea legebatur:

Quid judicare cogitet, &c.

FABULA XXI. *Mercede accepta laudem victorum canens*] * Habes exemplum apud Ariſtotelem III. Rhetor. cap. 2.

Sermone ab ipſo cognitum] Petron Sat. *Ex præſcripto ergo conſilii communis, exaggerata verborum volubilitate, unde aut qui eſſemus, haud dubie credentibus indicavimus.*

Ad ſe recepit] Ad ſe, apud ſe. Supra lib. III. f. 4. *pendere ad lanium.* l. IV 7. *Serpens ad fabrum ferrarium.*

Recepit] Supra lib. III. procemio: *Faſtidioſe tamen in cælum recipior.* Alibi: *Ægre recepti. Cælo receptus. Me copioſa recepit incolumem domus.*

Tabulam ſuam porrigunt] De tabula naufragorum Petron. Perſ. Juvenal. Martial. &c. Naufragia picta miſericordiam movent: imo timorem incutiunt. Cur. Fortunat. *Pictor naufragia pinxit & publice propoſuit, nemo navigat, reus eſt Reip. læſæ.*

Rogantes] Mendicantes. Martialis:

A matre doctus nec rogare Judæus.

Idem: *Interque raucos ultimus rogatores.*

Juvenal. - - *Merſa rate naufragus aſſem*
Dum rogat.

FABULA XXII. *Mons parturiens*] Horat. lib. de Arte. Fabulator ille neſcio quis:

Terra tumet, tumor ille gemit, gemituque fatetur
Partum, pene perit ſexus uterque metu.
Dum tumeat tellus, monſtrat ſe monſtra daturam.
Dicunt, & trepidant & prope ſtare timent.

In

In riſum timor ille redit. Nam turgida mure
Terra parit. Jocus eſt qui timor ante fuit.
Sæpe minus faciunt homines qui magna minantur.
Sæpe gerit nimios cauſa puſilla metus.

Magna cum minaris, extricas nihil] Petron. Satyr.

Grandiaque indomiti Ciceronis verba minentur.

Theophyl. Simoc. Euriades Cimoni: Ἐπαγγέλλεις πολλὰ καὶ πράτ-τεις ὀλίγα, καὶ τὴν γλῶτταν ἔχεις ὑψηλοτέραν τῆς πράξεως.

FABULA XXIII. *Formica & muſca*] Aphthon. in fab. Theoph. Simoc. Ep. 1.

Exta præguſto] Lucianus: Οἱ ὀψοποιοὶ ταύτῃ τὰ ὄψα ἡδύ-ȣσι, καὶ βασιλέων αὐτῶν προγεύεται, καὶ ταῖς τραπέζαις ἐμ-περιπατοῦσα συνεσθιᾶται αὐτοῖς καὶ συναπολαύει πάντων.

Caſta delibo oſcula] Lucianus: Καὶ τὸ δῆγμα δὲ αὐτὸ, καὶ ἡ τοῦ αἵματος ἐπιθυμία ȣ̓κ ἀγριότητος, ἀλλ' ἔρωτός ἐςι σημεῖον καὶ Φιλανθρωπίας. ὡς γὰρ δυνατὸν ἀπολαύει καὶ τοῦ κάλλȣς τι ἐπανθίζεται.

Laboro nihil atque optimis rebus fruor] Lucianus: Ἀργὸς δὲ αὐτὴ καὶ ἄνετος ȣ̃σα τὰ ὑπὸ τῶν ἄλλων πονȣμενα καρποῦται, καὶ πλήρης αὐτῇ πανταχοῦ τράπεζα.

Granum in Hiemem] Piſidas: Πρόελθε μύρμηξ σιτοκλέπτης, ἐργάτης, &c.

Mori contractam] Muſcæ vita breviſſima. Lucian. Καὶ μέντοι ὠκύμορος ȣ̃σα, πάνυ γὰρ εἰς στενὸν ὁ βίος αὐτῆς συμμεμέ-τρηται.

FABULA XXIV. *Victori laudem cuidam pyctæ ut ſcriberet*]* Quintilianus lib. XII. *Quum pugili coronato carmen, quale componi victoribus ſolet, mercede pacta ſcripſiſſet.*

Pyctæ] Pugili. abecedariis notum. * Sic apud Columellam: *Gallinaceus pyctes.* Apud Senecam initio libri IV. Nat. quæſt. *Apollonius pycta.* Apud Plinium lib. 7. *Euthymus pycta.*

Uſus poëtæ, ut moris eſt, licentia] * Quintilianus: *More poëtis frequentiſſimo digreſſus, in laudes Caſtoris & Pollucis exierat.*

Excitat Simonidem] Sueton. Aug. cap. 4. *cum ſpectaculo ludorum gregarium militem in* XIV. *ordinibus ſedentem excitari per apparitorem juſſiſſet.* * Quintilianus: *Nuntio eſt excitus, quod eum duo juvenes equis advecti deſiderare majorem in modum dicebantur.*

Unum promorat vix pedem triclinio] * Quintilianus: *Nam vix eo limen egreſſo triclinium illud ſupra convivas corruit.*

Camaræ] Camara, ἀψὶς, ὑπόστωον. Nicet. Chon. ἦν καμάρᾳ ὑπόστεγος. Vet. Gloſſ. *Fornex, Camara.* Vetus Interp. Juven. Sat. XIV. *Mundentur parietes, vel camaræ.* Gloſſ. Iſid. MS. *Camara, teſtudo.*

AD EPILOGUM LIBRI IV.

Exhibe vocis fidem] Petron. Sat. *Quæſo, inquit, Eucolpi, fidem memoriæ tuæ appello.* Plinius Epiſt. 14. lib. 3. *Immobilis & extentus fidem peractæ mortis implevit.* Ipſe ſupra: *Ut adjuvaret jurisjurandi fidem.*

Mors vicina flagitabit debitum] Cicero XIV. Philip. *Debita mors naturæ reddita.* Horat. in Arte: *Debemur morti nos.* Tertull. de carne Chriſti cap. 6. *Mutuum debitum eſt inter ſe nativitati cum mortalitate.* Vet. inſcript. Claromont. quam integram una cum aliis nec paucis Arverniæ monumentis publico debet Jo. Savaro: DEVETUM. NATURE. QUIDEM. COMPLEVIMUS. OMNIS. ET. CARNEM. FRAGELEUMEDA. TER.˙.˙.˙A. SUMIT. &c. Vide Epitaph. Juliæ Secundæ filiæ Corneliæ Tychæ uxori I. lib. III. Epigram. vet. pag. 129. Porro ſequentium verſuum concinnior ordo videbatur iſte:

Et mors vicina flagitabit debitum.
Decerne quod religio, quod patitur fides,
Et gratulari me fac judicio tuo.

* .˙. *

Stultum admovere tibi preces exiſtima,
Proclivis ultro cum ſit miſericordia.
Sæpe impetravit veniam confeſſus reus,
Quanto innocenti juſtius debet dari?
Tuæ prius ſunt partes, aliorum dein
Simili gyro venient aliorum vices.
Excedit animus, &c.

A noxiorum premitur] Supra: *In calamitatem deligens quædam meam.*

Apparebunt tempore] Rutil. Lupus lib. 1. de fig. ſent. *Quod beneficium tempore & cupienti datur, gratum eſt,* &c.

Palam mutire plebejo peric. eſt] Verſus ex Ennii Telepho apud Feſtum:

Palam mutire plebejo piaculum eſt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

NOTÆ IN LIBRUM V.

PROLOGUS.

[N *hoc*] Nota locutio Juris auctoribus.

Quartum libellum dum tu varie perleges] * In Pithœano & Remenſi: *Quartum libellum dum varie perleges*, claudicante verſu. Pithœus ediderat, *dum vacive perleges*.

In literarum plauſum] Scribe: *Inlitteratum plauſum ire deſidero.* Id eſt, Indoctorum hominum plauſus nihili facio.

Ire deſidero] Ire, abire, faceſſere, valere jubeo. Martial. lib. I. Ep. 43. *I nunc, & ferrum turba moleſta nega.* lib. II. Ep. 6. *I nunc, dere me jube libellos.* Plena hujuſmodi exemplorum omnia.

AD PROLOGUM II. D. LIBR.

Plus vetuſtis ſavet invidia mordax] Plautus Caſin. initio.

Qui utuntur vino vetere, ſapientiores puto,
Et qui libenter veteres ſpectant fabulas.

Martial. VIII. Ep. 69. *Miraris veteres, Vacerra, ſolos, &c.* Plinius lib. VI. Ep. 21. *Miror antiquos, non tamen, ut quidam, temporum noſtrorum ingenia deſpicio.* Vid. Sidon. Apolog. Ep. 8. lib. II. & II. lib. VIII. Terent. Prolog. Phorm.

Suo detrito myronem argento. fab. ex. ad e.] * Non eſt in toto Phædro depravatior locus.

FABULA I. *Illam oſculantur qua ſunt oppreſſi manum*] Dio lib. LIX. de C. Caligul. Ἐφίλει τε ὀλιγίςϐς· τοῖς γὰρ πλείςοις καὶ τῶν συμϐϐλευτῶν ἢ τὴν χεῖρα ἢ τὸν πόδα προσκυνεῖν ὤρεγε. Fabius Declam. CCXVIII. de Paraſito: *Cædentis manus oſcularis, & ferrum portas, fame periturus, ſi ille nihil male fecerit.* Tacitus Annal. III. *Cæterum tempora illa adeo infecta & adulatione ſordida fuere, ut non modo primores civitatis, quibus claritudo ſua obſequiis protegenda erat, ſed omnes conſulares, magna pars eorum qui prætura functi, multique etiam pedarii ſenatores certatim exſurgerent, fœdaque & nimia cenſerent. Memoriæ proditur, Tiberium, quoties curia egrederetur, Græcis verbis in hunc modum eloqui ſolitum:* O HOMINES AD SERVITUTEM PARATOS.

Tacite gementes] Pacatus Paneg. Theod. A. *Serenos ergo nubilis mentibus vultus induebamus: & ad illorum vicem qui deguſtato Sardorum graminum ſucco feruntur in morte ridere, imitabamur læta mœrentes.*

Ne defuiſſe noceat repetunt ultimi] Idem Pacatus: *Quin & illud me impulit ad dicendum, quod ut dicerem nullus adigebat; non enim jam coacta laudatio, & expreſſæ metu voces periculum ſilentii redi-*

munt. Fuerit abieritque triſtis illa facundiæ ancillantis neceſſitas, quum trucem dominum auras omnes plauſuum publicorum ventoſa popularitate captantem, mendax aſſentatio titillabat, quum gratias agebant dolentes, & tyrannum non prædicaſſe, tyrannidis accuſatio vocabatur. * T. Livius lib. I. *Convenere extemplo alii jam ante ad hoc præparati, alii metu, ne non veniſſe fraudi eſſet.*

Greſſu delicato & languido] Κεκλασμένως βαδίζων. * De Menandri luxu accipiendus eſt hic Tertulliani locus libro de Pallio: *Prorſus ſi quis Menandrico fluxu delicatam veſtem humi protrahat, audiat pone ſe quod & Comicus: Qualem demens iſte chlamydem diſperdit.*

FABULA II. *Rejecta penula*] * Quintilianus XI. *Amictus quoque habet actum quemdam velut prælìantem.*

Curabo ſentiat quos adtentarit] Seneca I. Controverſ. *Vis illum veras pœnas dare? Sentiat quam injuriam fecerit bono patri* &c. Tyrannica vox: *Sentiat ſe mori.* * Cicero Epiſt. 22. lib. XII. *At etiam de te concionatur, nec impune, nam ſentiet quos laceſſierit.*

Quantis fugias viribus] Plautus Amphitru. *Cum illi pugnabant maxime, ego tum fugiebam maxime.*

FABULA III. *Calvus & muſca*] Vid. Camerar. pag. 185.

Punctum volucris parvulæ] Pſyche Mileſ. V. *Depromit unam de pharetra ſagittam, & puncto pollicis extremam aciem periclitabundus trementis etiam nunc articuli nixu fortiore pupugit altius.* Item *Miratur de brevi punctulo tantum incrementulum locupletis uteri.*

Injuriæ quia dederis] Ita vetuſtiſſimus codex: nec male. Nisi mavis: *Injuriæ qui addideris contumeliam.* Fruſtra ſibi nebulas grammaticales offudit Schoppius.

Quæ delectaris bibere hum. ſan.] Meleager Antholog. VII.

Ὀξυβόαι κώνωπες ἀνειδέες, αἵματος ἀνδρῶν
Σίφωνες, ἀνδρῶν κνώδαλα διπτέρυγα.

Animal improbum, quæ delec bib. human. ſang.] * Sic Meleager Culices eſſe ait, αἵματος ἀνδρῶν σίφωνας.

Hoc argumento] Tres iſti verſus excuſi ſunt ad vetuſti cod. fidem. Legendum autem videtur:

Hoc argumentum veniam ei dari docet
Qui caſu peccat. Nam qui conſilio eſt nocens,
Illum eſſe quavis dignum pœna judico.

FABULA IV. *Sancto Herculi cui pro ſal. vot.*] In vet. marm.

HERCULI. SANCTO. SAC. P. POMPONIUS. NOETUS.
VOTUM. SOL.

Arnobius lib. IV. *At Hercules Sanctus Deus natus quinquaginta de Theſpio nocte una perdocuit, &c.* Nihil igitur mutandum.

FABULA V. *Pravo favore labi*] Elegans in hanc ſententiam Ariſtophanis judicium apud Vitruvium Præfat. lib. VII.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Facturus ludos] Expende hæc Laërtii verba in vita Socratis ποίησε δὲ καὶ μῦθον Αἰσώπειον, ȣ̓ πάνυ ἐπιτετευγμένος, ȣ̃ ἡ ἰρχή. Αἴσωπος ποτ᾽ ἔλεγξε Κορίνθιον ἄστυ, νέμȣσι,

Μὴ κρίνειν ἀρετὴν λαοδίκῳ σοφίῃ.

Paulo ante vacua turbam &c.] Ennius Alexandro: *Jamdudum b ludis animus atque aures avent, avide exſpectantes nuntium. Pro-ter hanc aurium aviditatem theatra replentur.*

Nullis adjutoribus] * Suetonius de Arteio Philologo, ex Aſinio Pollione: *Adjutorium ei fecit maxime quidem Attejus prætextatus obilis Grammaticus Latinus, declamantium deinde adjutor atque ræceptor.* Idem de Lucio Craſſitio: *Hic initio circa ſcenam verſatus ſt, dum mimographos adjuvat.*

Et ſic porcelli vocem eſt imitatus ſua] * Plutarchus lib. de aud. Poët. Parmenonis iſtius meminit, qui porcelli inſtar digrunniret, c Theodori cujusdam, qui ab imo pulmone pituitam, quaſi tro-hleis, adduceret. ἂν δὲ τις, inquit, πιθανῶς ταῦτα μιμῆται, καθάπερ Παρμένων τὴν ὗν καὶ Θεόδωρος τὰς τροχιλίας, ἡδόμεθα. Eſt autem in hanc rem ſapiens Ageſilai apophthegma, apud eun-lem Plutarchum. τοῦ δὲ μιμȣμένȣ τὴν τῆς ἀηδόνος φωνὴν ἀκȣ̃-σαι παρακαλȣ̈μενος, Αὐτᾶς, εἶπεν, ἄκȣκα πολλάκις.

Multis onerant laudibus] V. c. diſerte, *lancibus*.

Digrunnit] Porcorum eſt grunnire. Hinc ille Marcus Grunnius Corocotta Porcellus, cujus Teſtamentum in B. Briſſonii Formul.

Veſtimentis obtegere] * Plutarchus Sympoſiac. v. ὑπὸ μάλης.

Latens] * Λανθάνων.

Pervellit aurem vero quem celaverat] * Imitationes hujusmodi ple-rumque ſe ipſæ turpiter produnt. Notum quid Gliconi, cui Spiri-lion fuit cognomen, acciderit. Huic puer, quem in jus productum quid fleret interrogabat, Ex pædagogo ſe vellicari, reſpondit. quod pædagogus faciebat, ſcilicet. Quintil. VI. c. 2.

Scurram multo ſimilius imitatum] * Εὖ μὲν, ἀλλ᾽ οὐδὲν πρὸς τὴν Παρμένονος ὗν. Vel ſic: τί ȣ̃ν αὕτη πρὸς τὴν Παρμένονος; Plutarchus Sympoſiac. v.

FAB. VI. *Calvus for. in tr. pectinem*] Nihil calvorum uſibus inutilius quam pecten. Sic olim calvæ mulieres Veneri pectines dedicaverunt tanquam inutiles. Georg. Codinus Conſtantinop. τῆς Ἀφροδίτης τὸ ἄγαλμα πλάττȣσι κτένα φέρον. ἐπειδὴ συνέβη ποτὲ ταῖς τῶν ῥωμαίων γυναιξὶ κνήφην λοιμῴδη γενέσθαι καὶ ξυρουμένων πα-σῶν γεγόνασιν αὐταῖς οἱ κτένες ἀχρεῖοι, &c. Videndus Suidas Ἀφροδίτη.

Defectus pilis] Sic ſupra *defectus annis*. *Defecti ætate*, Ulpian. l. Si quis in gravi. §. Ignoſcitur. D. de SC. Silan.

Commune quodcunque eſt lucri] Theophraſtus Character. XXIV.

Καὶ τῶν εὑρισκομένων χαλκῶν ἐν ταῖς ὁδοῖς ὑπὸ τῶν οἰκετῶν δεινὸς ἀπαιτῆσαι τὸ μέρος, κοινὸν εἶναι φήσας τῷ ἑρμῇ. Phurnutus in Mercurio: Διὰ δὲ τὸν κοινὸν αὐτὸν εἶναι ἔν τε ἀνθρώποις πᾶσι καὶ πᾶσι τοῖς θεοῖς, ὁπόταν τίς εὕρῃ τι προάγων ἐν ὁδῷ σύνηθες ἐπιφθέγγεσθαι, κοινὸν εἶναι τῷ ἑρμῇ. ὃς δὴ συνίστωρ ἐστὶ τῆς εὑρέσεως ἐνόδιος ὢν, ἐμφαίνοντες ἀξιοῦσιν εἶναι τῶν εὑρημένων. ἐντεῦθεν καὶ τῶν εὑρημάτων ἑρμαίων λεγομένων. Vid. apud Æſop. fab. Ὁδοιπόρος. Et Camerar. pag. 100. & 118. * Seneca Epiſt. cxx. *Quoties aliquid inveni, non expecto donec dicas, In commune: Ipſe mihi dico.*

Carbonem pro theſauro] Carbones ſcilicet propter limites defodiebant. Qua de re Siculus Flaccus de condition. agror. pag. 6.

Huic querela] Fruſtra mutare voluit interpres.

FABULA VII. *Ubi vanus animus aura captus frivola*] Sub Principis nomine & perſona ludit in Sejanum qui Romæ principatum adfectabat. Et tota in hanc rem eſt Juvenalis Satyra x. Vetus Interpres: *Sejanus fuit Tiberio uſque adeo carus amicus, ut nihil eſſet quod ei Tiberio petenti negaretur, uſque adeo etiam de eo cogitaverit necem, ut diſpoſitis conjurationis ſociis occiſo Tiberio ipſe regnaret.* Vid. Tranquillus & Tacitus.

Princeps tibicen] * Id nomen inditum & Grammatico cuidam, de quo Suetonius, lib. de clar. Gramm. *Me quidem adoleſcentulo repeto quendam Principem nomine, alternis diebus declamare, alternis diſputare.*

Operam bathyllo] * Perſius Sat. v.

Tres tantum ad numeros Satyri moveare Bathylli.

Veteres Gloſſæ: *Bathyllus pantomimus fuit, Mæcenatis libertus.*

Inter manus ſublatus] * Livius lib. III. ubi de Quinctio Cæſone: *Inter manus domum ablatum, mortuumque inde arbitrari.*

Et lepidum genus deſiderari cepit] * Lepidum Genus, pro ipſius tibicinis arte. Sic initio libri II. *Exemplis continetur Æſopi genus.* Id eſt ars Æſopia fabularum, & initio libri III. *Nunc fabularum cur ſit inventum genus,* id eſt, ars ipſa, & fabularum philoſophia.

Erat facturus ludos] Supra hoc libro: *Facturus ludos quidam dives nobilis.*

Tantummodo ipſo ludorum] Antonius Loiſelus doctiſſimus Juriſconſultus, hos verſus ita componere tentabat.

Et incipiebat Princeps adducier *
* * *ingredi a ſe* * * *
Reducit pretio precibus ut tantummodo
Ipſo ludorum oſtenderet ſeſe die.

Aulæo miſſo devolutis tonitribus] Claudianis. Feſtus: *Claudiana tonitrua appellabantur, quia Claudius Pulcer inſtituit, ut ludis poſt ſce-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

ænam conjectus lapidum ita fieret, *ut veri tonitrus ſimilitudinem* *nitaretur, nam antea leves admodum & parvi ſonitus fiebant,* *um clavi & lapides in labrum æneum conjicerentur.* Perperam vero Deſ. Eraſmus Proverb. Feſti verba explicavit, *ludis poſt ſce-* *am factis.* Nec enim factis aut peractis ludis proprius in ſcena to- itrui locus: ut ex hac Phædri narratione & Amphitruone Plautina lanum eſt.

Tunc chorus ignotum more ducto canticum] Legendum mihi vi- ebatur: *Tunc chorus gnotum moro educto canticum.* Scilicet produ- o in ſcenam Principe, moro & inepto tibicine, ſcenici artifices clamaverunt, LÆTARE INCOLUMIS. * Sic ipſe ſupra: *Notos* *exus, & pernicitatem notam,* & *exitus notos,* & *candorem notum.*

Canticum] Vetus Epigramma de Pantomimo:

Nam cum grata chorus diffundit cantica dulcis,
Quæ reſonat cantor, motibus ipſe probat.

etron. Sat. *Potionem popoſci: paratiſſimus puer non minus me acido* *antico excipit: & quiſquis aliquid rogatus erat ut daret; pantomi-* *orum, non patris familiæ triclinium crederes.* Suet. in Caligula: *Cum* *alla tunicaque talari proſiluit, ac deſaltato cantico abiit.*

Jactat baſia] Juvenalis Satyra IV. ℣. 18. *Blandaque devexæ jacta-* *t baſia rhedæ.* De ſcenicis. Martial. 177.

- - - circum pulpita noſtra,
Et ſteriles cathedras baſia ſola crepant.

actat baſia, adorat. Vetus Epigram.

Ingreſſus ſcenam populum ſaltator adorat.

dorare, eſt quod ait Juvenalis Satyr. III. ℣. 106.

A facie jactare manus - - -

Tacitus Hiſtor. I. *Nec deerat Otho protendens manus, adorare vul-* *um, jacere oſcula.*

Gratulari fautores] Vetus Gloſſarium: *Fautor*, ἐρεθιστής.

Totum p. p. i. e.] Verſus qui deinceps ſequuntur hoc ordine lege- am: *Totum proſternit: plaudit illudens eques:*

Princeps ligato crure nivea faſcia;
Niveisque tunicis, niveis etiam calceis,
Superbiens honorem invidit divinæ domus,
Rogare populus hunc coronam exiſtimat:
Ut vero cuneis notuit res omnibus,
Ab univerſis capite eſt protruſus foras.

Ligato crure nivea faſcia, niveisque tunicis] *Pompejo candida fa-* *ia crus alligatum habenti, Favonius, Non refert, inquit, qua in* *arte corporis ſit diadema, res ejus regias exprobrans cavillatione panni* *xigui.* Seditioſi albis veſtibus induti. Artemidorus Oneirocrit. II. λευκὰ ἱμάτια ταραχὰς σημαίνει, διὰ τὸ τοὺς ἐν ὄχλῳ ἀναστρε- φομένους λευκὰ ἔχειν ἱμάτια.

Niveis etiam calceis] Albi calcei delicatorum & mollium erant. Nempe qui mulieribus magis convenire videbantur. Clem. Alexand. II. Pædag c. 11. Γυναιξὶ μὲν οὖν τὸ λευκὸν ὑπόδημα συγχωρητέον, πλὴν εἰ μὴ ὁδεύοιεν. τότε δὲ τῷ ἀλιπτῷ χρηστέον. ἡλωμένων δὲ δέονται τῶν καττυμάτων αἱ ὁδεύουσαι. πλὴν τὰ πολλὰ ὑποδήμασι χρηστέον αὐταῖς. οὐ γὰρ ἁρμόζει γυμνὸν ἐπιδείκνυσθαι τὸν πόδα ἄλλως τε καὶ εὐαίσθητον εἰς βλάβην ἡ γυνή. ἀνδρὶ δὲ εὖ μάλα ἁρμόδιον ἀνυποδησία. πλὴν εἰ μὴ στρατεύοιτο. Bene igitur Aurelianus apud Vopiſcum : *Calceos mulleos , & cereos , albos & ederatios viris omnibus tulit , mulieribus reliquit.* Nec enim hic legendum *galbos* facile mihi perſuadet doctiſſimus Belgarum J. Lipſius c. XIII. lib. I. Elect. * Albæ veſtes factioſorum ſigna: auctor Artemidorus lib. I. Λευκὰ ἱμάτια ταραχὰς σημαίνει, διὰ τὸ τοὺς ἐν ὄχλῳ ἀναστρεφομένους λευκὰ ἔχειν ἱμάτια.

Honorem divinæ domus] Auguſtæ, Imperatoriæ, Principalis. Ulpianus l. 12. D. ad SC. Turpilian. *Si interveniente publica abolitione ex SC. (ut fieri adſolet) vel ob lætitiam aliquam , vel honorem domus divinæ* &c.

FABULA VIII. *Curſu volucri*] Alatis pedibus. Vid. Græcum Epigr. Poſidippi Antholog. εἰς ἄγαλμα τοῦ Καιροῦ.

Elapſum ſemel n. i. p. i. reprendere] Plaut. Capt.

Semel fugiendi ſi data eſt occaſio ,
Satis eſt , nunquam poſt illam poſſis prendere.

Finxere antiqui talem effigiem temporis] * Notum eſt Poſidippi Epigramma εἰς ἄγαλμα τοῦ Καιροῦ.

FABULA IX. *Canis & venator*] Faernus. Camerar. p. 225. Simile autem illud Ennii apud. Cic. de Senec.

Sicut fortis equus ſpatio qui ſæpe ſupremo
Vicit Olympia , nunc ſenio confectu' quieſcit.

FABULA IX. *Languere cepit annis ingravantibus*] * Simile eſt illud Ennii apud Ciceronem lib. de Senectute:

Sicut fortis equus , ſpatio qui ſæpe ſupremo
Vicit Olympia , nunc ſenio confectu' quieſcit.

Senex Latrans] * Latrantem pro cane dixit Phædrus , ut ſupra Auritulum , pro Aſino : Lanigerum , pro Agno : Barbatum pro Capro , Sonipedem pro Equo.

Jam damnas quod non ſumus] * In vetuſtis exemplarib. Pithœano & Remenſi : *Jam damnas quod ſumus.* Fortaſſe Phædrus ſcripſerat: *Jam damnas id quod ſumus.*

Hoc cur Philete ſcripſerim] * In antiquis inſcriptionibus aliquoties reperitur, PHILETUS LIB. & ita ſcribitur in Codice Remenſi , ſed recentiore manu ſuperlitum , *Fili deſcripſerim.*

FINIS.

INDEX
RERUM & VERBORUM
Quæ in Commentariis & Notis ad Phædrum occurrunt.

*Hic monendus eſt LECTOR, numeros paginarum nullâ notâ diſtinctos, indicare Commentarios ipſi Phædri textui ſubjunctos; qui vero numeri aſteriſco * ſunt muniti, illas paginas indicant, quibus Commentarii Gudii, Rittershuſii & Rigaltii exhibentur.*

A.

ABduci, de convaleſcentibus ex morbo, quid ſignificet *320.
Abicere, prima correpta. 141
Abicio *pro* abjicio. *371
Abjicere *pro* vili pretio vendere 210, pro abſcondere velut rem vilem. 199
Abiit & bos in ſylvam. *Adagium.* 85
Abiit & reverti debet, de mortuo. *380
Abire *pro* mori. 249. *380
Abire in communem locum. *380
Abripere aliquem contumeliis. 239
Α῾βρὸς, in Gloſſ. *glaber*, *delicatus.* 208
Abſiſte *pro deſine.* Abſiſte timere, moveri, id facere, precando, *id eſt precari*, obſidendo, *id eſt obſidere.* *358
Abſiſtere, *pro* deſiſtere. 140
Accenſus, *pro* irritatus, concitatus. 182
Accidere ad aures. *354
Accipe poſteritas quod poſt tua ſecula narres. Vetus inſcriptio. *446
Accipere in bonas partes, in contumeliam, aliorſum atque ego feci. 91
Acclamationes Romanorum Principibus morbo liberatis. *320
Accommodare orationem auribus multitudinis. 181
Accommodare ſe humanitati. 181
Accuſator, delator, index, teſtis. *256
Acer canis. 153, *263
Acerbus *pro* moleſto & ingrato. 182
Aceroſus panis. 239
Aceſcere, *pro* diſplicere, ingratum eſſe. 124
Aceto aliquem perfundere, unde dicatur. 124
Acidus cantus pro inſuavi & ingrato. 124
Acinari quid ſit. 148
Actis menſibus, *de muliere.* *231
Acuere *pro* exercere. 89

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Acuerit, ab acuo vel aceſco. 124
Ad pro apud, ut, ad lanium, ad forum, ad exercitum, ad ſororem, ad uxorem. 143, * 359
Ad deriſum, id eſt, ad deriſionem. 301
Adeo, Particula à Phædro concinnè & eleganter uſurpata. 20, 21
Adfectare quod ſibi non eſt datum. * 367
Adſici vel affici malo, phraſis vix uſu recepta * 219
Adfligi impetu. 37
Adfuviſſem pro adfuiſſem. 38
Adigere telum. * 280
Adire pro iter ſuſcipere. 243
Adjutor, adjutoris, & adjuvo. Voces ſcenicæ; qui voce aut aliter actorem in ſcena juvat. 295, 316
Adjuvare jurisjurandi fidem. 166
Adludere vel alludere *pro* jocari. 192
Admirans abſolutè poſitum. 185
Admirabilis alicui. 187
Admonebit *pro* admoneat. 168
Admovere preces. 62, 182, 271, * 346
Admovere ubera. 178
Adoleſcentes, in viros transſcripti, vivebant ſine Pædagogis & Magiſtris. 163
Adoptata poma. * 432
Adorare, eſt, *a facie jactare manus*. * 461
Adprobare opus. Phraſis ex uſu juris petita. 265, * 384
Adſcribere. Verbum ex re numularia. 202
Adſcribi *pro* adſociari, adjungi. 242
Adſcriptus pœnæ dies, *id eſt* ſcriptus à fatis. 226
Ad ſe, *id eſt*, apud ſe. * 454
Adſpexit *pro* vidit. 164
Adſpirat Deus mentem. Adſpirat Fortuna labori. * 210
Adſuëtus, adſuëvi & inſuëtus aliquando quadriſyllaba. 11, & 12, * 286
Advena fœminini generis. 24
Advenit vel venit dies. *Juridic[e] dictum*. * 346
Adulta ætas pro adoleſcente. 162, * 363
Advolare, in ſenſu, quo ardo[r] & cupido nimia pecuniæ eri[pi]endæ ſignificatur. Advolar[e] ex inſidiis. 115
Ædeſius Cappadox ex Jamblichi ſchola reverſus a Patre objurgatur, quod Philoſophiam non ſaginantem artem didiciſſet. * 442
Ædificia planata. * 422
Æetes Corinthius 218
Æquæ leges, pro legibus quæ cive[s] faciunt æquales & æquali jur[e] continent. 10
Æquare dignitatem alicujus. 23[.]
Æra *ſunt* vaſa ærea * 317
Æſchyli Poëtæ mors. 114, * 424 & 425
Æſopi Fabulas Æſopum auctorem habuiſſe inter omnes no[n] convenit. * 401
Æſopi genus; id eſt, ars Æſopi[æ] fabularum. * 460
Æſopi genus, id eſt Æſopus. 88, 245, * 428
Æſopi ſtatuæ auctor Lyſippus ſtatuarius. * 353
Æſopiæ nominantur Fabulæ omnes, & cur. * 308
Æſopius, Æſopeus & Æſopicus quid ſignificent. 1, & 2
Æſopus Victor. 176
Æſopus corpore deformis ſed mirè ingenioſus. * 359
Æſopus fabularum Philoſophus * 441

Æſo-

Æſopus Phryx. 134, *356
Æſtimo *pro* exiſtimo, puto. 145, 242
Æſtuans humus. 109
Ætas adulta *pro* adoleſcente. 162 *363
Ætas media, id eſt, inter juvenilem & ſenilem. 95
Æthontis pœna. *453
Affectus. 130
Affici pœna, honore, terrore. 37
Affinis culpæ, i.e. reus. 34
Affixio veretri. 232
Affluere veſtitu. 283, 284
Age porro. 179
Agere cuniculos. 247
Ageſilaus Senator Anazarbeus. *390
Aggerare quadrantes patrimonio. 251, *255, *294
Ago, Qua de re agitur. Quo de agitur. Formulæ forenſes. *365
Agi pro impelli. 293
Agi ad perniciem. 232
Agni maſculi parari ſoliti in cibum. 179
Agni, minimæ hoſtiæ. 142
Agnus, magnus & cycnus, aliquando primam corripiunt. 12
Αἶνος, Latinè *apologus ἀπὸ τοῦ αἰνεῖν, ἤγουν παραινεῖν.* 5
Alapam ducere. 288
Alaparum interventu & ſigno ſervis dari libertas ſolebat, unde alapa pro manumiſſione. 112
Alba veſtis & flava Regum & ſuperiorum erat. *321, *322
Albi calcei delicatorum. *462
Albus an ater ſis neſcio. *366
Alcibiadis *pro* Alcibiades. 26
Alcmena mater Herculis. 231
Alere *pro* fovere & ad honores promovere. 227
Ales generis maſculini & fœminini. *345
Alienis plumis exornare ſe, *Proverbium, unde natum ſit.* *343
Alius eleganter repetitur. 20
Alius Sejano, Lyſippo; Aliud crudelitate *pro* alius & aliud quam. 132, *256
Alliatum quid fuerit. 77
Ἀλωπεκίζειν quid. *286
Alta vinea quid. 201
Alter *pro* alio *& viciſſim* alius *pro* altero. 62
Altè cinctus vel alticinctus, id eſt negotioſus, ſtrenuus, gnavus, induſtrius, paratus & ad promte diſcurrendum convenienter veſtitus. 106, *351, & *422
Alticincti laſcivientes. *423
Alveolus & linter quid ſint. 109
Alveus, Σκάφη in Gloſſis. *423
Amabilitas morum & vultus laudatur in fœminis. 236
Amaſis rex Ægypti nimiæ remiſſionis accuſatus quo argumento ſe excuſaverit. *365
Amazones viriles videbantur. *440
Amica ſpoliatrix, de meretrice. *247, *420
Amicus, activè pro amans aliquem. 231
Amicus fidelis quam rarus. *361
Amiſſa quæ dicantur. *440
Amittere corpus, facere corpus. 360 *262, *263,
Amittere quid aliquando ſignificet. 45
Amor amicitiæ. *368
Amor confeſſus pro manifeſto. 271
Amorem partiri. *361
Amoris puerorum auctores. *377
Amphion & Orpheus muſicâ celeberrimi. *257

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Amphoris inſcribebatur nomen vini, ubi & quando eſſet natum. 136
Amplexus in arboribus. * 431
Ἀνακαλεῖν, Revocare ad epulum. 77
Anacharſis ſapiens natus apud Scythas. * 428, ſumma uſus eſt in carpendis hominibus libertate. * 429
Anacharſis Scytha. 134, * 356
Ἀναδέχεσθαι. κελεύειν. 55
Ἀναρχία. 12
Ancipitia ſunt multa, quæ vulgo brevia aut longa tantum creduntur. 22
Andarte, Ἀνδράστη. *236
Ἀνδρεία. 46
Aneſteſia. 46
Anhelans *pro* negotioſo & occupato. 104
Anima *pro* vini liquore vel odore. 136, * 429
Animalia loqui fabulatores cur fingant. * 402, 403
Annis defectus pro eo, qui præ annis, ſeu ſenio defectus eſt. 65
Ἀντανάκλασις. * 205
Ante hoc novi, quam tu natus es, *Proverbium conveniens ſeni, & quando.* * 396
Anteceſſus pro eo qui anteceſſit. * 342
Antidotum, medicamentum contra venena. 47, & 48
Antiquis & remotis invidia favet, præſentibus detrahit. * 388, 389
Ἄνθρακες ὁ θησαυρός. *Proverbium.* * 393
Antrum *pro* carcere. * 290
Ἄντυγες, clitellæ. * 230
Anus ad armillum redit, *proverbium.* * 358
Ἁπαλοὶ κῆποι horti delicati. * 282
Aper, nomen epicœnum. 101
Apertus *pro* claro ac manifeſto. 298
Apologi quid. * 420
Apologus Joathanis. * 334
Nathanis. ibid.
Menenii Agrippæ. ibid.
Tiberii Imp. * 335
Æſopi. * 336.
Apotheca, cella ubi cadi cuſtodiebantur. 208
Apparari & parari cum dativo perniciem & cladem ſignificant. 100
Apponere *pro* ponere. 155
Approbantes ſcenica plauſum manibus edebant. 297
Aptare manubria facta. * 207
Aquâ nil commodius, quæ ſordes monſtrat & tollit. 19
Aquila, avis Jovis. 183
Aquilæ ingenium in teſtudinibus frangendis. * 424
Aquitur *pro* acuitur. * 241; * 267
Ara. In arâ perpetuus ignis. * 287
Aranea, araneorum, *pro* telis aranearum. 120
Araneum, *quod textum eſt.* 120
Araneus, a, um, *nomen adjectivum.* 120
Arbores locutas notavit Plinius. * 401
Arbores loquentes inducit Scriptura Sacra. * 402
Arborum natura habet aliquid humanitatis. * 431
Arbores mirantur aliquando *novas frondes & non ſua poma.* * 432
Arbos defecta ſenio. 65
Arca dives. 230
Arcem cauſæ invadere, unde dictum. 165

Arcem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Arcem occupare, id eſt dominationem. 11. Dicitur de eo qui ſibi ſtatuit ac firmat dominationem in civitate liberâ. 11 * 212, * 213
Archimimi jocus feſtivus in Veſpaſianum. *381
Arcus tenſus rumpitur. *Proverbium.* * 365
Ardelio quid ſit. Unde oriatur. 103
Ardeliones, * 249, & in eos Martialis luſus *422, eorum deſcriptio apud Sidonium. ibid.
Ardelionum natio, pro ardeliones. 88
Ardere ſiti. 184
Arena matutina. * 426
Argentariam facere. 47
Argo prima navis fuit, quo ſenſu. 216, 217
Argo navis condita fuit, arboribus à Pallade dejectis. 215, * 372
Argumenta dirigere, unde dictum. 165
Argumentum pro fabulâ vel narratione. 117
Argus naupegus. 215, * 372
Ariſtophanes in Poëtico certamine judex conſtitutus quid docuerit. * 316
Armiger Epaminondæ. 229
Ars Medica in naturæ detrimentum armata. * 438
Artes, id eſt, Muſæ. 128
Artificum nomina operibus a ſe factis inſcribebantur. 279
Artus, *nodi & juncturæ.* Articuli, *noduli parvulæ juncturæ.* Articuli ſarmentorum, ſegetum, montium. * 328
Aruncuieia, *quadriſyllabum.* 75
Arx propriè tyranni ſedes. * 405
Aſelli, homines bene peculiati. * 419
Aſinum ſacerdotes Cybeles ducebant 194
Aſinus homo. * 261
Ἀσωτία, luxus, luxuria, in Gloſſis. * 448
Aſſervare de puella. 163
Aſſes dabantur eis qui fabulas narrabant, 198, 199, * 368, * 369
Aſt particulæ eleganter poſitæ nonnulla exempla. * 290, * 291
Aſtris ab altis, *pro* è ſublimi. 114
Atalanta Meleagro ore morigerabatur. Hoc per plura exempla illuſtratur. * 450
Ater an albus. 179, * 366
Athenæ humanitatis artibus ſtudiiſque pollentes. * 429
Athenienſium democratia mire perturbata & confuſa. * 210
Atque ſegregant, *id eſt* Statim ſegregant. 57,
Ἄτρεμα. * 237
Atriarii quomodo comam geſtaverint. 107
Attentare *de invadentibus ex inſidiis.* 286
Attendere *pro* attendere animum. 104
Attondere humeros virgis. 116
Attributum eſt tibi hoc *ſc:* *munus.* 248, 249
Atys privat ſe virilibus. * 440
Avari deſcriptio. 251, 252
Avari hominis brevis deſcriptio. * 294
Avarorum miſeria quanta ſit. * 380
Auctionales tabulæ. * 296
Auctores *pro* poëtis. 135
Aucupium facere auribus. * 280
Audacter, *pro* abſque ullo timore aut perturbatione, libere. 94
Audit vir bonus. * 311

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Aufer inſolentiam *pro* omitte eam. 148
Auferre ore *pro* auferre ab ore. 30
Auguribus non credendum nonnulli pagani dixerunt. * 345
Auguſti oblectationes pueriles cum tamen vir eſſet. * 269
Aulæa quid fuerint, unde Romam allata ſint & eorum uſus. * 394
Aulæum. 304
Avis peregrina, hoſpita, advena. *Huic opponitur* avis vernacula. * 348
Aura *pro* favore. 301
Auriculans aſinus. 36
Auritulus pro aſino. * 413
Auritus unde. * 413
Auritus κατ᾽ ἐξοχὴν dicitur aſinus; quamvis etiam lepores auriti dicantur, * 223, * 224, * 462
Axenus vel Inhoſpitalis Ponti ſinus. 216
Axis, pro tota rheda, 147

B.

Balare. 177, * 269
Barathrum *de alvo capaci.* 214
Barbarorum ingenio & doctrina celebrium exempla fuerunt Æſopus & Anacharſis. 134
Barbatus, pro capro. * 462
Barberini Cardinalis laus. * 222
Baſes, ſigna & ſtatuæ ex qua materiâ fierent. * 253
Baſia jactare. 307. * 395 * 461
Baſis ſtatuæ. 121
Βατεύειν. * 422
Bathylli plures arte ſcenica celebres. * 319
Bathyllus, pantomimus, Mecenatis libertus. 301, * 460
Beatulorum veſtitus. 283
Bene dicere & contra dicere *diviſim, pro benedicere & contradicere.* * 209
Benefacta male locata, male facta arbitror. 27
Beneficentia, regius caracter. * 407
Benignitas *pro* liberalitate. 72
Βία Μέμνονος, pro Memnone ipſo. 45
Bibere in auro, in poculo, in ſcypho, in argento, in Nilo flumine, in oſſibus capitum. 74
Bibere per obſcœnitates. * 450
Bidens *pro* ove. 59
Bilingues tibiæ cur dictæ. * 319
Bilinguus. * 319
Bilinguis ſignificat fallacem, & ad mentem potius quam ad linguam refertur. 103
Biſulcus linguâ idem ſignificat. 103
Bonæ res, id eſt, ad benè & lautè vivendum facientes. 261
Bone, bona, in vocativo, *vel* ô bone, ô bona! genus exclamationis. 137. Vid. plura de hac voce. * 430
Bonitas tua nititur fruſtra me adjuvare. * 304, Si bonitas tua reſponderit &c. 304
Bono eſt, bono fuit, *id eſt* commodo. 292
Bonum neutraliter poſitum pro re bona. 16
Bonus ſutor, id eſt, artis ſuæ peritus. 47
Boves Cyprii κοπροφάγοι erant. 240
Boves frondibus ſaginabantur. 119
Bovibus, bubus, * 252
Bovile. Bubile. 118. * 252
Βοῦς Κόπριος. 240
Brevitas grata eſt ſi non ſit nimia, aliter

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

aliter enim multos offendit. *350.

C.

C & qu promiſcue librarii confuderunt. *241, *245, *267
Cacabus & caccabus. *282
Cacare oppoſitum τῷ continere ventrem. 245
Cadere, labi, excidere, de infante naſcente. *365, *366
Cadus: Vas continens vini libras centum. 208
Cæa nænia, id eſt, Simonidea. 257
Cæcus *pro* cæcum faciente. 118
Cædere robora, arbores. *207
Cædis *pro* cædes. 26
Cæſaries a cædendo dicta. 164
Calceare, id eſt, calceis inſtruere aut munire. 50
Calceati dentes. 50
Calcei albi erant delicatorum & mollium. *462
Calepini error. *282
Caligula Imperator hydrus crudeliſſimus. 15, *407
Callimachus quæſtuariam poëſin averſatus eſt. *382
Calor Pierius. 275
Calvae mulieres Veneri pectines dedicabant tanquam inutiles. *459
Calumnia quid ſit. 57, & 58
Calumniator, de cane. 8
Calumniator, pro calumnias exercente. 57
Camera & camara. 268
Camara, camera, camira, camiri boves, an ſint voces æquè Latinæ. *302
Camerarii Emblemata. *335
Camuri boves. 268
Candida faſcia in capite geſtari ſolita erat diadema. *321
Canes *pro* canis. 26
Canes appetunt coria. 64
Canes clauduntur interdiu, ut noctu acriores & vigilantiores ſint. *434. oſſibus delectantur. 79
Canes ſuos fimo & ſtercore veteres alebant. 239, *378
Canis. Tanquam canis è Nilo. *348
Canis acer. 153, *263
Canis catenatus. *360
Caniſtrum ſportula eſt panis fruſtulis & reliquiis cœnæ excipiendis. 43
Canos antiqui colorare ſolebant. 98
Capere, *pro* ad ſilendum allicere. 71
Capere *pro* trahere in obſequium & amorem. 181
Capere animos ac ſpiritus. 97
Capere aurem, *pro* delectare. 90
Capillos alebant pueri, & cum ad virilem veniſſent ætatem, detonſos conſecrabant Diis, indeque ſemper tonſo erant capite. 163
Capitales cauſæ apud Centumviros agitatæ, *436
Capſus rhedæ. 147
Captare pro ſtudioſe quaerere. 222 288
Capto opprimere. Capto lædere. 288
Caput *pro* vitâ & ſalute. 141
Carbonem pro theſauro invenimus 300, *393
Carbones deſodiebantur propter limites. *460
Cardinalis Barberini laus. *222
Carere contumeliâ. Nunquam carere contumeliâ. 245

Carere

Carere effectu, *pro* non poſſe effici. 63
Culpa, *pro* non poſſe culpari. ibid.
Reditu, *pro* non poſſe redire. ibid.
Caritatem partiri. 157, * 361
Carpere *pro* diſcerpere, uſurpatur de cibo. 81
Carpere oſcula. 157
Caſaubonos & Scaligeros auſus eſt inſectari Schoppius. 3
Caſſander Athenas ſubegit. 281
Caſſandra vera prædicebat & ei tamen fidem nemo dabat. Quid per hoc ſignificatum fuerit. * 362
Caſſii Parmenſis Orpheus. * 356
Ejuſdem Poëmatis metaphraſis Græca. * 357
Caſta oſcula matronarum, *pro* matronarum caſtarum oſcula. * 383.
Caſtor & Pollux 265. aliquid nunciantes vel mandata tempore urgente ferentes ut pingerentur. * 385. Ex ovo Ledæ excluſi. * 385
Caſtrati, qui facti ſunt eunuchi, non nati. * 438
Caſus & conſilium opponuntur. 290
Catenatus janitor *de cane*. * 263
Cathedra pro ſellâ geſtatoriâ. 154
Cathedræ fœminarum. 154. In Amphitheatro ludis celebribus. * 263
Cathedralitii pueri. 154
Cato proverbialiter vocatur qui moroſitate ingenii carpit omnia. 219, * 373. Sumitur pro ſancto & egregio cive. * 286
Cavere propriè de eo dicitur, qui conſilio inſtruit. 31, * 344
Caverna arboris pro cavo, rima, foramine. * 421
Caverna clepſydræ. * 421
Cavi & cava murium & glirium. 212, 213
Cauſa jurgii *pro* jurgio. Cauſa *pro* re. * 209
Cauſa juſta confidentiam parit. * 386, * 387
Cauſam dixit, pro cauſam eſſe dixit. 185
Cauſſam inferre pro Cauſſari aliquid. 8
Cauſam inferre fauce num dicatur apud Latinos. 7
Cauſis fictis, fictis de cauſis, fictas ob cauſas, idem ſignificant. 9
Caurus. *Contrarium eſt* Imprudens. 70
Cavum pro cavernâ. 102
Cedo. De vi & uſu hujus particulæ. 286
Cedo invidiæ Socratis. 158, 159
Centena quam ſummam pecuniæ faciant. 205
Centumviri. Centumvirale judicium. * 265
Centumviri de quibus judicaverint. * 363
Ceos, Cea, Ceja Inſula. * 296
Certare pignore. * 381
Certe *pro* ad minimum, Gallicè *pour le moins*. * 251
Cervi proprie vocantur leves. 40
Ceſennia cum Getulico ſæpe verſum complevit. * 427
Ceſſo *pro* piger & tardus fio, proindeque languide & negligenter aliquid facio. 31, & 32
Χαλεπὸν μαθῦσα κύων σκυτοτραγεῖν. Proverbium Græcum. 64
Χρῆμα θηκειᾶν, *feminæ*. χρῆμα τῶν νυκτῶν, *noctes*. * 373

Κρῆμα τροφῆς, συὸς, χειμῶνος, γυναικὸς, παρθένȣ. 221
Ciborum κλάσματα *partes* dicuntur. * 409
Cibus intritus quid. 77
Cicatrix. Vulnus in cicatricem convenit. * 394
Ciere pro vocare. 23
Ciere gemitus. 259
Cingulum indicium ſervitutis. * 422.
Cinis pro mortuo. 159
Cinœdi. 234
Circe fidicina cur Solis filia a Plauto nuncupetur. * 411
Circe & quæ de ea dicuntur in Fabulis mythologice ſunt intelligenda. * 403. Non bene Lambinus & Douza eam interpretantur veneficam. * 411
Circumcidere pro removere. 252
Circumcidere impenſam funeris, vinum, ſumtus. * 380, * 381
Circum dedit *pro* circumdedit. * 209
Circum dare *pro* circumdare. * 278
Circum ducere *pro* circumducere. * 209, * 278, * 368
Circum ire de iis, qui incerto & inſtabili vivendi genere utuntur. 255
Circumſpectio commendatur. * 393
Cirri dependentes. 107
Cirri, cirrata veſtis. * 250
Citare eſt a ciere, vel cire. 23
Citare *pro* vocare. 268
Citati non reſpondent. Verbum forenſe. * 378
Citatio & citare voce præconis. 240, 241
Cito *pro* voco. 24, * 385
Cito *pro* celeriter, ſtatim. Non cito, haud cito. * 292
Cladis *pro* clades. 26
Claudere *pro* cohibere. 223
Claudiana tonitrua. * 461
Clitellæ, ἄντυγες. * 230, quid ſint. 53
Cochlea a Cicerone dicta *Terrigena*, *herbigrada*, *domiporta*, *ſanguine caſſa*; quod Eraſmus & Crinitus perperam Teſtudini attribuerunt. * 424
Cœlum pro Deo. 221, 252
Cœpero *pro* incœpero. 270
Cœperunt queri, pro queſti ſunt. Cœpit corripere. Cœpit redire. Cœpit præcedere. Cœpi fugere. Cœpit rogare. Inciperes diligere. * 406
Cœtus, pro cœtu Muſarum. 129
Cogitare *pro* excogitare. 131
Cogito nocere alicui. 253
Cognatum vocabant olim eum cui blandiebantur. 266, 267
Coïtus, de arboribus * 431, & 432
Colaphum ducere. 288
Colli longitudo *pro* longum collum. * 220
Color privus *eſt* agendi ratio peculiaris, propria, privata. 275
Colubrus & colubra. 246
Columbæ, genus inerme. * 233
Coma atriariorum cujus longitudinis fuerit. 107
Comæ adoptivæ in arboribus. * 432
Come officium. 110
Comicorum ſenarii quomodo ſcripti. 3
Comis, κόσμιος in Gloſſis. * 423
Commemini, rememini. 273
Commendare *pro* deponere. 58, * 231, * 346
Commercium *pro* uſu. 226
Commercium luminis. Commercia

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

cia linguæ, epiſtolarum, ſepulturæ. 226, * 374
Commiſſit *pro* commiſerit. 50
Commodare eſt utendum dare. * 346
Commoſſit pro commoverit. 50
Commune lucrum. Eſto in commune &c. Formula qua utebantur qui quid alium inveniſſe viderant in publico. 300, * 318, * 393
Communivi *pro* munivi. 147
Comoſus *pro* comis abundans, 309
Comparare *pro* emere. * 283
Compeſcere vi. 12
Compilare *pro* expoliare. 225
Complere locum timore, plangore, lamentatione. 102
Compotrix, potrix. * 370
Compreſſus, *pro* oppreſſus. 199
Concha, lavatio argentea. * 446
Concinnare malum, vel mendacia, vel fraudes. 103
Concito, *pro* convoco in locum unum. 23, 295, * 385, * 393
Concurrere, notans ſtudium videndi & audiendi. 175
Concurſare notat multitudinem negotiorum. 104
Condere laudes alicujus. 134, Sibi famam. 134
Condere, *verbum mortuale vel* ſepulcrale. * 370
Condicere ſignificat promittere petenti. 264
Conditio. Sub conditione. 205
Conditorium & conditivum *pro ſepulchro.* * 370
Condonare *pro* donare. 147
Conduco de redemtore operis. * 384
Conductores. 265
Confectus fame, frigore, inopiâ rerum. 149
Conferre in commune. * 318
Confeſſa res, confeſſus reus, confeſſus amor. 271
Confeſſionem culpæ venia ſæpe ſequitur. * 386
Conficere vi. * 222
Conficere viam. 131
Conflictus cauſarum. 165
Confuſi *pro* terrefacti. 243
Congerere fuſtes, ſaxa. 138
Conjicere tela. * 280
Conjugium ſtudiorum impedimentum vocant ignavi homines. * 426
Conjunctæ, Contubernales & uxores quomodo differant. 143
Conſedit *de rege.* 243
Conſertum Virginal. * 452
Conſidero. 154
Conſiliaris. Conſiliator. Conſilioſus. 112
Conſilium & caſus opponuntur. 290
Conſilium *eſt* vis ingenii, facultas conſultrix. 87
Conſociare uſum rei. 228
Conſpergere humum æſtuantem. 109
Conſpicere & proſpicere *quomodo differant.* 59
Conſpirare & conſpiratio, *pro* conſentire & conſenſus. * 212
Conſpirare cornua. Conſenſus conſpirans. * 210
Conſpiratis partibus, Active, *pro* cum conſpiraſſent partes. 11 * 342
Conſtantinus eos qui viros exſecarent capitaliter puniri voluit. * 439
Conſtantior, *pro* animoſior. 286
Conſtituere ſibi certos fines & terminos. 274
Conſulere hariolos. 141
Conſuli dicuntur juris periti. 205

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Conſurgere in plauſus. * 320
Contendere, *abſolutè, pro certare.* 260
Contendere *pro* crebro & conſtanter affirmare. 58
Contendo quovis pignore, contendo ſacramento, *cum infinitivo.* 254, * 295, * 381
Contexere navem. 257
Continere *abſolute*, *pro* continere in officio. 88
Continere. Vox magiſtrorum propria. 89
Continere lora *pro* tenere ea manu 147
Continere, tenere ora, & coercere ora, quo modo differant. * 261
Continere ſpiritum. 272
Continere ventrem, oppoſitum τῷ cacare. 245
Contineri exemplo, auctoritate, verecundiâ, imperio, diſciplinâ. * 245
Contingere *pro* tangere, attingere. 64
Contractus frigore *id eſt* iners & inhabilis ad agendum à frigore factus. 262, 263
Contrariæ ſignificationis verbum aliquando ſubintelligitur. 245
Contrarii, *pro* adverſariis, hoſtibus. 227
Contumelia & injuria quo modo differant. * 392
Contumelia fit verbis & rebus. 14
Convenit vulnus in cicatricem. * 394
Convicium à conlatione vocum dicitur. 23
Convicium, *quaſi convocium.* 23, 24, * 410
Convicium facere antiqui occentare dicebant. * 270
Convivia tempeſtiva quando habita. 190
Copioſa domus. 263
Coquus *pro* Cocus. * 241
Cor *pro* intellectu & conſilio. 235
Corcodilus & crocodilus. * 235 * 236
Cor duratum *pro* deſtinato animo. * 426
Corda virorum doctorum, id eſt, docti viri. 45
Corinna ſæpe verſum cum ſuo Naſone complevit. * 427
Corneus *pro* durus. 113
Cornibus hircinis inſignitus fuit Pyrrhus. 213
Corniculans luna. 36
Cornix cujus ominis. 189
Cornua ramoſa vel arborea. 40
Corona pro præmio certaminis. 308
Corpulentus, corporis obeſi homo. ex Feſto. * 434
Corpulentus homo dicitur, quod ſit corpore validus & lentis carnibus, ex Iſidoro. *ibid.*
Corpus quid ſignificet. 150
Corpus, *pro* laſſis & defatigatis membris. 61
Corpus *pro virili obſcœno.* 169
Corpus facere, amittere. * 262, * 263 * 360
Corpus mortuorum vexatur & in id ſævitur variis modis. 193
Corripere, proprie de ſerpentibus. * 213
Corrumpere *pro* perdere. 267
Corrumpere formam malis nequitiæ. 157
Corrumpere ocellos lachrymis. 157
Corruptus, de bove male habito & macilento. 120
Cortex *pro* teſta. 114
Cortex, de ſuperficie teſtudinis * 424

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Cortex aliquando fœminini generis. * 251
Corvus, imago adulationis. 43
Corvus. Mali corvi malum ovum. *Proverbium*. Variis exemplis illuſtratur. * 410
Corvus, nomen epicœnum. 101
Cothurnaceus, Cothurnarius. Utrum melius ſit. * 285
Cothurni pro ſermone tragœdiæ conveniente. 215
Creare *etiam de brutis*. * 220 Cum crearer maſculus. ibid.
Creare liberos ſeu gnatos. 25, * 410
Credens *pro* committens. 29
Credis *pro* credideris. 50
Creon & Creuſa nomina ſuâ origine appellativa, deinde propria quibuſdam facta. * 216
Creon in leonem converſus dictus fuit ob crudelitatem. * 217,
Cribrum. * 282
Crimen *pro* accuſatione. 34
Criſtæ galearum centuriones & alios duces à gregariis militibus ſecernebant. 213
Crocodilus ab Apulejo deſcriptus. * 412
Crocodolinæ locutiones, κροκοδολίται. * 237
Cubile ſuis, cubile canis. 101, 102
Cubile *de latibulo feræ*. Cubilia cauſarum *metaphoricè*. * 358
Culpæ propinquus, proximus, affinis, ponuntur *pro* reo. 34 * 344
Cultrix in compoſitionem aliorum nominum ingreditur. 99
Cum dies venerit vel advenerit. *Juridicè dictum*. * 346
Cuniculos agere. 247
Cupedia *plurale neutrum*. 69
Cura *pro* opere ſeu libro. 122
Cura propriè de cultu capillorun 98
Cura habendi *ſcilicet rem aut d vitias*. 128
Cura, qua ſenſus animi abdu multi. 198
Curantes *pro* Medicis. 40
Curatio quid. 303
Curioſi propriè ſunt illi qui ſoll citi ſunt de aliis. 257
Currere, in ſenſu, quo ſollicitud nem denotat. 141
Curſu pelagio. 256. * 295
Curſu volucri, id eſt, alatis ped bus, * 462
Cybebe mediâ productâ. Cybe mediâ correptâ. * 275, * 27 * 277
Cybebe *pro* Cybele. 194
Cybele. * 278
Cybele unde dicta. * 275. I Cybele & ejus ſacris. * 27 * 276, * 277. Ejus ſacerd tes. 194, & 195, * 278. Sol bant ſtipem cogere. * 278
Cybele ſecundâ productâ. 18
Cybelæ ſimulacrum quotann lavabatur. * 275
Cycnus, magnus & agnus al quando primam corripiunt. 1
Cyllenius Deorum apparitor ſu cinctus. * 422
Cynthia cum Propertio ſæ verſum complevit. * 472

D.

DAmno ſanguinis, id eſt, proli progeniei. * 419
Damnum haud recuſare. 139
Dare auxilium, * 206
Dare leto. * 348
Dare verba, id eſt, externa ſpec decipere, 143 . contumeliam. 28
Caroli Datii laus. * 240

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

De *in compoſitione* quam vim habeat aliquando. 296, 297
Deanæ *pro* Dianæ. * 239
Debitum mors flagitat. 270, 271
De cauſis, *pro* ob cauſas. 9
Decedere propriè de mortuis lege naturali. 203
Decipula & decipulum. 69, 200
De conſpectu *vel* è conſpectu. 57
Deductus, de eo qui forte fortuna incidit in hoc vel illud. 93
Defectus annis. 65, 66, * 232, * 417. De voce defectus vide * 232, & * 233.
Defectus pilis. 300, * 417
Deficere *pro* deeſſe. 295
Deficitur conſilio & ratione. * 232
Deficiunt turbam loca. Dies, latera & vox me deficiunt. 295
Defuiſſe *pro* defuiſſe officio. 282
Defunctos rerum humanarum ſenſus an pertingeret veteres dubitabant. * 370, * 371
Degredior *eſt deſcendo*. * 351
Degrunnire, defungi, deſaltare, devertere. 296, 297
Dejectus, propriè de victis. 92
Dejicere feras. 92
Deinde, particula eleganter à Phædro uſurpata. * 226
Delator, accuſator, index, teſtis. * 256
Delector bibere ſanguinem. 289
Delicati horti, delicatum nemus, delicatiſſimum littus, delicatiſſimus amnium, domus delicata. 208
Delicati hortuli. * 281
Delicatorum albi calcei. * 462
Delicatus greſſus. 284
Deliciæ aliquando idem ac glabri. * 281
Delicium & deliciæ * 278. ſignificant cynædum. 195, * 368. Eorum veſtitus. 283, 284
Delicium de femina. * 278
Deliquerit *pro* delicuerit. * 241, * 267
Deliquium & reliquium, in plurali deliquia & reliquia. * 348
Deliqüus quadriſyllabum. 144
Demerſum proprie quod Phædrus vocat merſum. 13
Demetrius Phalereus. 281 Occupavit Athenas imperio improbo. * 342
Demetrius Phalereus exemplum levitatis & inconſtantiæ fortunæ. * 389. Scitè Euripidem correxit. * 390 Conſilium optimum Ptolemæo Ægypti Regi dedit. * 390. Adjuvit apud eundem Ptolemæum inſtitutum vertendi Biblia Sacra in Græcam linguam. * 390
Demittere ore idem eſt ac mittere de ore. 20
Demittere *pro* promittere. 84
Democratica licentia deſinit ac migrat in tyrannidem. * 342
Democratiæ deſcriptio. 10
Demum. Particula notans tarditatem. 45
Dentes calceati. 50
Dentes fulminei apri. 67, * 347
Deorum auxilia non votis aut precibus parantur; vigilando, bene agendo &c. * 326
Deperditus inopiâ. 47
Deponere onus naturæ vel fœtum. 61, 62, * 232, * 249
Deprenſus, metaphora à navigantibus, qui tempeſtatibus deprenſi pereunt. 292
Depreſſum *pro* demerſum. 64
Depugno *pro* victoriam reporto. 286
Derepo *eſt deorſum repo*. * 351
Deriſor bono ſenſu ac in laude ponitur.

nitur. 174
Deſerere patriæ decus, quid. 134
Deſertus viribus. 66
Deſidet *pro* ſedet vel conſidet. Optimè de eo qui territus latet, nec prodire audet. 102
Deſtituit. 312
Deſtricta tunica, *pro* ſtricta ad inferiora. 106
Deſtringere, verbum balneorum. 82
Deſtringere contumeliâ. 82, 83
Deſtringere ſcripta alicujus. 214, * 372
De tuo, id eſt ex re tua, tuis bonis. 253
Devitare, *pro* nolle cum aliquo vivere. *452
Deum iraſci Pagani negabant. 227
Devocare *pro* cito vocare. 64
Devoco *pro* ſenſim traho, pellicio. 145
Devotus vino. 204.
Devotus alicui. 205
Devotus vino, peſti, ſtudiis. * 370
Diadema erat faſcia candida in capite geſtari ſolita * 321
Διαφθείρεσθαι corrumpi; de bobus. 120
Dialogiſmus avari cum medico. 251
Diana alte ſuccincta venatrix. * 422
Δικαστηρίδιον, σμικρὸν πάνυ. 13
Dicere diem, horam, *id eſt* conſtituere. 227
Dicere ſententiam. 34
Dico & reſpondeo ſæpe omittuntur. 177, 178
Dicta *pro* facete dictis & fabulis. 90, 91. *pro* jocis. 168
Dictus *pro* præſcriptus. 212, *pro* conſtitutus. 227
Didi. 105
Diei fabulæ quid. 6
Dies *pro* quovis temporis ſpatio. 57
Dies venit vel advenit. *Verbum juridicum* * 346
Differre ſermonem dicendum, non deferre. 105
Diffluere ſudore. 268
Δίγλοσσος, bilinguis. Heſych. διχόθυμος. 103
Digito monſtrari, & dici, *Hi[c] eſt* * 391
Dignitas *pro* autoritate. 236
Dignum memoriæ & memoriâ * 381
Dignus memoriæ, Dignus ſa[-]lutis. 253, 254, * 294, * 29[.]
Digrunnire. 296
Diis iratis. 249
Diis iratis natus. * 379
Dionyſius tyrannus feriſſimus. Cur pro ejus incolumitate quæ[-]dam Syracuſana quotidie Deo[s] oraret. * 407
Directa in gutture haſta. 284
Direpit *pro* inde repit. 101
Dirus, Dei ira natus. * 454
Diſceſſus *pro* eo qui diſceſſi[t] * 342
Diſcinctus *pro* negligens. * 42[.]
Diſpar & par rectè genitivo jun[-]guntur. 236
Diſſidens *pro* contraria & aliis ad[-]verſa. 167
Diſſolvit navem tempeſtas & ve[-]tuſtas. 257
Diſtentio, διάτασις, in Gloſſa[-]rio. * 451
Dites ut plurimum imbelles. 22[.]
Dividere. Verbum ad convivi[a] pertinens. 114
Divinatione prudentia certior eſt * 358

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Divinus, id eſt, Auguſtus, Imperatorius, principalis. * 462
Divinus, qui exercet divinationes, a *divino*. 32
Divites raro docti & boni. * 375
Divitiæ an malæ ſint & fugiendæ. 228, 229, 230
Divitiarum ſtudium pleriſque obſtat ad veram eruditionem. 128
Divitiarum amor omnium malorum origo. * 375, * 376
Divitiæ tamen honoratiſſimæ mortalibus. * 376
Diutiùs, triſyllabum, à Phædro factum. 12
Dixi, tacitam continet exprobrationem. 259
D. M. in inſcriptionibus ſepulcrorum. * 240, * 241, * 349
Docendi nuda ratio moleſtiam hominibus adfert. * 332
Doctrina divitiis præſtat. * 295
Doctrina domino ſuo eripi nequit. * 381
Dolea *pro* dolia. * 239
Dolet illud alicui. 162
Doliturus. 162
Dolon quid ſit. 147, * 360
Dolon figuratè de muſcæ aculeo. 147, * 261, * 434
Dolor & gaudium vitam miſcet. * 378
Dolorem vindicare. 164
Domicilium ſuperbiæ. 211
Domicilium imperii. 211
Domini dicebantur Imperatores eorumque uxores Dominæ. 107, & 108, 110, * 352
Domini præſentia quam neceſſaria. 110, * 352
Dominus plurimum videt in rebus ſuis. 120
Domiporta de cochlea. * 424, Quæ vox ab Eraſmo & Crinito perperam intellecta. *ibid.*
Domiporta dicitur teſtudo. 113 * 424
Δόμνα vel Julia Domna, nomen proprium Imperatricis. 107, & 108
Domos & ſedes avium Latine dicimus. 18
Domus cornea teſtudinis. 18, 113
Domus defectæ. * 417
Domus formicæ. 18
Domus luctus, precationis. 211
Domus luxuriæ. 211
Domus polita. 208
Dos, pro utilitate, fructu & ornamento. 3. Vid. & * 203
Dos libri. * 203. Dos ſmaragdi, Imperatoris, verborum, oris, virginis, templorum. * 204, * 205
Dos oris, pro eloquentiâ. 4
Dracones exiſtimantur cuſtodire opes defoſſas. 247. Propter id vigiles finguntur. 248
Ducere *pro* abducere. 63
Ducere alicui alapam, pugnum. 288, * 391
Dulcis, *pro* jucundo. 129
Dum, *pro* dummodo. 161
Durato *pro* durato. * 253
Durato, *pro* obfirmato ac indurato. 125
Dux *pro* Imperatore. 111

E.

EA & quæ, notant naturam. 198
Ea re. Hujus formulæ uſus antiquus. * 224
Ea re *pro ideo*, *ea de cauſa*. Eam rem, *pro ob eam rem*. Sic etiam, eadem re. * 225
Ebrietas eſt privatio rationis. 235
Ebrietas ſeu temulentia malorum

metropolis. * 371
Ebullit *pro* ebullierit. 51
Eccum aliquando *pro* ecce, aliquando *pro* ecce illum. 268
Ἑλκεχίτωνες Jones erant, ἑλκεσιπεπλοι vero Phryges. 284
Ἑλξεισἱματίων. 283
Edere fletus, Edere ploratus. 31
Edo vocem. 41
Educare *pro* nutrire. 80
Effectu caret, *pro* nequit effici. 63
Efficio *pro* facio. 191
Effundit, de fœtu. 178
Effuſa lætitia, effuſus riſus, metaphorâ ductâ à quadrigis. 101
El Latini mutant in E. * 308
Elegantia, *pro* cultu & ornatu. 96 97
Elevare, *pro* extenuare, minuere. 160, 202
Ἑλώρια primâ productâ. 185
Eludere de cervo flexus & circuitus faciente ad fallendos canes. 40
Emblemata Camerarii. * 335
Emblemata turpia in poculis. * 450
Ἐμβροχὴ quid fuerit. 77
Emendare mores hominum ſcopus eſt fabularum. * 331
Emerunt, penultimâ correptâ. 250
Emunctæ naris ſenex. 143
Enatare de naufragis. 258
Ennii cor *pro* Ennio ipſo. 45
Enodare voluntatem Legis, laqueos juris, ſententias. 166
Enodare nodos juris, Legum ænigmata 167
Enthecæ prædiorum vocantur dotes prædiorum apud Juris conſultos. * 281, * 282
Ἔνθρυπτος ἄρτος. * 239
Epaminondas inter literas natus. 128
Epicedium Pithœi. * 339
Epicœnorum nominum conſtructio peculiaris 101
Epictetus corpore deformis ſed mirè ingenioſus. * 360
Epigramma vetus Hadriani * 293
Epulari pullos aſinorum. 144
Equeſtria, locus in theatro Equeſtri ordini attributus. * 395
Eradere curam, *pro* ejicere curam ſeu cupiditatem idque ſtudio ſummo. 128
Eraſmi error. * 461
Eripere laudis conſcientiam. 122 123
Erit, *pro* eſſe debet. 133, 168
Error criminis, de ambiguitate, incertitudine, & obſcuritate. 166, Stultus. 307
Error ebrius. 235
Error Herculis, id eſt, Hercules errans. 45
Eruere terram. 247
Erumpere de procurſu inopinato celerique ex abdito. 118, 119
Erunt. Verba in *erunt* terminata penultimam olim corripiebant. 250
Eſt regis, *pro* decet regem. 244
Et abire *pro* & celeriter abire. 56
Et conjunctio aliquando omittitur. 31.
Et quem..... Nec quem. * 343
Ε'υεργέτης, & Ε'υεργεσία. * 407
Evertere amicitiam. 100
Evertere à radicibus. 167
Evertere contubernium. 100
Evitare apud veteres *pro*, vitam auferre & eripere. * 452
Eumelus, hiſtoricus poëta. 218
Eunuchi erant in mundo muliebri.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

bri. * 447. Cui bono mœchæ dati. *ibid*. Diſtinguendi a glabris. 207, * 281
Eunuchi mulierum amatores. * 438
Eunuchus. * 437
Euphrates, Arandacis filius. 162
Eutychetes, non Eutychides, nomen ſervi in lapide Romano * 254
Eutichis nomen non unus homo tantum habuit. * 254 * 355
Eutychorum multa mentio in inſcriptionibus. * 426
Eutychus & Eutyches nomen commune plurimis familiis. * 254
Eutychus, Aug. lib. Neronianus, medicus ludi matutini: vetus inſcriptio Romæ. * 426
Eutychus ad quem Phædrus prologum libri tertii ſcripſit, quis fuerit. 126
Euxinus Ponti ſinus. 216
Exaggerare opes. * 255
Exaggerare opes, quadrantes patrimonio. Exaggeratæ fortunæ. * 355
Exaggerare theſauros, rem familiarem, opes. * 294
Exarare ſtylo. 129
Excidere, cadere, labi, de infante naſcente. * 365, * 366
Excipere, verbum proprium venatorum. 36
Excipere vi. * 222
Excitat *pro* foras evocat. 268, * 385
Excitare feram. 117
Excutio pallium, ſinum vel, *quod idem eſt* aliquem. 295
Exempla idem quod fabulæ. 88, * 245
Exemplum pati. 78
Exemplum *pro* ſupplicio, pœna. 219
Exequi, *pro* exponere, narrare, dicere. 168
Exerere ore ſecreta mentis. * 225
Exerit, *pro* aperit, prodit, notum facit. 39, & 40
Exhibere fidem, benevolentiam, vocis fidem. 270
Exitus *pro* viis elabendi. 37
Exorare *pro* valde orare. 62.
Exornare aliquem veſte, nummis & familia 258
Exornare ſe plumis alienis, *proverbium*, *unde natum* ſit. * 343
Expectare *continuam ſollicitudinem* denotans. 179, 180
Expectatio, vox uſurpata in rebus magnum & memorabilem eventum habituris. 259 260
Expedio *pro expono*. 175
Expedire nomen, pecuniam, rem *quid ſignificent*. * 230, * 231
Expedire rem. 56
Experiri quid aliquando ſit. 48, 49
Expetere *pro* diu multumque petere. 62
Expiare *pro* victima piaculari avertere 142
Expiare & procurare monſtra, prodigia, portenta & ſomnia. * 358, * 359
Explicare fugam, Siciliam. 217
EXPLICIT aut FELICITER, in fine librorum aut opuſculorum librum eundem conſtituentium veteres apponere ſolebant. 87
Exponere exemplum. 159
Expôſtulare *pro* multum poſtulare. 62
Exſequi *pro* narrare. * 364

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Exterere *pro* comminuere, itemque terendo & calcitrando confringere. 67
Extimere, apud ſcriptores *pro* multum timere. 62
Extollere hilaritate nimia. 238
Extricare notat producendi moleſtiam. 260, *Pro* abſolvere, perficere. * 296
Extruere divitias. * 255, * 294 * 355
Extulit abſolutè. 258
Extulit, *pro* edidit, protulit. 125
Exurere *pro* exſiccare. Exuſtus *pro* exſiccatus. 25

F.

Fabella & Fabulæ quid differant. 220
Fabula aliquando veram, aliquando falſam narrationem ſignificat, ut Græcè μῦθος, 6, 104
Fabula a fando dicta. 6, 104
Fabulæ fictæ. 5, 207, * 341
Fabulæ diei, *pro* narrationibus rerum variarum quæ de die acciderunt. 6
Fabularum finis jucundum & verum. * 401
Fabularum genus, id eſt, ars ipſa, & fabularum philoſophia. * 460
Fabularum utilitas. * 333, * 335
Fabularum proprium non eſt γελωτοποιεῖν id eſt riſum & cachinnos excitare, ſed χαριεντίζεσθαι ſive voluptate afficere. 4. Earum eſt emendare mores hominum. * 331
Fabularum Phædri elegantia. * 337. Earum verſus Jambici quorum numeri nihil accurati ferè habent. * 337, * 338
Fabularum & Philoſophiæ ſcopus idem, ſcilicet mores corruptos emendare. * 313. Severitas Philoſophiæ nimia videtur & moleſtiam affert. Fabulæ delectant & docent. * 232 * 333
Exemplorum à fabulis ſeu apologis petitorum utilitas. * 33, * 334. Apologorum uſum ſuo exemplo Scriptores ſacri commendant, cum eorum libri apologis, proverbiis & parabolis ſcateant. * 334, * 335
Fabulis uſi ſunt Oratores, Philoſophi, prudentes Conſiliarii, ut Plato, Demoſthenes, Ariſtoteles &c: Tiberius idem fecit. * 335, * 336
Fabularum genus, id eſt, fabulæ. 88, 130, * 428
Fabula *pro* tragœdia. * 286
Fabulas eſſe debere πιθανάς hoc eſt nihil niſi probabile continere. 29
Fabulas recitantibus aſſes dabantur. 198, 199, * 368, * 369
Fabulis in rebus magni momenti ſæpe uſi ſunt clari viri. * 335
Face incitari. 7
Facere corpus, amittere corpus. * 262, * 263. * 360, * 434 quid lucrum. 253
Facere corpus, ſanguinem, pecuniam, vires. 149, 150, hæredes. 161
Facere ludos 293
Facere medicinam quid ſit. 29, 47 * 343
Facere artem ludicram vel aliam quamlibet. 47
Facere viam ſemita Æſopi. 131 * 255, * 355
Faces admovere, hoc eſt ſtimulum cupiditatis. 7. Faces quid. * 242

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Facies pro ſpecie & habitu. 237
Facile vivere. 152
Faërni laus. * 337
Fabulæ. *ibid.*
Falernum Opimianum annorum centum, titulus amphoræ. 208
Falernum vinum, 136, * 257
Falſo nomine *id eſt* quod falſo habet aliquod nomen. 47
Fama bona eſt velut altera vita. 68
Fames *pro* libidine oris. * 450
Fames ignea. * 207
Familia *pro* multitudine ſervorum. * 363
Familia *pro* ſervo uno & altero. * 382
Familia ſolus eſt. 190
Faſcia candida in capite geſtari ſolita erat diadema. * 321
Faſtidio. Si non faſtidis. 184
Faſtidioſè. 129
Fata *pro* Parcis. 227
Fata ferenda eſſe. * 354
Fatale exitium. 125
Fatigare cœlum perjurio 252 * 380
Fauce improbâ, *pro* deſiderio comedendi vel devorandi improbo. 7, * 208, * 220
Fauce *pro* gulâ. * 209
Fauce incitare, minus Latinum eſt. 7, 8
Fauce inferre cauſam num dicatur Latine. 7
Faucio & faux. * 220
Favere, *pro* minus nocere. 280
Favori & fautor *de ſpectatoribus in theatro vel ſcena.* * 393
Fax *pro* ira. 7, * 404. Fax irai *id eſt fax iræ.* * 207, * 404, Fax *pro* ſtimulo cupiditatis. 7
Fax *propriè* fuſtis inciſus &c. 81
Fax ardens, * 242. Fax quid ſit. * 242
Fax improba, tacita, furialis, libidinis, irai, *pro iræ*, odii, pudoris. * 207
Felicem hominem phraſes nonnullæ ſignificantes. * 380
Felicitas improborum in miſeriam tandem mutatur. * 350
FELICITER aut EXPLICIT, Vide EXPLICIT aut FELICITER.
Feliciter, Acclamatio ſolennis. 282, * 389
Fellatrix. * 288
Feneſtra *pro* foramine. 43
Feræ matutinæ. * 426
Ferramenta ruſtica. * 281
Ferre *pro* accipere. 206
Ferre bonum dicimur, reſpectu habito ad curam & ſtudium quæ requiruntur ut ſecundis & utilibus rectè utamur. Sic fortunam orientem & res ſecundas moderatè vel immoderate ferre dicit Cicero. 16. Pati & ferre tam ad læta quam injucunda pertinent. 16
Ferrum futile quid. 286
Ferus *pro* cervo. 41. Item *pro* equo *ibid.* *pro* fera. * 345
Feſtinus, qui feſtinat, a feſtinare. 32, 78
Fictile vulgus, pro genere humano. 234
Fictis cauſis, fictis de cauſis, fictas ob cauſas, idem ſignificant. 9
Fidem advocare. 206
Figere roſtro, de avibus. 18
Filii quo modo regendi. * 366
Fimbria *pro* fibria. * 240
Finem ſtatuere. * 306
Fingi de ornatu uſurpatur. 98
Fingo *pro* fingo fabulam. 237
Firma, id eſt, dura. * 207
Fiſcus Principis, Charybdis ſpecus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

dictus. * 448
Fiſci quid fuerint. 115, * 251, * 352
Flagellum lentum. 147
Flatus *pro* cantu. 303
Flava veſtis & alba regum & ſuperiorum erat. * 321, * 322
Fletus edere. Formula male ſollicitata a doctis. 31
Fletus heredis ſub perſonâ riſus eſt. * 380
Flexibus *pro* compendiis viarum. 110
Flexus *pro* divortiis. * 423
Fœminæ vini amantes. * 258
Fœminarum præcipuum munus, concipere ac parere. * 416. Commendantur morum & vultus amabilitate. 236
Fons veritatis. * 364
Formam egregiam & ſapientiam raro idem homo habet. * 360
Formica ruſtica, quæ ruri vitam agit. 204, 262
Formonſus *pro* formoſus. * 240
Fors & forſitan idem ſignificant. * 256, * 257
Fortis. Nomen adjectivum de animo non corpore ſæpè uſurpatur. * 219
Fortis nomine indignus, qui eſt Extra bella Leo, lepus in diſcrimine pugnæ. * 391
Fortuitum *penultimâ longâ.* * 351
Fortuna *pro re familiari & bonis hæreditariis.* 205, *pro* improſpero ſucceſſu. 237
Fortuna rem duram ſignificat aliquando. 234
Fortuna ſecunda & adverſa quo modo ferenda ſit. * 377, * 378
Fortuna in plano. * 421
Fortunæ *pro* fortuna. 237
Fortunæ delictum, crimen. 170, * 266. Fortunæ crimen eſt infelix. * 354
Fortunam *pro* fortunas. * 370
Forum *pro judicibus.* 171
Fovea, *pro* a fovea. 139
Fovea *pro* genitali fœminæ rima. * 433
Fovea ſe liberare, Latiniſſima formula. * 254
Foveæ ad captandos lupos ſtructæ. 59
Franciſci Barberini laus. * 222
Fratrem & patrem blandientes aliquem appellabant. 83, 266, 267
Fraudare, *pro* privare. 178
Fraudare ſe cibo. 251
Fraudare ſuperos thure. 251
Fraude, *pro* propter fraudem. 33
Fremit rumor. 304
Frenat impetum poëtæ materia exigua. 264
Frigus reprehenditur in poëtis. 275
Frivola ſunt proprie vaſa fictilia quaſſa. 148
Frivolus *pro* fragili. 301
Frondibus boves ſaginabantur. 119, * 252
Frons occipitio prior; Catonis monitum. * 425
Frons prima, *pro* ſpecie prima. 198
Fruendis diu voluptatibus. * 303
Fruere quæ, *pro* fruere iis, quæ. 153
Frugi homines Græci χρησίμους appellant. 204
Frui data, frui hanc, frui pabulum. 205
Frui data, frui datis. * 370
Fuci quid. * 441
Fugere de civitate. 43. *Fugere pro* fugiendum eſſe. 53. pro

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

fuga. 53
Fugitor acer. 287
Fulmen Jovi *pro* ſceptro. 243
Fulminei dentes apri. 67, * 347
Fundere, de fœtu. 178
Furtum abſque affectu furandi non committitur. * 392
Futile vas & futilis homo quid ſignificent. * 292
Futilis, id eſt hac illac effluens. 245, * 453
Futilis lingua. Futile ferrum. 286
Futurum indicativi *pro* præſente ſubjunctivi. 168
Fuverim & fuviſſem *pro* fuerim & fuiſſem. 38, à verbo fuo. Ibidem.

G.

Galeritus & Galerita. 187
Galli cujuſdam poëtæ hiſtoriola. 293
Gallus, pro evirato Cybeles ſacerdote, 194, an artem, an gentem, an nomen, an formam corporis ſignificet incertum eſt. * 266
Galli Cybeles cogebant ſtipem. * 278
Gaudium & dolor vitam miſcet. * 378
Gaudium donationis, *id eſt* gaudium propter donationem vel cauſa donationis. 110, & 111
Gemere ob felicitatem alienam, proprium livoris. 135
Gemere vicem triſtem fortunæ, *pro* gemere ob triſtem vicem fortunæ. 282
Gemini. 265
Genere vetuſto, id eſt μεθόδῳ, via, ratione vetuſtâ. 276
Generoſus ſignificat dignum genere & ortu ſuo. 84
Genio adverſo natus. * 379
Genitivi ſubſtantivorum uſum & finem denotant. 211
Genitus in pœnam. 192
Gens & natio de animalibus. * 243
Genus *pro* genere mortalium. * 245
Genus *pro* qualitate. 38, *pro* via, ratione. 276, abſolute poſitum, *pro* genere mortalium. * 245
Genus *pro* via & ratione ſcribendi. 88, & 89
Genus lepidum *pro* lepido tibicine. * 428
Genus lepidum *pro* ipſius tibicinis arte. * 460. Æſopi, id eſt, ars Æſopia fabularum. *ibid.* Fabularum, id eſt, ars ipſa, & fabularum philoſophia. 130, * 460
Gerere *pro* habere quo ſenſu uſurpetur. 44
Glabri pueri olim maxime in deliciis erant luxurioſis. 207, 208, * 281
Glandem veteres bubus in pabulum dederunt. * 252
Glauce Jaſonis uxor, dicta fuit etiam Creuſa, id eſt Regina. * 216
Gloria ſtulta quæ ſit. 187
Gloria *pro* glorioſis verbis. 35
Γραῖβια, Latine faces, quid propriè fuerint. 81
Græca hiſtoria ante Trojana tempora vix quicquam habet certi. 218
Græcæ & Latinæ fœminæ olim ſobriæ, poſtea vinoſiſſimæ. * 258, * 259
Græci ſua tantum mirantes. 122
Græcia ab Lino & Orpheo literis ex-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

exculta. 134
Grati animi exemplum in Leone. * 412
Gratia. Redire in gratiam ſecum. 289
Gratis anhelans, ſignificat fruſtra vel nullo cum fructu negotioſum occupatumque 104
Gratulari, abſolute. 307
Gratum eſſet. 69
Gravem eſſe, eſt munus virile. 236
Gravis, *pro* gravato & repleto. 224
Greges pavonum graves. * 214
Gregis principatus. * 243
Greſſus delicatus. 284
Grex, de armento, ſive bobus. 85, * 349
Gruis *pro* grus in nominativo. 27, * 220, * 343
Grunnire porcorum eſt * 459
Γυναικοκρατȣμενοι,, de iis, qui a mulieribus reguntur. 96

H.

Habent *pro* continent in ſe. 61
Habeo *pro* dives ſum. 292. De re inventâ. 294
Hac re, *pro* hac ex re. 224
Hadriani Epigramma vetus. * 293
Hadrianus Cæſar cavit ne fierent ſpadones. * 438
Hæredes facere & ſufficere. 161
Hærere *pro* obhærere. 213, in reſpectu ad difficultatem elabendi. 223
Hæres proximus. 161
Harioli ſunt prodigiorum interpretes. * 259
Haſtæ, de argumentis. 165
Herbigrada, Cochleæ epitheton. * 424
Hercules Jovis filius duplici ratione. 231
Hercules propter virtutem cœlo receptus eſt. 231, * 375
Hercules dictus eſt Sabinis Sancus Semo, ſeu Sanctus Semo. Sanctus Pater idem eſt. 290, 291
Herculis victima verres. 290
Heredis fletus ſub perſonâ riſus eſt. * 380
Heri periphraſis. 120
Heri præſentia quam neceſſaria. * 352
Hermaphroditus. * 437
Hermotimus Panionium proprios filios emaſculare juſſit, eoſque deinde patri virilitatem eripere coëgit. * 439
Heroes Deorum filii dicebantur. 231
Hexameter verſus in Jambicis Phædri. 207
Hic *pro* tunc. 48, * 210
Hic eſt; *de homine celeberrimo*. * 391
Hilarare poculis vel Baccho convivium. 267
Hiſtoria Græca ante Trojana tempora vix quidquam habet certi. 218
Hiſtoricorum genus, apud Diodorum, *pro* hiſtoricis ipſis. 88
Hiſtriones præmia ab editoribus & judicibus ludorum accipiebant. 296
Homeri genus, pro Homero ipſo non dicitur. 88
Homerus quando floruerit. 218
Homicidium eunuchiſmo commiſſum. * 434
Homo, ultimâ productâ. 222
Homo *pro* aliquo. 55
Homo meus. 308, * 321
Homo arbori comparatus. * 431

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Homo de ignoto & incerto dicitur. 68
Homo a Sole & homine generatur, ex phyſicorum ſententia. * 411
Homo aliquando contemtum notat. 110, aliquando commiſerationem. 97
Honeſtas, de animo, deinde de formâ corporis. * 361
Honor. In honorem divinæ domus. *Formula vetus in Inſcriptionibus antiquis frequentata.* * 323
Horatii fabula de Equo & Apro. 202
Horatius Comicos vocat ſuos ſodales. * 317
Hordiar *pro* hordear. * 239
Ante hos ſex menſes, id eſt ante ſex menſes proximè præcedentes. 9, * 341
Hoſpitium calamitatis. 211
Hoſtia & victima quo modo differant. 142
Hoſtia major. 142
Hujusq; Loci, *pro* hujusce. * 267
Humanitas, quid. 181
Humi adverbialiter ſæpe uſurpatur. 60
Humiles opponuntur locupletibus. 79
Humo *pro* humi, ut jacere vel ſedere humo. 60
Hydrus. 15. Per hanc vocem Caligulam ſignificari putat Rigaltius. 15, * 407
Hydrus ſerpentis genus deſcribitur. * 407
Hyginus pereruditus Auguſti libertus. 1

I.

JAcens, id eſt, delapſus & captus 59
Jacens *pro* eo qui deſtitutus eſt auxilio. 180
Jacent regna Peliæ. 217
Jaceo. Verbum uſurpatum de iis qui violentâ morte pereunt. 73
Jacere *de re neglectâ.* 170
Jacere, id eſt, decumbere, de ægrotantibus. 48, 66
Jacere telum. * 280
Jacio. Veteres alterum i in verbis ab hoc compoſitis ſæpe abjiciunt. * 371
Jactare baſia, 307, * 320, * 395, * 461
Jactare cani fruſta. 153
Jactare gloriam. 35
Jactare meritum inane. 70
Jactare voces inertes. 35
Jacuit humo. 60
Jam *pro* ſtatim inde. 28
Jam nunc, id eſt, ſtatim. 254
Jambici verſus proxime accedunt ad naturalem ſermonem. * 338
Janitor catenatus de cane. * 263
Jaquinto *pro* Jacinto. * 241, * 267
Jaſonis, Minois & Theſei tempora. 218
Ictus *propriè* de morſu aprorum. 67
Ignarus, *pro* imbelli, & invalido. 84
Ignem veteres nemini denegabant excepto igne ſacrificiorum. * 367
Ignis in ædibus ſacris & monumentis cariſſimorum fere perpetuus. * 374
Ignis in aris & focis facibus alebatur & extruebatur. * 242
Ignis cultui deorum neceſſarius. 226

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Ignis perpetuus in aris. * 287
Ignorantia admirationis mater. * 414
Ignorare aliquem *pro* ejus faciem vel mores non noviſſe. 283
Ignoſcere ſibi. 289
Ignotum, pro recondito, nec umquam viſo. 178
Ignotus *pro* eo qui non noſcit. 35,
III. Hac nota triremes in vetuſtis Romanorum lapidibus ſignificantur. * 301
IIII. Fortuna, in vetuſto lapide quadriremem Fortunam ſignificat. * 302
Iligneus & ilignus apud veteres. * 206
Illis, id eſt, in illorum uſum. 26
Illudere capiti matronarum. 232
Immiſcuit triſyllabum. 17
Immodica offendunt. * 393
Immolatur *abſolutè pro victima ſacrificatur.* Immolare quid proprie ſit & unde oriatur ea vox. 261
Immorſus *pro* jejuno. * 211
Impeccatus. * 211
Impedita, id eſt, ramis implicata. 41
Imperium improbum. 281
Impetus *pro incurſu piratarum* 219
Impingi, incitari, iraſci. * 405
Implere, de rumore. 205
Importare luctum, ægritudines, calamitatem &c. 81, * 241
Imprægnatio arborum per inſitionem. * 432
Improbi non minus eos, qui bene de ipſis merentur, quam qui eis nocent, lædunt. 28
Improbis prodeſſe eſt inutile, immo ſæpe noxium ſecundum nonnullos. * 379
Improbitas *pro* improbo. 22, 219
Improbitas ſignificat inſatiabilitatem; improbus inſatiabilem. 22. Improbus, *pro* injuſto. 281
Improborum felicitas in miſeriam tandem mutatur. * 350
Improbus *pro* inſatiabili. * 208. *pro* ſævo, violento. 221
Improbus, *pro* crudeli & avaro. 70
Imprudens *pro* imprudenter, vel per imprudentiam. 172
Imprudens *pro* non provido & circumſpecto. 138
Imprudens. *Contraria* Peritus & Cautus. 70
Imprudentia ſtultitiæ, *pro* ſtultorum. 51
Impune potius lædi, elliptice pro *potius eſſe lædi impune* 203
Impune ſignificat ſine detrimento aut nocumento. 28
Imputare *quid ſignificet.* 69
In, notans motum ad locum, aliquando regit ablativum. 284
In. præpoſitionis omiſſæ exemplum. 12, ubi liberis paludibus, *pro* in liberis paludibus. Trivio *pro* in trivio. 80
In capite ſedere contemtum notat. 261
Incenſus *pro* incenſus irâ. 162
Incitari ira apud Ciceronem. 7 *Studio* apud Cæſarem. ibid.
Incitari, impingi, iraſci. * 405
Incola ſtagni. Incolæ aquarum. * 220
Incola eſt etiam fœminini generis. 24
In commune, formula eorum, qui videbant alium invenire ali-

aliquid in publico. 300, * 460
n conſpectu, *pro* in conſpectum, 284 * 391
Inconveniens corpus. 172
Incubuuerim *pro* incubuerim. * 355
ncumbere arma. 46
ndex, accuſator, delator, teſtis. 131, 132, * 256
ndignè *pro* cum indignatione. 67
ndignos qui juvat, vitia & ſcelera illorum promovet. 27
ndolis *pro* indoles. 26
nductio *genus orationis* & induco *verbum* quid ſignificent. * 273
nductus. *Plenè eſt* inductus ad credendum. 114
Iners *pro* imperito artis. 171
nferre cauſſam, *pro* Cauſſari aliquid. 8
Inferre cauſam fauce num dicatur Latine. 7
Inferre cauſam jurgii, *pro* rixam affectare. * 341
Inflat ſe tanquam rana. 73
Inflatus vel inrigatus venas. 235
Infundere in ſinu. 284
Ingemo *pro* cum gemitu dico vel queror. * 228
Ingenia mala male ſæpenumero habitant. * 433
Ingenium, *pro* opere ſcripto. 125
Ingravantibus, *pro* ingraveſcentibus. * 396
In hoc, nota locutio Juris auctoribus. * 457
In hoc, *pro* ad hoc vel hoc fine. 274
In honorem, *pro* in honore. * 391
Inhoſpitalis Ponti ſinus. 216
In hyemem, in cœnam, in ſumtum. 262
Injectus, injecta, injectum ſcilicet à Diis. 79
Injuria æſtimatur ex animo eam inferentis. * 391
Injuria & contumelia quomodo differant. * 392
Injuria notat ipſum factum. 288
Injuria alicujus *pro* injuriâ alicui factâ. 118
Injuriam accipere, tradere. Privare injuria, *pro* injuria prohibere. 289
Injuriam propriè loquendo ſibi nemo facit. * 392
In mentem eſſe, *pro* in mente. * 391
Innocentia parit confidentiam. * 386, * 387
Innoxius *pro* eo qui nemini nocet. 93
Inopinus. 32
Inrimare. * 432
In ſe *pro* contra ſe. 70
In ſe *Philoſophicè ſumtum*. 255
Inſectari damnum, dolores. 168, 169
Inſeri, ſeri, & plantari dicitur tam de arboribus, quam hominibus. * 432
Inſigniti milites. 213
Inſitio veluti naturæ adulterium * 432
Inſitivi liberi. 141, 142, * 432
Inſolentiæ *in plurali*, *pro* inſolentia. 272
Inſpicere alios. Inſpicere vitas hominum. Inſpicere hominem propius. * 326
Inſpirantur granaria aquilonibus. * 210
Inſpirata vento. * 210
Inſpiro ignem, amorem. * 210
Inſtantem necem *pro* præſentem. * 252

Ins

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Inſtrumentum ruſticum. * 281, * 282, * 447
Inſuēta quadriſyllabum, per diæreſim. * 286
Inſuētus, adſuētus & adſuēvi, quadriſyllaba nonnunquam. 11, & 12
Inſultare. 67
Integritas *pro virilitate ſeu virtute maſcula.* 169
Intendo. *Id eſt* inflando augeo, & diſtendo. 73
Inter notat celerem mutationem. 237
Inter aras, *pro* in aris. 261
Interdico, *abſolutè.* 227
Inter manus abripere, auferre. 302
Interrogatio juſſum aliquando notat. * 261
Interponere quid. 278
Intrare januam. 162
Intritus cibus, *vel ſimpliciter* intritum, fiebat ex comminuto tritum, pane, macerato lacte, addito nonnunquam allio, caſeo & ſimilibus, unde & alliatum & moretum vocabatur. 77. Intritus cibus, panis intritus & friatus in aquam & vinum. * 239
Invenientem aliquid hominem videntes dicere ſolebant, *In commune.* 300, * 460
Invenire. 278
Inveniri, in reſpectu ad inopinatum eventum. 39
Inveniunt majus pretium, ſi &c: 278
Invidia. Senſu activo. 73
Invidia *pro* invidis. 159
Invidia *pro* invidioſis hominibus. * 283
Invidia favet antiquis & remotis, præſentibus detrahit. * 388 * 389
Invitare, quid. * 451, & 452
Involvere fraudibus, nodis. 217
Involvere ſe farina, id eſt, volvere ſe in farina. 199
Joca omnia non ſunt vetita. 235
Joci ficti. 5, * 341
Joci & jocari *de fabulis.* * 403
Jocus *pro* homine abjecto qui merito ludibrio haberi poſſit. 65
Joſeph vir Mariæ ἄνανδρος vocatus. * 447
Jovi quercum tribuit Phædrus, eſculum Plinius. * 366
Jovis filii appellantur viri virtute, prudentia, viribus præſtantes. 231
Ira incitari. 7
Ira. Se ſuſcitat ira. * 405
Ira in Deo quid. 227
Iraſci Deum negabant Pagani. 227
Iratis Diis natus. * 379
Ire deſidero, id eſt, ire, abire, faceſſere, valere jubeo. 277, * 457
Iſis Dea dicta fuit Una quæ eſt omnia. * 274
Ἰσονομία, Juris æqualitas. 10
Ita, *pro* hoc modo, hac ratione. 86
Judices ſolebant præſtare jusjurandum, priuſquam ad judicandum accederent. 172, * 437
Judicum mos in cauſa obſcura. 166
Jugata vinea. 201
Jugatæ virtutes. 280
Julia abortivis fœcundam ſolvebat vulvam, ut ait Juvenalis. * 410
Jumenta diſtinguuntur à bobus. 208

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Jupiter *pro* ipſius fano. 225
Jupiter Concubinis delectatus. * 432
Jupiter hominum ſator. * 432
Jupiter qua ratione Pater Herculis. 231
Jupiter Stator unde dictus. * 317
Jura reddere. 232
Jurgii cauſa *pro* jurgio. 209
Jurgium petulans, id eſt, alterius exagitandi cauſa inſtitutum. 168
Juri vires miniſtræ neceſſariæ. 12
Juris peritos, non juriſperitos ſcribendum. 205
Juriſprudentiæ ſtudioſum oportet etiam Antiquitatum & Latinæ linguæ gnarum eſſe. * 397
Jus, quid. 206
Jusjurandum a Judicibus præſtari ſolitum, antequam ad judicandum accederent. 172
Jus Rhadamanti cum quis patitur id quod fecit. * 348
Juſta cauſa parit confidentiam. * 386, * 387
Juſtinianus Cæſar permiſit exſecatis ut illud idem, quod ipſi paſſi eſſent, aliis facerent. * 439
Juvenalis tempore Phædrus lectitari ſolitus. 26
Juvenalis locus de tabula naufragorum. 258
Juvenis aliquando fœminini generis ſubſtantivum. 97

K.

Κάλαμον ἐπιβαίνειν. 197
Καταβόησις, *Convicium*, ut ſit quaſi *convocium*. * 410
Κελεύειν. 55
Κοινὸς Ἑρμῆς. Formula exclamandi quâ utebantur Græci, quando alium aliquid inveniſſe viderant in publico. * 393
Κόρευμα. * 377
Κρωκόδειλος & κροκόδειλος. An utrumque Græcum ſit. 74, & 75, * 235, * 236
Κυβήβη & Κυβέλη. * 275
Κύνες *pro* cinædis. 233

L.

LAbi, cadere, excidere, *de infante naſcente*. * 365, * 366
Labor quis ſumi debeat. * 366
Labor gloriæ & divitiarum pater. * 384
Laborare *pro* affligi & periculis exponi. 85
Laborare alicui rei, *vel* ad aliquam rem. 169
Laboro ut, *hoc eſt*, laboro propter ea ut. 69
Laboro nihil. 261
Lacerat injuſta nece, *pro* Lacerat adeo ut ſequatur nex ſeu mors, atque illa injuſta. 9
Lacus Hebræis dicitur mare. 25
LÆTARE INCOLUMIS, Acclamatio. 306, * 461
Lagena, Lagona & Græcè λάγυνος. 78, * 239, * 240
Laniger, *pro* agno. * 223, * 462
Laquei verborum. 48
Latere *pro* non obſervari, non intelligi. 297
Latibula ſecreta, loca ſunt remota a quotidiana converſatione. 86
Latinæ & Græcæ fœminæ olim ſobriæ, poſtea vinoſiſſimæ. * 258, * 259
Latrans *ſubſtantivè poſitum*. * 397, * 462
Latro de lupo 8
Latronum beneficium. * 412
Lavatio dicebatur dies vigeſima octa-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

octava Martii menſis, & quare. *275
Lavatio argentea 207
Laudata *pro* æſtimata, magni facta. 39
Laudes ſingulorum hominum, itemque urbium ſcribentes, honoribus aut pecuniâ ornabantur. *298
Laurea *pro* lauro. 184
Laus Victoris quid. 263
Laus *pro* virtute laude dignâ. 123
Laus *pro* laudatione. *297
Laus multa & laus magna quomodo differant. *254
Laxamentum ventris cur comitetur timorem. *453
Ledæ ſidera. 265
Ledæ ovum. Ex eo Caſtor & Pollux excluſi. *385
Legati ex jure gentium ſancti & inviolabiles ſunt. *379
Legere *pro* evellere. *248
Legere, verbum de frugibus & pomis paſſim uſitatum. 98
Leges æquæ, *pro* legibus quæ cives faciunt æquales & æquali jure continent. 10. *pro* juſſis & imperiis qualibuſcunque. 181
Lemmata fabularum non ſunt a Phædri manu. 228
Leniter *pro* tarde, abſque feſtinatione. 75
Lentus *pro maxime flexibili.* 147
Leo ultimâ ſyllabâ productâ. 22
Leonina ſocietas. *343
Lepidum genus, pro ipſius tibicinis arte. *460
Lepidum ſpectatorum genus *pro* lepidis ſpectatoribus. 303
Leto dare. 70, *348
Levare *pro* tollere è terra. 202
Levis, id eſt, facilis, celer. 40
pro exiguo & parvo. 82
Levitas. 276
Lex *pro* conditione. 172
Libeat, Abſolutè poſitum, ſic: *Ne gloriari libeat*, hoc eſt *ne quis ſit cui libitum ſit gloriari.* 17
Liberare foveâ *pro* liberare à foveâ 139
Liberi inſitivi. 141, 142
Liberi quomodo regendi. *366
Libertates ſervorum per ῥαπίσματα ſignificatæ. 111, 112, *424
Libertas procax eſt quæ ſuo ac præſenti haud contenta, ſemper plura expetit & aliena, nec unquam ſatiatur 10
Liberti pereruditi fuerunt, Hyginus Auguſti, Phædrus Tiberii 1
Libitinæ ſacerdotes lucrum de ſepulturis faciebant. 252
Libor *pro* Livor. *294
Licentia *pro* immodico libertatis uſu, ad impunitatem eorum etiam, quæ iniqua ſunt & inhoneſta. 11
Licentia Democratica deſinit & migrat in tyrannidem. *342
Liceri, quid. 211
Ligare *pro* alligare. 213
Lignarius rex. *407
Ligyaſtades dictus fuit Mimnermus. 280
Limare. Limus. *266. Limare Collimare. Limatur. *266
Limare *pro* examinare. 167
Linguæ commercia. 226
Linteum Peluſium, id eſt, è lino Peluſiaco confectum. 106
Linus fuit Thrax. 135
Liquebit *pro* licebit. *267
Liquidarum literarum natura. 185, *215

Λῖς leonem Græcè ſignificat. *219
Literæ *pro* literatis *310
Literarum *pro* literatorum. 277
Literæ laborem non divitias ſequuntur. *375
Livoris eſt gemere ob felicitatem alienam. 135
Loca ſecreta Poëtæ amant. *298
Λοιπά, in Gloſſis *234
Antonius Loiſelus, doctiſſimus Juriſconſultus. *46
Longitudo colli *pro* collo longo. 29
Λοπὰς, Patella, patena. *418
Loqui rectè, *id eſt*, apertè, ſincerè. 231
Loquutus *pro* locutus. *241, *267
Lucerna *pro cereo.* 191
Lucifer *pro* die. 200
Lucro *pro latro.* 7, 8
Lucrum injuſtum & turpe periculoſum & noxium 291, *392
Lucrum. Commune lucrum. Formula exclamandi quâ utebantur qui quid alium inveniſſe viderant in publico. 300, *318 *393
Lucullana opera *pro* ædificiis magnificentiſſimis. 105, *351
Ludere & ludus de carminibus. 197
Ludus matutinus. *426
Lupi capi ſolebant foveis. 59
Lupiunt fauces fame. *208
Lupus in fabula & Lupus in ſermone idem ſignificant. 6
Lupus *pro* homine rapace, injuſtas uſuras exigente & crudeli. *404, *405
Lupus fœminino genere uſurpatum. 10
Luſcinus, luſcinius, luſcinia. 187, *271, *366
Luſcinus nomen proprium, itemque cognomen *272
Luſum animo dare. 176
Luxari a luxu dictum *pro* luxuriari. *448
Luxuria, *propriè* nimius & profundus ſumptus. 211, 212
Luxuria *pro* luxurioſis, luxui deditis. *283
Luxus *pro* ebrietate ſeu temulentiâ. *371
Lycaon cur ſic dictus. *405
Lyſippus ſtatuarius nobiliſſimus. *353

M.

M in fine vocis ante vocalem aliquando non eliditur. 19, 46, *283, *284, *371
Macrobii hiſtoriola de Corvo. *424
Magiſtra *pro* conſiliatrici. Magiſter *pro* ſuaſore & auctore conſilii. 114
Magna laus & multa laus quomodo differant. *254
Magnitudo principum periclitatur. 214
Magnus, agnus & cycnus aliquando primam corripiunt. 12
Magnus proprium Jovis cognomen. 241
Major, *pro* maximo. 142
Male corrumpere, male multare, male odiſſe. 267
Male dicere *pro* maledicere. *278
Maledicere ſignificat aliquando conviciis injuriam facere. 9
Maleficus *pro* eo qui malum fecit. 99
Mali corvi malum ovum. *Prover-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

bium. Variis exemplis illuſtratur. * 410
Mali ſunt qui male utuntur divitiis. 229
Malum *pro* periculo. 222
Malum neutraliter poſitum *pro* re mala. 16
Malus ſutor, *id eſt* artis ſuæ imperitus. 47
Mammarum ſpadonatus. * 440
Manere *pro* ſupereſſe 209
ManesDii ſub ſua tutela habebant ſepulcra, quibus inſcribi ſolebat D. M. id eſt, Diis Manibus, vel D. M. S. id eſt, Diis Manibus Sacrum. * 349
Manes Dii *pro* oſſibus & cinere. * 240
Manubria facta aptare. * 207
Manus. Inter manus abripere, auferre. 302
Manus amputata iis, qui patrem ſuum pulſaverant. * 439
Manus pendens. 309
Marcus Grunnius Corocotta Porcellus. * 459
Mare *pro* mari. * 369
Mare Hebræis ſignificat lacum. 25
Margaritæ cur dictæ Elenchi. * 441
Margo in puteo idem, quod ripa in flumine. 223
Maritari arbores ſcripſerunt poëtæ. * 431
Μαστοτομία. * 440
Mater ipſa certum patrem adſignare non poteſt e venere volgivaga procreatis. * 410
Matronæ illuſtres viris legentibus candelas & candelabra tenuerunt. * 426
Maturius abſolute. 190
Matutina arena. * 426
Matutinæ feræ. * 426
Matutinus ludus. * 426
Mecum *pro* apud me. 111, 257
Mecum tota ſis, id eſt, mea. 112
Medeæ flagitia. 217
Medea fugiens membra diſſecta fratris disjecit. * 372
Medelam facere. 29
Medentes *pro* medicis. 40
Media ætas, id eſt, inter Juvenilem & ſenilem. 95. Mediæ ætatis homo. 421
Media quercus, *pro* medietate ejus. 99
Medica ars in naturæ detrimentum armata. * 438
Medici ſæpenumero cogebantur à principibus facere eunuchos. * 438
Medicina periculoſa quid. * 412
Medicinam facere, eſt remedium afferre, vel etiam artem medicam exercere. 29, 47
Medietas in Gloſſis de media ætate, Μεσῆλιξ. * 421
Mediis Græcorum verbis ſimilia Latini habent. * 211
Medio ſole, *pro* medio die, meridie. 191
Mehercule *pro* Ita me Hercule juva. 75
Meletides fatuus natus apud Athenienſes catos. * 428
Melioris vitæ tempus. 239
Meliſſus. 122
Μέλος primâ productâ. 185
Melos *pro* carmine. 255
Memini *pro* memini eorum. 140
Memoriæ artem Simonides invenit, & quâ occaſione. * 384 * 385
Menander novæ Comœdiæ auctor. 282, 283
Mendacia ſubdola. 42

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Mendax etiam vera dicens nemini fidem facit. * 344
Menſibus peractis, *ſcilicet novem, ad indicandum tempus partus.* * 346
Menſis decimus maturum facit partum. 61
Mentis *pro* mens. * 343
Mercaturam facere. 47
Mercede pacta canere laudem victorum, redimere bellum ab Illyriis, adventare cum copiis &c. 256
Mercedes pupillorum, id eſt, quæ aliis præſtantur pro pupillis. 118
Merces. Sine mercede. 199
Mercurius communis. Formula quâ utebantur illi qui quid alium in publico inveniſſe viderant. * 318
Meretrix charybdis domeſtica apud Sidonium. * 421
Meritis *pro* bene meritis. 27, 181
Meritum dare & meritum collocare. 27
Meritum plus valet quam officium. 27
Merſum *pro* demerſum. 13
Μεσαιπόλιος, homo mediæ ætatis. 95
Me ſequetur pro, meum erit. 22
Μετάνοια φιλοσοφίας ἀρχὴ γίνεται. 42
Metricas leges judice Schoppio ignoravit Phædrus. Falſo. 3, 12
Metus præcludit vocem. * 342
Metus Pompeii *id eſt* injectus à Pompeio. 118
Meurſii in Phædrum annotationes minus placent Freinshemio. 178
Meurſii negligentia & incurioſitas. 277
Meus homo. * 321
Mihi & ſibi aliquando abundant. 301
Mihi & tibi cauſâ ornatus poſita. 68
Milites poſt opes quæſitas abnuunt pericula. 129
Milvius vox non Latina. 86
Mimi. 301
Mimnermus qui & dictus Ligyaſtades. 280
Minari *pro* promittere. * 383
Minari magna, multa, pulcra, præclara 260
Minois, Jaſonis & Theſei tempora. 218, 219
Minos Geminus in Cretâ. 218 Minos inſtituit imperium maris. 219
Minus minuſque, magis magiſque. 270
Minutæ litterulæ. * 213
Mirari apud veteres quid. * 414
Miſcere *pro* turbare. 10
Miſcere dolorem damno, beneficiis, officiis. * 242
Miſcere mulſum, dolorem, mala. 82
Miſcet vitam dolor & gaudium. 238
Miſcuerunt triſyllabum. 17
Miſenenſis villa. 104, & 105
Miſeni promontorium. 104. Unde nomen acceperit. 105
Miſer *pro* infelici. 100
Miſeria fati, *id eſt* miſeria oriens à fato. 118
Miſſilia, quæ jactantur & ſparguntur in vulgus. 71
Miſſum *pro* demiſſum. 13
Mittere *pro* emittere. 225
Mittere *pro* objicere. 71

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Mittere vocem *pro* loqui. 225
Mitti proprie dicuntur legati & oratores. 14
Moderatio animi in utraque fortunâ quid jubeat. * 377, * 378
Modeſti opponuntur cupidis & petacibus. 92
Modeſtia Dei portio ſecundum Ambroſium. 92. Deorum donum ex dicto Sotadis. 92
Modo *pro* nunc. 253
Mœchi manifeſtarii qua contumelia affecti. * 439
Mœchis virum exſectum collo per ludibrium ſuſpendebant. * 439
Molæ truſatiles, qua forma dictæ. * 425
Moleſta tunica quid. * 444
Molles mares, *cynædi vel pathici.* * 288, * 377
Molles mares, in Scriptura κύνες. 233. Qui fuerint. *ibidem* & 234
Momentum, id eſt, minimum temporis horæve punctum. 126
Momus accuſat Jovem. 198
Monachorum, qui olim libros deſcripſere, mirabilis imperitia 275, * 216, * 218
Mons magnitudinem ſignificat. 259
Mons parturiens. De eo Græcorum adagium. * 383, Item alii duo verſus Latini. * 383
Monumentorum ſeu ſepulcrorum religio * 349
Mongmentum *pro* monumento. * 253
More *pro* de more. 39
Morem ſive ἦθος rebus inanimatis tribuunt veteres. 3
Mores *pro* conditione vivendi, quam quiſque eligit ex ſuis moribus. 52
Moretum *quid fuerit.* 77
Morigerari ore. 232
Moror *pro* habito. 261
Mors flagitabit debitum. 270, 271, * 386
Mors in plano * 421
Mors & mori. *Voces quas veteres quantum fieri poterat vitabant.* 249
Mortalitas maximum mortis ſolatium. * 412
Mortui ex ſententia Socratis & Platonis habent ſenſum eorum, quæ hic geruntur. 193
Mortuo, *pro* in mortuum. 196
Mortuos homines & ſepulturâ carentes qui humat, fructum pietatis referet, ut exemplum Simonidis oſtendit. * 385
Morum & vultus amabilitas laudatur in fœminis. 236
Mos, *pro* indole, conditione & qualitate quapiam. 4
Mos libelli, *pro* lege libelli. 3
Motus & ſonus pro ſono motus. 13
Movere plauſus. 297
M. VC.TA. *pro* mille quingenta. * 305
Mulabus quoque decurrebatur in certaminibus ſacris. 256
Mularum uſus olim in vehiculis creberrimus. 147
Mulco *pro* percutio. 214
Muliebris veſtis, muliebris mundus, muliebria ornamenta diſtinguuntur. * 446
Mulier ſæpe ſumitur *pro* uxore. 60
Mulier vinoſa ſtatim exanima eſt, ſi deſinat lagenæ animis animari. * 429

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Mulier non rudis. * 247
Mulieres calvæ Veneri pectines dedicabant tanquam inutiles. * 459
Mulieres vini amantes. * 258. Sobriæ tempore Hippocratis. * 259
Mulieribus nihil moleſtius, quam ob formæ turpitudinem notari. 156
Mulierum maximum munus eſt concipere ac parere. * 416
Mulierum ſuperbus ardor circa margaritas. * 440
Multa laus & magna laus quo modo differant. * 254
Multare *pro* punire. 76
Multitudinis judicium ſapientium & peritorum judicio poſtponi debet. * 371, * 387, * 388
Multum, *pro* diu bene. 160
Mulvius aut Molvius in ſcriptis veterum. * 244
Mulus nomen epicœnum. 101
Mulus *pro* ſtupido. * 261
Mundus muliebris quid. * 446
Mundus ruſticus *pro* inſtrumentis ruſticis. * 282
Munera *pro* donariis quæ Diis dabantur. 225
Munus virile *eſt* gravem eſſe. 236
Murus *pro* domo. 262
Muſca vitæ breviſſimæ. * 455
Muſcæ improbitas & impudentia in proverbium abiit. * 392
Mus marinus parit ova. 101
Mus ruſticus, qui ruri vitam agit. 204
Muſcipula & muſcipulum. 200
Mutare *pro* mutari. 238
Mutius gladiator. * 444
Myronis ærea & argentea ſigna maximo æſtimata. * 312
Myronis & Myos fama. 280
Μῦθος Latinè *fabula*, aliquando veram, aliquando falſam narrationem ſignificat. 6

N.

Næniæ aniles. 126, 127
Nancta *pro* nacta. * 240
Naris emunctæ ſenex. 143
Narrabit, quod quis voluerit: formula ſecure ſpernentis aliorum judicia. 186
Naſutus 214
Natantes *pro* piſcibus. 40
Natio ardelionum, *pro* ardeliones. 88
Natio *pro* genere. Natio ardelionum. Veſtra natio. Natio candidatorum. Natio optimatium. 104. Plerumque in malam partem ſumitur. 104
Natio de hominibus & pecoribus dicitur. 85
Natio & gens de animalibus. * 243, * 420
Natura *pro* natura omnium rerum. * 260
Natura & naturæ partes *pro* partibus genitalibus * 231
Natura ſumma eſt ratio. 234
Naturæ dedecus notat eum qui contemtu ſummo dignus eſt. 68
Natus es, *pro* natus fuiſti. 311
Natus infelix, malo fato, duro fato, in pœnam genitus. 192
Natus iratis Diis. * 379
Natus vir. 156
Naufragi ſtipem oſtiatim colligebant, tabulam ferentes in qua caſus naufragii ipſorum erat depictus * 382, * 383
Naufragia picta miſericordiam movent. * 454
Nec *pro* non. 32

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Nec particula jungitur aliquando particulæ Et. Sic Et quem. ... Nec quem. * 342
Nec ideo, Latiniſſima particula. 119
Nec opinans, nec-opinus, nec-opinanter, ἀπροσδοκήτως. * 319
Neces & nex. * 220.
Neceſſitas naturæ. * 366
Necuit *de verbo hoc & ejus regimine.* 246, 247
Necunquam, necubi, necunde. 215
Negotia & negotioſa vita quid ſint aliquando. 125
Negotioſi cingere veſtes alte ſolent. 106
Nemoricultrix. 99, * 350
Nemorivagus. * 350
Nempe, vim habet affirmationis amplioris. 94
Nemus proprie de ſylva pecori alendo. 86
Neptuni filii dicuntur homines alieni ab omni humanitate. 231
Nequiquam ſcribendum, non nequicquam. 111. Significat fruſtra, abſque fructu. 114
Neſcio quis. 159
Neſcis *pro* neſcieris. 51
Nex venatorum, id eſt nex à venatoribus inſtans. 117
Niger an albus. 179
Nihil eſt, *reſponſio perplexa & rem diſſimulans & extenuans.* 152, * 263
Nilus, Ægyptiis dictus *Nun*, Æthiopibus *Sirin*, Romanis *Melo.* 74
Nilus. Tanquam canis è Nilo, *proverbium.* * 348
Nimium omne offendit. * 395
Nitere de iis, quorum pellis e sagina diſtenta ſplendet. 149
Nitere & nitor. 149
Nitor paulo minus eſt quam ſplendor. 44. Propriè gemmarum. 188
Niveus *pro* albo. 308.
Nixus *pro* innixus. 223
Nobilis, *pro* clarus fama. 50
Nocere homini & nocere hominem. * 293
Nocivum, nocens, noxium, damnoſum idem ſignificant. 83
Noctu, id eſt, per noctem. 151
Noctua, avis Palladis. 183, * 366
Noli putare. 75
Nolo iraſcaris, formula excuſantis libertatem. 249
Nomen, de eo qui pro altero debitorem ſe facit aut legibus obnoxium. 55
Nomen in reſpectu famæ. 299
Nomina ſua operibus à ſe factis inſcribebant ſculptores & cælatores. 278, 279, 280, * 312, * 313
Nomina ſunt omnis perſonæ. 170
Non eſt quod, *pro*, non eſt quidquam in cauſa, propter quod. 93
Non eſt regis, *pro*, non decet regem. 244
Non ipſe poſſit Jupiter, proverbialis locutio. 309
Nota & notatio hominum. 263
Noteſcere, id eſt, notum fieri. 141
Novies peperit *pro* novem liberos edidit. 128
Noviſſime, *pro* ultimo, tandem. 175
Novitas *pro* novis inventis. 294
Novus *pro* inuſitato. 215

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Noxius *pro* eo qui nocere poteſt. 272
Nuces, ſolennis ludus puerorum. 174
Nudare *pro* omnibus conſpiciendum præbere. 133
Nuptiæ ſine concubitu non ſunt nuptiæ, ſed nuptiarum umbra. * 426. Studentibus diſcendi occaſionem tribuunt, deſidibus excuſationem. * 427
Nuptiale officium operi ruſtico comparatum * 430
Numerare auctores ſuos, quid. 135
Νυμφοτομία. * 439

O.

Obicere, prima correpta. 141
Objecto lucro corrumpere. 231
Objicere panem cani. 71
Obnoxius abſolute ponitur aliquando. 130
Obnoxius culpæ. 34
Obſiſtere legibus. 181
Occaſio *pro* opportunitate. 310
Occaſione, *pro* in occaſione. 118
Occaſionis olim Deæ deſcriptio. * 395, * 396
Occentare antiquum verbum, *pro* convicium facere. * 270
Occumbere neci vel morti. 199
Occupare. 309
Occupo præloqui, prior adire. * 353
Occurrere, *pro* adverſari, apud Propertium. 124
Ochlocratiæ facies. 10
Oculus domini in agro fertiliſſimus. * 425
Objectus pugnæ. 312
Ὤδινεν ὄρος, εἶτα μῦν ἀπέτεκεν. *Proverbium Græcum.* * 383
Odiſſe opes non eſt viri fortis. 228
Odor *pro* aromatibus. 242, * 378
Odore penates venerari. * 378
Oedipus propter peccatum ignorantia contractum cum totâ familiâ pœnis horrendis involutus fuit. * 392
Offendere ad fortunam. 234
Offendunt, *abſolutè*, *pro* moleſta ſunt & tædioſa. 299
Officio deeſſe aliquando multum nocet. * 390
Officiperdæ *&* officiperdi. * 424
Officium aliquando comitatem verborum notat. 83.
Officium come, i. e. officii elegantia & munditia. 110, * 423
Officium facere, *Gallicè* faire ſa cour. 83
Officium *pro* officio ſalutationis. * 419
Officium quid ſit. 126
Offundere terrorem. 101
Olim *de futuro dictum*, 226. De præterito. 170
Ollus eſt leto datus, *vetus formula mortualis*. * 348
Ὄμφαξ βότρυς, acerba uva, in Gloſſ. * 446
Omnis *pro* omnis generis. 14
Onerare *pro* petere, mulctare. 138
Onus naturæ. 61, * 231. Onus uteri. 232
Onuſtus auri. * 295
Onuſtus, de furibus. 225
Ὀπεῖα *Opia* inſtrumenta muſica cujus generis. * 319
Opera *pro* labore & auxilio. 38
Opera periit nequicquam, id eſt impenſa & adhibita fuit fruſtra. 111
Opera Lucullana, *pro* ædificiis magnificentiſſimis. 105

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Opes odiſſe non eſt viri fortis. 228
Opes regales, id eſt, maximæ. 80
Opeum. * 319
Opima præda, opima hoſtia, pinguis & opimus liquor 114
Opinus, *qui opinatur*, ab antiquo opino. 32
Oppetere pœnas, mortem, præmia. 181 * 366
Opportunus *pro* opportune ſe offerenti. 118
Optimæ res *pro* delicatiſſimis & ad benè & lautè vivendum facientibus. 261
Opus apium, *pro* melle. 172
Ora continere, tenere, & coercere quo modo differant. * 261
Orare, in ſenſu timentis. 248
Ordo equeſter. * 321
Ordo narrationis, ordo fraudis, ordo ſceleris, ordo rei geſtæ. 268, 269
Ore *pro* ex vel abs ore. 30
Ore morigerari. 232
Orphei muſica vim miram habuit * 356, * 357, * 358
Orpheus & Amphion muſicâ celeberrimi. * 257
Orpheus fuit Thrax. 135
Oſcula delibare vel libare. 261
Oſculum manus propriæ. * 389
Oſculum manus alienæ. 282, * 389
Oſculum pedum. * 389
Oſtendere *pro* oſtentare. 44, * 226
Otio potare, agere, aſcendere. * 237
Otioſi *pro* philoſophis. 282
Otium dare corpori, eſt corpus curare. 127, * 354
Ov diphthongus Græca in manuſcriptos Latinos codices irrepſit. * 253
Oves ad foveas ligari ſolitæ, ut lupi ad earum balatum in ſtructas ſibi inſidias inciderent 59
Οὗτος ἐκεῖνος ὁ Δημοσθένης. * 391
Ὀξὺς, acutus, catus, velox, * 259

P.

PActum præmium. * 221
Pædagogiani pueri quomodo veſtiti. * 423
Pagani negabant Deum iraſci. 227
Παίγνια, pueri amati. 195
Πανόπτης, qui oculos centum habet, de villico. 120
Πανέργειν quid. * 286
Papillæ *pro* inguine. * 440
Par & *pro* pariter. * 283
Par & diſpar rectè genitivo junguntur. 236
Par idem quod. * 283
Parari & apparari cum dativo perniciem, & cladem ſignificant. 100
Parcere *pro* vitam ſervare. 118
Pares, *pro* ſimiles. 97
Parmeno quidam digrunniens inſtar porcelli. * 459
Paro *pro* emo. 211
Partes proprie de illis qui litigant inter ſe. 172, * 364
Partes *pro* membris, quibus ſexus diſtinguitur. 234
Partes meæ, tuæ. 271, * 305
Partes dare, *Vox è ſcena petita.* 189
Partes facere de conviviis dicitur. 22
Partes facere, eſt portiones dividere. *De cibo.* * 409
Participare obſonio, vel prandio, id eſt, partem obſonii vel pran-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

prandii habere. *409
Participia loco nominum & vice verſa. 40
Partiri amorem, caritatem. 157, *361
Parvum tigillum: Parvulam capſulam. Parvulam naviculam. Admodum parvulam filiolam. Parvuli filioli. * 213. Parvum libellum. * 406
Parvus *pro* brevi. 214
Paſtus *pro* pinguis, πιμελὴς, λιπαρὸς. * 261
Patena *pro* patina. 76, * 239, *quid ſit.* * 317
Patere, *id eſt* poſſe acquiri vel obtineri non nimis difficulter, 80, & 81
Pati *pro* contentus eſſe. * 215
Pati exemplum. 78. Bonum, & malum. 16, 19
Patiens injuriæ. 21
Patrem aut fratrem blandientes aliquem appellabant. 266, 267
Patres noſtros ſolo teſtimonio matrum noſtrarum agnoſcimus. * 410
Patria eſt ſapienti & forti viro quodlibet ſolum. * 389, *390
Patriæ decus deſerere, quid ſit. 134
Patrimonium quid ſit. 251, 252
Pauculi libelluli. * 213
Pavo, avis Junonis. 183, 187
Pauperes magis ſunt in tuto quam divites. * 352
Pauperes *pro* inferioribus ſecundum Schefferum. 52
Pauperes civium, *pro* pauperes ex civibus. 52
Pauperrimi fuerunt optimi Græci. * 287
Paupertas impulit Simonidem ad faciendos verſus. * 381
Paupertas bonæ mentis ſoror eſt. * 375
Peccata ſponte facta ſemper puniri debent. Caſu vel ignorantiâ contracta nonnunquam excuſanda ſunt, ſed non ſemper. * 392
Peccatum, vox ambiguæ ſignificationis. 28
Pecma ſive pegma, *genus machinæ & ejus uſus.* 302, * 394
Pegma rapitur. 302
Pecten inutilis calvorum uſibus. * 459
Pecuniam facere. 149
Pedis *pro* pes, * 343
Pejerare facile ſolent avari. 252
Pelagio curſu. 256
Pelena malè ſcriptum fuit *pro* Pelina. * 285
Pelium nemus. 215
Pelius & Pelinna ſive Pelina montes fuere diverſi. * 285
Penates odore venerari. * 378
Pendere *pro* leviter inſiſtere. 309
Pendere propriè de rebus venalibus. 143
Pendere, *pro* expendere, deſtinare. 186
Penetrare ſe ad plures. * 380
Penitentia, id eſt penis tentio. * 451
Pennæ pro alis. 87
Penulæ deſcriptio & uſus. 285, 286
Peractis menſibus *ſcilicet novem, ad indicandum tempus partus.* * 346
Peractus, id eſt, circumactus, finitus. 60
Perditus inopiâ. 47
Peregrinus *pro* peregrinante. 78
Perfectiones omnes ab antiquis politiones appellatæ. * 448

Per-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Perferre malum eſt id non ſolum ſuſtinere, ſed cum æquabilitate animi ac conſtantiâ ferre. 16
Perfundere aliquem aceto, unde dicatur. 124
Per gratus, per novi *diviſim, pro pergratus & pernovi.* * 209
Pergula pictorum. * 396
Periculum maris, id eſt periculum cujus mare cauſa eſt 118
Periit opera nequicquam, *id eſt* impenſa & adhibita fuit fruſtra. 111
Peritus, *Contrarium eſt*, Imprudens. 70
Perluſtrare templa. 261
Perorare cauſam. 34, * 344
Perorata parte utraque. * 211
Perpaſtus, id eſt, præpinguis. 149
Perpeti, *pro* ferre, ſuſtinere. 210
Perſalutare, *ſalutem omnium finire.* 230
Perſequi notat ſollicitudinem & feſtinationem. 81
Perſequi de odii fatalis acerbitate. 193
Perſeverare aliquid. * 355
Perſonæ fabulam agebant in pulpito. 308
Perſona in ſcenicorum artificum ſupellectile eſt oris & capitis coöperimentum. * 411
Perſonæ omnis ſunt nomina. 170
Perſtare vicem. * 355
Perſuadere aliquem 53
Pertinere ſignificat pertingere 86
Pertinere *propriè* de illis quæ prodigia ſignificant. 141
Pertrahere ad centumviros. 165
Peſtem oppetere. 181
Petere cum duobus accuſativis. 56
Petiſia poma. * 432
Petulans. 145, & 146
Phædra Hippoliti noverca. 160
Phædri brevitas perpetua. 29
Phædri carmina non revocanda ad moleſtam purioris Jambici diligentiam. 3
Phædri fabulæ nonnullæ interciderunt. 5
Phædri genus *pro* Phædro ipſo non dicitur. 88
Phædrus libertus Octavii Auguſti fuit vel Tiberii. 1. Accuſatus eſt ab Sejano. 1
Phædrus natione Thrax vel Threx fuit. * 257 * 356
Phædrus famam & memoriam ſempiternam maximo ſtudio quæſivit. * 361, * 370
Phædrus fuit ſcholaſticus. 128
Phædrus frequenter imitatur Virgilium. 3. in ſenariis honeſta quadam interdum libertate utitur. *ibid.*
Phalariſmus & Piſiſtratiſmus. 11
Phalereus, Phalerius. 281
Phidias notus artifex. 278
Philetus Urſus. 312
PHILETUS LIB. in antiquis inſcriptionibus. * 463
Philetus non Filitus debet ſcribi. * 324
Philoſophi nominantur paſſim otioſi. 282
Philoſophi & Poëtæ ad eandem metam contendunt. * 333
Philoſophia hominum vitio ſcopum ſuum non ſemper aſſequitur. * 331
Pictè *pro* ornatè, ſplendidè. * 384
Picturis veteres adſcribebant, Hic eſt lupus, hic eſt canis. 177
Pietaticultrix. 99, * 351

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Pignus notat argumentum certiſſimum. 298
Pigritia paupertatis mater. * 384
Pindarus quam beatitudinem magni faceret. 278
Πίνειν ἐν κέρατι. 74
Pingi de ornatu uſurpatur. 98, * 350
Pinus Cybelæ ſacra. 185, * 270
Piſcator ictus ſapiet. *Proverbium.* * 377
Piſiſtratiſmus & Phalariſmus diſferunt. 11
Piſiſtratus & Piſiſtratidæ Athenienſium tyrannni. * 342
Piſiſtratus quâ viâ tyrannidem invaſerit. * 405. Fuit tyrannus non crudelis. 11. Tyrannorum optimus. * 406
Piſtacia, mas ac fœmina. * 432
Pithæi laus. * 338. Epicedium. * 339
Plane, *pro* omnino. 172
Πλανητεύειν. * 422
Plaudentes in ludis vel recitationibus ſtabant. * 320
Plauſum ire deſidero, id eſt, plauſus nihili facio. 277, * 457
Plauſus in ſcena. 297, 307
Plauti poëtæ nugæ in quadam re. 213
Plautus unus ex iis, qui negligenter ſenarios ſcripſere. 3
Plebes & plebis & plebs in nominativo. 214, * 220, * 284, * 371, * 372
Plectere & plectra. 311
Πληγεὶς ἁλιεὺς νόον οἴσει, *Piſcator ictus ſapiet.* Proverbium. * 377
Plumis *pro pinnis.* 188
Plumis alienis exornare ſe, *proverbium, unde natum ſit.* * 343
Pluris *pro* pluris pretii. 261
Plutus Cereris filius. Etiam dicitur fortunæ filius. 230, * 375
Pocula in veretrorum formam ficta. * 450
Poculorum turpia emblemata. * 450
Pœnas oppetere. * 366
Pœnitenda committere turpe quidem eſt; non vero turpe commiſſorum pœnitentiam agere. 42
Poëtæ amant loca ſecreta. * 298
Poëtæ ſunt moleſti ſua carmina ubique recitando & legendo. 299, * 393
Poëtæ & Philoſophi ad eandem metam contendunt. * 333
Ποιεῖν τὴν ἰατρικήν. 47
Policitus *pro* pollicitus. * 386
Politus *pro* perfecto & abſoluto. 208
Pollux & Caſtor. 265
Pollux & Caſtor aliquid nuntiantes vel mandata tempore urgente ferentes ut pingerentur. * 385. Ex ovo Ledæ excluſi. * 385
Pondus inteſtinum. 61
Ponere *pro* apponere, *de ferculis.* 76, 291
Ponere, propriè de iis qui ædificant. 105
Ponere & deponere fœtum. * 249
Ponere præmium *id eſt* promittere. 49
Ponere propriè de quæſtione difficili. 175
Ponere, propriè de ſtatuis. 121
Pontus Axenus ſeu Inhoſpitalis, poſtea dictus Euxinus. 216
Porcorum eſt grunnire. * 459
Poſſidere de meretriciis amoribus, ut & tenere. * 247
Poſſum *pro* poſſum facere. 173

Poſ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Poſſum. Ne poſſent capi, *pro* ne caperentur. * 345

Poſſum, *in reſpectu ad animum ſeu voluntatem.* 150

Poſt præpoſitio omittitur, & ablativus intervalli temporis uſurpatur. 200

Poſt ſecus, ὄπισθεν. * 323

Poſtulare, forenſe verbum. 165

Poſtulat, male *pro* poſtulavit. * 206

Potare, id eſt, bibere largius. 183

Potens *pro* divite 72

Potens, de eo, qui poteſt multum dare. 146

Poteſtas nulla in gignendo, 180

Potior *pro* meliore. 17

Potior, *juris reſpectu.* 179

Πότης, Bibax, Potax, in Gloſſario. * 447

Potrix, compotrix. * 370

Præbuerunt triſyllabum. 17

Præcipitantia cur fugienda ſit. * 392, * 393

Præcludere linguam vel vocem. 72

Præcludit vocem metus. * 342

Præda de re inventâ. 300

Præda proprie quod venatione capitur 22, & 93

Prædator *pro* venatore. 93

Præmetuere, *id eſt* ſtatim & in anteceſſum metuere. 56

Præmia oppetere. 181

Præmium per ironiam. 245.

Præmium proponere. 294

Præſentia Domini & heri quam neceſſaria. * 352

Præſentibus invidia detrahit, antiquis & remotis favet. * 388, * 389

Præſtare, ſolenne verbum venditoris. 145

Præſtare vicem adſuetam. 127, hoſpitium. 119

Prætextâ & togâ quibus uti liceret. 160

Prævalere virtute. 46

Pravo favore, id eſt, per pravum favorem. 293

Praxiteles. 278, 279, 280, * 312

Precem & Preces admovere. 62, 182, * 346

Precibus alicujus auxilium ferre. 203

Premere vocem *pro* tacere. 38

Pretio, precibus adducit. 304

Pretium pro mercede. 27

Prima ſella in rheda, quid. 147

Primus ſomnus. 164

Princeps & principatus gregis, civium. * 243

Princeps, nomen tibicinis. 301, * 394, * 460

Principatus generatim quodvis imperium ſignificat. 52, 85

Principatus gregis *pro* principatu in gregem. 85

Principes civitatis vel civium *pro* primoribus. Iidem aliquando Senatores dicuntur. * 229

Principes *pro* præcipui cives 282

Prior *pro* meliore, potiore & præſtantiore. 44

Priores. 249, 250

Privare aliquem injuria. 289

Privatum, quod reſpicit dominum ſuum. 70

Privus, ἴδιος, peculiaris, proprius, privatus. 275

Probare 265

Probare vel approbare aliquam rem alicui. * 298, * 299. Propriè de opere aliquo, præſertim publico. *ibid.* & * 300

Procax *pro* petaci, hoc eſt alieni appe-

appetente, nec unquam ſatiato 10
Procare eſt petere. 10
Proclivis, abſolute 271
Procurare & expiare monſtra, prodigia, portenta & ſomnia. * 358, * 359
Prodidit rumor, *id eſt*, aperuit. 242
Prodigia nonnunquam fieri. 141
Profero in ſcenam. 294
Profeſſa mors, culpa, paupertas. Profeſſa odia. 215, * 372
Prolabi, de partu. 178
Prometheus quis. 234
Promittit vultus inſignem eruditionem. * 383
Promitte, formula invitantium. 266
Promitto & condico alicui ad cœnam *quo ſenſu* differant. * 385
Proponere, quo ſenſu a Celſo uſurpatum. 21
Proponere præmium. 294
Propoſitum *pro* Sententiâ præmiſſâ vel Propoſitione, Græcè *θέσις*, Latinè *effatum*, dictum. 21
Proprius & ſuus *ἐν παραλλήλῳ* jungi ſolent. * 387
Propter, id eſt, juxta, in vicinia, in propinquo. 114
Propter illos, id eſt, in illorum uſum. 26
Propter volare, propter dormire, eſt volare juxta, concumbere. * 352
Proſequor, *pro* verbis proſequor. 146
Proſpectare *de ædificiis*. 105, & 106
Proſpicere, id eſt, ex editiore loco oculos vergere in depreſſiorem. 59
Πρόθυρα *plurale, à ſingulari* πρόθυρον, pergula. * 396
Provocare aliquem *pro* aliquem vocare ut exeat. 268, * 385
Provolare, in ſenſu, quo ſignificatur impetus ob iræ furorem. 139
Proximi Demetrii *pro* illis qui circa eum erant. 284
Proximus culpæ. 34, * 344, * 413
Prudens *pro* perito. Prudentia *pro* peritiâ. 50
Prudentia certior eſt divinatione. * 358
Pudenda, velanda corporis. * 451
Puellæ, ſive cinædorum chorus, aſinum maritum ſuum vocant. * 420
Pueri alebant capillos ad virilem ætatem. 163
Pueri pædagogiani quomodo induti. * 423
Pueri puellaſcentes. * 438
Puerorum toga prætextam habebat purpuram. 160
Pugillares de uxoribus. * 426
Pugnæ objectus. 312
Pugnaſſit *pro* pugnaverit. 50
Pulchrè *pro* ſpecioſè, callidè, ſcitè. 35,
Pulchre novi, intelligo, video. 172
Pulmentarium, *quidquid ad panem datur*. 153
Pulpitum. 308
Punctus *in genitivo* punctus, de vulnere à muſcâ facto. * 314
Punctus, punctum & punctio, aliquando idem ſignificant. 288, * 391
Purus, de toga. 160
Pycta vox origine Græca, pugilem victorem ſignificat, & à nonnullis per i ſcribitur,

ſed

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

ſed malè. 264, * 219, * 297 * 455
Πύκτης pugilem & pugilem victorem ſignificat. * 297
Pyladæ plures arte ſcenicâ celebres. * 319

Q.

QU & C promiſcuè librarii confuderunt. * 241, * 267
Quadrantes *pro* nummis minimis 251
Qüadrigæ dicuntur effuſæ cum quadrupedes prono feruntur impetu. 101
Quadriremis Fortuna, hac nota, IIII Fortuna, in vetuſto lapide ſignificatur. * 302
Quæ & ea notant naturam. 198
Quærere, de eo qui ſummâ diligentiâ & deſiderio agit. 129
Quæſtus ſacerdotum Cybeles *pro mendicatione eorum.* 194
Quæſtus ſtultitiæ, id eſt, quæſtus apud ſtultos. 51
Quamlibet, *pro* quantum libet. 75
Quamvis, *pro* admodum, valde. 80
Quantus, de pretio & dignatione. 170
Qua re, *pro* qua ex re. 224
Quercus in tutela Jovis eſt. 184
Qui *pro* cui. * 241, * 267
Qui, *pro* qualis, quam magnus atque admirabilis. 43, & 44
Qui *pro* quomodo, quod præcipuè uſurpatum in interrogationibus. * 267, * 268
Quianam *pro* curnam. * 291
Quid, *pro* quare, cur, & propter quid. 31. Elliptice, *pro* quid facis? 191
Quidam proprium in Phædri fabulis & ſimilibus, Gallicè *un homme.* * 206
Quidam de ignotis. 174
Quietus gradus. 115
Quietus *pro* tacente. 119
Quin *ſenſu peculiari ſumtum.* 152
Quindecim-viri. * 358
Quis *pro* qualis, quantus. 286
Quis, *pro* uter. 73
Quisquis cum læſit ſic cum ſuis valeat, antiqua inſcriptio. * 445
Quivis, *quantuscunque, quantuslibet.* 290
Quo *pro* in quo. 202
Quo mihi, *pro* quo fine mihi Dii dederunt. 189
Quod *pro* ob quod. 175
Quod, *cum dicimus*: Non eſt quod, *pro* non eſt quidquam in cauſâ. 93
Quod poſt verbum *ſcio* Latinè uſurpatum. 287
Quodcunqae fuerit, formula, quæ videtur abiiſſe in proverbium. 90, 129
Quotidie *pro* cotidie. * 241, * 267
Quotidie, ſecundam modo corripit, modo producit. 100
Quygno *pro* cygno. * 241, * 267

R.

R & S charactere Longobardico, nihil divortunt. 238
Rami, de cornuum aculeis. 40
Rapere dicuntur naufragium facientes ea quæ de ſuis facultatibus feſtinatim colligunt. 259
Rapitur pegma. 302
Raptor, de milvio. 8
Rara mens. 198
Receptaculum *à verbo recipio.* 213

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Receptus cavo, portâ. 213
Recidat & referunt primâ productâ. 190, *273
Recipere corpus lecto. 60
Recitationes poëmatum & orationum coram amicis intelligentibus auctoribus utiliſſimæ. *393
Reclamare *pro* iterum clamare. 244
Recolo, *id eſt* denuo & ſæpe repeto & reviſo. 60
Recreare ſe inter pueros non eſt virile. 176
Rectè loqui *pro* apertè, ſincerè, ſimpliciter loqui. 231, *287
Recumbere *pro* accumbere *de convivis*. 267, *302
Recuſare damnum & haud recuſare damnum. 139
Redire ad ſplendorem. 170
Redire, *pro* accedere, denuo venire. 267
Redire in gratiam ſecum. 289
Redit mihi animus melior ad cogitandum. 176
Referre auctoritatem. 265
Referre ad animum *pro* conſiderare, examinare. 192
Referre retro. 93, *350
Referunt & recidat primâ productâ. 190, *273
Reficere *pro* recreare. 246
Regales opes, *id eſt* majores quam privatæ. 80
Regem injuria vel contumeliâ afficiens ſupplicio dignus.*407
Regere, de muliere, quæ aliquem ſibi habet obſequentem. 96
Regibus venerationem detrahere eſt contraire divinæ ſanctioni. 14
Regiones non æſtimandæ ex cœli vitio. *429
Regius caracter, beneficentia. *407
Rejecta penula 285
Reji *pro* rei. 39
Rejicere *pro* negare alicui cum contemtu & aſpernatione quod petivit. 93
Relegati in paluſtribus locis ætatem plerumque degere jubebantur. *420
Religio *pro* Deo. 225
Religio mea imprudens peccat. 172, *364, 365
Religio ſepulcrorum ſeu monumentorum. *349
Religionis contemtus aut violatio non impune abit. *374, *385
Relinquere, propriè de illis qui moriuntur. 203
Reliqua *pro* cætera. *300
Reliqüiam & Reliqüas quadriſyllabum. 144, *241, *359 *385
Reliquia *plurale neutrum*. 69, *234, *348
Reliquiæ languentis ævi, robuſtæ ſenectutis, ſpiritus, vitæ ſupremæ. De reliquo ſpiritu ſuo ſollicitus, De reliquo ſpiritus ſui ſollicitus. *304
Reliqüis quadriſyllabum. *244
Reliquium & deliquium, in plurali reliquia & deliquia. *348
Rellicuo *pro* reliquo. 144
Relligio, *pro* religioſâ re. 79
Rememini, commemini. 273
Rependere gratiam Latinè optimè dicitur. 91
Repente *pro* præter conſuetudinem ſuam. 71
Repperire dicitur de primis rerum inventoribus. 2, & 3
Repræſentare in ſe pœnam facinoris. 164, 165,

Reprehendere. 310. Facilius quam æmulari. * 388
Reprehendere, ἀναλαβεῖν, recipere, *ſunt idem aliquando.* * 396
Reptare quid ſignificet. 282, * 390, * 391
Res. Ea re, hac re, *pro ideo, ea de cauſa,* Eadem re. Eam rem. 374, * 225
Res *pro* ipſo facto. 293
Res *pro* fabula, vel narratione. 46, 79
Res cibi, res voluptatum, *pro* cibo & voluptatibus. * 209
Res cibi, *pro* aliquis cibus. Res voluptatum. 221, * 373
Res feminarum. 156, * 361,
Res ſecundæ animos fatigant & infatuant. * 343
Reſidere *pro* ſedere. 43
Reſides *ſeu* deſides, *pro* nil publicè agentes. 282
Reſpectu hujus, alterius, Tyndaridarum, conſulatus. Reſpectus eorum. * 315
Reſpectus. Hujus vocis uſus optimus. 291
Reſpiciens nihil dum vindicet dolorem. 164
Reſpirare animam, aëra. * 211
Reſpondeo & dico ſæpe omittuntur. 177, 178
Reſtare *pro* ſtare. 40
Reſtitit *de admirantibus.* 174
Reſtituo, *forenſe verbum.* 173
Reſtrigare quid ſit. 148
Rete *pro* reti. * 369
Retenſus, retendere, retendi. 174
Retorridus idem eſt quod recoctus, exercitatus, vafer. 200, * 279, * 280
Reverenda *pro* pudendis. * 451
Revocare, *id eſt,* ſuâ vice vocare. 77. Verbum ad convivia pertinens. 77
Revocare *pro* iterum vocare. * 239, * 348
Revocare injuriam ad animum. * 367
Rex aliquando dicebatur quicunque vel ſummam Reipublicæ tenebat, vel unius urbis moderator erat. 48
Rex, Regulus, nomina propria. 301
Rex lignarius. * 407
Rhadamanti jus, cum quis patitur id quod fecit. * 348
Rheæ ſacerdotes caſtrati. 194
Rima non arboris tantum eſt, ſed etiam mulieris σχίσμα, interfemineum. Quia dehiſcit admittitque, *rima* dicitur. * 432
Rimare, antique *pro* rimari. 167
Ritus, *pro* voluptate. 4
Ροπὴ ἐπὶ ὥρας, momentum, in Gloſſis. * 426
Rodere *propriè de muribus.* 69
Ρόφημα in Gloſſario, ſorbicina, ſorbitio. 76
Rogantes *pro* mendicantes. * 454
Rogare vitam, Pro vita rogâre, quo modo differant. * 259
Rogare cum duobus accuſativis. 56
Roſtro figere de avibus. 18
Rudis & non rudis, habito reſpectu ad artem quam aliquis exercet. 95
Rudis de meretriciis amoribus. * 247
Ruere arenam, fluctus, naves. 113
Ruina cœli, *pro* tonitru vel pluvia. Ruit æther. Ruit Ætna. 243

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Rumor fremit. 304
Rumorem didi. 105
Rumpi *pro* diſrumpi. 64
Ruo, ruttum, rutellum. 247
Ruo & ruo in ſervitium. 281
Rus *pro* horto. * 282
Ruſtica formica cur dicatur. 262
Ruſtici *pro* colonis & familia villæ. 119
Ruſticus *pro* agrarius *vel* agreſtis. * 327
Ruſticus *pro* laborioſo. 204

S.

S & R charactere Longobardico nihil divortunt. 238
Sacrum *pro* ſacrificio vel hoſtia. 226, * 374
Saltus loca venationi apta. 21
Sal urbanus. 294
Salutare, abſolute *pro* ſe ſalutare. 149
Sancta *pro* innocente & caſta. 164
SANCTISSIMÆ UXORI ſæpe in Inſcriptionib. * 436
Sanctum eſt, quod ſanctione quadam ſubnixum eſt. 79
Sancus Semo, ſeu Sanctus Semo Hercules Sabinis dictus eſt. Sanctus Pater idem eſt. 290, 291
Sanguinem facere. 150
Sanguinis pignus, cognatus.* 419
Sanguis paternus & maternus, longus, altus. * 419
Sanguis *pro* prole, 82
Sanguis teſtudinis facit claritatem viſus. * 424
Sanitas *pro* ratione. 273
Sanitas. Ad ſanitatem venit curatio. 303
Sannazarii luſus in Nolam urbem. 220
Sapere de cibis & liquoribus. 144
Sapiens *pro* deliro, per ironiam. 175, * 365
Sapientes boni alicujus cauſâ agunt quicquid agunt. 187, non oderunt divitias. 228
Sarcina *pro* fœtu. 61
Sas *pro* ſuas apud Ennium. 301
Sator hominum, de Jove. * 432
Satyrici ad omnium vitia quaſi lucernam admovent. * 444
Saxa ſenſu obſcœno. 233
Scaligeros & Caſaubonos auſus eſt inſectari Schoppius. 3, 221
Scenici quibus præmiis donarentur. * 316, * 317
Sceptrum Jovis eſt fulmen. 243
Schefferi querela de ſecunda Phædri editione. 285
Schoppius ſuſpicatur ignoraſſe Phædrum leges metricas. 3, ad Orbilium remittendus. 65
Scientia divitiis præſtat. * 295
Scierunt à verbo ſcio, itemque à verbo ſciſco. 269
Scilicet *confirmantis*. 297
Scio quod non ſit credendum virtuti tuæ. Scio quod ſtrenuus es. Scio quod venturus es. *Hæ phraſes Latinæ ſunt*. 287
Scio quod non ſit credendum *non eſſe locutionem Latinam*. * 314
Scopas. 264
Scriptor olim vocabatur qui ſcripto publicaverat opus. 285
Scriptorum venalium nomina olim ſcribebantur in tabernarum librariarum poſtibus. 212
Secreta loca poëtæ amant. * 298 * 384
Secretum petere, ſcilicet locum. * 264
Secretus quid ſignificet. 86
Secunda perſona pro tertiâ. 183
Secundæ res animos fatigant & infatuant. * 343

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Sed particula eleganter poſita. 242
298, *239
Sedere humo. 60
Sedere *propriè* de judicibus. 34, *344
Sedes & domos avium Latine dicimus. 18
Sedes & ſtatio animalium. *243 *244
Sedes ranarum. 25
Seditioſi albis veſtibus induti. *462
Seductus in ſecretum. 161
Segregare, id eſt, a grege ſejungere. 177
Sejani potentia in aula Tiberii Imperatoris. *387
Sejano, *pro* a Sejano. 132
Sejanus cæterique delatores, qui multi ſub Tiberio, luſi a Phædro. *416
Sejanus Romæ principatum adfectabat. *460. Unco tractus. 132
Sella prima in rheda quid ſit, 147
Semianimus *pro* ſemianimis. 32
Semita & via quomodo differant. Semita alicujus viam facere. 131, *355
Semitam Æſopi facere *pro* inſiſtere viam quam Æſopus ſecutus eſt. 131
Sempronius ſophus appellatus. *441
Senarii verſus veterum Græcorum accurati, Comicorum Latinorum negligentes & quaſi ſoluti, Phædri fabularum ſcriptoris medium tenent. 3, *203 *337, *342
Senarii verſus aliquando ſpondæum habent in fine. 157
Senatores jurati & decuriones ſententiam ferebant. 166
Senectutis querelæ inutiles. *397
Senex frequenter uſurpatur de magiſtris ac philoſophis. 90
Senſus quid ſignificet. 206
Senſus communis quid ſit. 26
Senſus communis. Senſus communes. Senſus publicus. *411
Sententia judicet. 160
Sententiam dicere. 34
Sententias poëtarum cur ediſcamus. *387
Sentire *pro* exiſtimare, cenſere. 123, 266
Sepelit venter. 214
Sepes & ſeps. *220
Sepulcrorum ſeu monumentorum religio. *349
Sequitur *pro* meum eſt. 22
Sera pœnitentia, *pro* pœnitentiâ inutili. 42
Serpens & ſpeculum, prudentiæ appingitur. 157
Serpentes appetentes vini. *259
Servare *pro* obſervare. 163
Servi vocatores. 77
Servire oculis, quid. 106
Servis honor ſtatuarum negatus. 121
Servitus *pro* Æſopo. 130
Servorum libertates per ῥαπίσματα ſignificatæ. *424
Servus qualis eſſe debeat. *355
Seſe apud Phædrum ſæpe reperitur. *289
SEXC. ſive SEXCIS compendium ſcribendi antiquum *pro* SEXCENTIES. *304
Sexcenti *pro multis*. Sexcenties *pro pluries, vel multis vicibus*. *304
Sexus humanus ſecundum naturam in marem ac fœminam tribuitur: præter naturam vero in Hermaphroditum &

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Eunuchum. * 437
Si *Confirmantis*. 248
Sibi & mihi aliquando abundant. 301
Sibi & tibi aliquando abundant. 242
Sibi *pro* in uſus privatos & proprios. 158
Sibi non liquere, formula forenſis. 166
Sic valeas, *pro* male pereas. 200
Sidera Ledæ. 265
Signum conſpicuum, quid. 213
Signum *pro* teſſera militari. * 371
Silvicultrix. 99, * 350
Similia in ſimilibus longiſſimo tempore ſimiliter perſtant. * 410
Similitudo faſtidium gignit. * 350
Simios antiqui comedebant. 143
Simius & ſimia. 187
Simonides. Tres Poëtæ eo nomine vocati fuerunt. * 295
Simonides artem memoriæ invenit & quâ occaſione. * 384, * 385
Simonides pietatis fructum retulit, humato quodam ignoto homine quem projectum mortuum invenerat. * 385
Simonides tractandis rebus quæ miſerationem exigunt excelluit. 263, Quo tempore vixerit. *ibid.*
Simonides vitæ & pecuniæ amans & avarus fuit. * 382
Simonides ut verſibus nummos & munera quæſiverit, exemplo jucundo probatur. * 381
Simonides egregius Poëta. Melicus dictus. 255, De eo hiſtoria feſtiviſſima. 256
Simonideis lacrymis mœſtius. 256
Simonidis duæ thecæ ſeu arculæ. * 381
Simpliciter *pro* apertè, ſine diſſimulatione. 150
Simul *pro* Simul ac. 174, 188, 222, * 365
Simul exieris, *pro* ſtatim, poſtquam exieris. 102, Ita fere. 188, 222
Simulacrum Cybelæ quomodo ablueretur. * 275
Simus, ſimius, ſimia. * 271
Sine mercede, *pro* gratis, fruſtra. 199
Singulas, *id eſt*, unam poſt alteram. 87
Singuli non ſignificat omnes, ſed unum poſt alium. 15
Siniſtra natura quos in lucem extulit; periphraſis notans homines ſcævos & Diis iratis natos. 124, 125
Si non faſtidis, formula humanitatis. 184
Sit, formula loquendi à Mathematicis deſumta, * 396
Sive præpoſitio omiſſa. 95, * 350
Societas cum potente periculoſa. * 343
Societas Leonina. *ibidem.*
Societas cum hominibus malis ſemper noxia eſt. * 374, * 375
Socrates deriſor humanæ ſtultitiæ. 174
Socratis accuſatores omnium judiciis damnati. * 361
Socratis mors. 158
Sol medius, *pro meridie.* 191
Sol ſolus multorum pater audit. * 410, * 411
Solatiom *pro* ſolatium. 32
Solatium eſt miſeris habere calamitatum ſocios. * 344

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Solemnis *pro* ſolitus. 135
Solon Athenienſibus prænunciavit invaſionem Piſiſtrati. * 405
Solvere errorem. 209
Solus Æſopus erat domino familia. Tu mihi ſola domus. Romam tu mihi ſola facis *& ſimilia*. 190, * 274, * 443
Soluto pectore. 126
Σωματοποιεῖν, idem apud Græcos, quod *Corpus facere*, apud Latinos. 150
Sonare citharâ, citharam, hominem. 183
Sonipes *pro* equo. * 280, * 462
Sophus. Acclamationis genus. 176
Sophus, vox latinitate donata. * 269
Sophus *pro* philoſopho & docto. 238
Sopitus ſomno. 164
Sorbitio liquida, *id eſt*, maxime liquida. 76
Sordes & purgamenta abjiciebantur in triviis. 80
Sordidum perjurium. 252
Spadonatus mammarum. * 440
Spadones ſunt qui nati ſunt eunuchi. * 438
Spadones ne fierent Hadrianus Cæſar cavit. * 438
Species. O quanta ſpecies quid ſignificet. 26
Specula naturalia ſunt in undarum æquore & ſaxorum lævore. * 408
Specular & ſpeculum. * 263
Speculo contemplarentur. * 436
Speculo formam ſuam explorare ad diſciplinam morum non parum confert. * 361
Speculum lympharum, fontis, aquæ. 19, * 215
Speculum apud veteres imago cognitionis ſui. 157, Cum ſerpente prudentiæ appingitur. 157
Spirare odorem, Deam, magnum. * 210
Spiritum torquere. 250
Spiritus in reſpectu ad vehementiam commotionis ob injuriam acceptam. 272
Spiro & ejus compoſita ſunt ſæpè activa. * 210
Spoliatrix amica. * 247
Sponſus in genitivo habens ſponſus, *pro* ſponſore. * 230
Sponſum vocare, mittere. 55
Stabulum nequitiæ. 211
Stagni incola. * 220
Stans ſuper *pro* ſuperſtans. * 209
Stant patroni, *id eſt*, reſiſtunt. 165
Stantes victores pinguntur. 92
Stare, *ſignum victoriæ*. 92
Stare ſuper aliquem; de eo, qui ſtare in cadavere cœperat, laniaturus illud. 79
Stare & ſedere, verba forenſia, quid ſignificent. * 316
Stare pro Jubâ, pro Afris, pro judicio ſui erroris. 293
Stat hoc mihi, ſtat illud, ſtat ſententia. * 291
Statius. * 244
Stator Jupiter *unde dictus*. * 37
Statuæ & ſigna. * 253
Statuæ non erigebantur ſervis. 121
Statuere terminum operi. Statuere finem. 274, * 306
Sterculinum vel ſtercilinum. Stercus, ſterci; & ſtercus, ſtercoris. Sterquilinio, ſterquilino & ſterculino. Stercilinium. * 267
Sterculius cognomen Saturni, unde. * 267

Ster-

Sternutare bonum omen quando Dii dicantur. * 380
Steſichori fabula de Equo & Apro. 202
Steterunt, penultimâ correptâ. 250
Stilus cothurnarius unde dicatur. * 285
Strigare quid ſit. 148, * 434
Strigare, tricare, ſtriga, triga, ſtrix, trix. * 262
Strigarium. 149
Stropha, ſtrophiarius, ſtrophoſus. * 229
Strophæ verboſæ, στροφαὶ. 48
Studere & velle quomodo differant. 79
Studio incitari. 7
Studiorum omne genus periculoſum ſub Nerone. * 428
Stulte, objurgantis particula. 177
Stultus captat gloriam ex facto, quod nullam plane habet utilitatem. 187
Stultus error. 307
Stupor corvi, *pro* corvo ſtupido. 29, 45, 219, Stupor quid ſit. 46
Suadere aliquem fugere. 53
Suam *pro* ejus. 209
Suavis ſonus Egeriæ, *id eſt* ſuaveloquens Egeria. 45
Sub conditione, *id eſt*, hac lege, hac limitatione. 205
Sub oculis venire, *pro* ſub oculos. * 391
Subdolus. 42
Subicere, prima correpta. 141
Subigatrix vox obſcœna. 233, 234, * 377
Sublimi quercu, *id eſt*, ſublimitate quercus. 99
Sublimis vinea, apud Varronem. 201
Submovere omnem querelam, *id eſt*, nullum locum querendi relinquere. 123
Subolis, *pro* ſuboles. 26
Subſcribere *forenſe verbum*. 167, 168
Subſedit in oppido. 162
Subſidere in venatione. 162
Subſidium *pro* in ſubſidium. 257
Subſtituere hæredes. 161
Succeſſa, *id eſt*, quæ ſucceſſerunt. * 342
Succumbere *pro* ſuperari. 175
Sufficere hæredes, quando dicatur. 161
Sufficiſe, *pro* ſuffectum iri, vel ſufficiendum eſſe. 161
Suis & ſus in nominativo. * 220, * 252
Summotio *pro* ſummo otio. * 238
Sumo mihi. Sumit ſibi. 249
Super *pro* inſuper. * 296, * 297
Super *pro* præter. 168
Super eram *pro ſupereram*. * 209
Super eſſe *per thmeſin*, *pro* ſupereſſe. * 325
Superbia, *pro* ſpe regni vel victoriæ. 17
Superior, habitâ ratione ad flumen, eum ſignificat qui partem occupat unde aqua decurrit. 7
Superſtitio anilis. 127
Suſpicio tyrannorum eſt morbus hereditarius. 133
Suſcito. Se ſuſcitat ira. * 405
Suſpectio & ſuſpicio. * 265
Suſpenſo pede, *pro* leni & tacito. 102, Suſpenſo pede, gradu, poplite. * 351
Suſpicione *ſecundâ per diaſtolem productâ*. 132
Suſpicionis tria genera. 132, 133

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Suſpirare amores, nebulas. * 211
Suſtinere *pro* tenere. 215
Suſtinere malum. * 326, pro pati, 236
Suſtinere ſermones, Suſtinere jocos, *id eſt* patienter ferre. 156
Suſtinere ſpiritum *pro* ſervare vitam. 139
Suſtinuit, *pro* pati coactus fuit. 18
Suſtulit *propriè de raptu ab avibus facto.* 81, 113
Suſtulit de oraculorum reſponſis. 173
Suus *pro* proprius. 225, * 387
Sylvicultrix. * 249
Syracuſana pro incolumitate Dionyſii tyranni feriſſimi quotidie Deos orabat, & quare. * 407
Σύρμα in re veſtiaria quid ſit. 283

T.

TAbernæ *pro* œnopoliis, pauperum ædibus & omnibus tabernis popularis uſus. * 284
Tabernarum librariarum poſtibus nomina ſcriptorum venalium inſcripta erant. 212
Tabulæ naufragorum. 258, * 454
Tabulæ auctionales. * 296
Tactus invidiâ *pro* commotus invidiâ. 73
Tale, *pro* tam bonum magnumque. 99
Talis *pro* hæc. 263
Talis vir, 159, * 264
Tamen, elegantiſſima particula, habens vim validius orandi. 152
Tanquam canis è Nilo, *proverbium.* * 348
Tanto melior, Tanto nequior 146
Tauri maxime ſub coïtus tempore depugnabant inter ſe. 85
Tegere *pro* occultare. 96
Tela ſubminiſtrare, formula forenſis. 165
Telum jacere, adigere. Tela conjicere. * 280
Temere *pro* audacter. Temeritas *pro* audaciâ. * 238
Temeritas cur fugienda ſit. * 392, * 393
Temo, timo. * 261
Temperare *pro* regere & moderari. 147
Tempore *pro* in tempore. 272
Temporis effigies. 310
Tempus melioris vitæ. 239
Tendo, *Verbum venaticum.* Tendere retia. Tendere inſidias. 71
Tenere *pro* poſſidere. 210, * 247
Tenere, continere ora, & coërcere ora quo modo differant. * 261
Tenere impetus Hebri. 135
Tenet mentes favor. 296
Tentare. * 436
Tentare *pro* quærere. 221
Tentigo. * 451
Tentio, Τάσις, in Gloſſario * 451
Tento *pro* pertrecto & exploro manu. 163
Tenues magis ſunt in tuto quam potentes. * 352
Terentius unus ex iis, qui negligenter ſenarios ſcripſere. 3
Terminum ſtatuere. * 306
Terrigena, de cochlea. * 424
Tertullus conjugi ſuæ æternitatis memoriam poſuit. 121
Teſſera militaris quid fuerit, & obſervationes de ea. * 371
Teſtes, elliptice de virilibus. 169

Te-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Teſtamentis faciendis ſæpe Juriſconſulti adhibebantur. * 370
Teſtamentum, voluntas ultima. 209
Teſtudo Poëtæ Græco dicta ὀστρακόνωτος. 113
Thalamus, de arboribus. * 432
Theatrum. In theatro ſpectatores ſedes diſtinctas & loca habebant, pro cujuſque ordine & dignitate. * 395
Thenſaurus *pro* theſauro. * 240
Theodorus quidam, pituitam ab imo pulmone adducens. * 459
Θεὸς ἀπὸ μηχανῆς. *Proverbium.* * 394
Theſei, Minois & Jaſonis tempora. 218
Theſtius. 162
Thraces doctrinâ & ingenio clari, Linus & Orpheus. 135
Threx, Threiſſa. * 257, Threicius. *ibid.*
Tiberii libidines notatæ. * 450
Tiberius, quoties curia egrederetur, dicitur in hunc modum eloqui ſolitus: O HOMINES AD SERVITUTEM PARATOS! * 457, Nihil ſolebat negare petenti Sejano. * 460
Tiberius fictis cauſis innocentes oppreſſit. * 210
Tibi dico, indignantis formula. 250
Tibi & mihi ornatus cauſâ poſita. 68
Tibi & ſibi aliquando abundant. 242
Tibia. Luſus in hac voce. 302
Tibiæ dextræ & ſiniſtræ. 302, * 319
Tibicinum veſtis qualis fuerit. * 322, * 323
Tigillum à tegendo dictum. 13, Parvum tigillum. 13
Timidus optimè ſenex dicitur. * 230
Timor cæcus, *id eſt*, cæcum faciens. 118
Timorem comitatur laxamentum ventris. * 453
Tintinnabula ex collis mulorum ſuſpendi ſolita. 115
Titianus longè poſterior Phædro fabulas ſcripſit. * 338
Tmeſis figura. Ea delectatur Phædrus. * 209
Toga adfluens *delicatorum & divitum*, arcta tenuiorum. 283
Toga pura quo tempore ſumta ſit. 160, * 264, * 363
Toga & prætexta quibus uti liceret. 160
Tollere querelam. 173
Tonitrua Claudiana. * 461, Tonitrua in ſcenis quomodo fierent. 304, * 320
Tonſitare eſt vulnerare, licet in extrema cute. 117
Torquatus Taſſus, mel Charitum. 71
Torquere *pro* ægre alicui facere. 78
Torqueo. 175
Torquis *pro* torques. 26
Totum pro uno, ultimo. * 422
Tradere, propriè de ſcriptoribus. 203
Trahere *pro* attrahere. 136
Trahere ſpiritum extremum. 66
Trahere veſtem. 284
Trahere vitam aſperam. 152
Trahere vitam luxu. 209
Tranſigere, *pro* trajicere, tranſverberare. 164
Tranſigere, tranſigi, mucrone, gladio. * 363
Tranſlatitiè & tranſlatitius quid ſigni-

ſignificent. * 394, * 395
Tranſlatitio more. Tranſlatitia propinatio. Vetus & tranſlatitium. Tralatitium & ſolitum. 304
Trepidè ſignificat cum dubitatione ac incertitudine cauſæ & propoſiti. 104
Trepido *pro* ultro citroque pavidè concurſo. 212, * 284
Τριβάδες παρὰ τὸ τρίβειν. * 376, * 377
Τριβαδικὴ ἀσέλγεια. * 377
Tribas. 233, 234, * 288, * 451 Subigatrix idem ſignificat. 233, 234, * 376, * 377, * 451
Tribuuerit *pro* tribuerit. * 355
Tricæ quid. 148
Tricare, ſtrigare, triga, ſtriga, trix, ſtrix. * 262
Tricari quid ſit. 148
Triclinium *pro* conclavi & cœnatione ipsâ. * 302
Triga vox non Latina. 148
Triremes hac notâ III in vetuſtis Romanorum lapidibus ſcribebantur. * 301
Triremium magnitudo lege olim circumſcripta. 218
Triſtem ſervitutem, triſtem notam, triſti nece, triſtem vitam. * 405, Triſtis eventus, triſtem fortunæ vicem. * 406
Tritum argentum *pro* cælato. * 312
Trivio *pro* in trivio. 80
Trojæ fabula *pro* hiſtoria Trojæ. 6
Trophæum male dicitur *pro* tropæum. 86
Trudere foras. 298
Tulerunt, penultimâ correptâ. 250
Tum *pro* tunc. 205
Tum demum, formula notans judicii tarditatem. 45
Tumidus aliquando ſignificat impotenter dominantem, aliquando ferocientem. 52, 285
Tunica Romanorum non fuit quadrata ſed rotunda. 107
Turba *pro* concurſu. 296
Turbare *pro* miſcere. 10
Turbo *pro* exterreo. 37
Turbidus *pro* terribili. 37
Turpis *pro* deformi. 205
Turpitudo, de animo, deinde de formâ corporis. * 361
Turturis *pro* turtur. * 343
Tuum *pro* res tua, bona tua. 253
Tympana ſacerdotes Cybeles habebant & qualia. 194, 195
Tympanis Galli Cybeles clamorem obtundebant eorum quos evirabant ne exaudiretur. * 368, Eorum tympanorum deſcriptio. 194, 195
Tyrannio, Tyrannus, nomina propria. 301
Tyrannus non ſemper hominem crudelem denotat. Huc refer Ciceronis diſtinctionem inter Piſiſtratiſmum & Phalariſmum. 11, * 406, Tyrannorum optimus, Tyrannus appellatus fuit, ſed juſtus. * 406

V.

U aliquando veteres geminabant metri cauſâ. * 355
Vacare vita. 250
Vacare uxori. 127, & * 426
Vacivus & Vacive *pro* vacuus & vacuè. 276, * 388
Vadari & vades quid ſint. 55
Vadum, Poëtis quivis locus æquoris aut fluminis. Immo

de

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

de puteo Phædrus uſurpavit. 223
Valentiſſima beſtia. *409
Valeo. Sic valeas. 200, 201
Validius flagitare, clamare, ſe inflare. 63
Vallus. *282
Vanum *quid ſit.* 70
Varietas delectationem adfert. *350
Ubera admovere. 178
Ubi *particula* elegantiſſimè uſurpatur in exprobrationibus & irriſionibus. 31
Vecticularii furum ſpecies. 151
Vecticularia vita quid. 151
Vehemens diſſyllabum duabus primis in unam contractis *350
Vehemens *pro* irato & rabioſo. 98, *421
Velanda corporis. *451
Velit mentiri, emiſſe, occidere, confligere, eſſe gravis, *pro mentiatur, emat.* &c. *242
Velle ubi de re inhoneſtâ agitur aut injuſtâ, notat impudentiam. 83
Velocior hariolo. 140, *259
Velox ingenio. Velox ingenium. *259
Vena tenta. *451
Vena elegantiſſime pro *ſanguine.* *419, Melioris ſexus nota, quod non uno exemplo probatur. *ibid.*
Venis vinum & medicatas potiones recipi antiqui credebant. 235
Venantes *pro* venatoribus. 40
Venari oculis viros, amorem. Oculis venaturam facere & auribus aucupium. 203, 204, *280, *370
Venerari penates odore. *373
Venire *pro* vendi. 111, 112
Venire in conſpectu, *pro* in conſpectum. Venire ſub oculis, *pro* ſub oculos. *391
Venire in Senatu, in conſpectu, in regione. 284
Venit vel advenit dies. *Verbum juridicum.* *346
Ventus *pro* eo qui venit. *342
Verba dare, id eſt, externa ſpecie decipere. 143, *260
Verboſæ ſtrophæ. 48, *345
Verenda *pro* pudendis. *451
Veritatis fons. *364
Veritatis vis omnia ſuperat. *341
Verna & vernula, de libello. *205
Verò, particula elegantiſſima. 151
Verres Herculis victima. 290
Vertex vacuus, *pro* capite ſine cerebro. 26
Verti in periculo. 120
Verto, *pro* converto, intendo, dirigo. 87
Verum eſt *pro* tamen eſt. 94
Veſci cibo. 114, Veſci cum accuſativo. 87
Veſtes albæ factioſorum ſigna. *462, alte cinctæ, negotioſorum. 106
Veſtis alba itemque flava regum & ſuperiorum erat. *321, *322
Veſtis tibicinum qualis fuerit. *322, *323
Vexata *pro* raptata, huc atque illuc diſtracta. *452
Vi compeſcere. 12
Vi excipere. Vi conficere. *222
Via & ſemita quomodo differant. Viam facere ſemita Æſopi. 131, *355
Viam conficere, facere. *255,

Via

Via audax. 215
Vicem adſuetam præſtare. 127
VICTI *pro* ſexcenti. * 305
Victima propriè de tauro qui immolatur. 141
Victima Herculis verres. 290
Victor, aliquando qui quæſtionem aliis proponit quam ſolvere nequeunt. 176
Victores ſtantes pinguntur. 92
Vide ultimâ correptâ. * 261
Videre *pro* procurare. 56
Videre mala. Videre aliquid cibi. 56
Videtur, videri *&* videris, ſolemnia judicibus. 34, * 222, * 344
Vigilare curam & ſollicitudinem denotat. 72
Vigilia *pro* vigilantia. 129, Draconibus adſcribitur. 248
Villicus, *caput ruſticæ familiæ.* 119
Vincere faciem moribus. 158
Vinci vel detrimentum accipere ab adverſario magno quoddam ſolatium eſt. * 347
Vindicare dolorem. 164, Laudem, honorem. 219
Vindicare ictu, propriè de morſu aprorum. 67
Vindico me. 285
Vindictæ cupiditas quantum noceat. * 369
Vinea. 201
Viniæ *pro* vineæ. * 239
Vinoſa mulier ſtatim exanimis eſt, ſi deſinat lagenæ anima animari. * 429
Vinum crucium inſuave. * 446
Vinum in cellis atque apothecis conditum. * 447
Vinum. Boni vini etiam fæces bonæ, *Proverbium.* * 358
Vinum multis amoris vocabulis alloquebantur fœminæ Græcæ & Latinæ. * 258
Vir *pro* marito. 60
Vir natus. 156
Vir dignitatem notat. 283
Virgilium Phædrus frequenter imitari conſuevit. 3, 4
Virginale *pro* virginali membro. 235, * 377
Virgunculæ nondum maturæ uvis acerbis comparatæ. * 446
Viridia & viridaria ſunt horti arboribus & herbis viridibus conſiti. 108, & 109
Viridiarium an ſit vox Latina. 108
Viridiarius vicus Romæ. * 250
Virile munus *eſt* gravem eſſe. 236
Virtus Herculi aditum cœli patefecit. * 375
Virtus tua in fugiendo eſt, non in pugnando. 287
Virtutis *pro* viribus, robore & fortitudine. 35, 46, 149
Vis *pro* poteſtate ac imperio. 12
Vita morti propior eſt cotidie. * 386
Vita vecticularia quid. 151
Vitâ vacare. 250
Vitæ melioris tempus. 239
Vitam aſperam trahere. 152
Vitam luxu trahere, *pro* luxurioſe vivere. * 448
Vitam miſcet dolor & gaudium. * 378
Vitulus marinus parit ova. 101
Vituperare cœlum. 221
Vivere facile. 152
Ultimus notans partem intimam. 247
Uniones, *μαργαρῖται μεγάλοι* in

in Gloſſis. *440; Lictores fœminarum. *441
Unum, id eſt, ſingulare, maximum. 169
Unus *pro* ſolus. 24
Vocare & revocare, verba conviviorum. 77, *348
Vocatores ſervi 77
Vocem præcludit metus. *342
Volantes *pro* avibus. 40
Volo, *curam denotans*. Sic, Quid tibi vis? Quid volui mihi? 118
Volucris peregrina, hoſpita, advena. *Huic opponitur* volucris vernacula. *348
Voluntas de teſtamento. 209
Voluptatum res *pro* voluptatibus. *209
Urbanus ſal. 294
Uſus optimus magiſter ad ſagacitatem conciliandum in conjecturis. 140
Utcunque *pro* quovis modo, prout poteſt fieri. 94
Utilitas *pro* uſu, ſive eo, quo quis poteſt eſſe utilis. 70
Utilitas fabularum. *333, *335
Utinam ne in nemore Pelio. *Locus Ennii* qui fere in proverbium abiit. *372
Vulnus convenit in cicatricem. *394
Vulpes, dux Æſopii chori. 43
Vulpis & vulpes promiſcuè dicuntur. 26, *280, *343
Vultur & vulturius idem ſignificant. 80
Uxores, conjunctæ & contubernales quomodo differant. 143
Uxores probæ & pudicæ ad Muſas incitamenta ſunt: & lepidè pugillares nuncupantur. *426
Uxori vacare. i. e. *Officio nuptiali*, vel *rem* facere mariti. *426

X.

Ξύνθημα, teſſera militaris. *371
Xyſtus quid ſit. 110
Xyſtus & xyſtum. *250

Z.

Z pro s aliquando invenitur. *273
Zeugma. 171
Zmaragdus, Zmurna, Zmurnæus, Zmyrna. *273
Zonas colligere. In Zonis pecunia & res pretioſæ recondebantur. 257, *296, *382

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

INDEX II.

Auctorum, qui in his notis emendantur vel illuſtrantur.

A.

Accius correctus. 78
Afranius explicatus. * 345
Ammianus Marcellinus correctus. * 321
Apulejus explicatus. 34, 62, 73, * 238,
vera lectio aſſerta. 65, * 282, * 417,
defenſus, 65, 66
Ariſtophanes laudatus. 13
Aurelianus firmatus. * 462
Auſonius explicatus. * 347

C.

Cæcilius explicatus. 76
Cæſar emendatus atque explicatus. * 211, firmatus. * 233, * 280
Carius explicatus. * 263
Catulli vera lectio aſſerta. * 218
Idem explicatus. 41, 45, * 247
Celſus laudatus. 47,
explicatus. 130, * 380,
tentatus. * 342, * 380
Cicero correctus. 49, 124, * 281, * 354
tentatus. * 300, * 302, * 345
explicatus. 51, * 327
Curtius firmatus. * 225

D.

Dictys Cretenſis firmatus. 21
Donatus defenſus. 77

E.

Ennius explicatus. 45
Euripides explicatus. 45
Euſtathius notatus. 74

F.

Feſtus notatus. 23

G.

Gellius notatus. 220
Gratius emendatus & explicatus. * 328

H.

Herodianus correctus. 194
Heſychius emendatus. 77, * 277
Hirtius firmatus. * 233
Homerus explicatus. 6
Horatius explicatus. 257, * 264, * 383
correctus. * 317
Hyginus defenſus. 49

I.

Interpres Bibliorum explicatus. 43
Iſidorus tentatus. 2
Iſocrates laudatus. 6
Juſtinus firmatus. 11
explicatus. * 232

L.

Labeo ICtus notatus. 23
defenſus. 23, 24
Lactantius firmatus. 182
Lampridius firmatus. * 281
Latinus Pacatus defenſus. * 283
Livius firmatus. 117
explicatus. 118, * 358
defenſus. * 297

cor-

correctus. * 305
Lucanus firmatus. * 232, * 233
emendatus. * 257, * 275
notatus. * 318
Lucianus laudatus. 221
Lucretius explicatus. 40, * 248
laudatus. 19

M.

MArtialis explicatus. 45, * 282, * 304
tentatus. * 263
Martianus Capella firmatus. 24

N.

NÆvius tentatus. * 248
Nepos explicatus. 73, 224
Nonius notatus. * 204, * 302

O.

OVidius explicatus. 4, 55, 63, 238
emendatus. 134, 216
ejus vera lectio aſſerta. * 248

P.

PEdo Albinovanus correctus. 271
Perſius explicatus. 45
Petronius explicatus. 120, 124, * 383
emendatus. 124, * 274
Pindarus explicatus. 45
Plautus firmatus. 16, 69
explicatus. 49, 57, * 208, * 209, * 225
correctus. 124, 143
notatus. 3, 213
explicatus. * 231, * 238, * 409, * 411
tentatus. * 283
Plinius explicatus. 44, * 204
emaculatus. * 268, * 303
Plutarchus explicatus. 6
Propertius explicatus. 125

Q.

QUintilianus correctus. * 300
firmatus. * 302

S.

SEneca explicatus. 14, * 317, * 395
Servius notatus. 20, 44, 53, 185
probatus. 150
Silius Italicus explicatus. * 208
correctus. * 275
Statius explicatus, 191, * 228
correctus. * 244
laudatus. * 318
Suetonius explicatus. 6
emendatus. * 212
Sulpitia explicata. 6
Sylvius Mæcenas correctus. * 275
Symmachus correctus. * 351

T.

TAcitus explicatus. 21, 66, * 264, * 266, * 284
Terentius explicatus. 6, 57, 63, 156, 245, * 204, in eo vetus lectio aſſerta. 66, * 245
correctus. * 261
notatus. 3
Tertullianus tentatus. * 366
aſſertus. 53
Theognis laudatus. * 388
Tibullus tentatus. * 359
Tryphonius ICtus aſſertus. * 366

V.

VAlerius Flaccus explicatus. 235
Maximus explicatus. * 211
firmatus. * 214, * 222, * 223

a Gloſ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

a Gloſſemate liberatus. *221
antiqua lectio reſtituta. * 265, * 280
correctus. * 322
Varro correctus. * 394
explicatus. 47
Virgilius defenſus. 25, 44
explicatus. 25, 28, 32, 40, 41, 45, 67, * 207, * 358
correctus. 271, * 272 * 278
vera lectio aſſerta. * 255, * 275, * 428
tentatus. * 290
Vitruvius explicatus. 43
correctus. * 383
Ulpianus aſſertus. * 446

FINIS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 F 7